JADavison

3.ii.64.

ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS QUINTUS.

DEMOSTHENIS PARS ALTERA. LESBONAX.
HERODES. ANTISTHENES. ALCIDAMAS.
GORGIAS.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS
GE. REIMERI
1824.

ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ. 694

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Διόδωρος μὲν κἀνταῦθα ὁ κατήγορος· κατηγορεῖ δὲ νόμου μάλα φιλανθρώπου, διόπερ ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ τῆς τοῦ γεγραφότος γνώμης διαβάλλειν αὐτὸν πειρᾶται. ἔστι δ' ὁ νόμος ὁ τοῦ Τιμοκράτους τοιοῦτος, εἴ τινι Ἀθηναίων ἐπ' ὀφλήματι δημοσίῳ προστετίμηται δεσμοῦ ἢ καὶ τὸ λοιπὸν προστιμηθείη, ἐξεῖναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγγυητὰς καταστήσαντι τοῦ ὀφλήματος, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἦ μὴν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐκτίσειν, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ· ἐὰν δὲ ἐπιστάντος τοῦ χρόνου μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. τοῦτον αἰτιᾶται τὸν νόμον ὁ κατήγορος οὐχ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ γεγράφθαι, ἀλλ' ὑπὲρ Ἀνδροτίωνος καὶ Γλαυκίου καὶ Μελανώπου. οὗτοι γάρ, φησί, πεμφθέντες εἰς Καρίαν πρεσβευταὶ καὶ πλέοντες ἐν τριήρει, περιπεσόντες Ναυκρατίταις ἀνθρώποις ἐμπόροις, ἀφείλοντο αὐτῶν τὰ χρήματα. εἶθ' οἱ Ναυκρατῖται μὲν ἐλθόντες Ἀθήναζε τὸν δῆμον ἱκέτευον, ὁ δὲ δῆμος ἔγνω πολέμια εἶναι τὰ χρήματα, καὶ μὴ δεῖν ἀποδοθῆναι τοῖς ἐμπόροις. τούτων δὲ οὕτω γενομένων Ἀρχέβιος καὶ Λυσιθείδης οἱ τριήραρχοι τῆς νεώς, ἐφ' ἧς ἔπλεον οἱ περὶ τὸν Ἀνδροτίωνα, εἰσεπράττοντο τὰ χρήματα. ὡς δὲ ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ἐφάνησαν ἔχοντες αὐτά, οἱ πρεσβευταὶ δὲ ὡμολόγουν ἔχειν [αὐτά], καὶ ἔδει πᾶν χρῆμα καταβαλεῖν 695
ἢ τοῖς νόμοις ὑποπίπτειν τοῖς τῶν ὀφειλόντων τὰ δημόσια, διὰ τοῦτο, φησί, τοῦτον τὸν νόμον Τιμοκράτης βοηθοῦντα ἐκείνοις ἔθηκεν. ὁ μέντοι Τιμοκράτης ἐκτετικέναι φησὶ τὰ χρήματα τοὺς περὶ Ἀνδροτίωνα, καὶ δῆλον ἐντεῦθεν εἶναι ὡς οὐκ ἐκείνων ἕνεκα τὸν νόμον εἰσέφερεν αὐτός. κατηγορεῖ δὲ ὁ Διόδωρος καὶ ἄλλο τοῦ νόμου· τήν τε γὰρ θέσιν αὐτοῦ μέμφεται ὡς γεγονυῖαν παρὰ τοὺς νόμους, καὶ ὑπεναντίον εἶναι τοῖς ἀρχαίοις φησί, καὶ ἀσύμφορον τοῖς κοινοῖς ἐπιδείκνυσιν.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Πολέμου τυγχάνοντος Ἀθηναίοις πρὸς βασιλέα, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐγράφη ψήφισμα πλοῖα σῦλα πολεμίων εἶναι καὶ γίνεσθαι τὰ τιμήματα τῶν κλοπῶν δημόσια. Μαύσωλος τῆς Καρίας σατράπης ἦν τὰς πέραν νήσους κακῶς ποιῶν. κατεβόων οἱ

ΛΙΒ. ΥΠΟΘ. 1. κατήγορος] κατήγορος ἀνδροτίωνος Υ. 2. δὲ de meo addidi. 4. τινι] τὶ F, τις υ. 5. ἐξεῖναι] εἶναι FΥ. 7. ἀφεῖσθαι] ἀφίστασθαι Υ. 11. φησί add F, post πλέοντες enim, ubi vulgo ponitur, om omnes. 12. ἐν τῇ τριήρει F. 16. ἀρχίβιος Υ. 17. τριηραρχαι (οι supra) F, τριήραρχαι Υ. ἧς] ᾗ υ. εἰσέπραττον Υ. 19. καταβάλλειν Υ. 24. αὐτὸς] libri αὐτοῖς. ἄλλο] κατ' ἄλλο ς. 26. φησὶ τοῖς ἀρχαίοις υ

βλαπτόμενοι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεκαλοῦντο. ἔδοξε διὰ πρέσβεων τέως αἰτιάσασθαι τὸν Κᾶρα. πέμπουσιν οὖν Ἀνδροτίωνα καὶ Μελάνωπον καὶ Γλαυκίαν πρὸς τὸν ἄρχοντα Μαύσωλον, τὸν τῆς Ἀρτεμισίας ἄνδρα καὶ ἀδελφόν, ὡς ἀδικοῦντα τὰς νήσους αἰτιασομένους, καὶ βασιλεῖ χαριζόμενον, δι' ὃν κακῶς ἐποίει τοὺς Ἕλληνας. οὗτοι νηῒ περιτυχόντες Ναυκρατικῇ Αἰγύπτια ἐχούσῃ φορτία (διεκόμιζον δὲ τούτους τοὺς πρέσβεις Ἀρχέβιος καὶ Λυσιθείδης τριήραρχοι) κατάγουσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν ὁλκάδα. καὶ λόγων γενομένων τοῖς Αἰγυπτίοις πρὸς τὸν δῆμον καὶ ἱκετειῶν, οὐδὲν ἧττον ἐκρίθη τὰ χρήματα εἶναι δημόσια ὡς πολεμίων 696 ὄντων τῶν Αἰγυπτίων. νόμου δὲ προστάττοντος τὸν χρησάμενον δημοσίοις χρήμασιν ἐπ' ἐνιαυτὸν ὅλον διπλάσια ταῦτα διδόναι, κατασχόντες οἱ πρέσβεις οὗτοι τάλαντα ἐννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς τῶν ἀπεμποληθέντων φορτίων ἐκ τῆς νεὼς ὑπεύθυνοι ἐγίνοντο τῷ δημοσίῳ καὶ τῷ διπλασίῳ. σπανιότητος δὲ χρημάτων κατασχούσης τὸν δῆμον, Ἀριστοφῶν τις δημαγωγὸς ἔγραψε ψήφισμα ἑλέσθαι ζητητὰς τῶν ὀφειλόντων τῇ πόλει καὶ ὑποπειρωμένων διαλαθεῖν, καὶ τούτους μηνύειν. ἐμήνυσεν Εὐκτήμων ὁ πρὸς Ἀνδροτίωνα μικρῷ πρόσθεν ἀγωνισάμενος, νυνὶ δὲ πρὸς Τιμοκράτην, ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Λυσιθείδην ἐκ τῆς Αἰγυπτίας ὁλκάδος τάλαντα ἐννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς [ἔγραψε δηλονότι], φεύγων μὲν τὴν ἐκ τοῦ προφανοῦς πρὸς Ἀνδροτίωνα μάχην, διὰ δὲ τῆς τῶν τριηράρχων μνήμης οὐδὲν ἧττον ἐπιβουλεύων τῷ Ἀνδροτίωνι. διαδικασίας δὲ γενομένης τοῖς πρέσβεσι πρὸς τοὺς τριηράρχους, ἡττήθησαν οἱ πρέσβεις καὶ ὤφειλον τὰ χρήματα. προστάττοντος δὲ νόμου τὸν ὀφείλοντα ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ δεδέσθαι, ἕως ἂν ἐκτίσῃ, ἔμελλον τῷ δεσμῷ καὶ οἱ πρέσβεις καθυποβάλλεσθαι. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ, ἀρχομένου τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ, ἐν ᾧ καὶ δεθῆναι τοὺς πρέσβεις ἐχρῆν, ἔγραψε Τιμοκράτης νόμον τοιοῦτον, εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ δεσμοῦ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα ἢ καὶ τὸ λοιπὸν προστιμηθῇ, ἐξεῖναι αὐτῷ καταστήσαντι τρεῖς ἐγγυητὰς ἦ μὴν ἐκτίσειν, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ· ἐὰν δὲ 697 μὴ ἐκτίσῃ αὐτὸς ἢ οἱ ἐγγυηταί, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. τούτου τοῦ νόμου γραφὴν ἀπηνέγκαντο Διόδωρος καὶ Εὐκτήμων ὡς παρανόμου καὶ ἀδίκου καὶ ἀσυμφόρου. Ἀνδροτίων δὲ καὶ Γλαυκίας καὶ Μελάνωπος, συνιέντες δι' αὐτοὺς γεγενῆσθαι τὴν γραφήν, καταβάλλουσιν ἐννέα τάλαντα καὶ τριάκοντα μνᾶς. ἴσως μὲν γὰρ οὐκ ἂν καταβαλόντες, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἀπέδοσαν οἱ κατήγοροι, ὅμως δ' οὖν κατέβαλον. κατηγορεῖ τοίνυν Εὐκτήμων καὶ Διόδωρος, φάσκοντες μὲν διὰ τοὺς πρέσβεις γεγράφθαι τὸν

v. 13. τῷ διπλασίῳ] addendum fortasse ἔνοχοι. 23. ὤφειλον] immo ὦφλον.

νόμον· εἰ δὲ καὶ ἐξέτισαν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, δεδομένης τῆς γραφῆς τοῦτο ἐποίησαν, ὥστε τὴν προαίρεσιν τοῦ νομοθέτου ὑπαιτίαν εἶναι. οὐδὲν δὲ ἧττον ἐξετάζει τὸν νόμον ὁ ῥήτωρ ὡς καὶ κατ᾽ ἄλλον τρόπον ἔχοντα κακῶς· καὶ γὰρ παρανόμως τεθεῖσθαί φησι καὶ ὑπεναντίως ἔχειν τοῖς νόμοις, καὶ ἄλλως ἀδικεῖν καὶ βλάπτειν, δι᾽ ὧν προστάττει, τὴν πόλιν. διὰ ταῦτα γοῦν καὶ αἱ ὑποθέσεις τοῦ λόγου δύο, μία μὲν ὅτι διὰ τοὺς πρέσβεις γέγραπται, ἑτέρα δὲ ὅτι ὑπεναντίος τοῖς νόμοις καὶ ἐπιζήμιος καὶ ἄδικος, ὥστε εἰ ἠδύνατο ἐκφυγεῖν ὁ Τιμοκράτης τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ διὰ τοὺς πρέσβεις γεγραφέναι, ἀλλ᾽ οὖν γε τοῦ μὴ πονηρὸν εἶναι οὐ διαφεύξεται. ἠδύνατο μὲν γὰρ τοῦ νομοθέτου κατηγορεῖν ὁ Διόδωρος, ὅτι πονηρὸν ἔγραψε νόμον καὶ ὑπεναντίον τοῖς νόμοις, καὶ ἤρκεσεν ἂν αὐτῷ πρὸς ὑπόθεσιν ταῦτα· νῦν δὲ κατὰ τὴν τῶν πρέσβεων "προσείληφε διαβολὴν ἕνεκα τοῦ νομοθέτου. ἡ μὲν οὖν ὑπόθεσις τῆς 698
αἰτίας, δι᾽ ἣν ἔθηκε τὸν νόμον, στοχαστική· ζητεῖται γὰρ εἰ διὰ τοὺς πρέσβεις ἔθηκεν ἢ οὔ· ἡ δὲ κατὰ τὸν νόμον πραγματική· καθόλου γὰρ πᾶσα κατηγορία ῥητοῦ πραγματικὴν ἀπεργάζεται στάσιν. ῥητοῦ δὲ λέγω οὐκ ἐξ οὗπερ ἕτερόν τι ζητεῖται, ὥσπερ ἐν στοχασμῷ, οὐδὲ τοῦ ἀναφερομένου εἰς τέχνην καὶ ἐξουσίαν, ὥσπερ ἐν ἀντιλήψει. ἐκεῖ μὲν ἐπὶ τοῖς ἐκβεβηκόσιν ἡ κρίσις, ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ ἐπὶ μέλλουσι. καὶ δεῖ γεγράφθαι τὸ ῥητὸν ἐν νόμῳ καὶ ἐν ψηφίσμασιν. ἔστι τοίνυν τούτου τοῦ λόγου κεφάλαια τέσσαρα, ἓν μὲν τὸ νόμιμον, ὃ διαιρεῖται διχῇ, εἴς τε τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὸ πρᾶγμα, τουτέστιν εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, ὅπως ἐναντίος ἐστὶ τοῖς νόμοις, δεύτερον τὸ δίκαιον, τρίτον τὸ συμφέρον, ὅτι ἐπιζήμιος, τέταρτον τὸ δυνατόν, ὅτι καὶ ἀδυνάτους ἐπιτάττει πράξεις. ἡ κρινομένη οὖν ὑπόθεσίς ἐστιν αὕτη ἡ ἐν τοῖς κεφαλαίοις. τὴν γὰρ κατὰ τῶν πρέσβεων ὑπόθεσιν ἐν τῇ καταστάσει καὶ παρεκβάσει τέθεικε διαβολῆς ἕνεκα δηλονότι. ἐπειδὴ γὰρ ὁ νόμος δοκεῖ φιλανθρωπότατος εἶναι, τῶν δεσμῶν ἀφιείς, τούτου ἕνεκα ἀντέθηκε πλεῖστα μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δὲ τὰ δύο ταῦτα, τήν τε ὑπόθεσιν τὴν κατὰ τοὺς πρέσβεις, ἵνα τῇ ὑπονοίᾳ ταύτῃ τὸν ἀκροατὴν πείσῃ, τὴν ὑποψίαν δοὺς κατὰ τοῦ ἀντιδίκου ὡς τὸν νόμον δι᾽ αἰσχροκέρδειαν τεθεικότος ὑπὲρ ῥητόρων καὶ πολιτευομένων, ἁρπάσαι τὰ κοινὰ "προαιρουμένων, καὶ τὸ ἀσύμφορον, 699
ἐν ᾧ ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν ἁπάντων τῶν ὀφλημάτων δίδωσι. πρὸς δὲ τὸ δυνατόν, ὅτι εἰ καὶ ἐβουλόμεθα, οὐκ ἦν δυνατόν· ἀναιροῦνται γὰρ τῆς πολιτείας οἱ κανόνες. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι τὸ μὲν νόμιμον κεφάλαιον ἐντελέστατα εἴργασται, τὸ δὲ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ δυνατὸν ἀλλήλοις συμπλέκεται. καὶ τὸ μὲν συμφέρον ἐν τούτοις ἐστὶ τὸ προηγούμενον, κατασκευάζεται δὲ διά τε τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου καὶ

v. 1. libri διδομένης. 12. κατὰ] malim καί, et paullo post διαβολῆς.

τοῦ ἀδυνάτου· πᾶν γὰρ ἄδικον καὶ ἀσύμφορον. τῷ δ᾽ αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ ἀδυνάτου βιάζεται χρῆσθαι λόγῳ· ὃ γὰρ ἀδύνατόν φησι, τοῦτο δὴ καὶ ἀσύμφορον. καὶ ἐπειδὴ Τιμοκράτης πολύς ἐστι τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ νόμου χρώμενος, αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ δίκαιον ἀναφέροιτο ἄν, διὰ τοῦτο Δημοσθένης πανταχοῦ τῷ ἀσυμφόρῳ κέχρηται, δεικνὺς ἐπιβλαβῆ καὶ ἐπιζήμιον τυγχάνοντα τῇ πόλει τὸν νόμον.

1 Τοῦ μὲν ἀγῶνος, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦ παρόντος 700
οὐδ᾽ ἂν αὐτὸν οἶμαι Τιμοκράτην εἰπεῖν ὡς αἴτιός ἐστιν
ἄλλος τις αὐτῷ πλὴν αὐτὸς αὑτῷ. χρημάτων γὰρ ἐκ ὀλί-
γων ἀποστερῆσαι βουλόμενος τὴν πόλιν, παρὰ πάντας τοὺς
νόμους νόμον εἰσήνεγκεν οὔτ᾽ ἐπιτήδειον οὔτε δίκαιον,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃς τὰ μὲν ἄλλ᾽ ὅσα λυμανεῖται καὶ
χεῖρον ἔχειν τὰ κοινὰ ποιήσει, κύριος εἰ γενήσεται, τάχα
δὴ καθ᾽ ἕκαστον ἀκούοντες ἐμοῦ μαθήσεσθε, ἓν δ᾽, ὃ μέ-
γιστον ἔχω καὶ προχειρότατον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οὐκ ἀπο-
2 στρέψομαι· τὴν γὰρ ὑμετέραν ψῆφον, ἣν ὀμωμοκότες περὶ
πάντων φέρετε, λύει καὶ ποιεῖ τοῦ μηδενὸς ἀξίαν ὁ τουτοῦ
νόμος, οὐχ ἵνα κοινῇ τι τὴν πόλιν ὠφελήσῃ (πῶς γάρ;
ὅς γε, ἃ δοκεῖ συνέχειν τὴν πολιτείαν, τὰ δικαστήρια,
ταῦτα ἄκυρα ποιεῖ τῶν προστιμημάτων τῶν ἐπὶ τοῖς ἀδι-
κήμασιν ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένων) ἀλλ᾽ ἵνα τῶν πολὺν
χρόνον ὑμᾶς τινὲς ἐκκεκαρπωμένων καὶ πολλὰ τῶν ὑμε-
τέρων διηρπακότων μηδ᾽ ἃ κλέπτοντες φανερῶς ἐλήφθη-
3 σαν καταθῶσιν. καὶ τοσούτῳ ῥᾷόν ἐστιν ἰδίᾳ τινὰς θερα-
πεύειν ἢ τῶν ὑμετέρων δικαίων προΐστασθαι, ὥστε οὗτος
μὲν ἔχει παρ᾽ ἐκείνων ἀργύριον καὶ οὐ πρότερον τοῦτον
εἰσήνεγκεν ὑπὲρ αὐτῶν τὸν νόμον, ἐμοὶ δ᾽ ἐν χιλίαις 701
ὑπὲρ ὑμῶν ὁ κίνδυνος· τοσοῦτον ἀπέχω τοῦ λαβεῖν τι παρ᾽
4 ὑμῶν. εἰώθασι μὲν οὖν οἱ πολλοὶ τῶν πράττειν τι προαι-
ρουμένων τῶν κοινῶν λέγειν ὡς ταῦθ᾽ ὑμῖν σπουδαιότατ᾽

§ 1, 1. ἄνδρες om, ut solet, k. δικασταί om s. 2. οἴομαι ς. 9. εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς v. ἀποκρύψομαι γρ Σr. 2, 3. τι om Ω et Anecd. p. 149, 17. 5. τῶν ante ἐπὶ om omnes praeter rc Σ. 8. ἐλήφθησαν] ἠλέγχθησαν Anecd. l. l. 3, 1. τοσοῦτο k. 2. δικαίως r. 3. τοῦτον] τούτων r. 4. δ᾽ ἐν] δὲ FΥr et pr Ω, δεῖν γρ F. 5, ὃ] ἔσθ᾽ ὃ Fkv. τοσοῦτ᾽ ΥΩrv.

ἐστὶ καὶ μάλιστ᾽ ἄξιον προσέχειν τούτοις, ὑπὲρ ὧν ἂν αὐτοὶ τυγχάνωσι ποιούμενοι τοὺς λόγους. ἐγὼ δ᾽, εἴπερ τινὶ τοῦτο καὶ ἄλλῳ προσηκόντως εἴρηται, νομίζω κἀμοὶ νῦν ἁρμόττειν εἰπεῖν. τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν τῇ πόλει καὶ τοῦ δημοκρατουμένην καὶ ἐλευθέραν εἶναι ὡς ἄλλο τι τῶν νόμων αἰτιώτερόν ἐστιν, οὐδ᾽ ἂν ἕνα εἰπεῖν οἴομαι. περὶ τοίνυν αὐτοῦ τούτου νῦν ὑμῖν ἐστί, πότερον δεῖ τοὺς μὲν ἄλλους νόμους, οὓς ἐπὶ τοῖς ἀδικοῦσι τὴν πόλιν ὑμεῖς ἀνεγράψατε, ἀκύρους εἶναι, τόνδε δὲ κύριον, ἢ τοὐναντίον τοῦτον μὲν λῦσαι, κατὰ χώραν δὲ μένειν τοὺς ἄλλους ἐᾶν. τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, περὶ οὗ δεῖ νῦν ὑμᾶς γνῶναι, ὡς ἐν κεφαλαίῳ τις ἂν εἴποι, τοῦτ᾽ ἐστίν.

6 Ἵνα δ᾽ ὑμῶν μηδεὶς θαυμάζῃ, τί δή ποτ᾽ ἐγὼ μετρίως, ὥς γ᾽ ἐμαυτὸν πείθω, τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκὼς νῦν ἐν ἀγῶσι καὶ γραφαῖς δημοσίαις ἐξετάζομαι, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἔσται δὲ ταῦτ᾽ οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσέκρουσ᾽ ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθήμονι καὶ θεοῖς ἐχθρῷ, ᾧ τελευτῶσα ὅλη προσέκρουσεν ἡ πόλις, Ἀνδροτίωνα λέγω.
7 καὶ τοσούτῳ δεινότερα Εὐκτήμονος ἠδικήθην ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὥσθ᾽ ὁ μὲν Εὐκτήμων εἰς χρήματ᾽ ἔσθ᾽ ἃ κακῶς ἔπαθεν, ἐγὼ δ᾽, εἰ κατώρθωσεν ἐκεῖνος ἣν ἐπ᾽ ἔμ᾽ ἦλθεν ὁδόν, 702
οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἂν ἀπεστερήμην, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἂν ἔζην, οὐδ᾽ ὃ κοινὸν ἅπασίν ἐστιν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου, ῥᾴδιον ἦν ἂν ἐμοί. αἰτιασάμενος γάρ με ἃ καὶ λέγειν ἄν τις ὀκνήσειεν εὖ φρονῶν, τὸν ἐμαυτοῦ πατέρα ὡς ἀπέκτονα, ἀσεβείας γραφὴν κατασκευάσας εἰς ἀγῶνα κατέστησεν. ἐν δὲ τούτῳ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαβὼν

v. 1. τούτοις] τούτοις τὸν νοῦν Fv. ἂν om Ωrv: sed v in mg ἄν τινες. 2. τινὶ post τοῦτο ponunt kr, post ἄλλῳ s. 3. κἀμοὶ ante νομίζω ponunt ks, post νῦν v. 5, 3. οὐδ᾽ ἂν ἕνα] οὐδέν᾽ ἂν Ωkrs, οὐδὲν ἂν Υ. εἰπεῖν] εἰπεῖν ἔχειν γρ Σ. 4. ἐστὶ σκεπτέον π. Fv. 5. νόμους om Ω. ὑμεῖς om ks. 6. τόνδε] τὸν ks. 8. περὶ] καὶ περὶ v. νῦν δεῖ ΥΩ. 6, 2. ὥς γ᾽] ὅς γ᾽ v. 4. ἄπο ΣΥΩsv. 7. ὅλη post πόλις ponit v. 7, 4. ἂν post ὄντων om FΣΥΩ, post ἀπεστερήμην ponit v. ἀπεστερήθην γρ Σ, idque cum ἄν. 6. μοι FΣrv. καὶ om Ω. 8. ἀσεβείας] καὶ ἀσεβείας Fv. 9. οὐ] μὴ ks.

ὦφλε χιλίας, ἐγὼ δ', ὥσπερ ἦν δίκαιον, μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεοὺς ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τοὺς δικάζοντας ὑμῶν ἐσώθην. τὸν δὴ εἰς τοιαῦτα καταστήσαντά μ' ἀδίκως ἀδιάλλακτον ἐχθρὸν ἡγούμην. ἰδὼν δ' ἠδικηκότα κοινῇ πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν καὶ περὶ τὴν ποίησιν τῶν πομπείων, καὶ χρήματα πολλὰ τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἐπωνύμων [καὶ] τῆς πόλεως ἔχοντα καὶ οὐκ ἀποδιδόντα, ἦλθον ἐπ' αὐτὸν μετ' Εὐκτήμονος, ἡγούμενος ἁρμόττοντ' εἰληφέναι καιρὸν τοῦ βοηθῆσαί θ' ἅμα τῇ πόλει καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν. βουλοίμην δ' ἂν ἐμέ τε τυχεῖν ὧν βού-
9 λομαι, τοῦτόν τε παθεῖν ὧν ἄξιός ἐστιν. τοῦ δὲ πράγματος οὐκέτ' ὄντος ἀμφισβητησίμου, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τῆς βουλῆς κατεγνωκυίας, εἶτα τοῦ δήμου μίαν ἡμέραν ὅλην ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀναλώσαντος, πρὸς δὲ τούτοις δικαστηρίοιν δυοῖν εἰς ἕνα καὶ χιλίους ἐψηφισμένων, ἐνούσης δὲ οὐδεμιᾶς ἔτ' ἀποστροφῆς τοῦ μὴ τὰ χρήματ' ἔχειν ὑμᾶς, Τιμοκράτης οὑτοσὶ τοσοῦθ' ὑπερεῖδεν ἅπαντα τὰ πράγματα ὥστε τίθησι τουτονὶ τὸν νόμον, δι' οὗ τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τοὺς θεοὺς "τῶν ὁσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστερεῖ, ἄκυρα δὲ τὰ 703
γνωσθέντα ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καὶ τοῦ δικαστηρίου καθίστησιν, ἄδειαν δὲ τὰ κοινὰ διαρπάζειν τῷ
10 βουλομένῳ πεποίηκεν. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων λύσιν ταύτην εὑρίσκομεν οὖσαν μόνην, εἰ γραψάμενοι τὸν νόμον καὶ εἰσαγαγόντες εἰς ὑμᾶς λῦσαι δυναίμεθα. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἐν βραχέσι τὰ πραχθέντα δίειμι πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μᾶλλον μάθητε καὶ παρακολουθήσητε τοῖς περὶ τὸν νόμον αὐτὸν ἀδικήμασιν.

11 Ψήφισμα εἶπεν ἐν ὑμῖν Ἀριστοφῶν ἑλέσθαι ζητητάς, εἰ δέ τις οἶδέ τινα ἢ τῶν ἱερῶν ἢ τῶν ὁσίων χρημάτων

v. 2. δικαστὰς FΣΥΩ et γρ r. 8, 1. δὴ] δὲ ksv. 5. καὶ ante τῆς om ΣΥΩkrs. 6. ἀποδόντα Ω. 8. θ' om ks. ἐπεπόνθει r. 9. ἐμέ τε] ἐπ' ἐμὲ s. 9, 2. τῆς om ΣΥΩkrs. 4. αὐτοῖς om k. 7. τοσοῦτον Fks. cf. Anecd. p. 177, 24. 10, 1. δὴ] δὲ kr. 2. εὑρίσκομεν ταύτην Σ. μόνην οὖσαν k. 3. δυνάμεθα k. 5. αὐτὸν om ks. 11, 1. ζητήσας Σrs. 2. εἰδέ v.

ἔχοντά τι τῆς πόλεως, μηνύειν πρὸς τούτους. μετὰ ταῦτ' ἐμήνυσεν Εὐκτήμων ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Λυσιθείδην τριηραρχήσαντας χρήματα Ναυκρατιτικά, τίμημα τάλαντα ἐννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς. προσῆλθε τῇ βουλῇ, προβούλευμ' ἐγράφη. μετὰ ταῦτα γενομένης ἐκκλησίας προὐ-
12χειροτόνησεν ὁ δῆμος. ἀναστὰς Εὐκτήμων ἔλεγεν ἄλλα τε πολλά, καὶ διεξῆλθε πρὸς ὑμᾶς ὡς ἔλαβεν ἡ τριήρης τὸ πλοῖον ἡ Μελάνωπον ἄγουσα καὶ Γλαυκέτην καὶ Ἀνδροτίωνα πρεσβευτὰς ὡς Μαύσωλον, ὡς ἔθεσαν τὴν ἱκετηρίαν ὧν ἦν τὰ χρήματα ἄνθρωποι, ὡς ἀπεχειροτονήσαθ' ὑμεῖς μὴ φίλια εἶναι. τότε ἀνέμνησεν ὑμᾶς, τοὺς νόμους ἀνέγνω, καθ' οὓς τοῦτον τὸν τρόπον πραχθέντων τῆς πόλεως γίγνεται τὰ χρήματα. ἐδόκει δίκαια λέγειν ὑμῖν
13ἅπασιν. ἀναπηδήσας Ἀνδροτίων καὶ Γλαυκέτης καὶ Μελάνωπος (καὶ ταῦτα σκοπεῖτε ἂν ἀληθῆ λέγω) ἐβόων, 704
ἠγανάκτουν, ἐλοιδοροῦντο, ἀπέλυον τοὺς τριηράρχους, ἔχειν ὡμολόγουν παρ' ἑαυτοῖς, ζητεῖν ἠξίουν τὰ χρήματα. ταῦτ' ἀκουσάντων ὑμῶν, ἐπειδή ποτ' ἐπαύσανθ' οὗτοι βοῶντες, ἔδωκε γνώμην Εὐκτήμων ὡς δυνατὸν δικαιοτάτην, ὑμᾶς μὲν εἰσπράττειν τοὺς τριηράρχους, ἐκείνοις δ' εἶναι περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀναφοράν· ἐὰν δ' ἀμφισβητῆταί τι, ποιεῖν διαδικασίαν, τὸν δ' ἡττηθέντα τοῦτον ὀφείλειν
14τῇ πόλει. γράφονται τὸ ψήφισμα· εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθεν· ἵνα συντέμω, κατὰ τοὺς νόμους ἔδοξεν εἰρῆσθαι καὶ ἀπέφυγεν. ἐνταῦθα τί προσῆκεν; τὰ μὲν χρήματ' ἔχειν τὴν πόλιν, τὸν δ' ἀποστεροῦντα κολάζειν· νόμου δ' οὐδ' ὁτιοῦν οὐδενὸς δήπου προσέδει. μέχρι μὲν δὴ τούτων οὐδὲν ἠδίκησθ' ὑπὸ Τιμοκράτους τουτουΐ. μετὰ ταῦτα δὲ πάντ'

ϊ

v. 1. μηνύει ΤΩ. 3. ναυκρατητικά FΣΤΩrs, ναυκρατητικά υ. 4. τῇ] δὲ τῇ ΤΩ. 12, 5. ἀνθρώποις r. 7. ἀνέγνω] οὓς ἀνεγνώκατε corr k. 8. τῆς] τῶν τῆς Τ. ἐγίνετο ks. 13, 1. ὁ Ἀνδροτίων ks. καὶ Μελάνωπος om Fs. 2. ταυτὶ ΣΤΩr. ἐὰν ks.

γρ. δικαιοτάτην.

3. ἔχειν] οὐκ ἔχειν Ω. 6. δικροτάτην r. 7. ἐκείνους krs. 8. αὑτῶν Ωks. 14, 1. γράφων τε τὸ kr, γράφων δὲ τὸ s. 4. οὐδενὸς οὐδ' ὁτιοῦν προσέδει δήπου υ. 6. πάντα γ' υ.

ἀνεδέξατο ἐφ᾽ ἑαυτὸν τὰ προειρημένα, καὶ πάντα ἠδικη-
μένοι φανήσεσθ᾽ ὑπὸ τούτου· ταῖς γὰρ ἐκείνων τέχναις
καὶ πανεργίαις μισθώσας αὑτὸν καὶ παρασχὼν ὑπηρέτην
ἐφ᾽ αὑτὸν ἤγαγε τἀδικήματα, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπι-
15 δείξω. ἀνάγκη δὲ πρῶτον ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους ὑμᾶς
καὶ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τίθησι τὸν νόμον· καὶ γὰρ ὑβριστι-
κῶς προσεκκεχλευακὼς ὑμᾶς φανήσεται. ἦν μὲν γὰρ σκι-
ροφοριὼν μὴν ἐν ᾧ τὰς γραφὰς ἥττηντο ἐκεῖνοι τὰς κατὰ
τοῦ Εὐκτήμονος, μισθωσάμενοι δὲ τοῦτον καὶ οὐδὲ παρε-
σκευασμένοι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑμῖν κατὰ τὴν ἀγορὰν λο-
γοποιοὺς καθίσαν ὡς ἁπλᾶ μὲν ἕτοιμοι τὰ χρήματ᾽ ἐκ- 705
16 τίνειν, διπλᾶ δὲ οὐ δυνήσονται. ἦν δὲ ταῦτ᾽ ἐνέδρα μετὰ
χλευασίας καὶ κατασκευασμὸς ὑπὲρ τοῦ λαθεῖν τόνδε τὸν
νόμον τεθέντα. μαρτυρεῖ δ᾽ ὅτι ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει τοὔργον
αὐτό· τῶν μὲν γὰρ χρημάτων ἐκείνοις τοῖς χρόνοις δραχ-
μὴν οὐ κατέθηκαν ὑμῖν, νόμῳ δ᾽ ἑνὶ πλείους τοὺς ὑπάρ-
χοντας ἀκύρους ἐποίησαν, καὶ τούτῳ τῶν πώποτε ἐν ὑμῖν
τεθέντων αἰσχίστῳ καὶ δεινοτάτῳ.

17 Βούλομαι δὴ μικρὰ διεξελθὼν περὶ τῶν κειμένων νό-
μων, καθ᾽ οὓς εἰσιν αἱ τοιαίδε γραφαί, περὶ αὐτοῦ τοῦ
νόμου λέγειν ὃν γέγραμμαι· γενήσεσθε γὰρ εὐμαθέστε-
ροι πρὸς τὰ λοιπὰ ταῦτα προακούσαντες. ἔστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ἐν τοῖς οὖσι νόμοις ἡμῖν κυρίοις διωρισμένα
ἀκριβῶς καὶ σαφῶς πάνθ᾽ ὅσα δεῖ ποιεῖν περὶ τῶν μελ-
18 λόντων τεθήσεσθαι νόμων. καὶ πρῶτον μὲν ἁπάντων
χρόνος ἐστὶ γεγραμμένος, ἐν ᾧ προσήκει νομοθετεῖν· εἶτ᾽
οὐδὲ τόθ᾽ ὡς ἂν ἑκάστῳ δοκῇ δέδωκε τοῦτο πράττειν, ἀλλὰ
προστάττει πρῶτον μὲν ἐκθεῖναι πρόσθε τῶν ἐπωνύμων

15, 1. ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους ὑμᾶς καὶ om *s*, in mg habet *k*. 2. καιρὸν εἰπεῖν ἐν *ks*. 3. προσκεχλευακὼς *Ωkrs*. 4. ἥττοντο *Ω*. 5. παρασκευασάμενοι *ΥΩks*. 7. μὲν] μέν εἰσιν *Fυ*. ἐκτίνειν εἰσὶν δ. *krs*. 16, 2. κατασκοτασμὸς *r*. 4. ἐκεῖνοι corr *k*. τοῖς
εσαν
χρόνοις om *ks*. 5. κατέθηκεν *r*. 6. τεθέντων ἐν ὑμῖν *Fk*. 17, 1. δὴ] δὲ *ks*. 2. τοιαῦται *k*. 3. ὃν] ὧν *r*. 5. ὑμῖν *υ*. 18, 1. μὲν om *ks*. 2. ἐγγεγραμμένος *Fυ*. 3. πράττειν τοῦτο *υ*. 4. πρόσθεν *Fυ*.

γράψαντα, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ, μετὰ ταῦτ᾽ ἐπὶ πᾶσι
τὸν αὐτὸν νόμον τιθέναι κελεύει, πρὸς τέτοις λύειν τὲς
ἐναντίες, ἄλλα περὶ ὧν ἐδὲν ἴσως ὑμᾶς κατεπείγει νῦν
ἀκοῦσαι. ἐὰν δέ τις τούτων ἓν παραβῇ, τῷ βουλομένῳ
19 *δίδωσι γράφεσθαι. εἰ μὲν ἒν μὴ πᾶσιν ἦν ἔνοχος τέτοις*
Τιμοκράτης καὶ παρὰ πάντα ταῦτ᾽ εἰσενηνόχει τὸν νόμον,
ἓν ἂν αὐτοῦ τις ἐποιεῖτο κατηγόρημα, ὅ τι δήποτε τἔτ᾽
ἦν· νῦν δὲ ἀνάγκη καθ᾽ ἕκαστον χωρὶς περὶ ἑκάςου διε-
λόμενον λέγειν. πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἠδίκησε πρῶτον,
"τἔτ᾽ ἐρῶ, ὡς παρὰ πάντας τὲς νόμες ἐνομοθέτει, εἶτα 706
τῶν ἄλλων ἑξῆς ὅ τι ἂν βελομένοις ὑμῖν ἀκέειν ᾖ. καί
μοι λαβὲ χουτουσὶ τὲς νόμες καὶ ἀνάγνωθι· φανήσεται
γὰρ τούτων οὐδὲν πεποιηκώς. προσέχετε, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, τὸν νοῦν ἀναγιγνωσκομένοις τοῖς νόμοις.

20 *ΕΠΙΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΟΜΩΝ.* Ἐπὶ δὲ τῆς πρώτης πρυτανείας
τῇ ἐνδεκάτῃ ἐν τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν εὔξηται ὁ κῆρυξ, ἐπιχειροτονίαν ποιεῖν
τῶν νόμων, πρῶτον μὲν περὶ τῶν βουλευτικῶν, δεύτερον δὲ τῶν κοι-
νῶν, εἶτα οἳ κεῖνται τοῖς ἐννέα ἄρχουσιν, εἶτα τῶν ἄλλων ἀρχῶν. ἡ
δ᾽ ἐπιχειροτονία ἔστω ἡ προτέρα, ὅτῳ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ νόμοι οἱ
βουλευτικοί, ἡ δ᾽ ὑστέρα, ὅτῳ μὴ δοκοῦσιν· εἶτα τῶν κοινῶν κατὰ
ταὐτά. τὴν δ᾽ ἐπιχειροτονίαν εἶναι τῶν νόμων κατὰ τοὺς νόμους τοὺς
21 κειμένους. ἐὰν δέ τινες τῶν νόμων τῶν κειμένων ἀποχειροτονηθῶσι,
τοὺς πρυτάνεις, ἐφ᾽ ὧν ἂν ἡ ἐπιχειροτονία γένηται, ποιεῖν περὶ τῶν
ἀποχειροτονηθέντων τὴν τελευταίαν τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν· τοὺς δὲ
προέδρους, οἳ ἂν τύχωσι προεδρεύοντες ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, χρη-
ματίζειν ἐπάναγκες πρῶτον μετὰ τὰ ἱερὰ περὶ τῶν νομοθετῶν, καθ᾽
ὅ τι καθεδοῦνται, καὶ περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὁπόθεν τοῖς νομοθέταις
ἔσται· τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι ἐκ τῶν ὀμωμοκότων τὸν ἡλιαστικὸν
22 ὅρκον. ἐὰν δ᾽ οἱ πρυτάνεις μὴ ποιῶσι κατὰ τὰ γεγραμμένα τὴν ἐκ-

v. 3. ἴσως οὐδὲν κατεπείγει ὑμᾶς υ. 19, 1. ἦν om Ω.
3. τις αὐτοῦ ks. 5. μὲν om ΥΩks. alterum πρῶ-
τον om ks. 6. ὡς] ὅτι ὡς ks, ὡς ὅτι r. 9. ὦ om Ωr.
20, 1. *ΕΠΙΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΟΜΩΝ*] ἐπὶ χειροτονίαν Σr, νόμοι υ.
3. δὲ περὶ τῶν krs. 6. κατ᾽ αὐτά ΣΥΩrs. 7. εἶναι om Ω.
ἀπο τυγχάνωσι
21, 2. ἡ om υ. ἐπιχειροτονία r, ἀποχειροτονία Ωks. 4. τύχωσι r,
προσ
τυγχάνωσι ks. παρεδρεύοντες ΣΥΩ, παρεδρεύοντες r. 6. τοῦ ante
ήσωσι
ἀργυρίου om FΣΥΩυ. 7. τὸν om ks. 22, 1. ποιῶσι r, ποιήσω-
σι ks. προγεγραμμένα FΥΩkrs,

*κλησίαν ἢ οἱ πρόεδροι μὴ χρηματίσωσι [κατὰ τὰ γεγραμμένα], ὀφεί-
λειν τῶν μὲν πρυτάνεων ἕκαστον χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἀθηνᾷ,
τῶν δὲ προέδρων ἕκαστος ὀφειλέτω τετταράκοντα δραχμὰς ἱερὰς τῇ* 707
*Ἀθηνᾷ. καὶ ἔνδειξις αὐτῶν ἔστω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, καθάπερ
ἐάν τις ἄρχῃ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ· οἱ δὲ θεσμοθέται τοὺς ἐνδειχθέν-
τας εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον κατὰ τὸν νόμον ἢ μὴ ἀνιόντων*
23 *εἰς Ἄρειον πάγον, ὡς καταλύοντες τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν νόμων. πρὸ
δὲ τῆς ἐκκλησίας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων ἐκτιθέτω πρόσθε τῶν ἐπω-
νύμων γράψας τοὺς νόμους, οὓς ἂν τιθῇ, ὅπως ἂν πρὸς τὸ πλῆθος
τῶν τεθέντων νόμων ψηφίσηται ὁ δῆμος περὶ τοῦ χρόνου τοῖς νομο-
θέταις. ὁ δὲ τιθεὶς τὸν καινὸν νόμον, ἀναγράψας εἰς λεύκωμα, ἐκτι-
θέτω πρόσθε τῶν ἐπωνύμων ὁσημέραι, ἕως ἂν ἐκκλησία γένηται. αἱ-
ρεῖσθαι δὲ καὶ τοὺς συναπολογησομένους τὸν δῆμον τοῖς νόμοις,
οἳ ἂν ἐν τοῖς νομοθέταις λύωνται, πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων ἁπάν-
των, τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνός.*

24 Οὗτοι πάντες οἱ νόμοι κεῖνται πολὺν ἤδη χρόνον, ὦ
ἄνδρες δικασταί, καὶ πεῖραν αὐτῶν πολλάκις δεδώκασιν
ὅτι συμφέροντες ὑμῖν εἰσί, καὶ οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε
μὴ οὐ καλῶς ἔχειν αὐτούς. εἰκότως· οὐδὲν γὰρ ὠμὸν οὐδὲ
βίαιον οὐδ' ὀλιγαρχικὸν προστάττουσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον
πάντα φιλανθρώπως καὶ δημοτικῶς φράζουσι πράττειν.
25 καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ὑμῖν ἐποίησαν διαχειροτονίαν, πό-
τερον εἰσοιστέος ἐστὶ νόμος καινὸς ἢ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ
κείμενοι· μετὰ ταῦτα δ' ἂν χειροτονήσητε εἰσφέρειν, οὐκ
εὐθὺς τιθέναι προσέταξαν, ἀλλὰ τὴν τρίτην ἀπέδειξαν
ἐκκλησίαν, καὶ οὐδ' ἐν ταύτῃ τιθέναι δεδώκασιν, ἀλλὰ
σκέψασθαι καθ' ὅ τι τοὺς νομοθέτας καθιεῖτε. ἐν δὲ τῷ 708
μεταξὺ χρόνῳ τούτῳ προσέταξαν τοῖς βουλομένοις εἰσφέ-
ρειν ἐκτιθέναι τοὺς νόμους πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, ἵν'
ὁ βουλόμενος σκέψηται, κἂν ἀσύμφορον ὑμῖν κατίδῃ τι,

v. 1. *κατὰ τὰ προγεγραμμένα* FΩ, om *ks* *ὀφείλειν*] *ὀφειλόντων s.*
3. *τῶν δὲ — Ἀθηνᾷ* om *v.* 4. *ἔστω αὐτῶν ks.* *θεσμοθέτας*] *νομοθέτας v.* 23, 2. *Ἀθηναίων*] *ἀθηναίων νομοθετεῖν Fv.* *πρόσθεν v*, qui sic et infra. 4. *ἐκτεθέντων F.* 8. *οἳ*] *οἷοι krs.*
24, 3. *ἀντεῖπε* post *ἔχειν* ponit *v.* 25, 1. *ἐφ' ὑμῖν* om *ks.*
2. *νόμος ἐστὶ ks.* 3. *χειροτονῆτε Σr.* 4. *ἀπέδειξαν*] *ἀπέδωκαν γρ Σ.* 6. *σκέψασθε sv.* *καθίειτε Σ, καθίητε r, καθεδεῖτε Fv,* *καθεδεῖται s, καθεδεῖται k* (σθαι), *καθεδιεῖται γρ k.* 7. *τούτῳ χρόνῳ v.*
βουλευομένοις Ω. 9. *τι κατίδῃ ks.*

26 φράσῃ καὶ κατὰ σχολὴν ἀντείπῃ. τούτων μέντοι τοσούτων ὄντων οὐδὲν πεποίηκε Τιμοκράτης οὑτοσί· οὔτε γὰρ ἐξέθηκε τὸν νόμον, οὔτ᾽ ἔδωκεν, εἴ τις ἐβούλετο ἀναγνοὺς ἀντειπεῖν, οὔτ᾽ ἀνέμεινεν οὐδένα τῶν τεταγμένων χρόνων ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ τοὺς νόμους ἐπεχειροτονήσατε, οὔσης ἑνδεκάτης τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνὸς δωδεκάτῃ τὸν νόμον εἰσήνεγκεν, εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ ταῦτ᾽ ὄντων Κρονίων καὶ διὰ ταῦτ᾽ ἀφειμένης τῆς βουλῆς, διαπραξάμενος μετὰ τῶν ὑμῖν ἐπιβουλευόντων καθίζεσθαι νομοθέτας διὰ ψηφίσματος ἐπὶ τῇ τῶν Παναθηναίων
27 προφάσει. βούλομαι δ᾽ ὑμῖν τὸ ψήφισμα αὐτὸ ἀναγνῶναι τὸ νικῆσαν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι πάντα συνταξάμενοι καὶ οὐδὲν ἀπὸ ταυτομάτου τούτων ἔπραττον. Λαβὲ τὸ ψήφισμ᾽ αὐτοῖς καὶ ἀναγίγνωσκε σύ.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, Ἐπικράτης εἶπεν, ὅπως ἂν τὰ ἱερὰ θύηται καὶ ἡ διοίκησις ἱκανὴ γένηται καὶ εἴ τινος ἐνδεῖ πρὸς τὰ Παναθήναια διοικηθῇ, τοὺς πρυτάνεις τοὺς τῆς Πανδιονίδος καθίσαι νομοθέτας αὔριον, τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι ἕνα καὶ χιλίους ἐκ τῶν ὀμωμοκότων, συννομοθετεῖν δὲ καὶ τὴν βουλήν.

28 Ἐνθυμήθητ᾽ ἀναγιγνωσκομένου τοῦ ψηφίσματος ὡς τεχνικῶς ὁ γράφων "αὐτὸ τὴν διοίκησιν καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς 709
προσησάμενος κατεπεῖγον, ἀνελὼν τὸν ἐκ τῶν νόμων χρόνον, αὐτὸς ἔγραψεν αὔριον νομοθετεῖν, οὐ μὰ Δί᾽ οὐχ ἵν᾽ ὡς κάλλιστα γένοιτό τι τῶν περὶ τὴν ἑορτήν (οὐδὲ γὰρ ἦν ὑπόλοιπον οὐδ᾽ ἀδιοίκητον οὐδέν) ἀλλ᾽ ἵνα μὴ προαισθομένου μηδενὸς ἀνθρώπων μηδ᾽ ἀντειπόντος τεθείη καὶ γένοιτο κύριος αὐτοῖς ὅδε ὁ νῦν ἀγωνιζόμενος νόμος. τε-
29 κμήριον δέ· καθιζομένων γὰρ τῶν νομοθετῶν περὶ μὲν

26, 1. ἀντείποι s, ἀντεπῇ Σr. 2. οὑτοσὶν rs. 3. ἀναγνοὺς om k. 4. χρόνον Ω, om ks. 8. ἀφειλαμένης s. 10. Παναθηναίων] ἀθηναίων ΥΩ. 27, 1. αὐτὸ τὸ ψήφισμα ks. 2. ἴδηθ᾽ Σ. 3. ἔπραττον] ἔπραττον οὗτοι krsv. λαβέ μοι τὸ ΥΩ. 4. καὶ om FΣrv. 5. ψήφισμα τιμοκράτους rc Σ. 6. Ἐπικράτης] τιμοκράτης FΣrv. καὶ πῶς ἡ Σr. 7. προσδεῖ ks. 8. τοὺς ante τῆς om ks. καθῆσαι (ει) s. 28, 3. κατεπεῖγον F, κατεπείγειν ΥΩs. 5. τι om ks. 30, 1. καθιζομένων Υkrs. μὲν] μὲν δὴ ΥΩkrs.

τῶν γεγραμμένων τούτων, τῆς διοικήσεως καὶ τῶν Παναθηναίων, οὔτε χείρονα οὔτε βελτίω νόμον οὐδέν' εἰσήνεγκεν οὐδείς, περὶ δὲ ὧν οὔτε τὸ ψήφισμα ἐκέλευεν οἵ τε νόμοι κωλύουσι, Τιμοκράτης ούτοσὶ κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐνομοθέτει, κυριώτερον μὲν νομίσας τὸν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἢ τὸν ἐν τοῖς νόμοις εἰρημένον χρόνον, οὐδ' ὁτιοῦν δὲ φοβηθεὶς εἰ ἁπάντων ὑμῶν ἀγόντων ἱερομηνίαν, καὶ νόμου κειμένου μήτ' ἰδίᾳ μήτε κοινῇ μηδὲν ἀλλήλους ἀδικεῖν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, μηδὲ χρηματίζειν ὅ τι ἂν μὴ περὶ τῆς ἑορτῆς ᾖ, αὐτὸς οὐχ ἕνα τὸν τυχόντα ἀλλ' ὅλην
30 ἀδικῶν φανήσεται τὴν πόλιν. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν εἰδότα μὲν τοὺς νόμους, ὧν ὀλίγῳ πρότερον πάντες ἠκούσατε, κυρίους ὄντας, εἰδότα δ' οὐκ ἐῶνθ' ἕτερον νόμον ψήφισμα οὐδέν, οὐδ' ἂν ἔννομον ᾖ, νόμου κυριώτερον εἶναι, γράψαι καὶ θεῖναι νόμον ὑμῖν κατὰ ψήφισμα, ὃ καὶ αὐτὸ πα-
31 ρὰ τοὺς νόμους εἰρημένον ᾔδει; ἢ πῶς οὐ σχέτλιον τὴν μὲν πόλιν αὐτὴν ἑκάστῳ ἡμῶν δεδωκέναι ἄδειαν τοῦ μή τι παθεῖν ἀηδὲς ἢ δεινὸν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ποιήσασαν ἱερομηνίαν, αὐτὴν δὲ μὴ τετυχηκέναι ταύτης τῆς ἀσφαλείας 710
παρὰ Τιμοκράτους, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ἱερομηνίᾳ τὰ μέγιστ' ἠδικῆσθαι; τί γὰρ ἂν τις μεῖζον ἠδίκησεν ἰδιώτης ἀνὴρ ἢ καταλύων τοὺς νόμους αὐτῆς, δι' ὧν οἰκεῖται;

32 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐδὲν ὧν προσῆκέ τε καὶ κελεύουσιν οἱ νομοι πεποίηκεν, εἰς τὰ προειρημένα τις σκοπῶν ἂν γνοίη. ὅτι δ' οὐ μόνον κατὰ τοῦτ' ἀδικεῖ, εἰ παραβὰς τὸν χρόνον τὸν ἐκ τῶν νόμων καὶ τὸ βουλεύσασθαι καὶ σκέψασθαι περὶ τούτων ὑμᾶς παντελῶς ἀνελὼν οὔσης ἱερομηνίας ἐνομοθέτει, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνο, ὅτι πᾶσιν ἐναντίον εἰσενήνοχε τοῖς οὖσι νόμοις, αὐτίκα δὴ μάλ' ἀκριβῶς μαθή-

v. 1. τῶν γεγραμμένων om Σ. 2. βελτίονα ks. 3. οἵ τε] οὔτε r, οὔτε s (οἵτε). 5. μὲν om ks. 7. δὲ om ΥΩ. ἡμῶν r. 30, 2. πάντες] δόντες πάντες k (δ'). 4. οὐκ ἂν r. 5. κατὰ τὸ ψ. Fv. 31, 2. ὑμῶν v. μή om Υrs et pr ΣΩk. 6. τί γὰρ ἄν τις] τίς γὰρ ἂν ks. 32, 1. τοίνυν] οὖν ks. 4. τὸν ἐκ] τῶν ἐκ FΥΩ. 7. νόμους Υ.

σεσθε. Ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν τουτονὶ πρῶτον τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην ὀκ ἐᾷ νόμιον ὀδένα ἐναντίον εἰσφέρειν, ἐὰν δέ τις εἰσφέρῃ, γράφεσθαι κελεύει. ἀναγίγνωσκε.

33 ΝΟΜΟΣ. Τῶν δὲ νόμων τῶν κειμένων μὴ ἐξεῖναι λῦσαι μηδένα, ἐὰν μὴ ἐν νομοθέταις. τότε δ' ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων λύειν, ἕτερον τιθέντι ἀνθ' ὅτου ἂν λύῃ. διαχειροτονίαν δὲ ποιεῖν τοὺς προέδρους περὶ τούτων τῶν νόμων, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ κειμένου, εἰ δοκεῖ ἐπιτήδειος εἶναι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ οὔ, ἔπειτα περὶ τοῦ τιθεμένου. ὁπότερον δ' ἂν χειροτονήσωσιν οἱ νομοθέται, τοῦτον κύριον εἶναι. ἐναντίον δὲ νόμον μὴ ἐξεῖναι τιθέναι τῶν νόμων τῶν κειμένων μηδενί. ἐὰν δέ τις λύσας τινὰ τῶν νόμων τῶν κειμένων ἕτερον ἀντιτιθῇ μὴ ἐπιτήδειον τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ ἐναντίον τῶν κειμένων τῳ, τὰς γραφὰς εἶναι κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον ὃς κεῖται, ἐάν τις μὴ ἐπιτήδειον θῇ νόμον. 711

34 Ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου· πολλῶν δὲ καλῶς κειμένων νόμων τῇ πόλει οὐδενὸς ἧττον ἡγοῦμαι καὶ τὸτον ἀξίως ἐπαίνου γεγράφθαι. σκέψασθε γὰρ ὡς δικαίως καὶ σφόδρα ὑπὲρ τοῦ δήμου κεῖται. οὐκ ἐᾷ τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις ἐναντίον εἰσφέρειν, ἐὰν μὴ λύσῃ τὸν πρότερον κείμενον. τίνος ἕνεκα; πρῶτον μὲν ἵν' ὑμῖν ἐξῇ τὰ δί-
35 καια ψηφίζεσθαι μετ' εὐσεβείας. εἰ γὰρ εἴησαν δύο τινὲς ἐναντίοι νόμοι, καί τινες ἀντίδικοι παρ' ὑμῖν ἀγωνίζοιντο ἢ περὶ δημοσίων ἢ περὶ ἰδίων πραγμάτων, ἀξιοῖ δ' ἑκάτερος νικᾶν μὴ τὸν αὐτὸν δεικνύων νόμον, ἔτ' ἀμφοτέροις ἔνι δήπου ψηφίσασθαι· πῶς γάρ; οὔτε θατέρῳ ψηφιζομένους εὐορκεῖν· παρὰ γὰρ τὸν ἐναντίον ὄντα δ'
36 ὁμοίως κύριον ἡ γνῶσις συμβαίνει. τοῦτό τ' οὖν ὑπὲρ ὑμῶν φυλαττόμενος ταῦτα προεῖπεν, καὶ ἔτι πρὸς τὸτῳ βουλόμενος φύλακας ὑμᾶς τῶν νόμων καταστῆσαι· ᾔδει

δὴ
v. 1. δὲ F, δή r. πρῶτον ante τουτονὶ ponunt ks, om pr Ω. 2. νόμον οὐδένα om ks. 33, 2. τῶν ἀθηναίων υ. 3. τιθέντα υ. 5. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ. rυ. 7. κύριον] τὸν κύριον Σ. 9. ἀντιθῇ FTΩk et pr Σ. τῷ δήμῳ τῶν ἀθηναίων kr, τῷ ἀθηναίων δήμῳ υ. 34, 1. καλῶν ΣTΩrυ. 6. ὑμῖν s. 35, 1. τινὲς om Ωks. 3. ἀξιοίη ks. 6. ἐναντίον νόμον ὄντα Fυ. 36, 1. συμ-
οις
βάλλει pr r. 2. τούτωι F, τούτοις υ. 3. ὑμᾶς τῶν νόμων] τῶν ὄντων νόμων ὑμᾶς rs, τῶν ὄντων νόμων ἡμᾶς k.

γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι τὰς ἄλλας ἃς γέγραφεν αὐτῶν φυλακὰς ἔξι πολλαχῇ διακρέσασθαι. τὲς συνηγόρες, ὓς χειροτονεῖτε, δύναιτ' ἂν πεῖσαί τις σιωπᾷν. ἐκτιθέναι κελεύει τῦ προειδένι πάντας· τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, τοὺς μὲν ἀντειπόντας ἄν, εἰ μὴ προαίσθοιντο, λάθοι, οἱ δ' οὐδὲν προσέχοντες
37 ἀναγνοῖεν ἄν. ἀλλὰ γράψασθαι νὴ Δί' ἕκαστον ἔστιν, ὃ κἀγὼ νυνὶ πεποίηκα· κἀνταῦθ', ἂν ἀπαλλάξῃ τις τὸν ἐπιστάντα, ἡ πόλις παρακέκρουσται. τίς οὖν μόνη φυλακὴ καὶ δικαία καὶ βέβαιος τῶν νόμων; ὑμεῖς οἱ πολλοί· ὕτε γὰρ τὸ γνῶναι καὶ δοκιμάσαι τὸ βέλτιςον ἐξελέσθαι δύναιτ' ἂν ὑμῶν ὐδὲ εἷς, ὕτε ἀπαλλάξας καὶ διαφθείρας 712
38 πεῖσαι τὸν χείρω θέσθαι νόμον ἀντὶ τῦ κρείττονος. διὰ ταῦτα πάντα ἐφ' ἑκάστην ἀπαντᾷ τὴν ὁδὸν τῶν ἀδικημάτων, κωλύων καὶ οὐκ ἐῶν βαδίζειν τὲς ἐπιβελεύοντας ὑμῖν. ταῦτα πάντα Τιμοκράτης, ὕτω καλῶς καὶ δικαίως κείμενα, ἠφάνισεν, ἐξήλειψεν, ὅσον ἦν ἐπὶ τύτῳ, καὶ νόμον εἰσήνεγκεν [ἀπαίσιον] ἅπασιν ἐναντίον ὡς ἔπος εἰπεῖν τοῖς οὖσιν, οὐ παραναγνούς, οὐ δοὺς αἵρεσιν, οὐκ ἄλλο ποιήσας οὐδὲν τῶν προσηκόντων.

39 Ὡς μὲν οὖν ἔνοχος τῇ γραφῇ καθέστηκεν, ἐναντίον εἰσενηνοχὼς τοῖς ὖσι νόμοις, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ᾐσθῆσθαι· ἵνα δ' εἰδῆτε παρ' οἵους νόμους οἷον οὗτος εἰσήνεγκεν, ἀναγνώσεται πρῶτον ὑμῖν τὸν τύτε νόμον, εἶτα τοὺς ἄλλους, οἷς οὗτος ἐναντίος ἐστίν. Ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, Τιμοκράτης εἶπε, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστι.

v. 1. αὐτῶν] αὑτῷ ks. 3. πεῖσαί τις] ποιῆσαί τις k, τις πεῖσαι s. 4. τάχ'] ὡς τύχ' ΥΩkrsv. 37, 1. ἀγνοοῖεν ΣΥΩkrsv. 2. κἀνταῦθ' ἂν s, κἂν ἐνταῦθα FΣΥΩrv, κἂν ἐνταῦθ' ἂν k. ἀπαλλάξοι r. τις om FΣ. 3. οὖν ἡ μόνη ΥΩkrs. 4. βεβαία καὶ δίκαιος ks, δικαία καὶ βεβαία r. 5. γνῶναι] γνῶναι τὸ δίκαιον ΥΩ. βέλτιον Fsv. 38, 1. τὸ χεῖρον v. 6. ἀπαίσιον om ΥΩv, ἅπασιν om ks: ἅπασιν r. (γρ ἀπαίσιον; ον) 7. παραγνοὺς krv. 39, 2. νόμοις F, νόμον γρ Σ. ἠσθῆναι r. 3. δ' om pr k. νόμους om ks. 4. εἶτα] εἶτα καὶ Frsv. 6. πρώτης om FΣ, in mg ponunt ΥΩ. 8. κατὰ τὸν νόμον r. ἢ ante τὸ om pr Υ. προστιμηθῇ (είη) v.

μηθῇ, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ὀφλήματος, ὃς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἢ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλεν. τοὺς δὲ προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπάναγκες, ὅταν τις καθιστάναι

40 βούληται. τῷ δὲ καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητάς, ἐὰν ἀποδιδῷ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον ἐφ' ᾧ κατέστησε τὺς ἐγγυητάς, ἀφεῖσθαι τῶν δεσμῶν. ἐὰν δὲ μὴ καταβάλῃ τὸ ἀργύριον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ ἐγγυηταὶ ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ 713 ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. περὶ δὲ τῶν ὠνουμένων τὰ τέλη καὶ τῶν ἐγγυωμένων καὶ ἐκλεγόντων, καὶ τῶν τὰ μισθώσιμα μισθεμένων καὶ τῶν ἐγγυωμένων, τὰς πράξεις εἶναι τῇ πόλει κατὰ τὺς νόμους τοὺς κειμένους. ἐὰν δ' ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας ὄφλῃ, τοῦ ὑστέρου ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τῆς ἐνάτης ἢ δεκάτης πρυτανείας ἐκτίνειν.

41 Ἀκηκόατε μὲν τῦ νόμυ, μνημονεύετε δ' ἐξ αὐτῦ μοι πρῶτον μὲν τὸ καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμῦ προστετίμηται ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῇ, ἔπειθ' ὅτι πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν καὶ περὶ τῶν μισθεμένων, καὶ ὅσοι ταῦτα ἐγγυῶνται, χρῆσθαι κελεύει τῷ νόμῳ. ὅλος μὲν γάρ ἐστιν ἅπασιν ἐναντίος τοῖς ὖσι, μάλιστα δὲ ταῦτα· γνώσεσθε δ' ἀκούοντες. Λέγε τοὺς νόμους αὐτοῖς. λέγε.

42 ΝΟΜΟΣ. Διοκλῆς εἶπε τοὺς νόμυς τοὺς πρὸ Εὐκλείδου τεθέντας ἐν δημοκρατίᾳ, καὶ ὅσοι ἐπ' Εὐκλείδου ἐτέθησαν καὶ εἰσὶν ἀναγεγραμμένοι, κυρίους εἶναι. τοὺς δὲ μετ' Εὐκλείδην τεθέντας καὶ τὸ λοιπὸν τιθεμένους κυρίους εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἕκαστος ἐτέθη, πλὴν εἴ τῳ προσγέγραπται χρόνος ὅντινα δεῖ ἄρχειν. ἐπιγράψαι δὲ τοῖς μὲν νῦν κειμένοις τὸν γραμματέα τῆς βυλῆς τριάκοντα ἡμερῶν· τὸ δὲ λοιπόν, ὃς ἂν τυγχάνῃ γραμματεύων, προσγραφέτω παραχρῆμα τὸν νόμον κύριον εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐτέθη.

43 Καλῶς ἐχόντων τῶν νόμων, ὦ ἄνδρες δικαςαί, τῶν 714 ὑπαρχόντων, ὅδε ὁ νῦν ἀναγνωσθεὶς νόμος ὡσπερεὶ διώ-

v. 2. ὀφειλήματος Σr. 40, 1. ἀποδῷ υ. 2. ᾧ r, οἷς FΣυ. τοὺς om pr r. τὸν δεσμὸν TΩr. 4. ἐννάτης r, qui sic et infra. 5. περὶ] ἐπὶ υ. 6. ἐκλεγέντων rs. μισθώματα rυ. 7. τῶν ante ἐγγυωμένων om ΣTΩkrs. 41, 3. περὶ post πλὴν om s, post καὶ om ks. 5. ὅλως Fυ et pr k. μὲν γάρ om pr Σ. ἐστιν] ἐστιν ὅδε γε Fυ. 6. ταῦτα] τούτωι Σ. 7. δ' om Frυ: δὲ τοὺς νόμους Σ. ἀκούσαντες TΩk, τοὺς νόμους ἀκούσαντες r. Λέγε τοὺς νόμους om Σr, λέγε om Tυ. αὐτοὺς omnes. alterum λέγε om ks. 42, 7. τυγχάνοι s. 8. τῶν νόμων υ. 43, 1. τῶν νόμων — τῶν ὑπαρχόντων] — τῶν ὑπαρχόντων νόμων Fυ. 2. ὅδε ὁ] ὁ δὲ s.

ρισε καὶ βεβαιοτέρȣς ἐποίησεν αὐτȣ́ς. κελεύει γὰρ ἕκαςον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτέθη κύριον εἶναι, πλὴν εἴ τῳ χρόνος προσγέγραπται, τούτῳ δὲ τὸν γεγραμμένον ἄρχειν. διὰ τί; ὅτι πολλοῖς τῶν νόμων προσεγέγραπτο „τὸν δὲ νόμον εἶναι κύριον τόνδ' ἀπὸ τȣ̃ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντα." ὕςερον δὲ γράφων ὁ τιθεὶς ἐπὶ τȣ́τοις τόνδε τὸν νόμον, τὸν ἀνεγνωσμένον, οὐκ ἐνόμιζε δίκαιον εἶναι τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένȣς ὕςερον ἢ ἐτέθησαν κυρίȣς εἶναι ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἐτέθησαν, καὶ πρότερον
44 ποιῆσαι κυρίους ἢ ὁ θεὶς ἕκαστον ἠξίωσεν. τȣ́τῳ μέντοι τῷ νόμῳ σκέψασθε ὡς ἐναντίος ἐστὶν ὃν ȣ̃τος τέθεικεν. ὁ μέν γε κελεύει τὸν γεγραμμένον χρόνον ἢ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἂν τεθῇ κυρίαν εἶναι· ὁ δ' ἔγραψε „καὶ εἴ τινι προστετίμηται" περὶ τῶν παρεληλυθότων λέγων. καὶ ȣ̓δὲ τȣ̃θ' ὥρισεν, ἄρχοντα προσγράψας ἀφ' ȣ̃, ἀλλὰ πεποίηκεν ȣ̓ μόνον πρὸ τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ τέθεικε κύριον τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι τινὰ ἡμῶν· ἀόριστον γὰρ ἅπαντα τὸν παρεληλυθότα προσπεριείληφε χρόνον. καίτοι χρῆν σε, ὦ Τιμόκρατες, ἢ τȣ̃τον μὴ γράφειν ἢ ἐκεῖνον λύειν, ȣ̓χ, ἵνα ὃ βȣ́λει σὺ γένηται, πάντα τὰ πράγματα
45 συνταράξαι. Λέγε ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. *Μηδὲ περὶ τῶν ἀτίμων, ὅπως χρὴ ἐπιτίμους αὐτοὺς εἶναι, μηδὲ περὶ τῶν ὀφειλόντων τοῖς θεοῖς ἢ τῷ δημοσίῳ τῷ Ἀθη-* 715 *ναίων περὶ ἀφέσεως τοῦ ὀφλήματος ἢ τάξεως, ἐὰν μὴ ψηφισαμένων Ἀθηναίων τὴν ἄδειαν πρῶτον, μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις. τότε δ' ἐξεῖναι χρηματίζειν καθ' ὅ τι ἂν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δοκῇ.*

46 Ἄλλος οὗτος νόμος, οὐκ ἐῶν περὶ τῶν ἀτίμων οὐδὲ τῶν ὀφειλόντων λέγειν ȣ̓δὲ χρηματίζειν περὶ ἀφέσεως τῶν

v. 4. προσγέγραπτο Ω, προσγέγραπται krsv. 6. ἐπὶ τούτοις ὁ τιθεὶς ks. τὸν post τόνδε om k. 8. γεγραμμένους ks, γεγραμμένης γρ F. 9. καὶ μὴ πρότερον Fv. 44, 1. μέντοι] μὲν Fv. 3. χρόνον om pr Ω. 4. ἂν τεθῇ] ἐτέθη ks et γρ r. καὶ om Σ.
5. λέγων om k. 7. πρὸ] ἀπὸ Fv. ἐν om k. 9. χρόνον om k. 10. ἐχρῆν s. 11. πάντα] πάντως r. 45, 1. συνταραχθῇ ks et γρ Fr. 3. δήμῳ s et γρ Σr. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ. ΣΥrsv.
46, 1. οὑτοσὶ ks. οὐκ ἐῶν] ὁ κελεύων s. οὐδὲ περὶ τῶν ΥΩ.

ὀφλημάτων ȣ̓δὲ τάξεως, ἐὰν μὴ τῆς ἀδείας δοθείσης, καὶ
ταύτης μὴ ἔλαττον ἢ ἑξακισχιλίων ψηφισαμένων. ȣ̔͂τος δ'
ἔγραψεν ἄντικρυς, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ
προστετίμηται, εἶναι τὴν ἄφεσιν πορισαμένῳ τȣ̀ς ἐγγυη-
σομένȣς, ȣ̓ προτεθέντος ȣ̓δενὸς περὶ τȣ́των, ȣ̓δὲ δοθείσης
47 ἀδείας λέγειν. καὶ ὁ μὲν νόμος, ȣ̓δ' ἐπειδὰν τὴν ἄδειαν
εὕρηταί τις, ἔδωκεν ὡς ἂν βέληται πράττειν, ἀλλ' ὡς ἂν
τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δοκῇ· τῷ δ' οὐκ ἀπέχρησε τοῦτ'
ἀδικεῖν μόνον, εἰ μὴ δοθείσης τῆς ἀδείας λέγει καὶ νόμον
εἰσφέρει περὶ τȣ́των, ἀλλὰ καὶ προσέτι ȣ̓κ εἰς τὴν βȣλήν,
ȣ̓κ εἰς τὸν δῆμον εἰπὼν περὶ τȣ́των ȣ̓δέν, ἐν παραβύςῳ,
τῆς βȣλῆς μὲν ἀφειμένης, τῶν δ' ἄλλων διὰ τὴν ἑορτὴν
48 ἱερομηνίαν ἀγόντων, λάθρᾳ νόμον εἰσήνεγκεν. καίτοι χρῆν
σε, ὦ Τιμόκρατες, εἰδότα τὸν νόμον τόνδε ὃν ἀνέγνων,
εἴ τι δίκαιον ἐβȣ́λȣ πράττειν, πρῶτον μὲν πρόσοδον γρά-
ψασθαι πρὸς τὴν βȣλήν, εἶτα τῷ δήμῳ διαλεχθῆναι, καὶ
οὕτως, εἰ πᾶσιν Ἀθηναίοις ἐδόκει, γράφειν καὶ νομοθε-
τεῖν περὶ τούτων, καὶ τότε τοὺς χρόνους ἀναμείναντα
τοὺς ἐκ τῶν νόμων, ἵνα τȣ͂τον τὸν τρόπον πράττων, εἰ 716
καί τις ἐπεχείρει δεικνύειν ȣ̓κ ἐπιτήδειον ὄντα τῇ πόλει
τὸν νόμον, μὴ οὖν ἐπιβουλεύειν γ' ἐδόκεις ἀλλὰ γνώμῃ
49 διαμαρτὼν ἀποτυχεῖν. νῦν δὲ τῷ λάθρᾳ καὶ ταχὺ καὶ παρὰ
τοὺς νόμους ἐμβαλεῖν τὸν νόμον εἰς τȣ̀ς νόμȣς καὶ μὴ
θεῖναι πᾶσαν ἀφῄρησαι σαυτȣ͂ τὴν συγγνώμην· τοῖς γὰρ
ἄκουσιν ἁμαρτοῦσι μέτεστι συγγνώμης, οὐ τοῖς ἐπιβου-
λεύσασιν, ὃ σὺ νῦν εἴληψαι ποιῶν. ἀλλὰ γὰρ αὐτίκα ἐρῶ
περὶ τούτων. νῦν δ' ἀναγίγνωσκε τὸν ἑξῆς νόμον.

v. 1. οὐδὲ] ἢ *krsv*. 2. οὗτος] ὁ *k*, om *s*. δ' ἔγραψεν] ἀνέ-
γραψεν *s*. 3, δεσμοὺς *r*, om *ks*. 4. ἐγγυησαμένους *ks*. 47, 3. τοῦτ']
τωτ' *r*. 4. τῆς om *krs*. 6. οὐκ] ἀλλ' *v*. 48, 1. ἀγόν-
των ante διὰ ponunt *ks*. νόμον] τὸν νόμον *krs*. ἐχρῆν *ks*.
2. τόνδε τὸν νόμον *ΤΩ*. 4. καὶ οὕτως] καιθ' οὕτως *Σ*, καὶ
τρόπον
τόδ' οὕτως *Fr*. 7. νόμον *r*. 9. δοκῆς *r*. 49, 1. καὶ ante ταχὺ
om *r*. 2. ἐκβαλεῖν *Ω*. καὶ om *Ω*. 3. τὴν om *ks*.
4. ἄκουσιν ἁμαρτάνουσι *ks*, ἀκουσίως ἁμαρτάνουσι γρ. *ΕΣ*.
ἐπιβουλεύουσιν *ks*.

50 ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τις ἱκετεύῃ ἐν τῇ βουλῇ ἢ ἐν τῷ δήμῳ περὶ ὧν δικαστήριον ἢ ἡ βουλὴ ἢ ὁ δῆμος κατέγνω, ἐὰν μὲν αὐτὸς ὁ ὄφλων ἱκετεύῃ πρὶν ἐκτῖσαι, ἔνδειξιν εἶναι αὐτοῦ, καθάπερ ἐάν τις ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἡλιάζηται· ἐὰν δ' ἄλλος ὑπὲρ τοῦ ὠφληκότος ἱκετεύῃ πρὶν ἐκτῖσαι, δημοσία ἔστω αὐτοῦ ἡ οὐσία πᾶσα. ἐὰν δέ τις τῶν προέδρων δῷ τινὶ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἢ αὐτῷ τῷ ὠφληκότι ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου, πρὶν ἐκτῖσαι, ἄτιμος ἔστω.

51 Ἔστι μὲν ἔργον, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ περὶ πάντων τῶν νόμων, οἷς οὗτος ἐναντίον εἰσενήνοχεν, ἐροῦμεν· ἄξιον δέ, εἴπερ περί τοῦ καὶ ἄλλου, καὶ περὶ τοῦδε ὃν νῦν ἀνέγνω διελθεῖν. ὁ γὰρ τὸν νόμον τοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεὶς ᾔδει τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρᾳότητα τὴν ὑμετέραν, καὶ διὰ ταύτην ἑώρα περὶ πολλῶν ὑμᾶς ἑκόντας
52 ἤδη ποτὲ μεγάλα ζημιωθέντας. βουλόμενος δὴ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ τὰ κοινὰ κακῶς ἔχειν ὑπολιπεῖν, τοὺς μετὰ τῶν νόμων κρίσει καὶ δικαστηρίῳ μὴ δίκαια ποιεῖν ἐγνω- 717 σμένους οὐκ ᾤετο δεῖν τῆς εὐηθείας τῆς ὑμετέρας ἀπολαύειν, τὸ δεῖσθαι καὶ μετὰ συμφορᾶς ἱκετεύειν ἔχοντας ἀφορμήν, ἀλλ' ὅλως ἀπεῖπε μήτ' αὐτῷ μήτ' ἄλλῳ μηδενὶ μήθ' ἱκετεύειν μήτε λέγειν ὑπὲρ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ ποιεῖν
53 τὰ δίκαια σιγῇ. εἰ τοίνυν τις ἔροιθ' ὑμᾶς ποτέροις μᾶλλον ἂν εἰκότως ποιήσαιθ' ὁτιοῦν, τοῖς δεομένοις ἢ τοῖς ἐπιτάττουσιν, οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν τοῖς δεομένοις· τὸ μὲν γὰρ χρηστῶν τὸ δ' ἀνάνδρων ἀνθρώπων ἔργον ἐστίν. οὐκοῦν οἱ νόμοι μὲν ἅπαντες προστάττουσιν ἃ χρὴ ποιεῖν, οἱ τιθέντες δὲ τὰς ἱκετηρίας δέονται. εἰ τοίνυν ἱκετεύειν οὐκ ἔξεστιν, ἦ που νόμον γ' ἐπίταγμα ἔχοντα εἰσφέρειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι. καὶ γὰρ αἰσχρόν, περὶ ὧν μηδὲ χαρίζεσθαι δεῖν ὑπειλήφατε, περὶ τούτων ἀκόντων ὑμῶν ἐᾶν, ἅ τινες βούλονται, πραχθῆναι.

50, 2. ἡ post ἢ om FΣΤΩυ. ὁ ante ὄφλων om υ. 3. ἱκετεύσῃ ks. αὐτοῦ] κατ' αὐτοῦ FΤΩkrsυ. 4. ὠφληθέντος r. 5. αὐτοῦ ἔστω ks. ἅπασα ΣΤΩrυ. τῶν om ks. 51, 3. εἴπερ] εἰ ΣΤΩr. του] τούτου pr Ω. ἀνέγνων s. 4. Ἀθηναῖοι] δικασταί r. 6. περὶ] παρὰ corr k. 52, 2. καλῶς r. 3. ἐγνωσμένους οὐκ ᾤετο] ἐγνωσμένος οὐκ ἠνείχετο Anecd. p. 91, 24. 4. ἡμετέρας r. 7. λέγειν] κελεύειν Ω. ὑπὲρ] περὶ r. 53, 1. ἐροῖθ' Σ. ἂν μᾶλλον r. 7. νόμου s.

54 *Λέγε τὸν μετὰ τοῦτον ἐφεξῆς.*

ΝΟΜΟΣ. Ὅσων δίκη πρότερον ἐγένετο ἢ εὐθῦνα ἢ διαδικασία περί του ἐν δικαστηρίῳ, ἢ ἰδία ἢ δημοσία, ἢ τὸ δημόσιον ἀπέδοτο, μὴ εἰσάγειν περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον μηδ' ἐπιψηφίζειν τῶν ἀρχόντων μηδένα, μηδὲ κατηγορεῖν ἐώντων ἃ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι.

55 Τιμοκράτης τοίνυν, ὥσπερ μαρτυρίαν ὧν ἀδικεῖ γράφων, εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ νόμου τἀναντία ἔθηκε τούτοις. ὁ μέν γε οὐκ ἐᾷ, περὶ ὧν ἂν ἅπαξ γνῷ δικαστήριον, πάλιν χρηματίζειν· ὁ δ' ἔγραψε, καὶ εἴ τινι προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα, τὸν δῆμον τούτῳ χρηματίζειν, ὅπως ἃ μὲν ἔγνω τὸ δικαστήριον λυθήσεται, καταστήσει 718 δ' ἐγγυητὰς ὁ ὄφλων. καὶ ὁ μὲν νόμος μηδ' ἐπιψηφίζειν φησὶ τῶν ἀρχόντων παρὰ ταῦτα μηδένα· ὁ δ' ἔγραψε τοῖς προέδροις ἐπάναγκες, ἐάν τις καθιστῇ, προσάγειν, καὶ προσέγραψεν „ὁπότ' ἂν τις βούληται."

56 *Λέγε ἕτερον νόμον.*

ΝΟΜΟΣ. Τὰς δίκας καὶ τὰς διαίτας, ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ τοῖς νόμοις ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει, κυρίας εἶναι.

Οὔ φησι Τιμοκράτης, οὔκουν ὁπόσοις γ' ἂν δεσμοῦ προστιμηθῇ.

Λέγε.

ΝΟΜΟΣ. Ὁπόσα δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντ' ἐπράχθη ἢ δίκη ἐδικάσθη, ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, ἄκυρα εἶναι.

57 Ἐπίσχες. Εἰπέ μοι, τί δεινότατον πάντες ἂν ἀκούσαντες φήσαιτε, καὶ τί μάλιστ' ἂν ἀπεύξαισθε; οὐχὶ ταῦτα τὰ πράγματα, ἅπερ ἦν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, μὴ γενέσθαι; ἔγωγ' οἶμαι. ὁ γοῦν νόμος οὑτοσὶ εὐλαβούμενος, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ τοιοῦτον ἀπεῖπε τὰ πραχθέντα ἐπ' ἐκείνων μὴ

54, 1. ἐφεξῆς] ἐφεξῆς νόμον ΥΩks. 2. prius ἢ om r. εὔθυνα Trs, εὐθύνα (η) Ω. 3. ἰδίαι ἢ δημοσίαι ΣΥΩ. 55, 3. ὁ] ὃς r. γνῷ τὸ δικαστ. Fkrsv. πάλιν om s. 6. ἔγνωστο r. λυθήσεται] θήσεται Ω. καταστήσῃ Σkrs. 7. ὁ om F. ὄφλων (ὀφείλων) r, ὀφείλων ks. 56, 1. λέγε δ' pr Ω. 2. ἐπὶ τοῖς νόμοις om r. 3. τῇ om v. 4. φησι (ει) F, φήσει γρ Σ. ὁπόσαις (αι) Σ, ὁπόσοις r. 7. ὁπόσα] οὗτος ἃ ks. δίκη F. 57, 1. ἅπαντες ks. 2. τί in γρ Σ. ἂν μάλιστα Fsv. 3. ἦν om r. 4. οὑτοσὶν s. 5. ἐπ' ἐκείνων om ks.

κύρια εἶναι. οὑτοσὶ τοίνυν τὴν αὐτὴν κατέγνω παρανομίαν τῶν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας πεπραγμένων, ἥνπερ τῶν
58 ἐπ' ἐκείνων ὑμεῖς· ὁμοίως γοῦν ἄκυρα ποιεῖ. καίτοι τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον κύριον τὸν νόμον ἐάσαντες γενέσθαι; πότερον τὰ δικαστήρια, ἃ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως ἐκ τῶν ὀμωμοκότων πληροῦται, ταὐτὰ ἀδικήματα τοῖς ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀδικεῖν; καὶ πῶς οὐ δεινόν; ἀλλὰ δικαίως ἐψηφίσθαι; τίνος οὖν ἕνεκα τὸν λύσοντα ταῦτα νόμον θέσθαι φήσομεν; πλὴν εἰ 719
μὴ τοῦτό τις εἴποι, μανέντες· ἄλλο γὰρ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.
59 Λέγ' ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Μηδὲ νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις τιθῇ, ψηφισαμένων μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις.

Οὐκ ἐᾷ νόμον ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τιθέναι κατὰ τῶν πολιτῶν πάντων, καλῶς καὶ δημοτικῶς λέγων. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἑκάστῳ, οὕτω καὶ τούτων ἴσον μετέχειν ἕκαστον ἀξιοῖ. δι' οὓς μὲν τοίνυν οὗτος εἰσέφερε τὸν νόμον, ὑμεῖς οὐδὲν ἐμοῦ χεῖρον γιγνώσκετε· ἄνευ δὲ τούτων αὐτὸς ὡμολόγησε μὴ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν τεθεικέναι, πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν καὶ τῶν μισθουμένων καὶ τῶν τούτων ἐγγυητῶν χρῆσθαι προσγράψας τῷ νόμῳ. οὐκοῦν ὁπότ' εἰσί τινες οὓς ἀφορίζεις, οὐκ ἂν ἔτι εἴης ἐπὶ πᾶσι
60 τὸν αὐτὸν τεθεικώς. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς, ὅσοις δεσμοῦ προστιμᾶται, τούτων μάλιστα ἢ τὰ μέγιστα ἀδικοῦσιν οἱ τελῶναι, ὥστε μόνοις αὐτοῖς μὴ μεταδοῦναι τοῦ νόμου. πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον οἱ προδιδόντες τι τῶν κοινῶν, οἱ τοὺς γονέας κακοῦντες, οἱ μὴ καθαρὰς

v. 2. τῶν post ἥνπερ om FΣΥΩkrs. 58, 1. τί] γε s et pr k, τί γε corr k. 2. κύριον εἶναι τὸν r. 4. πληροῦτε s. 6. ἐψήφισθε s. εἵνεκα v. 7. λύσαντα r. 8. μὴ om Σ. εἴπῃ k.
59, 1. ἄλλον] ἕτερον ks. 2. Μηδὲ] μηδένα Ωr. ἐὰν — πᾶσιν om s, qui οἷς pro Ἀθηναίοις. 5. πάντων τῶν πολιτῶν ks. 7. οὕτω — ἕκαστον om ks, οὕτω καὶ περὶ τούτου rc mg k. 9. τὸν νόμον om Σs et pr k. οὐδὲν ὑμεῖς ks. 10. ὡμολόγηκε ΥΩkrs. 13. οὐ-
οις
κέτ' ἂν εἴης ἔτι ἐπὶ r. 60, 2. τούτων F, τούτοις γρ Σ. τὰ μάλιστα ks. 5. κοινῶν ἢ οἱ ΥΩkrs. καλοῦντες ks. οἱ] ἢ οἱ ΥΩ krs. τὰς χεῖρας καθαρὰς ks.

τὰς χεῖρας ἔχοντες, εἰσιόντες δ' εἰς τὴν ἀγοράν, ἀδικοῦσιν.
οἷς ἅπασιν οἱ μὲν ὑπάρχοντες νόμοι δεσμὸν προλέγουσιν,
ὁ δὲ σὸς λελύσθαι δίδωσιν. ἀλλ' ἐνταῦθα πάλιν καταμη-
νύεις ὑπὲρ ὧν ἐτίθεις· διὰ γὰρ τὸ μὴ τελωνήσαντας ὀφεί-
λειν αὐτοὺς ἀλλὰ κλέψαντας, μᾶλλον δ' ἁρπάσαντας τὰ
χρήματα, διὰ τοῦτ' οὐκ ἐφρόντισας, οἶμαι, τῶν τελωνῶν. 720
61 Πολλοὺς δ' ἄν τις ἔχοι νόμους ἔτι καὶ καλῶς ἔχοντας
δεικνύναι, οἷς πᾶσιν ἐναντίος ἐστὶν ὃν οὗτος τέθεικεν.
ἀλλ' ἴσως ἐγὼ μέν, εἰ περὶ πάντων ἐρῶ, ἐξωσθήσομαι περὶ
τοῦ μηδ' ἐπιτήδειον ὅλως ὑμῖν εἶναι τὸν νόμον εἰπεῖν·
ὑμῖν δ' ὁμοίως ἔνοχος φανεῖται τῇ γραφῇ, καὶ εἰ ἑνὶ τῶν
ὄντων νόμων ἐναντίος ἐστίν. πῶς οὖν μοι δοκεῖ; τοὺς
μὲν ἄλλους ἐᾶν, περὶ δ' οὗ πρότερόν ποτ' αὐτὸς οὗτος
ἔθηκε νόμου διελθόντ' ἐπ' ἐκεῖνο ἰέναι τὸ μέρος τῆς κα-
τηγορίας ἤδη, ὡς καὶ μεγάλ' ἂν βλάπτοι γενόμενος κύριος
62 τὴν πόλιν. τὸ μὲν ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ἐναντίον εἰσενη-
νοχέναι νόμον δεινὸν μέν, ἀλλ' ἄλλου δεῖται κατηγόρου·
τὸ δὲ τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ πρότερον κειμένῳ νόμῳ τἀναντία
θεῖναι, τοῦτ' ἤδη ποιεῖ κατήγορον αὐτὸν αὑτοῦ γεγενῆσθαι.
ἵν' οὖν τοῦτ' εἰδῆτε γιγνόμενον, ἀναγνώσεται τὸν νόμον
ὑμῖν αὐτὸν ὃν οὗτος ἔθηκεν· ἐγὼ δὲ σιωπήσομαι. Λέγε.
63 ΝΟΜΟΣ. Τιμοκράτης εἶπεν, ὁπόσοι Ἀθηναίων κατ' εἰσαγγελίαν
ἐκ τῆς βουλῆς ἢ νῦν εἰσὶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἢ τὸ λοιπὸν κατατε-
θῶσι, καὶ μὴ παραδοθῇ ἡ κατάγνωσις αὐτῶν τοῖς θεσμοθέταις ὑπὸ
τοῦ γραμματέως τοῦ κατὰ πρυτανείαν κατὰ τὸν εἰσαγγελτικὸν νόμον,
δεδόχθαι τοῖς θεσμοθέταις εἰσάγειν τοὺς ἕνδεκα εἰς τὸ δικαστήριον
[ἐντὸς] τριάκονθ' ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν παραλάβωσιν, ἐὰν μή τι δημο-
σίᾳ κωλύῃ, ἐὰν δὲ μή, ὅταν πρῶτον οἷόν τ' ᾖ. κατηγορεῖν δ' Ἀθη-
ναίων τὸν βουλόμενον οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία περὶ
αὐτοῦ, ὅ τι ἂν δοκῇ ἄξιος εἶναι παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. ἐὰν δ' ἀργυρίου
τιμηθῇ, δεδέσθω τέως ἂν ἐκτίσῃ ὅ τι ἂν αὐτοῦ καταγνωσθῇ. 721

61, 1. ἔχοι τις r. 4. τοῦ] τῶν r. 5. φαίνεται k. εἰ καὶ ks. 6. ὄντων νόμων] ἐν τῷ νόμῳ ks. δοκεῖ μοι ς. 7. οὗτος om Σ et pr Y. 9. καὶ om ks. μέγα δ' Σ, μέγα Y. γενόμενος κύριος] κύριος ὢν ks. 62, 1. τὸ μὲν οὖν τοῖς] τὸν μὲν τοῖς k. τῶν ἄλλων] ἄλλοις ks. 2. ἄλλου] οὐ YΩ. 3. δὲ τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ δ' αὐτοῦ Σ. 4. τιθέναι γρ Σ. 5. τὸν νόμον ἀναγνώσετε r.
63, 2. δικαστηρίῳ r. 5. εἰσαγαγεῖν rs. 6. ἐντὸς om ks. 7. κωλύσῃ υ. ἀθηναῖον υ. 10. τέως] τε ἕως Σkrs, τε ὡς υ.

64 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί; Λέγε αὐτοῖς αὐτὸ τοῦτο πάλιν.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δ' ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως ἂν ἐκτίσῃ.

Πέπαυσο. Ἔστιν οὖν ὅπως ἂν ἐναντιώτερά τις δύο θείη τοῦ δεδέσθαι, τέως ἂν ἐκτίσωσι, τὲς ἁλόντας, καὶ τοῦ καθιστάναι τοὺς αὐτοὺς τούτους ἐγγυητὰς ἀλλὰ μὴ δεῖν; ταῦτα τοίνυν κατηγορεῖ Τιμοκράτης Τιμοκράτες, οὐ Διόδωρος, οὐδ' ἄλλος ὑμῶν ἐδεὶς τοσέτων ὄντων τὸ
65 πλῆθος. καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ λήμματος ἢ τί ποιεῖν ἂν ὀκνῆσαι κέρδους ἕνεκα, ὅςις ἐναντία αὐτὸς ἑαυτῷ νομοθετεῖν ἠξίωσεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τῶν νόμων ἐώντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἕνεκ' ἀναιδείας ὁ τοιἕτος δοκεῖ πᾶν ἂν ἑτοίμως ἔργον ποιῆσαι. ὥσπερ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τἆλλα κακούργων τὲς ὁμολογἕντας ἄνευ κρίσεως κολάζειν οἱ νόμοι κελεύεσιν, ἕτω δίκαιον καὶ τέτε, ἐπειδὴ τὲς νόμες κακεργῶν εἴληπται, μὴ δόντας λόγον μηδ' ἐθελήσαντας ἀκοῦσαι καταψηφίσασθαι· ὡμολόγηκε γὰρ θατέρῳ τῷ προτέρῳ νόμῳ ἐναντίον τόνδε τιθεὶς ἀδικεῖν.

66 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ παρὰ τούτους τοὺς νόμους καὶ παρὰ τοὺς προειρημένους, καὶ μικροῦ δέω παρὰ πάντας εἰπεῖν τὲς ὄντας ἐν τῇ πόλει, τέθεικε τὸν νόμον, οἴομαι δῆλον ἅπασιν ὑμῖν εἶναι. θαυμάζω δ' αὐτἕ τί ποτε καὶ τολμήσει λέγειν περὶ τούτων. οὔτε γὰρ ὡς οὐκ ἐναντίος ἔσθ' ὁ νόμος τοῖς ἄλλοις, δεικνύειν ἕξει, ἕθ' ὡς δι' ἀπειρίαν ἰδιώτην αὐτὸν ὄντα τἕτ' ἔλαθε, δύναιτ' ἂν 722
πεῖσαι· πάλαι γὰρ μισθοῦ καὶ γράφων καὶ νόμους εἰσ-

64, 1. τοῦτο om *r*. 3. τέως] τε ὡς Σ, τέ ως υ, τε ἕως *krs*. ἐκτίσῃ ὅτι ἂν αὐτοῦ καταγνωσθῇ *ks*. 4. ἂν om *ks*. 5. θείη δύο *r*. τέως] τε ὡς Σ, τέ ως υ, τε ἕως *krs*. 8. ὑμῶν post ὄν-
ωι
των ponunt *ks*. 65, 1. δοκῇ *rsv*. 3. αὐτῷ υ, αὑτῶν Υ. τῶν νόμων οὐδὲ τοῖς ἄλλοις *ks*, τῶν νόμων οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τῶν νόμων *r*. 6. κακουργούντων *ks*. 7. κελεύουσιν οἱ νόμοι *ks*. 8. libri omnes τουτον. 10. θάτερον Σ*krs*. ἐναντίον om Σ. 66, 1. τοὺς νόμους om pr Υ, ante τούτους ponunt *krs*. 2. ἅπαντας Σ. 4. αὐτὸν *ks*. καὶ om *ks*. 5. περὶ τούτων λέγειν *ks*. 7. αὐτὸν et τοῦτ' om *ks*.

67 φέρων ὦπται. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔνεστιν αὐτῷ, ἀδίκημα μὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα ὁμολογῆσαι, συγγνώμης δὲ τυχεῖν ἀξιοῦν· οὐ γὰρ ἄκων οὐδ' ὑπὲρ ἠτυχηκότων οὐδ' ὑπὲρ συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων αὐτῷ τεθεικὼς φαίνεται τὸν νόμον, ἀλλ' ἑκὼν ὑπὲρ μεγάλα ἠδικηκότων ὑμᾶς, οὐδὲν προσηκόντων αὐτῷ, πλὴν εἰ μὴ συγγενεῖς ὑπολαμβάνειν φήσει τοὺς μισθουμένους αὐτόν.

68 Ὡς τοίνυν οὐδ' ἐπιτήδειον νόμον ὑμῖν οὐδὲ συμφέροντ' εἰσενήνοχε, τοῦτ' ἤδη πειράσομαι νυνὶ δεικνύναι. οἴομαι δὴ πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι δεῖν τὸν ὀρθῶς ἔχοντα νόμον καὶ συνοίσειν μέλλοντα τῷ πλήθει πρῶτον μὲν ἁπλῶς καὶ πᾶσι γνωρίμως γεγράφθαι, καὶ μὴ τῷ μὲν εἶναι ταυτὶ περὶ αὐτοῦ νομίζειν, τῷ δὲ ταυτί. ἔπειτ' εἶναι δυνατὰς τὰς πράξεις, ἃς δεῖ γίγνεσθαι διὰ τοῦ νόμου· εἰ γὰρ αὖ καλῶς μὲν ἔχοι, μὴ δυνατὸν δέ τι φράζοι, εὐχῆς,
69 οὐ νόμου διαπράττοιτ' ἂν ἔργον. πρὸς δὲ τούτοις μηδενὶ τῶν ἀδικούντων φαίνεσθαι μηδεμίαν διδόντα ῥαστώνην. εἰ γάρ δημοτικόν τις ὑπείληφε τὸ πρᾴους εἶναι τοὺς νόμους, τίσι τούτοις προσεξεταζέτω, κἄνπερ ὀρθῶς βούληται σκοπεῖν, εὑρήσει τοῖς κρίνεσθαι μέλλουσιν, οὐ τοῖς ἐξεληλεγμένοις· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄδηλον εἴ τίς ἐστ' ἀδίκως διαβεβλημένος, τοῖς δὲ οὐδὲ λόγος λείπεται τὸ μὴ οὐ πονη-
70 ροῖς εἶναι. τούτων τοίνυν ὧν διεξελήλυθα ἐγὼ νῦν οὐδ' ὁτιοῦν οὗτος ἔχων ὁ νόμος φανήσεται, τἀναντία δ' ἑξῆς πάντα. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι τοῦτο διδάσκειν, μάλιστα δὲ τὸν νόμον αὐτὸν ὃν τέθεικε διεξιών· ἔστι γὰρ 723
οὐ τὸ μὲν αὐτοῦ καλῶς κείμενον τὸ δὲ ἡμαρτημένον, ἀλλ' ὅλος ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς μέχρι τῆς τελευ-

67, 1. ἔστιν ks. 3. οὐ] οὐδὲ Fkrsu. 4. αὐτὸς k. σὶ 6. οὐδὲν] καὶ οὐδὲν rc Ωk. 7. φήσει r, φησὶν ΣΥΩ, φήσῃ F. αὐτό Σ. 68, 1. ὑμῖν νόμον ks. 3. δὴ om Σ. ἅπαντας Σ. ἂν om ΣΥΩr. ὑμᾶς om Fu, 5. π. ὁμοίως γνωρίμως FΥΩ krsu. 6. νομίζειν] γνωρίζειν s. 8. ἔχει u. 69, 1. οὐδενὶ F et pr u. 2. διδόντων s. 4. τούτους r. παρεξεταζέτω s. 6. ἔνεστ' ΥΩks. 7. δὲ om r. 70, 1. νυνὶ ks. 2. ἐφεξῆς ks. 3. διδάσκων ks. 6. ὅλον Σ, ὅλως ku. τῆς ante πρώτης om ΣΥΩr.

71 ταίας, ἐφ' ὑμῖν κεῖται. λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν γραφὴν αὐτήν, καὶ μέχρι τοῦ πρώτȣ μέρȣς ἀνάγνωθι τὸν νόμον· ῥᾷϛα γὰρ οὕτως ἐγώ τε διδάξω καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθ' ἃ λέγω.

ΝΟΜΟΣ. Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης πρυτανείας δωδεκάτῃ, τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Ἀριστοκλῆς Μυῤῥινούσιος, Τιμοκράτης εἶπε, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῇ, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἐγγυητὰς καταστῆσαι.

72 Ἐπίσχες· αὐτίκα γὰρ καθ' ἕκαϛον ἀναγνώσει. Τουτὶ πάντων, ὦ ἄνδρες δικαϛαί, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ σχεδὸν ἐϛι δεινότατον. οἴομαι γὰρ ȣ̓δένα ἀνθρώπων ἄλλον τολμῆσαι, νόμον εἰσφέροντα ἐπὶ τῷ χρῆσθαι τȣ̀ς πολίτας αὐτῷ, τὰς κατὰ τοὺς πρότερον κυρίους νόμους κρίσεις γεγενημένας ἐπιχειρῆσαι λύειν. τȣ͂το τοίνυν ȣ̔τοσὶ Τιμοκράτης ἀναιδῶς καὶ ȣ̓δ' ἀποκρυψάμενος πεποίηκε, γράψας διαῤῥήδην „καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμȣ͂ ἢ τὸ λοιπὸν

73 προστιμηθῇ." περὶ μὲν δὴ τῶν μελλόντων εἴ τι δίκαιον ἔπεισεν ὑμᾶς, ȣ̓κ ἂν ἠδίκει· περὶ δ' ὧν δικαϛήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε, πῶς ȣ̓ δεινὰ ποιεῖ νόμον εἰσφέρων δι' 724
οὗ ταῦτα λυθήσεται; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐάσας κύριον τὸν τούτου γενέσθαι νόμον γράψειεν ἕτερον τοιόνδε „καὶ εἴ τινες, ὠφληκότες χρήματα καὶ δεσμοῦ προστετιμημένου αὐτοῖς, ἐγγυητὰς κατέστησαν κατὰ τὸν νόμον, μὴ εἶναι τὴν διεγγύησιν αὐτοῖς, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεγγυᾶν μηδένα."

74 ἀλλ' οὔτε ταῦτα ποιήσειεν ἂν ȣ̓δεὶς ὑγιαίνων, οἶμαι, σύ τ' ἐκεῖνα λύων ἠδίκεις. χρῆν γὰρ αὐτόν, εἰ τὸ πρᾶγμ' ἐνόμιζε δίκαιον, ἐπὶ τοῖς ὕστερον γενησομένοις θεῖναι τὸν νόμον, καὶ μὴ συνενεγκόντα εἰς ταὐτὸ τὰ μέλλοντα

71, 1. ὑμῶν s. ταύτην Frv. 4. δωδεκάτῃ in mg ponit Σ: δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας ΥΩkrs. 72, 1. ἀναγνώσει Ω, ἀναγνώσῃ reliqui. 3. μηδένα ΥΩkrs. ἄνθρωπον F, ἄνθρωπον Συ. 7. οὐδ'] οὐδὲν ΥΩkrs et corr υ. ἀποκρουσάμενος Fυ. 73, 1. μὲν om Ω. 2. οὐκ ἂν] οὐ γὰρ Ω. 3. οὐχὶ υ. 4. ἂν] οὖν rs. γενέσθαι τὸν τούτου υ. 5. ἕτερον γράψειεν r. 6. προστετιμημένων ΥΩrs, προστετιμημένου corr k. 7. τὸν τούτου νόμον Fυ. 8. ἐγγύησιν ΥΩkrs, cf. Anecd. p. 94, 18. 74, 4. τοῖς παρεληλυθόσι τὰ μέλλοντα r.

τοῖς παρεληλυθόσι καὶ τὰ μὴ δῆλα τοῖς φανεροῖς ἀδικήμασιν εἶτ' ἐπὶ πᾶσι γράψαι τὴν αὐτὴν γνώμην. πῶς γὰρ οὐ δεινὸν τῶν αὐτῶν ἠξιωκέναι δικαίων τοὺς ἐξεληλεγμένους ἀδικοῦντας τὴν πόλιν πρότερον καὶ τοὺς μηδ' εἰ κρίσεως ἄξιον ἐργάσονταί τι δήλους;

75 Καὶ μὴν κἀκεῖθεν ἴδοι τις ἂν ὡς δεινὸν πεποίηκε τὸ θεῖναι περὶ τῶν παρεληλυθότων τὸν νόμον, εἰ λογίσαιτο παρ' αὑτῷ τί ποτ' ἐστὶν ᾧ νόμος ὀλιγαρχίας διαφέρει, καὶ τί δή ποθ' οἱ μὲν ὑπὸ νόμων ἐθέλοντες ἄρχεσθαι σώφρονες καὶ ἐλεύθεροι καὶ χρηστοὶ [πολῖται] νομίζονται,
76 οἱ δ' ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχιῶν ἄνανδροι καὶ δοῦλοι. εὕροι γὰρ ἂν ὡς ἀληθῶς τοῦτο προχειρότατον, ὅτι τῶν μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις ἕκαστος καὶ τὰ πεπραγμένα λῦσαι καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἃ ἂν αὐτῷ δοκῇ προστάξαι κύριός ἐστιν, οἱ δὲ νόμοι περὶ τῶν μελλόντων ἃ χρὴ γίγνεσθαι φράζουσι, μετὰ τοῦ πεῖσαι τεθέντες ὡς συνοίσουσι τοῖς χρωμένοις. Τιμοκράτης τοίνυν ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει νομοθετῶν τὴν ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας ἀδικίαν εἰς τὸν αὑτοῦ νόμον μετήνεγκε, καὶ περὶ τῶν παρεληλυθότων αὑτὸν 725
κυριώτερον τῶν καταγνόντων δικαστῶν ἠξίωσε ποιῆσαι.

77 Καὶ οὐ τοῦτο μόνον πεποίηκεν ὑβριστικόν, ἀλλὰ καὶ γέγραφεν, ἢ τὸ λοιπὸν ἐάν τινι προστιμηθῇ δεσμοῦ, εἶναι καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητάς, ἦ μὴν ἐκτίσειν, ἀφεῖσθαι. καίτοι χρῆν αὐτόν, εἰ τὸ δεδέσθαι δεινὸν ἡγεῖτο, μηδενὶ προστιμᾶν, ὃς ἂν ὑμῖν ἐγγυητὰς καθιστῇ, δεσμοῦ νομοθετῆσαι, μὴ προλαβόντα κατεγνωκότας ὑμᾶς τὸν δεσμὸν μηδ' ἐχθρῶς διατεθέντα πρὸς ὑμᾶς τὸν ἡλωκότα τηνικαῦτα ποιεῖν τὴν ἐξεγγύησιν. νυνὶ δ', ὥσπερ ἐνδεικνύ-

v. 4. ἀδικοῦντας] ἀδικεῖν γρ Σ. 75, 4. νόμον ks. 5. καὶ ἐλεύθεροι om FΣΥΩυ. πολῖται om ks. 76, 6. μετὰ τοῦ πεῖσαι] μεταπεῖσαι r. 77, 2. γέγραπται FΣΥΩr. ἢ] καὶ Fυ et corr Ω. 3. ἦ μὴν — καίτοι om pr υ. 4. χρῆν Σ, ceteri ἐχρῆν. αὐτὸν] αὐτὸν νομοθετῆσαι μὴ προστιμᾶν δεσμὸν τοῖς καθιστῶσιν ἐγγυητάς, οὐχὶ δὲ μετὰ τὴν προστίμησιν καὶ κατάγνωσιν τῶν δικαστῶν τηνικαῦτα κελεῦσαι διὰ τοῦ νόμου ποιεῖν τὴν ἐγγύησιν μετὰ τὸν δεσμόν, ἦ μὴν ἐκτίσειν ἀφεῖσθαι. καίτοι ἐχρῆν αὐτὸν υ. 5. καθίστη ΥΩ. 6. τῶν δεσμῶν rs. 7. διαθέντα F. 8. ποιεῖ r. ἐγγύησιν k.

μενος ὅτι, κἂν ὑμῖν δοκῇ δεδέσθαι τινά, αὐτὸς ἀφήσει,
78 τοῦτον τὸν τρόπον τὸν νόμον εἰσήνεγκεν. ἆρ᾽ οὖν τῳ δοκεῖ
συμφέρειν τῇ πόλει τοιοῦτος νόμος, ὃς δικαστηρίου γνώσεως
αὐτὸς κυριώτερος ἔσται καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ὀμωμοκότων
γνώσεις τοῖς ἀνωμότοις προστάξει λύειν; ἐγὼ μὲν οὐκ
οἶμαι. φαίνεται τοίνυν ὁ τούτου νόμος ταῦτ᾽ ἔχων ἀμφό-
τερα. ὥστ᾽ εἴπερ ὑμῶν ἑκάστῳ μέλει τι τῆς πολιτείας καὶ
δεῖν οἴεται κυρίαν εἶναι τὴν αὑτοῦ γνώμην περὶ ὧν ἂν
ὀμωμοκὼς ψηφίσηται, λυτέος καὶ οὐκ ἐατέος ὁ τοιοῦτος
νόμος κύριος νυνὶ γενέσθαι.

79 Οὐ τοίνυν ἀπέχρησεν αὐτῷ τὰ δικαστήρια ἄκυρα ποιῆ-
σαι τῶν προστιμημάτων, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἃ δίκαια ὡρίσατο αὐτὸς
ἐν τῷ νόμῳ καὶ προσέταξε τοῖς ὠφληκόσιν, οὐδὲ ταῦτα
ἁπλῶς οὐδὲ ἀδόλως φανήσεται γεγραφώς, ἀλλ᾽ ὡς ἂν μάλιστά
τις ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι καὶ παρακρούσασθαι βουλόμενος.
σκέψασθε γὰρ ὡς γέγραφεν. Τιμοκράτης εἶπε, φησί, καὶ
εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ
νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῇ, 726
εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἐγγυητὰς καταστῆσαι, οὓς
80 ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἦ μὴν ἐκτίσειν. ἐνθυμεῖσθ᾽, ἀπὸ
τοῦ δικαστηρίου καὶ τῆς καταγνώσεως οἷ διεπήδησεν· ἐπὶ
τὸν δῆμον, ἐκκλέπτων τὸν ἠδικηκότα καὶ τὴν παράδοσιν
αὐτοῦ τὴν τοῖς ἕνδεκα. τίς γὰρ ἀρχὴ παραδώσει τὸν
ὀφλόντα; τίς τῶν ἕνδεκα παραλήψεται; κελεύοντος μὲν
τοῦ νόμου τούτου ἐν τῷ δήμῳ καθιστάναι τοὺς ἐγγυητάς,
ἀδυνάτου δ᾽ ὄντος αὐθημερὸν ἐκκλησίαν ἅμα καὶ δικα-
στήριον γενέσθαι, οὐδαμοῦ δ᾽ ἐπιτάττοντος φυλάττειν τέως
81 ἂν καταστήσῃ τοὺς ἐγγυητάς. καίτοι τί ποτ᾽ ἦν δι᾽ ὃ
προσγράψαι σαφῶς ὤκνησε „τὴν δ᾽ ἀρχὴν τὸν ὄφλοντα

v. 1. ἀφήσει αὐτὸς r. 78, 3. τὰς ὑπὸ τῶν ὀμ. γνώσεις] τὰς τῶν ὀμ. γνώμας rs et γρ F. 8. ἐατέος] ἀκουστέος r. ὁ] οὗτος ὁ Σ. 9. κύριος om pr k. νυνὶ γίνεσθαι Σ, νυνὶ γεγενῆσθαι ks, γενέσθαι νυνὶ υ. 80, 4. τίς γὰρ — ἕνδεκα om F. ἀρχὴ Ω, χρὴ r. (γρ ἀρχὴ) 5. ὀφείλοντα F. 6. τοῦ νόμου in γρ Σ. δήμῳ τούτῳ κ. r. 7. ἐκκλησίαν om s et pr k. 8. τέως] τε ὡς Σ, τε ἕως rs, τέως ἕως k.

φυλάττειν τέως ἂν καταστήσῃ τοὺς ἐγγυητάς;" πότερ' οὐχὶ δίκαιον; εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν φήσαιτε. ἀλλ' ἐναντίον ἦν τινὶ τοῦτο νόμῳ; οὔκ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοὺς νόμους. τί ποτ' οὖν ἦν; οὐδὲν ἂν ἄλλο τις εὕροι, πλὴν ὅτι οὐχ ὅπως δώσουσι δίκην, ὧν ἂν ὑμεῖς καταγνῶτε, ἐσκόπει, ἀλλ' ὅπως μή.

2 Εἶτα πῶς γέγραπται μετὰ ταῦτα; καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλεν. ἐνταυθὶ πάλιν τῶν μὲν ἱερῶν χρημάτων τὴν δεκαπλασίαν ὑφήρηται, τῶν δ' ὁσίων, ὁπόσων ἐν τῷ νόμῳ διπλασιάζεται, τὸ ἥμισυ. πῶς δὴ τοῦτο ποιεῖ; γράψας ἀντὶ μὲν τοῦ τιμήματος τὸ ἀργύριον, ἀντὶ δὲ τοῦ τὸ γιγνόμενον, ὃ ὦφλεν.

3 διαφέρει δὲ τί; εἰ μὲν ἔγραψε καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ τίμημα τὸ γιγνόμενον, προσπεριειλήφει τοὺς νόμους ἄν, καθ' οὓς τὰ μὲν δεκαπλᾶ τὰ δὲ 727
καὶ διπλᾶ γίγνεται τῶν ὀφλημάτων, ὥστε ἐκ τούτων ἦν ἀνάγκη τοῖς ὄφλουσι τὸ γεγραμμένον τ' ἐκτίνειν καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων προσούσας ζημίας καταβάλλειν. νῦν δὲ τῷ γράψαι „τὴν κατάστασιν εἶναι τῶν ἐγγυητῶν ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλεν" ἐκ τῆς λήξεως καὶ τῶν γραμμάτων, ἐφ' οἷς ἕκαστος εἰσήχθη, ποιεῖ τὴν ἔκτισιν, ἐν οἷς πᾶσιν ἁπλοῦν, ὅ τις ὦφλεν, ἀργύριον γέγραπται.

4 Μετὰ ταῦτα τοίνυν τηλικοῦτο πρᾶγμα ἀνελὼν ἐν τῇ τῶν ῥημάτων μεταθέσει προσέγραψε „τοὺς δὲ προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπάναγκες, ὅταν τις καθιστάναι βούληται," παρὰ πάντα τὸν νόμον οἰόμενος δεῖν σώζειν τὸν ἠδικηκότα καὶ τὸν ἐν ὑμῖν ἡλωκότα. οὐδ' γὰρ ὅταν βούληται

v. 1. τέως] τε ἕως rs, τέως ἕως k. πότερον Frv. 2. οὐ ks.
3. μόνον] μᾶλλον FΩv. τοὺς om s. 4. εὕροι τις ἄλλο v.
οἱ
82, 1. πῶς om k. 2. ἐκτίσειν om pr r. ἐνταυθὶ F, ἐνταυθοῖ krsv. 3. μὲν om Σ, post ἱερῶν ponunt ks. ἱερῶν χρημάτων] ἰσχημάτων Ω. 4. τῷ om Σ 83, 4. ἦν] ἦν ἂν rc k.
5. ὀφείλουσι TΩkrs. τ' om v. 6. δὲ] δ' ἐν Σv. 8. λέξεως FΣv et γρ Ω. 9. ποιεῖν TΩks et pr r. 10. ὅ τις] ὅστις v et
ον
pr r. ὦφλη v, ὤφληκεν Ω. 84, 1. τηλικοῦτο F, τηλικοῦτον rv.
3. χειροτονεῖν ks. 4. ἅπαντα Σ.

τὴν κατάστασιν αὐτῷ τῶν ἐγγυητῶν, ἐπ' ἐκείνῳ πεποίηκε
85 μηδέποτ' ἐκτῖσαι μηδὲ δεθῆναι. τίς γὰρ οὐ ποριεῖται φαύ-
λους ἀνθρώπους, οὓς ὅταν ὑμεῖς ἀποχειροτονήσητε ἀπαλ-
λάξεται; ἐὰν γάρ τις ὡς οὐ καθιστάντα τοὺς ἐγγυητὰς ἀξιοῖ
δεδέσθαι, φήσει καὶ καθιστάναι καὶ καταστήσειν, καὶ δείξει
τὸν τούτου νόμον, ὃς καθιστάναι μὲν ὅταν βούληται κελεύει,
φυλάττειν δὲ τέως οὐ λέγει, οὐδ', ἂν ἀποχειροτονήσηθ'
ὑμεῖς τοὺς ἐγγυητάς, δεδέσθαι προστάττει, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς
ὥσπερ ἀλεξιφάρμακόν ἐστι τοῖς ἀδικεῖν βουλομένοις.
86 Τῷ δὲ καταστήσαντι, φησί, τοὺς ἐγγυητάς, ἐὰν ἀπο-
διδῷ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον ἐφ' ᾧ κατέστησε τοὺς ἐγγυη-
τάς, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ. πάλιν ἐνταῦθ' ἐπέμεινεν ἐπὶ
τοῦ κακουργήματος ὃ μικρῷ πρότερον εἶπον, καὶ οὐκ ἐπε-
λάθετο, οὐδ' ἔγραψε τὸ τίμημα τὸ γιγνόμενον ἀλλὰ τὸ
ἀργύριον ὃ ὦφλεν, ἐὰν ἀποδιδῷ, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ. 72
87 Ἐὰν δὲ μὴ καταβάλῃ τἀργύριον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ ἐγγυη-
ταὶ ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα
δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. ἐν
δὴ τῷ τελευταίῳ τούτῳ παντελῶς αὐτὸς αὑτοῦ κατήγορος,
ὡς ἀδικεῖ, γεγονὼς φανήσεται. οὐ γὰρ ὅλως τὸ δεδέσθαι
τινὰ τῶν πολιτῶν αἰσχρὸν ἢ δεινὸν νομίσας ἀπεῖπε μὴ
δεῖν, ἀλλὰ τὸν καιρόν, ἐν ᾧ τὸν ἠδικηκότα ἐνῆν παρόντα
λαβεῖν, ἐκκλέψας τοὔνομα μὲν τῆς τιμωρίας ἔλιπε τοῖς
ἀδικουμένοις ὑμῖν, τὸ δ' ἔργον ἀφείλετο. καὶ παρ' ἀκόντων
ἔδωκεν ἄφεσιν τοῖς τὰ ὑμέτερα ἀξιοῦσιν ἔχειν βίᾳ, καὶ
μόνον οὐ προσέγραψε δίκην ἐξεῖναι λαχεῖν αὐτῷ κατὰ τῶν
δικαστῶν τῶν προστιμησάντων τοῦ δεσμοῦ.
88 Ὃ δέ, πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν ὧν ἐν τῷ νόμῳ τέθεικε,
μάλιστ' ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτῆσαι, βούλομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

85, 2. ἀπαλλάξετε ΥΩrs, ἀπαλλάξονται FΣυ. 4. φήσῃ Σ. δείξῃ Σ, δείξειν krs. 6. ἂν] ἐὰν s. 7. προστάττει δεδέσθαι Σ.
σὲ

86, 1. φήσει s, φήσει r. 2. ἐφ' ᾧ — δεσμοῦ om ΥΩkrs, in ima pagina apponit Σ. 3. ἀφεῖσθαι Σ: ἀφεῖναι ς. 4. εἶπε ks.

87, 1. οἱ om υ. 4. δὴ] δὲ mg Ω. 5. ὡς] ὥς F. 6. εἶπε ks et γρ r. 8. μὲν om pr Σ. 9. ὑμῖν λαβεῖν τὸ Fυ. 10. ἡμέτερα Σkr. 11. κατὰ om s.

δι᾽ ὅλου γὰρ τοῦ νόμου τῷ καταστήσαντι τὰς ἐγγυητὰς
ἅπαντα λέγει, τῷ δὲ μὴ καθιστάντι μήτε βελτίες μήτε
χείρους, μήθ᾽ ὅλως προσέχοντι τὸν νοῦν ὑμῖν, ἐδεμίαν
οὔτε δίκην ὅτε τιμωρίαν προσγέγραφεν, ἀλλ᾽ ἄδειαν πε-
ποίηκε τοσαύτην ὅσην οἷόν τε γενέσθαι πλείςην. καὶ γὰρ
τὸν χρόνον ὃν διώρισε, τὴν ἐνάτην πρυτανείαν, τῷ κατα-
89 στήσαντι λέγει τοὺς ἐγγυητάς. γνοίη δ᾽ ἄν τις ἐκεῖθεν·
προσέγραψε δημοσίαν εἶναι τὴν ἐσίαν τὴν τῶν ἐγγυη-
τῶν, ἂν μήτις ἐκτίσῃ· τοῦ δὲ μὴ καταστήσαντος ἐκ ἔνι
δήπεθεν ὑπάρχειν ἐγγυητάς. καὶ τοῖς μὲν προέδροις, οἳ
κεκληρωμένοι καθίζουσιν ἐξ ὑμῶν, ἐπάναγκες ἐποίησεν,
ὅταν καθιστῇ τις, δέχεσθαι· τοῖς δ᾽ ἀδικοῦσι τὴν πόλιν
οὐδεμίαν προσέγραψεν ἀνάγκην, ἀλλ᾽ ὥσπερ εὐεργέταις 729
αἵρεσιν αὐτοῖς ἔδωκεν, εἰ χρὴ δοῦναι δίκην ἢ μή.
90 Καίτοι πῶς ἂν ἀσυμφορώτερος ὑμῖν τούτου γένοιτο
νόμος ἢ κάκιον ἔχων; ὃς πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἐκ τοῦ
παρεληλυθότος χρόνε κριθέντων ἐναντία τοῖς ὑφ᾽ ὑμῶν
ἐγνωσμένοις προστάττει, δεύτερον δὲ περὶ τῶν μελλόντων
κριθήσεσθαι προστιμᾶν κελεύων τοὺς δικαςὰς τὲς ὀμω-
μοκότας ἄκυρα τὰ προστιμήματα ποιεῖ, πρὸς δὲ τούτοις
ἐπιτίμους τοὺς ὀφείλοντας ἐ τὰ προσήκοντα ἐκτίνοντας
καθίςησιν, ὅλως δ᾽ ἐπιδείκνυσι μάτην ὀμνύντας, τιμῶν-
τας, δικάζοντας, ὀργιζομένους, ἅπαντα ποιοῦντας ὑμᾶς.
ἐγὼ μὲν γάρ, εἰ Κριτίας ὁ γενόμενος τῶν τριάκοντ᾽ εἰσέ-
φερε τὸν νόμον, οὐκ ἂν ἄλλον τρόπον οἶμαι γράψαντ᾽
εἰσενεγκεῖν ἢ τοῦτον.
91 Ὅτι τοίνυν ὅλην συγχεῖ τὴν πολιτείαν καὶ καταλύει
πάντα τὰ πράγμαθ᾽ ὁ νόμος, καὶ πολλὰς φιλοτιμίας πε-
ριαιρεῖται τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ῥαδίως ὑμᾶς νομίζω

v. 1. γὰρ om pr v. 2. ἅπαντας Fv. 3. ἡμῖν k. 4. προσ-
έγραφεν Ω. 6. ἐνάτην r: ἐννάτην s. 89, 2. alterum τὴν om krs.
3. μὴ om pr Ω. 4. ἐγγυητὰς ὑπάρχειν v. 8. ἔδωκεν om pr v, ante
αἵρεσιν ponit s: δέδωκεν k. ἢ μή om pr v. 90, 2. περὶ τῶν om
pr k. 7. οὐ] οὐδὲ r. 10. ἐγὼ μὲν] ἐγῷμαι ks. εἰσέφερε] τριά-
κονθ᾽ εἰς ἔφερον k, τριάκονθ᾽ εἰς ἔφερε s. 11. οἴομαι τρόπον v.
91, 2. καὶ τὰς πολλὰς k. παραιτεῖται γρ F.

*μαθήσεσθαι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι σώζεται πολλάκις
ἡμῶν ἡ πόλις διὰ τὰς στρατείας καὶ τὰς ναυτικὰς καὶ
τὰς πεζάς, καὶ πολλὰ καὶ καλὰ πολλάκις ἤδη διεπράξασθε
καὶ σώσαντές τινας καὶ τιμωρησάμενοι καὶ διαλλάξαντες.*
92 *πῶς οὖν; ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα διοικεῖν ἐστὶ διὰ ψηφισμά-
των καὶ νόμων τοῖς μὲν εἰσφέρειν ἐπιτάττοντας, τοὺς δὲ
τριηραρχεῖν κελεύοντας, τοὺς δὲ πλεῖν, τοὺς δ' ἕκαστα ποιεῖν
ὧν δεῖ. οὐκοῦν ταῦθ' ὅπως γίγνηται, δικαστήρια πληροῦτε
καὶ καταγιγνώσκετε δεσμὸν τῶν ἀκοσμούντων. σκέψασθε
δὴ τὸν τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ τούτου νόμον, ὡς λυμαίνεται*
93 *ταῦτα καὶ διαφθείρει. γέγραπται γὰρ δήπου ἐν τῷ νόμῳ
αὐτοῦ, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων "προστετίμηται δεσμοῦ* 730
*ἢ καὶ τὸ λοιπὸν προστιμηθῇ, εἶναι καταστήσαντι ἐγγυητάς,
ἦ μὴν ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον,
ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ. τίς οὖν πόρος ἔσται; τίν' ἀποσταλή-
σεται τρόπον ἡ στρατιά; πῶς τὰ χρήματα εἰσπράξομεν,
ἐὰν [εἷς] ἕκαστος ὀφλισκάνων ἐγγυητὰς καθιστῇ κατὰ τὸν*
94 *τούτου νόμον, ἀλλὰ μὴ τὸ προσῆκον ποιῇ; ἐροῦμεν νὴ
Δία τοῖς Ἕλλησι „Τιμοκράτους νόμος ἐστὶ παρ' ἡμῖν·
ἀναμείνατ' οὖν τὴν ἐνάτην πρυτανείαν· εἶτα τότ' ἔξιμεν·"
τοῦτο γὰρ λοιπόν. ἂν δ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀμύνεσθαι
δέῃ, ἆρά γ' οἴεσθε τοὺς ἐχθροὺς τὰς τῶν παρ' ἡμῖν πο-
νηρῶν διαδύσεις καὶ κακουργίας ἀναμενεῖν; ἢ τὴν πόλιν
αὑτὴν ἐμποδίζοντας νόμους εἰ θήσεται καὶ τἀναντία τῶν
συμφερόντων λέγοντας, δυνήσεσθαί τι ποιῆσαι τῶν δεόν-*
95 *των; ἀλλ' ἀγαπητόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ πάντων
καλῶς ἐχόντων ἡμῖν, καὶ μηδενὸς ὄντος τοιούτου νόμου,
κρατοῖμεν τῶν ἐχθρῶν καὶ ταῖς ὀξύτησι δυναίμεθα καὶ*

v. 2. ὑμῶν *v.* ἡ πόλις om pr *k.* στρατιὰς *FΥΩkrs.* 3. πεζικὰς *krs.* καὶ post πολλὰ om *Ω.* καλὰ] κακὰ *ΥΩks.* 92, 1. τὰ τοιαῦτα] ταῦτα *ΥΩkrs.* 4. γίγνεται *Fv.* πληροῦται *ks.* 5. καταγινώσκεται *k.* 93, 4. ἐνάτης *r*: ἐννάτης *s.* 6. εἰσπράξωμεν *Σ.* 7. εἷς om *ΣΥkrs.* 94, 1. μὴ τὸ] τὸ μὴ *r.* ποιεῖν *r.* 3. τότ'] τοῦτο ποτ' *Σ.* 4. τότε *r.* ἡμῶν *FΣΥΩv.* ἀμύνασθαι *k.* 6. διαλύσεις *ΥΩr.* libri ἀναμένειν. 7. εἰ om *v.* θήσεται *ΣΥΩ*, ceteri θήσετε. 8. δυνήσεσθε *FΣs* et corr *kv.* 95, 3. δυναίμεθ' ἂν καὶ *Fv.*

τοῖς τοῦ πολέμου καιροῖς ἀκολουθεῖν καὶ μηδενὸς ὑστερίζειν.
ἀλλὰ μὴν εἰ φαίνῃ τοιοῦτον τεθεικὼς νόμον, ὃς τὰ τοιαῦτα
λυμαίνεται δι᾽ ὧν ἡ πόλις καὶ σεμνὴ καὶ λαμπρὰ παρὰ
πᾶσι καθέστηκε, πῶς οὐχὶ δικαίως ὁτιοῦν ἂν πάθοις;
96 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν διοίκησιν ἀναιρεῖ,
τήν θ᾽ ἱερὰν καὶ τὴν ὁσίαν. ὡς δέ, ἐγὼ φράσω. ἔστιν
ὑμῖν κύριος νόμος, καλῶς, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, κείμενος,
τοὺς ἔχοντας τά τε ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια χρήματα καταβάλλειν
εἰς τὸ βουλευτήριον, εἰ δὲ μή, τὴν βουλὴν αὐτοὺς εἰσ-
97 πράττειν χρωμένην τοῖς νόμοις τοῖς τελωνικοῖς. διὰ τοί-
νυν τοῦ νόμου τούτου διοικεῖται τὰ κοινά· τὰ γὰρ εἰς 731
τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰς θυσίας καὶ τὴν βουλὴν καὶ τοὺς
ἱππέας καὶ τἆλλα χρήματ᾽ ἀναλισκόμενα οὗτός ἐσθ᾽ ὁ
νόμος ὁ ποιῶν προευπορεῖσθαι. οὐ γὰρ ὄντων ἱκανῶν
τῶν ἐκ τῶν τελῶν χρημάτων τῇ διοικήσει, τὰ προσκατα-
βλήματ᾽ ὀνομαζόμενα διὰ τὸν τοῦ νόμου τούτου φόβον
98 καταβάλλεται. πῶς οὖν οὐχ ἅπαντ᾽ ἀνάγκη καταλυθῆναι
τὰ τῆς πόλεως, ὅταν αἱ μὲν τῶν τελῶν καταβολαὶ μὴ
ἱκαναὶ ὦσι τῇ διοικήσει ἀλλ᾽ ἐνδέῃ πολλῶν, καὶ μηδὲ
ταῦτα ἀλλ᾽ ᾖ περὶ λήγοντα τὸν ἐνιαυτὸν ἢ λαβεῖν, τὰ δὲ
προσκαταβλήματα τοὺς μὴ τιθέντας μὴ κυρία ᾖ ἡ βουλὴ
μηδὲ τὰ δικαστήρια δῆσαι, ἀλλὰ καθιστῶσιν ἐγγυητὰς ἄχρι
99 τῆς ἐνάτης πρυτανείας; τὰς δ᾽ ὀκτὼ τί ποιήσομεν;
εἰπέ, Τιμόκρατες. οὐ σύνιμεν καὶ βουλευσόμεθα, ἐάν
τι δέῃ; εἶτ᾽ ἔτι δημοκρατησόμεθα; οὐ δικάσει τὰ δικα-
στήρια τά τε ἴδια καὶ τὰ δημόσια; καὶ τίς ὑπάρξει

καὶ
v. 2. ἀλλὰ r, καὶ ks. φανῇ ks, φαίνεται γρ F. 3. λαμπρὰ καὶ σεμνὴ ΤΩkrs. 4. πάθοι k. 96, 2. θ᾽ om ΤΩkrs. 3. κείμενος] καλῶς κείμενος ΤΩkrs. 97, 1. τοῖς νόμοις χρωμένην s. τεχνικοῖς r. γρ τελωνικοῖς 2. τὰ κοινά om ks. 3. θυσίας] οὐσίας Σ. 5. ποιῶν] διοικῶν καὶ ποιῶν Ω. προσευπορεῖσθαι FΣΤΩυ. 98, 1. καταβάλλονται r. 2. μὴ] μηδὲ r. 3. ἐνδέῃ ΤΩ, ἐνδεῇ FΣ, ἐνδέῃ r, ἐνδεεῖς εῖς celeri. πολλῶ ῶν r. 5. μὴ ante τιθέντας om Τs et pr Ωk. ᾖ κυρία ks. ἡ] δεῖν ἡ krs. 6. δῆσαι om ks. μέχρι ksυ.
99, 2. καὶ] οὐ r. βουλευόμεθα ΤΩkrs. 4. τε om Ω.

τοῖς ἀδικουμένοις ἀσφάλεια; οὐκ εἴσεισιν ἡ βουλὴ καὶ
διοικήσει τὰ ἐκ τῶν νόμων; καὶ τί λοιπὸν ἔσθ' ἡμῖν ἀλλ'
ἢ καταλελύσθαι; ἀλλὰ νὴ Δί' ἀμισθὶ ταῦτα ποιήσομεν;
καὶ πῶς οὐ δεινόν, εἰ διὰ τὸν νόμον, ὃν σὺ τέθεικας
μισθὸν λαβών, ἄμισθος ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ καὶ τὰ
100 δικαστήρια ἔσται; χρῆν γὰρ τοῦτό γέ σε, ὦ Τιμόκρατες,
προσγράψαι τῷ νόμῳ, ὅπερ ἐποίεις κατὰ τῶν τελωνῶν
καὶ τῶν ἐγγυητῶν, τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας
νόμους, καὶ εἰ κατά τινων ἐν ἄλλῳ τινὶ νόμῳ ἢ ψηφί-
σματι τὰς αὐτὰς εἴρηται πράξεις ὧν ὀφείλουσιν εἶναι, ἃς
περὶ τῶν τελωνῶν, καὶ κατὰ τούτων εἶναι τὰς πράξεις
101 κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. νῦν δὲ κύκλῳ φεύγων τοὺς
νόμους τοὺς τελωνικούς, ὅτι τὸ ψήφισμα τὸ Εὐκτήμονος 732
εἴρηκε πράττειν τοὺς ὠφληκότας κατὰ τούτους τοὺς νόμους,
διὰ ταῦτ' οὐ προσέγραψε τοῦτο. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου
τὴν μὲν ὑπάρχουσαν τιμωρίαν λύσας κατὰ τῶν τὰ τῆς
πόλεως ἐχόντων, ἑτέραν δ' οὐ προσγράψας πάντα τὰ
πράγματ' ἀναιρεῖ, δῆμον, ἱππέας, βουλήν, ἱερά, ὅσια.
ἀνθ' ὧν, ἄνπερ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σωφρονῆτε, κο-
λασθεὶς καὶ δοὺς ἀξίαν δίκην τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γενή-
σεται μὴ τιθέναι τοιούτους νόμους.

102 Οὐ τοίνυν μόνον τὰ δικαστήρια ἄκυρα ποιεῖ τῶν προσ-
τιμημάτων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι τὰ κοινὰ δίδωσιν
ἄδειαν, τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας λυμαίνεται, τὴν
διοίκησιν καταλύει, τοῖς κακούργοις καὶ τοῖς πατραλοίαις
καὶ τοῖς ἀστρατεύτοις βοηθοῦντα τέθεικε τὸν νόμον. τὰς
γὰρ ὑπαρχούσας ἐκ τῶν νῦν κυρίων νόμων τιμωρίας κα-
103 ταλύει. λεγόντων γὰρ τῶν νόμων οὓς ἔθηκε Σόλων, οὐδὲν
ὅμοιος ὢν τούτῳ νομοθέτης, ἐάν τις ἁλῷ κλοπῆς καὶ μὴ
τιμηθῇ θανάτου, προστιμᾶν αὐτῷ δεσμόν, καὶ ἐάν τις

v. 2. ὑμῖν FΥΩkrs. 3. ἀμισθεὶ ΥΩ. 100, 3. τὰς] καὶ τὰς s. κατὰ] καὶ s, εἶναι κατὰ rc k. 4. εἰ] εἴτε rs. 101, 3. τοὺς νόμους τούτους r. 6. γράψας Σ. 8. Ἀθηναῖοι om v. 102, 1. μόνον post ἄκυρα ponit v. 3. στρατιὰς ks. 6. νυνὶ ΥΩkrs. τιμωρίας om r. 103, 2. ἐάν] ἐὰν δέ Anecd. p. 123, 13. 3. δεσμοῦ ΥΩr. καὶ ἐάν] κἂν ks.

ἁλῷς τῆς κακώσεως τῶν γονέων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλῃ,
δεδέσθαι, κἂν ἀστρατείας τις ὄφλῃ καί τι τῶν αὐτῶν τοῖς
ἐπιτίμοις ποιῇ, καὶ τοῦτον δεδέσθαι, Τιμοκράτης ἅπασι
τούτοις ἄδειαν ποιεῖ, τῇ καταστάσει τῶν ἐγγυητῶν τὸν
4 δεσμὸν ἀφαιρῶν. ὥστ' ἔμοιγε δοκεῖ (καὶ γὰρ εἰ φορτικώ-
τερον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον δόξει, λέξω καὶ οὐκ ἀποκρύ-
ψομαι) κατὰ τοῦτο αὐτὸ ἄξιον αὐτὸν εἶναι θανάτῳ ζη-
μιῶσαι, ἵν' ἐν Ἅιδου τοῖς ἀσεβέσι θῇ τοῦτον τὸν νόμον,
ἡμᾶς δὲ τοὺς ζῶντας τοῖσδε τοῖς ὁσίοις καὶ δικαίοις ἐᾷ
τὸ λοιπὸν χρῆσθαι. Ἀνάγνωθι δὲ καὶ τούτους τοὺς νόμους. 733

ΝΟΜΟΙ ΚΛΟΠΗΣ, ΚΑΚΩΣΕΩΣ ΓΟΝΕΩΝ, ΑΣΤΡΑ-
5 ΤΕΙΑΣ. Ὅ τι ἄν τις ἀπολέσῃ, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβῃ, τὴν διπλασίαν
καταδικάζειν, ἐὰν δὲ μή, τὴν δεκαπλασίαν πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις. δεδέ-
σθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας,
ἐὰν προστιμήσῃ ἡ ἡλιαία. προστιμᾶσθαι δὲ τὸν βουλόμενον, ὅταν
περὶ τοῦ τιμήματος ᾖ. ἐὰν δέ τις ἀπαχθῇ τῶν γονέων κακώσεως ἡλω-
κὼς ἢ ἀστρατείας, ἢ προειρημένον αὐτῷ τῶν νόμων εἴργεσθαι εἰσ-
ιὼν ὅποι μὴ χρή, δησάντων αὐτὸν οἱ ἕνδεκα καὶ εἰσαγόντων αὐτὸν
εἰς τὴν ἡλιαίαν, κατηγορείτω δὲ ὁ βουλόμενος οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δ'
ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία ὅ τι χρὴ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτῖσαι. ἐὰν δ'
ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως ἂν ἐκτίσῃ.

6 Ὅμοιός γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Σόλων νομοθέτης
καὶ Τιμοκράτης. ὁ μέν γε καὶ τοὺς ὄντας βελτίους ποιεῖ
καὶ τοὺς μέλλοντας ἔσεσθαι· ὁ δὲ καὶ τοῖς γεγενημένοις
πονηροῖς, ὅπως μὴ δώσουσι δίκην, ὁδὸν δείκνυσι, καὶ τοῖς
οὖσιν ὅπως ἄδεια γενήσεται κακουργεῖν εὑρίσκει, καὶ τοῖς
μέλλουσιν ἔσεσθαι, τοὺς ἐξ ἁπάντων τῶν χρόνων πονη-
ρούς, ὅπως ἔσονται σῷοι καὶ μηδὲν πείσονται, παρα-

v. 1. ἐμβάλη ΥΩkrs. 2. κἂν — δεδέσθαι om s. ὄφλῃ] ἁλῷ k. καί τι — ποιῇ] ὅτι — ποιεῖν r. 3. ἅπασι] δ' ἅπασι ΥΩr, ὃ δ' ἅπασι k. 4. τῶν] τῇ τῶν krs. 104, 2. ἀποτρέψομαι ΣΥΩkrs. 5. τοῦτό γ' Fv. αὐτὸν om ΥΩr, post εἶναι ponit rc k. 7. νόμος ksv. ΚΛΟΠΗΣ — ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ om v. 105, 3. ποδοκάκκηι FΥΩk et pr v. 6 ἀστρατίας v. ἢ om F. προειρημένων ΣΥΩ. νομίμων Salmasius. 7. ὅπη sv. μὴ et αὐτὸν om ks 9. ἡ om Ω. 10. τέως] τὸ ἕως rs, ἕως Σ. 106, 1. γε] γε οὐ γάρ v. ὁ νομοθέτης ΥΩk rsv 2. ἐποίει Ω. 6. τοὺς] τοῖς corr k. πονηροῖς r et corr k. 7. πήσονται Υ, πείσωνται r. παρασκευάζει corr k.

107 σκευάζων. καίτοι τίνα ἂν ἀξίαν δοίης δίκην ἢ τί σὺ παθὼν ἂν τὰ προσήκοντα εἴης πεπονθώς, ὅς, τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, ἀλλὰ τοὺς τῷ γήρᾳ βοηθοὺς λυμαίνῃ, οἳ καὶ ζῶντας ἀναγκάζουσι τοὺς παῖδας τοὺς γονέας τρέφειν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνωσιν, ὅπως τῶν νομιζομένων τύχωσι, παρασκευάζουσιν; ἢ πῶς οὐ κάκιστος ἁπάντων ἀνθρώπων δικαίως 73 ἂν νομίζοιο, ὅστις, ὦ κατάρατε, περὶ πλείονος φαίνῃ τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς κακούργους καὶ τοὺς ἀστρατεύτους τῆς πατρίδος ποιούμενος, καὶ διὰ τούτους καθ' ἡμῶν νόμον τιθείς;

108 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ἃ ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, ἀπολογίσασθαι πεποιηκότα ἐμαυτόν. ἔφην γὰρ αὐτὸν ἐξελέγξειν κατὰ πάντα ἔνοχον ὄντα τῇ γραφῇ, πρῶτον μὲν παρὰ τοὺς νόμους νομοθετοῦντα, δεύτερον δὲ ὑπεναντία τοῖς οὖσι νόμοις γεγραφότα, τρίτον δὲ τοιαῦτα δι' ὧν βλάπτει τὴν πόλιν. οὐκοῦν ἠκούσατε τῶν νόμων, ἃ κελεύουσι ποιεῖν τὸν τιθέντα νόμον καινόν· καὶ πάλιν
109 ὑμᾶς ἐδίδαξα ὅτι τούτων οὐδ' ὁτιοῦν ἐποίησεν οὗτος. καὶ μὴν κἀκείνων ἠκούσατε τῶν νόμων, οἷς ἐναντίος ὢν φαίνεθ' ὁ τοῦτο· καὶ τοῦτους ὅτι πρὶν λῦσαι τόνδε τέθεικεν, ἐπίστασθε. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐκ ἐπιτήδειος, ἀκηκόατε· ἄρτι γὰρ λέγων ἐπαυσάμην. οὐκοῦν κατὰ πάντ' ἀδικεῖ φανερῶς, καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὅ τι φροντίσας [ὑμῶν] οὐδ' εὐλαβηθεὶς φαίνεται, ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, κἂν εἰ πρὸς τούτοις ἄλλο τι μὴ ποιεῖν ἐγέγραπτο ἐν τοῖς οὖσι νόμοις, κἂν τοῦτο ποιῆσαι.

110 Πανταχόθεν μὲν τοίνυν δῆλός ἐσθ' ὅτι ταῦτ' ἔγραψεν ἐπιβουλεύσας, καὶ μετὰ τοῦ βουλεύσασθαι ταῦτ' ἀδικεῖ καὶ οὐ γνώμῃ διαμαρτών, μάλιστα δ' ἐκ τοῦ πάντα τὸν νόμον μέχρι τῆς ὑστάτης συλλαβῆς τοιοῦτον εἶναι· οὐδὲ

107, 1. ἂν om Σ. δοίης] σὺ δοίης ΥΩr. σὺ om ΥΩkrs. 2. εἴη pr Υ. 3. ζῶντες Σ. 6. οὐχὶ ks. 8. κλέπτοντας r. καὶ post κακούργους om Ω. 9. τιθείς] τίθης FΣ. 108, 2. ἀπολογίσασθαι corr k: ceteri ἀπολογήσασθαι. ἐμαυτόν] αὐτόν pr υ.
σα
3. ἐξελέγχειν ks. 6. ἃ — νόμων om υ. 109, 2. ἠκούετε F, ἠκούετε Σ. ἐφαίνεθ' FΣυ. 4. ὅτι γ'] γ' ὅτι s. 6. ὑμῶν om ΣΥΩkrs. 7. ἐμοί τε s. μὴ om r. 8. κἂν τούτω rs, καὶ τοῦτο μὴ γρ r. 110, 2. καὶ om FΥΩr. ἀδικεῖν FΣ et corr r. 4. ὑστάτης] ἐσχάτης ks et γρ F.

γὰρ οὐδ' ἄκων οὐδὲν ἔθηκεν ὀρθῶς ἔχον, οὐδ' ὡς ὑμῖν
ἔμελλε λυσιτελήσειν. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς μισεῖν καὶ τι-
μωρεῖσθαι τοῦτον, ὅστις τοῦ μὲν δήμε ἠδικημένε ἠμέ-
λησεν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἠδικηκότων καὶ ὕϛερον ἀδικησόντων
111 τοὺς νόμους ἔθηκεν; θαυμάζω δ', ὦ ἄνδρες δικασταί,
τῆς ἀναιδείας αὐτε τό, ἡνίκα μὲν ἦρχεν αὐτὸς μετ' Ἀν-
δροτίωνος, τὸν ἔλεον τετον ἐπὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ 735
μὴ ποιήσασθαι, τῷ ἀπειρηκότι τὰ ἑαυτε χρήματ' εἰσφέ-
ροντι, ἐπειδὴ δ' Ἀνδροτίωνα ἔδει ἃ πάλαι ὑφῄρητο τῆς
πόλεως χρήματα καταθεῖναι, τὰ μὲν ἱερὰ τὰ δ' ὅσια, τότε
θεῖναι τὸν νόμον ἐπ' ἀποϛερήσει τῶν μὲν ὁσίων τῆς δι-
πλασίας, τῶν ἱερῶν δὲ τῆς δεκαπλασίας. καὶ οὕτω πρὸς
τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον προσενήνεκται ὁ αὐτίκα μάλα
112 ὑπὲρ τοῦ δήμου φήσων τὸν νόμον τοῦτον θεῖναι. δι-
καίως δ' ἂν ἐμοὶ δοκεῖ παθεῖν ὁτιεν, ὅστις οἴεται δεῖν,
εἰ μέν τις ἀγορανόμος ἢ ἀϛυνόμος ἢ δικαϛὴς κατὰ δή-
μους γενόμενος κλοπῆς ἐν ταῖς εὐθύναις ἑάλωκεν, ἄν-
θρωπος πένης καὶ ἰδιώτης καὶ πολλῶν ἄπειρος καὶ κλη-
ρωτὴν ἀρχὴν ἄρξας, τούτῳ μὲν τὴν δεκαπλασίαν εἶναι,
καὶ νόμον οὐδένα τοῖς τοιούτοις ἐπικερεντα τίθησιν· εἰ
δέ τινες πρέσβεις αἱρεθέντες ὑπὸ τε δήμε, πλέσιοι ὄν-
τες, ὑφείλοντο χρήματα πολλά, τὰ μὲν ἱερὰ τὰ δ' ὅσια,
καὶ εἶχον χρόνον πολύν, τούτοις ὅπως μηδὲν πείσονται
μήθ' ὧν οἱ νόμοι μήθ' ὧν τὰ ψηφίσματα προστάττει,
113 μάλ' ἀκριβῶς εὗρεν. καίτοι γ' ὁ Σόλων, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ᾧ οὐδ' ἂν αὐτὸς Τιμοκράτης φήσαι ὅμοιος νομο-

v. 3. ὅστις] ὅτι Anecd. p, 123, 15. 4. καὶ] καὶ ὑπὲρ τῶν ks. 111, 1. τέθεικεν υ. 3. τουτον (ω) F, τούτωι Σ. ἐπὶ] ἐν s. 5. ἀν-δροτίονα Ω, qui sic saepe. ἀφῄρητο υ. 8. οὕτω] οὕτω r, τοῦ(τοῦτο)το s. 9. αὐτίκα δὴ μ. Fυ. 112, 1. δικαίως δ' ἂν ἐμοὶ] ὥστε δικαίως ἂν μοι ks, ὥστε δικαίως ἔμοιγε r, δικαίως δ' ἂν ἔμοιγε ΤΩ. 2. δοκῆ s. ὅστις] ὅτις corr r. δεῖν] δεῖν οὕτω κακοῦργος εἶναι περὶ ὑμᾶς. σκέψασθε γὰρ mg k. 5. κληρωι τὴν FΤΩrs. 6. τοῦ(ὡς)το s. 9. ἀνείλοντο F. 113, 2. ᾧ] ὡ r.

θέτης εἶναι, οὐχ ὅπως ἀσφαλῶς κακουργήσουσι φαίνεται
παρασκευάζων τοῖς τοιούτοις, ἀλλ᾽ ὅπως ἢ μὴ ἀδικήσουσιν
ἢ δώσουσι δίκην ἀξίαν, καὶ νόμον εἰσήνεγκεν, εἰ μέν τις
μεθ᾽ ἡμέραν ὑπὲρ πεντήκοντα δραχμὰς κλέπτοι, ἀπαγω-
γὴν πρὸς τοὺς ἕνδεκ᾽ εἶναι, εἰ δέ τις νύκτωρ ὁτιοῦν 73
κλέπτοι, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι καὶ τρῶσαι διώ-
κοντα καὶ ἀπαγαγεῖν τοῖς ἕνδεκ᾽, εἰ βούλοιτο. τῷ δ᾽ ἁλόντι
ὧν αἱ ἀπαγωγαί εἰσιν, οὐκ ἐγγυητὰς καταστήσαντι ἔκτισιν
114 εἶναι τῶν κλεμμάτων, ἀλλὰ θάνατον τὴν ζημίαν. καὶ εἴ
τίς γ᾽ ἐκ Λυκείου ἢ ἐξ Ἀκαδημίας ἢ ἐκ Κυνοσάργους ἱμά-
τιον ἢ ληκύθιον ἢ ἄλλο τι φαυλότατον ἢ τῶν σκευῶν τι
τῶν ἐκ τῶν γυμνασίων ὑφέλοιτο ἢ ἐκ τῶν λιμένων, ὑπὲρ
δέκα δραχμάς, καὶ τούτοις θάνατον ἐνομοθέτησεν εἶναι
τὴν ζημίαν. εἰ δέ τις ἰδίαν δίκην κλοπῆς ἁλοίη, ὑπάρχειν
μὲν αὐτῷ διπλάσιον ἀποτῖσαι τὸ τιμηθέν, προστιμῆσαι
δ᾽ ἐξεῖναι τῷ δικαστηρίῳ πρὸς τῷ ἀργυρίῳ δεσμὸν τῷ
κλέπτῃ, πένθ᾽ ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ὅπως ὁρῷεν ἅπαν-
τες αὐτὸν δεδεμένον. καὶ τούτων ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε
115 τῶν νόμων. ᾤετο γὰρ δεῖν τόν γε τὰ αἰσχρὰ ἐργαζόμενον
μὴ ἃ ὑφείλετο μόνον ἀποδόντα ἀπηλλάχθαι (πολλοὶ γὰρ
ἂν αὐτῷ ἐδόκουν οὕτω γ᾽ οἱ κλέπται ἔσεσθαι, εἰ μέλλοιεν
λαθόντες μὲν ἕξειν, μὴ λαθόντες δ᾽ αὐτὰ μόνον καταθή-
σειν ἃ ὑφείλοντο) ἀλλὰ ταῦτα μὲν διπλάσια καταθεῖναι,
δεθέντα δὲ πρὸς τούτῳ τῷ τιμήματι ἐν αἰσχύνῃ ἤδη ζῆν
τὸν ἄλλον βίον. ἀλλ᾽ οὐ Τιμοκράτης, ἀλλ᾽ ὅπως ἁπλᾶ
μέν, ἃ δεῖ διπλάσια, καταθήσουσι παρεσκεύασε, μηδ᾽ ὁτι-

v. 1. εἶναι om *s*. οὐχ] φαίνεται τούτοις οὐχ *ks* et supra versum *r*. κακουργήσωσι *ΥΩkrs*. φαίνεται om *ks*. 2. ἀδικήσωσιν *ΥΩkrs*. 3. δώσωσι corr *r*. 6. καὶ ἀποκτεῖναι τοῦτον ἐξεῖναι *ks*. διώκοντα τρῶσαι *ks*. 7. ἁλόντι] ἄλλο τι *Σ*. 114, 1. ἀλλ᾽ ἀθάνατον *r*. τὴν] εἶναι τὴν *Fkrs*. 2. τί *s*. ἀκαδημείας *s*. 3. ἢ τῶν] ἢ εἰ τῶν *ΥΩr*, ἢ εἴ τι τῶν *ks*. 4. ἀφέλοιτο *r*. 5. τούτω *k*. 6. τὴν om *s*. ἁλοίη *FΣv*: reliqui ἁλῷη. 7. αὐτὸ *Fr*. τὸ τιμηθὲν ἀποτῖσαι *r*. 9. καὶ] καὶ δέκα *s*. ἴσας om *s*. 115, 1. γε om *Fksv*. ἐργαζόμενον] ἔργα ἐργαζόμενον *ΣΥΩr*. 2. ὑφείλατο *ks*. ἀποδιδόντα *v*. 3. οἱ delet *k*. 4. μόνα *rv*. 5. ἃ ὑφείλαντο *rs*, om *ΣΩ*, in mg ponit *Υ*. 6. ζῆν ἤδη *ks*. 8. διπλᾶ *ΥΩkrs*. καταστήσουσι *Ω*.

116οὖν δ' ἐπιτίμιον ἔσται πρὸς τούτοις. καὶ οὐκ ἀπέχρησεν
ὑπὲρ τῶν μελλόντων αὐτῷ ταῦτ' ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις
ἄρ' ἠδικηκὼς κεκολασμένος ἦν, καὶ τοῦτον ἀφῆκεν. καί-
τοι ἔγωγ' ᾤμην δεῖν τὸν νομοθετοῦντα περὶ τῶν μελλόν- 737
των ἔσεσθαι, οἷα δεῖ γίγνεσθαι καὶ ὡς ἕκαστα ἔχειν, καὶ
τὰς τιμωρίας ὁποίας τινὰς ἐφ' ἑκάστοις δεῖ τοῖς ἀδική-
μασιν εἶναι, περὶ τούτων νομοθετεῖν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
ἐφ' ἅπασι τοῖς πολίταις κοινοὺς τοὺς νόμους τιθέναι. τὸ
δὲ περὶ τῶν γεγονότων πραγμάτων νόμους γράφειν οὐ νο-
μοθετεῖν ἐστίν, ἀλλὰ τοὺς ἀδικοῦντας σώζειν. σκοπεῖτε δ',
117ὡς ἀληθῆ λέγω, ἐκ τωνδί. εἰ μὲν γὰρ Εὐκτήμων ἑάλω
τὴν τῶν παρανόμων γραφήν, οὐκ ἂν ἔθηκε τοῦτον τὸν νό-
μον ὁ Τιμοκράτης οὐδ' ἂν ἐδεῖτο ἡ πόλις τούτου τοῦ νό-
μου, ἀλλ' ἐξήρκει ἂν αὐτοῖς ἀπεστερηκόσι τὴν πόλιν τὰ
χρήματα τῶν ἄλλων μὴ φροντίζειν. νῦν δ', ἐπειδὴ ἀπέ-
φυγε, τὸ μὲν ὑμέτερον δόγμα καὶ τὴν τοῦ δικαστηρίου
ψῆφον καὶ τοὺς ἄλλους νόμους ἀκύρους οἴεται δεῖν εἶναι,
118αὐτὸν δὲ καὶ τὸν αὐτοῦ νόμον κύριον. καίτοι, ὦ Τιμό-
κρατες, οἱ μὲν ὄντες ἡμῖν κύριοι νόμοι τουτουσὶ ποιοῦσι
κυρίους ἁπάντων, καὶ διδόασιν αὐτοῖς ἀκούσασιν, ὁποῖον
ἄν τι νομίζωσι τὸ ἀδίκημα, τοιαύτῃ περὶ τοῦ ἠδικηκό-
τος χρῆσθαι τῇ ὀργῇ, μέγα; μεγάλῃ, μικρόν; μικρᾷ.
ὅταν γὰρ ᾖ τὸ τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, τὸ τιμᾶν
119ἐπὶ τούτοις γίγνεται. σὺ τοίνυν τὸ παθεῖν ἀφαιρεῖς
τὸν δεσμὸν ἀφιείς· καὶ ταῦτα τίσιν; τοῖς κλέπταις, τοῖς
ἱεροσύλοις, τοῖς πατραλοίαις, τοῖς ἀνδροφόνοις, τοῖς
ἀστρατεύτοις, τοῖς λείπουσι τὰς τάξεις· τούτους γὰρ
πάντας σώζεις τῷ νόμῳ. καίτοι ὅστις ἐν δημοκρατίᾳ
νομοθετῶν μήθ' ὑπὲρ τῶν ἱερῶν μήθ' ὑπὲρ τοῦ δή-
μου νομοθετεῖ, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν εἶπον ἀρτίως, πῶς οὐ

116, 1. δ' om s. 3. ἠδ. καὶ κεκολασμένος FΣΥΩks. 4. δεῖν om k. 6. οἵας ks. 117, 1. τῶνδε γρ F, τῶν δύο υ. μὲν om υ. 3. τοῦδε υ. 118, 1. κύριον] κύριον εἶναι r. 2. μὲν ὄντες] μένοντες γρ F. νόμοι ἡμῖν κύριοι τούτους ks. 6. τὸ τί] ὅτι FΣυ. τὸ om pr s. 119, 4. λιποῦσι ΥΩkrsυ. 6. μηδ' — μηδ' ks. τοῦ] τῶν τοῦ ks.

120δίκαιός ἐστι τῆς ἐσχάτης τιμωρίας τυχεῖν; "οὐ γὰρ δὴ ἐρεῖ738
γε ὡς τοὺς τοιούτους οὐ καὶ προσήκει καὶ οἱ νόμοι κε-
λεύουσι ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐνόχους εἶναι, οὐδ' ὡς
οὗτοι, ὑπὲρ ὧν εἴρηκε τὸν νόμον, οὐ καὶ κλέπται καὶ
ἱερόσυλοί εἰσι, τὰ μὲν ἱερά, τὰς δεκάτας τῆς θεοῦ καὶ
τὰς πεντηκοστὰς τῶν ἄλλων θεῶν, σεσυληκότες καὶ ἀντὶ
τοῦ ἀποδοῦναι αὐτοὶ ἔχοντες, τὰ δ' ὅσια, ἃ ἐγίγνετο ὑμέ-
τερα, κεκλοφότες. διαφέρει δὲ τοσοῦτον αὐτῶν ἡ ἱεροσυλία
τῶν ἄλλων, ὅτι τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἀνήνεγκαν εἰς τὴν ἀκρό-
121πολιν, δέον αὐτούς. οἴομαι δὲ νὴ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον
ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου τὴν ὕβριν καὶ
τὴν ὑπερηφανίαν ἐπελθεῖν Ἀνδροτίωνι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς θεοῦ
ἐπιπεμφθεῖσαν, ἵν', ὥσπερ οἱ τὰ ἀκρωτήρια τῆς νίκης
περικόψαντες ἀπώλοντο αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν, οὕτω καὶ οὗτοι
αὐτοὶ αὑτοῖς διαδικαζόμενοι ἀπόλοιντο, καὶ τὰ χρήματα
καταθεῖεν δεκαπλάσια κατὰ τοὺς νόμους ἢ δεθεῖεν.

122 *Βούλομαι* δ' ὑμῖν, ὃ μεταξὺ λέγων περὶ τούτων ἐνεθυ-
μήθην, εἰπεῖν περὶ οὗ τέθεικε νόμου, παράδοξόν τι, θαυ-
μαστὸν ἡλίκον. οὗτος γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς μὲν
τὰ τέλη ὠνουμένοις ἔγραψε τὰς τιμωρίας εἶναι, εἰ μὴ
καταβάλοιεν τὰ χρήματα, κατὰ τοὺς νόμους τοὺς προτέ-
ρους, ἐν οἷς καὶ ὁ δεσμὸς καὶ ἡ διπλασία γέγραπται ἀν-
θρώποις, οἳ διὰ τὸ ζημιοῦσθαι ἐπὶ τῇ ὠνῇ ἄκοντες ἔμελ-
λον τὴν πόλιν ἀδικήσειν· τοῖς δ' ὑφαιρουμένοις τὰ τῆς
πόλεως καὶ ἱεροσυλοῦσι τὰ τῆς θεοῦ τὸν δεσμὸν ἀφεῖλεν.
καίτοι εἰ μὲν ἐλάττω τούτους ἀδικεῖν ἐκείνων νομίσαι φήσεις,
ἀνάγκη μαίνεσθαί σε ὁμολογεῖν, "εἰ δὲ μείζω νομίζων,739
ὥσπερ ἐστιν, ἐκεῖνα τἀδικήματα τοὺς μὲν ἀφίῃς τοὺς δὲ
μή, οὐκ ἤδη δῆλος εἶ πεπρακὼς τὸ πρᾶγμα τούτοις;

120, 1. γε ἐρεῖ ks. 2. προσήκειν Ω. 4. ὧν] ὧν οὗτος ΤΩ
ευ
krs. εἴρηκε F, εὕρηκε Σ. 8. αὐτῷ υ. 9. οὐδὲ τὴν ἀρχὴν krs.
121, 5. οὗτοι] lacuna r. 6. αὑτοῖς] ἐν αὐτοῖς r, ἐν ἑαυτοῖς ks.
δικαζόμεναι ΣΥr. ἀπώλοντα k. 122, 2. νόμον υ. παρά-
λογον ΥΩkrs et γρ FΣ. τι καὶ θαυμαστὸν υ et γρ FΣ. 6. ἐγέ-
γραπτα ks. 8. τὰ] τι krs. 10. καίτοι] καὶ Σ. ἐκείνων ἀδι-
κεῖν s et rc k; pr enim ἐκείνων om. 12. ἀφιεις Σ, ἀφίεις ks,
ἀφιεῖς FΥΩrυ.

738 23 Ἄξιον τοίνυν καὶ τοῦτ' εἰπεῖν, ὅσον ὑμεῖς διαφέρετε,
ὦ ἄνδρες δικασταί, μεγαλοφροσύνῃ τῶν ῥητόρων. ὑμεῖς
μέν γε τὰ ἐπὶ τῷ πλήθει νενομοθετημένα δεινά, ἐάν τις
ἢ διχόθεν μισθοφορῇ ἢ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐκκλησιάζῃ ἢ
δικάζῃ ἢ ἄλλο τι ποιῇ ὧν οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, οὐ
λύετε, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι διὰ πενίαν ποιήσειεν ὁ τού-
των τι ποιῶν, οὐδὲ νόμους τοιούτους τίθεσθε ὅπως ἐξουσία
ἔσται αὐτοῖς ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅπως μή· οὗτοι
δ', ὅπως οἱ τὰ αἴσχιστα καὶ τὰ δεινότατα ποιοῦντες δίκην
24 μὴ δώσουσιν. εἶτα προπηλακίζουσιν ὑμᾶς ἰδίᾳ τοῖς λόγοις,
ὡς αὐτοὶ καλοὶ κἀγαθοί, πονηρῶν καὶ ἀχαρίστων οἰκετῶν
τρόπους ἔχοντες. καὶ γὰρ ἐκείνων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσοι
ἂν ἐλεύθεροι γένωνται, οὐ τῆς ἐλευθερίας χάριν ἔχουσι τοῖς
δεσπόταις, ἀλλὰ μισοῦσι μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, ὅτι
συνίσασιν αὐτοῖς δουλεύσασιν. οὕτω δὴ καὶ οὗτοι οἱ ῥήτορες
οὐκ ἀγαπῶσιν ἐκ πενήτων πλούσιοι ἀπὸ τῆς πόλεως γιγνό-
μενοι, ἀλλὰ καὶ προπηλακίζουσι τὸ πλῆθος, ὅτι σύνοιδεν
αὐτῶν ἑκάστοις τὰ ἐν τῇ πενίᾳ καὶ νεότητι ἐπιτηδεύματα.
125 Ἀλλὰ νὴ Δία, αἰσχρὸν ἴσως ἂν ἦν Ἀνδροτίωνα δε-
θῆναι ἢ Γλαυκέτην ἢ Μελάνωπον; οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ἀλλὰ πολὺ αἴσχιον τὴν πόλιν ἀδικουμένην
καὶ ὑβριζομένην μὴ λαβεῖν δίκην καὶ ὑπὲρ τῆς θεοῦ καὶ
ὑπὲρ αὐτῆς. ἐπεὶ Ἀνδροτίωνί γε πότερα οὐ πατρῷον τὸ
δεδέσθαι; ἀλλ' αὐτοὶ ἴστε πολλὰς πεντετηρίδας ἐν τῷ 740
δεσμωτηρίῳ διατρίψαντα τὸν πατέρ' αὐτοῦ καὶ ἀποδράντα
126 ἀλλ' οὐκ ἀφεθέντα. ἀλλὰ διὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τὰ ἐν τῇ
ἡλικίᾳ; ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα δεδέσθαι αὐτῷ οὐχ ἧττον
προσήκει ἢ δι' ἅπερ ὑφείλετο. ἢ ὅτι εἰσῄει εἰς τὴν ἀγο-

123, 3. τῷ πλήθει] τῶν πλουσίων corr Σ. 5. ἀναγορεύουσιν ΤΩ. 6. λύετε] κωλύετε corr Σ. ποιήσει FΤΩυ, optativo addendum ἄν. 8. αὐτοῖς om krs et pr Τ. ἁμαρτεῖν υ. ὅπως δ' οὗτοι τὰ ΤΩkr, ὅπως οὗτοι τὰ s. 9. δεινότατα] δοκοῦντα r.
124, 2. οἰκετῶν ἀχαρίστων ΤΩr. 3. τρόπον krs, τρόπων ΤΩ. 5. ἁπάντων Fυ, om Σ. 6. αὐτοῖς Τυ. δὴ] δὲ FΣυ. 9. ἕκαστος FΣυ. καὶ τῇ ν. Τrs. 125, 1. ἂν om FΣυ, ante ἴσως ponit k. δεδέσθαι υ. 3. αἰσχρὸν Σ, αἴσχιστον krs. 4. καὶ post δίκην om ΤΩ. 6. πενταετηρίδας s, πεντηρίδας Ω. 126, 3. ἢ δι' — εἰσῄει om pr υ. ὑφείλατο s.

ρὰν ἐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ ἐκ ταύτης τὲς σωφρόνως βεβιωκότας αὐτὸς ἦγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον; ἀλλὰ Μελάνωπος δεινὸν νὴ Δί' ἐςὶν εἰ δεθήσεσθαι νῦν ἔμελλεν; ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ πατρὸς αὐτῦ οὐδὲν ἂν φλαῦρον εἴποιμι, ὐδ' εἰ πάνυ πόλλ' ἔχω περὶ κλοπῆς λέγειν, ἀλλ' ἔςω ἐμοὶ ἐκεῖνός
127γε τοιῦτος οἷον ἂν Τιμοκράτης αὐτὸν ἐγκωμιάσειεν. ἀλλ' εἰ χρηστῦ πατρὸς ὢν πονηρὸς καὶ κλέπτης ἦν καὶ προδοσίας γε ἁλοὺς τρία τάλαντα ἀπέτισε, καὶ συνέδρυ γενομένου κλοπὴν αὐτοῦ τὸ δικαστήριον κατέγνω καὶ δεκαπλάσιον ἀπέτισε, καὶ παρεπρεσβεύσατο εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἑαυτῦ ἠδίκει, ὐ τοσύτῳ μᾶλλον αὐτὸν ἔδει δεδέσθαι, εἰ χρηστῦ πατρὸς ὢν τοιῦτος ἦν; οἶμαι γὰρ ἔγωγ', εἴπερ τῷ ὄντι χρηστὸς ἦν Λάχης καὶ φιλόπολις, ὑπ' αὐτοῦ ἂν ἐκείνου δεθῆναι αὐτὸν τοιῦτόν γ' ὄντα καὶ ὕτως αἰσχροῖς ὀνείδεσι περιβάλλοντ' ἐκεῖνον.
128καὶ τῦτον μὲν δὴ ἐῶμεν, Γλαυκέτην δὲ σκεψώμεθα. ὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτον μὲν εἰς Δεκέλειαν αὐτομολήσας, κἀκεῖθεν ὁρμώμενος καταθέων καὶ φέρων καὶ ἄγων ὑμᾶς; ἀλλὰ πάντες ἴςε ταῦθ' ἃ λέγω. καὶ ὁ ἀπὸ μὲν τῶν ὑμετέρων παίδων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων, ὅσα λάβοι, δεκάτας ἐκεῖ τῷ ἁρμοστῇ κατατιθεὶς τούτων
129 ἀκριβῶς, τὴν δέ γ' ἐνθάδε θεόν, πρεσβευτὴς ἀξιωθεὶς 741
εἶναι ὑφ' ὑμῶν, ἀποςερῶν τὰς ἀπὸ τῶν ὑμετέρων πολεμίων δεκάτας, ἔπειτα ταμιεύσας ἐν ἀκροπόλει τὰ ἀριςεῖα τῆς πόλεως, ἃ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, ὑφῃρημένος ἐξ ἀκροπόλεως, τόν τε δίφρον τὸν ἀργυρόποδα καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν Μαρδονίου, ὃς ἦγε τριακοσίους δαρεικούς. ἀλλὰ ταῦτά γ' οὕτω περιφανῆ ἐςὶν ὥςε πάντας ἀνθρώ-

v. 3. νὴ τὸν δί' ΥΩks. νῦν om ΥΩkrs. 4. οὐδὲν φαῦλον s. 5. ἔχων r. ἐκεῖνός γ' ἐμοὶ υ. 127, 1. γε] τε ks. 4. δεκαπλασίαν (ον) r, δεκαπλασίαν FΩks. 6. οὐ τοσοῦτον r, οὗτος οὕτω s et γρ r. 7. εἰ] εἰ καὶ ΥΩr. ἦν] ἐστὶν Υks. 9. ἐκείνου ἂν ΥΩkrs. 128, 1. ἐάσωμεν ΥΩkrs. 4. ἅπαντες ΥΩ. ἃ λέγω om FΣ. ὁ om ΥΩrυ. μὲν om r. 6. ἐκεῖ τῷ] ἐκείνῳ ΥΩrs. καταθεὶς υ. 129, 1. δέ om ks et γρ r. 4. ἃ om Σ. 6. μαρδωνίου s.

πως εἰδέναι. ἀλλὰ τἆλλα ὁ βίαιος; ὡς οὐδεὶς ἀνθρώπων.
30εἶτα φείσασθαί τινος αὐτῶν ἄξιόν ἐστιν, ὥστε διὰ τούτους
ἢ τῶν δεκατῶν τῶν τῆς θεοῦ ἀμελῆσαι ἢ τῆς διπλασίας
τῶν ὁσίων χρημάτων, ἢ τὸν τούτους πειρώμενον σώζειν
μὴ τιμωρήσασθαι; καὶ τί κωλύσει ἅπαντας εἶναι πονηρούς,
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ διὰ ταῦτα πλέον ἕξουσιν; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι οὐδέν.

31 Μὴ τοίνυν αὐτοὶ διδάσκετε, ἀλλὰ τιμωρεῖσθε. καὶ μὴ
ἐᾶτε ἀγανακτεῖν, εἰ δεθήσονται ἔχοντες τὰ ὑμέτερα, ἀλλ'
ἄγετ' αὐτοὺς ὑπὸ τοὺς νόμους· οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας
ἁλισκόμενοι ἀγανακτοῦσιν ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ ὄντες,
ἕως ἂν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίσωνται, ἀλλὰ μένουσι
καὶ οὐκ οἴονται δεῖν ἐγγυητὰς καταστήσαντες περιιέναι·
32ἔδοξε γὰρ τῇ πόλει ἀπιστεῖν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ᾤετο δεῖν
διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας δι' ἐγγυητῶν καταστάσεως,
ἀλλ' ἐνταῦθα μένειν αὐτοὺς οὗ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν πο-
λιτῶν. καίτοι καὶ ἐπὶ χρήμασιν ἤδη τινὲς ἐδέθησαν καὶ
ἐπὶ κρίσεσιν, ἀλλ' ὅμως ὑπέμενον. οὐδὲς μὲν οὖν ἴσως
ἐστὶν ὀνομαστὶ περί τινων μεμνῆσθαι, ἀναγκαῖον δὲ παρε-
33ξετάσαι αὐτοὺς παρὰ τούτους. τοὺς μὲν οὖν πρὸ Εὐ- 742
κλείδου ἄρχοντος ἐάσω καὶ τοὺς σφόδρα παλαιούς. καίτοι
κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἕκαστοι αὐτῶν ἦσαν, πολλοῦ
ἄξιοι δοκοῦντες γεγενῆσθαι τὸν ἔμπροσθε χρόνον ὅμως
ἰσχυρᾶς παρὰ τοῦ δήμου ὀργῆς ἐτύγχανον ἐπὶ τοῖς ὕστερον
γιγνομένοις ἀδικήμασιν· οὐ γὰρ χρόνον τινὰ δικαίους ᾤετο
δεῖν αὐτοὺς ἡ πόλις εἶναι, εἶτα κλέπτας, ἀλλὰ περί γε τὰ
κοινὰ ἀεὶ δικαίους· ἐδόκει γὰρ τὸν ἔμπροσθε χρόνον οὐ
φύσει ἀλλ' ἐπιβουλεύων, τοῦ πιστευθῆναι, δίκαιος γεγο-
34νέναι ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος. ἀλλὰ μετ' Εὐκλείδην ἄρ-

v. 1. οὐδείς γ' krs. 130, 1. αὐτὸν s. ἄξιός Ts. 2. δεκά-
των rs. τῶν ante τῆς om FΣυ. 132, 4. καὶ post καίτοι om ΥΩ.
τινὲς om ΥΩkrs. 5. ὑπέμειναν Fυ. οὖν om r. 133, 2. ἄρ-
χοντας ks. ἐῶ Fυ. 4. ἔμπροσθε Tk: ceteri ἔμπροσθεν. ὁμοίως Σ.
7. γε περὶ Fυ. 8. ἔμπροσθε Ω: ceteri ἔμπροσθεν. 9. πιστευ-
θῆναι ἕνεκεν δ. Fυ. ὁ τοιοῦτος γεγονέναι Fυ.

χοντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν Θρασύβελον τὸν Κολυττέα πάντες μέμνησθε δὶς δεθέντα καὶ κριθέντα ἀμφοτέρας τὰς κρίσεις ἐν τῷ δήμῳ· καίτοι τῶν ἐκ Πειραιῶς καὶ ἀπὸ Φυλῆς ἔτος ἦν. ἔπειτα Φιλέψιον τὸν Λαμπρέα. ἔπειτα Ἀγύῤῥιον τὸν Κολυττέα, ἄνδρα χρηστὸν καὶ δημοτικὸν καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον πολλὰ
135σπουδάσαντα· ἀλλ' ὅμως τὲς νομὲς ᾤετο δεῖν καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁμοίως, ὥσπερ ἐπὶ τοῖς ἀδυνάτοις, οὕτω καὶ ἐφ' ἑαυτῷ ἰσχύειν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἰκήματι τέτῳ πολλὰ ἔτη, ἕως τὰ χρήματα ἀπέτισεν ἃ ἔδοξε τῆς πόλεως ὄντα ἔχειν· καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Καλλίστρατος δυνάμενος καὶ ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ οὐκ ἐτίθει νόμους. καὶ Μυρωνίδης ὁ Ἀρχίνου υἱὸς τῦ καταλαβόντος Φυλὴν καὶ μετά γε τὲς θεοὺς αἰτιωτάτου ὄντος τῆς καθόδε τῷ δήμῳ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ πεπολιτευμένε καὶ ἐςρατηγηκότος πολ-
136λάκις. ἀλλ' ὅμως ἅπαντες οὗτοι ὑπέμενον τοὺς νόμους. καὶ "οἱ ταμίαι ἐφ' ὧν ὁ Ὀπισθόδομος ἐνεπρήσθη, καὶ οἱ 743
τῶν τῆς θεοῦ καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐν τῷ οἰκήματι τέτῳ ἦσαν, ἕως ἡ κρίσις αὐτοῖς ἐγένετο. καὶ οἱ περὶ τὸν σῖτον ἀδικεῖν δόξαντες, καὶ ἄλλοι πολλοί, ὦ ἄνδρες δι-
137κασταί, πάντες βελτίες Ἀνδροτίωνος ὄντες. εἶτα τέτοις μὲν ἔδει κυρίους τοὺς πάλαι κειμένες νόμες εἶναι, καὶ δεδωκέναι δίκην αὐτοὺς κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους· δι' Ἀνδροτίωνα δὲ καὶ Γλαυκέτην καὶ Μελάνωπον καινὸν δεῖ γενέσθαι νόμον, διὰ τὲς ἑαλωκότας καὶ ψήφῳ κεκριμένους κατὰ τοὺς πάλαι κειμένους νόμες καὶ δόξαντας ἔχειν ἱερὰ χρήματα καὶ ὅσια; εἶτ' οὐ καταγέλαςος δόξει ἡ πόλις εἶναι, εἰ τοῖς ἱεροσύλοις, ὅπως σωθήσονται, νόμον
138φανεῖται τιθεμένη; ἔγωγ' οἶμαι. μὴ τοίνυν ἐάσητε ὑμᾶς

v. 2. κολλυτέα Σ. ἅπαντες Fυ. 3. ἐκ] ἀπὸ ΤΩkrs. 5. ἀργύριον ΤΩυ. κολλυτέα Σ. χρηστὸν] καὶ χρηστὸν ΣΤΩk. 6. δημοτικὸν] πολιτικὸν r. ἡμέτερον υ. 135, 1. r. οὐκ ᾤετο rc k. 9. πολιτευομένου k. 136, 1. ὑπέμεινον Ω, ὑπέμεινον υ. 3. τούτῳ τῷ οἰκήματι ΤΩ. 137, 1. πάντες Σ: celeri ἅπαντες. 2. νόμους εἶναι] εἶναι νόμους F. νόμους pr T, εἶναι υ. 5. διὰ] νὴ δία Reiskius. 138, 1. ἔγωγ'] ἐγὼ μὲν ks.

αὐτοὺς ὑβρίζεσθαι μηδὲ τὴν πόλιν, ἀλλὰ μνησθέντες ὅτι Εὔδημον τὸν Κυδαθηναιέα νόμον δόξαντα θεῖναι οὐκ ἐπιτήδειον, οὐ πάλαι ἀλλ' ἐπ' Εὐάνδρου ἄρχοντος, ἀπεκτείνατε, καὶ Φίλιππον τὸν Φιλίππου τοῦ ναυκλήρου υἱὸν μικροῦ μὲν ἀπεκτείνατε, χρημάτων δὲ πολλῶν αὐτοῦ ἐκείνου ἀντιτιμωμένου παρ' ὀλίγας ψήφους ἠτιμώσατε, ταύτην τὴν ὀργὴν καὶ νῦν ἐπὶ τουτονὶ λάβετε, ἐκεῖνο πρὸς τούτοις ἅπασιν ἐνθυμηθέντες, τί ποτ' ἂν ἐπάθετε ὑπὸ τούτου αὐτοῦ, εἰ οὗτος εἷς ὢν ἐπρέσβευεν ὑπὲρ ὑμῶν. οἶμαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τοιοῦτον ὅτου ἂν ἀπέσχετο. ὁρᾶτε δὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ· ὁ γὰρ νόμος, ὃν ἐτόλμησε θεῖναι, τὸν τρόπον αὐτοῦ δείκνυσιν.

59 Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν Λοκροῖς ὡς νομοθετοῦσι, διηγήσασθαι· οὐδὲν γὰρ χείρους ἔσεσθε παρά- 744
δειγμά τι ἀκηκοότες, ἄλλως τε καὶ ᾧ πόλις εὐνομουμένη χρῆται. ἐκεῖ γὰρ οὕτως οἴονται δεῖν τοῖς πάλαι κειμένοις χρῆσθαι νόμοις καὶ τὰ πάτρια περιστέλλειν καὶ μὴ πρὸς τὰς βουλήσεις μηδὲ πρὸς τὰς διαδύσεις τῶν ἀδικημάτων νομοθετεῖσθαι, ὥστ' ἐάν τις βούληται νόμον καινὸν τιθέναι, ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ καλὸς καὶ χρήσιμος εἶναι ὁ νόμος, ζῇ ὁ τιθεὶς καὶ ἀπέρχεται, εἰ δὲ μή, τέθνηκεν ἐπισπασθέντος
40 τοῦ βρόχου. καὶ γάρ τοι καινοὺς μὲν οὐ τολμῶσι τίθεσθαι νόμους, τοῖς δὲ πάλαι κειμένοις ἀκριβῶς χρῶνται. ἐν πολλοῖς δὲ πάνυ ἔτεσιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἷς λέγεται παρ' αὐτοῖς νόμος καινὸς τεθῆναι. ὄντος γὰρ αὐτόθι νόμου, ἐάν τις ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἀντεκκόψαι παρασχεῖν

r. 1. ἀναμνησθέντες FΩυ. 2. κυδαθηνέα ΣΩ. 6. ἐτιμήσα-
ωνὶ
τε Σ. 7. νῦν om k. ἐπὶ om pr k. ταυτονὶ r, τουτουνὶ Ω, τουτωνὶ pr Υ. 8. ἅπασιν om υ. 9. αὐτοῦ om Fυ. ἐπρέσβευσεν krs. ἡμῶν s. 10. οὐδὲν εἶναι τοιοῦτον ΥΩr, τοιοῦτον οὐδὲν εἶναι Σ: ceteri οὐδὲν τοιοῦτον εἶναι. δὲ] δὴ Fksυ. 139, 2. παραδείγματι ἀκ. ks. 4. ἐκεῖ] ἐκεῖνοι FΩkυ. 5. χρήσασθαι Σ. 6. διαλύσεις FΣΥΩrυ. 7. νομοθετεῖν ΥΩkr. βούληται υ. 10. ἀπέρχεται ΣΥ et pr Ω. ὑποσπασθέντος r. 140, 1. τιθέναι FΥΩrυ. 2. νόμους om Σks. παλαιοῖς ΥΩkrs. 5. ἐν] καὶ ἐν Σ. 4. καινὸς νόμος r.

τὸν ἑαυτοῦ, καὶ οὐ χρημάτων τιμήσεως οὐδεμιᾶς, ἀπει-
λῆσαί τις λέγεται ἐχθρὸς ἐχθρῷ ἕνα ἔχοντι ὀφθαλμὸν ὅτι
141 αὐτοῦ ἐκκόψει τοῦτον τὸν ἕνα. γενομένης δὲ ταύτης τῆς
ἀπειλῆς χαλεπῶς ἐνεγκὼν ὁ ἑτερόφθαλμος, καὶ ἡγούμενος
ἀβίωτον αὐτῷ εἶναι τὸν βίον τοῦτο παθόντι, λέγεται τολ-
μῆσαι νόμον εἰσενεγκεῖν, ἐάν τις ἕνα ἔχοντος ὀφθαλμὸν
ἐκκόψῃ, ἄμφω ἀντεκκόψαι παρασχεῖν, ἵνα τῇ ἴσῃ συμ-
φορᾷ ἀμφότεροι χρῶνται. καὶ τοῦτον μόνον λέγονται Λο-
142 κροὶ θέσθαι τὸν νόμον ἐν πλέον ἢ διακοσίοις ἔτεσιν. οἱ
δὲ παρ' ἡμῖν ῥήτορες, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν
ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν τὰ αὑτοῖς συμφέ-
ροντα, ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν τοὺς ἰδιώτας εἰς τὸ δεσμωτήριον
ἄγουσιν, ὅταν ἄρχωσιν, ἐφ' αὑτοῖς δ' οὐκ οἴονται δεῖν τὸ
αὐτὸ δίκαιον τοῦτ' εἶναι· ἔπειτα τοὺς μὲν τοῦ Σόλωνος
νόμους, τοὺς πάλαι δεδοκιμασμένους, οὓς οἱ πρόγονοι 745
ἔθεντο, λύουσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἑαυτῶν, οὓς ἐπ' ἀδικίᾳ τῆς
143 πόλεως τιθέασι, χρῆσθαι ὑμᾶς οἴονται δεῖν. εἰ οὖν μὴ
τιμωρήσεσθε τούτους, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τούτοις
τοῖς θηρίοις δουλεῦον. εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι
ἐὰν μὲν σφόδρα ὀργίζησθε, ἧττον ἀσελγανοῦσιν, ἐὰν δὲ
μή, πολλοὺς τοὺς ἀσελγεῖς εὑρήσετε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας
ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τοῦ φιλοτιμεῖσθαι προφάσει.

144 Ἵνα δὲ καὶ περὶ ἐκείνου εἴπω τοῦ νόμου, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ᾧ ἀκούω μέλλειν παραδείγματι χρῆσθαι τουτονὶ
καὶ φήσειν ἀκόλουθον αὐτῷ τεθεικέναι, ἐν ᾧ ἔνι „οὐδὲ δήσω
Ἀθηναίων οὐδένα, ὃς ἂν ἐγγυητὰς τρεῖς καθιστῇ τὸ αὐτὸ
τέλος τελοῦντας, πλὴν ἐάν τις ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως
ἢ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνιὼν ἁλῷ, ἢ τέλος τι πριά-
μενος ἢ ἐγγυησάμενος ἢ ἐκλέγων μὴ καταβάλλῃ," ἀκού-

141, 2. ἀνενεγκὼν s. 3. αὐτῷ εἶναι τὸν βίον Σ, αὐτῷ τὸν βίον εἶναι υ, εἶναι αὐτῷ τὸν βίον ceteri. 4. ἔχοντα ΥΩ. 142, 1. θεῖναι υ. πλέον Σ, πλείοις ΥΩ: πλείοσιν ς. 2. ὑμῖν k. 6. εἶναι τοῦτο ks. τοῦ om ΥΩ. 143, 2. τιμωρήσησθε Fυ. φθάνη υ. 4. ἀσελγαίνουσιν Fυ. ἐὰν δὲ] εἰ δὲ υ. 6. ὑμᾶς om ks.
144, 1. εἴπω ante καὶ ponit υ, ante ὦ r. 2. παραδείγματι] πράγματι Σ. τοῦτον Σ. 3. φησὶν krs. τέθεικεν Ω. 4. ἀθηναῖον υ. 6. ἐπὶ om υ. τι om FΣυ. 7. καταβάλη Fυ.

45 σατέ μυ καὶ περὶ τύτυ· ὐ γὰρ ἐρῶ ὅτι αὐτὸς Ἀνδροτίων
ἦγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἔδει τούτου κειμένου τοῦ
νόμου, ἀλλ' ἐφ' οἷς κεῖται ὁ νόμος οὗτος, διδάξω ὑμᾶς.
οὗτος γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἐπὶ τοῖς κεκριμένοις
καὶ ἠγωνισμένοις κεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀκρίτοις, ἵνα μὴ
διὰ τὸ δεδέσθαι χεῖρον ἀναγκάζοιντο ἀγωνίζεσθαι ἢ καὶ
παντάπασιν ἀπαράσκευοι εἶεν. ὑτοσὶ δέ, ἃ ἐπὶ τοῖς ἀκρί-
τοις κεῖται, ὡς περὶ ἁπάντων εἰρημένα μέλλει πρὸς ὑμᾶς
46 λέγειν. ὡς δὲ σαφῶς γνώσεσθε ὅτι ἀληθῆ λέγω, ἐγὼ ὑμῖν
ἐρῶ. οὔτε γὰρ ἄν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ἐξῆν ὑμῖν τιμᾷν ὅ
τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι (ἐν γὰρ τῷ παθεῖν καὶ ὁ δεσμὸς
ἔνι· οὐκ ἂν οὖν ἐξῆν δεσμοῦ τιμῆσαι), οὔθ' ὅσων ἔν-
δειξίς ἐςιν ἢ ἀπαγωγή, προσεγέγραπτο ἂν ἐν τοῖς νόμοις 746
„τὸν δ' ἐνδειχθέντα ἢ ἀπαχθέντα δησάντων οἱ ἕνδεκα
ἐν τῷ ξύλῳ," εἴπερ μὴ ἐξῆν ἄλλους ἢ τὺς ἐπὶ προδοσίᾳ
τῆς πόλεως ἢ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμυ συνιόντας ἢ τὺς
47 τὰ τέλη ὠνουμένους καὶ μὴ καταβάλλοντας δῆσαι. νῦν δὲ
ταῦθ' ὑμῖν τεκμήρια ἔστω ὅτι ἔξεστι δῆσαι· παντελῶς
γὰρ ἤδη ἄκυρ' ἂν ἦν τὰ τιμήματα. ἔπειτα δ' ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοῦτο τὸ γράμμα αὐτὸ μὲν καθ' αὑτὸ ὐκ ἔστι
νόμος, τὸ „ὐδὲ δήσω Ἀθηναίων ὐδένα," ἐν δὲ τῷ ὅρκῳ
τῷ βουλευτικῷ γέγραπται, ἵνα μὴ συνιστάμενοι οἱ ῥή-
τορες οἱ ἐν τῇ βυλῇ δεσμὸν κατά τινος τῶν πολιτῶν λέ-
48 γοιεν. ἄκυρον οὖν τοῦ δῆσαι τὴν βυλὴν ποιῶν ὁ Σόλων
τῦτο πρὸς τὸν ὅρκον τὸν βυλευτικὸν προσέγραψεν, ἀλλ'
ὐ πρὸς τὸν ὑμέτερον· ἁπάντων γὰρ κυριώτατον ᾤετο δεῖν
εἶναι τὸ δικαστήριον, καὶ ὅ τι γνοίη, τῦτο πάσχειν τὸν
ἁλόντα. ἀναγνώσεται δ' ὑμῖν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα τὸν
τῶν ἡλιαστῶν ὅρκον. λέγε σύ.

49 ΟΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ. Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ
ψηφίσματα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακο-

145, 7. ἃ om pr *v*. 146, 2. ἂν om *Σksv*. τιμᾷν ἐξῆν ὑμῖν *FTΩrsv*. 5. ἐστιν] ἐστι τινι *TΩkrs*. ἢ] ἡ *v*. 8. συνιόντας] προσιόντας *Ω*. 147, 1. νυνὶ *TΩr*. 2. ἡμῖν *r*. 148, 1. ὁ om *Σ*. 4. καὶ] ᾤετο καὶ *T*, καὶ ᾤετο corr *r*. 5. αὐτοῦ om *r*. 6. δικαστῶν *Σ*. 149, 1. *ΟΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ* om *Σ*, ἡλιαστῶν om *v*. καὶ τὰ] καὶ κατὰ τὰ *Fv*. 2. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. *Frv*.

σίων, καὶ τύραννον οὐ ψηφιοῦμαι εἶναι οὐδ' ὀλιγαρχίαν· οὐδ' ἐάν τις καταλύῃ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἢ λέγῃ ἢ ἐπιψηφίζῃ παρὰ ταῦτα, οὐ πείσομαι· οὐδὲ τῶν χρεῶν τῶν ἰδίων ἀποκοπὰς οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν τῆς Ἀθηναίων οὐδ' οἰκιῶν· οὐδὲ τοὺς φεύγοντας κατάξω, οὐδὲ ὧν θάνατος κατέγνωσται, οὐδὲ τοὺς μένοντας ἐξελῶ παρὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων
150 καὶ τῆς βουλῆς οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ οὔτ' ἄλλον οὐδένα ἐάσω· οὐδ' "ἀρχὴν 747
καταστήσω ὥστ' ἄρχειν ὑπεύθυνον ὄντα ἑτέρας ἀρχῆς, καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τοῦ ἱερομνήμονος καὶ ὅσαι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόντων κυαμεύονται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ κήρυκος καὶ πρεσβείας καὶ συνέδρων· οὐδὲ δὶς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τὸν αὐτὸν ἄνδρα, οὐδὲ δύο ἀρχὰς ἄρξαι τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ· οὐδὲ δῶρα δέξομαι τῆς ἡλιάσεως ἕνεκα οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ οὔτ' ἄλλος ἐμοὶ οὔτ' ἄλλη εἰδότος
151 ἐμοῦ, οὔτε τέχνῃ οὔτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ. καὶ γέγονα οὐκ ἔλαττον ἢ τριάκοντ' ἔτη. καὶ ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγόρου καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ὁμοίως ἀμφοῖν, καὶ διαψηφιοῦμαι περὶ αὐτοῦ οὗ ἂν ᾖ ἡ δίωξις. ἐπόμνυμαι Δία Ποσειδῶ Δήμητρα, καὶ ἐπαρᾶσθαι ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, εἴ τι τούτων παραβαίνοι, εὐορκοῦντι δὲ πολλὰ κἀγαθὰ εἶναι.

Ἐνταῦθ' οὐκ ἔνι ὦ ἄνδρες δικασταί „οὐδὲ δήσω Ἀθηναίων οὐδένα·" τὰ γὰρ κρίνοντα τὰς κρίσεις ἁπάσας τὰ δικαστήριά ἐστιν, οἷς ἐξουσία ἐστὶ καὶ δεσμὸν καὶ ἄλλο ὅ τι ἂν βούλωνται καταγιγνώσκειν.

152 Ὡς μὲν οὖν ἔξεστιν ὑμῖν δεσμὸν καταγιγνώσκειν, ταύτῃ ἐπιδείκνυμι· ὡς δὲ τὰ δεδικασμένα ἄκυρα ποιεῖν καὶ δεινὸν καὶ ἀνόσιόν ἐστι καὶ δήμου κατάλυσις, πάντας ἂν οἴομαι ὁμολογῆσαι. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, νόμοις καὶ ψηφίσμασι διοικεῖται. εἰ δή τις τὰ ψήφῳ κεκριμένα νόμῳ καινῷ λύσει, τί πέρας ἔσται; ἢ

v. 1. εἶναι om Ω. 2. libri τῶν ἀθ. 4. τῆς] τῶν r. οἴκων s. 5. κατέγνωσται r. (ταγνώσεται) 6. τοῦ δήμου τῶν ἀθηναίων krs, τὸν ἀθηναίων τοῦ δήμου v. (ξιν) 150, 1. ἀρχὴν r, ἄρχειν ΥΩ. 7. ἄλλῃ ΥΩr, ἄλλοι v. 151, 2. τε om Σ. ἀπολογησομένου Fv. 3. ἐὰν Σ. 4. ἐπόμνυμι γρ Σ, ὄμνυμι Fv. fuit fortasse ἐπομνύναι. Ποσειδῶνα Σ. 5. τούτων παραβαίνοι FΣΥΩv, τούτων παραβαίνοιμί ks, παραβαίνοιμι τούτων r. 6. πολλὰ] καλὰ Σ. 7. ἐνταῦθα δ' Ykv, ἐνταυθοῖ δ' rs. 8. ἁπάσας om k. 9. ἄλλο om ks. 10. ὅ τι] τι ὃ Σ, τι r. 152, 2. ταύτῃ F: ceteri ταῦτ'. δὲ] δὲ καὶ FΣv. ἄκυρα] ἄκρα s. 3. πάντως s. 4. ὑμῶν r. 5. ψηφίσμασι] malim ψήφῳ. δή Σ: ceteri δέ.

πῶς τοῦτον δίκαιόν ἐστι νόμον προσαγορεύειν, ἀλλ᾽ οὐκ
ἀνομίαν; ἢ πῶς οὐ τῆς μεγίστης ὀργῆς ὁ τοιοῦτος νο-
153 μοθέτης ἄξιός ἐστιν; ἐγὼ μὲν γὰρ τῆς ἐσχάτης νομίζω,
οὐχ ὅτι τοῦτον μόνον τὸν νόμον ἔθηκεν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ 748
τοῖς ἄλλοις ὁδὸν δείκνυσι καὶ περὶ δικαστηρίων καταλύσεως
καὶ περὶ τῶν φευγόντων καθόδου καὶ περὶ τῶν ἄλλων
τῶν δεινοτάτων. τί γὰρ κωλύει, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
οὗτος χαίρων ἀπαλλάξει ὁ τοιοῦτον νόμον θείς, ἕτερον
φανῆναι ἄλλο τι τῶν τῆς πόλεως ἰσχυροτάτων κατα-
154 λύοντα νόμῳ καινῷ; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐδέν. ἀκούω
δ᾽ ἔγωγε καὶ τὸ πρότερον οὕτω καταλυθῆναι τὴν δημο-
κρατίαν, παρανόμων πρῶτον γραφῶν καταλυθεισῶν καὶ
τῶν δικαστηρίων ἀκύρων γενομένων. ἴσως μὲν οὖν ἂν
τις ὑπολάβοι ὅτι οὐχ ὁμοίων ὄντων τῶν πραγμάτων νῦν
καὶ τότε λέγω περὶ καταλύσεως τοῦ δήμου. ἀλλ᾽ οὐδὲ σπέρμα
δεῖ καταβάλλειν ἐν τῇ πόλει οὐδένα, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τοιούτων πραγμάτων, οὐδ᾽ εἰ μή πω ἂν ἐκφύοι, ἀλλὰ καὶ
τὸν ἐγχειροῦντα λέγειν ἢ ποιεῖν τι τοιοῦτον δίκην διδόναι.
155 Ὅτι τοίνυν καὶ τέχνῃ κακῶς ἐνεχείρησε ποιεῖν ὑμᾶς,
ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ὁρῶν γὰρ ἑκάστοτε πάντας, καὶ τοὺς
πολιτευομένους καὶ τοὺς ἰδιώτας, τοὺς νόμους τῶν τῆς
πόλεως ἀγαθῶν αἰτίους ὑπολαμβάνοντας, ἐσκόπει πῶς
λήσει τούτους καταλύσας, κἂν ἄρα ληφθῇ τοῦτο ποιῶν,
156 μὴ δόξει δεινὸν μηδ᾽ ἀναιδὲς μηδὲν εἰργάσθαι. εὗρεν
οὖν τοῦτο ὃ πεποίηκε, νόμῳ τοὺς νόμους καταλῦσαι, ἵνα
τἀδικήματ᾽ αὐτοῦ τὸ τῆς σωτηρίας ὄνομ᾽ ἔχῃ· οἵ τε γὰρ
σώζοντες τὴν πόλιν εἰσὶ νόμοι, ὅν τε οὗτος ἔθηκεν οὐδὲν
ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ἔχοντα, νόμος. τὴν μὲν οὖν τοῦ ὀνό-
ματος φιλανθρωπίαν, ὅτι ταύτην ἂν μάλιστα προσίεσθε,

v. 1. τοῦτον post νόμον ponit v. προσαγορεῦσαι Fv. 153, 1. τῶν ἐσχάτων Σ. 3. δεικνύει Fv. 5. τῶν om Ω. 6. τιθεὶς Σ. 7. καταλύσοντα FΥΩr, καταλύσαντα ks. 154, 1. οὐδένα ks. 3. λυθεισῶν k, καὶ λυθεισῶν s. 8. καὶ om Σ. 9. τοιοῦτο Fv. 155, 3. τῶν om r. τῆς] καὶ Ω. 156, 1. δόξῃ krs et γρ F. 2. λῦσαι FΥΩkrs et rc v: pr enim om. 4. σώζοντες] ζῶντες s. 5. ἔχοντα τῶν αὐτῶν Fv. 6. προσεῖσθε Fv, προΐεσθε ΥΩkrs.

κατεῖδε· τὴν δὲ χρείαν, ὅτι τἀναντία ἔχουσα φανήσεται, 749
157 παρεῖδεν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, ἔστιν ὅστις ἂν ἢ πρόεδρός
ποτ' ἐπεψήφισεν ἢ πρύτανις τούτων τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ
γεγραμμένων; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἂν οἶμαι. πῶς οὖν τοῦθ'
ὑπέδυ; νόμον ἔθετο ὄνομα τοῖς αὑτοῦ κακουργήμασιν.
οὐ γὰρ ἁπλῶς, οὐδ' ὅπως ἔτυχον, ποιοῦσι κακῶς ὑμᾶς,
ἀλλ' ἐσκεμμένως καὶ τοῦτ' αὐτὸ πράττοντες, οὐχ οὗτοι
μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν πολιτευομένων, οἳ τούτῳ παριόντες
αὐτίκα δὴ μάλα συναπολογήσονται, οὐ μὰ Δί' οὐ
Τιμοκράτει χαρίσασθαι βουλόμενοι, πόθεν; ἀλλ' αὑτῷ
συμφέρειν ἕκαστος ἡγούμενος τὸν νόμον. ὥσπερ τοίνυν
οὗτοι σφίσιν αὐτοῖς βοηθοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτω δεῖ καὶ
158 ὑμᾶς ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖν. καίτοι ἀνερωτῶντός τινος
αὐτὸν ὅτου ἕνεκα τοιαῦτ' ἠθέλησε γράφειν, καὶ διεξιόντος
ὡς χαλεπὸν τὸν ἀγῶνα ὑπολαμβάνοι τόνδε, τετυφῶσθαι
τὸν ταῦτα λέγοντ' ἔφη· συμπαρέσεσθαι γὰρ Ἀνδροτίωνα
ἑαυτῷ, καὶ τοιούτους λόγους σχολὴν ἄγοντα ἐσκέφθαι περὶ
πάντων, ὥστ' εὖ εἰδέναι ὅτι οὐδὲν αὐτῷ γενήσοιτο φλαῦρον
159 ἀπὸ τῆς γραφῆς τῆσδε. καὶ δῆτα καὶ τεθαύμακα τὴν
ἀναισχυντίαν τὴν τούτου τε κἀκείνου, τοῦ μέν, εἰ καλεῖ,
τοῦ δ', εἰ πάρεισι καὶ συναπολογήσεται. μαρτυρία γὰρ
δήπου φανερὰ γενήσεται πᾶσιν ὑμῖν ὅτι τὸν νόμον τούτου
ἕνεκα ἐτίθει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτόν. ὅμως δὲ καὶ
περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπολιτευμένων ὑμᾶς μικρὰ βέλτιόν ἐστιν
ἀκοῦσαι, καὶ τούτων ταῦτα, ὧν κεκοινώνηκεν οὗτος καὶ
δι' ἃ τοῦτον οὐδὲν ἧττον ἐκείνου δικαίως ἂν μισοῖτε. λέξω
δ' οὐδὲν ὧν ἀκηκόαθ' ὑμεῖς, εἰ μή τινες ἄρα ἐπὶ τοῖς 750
Εὐκτήμονι γιγνομένοις ἀγῶσι παρῆσαν.

157, 1. ἂν ὅστις r. 3. ἂν om Υrs. 5. ἔτυχον Σ: ceteri ἔτυχε. 7. ἀλλὰ καὶ π. F. τοῦτο υ. 9. βουλομένους Σ. 11. δεῖ post ὑμῖν ponit υ. 158, 1. καίτοι] εἰπὲ τοίνυν· ποῦ λέγων ἐρωτῶντος τίνος ἕνεκα. καίτοι ΥΩrs. 3. τὸν om ΥΩkrs. ὑπολαμβάνει υ. τετυφλῶσθαι ΣΥ. 4. ταῦτα om ΥΩkrs. 5. ἄγοντα σχολὴν FΥΩkrsυ. 6. ὅτι] ὡς ΥΩrs. οὐδὲν] μηδὲν F. 159, 2. τε om FΣυ. 4. τούτων rs. 7. ταὐτά r. 8. διὰ τοῦτον s, διὰ τοῖτο k, διὰ τούτων r. μισοῖτο ks. 9. post οὐδὲν cum FΣυ omisi πλέον. 10. γενομένοις ΥΩrs, γεγεννημένοις Fυ.

60 Καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ᾧ μέγιςον φρονεῖ, τὴν τῶν χρη-
μάτων εἴσπραξιν ἐξετάσωμεν αὐτοῦ, ἣν μετὰ τούτȣ τȣ
χρηςτȣ πάντας εἰσέπραξεν ὑμᾶς. αἰτιασάμενος γὰρ Εὐ-
κτήμονα τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφοράς, καὶ τȣτ' ἐξελέγξειν
ἢ παρ' ἑαυτȣ καταθήσειν ὑποσχόμενος, καταλύσας ψηφί-
σματι κληρωτὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ ἐπὶ τὴν
εἴσπραξιν παρέδυ, καὶ τοῦτον πρȣβάλετο, εἰπὼν τὴν τȣ
61 σώματος ἀῤῥωςίαν, ἵν', ἔφη, συνδιοικῇ μοι. δημηγορίαν
δ' ἐπὶ τούτοις ποιούμενος, ὡς ἔστι τριῶν αἵρεσις ὑμῖν,
ἢ τὰ πομπεῖα κατακόπτειν ἢ πάλιν εἰσφέρειν ἢ τȣς ὀφεί-
λοντας εἰσπράττειν, αἱρȣμένων εἰκότως ὑμῶν τȣς ὀφεί-
λοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσι κατέχων καὶ διὰ τὸν
καιρὸν ὃς ἦν τότ' ἔχων ἐξȣσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις νό-
μοις περὶ τούτων οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι οὐδ', εἰ μὴ
τούτους ἐνόμιζεν ἱκανούς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα
δ' εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἠργολάβει,
62 προσαγωγεῖ τούτῳ χρώμενος τῶν λημμάτων. καὶ πολλὰ
τῶν ὑμετέρων κέκλοφε μετὰ τούτου, γράψας τȣς ἕνδεκα
καὶ τοὺς ἀποδέκτας καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἀκολουθεῖν μεθ'
ἑαυτοῦ. εἶτ' ἔχων τούτȣς ἦγεν ἐπὶ τὰς ὑμετέρας οἰκίας,
καὶ σύ, ὦ Τιμόκρατες, συνηκολȣθεις, μόνος τῶν συναρ-
χόντων δέκα ὄντων. καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν
ὡς "ȣ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. χρῆν γάρ. ἀλλὰ 751
πῶς; ὡς ὁ νόμος ἀγορεύει, τῶν ἄλλων ἕνεκα· τȣτο γάρ
ἐστι δημοτικόν. οὐ γὰρ τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
πέντε ταλάντων ὑμῖν, ὧν ȣτοι τότ' εἰσέπραξαν, τεθέντων
ὠφέλησθε, ὅσον βέβλαφθε τοιȣτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν
63 εἰσαγομένων. εἰ γὰρ ἐθέλοιτ' ἐξετάσαι τίνος ἕνεκα μᾶλλον
ἂν τις ἕλοιτο ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τȣτ' ἂν

160, 2. τούτου om Trs et pr Ωk. 4. ἐξελέγχειν k. 6. κλήρωι τὴν FΥΩrs. 7. προὐβάλλετο Ω. 161, 1. δημηγορίαν Σ: ceteri δημηγορίας. 2. ὑμῖν om Σks. 5. κατέσχον corr Ω. 6. ὃς ἦν] ὅσην Fv. ἔχων τὴν ἐξουσίαν ΥΩkrs. 7. περὶ τούτων om F. 8. τούτοις k. 162, 2. τοῦτο Σ. 4. τουτουσὶ FΥΩkrsv. ἡμετέρας r. 5. ὦ om ks. 7. χρὴ εἰς v. 8. ἀγορεύει] κελεύει Fv. 10. ὑμῖν] ὑμεῖς γρ Σ, ὑμῖν F. 163, 1. ἐθέλητε v, θέλετε Σ.

εὕροιτε προχειρότατον, ὅτι πάντα πραότερα ἐν τῇ δημο-
κρατίᾳ. ὅτι μὲν τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθε ὀλιγαρχίας
πολλῷ ἀσελγέστερα καὶ δεινότερα ἐποίουν οὗτοι, παραλείψω·
ἀλλὰ παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέ-
γονεν; εὖ οἶδ' ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκονθ' ἅπαντες ἂν εἴποιτε.
164 τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδεὶς ἔστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο
τοῦ σωθῆναι, ὅστις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο
κατηγοροῦσι τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως
ἀπῆγον. οὗτοι τοίνυν τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσαντο
ἐκείνων τῆς ἑαυτῶν πονηρίας, ὥστ' ἐν δημοκρατίᾳ πολι-
τευόμενοι τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἑκάστῳ δεσμωτήριον καθίστα-
165 σαν, τοὺς ἕνδεκ' ἄγοντες ἐπὶ τὰς οἰκίας. καίτοι, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τί οἴεσθε, ὁπότ' ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος
πολλὰ δ' ἀνηλωκὼς καί τιν' ἴσως τρόπον εἰκότως οὐκ εὐ-
πορῶν ἀργυρίου, μὴ μόνον εἰς τὴν ἀγορὰν φοβοῖτ' ἐμβα-
λεῖν, ἀλλὰ μηδ' οἴκοι μένειν ἀσφαλὲς ἡγοῖτο, ὁ δὲ τούτων
αἴτιος Ἀνδροτίων εἴη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἐᾷ λα-
βεῖν τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μή τί γ' ὑπὲρ τῆς
166 πόλεως εἰσπράττειν εἰσφοράς; καίτοι εἴ τις ἔροιτ' αὐτὸν 752
ἢ σέ, ὦ Τιμόκρατες, τὸν ἐπαινέτην τούτων καὶ συνεργόν,
τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτήματα ἢ τὰ σώματα ὀφείλει,
τὰ κτήματα φήσαιτ' ἄν, εἴπερ ἀληθῆ λέγειν βούλοισθε·
ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν. τίνος οὖν ἕνεκ', ὦ κάκιστοι
πάντων ἀνθρώπων, ἀφέντες τὸ τὰ χωρία δημεύειν καὶ
τὰς οἰκίας, καὶ ταῦτ' ἀπογράφειν, ἐδεῖτε καὶ ὑβρίζετε πο-
λίτας ἀνθρώπους καὶ τοὺς ταλαιπώρους μετοίκους, οἷς
ὑβριστικώτερον ὑμεῖς ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν

v. 1. πραότερά ἐστιν ἐν FΥΩkrsv. τῇ om FΥΩkrsv. 2. μὲν om ΥΩkrs. libri ὅποι. 3. οὗτοι om pr Ω. 4. ἀλλ' ἃ π. F. ὑμῖν Frs. δεινότερα ΥΩkrs. ἐν] τὰ ἐν Σ. 5. πάντες Fv.
164, 2. ὅστις] εἴτις Fkv. κρύψοιεν k. 3. κατηγοροῦμεν Fv. 5. ἐκείνων om ΥΩkrs. 165, 1. τὰς] τῆς Fv. 2. δικασταί] ἀθηναῖοι Ωkr. ὁπότ'] ὁπότ' ἂν FΣv. 3. ἀναλωκὼς v. 5. μένειν ἂν ἀσφ. FΣ. ἡγεῖτο v, ἡ τοῦτο Σ. 7. τί] τοί r.
166, 1. ἔροιτ' Σ. 2. τούτου Fv. 4. βούλεσθε Fv. 6. τὸ om kr. 9. ὑμεῖς ante κέχρησθε ponunt Fv. ὑμετέροις αὐτῶν] ὑμετέροις οὕτως Σ, ἑαυτῶν Fv.

67 ἐχρῆσθε. καὶ μὴν εἰ θέλετε σκέψασθαι παρ' ὑμῖν αὐτοῖς,
ὦ ἄνδρες δικασταί, τί δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει,
τοῦτο μέγιστον ἂν εὕροιτε, ὅτι τοῖς μὲν δούλοις τὸ σῶμα
τῶν ἀδικημάτων ἁπάντων ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δ' ἐλευθέ-
ροις ὕστατον τοῦτο προσήκει κολάζειν. οἱ δὲ τοὐναντίον εἰς
τὰ σώμαθ', ὥσπερ ἀνδραπόδοις, ἐποιήσαντο τὰς τιμωρίας.
68 οὕτω δ' ἀνίσως καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς Ἀνδρο-
τίων, ὥστε τὸν μὲν αὑτοῦ πατέρα ᾤετο δεῖν, δημοσίᾳ
δεθέντα ἐπὶ χρήμασιν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μήτ' ἀποδόντα
ταῦτα μήτε κριθέντ' ἀποδρᾶναι, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν
τὸν μὴ δυνάμενον τὰ ἑαυτοῦ θεῖναι οἴκοθεν εἰς τὸ δεσ-
69 μωτήριον ἀχθέντα ὑφ' ἑαυτοῦ δεδέσθαι. καὶ Τιμοκράτης
τῶν μὲν πολλῶν ἡμῶν τότε, ὅτε τὴν διπλασίαν εἰσέ-
πραττεν, οὐδ' ἂν παρ' ἑνὸς λαβεῖν ἠθέλησεν ἐγγυητάς,
μὴ μέχρι τῆς ἐνάτης πρυτανείας, ἀλλ' οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας,
ἀλλ' ἢ διπλᾶ τὰ χρήματ' ἔδει καταβάλλειν ἢ παραχρῆμα
δεδέσθαι. παρεδίδου δ' οὗτος τοῖς ἕνδεκα τὸν ἐκ ὠφλη-
κότα ἐν τῷ δικαστηρίῳ. νῦν δ' ὅπως, ὧν ἂν ὑμεῖς κα- 753
ταγνῶτε, ἄδετοι περιίασιν, ὑπεύθυνον αὑτὸν ποιήσας
νόμον εἰσενεγκεῖν ἐτόλμησεν.
70 Ἀλλ' ὅμως κἀκεῖνα καὶ τάδε φήσουσιν ὑπὲρ ὑμῶν
πράττειν. εἶτα ταῦθ' ὑμεῖς ἀναδέξεσθε ὑπὲρ ὑμῶν πε-
πρᾶχθαι, καὶ τὰ τῆς τούτων θρασύτητος καὶ πονηρίας
ἔργα πρᾴως οἴσετε; ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετε τοὺς τοιούτους,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον ἢ σώζειν. τὸν γὰρ ὑπὲρ
τῆς πόλεως πράττοντά τι καὶ πρᾴων ὑμῶν τευξόμενον
71 τὸ τῆς πόλεως ἦθος ἔχοντα δεῖ φαίνεσθαι. τοῦτο δ' ἐστὶ
τί; τοὺς ἀσθενεῖς ἐλεεῖν, τοῖς ἰσχυροῖς καὶ δυναμένοις μὴ
ἐπιτρέπειν ὑβρίζειν, οὐ τοὺς μὲν πολλοὺς ὠμῶς μεταχει-

167, 1. ἐχρῆσθε Σ: celeri κέχρησθε. θέλοιτε v. σκέψασθε
ΤΩk. 168, 1. ἀνίσως] ἂν ἴσως s, αἰσχρῶς corr r. 2. ἑαυτοῦ F.
4. ἀποδράναι Υkrsv. 5. θεῖναι τὰ ἑαυτοῦ ΤΩkrs. 169, 1. ὑπ'
αὐτοῦ FΤΩkrsv. 4. οὐδὲ om Σ. 6. οὐκ om Σv. 7. ὅπως,
ὧν] ὁπόσων rs. 8. περιίωσιν ΤΩkrs. 9. ἐπενεγκεῖν F.
ά
170, 1. τόδε F. 2. πεπρᾶχθαι Fv. ταῦθ' om γρ F. ἀνα-
δέξεσθε] ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδέξεσθε Fv, ἀνέξεσθε ΤΩkrs. 6. πρᾷον r.

ῥίζεσθαι; κολακεύειν δὲ τὸν ἀεί τι δύνασθαι δοκοῦντα.
ὃ σὺ ποιεῖς, ὦ Τιμόκρατες· δι' ἃ πολλῷ μᾶλλον ἂν εἰ-
κότως μὴ θελήσαντες ἀκοῦσαί σε θάνατον καταψηφίσαινθ'
οὗτοι ἢ δι' Ἀνδροτίωνα ἀφίεσαν.
172 Ὅτι τοίνυν οὐδὲ τὴν εἴσπραξιν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν πε-
ποίηνται, καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλα ὑμῖν δῆλον ποιήσω.
εἰ γάρ τις ἔροιτο αὐτοὺς πότεροι αὐτοῖς δοκοῦσιν ἀδικεῖν
μᾶλλον τὴν πόλιν, οἱ γεωργοῦντες καὶ φειδόμενοι, διὰ
παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖα ἀναλώματα καὶ λειτουργίας
ἑτέρας ἐλλελοιπότες τὰς εἰσφοράς, ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελη-
σάντων εἰσενεγκεῖν χρήματα καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων
κλέπτοντες καὶ ἀπολλύντες, οὐκ ἂν εἰς τοῦτο δήπου τόλ-
μης, καίπερ ὄντες ἀναιδεῖς, ἔλθοιεν ὥστε φῆσαι τοὺς τὰ
ἑαυτῶν μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ τοὺς τὰ κοινὰ
173 ὑφαιρουμένους. τίνος οὖν ἕνεκ', ὦ Τιμόκρατες καὶ Ἀν-
δροτίων, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντα ἀφ' οὗ ὁ γε 754
ἕτερος ὑμῶν πολιτεύεται, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν
μὲν στρατηγῶν ἠδικηκότων τὴν πόλιν πολλῶν δὲ ῥητόρων,
οἳ παρὰ τουτοισὶ κέκρινται, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν ἐφ' οἷς
ἠδίκουν, οἱ δ' ὑποχωρήσαντες ᾤχοντο καταγνόντες ἑαυτῶν,
οὐδενὸς πώποτε τούτων ἐξητάσθη κατήγορος ὑμῶν οὐδέ-
τερος, οὐδ' ἀγανακτῶν ὤφθη ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις ἔπασχεν,
ἀλλ' ἐνταῦθ' ἐφάνητε ἡμῶν κηδόμενοι οὗ πολλοὺς ἔδει κα-
174 κῶς ποιῆσαι; βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τούτων αἴ-
τιον ἐγὼ ὑμῖν εἴπω; ὅτι τούτων μὲν μετέχουσιν ὧν ἀδι-
κοῦσιν ὑμᾶς τινές, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑφῃροῦντο·
δι' ἀπληστίαν δὲ τρόπων διχόθεν καρποῦνται τὴν πόλιν.
οὔτε γὰρ ῥᾷον πολλοῖς καὶ κατὰ μικρὰ ἀδικοῦσιν ἀπεχθά-
νεσθαι ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον δήπου

v. 1. ἀεὶ Fs: αἰεὶ ς. 2. ὃ] ἃ ΥΩkrsv. 3. μηδὲ ks. ἐθελήσαντες Fv. 4. ἀφείησαν corr v. 172, 1. πεποίηται ΥΩkr. 3. ἐροῖτο Σ. 6. τὰς om Σ. τὰ om Σ. 8. κλέπτοντες] βλέποντες s. 10. μὴ om r. 173, 3. ἑταῖρος Ykrs. 5. τούτοις r, τουτουσὶ FY. 7. τούτων om k. 8. πάσχει FΣv, unde faciendum πάσχοι. 174, 2. μὲν] μὲν οὐ Ω, om k. 3. ὑφαιροῦνται FYΩkrsv. 5. κατὰ] τὰ ς.

τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήμαθ' ὁρᾷν ἢ τὰ τῶν ὀλίγων. ἀλλὰ
175 τοῦτ' αἴτιον οὑγὼ λέγω. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ταῦτα λογισαμένους, καὶ μεμνημένους ὧν ἂν ἕκαστος ἁμάρτῃ, κολάζειν, ὅταν λάβητέ τινα, καὶ μὴ τὸν χρόνον, εἰ πολύς ἐστ' ἀπ' ἐκείνου, σκοπεῖν, ἀλλ' εἰ ταῦτ' ἐποίει. ὡς εἰ νῦν πράως οἴσετ' ἐφ' οἷς τότ' ἠγανακτεῖτε, δόξετ' ὀργιζόμενοι κατεγνωκέναι τὰ χρήματα τούτων, οὐκ ἀδικούμενοι. τῶν μὲν γὰρ ὀργιζομένων ἐστὶν ὀξέως τι κακὸν τὸν λελυπηκότ' ἐργάσασθαι, τῶν δὲ ἀδικουμένων, ὅταν ποθ' ὑπ' αὐτοῖς λάβωσι τὸν ἠδικηκότα, τότε τιμωρήσασθαι. οὔκουν δεῖ δοκεῖν νῦν μαλακισθέντας τότε τῶν ὀμωμοσμένων ὅρκων ἀμελήσαντας ὑμῖν αὐτοῖς χαρίσασθαι παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ μισεῖν καὶ μηδ' ἀνέχεσθαι φωνὴν μήτε τούτου μήτ' 755
ἐκείνου, τοιαῦτα πεπολιτευμένων.

176 Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μόνον τοιοῦτοι γεγόνασιν ἐν οἷς πεπολίτευνται, ἄλλα δ' ἔστιν ἃ καλῶς διῳκήκασιν. ἀλλὰ καὶ τἄλλα οὕτω προσεληλύθασι πρὸς ὑμᾶς, ὥσθ' ἥκιστα ἐν οἷς ἀκηκόατε ἄξιόν ἐστι μισεῖν αὐτούς. τί γὰρ βούλεσθε εἴπω; τὰ πομπεῖα ὡς ἐπεσκευάκασι, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαίρεσιν, ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποίησιν τὴν
177 καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις γε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἠδίκουν τὴν πόλιν, τρίς, οὐχ ἅπαξ τεθνάναι δικαίως ἄν μοι δοκοῦσιν· καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις εἰσὶν ἔνοχοι. τὰ μὲν οὖν πόλλ' ὧν λέγων ἐφενάκιζεν ὑμᾶς Ἀνδροτίων παραλείψω, φήσας δ' ἀπορρεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων καὶ σαπροὺς εἶναι διὰ τὸν χρόνον, ὥσπερ ἴων ἢ ῥόδων ὄντας ἀλλ' οὐ χρυσοῦς, συγχωνεύειν ἔπεισεν. αἱρεθεὶς δ' ἐπὶ ταῦτα προσείλετο τουτονὶ
178 τὸν πάντων τῶν κακῶν κοινωνόν. κᾆτ' ἐπὶ μὲν ταῖς εἰσ-

175, 1. τούτων r. οὑγὼ FΣ, ἐγὼ v: ceteri δ' ἐγώ. λογιζομένους FΥΩkrsv. 4. τοιαῦτ' Fv. 8. εἰργάσθαι F. 12. μήτε τούτων μήτ' ἐκείνων Fv, μήτ' ἐκείνου μήτε τούτου ΥΩkr. 13. τοιαῦτα] τῶν τοιαῦτα F. 177, 2. τεθνάναι post μοι ponunt FΥΩksv, post δοκοῦσι r. 5. ὑμᾶς ἐφενάκιζεν FΥΩkrsv. 8. προσείλετο ΥΩ krs. τοῦτον FΣv. 178, 1. ἁπάντων Fv. τῶν om v. καινόν pr Ω. κᾆτ'] καὶ ΥΩ, κἄπειτ' krs. ἐπὶ] ἐν r.

φοραῖς τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν ὡς δὴ δίκαιος ὤν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς στεφάνοις δ', οὓς κατέκοπτεν, οὐχὶ προσήγαγε ταὐτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸς ῥήτωρ
179 χρυσοχόος ταμίας ἀντιγραφεὺς γέγονεν. καὶ μὴν εἰ μὲν ἅπαντ' ἠξίους, ὅσα πράττεις τῇ πόλει, σαυτῷ πιστεύειν, οὐκ ἂν ὁμοίως κλέπτης ὢν ἐφωρῶ· νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς ὃ δίκαιόν ἐσθ' ὁρίσας, μὴ σοὶ πιστεύειν ἀλλὰ τοῖς αὐτῆς δήλοις τὴν πόλιν, ὁπότ' ἄλλο τι πράττων καὶ χρήματα κινῶν ἱερά, ὧν ἔνια οὐδ' ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς 756
ἀνετέθη, μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν ἥνπερ ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν φαίνῃ, οὐκ ἤδη δῆλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίη-
180 σας; ἐγὼ μὲν οἶμαι. καὶ μήν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καθ' ἅπαντος τοῦ χρόνου σκέψασθε ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπιγράμματα τῆς πόλεως ἀνελὼν ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀντεπέγραψεν. οἴομαι γὰρ ὑμᾶς ἅπαντας ὁρᾶν ὑπὸ τῶν στεφάνων ταῖς χοινικίσι κάτωθεν γεγραμμένα „οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἀνδραγαθίας ἕνεκ' [ἐστεφάνωσαν] καὶ δικαιοσύνης" ἢ „οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ ἀνέθεσαν" ἢ κατὰ πόλεις οἱ δεῖνες τὸν δῆμον ἐστεφάνωσαν σωθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, οἷον „Εὐβοεῖς ἐλευθερωθέντες ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον" ἐπεγέγραπτό πῃ, πάλιν „Κόνων ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους," „Χαβρίας ἀπὸ τῆς ἐν Νάξῳ ναυμαχίας"·
181 τοιαῦτα γὰρ ἦν τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμματα. ταῦτα μὲν τοίνυν, ἃ πρότερον ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνισται καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ δὲ ταῖς φιάλαις, ἃς ἀντ' ἐκείνων ἐποιήσαθ' ὑμῖν ὁ πόρνος

v. 2. ὢν om r.   ὧν om TΩks.   3. εἰσενεγκάντων Ω.
καὶ
179, 1. οὐ μὴν r.   3. ἐφορῶ TΩs.   5. σαυτῆς Ω, αὐτοῖς rv.
180, 1. καὶ post Ἀθηναῖοι om v.   2. κατὰ παντὸς FTΩkrsv.
4. ὑπὸ τῶν στεφάνων ὁρᾶν v.   6. τὸν Ἀθ.] τῶν ἀθ. TΩkrsv.
γρ σωθέντες
8. δεῖνες] τινες ΣTΩr.   9. τοῦ om pr k.   10. ἐλευθερωθέντες r, σωθέντες ks.   ἐπιγέγραπτό r.   181, 2. ζῆλον πρότερον Fv.   4. ταῖς φιάλαις δὲ Fv.   ἡμῖν TΩ.

οὗτος, „Ἀνδροτίωνος ἐπιμελουμένου" ἐπιγέγραπται, καὶ οὗ τὸ σῶμα ἡταιρηκότος οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι, τούτου τοὔνομα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γεγραμμένον ἐστίν. ὅμοιόν γε, οὐ γάρ; τοῦτο τοῖς προ-
182 τέροις ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοίνυν ἐκ τούτων τὰ δεινότατ᾽ ἄν τις ἴδοι πεπραγμέν᾽ αὐτοῖς. τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλήκασιν· τῆς δὲ πόλεως τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, 757
ὧν ὑπόμνημα ἦσαν ὄντες οἱ στέφανοι· τοὺς δ᾽ ἀναθέντας δόξαν οὐ μικρὰν ἀφῄρηνται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πάθωσιν ἐθέλειν μεμνῆσθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος κακὰ εἰργασμένοι εἰς τοῦτ᾽ ἀναισθησίας καὶ τόλμης προεληλύθασιν, ὥσθ᾽ ὁ μὲν οἴεται δι᾽ ἐκεῖνον ὑφ᾽ ὑμῶν σωθήσεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πε-
183 πραγμένοις. οὕτω δ᾽ οὐ μόνον εἰς χρήματ᾽ ἀναιδὴς ἀλλὰ καὶ σκαιός ἐστιν, ὥστ᾽ οὐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μέν εἰσιν ἀρετῆς σημεῖον, φιάλαι δὲ [καὶ ἐκπώματα] καὶ τὰ τοιαῦτα πλούτου, καὶ στέφανος μὲν ἅπας, κἂν μικρὸς ᾖ, τὴν ἴσην φιλοτιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ, ἐκπώματα δ᾽ ἢ θυμιατήρια ἢ τὰ τοιαῦτα κτήματα, ἐὰν μὲν ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτου τινὰ δόξαν προσετρίψατο τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ᾽ ἐπὶ σμικροῖς σεμνύνηταί τις, τοσοῦτ᾽ ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα τυχεῖν, ὥστ᾽ ἀπειρόκαλος προσέδοξεν εἶναι. οὗτος τοίνυν ἀνελὼν τὰ τῆς δόξης κτήματα
184 τὰ τοῦ πλούτου πεποίηται μικρὰ καὶ ἀνάξια ὑμῶν. καὶ οὐδ᾽ ἐκεῖν᾽ εἶδεν, ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτῆσιν οὐδὲ

v. 1. ἐπιμελουμένου ἐποιήθησαν ἐπιγ. FTΩkrsv. 4. ἐπιγεγραμ-(οις) μένον Fkv. πρότερον F. 182, 1. ἢ] ἢι T, ἣν Ω. 2. τούτου FΣTΩr. 4. δὲ πόλεως Σ: ceteri πόλεως δὲ. 5. ὑπομνήματ᾽ FTΩ (ἐρ σά) krsv. ὄντες om Fv. 8. εἰργασμένοι κακὰ TΩ, εἰργασμένοι κακὰ r, ἐργασάμενοι κακὰ ks. ἀναισθησίας] ἀναισχυντίας Fv. προσεληλύθασιν s. 9. ἐκείνων ksv. ἡμῶν v. 183, 2. ἐστιν post ἀναιδὴς ponunt Fv. 3. καὶ ἐκπώματα om ΣTΩkrs. 6. ὑπερβάλῃ TΩks. 8. μικροῖς ΣTv. τις σεμνύνηται Fv. τοσοῦτον F. 9. ἀπειρόκακος Ω. 184, 1. τὰ om omnes. οὐχ ὑμῶν ἄξια Fv. 2. εἶδεν FΣTΩ: ceteri οἶδεν.

πώποτε ὁ δῆμος ἐσπούδασε, πρὸς δὲ δόξης ὡς ἐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δέ, χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ποτὲ σχὼν ἅπανθ᾽ ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσεν, ὑπὲρ δὲ δόξης εἰσφέρων ἐκ τῶν ἰδίων οὐδένα πώποτε κίνδυνον ἐξέστη. ἀφ᾽ ὧν κτήματ᾽ ἀθάνατα αὐτῷ περίεςι, τὰ μὲν τῶν ἔργων ἡ μνήμη, τὰ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐπ᾽ ἐκείνοις ςαθέντων τὸ κάλλος, προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενών, στοαί, νεώσοικοι, οὐκ ἀμφορίσκοι 1758
δύο οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγεσα ἑκάςη μνᾶν,
185 ἅς, ὅταν σοι δοκῇ, πάλιν γράψεις καταχωνεύειν. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς δεκατεύοντες, ἐδ᾽, ἃ καταράσαιντ᾽ ἂν οἱ ἐχθροί, ποιοῦντες, διπλᾶς πράττοντες τὰς εἰσφοράς, ταῦτ᾽ ἀνέθεσαν, ἐδ᾽ οἰόσπερ σὺ χρώμενοι συμβέλοις ἐπολιτεύοντο, ἀλλὰ τὲς ἐχθρὲς κρατἕντες, καὶ ἃ πᾶς τις ἂν εὖ φρονῶν εὔξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος αὐτῶν λελοίπασι, τὲς ἐπιτηδεύοντας οἷα σοὶ βεβίωται τῆς
186 ἀγορᾶς εἴργοντες. ὑμεῖς δ᾽ εἰς τοσἕτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προήχθητ᾽ εὐηθείας καὶ ῥαθυμίας, ὥς᾽ ἐδὲ τοιαῦτ᾽ ἔχοντες παραδείγματα ταῦτα μιμεῖσθε, ἀλλ᾽ Ἀνδροτίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαςής, Ἀνδροτίων, ὦ γῆ καὶ θεοί. καὶ τοῦτ᾽ ἀσέβημα ἔλαττον τίνος ἡγεῖσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγἕμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσιόντα καὶ χερνίβων καὶ κανῶν ἁψόμενον καὶ τῆς πρὸς τὲς θεὲς ἐπιμελείας προστάτην ἐσόμενον οὐχὶ τακτὸν ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύειν, ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον ἡγνευκέναι τοιέτων ἐπιτηδευμάτων οἷα τούτῳ βεβίωται.

v. 2. γὰρ om Ωk. 3. ἔχων ΤΩkrs et γρ F. πάνθ᾽ ΤΩkrs. ἀνάλωσεν υ. 5. αὐτῷ ἀθάνατα ΤΩr. 9. ἄγουσαι Fυ.
185, 1. ἃς — καταχωνεύειν om Σkrs et pr Τ. libri γράφεις.
οντες
cf. 22, 95. 2. δεκατεύου F. 4. libri οἵοισπερ. 6. ἀγαγόν-
σα
τες ΤΩkrs. αὐτῶν κλέος Fυ, κλέος αὐτοῖς ΤΩkrs. 7. ἐπιτηδεύοντας F. 186, 1. τοῦτο Fυ, τοσοῦτο γρ F. 2. προήχθε F. 3. ἔχ. τὰ παραδείγματα FΤ. 5. γὰρ om Ω. 6. ἡγοῦμαι] οἶμαι υ. 7. προστάτην] πρὸς ταύτην s. 8. τακτὸν] προειρημένων ΤΩks,
ο α σιν
προειρημένων τακτὸν F, προειρημένων τακτῶν υ. ἁγνεύσειν r, ἁγνευσιν ΤΩ. 9. ὅλον om Συ, in γρ habet F.

87 Καὶ περὶ μὲν τέτων κατὰ σχολήν· ἃ δὲ Τιμοκράτει συνερεῖ, πολλὰ λέγειν ἔτι πρὸς τούτοις ἔχων παύσομαι. οἶδα δ' ὅτι, ὡς μὲν οὐκ ἀσύμφορος ὑμῖν ἐστὶν ὁ νόμος καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσενηνεγμένος καὶ κατὰ πάντ' ἀδίκως ἔχων, ἐχ ἕξει λέγειν· ἀκέω δ' αὐτὸν λέγειν ὡς ἐκτέτιξαι τὰ χρήματα Ἀνδροτίωνι καὶ Γλαυκέτῃ καὶ Μελανώπῳ, καὶ ὅτι δεινότατ' ἂν πάθοι πάντων ἀνθρώπων, εἰ πεποιηκότων ἐκείνων τὰ δίκαια, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς αἰτίαν ἔχει θεῖναι τὸν νόμον, μηδὲν ἧττον αὐτὸς 759

88 ἁλίσκοιτο. ἐγὼ δὲ τὸν λόγον ἡγοῦμαι τοῦτον οὐδὲ καθ' ἓν λέγειν ἐνεῖναι τούτῳ. εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων, οὓς τὰ προσήκοντα φῂς πεποιηκέναι, θεῖναι τὸν νόμον ὁμολογεῖς, κατ' ἐκεῖνο προσήκει σε ἁλίσκεσθαι φανερῶς, ὅτι μὴ τιθέναι νόμον, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς πολίταις, ἄντικρυς οἱ κύριοι νόμοι λέγεσι, καθ' ὓς ἕτοι

89 δικάσειν ὀμωμόκασιν. εἰ δὲ τῦ πᾶσι συμφέροντος ἕνεκα ταῦτα νομοθετῆσαι φήσεις, μὴ λέγε τὴν ἔκτισιν τὴν τέτων· ἐδὲν γὰρ κοινωνεῖ τῷ νόμῳ τῷδε· ἀλλ' ὡς ἐπιτήδειός ἐςι καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος, τῦτο δίδασκε. τῦτα γὰρ ἐσθ' ὑπὲρ οὗ σὺ μὲν εἰσενεγκεῖν φῂς, ἐγὼ δὲ γέγραμμαι τἀναντία φάσκων, κρῖναι δὲ προσήκει τετεσί. καίτοι καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπορήσαιμ' ἂν δεῖξαι, πάντα μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς νόμους πεποιημένους τὴν ἔκτισιν ἐκείνες τὴν τῶν χρημάτων· ἀλλὰ μὴ περὶ τούτων ὑμῶν οἰσόντων τὴν ψῆφον, τί δεῖ ταῦτα λέγοντα ἐνοχλεῖν με νυνί;

90 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν ἐδ' ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λόγων, ὡς δεινὰ ἂν πάθοι, εἰ γράψας ὅπως Ἀθηναίων μηδεὶς δεθήσεται αὐτὸς πείσεταί τι κακόν, καὶ ὅτι τοὺς νόμες

187, 1. τούτου Σ. 3. ἔσθ' ὑμῖν υ. 6. ἔκτισται Ω. 8. ἐκείνων] τούτων Fυ, om s. 9. αὐτὰς ἧττον ΤΩr. 188, 1. τοῦτον ἡγοῦμαι Fυ. οὐδὲν s. 2. ἵνα Σ. εἶναι ΤΩkrs. 3. φῂς Σ, φήσεις ΤΩkrs. 4. κατ'] καὶ κατ' Ω. 5. ὅτι μὴ] ὅτι μηδὲ r. 6. λέγουσι] ἄγουσι Σ. 189, 1. δικάζειν υ. 2. νομοθετήσας Τks. 6. τουτους ΤΩkrs. 7. ἀπορήσαιμεν FΣυ. πάντα om k. ἄλλως μᾶλλον k. 8. ἐκείνους] αὐτοὺς Fυ. 190, 2. μηδεὶς ἀθηναίων Fυ. 3. πήσεται Τ. τι] τὸ ΤΩ, τι τὸ r.

ὡς πραοτάτους καὶ μετριωτάτους εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων μάλιστ' ἐςίν. πρὸς δὴ τὲς τοιέτες λόγες βέλτιον προακηκοέναι μικρὰ πάντας ὑμᾶς, ἵν' ἧττον ἐξαπατᾶσθε.
191 ὅταν μὲν γὰρ λέγῃ ὅπως μηδεὶς δεθήσεται Ἀθηναίων, μὴ λανθανέτω ψευδόμενος ὑμᾶς. οὐ γὰρ τὲτο τέθεικεν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἄκυροι τῶν προστιμημάτων ἔσεσθε· καὶ 760
τὴν μεθ' ὅρκε καὶ λόγε καὶ κρίσεως ψῆφον ἐνηνεγμένην ἀνάδικον καθίςησιν. μὴ δὴ ταῦθ' ὑμῖν τῶν ἐκ τἒ νόμε ῥημάτων ἐκλέξας λεγέτω, ἃ φιλανθρωπότατ' ἐςὶν ἀκἒσαι· ἀλλ' ὅλον δεικνύτω τὸν νόμον ἑξῆς, καὶ τὰ συμβαίνοντ' ἐξ αὐτοῦ σκοπεῖν ἐάτω. εὑρήσετε γὰρ ταῦτ' ὄντα ἃ ἐγὼ
192 λέγω, καὶ οὐχ ἅ φησιν αὐτος. ἀλλὰ μὴν πρός γε τὸ τοῖς πολλοῖς συμφέρειν τοὺς νόμες πράες καὶ μετρίες εἶναι τάδε χρὴ σκοπεῖν. ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δύο εἴδη, περὶ ὧν εἰσὶν οἱ νόμοι κατὰ πάσας τὰς πόλεις· ὧν τὸ μέν ἐστι, δι' ὧν χρώμεθα ἀλλήλοις καὶ συναλλάττομεν καὶ περὶ τῶν ἰδίων ἃ χρὴ ποιεῖν διωρίσμεθα καὶ ζῶμεν ὅλως τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, τὸ δ', ὃν τρόπον δεῖ τῷ κοινῷ τῆς πόλεως ἕνα ἕκαςον ἡμῶν χρῆσθαι, ἐὰν πολι-
193 τεύεσθαι βούληται καὶ φῇ κήδεσθαι τῆς πόλεως. ἐκείνες μὲν τοίνυν τοὺς νόμους, τοὺς περὶ τῶν ἰδίων, ἠπίως κεῖσθαι καὶ φιλανθρώπως ὑπὲρ τῶν πολλῶν ἐστίν· τέσδε δὲ τὲς περὶ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον τἀναντίον ἰσχυρῶς καὶ χαλεπῶς ἔχειν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν· ἔτω γὰρ ἂν ἥκισθ' οἱ πολιτευόμενοι τοὺς πολλοὺς ὑμᾶς ἀδικοῖεν. ὅταν δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ χρῆται, ἐπὶ ταῦτα ἀπαντᾶτε, ὅτι τοὺς

v. 1. ὡς] οὓς v. μετριωτάτους καὶ πραοτάτους r. 2. δὴ] δὲ FΥΩkrsv. 3. ἀκηκοέναι F. 191, 1. ὅπως om s. δεηθήσεται ἀθηναίων Ω, ἀθηναίων δεθήσεται Fv. 2. τοῦτ' ἔθηκεν ΥΩkrs. 3. ἔσεσθε] γενήσεσθε Fv. 5. ἀνάδικον] ἂν ἄδικον Υkrs, ἄδικον Fv. 7. v. τὸν ἑξῆς ΥΩ. 8. εὑρήσεται Ω. ταυτὰ s. ὄντα om Σ. 192, 1. οὐχ — πολλοῖς om s. 4. καθ' ἁπάσας FΣv. 6. διοριζόμεθα Fv. 8. βούληται πολιτεύεσθαι Fv. 193, 3. τούσδε] τοὺς Fv. 4. τοὺς om v. δημόσιαν προσιόντων τ. Fv. 5. ἔχειν καὶ χαλεπῶς Fv. ἂν om s. 6. ὑμῶν ΥΩkrs. 7. ἀπαντᾶτε — ἐκείνους τοὺς om s.

νόμους οὐκ ἐκείνους τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν πράους ποιεῖ, ἀλλὰ τούσδε οἳ τοῖς πολιτευομένοις φόβον παρέχουσιν.

194 Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν, εἰ καθ' ἕκαστον ὧν ἐρεῖ δεικνύναι βούλοιτο φενακισμοῦ καὶ παρακρούσεως ἕνεκα ῥηθησόμενα. ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ παρήσω, κεφάλαιον δ' ὑμῖν ὃ μνημονεύσετε ἐρῶ. σκοπεῖτ' ἐν ἅπασι τοῖς 761 λόγοις, ὁπόσους ἂν λέγῃ, εἴ τι δυνήσεται τοιοῦτον εἰπεῖν, δι' οὗ διδάξει ὡς ἔστι δίκαιον τὸν τιθέντα νόμον ταῦτα προστάξαι περὶ τῶν παρεληλυθότων καὶ πρότερον τέλος ἐσχηκότων ποιεῖν καὶ περὶ τῶν μελλόντων γενήσεσθαι. πάντων γὰρ ὄντων αἰσχρῶν καὶ δεινῶν τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ, τοῦτο δεινότατον καὶ μάλιστα παράνομον

195 γέγραπται. εἰ δὲ τοῦτο μήθ' οὗτος μήτ' ἄλλος μηδεὶς δυνήσεται δεῖξαι, εἰδέναι χρὴ καὶ συνιέναι σαφῶς φενακιζομένους [ὑμᾶς], καὶ λογίζεσθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐκ τίνος ποτὲ ἐπῆλθε τούτῳ τοιαῦτα νομοθετεῖν. οὐ προῖκα, ὦ Τιμόκρατες, πάθεν; οὐδ' ὀλίγου δεῖ τοῦτον ἔθηκας τὸν νόμον· οὐδεμίαν γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοις ἄλλην πρόφασιν, δι' ἣν τοιοῦτον ἐπήρθης εἰσενεγκεῖν νόμον, ἢ τὴν σεαυτοῦ θεοῖς ἐχθρὰν αἰσχροκέρδειαν· οὔτε γὰρ συγγενὴς οὔτ'

196 οἰκεῖος οὔτ' ἀναγκαῖος ἦν σοι τούτων οὐδείς. οὐδ' ἐκεῖνο ἂν ἔχοις εἰπεῖν, ὡς ἐλεήσας δεινὰ πάσχοντας ἀνθρώπους εἵλου διὰ ταῦτα βοηθεῖν αὐτοῖς. οὔτε γὰρ τὸ τὰ τούτων πολλοστῷ χρόνῳ μόλις ἄκοντας, ἐν τρισὶν ἐξελεγχθέντας δικαστηρίοις, κατατιθέναι, τοῦθ' ἡγήσω τὰ δεινὰ πάσχειν

β

v. 1. ἡμῶν υ. 2. φόρον παρέχουσι F, παρέχουσι φόβον υ. 194. 4. ὃ] ὧν Fsυ. μνημονεύετε krs. 6. τὸν om s. τιθ. τὸν νόμον ΤΩkrs. 7. περὶ om s. πρότερον om ΤΩkrs. 9. ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένων Fυ. 195. 1. τοῦτο post μηδεὶς ponunt τῶν συνηγορούντων αὐτῷ ΤΩkr, om s. μηδεὶς] τοῦτο μηδεὶς Σ, μηδεὶς r. μηδεὶς δυνήσεται δεῖξαι] δεῖξαι δυνήσεται μηδεὶς υ. 2. καὶ συνιέναι om ΤΩkrs. σαφῶς] σαφῶς καὶ Ω, om Fυ. 3. ὑμᾶς om FΤΩ krsυ. λογίσασθαι ks. 4. ταῦτα Fυ. 5. δεῖ] δὴ ΤΩkrs. 6. γὰρ om Ω. εἰπεῖν ἂν Τr, ἂν εἰπεῖν ἂν Ω, ἂν εἴποις Fυ. πρόφασιν ἄλλην r. 7. ἢ] ἀλλὰ ΤΩk. 8. ἐχθρὰν] αἰσχρὰν s. αἰσχροκερδίαν Ω. οἰκεῖος οὔτε συγγενὴς FΤΩkrsυ. 196. 1. οὔτε FΣΤr. ἐκείνῳ k. 3. τὸ om ΣΤkrsυ. 4. μόγις υ. 5. καταθεῖναι ΤΩkrs.

εἶναι· ποιεῖν γάρ ἐστι τοῦτό γε δεινά, καὶ παροξύνειε μᾶλλον ἄν τινα μισεῖν ἢ προτρέψειεν ἐλεεῖν· οὔτ᾽ ἄλλως πρᾶος καὶ φιλάνθρωπος σύ τις τῶν ἄλλων διαφόρως ὢν ἐλεεῖς
197 αὐτούς. οὐ γάρ ἐστι τῆς αὐτῆς ψυχῆς Ἀνδροτίωνα μὲν καὶ Γλαυκέτην καὶ Μελάνωπον ἐλεεῖν, ἃ κλέψαντες εἶχον εἰ καταθήσουσι, τουτωνὶ δὲ τοσούτων ὄντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὧν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβάδιζες σὺ τοὺς ἕνδεκα καὶ 762
τοὺς ἀποδέκτας ἔχων καὶ τοὺς ὑπηρέτας, μηδένα πώποτ᾽ ἐλεῆσαι, ἀλλὰ θύρας ἀφαιρεῖν καὶ στρώμαθ᾽ ὑποσπᾶν καὶ διάκονον, εἴ τις ἐχρῆτο, ταύτην ἐνεχυράζειν· ἃ σὺ πάντ᾽
198 ἐποίεις ἐνιαυτὸν ὅλον μετ᾽ Ἀνδροτίωνος. πολλῷ γὰρ δήπου σχετλιώτερα ἐπάσχεθ᾽ ὑμεῖς, καὶ πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως ἠλέεις τούτους, οἳ δι᾽ ὑμᾶς ὦ κατάρατε τοὺς λέγοντας οὐδ᾽ ὁτιοῦν εἰσφέροντες παύονται. καὶ οὐκ ἀπόχρη τοῦτ᾽, ἀλλὰ καὶ διπλᾶ πράττονται, καὶ ταῦθ᾽ ὑπὸ σοῦ καὶ Ἀνδροτίωνος, οἳ μίαν εἰσφορὰν οὐδεπώποτε εἰσενηνόχατε.
199 τηλικοῦτο τοίνυν ἐφρόνησεν οὗτος ὡς ἄρ᾽ οὐδὲ δίκην τούτων οὐδεμίαν δώσων, ὥστε μόνος δέκα τῶν συναρχόντων ὄντων κοινῇ τὸν λόγον ἐγγράψαι μετ᾽ Ἀνδροτίωνος ἐτόλμησεν· προῖκα γάρ, οὐδὲν ὠφελούμενος, ὑμῖν Τιμοκράτης ἀπεχθάνεται καὶ νόμους εἰσφέρει πᾶσιν ἐναντίους, τὸ τελευταῖον δὲ καὶ ἑαυτοῦ νόμῳ προτέρῳ, ὃ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδ᾽ ὑμᾶς οἴομαι λανθάνειν.
200 Ὃ τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ μάλιστ᾽ ὀργῆς ἄξιον εἶναι, φράσω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι, ὅτι ταῦτ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πράττων ἐπ᾽ ἀργυρίῳ, καὶ προῃρημένος ὡς ἀληθῶς μισθαρνεῖν; οὐκ εἰς ἃ καὶ συγγνώμην ἀκούσας ἄν τις

v. 1. δεινὰ γὰρ ποιεῖν ἐστὶ τοῦτό γε Fυ. παροξύνειν Σ, παροξύνει Ω. 2. μισεῖν ante παροξ. ponit υ. ἄλλω ks, ἄλλο r. 3. libri διάφορος. ὢν ἐλεεῖς] ὥστε ἐλεεῖν γρ Σ, ὢν μᾶλλον ἐλεεῖς Fυ. 197, 2. μελάνωπον καὶ γλαυκέτην FΣυ. 5. ἀποδεκάτας kr. 6. ὑφαιρεῖν FΣΥΩkrυ. στρῶμα Σ. 7. εἰ] ἢ Υ, ἣ Frs. 198, 2. σχετλιώτερον ΥΩrs. πολλῷ υ. 3. οἳ] ἢ r. ἡμας υ. 5. ὑπὸ] ὑπό τε ΥΩkrs. 6. οὐδεπώποτε] μίαν οὐδεπώποτε Σ, οὐδέποτε υ. 199, 1. τηλικοῦτον rυ. τοίνυν] οὖν r. 3. ἐγγράψαι Fυ. 6. καὶ τῷ ἑαυτοῦ Ωk. ὃ] ὃν Ωrυ et corr k. 200, 1. μάλιστα ἔμοιγε δοκεῖ r. ἄξιον ὀργῆι Συ. 2. ἀποτρέψομαι Σ. 4. ἀκούσας τις ks, ἄν τις ἀκούσας Fυ.

ἔσχε, ταῦτ' ἀναλίσκει. ταῦτα δ' ἐςὶ τίς ὁ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃ τέτε τῷ δημοσίῳ ὀφείλει· καὶ οὐκ ὀνειδίζων ἐκείνῳ λέγω, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος· καὶ οὗτος ὁ χρηστὸς
01 περιορᾷ. καίτοι ὅςις μέλλων κληρονομήσειν τῆς ἀτιμίας, ἂν ἐκεῖνός τι πάθῃ, μὴ οἴεται δεῖν ἐκτῖσαι, ἀλλὰ κερδαίνειν, ὃν ἐκεῖνος ζῇ χρόνον, ἀξιοῖ τοῦτο τὸ κέρδος, τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; καὶ τὸν μὲν πατέρα ὅτ' ἐλεεῖς 763
οὔτε δεινά σοι δοκεῖ πάσχειν, εἰ σοῦ λαμβάνοντος καὶ χρηματιζομένου ἀπὸ τῶν εἰσφορῶν ὧν εἰσέπραττες, ἀπὸ τῶν ψηφισμάτων ὧν γράφεις, ἀφ' ὧν εἰσφέρεις νόμων, διὰ μικρὸν ἀργύριον μὴ μετέχει τῆς πόλεως, ἑτέρους δ'
02 ἐλεῆσαί τινας φῄς; ἀλλὰ νὴ Δία τὴν ἀδελφὴν καλῶς διῴκηκεν. ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἠδίκει, κατὰ τοῦτο ἄξιός ἐστιν ἀπολωλέναι· πέπρακε γὰρ αὐτήν, ἐκ ἐκδέδωκεν. τῶν γὰρ ὑμετέρων ἐχθρῶν ἑνί, Κερκυραίῳ τινὶ τῶν νῦν ἐχόντων τὴν πόλιν, καταλύοντι παρ' αὐτῷ, ὅτε δεῦρο πρεσβεύοι, καὶ βεληθέντι λαβεῖν αὐτὴν (ἐξ ὅ δὲ τρόπε, παραλείψω) λαβὼν ἀργύριον δέδωκεν· καὶ νῦν ἐστὶν ἐν
03 Κερκύρᾳ. ὃς ἐν τὴν μὲν ἀδελφὴν ἐπ' ἐξαγωγῇ φησὶ μὲν ἐκδοῦναι, πέπρακε δὲ τῷ ἔργῳ, τὸν δ' ἑαυτῦ πατέρα ὅτω γηροτροφεῖ, κολακεύει δὲ καὶ μισθῦ γράφει καὶ πολιτεύεται, τῦτον ὑμεῖς λαβόντες ἐκ ἀποκτενεῖτε; δόξετε ἄρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κρίσεις βούλεσθαι καὶ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' οὐκ ἀπηλλάχθαι τῶν πονηρῶν.

04 Καὶ μὴν ὅτι μὲν προσήκει πάντας κολάζειν τὲς ἀδικοῦντας, εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἄν, εἴ τις ἔροιτο, φήσαιτε· ὅσῳ δὲ μάλιςα τῦτον, ὃς νόμον εἰσενήνοχεν ἐπὶ βλάβῃ τῦ πλήθες, ἐγὼ πειράσομαι διδάξαι. τῶν μὲν γὰρ κλε-

γρ ἴσχε
v. 1. ἴσχῃ r. 2. ὃ om υ. 201, 2. πάθοι s. οἴηται s. 4. δοκῇ rυ. 5. πάσχειν δοκεῖ ΥΩkrs. 6. τῶν om Συ. 7. ἀφ' ὧν] ἀφορῶν r. νόμον r. 8. μετέχειν Fυ. 202, 2. καὶ εἰ Fυ. ἠδικήκει F. 3. οὐκ] καὶ οὐκ ΥΩkrs. 7. δέδωκε Σ: ceteri ἔδωκε. 203, 1. κορκύρᾳ Σ, δερκύρᾳ F. σει φησι F, φήσει Σ. 204, 2. τις] τις ἂν r. φήσαιτε Σ: ceteri φήσετε. 3. μάλιστα] μᾶλλον Fυ. ὃς τὸν νόμον ΥΩkrs. 4. διδάξαι πειράσομαι s.

πτῶν καὶ λωποδυτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα κακεργέντων ἕκαστος
πρῶτον μὲν ὡς ἀληθῶς τὸν ἐντυχόντ᾽ ἀδικεῖ, καὶ ἐκ ἂν
οἷός τ᾽ εἴη πάντας ἐκδύειν οὐδὲ τὰ πάντων ὑφελέσθαι,
εἶτα καταισχύνει τὴν ἑαυτοῦ δόξαν καὶ τὸν βίον μόνον.
205 εἰ δέ τις εἰσφέρει νόμον ἐξ οὗ τοῖς ὑμᾶς βουλομένοις
ἀδικεῖν ἡ πᾶσα ἐξουσία καὶ ἄδεια γενήσεται, οὗτος ὅλην
ἀδικεῖ τὴν πόλιν καὶ καταισχύνει πάντας· νόμος γὰρ 764
αἰσχρὸς ὅταν κύριος ᾖ, τῆς πόλεως ὄνειδός ἐστι τῆς θεμένης,
καὶ βλάπτει πάντας ὅσοι περ ἂν αὐτῷ χρῶνται. τὸν οὖν
καὶ βλάπτειν ὑμᾶς καὶ δόξης ἀναπιμπλάναι φαύλης ἐπι-
206 χειροῦντα, τοῦτον οὐ τιμωρήσεσθε λαβόντες; καὶ τί φή-
σετε; γνοίη δ᾽ ἄν τις οὕτω μάλισθ᾽ ἡλίκα πράγματα συ-
σκευάσας γέγραφεν αὐτόν, καὶ ταῦθ᾽ ὡς ὑπεναντία τῇ
καθεστώσῃ πολιτείᾳ, εἰ λογίσαιτο ὅτι πάντες, ὅταν που
καταλύοντες τὸν δῆμον πράγμασιν ἐγχειρῶσι νεωτέροις,
τοῦτο ποιοῦσι πρῶτον ἁπάντων, ἔλυσαν τοὺς πρότερον
νόμῳ δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ ταύτην ὑπέχοντας τὴν δίκην.
207 πῶς οὖν οὐκ ἄξιος οὗτος, εἰ δυνατόν ἐστι, τρίς, οὐχ ἅπαξ
ἀπολωλέναι, ὃς εἷς ὢν καὶ οὐ δήπου μέλλων καταλύειν
ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὐναντίον αὐτὸς ἐν ὑμῖν, ἂν τὰ δίκαια καὶ
τὰ προσήκοντα ποιῆτε, ἀπολέσθαι, ὅμως ἐμιμήσατο τοῦτο
τἀδίκημα, καὶ διὰ τοῦ νόμου λύειν ἠξίωσεν οὓς δέδεκε
τὰ δικαστήρια, γράψας ἀναιδῶς, εἴ τινι προστετίμηται
δεσμοῦ κἂν τὸ λοιπόν τινι προστιμηθῇ, τοῦτον ἀφεῖσθαι.
208 καὶ μὴν εἰ αὐτίκα δὴ μάλα κραυγὴν ἀκούσαιτε πρὸς τῷ
δικαστηρίῳ, εἶτ᾽ εἴποι τις ὡς ἀνέῳκται τὸ δεσμωτήριον,
οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, οὐδεὶς οὔτε γέρων οὔτ᾽ ὀλί-

v. 1. καὶ τῶν λωπ. καὶ τῶν τὰ υ. 3. οἷός τ᾽ εἴη] δύναιτο Fυ, οἷός τ᾽ ἂν ᾖ ΤΩkrs. τὰ om Ω. πάντα υ, τούτων r. 205, 1. βουλομένοις ὑμᾶς FΤΩkrsυ. 2. ὅλην post ἀδικεῖ poni[illegible] om υ. 5. [illegible]ὰν om ks. 6. ὑμᾶς om k. 206, 3. ἐναντία Fυ. 4. εἰ λογίσαιτο] ἐλογίσατο Σ. ὅταν πού κ. τ. δ. πράγμασιν Σ: οἱ κ. τ. δ. ὅταν πράγμασιν ς. 5. ἐπιχειρῶσιν rυ. 6. τοὺς] τοὺς ὅρκους ΤΩkrs. 7. ὑπέχοντες kr. 207, 1. ἐστὶ om Συ. 2. καταλύσειν ΤΩrs. 3. ποιῆτε καὶ προσήκοντα F. 4. ἀπολεῖσθαι ΤΩkrs. 5. δέδωκε F, ἔδησε corr r. 7. τινι om ΤΩkrs. προστιμήσητε FΣυ. 208, 1. εἰ] εἴ τις Frυ. ἀκούσετε ΤΩr, ἀκούσεται Σks, ἀκοῦσαι Fυ. 2. εἴπῃ k. 3. οὐδεὶς οὔτε νέος οὔτε γέρων ὀλίγωρος Fυ.

γωρος οὕτως ἐστίν, ὅστις οὐχὶ βοηθήσειεν ἂν καθ' ὅσον δύναται. εἰ δὲ δή τις εἴποι παρελθὼν ὡς ὁ τούτους ἀφιεὶς ἐστιν οὑτοσί, οὐδὲ λόγου τυχὼν εὐθὺς ἂν ἀπαχθεὶς θανάτῳ
209 ζημιωθείη. νῦν τοίνυν ἔχετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον, ὃς οὐχὶ λάθρᾳ πεποίηκε τοῦτο, ἀλλὰ φενακίσας καὶ παρακρουσάμενος ὑμᾶς νόμον τέθεικε φανερῶς, ὃς οὐκ ἀνοί- 765
γνυσι τὸ δεσμωτήριον, ἀλλὰ καθαιρεῖ, προσπεριείληφε δὲ καὶ τὰ δικαστήρια. τίς γὰρ ἢ τούτων ἢ ἐκείνων χρεία, ὅταν οἷς τετίμηται δεσμοῦ λύωνται, κἂν τὸ λοιπὸν τιμήσητέ τῳ, μηδὲν ὑμῖν ᾖ πλεῖον;

210 Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων πολλάκις εἰσὶν ἐψηφισμένοι τοῖς νόμοις χρῆσθαι τοῖς ὑμετέροις, ἐφ' ᾧ φιλοτιμεῖσθε ὑμεῖς, εἰκότως· ὃ γὰρ εἰπεῖν τινά φασιν ἐν ὑμῖν, ἀληθὲς εἶναί μοι δοκεῖ, ὅτι τοὺς νόμους ἅπαντες ὑπειλήφασιν, ὅσοι σωφρονοῦσι, τρόπους τῆς πόλεως εἶναι. χρὴ τοίνυν σπουδάζειν ὅπως ὡς βέλτιστοι δόξουσιν εἶναι, καὶ τοὺς λυμαινομένους καὶ διαστρέφοντας αὐτοὺς κολάζειν, ὡς εἰ καταρρᾳθυμήσετε, τῆς φιλοτιμίας τε ταύτης ἀποστερήσεσθε καὶ κατὰ τῆς
211 πόλεως δόξαν οὐ χρηστὴν ποιήσετε. καὶ μὴν εἰ Σόλωνα καὶ Δράκοντα δικαίως ἐπαινεῖτε, οὐκ ἂν ἔχοντες εἰπεῖν οὐδετέρου κοινὸν εὐεργέτημ' οὐδὲν πλὴν ὅτι συμφέροντας ἔθηκαν καὶ καλῶς ἔχοντας νόμους, δίκαιον δήπου καὶ τοῖς ὑπεναντίως τιθεῖσιν ἐκείνοις ὀργίλως ἔχοντας καὶ κολάζοντας φαίνεσθαι. οἶδα δὲ Τιμοκράτην, ὅτι τὸν νόμον εἰσενήνοχε τοῦτον οὐχ ἥκισθ' ὑπὲρ αὑτοῦ· πολλὰ γὰρ ἡγεῖτο πολιτεύεσθαι παρ' ὑμῖν ἄξια δεσμοῦ.

v. 1. ἐστὶν om Ωkrs. 2. ὡς ὅτι ὁ Συ. ἀφεὶς r. 3. ἐστὶν οὑτοσίν r, οὑτοσί ἐστι Fυ. ἂν εὐθὺς Fυ. 209, 3. ὑμᾶς] καὶ F, om Συ. ἔθηκε Σ. ἀνοίγνυσι μόνον τὸ FΩkrsυ. 4. ἀλλὰ καὶ κ. Fυ. καθαίρει Σ. 5. τὰ om ks. ἐκείνου Fυ. 7. πλέον F.
210, 5. ὑπειλήφασιν] ὑπειλήφασιν ἐν ὑμῖν FYΩrυ, ἐν ὑμῖν ὑπειλήφασιν rck (qui pr ὑμῶν vel ὑμᾶς ὑπειλήφασιν), ὑμεῖς ὑπειλήφασιν s. 6. εἶναι om ΣΩkrs. ὡς om FΣυ. 7. δόξουσι βέλτιστοι υ, βέλτιστοι δόξωσιν YΩr. 8. ῥαθυμήσετε Fυ. 9. τε om Σ. ἀποστερηθήσεσθε FYΩrυ. 211, 2. ἐπαινεῖτε] ἐποιεῖτε r. 4. καλοὺς pr Ω. 5. ὑπεναντίον Fυ, ὑπεναντίους YΩkrs. τεθεῖσιν Σ. 8. παρ' om υ.

212 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν κἀκεῖνο διηγήσασθαι, ὅ φασί
ποτ' εἰπεῖν Σόλωνα κατηγορȣ̃ντα νόμον τινὸς ȣ̓κ ἐπιτή-
δειον θέντος. λέγεται γὰρ τοῖς δικασταῖς αὐτὸν εἰπεῖν,
ἐπειδὴ τἆλλα κατηγόρησεν, ὅτι νόμος ἐστὶν ἁπάσαις ὡς
ἔπος εἰπεῖν ταῖς πόλεσιν, ἐάν τις τὸ νόμισμα διαφθείρῃ,
θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι· ἐπερωτήσας δὲ εἰ δίκαιος αὐ-
τοῖς καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος φαίνεται, ἐπειδὴ φῆσαι 766
213 τοὺς δικαστάς, εἰπεῖν ὅτι αὐτὸς ἡγεῖται ἀργύριον μὲν
νόμισμ' εἶναι τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων ἕνεκα τοῖς ἰδιώ-
ταις εὑρημένον, τȣ̀ς δὲ νόμους ἡγοῖτο νόμισμα τῆς πό-
λεως εἶναι. δεῖν δὴ τοὺς δικαστὰς πολλῷ μᾶλλον, εἴ
τις, ὃ τῆς πόλεώς ἐστι νόμισμα, τοῦτο διαφθείρει καὶ
παράσημον εἰσφέρει, μισεῖν καὶ κολάζειν, ἢ εἴ τις ἐκεῖνο
214 ὃ τῶν ἰδιωτῶν ἐστίν. προσθεῖναι δὲ τεκμήριον τοῦ καὶ
μεῖζον εἶναι τἀδίκημα τὸ τοὺς νόμȣς διαφθείρειν ἢ τὸ
ἀργύριον, ὅτι ἀργυρίῳ μὲν πολλαὶ τῶν πόλεων καὶ φανε-
ρῶς πρὸς χαλκὸν καὶ μόλιβδον κεκραμένῳ χρώμεναι σώ-
ζονται καὶ οὐδ' ὁτιοῦν παρὰ τοῦτο πάσχουσι, νόμοις δὲ
πονηροῖς χρώμενοι καὶ διαφθείρεσθαι τȣ̀ς ὄντας ἐῶντες
οὐδένες πώποτ' ἐσώθησαν. ταύτῃ μέντοι τῇ κατηγορίᾳ
Τιμοκράτης ἔνοχος καθέστηκε νυνί, καὶ δικαίως ἂν ὑφ'
ὑμῶν τοῦ προσήκοντος τύχοι τιμήματος.
215 Χρὴ μὲν ȣ̓̃ν πᾶσιν ὀργίλως ἔχειν, ὅσοι τιθέασι νόμȣς
αἰσχρȣ̀ς καὶ πονηρούς, μάλιστα δὲ τȣ́τοις οἳ τȣ̀ς τοιȣ́τȣς
τῶν νόμων διαφθείρȣσι, δι' ὧν ἔξιν ἢ μικρὰν ἢ μεγάλην
εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' ȣ̓̃τοι τίνες; οἵ τε τȣ̀ς ἀδικȣ̃ντας
216 τιμωροῦμενοι, καὶ ὅσοι τοῖς ἐπιεικέσι τιμὰς διδόασιν. εἰ
γὰρ ἅπαντες προθυμηθεῖεν ποιεῖν ἀγαθόν τι τὸ κοινόν,

212, 1. διηγήσασθαι κακεῖνο Fυ. 5. ἔπος om Ω. 213, 1. τȣ̀ς] πάν-
τας τοὺς Fυ. ἀργύριον μὲν ἡγεῖται υ. 2. εἶναι νόμισμα Fυ.
3. ἡγεῖτο Σkrsυ. 4. δεῖ k. δὴ] δὲ r. 214, 1. καὶ om Fυ.
2. ἀδίκημα ς. 4. μόλυβδον ΣΥυ. 5. τούτου r. νόμοις δὲ
πονηροῖς] ὁμοίως δὲ νόμοις πονηροῖς ΥΩks, ὅμως δὲ νόμοις πονηροῖς
corr r, νόμοις δὲ ὁμοίως πονηροῖς corr υ. 7. μέντοι] μὲν υ.
8. Τιμ.] καὶ τιμοκρ. Ω. 215, 1. χρῆν ΥΩkrs. οὖν] οὖν ἐν k.
οἱ
ἅπασιν FΥΩkrsυ. 2. οἳ] οἷς r. 216, 1. τιμάς τινας δ. Fυ.
προθυμηθεῖεν
2. προτιμηθεῖεν k. τι] om υ. κοινὸν καὶ τὰς ΥΩ.

τὰς τιμὰς καὶ τὰς δωρεὰς τὰς ὑπὲρ τέτων ζηλώσαντες, καὶ πάντες ἀποσταῖεν τοῦ κακεργεῖν [ἢ κακόν τι πράττειν], τὰς βλάβας καὶ τὰς ζημίας τὰς ἐπὶ τούτοις κειμένας φοβηθέντες, ἔσθ' ὅ τι κωλύει τὴν πόλιν μεγίστην εἶναι; ἐ τριήρεις ὅσας ἐδεμία πόλις Ἑλληνὶς κέκτηται; οὐχ ὁπλίτας; οὐχ ἱππέας; οὐ προσόδους; οὐ τόπες; ἐ 767
λιμένας; ταῦτα δὲ πάντα τί σώζει καὶ συνέχει; οἱ νόμοι· κατὰ γὰρ τούτες ὅσης τῆς πολιτείας ἐςὶ ταῦτα χρήσιμα
217 τῷ κοινῷ. εἰ δὲ τἐναντίον γένοιτο τοῖς χρηςοῖς μὲν μηδ' ὁτιοῦν πλέον, τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἄδεια ὅσην Τιμοκράτης γέγραφε, πόση ταραχὴ γένοιτ' ἂν εἰκότως. εὖ γὰρ ἴσθ' ὅτι τούτων ὧν διεξῆλθον κτημάτων, οὐδ' εἰ δὶς γένοιθ' ὅσα νῦν ἐστίν, ἐδ' ὀτιεν ἂν ὄφελος εἴη. ἔτος τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ νόμῳ φαίνεται κακῶς ἐπιχειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν, δι' οὗ τοῖς ἀδικεῖν ἐπιχειροῦσιν εἰσὶν αἱ τιμωρίαι.

218 Πάντων οὖν ἕνεκα τῶν εἰρημένων ἄξιον ὀργισθῆναι καὶ κολάσαι καὶ παράδειγμα ποιῆσαι τἕτον τοῖς ἄλλοις, ὡς τὸ πράως ἔχειν τοῖς τοιούτοις, καὶ καταψηφίζεσθαι μὲν ὀλίγε δὲ τιμᾶν, ἐθίζειν καὶ προδιδάσκειν ἐξ ἀδικεῖν ὑμᾶς ὡς πλείστους.

25.

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Πυθάγγελος καὶ Σκάφων ἰδόντες Ἱεροκλέα φέροντα ἱερὰ ἱμάτια, ἐφ' οἷς καὶ χρυσᾶ γράμματα ἦν δηλοῦντα τοὺς ἀναθέντας, ἀπάγουσι πρὸς τοὺς πρυτάνεις ὡς ἱερόσυλον, οἱ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ καθιστᾶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. κἀκεῖνος ὑπὸ τῆς ἱερείας ἔφη πεμφθεὶς λαβεῖν τὰ ἱμάτια, ἵνα κομίσῃ πρὸς τὸ ἱερὸν κυνηγέσιον. ἐνταῦθα Ἀρι-

v. 2. κακουργεῖν ἢ κακόν τι πράττειν] κακόν τι ποιεῖν Leptin. 171. 3. τὰς βλ.] καὶ τὰς βλ. Ω. 5. ὅσας om pr Ω. μηδεμία (ου) v, μηδεμία F. πόλις] ἄλλη πόλις FΓΩkrsu. 6. τόπον Σ. 7. τί] τίς s, om F. 8. ταῦτα] τὰ τοιαῦτα Fu. 217, 1. τῷ κοινῷ om v. γένοιτο τῷ κοινῷ τοῖς μὲν χρηστοῖς Fv. οὐδ' r. 2. ἀδικοῦσι δὲ v. 4. εἰ] ἂν εἰ ΥΩkrs. δὶς τόσα γ. FΩv. 7. εἰσίν] οὐκ εἰσὶν mg Ω. 218, 1. ἄξιον] ἐστὶν ἄξιον Fv. ὀργισθῆναι καὶ] τοῦτον F. 2. τοῦτον om Σks, post ἄλλοις ponit r. 4. προσδιδάξαι ἐστὶ F.

στογείτων γράφει ψήφισμα πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον ἔπειτα δεινότατον, κελεῦον, ἐὰν μὲν ὁμολογῇ τὰ ἱμάτια ἐξενηνοχέναι, "ἀποθανεῖν αὐτὸν 768 αὐτίκα, ἐὰν δ' ἀρνῆται, κρίνεσθαι· ἐξ οὗ συνέβαινεν αὐτῷ ὁμολογήσαντι μὲν τἀληθὲς παραχρῆμα τεθνάναι, ἐξάρνῳ δὲ γενομένῳ μετ' ὀλίγον τοῦτο παθεῖν. τοῦτο τὸ ψήφισμα γραψάμενος παρανόμων Φανόστρατος ὁ Ἱεροκλέους τοῦ κινδυνεύοντος πατήρ, συγκατηγορήσαντος τοῦ Δημοσθένους, αἱρεῖ παρανόμων, καὶ τιμᾷ τὸ δικαστήριον Ἀριστογείτονι πέντε ταλάντων. τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον ὄφλημα Ἀριστογείτονι γίνεται· ἔπειτα Ἡγέμονα γραψάμενος καὶ τὸν ἀγῶνα ἀποδόμενος, τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβὼν τῶν ψήφων, ὦφλε χιλίας. οὐκ ἀποδόντος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὡρισμένην προθεσμίαν διπλοῦται τὰ ὀφλήματα κατὰ τὸν νόμον, καὶ γίνεται δέκα τάλαντα καὶ δισχίλιαι δραχμαί. ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων ἀπογράφει τι εἰς τὸ δημόσιον χωρίον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ χωρίον τοῦτο Εὔνομος ὠνεῖται ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τάξιν αἰτησάμενος τοῦ ὀφλήματος, ὥστε ἐν δέκα ἔτεσιν ἐκτῖσαι τὸ σύμπαν, καθ' ἕκαστον ἔτος τιθεὶς τὸ ἐπιβάλλον μέρος. δύο μὲν δὴ καταβολὰς ἀπήνεγκε, τάλαντα δύο καὶ δραχμὰς τετρακοσίας· τὸ δὲ λοιπὸν ὀφείλεται, τάλαντα ὀκτὼ καὶ δραχμαὶ χίλιαι καὶ ἑξακόσιαι. δοκῶν οὖν ἔχειν ὁ Ἀριστογείτων τοῦ λέγειν ἐξουσίαν καὶ μηκέτι ὀφείλειν, ἐπειδὴ χρήστην ἀντέδωκε τῇ πόλει, καὶ ἐγράφετο πολλοὺς καὶ ἐδημηγόρει, τῶν νόμων τὸν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, μέχρι ἂν ἐκτίσῃ, ποιούντων ἄτιμον. διόπερ αὐτὸν οἱ περὶ Λυκοῦργον ἐνέδειξαν ὡς οὐκ ἐξὸν λέγοντα. οὐκ ἐξαληλιμμένου τοίνυν ἐξ ἀκροπόλεως Ἀριστογείτονος, ἀλλ' ἔτι τοῦ ὀφλήματος ἐγγεγραμμένου, χρήστου δὲ "καταστάντος τοῦ τὸ χωρίον ὠνησαμένου, ζήτημα συνίσταται 769 πότερον ὁ πριάμενος τὸ χωρίον ὀφείλει μόνον ἢ καὶ ὁ πρῶτος ὄφλων, ἄχρι ἂν ἐκτισθῇ τὸ χρέος. περὶ μὲν δὴ τὰ δύο ὀφλήματα τοῦτο συνίσταται τὸ ζήτημα· φασὶ δὲ αὐτὸν οἱ κατήγοροι καὶ τρίτον ὀφείλειν ὄφλημα τῷ δημοσίῳ. πρὸς τοῦτο Ἀριστογείτων ἀνθιστάμενος φησὶν ἀδίκως ἐγγεγράφθαι καὶ διὰ τοῦτο δίκην λαχεῖν Ἀρίστωνι τῷ ἐγγράψαντι. Δημοσθένης δὲ καὶ Λυκοῦργος περὶ μὲν τοῦ δικαίαν ἢ μὴ γεγενῆσθαι τὴν ἐγγραφὴν οὐδὲν λέγουσι, φασὶ δὲ „ὅταν ἕλῃ τὸν Ἀρίστωνα, τότε Ἀριστογείτων μὲν ἐξαλειφθήσεται, ἐκεῖνος δὲ ἐγγραφήσεται κατὰ τὸν νόμον· πρὶν δὲ κριθῆναι τὸ πρᾶγμα, οὐ προσήκει λέγειν τὸν

v. 1. ἔπειτα δὲ δ. ϛ. 2. κελεύων Fv. 5. φωνόκρατος v. 6. ὁ om Fv. τοῦ Δημ.] αὐτοῦ δημ. F. 8. ἀπόφλημα ϛ. 10. μὴ μεταλαβὼν F. 13. καὶ om v, qui haec τὸ χωρίον — αὐτοῦ infra ponit post illa τὸ ἐπιβάλλον μέρος. 14. ὠνεῖτο v. αἰτιασάμενος ϛ. 19. χρήστην Τ. 21. μέχρις Fv. ποιοῦντα v. 23. ὀφειλήματος ϛ. 24. χρήστου P. 26. ἄχρις Fv. 27. ὄφλειν v. 31. ἔγγραφον F, ἔγγραφον v.

τάχα δικαίως ἐγγεγραμμένον καὶ ψευδῶς ἐγκαλοῦντα τῷ Ἀρίστωνι." ταῦτα μὲν δὴ τὰ ζητήματα τῆς ὑποθέσεως. ἐνηγώνισται δ' αὐτοῖς ὁ Λυκοῦργος ἅτε πρότερος λέγων· τῷ Δημοσθένει δὲ περὶ μὲν τούτων βραχὺς πάνυ λόγος γέγονεν ὡς προειλημμένων, ὁ δὲ ὅλος αὐτῷ λόγος τοῦ Ἀριστογείτονος βίου κατηγορίαν περιέχει.

Διονύσιος δὲ ὁ Ἁλικαρνασεὺς οὐ δέχεται τούτους τοὺς λόγους Δημοσθένους εἶναι, ἐκ τῆς ἰδέας τεκμαιρόμενος. οἱ δέ φασιν ἐπίτηδες τὸν ῥήτορα τοιούτῳ χαρακτῆρι κεχρῆσθαι, ζηλώσαντα Λυκοῦργον εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις. οἱ δέ, ἐπειδὴ τὸν κατὰ τῆς ἡλικίας χρόνον εἰς τὴν πρωτολογίαν ἔλαβε Λυκοῦργος καὶ πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις αὐτὸς ἐχρήσατο, ὁ Δημοσθένης ἠναγκάσθη λοιπὸν φιλοσοφώτερον μετελθεῖν καὶ περιοδικῶς. ἄλλοι δὲ τὸν μὲν πρότερον δέχονται Δημοσθένους εἶναι, τὸν δὲ δεύτερον οὐδαμῶς, οὐδὲν ἄξιον ἔχοντα τοῦ ῥήτορος. 770

Πάλαι καθήμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ κατηγοροῦντος ἀκούων ὥσπερ ὑμεῖς Λυκούργου, τὰ μὲν ἄλλα καλῶς αὐτὸν ἡγέμην λέγειν, ἓν δὲ τεθαύμακα ὁρῶν ὑπερδιατεινόμενον, εἰ ἀγνοεῖ τοῦθ', ὅτι οὔτε παρὰ τοὺς ὑφ' ἑαυτοῦ λόγους εἰρημένους οὔτε παρὰ τοὺς ὑπ' ἐμοῦ μέλλοντας ῥηθήσεσθαι τὰ τουτουῒ τοῦ ἀγῶνος δίκαιά ἐστιν ἰσχυρά, ἀλλ' ὡς ἂν ἕκαστος ὑμῶν ἔχῃ πρὸς τὸ ἢ δυσχεραίνειν
2 ἢ προσίεσθαι πονηρίαν. καὶ ἔγωγ' ὑπολαμβάνω τὴν μὲν κατηγορίαν καὶ τὸ τῶν λόγων πλῆθος ἔθους ἕνεκα καὶ τῆς ὑμετέρας ἀκροάσεως δεῖν ποιήσασθαι, κεκρίσθαι δὲ τοῦτο τὸ πρᾶγμα πάλαι ὑπὸ τῆς ἑκάστου φύσεως οἴκοθεν, καὶ νυνὶ εἰ μέν εἰσιν ὑμῶν οἱ πλείους οἷοι τοὺς πονηροὺς φιλεῖν καὶ σώζειν, μάτην ἐρραψῳδηκότας ἡμᾶς ἔσεσθαι, εἰ δ' οἷοι μισεῖν, δίκην, ἂν θεὸς θέλῃ, τουτονὶ δώσειν.

3 Πολλῶν δὲ λόγων εἰρημένων καὶ πάντων καλῶς, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ἅ γ' ἐμοὶ φαίνεται. ἐμοὶ γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἐοικέναι δοκεῖ τοῖς ἄλλοις ὁ παρὼν ἀγών.

v. 1. δικαίως ἂν ἐγγ. υ. τῷ om ς. 4. προειλημμένον υ. 6. ἁλικαρνασσεὺς υ. 8. παρ' ἀθηναίοις εὐδοκιμοῦντα υ. 10. αὐτὸς] αὐτοῖς F. 12. πρῶτον υ. § 1, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι Fkυ. 4. τοῦθ' om pr Yk. παρὰ τοὺς] τοὺς παρὰ τοῦ Ω. 6. ἐστι δίκαια ΣΓ. 7. ἡμῶν F. ἔχοι k, ἔχοι ἢ Fυ. ἢ om Γ. ὑπὸ
2, 4. ἐπὶ F, ἐπὶ υ. 5. νῦν FΓΩkυ. ὑμῶν εἰσὶν υ. 6. καὶ σώζειν in γρ Σ. 7. ἐὰν Ωk. ἐθέλῃ k. τοῦτον Σ.

σκοπεῖτε δ᾽ οὑτωσί. πρὸς ἅπαντ᾽ ἔρχονται τὰ δικαστή-
ρια οἱ μὲν δικασταὶ παρὰ τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ φεύ-
γοντος τὸ πρᾶγμα μαθησόμενοι, περὶ οὗ δεήσει τὴν 771
ψῆφον ἐνεγκεῖν αὐτούς, οἱ δ᾽ ἀντίδικοι μεθ᾽ ἑαυτῶ δεί-
4 ξων ἑκάτερος ὄντα τὰ τῶν νόμων δίκαια ἰσχυρά. τὰ δὲ
τούτου τοῦ ἀγῶνος πῶς ἔχει; οἱ μὲν δικάζοντες ὑμεῖς
ἥκετε μᾶλλον ἡμῶν τῶν κατηγόρων εἰδότες καὶ ὀφεί-
λοντα τῷ δημοσίῳ τοῦτον καὶ ἐγγεγραμμένον ἐν ἀκρο-
πόλει [καὶ] οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν· ὥσθ᾽ ἕκαστον ὑμῶν
κατηγόρου τάξιν ἔχειν καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι, μὴ μα-
5 θεῖν δεῖσθαι. ὁ δὲ κρινόμενος τῶν μὲν εἰς σωτηρίαν
φερόντων ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν πάρεστιν ἔχων, οὐ τοὺς ὑπὲρ
αὐτοῦ τοῦ πράγματος λόγους δικαίους, οὐ τὸν ἑαυτοῦ
βίον ἀνθρώπινον, οὐκ ἄλλ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀγαθόν· δι᾽ ἃ δ᾽
ἂν καὶ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἀδικῶν τις ἔδεισε, διὰ ταῦθ᾽ οὗτος
οἴεται σωθήσεσθαι· ἐν γὰρ τῇ τῆς πονηρίας ὑπερβολῇ
6 τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχει. οὕτω δ᾽ ἐχόντων τούτων,
δοκεῖ μοι τις οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν εἰπὼν ὅτι νυνὶ κρίνεται
μὲν Ἀριστογείτων, δοκιμάζεσθε δὲ καὶ κινδυνεύετε ὑμεῖς
περὶ δόξης. εἰ μὲν γὰρ ὀφθήσεσθε ἐπὶ τοῖς οὕτω φανε-
ροῖς καὶ μεγάλοις ἀδικήμασιν ὀργιζόμενοι καὶ τιμωρού-
μενοι, δόξετε τοῦθ᾽ ὅπερ ἐστέ, δικασταὶ καὶ φύλακες τῶν
7 νόμων εἰσεληλυθέναι· εἰ δ᾽ ἕτερόν τι περιέσται τούτων, ὃ
μηδεὶς μὲν ἂν αὐτὸς πεποιηκέναι φήσειεν, ἐν δὲ ταῖς
ψήφοις εὑρεθήσεται, δέδοικα μὴ δόξητέ τισι τὸν ἀεὶ βου-
λόμενον εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν.
ἀσθενὴς μὲν γάρ ἐστιν ἅπας ὁ πονηρὸς καθ᾽ ἑαυτόν·

3, 1. οὕτως pr Σ. 4. μεθ᾽ delet k. 4, 1. τά om F. ἰσχυρά om k. 2. τουτουΐ Fv. δικάσοντες ΣΥΩ. 4. γεγραμμένον F. 5. ὥσθ᾽] ὡς k. 6. ἔχειν καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι μὴ ΣΥΩ, ἔχειν καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ μὴ Fv, ἔχειν καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι μηδὲν (οὐδὲν FΥ) ἧττον ἡμῶν καὶ μὴ γρ FΣΥ, ἔχειν καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ καὶ μὴ k. 5, 1. δεῖσθε pr k. σωτ. αὐτῷ φερόντων FΥΩkv. 2. ἀλλ᾽ om FΩv. οὐ] οὐχὶ Fkv. 5. οὕτως Ω. 6, 1. τούτων ἐχόντων Fkv. 7, 1. τούτων περιέσται Fkv. 2. ἂν om Fv. 3. δόξετε k. 5. μὲν om pr ΣΥ. ἐστι πᾶς Fv, πᾶς ἐστὶν k. ὁ om ΥΩ.

ᾧ δ' ἂν ὑμεῖς πρόσθησθε, οὗτος ἰσχυρὸς γίγνεται. ἔστι
δὲ τοῦτο τῷ μὲν λαβόντι παρ' ὑμῶν ἐργασία καὶ δυνα- 772
8στεία, ὑμῖν δὲ τοῖς δοῦσιν ὄνειδος. βουλοίμην δ' ἄν, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ περὶ τῶν ἰδίων ἐμὲ τῶν τουτουῒ
λέγειν, σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ βραχέων εἰς ὅσην
αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν δημοσίᾳ πάντα
τὰ τοιαῦτα θηρία, ὧν μέσος καὶ τελευταῖος καὶ πρῶτός
9ἐστιν οὗτος. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ' εἰς τὰς ἐκκλη-
σίας ἀναβαίνουσιν, ἐν αἷς ὑμεῖς γνώμης ἀπόδειξιν, οὐ
πονηρίας τοῖς λέγουσι προτίθετε, τόλμαν καὶ κραυγὴν
καὶ ψευδεῖς αἰτίας καὶ συκοφαντίαν καὶ ἀναισχυντίαν
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα συνεσκευασμένοι, ὧν οὐκ ἂν εὕ-
ροι τις ἐναντιώτερα τῷ βουλεύεσθαι, νομίζω δὲ [μὰ τοὺς
θεοὺς] οὐδ' ἂν αἰσχίω. καὶ τούτοις τοῖς αἰσχροῖς ἁπάν-
των τῶν τῆς πόλεως καλῶν περίεισι, τῶν νόμων, τῶν
10προέδρων, τοῦ προγράμματος, τῆς εὐκοσμίας. εἰ μὲν
οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε καὶ μετὰ τῆς ὑμετέρας γνώ-
μης οὗτοι ταῦτα ποιοῦσιν, ὁδῷ βαδίζει καὶ ἐᾶν δεῖ. εἰ
δ' ἐπανορθώσασθαι ταῦτ' ἔτι καὶ νῦν οἴεσθε χρῆναι καὶ
τὰ προειμένα πόῤῥω καὶ πολὺν ἤδη χρόνον αἰσχρῶς καὶ
κακῶς ὑπὸ τούτων διακείμενα βελτίω ποιῆσαι, πάντα τὰ
τοιαῦτα ἔθη παριδόντας ὑμᾶς τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικά-
11σαι, τὴν τὰ δίκαια ἀγαπῶσαν Εὐνομίαν περὶ πλείστου
ποιησαμένους, ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώζει, καὶ
τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτά-
τας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς
θρόνον φησὶ καθημένην πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφο-
ρᾶν, εἰς ἑαυτὸν ἕκαστον νομίσαντα βλέπειν οὕτω ψηφί-

8, 2. τῶν post περὶ om Ω. τούτου Fk, τούτου ἀδικημάτων v. 3. λέγειν] λέγειν ἀδικημάτων γρ F. 9, 1. καὶ] ὧν Fv 3. προστίθετε k. 4. συκοφαντίας k. 6. βούλεσθαι Ω. μὰ τοὺς θεοὺς om F ΥΩv, in γρ habet Σ. 7. πάντων Fv. 8. τῶν καλῶν τῶν τῆς πόλεως FΩv. 10, 1. πράγματος v. 3. βαδίζει καὶ ἐᾶν] βαδίζειν ἐᾶν γρ Σ et corr k, βαδίζειν καὶ ἐᾶν Fv. 7. ὑμᾶς om v, in γρ habet F. δεῖ om k. 11, 4. τελετὰς ἡμῖν k, ὑμῖν τελετὰς ΣΥΩ. 6. εἰς] ἦν εἰς FΥΩkv. νομ. ἂν βλ. οὕτω δεῖ ψηφίζ. k.

ζεσθαι, "φυλαττόμενον καὶ προορώμενον μὴ καταισχῦναι 773
ταύτην, ἧς ἐπώνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαςος ὁ ἀεὶ δικάζειν
λαχών, πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει καλὰ καὶ δίκαια καὶ συμ-
φέροντα φυλάττειν ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην
ἔνορκον εἰληφὼς παρὰ τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας καὶ
12 τῆς πατρίδος. ὡς εἰ μὴ τȣ̃τον ἕξετε τὸν τρόπον, ἀλλ'
ἀπὸ τῆς συνήθȣς εὐηθείας εἰσεληλυθότες καθεδεῖσθε, φο-
βȣ̃μαι μὴ τὸ πρᾶγμα εἰς τἐναντίον περιςῇ καὶ δοκȣ̃ν-
τες ἡμεῖς Ἀριςογείτονος κατηγορεῖν ὑμῶν κατηγορȣ̃ντες
φανῶμεν· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον ἡμῶν δειξάντων τὴν τȣ́τȣ
πονηρίαν μηδὲν ὑμεῖς φροντίσητε, τοσȣ́τῳ μείζων ἡ καθ'
ὑμῶν αἰσχύνη γενήσεται. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.

13 Πάνυ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ πάσης οἰκειότη-
τος ἐρῶ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
ὁρῶν ὑμᾶς κατατάττοντάς με καὶ προχειριζομένους ἐπὶ
τὴν τούτου κατηγορίαν, ἤχθόμην καὶ μὰ τὸν Δία καὶ
πάντας θεȣ̀ς ȣ̓κ ἠβȣλόμην. ȣ̓ γὰρ ἠγνόȣν ὅτι ὁ ποιήσας
τι τοιȣ̃τον παρ' ὑμῖν καὶ παθὼν ἀπέρχεται· εἰ δὲ μὴ τη-
λικοῦτον ὥστε εὐθὺς αἰσθέσθαι, ἀλλ' ἐὰν πολλὰ τοιαῦτα
ποιῇ καὶ μὴ παύηται, ταχὺ γνώσεται. ὅμως δὲ ἀναγ-
καῖον ἡγούμην εἶναι πείθεσθαι τοῖς ὑμετέροις βουλή-
14 μασιν. τὰ μὲν ȣ̓̃ν περὶ τῆς ἐνδείξεως καὶ τῶν νόμων δί-
καια αὐτόν, ὅπερ πεποίηκε, Λυκοῦργον ἐρεῖν ἡγούμην,
καὶ τȣ̀ς μάρτυρας τῆς πονηρίας τῆς τȣ́τȣ τȣ̃τον ἑώρων
προσκαλȣ́μενον· ἃ δὲ καὶ λογίζεσθαι τȣ̀ς ὑπὲρ πόλεως καὶ
νόμων βȣλευομένȣς προσήκει "καὶ σκοπεῖσθαι δεῖ, ταῦτα 774
προῃρȣ́μην εἰπεῖν, καὶ νῦν ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι. δότε

v. 1. καὶ προορώμενον om pr Υ. 2. ὁ om Σ. 3. πάντα τὰ] τὰ πάντων τῶν Fkv et γρ Σ. ἐν τῇ πολιτείᾳ γρ Σ, ἐν ταύτῃ τῇ πόλει F. 4. φυλάττειν ΥΩ: ceteri φυλάττων. ταύτην] καὶ ταύτην ΣΥΩ. 12, 2. εἰληλυθότες k. 5. δειξάντων ἡμῶν k, ὑμῶν δειξάντων v. 6. μηδὲν μᾶλλον ὑμ. k. μεῖζον FΣΥk. 7. γίγνεται Fks. 13, 5. π. τοὺς θεοὺς FΩkv. ὁ om Σ. 6. ἡμῖν k. 8. παύσηται FΥΩv. γνωσθήσεται F. 9. εἶναι om Υ. τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν in γρ Σ, τοῖς ὑμετέροις βουλεύμασι k. 14, 4. προκαλούμενον k. τοῖς — βουλευομένοις FΩv. 5. δεῖ] Reiskius ἀεί.

73 δʼ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δότε καὶ συγχωρήσατέ μοι πρὸς Διός, ὡς πέφυκα καὶ προήρημαι, περὶ τούτων διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς· καὶ γὰρ οὐδʼ ἂν ἄλλως δυναίμην.

15 Ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν μεγάλην πόλιν οἰκῶσι κἂν μικράν, φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται. τούτων δʼ ἡ μὲν φύσις ἐστὶν ἄτακτον καὶ ἀνώμαλον καὶ κατʼ ἄνδρα ἴδιον τοῦ ἔχοντος, οἱ δὲ νόμοι κοινὸν καὶ τεταγμένον καὶ ταὐτὸ πᾶσιν. ἡ μὲν οὖν φύσις, ἂν ᾖ πονηρά, πολλάκις φαῦλα βούλεται, διόπερ τοὺς
16 τοιούτους ἐξαμαρτάνοντας εὑρήσετε· οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον βούλονται, καὶ τοῦτο ζητοῦσι, καὶ ἐπειδὰν εὑρεθῇ, κοινὸν τοῦτο πρόσταγμα ἀπεδείχθη, πᾶσιν ἴσον καὶ ὅμοιον, καὶ τοῦτʼ ἔστι νόμος· ᾧ πάντας πείθεσθαι προσήκει διὰ πολλά, καὶ μάλισθʼ ὅτι πᾶς ἐστὶ νόμος εὕρημα μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δʼ ἀνθρώπων φρονίμων, ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, πόλεως δὲ συνθήκη κοινή,
17 καθʼ ἣν πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. ἀλλὰ μὴν ὅτι νῦν Ἀριστογείτων τοῖς μὲν τῆς ἐνδείξεως δικαίοις ἅπασιν ἑάλωκεν, ἕτερος δʼ οὐδεὶς ἔστιν ἀνεκτὸς αὐτῷ λόγος, περὶ τούτων ῥᾴδιον διδάξαι. δυοῖν γὰρ ὄντοιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ἕνεκα πάντες τίθενται οἱ νόμοι, τοῦ τε μηδένα μηδὲν ὃ μὴ δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, καὶ τοῦ τοὺς παραβαίνοντας ταῦτα κολαζομένους βελτίους τοὺς ἄλλους ποιεῖν, ἀμφοτέροις τούτοις οὗτος ἔνοχος ὢν φανήσεται. ἐπὶ μὲν γὰρ οἷς ἐξ ἀρχῆς παρέβη τοὺς νόμους, τὰ ὀφλήματʼ αὐτῷ γέγονεν· ἐπὶ δʼ οἷς οὐκ ἐμμένει τού- 775
τοις, νῦν ἐπὶ τὴν παρʼ ὑμῶν ἄγεται τιμωρίαν, ὥστε μη-

v. 1. δότε om F. 15, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om v. 3. τούτου Σ, τῶν k. καὶ ἀνώμαλον om ΣΓ. 4. ἄνδρα ἕκαστον ἴδ. Fv. 5. κοινοὶ Fv. καὶ τεταγμένον καὶ ταὐτὸ] καὶ τεταγμένον τοῦτο Fv, καὶ τὸ τεταγμένον ταυτὸ Σ, καὶ τεταγμένον ταυτὸ ΓΩ. 6. βουλεύεται Fkv. 16, 1. ἐξαμαρτάνοντας] ῥᾳδίως ἐξαμαρτάνοντας ΓΩ, πλεῖς ἁμαρτάνοντας k. οἱ δὲ] διόπερ Ω. τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον k. 3. πρόσταγμα] πρᾶγμα Ω. 5. προσήκει πείθεσθαι Fv. 7. φρονίμων ἀνθρώπων Γ. 17, 1. πᾶσι supra versum ponit Γ. 2. νῦν ὁ ἀριστ. k. 3. πᾶσιν Fv. ἀνεκτὸς om k. 4. ὄντοιν k. 5. οἱ νόμοι τίθενται k. 8. τούτου; Fv.

δεμίαν καταλείπεσθαι πρόφασιν δι' ἣν ἄν τις αὐτὸν ἀφείη.
18 οὐδὲ γάρ αὖ τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἄρ' ἐκ τέτων ἐδὲν ἡ πόλις βλάπτεται. ἐγὼ γάρ, ὅτι μὲν πάντ' ἀπόλλυται τὰ τῆς πόλεως ὀφλήματα, εἰ τὰ τούτου σοφίσματα προσδέξεσθε, καὶ ὅτι, εἰ ἄρα δεῖ τινὰς ἐκ τῶν ὀφειλόντων ἀφιέναι, τοὺς ἐπιεικεστάτους καὶ βελτίστους καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἥκιστα δεινοῖς ὠφληκότας, τούτους ἀφιέναι δεῖ, ἐχὶ τὸν πονηρότατον καὶ πλεῖσθ' ἡμαρτηκότα καὶ δικαιότατ'
19 ὠφληκότα καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοτάτοις (τί γὰρ ἂν γένοιτο συκοφαντίας καὶ παρανομίας δεινότερον, ἐφ' οἷς ἀμφοτέροις οὗτος ὤφληκεν;) καὶ ὅτι οὐδ' εἰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀφίετε, οὐχὶ τῷ βιαζομένῳ δήπου συγχωρῆσαι προσήκει (ὕβρις γὰρ δὴ τοῦτό γε), καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐάσω· ἀλλ' ὅτι καὶ πᾶς ὁ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων κόσμος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συνταράττεται καὶ διαφθείρεται κα-
20 τὰ τοῦτον, καὶ τοῦτ' οἶμαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξειν. λέξω δὲ οὔτε καινὸν οὔτε περιττὸν οὐδὲν οὔτ' ἴδιον, ἀλλ' ὃ πάντες ὑμεῖς ἴστε ὁμοίως ἐμοί. εἰ γάρ τις ὑμῶν ἐξετάσαι βούλεται τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ ποιοῦν τὴν βελὴν συλλέγεσθαι, τὸν δῆμον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβαίνειν, τὰ δικαςήρια πληρεσθαι, τὰς ἕνας ἀρχὰς ταῖς νέαις ἑκούσας ὑπεξιέναι, καὶ πάντα δι' ὧν ἡ πόλις οἰκεῖται καὶ σώζεται γίγνεσθαι, τοὺς νόμους εὑρήσει τούτων αἰτίους καὶ τὸ τούτοις ἅπαντας πείθεσθαι, ἐπεὶ λυθέντων γε τούτων, καὶ ἑκάστῳ δοθείσης ἐξουσίας ὅ 776
τι βούλεται ποιεῖν, οὐ μόνον ἡ πολιτεία οἴχεται, ἀλλ' οὐδ' ὁ βίος ἡμῶν τοῦ τῶν θηρίων οὐδὲν ἂν διενέγκαι.
21 τί γὰρ ἂν τοῦτον αὐτὸν οἴεσθε ποιεῖν λυθέντων τῶν

v. 1. ἀφείη k: ceteri ἀφίη vel ἄφιηι. 18, 1. ἡ πόλις οὐδὲν Fv. 2. ἀπολεῖται k. 3. τῆς πόλεως om F. 5. ἀφεῖναι Fv et γρ Υ. καὶ τοὺς βελτίστους k. 19, 1. τοῖς om Fkv. 4. ἀφίητε Σ, ἀφίεται k: delet Taylorus. 5. δὴ] δήπε γρ Σ, om Fv. καὶ in γρ Σ. 6. καὶ post ὅτι om Υ. 20, 1. τοῦτο k. ἐπιδείξειν ὑμῖν k. 2. κοινὸν F. 6. ἕνας] νέας k. 7. καὶ om Fv. διοικεῖται ΥΩ. 8. τούτων αἰτίους om v, in γρ habent Fk. 12. τοῦ] τὸν F. διενέγκοι FΥΩv. 21, 1. ποιεῖν F: ceteri ποιήσειν.

νόμων, ὃς ὄντων κυρίων τοιοῦτός ἐστιν; ἐπειδὴ τοίνυν
οἱ νόμοι μετὰ τοὺς θεοὺς ὁμολογοῦνται σώζειν τὴν πό-
λιν, δεῖ πάντας ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ ἂν εἰ
καθῆσθε ἐράνȣ πληρωταί, τὸν μὲν πειθόμενον τȣτοις ὡς
φέροντα τὴν τῆς σωτηρίας φορὰν πλήρη τῇ πατρίδι τιμᾷν
22 καὶ ἐπαινεῖν, τὸν δ' ἀπειθȣντα κολάζειν. ἔρανος γάρ ἐστι
πολιτικὸς καὶ κοινὸς πάνθ' ὅσα, ταξάντων τῶν νόμων,
ἕκαςος ἡμῶν ποιεῖ· ὃν ὁ λείπων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
πολλὰ καὶ καλὰ καὶ σεμνὰ καὶ μεγάλα ὑμῶν ἀφαιρεῖται
καὶ διαφθείρει τὸ καθ' αὑτόν. ὧν ἓν ἢ δύο ἐρῶ παραδεί-
23 γματος ἕνεκα, τὰ γνωριμώτατα, τὸ τὴν βȣλὴν τȣ̀ς πεντα-
κοσίους ἀπὸ τῆς ἀσθενοῦς ταυτησὶ κιγκλίδος τῶν ἀποῤ-
ῥήτων κυρίαν εἶναι καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας ἐπεισιέναι· τὸ
τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν, ὅταν ἐν τῇ βασιλείῳ ςοᾷ
καθεζομένη περισχοινίσηται, κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐφ'
ἑαυτῆς εἶναι καὶ ἅπαντας ἐκποδὼν ἀποχωρεῖν· τὸ τὰς
ἀρχὰς ἁπάσας, ὅσας οἱ λαχόντες ἄρχουσιν ὑμῶν, ἅμα
τῷ τὸν ὑπηρέτην εἰπεῖν „μετάστητε ἔξω" τῶν νόμων
κρατεῖν, ἐφ' οἷς εἰσεπέμφθησαν, καὶ μὴ τοὺς ἀσελγεςά-
24 τους βιάζεσθαι· ἄλλα μυρία. πάντα γὰρ τὰ σεμνὰ καὶ
καλά, καὶ δι' ὧν ἡ πόλις κοσμεῖται καὶ σώζεται, [οὗτοι
φυλάττουσιν·] ἡ σωφροσύνη, ἡ πρὸς τοὺς γονέας καὶ
τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν παρὰ τῶν νέων αἰσχύνη, ἡ 777
εὐταξία, τῇ τῶν νόμων προσθήκῃ τῶν αἰσχρῶν περίεστι,
τῆς ἀναισχυντίας, τῆς θρασύτητος, τῆς ἀναιδείας. ἰτα-
μὸν γὰρ ἡ πονηρία καὶ τολμηρὸν καὶ πλεονεκτικόν, καὶ
τἐναντίον ἡ καλοκαγαθία ἡσύχιον καὶ ὀκνηρὸν καὶ βραδὺ

v. 1. ὃς ὄντων κυρίων om Σ, εἰ κυρίων γρ Σ, ὃς ὄντων κυρίων αὐ-
τῶν k. 3. ἂν om Fv. 4. καθῆσθε ΣΥ: ceteri ἐκάθησθε.
22, 1. ἐστὶ om v. 2. προσταξάντων γρ Σ. τῶν in γρ Σ.
3. ὑμῶν v. λιπὼν k. 23, 2. τοιαυτηοὶ Σ. 5. περισχοι-
ὑπο
νίζηται v. 6. ἀποχωρεῖν F, ὑποχωρεῖν ΥΩ, ἀναχωρεῖν v. 7. ἅμα
om Fv. 8. τῷ] τὸ v. τοὺς νόμους corr v. 24, 1. γὰρ
καλὰ καὶ σεμνὰ Fv. 2. καὶ ante δι' om v. οὗτοι φυλάτ-
τουσιν om Fks. 3. ἡ ante πρὸς om Fv. 4. παρὰ] ἡ παρὰ FΣ
ΓΩv et pr k. 7. τολμηρὸν] τομὸν k.

καὶ δεινὸν ἐλαττωθῆναι. τὲς νόμους ἒν δεῖ τηρεῖν καὶ τούτους ἰσχυρὲς ποιεῖν τὲς ἀεὶ δικάζοντας ὑμῶν· μετὰ
25*γὰρ τέτων οἱ χρηςοὶ τῶν πονηρῶν περίεισιν. εἰ δὲ μή, λέλυται πάντα, ἀνέῳκται, συγκέχυται, τῶν πονηροτάτων καὶ ἀναιδεςάτων ἡ πόλις γίγνεται. φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, εἰ εἷς ἕκαστος τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν Ἀριστογείτονος τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν λαβών, καὶ διαλογισάμενος ταῦθ᾽ ἅπερ οὗτος, ὅτι ἔξεστι καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν μέχρι παντὸς ὅ τι ἂν βούληταί τις ἐν δημοκρατίᾳ, ἐάνπερ τοῦ ποιός τις εἶναι δόξει ὁ ταῦτα ποιῶν ὀλιγωρήσῃ, καὶ οὐδεὶς ἐπ᾽ οὐδενὶ τῶν ἀδικημάτων εὐθὺς αὐτὸν ἀποκτεί-*
26*νει· εἰ ταῦτα διανοηθεὶς ὁ μὴ λαχὼν τῷ λαχόντι καὶ ὁ μὴ χειροτονηθεὶς τῷ χειροτονηθέντι ἐξ ἴσε ζητοίη εἶναι καὶ τῶν αὐτῶν μετέχειν, καὶ ὅλως μὴ νέος μὴ πρεσβύτερος τὰ προσήκοντα πράττοι, ἀλλὰ πᾶν τὸ τεταγμένον ἐξελάσας ἕκαστος ἐκ τοῦ βίου τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν νόμον ἀρχὴν πάνθ᾽ ὑπολαμβάνοι· εἰ ταῦτα ποιοῖμεν, ἔστιν ἔτι τὴν πόλιν οἰκεῖσθαι; τί δέ; τοὺς νόμους κυρίες εἶναι; πόσην δ᾽ ἂν οἴεσθε βίαν καὶ ὕβριν καὶ παρανομίαν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει καθ᾽ ἑκάστην τὴν ἡμέραν γίγνεσθαι καὶ βλασφημίαν ἀντὶ τῆς νῦν εὐφημίας καὶ τάξεως;*
27*καὶ τί δεῖ λέγειν ὅτι τοῖς νόμοις ἅπαντα κοσμεῖται καὶ τῷ τούτοις πείθεσθαι; ἀλλ᾽ ὑμεῖς αὐτοὶ πάντων ἄρτι* 778
κληρουμένων Ἀθηναίων, καὶ πάντων εὖ οἶδ᾽ ὅτι βουλομένων εἰς τοῦτο λαχεῖν τὸ δικαστήριον, μόνοι δικάζεθ᾽ ἡμῖν. διὰ τί; ὅτι ἐλάχετε, εἶτ᾽ ἀπεκληρώθητε· ταῦτα δὲ οἱ νόμοι λέγουσιν. εἶθ᾽ ὑμεῖς αὐτοὶ κατὰ τοὺς νόμους εἰσεληλυθότες τὸν παρὰ τοὺς νόμους λέγειν ἢ πράττειν τι βιαζόμενον λαβόντες ἀφήσετε; καὶ ἐδεὶς ὑμῶν χολὴν ἐδὲ ὀργὴν ἔχων φανήσεται ἐφ᾽ οἷς ὁ βδελυρὸς καὶ ἀναι-

25, 2. συγκέχυται] ὁ βίος συγκέχυται k et γρ Σ. 3. π. μεστὴ γίγνεται k. 4. εἷς om FΣΩv. τόλμαν F. 6. παντὸς] τινὸς Fv. 8. δόξῃ FΥΩkv. 9. αὐτὸν om F. ἀποκτείνῃ ΥΩ et corr v, ἀποκτενεῖ Fk et pr v. 26, 5. ἑαυτῶν Υ. 7. ἔτι om ΣΥk. τὴν om Fv. 27, 4. τουτὶ Fkv. 5. δεῖ] γὰρ Fkv.

28 δὴς ἄνθρωπος οὑτοσὶ βιάζεται τοὺς νόμους; ὅς, ὦ μια-
ρώτατε πάντων τῶν ὄντων ἀνθρώπων, κεκλειμένης σοι
τῆς παῤῥησίας οὐ κιγκλίσιν ὐδὲ θύραις, ἃ καὶ παρανοί-
ξειεν ἄν τις, ἀλλὰ τοσούτοις καὶ τηλικούτοις ὀφλήμασι,
καὶ τούτων παρὰ τῇ θεῷ κειμένων, ἐς τὸ ἐντὸς τύτων
βιάζῃ καὶ προσέρχῃ πρὸς ταῦτ', ἀφ' ὧν ἀπελαύνουσί σε
οἱ νόμοι· ἀπεσχοινισμένος πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει δικαί-
οις, γνώσεσι δικαστηρίων τριῶν, ἐγγραφῇ θεσμοθετῶν,
ἑτέρᾳ πρακτόρων, τῇ τῆς βουλεύσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις,
γραφῇ, μόνον οὐχ ἁλύσει σιδηρᾷ, ὑποδύει παρὰ ταῦτα
καὶ διασπᾷς, καὶ προφάσεις πλάττων καὶ ψευδεῖς αἰτίας
29 συντιθεὶς τὰ κοινὰ δίκαι' ἀνατρέψειν οἴει. καὶ μὴν μέγα
καὶ σαφὲς ὑμῖν ἐρῶ παράδειγμα, ὅτι ταῦτ' οὐδὲ καθ'
ἓν προσήκει παριδεῖν. εἰ γάρ τις αὐτίκα δὴ μάλα εἴποι
ὡς ἐκ τῶν νεωτάτων ἢ τῶν πλουσιωτάτων ἢ τῶν λελει-
τουργηκότων ἢ τῶν τοιύτων τινὸς μερῶν, ἀφορίσας, τὺς
λέγοντας εἶναι δεῖ, ἀποκτείναιτ' ἂν αὐτὸν εὖ οἶδ' ὅτι,
ὡς καταλύοντα τὸν δῆμον· καὶ δικαίως ἂν τοῦτο ποιή-
30 σαιτε. καὶ μὴν ὅ τι βούλεσθε τούτων ἧττόν ἐστι δει- 779
νόν, ἢ εἴ τις, ἐξ ὧν οὗτός ἐστι μερῶν, εἴποι τοῖς βια-
ζομένοις ἐξεῖναι λέγειν, ἢ τοῖς ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἢ
τοῖς ὧν ἀπέκτεινεν ὁ δῆμος τοὺς πατέρας, ἢ τοῖς ἀπο-
δεδοκιμασμένοις ἄρχειν λαχοῦσιν, ἢ τοῖς ὀφείλουσι τῷ
δημοσίῳ, ἢ τοῖς καθάπαξ ἀτίμοις, ἢ τοῖς πονηροτάτοις
καὶ οὖσι καὶ δοκοῦσιν· πάντα γὰρ ταῦθ' ὑπάρχει τύτῳ,
καὶ πρόσεστι τοῖς οἷος οὗτός ἐςι τὴν φύσιν. ἐγὼ γάρ, ὦ

28, 1. οὑτοσὶ in γρ Σ. 2. ἀπάντων k. κεκλιμένης Σ, κε-κλειμένης (σ) υ, κεκλεισμένης Fk. σου FTΩυ. 3. παῤῥησίας] ἐξουσίας ΣΤΩ. 5. θεᾶ υ. ἐς — βιάζῃ in γρ Σ. τούτῳ Σ. 8. τριῶν δικαστηρίων Fkυ. ἐν γραφῇ υ. 9. βουλήσεως Fυ. 10. γραφὴν Fυ. μόνον] καὶ μόνον k. ἁλύσεσι σιδηραῖς k. quod vulgo addunt δεδιμένος, omisi cum Σ. ὑποδύει παρὰ ταῦτα Ω, παρὰ ταῦτα ὑποδύῃ υ: ὑποδύῃ παρὰ ταῦτα ceteri. 11. πράττων Ωk. 29, 1. δίκαι' om Fυ. 5. τινὸς] τι Fk. 30, 2. ἐστὶν οὗτος Fυ. μέτρων Ω. 3. λέγει ΤΩ. 4. ὁ δῆμος ἀπέκτεινε Fkυ. 7. δοκοῦσι καὶ οὖσι ΣΤΩ. 8. πρόσεισι Τ. τοῖς om ΣΤΩ, τούτοις rc k.

ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω μὲν αὐτὸν καὶ ἐφ' οἷς νυνὶ
ποιεῖ δικαίως ἂν ἀποθανεῖν, πολὺ μέντοι μᾶλλον, ἢ οὐδέν
γε ἧττον, ἐφ' οἷς δῆλός ἐστι ποιήσων, εἰ τὴν παρ' ὑμῶν
31 ἐξουσίαν λήψεται καὶ καιρόν· ὃ μὴ γένοιτο. ὃ καὶ θαυ-
μαστόν ἐστιν, εἴ τις ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι ἐπὶ μὲν καλὸν ἢ
χρηστὸν ἢ τῆς πόλεως ἄξιον πρᾶγμα οὐδὲν οὗτός ἐστι
χρήσιμος (μὴ γάρ, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τοσαύτη σπάνις ἀν-
δρῶν γένοιτο τῇ πόλει, ὥστε παρὰ Ἀριστογείτονος τῶν
καλῶν τι ποιήσασθαι)· ἐφ' ἃ δ' ἂν καὶ χρήσαιτό τις τοι-
ούτῳ θηρίῳ, ἀπεύχεσθαι τοῖς θεοῖς μὴ γενέσθαι δεῖ. εἰ
δ' ἄρα συμβαίη, μεῖζόν ἐστιν εὐτύχημα τῇ πόλει ἀπο-
ρῆσαι τοὺς βουλομένους ἐξαμαρτεῖν δι' οὗ τοῦτο ποιή-
32 σουσιν, ἢ τοῦτον ἀφειμένον αὐτοῖς ἕτοιμον ὑπάρξαι. τί
γὰρ οὗτος ὀκνήσειεν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀνη-
κέστων ἢ δεινῶν, ἄνθρωπος μιαρὸς καὶ πατρικῆς ἔχθρας
πρὸς τὸν δῆμον ἀνάμεστος; τίς δ' ἂν ἄλλος μᾶλλον, ὃ
μὴ γένοιτο, ἀνατρέψειε τὴν πόλιν, εἰ λάβοιτ' ἐξουσίας;
οὐχ ὁρᾶτε ὅτι τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ τῆς πολιτείας οὐ
λογισμὸς οὐδ' αἰδὼς οὐδεμία, ἀλλ' ἀπόνοια ἡγεῖται; μᾶλ-
λον δ' ὅλον ἐστὶν ἀπόνοια ἡ τούτου πολιτεία; ἢ μέγιστον
μὲν ἐστιν αὐτῷ τῷ ἔχοντι κακόν, δεινὸν δὲ καὶ χαλε- 780
πὸν πᾶσι, πόλει δ' οὐκ ἀνεκτόν. ὁ γὰρ ἀπονενοημένος
ἅπας αὐτὸν μὲν προεῖται καὶ τὴν ἐκ λογισμοῦ σωτηρίαν,
ἐκ δὲ τοῦ παραδόξου καὶ παραλόγου, ἐὰν ἄρα σωθῇ, σώ-
33 ζεται. τίς ἂν οὖν εὖ φρονῶν ἑαυτὸν ἂν ἢ τὰ τῇ πατρίδι
συμφέροντα ταύτῃ συνάψειεν; τίς οὐκ ἂν εἰς ὅσον δυνα-
τὸν φεύγοι, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἐκποδὼν ποιήσαιτο,
ἵνα μηδ' ἄκων αὐτῇ ποτὲ περιπέσῃ; οὐκ ἀπονοίας, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ὑπὲρ πατρίδος βουλευομένους

v. 1. νῦν Fv. 31, 8. συμβαίη] συμβαίη τι γρ Σ. 32, 2. τῶν] ποιῆσαι τῶν γρ Σ. 4. μᾶλλον om k. 5. γ. πᾶσαν ἀνατρ. k.
6. τῆς post καὶ om ΣΥ. 8. τούτων Ω. 10. πᾶσι] καὶ πᾶσι ΣΥΩ. πόλει] τῇ πόλει k. οὐκ] οὐδ' γρ Υ. ἀνεκτέον v.
11. προσίεται k. 12. καὶ τοῦ παραλόγου Fkv. 33, 1. ἂν post τίς om v. 2. ταύτῃ συνάψειεν] τούτῳ ἐπιτρέψειεν Fkv. οὐκ] δ' οὐκ FΩkv. 3. φύγοι FΥΩkv. αὐτὴν Υk. 4. μηδ'] μηδ' ἂν k.
αὐτῇ] αὐτῷ F et γρ Υk.

δεῖ ζητεῖν ὅτῳ κοινωνήσουσιν, ἀλλὰ νȣ̃ καὶ φρενῶν ἀγαθῶν καὶ προνοίας πολλῆς. ταῦτα μὲν γὰρ εἰς εὐδαιμονίαν ἄγει πάντας ἀνθρώπους, ἐκείνη δέ, οἷ τȣ̃τον ἀπελ-
34θεῖν δεῖ. θεωρεῖτε δὲ μὴ πρὸς τὸν ἐμὸν λόγον, ἀλλ᾽ εἰς ἅπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη βλέποντες. εἰσὶ ταῖς πόλεσι πάσαις βωμοὶ καὶ νεῴ πάντων τῶν θεῶν, ἐν δὲ τȣ́τοις καὶ Προνοίας Ἀθηνᾶς ὡς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης θεȣ̃, καὶ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Δελφοῖς κάλλιϛος καὶ μέγιϛος νεὼς εὐθὺς εἰσιόντι εἰς τὸ ἱερόν, ὃς ὢν θεὸς καὶ μάντις κατ᾽ ἀμφότερα οἶδε τὸ βέλτιϛον· ἀλλ᾽ ȣ̓κ ἀπονοίας ȣ̓δ᾽
35ἀναιδείας. καὶ δίκης γε καὶ εὐνομίας καὶ αἰδȣ̃ς εἰσὶ πᾶσιν ἀνθρώποις βωμοί, οἱ μὲν κάλλιϛοι καὶ ἁγιώτατοι ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ ἑκάϛȣ καὶ τῇ φύσει, οἱ δὲ καὶ κοινῇ τοῖς πᾶσι τιμᾶν ἱδρυμένοι· ἀλλ᾽ ȣ̓κ ἀναισχυντίας ȣ̓δὲ συκοφαντίας ȣ̓δ᾽ ἐπιορκίας ȣ̓δ᾽ ἀχαριστίας, ἃ πάντα τȣ́τῳ πρόσεστιν.

36 Οἶδα τοίνυν ὅτι τὴν μὲν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ὁδὸν τῆς ἀπολογίας οὗτος φεύξεται, ἔξωθεν δὲ κύκλῳ περίεισι λοιδορούμενος καὶ διαβάλλων καὶ ὑπισχνούμενος κρινεῖν 781
εἰσάξειν παραδώσειν, τὰ τοιαῦτα δή. ἔστι δὲ πάντ᾽ αὐτῷ ταῦτα, ἐάνπερ ὑμεῖς ὀρθῶς ἀκούητε, ἀδόκιμα· τί γὰρ οὐκ ἐξελήλεγκται τούτων ἐπὶ πάντων πολλάκις; καὶ τὰ
37μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ᾽, Ἀριστογεῖτον, ἑπτὰ γραφάς κέκρικάς με, τοῖς ὑπὲρ Φιλίππου τότε πράττουσι σαυτὸν μισθώσας, καὶ εὐθύνας διδόντος δὶς κατηγόρησας. καὶ Ἀδράστειαν μὲν ἄνθρωπος ὢν ἔγωγε προσκυνῶ, καὶ ἔχω τοῖς θεοῖς καὶ πᾶσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς σώσασί με πολλὴν χάριν· σὺ δ᾽ οὐδὲ πώποτε οὐδὲν ἀλη-

v. 1. ὅτῳ] ὅπως v. 3. ȣ̓κεῖνα γρ Σ. τούτων v. 34, 2. πάντα Fv. ἔθη om Ω. 4. μεγάλης καὶ ἀγαθῆς Fkv. 7. κατ᾽ ἀμφότερα om Ω, in γρ habet Σ, in mg T. 35, 1. ἅπασιν Fkv. 3. καὶ κοινῆι T, καὶ κοινοὶ (οἱ) FΩkv, καὶ νόμῳ κοινοὶ καὶ γρ FΣ. 5. ἀχαριστείας Σv. 36, 4. τὰ τοιαῦτα δή om k et pr T, in γρ habet Σ. 5. ἀκούσητε FTΩv. 37, 1. ἀριστογείτων FΣ et pr ω. 3. καὶ om Σ. κατηγορήσας k. 4. ἄνθρωπος μὲν v. ἐγὼ k, om Σ. 5. ἅπασιν Fv. 6. με Σk: ceteri ἐμέ. πολλὴν χάριν post ὑμῖν ponunt Fkv. δ᾽ ȣ̓δεπώποτε ȣ̓δὲν k, ȣ̓δεπώποτε δ᾽ ȣ̓δὲν Σ, δ᾽ ȣ̓πώποτε ȣ̓δὲν γρ Σ, δὲ πώποτε ȣ̓δὲν TΩ, δὲ πώποτε δ᾽ ȣ̓δὲν Fv.

θεὶς λέγων ἐφάνης, ἀλλ' ἀεὶ συκοφαντῶν ἠλέγχου. ἐὰν
οὖν ἀκύρους τοὺς νόμους οὗτοι ποιήσαντες ἀφῶσί σε
τήμερον, νῦν με ἐξελέγξεις; περὶ τοῦ; σκοπεῖτε γὰρ οὑ-
38τωσί. δύο ἔτη βιάζεται λέγειν οὗτος οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, ἀλλὰ
λέγει γ' ὅμως. ἔπειτ' ἐν τούτοις τὸν μὲν ταλαίπωρον
Φωκίδην καὶ τὸν χαλκοτύπον τὸν ἐκ Πειραιῶς καὶ τὸν
σκυλόδεψον, καὶ ὅσων ἄλλων κατηγόρηκε παρ' ὑμῖν, εἶ-
δεν ἀδικοῦντας τὴν πόλιν, ἐμὲ δ' οὐχ ἑώρα τὸν ῥήτορα,
ᾧ ἐπολέμει, οὐδὲ τὸν Λυκοῦργον, οὐδὲ τοὺς ἄλλους, περὶ
ὧν αὐτίκα δὴ τὰ πολλὰ ἐρεῖ. καὶ μὴν κατ' ἀμφότερ'
ἄξιός ἐστ' ἀπολωλέναι, τοῦτο μέν, εἴ τι καθ' ἡμῶν ἔχων
ἀδίκημα δεικνύναι ἡμᾶς μὲν ἠφίει, ἐπὶ δὲ τοὺς ἰδιώτας
ἐπορεύετο, τοῦτο δ', εἰ μηδὲν ἔχων ἕνεκα τοῦ παρακρού-
39σασθαι καὶ φενακίσαι ὑμᾶς ταῦτ' ἐρεῖ. εἰ τοίνυν ἄρα
καὶ τοιοῦτός τίς ἐστιν ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει, οἷος ἐκ
παντὸς τρόπου τὸν κρινοῦντά τινας καὶ συκοφαντήσοντα
ζητεῖν, εἰ δὲ δικαίως ἢ ἀδίκως μηδὲν φροντίζειν, οὐ- 782
δένα ἂν ἧττον εὕροι χρήσιμον ὄντα ἢ τοῦτον ἑαυτῷ.
διὰ τί; ὅτι τὸν κατηγορήσοντα τῶν ἄλλων καὶ πάντας
κρινοῦντα αὐτὸν ἀνεξέλεγκτον ὑπάρχειν δεῖ, ἵνα μὴ διὰ
τὴν τούτου πονηρίαν ἀποφεύγωσιν ἐκεῖνοι. τούτου δ' οὔτε
πλειόνων οὔτε μειζόνων ἁμαρτημάτων οὐδεὶς μᾶλλόν
40ἐστι μεστὸς ἐν τῇ πόλει. τί οὖν οὗτός ἐστι; κύων νὴ
Δία, φασί τινες, τοῦ δήμου. ποδαπός; οἷος, οὓς μὲν αἰ-
τιᾶται λύκους εἶναι, μὴ δάκνειν, ἃ δέ φησι φυλάττειν
πρόβατα, αὐτὸς κατεσθίειν. τίνα γὰρ τῶν ῥητόρων οὗ-
τος εἴργασταί τι κακὸν τοσοῦτον ἡλίκον τοὺς ἰδιώτας,

v. 2. τοὺς νόμους ἀκύρους Fv. 3. περὶ τοῦ om pr k, περὶ τούτων v et corr Σk et γρ FΓ. οὕτως pr Σ. 38, 2. γ'] γὰρ v. 3. χαλκοτύπον Ωkv: χαλκότυπον ς. 4. σκυλοδεψὸν k. 9. ἀδίκημα om k. μὲν om v. ἀφίει k. 10. φενακίσαι ὑμᾶς καὶ παρακρούσασθαι k. 39, 2. τις om k. 3. τινα ΣΓ. 4. οὐδὲν v. 5. ὄντα om Fkv. 6. διὰ τί om Σ. 8. διαφεύγωσιν Fkv. 40, 1. τί] τίς Ωk. 2. ποταπὸς corr k. 4. γὰρ δὴ τ. k. 5. ἡλίκον] ὅσον k, ἡλίκον ὅσον Γ.

περὶ ὧν ψηφίσματα γράψας ἑάλω; τίνα δ', ἐξ οὗ νῦν πάλιν λέγει, κέκρικε ῥήτορα; οὐδένα. ἀλλ' ἰδιώτας πολλούς. ἀλλὰ μὴν τοὺς γενομένους κύνας τῶν προβάτων κατακόπτειν φασὶ δεῖν, ὥστ' οὐκ ἂν φθάνοι κατακοπτό-
41 μενος. οὐδέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήσιμός ἐστιν ὧν φησίν, ἀλλ' οὗτος πρᾶγμ' ἑώρακε μιαρὸν καὶ ἀναιδές. λοιδορούμενος γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ προπετῶς ἅπασι προσκρούων, ὧν ἂν ἐκ τούτων ἀθρόους πάντας ὑμᾶς ἐκεῖ παρακρούσηται, τούτων καταβὰς καθ' ἕνα ὑμῶν παρ' ἑκάστου δίκην λαμβάνει συκοφαντῶν, αἰτῶν, εἰσπράττων ἀργύριον, οὐχὶ μὰ Δία τοὺς λέγοντας (οὗτοι μὲν γὰρ ἐπίστανται τούτῳ διαβαπτίζεσθαι) ἀλλὰ τοὺς ἰδιώτας καὶ
42 τοὺς ἀπείρους· ἴσασι δὲ οἱ πεπληγμένοι. ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ὁμολογήσετε, χρήσιμον δ' ἄνθρωπον τῇ πόλει κρίνειν, ὥστε πάντα ταῦτα παριδόντας δεῖν αὐτὸν σώζειν. ἀλλ' ὧν ἔργῳ πεῖραν εἰλήφατε, ὦ ἄνδρες 783
Ἀθηναῖοι, μηδέποτ' ἐκ λόγου ταῦτα σκοπεῖσθε. οὗτος ὑμῖν οὐχὶ προσῆλθε πέντε ἐτῶν, ὧν ἐτιμήθη μὴ λέγειν αὐτῷ. τίς οὖν ἐν|τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦτον ἐπόθησεν; τί τῶν τῆς πόλεως ἐλλειφθὲν διὰ τὴν ἀπουσίαν εἶδε τὴν τούτου, τί δέ, ἀφ' οὗ νῦν λέγει, βέλτιον γεγονός; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον, ὃν μὲν οὐ προσῄει χρόνον ὑμῖν, ἀναπαύσασθαι τῶν κακῶν ἡ πόλις ὧν ἅπασιν οὗτος παρεῖχεν, ἀφ' οὗ δὲ πάλιν δημηγορεῖ, πολιορκεῖσθαι, λόγους στασιώδεις καὶ ταραχώδεις ἐν ἁπάσαις ἀεὶ ταῖς ἐκκλησίαις λέγοντος τούτου.

43 Βούλομαι τοίνυν καὶ παρακινδυνευτικοῦ τινὸς ἅψασθαι λόγου καὶ διαλεχθῆναι τοῖς διὰ ταῦτα φιλοῦσιν αὐ-

v. 1. ψήφισμα FΩkv et γρ ΣΥ, τὰ ψηφίσματα k. γράψας ἑάλω] γράφων ἑάλωκεν FΩv, qui totum hoc περὶ — ἑάλωκεν infra ponunt post πολλούς, suffectis post τοὺς ἰδιώτας his οὓς συκοφαντῶν περιέρχεται: quae pronomine τούτους a principio aucta habet etiam γρ Σ. πάλιν νῦν Fkv. 41, 1. οὐδὲν γὰρ ὦ Fv. 3. πᾶσι k. 4. ἀθρόους Υ: ceteri ἀθρόους. 5. παρ' ἑκάστου om k. 6. εἰσπράττων αἰτῶν ΥΩkv. 7. ἀργύρια F. τοὺς om Ω. λέγοντας] λέγοντας οὓ Fv. μὲν om Fv. 8. συνδιαβαπτίζεσθαι kv, οἶμαι συνδιαπληκτίζεσθαι mg v. 42, 3. ταῦτα πάντα kv. 4. ἔργων F. ὦ om kv. 5. σκοπεῖτε Fv. 9. γέγονεν Fv. 10. ἡμῖν k, om Fv. 13. ἀεὶ ante λέγοντος ponunt Fv.

*τόν· οὓς ὁποίους μὲν τινας χρὴ νομίζειν, αὐτοὶ σκοπεῖ-
σθε, ἐγὼ δ᾽ οὐδὲν ἂν εἴποιμι, πλὴν ὅτι γ᾽ οὐ σωφρονοῦσι
προσνέμοντες αὐτοὺς τούτῳ. τῶν μὲν οὖν ἐν τῷ δικα-
στηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν οὐδέν᾽ εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι· καὶ
γὰρ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καλὸν καὶ συμφέρον
44 οὕτω καὶ λεγειν ἐμὲ καὶ φρονεῖν περὶ ὑμῶν. ἐκ δὲ τῶν
ἄλλων πολιτῶν, ἵν᾽ ὡς εἰς ἐλαχίστους τὴν βλασφημίαν
ἀγάγω, τὸν μαθητήν, εἰ δὲ βούλεσθε, τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ,
Φιλοκράτην τὸν Ἐλευσίνιον, μόνον εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι,
οὐχ ὡς οὐχὶ πλειόνων ὄντων (ὤφελε γὰρ μηδεὶς ἄλλος
Ἀριστογείτονι χαίρειν), ἀλλ᾽ ὃ καθ᾽ ὑμῶν ὡς ὄνειδος ὀκνῶ
λέγειν, οὐδὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν δίκαιός εἰμι δημοσίᾳ
κατηγορεῖν· εἶτα καὶ ταὐτὸ ποιήσει καὶ πρὸς ἕνα ῥηθεὶς
45 ὁ λόγος. τὸ μὲν οὖν ἐξετάζειν ἀκριβῶς οἷον ἀνάγκη τὴν
φύσιν εἶναι τὸν Ἀριστογείτονι χαίροντα, ἐάσω, ἵνα μὴ
πολλὰ καὶ βλάσφημα ἀναγκάζωμαι [λέγειν καὶ] διεξιέ-* 784
*ναι. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο λέγω. εἰ πονηρός ἐστιν Ἀριστογείτων
ἁπλῶς καὶ πικρὸς καὶ συκοφάντης καὶ τοιοῦτος οἷος ὑπι-
σχνεῖται, δίδωμι, συγχωρῶ, Φιλόκρατες, σοὶ τῷ τοιούτῳ
τὸν ὅμοιον σώζειν· τῶν γὰρ ἄλλων ἁπάντων καὶ ποιούν-
των ἃ δεῖ καὶ φυλαττόντων τοὺς νόμους, οὐδὲν ἂν παρὰ
46 τοῦτ᾽ οἴομαι γενέσθαι. εἰ δὲ κάπηλός ἐστι πονηρίας καὶ
παλιγκάπηλος καὶ μεταβολεύς, καὶ μόνον οὐ ζυγὰ καὶ
σταθμὰ ἔχων πάνθ᾽, ὅσα πώποτ᾽ ἔπραξεν, ἐπώλει, τί
τοῦτον, ὦ μάταιε, ἀκονᾷς; οὔτε γὰρ μαγείρῳ μαχαίρας
οὐδέν ἐστ᾽ ὄφελος δήπουθεν, ἥτις μὴ τέμνει· οὔτε τῷ
βουλομένῳ δι᾽ αὐτοῦ πᾶσι πράγματα καὶ κακὰ γίγνεσθαι
ὁ ταῦτ᾽ ἀποδωσόμενος συκοφάντης οὐδέν ἐστι χρήσιμος.
47 ἀλλὰ μὴν ὅτι τοιοῦτος οὗτός ἐστιν, εἰδότι σοι φράσω.
τὴν καθ᾽ Ἡγήμονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι ὡς ἀπέδοτο·*

v. 1. *νομίζειν*] *νομίζειν εἶναι* Υ. 5. *ὦ* om *v*. 44, 3. *ἀνα-γάγω kv*. 5. *οὐδ᾽* F. *ὄντων οὐχὶ πλειόνων k*. 7. *οὐδὲ*] *οὐδ᾽ ἐπὶ* Fk, *οὐδὲ δὴ v*. 45, 2. *εἶναι*] *εἶναι δεῖ k*. 3. *καὶ* ante *βλά-σφημα* om *Fv*. *λέγειν καὶ* om *Fv*. 7. *ποιούντων*] *φρονούν-των Fkv*. 8. *ἂν* om pr *k*.| 46, 3. *ἅπανθ᾽ k*. 47, 1. *ἐστιν οὗτος Fv*.

τὰς κατὰ Δημάδου γραφὰς οἶσθ' ὡς ἐξέλιπεν. τὸν ἐλαιοπώλην Ἀγάθωνα (ταυτὶ γὰρ τὰ πρῴην) βοῶν καὶ κεκραγὼς καὶ ἰοὺ ἰού, πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω ποιῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὡς δέον στρεβλῶν, λαβὼν ὁτιδήποτε, παρὼν ὅτ' ἠφίετο, ἄφωνος ἐγένετο· τὴν κατὰ Δημοκλέους εἰσαγγελίαν ἀνασείσας ποῖ ἔτρεψεν; ἄλλα μυρία, ὧν ἐμοὶ μὲν ἔργον ἁπάντων μνησθῆναι, σὺ δ' εὖ οἶδ' ὅτι καὶ
48 τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν ἔχεις, ἐργολαβῶν αὐτῷ. τίς οὖν ὁ τὸν τοιοῦτον σώσων ἢ πονηρὸς ἢ χρηστός; ἢ διὰ τί; τῶν μὲν γὰρ ὁμοίων προδότης, τῶν δὲ χρηστῶν ἐχθρὸς ἐκ φύσεως καὶ γένους ἐστίν· πλὴν εἰ συκοφάντου τις καὶ πονηροῦ σπέρμα καὶ ῥίζαν, ὥσπερανεὶ γεωργός, οἴεται δεῖν ὑπάρχειν τῇ πόλει. τοῦτο δ' οὐ καλόν, ὦ ἄνδρες 785 Ἀθηναῖοι, νομίζω δὲ μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' ὅσιον· οὐδὲ γὰρ τοὺς προγόνους ὑπολαμβάνω τὰ δικαστήρια ταῦθ' ὑμῖν οἰκοδομῆσαι, ἵνα τοὺς τοιούτους ἐν αὐτοῖς μοσχεύητε, ἀλλὰ τοὐναντίον ἵν' ἀνείργητε καὶ κολάζητε καὶ μηδεὶς ζηλοῖ μηδ' ἐπιθυμῇ κακίας.

49 Δυσκατάπαυστόν δέ τι κινδυνεύει πρᾶγμ' εἶναι πονηρία. ὅπου γὰρ Ἀριστογείτων ἐπὶ τοῖς ὡμολογημένοις ἀδικήμασι κρίνεται καὶ οὐκ ἀπόλωλε πάλαι, τί χρὴ ποιεῖν ἢ λέγειν; ὃς εἰς τοῦθ' ἥκει πονηρίας, ὥστ' ἐνδεδειγμένος ἤδη βοῶν συκοφαντῶν ἀπειλῶν οὐκ ἐπαύετο, οἷς μὲν ὑμεῖς τὰ μέγιστα ἐνεχειρίζετε στρατηγοῖς, ὅτι αὐτῷ ἀργύριον αἰτοῦντι οὐκ ἔδοσαν, οὐδὲ τῶν κοπρώνων ἂν ἐπι-
50 στάτας ἑλέσθαι φάσκων, οὐκ ἐκείνους ὑβρίζων, οὔ (ἐκείνοις μὲν γὰρ ἐξῆν μικρὸν ἀργύριον δοῦσι τούτῳ μὴ ἀκούειν ταῦτα), ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν χειροτονίαν προπηλακίζων καὶ τῆς ἑαυτοῦ πονηρίας ἐπίδειξιν ποιούμενος, τὰς

v. 1. οἶσθ'] εἶθ' v. ἐξέλειπε Σk. 2. ταῦτα v. τὰ om Fk καὶ om Fv. 3. πάντ'] καὶ πάντ' kv. 6. ἔστρεψεν Ω. 7. ἁπάντων] ἁπάντων ἐστὶ ΣΤ, om v. εὖ om Fkv. 48, 2. σώζων v. 3. ἐκ φύσεως ἐχθρὸς v. 5. ὥσπερ Fv. ὑπάρχειν οἴεται δεῖν Fv. 8. γὰρ in γρ Fv. 9. ἡμῖν v. αὐτοῖς] τούτοις Σ. 11. ἐπιθυμοῖ v. 49, 2. γὰρ om F. ὁμολογουμένοις k. 3. ἀδικήμασιν εἶναι κρ. Fkv. 6. ἐνεχειρίζεται Σ, ἐγχειρίζετε Fv. 7. κοπρώνων] κόπρων ὧν Ω et corr Τ.

δὲ κληρωτὰς ἀρχὰς σπαράττων, αἰτῶν, εἰσπράττων ἀρ-
γύριον, τί κακὸν ἐ παρέχων; τὰ τελευταῖα δὲ ταυτὶ πάν-
τας εἰς ταραχὴν καὶ στάσιν ἐμβαλεῖν ζητήσας, γράμματ'
ἐκτιθεὶς ψευδῆ, ὅλως δ' ἐπὶ τῷ πάντων κακῷ πεφυκώς,
καὶ πρόδηλος ὢν, ὅτι τοιοῦτός ἐστι, τῷ βίῳ. σκοπεῖτε
51 γάρ. εἰσὶν ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι. τούτων
ἕκαστος ἕν γέ τι πράττων κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχεται
ἤτοι νὴ τὸν Ἡρακλέα τῶν κοινῶν ἢ τῶν ἰδίων. ἀλλ' ἐχ
οὗτος οὐδέν, οὐδ' ἂν ἔχοι δεῖξαι πρὸς ὅτῳ τὸν βίον ἐστὶ
τῶν μετρίων ἢ καλῶν. οὐχὶ τῶν πολιτικῶν ἀγαθῶν ἐπ'
οὐδενὶ τῇ ψυχῇ διατρίβει· οὐ τέχνης, οὐ γεωργίας, ἐκ 786
ἄλλης ἐργασίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται· οὐ φιλανθρωπίας,
52 οὐχ ὁμιλίας οὐδεμιᾶς οὐδενὶ κοινωνεῖ· ἀλλὰ πορεύεται
διὰ τῆς ἀγορᾶς ὥσπερ ἔχις ἢ σκορπίος ἠρκὼς τὸ κέν-
τρον, ᾄττων δεῦρο κἀκεῖσε, σκοπῶν τίνι συμφορὰν ἢ βλα-
σφημίαν ἢ κακόν τι προστριψάμενος καὶ καταςήσας εἰς
φόβον ἀργύριον εἰσπράξεται. οὐδὲ προσφοιτᾷ πρός τι
τούτων τῶν ἐν τῇ πόλει κουρείων ἢ μυροπωλείων ἢ τῶν
ἄλλων ἐργαστηρίων οὐδὲ πρὸς ἕν, ἀλλ' ἄσπειστος, ἀνί-
δρυτος, ἄμικτος, οὐ χάριν, οὐ φιλίαν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν
ὧν ἄνθρωπος μέτριος γιγνώσκων. μεθ' ὧν δ' οἱ ζωγρά-
φοι τὲς ἀσεβεῖς ἐν Ἅιδου γράφουσιν, μετὰ τέτων, μετ'
ἀρᾶς καὶ βλασφημίας καὶ φθόνου καὶ ςάσεως καὶ νεί-
53 κες, περιέρχεται. εἶθ' ὃν οὐδὲ τῶν ἐν Ἅιδε θεῶν εἰκός
ἐστι τυχεῖν ἵλεων, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀσεβεῖς ὠσθῆναι διὰ τὴν
πονηρίαν τε βίε, τἕτον ὑμεῖς ἀδικἕντα λαβόντες ἐ μόνον
ἐ τιμωρήσεσθε, ἀλλὰ καὶ μειζόνων ἀξιώσαντες δωρεῶν
ἀφήσετε ὡς τὲς εὐεργέτας; τίνι γὰρ πώποτε ὑμεῖς ἔδοτε,

v. 1. αἰτῶν om *k*, post εἰσπράττων ponit ς. 2. κακῶν *F*. 3. ἐμβάλλειν *ΣΤΩ*. 5. ὅτι] ὁ *v*. 51, 1. ἐστὶν *Ω*. 4. ἂν om *Σ*. 5. ἢ τῶν καλῶν *Ω*. 6. τὴν ψυχὴν *FΩkv*. 52, 2. ἔχις] ὄφις *Fkv*. 5. πράξεται *Fv*. 6. μυροπωλίων *Fv* et pr *k*. 7. ἄπιστος *v*. 9. μέτριος ἄνθρωπος *v*. οἱ ζωγράφοι] cf. Valcken. ad Adon. p. 374 B. 10. γράφουσιν ἐν ᾅδου *v*, γράφουσιν εἰς ᾅδου *F*.

53, 2. ἵλεω *FΣΤ*. ὠσθῆναι (~οι) rc *v*, addito post βίου verbo τάττεται. 5. ὡς] ὥσπερ *k*.

ἐὰν ὄφλῃ τι τῷ δημοσίῳ, τοῦτο μὴ καταθέντι τῶν ἴσων
μετέχειν; οὐδενί. μὴ τοίνυν μηδὲ τούτῳ δῶτε νῦν, ἀλλὰ
τιμωρήσασθε καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις.
54 Ἄξιον δ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ λοίπ'
ἀκοῦσαι· δεινῶν γὰρ ὄντων, οὐ μὲν οὖν ἐχόντων ὑπερ-
βολήν, ὧν ἠκούσατε ἄρτι λέγοντος Λυκούργου, τὰ λοιπὰ
ἐνάμιλλα τούτοις καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως εὑρεθήσεται.
πρὸς μὲν γὰρ τῷ τὸν πατέρα ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ προδοὺς
ἀπελθεῖν ἐξ Ἐρετρίας, ὥσπερ ἠκούσατε Φαίδρου, ἀποθα- 787
νόντα ὁ ἀσεβὴς οὗτος καὶ μιαρὸς οὐκ ἔθαψεν, οὐδὲ τοῖς
θάψασι τὴν ταφὴν ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ δίκην προσέλα-
55 χεν. πρὸς δὲ τῷ τῆς μητρὸς μὴ ἀπεσχῆσθαι τὼ χεῖρε,
ὥσπερ ἀρτίως ἠκούσατε τῶν μαρτύρων, καὶ τὴν ἀδελφὴν
τὴν ἑαυτοῦ οὐχ ὁμοπατρίαν μὲν οὖσαν, θυγατέρα δ' ἐκείνης
ὁπωσδήποτε γενομένην (ἐῶ γὰρ τοῦτο), ἀλλ' ἀδελφήν γε
ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο, ὥς φησι τὸ ἔγκλημα τῆς δίκης ἣν
ὑπὲρ τούτων ἔλαχεν αὐτῷ ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς οὑτοσί, ὁ νῦν
56 συναπολογησόμενος. πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν ἕτερον
δεινόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, πρᾶγμ' ἀκούσεσθε. ὅτε γὰρ τὸ δε-
σμωτήριον διορύξας ἀπέδρα, τότε πρὸς γυναῖκά τιν' ἔρχε-
ται Ζωβίαν ὄνομα, ᾗ ἐτύγχανεν, ὡς ἔοικε, κεχρημένος πο-
τέ· καὶ κρύπτει καὶ διασώζει τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτὸν
ἐκείνη, ἃς ἐζήτουν καὶ ἐκήρυττον οἱ ἕνδεκα, καὶ μετὰ
ταῦτα δοῦσα δραχμὰς ὀκτὼ ἐφόδιον καὶ χιτωνίσκον καὶ
57 ἱμάτιον ἐξέπεμψεν εἰς Μέγαρα. ταύτην τὴν ἄνθρωπον,
τὴν τοιαῦτ' εὐεργετήσασαν αὐτόν, ὡς πολὺς παρ' ὑμῖν
ἔπνει καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμφομένην τι καὶ τούτων ὑπο-
μιμνήσκουσαν καὶ ἀξιοῦσαν εὖ παθεῖν τὸ μὲν πρῶτον ῥα-
πίσας καὶ ἀπειλήσας ἀπέπεμψεν ἀπὸ τῆς οἰκίας, ὡς δ'
οὐκ ἐπαύετο ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ γυναίου πρᾶγμ' ἐποίει

v. 1. τούτῳ Fv. καθέντι Fv. 2. δότε Σk et pr v. 3. ποιήσασθε ΣΥΩ. 54, 2. οὐ μὲν οὖν] καὶ οὐκ Σ adscripta vulgata. 55, 1. ἀπεσχεῖσθαι Σ, ἀποσχέσθαι Fv. 2. ἠκ. καὶ τῶν ΣΥ. μαρτυριῶν Υ. 3. οὖσαν om Fv. 6. τούτου corr k. νυνὶ k. 56, 5. αὐτὸν ἡμέρας Fv. 7. ὀκτὼ δραχμὰς Fv. 57, 2. τὴν τὰ τοιαῦτα Fk. ἡμῖν ΣΥΩ. 3. ἦν om Σ. 6. ἐπαύσατο Ω.

καὶ πρὸς τὰς γνωρίμας προσιᾶσα ἐνεκάλει, λαβὼν αὐτὸς
αὐτοχειρίᾳ πρὸς τὸ πωλητήριον τᾶ μετοικίᾳ ἀπήγαγεν, καὶ
εἰ μὴ κείμενον αὐτῇ τὸ μετοίκιον ἔτυχεν, ἐπέπρατ᾽ ἂν
58 διὰ τᾶτον, ᾧ τῆς σωτηρίας αὐτὴ αἰτία ἐγεγόνει. καὶ ταῦθ᾽
ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τὸν τὴν ταφὴν τᾶ πατρὸς 788
ἐκ ἀπειληφότα καὶ τὸν τῆς δίκης διαιτητήν, ἣν ὑπὲρ
τῆς πράσεως τῆς ἀδελφῆς ἔλαχεν αὐτῷ [ὁ χρηςὸς ἀδελ-
φὸς] οὑτοσί, καὶ τὸ ἔγκλημα φέρε. κάλει δέ μοι πρῶτον
πάντων τὸν τῆς Ζωβίας προςάτην, τῆς ὑποδεξαμένης αὐ-
τόν, καὶ τὰς πωλητάς, πρὸς ἃς ἀπήγαγεν αὐτήν. ὑμεῖς
δ᾽ ἠγανακτεῖτε ἀρτίως, εἰ τῶν τὸν ἔρανον φερόντων εἰς
τὴν σωτηρίαν αὐτῷ κατηγορεῖ. μιαρόν, μιαρόν, ὦ ἄνδρες
59 Ἀθηναῖοι, τὸ θηρίον καὶ ἄμικτον. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίς οὖν ἱκανὴ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα πε-
ποιηκότος γένοιτ᾽ ἂν δίκη; τίς ἀξία τιμωρία; θάνατος
μὲν γάρ ἔμοιγε μικρὰ φαίνεται.

60 Ἓν τοίνυν εἰπὼν ἔτι τῶν ἰδίων αὐτᾶ πονηρευμάτων
τὰ λοιπὰ ἐάσω. πρὶν γὰρ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου,
ἐμπεσόντος ἀνθρώπα τινὸς Ταναγραίᾳ πρὸς κατεγγύην,
γραμματεῖον ἔχοντος, προσελθὼν καὶ λαλῶν ὁτιδήποθ᾽
ὑφαιρεῖται τὸ γραμματεῖον. αἰτιωμένου δὲ καὶ δεινὰ ποι-
οῦντος τἀνθρώπου, καὶ λέγοντος ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ὑφή-
ρηται, εἰς τοῦτο ἀφικνεῖται βδελυρίας ὥστε τύπτειν ἐπε-
61 χείρησε τὸν ἄνθρωπον. νεαλὴς δὲ καὶ πρόσφατος ὢν ἐκεῖ-
νος περιῆν αὐτοῦ τεταριχευμένᾳ καὶ πολὺν χρόνον ἐμ-
πεπτωκότος. ὡς δ᾽ εἰς τᾶθ᾽ ἧκεν, ἀπεσθίει τὴν ῥῖνα τἀν-
θρώπου. καὶ τότε μὲν περὶ τὴν γεγονυῖαν συμφορὰν
ἄνθρωπος γενόμενος ἀπέστη τοῦ τὸ γραμματεῖον ἐρευ-

v. 1. ἀνεκάλει Ω. 58, 1. αὕτη Ωkv. αἰτία om pr Σk. 2. μοι] μοι πρῶτον μὲν k. ταφὴν] γραφὴν Fv. 4. ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς om FΥΩv, in γρ habet Σ. 5. μοι om Fv. πάντων πρῶτον Fv. 7. προσήγαγεν Fv. 9. κατηγόρει ΥΩ. τὸ θηρίον ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι F, τὸ θηρίον ἄνδρες ἀθηναῖοι v, τὸ θηρίον ἄνδρες ἀθηναῖοι τοῦτο k. 59, 3. τοιαῦτα πονηρὰ πεπ. Fv. 5. γὰρ om Ω. 60, 4. λαβὼν ΥΩks. 6. ἄλλος οὐδεὶς v. 61, 5. ὁ ἄνθρωπος rc k. τοῦ τὸ] τοῦτο τὸ Ω.

νᾶν [ἢ ζητεῖν]· ὕςερον δ' εὑρίσκεσι τὸ γραμματεῖον ἐν
κιβωτίῳ τινί, οὗ τὴν κλεῖν ἕτος εἶχεν. καὶ μετὰ ταῦτα 789
ψηφίζονται περὶ αὐτοῦ ταῦτα οἱ ἐν τῷ οἰκήματι, μὴ
πυρός, μὴ λύχνε, μὴ ποτε, μὴ βρωτε μηδενὸς μηδένα
τούτῳ κοινωνεῖν, μηδὲ λαμβάνειν, μηδ' αὐτὸν τέτῳ δι-
62 δόναι. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τὸν ἄνθρω-
πον αὐτόν, ὃ τὴν ῥῖνα ὁ μιαρὸς ἕτος ἐσθίων κατέφαγεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Καλῶν γε ἔργων ὁ ῥήτωρ δημιουργὸς ὑμῖν γέγονεν.
ἄξιόν γ' ἐκ τοῦ τὰ τοιαῦτα πεποιηκότος στόματος λόγον
ἢ συμβουλήν τιν' ἀκοῦσαι. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τουτὶ τὸ
καλὸν περὶ αὐτοῦ δόγμα.

ΔΟΓΜΑ.

63 Εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οἱ μὲν
ἐπὶ πονηρίᾳ καὶ τοῖς αἰσχίςοις ἐμπεπτωκότες εἰς τὸ οἴ-
κημα τοσούτῳ τοῦτον ἡγήσαντο ἑαυτῶν εἶναι πονηρότε-
ρον, ὥστ' ἄμικτον ἑαυτοῖς καταςῆσαι, ὑμεῖς δ' ἐξεληλα-
κότων τῶν νόμων αὐτὸν ἐκ τῆς πολιτείας εἰς ὑμᾶς αὐ-
τὸς καταμίξετε; τί τῶν πεπραγμένων ἢ βεβιωμένων ἐπαι-
νέσαντες, ἢ τί τῶν πάντων οὐχὶ δυσχεράναντες; οὐκ ἀσε-
βής; οὐκ ὠμός; οὐκ ἀκάθαρτος; οὐ συκοφάντης;
64 Ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα ποιῶν καὶ τοιοῦτος ὢν ἐν ἁπά-
σαις ἀεὶ βοᾷ ταῖς ἐκκλησίαις „ἐγὼ μόνος εὔνους ὑμῖν·
πάντες οὗτοι συνεστᾶσι· προδέδοσθε· ἡ παρ' ἐμοὶ μό-
νον εὔνοια λοιπή." βούλομαι δὴ τὴν σφοδρὰν καὶ μεγά-
λην εὔνοιαν αὐτοῦ ταύτην ἐξετάσαι, πόθεν ἐστὶ καὶ ἐκ
τίνος αὐτῷ γεγονυῖα, ἵν' εἰ μέν ἐςι τοιαύτη, χρῆσθε αὐ-
65 τῇ καὶ πιστεύητε, εἰ δὲ μή, φυλάττησθε. πότερον γάρ,
ὅτι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον κατέγνωτε καὶ τὴν μη- 790

v. 1. ἢ] καὶ ΣΥΩ et γρ k. 2. ταυτὶ Fkv. 4. μηδένα μηδενὸς Fv. 5. τούτων κ. ΥΩ. 62, 2. αὐτόν om Σ. 5. γ' om ΣΥ. τὰ om ΥΩ. 6. δὲ Fkv. 63, 2. αἰσχίστοις] ἐσχάτοις ΣΥΩ. 3. τοσούτῳ] οὕτω k. εἶναι om Fv. 64, 2. εὔνους] ἔτι λοιπὸς Fv, om pr k: rc et ipse εὔνους. ὑμῖν] ὑμῖν διαμένω k. 3. συνεστᾶσι] συνεστᾶσιν ἐπ' ἐμέ k. 4. δὲ Fkv. σφόδρα Fv. 6. τίνος] τίνος ὡς ἀληθῶς FΩkv. 65, 2. τοῦ om Ω.

τέρα αὐτοῦ ὄφλουσαν ἀποστασίου ἀπέδοσθε, διὰ ταῦτα
αὐτὸν ὑμῖν ὑπολαμβάνετε εὔνουν εἶναι; ἀλλ᾽ ἄτοπον νὴ
τὸν Δία καὶ πάντας θεοὺς τοῦτό γε. εἰ μὲν γὰρ εὔνȣς
ἐςὶν ἐκείνοις καὶ τὸν τῆς φύσεως διασώζει νόμον, ὃς καὶ
ἀνθρώποις καὶ θηρίοις εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἅπασιν ὥρισται,
66 στέργειν τοὺς γονεῖς, κακόνους ἐστὶ τοῖς ἐκείνȣς ἀπολω-
λεκόσι δηλονότι καὶ νόμοις καὶ πολιτείᾳ τῇ τούτων. εἰ
δὲ μηδένα τούτων ὑπόλογον ποιεῖται, ἡδέως ἂν εἰδείην
τίς ἐςιν ὁ τὴν πρὸς τȣ̀ς γονέας εὔνοιαν ὁρῶν προδεδω-
κότα τȣ̃τον, ἣν πρὸς τὸν δῆμον νῦν ἔχειν ὑπισχνεῖται, πι-
ςεύων· ἐγὼ μὲν γὰρ ἄπιςον καὶ θεοῖς ἐχθρόν, ȣ̓ μόνον ἀν-
67 θρώποις, ὑπολαμβάνω τὸν τῶν γονέων ἀμελȣ̃ντα. ἀλλὰ
νὴ Δία ὅτι τὰς ἐνδείξεις αὐτȣ̃ κατεψηφίσασθε, καὶ δὶς εἰς
τὸ δεσμωτήριον κατέθεσθε καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν, διὰ
ταῦθ᾽ ὑμῖν εὔνȣς ἐςίν. ἀλλὰ καὶ τȣ̃τ᾽ ἄτοπον. ἀλλ᾽ ὅτι
τὴν ἀρχὴν ἣν ἔλαχεν ἀπεδοκιμάσατε; ἀλλ᾽ ὅτι παρανόμων
αὐτȣ̃ κατέγνωτε; ἀλλ᾽ ὅτι πέντε ταλάντων προσετιμήσατε;
ἀλλ᾽ ὅτι δακτυλοδεικτεῖτε ἐπὶ τῷ πονηρότατον τῶν ὄν-
68 των ἁπάντων δεικνύναι; ἀλλ᾽ ὅτι τῶν ὑπαρχόντων νόμων
καὶ πολιτείας μενόντων ȣ̓κ ἔνι τῶν αἰσχρῶν αὐτῷ τȣ́των
ἀπαλλαγῆναι; ἀλλὰ διὰ τί ὑμῖν ȣ̃τος εὔνους ἐστίν; ὅτι,
φησίν, ἀναιδής ἐςιν. ὁ δ᾽ ἀναιδὴς ἐκ τίνος ὠνομάσθη τῶν
ἄλλων ἀλλ᾽ ἢ ὅταν τὰ μήτε ὄντα μήτ᾽ ἂν γενόμενα ταῦτα
τολμᾷ λέγειν δι᾽ ἀναισχυντίαν, ὅπερ οὗτος ποιεῖ;
69 Ἡγοῦμαι τοίνυν καὶ περὶ τῆς ἐνδείξεως, ἅ μοι πα-
ραλείπειν ἔδοξε Λυκȣ̃ργος, βέλτιον εἶναι προς ὑμᾶς εἰ- 791

v. 2. εὔνουν ὑπολαμβάνετε ΥΩk. 3. πάντας om ΣΥΩk. 5. θηρίοις καὶ ἀνθρώποις k. καὶ post εἷς om Fv et pr k. ὁ om v. 66, 3. ὑπόλογον] λόγον k. 4. γονεῖς ΣΥΩk. ὁρῶν εὔνοιαν k. 6. ἀπίστων — ἐχθρῶν Σ, ἀπιστῶ — ἐχθρὸν k. 67, 5. τὴν]
τ
καὶ τὴν k. 6. κατεγνώκατε ΥΩk. 7. δακτυλοδεικνεῖτε k.
68, 3. ἀπαλλαγὴ FΥΩv et corr k. ὑμῖν οὗτός ἐστιν εὔνους Fv, εὔνους οὗτός ἐστιν ὑμῖν k. 5. τὰ om pr Υ. γενόμενα] γενόμενα μήτ᾽ ἂν γενησόμενα ΣΩ, γενόμενα μήτ᾽ ἂν γενόμενα Υ. 69, 1. παρα-
παρα
λείπειν Σk, παραλιπεῖν ΥΩv, περιλιπεῖν F. 2. εἶναι post εἰπεῖν ponit v.

πεῖν. ἐγὼ γὰρ οἴομαι δεῖν ὑμᾶς ὥσπερ ἂν εἰ χρέος ἐσκο-
πεῖτε ἴδιον, οὕτως ἐξετάσαι τοῦτον καὶ τὰ τουτουῒ τοῦ
ἀγῶνος δίκαια. εἰ τοίνυν τις ὀφείλειν τιν' ᾐτιᾶτο χρήμα-
τα, ὁ δ' ἠρνεῖτο, εἰ μὲν ἐφαίνοντο αἵ τε συνθῆκαι καθ'
ἃς ἐδανείσατο κείμεναι καὶ οἱ τεθέντες ὅροι ἑστηκότες, τὸν
ἀρνέμενον ἡγεῖσθ' ἂν ἀναιδῆ δηλονότι, εἰ δ' ἀνῃρημένα
70 ταῦτα, τὸν ἐγκαλοῦντα· οὕτω ταῦτα πέφυκεν. εἰσὶ τοίνυν
ὧν Ἀριστογείτων ὀφείλει τῇ πόλει, συνθῆκαι μὲν οἱ νό-
μοι, καθ' οὓς ἐγγράφονται πάντες οἱ ὀφλισκάνοντες, ὅρος
δ' ἡ σανὶς ἡ παρὰ τῇ θεῷ κειμένη. εἰ μὲν οὖν ἀνῄρηται
ταῦτα καὶ ἐξαλήλιπται τὸ ὄφλημα, ἡμεῖς ληροῦμεν, μᾶλ-
λον δὲ ψευδόμεθα· εἰ δ' ἔτι ἔστι καὶ ἔσται τέωσπερ ἂν
ἐκτίσῃ καὶ μενεῖ, οὗτος οὐδὲν ἀληθὲς λέγει, ἀλλ' ἀδικεῖ
71 καὶ δεινὰ ποιεῖ τὰ κοινὰ δίκαια ἀφανίζειν ἐπιχειρῶν. οὐ
γάρ, εἰ μὴ πᾶν ὅσον ὦφλεν ὀφείλει, νῦν ἡ κρίσις οὐδ'
ὁ λόγος ἐστίν, ἀλλ' εἰ ὀφείλει. ἢ δεινά γ' ἂν πάθοιεν οἱ
δραχμὴν ἐγγεγραμμένοι μόνην, εἰ, διότι μικρὰ καὶ οὐ-
δὲν ἠδικήκασιν, ἰσχύσει τὸ ὀφείλειν κατ' αὐτῶν, ἐὰν δέ
τις μεγάλα ἠδικηκὼς ᾖ, μίαν θεὶς ἢ δύο καταβολὰς
ἐπίτιμος ἔσται. ἔτι τοίνυν τρία ἐστὶ τὰ ὀφλήματα, ἃ
ἐγγέγραπται καὶ ἐφ' οἷς ἐνδέδεικται. τὰ μὲν δὴ δύο ἐν
ἀπογραφῇ πεποίηται, τὸ δ' ἓν οὐκ ἀπογέγραπται, ἀλλὰ
72 βουλεύσεως τὸν Ἀλωπεκῆθεν Ἀρίστωνα διώκει. ναί, φη-
σίν· ἀδίκως γάρ μ' ἐγγέγραφεν. δεῖ δή σε, ὡς ἔοικε, δί-
κην λαβεῖν. οὐκοῦν ὑποσχεῖν πρῶτον καὶ μεῖναι ἐν οἷς
πέπονθας ἀνάγκη. ἢ τίνος λήψει δίκην; εἰ γὰρ ἔξεστί
σοι πάντα ποιεῖν ἅπερ τοῖς ἄλλοις, τί ἠδίκησαι; φέρε 792

v. 1. γὰρ] μὲν γὰρ Fkv. 2. ἐξετάζειν k. τούτου k. 3. τις om pr Υ. 5. ἐδανείσαντο Σ. 6. ἀνῃρημένοι F. 70, 1. ταῦτα om pr k. 5. ταῦτα om Σ. ἐξαλήλειπται Σ, ἐξήλειπται F. 6. δ' ἔτι] δέ τις Σ et γρ F. ἕωσπερ Ωk et corr Υ. 71, 1. κοινὰ] κοινὰ καὶ Ω. 2. πᾶν] τι ἂν Σ. οὐδ' ὁ λόγος ἐστὶν om k ἐστὶν solum om Σ. 3. ἀλλ' εἰ ὀφείλει in γρ Σ. 4. δραχμὴν διὰ δραχμὴν FΥΩv, διὰ δραχμὴν μίαν k. διότι] δ' ὅτι F. 5. ἠδικηκόσιν k. ἐὰν] εἰ k. 6. ᾖ Ω et corr v, om k: ἢ ς. 8. γέγραπται pr k. 9. δ' ἓν] δ' οὖν ἓν Σ. in Υ litura est post δ' οὐκ] οὐδὲ ΣΥ. 72, 1. διώκειν Σ. 2. με γέγραφεν Fv. 5. σοι om v. ποιεῖν om v, in mg habet F.

73 δὴ πρὸς θεῶν, κἀκεῖνο σκέψασθε. ἂν ἕλῃ τὸν Ἀρίστωνα
τῆς βουλεύσεως, τί ἔσται; ἐξαλειφθήσεται νὴ Δία, ὁ δ'
ἀντεγγραφήσεται· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι λέγουσιν. καλῶς.
πότερον οὖν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ὅδὶ μὲν ὀφειλήσει
τῷ δημοσίῳ ὁ ἐξαλειφθείς, ἐκεῖνος δ' ἐπίτιμος ἔσται ὁ
ἐγγραφείς; ἐκ γὰρ ὧν νῦν ὅδ' ἀξιοῖ, ταῦτα συμβαίνει· εἰ
γὰρ ὅτ' ἐγγέγραπται μὴ ὀφείλει, ἐπειδὰν ἐξαλειφθῇ, ὀφει-
λήσει δηλονότι. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ὅταν
74 ἐξαλειφθῇ, τότ' οὐκ ὀφειλήσει. οὐκοῦν νῦν ὀφείλει. τί δ';
ἂν αὐτὸν ἀποφύγῃ, παρὰ τοῦ κομιεῖται ταῦθ' ἡ πόλις,
ἃ νῦν οὐκ ἐξὸν οὗτος ποιεῖ; πόθεν δ', οἷς οὗτος θανάτου τι-
μᾶται καὶ δεσμοῦ περιὼν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, οἱ μὲν τὰς ψυ-
χὰς οἱ δὲ τὸ μὴ δεινὰ πεπονθέναι κομιοῦνται; ᾧ γὰρ οὐδὲ
τῶν ἴσων οὐδὲ τῶν ἐγκυκλίων δικαίων μετουσίαν διδόασιν οἱ
νόμοι, οὗτος τῶν ἀνηκέστων ἑτέροις αἴτιος γίγνεται, οὐκ ὀρ-
θῶς οὐδὲ πολιτικῶς οὐδ' ὡς συμφέρει [γιγνομένων τούτων.]
75 ἀλλ' ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν θαυμάζω, τὸ τἄνω κάτω γεγενῆ-
σθαι τί ποτ' οἴεσθ' εἶναι. ἐὰν ἡ γῆ μὲν ἄνω, τὰ δ' ἄστρα
κάτω γένηται; οὐκ ἔστι τοῦτο γενέσθαι, μηδὲ γένοιτο. ἀλλ'
ὅταν, οἷς ἐκ τῶν νόμων μὴ ἔξεστιν, ἐκ τῶν ὑμετέρων βελή-
σεων ἐξῇ, ὅταν ἡ μὲν πονηρία τιμᾶται, τὰ χρηστὰ δ' ἀποῤ-
ῥίπτηται, καὶ ὅταν τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἡττᾶται τοῦ
φθόνου, τότε ἄνω καὶ κάτω πάντα χρὴ νομίζειν τετράφθαι.
76 Ἤδη τοίνυν τινὰς εἶδον τῶν ἀγωνιζομένων, οἳ τοῖς
πράγμασιν αὐτοῖς ἁλισκόμενοι, καὶ οὐκ ἔχοντες ὡς οὐκ
ἀδικοῦσι δεῖξαι, οἱ μὲν εἰς τὴν τοῦ βίου μετριότητα 793
καὶ σωφροσύνην κατέφυγον, οἱ δ' εἰς τὰ τῶν προγόνων
ἔργα καὶ λειτουργίας, οἱ δ' εἰς ἕτερα τοιαῦτα δι' ὧν εἰς
ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν τοὺς δικάζοντας ἤγαγον. τούτῳ

73, 4. ὀφλήσει Fυ et mg Υ. 6. ἐγγραφθεὶς υ. νυνὶ Ωk. 7. ὀφλήσει F, τότε ὀφειλήσει k. 8. δηλονότι — οὐκ ὀφειλήσει om pr k. 74, 1. ὀφλήσει υ, ὀφείλει F et γρ Υ. 2. ἐὰν Ω. ταῦθ' om Σ. 3. οὗτος] οὗτος αὐτῷ Fυ. 4. περιὼν F et corr υ. 75, 1. ἐγὼ Fυ. τὸ δ' ἄνω Υ et corr υ, τό, τ' ἄνω k. γίγνεσθαι υ, γίνεσθαι F. 5. ὅταν] καὶ ὅταν k. 7. καὶ om k. 76, 2. οὐκ ante ἔχοντες om υ. 4. κατέφευγον υ.

δ' οὐδένα ὁρῶ τῶν τόπων τούτων βάσιμον ὄντα, ἀλλὰ
77 πάντα ἀπόκρημνα, φάραγγας, βάραθρα. τί γὰρ ὡς ἀλη-
θῶς ἐρεῖ; ὧν ὁ πατήρ τι πεποίηκε νὴ Δία. ἀλλὰ κατε-
γνώκαθ' ὑμεῖς ἐν τουτοισὶ τοῖς δικαστηρίοις αὐτοῦ θά-
νατον, ὡς πονηροῦ δηλονότι καὶ ἀξίου τεθνάναι. ἀλλὰ
νὴ Δία, εἰ ταῦτ' ἐστὶν αὐτῷ δυσχερῆ τὰ περὶ τὸν πα-
τέρα, εἰς τὸν ἑαυτοῦ βίον καταφεύξεται ὡς σώφρονα καὶ
μέτριον. ποῖον; ὃν ποῦ βεβίωκεν; ὃν μὲν γὰρ ἅπαντες
78 ὑμεῖς ἑωράκατε, οὐκ ἔστι τοιοῦτος. ἀλλ' ὦ τάν, εἰς τὰς
λειτουργίας ἀποχωρήσεται. τὰς πότε ἢ ποῦ γεγονυίας;
τὰς τοῦ πατρός; ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ; φά-
σεις, ἀπαγωγάς, ἐνδείξεις, οὐχὶ λειτουργίας εὑρήσετε. ἀλλὰ
νὴ Δία καὶ χωρὶς τούτων συγγενεῖς πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀ-
γαθοὶ παραστάντες αὐτὸν ἐξαιτήσονται. ἀλλ' οὔτ' εἰσὶν οὔτ'
79 ἐγένοντο πώποτε· πῶς γὰρ τῷ γε μηδ' ἐλευθέρῳ; πλὴν
ἔστι νὴ Δία, ἔστιν ἀδελφός τις οὗτος αὐτῷ, ὁ παρὼν καὶ
τὴν καλὴν δίκην αὐτῷ λαχών. περὶ οὗ τὰ μὲν ἄλλα τί
δεῖ λέγειν; ἀδελφὸς δ' ἐστὶ τούτου ὁμοπάτριος καὶ ὁμο-
μήτριος καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς δίδυμος. οὑτοσί, καὶ
τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· ἀλλ' ἐφ' οἷς ὑμεῖς τὴν μιαρὰν Θεο-
δωρίδα, τὴν Λημνίαν, τὴν φαρμακίδα, καὶ αὐτὴν καὶ
80 τὸ γένος ἅπαν ἀπεκτείνατε, ταῦτα λαβὼν τὰ φάρμακα
καὶ τὰς ἐπῳδὰς παρὰ τῆς θεραπαίνης αὐτῆς, ἣ κατ'
ἐκείνης τότ' ἐμήνυσεν, ἐξ ἧσπερ ὁ βάσκανος οὑτοσὶ πε- 794
παιδοποίηται, μαγγανεύει καὶ φενακίζει, καὶ τοὺς ἐπιλή-
πτους φησὶν ἰᾶσθαι αὐτὸς ὢν ἐπίληπτος πάσῃ πονηρίᾳ.
οὗτος οὖν αὐτὸν ἐξαιτήσεται ὁ φαρμακός, ὁ λοιμός, ὃν οἰω-

v. 1. ὁρῶ om υ. 77, 2. πατὴρ αὐτοῦ τι FΥΩυ. τι om k. 3. τούτοις Fυ. αὐτοῦ om υ. 4. ὡς om F. 7. ποῦ] οὐ F et pr υ et γρ Υ. ὃν μὲν] ὃ μὲν Ω. πάντες Fυ. 78, 1. ὦ τάν] ὅταν Σ. 3. ἀλλ' οὐκ εἰσὶν om Ω. 5. καὶ ante χωρὶς om k. τούτου Fυ. κἀγαθοποιοὶ υ. 79, 3. λαχὼν αὐτῷ ΥΩ. 4. ἀδελφὸς δ'] ἀλλ' ἀδελφός γ' k. τοῦδε υ, τούτῳ k. ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ΣΥΩk. 5. οὗτος υ. καὶ om Fkυ. 6. ἄλλα om pr k. θεωρίδα ΣΥΩ et corr k. 7. λημνίδα F. 80, 1. ἀπεκτείνετε Ω. 3. οὗτος Σ.

νίσαιτ' ἄν τις μᾶλλον ἰδὼν ἢ προσειπεῖν βέλοιτο, ὃς αὐτὸς αὑτῷ θανάτε τετίμηκεν, ὅτε τοιαύτην δίκην ἔλαχεν.

81 Τί οὖν λοιπόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἃ κοινὰ νὴ Δία πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ἀγωνιζομένοις παρὰ τῆς τῶν ἄλλων ὑμῶν φύσεως, καὶ οὐδεὶς αὐτὸς ἑαυτῷ ταῦτα φέρει τῶν κρινομένων, ἀλλ' ὑμῶν ἕκαστος ἔχων οἴκοθεν ἔρχεται, ἔλεον, συγγνώμην, φιλανθρωπίαν. ἀλλὰ τούτων γ' ἔθ' ὅσιον οὔτε θέμις τῷ μιαρῷ τούτῳ μεταδοῦναι. διὰ τί; ὅτι, ὃν ἂν αὐτὸς ἕκαστος νόμον τῇ φύσει κατὰ πάντων ἔχῃ, τούτου τυγχάνειν παρ' ἑκάστου δίκαιός ἐςι καὶ αὐ-
82τός. τίνα οὖν νόμον ὑμῖν ἢ τίνα βέλησιν ἔχειν Ἀριςογείτων κατὰ πάντων δοκεῖ; πότερον εὐτυχοῦντας ὁρᾷν καὶ ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ χρηστῇ δόξῃ διάγοντας; καὶ τί ποιῶν ζήσεται; τὰ γὰρ τῶν ἄλλων κακὰ τοῦτον τρέφει. οὐκοῦν ἐν κρίσεσι καὶ ἀγῶσι καὶ πονηραῖς αἰτίαις ἅπαντας εἶναι βούλεται· ταῦτα γεωργεῖ, ταῦτα ἐργάζεται. ὁ δὲ δὴ παμπόνηρος ἄνθρωπος ποῖός τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλοῖτ' ἂν δικαίως; ὁ τρισκατάρατος, ὁ κοινὸς ἐχθρός, ὁ πᾶσι δυσμενής, ὅτῳ μήτε γῆ φέροι καρπὸν μήτ' ἀποθανόντα δέξαιτο; ἐχ ὁ τοιἔτος; ἔγωγε νομίζω.
83τίνος δὲ συγγνώμης ἢ ποίων ἐλέων οἱ σεσυκοφαντημένοι τετυχήκασι παρὰ τούτου, οἷς οὗτος θανάτου πᾶσιν ἐτιμᾶτο ἐν τουτοισὶ τοῖς δικαστηρίοις, "καὶ ταῦτα πρὶν 795
τὴν πρώτην ψῆφον διενεχθῆναι; καὶ ἐφ' οἷς ὁ βάσκανος ἔτος ἔτως ὠμῶς καὶ πικρῶς εἶχε, τέτες ὑμῶν οἱ λαχόντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δίκαια ποιἔντες ἔσωζον, καὶ τοὺς ὑπὸ τέτε συκοφαντουμένους ἀπεψηφίζοντο, καὶ τὸ

ὃν ου
v. 2. αὑτῷ Fv, αυτοῦ ΣΥ. θανάτω v. 81, 5. σ̓υγγν. καὶ φιλανθρωπίαν Fv. οὐδ' — οὐδὲ Fv. 7. κατὰ πάντων ἔχῃ] δῆλος ἢ καθ' ἁπάντων ἔχων Fv, δῆλος ἢ κατὰ πάντων ἔχων k. 82, 2. πότερ' kv. 5. καὶ ἐν ἀγῶσι ΣΥ. 6. ταῦτα — ἐργάζεται in mg ponunt ΣΥ. γεωργεῖται mg Σ. 7. δὴ om Yk. ἄνθρωπος om Σk.
ζῶντι
ὦ om kv. 9. φέροι καρπὸν Σ, καρπὸν φέροι Fv. 10. ἐγὼ k. 83, 2. παρ' αὐτοῦ τετυχήκασιν Fv. 4. πρώτην om Ω. κἂν corr k. 5. οὕτως om k. 6. ὦ om Ωkv. ἐσώζοντο pr k. καὶ post συκοφαντουμένους ponunt Fkv.

84 πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ȣ̓ μετεδίδοσαν τȣ́τῳ. ἀλλ'
ἥ γε τȣ́τȣ πικρία καὶ μιαιφονία καὶ ὠμότης παρῆν καὶ
ἐξητάζετο. ȣ̓χὶ παιδία, ȣ̓χὶ μητέρας τῶν κρινομένων ἐνίων
γραῦς παρεξώσας ὁρῶν οὗτος ἠλέει. εἶτα σοὶ συγγνώμη;
πόθεν ἢ παρὰ τȣ̃; ἢ τοῖς σοῖς παιδίοις ἔλεος; πολλȣ̃ γε
καὶ δεῖ. σὺ τὸν εἰς ταῦτα ἔλεον προδέδωκας, Ἀριστό-
γειτον, μᾶλλον δ' ἀνῄρηκας ὅλως. μὴ δὴ πρὸς οὓς αὐ-
τὸς ἔχωσας λιμένας καὶ προβόλων ἐνέπλησας, πρὸς τού-
τους προσορμίζου· οὐ γὰρ δίκαιον.
85 Εἰ τοίνυν ἀκέσαιτε καὶ τὰς βλασφημίας ἃς κατὰ τὴν
ἀγορὰν περιιὼν καθ' ὑμῶν ἔλεγεν, ἔτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν
μισήσαιτε, καὶ δικαίως. φησὶ γὰρ πολλȣ̀ς ὀφείλειν τῷ δη-
μοσίῳ, τούτους δ' ἅπαντας ὁμοίȣς ὑπάρχειν ἑαυτῷ. ἐγὼ
δὲ πολλȣ̀ς μὲν εἶναι τȣ̀ς ἠτυχηκότας, εἰ καὶ δύ' εἰσὶ μό-
νοι, συγχωρῶ· παντὶ γὰρ πλείους εἰσὶ τοῦ δέοντος, καὶ
ȣ̓δένα τῶν ἄλλων ὀφείλειν ἔδει. οὐ μέντοι μὰ τȣ̀ς θεȣ̀ς
τούτῳ γ' ὑπάρχειν ὁμοίους οἴομαι τούτους, οὐδὲ πολλοῦ
86 δεῖ, ἀλλὰ καὶ τȣ̓ναντίον. ȣ̔τωσὶ δὲ λογίζεσθε. καὶ μή με
ὑπολάβητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς πρὸς ὀφείλοντας ὑμᾶς
τῷ δημοσίῳ διαλέγεσθαι· ȣ̓́τε γὰρ ἔςι μήτε γένοιτο τȣ̃το,
ȣ̓́τ' ἐγὼ νομίζω. ἀλλ' εἴ τῳ τις ἄρα ἢ φίλος ἢ γνώριμός
ἐστιν ἐν τούτοις, ὡς ὑπὲρ τούτου τοῦτον "προσήκει μι- 796
σεῖν, τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. πρῶτον μὲν ὅτι ἀνθρώπȣς
ἐπιεικεῖς, οἷς ἐγγύαι καὶ φιλανθρωπίαι γίγνονται καὶ ὀφλή-
ματ' ἴδια, οἷς οὐ πρόσεσι κοινὰ ἀδικήματα, ἠτυχηκέναι
δὲ συμβέβηκεν, εἰς τὴν ὁμοίαν τάξιν αὑτῷ καὶ βλασφη-
87 μίαν ἄγει, οὐκ ὀρθῶς ȣ̓δὲ προσηκόντως. οὐ γὰρ ὅμοιόν

84, 4. προσεστηκυίας Fυ. ὁρῶν om k. σου pr k. 5. ἢ ante παρὰ om υ. 6. ἔδωκας pr k. ἀριστογεῖτον ΤΩkυ: Ἀριστόγειτον ς. 7. δὴ] δὲ kυ. 8. ἀνέπλησας ΣΤ, ἔπλησας Ω. 85, 1. ἀκούσαιτε Reiskius: ἀκούετε pr k, ἀκούσετε reliqui. καὶ τὰς] καὶ Ω, τὰς Fυ. 3. μισήσετε Σ et omisso ἂν pr k, μισήσατε Ω. δικαίως] δικαίως ἀποκτείναιτε γρ Τ, δικαίως ἀποκτείνετε γρ FΣ. 4. δὲ πάντας Fυ. ὑπάρχειν ὁμοίους Fkυ. 5. μόνοις Ω. 7. ἄλλων πλὴν τούτων ὀφ. υ. 8. οἶμαι τούτους ὁμοίους Fυ. 86, 1. καὶ] πᾶν Fυ, om k. 2. ὑπολάβοιτε k. ὦ om kυ. 3. μήτε] μὴ F et pr k. 7. οἷς αἱ ἐγγύαι Fυ. 8. ἴδια] δίκαια γρ ΣΤ. 87, 1. ἐστιν ὅμοιον Fkυ.

ἐστιν, Ἀριστογεῖτον, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, γράψαντά σε τῶν πολιτῶν τρεῖς ἀκρίτες ἀποκτεῖναι γραφὴν ἁλῶναι παρανόμων, καὶ δέον σε τεθνάναι ἐπὶ ταύτῃ τιμήματος τυχεῖν, καὶ φίλον ἐγγυησάμενον μὴ δύνασθαι ζημίαν ἀπροσδόκητον ἐνεγκεῖν· ἐχ ὅμοιον, ἔ. ἔπειθ' ὅτι τὴν κοινὴν φιλανθρωπίαν, ἣν ὑμεῖς ἔχετ' ἐκ φύσεως πρὸς ἀλλήλες, ἔτος ἀναιρεῖ καὶ διαφθείρει τὸ καθ' αὑτόν, ἴδοιτ' ἂν ἐντεῦθεν. ὑμεῖς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῇ τῆς φύσεως πρὸς ἀλλήλες, ὅπερ εἶπον, χρώμενοι φιλανθρωπίᾳ, ὥσπερ αἱ συγγένειαι τὰς ἰδίας οἰκοῦσιν οἰκίας, ἔτω τὴν
88 πόλιν οἰκεῖτε δημοσίᾳ. πῶς οὖν ἐκεῖναι; ὅπε πατὴρ ἐςὶ καὶ υἱεῖς ἄνδρες, τυχὸν δὲ καὶ τούτων παῖδες, ἐνταῦθ' ἀνάγκη πολλὰς καὶ μηδὲν ὁμοίας εἶναι βελήσεις· ἐ γὰρ τῶν αὐτῶν ἔτε λόγων ἔτ' ἔργων ἐςὶν ἡ νεότης τῷ γήρᾳ. ἀλλ' ὅμως οἵ τε νέοι πάνθ' ὅσ' ἂν πράττωσιν, ἄνπερ ὦσι μέτριοι, οὕτω ποιοῦσιν ὥστε μάλιςα μὲν πειρᾶσθαι λανθάνειν, εἰ δὲ μή, φανεροί γ' εἶναι τοῦτο βουλόμενοι ποιεῖν· οἵ τε πρεσβύτεροι πάλιν, ἂν ἄρ' ἴδωσιν ἢ δαπάνην ἢ πότον ἢ παιδιὰν πλείω τῆς μετρίας, οὕτω ταῦθ' ὁρῶσιν ὥστε μὴ δοκεῖν ἑωρακέναι. ἐκ δὲ τούτων γίγνεταί τε πάνθ' ἃ φέρεσιν αἱ φύσεις, καὶ καλῶς "γίγνεται. 797
89 τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πόλιν οἰκεῖτε, συγγενικῶς καὶ φιλανθρώπως, οἱ μὲν ἔτως ὁρῶντες τὰ τῶν ἠτυχηκότων ἔργα ὥςε, τὸ τῆς παροιμίας, ὁρῶντας μὴ ὁρᾶν καὶ ἀκούοντας μὴ ἀκούειν, οἱ δ' οὕτω ποιοῦντες ἃ πράττουσιν, ὥστ' εἶναι φανεροὶ καὶ φυλαττόμενοι καὶ αἰσχυνόμενοι. ἐκ δὲ τέτων ἡ κοινὴ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτία τῇ πόλει μένει καὶ

v. 1. ἀριστογεῖτων Σ et pr v, ἀριστόγειτον Fk. 2. ἁλῶναι γραφὴν v. 3. ἐπὶ ταύτῃ σε τεθνάναι k, σε ἐπὶ ταύτῃ τεθνάναι Fv. 6. ἐκ φύσεως ἔχετε v. 7. τὸ καθ' — ἐντεῦθεν in γρ Σ, τὸ καθ' αὑτόν in mg k. ἴδοιτε δ' k et γρ Σ. 9. πρὸς ἀλλήλες om F, post χρώμενοι ponit v. 88, 3. ὁμοίους Ω. 5. τε om v.
89, 1. τρόπον] τρόπον τοῦτον Fv. καὶ om TΩ. ὦ om v. 3. ὥστε] ὅπερ F et pr v, ὥσπερ ΣΩ et corr v. 4. ὁρῶν[α]τες — ἀκούον[α]τες F, ὁρῶντες — ἀκούοντες v. 6. καὶ ante φυλαττόμενοι om FΩv. 7. καὶ ante πάντων om Ω.

90 συνέστηκεν ὁμόνοια. ταῦτα τοίνυν Ἀριςογείτων τὰ καλῶς οὕτω πεπηγότα τῇ φύσει καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ὑμετέροις κινεῖ καὶ ἀναιρεῖ καὶ μεταῤῥίπτει, καὶ ἃ τῶν ἄλλων τῶν ἠτυχηκότων ἕκαστος ἀψοφητὶ ποιεῖ, ταῦθ' ὗτος μόνον οὐ κώδωνας ἐξαψάμενος διαπράττεται. οὐ πρύτανις, οὐ κῆρυξ, οὐκ ἐπιστάτης, οὐχ ἡ προεδρεύουσα φυλὴ
91 τότε κρατεῖν δύναται. ἐπειδὰν ὖν τις ὑμῶν ἐφ' οἷς ὗτος ἀσελγαίνει λυπηθεὶς εἴπῃ „τουτονὶ δὲ ταῦτα ποιεῖν, καὶ ταῦτ' ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ,'' τί δ'; ὐ καὶ ὁ δεῖνα, φησίν, ὀφείλει; τὸν ἐχθρὸν ἕκαστος ὑπειπὼν τὸν ἑαυτοῦ. ὥςε τὴν πονηρίαν τὴν τότε αἰτίαν εἶναι τῶν βλασφημιῶν, αἳ περὶ τῶν ὐχ ὁμοίων τότῳ διὰ τῦτον γίγνονται.
92 Λοιπὸν τοίνυν ἐςὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς ἀπαλλαγῆναι βυλομένοις τούτου, ἀδίκημα σαφὲς καὶ ἐναργὲς ἔχοντας ἐκ τῶν νόμων μάλιςα μὲν αὐτῷ θανάτυ τιμῆσαι, εἰ δὲ μή, τοσῦτον ἐπιθεῖναι τίμημα χρημάτων ὅσον μὴ δυνήσεται φέρειν· ἄλλη γὰρ οὐκ ἔστιν ἀπαλλαγὴ τό-
93 του, σαφῶς ἐπίςασθε. καὶ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν μὲν ἄλλων ἀνθρώπων ἄν τις ἴδοι τὺς μὲν βελτίςυς καὶ 798
μετριωτάτους αὐτῇ τῇ φύσει πάντα ποιῦντας ἑκόντας ἃ δεῖ, τοὺς δὲ χείρους μὲν τούτων, ἔξω δὲ τοῦ πονηροὺς ἄγαν κληθῆναι, τῷ φόβῳ τῷ πρὸς ὑμᾶς καὶ τῷ τοῖς αἰσχροῖς καὶ λόγοις καὶ ὀνείδεσιν ἀλγεῖν εὐλαβυμένυς ἐξαμαρτάνειν· τοὺς δὲ πονηροτάτους καὶ τὺς ἐξαγίςυς ὀνο-
94 μαζομένυς τάς γε συμφορὰς σωφρονίζειν λέγυσιν. ὗτοσὶ τοίνυν Ἀριστογείτων τοσοῦτον ὑπερῆρκεν ἅπαντας ἀνθρώπους πονηρίᾳ, ὥστ' ὐδὲ παθὼν ἐνυθετήθη, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀδικήμασι καὶ πλεονεκτήμασι πάλιν εἴληπται. καὶ τοσύτῳ πλείονος ὀργῆς ἄξιός ἐςι νῦν ἢ πρότε-

90, 2. ἡμετέροις k. 3. μεταῤῥίπτει FΥΩυ; μεταῤῥιπτεῖ ς. Σ, ut plerumque, accentu caret. 4. τῶν om Ω. 6. οὐχ ἡ] οὐχὶ υ.
91, 2. εἴπῃ post ποιεῖν ponunt Fkυ. δὲ om FΣΥΩυ. 4. ἕκαστον ΣΥΩυ. 92, 1. ὦ om kυ. 2. ἀδίκημα] παράδειγμα Fυ.
3. θανάτου αὐτῷ Fυ. 4. ἀναθεῖναι Σ, ἐπιαναθεῖναι Υ.
5. μὴ] οὐ Fυ. 93, 2. ἴδῃ υ. 5. καὶ τῷ] καὶ τὸ k. 7. τὺς ante ἐξαγίστους om ΣΥΩk. 94, 1. γε] τε υ, om ΣΥ. 2. πάντας Fkυ.
3. οὔτε k. 5. τοσοῦτο k.

ρον, ὅσῳ τότε μὲν γράφειν μόνον ᾤετο δεῖν παρὰ τοὺς νόμους, νυνὶ δὲ πάντα ποιεῖν, αἰτιᾶσθαι, λέγειν, διαβάλλειν, [ἄγειν,] βλασφημεῖν, θανάτου τιμᾶσθαι, εἰσαγγέλλειν, κακολογεῖν τοὺς ἐπιτίμους αὐτὸς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ·
95 τούτου γὰρ οὐδέν ἐστι δεινότερον. τὸ μὲν οὖν νουθετεῖν τοῦτον μανία· ὃς γάρ, οἷς ὁ δῆμος ἅπας τοὺς ἐνοχλοῦντας ἑαυτὸν νουθετεῖ θορύβοις, μηδὲ πώποθ' ὑπεῖξε μηδὲ διετράπη, ταχύ γ' ἂν φροντίσειε τοῦ παρ' ἑνὸς λόγου. ἀνίατον, ἀνίατον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμά ἐστι τὸ τούτου. δεῖ δὴ πάντας, ὥσπερ οἱ ἰατροί, ὅταν καρκίνον ἢ φαγέδαιναν ἢ τῶν ἄλλων ἀνιάτων τι κακῶν ἴδωσιν, ἀπέκαυσαν ἢ ὅλως ἀπέκοψαν, οὕτω τοῦτο τὸ θηρίον ὑμᾶς ἐξορίσαι, ῥῖψαι ἐκ τῆς πόλεως, ἀνελεῖν, μὴ περιμείναντάς τι παθεῖν, ὃ μήτ' ἰδίᾳ μήτε δημοσίᾳ γένοιτο, ἀλλὰ
96 προευλαβηθέντας. ὡδὶ γὰρ ὁρᾶτε. οὐδένα πώποτ' ἴσως ὑμῶν ἔχις ἔδακεν οὐδὲ φαλάγγιον, μηδὲ δάκοι· ἀλλ' ὅμως 799
ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἐπὰν ἴδητε, εὐθὺς ἀποκτείνετε. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὅταν συκοφάντην καὶ πικρὸν καὶ ἔχιν τὴν φύσιν ἄνθρωπον ἴδητε, μὴ πότε ἕκαστον ὑμῶν δήξεται περιμένετε, ἀλλ' ὁ προστυχὼν ἀεὶ τιμωρείσθω.

97 Λυκοῦργος μὲν οὖν τὴν Ἀθηνᾶν ἐμαρτύρετο καὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, καὶ καλῶς ἐποίει. ἐγὼ δὲ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους καὶ τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνων ἀνακαλῶ, ὧν οὐδ' ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἠφάνικεν, εἰκότως· ἐπολιτεύοντο γὰρ οὐχὶ τοῖς πονηροτάτοις καὶ συκοφάνταις συνεργεῖν διδόντες ἑαυτούς, οὐδὲ τὸν ἐντὸς τείχους φθόνον ἀσκοῦντες ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τῶν ῥητόρων

v. 1. μόνον] νόμον υ. 2. πάντα] ταῦτα Fυ et γρ Υ. 3. ἄγειν om Σk, ἀπάγειν mg k. 95, 4. φροντίσειέ τι τοῦ Fkυ. 5. τὸ post ἐστι om k. τούτου] τοῦδε υ. 6. οἱ om pr υ. 7. τι om ΣΥΩk.
96, 1. ὑμῶν ἴσως Fυ. 2. μήτε FΣΩ. δάκοι] δάκοι ποτέ FΩυ. 3. πάντα Fυ. ἐπὰν] ἂν k. εὐθὺς in γρ Σ. ἀποκτενεῖτε F. 4. ὦ om kυ. 7. ἀεὶ ΣΥΩk: αἰεὶ ς. τιμωρησάσθω ΥΩ.

97, 1. ἐμαρτύρατο υ (ε supra), ἐμαρτύρατο k. 2. καλῶς γ' ἐποίει FΩυ. 3. τὰς post ἀρετὰς om k. 4. ὁ om Fυ. ἠφάνισεν υ. 5. καὶ τοῖς συκοφάνταις Fk. 6. συνερεῖν k.

καὶ τῶν ἰδιωτῶν τὲς μὲν σώφρονας καὶ χρηςὲς τιμῶντες, τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ θρασεῖς μισοῦντες καὶ κολάζοντες, ἐξ ὧν πάντες ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐγένοντο.

98 Ἓν δ' εἰπὼν ἔτι παύσασθαι βούλομαι. ἔξιτε αὐτίκα δὴ μάλα ἐκ τοῦ δικαστηρίου, θεωρήσεσι δ' ὑμᾶς οἱ περιεςηκότες καὶ ξένοι καὶ πολῖται, καὶ κατ' ἄνδρα εἰς ἕκαςον τὸν παριόντα βλέψονται καὶ φυσιογνωμονήσεσι τὲς ἀποψηφισαμένες. τί ἂν ἐρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ προέμενοι τοὺς νόμους ἔξιτε; ποίοις προσώποις ἢ τίσιν ὀφθαλμοῖς πρὸς ἕκαςον τούτων ἀντιβλέψετε; πῶς δ' εἰς
99 τὸ μητρῷον βαδιεῖσθε, ἄν τι βέλησθε; ἐ γὰρ δήπε εἰς καθ' ἕνα ὑμῶν ἕκαςος ὥσπερ ἐπὶ κυρίες τὲς νόμες πορεύσεται, εἰ νῦν μὴ βεβαιώσαντες αὐτὲς ἔξιτε ἅπαντες κοινῇ. πῶς δὲ ταῖς νεμηνίαις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβαίνοντες τἀγαθὰ τῇ πόλει διδόναι καὶ ἕκαςος ἑαυτῷ τοῖς θεοῖς 800 εὔξεται, ὅταν ὄντος τέτε ἐκεῖ καὶ τε πατρὸς αὐτε τε χρηστε τἀναντία τοῖς ὅρκοις καὶ τοῖς ἐκεῖ γράμμασιν ἐγνω-
100 κότες ἦτε; ἢ τί ἐρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί ἐρεῖτε, ἄν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ γνωρίσας τὲς ἀποψηφισαμένες; τί φήσετε; ἀρέσκειν τοῦτον ὑμῖν; καὶ τίς ὁ τοῦτο τολμήσων εἰπεῖν; τίς ὁ τῆς τούτου πονηρίας μετ' ἀρᾶς καὶ κακῆς δόξης κληρονομεῖν βουλησόμενος; ἀλλ' ἐκ αὐτὸς ἕκαςος ἀποψηφίσασθαι; οὐκοῦν καταράσεσθε τοῖς ἀποψηφισαμένοις, τἔτο τὸ πιςὸν ἕκαςος διδὲς ὡς οὐκ αὐτὸς οὗτός
101 ἐστιν. καὶ τί δεῖ ταῦτα ποιεῖν, ἐξὸν εὐφημεῖν καὶ ἅπαντας ἅπασι πάντα τἀγαθὰ εὔχεσθαι, καὶ ὑμᾶς ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἅπαντας ὑμῖν, προσ-

v. 3. ἅπαντες k. 98, 2. προεστηκότες υ. 3. εἰς ἕκαστον τὸν] ἕκαστος ΣΤΩ, εἰς ἕκαστος τὸν corr υ, εἰς ἕκαστον k. 5. ἀπεψηφισμένους k. ἐρεῖτε] ἐρεῖτε τί ἐρεῖτε k. ὦ om kυ. 6. προσώποις in γρ ΣΤ. 7. ἀντιβλέψεσθε Fυ. 99, 1. εἰς] γε k, om Fυ. 2. ὥσπερ] ὡς k. πορεύεται k. 3. νῦν] τοίνυν Τ. 4. τὴν om pr k. 6. ἐκ εἶ om Σ. πατρὸς] ἀδελφοῦ corr k. 100, 1. ἦτε om pr υ. ἢ om Σkυ. ὦ om Ωkυ, 2. ἀπεψηφισμένους ΣΤΩk. 5. βουλόμενος pr k. ἕκαστος] ἕκαστος φήσει γρ FΤ et rc Σk. 6. καταψηφίσασθαι F, om cum ipsis οὐκοῦν καταράσεσθε τοῖς k. καταρᾶσθαι FΤυ. ἀπεψηφισμένοις k, καταψηφισαμένοις Ω. 7. τὸ om k. ἕκαστον υ. 101, 2. πᾶσι k.

θήσω δὲ καὶ τοὺς ξένους καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας; ἐφῖκται γάρ, ἐφῖκται πάντων ἡ τούτου κακοπραγμοσύνη, καὶ πᾶσι βȣλομένοις ἐστὶν ἀπαλλαγῆναι τῆς τȣ́τȣ πονηρίας καὶ δίκην δεδωκότα αὐτὸν ἐπιδεῖν.

26.

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Β.

Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ ὀφείλει τῷ δημοσίῳ Ἀριστογείτων ȣ̔τοσὶ καὶ ȣ̓κ ἔϛιν ἐπίτιμος καὶ οἱ νόμοι διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν [ἐν τῷ δήμῳ] μὴ ἐξεῖναι λέγειν τοῖς τοιούτοις, φανερῶς ἐπιδέδεικται, ὦ ἄνδρες δικασταί. δεῖ δ' 801
ὑμᾶς ἅπαντας μὲν ἀπείργειν καὶ κωλύειν τοὺς παρανομοῦντας, πολὺ δὲ μάλιϛα τȣ̀ς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὄντας καὶ
2 τοὺς πολιτευομένους· διὰ γὰρ τούτους τὰ κοινὰ καὶ βλάπτεσθαι πέφυκεν, ἂν ὦσι φαῦλοι, καὶ τὰ μέγιστα πάλιν ὠφελεῖσθαι, ἐὰν ὦσιν ἐπιεικεῖς καὶ θέλωσιν ἐμμένειν τοῖς νόμοις. ὡς, ἂν ἅπαξ δῶτε τοῖς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἐγχειροῦσί τι πράττειν τὸ παρανομεῖν καὶ καταφρονεῖν τῶν ὡρισμένων δικαίων, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἅπαντας ἀπολαύειν
3 [τῆς τȣ́των κακίας] τȣ̀ς μετέχοντας τῆς πόλεως. ὥσπερ γὰρ τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἁμαρτημάτων, ἃ συμβαίνει περὶ τȣ̀ς πλȣ̃ς, ὅταν μὲν τῶν ναυτῶν τις ἁμάρτῃ, βραχεῖαν τὴν βλάβην ἤνεγκεν, ὅταν δ' ὁ κυβερνήτης ἀποσφαλῇ, κοινὴν τὴν ἀτυχίαν ἅπασι τοῖς ἐμπλέουσι κατεσκεύασεν, ὡσαύτως τὰ μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτήματα οὐκ εἰς τὸ πλῆθος εἰς δ' αὐτȣ̀ς ἤνεγκε τὰς βλάβας, τὰ δὲ τῶν ἀρ-
4 χόντων καὶ πολιτευομένων εἰς ἅπαντας ἀφικνεῖται. διὸ

v. 2. ἐφῖκται om F. καὶ πᾶσι — ἐπιδεῖν om pr k. 4. αὐτὸν ἐπιδεῖν] ἰδεῖν Σ. 1, 1. καὶ om v. Ἀριστογείτων om k. 3. ἐν τῷ δήμῳ om Fkv. τοῖς τοιούτοις λέγειν Fv. 4. ὦ δικασταί k, ἄνδρες δικασταί Fv, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ΣΥΩ. 5. πάντας k. 2, 2. ἂν] ἐὰν Ωk. sic et paullo infra. 5. τι om Fv. 6. ἅπαντας om v. 3, 1. τῆς τούτων κακίας om Ωv, in γρ habent FΥ, in mg Σk. 4. ἀποσφαλῇ] ἀποσφαλῇ ἢ διαμάρτῃ FΥΩkv. 5. κοινῇ FΩv. συμπλέουσι Fkv. παρεσκεύασεν ΣΥΩk. 4, 1. ἅπαντας ὑμᾶς ἀφ. FΩv, ἅπαντας ὑμῶν ἀφ. k.

καὶ τὰς τιμωρίας ὁ Σόλων τοῖς μὲν ἰδιώταις ἐποίησε βρα-
δείας, ταῖς δ' ἀρχαῖς καὶ τοῖς δημαγωγοῖς ταχείας, ὑπο-
λαμβάνων τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι καὶ παρὰ τὸν χρόνον τὸ
δίκαιον λαβεῖν, τοῖς δ' οὐκ εἶναι περιμεῖναι· τὸ γὰρ τι-
μωρησόμενον οὐχ ὑπέσται τῆς πολιτείας καταλυθείσης.
καὶ τούτοις τοῖς δικαίοις οὐδεὶς οὕτως οὔτε ἀναιδὴς οὔθ'
ὑπὲρ ὑμᾶς φρονῶν ἐστὶν ὅστις ἀντιλέγειν ἐπιχειρήσει, πλὴν
Ἀριστογείτονος τουτουῒ καὶ τῆς τούτου [τόλμης καὶ] πονη-
ρίας. ἀλλὰ πάσας τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς πολιτευομένους 802
εὑρήσομεν, ἐπειδὰν ἅπαξ τι καταγνῶτε ὑμεῖς, τούτοις ἐμ-
5 μένοντας. τοῦτο μὲν γὰρ ὅταν ἀποχειροτονηθῶσί τινες
τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς, παραχρῆμα πέπαυνται ἄρχοντες καὶ
τοὺς στεφάνους περιῄρηνται· τοῦτο δ' ὅσοις τῶν θεσμο-
θετῶν εἰς Ἄρειον πάγον οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ἀνελθεῖν, πα-
ρέντες τὸ βιάζεσθαι στέργουσιν εἴκοντες ταῖς ὑμετέραις
γνώσεσιν. καὶ ταῦτ' εἰκότως ποιοῦσιν· ὥσπερ γάρ, ὅταν
ἄρχωσι, τοὺς ἰδιώτας οἴονται δεῖν αὐτοῖς πειθαρχεῖν, ὡσαύ-
τως, ὅταν αὐτοὶ ἰδιῶται γένωνται πάλιν, τοῖς τῆς πόλεως
6 ἄρχουσι νόμοις δικαίως ἂν ἀκολουθοῖεν. ἔτι τοίνυν οἱ πο-
λιτευόμενοι πάντες, ἐκ τῶν παλαιῶν εἰ βούλεσθε ἀρξάμε-
νοι χρόνων θεωρεῖν, ὡσαύτως φαίνονται εἴκοντες τοῖς
ὑμετέροις δικαίοις. Ἀριστείδην μὲν γάρ φασιν ὑπὸ τῶν
προγόνων μετασταθέντα ἐν Αἰγίνῃ διατρίβειν, ἕως ὁ δῆ-
μος αὐτὸν κατεδέξατο, Μιλτιάδην δὲ καὶ Περικλέα ὄφλον-
τας, τὸν μὲν τριάκοντα τὸν δὲ πεντήκοντα τάλαντα, ἐκτί-
7 σαντας οὕτω δημηγορεῖν. ὃ καὶ δεινότατον ἂν εἴη συμ-

v. 1. βραδείας ἐποίησε Fv. 4. ἐνεῖναι ΥΩ. 5. ὑπέσται] ὑπολείπεσθαι ἔτι k. 8. τούτου Fv. τούτου] του Σ. τόλμης καὶ om Σk. 9. τὰς] καὶ τὰς FΣkv. 10. τι] τινὸς k. τούτους F. 5, 4. τέ om Fv. 5. εἴκοντες] ἐμμένοντες Fv, om k. 6. ταῦτ'] τοῦτο ΣΥΩk. ποιοῦσιν om Ω, in γρ habet Υ. 7. αὐτοὺς Σ. 8. τοῖς om Ω. 6, 1. οἱ om pr Υ. 3. φαίνονται] αὐτοὶ φαίνονται k, φαίνονται καὶ αὐτοὶ Fv. 4. γάρ] γέ τι ΥΩk. 5. μεταθέντα k. cf. Valcken. ad Herodot. 8, 81. αὐτὸν ὁ δῆμος Fv. 6. ὀφείλοντας ΣΥΩ. 7. τάλαντα om Σ, in mg habet Υ. 7, 1. ὃ καὶ δεινότατον] καὶ δεινὸν Σ et pr Υ. εἴη γε σ. ΥΩ.

βαῖνον, τοὺς μὲν πολλὰ καὶ μεγάλα ποιήσαντας ὑμᾶς
ἀγαθὰ μὴ τυχεῖν ταύτης τῆς δωρεᾶς, ὥστε παρὰ τοὺς νό-
μους τι τοὺς κειμένους ὑμῖν πρᾶξαι, τὸν δὲ μηδὲν μὲν ἀγα-
θὸν εἰργασμένον ὑπερπλήθη δ' ἐξημαρτηκότα, τοῦτον
οὕτω προχείρως φαίνεσθαι καὶ παρὰ τὸ συμφέρον καὶ τὸ
δίκαιον ἐξουσίαν παρ' ὑμῶν τοῦ παρανομεῖν εἰληφότα.
καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν παλαιῶν; ἀλλὰ τοὺς ἐφ' ὑμῶν
αὐτῶν ἀναλογίσασθε, εἴ τις οὕτως ἀναιδὴς γέγονε πώπο- 803
τε· οὐδένα γὰρ ἂν εὕροιτε, εἰ βούλοισθε ἀκριβῶς ἐξετάζειν.
8 χωρὶς τοίνυν τούτων, ὅταν τις ψηφίσματος ἢ νόμου γρα-
φὴν ἀπενέγκῃ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὁ μὲν νόμος ἢ τὸ
ψήφισμα ἄκυρόν ἐστιν, ὁ δὲ θεὶς ἢ γράψας οὐδὲν ἀναι-
σχυντεῖ βιαζόμενος, ἀλλ' ὅ τι ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, τούτῳ
ἐμμένει, κἂν ᾖ πρῶτος τὸ δύνασθαι λέγειν ἢ πράττειν
ἐν ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ἃ μὲν ἅπαντες ὑμεῖς
συλλεγέντες ἐψηφίσασθε κατὰ τοὺς νόμους, ἄκυρα εἶναι,
τὴν δὲ Ἀριστογείτονος βούλησιν εἰς τὸ παρανομεῖν κυ-
ριωτέραν οἴεσθαι δεῖν τῶν νόμων αὐτῶν καταστῆσαι;
9 πάλιν τοίνυν ὅταν τις ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον
μέρος τῶν ψήφων, ἐφ' οἷς οἱ νόμοι κελεύουσι τὸ λοιπὸν
μὴ γράφεσθαι μηδ' ἀπάγειν μηδ' ἐφηγεῖσθαι, τὸν αὐτὸν
τρόπον παρὰ ταῦτ' οὐδεὶς οἴεται δεῖν πράττειν τῶν ἐνό-
χων ὄντων τούτοις τοῖς ἐπιτιμίοις. Ἀριστογείτονι δ', ὡς
ἔοικε, μόνῳ τῶν ἁπάντων οὐδὲν οὔτε δικαστήριον οὔτε
10 νόμος κυριώτερόν ἐστι τῆς αὑτοῦ βουλήσεως. καὶ ταῦτα
πάντα οὕτω διαφυλάττουσιν οὐδὲ πώποτε οὔθ' ὑμῖν οὔτε
τοῖς προγόνοις μετεμέλησεν. ἔστι γὰρ δημοκρατίας φυ-
λακὴ τὸ τῶν μὲν ἐχθρῶν ἢ βουλευομένους ἢ μαχομένους
περιεῖναι, τῶν δὲ νόμων ἢ προαιρουμένους ἢ συναναγκα-

v. 2. τυχεῖν] μετέχειν ΣΥΩ. 3. τοὺς κειμένους om Fυ. ὑμῖν] παρ' ὑμῖν Fυ. μὲν om ΣΥυ. 4. παμπληθῆ Fυ. 5. καὶ παρὰ τὸ δ. υ. 9. γὰρ ἂν om pr Υ; ἂν om FΣυ. εὑρήσετε υ. βούλεσθε k, βουλήσεσθε ΣΥΩ. 8, 5. τῷ ΣΥ et corr k. 6. ὑμεῖς] οἱ γρ k. 7. κατὰ] διὰ ΣΥΩk. 9. οἴεσθε υ. 9, 1. μὴ om Σ. 3. ἀφηγεῖσθαι Fυ. 6. πάντων Fυ. 10, 1. κυριώτερός Ωkυ. 4. τὸ om ΣΥΩk. βουλομένους Ω. 5. συναγωνιζομένους F et γρ Υ.

ζομένους ἡττᾶσθαι. καὶ ταῦθ' ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον
προσήκει πράττεσθαι, καὶ παρ' αὐτοῦ τούτου συνωμολόγη-
11 ται. ὅτε γὰρ Ὑπερίδης ἔγραψε, τῶν περὶ Χαιρώνειαν
ἀτυχημάτων τοῖς Ἕλλησι γενομένων καὶ τῆς πόλεως ὑπὲρ
αὐτῶν τῶν ἐδαφῶν εἰς κίνδυνον μέγιστον κατακεκλειμέ-
νης, εἶναι τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους, ἵν' ὁμονοοῦντες ἅπαν- 804
τες ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προθύμως ἀγωνίζωνται, ἐάν τις
κίνδυνος τηλικοῦτος καταλαμβάνῃ τὴν πόλιν, τούτου τοῦ
ψηφίσματος γραφὴν παρανόμων ἀπενέγκας ἠγωνίζετο ἐν
12 τῷ δικαστηρίῳ. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν εἰς μὲν τὴν ὑπὲρ
τῆς πατρίδος σωτηρίαν μηδενὶ τῶν πολιτῶν Ἀριστογεί-
τονα τουτονὶ συγχωρῆσαι τυχεῖν τῆς ἐπιτιμίας, εἰς δὲ τὴν
αὐτοῦ παρανομίαν παρὰ πάντων ὑμῶν ἀξιοῦν λαμβάνειν
τὴν αὐτὴν δωρεάν; καίτοι πολύ γε νομιμώτερον καὶ δι-
καιότερον τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο ἦν οὗ σὺ νῦν ἀξιοῖς ψηφί-
13 σασθαί σοι τουτουσί. τὸ μὲν γὰρ ἴσον καὶ κοινὸν ἅπασι
τοῖς πολίταις ἦν, τὸ δ' ἄνισον καὶ σοὶ μόνῳ τῶν ἐν τῇ
πόλει τὴν πλεονεξίαν κατασκευάζον· καὶ τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ
μὴ γενέσθαι τὴν εἰρήνην ἐφ' ᾧ τε ἕνα κύριον τῆς ὅλης
πολιτείας καταστῆναι, τὸ δ' ὑπὲρ τοῦ τὰ τουτωνὶ δόγματα
καὶ νόμιμα ἐκ παλαιοῦ παραδοθέντα ὑπὸ τῶν προγόνων
σοὶ μόνῳ δεδόσθαι ἐξουσίαν ἀδεῶς παραβαίνοντι καὶ
14 πράττοντι ὅ τι ἂν βουληθῇς. ἡδέως δ' ἂν ἔγωγ' αὐτὸν
ἐρωτήσαιμι, πότερα ἔννομον καὶ δικαίαν ἐποιήσατο τοῦ
ψηφίσματος τὴν γραφὴν ἢ τοὐναντίον ἄδικον καὶ παρά-
νομον. εἰ μὲν γὰρ ἀσύμφορον καὶ τῷ δήμῳ βλαβεράν,
δι' αὐτὸ τοῦτο δικαίως ἂν ἀποθάνοι· εἰ δὲ συμφέρουσαν
καὶ τοῖς πολλοῖς ὠφέλιμον, διὰ τί νῦν τἀναντία οἷς αὐτὸς
ἔγραψας ψηφίζεσθαι τούτους ἀξιοῖς; ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνα δί-

v. 2. συνωμολόγηται] φανερῶς συνωμολόγηται Fkv, φανεροῖς συνωμολογήσηται Ω. 11, 1. χερωναν F. 2. γινομένων Ω. 3. κίνδ. τὸν μέγιστον k. κατακεκλειμένης k, κατακεκλιμένης F et pr v, κατακεκλεισμένης Σ et corr v. 5. ἐάν] ὅταν FΩk. 12, 4. αὐτοῦ] τούτου Fv. 13, 2. τῶν] τῶι Ω. 4. τῆς πολιτείας ὅλης v. 5. τούτων k. 14, 1. δ' om pr k. 4. καὶ om Ω. 5. δι' αὐτὸ] διὰ Fv. ὑποθάνοις Fv. 7. ψηφίσασθαι k.

15 καια οὔτε ταῦτ' ἔννομα οὐδὲ συμφέροντά ἐστιν ὑμῖν. ὁρῶ
δ' ὑμᾶς ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην ἔχοντας τὴν
γνώμην καὶ περὶ ὑμῶν αὐτῶν· πολλὰς γὰρ ἐνδείξεις ἤδη 805
κατεψηφίσασθε ἰδιωτῶν ἀνθρώπων. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν
ἐφ' ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἐξετάζεσθαι ἀκριβῶς τοὺς νόμους,
ἐπὶ δὲ τῶν περιεργαζομένων τε καὶ κοινῇ πάντας ἐνοχλούν-
των καὶ προσποιουμένων ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἶναι ῥαθύμως
οὕτως ἔχειν;

16 Οὐ γὰρ δή τινες ὑμῶν οὕτως ἔχουσιν, ὡς προσήκειν
μὲν ταῦθ' οὕτως ἔχειν ὡς ἐγὼ λέγω, διὰ δὲ τὴν ἐπιείκειαν
τὴν Ἀριστογείτονος καὶ τὸ χρήσιμον αὐτὸν ὑμῖν εἶναι πα-
ροπτέον τι καὶ παρανομοῦντα αὐτόν. ὅτι μὲν γὰρ πονηρὸς
καὶ τὸν τρόπον ἄδικος, ἱκανῶς ὑμῖν, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, ἐκ
τῶν προειρημένων Λυκοῦργος ἐπιδέδειχεν· ὅτι δ' οὐδὲ χρή-
σιμος, ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων ἄν τις αὐτὸν θεωρή-
17 σειεν. τίνα γὰρ παραγαγὼν εἰς τὸ δικαστήριον, ὧν αἰτιᾶ-
ται, τούτων ᾕρηκε κατηγορῶν; ἢ ποῖον πόρον ὑμῖν πεπό-
ρικεν; ἢ τί ψήφισμα γέγραφεν, ᾧ πεισθέντες ὑμεῖς οὐ
πάλιν μετανοῆσαι προείλεσθε; καὶ γὰρ ταῦθ' οὕτω σκαιός
ἐστι καὶ βάρβαρος τὸν τρόπον, ὥσθ' ὅταν ὑμᾶς ἴδῃ πα-
ρωργισθέντας τι πρός τινας καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος πα-
ροξυνθέντας, τηνικαῦτα παρὰ τὴν ὀργὴν ὑμῶν τὰ βου-
18 λήματα λαβὼν τοῖς καιροῖς ἐναντιοῦται. δεῖ δὲ τὸν πολι-
τευόμενον ὑπὲρ ὑμῶν οὐχὶ τοῖς ἐξαίφνης μετ' ὀργῆς πά-
θεσιν ὑμῖν συμπίπτουσιν ἐπακολουθεῖν, ἀλλὰ τοῖς λο-
γισμοῖς καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ὑπάρχουσι καιροῖς· τὰ
μὲν γὰρ ταχὺ μεταπίπτειν εἴθισται, τὰ δὲ διαμένειν καὶ
πλείω χρόνον ὑπάρχειν. ὧν οὗτος οὐδὲν ἐνθυμούμενος

15, 2. ἔγωγε ὑμᾶς k. ὦ δικασταί k, ἄνδρες δικασταί Fv, ὦ ἄν-
δρες ἀθηναῖοι ΣΥΩ. 5. μὲν om Ω. 6. τε] τι Σ et pr Y.
16, 1. προσήκει k. 5. τρ. δεινῶς ἄδικος Σ. 6. ἐπέδειξεν Fv.
ου
17, 1. ᾐτιᾶτο Fv. 2. τούτων Y, τούτου corr v, τοῦτον k.
κατηγόρηκε καὶ εἷλε ΣΥΩ et corr v, ᾕρηκε κατηγορῶν k, εἴρηκε
κατηγορῶν F. 5. παρωργισθέντας τι πρός τινας] πρός τινος ὀργι-
σθέντας k. τί om etiam v. 18, 4. καιροῖς ἀκολουθεῖν τὰ Fv.
6. πλείονα Fv.

ἐλέγχει τὰ ἀπόῤῥητα τῆς πολιτείας, ὥστε ταὐτὰ ἀναγκάζεσθαι καὶ κύρια καὶ πάλιν ἄκυρα ποιεῖν. 806

19 Ἀλλ' ἴσως ὅτι πρὸς ἅπαντας ἀεὶ προαιρεῖται λοιδορεῖσθαι καὶ διαβοᾶσθαι καὶ μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα, διὰ ταῦτα περιποιῆσαι νῦν αὑτὸν ἁρμόττει. ἀλλὰ ταῦτά γε νὴ τὴν Ἀθηνᾶν ὄνειδός ἐστιν, ἄνδρες δικασταί, τὰ γιγνόμενα τῇ πόλει ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ διὰ τὰς τούτων ἀπονοίας ἐπονείδιστον ἤδη τὸ πολιτεύεσθαι παρὰ τοῖς ἐπιεικέσιν ὑμῶν ἐςίν. εἰ δ' οὖν τινὶ τοῦθ' ὑμῶν ἐν ἡδονῇ συμβέβηκεν, οὐκ ἀπορήσετε τῶν τοιαῦτα ποιησόντων, ἐπεὶ καὶ νῦν μεστὸν τὸ βῆμ' ἐστίν. οὐ γὰρ ἐπιτιμᾶν τοῖς συμβεβουλευμένοις χαλεπόν, ἀλλὰ συμβουλεῦσαι καὶ πεῖσαί

20 τι τῶν δεόντων ὑμᾶς ψηφίσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον τοῖς αὐτοῖς τούτοις χρώμενος λόγοις ἐξηπάτησεν ὑμᾶς, ὅτ' ἠγωνίσατο τὴν προτέραν ἔνδειξιν, ἣν μὲν οὐδ' οὕτω δίκαιον παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους τι συγχωρεῖν (οὐ δεῖ γὰρ παρανομεῖν δόντας τισὶ τὺς ἄλλους κατὰ τοὺς νόμυς ἀξιοῦν πράττειν), οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως γε εὐλογώτερον ἦν τὸ πιστεῦσαι καὶ καταχαρίσασθαι καὶ

21 προέσθαι τι τῶν τοιύτων. ἐπειδὴ δὲ τότ' ἀφέντες ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μικρὸν ὕστερον τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς πράττοντα καὶ λέγοντα μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ, πάλιν ἐκολάσατε, τίς ὑπολείπεται σκῆψις ὑμῖν ἁρμόττουσα, ἂν νῦν παρακρουσθῆτε; ὧν μὲν γὰρ ἔργῳ πεῖραν εἰλήφατε, τί δεῖ τοῖς λόγοις πιστεύειν; ὧν δὲ μηδέπω τὴν δοκιμασίαν ἔχετε ἀκριβῆ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ἐκ τῶν λεγομένων

v. 1. ἐλέγχεται Σ et pr Υ. 19, 1. αἰεὶ kv. 2. καὶ διαβοᾶσθαι καὶ μέμφεσθαι] διαβοᾶσθαι μέμφεσθαι k, καὶ μέμφεσθαι καὶ διασπᾶσθαι F et pr v, καὶ διαβάλλεσθαι γρ Σ. 3. ταῦτα μὲν π. Ω. 4. τὰ γιγνόμενα τῇ πόλει ΣΥΩv, γιγνόμενα τῇ πόλει F, τῇ πόλει γιγν. k. 5. τούτων] τῶν τοιούτων k. 7. τινὶ τοῦθ'] τινὶ Fv, ταῦτά τισιν k. 8. τῶν τὰ τοιαῦτα k. 9. συμβουλευομένοις k. 10. συμβουλεῦσαι] καὶ συμβουλεῦσαι ΥΩ, συμβεβουλευσαι Σ. 20, 1. τι ante καὶ ponunt Fkv. 2. λογισμοῖς v. 3. ἠγωνίζετο Fkv. 4. δίκ. τὸ παρὰ Fkv. 5. τε om Υ, post συγχωρεῖν ponit v. γὰρ] γὰρ τὸ k. 6. τὸν νόμον k. 21, 1. τοιούτων] ποιούντων v. 2. μελλούσαις] ὁμολογουμέναις ΣΥΩk. 4. ἐὰν k. 5. νυνὶ ΥΩ.

22 ἴσως ἀναγκαῖόν ἐστι κρίνειν. θαυμάζω δ' ἔγωγε τῶν οὕτως
ἐχόντων ὥστε τὰ μὲν ἴδια τοῖς ἐκ τῶν παρελθόντων χρό-
νων οὖσιν ἐπιεικέσι, τέτοις παρακατατίθεσθαι, τὰ δ' ἐν 807
τῇ πολιτείᾳ κοινὰ τοῖς ὁμολογουμένως ἐξεληλεγμένοις ὅσο
φαύλοις ἐπιτρέπειν. καὶ κύνα μὲν ἐπὶ ποίμνην ἀγεννῆ καὶ
φαῦλον οὐδ' ἂν εἷς ἐπιστήσειε φυλάττειν· ἐπὶ δὲ τοὺς τὰ
κοινὰ πράττοντας τοὺς τυχόντας ἀνθρώπους φασὶν ἔνιοι
φύλακας δεῖν ἐπιπέμπειν, οἳ προσποιέμενοι μηνύειν τοὺς
ἁμαρτάνοντας αὐτοὶ τῆς μεγίστης εἰσὶ φυλακῆς δεόμενοι.
23 Ὧν, ἐὰν ἔχητε νῦν, ἐνθυμέμενοι τὲς μὲν φάσκοντας
τούτες τῷ λόγῳ φιλεῖν ὑμᾶς χαίρειν ἐάσατε, αὐτοὶ δὲ τἔτ'
ἐκ παντὸς τρόπου παραφυλάξατε, ὅπως μηδενὶ δῶτ' ἐξου-
σίαν ἀκύρους τὲς νόμους ποιεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν πολ-
λῶν ὑπὲρ τοῦ πλήθους καὶ λέγειν καὶ γράφειν δύνασθαι
προσποιουμένων· ὡς πάνδεινόν ἐστι τοὺς μὲν προγόνους
ὑπὲρ τοῦ μὴ καταλυθῆναι τοὺς νόμους ἀποθνήσκειν τολ-
μᾶν, ὑμᾶς δὲ μηδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς αὐτοὺς τιμω-
ρεῖσθαι, καὶ τὸν μὲν γράψαντα τὲς νόμες Σόλωνα ἐψη-
φίσθαι χαλκοῦν ἐν ἀγορᾷ στῆσαι, αὐτῶν δὲ τῶν νόμων
οὕτως ὀλιγωροῦντας φαίνεσθαι, δι' ὃς κἀκεῖνον ὑπερβαλ-
24 λόντως συμβέβηκε τιμᾶσθαι. πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη τὸ συμ-
βαῖνον ἄλογον, εἰ νομοθετοῦντες μὲν ὀργίζεσθε τοῖς πο-
νηροῖς, ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ τινας εἰληφότες ἀθῴους ἐάσετε;
καὶ τὸν μὲν νομοθέτην ἕνα ὄντα πᾶσιν ὑπὲρ ὑμῶν ἀπεχθά-
νεσθαι τοῖς φαύλοις, ὑμᾶς δὲ μηδ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν κοινῇ
συλλεγέντας ἐπιδείξασθαι μισοῦντας τοὺς πονηρούς, ἀλλ'
ὑφ' ἑνὸς ἀνδρὸς πονηρίας ἡττηθῆναι; καὶ θάνατον μὲν
ὡρικέναι τὴν ζημίαν, ἐάν τις οὐκ ὄντα νόμον παράσχη-

22, 2. παρελθόντων Σ, παρεληλυθότων Fkv. 3. τούτους F et pr v. παρακατατιθεμένων Fkv. 4. ὁμολογουμένοις καὶ ἐξελ. Fv. 5. φαύλοις] φαύλοις τούτοις k. ἐπιτρεπόντων Fkv. ποίμνιον Fkv. ἀγεννῆ καὶ φαῦλον ante ἐπὶ ponit k. 7. ἔνιοί τινες δεῖν φύλακας Fkv, 8. ἐφιστάνειν Fv. 9. ἐξαμαρτάνοντας k. 23, 2. τοίτους] τούτῳ ΣΥΩv. 8. ἐξαμαρτάνοντας ΥΩk. τιμωρῆσαι pr k, τιμωρήσασθαι rc k: quod addebatur προελέσθαι, omisi cum ΣΥΩ. 9. ἐψηφίσθαι v, ἐψηφί σθαι F, ἐψηφίσασθε Σ: ψηφίσασθαι reliqui. 24, 6. συλλέγοντας Σ. 8. τὴν om Fkv.

ται. τοὺς δὲ ⁿτοὺς ὄντας νόμους εἰς τὴν τῶν οὐκ ὄντων 808
νόμων τάξιν ἄγοντας, τούτους ἀτιμωρήτους περιορᾶν;
25 Οὕτω δ' ἂν ἀκριβέστατα συνθεωρήσαιτε τὸ τοῖς κειμένοις νόμοις πείθεσθαι ἡλίκον ἀγαθόν ἐστι, καὶ τὸ καταφρονεῖν καὶ μὴ πειθαρχεῖν αὐτοῖς ἡλίκον κακόν, εἰ τά τε ἐκ τῶν νόμων ἀγαθὰ χωρὶς καὶ τὰ διὰ τῆς παρανομίας συμβαίνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῖν αὐτοῖς ποιησάμενοι θεωρήσαιτε· εὑρήσετε γὰρ τὴν μὲν τὰ τῆς μανίας καὶ τῆς ἀκρασίας καὶ τῆς πλεονεξίας, τοὺς δὲ τὰ τῆς φρονήσεως καὶ
26 σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἔργα διαπραττομένους. δῆλον δέ· τῶν γὰρ πόλεων ταύτας ἄριστ' οἰκουμένας ἴδοιμεν ἄν, ἐν αἷς ἄριστοι νομοθέται γεγόνασιν. τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἀῤῥωστήματα τοῖς τῶν ἰατρῶν εὑρήμασι καταπαύεται, τὰς δ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγριότητας αἱ τῶν νομοθετῶν ἐξορίζουσι διάνοιαι. ὅλως δ' οὐδὲν οὔτε σεμνὸν οὔτε
27 σπουδαῖον εὑρήσομεν, ὃ μὴ νόμου κεκοινώνηκεν, ἐπεὶ καὶ τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὰ θεῖα καὶ τὰς καλουμένας ὥρας νόμος καὶ τάξις, εἰ χρὴ τοῖς ὁρωμένοις πιστεύειν, διοικεῖν φαίνεται. παρακαλέσαντες οὖν ὑμᾶς αὐτούς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βοηθήσατε μὲν τοῖς νόμοις, καταψηφίσασθε δὲ τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀσεβεῖν προῃρημένων. καὶ ταῦτ' ἐὰν πράξητε, τὰ δέοντα ποιήσετε καὶ τὰ κράτιστα ψηφιεῖσθε.

27.

ⁿΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ. 811

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος πατήρ, τελευτῶν ἐπὶ δύο παισί, τῷ τε Δημοσθένει καὶ θυγατρί, ἐπιτρόπους καθίστησι καὶ τῶν παίδων καὶ τῶν χρημάτων τρεῖς, δύο μὲν

v. 1. τοὺς ὄντας νόμους] ὄντας FΣΥΩυ. οὐκ] ὥσπερ οὐκ ΣΥ et rc k. 25, 1. συνθεωρήσετε FΣΥ et pr υ. 2. τὸ] τὸ μὴ Υ. 3. μὴ] τὸ μὴ ΣΥ. τά τε ἐκ] τὰ ἐκ ΥΩυ. 5. πρὸ τῶν ὀφθ. k. θεωρήσετε FΣΥΩυ. 6. τῆς ante ἀκρασίας om Fυ, ante πλεονεξίας ΣΥ. 7. τοὺς] τὸν FΥΩυ et pr Σ. τὰ om pr Υ. τῆς om υ. φρονήσεώς τε καὶ ΣΥΩ. καὶ σωφροσύνης om k. 26, 1. διαπραττομένων FΣΥΩυ. 2. ἄριστ' ἂν οἰκ. Ωυ. ἴδοιμεν ἂν ante ἄριστα ponit k. 4. ἀῤῥωστήματα τοῖς τῶν in mg ponit Υ. 27, 1. εὑρήσαιμεν Σ. 3. τοῖς om pr k. 4. ὦ om Ωυk. 6. προῃρημένων k. 7. ψηφίσεσθε Fυ.

συγγενεῖς, Ἄφοβόν τε καὶ Δημοφῶντα, ἕνα δὲ φίλον ἐκ παίδων, Θηριππίδην. καὶ Θηριππίδῃ μὲν δίδωσιν ἑβδομήκοντα καρπῦσθαι μνᾶς, ἄχρις ἂν Δημοσθένης εἰς ἄνδρας ἐγγραφῇ· Δημοφῶντι δὲ ἐγγυᾷ τὴν θυγατέρα, προστάξας αὐτὸν προῖκα δύο τάλαντα λαβεῖν· Ἀφόβῳ δὲ τὴν ἑαυτοῦ 812 μὲν γυναῖκα τῶν δὲ παίδων μητέρα, Κλεοβούλην τὴν Γύλωνος, ἀξιοῖ γήμασθαι μνᾶς ἐπιδοὺς ὀγδοήκοντα, καὶ χρῆσθαι κελεύει τῇ τε οἰκίᾳ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ σκεύεσι μέχρι τῆς Δημοσθένους εἰς ἄνδρας ἐγγραφῆς. οὗτοι τὰ μὲν δοθέντα χρήματα αὐτοῖς εὐθὺς λαμβάνουσι, γαμεῖ δὲ οὔτε Ἄφοβος τὴν γυναῖκα τοῦ τελευτήσαντος οὔτε Δημοφῶν τὴν θυγατέρα. διαχειρίσαντες δὲ τὴν οὐσίαν τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐπιδείκνυσιν, ὀφείλοντες τριάκοντα τάλαντα ἐκτῖσαι ἐπικαρπίας καὶ ἀποδοῦναι, μικρὰ παντελῶς παρέδωκαν εἰς ἄνδρας ἐγγραφέντι τῷ Δημοσθένει. διὸ πρὸς τὸν Ἄφοβον εἰσελήλυθεν ἐπιτροπῆς, δέκα ταλάντων τὴν δίκην λαχών, ἐπειδὴ τρίτος ὢν ἐπίτροπος τὸ τρίτον ὀφείλει τῶν χρημάτων· ἃ καὶ συντίθησιν ὁ ῥήτωρ ἔκ τε τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς ἐπικαρπίας. κατὰ Ἀφόβου, πρός τινας ἀντιῤῥήσεις ἀγομένας ὑπὸ τοῦ Ἀφόβου οὗτος ὁ λόγος ἐπηγώνισται, ἔχει δὲ καὶ τῶν προειρημένων ἐπανάμνησιν.

Εἰ μὲν ἐβούλετο Ἄφοβος, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ δίκαια 813 ποιεῖν ἢ περὶ ὧν διαφερόμεθα τοῖς οἰκείοις ἐπιτρέπειν, οὐδὲν ἂν ἔδει δικῶν οὐδὲ πραγμάτων· ἀπέχρη γὰρ ἂν τοῖς ὑπ' ἐκείνων γνωσθεῖσιν ἐμμένειν, ὥστε μηδεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς τοῦτον διαφοράν. ἐπειδὴ δ' οὗτος τοὺς μὲν σαφῶς εἰδότας τὰ ἡμέτερα ἔφυγε μηδὲν διαγνῶναι περὶ αὐτῶν, εἰς δ' ὑμᾶς τοὺς οὐδὲν τῶν ἡμετέρων ἀκριβῶς ἐπισταμένους ἐλήλυθεν, ἀνάγκη ἐστὶν ἐν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ πειρᾶσθαι 2 τῶν δικαίων τυγχάνειν. οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πρὸς ἄνδρας καὶ λέγειν ἱκανοὺς καὶ παρασκευάσασθαι δυναμένους χαλεπόν ἐστιν εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τῶν ὄντων ἁπάντων, ἄπειρον ὄντα παντάπασι πραγμάτων διὰ τὴν ἡλικίαν· ὅμως δέ, καίπερ πολὺ τούτων καταδεέστερος ὤν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῖν τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ γεγενημένα διεξελθεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκέντως ἐρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μήτ' ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμά-

v. 16. κατὰ Ἀφόβου] malim addito β incipere hinc argumentum secundae adversus Aphobum orationis. pro ἀγομένας scribendum videtur λεγομένας. § 1, 3. ἀπέχρην r. 5. τουτονὶ F. 8. πειρᾶσθαι a pr omissum ante παρ' addit rc Σ. 2, 6. ὑμῶν r.

των μηδὲ καθ' ἓν μήτ' ἀγνοῆσαι περὶ ὧν δεήσει "τὴν ψῆ- 814
φον ἐνεγκεῖν. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, μετ' εὐ-
νοίας τ' ἐμȣ̃ ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι
τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων
τȣ̀ς λόγους. ὅθεν δ' οὖν ῥᾶστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν,
ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.
4 Δημοσθένης γὰρ οὑμὸς πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
κατέλειπεν οὐσίαν μὲν σχεδὸν τεττάρων καὶ δέκα ταλάν-
των, ἐμὲ δ' ἑπτ' ἐτῶν ὄντα καὶ τὴν ἀδελφὴν πέντε, ἔτι δὲ
τὴν ἡμετέραν μητέρα πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν οἶκον εἰσ-
ενηνεγμένην. βουλευσάμενος δὲ περὶ ἡμῶν, ὅτ' ἤμελλε
τελευτᾶν, ἅπαντα ταῦτα ἐνεχείρισεν Ἀφόβῳ τε τȣ́τῳ καὶ
Δημοφῶντι τῷ Δήμωνος υἱεῖ, τούτοιν μὲν ἀδελφιδοῖν ὄν-
τοιν, τῷ μὲν ἐξ ἀδελφοῦ τῷ δ' ἐξ ἀδελφῆς γεγονότοιν, ἔτι
δὲ Θηριππίδῃ τῷ Παιανιεῖ, γένει μὲν οὐδὲν προσήκοντι,
5 φίλῳ δ' ἐκ παιδὸς ὑπάρχοντι. κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν
ἐμῶν ἑβδομήκοντα μνᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον,
ἕως ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην, ὅπως μὴ δι' ἐπιθυμίαν
χρημάτων χεῖρόν τι τῶν ἐμῶν διοικήσειεν· Δημοφῶντι δὲ
τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν καὶ δύο τάλαντα εὐθὺς ἔδωκεν ἔχειν,
αὐτῷ δὲ τούτῳ τὴν μητέρα τὴν ἡμετέραν καὶ προῖκά τ'
ὀγδοήκοντα μνᾶς, καὶ τῇ οἰκίᾳ καὶ σκεύεσι χρῆσθαι τοῖς
ἐμοῖς, ἡγούμενος, καὶ τούτȣς ἔτι οἰκειοτέρȣς εἴ μοι ποιή-
σειεν, ȣ̓κ ἂν χεῖρόν με ἐπιτροπευθῆναι ταύτης τῆς οἰκειό-
6 τητος προσγενομένης. λαβόντες δ' οὗτοι ταῦτα πρῶτον
σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῶν χρημάτων, καὶ τὴν ἄλλην "οὐσίαν 815
ἅπασαν διαχειρίσαντες, καὶ δέκα ἔτη ἡμᾶς ἐπιτροπεύσαν-
τες, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀπεστερήκασι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ
ἀνδράποδα τετταρακαίδεκα καὶ ἀργυρίȣ μνᾶς τριάκοντα,

3, 1. διενεγκεῖν Fr. 2. γ' ἐμοῦ F, τέ μου r. 4. 1. οὑμὸς FΣr: ὁ ἐμὸς ς. 2. κατέλιπεν Fr. 7. δήμονος Fr. ἀδελφιδοῖν] ἀδελφοῖν δυοῖν r. 5, 3. ἕως] ἕως ἂν F. 6. ἡμετέραν] ἐμὴν F. προῖκά τ'] προικαθ' Σ, προῖκα Fr. 7. τῇ οἰκίᾳ Reiskius; libri τὴν οἰκίαν. 8. τούτοις r. ἔτι om Σ. εἰ ante καὶ ponit F. ἐμοὶ πείσειεν F. 9. ἐμὲ F. cf. Anecd. p. 145, 28. οἰκειό-τητός μοι πρ. Σ. 6, 1. ταῦτα (superscr. π ν) F.

μάλιστα σύμπαντα ταῦτα εἰς ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδε-
7 δώκασιν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῶν ἀδικημάτων, ὡς ἂν συντομώτατ᾽ εἴποι τις, τοῦτ᾽ ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικαςαί. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας ὅτι τοῦτ᾽ ἦν τὸ καταλειφθέν, μέγιςοι μὲν αὐτοὶ μάρτυρές μοι γεγόνασιν· εἰς γὰρ τὴν συμμορίαν ὑπὲρ ἐμοῦ συνετάξαντο κατὰ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας δραχμὰς εἰσφέρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον· δεῖ δὲ καὶ καθ᾽ ἕκαστον ὑμᾶς ἀκοῦσαι τά τ᾽ ἐνεργὰ αὐτῶν καὶ ὅσα ἦν ἀργὰ καὶ ὅσου ἦν ἄξια ἕκαστα· ταῦτα γὰρ μαθόντες ἀκριβῶς εἴσεσθε ὅτι τῶν πώποτ᾽ ἐπιτροπευσάντων οὐδένες ἀναιδέστερον ὐδὲ περιφανέστερον ἢ ἔτοι
8 τὰ ἡμέτερα διηρπάκασιν. πρῶτον μὲν οὖν ὡς συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμῦ ταύτην τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν συμμορίαν, παρέξομαι τούτων μάρτυρας, ἔπειθ᾽ ὅτι οὐ πένητα κατέλιπέ με ὁ πατὴρ οὐδ᾽ ἑβδομήκοντα μνῶν οὐσίαν κεκτημένον, ἀλλὰ τοσαύτην ὅσην ὐδ᾽ αὐτοὶ ἔτοι ἀποκρύψασθαι διὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν πόλιν ἠδυνήθησαν. Καί μοι ἀναγίγνωσκε λαβὼν ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς ὐσίας. πεντεκαίδεκα γὰρ ταλάντων τρία τάλαντα τίμημα· 816
ταύτην ἠξίυν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν. ἔτι δ᾽ ἀκριβέστερον εἴσεσθε τὴν ὐσίαν αὐτὴν ἀκύσαντες. ὁ γὰρ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, κατέλιπε δύο ἐργαστήρια, τέχνης οὐ μικρᾶς ἑκάτερον, μαχαιροποιοὺς μὲν τριάκοντα καὶ δύο ἢ τρεῖς, ἀνὰ πέντε μνᾶς καὶ ἕξ, τὺς δ᾽ ὐκ ἐλάττονος ἢ τριῶν μνῶν ἀξίους, ἀφ᾽ ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε τῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον, κλινοποιοὺς δ᾽ εἴκοσι τὸν ἀριθμόν, τετταράκοντα μνῶν ὑποκειμένους, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερον, ἀργυρίυ δ᾽ εἰς τάλαντον ἐπὶ δραχμῇ

v. 1. σύμπαντα ταῦτα] σύμπαντα πάντα r. 7, 2. τὸ om r. 7. τιμημα Σ, τιμητὰ F. 8, 3. κατέλειπέν Σ. 6. Καί μοι] καίτοι r. 9, 2. γὰρ ταλάντων r, ταλάντων γὰρ FΣ. 5. κατέλειπεν Σ. 7. ἀνὰ] τοὺς μὲν ἀνὰ r. καὶ] ἢ καὶ F.

δεδανεισμένου, οὗ τόκος ἐγίγνετο τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου
10 πλεῖον ἢ ἑπτὰ μναῖ. καὶ ταῦτα μὲν ἐνεργὰ κατέλιπεν, ὡς
καὶ αὐτοὶ οὗτοι ὁμολογήσουσιν· ὧν γίγνεται τοῦ μὲν ἀρ-
χαίου κεφάλαιον τέτταρα τάλαντα καὶ πεντακισχίλιαι, τὸ
δ' ἔργον αὐτῶν πεντήκοντα μναῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου.
χωρὶς δὲ τούτων ἐλέφαντα μὲν καὶ σίδηρον, ὃν κατειργά-
ζοντο, καὶ ξύλα κλίνεια εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν ἄξια, κηκῖδα
δὲ καὶ χαλκὸν ἑβδομήκοντα μνῶν ἐωνημένα, ἔτι δ' οἰκίαν
τρισχιλίων, ἔπιπλα δὲ καὶ ἐκπώματα καὶ χρυσία καὶ ἱμάτια
καὶ κόσμον τῆς μητρὸς ἄξια σύμπαντα ταῦτα εἰς μυρίας
11 δραχμάς, ἀργυρίου δ' ἔνδον ὀγδοήκοντα μνᾶς. καὶ ταῦτα
μὲν οἴκοι κατέλιπε πάντα, ναυτικὰ δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς,
ἔκδοσιν παρὰ Ξούθῳ, τετρακοσίας δὲ καὶ δισχιλίας ἐπὶ τῇ
τραπέζῃ τῇ Πασίωνος, ἑξακοσίας δ' ἐπὶ τῇ Πυλάδε, παρὰ
δὲ Δημομέλει τῷ Δήμωνος υἱεῖ χιλίας καὶ ἑξακοσίας, κα- 817
τὰ διακοσίας δὲ καὶ τριακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρη-
μένον. καὶ τούτων αὖ τῶν χρημάτων τὸ κεφάλαιον πλέον
ἢ ὀκτὼ τάλαντα καὶ τριάκοντα μναῖ γίγνονται. συμπάν-
των δ' εἰς τετταρακαίδεκα τάλαντα εὑρήσετε σκοποῦντες.
12 Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς οὐσίας τοῦτ' ἦν τὸ καταλει-
φθέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα δ' αὐτῆς διακέκλεπται καὶ
ὅσα ἰδίᾳ ἕκαστος εἴληφε καὶ ὁπόσα κοινῇ πάντες ἀποστε-
ροῦσιν, οὐκ ἐνδέχεται πρὸς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰπεῖν, ἀλλ' ἀνάγ-
κη χωρὶς ἕκαστον διελεῖν ἐστίν. ἃ μὲν οὖν Δημοφῶν ἢ
Θηριππίδης ἔχουσι τῶν ἐμῶν, τότ' ἐξαρκέσει περὶ αὐτῶν
εἰπεῖν, ὅταν κατ' αὐτῶν τὰς γραφὰς ἀπενέγκωμεν· ἃ δὲ
τοῦτον ἔχοντα ἐξελέγχουσιν ἐκεῖνοι καὶ ἐγὼ οἶδα αὐτὸν εἰ-
ληφότα, περὶ τούτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους πρὸς
ὑμᾶς. πρῶτον μὲν οὖν ὡς ἔχει τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοή-
κοντα μνᾶς, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ
περὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

v. 1. δεδανεισμένον r. 10, 1. κατέλειπεν Σ. 3. πεντακισχίλια Fr et pr Σ. 6. κλίνια r. 7. δὲ om r. 9. καὶ κ.] τὸν κ. Σr. ταῦτα om F. 11, 5. δημομέλει δὲ Σr. κατὰ] κἆτα r. 8. γίγνεται F. σύμπαντα r. 12, 5. ἢ] καὶ F. 7. ἀπενέγκωμαι r. 8. ἐλέγξουσιν F. ἔγωγ' r. 10. οὖν om r. 12. δύναμαι r, ἐγὼ δύνωμαι Σ.

13 Οὗτος γὰρ εὐθὺς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον ᾤκει
τὴν οἰκίαν εἰσελθὼν κατὰ τὴν ἐκείνου διαθήκην, καὶ λαμ-
βάνει τά τε χρυσία τῆς μητρὸς καὶ τὰ ἐκπώματα τὰ κατα-
λειφθέντα. καὶ ταῦτα μὲν ὡς εἰς πεντήκοντα μνᾶς εἶχεν,
ἔτι δὲ τῶν ἀνδραπόδων τῶν πιπρασκομένων παρά τε Θη-
ριππίδȣ καὶ Δημοφῶντος τὰς τιμὰς ἐλάμβανεν, ἕως ἀνε-
14πληρώσατο τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς. καὶ ἐπειδὴ
εἶχεν, ἐκπλεῖν μέλλων εἰς Κόρκυραν τριήραρχος ἀπέγραψε
ταῦτα πρὸς Θηριππίδην ἔχοντα ἑαυτὸν καὶ ὡμολόγει κεκο-
μίσθαι τὴν προῖκα. καὶ πρῶτον μὲν τούτων Δημοφῶν 818
καὶ Θηριππίδης, οἱ τούτου συνεπίτροποι, μάρτυρές εἰσιν·
ἔτι δὲ καὶ ὡς αὐτὸς ὡμολόγει ταῦτ' ἔχειν, Δημοχάρης τε
ὁ Λευκονοεύς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων, καὶ ἄλλοι
15πολλοὶ μάρτυρες γεγόνασιν. οὐ γὰρ διδόντος τούτȣ σῖτον
τῇ μητρί, τὴν δὲ προῖκα ἔχοντος, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθȣ̃ν
ἐθέλοντος ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων διαχειρίζειν
ἀξιοῦντος, ἐποιήσατο λόγους περὶ τούτων ὁ Δημοχάρης.
οὗτος δ' ἀκȣ́σας ἔτ' ἠμφεσβήτησε μὴ ἔχειν οὔτε χαλεπῶς
ἤνεγκεν ὡς οὐκ εἰληφώς, ἀλλ' ὡμολόγει καί τι μικρὸν ἔφη
πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα περὶ χρυσιδίων ἀντιλέγεσθαι· τοῦτ'
οὖν διευκρινησάμενος καὶ περὶ τῆς τροφῆς καὶ περὶ τῶν
16ἄλλων ποιήσειν οὕτως ὥστ' ἔχειν μοι πάντα καλῶς. καίτοι
εἰ φανήσεται πρός τε τὸν Δημοχάρη ταῦθ' ὡμολογηκὼς
καὶ πρὸς τοὺς ἄλλȣς οἳ παρῆσαν, παρά τε τοῦ Δημοφῶν-
τος καὶ τοῦ Θηριππίδου τῶν ἀνδραπόδων εἰς τὴν προῖκα
τὰς τιμὰς εἰληφώς, αὐτός θ' ἑαυτὸν ἔχειν τὴν προῖκα
ἀπογράψας πρὸς τοὺς συνεπιτρόπȣς, οἰκῶν τε τὴν οἰκίαν
ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, πῶς οὐκ ἐκ πάντων
ὁμολογουμένȣ τοῦ πράγματος εὑρεθήσεται φανερῶς τὴν
προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, κεκομισμένος καὶ λίαν ἀναι-

13, 5. alterum τῶν om Σ. 14, 2. κέρκυραν Fr. ἀπεγράψατο Fr. 3. ταῦτα om r. 4. τούτων μὲν πρῶτον F. 6. τε om pr F. 15, 2. δὲ om Σ. 5. αὐτὸς F. ἠμφισβήτησε Fr. σχεῖν r. 6. καί τι] καὶ ἔτι Σr. ἔφη] ἔτι r. 16, 2. τε] γε r. δημοχάρην Fr. 6, τὰς] καὶ τὰς F.

17 δῶς μὴ λαβεῖν ἐξαρνούμενος; Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὴν μὲν τοίνυν προῖκα τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει λαβών. μὴ γήμαντος δ' αὐτοῦ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ὁ μὲν νόμος κελεύει τὴν προῖκα ὀφείλειν ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς, ἐγὼ δ' ἐπὶ 819
δραχμῇ μόνον τίθημι. γίγνεται δ', ἐάν τις συντιθῇ τό τ' ἀρχαῖον καὶ τὸ ἔργον τῶν δέκα ἐτῶν μάλιστα τρία τάλαντα.
18 καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὑμῖν ἐπιδείκνυμι λαβόντα καὶ ἔχειν ὁμολογήσαντα μαρτύρων ἐναντίον τοσούτων· ἄλλας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς, τοῦ ἐργαστηρίου λαβὼν τὴν πρόσοδον, καὶ ἀναισχυντότατ' ἀνθρώπων ἀποστερεῖν ἐπικεχείρηκεν. ἐμοὶ δ' ὁ πατὴρ κατέλιπε τριάκοντα μνᾶς ἀπ' αὐτῶν τὴν πρόσοδον· ἀποδομένων δὲ τούτων τὰ ἡμίσεα τῶν ἀνδραπόδων πεντεκαίδεκά μοι μνᾶς γίγνεσθαι κατὰ λόγον
19 προσῆκεν. Θηριππίδης μὲν οὖν ἑπτὰ ἔτη τῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς ἕνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέφηνε, τέτταρσι μναῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἔλαττον ἢ ὅσον προσῆκε λογιζόμενος· οὗτος δὲ δύ' ἔτη τὰ πρῶτα ἐπιμεληθεὶς οὐδ' ὁτιοῦν ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' ἐνίοτε μέν φησιν ἀργῆσαι τὸ ἐργαστήριον, ἐνίοτε δ' ὡς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐπεμελήθη τούτων, ὁ δ' ἐπίτροπος Μιλύας, ὁ ἀπελεύθερος ὁ ἡμέτερος, διῴκησεν αὐτά, καὶ παρ' ἐκείνου μοι προσήκει λόγον
20 λαβεῖν. ἂν οὖν καὶ νῦν εἴπῃ τινὰ τούτων τῶν λόγων, ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος. ἐὰν μὲν οὖν ἀργὸν φῇ γενέσθαι, λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων οὐκ εἰς σιτία τοῖς ἀνθρώποις ἀλλ' εἰς ἔργα, τὸν εἰς τὴν τέχνην ἐλέφαντα καὶ μαχαιρῶν λαβὰς καὶ ἄλλας ἐπισκευάς, ὡς ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τριῶν ἀνδραπόδων, ἃ ἦν αὐτῷ ἐν τῷ ἐμῷ ἐργαστηρίῳ, μισθὸν ἀποδεδωκέναι λογίζεται. καίτοι μὴ γενομένης ἐργασίας

17, 4. τὸν om F. ἔχει] εἶχε Σ. 8. ἔργον] προσέργον Σ, ἐνεργὸν γρ Σ. δέκα r: δώδεκα ς. 18, 1. ὑμῖν om r. 4. καὶ ἀναισχ. — σ. πρόσοδον om r. 5. ἀπ' αὐτῶν] ἁπάντων F. 6. ἀποδεδομένων Σ. 7. μοι om r. γενέσθαι κατὰ τὸν λ. r. 19, 5. φησιν om r. 8. προσῆκε r. 20, 2. ἐξελεγχθήσεται r. 4. τὸν] τῶν FΣ. 8. καίτοι γε μὴ F. ἐργασίας om r.

οὔτε ἐκείνῳ λαβεῖν μισθὸν ἔτ' ἐμοὶ τὰ ἀναλώματα ταῦτα 820
21 λογισθῆναι προσῆκεν. εἰ δ' αὖ γενέσθαι μὲν φήσει τῶν δ'
ἔργων ἀπρασίαν εἶναι, δεῖ δήπου τά γε ἔργα αὐτὸν ἀπο-
δεδωκότα μοι φαίνεσθαι, καὶ ὧν ἐναντίον ἀποδέδωκε, πα-
ρασχέσθαι μάρτυρας. εἰ δὲ μηδὲν τούτων πεποίηκε, πῶς
οὐκ ἔχει τὴν πρόσοδον δυοῖν ἐτοῖν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου,
τὰς τριάκοντα μνᾶς, φανερῶς οὕτω τῶν ἔργων γεγενημέ-
22 νων; εἰ δ' αὖ τούτων μὲν μηδὲν ἐρεῖ, Μιλύαν δ' αὐτὰ φή-
σει πάντα διῳκηκέναι, πῶς χρὴ πιστεύειν, ὅταν φῇ τὰ μὲν
ἀναλώματα αὐτὸς ἀνηλωκέναι, πλέον ἢ πεντακοσίας δρα-
χμάς, λῆμμα δ' εἴ τι γέγονεν, ἐκεῖνον ἔχειν; ἐμοὶ μὲν γὰρ
δοκεῖ τοὐναντίον ἂν γενέσθαι τούτων, εἰ καὶ Μιλύας αὐ-
τῶν ἐπεμελεῖτο, τὰ μὲν ἀναλώματ' ἐκεῖνος ἀναλῶσαι, τὰ
δὲ λήμματα οὗτος λαβεῖν, εἴ τι δεῖ τεκμαίρεσθαι πρὸς
τὸν ἄλλον αὐτοῦ τρόπον καὶ τὴν ἀναίδειαν. Λαβὲ οὖν
τὰς μαρτυρίας ταύτας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

23 Ταύτας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐργαστη-
ρίου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ὀκτὼ ἐτῶν· ὃ ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ
τις τιθῇ μόνον, ἄλλας τριάκοντα μνᾶς εὑρήσει. καὶ ταῦτα
μὲν ἰδίᾳ μόνος εἴληφεν· ἃ συντεθέντα πρὸς τὴν προῖκα
μάλιστα τέτταρα τάλαντα γίγνεται σὺν τοῖς ἀρχαίοις. ἃ δὲ
μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων κοινῇ διήρπακε, καὶ ὅσα ἔνια
μηδὲ καταλειφθῆναι παντάπασιν ἠμφεσβήτηκε, ταῦθ' ὑμῖν
24 ἤδη ἐπιδείξω καθ' ἓν ἕκαστον. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῶν
κλινοποιῶν, οὓς κατέλιπε μὲν ὁ πατὴρ ἀφανίζουσι δ' οὗτοι,
τετταράκοντα μὲν μνῶν ὑποκειμένους, εἴκοσι δ' ὄντας τὸν 821
ἀριθμόν, ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς λίαν ἀναιδῶς καὶ φανερῶς με
ἀποστεροῦσιν. τούτους γὰρ καταλειφθῆναι μὲν οἴκοι παρ'
ἡμῖν πάντες ὁμολογοῦσι, καὶ τὰς δώδεκα μνᾶς ἑκάστου τοῦ

21, 1. φησὶν F. 2. ἀπρασίας Σ. γε om r. 5. παρέχειν μοι μ. r. 6. τὰς om F. 22, 1. οὐδὲν r. 8. αὐτοῦ om pr Σ. 9. ταύτας om r. αὐτοῖς] αὐτὰς F. 23, 1. ἔχει post μνᾶς ponit r. τριάκοντα] τὰς τριάκοντα Fr. 3. τιθῇ τις r. ἄλλας ὁμοῦ τρ. F. 5. γίνονται r. 7. ἠμφισβήτηκε Fr. 24, 1. ἐπιδείξω ἤδη r. ἓν om Σr. 2. μὲν om FΣ. 3. μὲν om r.

ἐνιαυτοῦ τῷ πατρὶ γίγνεσθαί φασιν· αὐτοὶ δὲ λῆμμα μὲν
παρ' αὐτῶν ἐν δέκα ἔτεσιν οὐδὲν ἐμοὶ γεγενημένον ἀπο-
φαίνουσιν, ἀλλ' οὐδὲ μικρόν, ἀναλώματος δὲ κεφάλαιον
εἰς αὐτὲς οὗτος ὀλίγου δεῖν λογίζεται χιλίας· εἰς τᾶτ' ἀναι-
25 δείας ἐλήλυθεν. αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπες, εἰς οὓς ταῦτ'
ἀνὰλωκέναι φησίν, ἐδαμῦ μοι παραδεδώκασιν, ἀλλὰ πάν-
των κενώτατον λόγον λέγουσιν, ὡς ὁ ὑποθεὶς τῷ πατρὶ
τἀνδράποδα πονηρότατος ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ ἐράνους τε
λέλοιπε πλείστους καὶ ὑπέρχρεως γέγονε, καὶ τούτων οὐκ
ὀλίγους κεκλήκασι κατ' ἐκείνε μάρτυρας. τὰ δ' ἀνδράποδα
ὅςις ἐςὶν ὁ λαβὼν ἢ πῶς ἐκ τῆς οἰκίας ἐξῆλθεν ἢ τίς ἀφεί-
λετο ἢ πρὸς τίνα δίκην ἥττηνται περὶ αὐτῶν, οὐκ ἔχουσιν
26 εἰπεῖν. καίτοι εἴ τι ἔλεγον ὑγιές, οὐκ ἂν κατὰ τῆς ἐκείνου
πονηρίας παρείχοντο μάρτυρας, ἧς οὐδέν μοι προσήκει
φροντίζειν, ἀλλὰ τούτων ἂν ἀντελαμβάνοντο καὶ τοὺς λα-
βόντας ἀπεδείκνυσαν καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλιπον. νῦν
δ' ὠμότατ' ἀνθρώπων ὁμολογῦντες καταλειφθῆναι καὶ λα-
βόντες ὡς αὑτὲς καὶ καρπωσάμενοι δέκα ἔτη τοὺς ἀνθρώ-
πες, ἄρδην ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀφανίζουσιν. Καὶ ταῦθ'
ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 823

27 Ὅτι τοίνυν οὐκ ἄπορος ἦν ὁ Μοιριάδης οὐδ' ἦν τῷ πα-
τρὶ τοῦτο τὸ συμβόλαιον εἰς τἀνδράποδα ἠλιθίως συμβε-
βλημένον, μεγίςῳ τεκμηρίῳ γνώσεσθε· λαβὼν γὰρ ὡς ἑαυ-
τὸν Ἄφοβος τῦτο τὸ ἐργαςήριον, ὡς αὐτοὶ τῶν μαρτύρων
ἠκούσατε, καὶ δέον αὐτόν, εἰ καί τις ἄλλος ἐβούλετο εἰς
ταῦτα συμβάλλειν, τοῦτον διακωλύειν ἐπίτροπόν γ' ὄντα,
αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀνδραπόδοις τῷ Μοιριάδῃ πεντα-
κοσίας δραχμὰς ἐδάνεισεν, ἃς ὀρθῶς καὶ δικαίως παρ' ἐκεί-
28 νου κεκομίσθαι ὡμολόγηκεν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰ ἡμῖν

v. 2. ἐν δέκα] ἕνδεκα F. 4. δεῖ Σ. 25, 2. ἀνηλωκέναι Fr. 3. καινότατον FΣ. 4. ἀνθρώπων ἁπάντων ἐστὶ F. 7. ὅπως Fr. τίς ἀφείλετο] ὡς ἀφείλετό τις F. 26, 2. μοι om F. 3. ἂν om Σ. λαβόντας] εἰληφότας r. 4. παρέλιπον FΣr. 27, 1. μυριάδης r, qui sic etiam infra. 6. συμβαλεῖν r; κωλύειν r.

μὲν πρὸς τῷ λῆμμα ἀπ' αὐτῶν μηδὲν γεγονέναι καὶ αὐτὰ τὰ ὑποτεθέντα ἀπόλωλεν, οἳ πρότερον συνεβάλομεν, τῷ δ' εἰς τὰ ἡμέτερα δανείσαντι καὶ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον πράξαντι καὶ οἱ τόκοι καὶ τἀρχαῖα ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀποδέδονται καὶ οὐδεμία ἀπορία γέγονεν; Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

29 Σκέψασθε τοίνυν ὅσον ἀργύριον οὗτοι παρὰ τοὺς κλινοποιοὺς κλέπτουσι, τετταράκοντα μὲν μνᾶς αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον, δέκα δ' ἐτῶν τὸ ἔργον αὐτῶν δύο τάλαντα· δώδεκα γὰρ μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον αὐτῶν ἐλάμβανον. ἆρα μικρόν τι καὶ ἐξ ἀφανοῦς ποθεν καὶ παραλογίσασθαι ῥᾴδιον, ἀλλ' οὐ φανερῶς οὑτωσὶ μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτα ἀνηρπάκασιν; ὧν κοινῇ διαπεφορημένων τὸ τρίτον δήπου μέρος παρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι.

30 Καὶ μήν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐλέφαν- 823 τος καὶ σιδήρου τοῦ καταλειφθέντος παραπλήσιά πως τούτοις πεποιήκασιν· οὐδὲ γὰρ ταῦτ' ἀποφαίνουσιν. καίτοι κεκτημένον μὲν τοσούτους κλινοποιοὺς κεκτημένον δὲ μαχαιροποιοὺς οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ καὶ σίδηρον καὶ ἐλέφαντα καταλιπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη ταῦτά γ' ὑπάρχειν· τί γὰρ ἂν εἰργά-

31 ζοντο τούτων μὴ ὑπαρξάντων; τὸν τοίνυν πλέον ἢ πεντήκοντα ἀνδράποδα κεκτημένον καὶ δυοῖν τέχναιν ἐπιμελούμενον, ὧν θάτερον ἐργαστήριον εἰς τὰς κλίνας ῥᾳδίως δύο μνᾶς τοῦ μηνὸς ἀνήλισκεν ἐλέφαντος, τὸ δὲ μαχαιροποιεῖον οὐκ ἔλαττον ἢ τοσοῦτον ἕτερον σὺν σιδήρῳ, τοῦτον οὔ φασι καταλιπεῖν οὐδὲν τούτων· εἰς τοῦτ' ἀναιδείας

32 ἐληλύθασιν. ὅτι μὲν οὖν οὐ πιστὰ λέγουσι, καὶ ἐκ τούτων αὐτῶν ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν· ὅτι δ' ἐκεῖνος κατέλιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶναι κατεργάζεσθαι

v. 1. τῷ] τὸ F et pr Σ. λῆμμά τι ἀπ' r. 2. συνεβάλλομεν Σ. 3. ὕστερον] ὑπερ r, om Σ. 4. ἀποδέδοται r. 29, 3. γὰρ] δὲ r. 6. δεῖ pr Σ. 30, 3. τοῦτο F. 5. οὐ r. 7. τί] τίνα F. 31, 1. πλέον om pr Σ. 3. κλίνας] τέχνας r. 4. μαχαιροποιεῖν F et pr Σ. 32, 1. οὖν om r, 2. κατέλειπε Σ.

τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ πρωνεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἐκεῖθεν φανερόν, ὅτι αὐτός τε ἐπώλει ζῶν καὶ Δημοφῶν καὶ οὗτος τοῦ πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἀπεδίδοντο τοῖς βουλομένοις.
33 καίτοι πόσον τινὰ χρὴ τὸν καταλειφθέντα νομίζειν εἶναι, ὅταν φαίνηται τηλικούτοις τε ἐργαστηρίοις ἐξαρκῶν καὶ χωρὶς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων πιπρασκόμενος; ἆρ' ὀλίγον, ἀλλ' οὐ πολλῷ πλείω τῶν ἐγκεκλημένων; Λαβὲ τοίνυν τὰς μαρτυρίας ταυτασί, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 82

Τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον ἢ τάλαντον, ὃν οὔτε αὐτὸν οὔτε τὸ ἔργον μοι ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἄρδην ἀφανίζουσιν ὅλον.

34 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, παρὰ τὸν λόγον ὃν ἀποφέρουσιν, ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσιν, ἐπιδείξω ὑμῖν τρεῖς μὲν ὄντας αὐτοὺς πλέον ἢ ὀκτὼ τάλαντα ἐκ τῶν ἐμῶν ἔχοντας, ἰδίᾳ δ' ἐκ τούτων Ἄφοβον τρία τάλαντα καὶ χιλίας εἰληφότα, τά τ' ἀναλωμένα χωρὶς τούτων πλείω τιθεὶς καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἀπέδοσαν ἀφαιρῶν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐ μικρᾶς ἀναιδείας τὰ ἐγχειρήματ' αὐτῶν ἐστίν.
35 λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦσιν οὗτος μὲν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς, χωρὶς ὧν ἔχοντ' αὐτὸν ἐγὼ ἐπιδείξω νῦν, Θηριππίδης δὲ δύο τάλαντα, Δημοφῶν δ' ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μνᾶς. τοῦτο δέ ἐστι πέντε τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μναῖ. τούτου τοίνυν ὃ μὲν οὐκ ἄθρουν ἐλήφθη, σχεδόν εἰσιν ἑβδομήκοντα μναῖ καὶ ἑπτά, ἡ πρόσοδος ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων, ὃ δ' εὐθὺς ἔλαβον οὗτοι, μικροῦ δέοντα τέτταρα τάλαντα· οἷς τὸ ἔργον ἂν προσθῆτε ἐπὶ δραχμῇ μόνον τῶν δέκα ἐτῶν, ὀκτὼ τάλαντα εὑρήσετε σὺν τοῖς ἀρχαίοις καὶ
36 χιλίας γιγνομένας. τὴν μὲν τοίνυν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἑβδο-

33, 5. ταύτας F. 9. ὅλον ἀφανίζουσιν r. 34, 4. τάλαντα om r. 5. ἀνηλωμένα r. 35, 3. δύο τάλαντα] δύο τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μνᾶς Σ. 4. πέντε] δύο γρ F. πεντεκ. μναῖ καὶ πέντε τάλ. r. μνᾶς γρ F. 5. ἄθροον F. 6. ἡ post πρόσοδος om Σr. 7. δέον Fr. 8. πρόσθητε F. δραχμὴν Σ.

μήκοντα μνῶν καὶ ἑπτὰ λογιστέον τῶν ἀπὸ τοῦ ἐργαστη-
ρίου γιγνομένων. Θηριππίδης γὰρ ἑπτὰ μνᾶς ἐδίδου καθ'
ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἡμεῖς τοῦτο λαβεῖν
ὁμολογοῦμεν. ὥστε ἑβδομήκοντα μνᾶς ἐν τοῖς δέκα ἔτεσι
τροφὴν τούτων ἡμῖν ἀνηλωκότων τὸ περιὸν τὰς ἑπτα- 825
κοσίας προστίθημι αὐτοῖς, καὶ τούτῳ πλείω εἰμὶ τεθεικώς.
ὃ δ' ἐμοὶ δοκιμασθέντι παρέδοσαν καὶ ὅσον εἰς τὴν πόλιν
εἰσενηνόχασι, τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων καὶ τοῦ προσ-
37 όντος ἀφαιρετέον ἐστίν. ἀπέδοσαν μὲν τοίνυν οὗτος καὶ
Θηριππίδης μίαν καὶ τριάκοντα μνᾶς, εἰσφορὰς δ' εἰσε-
νηνοχέναι λογίζονται δυοῖν δεούσας εἴκοσι μνᾶς. ἐγὼ δ'
ὑπερβαλὼν τοῦτο ποιήσω τριάκοντα μνᾶς, ἵνα πρὸς ταῦτα
μηδ' ἀντειπεῖν ἔχωσιν. οὐκοῦν ἂν ἀφέλητε τὸ τάλαντον
ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων, ἑπτὰ τὰ λειπόμενά ἐστι, καὶ
ταῦτ', ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσι, τούτους ἔχειν ἐστὶν
ἀναγκαῖον. τοῦτο τοίνυν, εἰ καὶ τἆλλα πάντα ἀποστεροῦσιν
ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν, ἀποδοῦναι προσῆκεν ὁμολογοῦντάς γε
38 λαβεῖν ταῦτα ἐκ τῶν ἐμῶν. νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; ἔργον μὲν
οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασιν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχαῖα πάντα
ἀνηλωκέναι φασὶ σὺν ταῖς ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα μναῖς·
Δημοφῶν δὲ καὶ προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψεν. ταῦτ' οὐ
μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυντία; ταῦτ' οὐχ ὑπερβολὴ
δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ δεινόν, εἰ μὴ
39 ταῦτα δόξει τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα; οὗτος τοίνυν
τὸ καθ' αὑτὸν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς λαβεῖν ὁμολογῶν, ἔχει
καὶ αὐτὰς καὶ τὸ ἔργον δέκα ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα
καὶ χιλίας. Καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐν τοῖς λόγοις
τοῖς τῆς ἐπιτροπῆς τὸ λῆμμα ἕκαστος τούτων ὁμολογῶν λαβεῖν
ἅπαν ἀνηλωκέναι λογίζεται, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ 826
ἀνάγνωθι.

v. 1. καὶ ἑπτὰ μνῶν F. 2. γενομένων Σr. 3. τὸν om F. 4. μνῶν Σ. ἔτ. εἰς τροφὴν r. 6. τούτων Σ. 37, 3. νομίζονται r. 4. τοῦτο] καὶ τοῦτο F. 5. ἀφέληται F. 6. καὶ om r. 7. ὁμολογοῦσι λαβεῖν F. 38, 3. ἀνηλωκέναι r. 4. ἔγραψε r. 39, 3. ἔργον] προσεργον Σ. δέκα] τῶν δέκα r. 5. τοῖς om Σr. τοῦθ' ἕκαστος F.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

40 Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων ἱκανῶς μὲν ὑμᾶς μεμαθηκέναι, καὶ ὅσα κλέπτουσι καὶ κακουργοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν· ἔτι δ' ἀκριβέστερον ἔγνωτ' ἄν, εἴ μοι τὰς διαθήκας, ἃς ὁ πατὴρ κατέλιπεν, οὗτοι ἀποδοῦναι ἠθέλησαν. ἐν γὰρ ἐκείναις ἐγέγραπτο, ὥς φησιν ἡ μήτηρ, ἃ κατέλιπεν ὁ πατὴρ πάντα, καὶ ἐξ ὧν ἔδει τούτους λαβεῖν
41 τὰ δοθέντα, καὶ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσοιτο. νῦν δ' ἀπαιτοῦντος ἐμοῦ καταλειφθῆναι μὲν ὁμολογοῦσιν, αὐτὰς δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν. ταῦτα δὲ ποιοῦσι τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοι καταφανὲς ποιῆσαι τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, ὃ διηρπάκασιν οὗτοι, τάς τε δωρεὰς ἵνα μὴ δοκῶσιν ἔχειν, ὥσπερ οὐκ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐξελεγχθησόμενοι ῥᾳδίως. Λαβὲ δ' αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας ὧν ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

42 Οὗτος διαθήκην μὲν γενέσθαι φησίν, καὶ τὰ δύο τάλαντα Δημοφῶντι καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς τούτῳ δοθῆναι μαρτυρεῖ· τὰς δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἃς Θηριππίδης ἔλαβεν, οὐ προσγραφῆναί φησιν, οὐδὲ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, οὐδὲ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσιν· οὐ γὰρ αὐτῷ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα. Λαβὲ δὴ τὴν τούτου ἀπόκρισιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 827

43 Οὗτος αὖ τὴν μὲν διαθήκην γενέσθαι φησὶ καὶ τὸ ἀργύριον ἐκ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς κηκῖδος ἀποδοθῆναι τῷ Θηριππίδῃ, ὃ ἐκεῖνος οὔ φησι, καὶ τὰ δύο τάλαντα τῷ Δημοφῶντι· περὶ δὲ τῶν αὐτῷ δοθέντων γραφῆναι μέν φησιν, οὐχ ὁμολογῆσαι δ' αὐτός, ἵνα μὴ δοκῇ λαβεῖν. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας οὐδ' οὗτος ἀποφαίνει καθόλου, οὐδὲ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τούτῳ συμφέρει προσομολογῆσαι
44 ταῦτα. δῆλον τοίνυν ἐστὶν οὐδὲν ἧττον τὸ πλῆθος τῶν

40, 6. ἅπαντα r. 41, 1. μισθώσουσι Reiskius. 2. μου F. 6. οὐκ om F. ἐλεγχθησόμενοι Σ. 7. αὐτὰς r. ὧν] ὡς F, ὧν ἐναντίον r. 42, 5. μισθώσωσιν r. 6. δὴ om r. τούτων r. ἀπόκρισιν] μαρτυρίαν FΣ. 7. ἀπόκρισις r. 43, 1. αὖ τὴν] αὐτὴν F. καὶ om F. 6. καθόλου] καθόλου τὸ καταλειφθὲν r. 7. οὐδὲ τούτῳ] τούτοις r.

καταλειφθέντων, καίπερ ἀφανιζόντων τούτων τὴν οὐσίαν
ἐκ τῶν διαθηκῶν, ἐξ ὧν τοσαῦτα χρήματα ἀλλήλοις φασὶ
δοθῆναι. ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων καὶ τρισχιλίων
τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προῖκα δέδωκε, τῷ
δ᾽ ἑβδομήκοντα μνᾶς καρποῦσθαι, φανερὸν δήπου πᾶ-
σιν ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας,
45 ἧς ἐμοὶ κατέλιπε, ταῦτ᾽ ἀφεῖλεν. οὐ γὰρ δήπου τὸν μὲν
υἱὸν ἐμὲ πένητα ἐβούλετο καταλιπεῖν, τούτους δὲ πλου-
σίους ὄντας ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ἐπεθύμησεν, ἀλλ᾽
ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων Θηριππίδῃ
τε τοσοῦτον ἀργύριον καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα,
οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι
ἔδωκεν, ἵνα δυοῖν θάτερον διαπράξαιτο, ἢ διὰ τὰ διδόμενα
βελτίους αὐτοὺς εἶναι περὶ τὴν ἐπιτροπὴν προτρέψειεν,
ἢ εἰ κακοὶ γίγνοιντο, μηδεμιᾶς συγγνώμης παρ᾽ ὑμῶν τυγ-
χάνοιεν, εἰ τοσούτων ἀξιωθέντες τοιαῦτ᾽ εἰς ἡμᾶς ἐξα- 828
46 μαρτάνοιεν. οὗτος τοίνυν καὶ αὐτὸς πρὸς τῇ προικὶ καὶ
θεραπαίνας λαβὼν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, ἐπειδὴ δεῖ λόγον
αὐτὸν δοῦναι τούτων, τὰ αὑτοῦ πράττειν φησίν. καὶ εἰς
τοσοῦτον αἰσχροκερδείας ἦλθεν, ὥστε καὶ τοὺς διδασκάλους
τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε καὶ τῶν εἰσφορῶν ἔστιν ἃς οὐ
κατέθηκεν, ἐμοὶ δὲ λογίζεται. Λαβὲ δὴ καὶ ταύτας αὐτοῖς
τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε πάντα διηρπα-
κότα καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον, ἢ τοῦτον τὸν τρό-
πον ἐπιδεικνὺς μετὰ τοσούτων μαρτύρων καὶ τεκμηρίων
τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα καὶ ἔχειν αὐτὸν πρὸς
τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα, τὸ δ᾽ ἐργαστήριον κεκαρπω-
μένον αὐτὸν καὶ τὴν πρόσοδον οὐκ ἀποφαίνοντα, τῶν δ᾽
48 ἄλλων τὰ μὲν πεπρακότα καὶ τὰς τιμὰς οὐκ ἀποδεδωκότα,

α

r. 2. φησὶ F. 45, 1. καταλιπεῖν pr Σ. 4. καταλιπομένων r.
5. τε om r. 8. περὶ] τὰ περὶ Σ. τρέψειεν r. 46, 1. καὶ
post τοίνυν om r. καὶ τὰς θεραπ. F. 3. αὐτῶν Σ. τοῦ-
τον r. τὰ] τά τε Σ. 47, 4. τὴν] καὶ τὴν F. 48, 1. τὰς om r.

τὰ δ' ὡς ἑαυτὸν λαβόντα καὶ ταῦτ' ἠφανικότα, ἔτι δὲ παρὰ τὸν λόγον ὃν αὐτὸς ἀπέδωκε τοσαῦτα κλέπτοντα, πρὸς δὲ τέτοις τὴν διαθήκην ἠφανικότα, τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα, τἆλλα ἕτω πάντα διῳκηκότα ὡς οὐδ' ἂν οἱ ἔχθιςοι διοικήσειαν; ἐγὼ μὲν ὲκ οἶδ' ὅπως ἄν τις σαφέςερον ἐπιδείξειεν.

49 Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν ὡς ἀπὸ τῶν χρημάτων χρέα τε πάμπολλα ἐκτέτικεν ὑπὲρ ἐμοῦ Δημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ τοῖς συνεπιτρόποις, καὶ ὡς πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν, ὲδέτερον ἔχων ἐπιδεικνύναι τέτων. ὅτε γὰρ ὡς ὀφείλοντά με κατέλιπεν ὁ πατὴρ ἐν τοῖς γράμ- 829 μασιν ἀπέφηνεν, ἔθ' οἷς ἀποδεδωκέναι ταῦτ' ἔφη παρέσχηται μάρτυρας, ὅτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρημάτων εἰς τὲς συνεπιτρόπες ἐπανέφερεν ὅσον αὐτὸς φαίνεται λαβών,

50 ἀλλὰ πολλοῖς ἐλάττω χρήμασιν. ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τὲ διαιτητὲ ταῦτά τε καθ' ἕκαςον, καὶ τὴν ὲσίαν τὴν αὐτὲ πότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν ἢ τἀρχαῖα ἀναλίσκων διῴκηκε, καὶ πότερον ὅτως ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξατ' ἂν τὲτον τὸν λόγον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων ἢ τἀρχαῖ' ἂν ἀπολαβεῖν ἠξίου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγενημένοις, πρὸς μὲν ταῦτ' ἀπεκρίνατο ὲδέν, πρὲκαλεῖτο δ' ἐθέλειν ἐπιδεῖξαί μοι τὴν ὲσίαν δέκα ταλάντων ὲσαν· εἰ δέ τι ἐλλείποι, αὐτὸς ἔφη προσθήσειν.

51 κελεύοντος δ' ἐμὲ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἐπιδεικνύναι ταῦτα ὲκ ἐπέδειξεν, οὐδ' ὡς οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν· ὲ γὰρ ἂν αὐτὲ κατεδιῄτησε· μαρτυρίαν δ' ἐνεβάλετο τοιαύτην, περὶ ἧς πειράσεταί τι λέγειν. ἐὰν μὲν ὲν καὶ νῦν ἔχειν με φῇ, τίνος παραδόντος ἐρωτᾶτε αὐτόν, καὶ καθ' ἕκαςον

52 παρασχέσθαι μάρτυρας ἀξιὲτε. ἐὰν δ' εἶναί μοι φῇ τὲτον τὸν τρόπον, λογιζόμενος τὰ παρ' ἑκατέρῳ τῶν ἐπιτρόπων, διπλασίοις ἐλάττω φανήσεται λέγων, ἔχοντα δ' ὲδὲν μᾶλ-

v. 1. λαμβάνοντα r. 2. ἐπέδωκε FΣ. 5. π. καὶ τἆλλα F. 4. διοικήσαιεν Fr. 5. μὲν] μὲν γὰρ r. 49, 2. πολλὰ F. ὑπὲρ] ὑπ' pr Σ. 4. οὐδέτερα FΣ. 5. κατέλειπεν Σ, καταλιπεῖν F. 6. οὐδ' Σ. 8. ὅσονπερ F. 50, 4. οὕτως] οὗτος F, om Σ. 5. ἀπολαβεῖν ἂν Fr. ἠξίου om r. 8. ἐλλίποι Σ, ἐλλείπει r. 51, 2. ἔδειξεν F. οὐδ' r. 52, 1. μοι om Σ. 2. καταλογιζόμενος F. ἑκάτερα F. 3. διπλασίως r.

λον ἀποφαίνων. ἐγὼ γὰρ ὥσπερ καὶ τοῦτον τοσαῦτ᾽ ἔχοντ᾽ ἐξήλεγξα, οὕτω κἀκείνων ἑκάτερον οὐκ ἐλάττω τούτων ἔχοντα ἐπιδείξω. ὥστ᾽ οὐ τοῦτ᾽ αὐτῷ λεκτέον, ἀλλ᾽ ὡς ἢ αὐτὸς ἢ οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν. εἰ δὲ μὴ τοῦτ᾽ ἐπιδείξει, πῶς χρὴ ταύτῃ τῇ προκλήσει προσέχειν ὑμᾶς τὸν νοῦν; οὐδὲν γὰρ 830
μᾶλλον ἔχοντά με ἐπιδείκνυσιν.

53 Πολλὰ τοίνυν ἀπορηθεὶς πρὸς τῷ διαιτητῇ περὶ πάντων τούτων, καὶ καθ᾽ ἕκαστον ἐξελεγχόμενος ὥσπερ νυνὶ παρ᾽ ὑμῖν, ἐτόλμησε ψεύσασθαι πάντων δεινότατον, ὡς τέτταρά μοι τάλαντα ὁ πατὴρ κατέλιπε κατορωρυγμένα καὶ τούτων κυρίαν τὴν μητέρα ἐποίησεν. ταῦτα δ᾽ εἶπεν, ἵν᾽ εἰ μὲν καὶ νῦν αὐτὸν προσδοκήσαιμι ἐρεῖν, ἀπολογούμενος περὶ αὐτῶν διατρίβοιμι, δέον ἕτερα αὐτοῦ κατηγορεῖν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ᾽ ὡς μὴ ῥηθησομένων παραλίποιμι, νῦν αὐτὸς εἴποι, ἵνα δοκῶν εἶναι πλούσιος ἧττον ὑφ᾽ ὑμῶν
54 ἐλεοίμην. καὶ μαρτυρίαν μὲν οὐδεμίαν ἐνεβάλετο τούτων ὁ ταῦτ᾽ εἰπεῖν ἀξιώσας, ψιλῷ δὲ λόγῳ χρησάμενος ὡς πιστευθησόμενος ὑπ᾽ ἐκείνων. καὶ ὅταν μὲν ἔρηταί τις αὐτὸν εἰς τί τῶν ἐμῶν τοσαῦτα χρήματ᾽ ἀνήλωκε, χρέα φησὶν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκτετικέναι καὶ πένητα ἐνταυθοῖ ζητεῖ ποιεῖν· ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον, ὡς ἔοικεν, εἴπερ γε καὶ τοσοῦτον ἐκεῖνος ἀργύριον οἴκοι κατέλιπεν. ὡς δ᾽ οὐκ ἀληθῆ λέγειν οἷόν τε αὐτὸν ἀλλ᾽ ἀδύνατόν τι γενέσθαι τούτων, ἐκ
55 πολλῶν ῥᾴδιον μαθεῖν. εἰ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ᾽ ἂν τἄλλα ἐπέτρεπεν οὔτ᾽ ἂν ταῦθ᾽ οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς ἔφραζεν· μανία γὰρ δεινὴ τὰ κεκρυμμένα εἰπεῖν, μηδὲ τῶν φανερῶν μέλλοντα ἐπιτρόπους καταστήσειν. εἰ δ᾽ ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ᾽ αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ᾽ οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν.

v. 1. τοῦτον r. (ου) 3. ταῦτ᾽ r. 53, 2. καὶ om Σ. νῦν Fr. 4. κατωρυγμένα pr Σ. 6. προσδοκήσαιμι αὐτὸν Σ. 7. αὐτοῦ] αὐτοῦ με F, με αὐτοῦ r. 8. μὴ] οὐ Σ. ῥηθησόμενον corr Σ. παραλείποιμι Fr. 54, 3. ὑπ᾽] δι᾽ Σ. ἐκείνου r. ἐρῆταί r. 4. εἰς τί] εἴτι r. 6. γε om Fr. 7. ἀργύριον ἐκεῖνος F. 8. αὐτὸν οἷόν τε r, οἴονται αὐτὸν pr Σ. 55, 6. τῶν δ᾽] τούτων δ᾽ F.

οὐδ᾽ ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὴν
δ᾽ ἐκείνην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ᾽ ἔδωκεν· οὐ γὰρ 831
ἔχει λόγον σώζειν μὲν τὰ χρήματα διὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς
ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων καὶ αὐτῆς καὶ τῶν χρημά-
56 των κύριον ποιεῖν. ἔτι δέ, τούτων εἴ τι ἦν ἀληθές, οἴεσθ᾽ οὐκ
ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός, ὃς τὴν μὲν
προῖκα αὐτῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων ὡς συνοι-
κήσων αὐτῇ τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρ᾽ ἔγημε·
τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ᾽ ἐκείνης ἐχού-
σης, ὡς οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθ᾽ αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν,
57 ὥστε γενέσθαι μετ᾽ ἐκείνης αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανε-
ρὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ συνῄδεσαν ὅτι κατε-
λείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς διήρπασεν,
ὧν δ᾽ οὐκ ἠμέλλεθ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ᾽ ἂν ἐξὸν
αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτ᾽, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν χρήμαθ᾽, ὅσα κατέ-
λιπεν ὁ πατήρ, πάντα τούτοις παρέδωκεν, οὗτος δ᾽, ἵν᾽
ἧττον ἐλεηθῶ παρ᾽ ὑμῖν, τούτοις τοῖς λόγοις χρήσεται.
58 Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ᾽ ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν·
ἓν δὲ περὶ πάντων κεφάλαιον εἰπὼν πάσας αὐτοῦ διαλύσω
τὰς ἀπολογίας. τούτῳ γὰρ ἐξῆν μηδὲν ἔχειν τούτων τῶν
πραγμάτων μισθώσαντι τὸν οἶκον κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους.
Λαβὲ τοὺς νόμους καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΙ.

Κατὰ τούτους τοὺς νόμους Ἀντιδώρῳ μὲν ἐκ τριῶν τα-
λάντων καὶ τρισχιλίων ἐν ἓξ ἔτεσιν ἓξ τάλαντα καὶ πλεῖο 832
ἐκ τοῦ μισθωθῆναι παρεδόθη, καὶ ταῦθ᾽ ὑμῶν τινὲς εἶδον·
Θεογένης γὰρ ὁ Προβαλίσιος, ὁ μισθωσάμενος αὐτοῦ τὸν
59 οἶκον, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταῦτα τὰ χρήματα ἐξηρίθμησεν. ἐμοὶ
δ᾽ ἐκ τέτταρων καὶ δέκα ταλάντων ἐν δέκα ἔτεσι πρὸς τὸν
χρόνον τε καὶ τὴν ἐκείνου μίσθωσιν πλεῖον ἢ τριπλάσια

v. 2. ἐκείνην om F. τούτων F. ἐξέδωκεν γρ Σ. 56, 6. κἂν] καὶ F. 57, 1. αὐτὸν Fr. 2. οἱ om Fr. 4. ὧν] ἧς r. ἀπέσχητ᾽ F. 8. ἐλεοίμην γρ Σ. 58, 8. πλέον r, qui sic et paullo post.

κατὰ τὸ εἰκὸς προσῆκον γενέσθαι, τοῦτο διὰ τί οὐκ ἐποίησεν, ἐρωτᾶτ᾽ αὐτόν. εἰ μὲν γάρ φησι βέλτιον εἶναι μὴ μισθωθῆναι τὸν οἶκον, δειξάτω μὴ διπλάσια μηδὲ τριπλάσιά μοί γεγενημένα, ἀλλ᾽ αὐτὰ τὰ ἀρχαῖά μοι πάντα ἀποδεδομένα. εἰ δ᾽ ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων ἐμοὶ μὲν μηδ᾽ ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν, ὁ δὲ καὶ προσοφείλοντά με αὐτῷ ἀπέγραψε, πῶς ἀποδέξασθαί τι προσήκει τούτων λεγόντων; οὐδαμῶς δήπουθεν.

60 Τοσαύτης τοίνυν οὐσίας μοι καταλειφθείσης ὅσην ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ τοῦ τρίτου μέρους πρόσοδον αὐτῆς φερούσης πεντήκοντα μνᾶς, ἐξὸν τούτοις ἀπληστοτάτοις οὖσι χρημάτων, καὶ εἰ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον ἠβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιόντων, ἐῶντας ὥσπερ εἶχε κατὰ χώραν, ἡμᾶς τε τρέφειν καὶ τὰ πρὸς τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ
61 ὅσα ἐξ αὐτῶν περιεγίγνετο, ταῦτα προσπεριποιεῖν, τὴν δ᾽ ἄλλην οὐσίαν ἐνεργὸν ποιήσασιν, οὖσαν ταύτης διπλασίαν, αὐτοῖς τε, εἰ χρημάτων ἐπεθύμουν, μέτρια ἐξ αὐτῶν λαβεῖν ἐμοί τε σὺν τοῖς ἀρχαίοις ἐκ τῶν προσόδων τὸν οἶκον μείζω ποιῆσαι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησαν, ἀποδόμενοι δ᾽ ἀλλήλοις τὰ πλείστου ἄξια τῶν ἀνδραπόδων, τὰ δὲ παντάπασιν 833
ἀφανίσαντες, ἐμοῦ μὲν ἀνεῖλον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πρόσοδον, σφίσι δ᾽ αὐτοῖς οὐ μικρὰν ἐκ τῶν ἐμῶν κατεσκευά-
62 σαντο. λαβόντες δὲ καὶ τἆλλα αἰσχρῶς οὕτω πάντα, πλέον ἢ τὰ ἡμίσεα τῶν χρημάτων μηδὲ καταλειφθῆναι κοινῇ πάντες ἀμφισβητοῦσιν, ὡς πεντεταλάντου δὲ μόνον τῆς οὐσίας οὔσης ἐκ τοσαύτης τοὺς λόγους ἀπενηνόχασιν, οὐ πρόσοδον μὲν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀποφαίνοντες, τὰ δὲ κεφάλαια φανερὰ ἀποδεικνύντες, ἀλλ᾽ αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα οὕτως ἀναιδῶς ἀνηλῶσθαι φάσκοντες. καὶ οὐδ᾽ αἰσχύνονται ταῦτα τολμῶντες.

v. 1. προσῆκε F. διὰ] δὲ διὰ F. 2. βελτιόν φησι r. 4. μοι π.] μοὶ π. Σ. ἀποδεδομένα πάντα r. 60, 3. ἀπληστοτάτοις οὖσι] τοῖς ἀπληστοτάτοις οὖσι Σ, τοῖς ἀπληστοτάτοις Fr. 61, 1. περιεγένετο r. προσποιεῖν F. δ᾽ om pr Σ. 2. διπλασίονα r. 3. αὐτούς F. 4. τὸν οἶκον ἐκ τῶν προσόδων Σ. μείζονα r. 6. δὲ καὶ παντάπασιν r. 62, 1. οὑτωσὶ Σ. 2. ἡμίση Σ. 4. οὐ om Σ. 6. ταῦτα Σ.

63καίτοι τί ποτ' ἂν ἔπαθον ὑπ' αὐτῶν, εἰ πλείω χρόνον ἐπε-
τροπεύθην; οὐκ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. ὅπου γὰρ δέκα ἐτῶν δια-
γενομένων παρὰ μὲν τῶν οὕτω μικρὰ κεκόμισμαι, τῷ δὲ
καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν;
δῆλον δὲ παντάπασιν· εἰ [γὰρ] κατελείφθην μὲν ἐνιαύ-
σιος, ἓξ ἔτη δὲ προσεπετροπεύθην ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ
μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον. εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἀνή-
λωται ὀρθῶς, οὐδὲν ἂν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν
εἰς ἕκτον ἔτος, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτῶν ἄν με ἔτρεφον ἢ τῷ λι-
64μῷ περιεῖδον ἀπολόμενον. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰ ἕτεροι
μὲν οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες ἐκ τοῦ
μισθωθῆναι διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι γεγόνασιν, ὥστε ἀξιοῦ-
σθαι λειτουργεῖν, ὁ δ' ἐμὸς τριηραρχεῖν εἰθισμένος καὶ με-
γάλας εἰσφορὰς εἰσφέρειν μηδὲ μικρὰς δυνήσεται διὰ τὰς
τούτων ἀναισχυντίας; τίνας δ' οὗτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς
εἰπεῖν; οἳ καὶ τὴν διαθήκην ἠφανίκασιν ὡς λήσοντες, καὶ 834
τὰς μὲν σφετέρας αὐτῶν οὐσίας ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν διῳκή-
κασι καὶ τἀρχαῖα τῶν ὑπαρχόντων ἐκ τῶν ἐμῶν πολλῷ μεί-
ζω πεποιήκασι, τῆς δ' ἐμῆς οὐσίας, ὥσπερ τὰ μέγιστα ὑφ'
65ἡμῶν ἀδικηθέντες, ὅλον τὸ κεφάλαιον ἀνῃρήκασιν; καὶ
ὑμεῖς μὲν οὐδὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ἁμαρτανόντων ὅταν τινὸς
καταψηφίσησθε, οὐ πάντα τὰ ὄντα ἀφείλεσθε, ἀλλ' ἢ γυ-
ναῖκας ἢ παιδί' αὐτῶν ἐλεήσαντες μέρος τι κἀκείνοις ὑπε-
λείπετε· οὗτοι δὲ τοσοῦτον διαφέρουσιν ὑμῶν, ὥστε καὶ δω-
ρεὰς παρ' ἡμῶν προσλαβόντες, ἵνα δικαίως ἐπιτροπεύσω-
σι, τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς ὑβρίκασι, καὶ οὐδ' ᾐσχύνθησαν εἰ μὴ
ἠλέησαν τὴν ἐμὴν ἀδελφήν, εἰ δυοῖν ταλάντοιν ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς ἀξιωθεῖσα μηδενὸς τεύξεται τῶν προσηκόντων, ἀλλ'
ὥσπερ ἐχθιστοί τινες ἀλλ' οὐ φίλοι καὶ συγγενεῖς καταλει-

63, 2. ἔχοιμ' ἂν εἰπ. r. 3. κεκομίσθαι Σ. 4. διαγανακτεῖν Σ.
5. γὰρ om Σ cum Anecd. p. 144, 10. 64, 1. παρεῖδον r.
ἀπολλύμενον r. 3. ἀξιοῦσι r. 4. ἠθισμένος Σ, qui sic et
aliis locis. 65, 3. ἀφείλασθε r. γυναῖκα r. 4. ὑπολείπετε r.
ον
5. τοσοῦτο F. 8. ἠλέησαν] ᾔδεσαν οὐδ' ἠλέησαν FΣ, ᾔδεσαν
οὐδ' ἠλέησαν r.

66φθέντες οὐδὲν τῆς οἰκειότητος ἐφρόντισαν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ὁ
πάντων ταλαιπωρότατος πρὸς ἀμφότερα ἀπορῶ, ταύτην
θ' ὅπως ἐκδῶ καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ. προσεπίκειται δ'
ἡ πόλις ἀξιοῦσα εἰσφέρειν, δικαίως· οὐσίαν γὰρ ἱκανὴν πρὸς
ταῦτα κατέλιπέ μοι ὁ πατήρ. τὰ δὲ χρήματα τὰ καταλει-
67φθέντα οὗτοι πάντ' εἰλήφασι. καὶ νῦν κομίσασθαι τἀμαυ-
τοῦ ζητῶν εἰς κίνδυνον καθέστηκα τὸν μέγιστον. ἐὰν γὰρ
ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω
μνᾶς ἑκατόν. καὶ τούτῳ μέν, ἐὰν καταψηφίσησθε, τιμη-
τόν, κοὐκ ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμῶν
ποιήσεται τὴν ἔκτισιν· ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἐστίν, ὥστ'
οὐ μόνον ἔσομαι τῶν πατρῴων ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ
68προσητιμωμένος, ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς μ' ἐλεήσητε. δέομαι 835
οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ,
μνησθέντας καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαν-
τες δικάζετε, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περὶ πλεί-
ονος τὰς τούτου δεήσεις ἢ τὰς ἡμετέρας ποιήσασθαι. δί-
καιοι δ' ἐστ' ἐλεεῖν οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ
τοὺς παραλόγως δυστυχοῦντας, οὐδὲ τοὺς ὠμῶς οὕτως τἀλ-
λότρια ἀποστεροῦντας, ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς πολὺν χρόνον ὧν ὁ
πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε στερομένους καὶ πρὸς ὑπὸ τούτων
69ὑβριζομένους καὶ νῦν περὶ ἀτιμίας κινδυνεύοντας. μέγα
δ' ἂν οἴομαι στενάξαι τὸν πατέρ' ἡμῶν, εἰ αἴσθοιτο τῶν
προικῶν καὶ τῶν δωρεῶν ὧν αὐτὸς τούτοις ἔδωκεν, ὑπὲρ
τούτων τῆς ἐπωβελίας τὸν αὑτοῦ υἱὸν ἐμὲ κινδυνεύοντα,
καὶ ἄλλους μέν τινας ἤδη τῶν πολιτῶν οὐ μόνον συγ-
γενῶν ἀλλὰ καὶ φίλων ἀνδρῶν ἀπορούντων θυγατέρας
παρὰ σφῶν αὐτῶν ἐκδόντας, Ἄφοβον δὲ μηδ' ἣν ἔλαβε
προῖκ' ἐθέλοντα ἀποδοῦναι, καὶ ταῦτ' ἔτει δεκάτῳ.

66, 1. οὐδὲ Σ. 4. ἀξιοῦσά τ' εἰσφ. r. 5. τὰ post χρήματα om r. 67, 5. κοὐκ Σ, οὐκ F, καὶ οὐκ r. 6. ποιήσετε F. 7. ἐστε-ρημένος Fr. 68, 1. νῦν om r. ὑμεῖς μ'] ἡμᾶς ὑμεῖς Σ. 5. καὶ τῶν νόμων om r. 9. στερουμένους r. 69, 1. μεγάλα r. 3. δω-ρεῶν καὶ τῶν προικῶν r. 4. αὑτοῦ] αὐτὸν F. 5. συγγενεῖς pr Σ. 6. ἀποστερούντων r.

28.

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ Β.

Πολλὰ καὶ μεγάλ' ἐψευσμένȣ πρὸς ὑμᾶς Ἀφόβȣ τȣ̃τ'
αὐτὸν ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἠγα-
νάκτησα τῶν ῥηθέντων. εἶπε γὰρ ὡς ὁ πάππος ὤφειλε τῷ
δημοσίῳ, καὶ διὰ ταῦθ' ὁ πατὴρ οὐκ ἐβούλετο μισθω- 836
θῆναι τὸν οἶκον, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ. καὶ τὴν μὲν πρό-
φασιν ποιεῖται ταύτην, ὡς δ' ὀφείλων ἐτελεύτησεν ἐκεῖ-
νος, οὐδεμίαν παρέσχετο μαρτυρίαν· ἀλλ' ὡς μὲν ὦφλεν,
ἐνεβάλετο τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ταύτην δ' εἰς
τὸν ὕστερον λόγον ὑπελίπετο ὡς διαβαλεῖν τὸ πρᾶγμα
2 ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος. ἐὰν οὖν ἀναγνῷ, προσέχετ' αὐτῇ
τὸν νȣ̃ν· εὑρήσετε γὰρ οὐχ ὡς ὀφείλει μεμαρτυρημένην,
ἀλλ' ὡς ὦφλεν. τοῦτ' οὖν ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ'
ᾧ φρονεῖ μάλιστα· ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν. εἰ μὲν
ȣ̃ν τότ' ἐξεγένετο καὶ μὴ τῷ χρόνῳ τȣ̃τ' ἐνηδρεύθημεν,
παρεσχόμεθ' ἂν μάρτυρας ὡς ἐξετίσθη τὰ χρήματα καὶ
πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τὰ πρὸς τὴν πόλιν. νῦν δὲ τεκμη-
ρίοις μεγάλοις ἐπιδείξομεν ὡς οὔτ' ὤφειλεν οὔτ' ἦν κίν-
3 δυνος οὐδεὶς ἡμῖν φανερὰ κεκτημένοις τὰ ὄντα. πρῶτον
μὲν γὰρ Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρός,
θυγατέρα δὲ Γύλωνος, ȣ̓κ ἀποκέκρυπται τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ
χορηγεῖ καὶ τριηραρχεῖ καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας λειτȣρ-
γεῖ καὶ οὐδὲν τῶν τοιούτων δέδοικεν. ἔπειτ' αὐτὸς ὁ πα-
τὴρ τήν τ' ἄλλην οὐσίαν καὶ τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχι-
λίας φανερὰς ἐποίησεν, ἃς οὗτοι γραφῆναί τε ἐν ταῖς δια-
θήκαις καὶ λαβεῖν σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων καταμαρ-
4 τυρȣ̃σιν. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἄφοβος μετὰ τῶν συνεπιτρό-
πων τῇ πόλει τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων χρημάτων
ἐμφανὲς ἐποίησεν, ἡγεμόνα με τῆς συμμορίας κατασή-

§ 1, 1. ψευσαμένου F. 2. ἐξελέγξαι Fr. 5. κινδυνεύσῃ] κινδυνεύσῃ πρὸς τὸ δημόσιον mg Σ. 7. ὤφειλεν r. 9. ὑπελείπετο Fr. διαβάλλειν r. 2, 3. ἐξελέγξαι Fr. 7. διαλέλυτο r. 8. ἐπιδείξωμεν Σ. 3, 1. ἡμῖν οὐδεὶς F. 7. τε om F. 4, 1. ἐπιτρόπων pr F.

σας οὐκ ἐπὶ μικροῖς τιμήμασιν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τηλικούτοις ὥστε
κατὰ "τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας εἰσφέρειν. 837
καίτοι εἴ τι τούτων ἦν ἀληθές, οὐδὲν ἂν αὐτῶν ἐποίησεν
ἀλλὰ πάντ᾽ ἂν εὐλαβήθη. νῦν δὲ καὶ Δημοχάρης καὶ ὁ
πατὴρ καὶ αὐτοὶ οὗτοι φαίνονται φανερὰ ποιοῦντες, καὶ
οὐδένα τοιοῦτον κίνδυνον δεδιότες.
5 Πάντων δ᾽ ἀτοπώτατόν ἐστι, λέγοντας ὡς ὁ πατὴρ οὐκ
εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον τὴν μὲν διαθήκην μηδαμοῦ ταύτην
ἀποφαίνειν, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι τἀκριβές, τηλικαύτην δ᾽ ἀνε-
λόντας μαρτυρίαν οὕτως οἴεσθαι δεῖν εἰκῇ πιστεύεσθαι παρ᾽
ὑμῖν. ἀλλ᾽ ἐχρῆν, ἐπειδὴ τάχιστ᾽ ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, εἰσ-
καλέσαντας μάρτυρας πολλοὺς παρασημήνασθαι κελεῦσαι
τὰς διαθήκας, ἵν᾽ εἴ τι ἐγίγνετο ἀμφισβητήσιμον, ἦν εἰς
τὰ γράμματα ταῦτ᾽ ἐπανελθεῖν καὶ τὴν ἀλήθειαν πάντων
6 εὑρεῖν. νῦν δ᾽ ἕτερα μὲν παρασημήνασθαι ἠξίωσαν, ἐν οἷς
πολλὰ τῶν καταλειπομένων οὐκ ἐγέγραπτο, ὑπομνήματα
δ᾽ ἦν· αὐτὴν δὲ τὴν διαθήκην, δι᾽ ἧς τούτων ὧν ἐσημή-
ναντο γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων χρημάτων ἐγί-
γνοντο κύριοι, καὶ τοῦ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον τῆς αἰτίας
ἀπελέλυντο, ταύτην δ᾽ οὐκ ἐσημήναντο, οὐδ᾽ αὐτὴν ἀπέδο-
σαν. ἄξιόν γε πιστεύειν αὐτοῖς, ὅ τι ἂν περὶ τούτων λέγωσιν.
7 Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι τοῦτ᾽ ἔστιν. οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν
οἶκον οὐδ᾽ ἐμφανῆ τὰ χρήματα ποιεῖν ὁ πατήρ. πότερον
ἐμοὶ [ταῦτα] ἢ τῇ πόλει; φαίνεσθε γὰρ τοὐναντίον ἐκείνῃ
μὲν φανερὰ ποιήσαντες, ἐμοὶ δὲ παντάπασιν ἀφανῆ πε-
ποιηκότες, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀποφαίνοντες ἐξ ὧν τιμησάμενοι
τὰς εἰσφορὰς εἰσεφέρετε. δείξατε γὰρ "ταύτην τὴν οὐσίαν, 838
8 τίς ἦν καὶ ποῦ παρέδοτέ μοι καὶ τίνος ἐναντίον. τὰ μὲν
γὰρ δύο τάλαντα καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀπὸ τῶν τετ-
τάρων ταλάντων καὶ τρισχιλίων ἐλάβετε, ὥστ᾽ οὐδὲ ταῦθ᾽

v. 1. οὐκ] μὲ οὐκ Σ. 3. τούτων εἴ τι F. ἦν om r. 4. πάντ᾽ ἂν] πάντα ταῦτα F. 5, 3. ἀνελόντες Σ. 4. δεῖν om F. 7. ἐγί-νετο Σ, ἐγένετο Fr. 6, 3. ὧν ἐσημήναντο] ἐνεσημήνατο F. 4. πάν-των r. χρημάτων ὧν ἐγ. FΣ. 6. ἀπολέλυντο Σ. 7, 1. ἔγωγε Fr. 3. ταῦτα om Σ, post πόλει ponit r. φαίνεσθε μὲν γὰρ Fr. 8, 3. ταύτας FΣ.

ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἐτιμήσασθε· ὑμέτεραι γὰρ ἦσαν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀλλὰ μὴν ἔκ γε τῆς οἰκίας καὶ τῶν τεττάρων καὶ δέκα ἀνδραπόδων καὶ τῶν τριάκοντα μνῶν, ἅ μοι παρεδώκατε, τὴν εἰσφορὰν οὐχ οἷόν τε γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην ὑμεῖς συνετάξασθε πρὸς τὴν συμμο-
9 ρίαν. ἀλλ' ἀνάγκη μεγάλη τὰ καταλειφθέντα, πολλῷ πλείον' ὄντα τούτων, πάντα ὑμᾶς ἔχειν ἔτι, ἃ φανερῶς ὅτι διηρπάκατε ἐξελεγχόμενοι τοιαῦτα πλάττεσθαι τολμᾶτε. καὶ τοτὲ μὲν εἰς ἀλλήλους ἀναφέρετε, πάλιν δ' εἰληφέναι κατ' ἀλλήλων μαρτυρεῖτε. φάσκοντες δ' οὐ πολλὰ λαβεῖν μεγά-
10 λων ἀναλωμάτων λόγους ἀπενηνόχατε. πάντες δὲ κοινῇ με ἐπιτροπεύσαντες ἰδίᾳ μετὰ ταῦτα ἕκαστοι μηχανᾶσθε. καὶ τὴν μὲν διαθήκην ἠφανίκατε, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι περὶ πάντων τὴν ἀλήθειαν, φαίνεσθε δ' οὐδέποτε ταὐτὰ περὶ ἀλλήλων λέγοντες.

Λαβὲ δὴ τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων ἀκριβέστερον διαγνῶσι περὶ αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Ταῦθ' οὗτοι πρὸς πεντεκαιδεκαταλάντους οἴκους συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ· μνῶν δ' οὐδ' ἑβδομήκοντα ἀξίαν μοι παραδεδώκασι τὴν οὐσίαν τρεῖς ὄντες. Λέγε τὰς ἐφεξῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 839

Ταύτην τὴν προῖκα, ἣν οἵ τε ἐπίτροποι καταμαρτυροῦσιν αὐτὸν λαβεῖν, ἄλλοι τε πρὸς οὓς ἔχειν ὡμολόγησε, ταύτην οὔτε αὐτὴν οὔτε τὸν σῖτον ἀποδέδωκεν. Λαβὲ τὰς ἄλλας καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

12 Δύο ἔτη τὸ ἐργαστήριον διοικήσας Θηριππίδῃ μὲν ἀποδέδωκε τὴν μίσθωσιν· ἐμοὶ δέ, δυοῖν ἐτοῖν λαβὼν τὴν πρόσοδον, τριάκοντα μνᾶς, οὔτε αὐτὰς οὔτε τὸ ἔργον ἀποδέδωκεν. Λαβὲ ἑτέραν καὶ ἀνάγνωθι.

v. 2. γε] τε Σr. 9, 4. ποτὲ r. κατ' ἀλλήλων om Σ. 10, 5. μὲν om r. 4. ταὐτὰ om r. 8. διαγινώσκουσι Σ, γινώσκωσι F. 11, 1. πεντεκαίδεκα τάλαντα Σ et corr F. 5. ἣν om Σr. συνεπίτροποι r. 7. ταύτην καὶ οὔτε r. τὰς om Fr.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταῦτα τἀνδράποδα ὡς αὐτὸν λαβὼν οὗτος, καὶ τἄλλα τὰ μετὰ τούτων ὑποτεθέντα ἡμῖν, ἀνάλωμα μὲν εἰς αὐτὰ τοσοῦτο λελόγισται, λῆμμα δὲ ἀπ' αὐτῶν οὐδ' ὁτιοῦν, καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠφάνικεν, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσέφερον. Λέγ' ἑτέραν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

13 Τοῦτον τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν σίδηρον πεπρακὼς οὐδὲ καταλειφθῆναί φησιν, ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν τιμὴν ἀποστερεῖ με, μάλιστα τάλαντον. Λέγε ταυτασί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταῦθ' οὗτος τρία τάλαντα καὶ χιλίας ἔχει χωρὶς τῶν ἄλλων, τοῦ μὲν ἀρχαίου πέντε τάλαντα, ἃ εἴληφε· σὺν δὲ τοῖς ἔργοις, ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, πλέον ἢ δέκα τάλαντα ἔχει. Λέγε τὰς ἐφεξῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ταῦθ' οὗτοι γραφῆναι μὲν ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ λαβεῖν σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων μαρτυροῦσιν. οὗτος δὲ καὶ μεταπεμφθῆναι φάσκων ὑπὸ τοῦ πατρός, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν "εἰσελθεῖν μὲν οὔ φησιν ὡς τὸν μεταπεμψά- 840
μενον, οὐδ' ὁμολογῆσαι περὶ τούτων οὐδέν, Δημοφῶντος δ' ἀκοῦσαι γραμματεῖον ἀναγιγνώσκοντος καὶ Θηριππίδου λέγοντος ὡς ἐκεῖνος ταῦτα διέθετο, καὶ προεισεληλυθὼς καὶ ἅπαντα διωμολογημένος πρὸς τὸν πατέρα, ὅσαπερ ἐκεῖνος
15 γράψας κατέλιπεν. ὁ γὰρ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ᾔσθετο τὴν νόσον οὐκ ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους τρεῖς ὄντας, καὶ συμπαρακαθισάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφόν, τὰ σώματα ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε παρακαταθήκην ἐπονομάζων, τὴν μὲν ἀδελφὴν Δημοφῶντι καὶ δύο τάλαντα προῖκα διδοὺς εὐθύς, καὶ γυναῖκ' αὐτῷ ταύτην ἐγγυῶν, ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων παρακα-

ον

v. 2. αὐτὸν] αὐτὸς F. οὕτως Σ. 4. τοσοῦτο FΣ. 6. Λέγ'] λαβὲ r. 13, 6. πέντε] τρία Σ. 7. δραχμὴν Σ. 14, 5. οὐδέν] οὐδενός Fr. 7. προσεισεληλυθὼς r. 8. ἅπερ r. 15, 2. ἀναφευξόμενος Σ, ἀποφευξούμενος r. 3. τρεῖς] τοὺς τρεῖς r.

τατιθέμενος, καὶ ἐπισκήπτων μισθῶσαί τε τὸν οἶκον καὶ
16 συνδιασῶσαί μοι τὴν ἐσίαν, διδὲς ἅμα Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς, καὶ τέτῳ τήν τ' ἐμὴν μητέρα ἐγγυῶν ἐπὶ ταῖς ὀγδοήκοντα μναῖς, κἀμὲ εἰς τὰ τέτε γόνατα τιθείς· ὧν ἔτος ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατος οὐδένα λόγον ἐποιήσατο, κύριος τῶν ἐμῶν γενόμενος ἐπὶ τέτοις, ἀλλὰ τὰ χρήματά με πάντα ἀπεςερηκὼς μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἐλεεῖσθαι νῦν ὑφ' ὑμῶν ἀξιώσει, μνῶν ἐδ' ἑβδομήκοντα ἄξια τρίτος αὐτὸς ἀποδεδωκώς, εἶτα καὶ τέτοις
17 αὐτοῖς πάλιν ἐπιβεβουλευκώς. ὡς γὰρ τὰς δίκας ταύτας ἔμελλον εἰσιέναι κατ' αὐτῶν, ἀντίδοσιν ἐπ' ἐμὲ παρεσκεύασαν, ἵν' εἰ μὲν ἀντιδῴην, μὴ ἐξείη μοι πρὸς αὐτὲς ἀντιδικεῖν ὡς καὶ τῶν δικῶν τέτων τε ἀντιδόντος γιγνομένων, εἰ δὲ μηδὲν τέτων ποιοίην, ἵν' ἐκ βραχείας ἐσίας 841
λειτεργῶν παντάπασιν ἀναιρεθείην. καὶ τετ' αὐτοῖς ὑπηρέτησε Θρασύλοχος ὁ Ἀναγυράσιος. ἐγὼ δὲ τέτων οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς ἀντέδωκα μέν, ἀπέκλεισα δὲ ὡς διαδικασίας τευξόμενος· ἐ τυχὼν δὲ ταύτης, τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων, ἵνα μὴ στερηθῶ τῶν δικῶν, ἀπέτισα τὴν λειτεργίαν ὑποθεὶς τὴν οἰκίαν καὶ τἀμαυτε πάντα, βουλόμενος εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τὰς πρὸς τουτουσὶ δίκας.

18 Ἆρ' ἐ μεγάλα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἠδίκημαι, μεγάλα δ', ὅτι δίκην ζητῶ λαβεῖν, νῦν ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι; τίς δ' ἐκ ἂν ὑμῶν τέτῳ μὲν φθονήσειε δικαίως, ἡμᾶς δ' ἐλεήσειεν, ὁρῶν τῷ μὲν πρὸς τῇ ἐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ πλεῖον ἢ δέκα ταλάντων τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὖσαν προσγεγενημένην, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν πατρῴων διημαρτηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων διὰ τὴν τέτων πονηρίαν ἀπεςερημένους; ποῖ δ' ἂν τραποίμεθα, εἴ τι ἄλλο ψηφίσαισθε ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ

16, 1. τε Θηριππίδῃ Σ. 2. ὀγδοήκοντα FΣ. 3. ἐντιθεὶς Fr. 4. οὐδενὸς λόγον δίδωκε Fr. 6. με] μὲν pr Σ, om F. ἅπαντα r. 17, 1. αὐτοῖς Reiskius: αὐτὸς FΣ, αὐτοὺς r. 3. ἐξῆν F. ἀδικεῖν F. 4. ἀντιδιδόντος r. 7. ἐγὼ δὲ] ὧι Σ. 12. ἐλθεῖν F. 18, 1. οὐ] οὖν F. 2. ζητῶν δίκην r. 5. ἐμὴν om r. 6. μὴ μόνον om pr Σ. 8. ἄλλο] ἂν r. ψηφίσεσθε F, ψηφίσησθε r.

τῶν ὑποθεμένων ἐστίν. ἀλλ᾽ εἰς τὰ περιόντ᾽ αὐτῶν; ἀλλὰ
19 τότε γίγνεται, τὴν ἐπωβελίαν ἐὰν ὄφλωμεν. μηδαμῶς, ὦ
ἄνδρες δικασταί, γένησθε ἡμῖν τοσούτων αἴτιοι κακῶν· μηδὲ
τὴν μητέρα κἀμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια παθόντας πε-
ριίδητε, οὓς ὁ πατὴρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι κατέλιπεν,
ἀλλὰ τὴν μὲν ὡς Δημοφῶντι συνοικήσουσαν ἐπὶ δυοῖν τα-
λάντοιν προικί, τὴν δ᾽ ἐπὶ ὀγδοήκοντα μναῖς τούτῳ "τῷ 842
σχετλιωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων, ἐμὲ δ᾽ ὑμῖν διάδοχον ἀνθ᾽
20 αὑτοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐσόμενον. βοηθήσατε οὖν ἡμῖν, βοη-
θήσατε, καὶ τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ ἡμῶν καὶ
τοῦ πατρὸς τοῦ τετελευτηκότος. σώσατε, ἐλεήσατε, ἐπειδὴ
οὗτοι συγγενεῖς ὄντες οὐκ ἠλέησαν. εἰς ὑμᾶς καταπεφεύγα-
μεν. ἱκετεύω, ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς
τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν. οὕτως ὄναισθε τούτων, μὴ περιί-
δητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα καὶ τῶν ἐπιλοίπων
ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερηθεῖσαν ἀνάξιον αὑτῆς τι πα-
21 θεῖν· ἣ νῦν μὲν οἴεται τυχόντα με τῶν δικαίων παρ᾽ ὑμῖν
ὑποδέξασθαι καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκδώσειν· εἰ δ᾽ ὑμεῖς ἄλλο
τι γνώσεσθε, ὃ μὴ γένοιτο, τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν,
ὅταν ἐμὲ μὲν ἴδῃ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ἀπεστερημένον
ἀλλὰ καὶ προσητιμωμένον, περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ᾽ ἐλπίδα
ἔχουσαν ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων διὰ τὴν ἐσο-
22 μένην ἀπορίαν; οὐκ ἄξιος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ᾽ ἐγὼ δίκης
ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔθ᾽ οὗτος τοσαῦτα χρήματ᾽ ἀδίκως κα-
τασχεῖν. ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μήπω πεῖραν εἰλήφατε, ποῖός
τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν προσήκει μὴ χείρω τοῦ πα-
τρὸς ἔσεσθαι. τούτου δὲ πεῖραν ἔχετε, καὶ σαφῶς ἴστε ὅτι
πολλὴν οὐσίαν παραλαβὼν οὐ μόνον οὐδὲν πεφιλοτίμηται
πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τἀλλότρια ἀποστερῶν ἐπιδέδεικται.
23 ταῦτ᾽ οὖν σκοποῦντες καὶ τἆλλα μνησθέντες, ᾗ δίκαιόν ἐστι,
ταύτῃ διαψηφίσασθε. πίστεις δ᾽ ἔχεθ᾽ ἱκανὰς ἐκ "μαρτύρων, 843

19, 1. μηδαμῶς μηδαμῶς ὦ F. 2. δικ. μὴ γένησθε r. αἴτιοι τοσούτων r. 20, 3. τελευτήσαντος r. σώσατέ με, ἐλεήσατέ με F. ἐπειδή με οὗτοι Σr. 6. ὑμῖν ἀγαθῶν ς. 21, 1. μὲν om F. 2. ἄλλο om pr Σ. 22, 5. καὶ] ὥστε F. 7. ἀποδέδεικται Σ. 23, 2. ψηφίσησθε Σ.

ἐκ τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν ἐτοι λαβεῖν ὁμολογῦσιν ἀθρόα τἀμά. ταῦτα δ' ἀνηλωκέναι φασὶν ἐκ ἀνηλωκότες, ἀλλ' αὐτοὶ
24 πάντ' ἔχοντες. ὧν ἐνθυμουμένους χρὴ ποιήσασθαί τινα ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδότας ὅτι ἐγὼ μὲν τἀμαυτῦ δι' ὑμῶν κομισάμενος εἰκότως λειτυργεῖν ἐθελήσω, χάριτας ὀφείλων ὅτι μοι δικαίως ἀπέδοτε τὴν ἐσίαν, ἔτος δ', ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τῶν ἐμῶν κύριον, ἐδὲν ποιήσει τοιῦτον. μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτόν, ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τέτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν, ἀλλ' ἀποκρύψεσθαι μᾶλλον, ἵνα δικαίως ἀποπεφευγέναι δοκῇ.

29.

ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Κρινόμενος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ἐξήτει παρὰ Δημοσθένες Μιλύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς ἐ δοθησόμενον. ὁ γὰρ ἐδίδυ Δημοσθένης, φάσκων ὐκ οἰκέτην ἀλλ' ἐλεύθερον εἶναι τὸν Μιλύαν, ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τῦ πατρὸς ὅτε ἐτελεύτα, καὶ εἰς τέτε πίςιν ἄλλα τε παρεχόμενος καὶ δὴ καὶ μαρτυρίαν Φάνε, ὡς ἐμαρτύρησε πρὸς τὺς δικαςάς, φάσκων ὡμολογηκέναι Ἄφοβον ἐπὶ τῦ διαιτητῦ ἐλεύθερον εἶναι Μιλύαν. ἁλὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ψευδομαρτυριῶν Φάνῳ δικάζεται, ὑπὲρ ὖ τῦτον τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης λέγει, καὶ τἀληθῆ φάσκων αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι, καὶ πρὸς τέτῳ δεικνὺς ὡς ὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας 844
Ἄφοβος ἐβλάβη, ἀλλὰ δι' ἑτέρυς ἧλω μάρτυρας, οἷς ὐκ ἐπισκηψάμενος δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς.

Εἰ μὴ πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς Ἄφοβον, ὦ ἄνδρες δικαςαί, συνήδη πολλῷ τέτων μείζω καὶ δεινότερ' αὐτοῦ ψευσαμένε ῥᾳδίως ἐξελέγξας διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων, θαυμαστῶς ἂν ὡς εὐλαβέμην μὴ καὶ νῦν ἐ δυνηθῶ δεῖξαι, πῇ παρακρέεται ποθ' ἕκαςα ὑμᾶς αὐτῶν. νῦν δὲ σὺν θεοῖς εἰπεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ γέ-

v. 1. ἐξ] τῶν ἐξ Σ. 2. δ' om Σ. 24, 3. ὄφλων r. 6. μὴ om r. 7. ἀποκρύψεσθαι Reiskius: libri ἀποκρύψασθαι.
ΥΠΟΘ. 5. φάνου post lituram F: Στεφάνου ς. 7. φάνω F: Στεφάνῳ ς. 10. ἐπισκεψάμενος F. § 1, 1. μὴ] καὶ μὴ r. 2. συνῄδειν FΣr. 4. ὡς] ἴσως r, om F. 5. παρακρούσεται F. 6. αὐτῶν] αὐτούς Σ. ἐάνπερ r. γενήσεσθε F.

νῆσθε ἡμῶν ἀκροαταί, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν ἧττον ὑμᾶς τὴν ἀναίδειαν τὴν τούτου γνώσεσθαι τῶν πρότερον δικασάντων. καὶ ταῦτ' εἰ μὲν ἐδεῖτο λόγου τινὸς ἢ ποικιλίας, ἔγωγε κατώκνουν ἂν τὴν ἐμαυτοῦ καταμεμφόμενος ἡλικίαν· νῦν δ' ἁπλῶς δεῖ διδάξαι καὶ διηγήσασθαι τὰ τούτῳ πεπραγμένα περὶ ἡμῶν. ἐκ δὲ τούτων οἴομαι πᾶσιν ὑμῖν εὔγνωστον ἔσεσθαι, πότερός ποθ' ἡμῶν ἔσθ' ὁ πονηρός.

2 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε ταύτην οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τινὰ αὐτοῦ καταμεμαρτυρηκέναι ἐξελέγξειν πιστεύων, ἀλλ' ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος τῆς δίκης, ἣν ὦφλεν, ἐμοὶ μὲν ἂν γενέσθαι τινὰ φθόνον, αὐτῷ 845
δ' ἔλεον. καὶ διὰ ταῦτα περὶ τῆς γεγενημένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότε οὐδὲν ἔσχε δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἐπεπράγμην τοῦτον τὴν δίκην ἢ μηδὲν ἤθελον μέτριον συγχωρεῖν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως, τὰ παρ' ὑμῖν γνωσθέντα πραττόμενος αὐτόν, ὅμως δ' ἂν εἶχέ τις εἰπεῖν ὡς λίαν ὠμῶς καὶ πικρῶς ὄντα συγγενῆ τοῦ-
3 τον ἐκ τῆς οὐσίας ἁπάσης ἐκβέβληκα. νῦν δὲ τοὐναντίον ἐστίν. οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῴων ἁπάντων μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε, καὶ οὐδ' ἐν ὑμῖν φανερῶς ἐξελεγχθεὶς οἴεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν, ἀλλὰ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τὴν μὲν οἰκίαν Ἀφόβῳ τὸν δ' ἀγρὸν Ὀνήτορι, πρὸς μὲν ἐκείνους δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν, ἐκ δὲ τῆς οἰκίας αὐτὸς τὰ σκεύη λαβὼν καὶ τἀνδράποδα ἐξαγαγὼν καὶ τὸν λάκκον συντρίψας καὶ τὰ θυρώματ' ἀποσπάσας καὶ μόνον οὐκ αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἐμπρήσας Μεγαράδ' ἐξῴκηκε κἀκεῖ μετοίκιον τέθεικεν. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτον μισήσαιτε ἢ ἐμοῦ τινὰ ἀνεπιείκειαν καταγνοίητε.

v. 1. ἡμῶν om Σ. 2. προτέρων pr Σ. 5. δεῖ om Σr. διδάξαι in mg ponit Σ. 6. οἴομαι om r. 2, 2. τὰ om r. 7. ἐπ. ἄφοβον τοῦτον r. 9. ὑμῶν r. 3, 1. ἁπάσης in γρ F. 2. οὗτος μὲν ἐμὲ F. 3. οὐδ' ἐν] οὐδὲν r. 5. συνοικίαν r. 6. μὲν (αν) οτο r. 12. ἂν ἐπιείκειαν F, ἐπιείκειαν Σ. καταγν(οι)ωίητε F, καταγνώητε Σ, καταγνῶτε r.

4 Περὶ μὲν οὖν τῆς αἰσχροκερδείας τῆς τούτου καὶ μιαρίας
ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ νῦν δ' ὡς ἐν
κεφαλαίοις ἀκηκόατε· περὶ δὲ τῶν μεμαρτυρημένων, ὡς
ἐστιν ἀληθῆ, περὶ ὧνπερ οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσο-
μαι διδάσκειν ὑμᾶς. δέομαι δ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ δι-
καίαν δέησιν, ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦτο δ' ἐστὶ 846
καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ὁμοίως· ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πε-
πραγμένα μάθητε, τοσούτῳ δικαιοτέραν καὶ εὐορκοτέραν
5 θήσεσθε τὴν ψῆφον περὶ αὐτῶν. ἐπιδείξω δὲ τοῦτον οὐ μό-
νον ὡμολογηκότα εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ
φανερὸν τοῦτ' ἔργῳ πεποιηκότα, καὶ πρὸς τούτοις ἐκ βασάνου
περὶ αὐτῶν πεφευγότα τοῦτον τοὺς ἀκριβεστάτους ἐλέγχους, καὶ
οὐκ ἐθελήσαντ' ἐκ τούτων ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πα-
νουργοῦντα καὶ μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον καὶ διακλέ-
πτοντα τοῖς αὑτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων,
οὕτω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας
εἴσεσθαι σαφῶς ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγομεν, οὗτος δ' οὐδὲν
ὑγιὲς εἴρηκεν. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾷστ'
ἂν μάθοιτε κἀγὼ τάχιστ' ἂν διδάξαιμι.
6 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Δημοφῶντι καὶ Θηριπ-
πίδῃ καὶ τούτῳ δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς ἀποστερηθεὶς ἁπάν-
των τῶν ὄντων· γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς τοῦτον
πρῶτον ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δικάζουσιν, ὥσπερ ὑμῖν ἐπι-
δείξω, πάνθ' ὅσα ἡμῖν κατελείφθη χρήματα ἀπεστερηκότα
7 τοῦτον μετ' ἐκείνων, οὐ καταψευδομαρτυρησάμενος. τεκμή-
ριον δὲ μέγιστον· μαρτυριῶν γὰρ πλέον ἢ πάνυ πολλῶν
τῶν ἁπασῶν ἀναγνωσθεισῶν ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων τῶν
μὲν ὡς ἔδοσάν τι τούτῳ τῶν ἐμῶν καταμαρτυρουσῶν, τῶν
δ' ὡς παρῆσαν κομιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι παρὰ τούτου
τούτῳ τὰς τιμὰς διέλυσαν, οὐδ' ἧ τινὶ τούτων τῶν ψευδο-

4, 3. μεμαρτυρημένων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὡς r. 5, 1, θήσετε r. περὶ αὐτῶν τὴν ψῆφον F. 4. αὐτῶν] αὐτὸν F. 5. ἀλλ' ἀεὶ π. FΣ. 6, 1. Δημοφῶντι] δήμωνι καὶ δημοφῶντι F. 2. ἔλαβον r. 3. ὄντων. γενομένης] γενομένων. γινομένης r. 7, 3. ἐπὶ τῇ δίκῃ καὶ τούτων in γρ F. 4. τούτων F. 5. παρά του F. 6. τούτων om r.

μαρτυριῶν ἐπεσκήψατο, οὐδὲ τετόλμηκε διώκειν ἀλλ' ἢ 847
ταύτην μίαν οὖσαν, ἐν ᾗ δραχμὴν οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι με-
8 μαρτυρημένην. καίτοι τό γε τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν
ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύτης συντιθεὶς ἐλογιζόμην τοσοῦτον
(οὐ γὰρ ἐνῆν ἀργύριον) ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ' ἕκαστα τιθείς,
αἷς οὗτος οὐκ ἐπεσκήψατο. ὅθεν οἱ τότ' ἀκούσαντες οὐ μόνον
αὐτοῦ κατέγνωσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐτίμη-
σαν. τίνος οὖν ἕνεκ' ἐκείνας μὲν εἴασε, τῇδε δὲ ἐπεσκήψα-
9 το; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν μαρτυριῶν ὅσαι μὲν αὐτοῦ
χρήματ' ἔχειν κατεμαρτύρουν, ᾔδει σαφῶς ὅτι τοσούτῳ μᾶλ-
λον ἐξελεγχθήσεται ταῦτ' ἔχων, ὅσῳ πλείων λόγος δοθή-
σεται καθ' ἓν περὶ ἑκάστου. τοῦτο δ' ἤμελλεν ἐν τῇ τῶν
ψευδομαρτυριῶν ἔσεσθαι κρίσει· ὃ γὰρ τότ' ἐν μικρῷ μέ-
ρει τινὶ τοῦ παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορή-
σαμεν, νῦν πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὑτὸ διδάξειν
10 ἠμέλλομεν. ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζεν, ὥσπερ
τόθ' ὡμολόγησεν, οὕτω πάλιν ἔξαρνος γενέσθαι ταῦτα ἐφ'
ἑαυτῷ γενήσεσθαι. διὰ ταῦτα τήνδε διώκει. βούλομαι δὴ
ταύτην, ὡς ἔστιν ἀληθής, ἐπιδεῖξαι σαφῶς πᾶσιν ὑμῖν,
οὐκ ἐξ εἰκότων οὐδὲ λόγων πρὸς τὸ παρὸν μεμηχανημένων,
ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμῖν δόξοντος, ὡς ἐγὼ νομίζω, δι-
καίου. σκοπεῖτε δ' ἀκούσαντες.

11 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς
ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένης εἰδὼς ὄντα μοι τὸν ἀγῶνα,
καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἴσοντας ἐπιστάμενος,
ᾠήθην δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον ἢ τοῦτον προκαλέ-
μενος ἐλέγξαι. καὶ τί ποιῶ; παραδοῦναι παῖδα ἤθελον αὐ- 848
τῷ γράμματα ἐπιστάμενον βασανίζειν, ὃς παρῆν ὅθ' ὡμο-
λόγει ταῦθ' οὗτος, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἔγραφεν, οὐδὲν ὑφ'

v. 1. ἀλλ' ἢ] ἀλλὰ F. 8, 2. ἀπεστερούμην r. 4. τότ'] τοῦτ' r. 9, 1. αὐτοῦ post ἔχειν ponit F. 3. ἐλεγχθήσεται — πλεῖον r. ων 5. κρίσει om FΣ. 10, 2. ταῦτα δ' ἐφ' F et rc Σ. 5. εἰκότος F, εἰκότος r. 6. δόξαντος Fr. 7. ἀκούοντες r. 11, 4. προκαλού-6 μενον Σ. 5. ἐξελέγξαι F.

ἡμῶν κελευσθεὶς κακοτεχνεῖν, ἐδὲ τὸ μὲν γράφειν τὸ δ'
ἀφαιρεῖν ὧν ἕτος εἰρήκει περὶ τούτων, ἀλλ' ἁπλῶς ὑπὲρ
12 τῦ πάντα τἀληθῆ καὶ τὰ τἔτῳ ῥηθέντα γράψαι. καίτοι τί
κάλλιον ἦν τῦ τὸν παῖδα στρεβλῦντα ἐλέγξαι ψευδομένυς
ἡμᾶς; ἀλλὰ συνῄδει πάντων μάλιστ' ἀνθρώπων ὅτι τἀ-
ληθῆ μεμαρτύρηται· διόπερ ἔφυγε τὴν βάσανον. ἀλλὰ μὴν
ἐχ εἷς ἐδὲ δύο ταῦτ' ἴσασιν, ἐδ' ὑπὸ μάλης ἡ πρόκλησις
γέγονεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ πολλῶν παρόντων. Καί
μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 Οὕτω τοίνυν ἕτός ἐστι σοφιςὴς καὶ σφόδρ' ἑκὼν τὰ
δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιέμενος, ὥςε ψευδομαρτυριῶν διώ-
κων, καὶ περὶ τἔτε τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἴσειν
καὶ ὀμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας μὲν ἔφευγε τὴν βά-
σανον, περὶ ἕ μάλιςα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖ-
14 σθαι, περὶ δ' ἄλλων φησὶν ἐξαιτεῖν, ψευδόμενος. καίτοι
πῶς ἐχ ὑπερφυὲς αὐτὸν μὲν δεινὰ πεπονθέναι φάσκειν,
εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω,
μὴ παρέλαβε, τὲς δὲ μάρτυρας ἐ δεινὰ πάσχειν νομίζειν,
τὸν ὁμολογεμένως δῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησαν ἐκδιδόν-
τος, ἐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; ἐ γὰρ δὴ τῦτό γ'
ἔνεςιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μέν τινων, ὧν αὐτὸς βέλεται, σα-
φὴς ἡ βάσανος, περὶ δ' αὖ τινῶν οὐ σαφής.
15 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ταύτην τὴν μαρτυρίαν 849
ἐμαρτύρησεν ἀδελφὸς ὁ τούτου πρῶτος Αἴσιος, ὃς νῦν
μὲν ἔξαρνός ἐςι τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε δ' ἐμαρτύ-
ρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, ἕτ' ἐπιορκεῖν ἔτ' εὐθὺς πα-
ραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βελόμενος. ὃν οὐκ ἂν δήπου,
ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμην, ἐνέγραψα ἂν εἰς
τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφόβῳ χρώμενον μάλιστ' ἀν-
θρώπων ἁπάντων, εἰδὼς δὲ συνεροῦντ' αὐτῷ τὴν δίκην,

12, 2. ἐξελέγξαι r. 4. πέφευγε r: malim ἔφευγε. 13, 4. ἔφυγε Fr. 14, 4. οὐ om r. 5. ὁμολογούμενον ὡς δ. F. r ἐμαρτύρησεν r. 6. οὐ γὰρ δὴ] οὐδὲ γὰρ F. 15, 2. τουτουt r. αἴτιος r. 6. ἔγραψα F.

ἔτι δ' ἐμαυτȣ̃ ὄντα ἀντίδικον· οὐ γάρ ἔχει λόγον τὸν ἑαυτȣ̃
διάφορον καὶ τούτȣ ἀδελφὸν μὴ ἀληθινῆς μαρτυρίας ἐγ-
16γράψαι μάρτυρα. τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν πολλοὶ μάρτυ-
ρες, ἔτι δ' οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν μαρτύρων. πρῶτον
μὲν γάρ, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ
ἂν νῦν ἔξαρνος ἦν ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίȣ
τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἡνίκα μᾶλλον ἂν αὐ-
τὸν ἢ νῦν ὠφέλει. δεύτερον δ' οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἦγεν ἀλλὰ
δίκην ἄν μοι βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον
αὐτὸν ἐποίουν κατὰ τἀδελφοῦ οὐ προσῆκον, ἐν ᾗ καὶ περὶ
17χρημάτων καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρωποι κινδυνεύουσιν. ἔτι
δὲ τὸ πρᾶγμ' ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν ἐξήτησεν ἄν με τὸν παῖδα
τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰ μὴ παρεδίδȣν, μηδὲν
δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ τοσȣ̃το τȣ̃ ποιῆσαί τι τȣ́των
ἐδέησεν, ὥς' οὐδ' ἐμȣ̃ παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ' ἔξαρνος
ἐγένεθ', οὗτος παραλαβεῖν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὁμοίως φαίνον-
18ται καὶ περὶ τȣ́των φεύγοντες τὰς βασάνȣς. καὶ ταῦθ' ὡς
ἀληθῆ λέγω, "καὶ ἔν τε τοῖς μάρτυσι μεμαρτυρηκὼς Αἴσιος 850
οὐκ ἠρνήθη ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαςηρίου τούτῳ παρεστηκὼς
τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμȣ̃ τ' ἐκδιδόντος τὸν
παῖδα περὶ ἁπάντων τούτων βασανίζειν αὐτοῖς οὐκ ἠθέ-
λησε παραλαβεῖν, καθ' ἕκαστον ὑμῖν παρέξομαι τοὺς
μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρ' αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ὃ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, πάντων τῶν εἰρημένων
οἴομαι μέγιςον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τȣ̃ ταῦτ' ἀποκρίνασθαι
τοῦτον, βούλομαι διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ἐξῄτει με τὸν ἄν-
θρωπον ταῦθ' ὡμολογηκὼς ἃ μεμαρτύρηται, βȣλόμενος

v. 2. καὶ τούτου ἀδελφὸν om r. 16, 8. κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ F, κατ' ἀδελφοῦ r. 17, 2. ἐζήτησεν Σr. 3. μὴ om r. μηδὲν ἂν (οι superscr.) δ. r. 4. ἐδόκουν λέγειν r. τοσοῦτον r. τούτων] τοῦτον F. 18, 2. Αἴσιος om r et pr Σ, in γρ habet F. 3. ἠρνήθη τε τ. Σ. τούτῳ (ου superscr.) F, τούτου γρ Σ. παρεστηκως (εν superscr.) F. 5. ἁπάντων om F. τούτων] τοῦ r. αὐτὸς corr Σ. 6. καθ'] καὶ καθ' F. 19, 2. ἀποκρίνεσθαι F. 3. διεξελθεῖν r.

20καὶ τοῦτ' αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνάζοντα τί ποιῶ; προσκαλοῦ-
μαι κατὰ Δήμωνος εἰς μαρτυρίαν, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ
κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων, καὶ συγγράψας ταῦτ' ἐκέλευον
μαρτυρεῖν, ἃ νῦν διώκει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ τὸ
μὲν πρῶτον ἀπηναισχύντει, τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος
μαρτυρεῖν ἢ ἐξομνύειν ἐμαρτύρησε πάνυ μόγις. καίτοι εἴγ'
ἦν δοῦλος ὁ ἄνθρωπος καὶ μὴ προωμολόγητο πρὸς τοῦδ'
ἐλεύθερος εἶναι, τί μαθὼν ἐμαρτύρησεν ἀλλ' οὐκ ἐξομόσας
21ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τούτων ἤθελον
παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὴν μαρτυρίαν, ὃς τά
τε γράμματ' ἔμελλε γνώσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον ἐμνη-
μόνευεν ἀκριβῶς μαρτυρήσαντα ταῦτα. καὶ ταῦτ' ἤθελον
οὐχὶ μαρτύρων ἀπορῶν οἳ παρῆσαν (ἦσαν γάρ), ἀλλ' ἵνα μὴ
τούτους αἰτιῷτο τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ τῆς
βασάνου τούτοις ὑπάρχοι. καίτοι πῶς ἄξιόν ἐστι κατα- 851
γνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτο, οἳ μόνοι τῶν πώποτ' ἠγω-
νισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντ' αὐτὸν αὐτοῖς μάρ-
τυρα τούτων ἐπιδεικνύουσι γεγενημένον; Ἀλλὰ μὴν ὡς
ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν πρόσκλησιν καὶ τὴν μαρτυρίαν.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 Τηλικαῦτα τοίνυν δίκαια φυγὼν οὗτος, καὶ ἐκ τοσούτων
τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὐτοῦ
μάρτυσιν ἀξιοῖ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ' ἐμοὺς διαβάλλει καί
φησιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν. βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκό-
των περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. οἶδ' οὖν ὅτι πάντες ἂν ὁμολογή-
σαιτε τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἢ κέρδεσι δι' ἀπορίαν
ἐπαιρομένους ἢ δι' ἑταιρείαν ἢ καὶ δι' ἔχθραν τῶν ἀντι-
23δίκων ἐθέλειν ἄν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲ
δι' ἓν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες. οὔτε γὰρ ἑταιρείᾳ· πῶς

20, 2. θείου] τοῦ θείου F. 6. μόλις r. 7. ὁ om Fr. προσωμολόγητο Σr. 8. μ(π)αθὼν Fr. 21, 3. ἐμνημόνευσεν r. 6. μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ F. 7. ὑπάρχ(η)ει r. 10. ἐπιδεικνυσι Σ. 11. πρόκλησιν Σ, qui et mox πρόκλησις. 22, 5. ὁμολογήσητε r. 6. τοὺς ψευδομαρτυροῦντας F. 7. ἑταιρίαν Σr. 23, 2. ἑται-ρία Σr, ἑταιρεῖαι F,

γάρ, οἵ γε μήτε ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς μήτε καθ' ἡλι-
κίαν, μὴ ὅτι ἐμοί τινες αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ σφίσιν αὐτοῖς
εἰσίν; οὔτ' ἔχθρᾳ τούτου· φανερὸν γὰρ καὶ τοῦτ' ἐστίν· ὁ μὲν
γὰρ ἀδελφὸς καὶ σύνδικος, Φάνος δ' ἐπιτήδειος καὶ φυ-
λέτης, Φίλιππος δ' οὔτε φίλος οὔτ' ἐχθρός, ὥστ' οὐδὲ ταύτην
24 ἄν τις ἐπενέγκοι δικαίως τὴν αἰτίαν. καὶ μὴν οὐδὲ δι' ἀπο-
ρίαν ἄν τις φήσειεν· πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν
ὥστε καὶ λειτουργεῖν ὑμῖν προθύμως καὶ τὰ προσταττόμενα
ποιεῖν. χωρὶς δὲ τούτων οὔτ' ἀγνῶτες ὑμῖν οὔτ' ἐπὶ τὰ χείρω
γιγνωσκόμενοι, μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι. καίτοι εἰ μήτ'
ἄποροι μήτ' ἐχθροὶ τούτου μήτε ἐμοὶ φίλοι, πῶς χρὴ κατὰ 852
τούτων λαβεῖν τιν' ὑποψίαν ὡς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν;
ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα.

25 Ταῦτα τοίνυν οὗτος εἰδώς, καὶ πάντων μάλιστα ἐπι-
στάμενος τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας αὐτούς, ὅμως συκοφαν-
τεῖ καί φησιν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἃ πῶς τις ἂν μᾶλ-
λον ἐξελέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρω-
πον τῷ ὄντι. βούλομαι δὲ διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς
ἐξελέγξαι καὶ τοῦτ' αὐτὸν ψευδόμενον. ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες
δικασταὶ καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασα-
νίζειν τὰς θεραπαίνας, αἳ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνη-
26 μονεύουσιν ἀφεθέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς
τούτοις ἡ μήτηρ κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, οἳ μόνοι παῖ-
δές ἐσμεν αὐτῇ, δι' οὓς κατεχήρευσε τὸν βίον, πίστιν ἠθέ-
λησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀφεῖ-
ναι τὸν πατέρα ἡνίκ' ἐτελεύτα, καὶ νομίζεσθαι παρ' ἡμῖν
τοῦτον ἐλεύθερον· ἣν μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω καθ' ἡμῶν
ποτ' ἂν ὀμνύναι ταῦτ' ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς ᾔδει τὰ εὔορ-
κα ὀμουμένη. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ ταῦτ' ἦμεν
ἕτοιμοι ποιεῖν, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

v. 2. οὔτε FΣ. 3. ἔχθραι FΣ, ἐχθροὶ r. 5. δ'] τε (δ suprascr.) Σ.
24, 2. τοιαύτην r. 3. πραττόμενα (οστα suprascr.) F. 4. τὰ] τὸ Σ. 6. ἐμοὶ om F.
25, 6. ταῦτ' αὐτὸν r, ταυτον (τὰυ suprascr.) Σ. 26, 7. ταῦτ' ἂν ἐθέλειν Σr. 8. τοῦτο F.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

27 Τοσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν, καὶ κα-
ταφεύγειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ τῶν
μεμαρτυρημένων, πάντα ταῦτα φυγὼν οὗτος οἴεται, περὶ
τῆς γεγενημένης δίκης διαβάλλων καὶ κατηγορῶν ἐμοῦ, τοῦ
μάρτυρος ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι, πάντων, οἶμαι,
πρᾶγμα κατασκευάσας ἀδικώτατον καὶ πλεονεκτικώτατον.
28 αὐτὸς μὲν γὰρ μάρτυρας ψευδεῖς παρεσκεύασται περὶ τού- 853
των, συγχορηγὸν ἔχων Ὀνήτορα τὸν κηδεστὴν καὶ Τιμο-
κράτην· ἡμεῖς δ᾽ οὐχὶ προειδότες, ἀλλ᾽ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς μαρ-
τυρίας ἡγούμενοι τὸν ἀγῶν᾽ ἔσεσθαι, τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς
ἐπιτροπῆς χρημάτων μάρτυρας οὐ παρεσκευάσμεθα νῦν.
ὅμως δέ, καίπερ οὕτω τούτου σεσοφισμένου, τὰ πράγματ᾽
αὐτὰ διεξιὼν οἴομαι ῥᾳδίως ὑμῖν ἐπιδείξειν δικαιότατ᾽ ἀν-
29 θρώπων τοῦτον ὠφληκότα τὴν δίκην, οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν
ἐκώλυον βασανίζειν, οὐδ᾽ ὅτι τοῦτον ἐλεύθερον ὡμολόγησεν,
οἱ δὲ μάρτυρες οἵδε ἐμαρτύρησαν, ἀλλ᾽ ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν
ἐξηλέγχθη λαβὼν καὶ τὸν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε τῶν νόμων
κελευόντων καὶ τοῦ πατρὸς ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς
ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν,
οἱ νόμοι καὶ τὸ πλῆθος ὧν οὗτοι διηρπάκεισαν χρημάτων·
τὸν Μιλύαν δ᾽ οὐδ᾽ ὅστις ἐστὶν οὐδεὶς ᾔδει. γνώσεσθε δ᾽ ἐκ
τῶν ἐγκεκλημένων ὅτι ταῦθ᾽ οὕτως ἔχοντ᾽ ἐστίν.
30 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν δίκην ἔλαχον τούτῳ
τῆς ἐπιτροπῆς οὐχ ἓν τίμημα συνθείς, ὥσπερ ἂν εἴ τις
συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ᾽ ἕκαστον ἐγγράψας, καὶ πόθεν
λαβὼν καὶ πόσον τὸ πλῆθος καὶ παρὰ τοῦ, καὶ οὐδαμοῦ
31 τὸν Μιλύαν παρέγραψα ὡς εἰδότα τι τούτων. ἔστιν οὖν τοῦ
μὲν ἐγκλήματος ἀρχή „τάδ᾽ ἐγκαλεῖ Δημοσθένης Ἀφόβῳ·
ἔχει μου χρήματ᾽ Ἄφοβος ἀπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμενα, ὀγδοή-
κοντα μὲν μνᾶς, ἣν ἔλαβε προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν

27, 1. ἡμῶν om r. 28, 3. προειδότες] πρὸς εἰδότας r. 5. πα-
ρεσκευασάμεθα r. 6. τούτου] τοῦ F. 7. αὐτὰ om pr Σ.
29, 2. ὡμολόγησαν r. 7. οἱ νόμοι] ἠνόμει r. 30, 1. τὴν et
τῆς om r. 2. συντιθεὶς Σ. εἴ om r. 31, 1. ἔστι μὲν οὖν F.
3. ὑπὸ FΣ. 4. ἣν δ᾽ ἔλαβε F.

διαθήκην τȣ̃ πατρός.” τοῦτο πρῶτόν ἐςι τῶν χρημάτων,
ὧν ἀπεςερῆσθαί φημι. τοῖς δὲ μάρτυσι τί μεμαρτύρηται;
„μαρτυροῦσι παραγενέσθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ Νοθάρχῳ,
ὅτε Ἄφοβος ὡμολόγει Μιλύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα 854
32 ὑπὸ τȣ̃ Δημοσθένους πατρός.” σκοπεῖτε τοίνυν παρ᾽ ὑμῖν
αὐτοῖς, εἴ τις ἂν ὑμῖν ἢ ῥήτωρ ἢ σοφιστὴς ἢ γόης ȣ̔́τω
θαυμάσιος δοκεῖ γενέσθαι καὶ λέγειν δεινός, ὥς᾽ ἐκ ταύτης
τῆς μαρτυρίας διδάξαι τιν᾽ ἀνθρώπων ὡς ἔχει τὴν προῖκ᾽
Ἄφοβος τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτȣ̃. καὶ τί λέγων, ὦ πρὸς Διός;
ὁμολογεῖς εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον; καὶ τί μᾶλλον ἔχω τὴν
33 προῖκα; ȣ̓δὲν ἂν δήπȣ διὰ τȣ̃τό γε δόξειεν. ἀλλὰ πόθεν
τȣ̃τ᾽ ἐπεδείχθη; πρῶτον μὲν Θηριππίδης ὢν αὐτῷ συνε-
πίτροπος κατεμαρτύρησε δȣ̃ναι· δεύτερον δὲ Δήμων θεῖος
ὢν καὶ τῶν ἄλλων οἱ παρόντες ἐμαρτύρησαν σῖτον τῇ μητρὶ
δώσειν ὁμολογεῖν τȣ̃τον ὡς ἔχοντα τὴν προῖκα. καὶ τȣ́τοις
ȣ̓κ ἐπεσκήψατο, δηλονότι τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας εἰδώς.
ἔτι τοίνυν ἡ μήτηρ πίςιν ἠθέλησε ἐπιθεῖναι κατ᾽ ἐμȣ̃ καὶ
τῆς ἀδελφῆς, παραςησαμένη, λαβεῖν τὴν προῖκα τȣ̃τον τὴν
34 ἑαυτῆς κατὰ τὴν τȣ̃ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοή-
κοντα μνᾶς πότερ᾽ αὐτὸν ἔχειν φῶμεν ἢ μή; καὶ πότερον
διὰ τȣ́σδε ὄφλειν τȣ̀ς μάρτυρας ἢ διὰ τȣ́σδε; ἐγὼ μὲν γὰρ
οἶμαι διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ᾽ ἔτη κεκαρπω-
μένος, καὶ ȣ̓δὲ δίκην ὄφλων ἀποδȣ̃ναι τετολμηκώς, δεινὰ
πεπονθέναι φησὶ καὶ διὰ τȣ́σδε τȣ̀ς μάρτυρας ὠφληκέναι.
καίτοι τȣ́των γ᾽ οὐδεὶς αὐτὸν ἔχειν ταύτην ἐμαρτύρησεν.
35 Περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν κλινοποιῶν καὶ τȣ̃
σιδήρου καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος καὶ τῆς
προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν ȣ̃τος καθυφῆκεν ὑπὲρ τοῦ καὶ

v. 2. φησί r. τί om Σ. 4. ὡμ. τὸν μιλύαν Σ. 32, 3. ταυτησὶ r. 5. ἑαυτοῦ] ἐμῆς γρ FΣ. πρὸς τοῦ διὸς F. 6. ὡμο-(εν)λόγησας F, ὡμολόγησεν Σ. ἔχων Σ. 33, 2. ταῦτ᾽ ἐδείχθη r. 5. ὡς om pr Σ. 6. τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας] ὡς τἀληθῆ μεμαρτύρηται Σ et supra vulgatam F. 7. ἠθέλησε πίστιν Fr. 8. τοῦτον λαβεῖν τὴν προῖκα F. τὴν ante προῖκα et post τοῦτον om pr Σ. 34, 3. μὲν om r. 7. τούτων οὐδεὶς r, γ᾽ οὐδεὶς τούτων F. 35, 3. οὗτος] αὐτὸς r. καθυφεῖκεν Σ.

"αὐτὸς ἔχειν ὅσα βούλοιτο τῶν ἐμῶν, ἀκούσατε, καὶ σκο- 855
πεῖθ' ὡς δικαίως τ' ὤφληκε καὶ οὐδὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων
36 βασανιστέον. περὶ μὲν γὰρ ὧν καθυφῆκας, νόμος ἐστὶ
διαῤῥήδην ὃς κελεύει σε ὁμοίως ὀφλισκάνειν ὥσπερ ἂν αὐ-
τὸς ἔχῃς· ὥστε τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; περὶ δ' αὖ τῆς
ἐκδόσεως, ἐπικοινωνήσαντες τῷ Ξούθῳ καὶ διανειμάμενοι
τὰ χρήματα καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες, καὶ πάνθ' ὃν
τρόπον ἐβούλεσθε κατασκευάσαντες, καὶ διαφθείραντες τὰ
γράμματ', ὡς ὑμῶν ὁ Δήμων κατεμαρτύρει, φενακίζετε
37 καὶ τουτοσὶ παρακρούσασθαι ζητεῖτε. περὶ τοίνυν τῶν κλι-
νοποιῶν, εἰ σὺ λαβὼν ἀργύριον καὶ πολλὰ ἰδίᾳ κερδάνας
ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζων, ὃν καὶ τοὺς ἄλλους προσῆκε κω-
λύειν, εἶτ' ἀφανεῖς πεποίηκας, τί σοι ποιήσωσιν οἱ μάρ-
τυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν ὡς ὁμολογεῖς ἐπὶ
τοῖς ἐμοῖς δανείζειν καὶ λαβεῖν τἀνδράποδα ὡς σαυτόν,
ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ τοῦτ' ἔγραψας σύ, κατεμαρτύρησαν δὲ οἱ
38 μάρτυρες. ἀλλὰ μὴν περί γε τοῦ ἐλέφαντος καὶ τοῦ σιδήρου,
πάντας ἔγωγέ φημι τοὺς οἰκέτας εἰδέναι τοῦτον πωλοῦντα,
καὶ παραδοῦναι καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὅν-
τινα βούλοιτο λαβὼν βασανίζειν. εἰ τοίνυν φήσει με, τὸν
εἰδότα οὐκ ἐθέλοντα ἐκδοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας ἐκδιδόναι, πολὺ
δὴ μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσεται προσῆκον· εἰ γάρ,
οὓς ὡς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγώ, μηδὲν ἔχειν ἔφασαν τούτων αὐ-
39 τόν, ἀπήλλακτο δήπουθεν ἂν τῆς αἰτίας. ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν
ἐστιν, ἀλλὰ σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη πωλῶν καὶ τὴν τιμὴν "κε- 856
κομισμένος. διόπερ τοὺς ὁμολογουμένως δούλους παραβὰς τὸν
ἐλεύθερον ἠξίου βασανίζειν, ὃν οὐδ' ὅσιον παραδοῦναι, τὸ

v. 1. σκοπεῖσθ' ς. 2. τ' om F. 36, 1. καθυφεῖκας Σ.
3. δ' αὖ τῆς] δὲ ταύτης τῆς Σ. 5. συγγραφὰς] συνθήκας r.
6. ἐβούλοντο Σr. 7. ὁ] εἰς r. φενακίζεσθε F. 37, 1. πα-
ρακρούεσθαι F. 2. σὺ λαβὼν] συλλαβὼν F. ἰδίᾳ κερδάνας] δια-
που
κερδανας Σ. 3. τοῖς ἄλλοις r. 4. ποιήσωσιν F, ποιήσουσιν r.
5. ὡμολόγεις Σ. 6. αὑτὸν r. 7. τοῦτ' ἔγραψας σύ] ταῦτ'
ἔγραψας r, ταῦτα γέγραφας σὺ F. συγκατεμαρτύρησαν r. 38, 1. περί
γε] καὶ περὶ Fr. τοῦ γ' ἐλέφαντος F. 2. ἐγώ φημι πάντας F,
πάντας ἐγώ φημι r. 4. λαβὼν] τινα r. 5. δοῦναι FΣr. ἐνδι-
δόναι F. 6. δὴ] δήπου r. 7. οὓς] οὕτως F. 39, 3. ὁμολογου-
μένους F. 4. ὃν] τὸν F.

πρᾶγμα οὐκ ἄγειν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ μὴ παραλαμβάνων βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ τοίνυν πάντων τούτων, πρῶτον μὲν περὶ τῆς προικός, εἶθ' ὑπὲρ ὧν καθυφῆκεν, εἶθ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀναγνώσεται τούς τε νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆτε.

ΝΟΜΟΙ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

40 Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε ὅτι δεινὸν οὐδ' ὁτιοῦν πέπονθε τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἰ σκέψαισθε. θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι, καὶ τί μάλιστ' ἂν αὐτὸν εὔξαιτο λέγειν σκοπῶμεν. οὐχ ὅτι τῶν χρημάτων οὐδ' ὁτιοῦν οἶδε τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ' ἄρ' οὐκ ἔχει; πολλοῦ γε δεῖ· τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ παρόντας μάρτυρας παρεσχόμην ἐγώ. τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστὶν οὐκ εἴ τίς τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔχοντα (πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν), ἀλλ'
41 εἴ τις οἶδεν. καταμαρτυρησάντων τοίνυν σου τοσούτων μαρτύρων τίνι τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψω; δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι. καίτοι πῶς οὐ σαφῶς σὺ σαυτὸν ἐξελέγχεις, ὅτι ψευδῆ δεινὰ πεπονθέναι φάσκων καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφληκέναι τὸν ἄνθρωπον οὐ παραλαβών, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε καὶ λαβεῖν, περὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξήτεις, ἀφῆκας τῶν ψευδομαρτυριῶν; οὓς πολὺ κάλλιον ἦν, εἴπερ ἠδίκησο, διώκειν. ἀλλ' οὐκ ἠδικημένος συκοφαντεῖς.

42 Πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τὴν σὴν πονηρίαν, 857
μάλιστα δ', εἰ περὶ τῆς διαθήκης ἀκούσειεν. τοῦ γὰρ πατρός, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ καταλειφθέντα πάντα ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσι, ταύτην μὲν

v. 1. ἀγαγεῖν F. 2. τούτων πάντων r. 3. εἶθ' ὑπὲρ ὧν καθυφῆκεν om r. Σ et hic καθυφεῖκεν. 6. ΝΟΜΟΙ om Σ. 40, 3. εἰ σκέψαισθε Reiskius, εἰ σκέψεσθε Σ, εἰ σκέψησθε r, σκέψασθε F. 4. δὴ] ἤδη r. 6. δὴ] δεῖ Σ. ταῦτ' r. 7. γε] γε καὶ Fr. εἰδότας καὶ διδόντας κ. Σ. 9. τι om pr Σ. 41, 1. τοσούτων σοῦ Fr. 4. δίκην] διαθήκην r. 6. περὶ ὧν] περιὸν r. 7. σοι Σ. μιλ. ἀνεξήιτεις Σ. 8. οὓς] καὶ οὓς r. 9. ἠδ. σὺ συκοφαντεῖς Σ. 42, 3. ὦ ἄνδρες δικασταὶ om r. πάντα om Σ. 4. μισθώσωσι Σr.

ȣ̓κ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ πλῆθος εὕροιμι ἐγὼ τῶν χρημά-
των ἐξ αὐτῆς, ὡμολόγει δὲ κεκτῆσθαι ταῦθ᾽, ἃ μάλιϛα ȣ̓χ
43 οἷόν τ᾽ ἦν ἐξάρνῳ γενέσθαι διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ
ταῦθ᾽, ἃ γεγράφθαι φησὶν ἐν τῇ διαθήκῃ, δύο μὲν τά-
λαντα Δημοφῶντα λαβεῖν εὐθύς, τὴν δ᾽ ἀδελφὴν ὅταν ἡλι-
κίαν ἔχῃ (τȣ̃το δ᾽ ἤμελλεν εἰς ἔτος δέκατον γενήσεσθαι),
τȣ̃τον δ᾽ ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν καὶ
τὴν οἰκίαν οἰκεῖν, Θηριππίδην δ᾽ ἑβδομήκοντα μνᾶς λα-
βόντα καρπώσασθαι, τέως ἀνὴρ ἐγὼ γενοίμην. τὰ δ᾽ ἄλλα,
ὅσ᾽ ἐμοὶ χωρὶς τȣ́των κατελείφθη, καὶ τὸ μισθȣ̃ν τὸν οἶκον
ἠφάνιζεν ἐκ τῆς διαθήκης, οὐ συμφέρειν αὑτῷ νομίζων
44 ταῦτ᾽ ἐπιδειχθῆναι παρ᾽ ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν ὡμολογεῖτο
ὑπ᾽ αὐτȣ̃ τȣ́τȣ τὸν πατέρα ἡμῶν τελευτῶντα τοσȣ̃τον ἀρ-
γύριον τȣ́των ἑκάϛῳ δοῦναι, τεκμήριον οἱ δικάζοντες τότε
τὰς ὁμολογίας ἐποιήσαντο ταύτας τȣ̃ πλήθȣς τῶν χρημά-
των· ὅϛις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ τριϛ-
χιλίας προῖκα καὶ δωρεὰν ἔδωκε, φανερὸν ἦν ὅτι ȣ̓κ ἀπὸ
μικρᾶς ȣ̓σίας ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας, ἧς ἐμοὶ κατέλιπε,
45 ταῦτ᾽ ἀφεῖλεν· οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα
βȣ́λεσθαι καταϛῆσαι, τȣ́τȣς δὲ πλȣσίȣς ὄντας ἔτι πλȣσιω-
τέρȣς ποιῆσαι ἐπιθυμεῖν, ἀλλ᾽ ἕνεκα τȣ̃ πλήθȣς τῶν ἐμοὶ
καταλειπομένων Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ 858
Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, ȣ̈πω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ
ἐμῇ συνοικήσειν, καρπȣ̃σθαι δȣ̃ναι. ταῦτα δὴ τὰ χρήματα
ȣ̓δαμȣ̃ παραδȣ̀ς ἐφαίνετο, οὐδ᾽ ἐλάττω μικροῖς· ἀλλὰ τὰ
μὲν ἀναλωκέναι, τὰ δ᾽ ȣ̓ λαβεῖν ἔφη, τὰ δ᾽ ȣ̓κ εἰδέναι, τὰ
δὲ τὸν δεῖν᾽ ἔχειν, τὰ δ᾽ ἔνδον εἶναι, τὰ δὲ πάντα μᾶλ-
λον ἢ ὅπȣ παρέδωκεν εἶχε λέγειν.

46 Περὶ δὲ τȣ̃ μὴ καταλειφθῆναι τὰ χρήματ᾽ ἔνδον βȣ́-
λομαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον. τȣ̃τον γὰρ τὸν

v. 2. ἐξ] τῶν ἐξ Σ. 43, 7. τέως] τέως ἂν Σ, ἕως ἂν r. ἐγὼ om F. 8. τὸν μισθὸν r. γρ τὸ μισθȣ̃ν 9. ἠφάνισεν F. συμφέρον Σr. ταῦτα νομίζων αὐτῷ B. 44, 1. ὡμολόγητο Σ. 2. τούτου] τὸ F. 45, 3. ἐπιθυμῆσαι ποιῆσαι F. 6. συνοικεῖν F. 8. ἀνηλωκέναι r. 9. ἅπαντα r. 46, 1. μὴ om F.

λόγον καθῆκεν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα μὲν πολλὰ πέφηνεν ὄντα, οὐκ εἶχε δ' ἐπιδεῖξαι ταῦθ' ὡς ἀποδέδωκεν, ἵνα ἐξ εἰκότος οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φανῇ κομίζεσθαι τά γ' ὄντα
47παρ' ἡμῖν. εἰ μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ' ἂν τἆλλα ἐπέτρεπεν οὔτ' ἂν ἐκεῖν' οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς ἔφραζεν· ὥστε πόθεν ἴσασιν; εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείριζε, τῶν δ' οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν, οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν παρέδωκεν, αὐτὴν δὲ ταύτην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ' ἠγγύησεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον σῶσαι μὲν τὰ χρήματα δι' ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων ταύ-
48της κἀκείνων κύριον ποιεῖν. ἔτι δὲ τοῦτον, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν, οἴεσθε οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός; ὃς τὴν μὲν προῖκα αὐτῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων ὡς αὐτῇ συνοικήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγημε δι' αἰσχροκέρδειαν, ἵνα πρὸς αἷς εἶχε παρ' ἡμῶν, ἑτέρας ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ' ἐκείνου· τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων καὶ ταῦτ' ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν κἂν ἐπιδρα- 859
49μεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς διήρπακεν· ὧν δ' οὐκ ἠμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἂν ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα, ὅσα κατέλιπεν ὁ πατήρ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κατωρύττετο ὅτε εἰς τὰς τούτων χεῖρας ἦλθεν, οὗτος δ' οὐκ ἔχων ἂν εἰπεῖν ὅπου τι τούτων ἀπέδωκεν, ἵν' εὔπορος εἶναι δοκῶν μηδενὸς τύχω παρ' ὑμῶν ἐλέου, τούτοις χρῆται τοῖς λόγοις.

v. 1. καθεῖκεν Σ. ἀπέφηνεν Σr. 2. ἀπέδωκεν r. εἰκότων — ὑμῖν — ὑμῖν r. 47, 1. τοίνυν] οὖν F. 2. ἐκεῖν' οὕτω] ἐκείνως F, ἐκεῖνα Σ. 4. ἐνεχείρισε F. 7. τούτων FΣ. ἐνεγγύησεν r. 8. ταύτης] καὶ ταύτης r. 48, 1. κἀκεῖνον F. τοῦτον εἴ τι τούτων] εἴ τι τούτων r, τούτων εἴ τι F. 3. αὐτῆς] αὐτὸς Σ, τῆς μητρὸς αὐτὸς r. 49, 1. αὐτὸν Fr. ἢ] ὃς corr r. 3. διήρπακεν F, διήρπασεν Σr. 5. ταῦτα] τοῦτ' r. 7. ἐν om FΣ. 8. χεῖρας τούτων F, χεῖρας τούτου r. ὅποι Σ.

50 Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν·
οὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τοῦ κινδύνου περὶ τῆς ἐπι-
τιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι λέγειν. ἀλλὰ βούλο-
μαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι· γνώσεσθε γὰρ ἐξ αὐτῆς
ἀκούσαντες, τὰ μεμαρτυρημένα ὡς ἔστιν ἀληθῆ, καὶ τὸν
Μιλύαν ὅτι νῦν μὲν περὶ πάντων φησὶν ἐξαιτεῖν, τὸ δὲ
πρῶτον ὑπὲρ τριάκοντα μόνον μνῶν ἐξήτει, καὶ προσέτι
51 ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ πανταχῇ τοῦ-
τον ἐξελέγξαι βουλόμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτοῦ καὶ τὰς
πανουργίας ἐμφανεῖς ὑμῖν καταστῆσαι πειρώμενος, ἠρόμην
αὐτὸν πόσα εἴη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ' ἃ τὸν Μιλύαν
ὡς συνειδότα ἐξῄτησεν· οὗτος δὲ ψευσάμενος περὶ πάντων
ἔφησεν. „περὶ μὲν τοίνυν" ἔφην ἐγώ „τούτου παραδώσω
52 σοι τὸν ἔχοντα τἀντίγραφα, ὥς σύ με προὐκαλέσω. προομό-
σαντος δ' ἐμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὡς "ὡμολόγησας ἐλεύθερον 860
εἶναι καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρτύρησας, ἂν ἀπομόσῃς τἀ-
ναντία τούτων κατὰ τῆς θυγατρός, ἀφίημί σοι πάνθ' ὑπὲρ
ὧν ἂν ἐξαιτήσας φανῇς τὸ πρῶτον βασανιζομένου τοῦ παι-
δός, καὶ τοσούτῳ σοι γενέσθω τὸ τίμημα ἔλαττον ὧν ὦφλες,
καθ' ἃ τὸν Μιλύαν ἐξῄτησας, ἵνα μηδὲν ζημιωθῇς παρὰ
53 τοὺς μάρτυρας." ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου πολλῶν πα-
ρόντων οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι ὅστις αὐτὸς αὑτῷ ταῦτ'
ἔφυγε δικάσαι, πῶς ὑμᾶς χρὴ τοὺς ὀμωμοκότας τούτῳ πει-
θομένους καταγνῶναι τῶν μαρτύρων, ἀλλ' οὐ τοῦτον ἀναι-
σχυντότατον πάντων ἀνθρώπων εἶναι νομίζειν; Ἀλλὰ
μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

54 Οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦθ' ἕτοιμος ἦν, οἱ δὲ μάρτυρες οὐ
τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ εἶχον· ἀλλὰ κἀκεῖνοι παραστησά-
μενοι τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρησαν, πίστιν ἐπιθεῖναι

50, 6. μὲν om FΣ. ἐξαιτεῖν φησὶ r. 7. μόνων Σ. ἐξῄτει r. προσέτι] πρὸς ὅτι r. 51, 2. ἐλέγξαι pr Σ. 5. εἰδότα r. 6. τοίνυν ἔφην ἐγὼ τούτου] τούτων ἔφην ἐγὼ γρ FΣ. 52, 1. ἔχοντ' ἀντίγραφα (αν) r. 2. δέ μου FΣ. 6. τοσοῦτο F. 7. καθ' ἃ] καθὸ F. 53, 4. τοῦτον] τουτον τὸν F. 54, 2. μοι γνώμην A. ἀλλ' ἐκεῖνοι Σ.

ἠθέλησαν κατ' ἐκείνων. ὁ δ' οὔτ' αὐτοῖς οὔτ' ἐκείνοις οὔτ'
ἐμοὶ δοῦναι τὸν ὅρκον ἠξίωσεν, ἀλλ' ἐπὶ λόγοις μεμηχα-
νημένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν εἰθισμένοις
τὸ πρᾶγμα καταστήσας ἐλπίζει ῥαδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν.
Λαβὲ οὖν αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

55 Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συκοφαντουμένους
ἡμᾶς καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ καὶ τὴν δίκην δι-
καίως ὠφλημένην, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνὺς οἰκέτην
τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντ' οὐκ ἐθελήσαντα τοῦτον βα-
σανίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρτυρημένων, Αἴσιον τὸν 861
ἀδελφὸν αὐτοῦ ταῦτα μεμαρτυρηκότα ἅ φησιν εἶναι ψευδῆ,
56 τοῦτον αὐτὸν ταὐτὰ τοῖς μάρτυσιν οὓς διώκει μεμαρτυρη-
κότα μοι κατὰ Δήμωνος ὄντος αὐτῷ θείου καὶ συνεπι-
τρόπου, τὰς θεραπαίνας οὐκ ἐθελήσανθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν ἄν-
θρωπον ἐλεύθερον εἶναι βασανίζειν, τὴν μητέρα τὴν ἐμαυ-
τοῦ πίστιν περὶ τούτων ἐπιθεῖναι καθ' ἡμῶν ἐθέλουσαν, τῶν
ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέλοντα τοῦτον παραλαμβάνειν οὐδένα
τῶν πάντ' εἰδότων μᾶλλον ἢ Μιλύας, τῶν μαρτύρων οἳ
κατεμαρτύρουν χρήματ' ἔχειν αὐτὸν οὐδενὶ τῶν ψευδομαρ-
57 τυριῶν ἐπεσκημμένον, τὴν διαθήκην οὐκ ἀποδόντα οὐδὲ
τὸν οἶκον μισθώσαντα τῶν νόμων κελευόντων, πίστιν ἐπι-
θεῖναι προομνύντος ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων, ὥστ' ἀφεῖσθαι
τοῦτον τῶν χρημάτων καθ' ἃ τὸν Μιλύαν ἐξήτησεν, οὐκ
οἰηθέντα δεῖν; μὰ τοὺς θεούς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐπι-
δεῖξαι ταῦτ' ἀκριβέστερον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον. οὕτω τοίνυν
φανερῶς τῶν μαρτύρων καταψευδόμενος καὶ ἐκ τῶν πρα-
γμάτων οὐδὲν ζημιούμενος καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφληκὼς
58 ὅμως ἀναισχυντεῖ. καὶ εἰ μὲν μὴ καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῦ φί-
λοις καὶ παρὰ τῷ διαιτητῇ προεγνωσμένος ἀδικεῖν τούτους

v. 1. οὔτ' αὐτοῖς om r. 55, 2. καταμεμαρτυρημένους r. 4. ἐθελήσοντα Σ. 56, 2. ἐμοὶ r. αὐτοῦ r. 4. εἶναι om pr Σ. 6. ἐθελήσαντα r. οὐδὲν αὐτῶν F, τῶν (omisso οὐδένα) Σ. 8. ψευδομαρτύρων F. 57, 1. ἐπιδιδόντα r. 3. προομνύοντος r. 4. ἐξήτησαν F. 5. οὐκ ἂν] καν Σ. 6. ταῦτ'] τοῦτ' F. 7. τῶν τε μαρτύρων F. 8. μηδὲν Σr.

ἐποιεῖτο τὺς λόγους, ἧττον ἂν ἦν ἄξιον θαυμάζειν· νῦν δ' ἐπιτρέψαι με πείσας Ἀρχενέῳ καὶ Δρακοντίδῃ καὶ Φάνῳ τύτῳ τῷ νῦν ὑπ' αὐτῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυριῶν, τύτους μὲν ἀφῆκεν ἀκούσας αὐτῶν ὅτι, εἰ μεθ' ὅρκυ ταῦτα διαιτήσυσι, καταγνώσονται τὴν ἐπιτροπήν, ἐπὶ τὸν κλη- 862
ρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθὼν καὶ οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι
59 τῶν ἐγκεκλημένων ὦφλε τὴν δίαιταν. οἱ δικαςαὶ δ' ἀκούσαντες, εἰς ὓς ἐφῆκε, ταὐτὰ καὶ τοῖς τύτυ φίλοις καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτῶν ἔγνωσαν καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν, ὐ μὰ Δί' ὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὡμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον (τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲν ἦν), ἀλλ' ὅτι πεντεκαίδεκα ταλάντων ὐσίας μοι καταλειφθείσης τὸν μὲν οἶκον ὐκ ἐμίσθωσε, δέκα δ' ἔτη μετὰ τῶν συνεπιτρόπων διαχειρίσας πρὸς μὲν τὴν συμμορίαν ὑπὲρ παιδὸς ὄντος ἐμοῦ πέντε μνᾶς συνετάξατ' εἰσφέρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος
60 καὶ οἱ τὰ μέγιςα κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον, χρόνον δὲ τοσῦτον τὰ χρήματα ταῦτα ἐπιτροπεύσας, ὑπὲρ ὧν τηλικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἠξίυ εἰσφέρειν, ἐμοὶ μὲν τὸ καθ' αὑτὸν οὐδ' εἴκοσι μνῶν ἄξια παρέδωκε, μετὰ δ' ἐκείνων ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἀπεςέρησεν. θέντες οὖν οἱ δικαςαὶ τοῖς πᾶσι χρήμασιν οὐκ ἐφ' ὅσῳ μισθῦσι τοὺς οἴκυς τόκον, ἀλλ' ὃς ἦν ἐλάχιςος, εὗρον τὸ σύμπαν πλέον ἢ τριάκοντα τάλαντα αὐτὺς ἀποςερῦντας· διὸ τύτῳ τῶν δέκα ταλάντων ἐτίμησαν.

30.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. "Ἄφοβος, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς 863
ἐπιτροπῆς δίκας λαγχάνειν, ἔγημεν Ὀνήτορος ἀδελφὴν ἐκδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Τιμοκράτους τοῦ προτέρου ἀνδρός, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπίκληρον λαμβάνειν ἤμελλε. μετὰ δὲ ταῦτα Ὀνήτωρ, ἤδη φεύγοντος Ἀφόβου τὴν

v. 1. ἦν ἂν r. 2. ἀρχιναίῳ r. 3. φυγόντι r. 4. εἰ] οἱ F.
59, 2. ἐφῆκε] ἔφη καὶ F. ταὐτὰ] ταῦθ' ἃ r. 5. μὲν om F.
8. ὄντος om r. 60, 1. χρόνου r. 3. ἠξίωσεν F. 5. ἀπεςέρηκεν Σ. 6. οὐκ] οὐδ' F. ὅσον r. 8. τάλαντα om r.

τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ ῥήτωρ ἀποδείκνυσι, πλασάμενος ἀπόλειψιν τὴν ἀδελφὴν παρ' ἑαυτὸν ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δὲ Ἄφοβος ἑάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὸν ῥήτορα ἀφικνούμενον καὶ εἰς τὰ χωρία εἰσιόντα ἐξήλασεν Ὀνήτωρ, φάσκων τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰς τὴν προῖκα ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζεται ὁ Δημοσθένης ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δὲ ἑαυτῷ γεγενημένων ἐξεληλαμένος, φάσκων οὐκ εἰληφέναι τὴν προῖκα Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον· τὴν γὰρ προῖκα μὴ βουληθῆναι Ὀνήτορα δοῦναι, διότι κινδυνεύοντα τὸν Ἄφοβον ἑώρα καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν, φησί, πλαστὴ μὲν ἡ ἀπόλειψις, ὑπὲρ δὲ ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χωρίον ἀποτετίμηται ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν. τὸ δὲ τῆς ἐξούλης ὄνομα Ἀττικόν· ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν καὶ ἐκβάλλειν βίᾳ.

Περὶ πολλοῦ ποιούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήτε πρὸς 864
Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφορὰν μήτε τὴν
νῦν οὖσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονί, κηδεστὴν ὄντα αὐτοῦ,
πολλὰ καὶ δίκαια προκαλεσάμενος ἀμφοτέρους οὐδενὸς ἠδυ-
νήθην τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλ' εὕρηκα πολὺ τοῦτον ἐκείνου
2 *δυσκολώτερον καὶ μᾶλλον ἄξιον ὄντα δοῦναι δίκην. τὸν*
μὲν γὰρ οἰόμενος δεῖν ἐν τοῖς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ
πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ λαβεῖν ὑμῶν πεῖραν οὐχ οἷός τ' ἐγενό-
μην πεῖσαι· τοῦτον δ' αὐτὸν αὑτῷ κελεύων γενέσθαι δι-
καστήν, ἵνα μὴ παρ' ὑμῖν κινδυνεύσῃ, τοσοῦτον κατεφρο-
νήθην, ὥστ' οὐχὶ μόνον λόγου τυχεῖν οὐκ ἠξιώθην, ἀλλὰ καὶ
ἐκ τῆς γῆς, ἣν Ἄφοβος ἐκέκτητο ὅτε ὤφλισκανέ μοι τὴν
3 *δίκην, ὑβριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ πάνυ ἐξεβλήθην. ἐπειδὴ οὖν*
συναποστερεῖ τέ με τῶν ὄντων τῷ αὑτοῦ κηδεστῇ, πιστεύων
τ' εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε ταῖς ἑαυτοῦ παρασκευαῖς, ὑπόλοιπόν
ἐστιν ἐν ὑμῖν πειρᾶσθαι παρ' αὐτοῦ τῶν δικαίων τυγχάνειν.
οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι μοι πρὸς παρασκευὰς
λόγων καὶ μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυρήσοντας ὁ ἀγών
ἐστιν· ὅμως μέντοι τοσοῦτον οἴομαι διοίσειν τῷ δικαιότερα
4 *τούτου λέγειν, ὥστ' εἰ καί τις ὑμῶν πρότερον τοῦτον ἡγεῖτο*

v. 1. *ἀπολείψειν F.* 2. *ἑαυτῶι F.* 8. *δοῦναι* add *F.*
§ 2, 1. *ὄντα* ante *καὶ* ponit *r.* 3. *λαβὼν r.* 7. *ἧς r.* 3, 1. *ἐπεὶ r.*
2. *συναποστερεῖ τε* Reiskius, *συναποστέρει Σ, ἀποστερεῖται Fr.*
4. *ἐν ὑμῖν] ὑ(η)μῖν F.* 7. *τοσοῦτ' F.* *τῷ] τὸ r.*

εἶναι μὴ πονηρόν, ἔκ γε τῶν πρὸς ἐμὲ πεπραγμένων γνώ- 865
σεσθ' ὅτι καὶ τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἐλάνθανεν αὐτὸν
κάκιστος ὢν καὶ ἀδικώτατος ἁπάντων. ἀποδείξω γὰρ αὐτὸν
οὐ μόνον τὴν προῖκ' οὐ δεδωκότα, ἧς φησὶ νῦν ἀποτετι-
μῆσθαι τὸ χωρίον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐμοῖς ἐπιβουλεύ-
σαντα, καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν γυναῖκ' οὐκ ἀπολελοιπυῖαν,
5 ὑπὲρ ἧς ἐξήγαγέ με ἐκ ταύτης τῆς γῆς, προϊστάμενον δ'
ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν Ἀφόβου καὶ τούτους ὑπομένοντα
τοὺς ἀγῶνας, οὕτω μεγάλοις τεκμηρίοις καὶ φανεροῖς ἐλέγ-
χοις, ὥσθ' ὑμᾶς ἅπαντας εἴσεσθαι σαφῶς ὅτι δικαίως καὶ
προσηκόντως οὗτος φεύγει ταύτην ὑπ' ἐμοῦ τὴν δίκην. ὅθεν
δὲ ῥᾷστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ
πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.
6 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλοὺς τε ἄλλους Ἀθη-
ναίων καὶ τοῦτον οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπιτροπευόμενος,
ἀλλ' ἦν καταφανὴς εὐθὺς ἀδικούμενος· τοσαῦται πραγμα-
τεῖαι καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχοντι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
ἐγίγνοντο ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. τό τε γὰρ πλῆθος τῶν κατα-
λειφθέντων ἦν φανερόν, ὅτι τ' ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποίουν
οἱ διαχειρίζοντες, ἵν' αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδη-
λον ἦν. ὥστ' ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο
τῶν εἰδότων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὰν τά-
7 χιστα ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην. ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης καὶ
Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν. τεκμή-
ριον δὲ πάντων μέγιστον· οὗτος γὰρ ἠβουλήθη μὲν Ἀφόβῳ
δοῦναι τὴν ἀδελφήν, ὁρῶν τῆς τε αὐτοῦ πατρῴας οὐσίας καὶ
τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης αὐτὸν κύριον γεγενημένον, προέσθαι 866
δὲ τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσεν, ὥσπερ εἰ τὰ τῶν ἐπιτροπευ-
όντων χρήματα ἀποτίμημα τοῖς ἐπιτροπευομένοις καθε-
στάναι νομίζων. ἀλλὰ τὴν μὲν ἀδελφὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκ'

v. 1. γε om r. πρὸς ἐμὲ om pr Σ. γνώσεσθε FΣ. 2. πα-
ρεληλυθότα] ἄλλον r. 3. πάντων Fr. 4. ἀποτιμήσασθαι F.
5, 4. πάντας Fr. 6, 4. καὶ παρὰ τῷ] παρά τε τῷ r. 7. διαχει-
ρίσαντες r. 7, 4. οὐσίας post ἐμῆς ponit r. 6. ἐπίστευσαν F,
ἐπίστευεν r. 7. χρημάτων F.

αὐτῷ Τιμοκράτης ἐπὶ πέντ᾽ ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν, ᾧ πρότερον ἡ γυνὴ συνοικοῦσα ἐτύγχανεν. ὄφλοντος δέ μοι τὴν δίκην Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲν δίκαιον ποιεῖν ἐθέλοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐδ᾽ ἐπεχείρησεν, οὐκ ἀποδεδωκὼς δὲ τὴν προῖκα ἀλλ᾽ αὐτὸς κύριος ὤν, ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς καὶ δοὺς κομίσασθαι δ᾽ οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν ἐξάγειν μ᾽ ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησεν· τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ τῶν
9 κειμένων νόμων κατεφρόνησεν. καὶ τὰ μὲν γενόμενα, καὶ δι᾽ ἃ φεύγει τὴν δίκην καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί· παρέξομαι δὲ μάρτυρας πρῶτον μὲν αὐτὸν Τιμοκράτην, ὡς ὡμολόγησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα καὶ τὸν τόκον ἀπεδίδου τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἔπειθ᾽ ὡς αὐτὸς Ἄφοβος ὡμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ Τιμοκράτους. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

10 Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων ὅτι τούτων ἕνεχ᾽, ὧν εἴρηκα, ὀφείλειν εἵλοντο μᾶλλον ἢ καταμῖξαι τὴν προῖκα εἰς τὴν οὐσίαν τὴν Ἀφόβου τὴν οὕτω κινδυνευθήσεσθαι μέλλουσαν. οὔτε γὰρ δι᾽ ἀπορίαν οἷόν τ᾽ εἰπεῖν ὡς οὐκ εὐθὺς ἀπέδοσαν· Τιμοκράτει τε γάρ ἐστιν οὐσία πλέον ἢ δέκα ταλάντων, Ὀνήτορί τε 86
πλέον ἢ τριάκοντα, ὥστ᾽ οὐκ ἂν διὰ τοῦτό γ᾽ εἶεν οὐκ εὐθὺς
11 δεδωκότες· οὔτε κτήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ᾽ οὐκ ἔτυχε παρόν, ἡ γυνὴ δ᾽ ἐχήρευε, διὸ πρᾶξαι ταῦτ᾽ ἠπείχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες. ἀργύριόν τε γὰρ οὗτοι δανείζουσιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην ἀλλ᾽ οὐ χηρεύουσαν παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν, ὥστε οὐδ᾽ ἂν ταύ-
12 την τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξαιτο. καὶ μὲν

v. 1. ὀφλήσειν r. 8, 2. μου r. 3. οὐδ᾽] οὐκ Fr. 6. δ᾽ om F. 9, 1. κειμένων om r. καὶ ante δι᾽ om Fr. 3. μάρτυρα F. 4. αὐτὸν τὸν τιμ. Fr. ὀφλήσειν προῖκα r. 10, 5. δια- (ἢ) κινδυνευθήσεσθαι F. 11, 6. τις αὐτῶν r. 12, 1. καὶ μὲν δὴ F, καὶ μὴν r.

δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, κἀκεῖνο ἂν πάντες ὁμολογήσαιτε, ὅτι
τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὁστισοῦν ἕλοιτ' ἂν ἑτέρῳ μᾶλ-
λον ὀφείλειν ἢ κηδεστῇ τὴν προῖκα μὴ ἀποδοῦναι. μὴ δια-
λυσάμενος μὲν γὰρ γίγνεται χρήστης ἄδηλος εἴτ' ἀποδώσει
δικαίως εἴτε μή, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τἀκείνης ἀποδοὺς
13 οἰκεῖος καὶ κηδεστής· ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ἐστιν ὑποψίᾳ τὰ δίκαια
πάντα ποιήσας. ὥσθ' οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τού-
των οὐδὲ καθ' ἓν ὧν εἶπον ὀφείλειν ἀναγκασθέντων, οὐδὲ
βουληθέντων ἄν, οὐκ ἔστ' εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν δι' ἣν οὐκ
ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν
δοῦναι τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσαν.

14 Ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ' ἐξελέγχων, ὡς
οὐδ' ὕστερον ἀπέδοσαν, οἴομαι ῥᾳδίως ἐπιδείξειν ἐξ αὐτῶν
τῶν πεπραγμένων, ὥσθ' ὑμῖν γενέσθαι φανερὸν ὅτι, κἂν
εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι τἀργύ-
ριον εἶχον, οὐκ ἂν ποτ' ἀπέδοσαν οὐδ' ἂν προεῖντο· τοιαύ-
15 τας ἀνάγκας εἶχεν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα. δύο μὲν γάρ ἐστιν
ἔτη τὰ μεταξὺ τοῦ συνοικῆσαί τε τὴν γυναῖκα καὶ φῆσαι
τούτους πεποιῆσθαι τὴν ἀπόλειψιν· ἐγήματο μὲν γὰρ ἐπὶ 868
Πολυζήλου ἄρχοντος σκιροφοριῶνος μηνός, ἡ δ' ἀπόλειψις
ἐγράφη ποσειδεῶνος μηνὸς ἐπὶ Τιμοκράτους· ἐγὼ δ' εὐθὺς
μετὰ τοὺς γάμους δοκιμασθεὶς ἐνεκάλουν καὶ λόγον ἀπῄτουν
καὶ πάντων ἀποστερούμενος τὰς δίκας ἐλάγχανον ἐπὶ τοῦ
16 αὐτοῦ ἄρχοντος. ὁ δὴ χρόνος οὗτος ὀφειλῆσαι μὲν ἐνδέχεται
κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀποδοῦναι δ' οὐκ ἔχει πίστιν. ὃς γὰρ διὰ
ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς ὀφείλειν εἵλετο καὶ τόκον φέρειν, ἵνα μὴ
κινδυνεύοι ἡ προὶξ μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, πῶς οὗτος ἂν ἀπέ-
δωκεν ἤδη τὴν δίκην φεύγοντος; ὃς εἰ καὶ τότ' ἐπίστευσε,
τηνικαῦτ' ἂν ἀπολαβεῖν ἐζήτησεν. οὐκ ἔνεστι δήπουθεν, ὦ

v. 1. πάντες ἂν Fr, 3. ἢ] οὐ F. μὴ] μηδὲ F. 4. γίγνεται] ἔσται r. 5. γυναικὸς] μητρὸς γρ Σ. 13, 5. δι' ἣν] διὸ r. 14, 1. ἐλέγχων F. 2. οὐδ'] δ' Σ. 3. φανερὸν γενέσθαι r. κἂν εἰ μὴ] εἰ μὴ καὶ Σ. 4. τούτους F. 5. προΐεντο r. 15, 1. ἐστιν] ἦν Fr. 2. τὰ add FΣr. 6. δοκιμασθεὶς μετὰ τοὺς γάμους r. 16, 1. ὀφλῆσαι r. 3. καὶ τὸν τόκον r. 4. ἐπέδωκεν r. 5. τότ'] τοῦτ' F. 6. ἂν ἀπολαβεῖν] ἀναλαβεῖν F.

17 ἄνδρες δικασταί. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἐγήματο μὲν ἡ γυνὴ καθ'
ὃν ἐγὼ λέγω χρόνον, ἀντίδικοι δ' ἡμεῖς ἤδη πρὸς ἀλλήλους
ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ κατέστημεν, ὕστερον δ' ἢ ἐγὼ τὴν δίκην
ἔλαχον τὴν ἀπόλειψιν οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἀπεγράψαντο, λαβέ μοι καθ' ἕκαστον ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα Κηφισόδωρος, Χίων. ἐπὶ τούτων ἐνεκάλουν δοκιμασθείς, ἔλαχον δὲ τὴν δίκην ἐπὶ Τιμοκράτους. Λαβέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

18 Ἀνάγνωθι δὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τῶν μεμαρτυρημένων ὅτι τὴν
προῖκ' οὐ δόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διασώζειν Ἀφόβῳ τὴν οὐσίαν
ταῦτα τολμῶσι πράττειν. οἳ γὰρ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ ὀφει-
λῆσαι καὶ ἀποδοῦναι καὶ οὐ κομίσασθαι καὶ τὴν γυναῖκ' 869
ἀπολιπεῖν καὶ τὸ χωρίον ἀποτιμήσασθαί φασι, πῶς οὐ φα-
νερὸν ὅτι προστάντες τοῦ πράγματος τὰ γνωσθένθ' ὑφ'
19 ὑμῶν ἀποστερῆσαί με ζητοῦσιν; ὡς δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος
καὶ Τιμοκράτης καὶ Ἄφοβος ἀπεκρίναντο, οὐχ οἷόν τ' ἀπο-
δεδόσθαι τὴν προῖκα, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς.
ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτων ἕκαστον ἠρόμην πολλῶν
ἐναντίον μαρτύρων, Ὀνήτορα μὲν καὶ Τιμοκράτην, εἴ τινες
εἶεν μάρτυρες ὧν ἐναντίον τὴν προῖκ' ἀπέδοσαν, αὐτὸν
20 δ' Ἄφοβον, εἴ τινες παρῆσαν ὅτ' ἀπελάμβανεν. καί μοι
πάντες ἀπεκρίναντο καθ' ἕκαστον ὅτι οὐδεὶς μάρτυς παρείη,
κομίζοιτο δὲ λαμβάνων καθ' ὁποσονοῦν δέοιτ' Ἄφοβος παρ'
αὐτῶν. καίτοι τῷ τοῦτο ὑμῶν πιστόν, ὡς ταλάντου τῆς
προικὸς οὔσης ἄνευ μαρτύρων Ὀνήτωρ καὶ Τιμοκράτης

17, 2. ἐγὼ om r. 3. δ' ἢ] δὴ Σ, δ' F. 4. τὴν] ἢ τὴν corr Σ, τὴν δ' F. 5. καθ' ἕκαστον] καὶ r. 9. μοι om Σ.

18, 1. ἀνάγνωτω (θι) F. 8. ὅτι — γνωσθένθ'] ἐκ τοῦ πράγματος ὅτι καταγνωσθέντα Σ, ubi γρ ὅτι τὰ γνωσθέντα. 19, 2. ἀπεκρίνατο F. 5. εἴ] οἵ F. 20, 1. εἴ] οἵ Fr. ὅτ' ἂν ἐλάμβανεν F. 4. ὑμῖν F.

Ἀφόβῳ τοσοῦτον ἀργύριον ἐνεχείρισαν; ᾧ μὴ ὅτι τοῦτον
τὸν τρόπον, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων ἀποδιδοὺς
εἰκῇ τις ἂν ἐπίστευσεν, ἵν' εἴ τις γίγνοιτο διαφορά, κομί-
21 σασθαι ῥᾳδίως παρ' ὑμῖν δύνηται. μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τοῦτον
τοιοῦτον ὄντα, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλον οὐδ' ἂν εἷς οὐδένα τοιοῦτο
συνάλλαγμα ποιούμενος ἀμαρτύρως ἂν ἔπραξεν· ἀλλὰ τῶν
τοιούτων ἕνεκα καὶ γάμους ποιοῦμεν καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους
παρακαλοῦμεν, ὅτι οὐ πάρεργον ἀλλ' ἀδελφῶν καὶ θυγατέ-
ρων βίους ἐγχειρίζομεν, ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μάλιστα
22 σκοποῦμεν. εἰκὸς τοίνυν καὶ τοῦτον, ὧνπερ ἐναντίον ὀφεί-
λειν ὡμολόγησε καὶ τὸν τόκον οἴσειν, τῶν αὐτῶν τούτων
παρόντων διαλύσασθαι πρὸς Ἄφοβον, εἴπερ ὡς ἀληθῶς 870
ἀπεδίδου τὴν προῖκ' αὐτῷ. τοῦτον μὲν γὰρ τὸν τρόπον
πράξας ὅλου τοῦ πράγματος ἀπηλλάττετο, μόνος μόνῳ
δ' ἀποδιδοὺς τοὺς ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις παραγενομένους ὡς κατ-
23 οφείλοντος ἂν αὐτοῦ μάρτυρας ὑπελείπετο. νῦν τοίνυν τοὺς
μὲν ὄντας οἰκείους καὶ βελτίους αὐτῶν οὐκ ἠδύναντο πεῖσαι
τὴν προῖκ' ἀποδεδωκέναι σφᾶς μαρτυρεῖν, ἑτέρους δ' εἰ
παρέχοιντο μάρτυρας μηδὲν γένει προσήκοντας, οὐκ ἂν
ἡγοῦνθ' ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύειν. ἔτι δ' ἀθρόαν μὲν φάσκον-
τες δεδωκέναι τὴν προῖκ' ᾔδεσαν ὅτι τοὺς ἀπενεγκόντας
οἰκέτας ἐξαιτήσομεν, οὓς μὴ γεγενημένης τῆς δόσεως πα-
ραδοῦναι μὴ θέλοντες ἠλέγχοντ' ἄν· εἰ δ' αὐτοὶ μόνοι μόνῳ
τοῦτον τὸν τρόπον δεδωκέναι λέγοιεν, ἐνόμιζον οὐκ ἐλεγχθή-
24 σεσθαι. διὰ τοῦτο τοῦτον εἵλοντο ἐξ ἀνάγκης ψεύδεσθαι τὸν
τρόπον. τοιαύταις τέχναις καὶ πανουργίαις, ὡς ἁπλοῖ τι-
νὲς εἶναι δόξοντες, ἡγοῦνται ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν,
ἁπλῶς οὐδ' ἂν μικρὸν ὑπὲρ τῶν διαφερόντων ἀλλ' ὡς οἷόν
τε ἀκριβέστατα πράξαντες. Λαβὲ τὰς μαρτυρίας αὐτοῖς,
ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

v. 2. οὐδὲ] οὐ F. 3. γένοιτο Fr. 21, 1. παρ' ὑμῖν] ὑπ' αὐτοῦ Σ. τοῦτον] τὸν F. 2. τοιοῦτον FΣ. 22, 1. σκοποῦμεν] ποιοῦμεν γρ Σ. ὥσπερ F. 23, 4. παρείχοντο r. μηδὲν] μηδὲ Σ, om F. 5. πιστεύσειν Σ. 6. ἀποδεδωκέναι Σ. 24, 1. ψεύσασθαι r. 3. δόξαντες Fr. ἡγοῦντο r. 5. ἀκριβέστατ' ἂν πρ. Fr.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

25 Φέρε δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν γυναῖκα ὑμῖν ἀπο-
δείξω λόγῳ μὲν ἀπολελοιπυῖαν, ἔργῳ δὲ συνοικοῦσαν Ἀφόβῳ·
νομίζω γάρ, ἂν τοῦτ' ἀκριβῶς μάθητε, μᾶλλον ὑμᾶς τούτοις
μὲν ἀπιστήσειν, ἐμοὶ δ' ἀδικουμένῳ τὰ δίκαια βοηθήσειν.
μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν παρέξομαι, τῶν δ' ἐπιδείξω με-
26γάλα τεκμήρια καὶ πίστεις ἱκανάς. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δι- 871
κασταί, μετὰ τὸ γεγράφθαι παρὰ τῷ ἄρχοντι ταύτην τὴν
γυναῖκ' ἀπολελοιπυῖαν καὶ τὸ φάσκειν Ὀνήτορα ἀντὶ τῆς
προικὸς ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον ὁρῶν Ἄφοβον ὁμοίως
ἔχοντα καὶ γεωργοῦντα τὴν γῆν καὶ τῇ γυναικὶ συνοικοῦντα,
σαφῶς ᾔδειν ὅτι λόγος ταῦτα καὶ παραγωγὴ τοῦ πράγματός
27ἐστιν. βουλόμενος δ' ἐμφανῆ ποιῆσαι ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν, ἐξε-
λέγχειν αὐτὸν ἠξίουν ἐναντίον μαρτύρων, εἰ μὴ φάσκοι
ταῦθ' οὕτως ἔχειν, καὶ παρεδίδουν οἰκέτην εἰς βάσανον, ὃς
συνῄδει πάντ' ἀκριβῶς· ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπερημερίαν
ἐκ τῶν Ἀφόβου. οὗτος δ' ἐμοῦ ταῦτ' ἀξιώσαντος περὶ μὲν
τοῦ συνοικεῖν Ἀφόβῳ τὴν ἀδελφὴν ἔφυγε τὴν βάσανον,
ὡς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἠδύνατ' ἀρνηθῆναι
28διὰ τὴν περιφάνειαν, ἀλλὰ προσωμολόγησεν. οὐ μόνον δ'
ἐκ τούτων ἦν ῥᾴδιον γνῶναι ὅτι καὶ συνῴκει τῇ γυναικὶ
καὶ τὸ χωρίον ἐκέκτητο ἔτι πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην, ἀλλὰ
καὶ ἐξ ὧν ὄφλων διεπράξατο περὶ αὐτῶν. ὡς γὰρ οὐκ ἀπο-
τετιμηκὼς ἀλλ' ἐμῶν ἐσομένων κατὰ τὴν δίκην, ἃ μὲν οἷόν
τ' ἦν ἐξενεγκεῖν, ᾤχετο λαβών, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ σκεύη
τὰ γεωργικὰ πάντα πλὴν τῶν πιθακνῶν· ἃ δ' οὐχ οἷόν τ'
ἦν ἀνελεῖν, ἐξ ἀνάγκης ὑπέλιπεν, ὥστ' ἐγγενέσθαι τούτῳ
29νῦν αὐτῆς τῆς γῆς ἀμφισβητεῖν. καίτοι δεινὸν τὸν μὲν
λέγειν ὡς ἀπετιμήσατο τὸ χωρίον, τὸν δ' ἀποτετιμηκότα
φαίνεσθαι γεωργοῦντα, καὶ φάσκειν μὲν ἀπολελοιπέναι τὴν
ἀδελφήν, ὑπὲρ αὐτῶν δὲ τούτων φανερὸν εἶναι φεύγοντα

25, 1. τὴν γυναῖκα om r. ἐπιδείξω r. 3. τοῦτ' om r. τούτους r. 4. διαπιστήσειν F. 26, 2. τὸ] τῷ Σ. 27, 1. ποιήσασθαι F. ταῦτα in mg Σ. ἐλέγχειν Fr. 5. δέ μου FΣ. 7. οὐκ ἠδ.] οὐδ' ἠδ r. 28, 2. ῥᾷστον F, om r. 7. ἃ] ὃ F. 8. ἀνελεῖν] ἀνελεῖν τὴν γῆν γρ Fr, ὑπέλειπεν r.

τοὺς ἐλέγχους, καὶ τὸν μὲν οὐ συνοικοῦντα, ὡς οὗτός φησι, καὶ 872
τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἅπαντ' ἐξενεγκεῖν, τὸν
δ' ὑπὲρ τῆς ἀπολελοιπυίας πράττοντα, ὑπὲρ ἧς ἀποτετι-
μῆσθαί φησι τὸ χωρίον, φαίνεσθαι μηδ' ὑπὲρ ἑνὸς τούτων
30 ἀγανακτοῦντα ἀλλ' ἡσυχίαν ἔχοντα. ταῦτ' οὐ πολλὴ περιφά-
νειά ἐστιν; ταῦτ' οὐχ ὁμολογουμένη προστασία; φήσειέ γ' ἄν τις,
εἰ διαλογίζοιτο ὀρθῶς ἕκαστα αὐτῶν. Ὡς τοίνυν ὡμολόγει
μὲν ἐκεῖνον γεωργεῖν πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην ἐμοὶ πρὸς
αὐτόν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφὴν οὐκ ἠθέλησε
ποιήσασθαι τὴν βάσανον, ἡ δὲ γεωργία ἐξεσκευάσθη μετὰ
τὴν δίκην πλὴν τῶν ἐγγείων, λαβὲ ταύτας τὰς μαρτυρίας
καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

31 Ἐμοὶ τοίνυν τοσούτων ὑπαρχόντων τεκμηρίων, οὐχ ἥκιστ'
αὐτὸς ἔδειξεν Ὀνήτωρ ὅτι οὐκ ἀληθινὴν ἐποιήσατο τὴν ἀπό-
λειψιν. ᾧ γὰρ προσῆκε χαλεπῶς φέρειν, εἰ τὴν προῖκα δούς,
ὥς φησιν, ἀντ' ἀργυρίου χωρίον ἀμφισβητούμενον ἀπελάμ-
βανεν, οὗτος οὐχ ὡς διάφορος οὐδ' ὡς ἀδικούμενος ἀλλ' ὡς
οἰκειότατος πάντων τὴν πρὸς ἐμὲ δίκην αὐτῷ συνηγωνίζετο.
κἀμὲ μὲν συναποστερῆσαι μετ' ἐκείνου τῶν πατρῴων ἐπε-
χείρησε, καθ' ὅσον αὐτὸς οἷός τε ἦν, ὑφ' οὗ κακὸν οὐδ'
ὁτιοῦν ἦν πεπονθώς· Ἀφόβῳ δ', ὃν ἀλλότριον εἶναι προσ-
ῆκε νομίζειν, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν νῦν λέγουσι, καὶ
32 τἀμὰ πρὸς τοῖς ἐκείνου περιποιεῖν ἐζήτησεν. καὶ οὐ μόνον
ἐνταῦθα τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ κατεγνωσμένης ἤδη τῆς δί-
κης ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἐδεῖτο ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ
ἀντιβολῶν καὶ δάκρυσι κλαίων ταλάντου τιμῆσαι, καὶ τούτου 873
αὐτὸς ἐγίγνετ' ἐγγυητής. καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα μέν ἐστι
πολλαχόθεν· οἵ τε γὰρ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τότε δικάζοντες καὶ
τῶν ἔξωθεν παρόντων πολλοὶ συνίσασιν· ὅμως δὲ καὶ μάρ-
τυρας ὑμῖν παρέξομαι. Καί μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

v. 2. πάντ' Fr. 30, 1. ὑπεραγανακτοῦντα F. περιφάνεια πολλή r. 2. γ' om r. 7. ἐγγείων] πιθακνῶν r. ταύτας om F. 31, 2. ἔδειξεν om r. 3. προσήνεγκεν F. χαλεπῶς om r. 4. χωρίον ἀντ' ἀργυρίου r. 7. μὲν οὖν ἀποστερῆσαι r. 32, 4. τούτων FΣ. 7. μαρτυρίας r.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

33 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, καὶ τεκμηρίῳ μεγάλῳ
γνῶναι ῥάδιον ὅτι τῇ ἀληθείᾳ συνῴκει καὶ οὐδέπω καὶ τή-
μερον ἀπολέλοιπεν. αὕτη γὰρ ἡ γυνὴ πρὶν μὲν ὡς Ἄφοβον
ἐλθεῖν μίαν ἡμέραν οὐκ ἐχήρευσεν, ἀλλὰ παρὰ ζῶντος Τι-
μοκράτους ἐκείνῳ συνῴκησε, νῦν δ' ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄλλῳ
συνοικοῦσ' οὐδενὶ φαίνεται. καίτοι τῷ πιςόν, ὡς τότε μέν,
ἵνα μὴ χηρεύσειε, παρ' ἀνδρὸς ὡς ἄνδρα ἐβάδιζε, νῦν δ',
εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἀπολέλοιπε, τοσοῦτον ἂν χρόνον χηρεύουσ'
ἠνείχετο ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, τοῦ τε ἀδελφοῦ κεκτημένου το-
34 σαύτην οὐσίαν, αὐτή τε ταύτην ἔχουσα τὴν ἡλικίαν; οὐκ
ἔχει ταῦτ' ἀλήθειαν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πιστήν, ἀλλὰ λόγοι
ταῦτ' εἰσί, συνοικεῖ δ' ἡ γυνὴ φανερῶς, καὶ οὐδὲ κρύπτεται
τὸ πρᾶγμα. παρέξομαι δ' ὑμῖν Πασιφῶντος μαρτυρίαν,
ὃς ἀῤῥωςοῦσαν αὐτὴν θεραπεύων ἑώρα παρακαθήμενον
Ἄφοβον ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, ἤδη τούτῳ ταυτησὶ τῆς δίκης
εἰληγμένης. Καί μοι λαβὲ τὴν Πασιφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

35 Ἐγὼ τοίνυν εἰδώς, ὦ ἄνδρες δικαςαί, καὶ μετὰ τὴν
δίκην τοῦτον εὐθὺς ἀποδεδεγμένον τὰ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς
Ἀφόβου χρήματα, καὶ κύριον τῶν τ' ἐκείνου καὶ τῶν ἐμῶν
ἁπάντων γεγενημένον, "καὶ συνοικοῦσαν αὐτῷ τὴν γυναῖκα 874
σαφῶς ἐπιςάμενος, τρεῖς θεραπαίνας ἐξῄτησα αὐτόν, αἳ
συνοικοῦσάν τε τὴν γυναῖκ' ᾔδεσαν καὶ τὰ χρήματα ὅτι πα-
ρὰ τούτοις ἦν, ἵνα μὴ λόγοι μόνον ἀλλὰ καὶ βάσανοι περὶ
36 αὐτῶν γίγνοιντο. οὗτος δ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου ταῦτα καὶ
πάντων τῶν παρόντων δίκαια λέγειν με ἀποφαινομένων
οὐκ ἠθέλησεν εἰς τοῦτο τἀκριβὲς καταφυγεῖν, ἀλλ' ὥσπερ
ἑτέρων τινῶν ὄντων περὶ τῶν τοιούτων σαφεστέρων ἐλέγχων
ἢ βασάνων καὶ μαρτύρων, οὔτε μάρτυρας παρεχόμενος

33, 3. μὲν om r. 6. τῷ] τὸ Σ, τῷ τοῦτο r. 7. νυνὶ Fr. 8. ἂν om F. 34, 1. αὕτη F. 2. ἀληθινὴν r. πίςιν r, πιθανήν Σ. 3. οὐκ ἐπικρύπτεται Σ. 7. εἰλεγμένης FΣ, ἐληλεγμένης r. πασιφάνους Σ. 35, 7. περὶ αὐτῶν γένοιντο r, γίγνοιντο περὶ αὐτῶν F. 36, 1. οὕτω δέ μοι F. 2. ἀποφηναμένων εἰς τοῦτο οὐκ Σ. 5. ἢ om pr Σ. μαρτυριῶν Σ.

τὴν προῖκα ὡς ἀποδέδωκεν, οὔτ' εἰς βάσανον ἐκδιδοὺς τὰς
συνειδυίας περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφήν, ὅτι ταῦτ'
ἠξίουν, ὑβριςικῶς πάνυ καὶ προπηλακιςικῶς οὐκ εἴα με
αὐτῷ διαλέγεσθαι. τούτου γένοιτ' ἄν τις σχετλιώτερος ἄν-
θρωπος, ἢ μᾶλλον ἑκὼν τὰ δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιούμε-
νος; Λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν πρόκλησιν καὶ ἀνάγνωθι.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

37 Ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβε-
ςάτην πασῶν νομίζετε, καὶ ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι
παραγένωνται, δέῃ δ' εὑρεθῆναι τὸ ζητούμενον, οὐ χρῆσθε
ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασα-
νίζοντες οὕτω ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν πεπραγμέ-
νων, εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικαςαί· τῶν μὲν γὰρ μαρτυρη-
σάντων ἤδη τινὲς οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι ἔδοξαν, δούλων δὲ
βασανισθέντων οὐδένες πώποτ' ἐξηλέγχθησαν ὡς οὐκ ἀληθῆ
38 τὰ ἐκ τῆς βασάνου εἶπον. οὗτος δὲ τηλικαῦτα δίκαια φυγὼν
καὶ σαφεῖς οὕτω καὶ μεγάλους ἐλέγχους παραλιπών, Ἄφοβον 875
παρεχόμενος μάρτυρα καὶ Τιμοκράτην, τὸν μὲν ὡς ἀπο-
δέδωκε τὴν προῖκα, τὸν δ' ὡς ἀπείληφεν, ἀξιώσει πιςεύ-
εσθαι παρ' ὑμῖν, ἀμάρτυρον τὴν πρὸς τούτους πρᾶξιν γε-
γενῆσθαι προσποιούμενος· τοσαύτην ὑμῶν εὐήθειαν κα-
39 τέγνωκεν. ὅτι μὲν τοίνυν οὔτ' ἀληθῆ οὔτ' ἀληθείᾳ ἐοικότα
λέξουσι, καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ὁμολογεῖν τὴν προῖκα μὴ
δοῦναι, καὶ ἐκ τοῦ πάλιν ἄνευ μαρτύρων ἀποδεδωκέναι φά-
σκειν, καὶ ἐκ τοῦ τὸν χρόνον μὴ ἐγχωρεῖν ἀμφισβητουμένης
ἤδη τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι τἀργύριον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
ἁπάντων ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω.

31.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Παραλελειμμένα τινὰ ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τούτου προστίθησιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπισημαίνεται, καὶ δὴ καὶ πρός τινας ἀντιῤῥήσεις ἵσταται.

v. 1. ἀπέδωκεν Σ. βασάνους F. 2. μὴ om F. 3. ἠξίου F. 6. δ' αὐτὴν] ταύτην F. ἀναγίγνωσκε Fr. 37, 2. ὅπου ἂν δ. r. 5. τῶν πεπραγμένων om Σr. 7. δούλων] τῶν Σ. 38, 1. ἐκφυγὼν r. 3. ἀπέδωκε Σ. 39, 1. τοίνυν om F. ἀληθείαις r. 2. ὁμολογεῖν αὐτοὺς r. 6. μοι om Σ.

Περὶ δὲ τῶν λόγων τούτων προειρήκαμεν ὅτι πολλοί φασιν αὐτοὺς ὑπὸ Ἰσαίου συντεθῆναι, τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες εἶναι διὰ τὴν ἡλικίαν, οἱ δέ γε, εἰ μὴ τοῦτο, διωρθῶσθαί γε ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου· ἐοίκασι γὰρ τοῖς ἐκείνου λόγοις. θαυμαστὸν δ' οὐδέν, εἰ τὸν διδάσκαλον ἐμιμήσατο καὶ μηδέπω πρὸς τὸ τέλειον ἥκων ἐπὶ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα μετῆλθε τέως.

Ὃ παρέλιπον ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τεκμήριον, οὐδενὸς 876 τῶν εἰρημένων ἔλαττον, τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα τοῦτον Ἀφόβῳ, τοῦτο πρῶτον εἰπὼν μετὰ τοῦτο καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγχειν αὐτὸν πειράσομαι. οὗτος γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πρῶτον ὅτε τῶν Ἀφόβου διενοεῖτο ἀμφισβητεῖν, οὐχὶ τάλαντον ἔφη τὴν προῖκ', ὥσπερ νυνί, ἀλλ' ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκέναι, καὶ τίθησιν ὅρους ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν δισχιλίων ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου, βουλόμενος μὴ μόνον τοῦτο ἀλλὰ κἀκείνην διασῴζειν αὐτῷ.
2 γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς αὐτόν, ἰδὼν ὡς διάκεισθ' ὑμεῖς πρὸς τοὺς λίαν ἀναιδῶς ἀδικοῦντας, ἔννους γίγνεται, καὶ δεινὰ πάσχειν ἡγήσατο δόξειν ἐμὲ τοσούτων χρημάτων ἀπεστερημένον, εἰ μηδ' ὁτιοῦν ἕξοιμι τῶν Ἀφόβου λαβεῖν τοῦ τἀμὰ ἔχοντος, ἀλλ' ὑπὸ τούτου κωλυόμενος φανερὸς γενή-
3 σομαι. καὶ τί ποιεῖ; τοὺς ὅρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ, καὶ τάλαντον μόνον εἶναι τὴν προῖκά φησιν, ἐν ᾧ τὸ χωρίον ἀποτετιμῆσθαι. καίτοι δῆλον ὅτι τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίας ὅρους εἰ δικαίως ἔθηκε καὶ ὄντως ἀληθεῖς, δικαίως καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ χωρίου τέθεικεν· εἰ δ' εὐθὺς ἀδικεῖν βουλόμενος ψευδεῖς ἔθηκεν ἐκείνους, εἰκὸς καὶ τούτους οὐκ ἀληθεῖς ὑπάρχειν.
4 τοῦτο τοίνυν οὐκ ἐξ ὧν ἐγὼ δεδήλωκα λόγων δεῖ σκοπεῖν, 877 ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος διεπράξατο· οὐδ' ὑφ' ἑνὸς γὰρ ἀναγκασθεὶς ἀνθρώπων αὐτὸς ἀνεῖλε τοὺς ὅρους, ἔργῳ φανερὸν ποιήσας ὅτι ψεύδεται. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, τὸ μὲν

v. 4. ἐμιμήσατο F. § 1, 2. τούτους τὴν προῖκα r. 7. καὶ] κᾆτα F. 9. τοῦτο] τὰ ἄλλα r. 2, 1. ἰδὼν] εἰδὼς r. διέκεισθ' F.
ου;
3, 2. φασιν Σ. 4. δικαίους Σr. τέθεικε r. δικαίως Σ, δικαίους (ἔθηκε post χωρίου positum) r. 5. εὐθὺς] τούτους Σ. 6. κἀκείνους Σ. 4, 2. γὰρ om pr Σ, post αὐτὸς ponit F. 3. αὐτὸς] οὗτος Σ et γρ F.

χωρίον καὶ νῦν ἐτός φησιν ἀποτετιμῆσθαι ταλάντου, τὴν
δ' οἰκίαν ὡς προσωρίσατο δισχιλίων καὶ πάλιν τοὺς ὅρους
ἀνεῖλε γενομένης τῆς δίκης, τοὺς εἰδότας ὑμῖν μάρτυρας
παρέξομαι. Καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

5 Δῆλον τοίνυν ὅτι δισχιλίων μὲν ὡρισμένος τὴν οἰκίαν,
ταλάντου δὲ τὸ χωρίον, ὡς ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκὼς ἔμελ-
λεν ἀμφισβητήσειν. μεῖζον οὖν ἄν τι γένοιτο τεκμήριον
ὑμῖν τοῦ μηδὲν ἀληθὲς νῦν λέγειν τοῦτον, ἢ εἰ φανείη
μὴ ταὐτὰ λέγων τοῖς ἐξ ἀρχῆς περὶ τῶν αὐτῶν; ἐμοὶ μὲν
γὰρ οὐδὲν ἂν δοκεῖ τούτου μεῖζον εὑρεθῆναι.

6 Σκέψασθε τοίνυν τὴν ἀναίδειαν, ὃς γ' ἐν ὑμῖν ἐτόλμη-
σεν εἰπεῖν ὡς οὐκ ἀποστερεῖ με ὅσῳ πλείονος ἄξιόν ἐστι τα-
λάντου, καὶ ταῦτ' αὐτὸς τιμήσας οὐκ ἄξιον εἶναι πλείονος.
τί γὰρ βουλόμενος δισχιλίων προσωρίσω τὴν οἰκίαν, ὅτε τὰς
ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐνεκάλεις, εἴγε τὸ χωρίον ἄξιον ἦν πλεί-
7 νος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ καὶ τὰς δισχιλίας ἐτίθεις; ἢ ὅταν
μέν σοι δοκῇ πάντα τὰ Ἀφόβου διασώζειν, τό τε χωρίον
ἔσται ταλάντου μόνον ἄξιον, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν δισχιλίαις
προσείξεις, ἥ τε προὶξ ὀγδοήκοντα μναῖ γενήσονται, καὶ
ἀξιώσεις ἔχειν ἀμφότερα· ὅταν δέ σοι μὴ συμφέρῃ, τἀ-
ναντία πάλιν ἡ μὲν οἰκία ταλάντου, διότι νῦν ἐγὼ ταύτην
ἔχω, τοῦ δὲ χωρίου τὸ περιὸν οὐκ ἐλάττονος ἢ δυοῖν ἄξιον, 878
8 ἵν' ἐγὼ δοκῶ βλάπτειν τοῦτον, οὐκ ἀποστερεῖσθαι. ὁρᾷς ὡς
ὑποκρίνῃ μὲν δεδωκέναι τὴν προῖκα, φαίνῃ δὲ κατ' οὐδ'
ὁντινοῦν τρόπον δεδωκώς; τὰ γὰρ ἀληθῆ καὶ μὴ κακουρ-
γούμενα τῶν πραγμάτων ἁπλῶς, οἷ' ἂν ἐξ ἀρχῆς πραχθῇ,
τοιαῦτ' ἐστίν· σὺ δὲ τοὐναντίον ἐξελέγχῃ πράξας εἰς τὴν
καθ' ἡμῶν ὑπηρεσίαν.

9 Ἄξιον τοίνυν καὶ τὸν ὅρκον, ὁποῖόν τιν' ἂν ὤμοσεν, εἴ
τις ἔδωκεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν. ὃς γὰρ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἔφη

v. 2. προωρίσατο F. πάλιν ὅτι τοὺς r. 5, 4. νῦν om r.
6. δοκῇ r. 6, 1. γ' om FΣ. 4. προωρίσω F. 7, 1. τούτου r.
2. τό τε] τότε τὸ F. 7. δυοῖν Fr. 8, 1. δοκῶ post ἀποστε-
ρεῖσθαι ponit F. 5. ἐλέγχῃ r. 9, 1. ἂν om r. 2. ἰδεῖν] γε ἰδεῖν r.

τὴν προῖκ' εἶναι, εἰ τότ' αὐτῷ τις ἔδωκεν, ὀμόσαντι ταῦτ' ἀληθῆ λέγειν, κομίσασθαι, τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον ὅτι ὤμοσεν· τί γὰρ καὶ λέγων οὐ φήσει τότ' ἂν ὀμόσαι νῦν γε τοιαῦτ' ἀξιῶν; οὐκοῦν ὅτι γ' ἐπιώρκησεν ἄν, ἑαυτὸν ἐξελέγχει· νῦν γὰρ οὐκ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀλλὰ τάλαντον δεδωκέναι φησίν. τί μᾶλλον ἂν οὖν εἰκότως τις αὐτὸν ἐκεῖνα ἐπιορκεῖν ἢ τάδ' ἡγοῖτο; ἢ τίνα τις δικαίως ἂν ἔχοι περὶ τούτου διάνοιαν τοῦ ῥᾳδίως οὕτως ἑαυτὸν ἐξελέγχοντος ὄντ' ἐπίορκον;

10 Ἀλλὰ νὴ Δί' ἴσως οὐχὶ πάντ' αὐτῷ τοιαῦτα πέπρακται, οὐδὲ πανταχόθεν δῆλός ἐστι τεχνάζων. ἀλλὰ καὶ τιμώμενος φανερὸς γέγονεν ὑπὲρ Ἀφόβου ταλάντου, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἡμῖν ἀποδώσειν ἐγγυώμενος. καίτοι σκέψασθε ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τεκμήριον οὐ μόνον τοῦ τὴν γυναῖκα συνοικεῖν Ἀφόβῳ καὶ τοῦτον οἰκείως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα.

11 τίς γὰρ ἀνθρώπων ἠλίθιός ἐστιν οὕτως, ὃς ἀργύριον δοὺς τοσοῦτον ἔπειθ' ἓν λαβὼν χωρίον ἀμφισβητούμενον εἰς ἀποτίμησιν, σὺν οἷς πρότερον ἐζημίωτο, τὸν ἀδικήσαντα ὡς 879 δίκαιόν τι ποιήσαντα καὶ τοῦ τῆς δίκης ὀφλήματος προσεγγυήσασθαι; ἐγὼ μὲν οὐδέν' οἶμαι· καὶ γὰρ οὐδὲ λόγον τὸ πρᾶγμ' ἔχον ἐστί, τὸν αὐτὸν αὑτῷ μὴ δυνάμενον κομίσασθαι τάλαντον, τοῦτον ἄλλῳ τινὶ φάσκειν ἀποτίσειν καὶ ταῦτ' ἐγγυᾶσθαι. ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτῶν τούτων ἐστὶ δῆλον ὅτι τὴν μὲν προῖκα οὐ δέδωκεν, ἀντὶ δὲ πολλῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν οἰκεῖος ὢν Ἀφόβῳ ταῦτ' ἀπετιμᾶτο, κληρονόμον τὴν

12 ἀδελφὴν τῶν ἐμῶν μετ' ἐκείνου καταστῆσαι βουλόμενος. εἶτα νῦν παρακρούσασθαι ζητεῖ καὶ φενακίζει, λέγων ὡς πρότερον τοὺς ὅρους ἔστησεν ἢ ἐκεῖνον τὴν δίκην ὄφλειν. οὐ πρότερόν γε ἢ παρὰ σοί, εἴγε νῦν ἀληθῆ λέγεις· δῆλον γὰρ

v. 1. ὀμόσαντι] ὁμολογήσαντι Σ. 3. ὡμολόγησέν τι. καὶ γὰρ F, ὤμοσε· τί γὰρ ἂν καὶ Σ. τότ'] τοῦτ' Σ. 6. ἂν om F. 10, 2. τεχνάζων] ἐπηρεάζων γρ Σ. 4. ἡμῖν ΣFr: ὑμῖν ς. 11, 1. ἄνθρωπος Σr. ὃς] ὡς r. ἀργύριον μὲν δ. Σ. 5. ἐγὼ μὲν om Fr. 8. ἐγγυήσασθαι corr Σ. 9. οὐκ ἔδωκεν Σr. 10. ἐπετιμᾶτο Fr. τῶν ἐμῶν τὴν ἀδελφὴν F. 12, 2. παρακρούσας F. φενακίζειν F. 3. κεῖνον F. 4. γε om r. εἴγε νῦν ἀληθῆ λέγεις] νῦν εἴγε ἀληθῆ λέγεις F, εἴγε νῦν λέγεις ἀληθῆ r, νυνὶ (omisso εἴγε additisque rc λέγεις ἀληθῆ) Σ.

ὅτι καταγνὺς ἀδικίαν αὑτῦ ταῦτ᾽ ἐποίεις. εἶτα καὶ γελοῖον
τοῦτο λέγειν, ὥσπερ οὐκ εἰδότων ὑμῶν ὅτι πάντες οἱ τὰ
τοιαῦτ᾽ ἀδικῦντες σκοπῦσι τί λέξυσιν, καὶ ὐδεὶς πώποτ᾽ ὦφλε
σιωπῶν οὐδ᾽ ἀδικεῖν ὁμολογῶν· ἀλλ᾽ ἐπειδὰν οἶμαι μηδὲν
13 ἀληθὲς λέγων ἐξελεγχθῇ, τότε γιγνώσκεται ὁποῖός ἐςιν. ὅπερ
καὶ ὗτος ἔμοιγε δοκεῖ πάσχειν. ἐπεὶ φέρε, πῶς ἐςὶ δίκαιον, ἐὰν
μὲν ὀγδοήκοντα μνῶν θῇς ὅρυς, ὀγδοήκοντα μνᾶς εἶναι τὴν
προῖκα, ἐὰν δὲ πλείονος, πλεῖον, ἐὰν δὲ ἐλάττονος, ἔλαττον;
ἢ πῶς ἐςὶ δίκαιον, τῆς ἀδελφῆς τῆς σῆς μηδέπω καὶ τήμε-
ρον ἄλλῳ συνοικύσης μηδ᾽ ἀπηλλαγμένης Ἀφόβυ, μηδὲ
τὴν προῖκα δεδωκότος σῦ, μηδ᾽ ὑπὲρ τύτων εἰς βάσανον
μηδ᾽ εἰς ἄλλο δίκαιον μηδὲν καταφεύγειν ἐθέλοντος, ὅτι
σὺ στῆσαι φῂς ὅρυς, σὸν εἶναι τὸ χωρίον; ἐγὼ μὲν ὐδα-
μῶς οἶμαι· τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκεπτέον, ὐχ ἅ τις ἑαυτῷ
παρεσκεύασεν ἐξεπίτηδες εἰς τὸ λέγειν τι δοκεῖν, ὥσπερ 880
14 ὑμεῖς. ἔπειτα τὸ δεινότατον· εἰ καὶ δεδωκότες ἦτε ὡς μά-
λιςα τὴν προῖκα, ἣν ὐ δεδώκατε, τίς ὁ τύτων αἴτιος; ὐχ
ὑμεῖς, ἐπεὶ τἀμὰ ἔδοτε; οὐχ ὅλοις ἔτεσι πρότερον δέκα
τἀμὰ λαβὼν εἶχεν ἐκεῖνος ὧν ὦφλε τὴν δίκην, ἢ κηδεςὴν
σοι γενέσθαι; ἢ σὲ μὲν ἔδει κομίσασθαι πάντα, τὸν δὲ καὶ
καταδικασάμενον καὶ δι᾽ ὀρφανίαν ἠδικημένον καὶ προι-
κὸς ἀληθινῆς ἀπεςερημένον, ὃν μόνον ἀνθρώπων ὐδὲ τῆς
ἐπωβελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν, ἠναγκάσθαι τοιαῦτα πα-
θεῖν, κεκομισμένον μηδ᾽ ὁτιοῦν, καὶ ταῦτ᾽ ἐθέλοντα ποι-
εῖν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τι τῶν δεόντων ἐβύλεσθε πράττειν;

32.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Δανεισάμενος παρὰ Δήμωνος, ἑνὸς τῶν Δημοσθένυς συγγενῶν, ἔμπορός τις, Πρῶτος ὄνομα, ἐπρίατο τοῦ ἀργυρίου σῖτον ἐν

ξ

v. 2. λέγει Σ, om r. τὰ om r. 3. λέγουσιν F. καὶ οὐδεὶς] οὐδεὶς δὲ Fr. πῶ ποτ᾽ r. 13, 2. οὗτος] αὐτὸς F. 5. σῆς] ἐμῆς Σ. 7. σοῦ] τούτου Fr et γρ Σ. 8. ἄλλο τι δ. r. καταφυγεῖν F. 14, 3. τἀμὰ] Reiskius εἰς τἀμά. 5. δεῖ r. 6. καταδεδικασμένον r. καὶ δι᾽ — ἀπεστερημένον in mg Σ. 7. ἀληθῶς mg Σ. ὃν] οὐ pr r. ΥΠΟΘ. 2. σῖτον] εἰς τὸν F.

Συρακούσαις, καὶ τοῦτον ἐκόμισεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ νεὼς ἧς Ἡγέστρατος ἐναυκλήρει. Ἡγέστρατος δὲ καὶ Ζηνόθεμις, πρὸς ὃν ἐςιν ἡ παραγραφή, Μασσαλιῶται μὲν ἦσαν τὸ γένος, κακούργημα δὲ τοιοῦτον ἐν Συρακούσαις ἐκακούργησαν, ὥς ὁ ῥήτωρ φησίν. ἐδανείσαντο χρήματα, ταῦτα δὲ 881
εἰς μὲν τὴν ναῦν οὐκ ἐνέθεντο, λάθρᾳ δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν ἀπέστειλαν, ἀποστερῆσαι τοὺς δανείσαντας βεβουλευμένοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγέγραπτο ἐν τῷ συμβολαίῳ, εἰ πάθοι τι ἡ ναῦς, μὴ ἀπαιτεῖσθαι αὐτοὺς τὰ χρήματα, ἐσκέψαντο καταδῦσαι τὴν ναῦν. νύκτωρ οὖν ἐν τῷ πλῷ κατελθὼν ὁ Ἡγέςρατος διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος. φωραθεὶς δὲ καὶ φεύγων τοὺς ἐπιβάτας εἰς τὴν θάλασσαν εἰσπίπτει καὶ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ὁ τοίνυν Ζηνόθεμις, ὁ κοινωνός, ὥς φησιν ὁ ῥήτωρ, τοῦ Ἡγεστράτου, μόλις σωθείσης εἰς Ἀθήνας τῆς νεώς, ἠμφισβήτει τοῦ σίτου, λέγων εἶναι τὸν σῖτον Ἡγεστράτου, ἐκεῖνον δὲ παρ' ἑαυτοῦ δεδανεῖσθαι χρήματα. ἐνστάντων δὲ αὐτῷ τοῦ τε Πρώτου καὶ τοῦ Δήμωνος ἀμφοτέροις ἔλαχε δίκην ἐμπορικήν. καὶ τὸν Πρῶτον ἐξ ἐρήμης ἑλὼν ἑκόντα, ὥς φησι Δημοσθένης, καὶ συγκακουργοῦντα, εἰσάγει καὶ τὸν Δήμωνα δεύτερον εἰς τὸ δικαστήριον. ὁ δὲ παραγράφεται μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, νόμον παρεχόμενος τὸν διδόντα τοῖς ἐμπόροις τὰς δίκας εἶναι περὶ τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν Ἀθήνηθεν συμβολαίων· Ζηνοθέμιδι δέ φησι μηδὲν συμβόλαιον εἶναι πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ μὲν ἀγὼν ἐςι παραγραφικός, ὁ δὲ λόγος, ὡς τῆς εὐθυδικίας τοῦ πράγματος εἰσηγμένης, οὕτως εἴρηται περὶ τοῦ μὴ Ζηνοθέμιδος εἶναι τὸν σῖτον, ἀλλὰ τοῦ Πρώτου, ᾧ ὁ Δήμων ἐδάνεισε τὸ ἀργύριον. οὐ γὰρ βούλεται δοκεῖν ῥήματι τοῦ νόμου μόνον ἰσχυρίζεσθαι κατὰ τὸ πρᾶγμα ἀδικῶν, ἀλλὰ δεικνυ- 882
σιν ὡς θαῤῥεῖ μὲν καὶ τῇ εὐθείᾳ, ἐκ περιουσίας δὲ αὐτῷ καὶ παραγραφὴν ὁ νόμος δίδωσι.

Ἄνδρες δικασαί, βέλομαι παραγεγραμμένος μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην περὶ τῶν νόμων πρῶτον εἰπεῖν, καθ' ὓς παρεγραψάμην. οἱ νόμοι κελεύϲσιν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, τὰς δίκας εἶναι τοῖς ναυκλήροις καὶ τοῖς ἐμπόροις τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν Ἀθήνηθεν συμβολαίων, καὶ περὶ ὧν ἂν ὦσι συγγραφαί· ἂν δέ τις παρὰ ταῦτα δικάζηται, μὴ εἰσαγώ-
2γιμον εἶναι τὴν δίκην. τϐτῳ τοίνυν Ζηνοθέμιδι πρὸς μὲν ἐμὲ ὅτι ϐδὲν ἦν συμβόλαιον οὐδὲ συγγραφή, καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τῷ ἐγκλήματι· δανεῖσαι δέ φησιν Ἡγεςράτῳ

v. 8. καταδῦσαι Reiskius: καταλῦσαι F. 14. αὐτῷ Reiskius: αὐτῶν F. τοῦ ante Δήμωνος om F. 23. ὁ add F. 24. δείκνυσι μὲν ὡς F. 25. αὐτῶν F. § 1, 6. ἂν] ἐὰν r.

ναυκλήρῳ, τούτου δὲ ἀπολομένου ἐν τῷ πελάγει ἡμᾶς τὸ ναῦλον σφετερίσασθαι· τουτὶ τὸ ἔγκλημά ἐστιν. ἐκ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου τήν τε δίκην οὐκ εἰσαγώγιμον οὖσαν μαθήσεσθε, καὶ τὴν ὅλην ἐπιβουλὴν καὶ πονηρίαν τουτουῒ τοῦ
3 ἀνθρώπου ὄψεσθε. δέομαι δ' ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἄλλῳ τινὶ πώποτε πράγματι τὸν νοῦν προσείχετε, καὶ τούτῳ προσέχειν· ἀκούσεσθε γὰρ ἀνθρώπου τόλμαν καὶ πονηρίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἥνπερ ἐγὼ τὰ πεπρα- 883
γμένα αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πολλάκις εἰπεῖν δυνηθῶ. οἴομαι δέ.
4 Ζηνόθεμις γὰρ οὑτοσὶ ὢν ὑπηρέτης Ἡγεστράτου τοῦ ναυκλήρου, ὃν καὶ αὐτὸς ἔγραψεν ἐν τῷ ἐγκλήματι ὡς ἐν τῷ πελάγει ἀπώλετο (πῶς δ', οὐ προσέγραψεν, ἀλλ' ἐγὼ φράσω), ἀδίκημα τοιουτονὶ μετ' ἐκείνου συνεσκευάσατο. χρήματα ἐν ταῖς Συρακούσαις ἐδανείζετο οὗτος καὶ ἐκεῖνος. ὡμολόγει δ' ἐκεῖνος μὲν πρὸς τοὺς τούτῳ δανείζοντας, εἴ τις ἔροιτο, ἐνεῖναι σῖτον ἐν τῇ νηῒ τούτῳ πολύν, οὑτοσὶ δὲ πρὸς τοὺς ἐκείνῳ τὸν γόμον οἰκεῖον ἔχειν αὐτὸν τῆς νεώς· ὢν δὲ ὁ μὲν ναύκληρος ὁ δὲ ἐπιβάτης, ἐπιστεύοντο εἰκότως, ἃ περὶ
5 ἀλλήλων ἔλεγον. λαμβάνοντες δὲ τὰ χρήματα οἴκαδε ἀπέστελλον εἰς τὴν Μασσαλίαν, καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ναῦν εἰσέφερον. οὐσῶν δὲ τῶν συγγραφῶν, ὥσπερ εἰώθασιν ἅπασαι, σωθείσης τῆς νεὼς ἀποδοῦναι τὰ χρήμαθ', ἵν' ἀποστερήσαιεν τοὺς δανείσαντας, τὴν ναῦν καταδῦσαι ἐβουλεύσαντο. ὁ μὲν οὖν Ἡγέστρατος, ὡς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπῆραν δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν πλοῦν, καταβὰς τῆς νυκτὸς εἰς κοίλην ναῦν διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος· οὑτοσὶ δ', ὡς οὐδὲν εἰδώς, ἄνω μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν διέτριβεν. ψόφου δὲ γενομένου, αἰσθάνονται οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ὅτι κακόν τι ἐν

v. 2. τουτὶ] καὶ τουτὶ r. δὲ] δὴ Σr. 3, 1. ὑμῶν ἁπάντων FΦ, πάντων ὑμῶν r. 2. προσέχετε FΣΦr. 5. προσχεῖν ΣΦ. τόλμαν F. (η supra) 4, 1. οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὢν r. 5. συρρακούσαις r. ἐδανείζοντο r. οὑτοσὶ χἀκεῖνος r. 6. ἐκεῖνος] οὗτος Σ. 7. οὗτος Σ. 8. αὐτὸν ἔχειν r. ὢν] ὡς Σ, ἦν FΦ. 5, 1. ἐπέστελλον F. (α supra) 4. ἵν'] ἵνα δ' r. 5. δανειστὰς Φ. 6. δυοῖν FΦ.

6 κοίλῃ νηῒ γίγνεται, καὶ βοηθοῦσι κάτω. ὡς δ' ἡλίσκετο ὁ
Ἡγέστρατος καὶ δίκην δώσειν ὑπέλαβε, φεύγει καὶ ἐκδιω-
κόμενος ῥίπτει ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλατταν, διαμαρτὼν δὲ
τοῦ λέμβου διὰ τὸ νύκτα εἶναι ἀπεπνίγη. ἐκεῖνος μὲν οὖν
οὕτως, ὥσπερ ἄξιος ἦν, κακὸς κακῶς ἀπώλετο, ἃ τοὺς ἄλλους 884
7 ἐπεβούλευσε ποιῆσαι, ταῦτα παθὼν αὐτός. οὑτοσὶ δ' ὁ κοι-
νωνὸς αὐτοῦ καὶ συνεργὸς τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἐν τῷ
πλοίῳ παρὰ τἀδικήματα, ὡς οὐδὲν εἰδὼς ἀλλ' ἐκπεπληγμέ-
νος καὶ αὐτός, ἔπειθε τὸν πρωρέα καὶ τοὺς ναύτας εἰς
τὸν λέμβον ἐκβαίνειν καὶ ἐκλιπεῖν τὴν ναῦν τὴν ταχίστην,
ὡς ἀνελπίστου τῆς σωτηρίας οὔσης καὶ καταδυσομένης τῆς
νεὼς αὐτίκα μάλα, ἵν' ὅπερ διενοήθησαν, τοῦτ' ἐπιτελε-
σθείη καὶ ἡ ναῦς ἀπόλοιτο καὶ τὰ συμβόλαια ἀποστερή-
8 σαιεν. ἀποτυχὼν δὲ τούτου, καὶ τοῦ παρ' ἡμῶν συμπλέον-
τος ἐναντιωθέντος καὶ τοῖς ναύταις μισθοὺς, εἰ διασώσαιεν
τὴν ναῦν, μεγάλους ἐπαγγειλαμένου, σωθείσης εἰς Κεφα-
ληνίαν τῆς νεὼς διὰ τοὺς θεοὺς μάλιστά γε, εἶτα καὶ διὰ
τὴν τῶν ναυτῶν ἀρετήν, πάλιν μετὰ τῶν Μασσαλιωτῶν
τῶν τοῦ Ἡγεστράτου πολιτῶν μὴ καταπλεῖν Ἀθήναζε τὸ
πλοῖον ἔπραττε, λέγων ὡς αὐτός τε καὶ τὰ χρήματ' ἐκεῖ-
θέν ἐστι, καὶ ὁ ναύκληρος εἴη καὶ οἱ δεδανεικότες Μασσα-
9 λιῶται. ἀποτυχὼν δὲ καὶ τούτου, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν
ἐν τῇ Κεφαληνίᾳ γνόντων Ἀθήναζε τὴν ναῦν καταπλεῖν,
ὅθενπερ ἀνήχθη, ὃν οὐδ' ἂν εἷς ἐλθεῖν ᾤετο δεῦρο τολ-
μῆσαι τοιαῦτά γε ἐσκευωρημένον καὶ πεποιηκότα, οὗτος
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἀναιδείᾳ καὶ
τόλμῃ, ὥστ' οὐκ ἐλήλυθε μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σίτου τοῦ
ἡμετέρου ἀμφισβητήσας ἡμῖν δίκην προσείληχεν.

6, 2. ὑπελάμβανε r. διωκόμενος Σ. 4. οὖν om Σ. 5. ἦν ἄξιος FΦ. 7, 3. ἀλλ'] ἀλλὰ καὶ FΦ. 5. ἐμβαίνειν καὶ ἐκλείπειν r. 7. τουτὶ τελεσθείη FΦ. 8, 1. ἐμπλέοντος Fr. 2. ἐναντιωθέντος καὶ om r. μισθοὺς om Σ, post ναῦν ponunt FΦ. 3. κεφαλληνίαν FΦr, qui sic et infra. 4. νεὼς] νεὼς ὡς Σ. καὶ om FΦ. 9, 1. καὶ post δὲ om r. 3. ἂν εἰσελθεῖν τις ᾤετο r. 4. οὗτος] τοῦτον FΦ.

10 Τί οὖν ποτ᾿ ἐστὶ τὸ αἴτιον, καὶ τῷ ποτ᾿ ἐπηρμένος οὖ-
τος καὶ ἐλήλυθε καὶ τὴν δίκην εἴληχεν; ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ἄν-
δρες δικασταί, ἀχθόμενος μὲν νὴ τὸν Δία καὶ θεούς, ἀναγ- 885
καζόμενος δέ. ἔστιν ἐργαστήρια μοχθηρῶν ἀνθρώπων συνε-
στηκότων ἐν τῷ Πειραιεῖ· οὓς οὐδ᾿ ὑμεῖς ἀγνοήσετε ἰδόν-
11 τες. ἐκ τούτων ἕνα, ἡνίχ᾿ οὗτος ἔπραττεν ὅπως ἡ ναῦς μὴ
καταπλευσεῖται δεῦρο, πρεσβευτὴν ἐκ βουλῆς τινὰ λαμβά-
νομεν γνώριμον οὑτωσί, ὅ τι δ᾿ ἦν οὐκ εἰδότες, ἀτύχημα
οὐδὲν ἔλαττον, εἰ οἷόν τ᾿ εἰπεῖν, ἀτυχήσαντες ἢ τὸ ἐξ ἀρχῆς
πονηροῖς ἀνθρώποις συμμῖξαι. οὗτος ὁ πεμφθεὶς ὑφ᾿ ἡμῶν,
Ἀριστοφῶν ὄνομα αὐτῷ, ὃς καὶ τὰ τοῦ Μικκαλίωνος πρά-
γματα ἐσκευώρηται (ταῦτα γὰρ νῦν ἀκούομεν), ἠργολάβη-
κεν αὐτὸς καὶ κατεπήγγελται τουτῳί, καὶ ὅλως ἐστὶν ὁ πάντα
12 πράττων οὗτος· ὁδὶ δὲ ἄσμενος δέδεκται ταῦτα. ὡς γὰρ
διήμαρτε τοῦ διαφθαρῆναι τὸ πλοῖον, οὐκ ἔχων ἀποδοῦναι
τὰ χρήματα τοῖς δανείσασι (πῶς γάρ, ἅ γε ἐξ ἀρχῆς μὴ
ἐνέθετο;) ἀντιποιεῖται τῶν ἡμετέρων, καί φησι τῷ Ἡγε-
στράτῳ ἐπὶ τούτῳ τῷ σίτῳ δεδανεικέναι, ὃν ὁ παρ᾿ ἡμῶν
ἐπιπλέων ἐπρίατο. οἱ δὲ δανεισταὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐξηπατημέ-
νοι, ὁρῶντες ἑαυτοῖς ἀντὶ τῶν χρημάτων ἄνθρωπον πο-
νηρὸν χρήστην, ἄλλο δ᾿ οὐδέν, ἐλπίδα ἔχοντες ὑπὸ τούτου πα-
ρακρουσθέντων ὑμῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀπολήψεσθαι τὰ
ἑαυτῶν, ὃν ἴσασι ψευδόμενον ταῦτα καθ᾿ ἡμῶν, τούτῳ συν-
δικεῖν ἀναγκάζονται τοῦ συμφέροντος εἵνεκα τοῦ ἑαυτῶν.

13 Τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, ὡς εἰ-
πεῖν ἐν κεφαλαίῳ, τοιοῦτόν ἐστι. βούλομαι δὲ τοὺς μάρτυρας
ὧν λέγω πρῶτον ὑμῖν παρασχόμενος, μετὰ ταῦτα δὴ καὶ
τἄλλα διδάσκειν. Καί μοι λέγε τὰς μαρτυρίας.

10, 2. καὶ ἐλήλυθε] κατελήλυθε ΣΦ. 3. καὶ τοὺς θεοὺς r. 4. ἐργαστήριον πονηρῶν r. 5. ἀγνοήσαιτε r. 11, 2. καταπλεύσηται r. πρεσβύτην r. 3. ἦν τοιοῦτος οὐκ ΦΦr. 4. οὐδενὸς r. ἢ] καὶ Σ. τὸ] τόγε r. 5. οὗτος ὁ] οὗτος r, οὑτοσὶ Σ. 7. γὰρ] μὲν FΦ. νῦν] οὖν Φ. ἠκούομεν ἠργολαβηκέναι FΦ. 8. αὐτὸς Σ, αὐτὸν F, αὐτῶι Φ: om cum ipsis καὶ κατεπ. — πράττων r. κατεπηγγέλθαι FΦ. 12, 3. γε om Σ. 6. ἐπιπλέον F. 8. ἄλλο δ᾿ οὐδὲν] ἀλλ᾿ οὐδ᾿ FΦ. ἐλπίδας r. 9. ὑμῶν] δ᾿ ὑμῶν Φ. 11. ἕνεκα r. 13, 3. δὴ] ἤδη r.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφίκετο δεῦρο τὸ πλοῖον, γνόντων τῶν 886
Κεφαλήνων ἀντιπράττοντος τούτου, ὅθεν ἐξέπλευσε τὸ
πλοῖον, ἐνταῦθα καὶ καταπλεῖν αὐτό, τὴν μὲν ναῦν οἱ
ἐπὶ τῇ νηῒ δεδανεικότες ἐνθένδε εὐθέως εἶχον, τὸν δὲ σῖτον
ὁ ἠγορακὼς εἶχεν· ἦν δ' οὗτος ὁ ἡμῖν τὰ χρήματ' ὀφείλων.
μετὰ ταῦτα ἧκεν οὗτος ἔχων τὸν παρ' ἡμῶν πεμφθέντα
πρεσβευτήν, τὸν Ἀριστοφῶντα, καὶ ἠμφισβήτει τοῦ σίτου,
15 φάσκων Ἡγεστράτῳ δεδανεικέναι. „τί λέγεις, ἄνθρωπε;"
εὐθέως ὁ Πρῶτος (τοῦτο γὰρ ἦν τοὔνομα τῷ τὸν σῖτον
εἰσαγαγόντι, τῷ τὰ χρήμαθ' ἡμῖν ὀφείλοντι) „σὺ χρήματα
δέδωκας Ἡγεστράτῳ, μεθ' οὗ τοὺς ἄλλους ἐξηπάτηκας, ὅπως
δανείσηται, καὶ σοὶ πολλάκις λέγοντα ὅτι τοῖς προϊεμένοις
ἀπολεῖται τὰ χρήματα; σὺ οὖν ταῦτ' ἀκούων αὐτὸς ἂν
προήκω;" ἔφη καὶ ἀναιδὴς ἦν. „οὐκοῦν εἰ τὰ μάλιστα
ἀληθῆ λέγεις," τῶν παρόντων τις ὑπέλαβεν, „ὁ σὸς κοι-
νωνὸς καὶ πολίτης, ὁ Ἡγέστρατος, ὡς ἔοικεν, ἐξηπάτηκέ
σε, καὶ ὑπὲρ τούτων αὐτὸς αὑτῷ θανάτου τιμήσας ἀπόλω-
16 λεν." „καὶ ὅτι γ'," ἔφη τις τῶν παρόντων, „ἁπάντων ἐστὶ
συνεργὸς οὗτος ἐκείνῳ, σημεῖον ὑμῖν ἐρῶ· πρὸ γὰρ τοῦ δια-
κόπτειν ἐπιχειρῆσαι τὴν ναῦν, τίθενται πρός τινα τῶν
συμπλεόντων οὗτος καὶ ὁ Ἡγέστρατος βιβλίον συγγραφήν.
καίτοι εἰ μὲν εἰς πίστιν ἔδωκας, τί πρὸ τοῦ κακουργήματος
ἂν τὰ βέβαια ἐποίου; εἰ δ' ἀπιστῶν ἐτύγχανες, τί οὐχ ὥσπερ
17 οἱ ἄλλοι, τὰ δίκαια ἐλάμβανες ἐν τῇ γῇ;" τί ἂν τὰ πολλὰ
λέγοι τις; ἦν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν πλέον ἡμῖν ταῦτα λέγουσιν,
ἀλλ' εἴχετο τοῦ σίτου. ἐξῆγεν αὐτὸν ὁ Πρῶτος καὶ ὁ κοι- 887
νωνὸς τοῦ Πρώτου, Φέρτατος· οὑτοσὶ δ' οὐκ ἐξήγετο, οὐδ' ἂν
ἔφη διαῤῥήδην ὑπ' οὐδενὸς ἐξαχθῆναι, εἰ μὴ αὐτὸν ἐγὼ

14, 2. κεφαλλήνων Σr. 4. ἐνθάδε FΦ. 6. οὗτος ἧκεν FΦ. πρεσβευτὴν πεμφθέντα FΦ, πεμφθέντα πρεσβύτην r. 7. τὸν om r. 15, 2. εὐθ. ὁ ἄνθρωπος ὁ πρῶτος Φ. ὄνομα r. 5. λέγοντος r. προεμένοις FΦ. 7. εἰ] εἰ καὶ FΦ. 16, 2. οὕτως Φ. 3. πρός τινα] πρόστιμα FΦ. 4. ὁ om FΦ. βιβλίον om Σ. 5. δέδωκας FΦ. 17, 3. ἀντεἰχετο r. 4. δ'] δὴ Φ. 5. ἐξαχθῆναι ἂν εἰ FΦ.

18 ἐξάξω. μετὰ ταῦτα προὐκαλεῖτο ὁ Πρῶτος αὐτὸν καὶ ἡμεῖς
ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν Συρακοσίων, κἂν μὲν ἐωνημένος
τὸν σῖτον ἐκεῖνος φαίνηται καὶ τὰ τέλη κείμενα ἐκείνου
καὶ τὰς τιμὰς ὁ διαλύων ἐκεῖνος, τοῦτον πονηρὸν ὄντα
ἠξιοῦμεν ζημιοῦσθαι, εἰ δὲ μή, καὶ τὰ διάφορα ἀπολαβεῖν
καὶ τάλαντον προσλαβεῖν, καὶ τοῦ σίτου ἀφιστάμεθα. ταῦτ'
ἐκείνου προκαλουμένου καὶ λέγοντος καὶ ἡμῶν οὐδὲν ἦν πλέον,
ἀλλ' ἦν αἵρεσις ἢ τοῦτον ἐξάγειν ἡμᾶς ἢ ἀπολωλεκέναι σω-
19 θέντα καὶ παρόντα τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν. ὁ γὰρ αὖ Πρῶτος
διεμαρτύρετο ἐξάγειν βεβαιοῦν ἀναπλεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν Σι-
κελίαν· εἰ δὲ ταῦτ' ἐθέλοντος αὐτοῦ προησόμεθ' ἡμεῖς τούτῳ
τὸν σῖτον, οὐδὲν αὐτῷ μέλειν. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
καὶ οὔτ' ἂν ἐξαχθῆναι ἔφη, εἰ μὴ ὑπ' ἐμοῦ, οὔθ' ἃ προὐκα-
λεῖτο περὶ τοῦ ἀναπλεῖν ἐδέχετο, ἔν τε τῷ πλοίῳ τὴν συγ-
γραφὴν ἔθετο, λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

20 Ἐπειδὴ τοίνυν οὔτ' ἐξάγεσθαι ἤθελεν ὑπὸ τοῦ Πρώτου
οὔτ' εἰς τὴν Σικελίαν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὰ δίκαια, προειδώς θ'
ἅπαντα ἐφαίνετο ἃ ὁ Ἡγέστρατος ἐκακούργει, λοιπὸν ἦν ἡμῖν
τοῖς ἐνθένδε μὲν πεποιημένοις τὸ συμβόλαιον, παρειλη-
φόσι δὲ τὸν σῖτον παρὰ τοῦ δικαίως ἐκεῖ πριαμένου, ἐξά-
21 γειν τοῦτον. τί γὰρ ἂν καὶ ἄλλο ἐποιοῦμεν; οὔπω γὰρ τοῦτό
γε οὐδεὶς ἡμῶν τῶν κοινωνῶν ὑπέλαβεν, ὡς ὑμεῖς γνώ- 888
σεσθέ ποτ' εἶναι τούτου τὸν σῖτον, ὃν καταλιπεῖν οὗτος
ἔπειθε τοὺς ναύτας, ὅπως ἀπόλοιτο τοῦ πλοίου καταδύντος.
ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ μηδὲν προσήκειν αὐτῷ·
τίς γὰρ ἂν τὸν ἑαυτοῦ σῖτον ἔπειθε προέσθαι τοὺς σώ-
ζειν βουλομένους; ἢ τίς οὐκ ἂν ἔπλει δεξάμενος τὴν
πρόκλησιν εἰς τὴν Σικελίαν, οὗ ταῦτα ἦν ἐλέγξαι κα-

18, 2. alterum τὴν om Σ. συρακουσίων Fr. 3. τὸν σῖτον ἐκεῖνος om r. ἐκείνῳ r. 5. ἀξιοῦμεν FΣΦ. 6. καὶ τάλαντον προσλαβεῖν om r. τοῦτ' r. 8. ἡμᾶς om FΣΦ. 19, 1. καὶ om FΦ. 2. διεμαρτύρατο r. 3. ταῦτ' ἐθέλοντος] αὖ θέλοντος FΦ. προησόμεθ' Reiskius: ποιησόμεθα r, προήσομεν reliqui. 6. πλῷ r. 20, 3. ὁ om r. ἦν] ἦν ἐν r. 4. ἐνθάδε FΦ. μὲν om FΦ. 21, 1. καὶ om r. 2. ὑπελάμβανεν FΦ. 3. καταλείπειν Σ. 7. τὴν πρόκλησιν δεξάμενος r. 8. ταῦτα om Φ.

22 θαρῶς; καὶ μὴν ὀδὲ τῦτ᾽ ἔμελλον ὑμῶν καταγνώσεσθαι,
ὡς εἰσαγώγιμον ψηφιεῖσθε τούτῳ τὴν δίκην περὶ τέτων
τῶν χρημάτων, ἃ κατὰ πολλοὺς τρόπους οὗτος ἔπραττεν
ὅπως μὴ εἰσαγώγιμα δεῦρ᾽ ἔσται, πρῶτον μὲν ὅτε αὐτὰ
καταλιπεῖν τοὺς ναύτας ἔπειθεν, εἶθ᾽ ὅτ᾽ ἐν Κεφαληνίᾳ
23 μὴ δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔπραττεν. πῶς γὰρ ὀκ αἰσχρὸν
καὶ δεινὸν ἂν γένοιτο, εἰ Κεφαλῆνες μέν, ὅπως τοῖς Ἀθη-
ναίοις σωθῇ τὰ χρήματα, δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔκριναν,
ὑμεῖς δ᾽ ὄντες Ἀθηναῖοι τὰ τῶν πολιτῶν τοῖς καταποντί-
σαι βεληθεῖσι δῦναι γνοίητε, καὶ ἃ μὴ καταπλεῖν ὅλως ὗτος
δεῦρο ἔπραττε, ταῦτ᾽ εἰσαγώγιμα τέτῳ ψηφίσαισθε; μὴ
δῆπε, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. Λέγε δή μοι, τί παραγέγραμμαι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

Λέγε δή μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

24 Ὅτι μὲν τοίνυν ἐκ τῶν νόμων παρεγραψάμην μὴ εἰσ-
αγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, ἱκανῶς οἴομαι δεδεῖχθαι· τέ-
χνην δ᾽ ἀκούσεσθε τοῦ σοφῦ τῦ ταῦτα πάντα συντεταχό-
τος, τῦ Ἀριςοφῶντος. ὡς γὰρ ἐκ τῶν πραγμάτων ἁπλῶς ὀδὲν
ἑώρων δίκαιον αὑτοῖς ἐνόν, ἐπικηρυκεύονται τῷ Πρώτῳ
καὶ πείθεσι τὸν ἄνθρωπον ἐνδῦναι τὰ πράγμαθ᾽ αὑτοῖς,
πράττοντες μέν, ὡς ἔοικε, καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ὡς ἡμῖν 889
25 νυνὶ φανερὸν γέγονεν, ὀ δυνάμενοι δὲ πεῖσαι. ὁ γὰρ ἄν-
θρωπος ὁ Πρῶτος, ἕως μὲν ᾤετο τὸν σῖτον κέρδος ἐλ-
θόντα ποιήσειν, ἀντείχετο τέτε καὶ μᾶλλον ᾑρεῖτο αὐτός
τε κερδᾶναι καὶ ἡμῖν τὰ δίκαια ἀποδῦναι, ἢ κατακοινω-
νήσας τούτοις τῆς μὲν ὠφελείας τέτες ποιῆσαι μερίτας,
ἡμᾶς δ᾽ ἀδικῆσαι· ὡς δὲ δεῦρο ἥκοντος αὐτοῦ καὶ περὶ
ταῦτα πραγματευομένε ἐπανῆκεν ὁ σῖτος, ἄλλην εὐθέως

ἡ
22, 1. ἐμέλλομεν Reiskius. ὑμῶν Φ, ἡμῶν Σr. 2. τούτῳ ψηφιεῖσθε FΦr. 5. ἔπειθον Σ. κεφαλληνίᾳ Σr. 23, 1. ἔπραττον Σ. 2. τοῖς om Φ. 5. ὅλως om r. 7. δήπου] δῆτα r.
24, 1. ἐκ] δικαίως ἐκ r. παρεγεγράμην Σ. 3. συντεθεικότος r. 5. αὐτοῖς δίκαιον r. 6. ἐνδοῦναι] μὴ ἐνδοῦναι FΦ. αὐτοῖς FΦ. 25, 1. νῦν FΦ. 2. ἀντείχετο ἐλθόντα ποιήσειν Σ. 4. κατακοινωνησάσης FΦ.

26 ἔλαβε γνώμην. καὶ ἅμα (εἰρήσεται γάρ ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι πᾶσα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια) καὶ ἡμεῖς οἱ δεδανει-
κότες προσεκρούομεν αὐτῷ καὶ πικρῶς εἴχομεν, τῆς τε ζη-
μίας ἐφ᾽ ἡμᾶς ἰούσης τῆς ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ συκοφάντην
ἀντὶ χρημάτων αἰτιώμενοι τοῦτον ἡμῖν κεκομικέναι. ἐκ
τούτων, οὐδὲ φύσει χρηστὸς ὢν ἄνθρωπος δηλονότι, ἐπὶ
τούτους ἀποκλίνει, καὶ συγχωρεῖ τὴν δίκην ἔρημον ὄφλειν,
ἣν οὗτος αὐτῷ λαγχάνει τότε, ὅτε οὔπω ταὐτὰ ἐφρόνουν.
27 εἰ μὲν γὰρ ἀφῆκε τὸν Πρῶτον, ἐξελήλεγκτ᾽ ἂν εὐθέως
ἡμᾶς συκοφαντῶν· ὄφλειν δὲ παρὼν ἐκεῖνος οὐ συνεχώρει,
ἵν᾽ ἐὰν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν ἃ ὡμολογήκασιν —, εἰ δὲ μή,
τὴν ἔρημον ἀντιλάχῃ. ἀλλὰ τί ταῦτα; εἰ μὲν γὰρ ἃ γέ-
γραφεν οὗτος εἰς τὸ ἔγκλημα ἐποίει, οὐκ ὄφλειν ἂν δίκην
δικαίως ἀλλ᾽ ἀποθανεῖν ὁ Πρῶτος ἔμοιγε δοκεῖ. εἰ γὰρ ἐν
κακοῖς καὶ χειμῶνι τοσοῦτον οἶνον ἔπινεν ὥσθ᾽ ὅμοιον εἶ-
ναι μανίᾳ, τί οὐκ ἄξιός ἐστι παθεῖν; ἢ εἰ γράμματ᾽ ἔκλε-
28 πτεν ἢ ὑπανέῳγεν; ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς
ὑμεῖς ὅπως ποτὲ ἔχει διακρινεῖσθε· τῇ δ᾽ ἐμῇ δίκῃ μηδὲν 890
ἐκείνης πρόσαγε. εἴ τί σε ἠδίκηκεν ὁ Πρῶτος ἢ λέγων ἢ
ποιῶν, ἔχεις, ὡς ἔοικε, δίκην· οὐδεὶς ἡμῶν ἐκώλυσεν, οὐδὲ
νῦν παραιτεῖται. εἰ δὲ σεσυκοφάντηκας, οὐ περιεργαζόμεθα
29 ἢ Δία. ἀλλ᾽ ἐκποδὼν ἐστιν ἄνθρωπος. διά γε ὑμᾶς, ἵνα
τάς τε μαρτυρίας τὰς ἡμετέρας λίπῃ, καὶ νῦν ὑμεῖς ὅ τι
ἂν βούλησθε λέγητε κατ᾽ αὐτοῦ. εἰ μὴ γὰρ δι᾽ ὑμῶν ἔρη-
μος ἐγίγνετο ἡ δίκη, ἅμα ἂν αὐτὸν προσεκαλοῦ καὶ κα-
τηγγύας πρὸς τὸν πολέμαρχον, καὶ εἰ μὲν κατέστησέ σοι
τοὺς ἐγγυητάς, μένειν ἠναγκάζετ᾽ ἂν ἢ σὺ παρ᾽ ὧν λήψει
δίκην ἑτοίμους εἶχες, εἰ δὲ μὴ κατέστησεν, εἰς τὸ οἴκημα
30 ἂν ᾔει. νῦν δὲ κοινωσάμενοι τὸ πρᾶγμα, ὁ μὲν διὰ σὲ

26, 1. Ἀθηναῖοι] δικασταί r. 2. πᾶσα om FΦ. 7. συγχω-
ρεῖν — ὄφλει Σ. 8. ταῦτα FΦ. 27, 1. ἐξήλεγκτ᾽ FΦ. 6. ὁ
om Σ. 8. ἐστι] εἴη FΦ. ἔκλεπτεν ἢ] ἔκλεπτεν εἰ Σ, ἔκλεπτεν ἢ
εἰ FΦ. 28, 1. αὐτοὶ om FΦ. 2. ἔχῃ Fr. διακρινεῖσθε Σr.
3. ἠδίκησεν F. ὁ om r. 4. ἐκώλυεν Σ, σε κωλύσειεν r. 5. δὲ
om Σ. 29, 2. λείπῃ r. 3. μὴ om r. 6. παρ᾽ ὧν] παρὼν Φ.
λήψῃ FΦ. 30, 1. ᾔει] ἀπῄκτο r.

τὴν γεγονυῖαν ἔκδειαν οὐκ ἀποδώσειν ἡμῖν οἴεται, σὺ δ' ἐκείνου κατηγορῶν τῶν ἡμετέρων κύριος γενήσεσθαι. τεκμήριον δέ· ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν κλητεύσω, σὺ δ' οὔτε κατηγγύησας οὔτε νῦν κλητεύεις.

31 Ἔτι τοίνυν ἑτέρα τίς ἐστιν ἐλπὶς αὐτοῖς τοῦ παρακρούσεσθαι καὶ φενακιεῖν ὑμᾶς. αἰτιάσονται Δημοσθένην, καὶ ἐκείνῳ ἐμὲ πιστεύοντα φήσουσιν ἐξάγειν τουτονί, ὑπολαμβάνοντες τῷ ῥήτορα καὶ γνώριμον εἶναι ἐκεῖνον πιθανὴν ἕξειν τὴν αἰτίαν. ἐμοὶ δ' ἐστὶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Δημοσθένης οἰκεῖος γένει (καὶ πάντας ὑμῖν ὄμνυμι τοὺς
32 θεοὺς ἦ μὴν ἐρεῖν τἀληθῆ), προσελθόντος δ' αὐτῷ μου καὶ παρεῖναι καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντος, εἴ τι ἔχοι, Δήμων, ἔφη, ἐγὼ ποιήσω μὲν ὡς ἂν σὺ κελεύῃς· καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη· δεῖ μέντοι καὶ τὸ σαυτοῦ καὶ τοὐμὸν λογίσασθαι. ἐμοὶ συμβέβηκεν, ἀφ' οὗ περὶ τῶν κοινῶν λέγειν ἠρξάμην, 891
μηδὲ πρὸς ἓν πρᾶγμα ἴδιον προσεληλυθέναι· ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτα ἐξέστηκα.....

33.
ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ παραγραφόμενος τὴν δίκην ἰδίᾳ μέν τινα συμβόλαια πρὸς Ἀπατούριον ἔχων ἄφεσιν ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀπαλλαγὴν ἐποιήσατο, νῦν δὲ ὑπὲρ Παρμένοντος ἐγκαλεῖται καὶ ἀπαιτεῖται χρήματα. ὁ γὰρ Παρμένων πολίτης μὲν ἦν τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ἀπατουρίου Βυζάντιος, φυγὴν δὲ ἐκ τῆς πατρίδος κατεδεδίκαστο. φίλῳ δὲ κατ' ἀρχὰς τῷ Ἀπατουρίῳ χρώμενος, ὕστερον προσκρούσας εἰς δίκας ἦλθε, καὶ ἐδίωκε τὸν Ἀπατούριον πληγῶν τε καὶ βλάβης, κἀκεῖνος αὖθις τῷ Παρμένοντι δίκην ἀντέλαχεν. ὁ μὲν οὖν Ἀπατούριος ἑνὶ διαιτητῇ τὸ πρᾶγμα ἐπιτραπῆναί φησιν Ἀριστοκλεῖ, κἀκεῖνον καταγνῶναι τοῦ Παρμένοντος· διόπερ ἐπὶ τοῦτον ἥκει τὸν νῦν παραγραφόμενον τὴν δίκην, ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος

v. 1. τὴν om Σ. ἔκδειαν F, ἔνδειαν ΣΦ. 2. γεγενῆσθαι FΦ. 3. οὔτε] οὐ Σ. 4. κλητεύσεις FΦr. 31, 1. ἐλπίς ἐστιν FΦ. παρακρούσασθαι FΦr. 2. δημοσθένην F, δημοσθένη Φ. 3. μὲ r. ἐξαγαγεῖν r. 5. μέν om FΦr. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om r. 6. ὁ δημοσθένης r. 32, 1. προελθόντος Φ. δ' om r. 4. δεῖ μέντοι] διὰ μέντοι σὲ r. 5. ἐφ' r. ΥΠΟΘ. 8. ἑνὶ Wolfius: ἐν F.

μένοντος γεγενῆσθαι φάσκων. ὁ δὲ οὐδὲν τούτων ὁμολογεῖ, ἀλλὰ πρῶτον μέν φησι τρισὶν αὐτοὺς ἐπιτρέψαι διαιτηταῖς, οὐχ ἑνὶ τῷ Ἀριστοκλεῖ, ἔπειτα ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος ἐν ταῖς συνθήκαις Ἄρχιππον γραφῆναι, κἀκείνας δὲ ἀφανισθῆναι τὰς συνθήκας κακουργίᾳ τοῦ Ἀπατουρίου, πείσαντος τὸν Ἀριστοκλέα τὸν ἔχοντα αὐτὰς μὴ κομίζειν εἰς μέσον, ἀλλὰ λέγειν ὡς ἀπολώλεκε τὸ γραμματεῖον καθεύδων ὁ παῖς· ἑτέρας 892 δὲ οὐκέτι γραφῆναι συνθήκας, οὐδὲ ἐπιτραπῆναι τὸ πρᾶγμα διαιτητῇ, τῆς μὲν πρότερον ἀναιρεθείσης τῇ τῶν συνθηκῶν ἀπωλείᾳ, δευτέρας δὲ οὐκέτι συμβαθείσης αὐτοῖς· τὸν δὲ Ἀριστοκλέα παρὰ πάντα τὰ δίκαια κατὰ τοῦ Παρμένοντος ἀποφήνασθαι οὐκέτ᾽ ὄντα διαιτητήν, καὶ ταῦτα ἀποδημοῦντός τε τοῦ Παρμένοντος κατὰ συμφορὰν μεγάλην καὶ ἀπηγορευκότος αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ταῦτά τε οὖν ὁ τὴν δίκην φεύγων προτείνεται τὰ δίκαια, καὶ παραγράφεται τὸν ἀγῶνα, λέγων ἐπὶ μὲν τοῖς γενομένοις αὐτῷ πρὸς Ἀπατούριον συμβολαίοις ἄφεσιν ὑπάρξαι, ὕστερον δὲ οὐδὲν ἔτι γεγενῆσθαι συμβόλαιον, περὶ δὲ τῶν τοιούτων τοὺς νόμους μὴ διδόναι δικάζεσθαι.

Τοῖς μὲν ἐμπόροις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ναυκλήροις κελεύει ὁ νόμος εἶναι τὰς δίκας πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ἐάν τι ἀδικῶνται ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἢ ἐνθένδε ποι πλέοντες ἢ ἑτέρωθεν δεῦρο, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι δεσμὸν ἔταξε τοὐπιτίμιον, ἕως ἂν ἐκτίσωσιν ὅ τι ἂν αὐτῶν καταγνωσθῇ,
2 ἵνα μηδεὶς ἀδικῇ μηδένα τῶν ἐμπόρων εἰκῇ. τοῖς δὲ περὶ 893
τῶν μὴ γενομένων συμβολαίων εἰς κρίσιν καθισταμένοις ἐπὶ τὴν παραγραφὴν καταφεύγειν ἔδωκεν ὁ νόμος, ἵνα μηδεὶς συκοφαντῆται, ἀλλ᾽ αὐτοῖς τοῖς τῇ ἀληθείᾳ ἀδικουμένοις τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων αἱ δίκαι ὦσιν. καὶ πολλοὶ ἤδη τῶν φευγόντων ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς παραγραψάμενοι κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ εἰσελθόντες εἰς ὑμᾶς ἐξήλεγξαν τοὺς δικαζομένους ἀδίκως ἐγκαλοῦντας καὶ
3 ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ ἐμπορεύεσθαι συκοφαντοῦντας. ὁ μὲν οὖν μετὰ τούτου μοι ἐπιβεβουλευκὼς καὶ τὸν ἀγῶνα τουτονὶ κατεσκευακὼς προϊόντος τοῦ λόγου καταφανὴς ὑμῖν ἔσται· ἐγκαλοῦντος δέ μοι Ἀπατουρίου τὰ ψευδῆ καὶ παρὰ

v. 5. πείσαντες F. 7. διαιτητῇ] an leg. διαίτῃ? §1, 1. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ γρ Φ. 2. θεσμοθέτας] νομοθέτας r. 2, 2. μὴ om Σ. καθεσταμένοις FΦ. 3. ἵνα μὴ συκοφαντῶνται FΦ. 7. τουτονὶ Σ.

τοὺς νόμους δικαζομένου, καὶ ὅσα μὲν ἐμοὶ καὶ τούτῳ ἐγέ-
νετο συμβόλαια, πάντων ἀπαλλαγῆς καὶ ἀφέσεως γενο-
μένης, ἄλλου δὲ συμβολαίου οὐκ ὄντος ἐμοὶ πρὸς τοῦτον,
οὔτε ναυτικοῦ οὔτ' ἐγγαίου, παρεγραψάμην τὴν δίκην μὴ
εἰσαγώγιμον εἶναι κατὰ τοὺς νόμους τουτουσί.

ΝΟΜΟΙ.

4 Ὡς τοίνυν παρὰ τοὺς νόμους τούτους εἴληχέ μοι τὴν δί-
κην Ἀπατούριος καὶ τὰ ψευδῆ ἐγκέκληκεν, ἐκ πολλῶν ὑμῖν
τοῦτ' ἐπιδείξω. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολὺν ἤδη χρό-
νον ἐπὶ τῆς ἐργασίας ὢν τῆς κατὰ θάλατταν μέχρι μέν
τινος αὐτὸς ἐκινδύνευον, οὔπω δ' ἔτη ἐστὶν ἑπτὰ ἀφ' οὗ
τὸ μὲν πλεῖν καταλέλυκα, μέτρια δ' ἔχων τούτοις πειρῶ-
5μαι ναυτικοῖς ἐργάζεσθαι. διὰ δὲ τὸ ἀφῖχθαι πολλαχόσε
καὶ διὰ τὸ εἶναί μοι τὰς διατριβὰς περὶ τὸ ἐμπόριον γνω-
ρίμως ἔχω τοῖς πλείστοις τῶν πλεόντων τὴν θάλατταν·
τούτοις δὲ τοῖς ἐκ Βυζαντίου καὶ πάνυ οἰκείως χρῶμαι διὰ
τὸ ἐνδιατρῖψαι αὐτόθι. ἔχοντος δέ μου οὕτως ὡς λέγω, κα- 894
τέπλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος οὗτός τε καὶ πολίτης αὐτοῦ
Παρμένων, Βυζάντιος μὲν τὸ γένος, φυγὰς δ' ἐκεῖ-
6θεν. προσιόντες δ' ἐμοὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ οὗτος καὶ ὁ
Παρμένων ἐμνήσθησαν περὶ ἀργυρίου. ἔτυχε δὲ οὑτο-
σὶ ὀφείλων ἐπὶ τῇ νηῒ τῇ αὑτοῦ τετταράκοντα μνᾶς,
καὶ οἱ χρῆσται κατήπειγον αὐτὸν ἀπαιτοῦντες καὶ ἐνεβά-
τευον εἰς τὴν ναῦν, εἰληφότες τῇ ὑπερημερίᾳ. ἀπορουμένῳ
δ' αὐτῷ μνᾶς μὲν δέκα ὁ Παρμένων ὡμολόγησε δώσειν,
τριάκοντα δὲ μνᾶς ἐδεῖτό μου οὑτοσὶ συνευπορῆσαι, αἰ-
τιώμενος τοὺς χρήστας ἐπιθυμοῦντας τῆς νεὼς διαβεβλη-
κέναι αὐτὸν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἵνα κατάσχωσι τὴν ναῦν εἰς
7ἀπορίαν καταστήσαντες τοῦ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα. ἐμοὶ
μὲν οὖν οὐκ ἔτυχε παρὸν ἀργύριον, χρώμενος δ' Ἡρα-
κλείδῃ τῷ τραπεζίτῃ ἔπεισα αὐτὸν δανεῖσαι τὰ χρήματα

v. 3. ἀλλ' οὐδὲ σ. Φ. 4. οὔτε ναυτικοῦ οὔτε ἐγγαίου] οὔτ' ἐμπορικοῦ οὔτ' ἰδιωτικοῦ r. 5. τούτους FΦ. 4, 2. π. ἂν ὑμῖν Σ. 4. τῆς κατὰ] τὴν κατὰ FΦ. 5, 5. ὡς ἐγὼ λέγω r. 6. δεῦρο] ὧδε r. 6, 1. προσελθόντες r. δέ μοι ΣΦr. ἐμπορείωι Σ, qui ita solet. ὁ om FΦ. 3. ἑαυτοῦ r. 7. οὗτος Σ. 7, 2. οὖν om Φ.

λαβόντα ἐμὲ ἐγγυητήν. ἤδη δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν πε-
πορισμένων ἔτυχε προσκεκρουκώς τι τούτῳ ὁ Παρμένων·
ὡμολογηκὼς δ' εὐπορήσειν αὐτῷ δέκα μνᾶς, καὶ τούτων
δεδωκὼς τὰς τρεῖς, διὰ τὸ προειμένον ἀργύριον ἠναγκά-
8 ζετο καὶ τὸ λοιπὸν διδόναι. αὐτὸς μὲν οὖν διὰ τοῦτ' οὐκ
ἐβούλετο ποιήσασθαι τὸ συμβόλαιον, ἐμὲ δ' ἐκέλευε πρᾶξαι
ὅπως αὐτῷ ὡς ἀσφαλέστατα ἕξει. λαβὼν δ' ἐγὼ τὰς ἑπτὰ
μνᾶς παρὰ τοῦ Παρμένοντος, καὶ τὰς τρεῖς, ἃς προειλή-
φει οὗτος παρ' ἐκείνου, ἀνθομολογησάμενος πρὸς τοῦτον,
ὠνὴν ποιοῦμαι τῆς νεὼς καὶ τῶν παίδων, ἕως ἀποδοίη τάς
τε δέκα μνᾶς, ἃς δι' ἐμοῦ ἔλαβε, καὶ τὰς τριάκοντα, ὧν 895
κατέστησεν ἐμὲ ἐγγυητὴν τῷ τραπεζίτῃ. καὶ ὡς ἀληθῆ
λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

9 Τὸν μὲν τρόπον τοῦτον ἀπήλλαξε τοὺς χρήστας Ἀπα-
τούριος ουτοσί. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ μετὰ ταῦτα τῆς τρα-
πέζης ἀνασκευασθείσης καὶ τοῦ Ἡρακλείδου κατ' ἀρχὰς
κεκρυμμένου, ἐπιβουλεύει οὑτοσὶ τούς τε παῖδας ἐκπέμ-
ψαι Ἀθήνηθεν καὶ τὴν ναῦν ἐξορμίσαι ἐκ τοῦ λιμένος.
ὅθεν ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἡ πρώτη διαφορὰ ἐγένετο. αἰσθό-
μενος γὰρ ὁ Παρμένων ἐξαγομένων τῶν παίδων ἐπιλαμ-
βάνεται καὶ τὴν ναῦν κατεκώλυσεν αὐτὸν ἐξορμίσαιν, καὶ
10 μεταπεμψάμενος ἐμὲ λέγει τὸ πρᾶγμα. ὡς δ' ἤκουσα, τοῦ-
τον μὲν ἀνοσιώτατον ἡγησάμην εἶναι τῷ ἐπιχειρήματι,
ἐσκοπούμην δὲ ὅπως αὐτός τε ἀπολυθήσομαι τῆς ἐγγύης
τῆς ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ὁ ξένος μὴ ἀπολεῖ ἃ δι' ἐμοῦ
τούτῳ ἐδάνεισεν. καταστήσας δὲ φύλακας τῆς νεὼς διηγη-
σάμην τοῖς ἐγγυηταῖς τῆς τραπέζης τὴν πρᾶξιν, καὶ πα-
ρέδωκα τὸ ἐνέχυρον, εἰπὼν αὐτοῖς ὅτι δέκα μναῖ ἐνείησαν
τῷ ξένῳ ἐν τῇ νηΐ. ταῦτα δὲ πράξας κατηγγύησα τοὺς παῖ-
δας, ἵν' εἴ τις ἔνδεια γίγνοιτο, τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῶν παί-
11 δων εἴη. καὶ ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον ἀδικοῦντα, διωρ-

v. 1. με FΦ. 3. τούτω r, τοῦτον Φ. 4. προϊέμενον Σr, προειρημένον FΦ. 8, 2. ἐκέλευσε r. 3. ἐγὼ om Σ. 7. τε om FΣΦ. 10, 8. κατενεγγύησα r.

θωσάμην ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ ξένου· ὁ δ' ὥσπερ ἀδικούμενος ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ἐμέμφετό μοι, καὶ ἠρώτα εἰ οὐχ ἱκανόν μοι εἴη αὐτῷ ἀπολυθῆναι τῆς ἐγγύης τῆς πρὸς τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀργυρίου τοῦ Παρμένοντος τὴν ναῦν κατεγγυῶ καὶ τοὺς παῖδας, καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπου φυγάδος
12 "ἀπεχθανοίμην αὐτῷ. ἐγὼ δὲ τὸν πιστεύσαντα ἐμαυτῷ το- 896
σούτῳ ἔφην ἧττον ἂν περιιδεῖν, ὅσῳ φυγὰς ὢν καὶ ἀτυχῶν ἠδικεῖτο ὑπὸ τούτου. πάντα δὲ ποιήσας καὶ εἰς πᾶσαν ἀπέχθειαν τούτῳ ἐλθὼν μόλις εἰσέπραξα τὸ ἀργύριον, πραθείσης τῆς νεὼς τετταράκοντα μνῶν, ὅσουπερ ἡ θέσις ἦν. ἀποδοθεισῶν δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ τῶν δέκα μνῶν τῷ Παρμένοντι, ἐναντίον πολλῶν μαρτύρων τάς τε συγγραφὰς ἀνειλόμεθα, καθ' ἃς ἐδανείσθη τὰ χρήματα, καὶ τῶν συναλλαγμάτων ἀφεῖμεν καὶ ἀπηλλάξαμεν ἀλλήλους, ὥστε μήτε τούτῳ πρὸς ἐμὲ μήτ' ἐμοὶ πρὸς τοῦτον πρᾶγμ' εἶναι μηδέν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐμοὶ μὲν οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον πρὸς αὐτὸν συμβόλαιον γέγονεν· ὁ δὲ Παρμένων ἐδικάζετο τούτῳ τῶν τε πληγῶν ὧν ἔλαβεν ὑπὸ τούτου, ὅτε τῶν παίδων ἐξαγομένων ἐπελάβετο, καὶ ὅτι τοῦ εἰς Σικελίαν πλοῦ διὰ τοῦτον κατεκωλύθη. ἐνεστηκυίας δὲ τῆς δίκης δίδωσιν ὁ Παρμένων ὅρκον τούτῳ περί τινων ἐγκλημάτων· καὶ οὗτος ἐδέξατο, ἐπιδιαθέμενος ἀργύριον, ἐὰν μὴ ὀμόσῃ τὸν ὅρκον. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Δεξάμενος τοίνυν τὸν ὅρκον, εἰδὼς ὅτι πολλοὶ αὐτῷ συνείσονται ἐπιορκήσαντι, ἐπὶ μὲν τὸ ὀμόσαι οὐκ ἀπήντα, ὡς δὲ δίκῃ λύσων τὸν ὅρκον προσκαλεῖται τὸν Παρμένοντα. ἐνεστηκυιῶν δ' αὐτοῖς τῶν δικῶν πεισθέντες ὑπὸ τῶν παρόντων εἰς ἐπιτροπὴν "ἔρχονται, καὶ γράψαντας συνθήκας 897

v. 2. εἰ] ἢ FΣΦ. 3. αὐτῷ om r. 12, 1. πιστεύσοντα (α supra) F, πιστεύσοντα Φ, πιστεύοντα Σ. 3. ἅπασαν FΦr. 6. μνῶν om r. 13, 2. σύμβολον r. 14, 2. συνήσονται ἐπιορκήσοντι r. τὸ] τοῦ r.

ἐπιτρέπουσιν ἑνὶ μὲν διαιτητῇ κοινῷ Φωκρίτῳ πολίτῃ αὐτῶν,
ἕνα δ' ἑκάτερος παρεκαθίσατο, οὗτος μὲν Ἀριστοκλέα Οἰῆ-
15θεν, ὁ δὲ Παρμένων ἐμέ. καὶ συνέθεντο ἐν ταῖς συνθή-
καις, εἰ μὲν τρεῖς ὄντες ὁμογνώμονες γενοίμεθα, ταῦτα κύ-
ρια εἶναι αὐτοῖς, εἰ δὲ μή, οἷς οἱ δύο γνοίησαν, τούτοις ἐπά-
ναγκες εἶναι ἐμμένειν. συνθέμενοι δὲ ταῦτα ἐγγυητὰς τού-
των ἀλλήλοις κατέστησαν, οὗτος μὲν ἐκείνῳ τὸν Ἀριστοκλέα,
ὁ δὲ Παρμένων τούτῳ Ἄρχιππον Μυῤῥινούσιον. καὶ τὸ μὲν
πρῶτον ἐτίθεντο τὰς συνθήκας παρὰ τῷ Φωκρίτῳ, εἶτα κε-
λεύσαντος τοῦ Φωκρίτου παρ' ἄλλῳ τινὶ θέσθαι τίθενται παρὰ
τῷ Ἀριστοκλεῖ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

16 Ὅτι μὲν ἐτέθησαν αἱ συνθῆκαι παρὰ Ἀριστοκλεῖ καὶ ἡ
ἐπιτροπὴ ἐγένετο Φωκρίτῳ καὶ Ἀριστοκλεῖ καὶ ἐμοί, οἱ εἰ-
δότες ταῦτα μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν. δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντ' ἀκοῦσαί μου· ἐν-
τεῦθεν γὰρ ἔσται φανερὸν ὑμῖν ὅτι συκοφαντοῦμαι ὑπὸ
τουτουῒ Ἀπατουρίου. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθετο ὁμογνώμονας
ὄντας ἐμὲ καὶ τὸν Φώκριτον καὶ ἔγνω καταδιαιτήσοντας
ἡμᾶς ἑαυτοῦ, λῦσαι βουλόμενος τὴν ἐπιτροπὴν διαφθεῖ-
ραι τὰς συνθήκας ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ ἔχοντος αὐτάς.
17καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸ ἀμφισβητεῖν ὡς αὐτῷ διαιτητὴς εἴη ὁ
Ἀριστοκλῆς, τὸν δὲ Φώκριτον καὶ ἐμὲ οὐδενὸς κυρίους ἔφη-
σεν εἶναι ἀλλ' ἢ τοῦ συνδιαλῦσαι. ἀγανακτήσας δὴ τῷ λό-
γῳ ὁ Παρμένων ἠξίου τὸν Ἀριστοκλέα ἐκφέρειν τὰς συν-
θήκας, οὐ πόῤῥω φάσκων εἶναι τὸν ἔλεγχον, εἴ τι κα- 898
κουργοῖτο περὶ τὰ γράμματα· γεγραφέναι γὰρ αὐτὰ οἰ-
18κέτην ἑαυτοῦ. ὁμολογήσας δ' ἐξοίσειν τὰς συνθήκας ὁ
Ἀριστοκλῆς ἐμφανεῖς μὲν οὔπω καὶ τήμερον ἐνήνοχεν, εἰς
δὲ τὴν ἡμέραν τὴν συγκειμένην ἀπαντήσας εἰς τὸ Ἡφαι-
στεῖον προὐφασίζετο ὡς ὁ παῖς περιμένων αὐτὸν ἀπολω-

v. 1. ἐπιτρέπουσιν om FΣΦ. φωκρίτῃ r. ἑαυτῶν r.
16, 3. ὑμῶν om Σr. 5. φανερὸν ἔσται r. 17, 1. διαμφισβη-
τεῖν r et γρ FΦ. 2. ἔφησεν Σ et γρ Φ: celeri ἔφη. 3. δὴ]
δε r. 18, 2. οὐδέπω r.

λεκὼς εἴη τὸ γραμματεῖον καθεύδων. ὁ δὲ ταῦτα κατασκευάζων ἦν Ἐρυξίας ὁ ἰατρὸς ὁ ἐκ Πειραιῶς, οἰκείως ἔχων τῷ Ἀριστοκλεῖ· ὅσπερ καὶ ἐμοὶ τοῦ ἀγῶνος αἴτιός ἐστι, διαφόρως ἔχων. καὶ ὡς ἐσκήψατο ἀπολωλεκέναι ὁ Ἀριστοκλῆς, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

19 Ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ μὲν τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο, ἠφανισμένων τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν διαιτητῶν ἀντιλεγομένων· ἐπιχειροῦντες δὲ γράφειν ἑτέρας συνθήκας περὶ τούτων διηνέχθησαν, οὗτος μὲν ἀξιῶν τὸν Ἀριστοκλέα, ὁ δὲ Παρμένων τοὺς τρεῖς, οἷσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. οὐ γραφεισῶν δ' ἑτέρων συνθηκῶν, τῶν δ' ἐξ ἀρχῆς ἀφανισθεισῶν εἰς τοῦτ' ἦλθεν ἀναιδείας ὁ ἠφανικὼς τὰς συνθήκας, ὥστε εἷς ὢν ἀποφανεῖσθαι ἔφη τὴν δίαιταν. παρακαλέσας δ' ὁ Παρμένων μάρτυρας ἀπεῖπε τῷ Ἀριστοκλεῖ μὴ ἀποφαίνεσθαι παρὰ τὰς συνθήκας καθ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν. καὶ ὧν ἐναντίον ἀπεῖπεν, ἀκούσατε τῆς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 Μετὰ ταῦτα τοίνυν τῷ Παρμένοντι συνέβη συμφορὰ δεινή, ὦ ἄνδρες δικασταί. οἰκοῦντος γὰρ αὐτοῦ ἐν Ὀφρυνίῳ 899 διὰ τὴν οἴκοθεν φυγήν, ὅτε ὁ σεισμὸς ἐγένετο ὁ περὶ Χερρόνησον, συμπεσούσης αὐτῷ τῆς οἰκίας ἀπώλοντο ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες. καὶ ὁ μὲν πυθόμενος τὴν συμφορὰν ᾤχετο ἐνθένδε ἀποπλέων· ὁ δ' Ἀριστοκλῆς, διαμαρτυραμένου τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἀποφαίνεσθαι καθ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, ἀποδημήσαντος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν συμφορὰν ἐρήμην κατ' αὐτοῦ ἀπεφήνατο τὴν δίαιταν.
21 καὶ ἐγὼ μὲν καὶ ὁ Φώκριτος ἐν ταῖς αὐταῖς συνθήκαις γεγραμμένοι, ὅτι ἠμφεσβήτησεν οὗτος μὴ εἶναι ἡμᾶς διαιτητὰς αὐτῷ, ἐφύγομεν τὸ διαιτῆσαι· ὁ δ' οὐ μόνον ἀμφισβητηθείς, ἀλλὰ καὶ ἀπορρηθὲν αὐτῷ, οὐδὲν ἧττον τὴν

v. 1. γραμμάτιον r. συγκατασκευάζων ἐστὶν FΦ. 2. ἔρυξις r. 4. ἀπολωλέναι r. 19, 5. καὶ] τὸ r. 10. διαιτήτων r. 11. τὰς r. 20, 1. τῷ] τῷ μὲν FΦr. 2. γὰρ] δ' r. 4. χ. καὶ συμπεσούσης FΦ. 6. διαμαρτυρουμένου r. 8. διαιτητῶν r. 21, 1. αὐταῖς om r. 2. ἠμφισβήτησεν FΦr.

ἀπόφασιν ἐποιήσατο. ὃ ἔθ᾽ ὑμῶν ἔτε τῶν ἄλλων Ἀθη-
ναίων ὑπομεῖναι ἂν ποιῆσαι οὐδείς.

22 Ἃ μὲν ἔν περὶ τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν καὶ περὶ
τὴν γνῶσιν τῆς διαίτης Ἀπατερίῳ καὶ τῷ διαιτητῇ πέ-
πρακται, ἐάν ποτε σωθῇ ὁ ἠδικημένος, δίκην παρ᾽ αὐτῶν
λήψεται· ἐπειδὴ δ᾽ εἰς τῦτο ἐλήλυθεν Ἀπατέριος ἀναιδείας
ὥςε κἀμοὶ δικάζεται, ἐπιφέρων αἰτίαν ὡς ἀνεδεξάμην ἐκ-
τίσειν, εἴ τι καταγνωσθείη τῦ Παρμένοντος, καί φησιν
ἐγγραφῆναι εἰς τὰς συνθήκας ἐμὲ ἐγγυητήν, ὥσπερ προσ-
ήκει τοιαύτην αἰτίαν ἀπολύσασθαι, πρῶτον μὲν ὑμῖν μάρ-
τυρας παρασχήσομαι ὡς ἐκ ἠγγυησάμην ἐγὼ τὸν Παρμέ-
νοντα, ἀλλ᾽ Ἄρχιππος Μυῤῥινέσιος, ἔπειτα πειράσομαι καὶ
ἐκ τεκμηρίων τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι, ὦ ἄνδρες δι-
23 καςαί. πρῶτον μὲν ἔν τὸν χρόνον ἐμαυτῷ ἡγῦμαι μάρ-
τυρα εἶναι τῦ μὴ ἀληθὲς τὸ ἔγκλημα εἶναι. ἡ μὲν γὰρ 900
ἐπιτροπὴ τέτῳ πρὸς τὸν Παρμένοντα τρίτον ἔτος γέγονε
καὶ ἡ γνῶσις τῦ Ἀριςοκλέες· αἱ δὲ λήξεις τῶν δικῶν τοῖς
ἐμπόροις ἔμμηνοί εἰσιν ἀπὸ τῦ βοηδρομιῶνος μέχρι τοῦ
μενυχιῶνος, ἵνα παραχρῆμα τῶν δικαίων τυχόντες ἀνά-
γωνται. εἰ δὴ τῇ ἀληθείᾳ ἐγγυητὴς ἦν τῦ Παρμένοντος,
διὰ τί πρῶτον μὲν ἐκ εὐθὺς τῆς γνώσεως γενομένης ἐπράτ-
24 τετο τὴν ἐγγύην; ἐ γὰρ δὴ τῦτό γ᾽ αὐτῷ ἔνι εἰπεῖν, ὡς
διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν ὤκνει μοι ἀπέχθεσθαι. αὐτὸς γὰρ
εἰσεπέπρακτο ὑπ᾽ ἐμῦ πρὸς ἔχθραν τὰς χιλίας δραχμὰς τὰς
τῦ Παρμένοντος, καὶ ὅτ᾽ ἐξώρμιζε τὴν ναῦν ἐπιβελεύων
ἀποδρᾶναι καὶ ἀποστερῆσαι τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέως,
ἐκωλύθη ὑπ᾽ ἐμῦ. ὥςε εἰ ἦν ἐγγεγυημένος ἐγὼ τὸν Παρ-
μένοντα, ἐκ ἂν τρίτῳ ἔτει ὕςερον ἀλλ᾽ εὐθὺς τότε εἰσέ-
25 πραττεν ἄν με τὴν ἐγγύην. ἀλλὰ νὴ Δία εὐπόρως διέκειτο,
ὥστ᾽ ἐνεδέχετο αὐτῷ καὶ ὕστερον ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλθεῖν, τότε δ᾽

v. 2. ἂν] ἄν τις FΦr. 22, 5. δικάζεσθαι ΣΦ. ὡς ἂν ἐδεξά-
μην Φ. 10. Ἀρχ. ὁ μυῤῥινούσιος r. 23, 4. τοῖς ἐμπόροις τῶν
δικῶν r. 7. δὴ r; δὲ s. 8. μὲν om r. εἰσεπράττετο FΦr.
24, 1. αὐτὸν r. 2. μοι] μὲν r. ἀπέχθεσθαι FΣΦ, ἀπεχθά-
νεσθαι r. [α] οὗτος F. γὰρ] δὲ r. 5. χρέος r. 6. ἐγγυημένος r.
25, 1. ἄν με] ἄν μετὰ Σ.

ἀσχόλως εἶχε περὶ ἀναγωγὴν ὤν. ἀλλὰ δι' ἀπορίαν ἐξεις-
ήκει τῶν ἑαυτȣ̃ καὶ τὴν ναῦν ἐπεπράκει. εἰ δ' ἄρ' ἐμποδὼν
τι αὐτῷ ἐγεγόνει τȣ̃ μὴ εὐθὺς τότε δικάσασθαι, διὰ τί πέ-
ρυσιν ἐπιδημῶν, μὴ ὅτι δικάσασθαι, ἀλλ' οὐδ' ἐγκαλέσαι
μοι ἐτόλμησεν; καίτοι προσῆκεν, εἰ ὁ μὲν Παρμένων ὠφλή-
κει αὐτῷ τὴν δίκην, ἐγὼ δ' ἐγγυητὴς ἦν, προσελθεῖν αὐτόν
μοι ἔχοντα μάρτυρας καὶ ἀπαιτῆσαι τὴν ἐγγύην, εἰ μὴ
προπέρυσιν, ἐν τῷ ἐξελθόντι ἐνιαυτῷ· καὶ εἰ μὲν αὐτῷ ἀπε-
26 δίδȣ, κομίσασθαι, εἰ δὲ μή, δικάζεσθαι. τῶν γὰρ τοιȣ́των
ἐγκλημάτων πρότερον τὰς ἀπαιτήσεις ποιȣ̃νται ἅπαντες 901
ἢ δικάζονται. ȣ̓κ ἔςι τοίνυν ὅςις μαρτυρήσει παραγενέσθαι,
ὅπȣ ἔτος ἢ πέρυσιν ἢ προπέρυσιν ἐδικάσατό μοι ἢ λόγον
ὁντινȣ̃ν ἐποιήσατο πρὸς ἐμὲ περὶ ὧν νυνί μοι δικάζεται.
Ὅτι δ' ἐπεδήμει πέρυσιν, ὅτε αἱ δίκαι ἦσαν, λαβέ μοι τὴν
μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

27 Λαβὲ δή μοι καὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὰς ἐγγύας ἐπετείȣς εἶναι. καὶ ȣ̓κ ἰσχυρίζομαι τῷ νόμῳ, ὡς ȣ̓ δεῖ με δίκην δȣ̃ναι, εἰ ἐνεγυησάμην, ἀλλὰ μάρτυρά μοί φημι τὸν νόμον εἶναι τȣ̃ μὴ ἐγγυήσασθαι καὶ αὐτὸν τȣ̃τον· ἐδεδίκαςο γὰρ ἄν μοι τῆς ἐγγύης ἐν τῷ χρόνῳ τῷ ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένῳ.

ΝΟΜΟΣ.

28 Γενέσθω τοίνυν καὶ τȣ̃το ὑμῖν τεκμήριον τȣ̃ ψεύδεσθαι Ἀπατȣ́ριον· εἰ γὰρ ἐνεγυησάμην ἐγὼ τȣ́τῳ τὸν Παρμένοντα, ȣ̓κ ἔςιν ὅπως τȣ́τῳ μὲν ὑπὲρ ἐκείνȣ ἀπηχθόμην, πρόνοιαν ποιȣ́μενος ὅπως μὴ ἀπολεῖ ἃ δι' ἐμȣ̃ τȣ́τῳ συνέβαλεν, αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν περιεῖδον ἂν ὑπ' ἐκείνȣ πρὸς τȣ̃τον ἐν ἐγγύῃ καταλειπόμενον. τίνα γὰρ ἐλπίδα ἔσχον τȣ̃τον ἀποσχήσεσθαί μȣ, ὃν αὐτὸς ἠναγκάκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι; καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν εἰσπράξας τὴν εἰς τὴν τρά-

v. 1. ἐξεστήκει r. 3. ἐγένετο r. 26, 4. ἢ προπέρυσιν in γρ FΦ. μοι om Σ. 27, 1. ἐπετίους r, ἐπαιτίους Σ. 2. διισχυρίζομαι r. 3. ἐνεγυησάμην Φ, ἠγγυησάμην Σ, ἐνηγγυησάμην F, ἐνεγγυησάμην r. μάρτυρά μοί φημι] μαρτύρομαι FΦ. 28, 1. ἡμῖν Σ. 2. ἐνεγυησάμην Φ, ἠγγυησάμην Σ. 3. ἀπηχθανόμην FΦr. 4. τούτῳ om r. συνέβαλεν Σr, συνέβαινεν FΦ. 5. ὑπ'] ὑπὲρ r. 8. ποιήσειν r. εἰσπρᾶξαι FΦ. εἰς] πρὸς Σr.

πεξαν πρὸς ἀπέχθειαν, τί προσεδόκων ὑπὸ τούτου αὐτὸς πείσεσθαι;

29 Ἄξιον τοίνυν καὶ τȣ̃τ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ὅτι ὐκ ἄν ποτε ἔξαρνος ἐγενόμην, εἰ ἐγγεγυήμην· πολὺ γὰρ ὁ λόγος ἦν μοι ἰσχυρότερος ὁμολογȣ̃ντι τὴν ἐγγύην ἐπὶ τὰς συνθήκας ἰέναι, καθ' ἃς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. ὅτι μὲν γὰρ τρισὶν ἐπετράπη διαιτηταῖς, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὁπότε δὲ μὴ ἔγνωςαι ὑπὸ τῶν τριῶν, τί βȣλόμενος ἠρνȣ́- 902
μην ἂν τὴν ἐγγύην; μὴ γὰρ γενομένης τῆς γνώσεως κατὰ τὰς συνθήκας ὐδ' ἂν ἐγὼ τῆς ἐγγύης ὑπόδικος ἦν. ὥςε ὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες δικαςαί, παραλιπὼν τὴν ȣ̓σάν μοι ἀπολογίαν, εἰ ἐνεγυησάμην, ἐπὶ τὸ ἀρνεῖσθαι ἦλθον.

30 Ἀλλὰ μὴν καὶ τȣ̃το μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὅτι ἐπειδὴ ἠφανίσθησαν αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τȣ́των, ἐζήτȣν ἑτέρας γράφεσθαι ȣ̓͂τος καὶ ὁ Παρμένων, ὡς ἀκύρων ὄντων αὐτοῖς τῶν πρότερον ὡμολογημένων. καίτοι ὁπότε περὶ τῆς μελλȣ́σης γνώσεως γενήσεσθαι ἑτέρας ἐνεχείρȣν συνθήκας γράφεσθαι, ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχȣσαι ἀπώλοντο, πῶς ἐνῆν μὴ γραφεισῶν συνθηκῶν ἑτέρων ἢ δίαιταν γενέσθαι ἢ ἐγγύην; περὶ αὐτȣ̃ γὰρ τȣ́του διενεχθέντες ὐκ ἔγραψαν ἕτερα γράμματα, ὁ μὲν ἀξιῶν ἕνα διαιτητὴν αὐτῷ εἶναι, ὁ δὲ τρεῖς. ὁπότε δ' αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς συνθῆκαι ἠφανίσθησαν, καθ' ἃς ἐμέ φησι γενέσθαι ἐγγυητήν, ἕτεραι δὲ μὴ ἐγράφησαν, πῶς ὀρθῶς ἂν ἐμοὶ δικάζοιτο, καθ' ȣ̃ μὴ ἔχει παρασχέσθαι συνθήκας;

31 Ἀλλὰ μὴν καὶ ὡς ἀπηγόρευεν ὁ Παρμένων τῷ Ἀριςοκλεῖ καθ' αὐτȣ̃ μὴ γιγνώσκειν ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὅταν δὴ ὁ αὐτὸς ἠφανικὼς φαίνηται τὰ γράμματα καθ' ἃ ἔδει τὴν δίαιταν γενέσθαι, καὶ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν παρὰ τὴν ἀπόῤῥησιν φῇ δεδιῃτηκέναι,

v. 1. αὐτοῦ r. 29, 1. τοίνυν] δὲ FΦ. 2. ἐγγεγυήμην Σ, ἐνεγεγυήμην FΦ, ἐνεγγυήμην r. 3. μοι ἦν r. 4. καὶ om r. 8. ἐγὼ] ἔτι FΦ. 9. παραλείπων Σ. μοι τὴν οὖσαν r. 10. ἀνῆλθον Φr, ἀπῆλθον F. 30, 3. αὐτοῖς ὄντων r. 5. γενήσεσθαι om FΦ. γράφεσθαι om r. 6. ἐνῆν om r. 7. ἑτέρων] ἑτέρων ἐνδέχεται r. 11. ἄν μοι FΦ. 31, 1. ἀπηγόρευσεν F. 3. δὴ] δ' r, δὲ FΦ. ὁ αὐτὸς et τὰ γράμματα om FΦ. 4. δεῖ FΦ. 5. διαιτητῶν F.

πῶς ἂν τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ πιστεύσαντες δικαίως ἐμὲ ἀπο-
32 λέσαιτε; σκέψασθε γὰρ τοῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὴ ἐμὲ
νυνὶ ἀλλὰ τὸν Παρμένοντα ἐδίωκεν Ἀπατούριος οὑτοσί,
εἰσπράττων τὰς εἴκοσι μνᾶς, ἰσχυριζόμενος τῇ Ἀριστο- 903
κλέους γνώσει, ὁ δὲ Παρμένων παρὼν ἀπελογεῖτο ὑμῖν καὶ
μάρτυρας παρείχετο, τοῦτο μὲν ὅτι οὐ μόνῳ τῷ Ἀριστοκλεῖ
33 ἀλλὰ τρίτῳ ἐπέτρεψεν, εἶθ' ὅτι ἀπεῖπεν αὐτῷ ἄνευ τῶν
συνδιαιτητῶν καθ' αὑτοῦ μὴ ἀποφαίνεσθαι, καὶ ὅτι ἀπο-
λομένης αὐτῷ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων ὑπὸ τοῦ σει-
σμοῦ καὶ ἐπὶ τηλικαύτην συμφορὰν ἀπάραντος οἴκαδε ὁ τὰς
συνθήκας ἠφανικὼς ἐρήμην αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ κατέγνω
τὴν δίαιταν, ἔστιν ὅστις ἂν ὑμῶν ταῦτα τοῦ Παρμένοντος
ἀπολογουμένου τὴν οὕτω παρανόμως γνωσθεῖσαν δίαιταν κυ-
34 ρίαν ἔγνω εἶναι; μὴ γὰρ ὅτι ἀμφισβητουμένων ἁπάντων,
ἀλλ' εἰ ἦσαν μὲν αἱ συνθῆκαι, ὡμολογεῖτο δ' εἷς εἶναι ὁ
διαιτητὴς Ἀριστοκλῆς, μὴ ἀπεῖπε δὲ ὁ Παρμένων αὐτῷ
καθ' αὑτοῦ μὴ διαιτᾶν, ἀλλὰ συνέβη πρὶν ἢ τὴν ἀπόφανσιν
γενέσθαι τῆς διαίτης ἡ συμφορὰ τῷ ἀνθρώπῳ, τίς οὕτως
ὠμός ἐστιν ἀντίδικος ἢ διαιτητὴς ὃς οὐκ ἂν ἀνεβάλετο εἰς
τὸ ἐπιδημῆσαι τὸν ἄνθρωπον; εἰ δ' ὁ Παρμένων εἰς λόγον
καταστὰς πανταχοῦ δικαιότερ' ἂν φαίνοιτο λέγων τούτου, πῶς
ἂν ὀρθῶς ἐμοῦ καταγιγνώσκοιτε, ᾧ τὸ παράπαν πρὸς τὸν
ἄνθρωπον τουτονὶ μηδὲν συμβόλαιόν ἐστιν;

35 Ὅτι μὲν οὖν ἐγὼ μὲν ὀρθῶς τὴν παραγραφὴν πεποίη-
μαι, Ἀπατούριος δὲ τὰ ψευδῆ μοι ἐγκέκληκε καὶ παρὰ τοὺς
νόμους τὴν λῆξιν πεποίηται, ἐκ πολλῶν οἴομαι ἐπιδεδεῖχθαι
τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί· τὸ δὲ κεφάλαιον πρὸς ἐμὲ
οὐδ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπατούριος, ὡς συνθῆκαί τινες αὐτῷ
εἰσίν. ὅταν δὲ λέγῃ ψευδόμενος ὡς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Παρ- 904
μένοντα συνθήκαις ἐνεγράφην ἐγγυητής, ἀπαιτεῖτε αὐτὸν
36 τὰς συνθήκας. καὶ ἐνταῦθ' αὐτῷ ἀπαντᾶτε, ὅτι πάντες ἄν-

32, 5. ὅτι] ὡς r. 33, 2. ἀπολουμένης r. 4. ἀπαίροντος r.
34, 1. ὅτι] ὅτι γε FΦ. 2. ὡμολόγητο r. εἷς εἶναι] εἰσιέναι FΦ. 6. ἂν om FΦr. 35, 2. μοι om Σ, 4. ὑμῖν τοῦτο r.
7. ἐνεγράφη FΦ.

θρωποι, ὅταν πρὸς ἀλλήλȣς ποιῶνται συγγραφάς, τȣ́του ἕνεκα σημηνάμενοι τίθενται παρ' οἷς ἂν πιςεύσωσιν, ἵν' ἐάν τι ἀντιλέγωσιν, ᾖ αὐτοῖς ἐπανελθȣ̃σιν ἐπὶ τὰ γράμματα ἐντεῦθεν τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι περὶ τȣ̃ ἀμφισβητȣμένου. ὅταν δ' ἀφανίσας τις τἀκριβὲς λόγῳ ἐξαπατᾷν
37 πειρᾶται, πῶς ἂν δικαίως πιςεύοιτο; ἀλλὰ νὴ Δία (τὸ ῥᾷςον τοῖς ἀδικεῖν καὶ συκοφαντεῖν προῃρημένοις) μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ' ἐμȣ̃. ἐὰν ȣ̓̃ν ἐπισκήψωμαι αὐτῷ, πόθεν τὴν ἀπόδειξιν ποιήσεται τȣ̃ ἀληθῆ μαρτυρεῖν; ἐκ τῶν συνθηκῶν; τοῦτο τοίνυν μὴ ἀναβαλλέσθω, ἀλλ' ἤδη φερέτω ὁ ἔχων τὰς συνθήκας. εἰ δ' ἀπολωλέναι φησί, πόθεν λάβω ἐγὼ τὸν ἔλεγχον καταψευδομαρτυρηθείς; εἰ μὲν γὰρ παρ' ἐμοὶ ἐτέθη τὸ γραμματεῖον, ἐνῆν αἰτιάσασθαι Ἀπατȣρίῳ ὡς
38 ἐγὼ διὰ τὴν ἐγγύην ἠφάνικα τὰς συνθήκας· εἰ δὲ παρὰ τῷ Ἀριςοκλεῖ, διὰ τί, εἴπερ ἄνευ τῆς τȣ́του γνώμης ἀπολώλασιν αἱ συνθῆκαι, τῷ μὲν λαβόντι αὐτὰς καὶ ȣ̓ παρέχοντι ȣ̓ δικάζεται, ἐμοὶ δ' ἐγκαλεῖ, μάρτυρα παρεχόμενος κατ' ἐμȣ̃ τὸν ἠφανικότα τὰς συνθήκας, ᾧ προσῆκεν αὐτὸν ὀργίζεσθαι, εἴπερ μὴ κοινῇ μετὰ τȣ́τȣ ἐκακοτέχνει;

Εἴρηταί μοι τὰ δίκαια, ὅσα ἠδυνάμην. ὑμεῖς ȣ̓̃ν κατὰ τοὺς νόμους γιγνώσκετε τὰ δίκαια.

34.

ΠΡΟΣ ΦΟΡΜΙΩΝΑ ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Φορμίων ἔμπορος δανείζεται παρὰ Χρυσίππου μνᾶς 905 εἴκοσι πλέων εἰς Βόσπορον. ἀφικόμενος δὲ ἐκεῖσε κατέλαβεν ἀπρασίαν τῶν φορτίων ὧν ἐκόμιζε. διόπερ τοῦ ναυκλήρου Λάμπιδος ἀποπλεῖν βουλομένου Ἀθήναζε, καὶ κελεύοντος αὐτὸν ἐνθέσθαι τῇ νηῒ τὰ ἀγοράσματα τῶν χρημάτων τῶν παρὰ Χρυσίππου (τοῦτο γὰρ ἔφραζεν ἡ συγγραφή), οὔτε φόρτον τινὰ ἐνέθετο οὔτε ἀργύριον, ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Λάμπιν

v. 2. ἐὰν FΦ, ἐάν τι Σ. 3. λέγωσιν Σ. ᾖ om FΦ. ἑαυτοῖς Φ. ἐπανέλθωσιν FΦ. 5. τἀκριβὲς] τἀληθὲς FΦ. 37, 1. πιστεύοιτε ΣΦ. 6. ἀπολωλεκέναι r. φήσει r, φησὶ τότε FΦ. ἐγὼ λάβω r. 7. μὲν om FΦ. ἐμοῦ r. 8. γραμμάτιον r. αἰτιάσασθαι] ἂν αἰτιᾶσθαι r. ἀπατούριον FΦ. 38, 2. τούτων r. 3. τῷ] καὶ τῷ F. 6. κοινῶς FΦ. ΥΠΟΘ. 3. ἀθήναζε. βουλομένου F.

ἀδυνάτως ἔχειν ἐν τῷ παρόντι ποιῆσαι ταῦτα, μικρὸν δ' ὕστερον ἐφ' ἑτέρας ἐκπλευσεῖσθαι νεὼς ἅμα τοῖς χρήμασιν. ἡ μὲν οὖν τοῦ Λάμπιδος ναῦς ἀναχθεῖσα διαφθείρεται, καὶ μετ' ὀλίγων ὁ Λάμπις ἐν τῷ λέμβῳ σώζεται, καὶ ἀφικόμενος Ἀθήναζε μηνύει Χρυσίππῳ τὸ εὐτύχημα τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἀπελείφθη τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ καὶ εἰς τὴν ναῦν οὐδὲν ἐνέθετο. ὁ δὲ Φορμίων καταπλεύσας ὕστερον καὶ τὸ ἀργύριον ἀπαιτούμενος τὸ μὲν πρῶτον, ὡς ἔφη Χρύσιππος, καὶ ὀφείλειν ὡμολόγει καὶ ἀποδώσειν ὑπισχνεῖτο, ἔπειτα ὡς ἀποδεδωκὼς Λάμπιδι μηδὲν ὀφείλειν ἔλεγε· τὴν γὰρ συγγραφὴν κελεύειν παθούσης τι κατὰ θάλατταν τῆς νεὼς ἀπηλλάχθαι τοῦ ὀφλήματος τὸν Φορμίωνα. ἔλαχεν οὖν δίκην αὐτῷ ὁ Χρύσιππος. ὁ δὲ παρεγράψατο. καὶ Λάμπις ἐμαρτύρησε παρὰ τῷ διαιτητῇ ὡς ἀπειληφὼς εἴη παρὰ Φορμίωνος ἐν Βοσπόρῳ τὰ χρήματα καὶ ἀπολωλεκὼς μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ναυαγίᾳ. πρότερον δὲ τἀναντία 906
τούτων εἰρήκει πρὸς Χρύσιππον, ὡς οὐδὲν ὁ Φορμίων εἰς τὴν ναῦν ἐντέθεικεν. ἐλεγχόμενος δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Λάμπις ἐξεστηκέναι τότε ἔφησεν, ὅτε ἐκεῖνα πρὸς τὸν Χρύσιππον ἔλεγε. τούτων ἀκούσας ὁ διαιτητὴς καὶ μηδὲν ἀποφηνάμενος εἰς τὸ δικαστήριον τὸ πρᾶγμα πέπομφε. καὶ ὁ ἀγὼν ὀνόματι μέν ἐστι παραγραφικός, τῷ δὲ ἀληθεῖ παρὰ τὴν εὐθεῖαν γίγνεται· εὖ γὰρ καὶ ὁ ῥήτωρ κατ' ἀρχὰς ἐπισημαίνεται ὡς οὐκ ἔστιν ὅλον παραγραφὴ τὸ λέγειν πεποιηκέναι πάντα κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀποδεδωκέναι τὰ χρήματα Λάμπιδι, κελευούσης τοῦτο τῆς συγγραφῆς καὶ ἀφιείσης ἐπὶ τοιούτῳ πάθει τὸ ὄφλημα· ταῦτα γάρ ἐστι τὴν εὐθυδικίαν ἀγωνιζομένου καὶ τοῖς ἐπιφερομένοις ἐγκλήμασιν ἀπαντῶντος, ἀλλ' οὐχὶ ἀναιροῦντος τὸν περὶ αὐτῶν ἀγῶνα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης· παραγραφὴν δέ, φησίν, ὁ νόμος δίδωσι περὶ τῶν μὴ γενομένων ὅλως Ἀθήνησι μηδὲ εἰς Ἀθήνας συμβολαίων.

Τετήρηται δὲ ἐν τῷ λόγῳ ταὐτὸν ὅπερ καὶ περὶ τῶν κατὰ Νεαίρας, ὅτι μὴ ὑφ' ἑνὸς εἴρηται προσώπου, ἀλλ' ἑκατέρου διαστολὴ φανερά· ἐνταῦθα δὲ συγκέχυται. δοκεῖ δὲ ἔμοιγε ἐντεῦθεν ὁ δεύτερος λέγειν „ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν." δῆλον δὲ ὅτι κοινωνοί τινές εἰσιν οἱ πρὸς τὸν Φορμίωνα ἀγωνιζόμενοι.

„Δίκαια ὑμῶν δεησόμεθ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκοῦσαι ἡμῶν 907
μετ' εὐνοίας ἐν τῷ μέρει λεγόντων, γνόντας ὅτι ἰδιῶται

v. 3. ὀλίγον F. 8. μηδενὸς F. 11. παρεγράψατο Wolfius: libri συνεγράψατο. 18. παρὰ delenda. 19. ὅλον] malim ὅλως et mox καὶ ἀποδοῦναι. 21. ἀφιείσης Wolfius: libri ἀφικούσης. 23. οὐχὶ F: οὐκ Σ. 25. libri γινομένων. 28. ἀλλ'] Fortasse ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἡ. § 1, 1. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι r. 2. γνόντες r.

παντελῶς ἐσμέν, καὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον εἰσαφικνούμενοι καὶ συμβόλαια πολλοῖς συμβάλλοντες οὐδεμίαν πώποτε δίκην πρὸς ὑμᾶς εἰσήλθομεν, οὔτ᾿ ἐγκαλοῦντες οὔτ᾿ ἐγκαλούμενοι ὑφ᾿ ἑτέρων. οὐδ᾿ ἂν νῦν, ἀκριβῶς ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ὑπελαμβάνομεν ἀπολωλέναι τὰ χρήματα ἐπὶ τῆς νεὼς τῆς διαφθαρείσης, ἃ ἐδανείσαμεν Φορμίωνι, οὐκ ἄν ποτ᾿ ἐλάχομεν τὴν δίκην αὐτῷ· οὐχ οὕτως ἡμεῖς ἀναίσχυντοί ἐσμεν οὐδ᾿ ἄπειροι τοῦ ζημιοῦσθαι. πολλῶν δ᾿ ἡμᾶς κακιζόντων, καὶ μάλιστα τῶν ἐμπόρων τῶν ἐπιδημησάντων ἅμα Φορμίωνι, οἵπερ τοῦτον ᾔδεσαν οὐ συναπολέσαντα τὰ χρήματα ἐν τῇ νηΐ, δεινὸν ἡγούμεθ᾿ εἶναι τὸ μὴ βοηθῆσαι ἡμῖν αὐτοῖς ἀδικουμένοις ὑπὸ τούτου.

3 Περὶ μὲν οὖν τῆς παραγραφῆς βραχύς ἐστιν ὁ λόγος· καὶ γὰρ οὗτοι οὐ τὸ παράπαν συμβόλαιον ἐξαρνοῦνται μὴ γενέσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ, ἀλλ᾿ οὐκέτι εἶναί φασι πρὸς ἑαυτοὺς οὐδὲν συμβόλαιον· πεποιηκέναι γὰρ οὐδὲν ἔξω 4 τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων. οἱ μὲν οὖν νόμοι, καθ᾿ 908 οὓς ὑμεῖς δικασταὶ κάθησθε, οὐχ οὕτω λέγουσιν, ἀλλ᾿ ὑπὲρ μὲν τῶν μὴ γενομένων ὅλως συμβολαίων Ἀθήνησι μηδ᾿ εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον παραγράφεσθαι δεδώκασιν, ἐὰν δέ τις γενέσθαι μὲν ὁμολογῇ, ἀμφισβητῇ δὲ ὡς πάντα πεποίηκε τὰ συγκείμενα, ἀπολογεῖσθαι κελεύουσιν εὐθυδικίαν εἰσιόντα, οὐ κατηγορεῖν τοῦ διώκοντος. οὐ μὴν ἀλλ᾿ ἔγωγε ἐλπίζω καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος δείξειν εἰσαγώγιμον τὴν 5 δίκην οὖσαν. σκέψασθε δ᾿, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί ὁμολογεῖται παρ᾿ αὐτῶν τούτων καὶ τί ἀντιλέγεται· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα ἐξετάσαιτε. οὐκοῦν δανείσασθαι μὲν τὰ χρήματα ὁμολογοῦσι καὶ συνθήκας ποιήσασθαι τοῦ δανείσματος, φασὶ δ᾿ ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι τῷ Δίωνος οἰκέτῃ ἐν Βοσπόρῳ. ἡμεῖς τοίνυν οὐ μόνον τοῦτο δείξομεν, ὡς οὐκ

v. 2. συμβαλόντες r. 3. ἤλθομεν Σ. 2, 3. ἐπὶ] ὑπὸ FΦ. δεδανείκαμεν r. 4. αὐτῶν r. 6. τῶν ἐμπόρων τῶν] τῶν ἐμπόρων Σ, τῶν ἐν Βοσπόρῳ r. 9. αὐτοῖς om ΙΣΦ. 3, 4. οὐδὲν τὸ συμβ. r. 4, 1. μὲν οὖν] μέντοι r. 2. μὲν om r. 4. παραγράφεσθαι F. 5. ἅπαντα r. 5, 3. ἐξετάσετε Σ, ἐξετάσεται FΦ. τὰ χρήματα in γρ FΦ. 6. μόνον om FΦ.

ἀποδέδωκεν, ἀλλ' ὡς ȣ̓δ' ἐξῆν αὐτῷ ἀποδȣ̃ναι. ἀναγκαῖον
δ' ἐστὶ βραχέα τῶν ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι ὑμῖν.
6 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐδάνεισα Φορμίωνι τȣτῳ
εἴκοσι μνᾶς ἀμφοτερόπλȣν εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ ἑτέρᾳ ὑπο-
θήκῃ, καὶ συγγραφὴν ἐθέμην παρὰ Κίττῳ τῷ τραπεζίτῃ.
κελευȣ́σης δὲ τῆς συγγραφῆς ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν τε-
τρακισχιλίων φορτία ἄξια, πρᾶγμα ποιεῖ πάντων δεινότα-
τον· εὐθὺς γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐπιδανείζεται λάθρᾳ ἡμῶν
παρὰ μὲν Θεοδώρȣ τȣ̃ Φοίνικος τετρακισχιλίας πεντακο-
7 σίας δραχμάς, παρὰ δὲ τȣ̃ ναυκλήρȣ Λάμπιδος χιλίας. δέον
δ' αὐτὸν καταγοράσαι φορτία Ἀθήνηθεν μνῶν ἑκατὸν
"δεκαπέντε, εἰ ἤμελλε τοῖς δανεισαῖς πᾶσι ποιήσειν τὰ ἐν 909
ταῖς συγγραφαῖς γεγραμμένα, ȣ̓ κατηγόρασεν ἀλλ' ἢ πεν-
τακισχιλίων καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, σὺν τῷ ἐπισιτισμῷ·
ὀφείλει δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ πέντε. ἀρχὴ μὲν ȣ̂ν αὕτη
ἐγένετο τȣ̃ ἀδικήματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ȣ̓́τε γὰρ τὴν
ὑποθήκην παρέσχεν, ȣ̓́τε τὰ χρήματ' ἐνέθετ' εἰς τὴν ναῦν,
κελευȣ́σης τῆς συγγραφῆς ἐπάναγκες ἐντίθεσθαι. Καί μοι
λαβὲ τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τῶν πεντηκοστολόγων ἀπογραφὴν καὶ
τὰς μαρτυρίας.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

8 Ἐλθὼν τοίνυν εἰς τὸν Βόσπορον, ἔχων ἐπιςολὰς παρ'
ἐμȣ̃, ἃς ἔδωκ' αὐτῷ ἀπενεγκεῖν τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ παραχει-
μάζοντι ἐκεῖ καὶ κοινωνῷ τινί, γράψας ἐν τῇ ἐπιςολῇ τό
τε ἀργύριον ὃ ἐδεδανείκειν καὶ τὴν ὑποθήκην, καὶ προσ-
τάξας, ἐπειδὰν τάχις' ἐξαιρεθῇ τὰ χρήματα, ἐξετάζειν καὶ
παρακολȣθεῖν, τὰς μὲν ἐπιςολὰς ȣ̓κ ἀποδίδωσιν ȣ̃τος, ἃς
ἔλαβε παρ' ἐμȣ̃, ἵνα μηδὲν εἰδείησαν ὧν ἔπραττεν ȣ̃τος,
καταλαβὼν δ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ μοχθηρὰ τὰ πράγματα διὰ

5, 1. ἀπέδωκεν Σ. ἐξῆν] ἦν r. 6, 2. ἐτ. γ' ὑποθήκῃ r.
3. κίττῳ r: κιττῷ ς. 7, 1. χιλίας] χιλίας δραχμάς FΣΦ.
2. ἑκατόν] ἑκατὸν καὶ r. 3. δέκα καὶ πέντε r. πᾶσι om FΦ.
ποιεῖν FΦ. 8. παρέσχετο FΣΦ. 12. πεντηκοστόλων r.
8, 2. δέδωκ' FΦr. 6. ἐπακολουθεῖν FΦ. 8. τὰ om r.

τὸν συμβάντα πόλεμον τῷ Παρεισάδῃ πρὸς τὸν Σκύθην
καὶ τῶν φορτίων ὧν ἦγε πολλὴν ἀπρασίαν, ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ
ἦν· καὶ γὰρ οἱ δανεισταὶ εἴχοντο αὐτοῦ οἱ τὰ ἑτερόπλοα δα-
νείσαντες. ὥστε τοῦ ναυκλήρου κελεύοντος αὐτὸν κατὰ τὴν
συγγραφὴν ἐντίθεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων,
εἶπεν οὗτος ὁ νῦν φάσκων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον, ὅτι
οὐκ ἂν δύναιτο ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν τὰ χρήματα· ἄπρα- 910
τον γὰρ εἶναι τὸν ῥῶπον. κἀκεῖνον μὲν ἐκέλευεν ἀνάγε-
σθαι· αὐτὸς δ' ἐπειδὰν διαθῆται τὰ φορτία, ἐφ' ἑτέρας νεὼς
ἔφη ἐκπλεύσεσθαι. Καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

10 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗτος μὲν ἐν τῷ Βοσπόρῳ καταλέλειπτο, ὁ δὲ Λάμπις ἀναχθεὶς ἐναυάγησεν οὐ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου· γεγεμισμένης γὰρ ἤδη τῆς νεώς, ὡς ἀκούομεν, μᾶλλον τοῦ δέοντος προσανέλαβεν ἐπὶ τὸ κατάστρωμα χιλίας βύρσας, ὅθεν καὶ ἡ διαφθορὰ τῇ νηῒ συνέβη. καὶ αὐτὸς μὲν ἀπεσώθη ἐν τῷ λέμβῳ μετὰ τῶν ἄλλων παίδων τῶν Δίωνος, ἀπώλεσε δὲ πλέον ἢ τριακόσια σώματα χωρὶς τῶν ἄλλων. πολλοῦ δὲ πένθους ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὄντος, ὡς ἐπύθοντο τὴν διαφθορὰν τῆς νεώς, εὐδαιμόνιζον τὸν Φορμίωνα πάντες τουτονὶ ὅτι οὔτε συνανήχθη οὔτ' ἐνέθετο εἰς τὴν ναῦν οὐδέν. συνέβαινε δὲ παρά τε τῶν ἄλλων καὶ παρὰ τούτου ὁ αὐτὸς λόγος. Καί μοι ἀνάγνωθι ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Αὐτὸς μὲν τοίνυν ὁ Λάμπις, ᾧ φησὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον (τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν), προσελθόντος αὐτῷ ἐμοῦ, ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν ἐκ τῆς ναυαγίας Ἀθήναζε, καὶ ἐρωτῶντος ὑπὲρ τούτων, ἔλεγεν ὅτι οὔτε χρήματα

v. 1. παρυσάδη r. 3. ἑτερόπλοια FΣΦ, qui sic et alibi, nec tamen constanter. 9, 5. ῥῶπον] ὥρωπου r, ἄνθρωπου FΦ et in litura Σ. κἀκεῖνον r: καὶ ἐκεῖνον ς. ἀνάγεσθαι ἐκέλευεν r. 6. διαθῆται Φ: διάθηται ς. 7. λέγε] λαβὲ r. 10, 2. κατελείπετο Σ. 6. ἐσώθη r. 7. τῶν Δ.] τοῦ δ. Σr. πλεῖω ἢ διακόσια σώματα ἐλεύθερα r. 10. τὸν om r. ἅπαντες FΦ. οὔτε] οὐ FΦ. 11. δὲ] τε r. 12. παρ' αὐτοῦ τούτου r. 11, 1. μὲν om r. φασὶν FΦ. 4. τούτου FΦ. οὔτε τὰ χρήματα FΦ.

ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν ὅτος κατὰ τὴν συγγραφὴν, ὅτε τὸ χρυσίον εἰληφὼς εἴη παρὰ τούτου ἐν Βοσπόρῳ τότε. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 911

12 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπεδήμησε Φορμίων ὁυτοσὶ σεσωσμένος ἐφ' ἑτέρας νεὼς, προσῄειν αὐτῷ ἀπαιτῶν τὸ δάνειον. καὶ οὗτος κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐδεπώποτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπε τὸν λόγον τοῦτον ὃν νυνὶ λέγει, ἀλλ' ἀεὶ ὡμολόγει ἀποδώσειν· ἐπειδὴ δ' ἀνεκοινώσατο τοῖς νῦν παροῦσιν αὐτῷ καὶ συνδικοῦσιν, ἕτερος ἤδη ἦν καὶ οὐχ
13 ὁ αὐτός. ὡς δ' ᾐσθόμην αὐτὸν διακρουόμενόν με, προσέρχομαι τῷ Λάμπιδι, λέγων ὅτι οὐδὲν ποιεῖ τῶν δικαίων Φορμίων οὐδ' ἀποδίδωσι τὸ δάνειον, καὶ ἅμα ἠρόμην αὐτὸν εἰ εἰδείη ὅπου ἐστὶν, ἵνα προσκαλεσαίμην αὐτόν. ὁ δ' ἀκολουθεῖν μ' ἐκέλευεν ἑαυτῷ, καὶ καταλαμβάνομεν πρὸς τοῖς μυροπωλείοις αὐτόν· κἀγὼ κλητῆρας ἔχων προσεκαλεσάμην
14 αὐτόν. καὶ ὁ Λάμπις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρὼν προσκαλουμένῳ μοι οὐδαμοῦ ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀπείληφε παρὰ τούτου τὸ χρυσίον, οὐδ' ὃ εἰκὸς ἦν εἶπε „Χρύσιππε, μαίνει· τί τοῦτον προσκαλεῖ; ἐμοὶ γὰρ ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον." ἀλλὰ μὴ ὅτι ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς οὑτοσὶ οὐδὲν ἠξίωσεν εἰπεῖν, παρεστηκότος τοῦ Λάμπιδος, ᾧ νῦν φησὶν
15 ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον. καίτοι εἰκός γ' ἦν αὐτὸν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, „τί με προσκαλεῖ, ὦ ἄνθρωπε; ἀποδέδωκα γὰρ τούτῳ τῷ παρεστηκότι τὸ χρυσίον" καὶ ἅμα ὁμολογοῦντα παρέχειν τὸν Λάμπιν· νυνὶ δ' οὐδέτερος αὐτῶν οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τοιούτῳ καιρῷ. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν κλητόρων.

v. 2. παρ' αὐτοῦ r. τῷ βοσπόρῳ Fr. τότε om r. 3. παραγεγενημένων r. 12, 1. ἐπ. δ φορμίων FΦ. 3. κατ' ἀρχὰς μὲν r. 4. νῦν FΦr. 5. ἐπειδὰν δ' ἐκοινώσατο r. 13, 2. οὐδέν μοι π. r. 6. μυροπωλείοις r: μυροπωλίοις ς. 14, 1. αὐτόν] τουτονὶ Σr. προσκαλουμένου μου r. 3. εἰπεῖν r. μένει Σ, μαίνῃ FΦr. 4. προσκαλεῖς FΦ, προσκαλῇ r. 5. μὴν Φ. ὁ om Σr. οὐκ om r. οὑτοσὶ οὐδὲν] οὗτος Σr. 15, 1. εἰπεῖν αὐτὸν r. 2. προσκαλεῖς FΦ. ὦ om Σ. 4. νῦν r. 5. ἐν τῷ τοιούτῳ FΦ. 6. κλητήρων FΦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 912

16 Λαβὲ δή μοι καὶ τὸ ἔγκλημα ὃ ἔλαχον αὐτῷ πέρυσιν· ὅ ἐστιν οὐδενὸς ἔλαττον τεκμήριον ὅτι οὐδεπώποτ' ἔφησε Φορμίων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Τοῦτο τὸ ἔγκλημα ἔλαχον ἐγώ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν σκοπῶν ἀλλ' ἢ ἐκ τῆς ἀπαγγελίας τῆς Λάμπιδος, ὃς οὐκ ἔφασκεν οὔτε τὰ χρήματα ἐντεθεῖσθαι τοῦτον οὔτε τὸ χρυσίον ἀπειληφέναι· μὴ γὰρ οἴεσθέ με οὕτως ἀπόπληκτον εἶναι καὶ παντελῶς μαινόμενον, ὥστε τοιοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γράφειν ἔγκλημα ὁμολογοῦντος τοῦ Λάμπιδος ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον, ὑφ' οὗ ἤμελλον ἐξελεγχθήσεσθαι.

17 Ἔτι δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο σκέψασθε· αὐτοὶ γὰρ οὗτοι παραγραφὴν διδόντες πέρυσιν, οὐκ ἐτόλμησαν ἐν τῇ παραγραφῇ γράψαι ὡς ἀποδεδώκασι Λάμπιδι τὸ χρυσίον. Καί μοι λαβὲ ταύτην τὴν παραγραφήν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδαμοῦ γέγραπται ἐν τῇ παραγραφῇ ὡς ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον Φορμίων Λάμπιδι, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ διαῤῥήδην γράψαντος εἰς τὸ ἔγκλημα, ὃ ἠκούσατ' ἀρτίως, ὅτι οὔτε τὰ χρήματ' ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν οὔτ' ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον. τίνα οὖν ἄλλον χρὴ περιμένειν ὑμᾶς μάρτυρα, ὅταν τηλικαύτην μαρτυρίαν παρ' αὐτῶν τούτων ἔχητε;

18 Μελλούσης δὲ τῆς δίκης εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον ἐδέοντο ἡμῶν ἐπιτρέψαι τινί· καὶ ἡμεῖς ἐπετρέψαμεν Θεοδότῳ ἰσοτελεῖ κατὰ συνθήκας. καὶ ὁ Λάμπις μετὰ ταῦτα νομίσας αὐτῷ ἀσφαλὲς ἤδη εἶναι πρὸς διαιτητῇ μαρτυρεῖν ὅ τι βούλοιτο, μερισάμενος τὸ ἐμὸν χρυσίον μετὰ Φορ- 913

16, 1. οὐδέπω τότ' Reiskius. 5. ἔλαχον] ἔγραφον r. 6. ἀγγελίας FΣΦ. 10. τοιοῦτο r. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om Σ.
17, 2. διδόντες] δόντες τῆς δίκης r. 4. λαβὲ] λέγε FΦ. αὐτὴν r. 9. ἔνθοιντο r. 10. ἀπέδωκε Σ. ἄλλον] μᾶλλον r.
18, 1. ὑμῶν FΦ.

19 μίωνος τούτου ἐμαρτύρει τἀναντία οἷς πρότερον εἰρήκει. οὐ
γὰρ ὅμοιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσ-
ωπα ἐμβλέποντα τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν καὶ πρὸς διαιτητῇ·
παρ᾽ ὑμῖν μὲν γὰρ ὀργὴ μεγάλη καὶ τιμωρία ὑπόκειται τοῖς
τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσι, πρὸς δὲ τῷ διαιτητῇ ἀκινδύνως καὶ
ἀναισχύντως μαρτυροῦσιν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀγανακτοῦντος
δ᾽ ἐμοῦ καὶ σχετλιάζοντος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῇ τόλμῃ
20 τοῦ Λάμπιδος, καὶ παρεχομένου πρὸς τὸν διαιτητὴν τὴν αὐ-
τὴν μαρτυρίαν ἥνπερ καὶ νῦν πρὸς ὑμᾶς παρέχομαι, τῶν
ἐξ ἀρχῆς προσελθόντων αὐτῷ μεθ᾽ ἡμῶν, ὅτε οὔτε τὸ χρυ-
σίον ἔφη ἀπειληφέναι παρὰ τούτου οὔτε χρήματ᾽ αὐτὸν ἐν-
θέσθαι εἰς τὴν ναῦν, οὕτως ὁ Λάμπις κατακράτος ἐξελεγ-
χόμενος τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν καὶ πονηρὸς ὢν ὡμολόγει
μὲν εἰρηκέναι ταῦτα πρὸς τοῦτον, οὐ μέντοι γε ἐντὸς ὢν
εἰπεῖν αὐτοῦ. Καί μοι ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

21 Ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁ Θεόδοτος
πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐκ
ἀπέγνω τῆς δίκης, ἀλλ᾽ ἐφῆκεν ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον·
καταγνῶναι μὲν γὰρ οὐκ ἠβουλήθη διὰ τὸ οἰκείως ἔχειν Φορ-
μίωνι τούτῳ, ὡς ἡμεῖς ὕστερον ἐπυθόμεθα· ἀπογνῶναι δὲ
22 τῆς δίκης ὤκνει, ἵν᾽ αὐτὸς μὴ ἐπιορκήσειεν. ἐξ αὐτοῦ δὴ
τοῦ πράγματος λογίσασθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ παρ᾽ ὑμῖν
αὐτοῖς, ὁπόθεν ἤμελλεν οὗτος ἀποδώσειν τὸ χρυσίον. ἐν-
θένδε μὲν γὰρ ἐξέπλει οὐκ ἐνθέμενος εἰς τὴν ναῦν τὰ 914
χρήματα καὶ ὑποθήκην οὐκ ἔχων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς χρή-
μασιν ἐπιδανεισάμενος· ἐν Βοσπόρῳ δ᾽ ἀπρασίαν τῶν
φορτίων κατέλαβε, καὶ τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας
23 μόλις ἀπήλλαξεν. καὶ οὗτος μὲν ἐδάνεισεν αὐτῷ δισχιλίας

19, 1. τούτου FΦr. ἐμαρτύρει om FΣΦ. εἴρηκεν FΦ. 3. ἐμβλέψοντα ψ. r. 4. γὰρ] γὰρ καὶ Σ. ἀπόκειται r. 5. τὰ om r. 20, 4. οὔτε τὰ χρήματ᾽ ἐνθέσθαι αὐτὸν r. 6. τὰ om Σ. καὶ πονηρὸς ὢν om r. 7. γε ἐντὸς ὢν εἰπεῖν] ἐντὸς ὢν εἶπεν r. 21, 1. ὁ om r. 2. τὸν Λάμπιν om r. 3. ἀφῆκεν Σ. δικαστήριον ἰέναι κατ. r. 22, 1. αὐτὸς om r. ἐπιορκήσῃ Σ. δὴ] δὲ r. 3. ἀποδώσειν οὗτος FΦ. 6. ἐν om r.

δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, ὥστ' ἀπολαβεῖν Ἀθήνησι δισχι-
λίας ἑξακοσίας δραχμάς· Φορμίων δέ φησιν ἀποδοῦναι
Λάμπιδι ἐν Βοσπόρῳ ἑκατὸν εἴκοσι στατῆρας Κυζικηνοὺς
(τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν) δανεισάμενος ἐγγείων τό-
κων. ἦσαν δὲ ἐφεκτοὶ οἱ ἔγγειοι τόκοι, ὁ δὲ Κυζικηνὸς ἐδύ-
24νατο ἐκεῖ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ δραχμὰς Ἀττικάς. δεῖ δὴ μα-
θεῖν ὑμᾶς ὅσα φησὶ χρήματ' ἀποδεδωκέναι. τῶν μὲν γὰρ
ἑκατὸν εἴκοσι στατήρων γίγνονται τρισχίλιαι τριακόσιαι ἑξή-
κοντα, ὁ δὲ τόκος ὁ ἔγγειος ὁ ἐφεκτὸς τῶν τριάκοντα μνῶν
καὶ τριῶν καὶ ἑξήκοντα, πεντακόσιαι δραχμαὶ καὶ ἑξήκοντα·
25τὸ δὲ σύμπαν κεφάλαιόν γίγνεται τόσον καὶ τόσον. ἔστιν
οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἢ γενήσεταί ποτε,
ὃς ἀντὶ δισχιλίων ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ
τριακοσίας καὶ ἑξήκοντα ἀποτίνειν προείλετ' ἄν, καὶ τόκον
πεντακοσίας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα δανεισάμενος, ἅ φησιν
ἀποδεδωκέναι Φορμίων Λάμπιδι, τρισχιλίας ἐνακοσίας
εἴκοσιν; ἐξὸν δ' αὐτῷ ἀμφοτερόπλουν Ἀθήνησιν ἀποδοῦναι
τὸ ἀργύριον, ἐν Βοσπόρῳ ἀπεδέδωκε, τρισὶ καὶ δέκα μναῖς
26πλέον; καὶ τοῖς μὲν τὰ ἑτερόπλοα δανείσασι μόλις τἀρ-
χαῖα ἀποδέδωκας, οἳ συνέπλευσάν σοι καὶ προσήδρευον·
τούτῳ δὲ τῷ μὴ παρόντι οὐ μόνον τἀρχαῖα καὶ τοὺς τόκους
ἀπεδίδους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτίμια τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς 915
27ἀπέτινες, οὐδεμιᾶς σοι ἀνάγκης οὔσης; κἀκείνους μὲν οὐκ ἐδε-
δίεις, οἷς αἱ συγγραφαὶ ἐν Βοσπόρῳ τὴν πρᾶξιν ἐδίδοσαν
τοῦ δανείου· τοῦτο δὲ φῂς φροντίζειν, ὃν ἐξ ἀρχῆς, ὥς φησιν,
εὐθὺς ἠδίκεις οὐκ ἐνθέμενος τὰ χρήματ' εἰς τὴν ναῦν κατὰ
τὴν συγγραφὴν Ἀθήνηθεν; καὶ νῦν μὲν εἰς τὸ ἐμπόριον
ἥκων, οὗ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, οὐκ ὀκνεῖς ἀποστερεῖν τὸν
δανείσαντα· ἐν Βοσπόρῳ δὲ πλείω τῶν δικαίων φῂς ποιεῖν,
28οὗ δίκην οὐκ ἔμελλες δώσειν; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ

v. 3. εἴκοσι] καὶ εἴκοσι r. 24, 4. ὁ ante ἔγγειος om FΦ, ante ἐφεκτὸς om Σ. 25, 1. ξύμπαν ς. 2. οὗτος ὁ] τοιοῦτος r. 3. δισχ. καὶ ἑξακοσίων r. 4. καὶ ἑξήκοντα in γρ FΣ. 8. ἀποδεδωκέναι r. 26, 1. μόλις τοὐρχαῖον Φ, μάλιστ' ἀρχαῖα r. 3. τἀρχαῖα] τὰ χρήματα r. 27, 3. τοῦ δανείου om r. ὥς φησιν Σ, om r: ὥς φασιν ς. 7. τῶν δικαίων πλείω r.

τὰ ἀμφοτερόπλοα δανειζόμενοι, ὅταν ἀποστέλλωνται ἐκ τῶν ἐμπορίων, πολλοὺς παρίστανται ἐπιμαρτυρόμενοι ὅτι τὰ χρήματα ἤδη κινδυνεύεται τῷ δανείσαντι· σὺ δὲ σκήπτει μάρτυρι αὐτῷ τῷ συναδικοῦντι, καὶ οὔτε τὸν παῖδα τὸν ἡμέτερον παρέλαβες ἐν Βοσπόρῳ ὄντα οὔτε τὸν κοινωνόν, οὐδὲ τὰς ἐπιστολὰς ἀπέδωκας αὐτοῖς, ἃς ἡμεῖς ἐπεθήκαμεν, ἐν
29 αἷς ἐγέγραπτο παρακολουθεῖν σοι οἷς ἂν πράττῃς; καίτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί οὐκ ἂν πράξειεν ὁ τοιοῦτος, ὅστις γράμματα λαβὼν μὴ ἀποδέδωκεν ὀρθῶς καὶ δικαίως; ἢ πῶς οὐ φανερόν ἐστιν ὑμῖν τὸ τούτου κακούργημα ἐξ αὐτῶν ὧν ἔπραττεν; καίτοι, ὦ γῆ καὶ θεοί, προσῆκέ γε τοσοῦτο χρυσίον ἀποδιδόντα, καὶ πλεῖον τοῦ δανείσματος, περιβόητον ποιεῖν ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ παρακαλεῖν πάντας ἀνθρώπους, πρῶτον δὲ τὸν παῖδα τὸν τούτου καὶ τὸν κοινωνόν·
30 ἴσε γὰρ δήπου πάντες ὅτι δανείζονται μὲν μετ' ὀλίγων μαρτύρων, ὅταν δ' ἀποδιδῶσι, πολλοὺς παρίστανται μάρτυρας, ἵν' ἐπιεικεῖς δοκῶσιν εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια. σοὶ δ' ἀπο- 916
διδόντι τό τε δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἀμφοτέρους, ἑτεροπλόῳ τῷ ἀργυρίῳ κεχρημένῳ, καὶ προστιθέντι ἑτέρας τρεισκαίδεκα μνᾶς, πῶς οὐχὶ πολλοὺς ἦν παραληπτέον μάρτυρας; καὶ εἰ τοῦτ' ἔπραξας, οὐδ' ἂν εἷς σοῦ μᾶλλον τῶν πλεόντων
31 ἐθαυμάζετο. σὺ δ' ἀντὶ τοῦ πολλοὺς μάρτυρας τούτων ποιεῖσθαι πάντας ἀνθρώπους λανθάνειν ἐπειρῶ, ὥσπερ ἀδικῶν τι. καὶ εἰ μὲν ἐμοὶ τῷ δανείσαντι ἀπεδίδους, οὐδὲν ἔδει μαρτύρων· τὴν γὰρ συγγραφὴν ἀνελόμενος ἀπήλλαξο ἂν τοῦ συμβολαίου· νῦν δ' οὐκ ἐμοὶ ἀλλ' ἑτέρῳ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποδιδούς, καὶ οὐκ Ἀθήνησιν ἀλλ' ἐν Βοσπόρῳ, καὶ τῆς συγγραφῆς σοι κειμένης Ἀθήνησι καὶ πρὸς ἐμέ, καὶ ᾧ τὸ χρυσίον ἀπε-

v. 1. ἀμφοτερόπλοα] ἑτερόπλοια FΣΦ. 3. ἤδη om FΦ. δ' ἐπισκήπτῃ FΣΦ, δ' ἐνὶ σκήπτῃ Wolfius. 4. συνδικοῦντι FΣ, συνδιοικοῦντι Φ. οὔτε] οὐδὲ FΦ. 6. ἐπεθήκαμεν] ἀπεδώκαμεν FΦ. 29, 3. ἀπέδωκεν FΦ. 5. τοσοῦτον FΦ, τοῦτον r. 8. τὸν post παῖδα om FΦ. 30, 2. ἀπολύσωσιν FΦ. 4. ἑτερόπλω r. 5. τρισκαίδεκα FΦr. 31, 3. τι] τις r. μαρτύρων· τὴν γὰρ] τῶν μαρτύρων. τὴν r. 4. ἀπήλλαξα F, ἀπηλλάξω Φ. 5. οὐδ' FΦ. ἀπεδίδους FΦ, ἀπεδίδου Σ.

δίδυς ὄντος θνητοῦ καὶ πέλαγος τοσοῦτον μέλλοντος πλεῖν,
32 μάρτυρα οὐδέν' ἐποιήσω, οὔτε δοῦλον οὔτ' ἐλεύθερον; ἡ γὰρ
συγγραφή με, φησί, τῷ ναυκλήρῳ ἐκέλευεν ἀποδοῦναι τὸ
χρυσίον. μάρτυρας δέ γ' οὐκ ἐκώλυε παρακαλεῖν, οὐδὲ τὰς
ἐπιστολὰς ἀποδοῦναι. καὶ οἵδε μὲν πρὸς σὲ δύο συγγραφὰς
ἐποιήσαντο ὑπὲρ τοῦ συμβολαίου, ὡς ἂν οἱ μάλιστ' ἀπιστοῦν-
τες· σὺ δὲ μόνος μόνῳ φῂς δοῦναι τῷ ναυκλήρῳ τὸ χρυσίον,
εἰδὼς κατὰ σοῦ κειμένην Ἀθήνησι συγγραφὴν πρὸς τοῦτον.
33 Λέγει δ' ὡς ἡ συγγραφὴ σωθείσης τῆς νεὼς αὐτὸν ἀπο-
δοῦναι κελεύει τὰ χρήματα. καὶ γὰρ ἐνθέσθαι τἀγοράσματα
εἰς τὴν ναῦν κελεύει σε, εἰ δὲ μή, πεντακισχιλίας δραχμὰς
ἀποτίνειν. σὺ δὲ τοῦτο μὲν τῆς συγγραφῆς οὐ λαμβάνεις,
παραβεβηκὼς δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ τὰ χρήματα οὐκ ἐνθέ-
μενος ἀμφισβητεῖς πρὸς ἓν ῥῆμα τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, 917
καὶ τοῦτο ἀνῃρηκὼς αὐτός. ὁπότε γὰρ ἐν τῷ Βοσπόρῳ φῂς
μὴ τὰ χρήματ' ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν ἀλλὰ τὸ χρυσίον
τῷ ναυκλήρῳ ἀποδοῦναι, τί ἔτι περὶ τῆς νεὼς διαλέγῃ; οὐ
34 γὰρ μετέσχηκας τοῦ κινδύνου διὰ τὸ μηδὲν ἐνθέσθαι. καὶ
τὸ μὲν πρῶτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὥρμησεν ἐπὶ ταύτην
τὴν σκῆψιν, ὡς ἐντεθειμένος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν·
ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν ἔμελλεν ἐξελεγχθήσεσθαι ψευδό-
μενος, ἔκ τε τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἐν Βοσπόρῳ παρὰ τοῖς
ἐλλιμενισταῖς καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιδημούντων
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τηνικαῦτα μεταβαλλόμενος συν-
ίσταται μετὰ τοῦ Λάμπιδος καὶ φησὶν ἐκείνῳ τὸ χρυσίον
35 ἀποδεδωκέναι, ἐφόδιον μὲν λαβὼν τὸ τὴν συγγραφὴν κε-
λεύειν, οὐκ ἂν ἡγούμενος δ' ἡμᾶς εὐπόρως ἐξελέγξαι ὅσα μόνοι
πρὸς αὐτοὺς αὐτοὶ πράξειαν. καὶ ὁ Λάμπις, ὅσα μὲν εἶπε
πρὸς ἐμὲ πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι, οὐκ ἐντὸς ὢν αὑτοῦ

32, 3. γ'] τοι Σ. παραλαβεῖν r. 5. ἂν οἱ] ἂν σοι FΦr.
33, 1. λέγε F. 2. γὰρ ἐνθέσθαι] παρενθέσθαι r. 4. παρα-
λαμβάνεις r. 5. ἐξ ἀρχῆς ante οὐκ ponunt FΦ. 7. ἀνειρηκὼς Σ.
φῂς ἐν τῷ βοσπόρῳ r. 9. ἀποδοῦναι τῷ ναυκλήρῳ αὐτῷ r.
34, 1. μηδὲν] μὴ r. 3. ἐνθέμενος r. 6. ἐνλιμενισταῖς r. 7. με-
ταβαλόμενος FΦ. 35, 2. ἐλέγξαι Φ. 3. αὐτοὶ] οὗτοι r. 4. πρὸς
ἐμὲ om F, in γρ habet Φ.

φησὶν εἰπεῖν· ἐπειδὴ δὲ τὸ χρυσίον τοὐμὸν ἐμερίσατο, τότε
ἐντὸς εἶναί φησιν αὐτοῦ καὶ πάντ᾽ ἀκριβῶς μνημονεύειν.
36 Εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐμοῦ μόνου κατεφρόνει
Λάμπις, οὐδὲν ἂν ἦν θαυμαστόν· νῦν δὲ πολλῷ δεινότερα
τούτου πέπρακται αὐτῷ πρὸς πάντας ὑμᾶς. κήρυγμα γὰρ
ποιησαμένου Παρεισάδου ἐν Βοσπόρῳ, ἐάν τις βούληται Ἀθή-
ναζε εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον σιτηγεῖν, ἀτελῆ τὸν σῖτον
ἐξάγειν, ἐπιδημῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὁ Λάμπις ἔλαβε τὴν
ἐξαγωγὴν τοῦ σίτου καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ὀνό-
ματι, γεμίσας δὲ ναῦν μεγάλην σίτου ἐκόμισεν εἰς Ἄκανθον
κἀκεῖ διέθετο προσκοινωνήσας τούτῳ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων 918
37 χρημάτων. καὶ ταῦτ᾽ ἔπραξεν ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἰκῶν μὲν
Ἀθήνησιν, οὔσης δ᾽ αὐτῷ γυναικὸς ἐνθάδε καὶ παίδων,
τῶν δὲ νόμων τὰ ἔσχατα ἐπιτίμια προτεθεικότων, εἴ τις
οἰκῶν Ἀθήνησιν ἄλλοθί που σιτηγήσειεν ἢ εἰς τὸ Ἀττι-
κὸν ἐμπόριον, ἔτι δ᾽ ἐν τοιούτῳ καιρῷ, ἐν ᾧ ὑμῶν οἱ μὲν
ἐν τῷ ἄστει οἰκοῦντες διεμετροῦντο τὰ ἄλφιτα ἐν τῷ ᾠδείῳ,
οἱ δ᾽ ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐν τῷ νεωρίῳ ἐλάμβανον κατ᾽ ὀβολὸν
τοὺς ἄρτους καὶ ἐπὶ τῆς μακρᾶς στοᾶς, τὰ ἄλφιτα καθ᾽ ἡμίεκ-
τον μετρούμενοι καὶ καταπατούμενοι. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω,
λαβέ μοι τήν τε μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΝΟΜΟΣ.

38 Φορμίων τοίνυν τούτῳ χρώμενος κοινωνῷ καὶ μάρτυρι
οἴεται δεῖν ἀποστερῆσαι τὰ χρήμαθ᾽ ἡμᾶς, οἵγε σιτηγοῦντες
διατετελέκαμεν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, καὶ τριῶν ἤδη
καιρῶν κατειληφότων τὴν πόλιν, ἐν οἷς ὑμεῖς τοὺς χρησίμους
τῷ δήμῳ ἐξητάζετε, οὐδενὸς τούτων ἀπολελείμμεθα, ἀλλ᾽ ὅτε
μὲν Ἀλέξανδρος εἰς Θήβας παρῄει, ἐπεδώκαμεν ὑμῖν τά-

36, 1. καταφρονεῖν λάμπις ἐτόλμησεν r. 3. ὑμᾶς om F, in γρ habet Φ. κηρύγματα r. 4. παρυσάδου r. 5. ἐμπόριον] χωρίον r. 6. εἰσάγειν r. ὁ om FΦ. 9. κοινωνήσας r.
37, 1. χρημάτων om r. 3. προτεθεικότων Wolfius: libri προστεθεικότων. 4. ἄλλοθί που] immo ἄλλοσέ ποι: conf. Lacrit. §§ 51 et 52. 5. ἐν τῷ τοιούτῳ F. 6. τὰ om FΦ. 7. διελάμβανον Σ. 8. ἐπὶ] ἔτι Σ. 10. μου Σ. τε om r. 38, 2. οἵγε] οἳ r. 4. τῇ πόλει Σ. 5. ἐξετάζετε r. 6. εἰς Θήβας ἀλέξανδρος Σr. ἀπῄει r.

39 λαντον ἀργυρίου, ὅτε δ' ὁ σῖτος ἐπετιμήθη πρότερον καὶ ἐγένετο ἑκκαίδεκα δραχμῶν, εἰσαγαγόντες πλείους ἢ μυρίους μεδίμνους πυρῶν διεμετρήσαμεν ὑμῖν τῆς καθεστηκυίας τιμῆς, πέντε δραχμῶν τὸν μέδιμνον· καὶ ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενοι· πέρυσι δ' εἰς τὴν σιτωνίαν τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάλαντον ὑμῖν ἐπεδώκαμεν ἐγώ τε καὶ ὁ ἀδελφός. Καί μοι ἀνάγνωθι τούτων τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 919

40 Ἀλλὰ μὴν εἴγε δεῖ καὶ τούτοις τεκμαίρεσθαι, οὐκ εἰκὸς ἦν ἐπιδιδόναι μὲν ἡμᾶς τοσαῦτα χρήματα, ἵνα παρ' ὑμῖν εὐδοξῶμεν, συκοφαντεῖν δὲ Φορμίωνα, ἵνα καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐπιείκειαν ἀποβάλωμεν. δικαίως ἂν οὖν βοηθήσαιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν οὔτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ φορτία ἐνθέμενον τοῦτον εἰς τὴν ναῦν ἁπάντων ὧν ἐδανείσατο Ἀθήνηθεν, τῶν τ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραθέντων
41 τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας μόλις διαλύσαντα, ἔτι δ' οὔτ' εὐποροῦντα οὔθ' οὕτως ὄντ' ἀβέλτερον ὥστ' ἀντὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ ἐννέα ἀποδοῦναι, πρός τε τούτοις, ὅτε ἀποδοῦναί φησι τὸ χρυσίον Λάμπιδι, οὔτε τὸν παῖδα παραλαβόντα τὸν ἐμὸν οὔτε τὸν κοινωνὸν ἐπιδημοῦντα ἐν Βοσπόρῳ. ἐμοὶ δὲ Λάμπις αὐτὸς μαρτυρῶν φαίνεται ὡς οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον, πρὶν ὑπὸ
42 τούτου διαφθαρῆναι. καίτοι εἰ καθ' ἓν ἕκαστον οὕτως ἐδείκνυε Φορμίων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἄλλως ἄμεινον ἀπελογήσατο. ὑπὲρ δὲ τοῦ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον εἶναι ὁ νόμος αὐτὸς διαμαρτύρεται, κελεύων τὰς δίκας εἶναι τὰς ἐμπορικὰς τῶν συμβολαίων τῶν Ἀθήνησι καὶ εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον, καὶ οὐ μόνον τῶν Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ ὅσ' ἂν γένηται ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε. Λαβὲ δή μοι τοὺς νόμους.

39, 1. ἀργύριον r. 4. τὸν] τὸ r. 40, 1. εἴγε] εἴτι r. 3. εὐδοξῶμεν] δόξαν ἔχωμεν FΦ. καὶ om FΦ. 4. ἀπολάβωμεν FΦ. 7. τῷ om r. 41, 4. ὅτι FΦ, οὔτε Σ. 5. τῷ λάμπιδι Σr. παραλαβόντα τὸν παῖδα FΦ. 6. Βοσπόρῳ] βοσπόρῳ οὔτε τὸν λάμπιν r. δὲ] δὲ F. 7. μαρτυρῶν om Σ. 42, 4. εἶναι om r. 5. τῶν om FΦ. τὸ τῶν ἀθ. F. 6. τῶν om FΦ. 7. δή om r.

ΝΟΜΟΙ.

43 Ὡς μὲν τοίνυν γέγονέ μοι τὸ συμβόλαιον πρὸς Φορ-
μίων' Ἀθήνησιν, οὐδ' αὐτοὶ ἔξαρνοί εἰσι, παραγράφονται
δὲ ὡς οὐκ εἰσαγώγιμον τὴν δίκην οὖσαν. ἀλλ' εἰς ποῖον δι-
καστήριον εἰσέλθωμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὴ πρὸς ὑμᾶς, 920
οὗπερ τὸ συμβόλαιον ἐποιησάμεθα; δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ
μὲν ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε ἠδικούμην, εἶναί μοι παρ'
ὑμῖν τὸ δίκαιον λαβεῖν παρὰ Φορμίωνος, ἐπειδὴ δὲ τὸ συμ-
βόλαιον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐμπορίῳ γέγονε, μὴ φάσκειν παρ'
44 ὑμῖν τούτους ὑφέξειν τὴν δίκην. καὶ ὅτε μὲν Θεοδότῳ τὴν
δίαιταν ἐπετρέψαμεν, ὡμολόγησαν εἶναι καθ' αὑτῶν ἐμοὶ
τὴν δίκην εἰσαγώγιμον· νυνὶ δὲ τοὐναντίον λέγουσιν ὧν πρό-
τερον αὐτοὶ συγκεχωρήκασιν, ὡς δέον παρὰ μὲν Θεοδότῳ
τῷ ἰσοτελεῖ ὑποσχεῖν αὐτοὺς δίκην ἄνευ παραγραφῆς, ἐπειδὴ
δὲ εἰς τὸ Ἀθηναίων δικαστήριον εἰσερχόμεθα, μηκέτ' εἰσ-
45 αγώγιμον τὴν δίκην εἶναι. ἐνθυμοῦμαι δ' ἔγωγε τί ἄν ποτε
εἰς τὴν παραγραφὴν ἔγραψεν, εἰ ὁ Θεόδοτος ἀπέγνω τῆς
δίκης, ὅπου νῦν γνόντος τοῦ Θεοδότου ἀπιέναι ἡμᾶς εἰς τὸ
δικαστήριον οὗ φησι τὴν δίκην εἶναι εἰσαγώγιμον παρ' ὑμῖν,
πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἔγνω ἀπιέναι. πάθοιμι μέντ' ἂν δεινό-
τατα, εἰ οἱ μὲν νόμοι τῶν Ἀθήνησι συμβολαίων κελεύουσι
τὰς δίκας εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὑμεῖς δ' ἀπογνοίητε
τῆς δίκης ὀμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι.

46 Τοῦ μὲν οὖν δανεῖσαι ἡμᾶς τὰ χρήματα αἵ τε συνθῆ-
και καὶ αὐτὸς οὗτός ἐστι μάρτυς· τοῦ δ' ἀποδεδωκέναι οὐδείς
ἐστι μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συναδικοῦντος. καὶ οὗτος
μὲν εἰς ἐκεῖνον μόνον ἀναφέρει τὴν ἀπόδοσιν, ἐγὼ δ' εἴς
τε τὸν Λάμπιν αὐτὸν καὶ τοὺς ἀκούσαντας αὐτοῦ ὅτι οὐκ
ἔφη ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον. τούτῳ μὲν οὖν τοὺς ἐμοὺς μάρ-
τυρας ἔξεστι κρίνειν, εἰ μή φησι τἀληθῆ μαρτυρεῖν αὐ- 921

43, 1. μοι om Φ. 3. ὡς om FΦ. τὴν δίκην post δὲ ponunt FΦ, post οὖσαν r. 6. ἠδικούμην τι εἶναί r. 8. ἡμετέρῳ Σ. τούτους παρ' ὑμῖν FΦ. 44, 3. νῦν FΦr. τἀναντία r. 4. μὲν τῷ Θεοδ. FΣΦ. 5. ἄνευ] ἂν Σ. 45, 1. εἶναι τὴν δίκην FΦr.
ἀ ο
2. ὁ om r. 4. φασὶ r. 8. τῆς δίκης om r. 46, 4. ἐπίδοσιν F. 6. ἐμοῦ r. 7. ἀληθῆ FΦ.

τούς· ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω τί χρήσωμαι τοῖς τούτου μάρτυσιν, οἵ
φασιν εἰδέναι τὸν Λάμπιν μαρτυροῦντα ἀπειληφέναι τὸ
χρυσίον. εἰ μὲν γὰρ ἡ μαρτυρία ἡ τοῦ Λάμπιδος κατεβάλ-
λετο ἐνταῦθ', ἴσως ἂν ἔφασαν οὗτοι δίκαιον εἶναι ἐπισκή-
πτεσθαί με ἐκείνῳ· νῦν δ' οὔτε τὴν μαρτυρίαν ταύτην
ἔχω, οὑτοσί τε οἴεται δεῖν ἀθῷος εἶναι οὐδὲν βέβαιον ἐνέ-
47 χυρον καταλιπὼν ὧν πείθει ὑμᾶς ψηφίσασθαι. πῶς δ' οὐκ
ἂν εἴη ἄτοπον, εἰ αὐτοῦ Φορμίωνος ὁμολογοῦντος δανείσα-
σθαι, φάσκοντος δ' ἀποδεδωκέναι, τὸ μὲν ὁμολογούμενον
ὑπ' αὐτοῦ τοῦτον ἄκυρον ποιήσετε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον
κύριον ψηφιεῖσθε; καὶ ὁ μὲν Λάμπις, ᾧ οὗτος σκήπτεται
μάρτυρι, ἔξαρνος γενόμενος τὸ ἐξ ἀρχῆς ὡς οὐκ ἀπείληφε
τὸ χρυσίον, νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ· ὑμεῖς δὲ γνόντες
ὡς οὐκ ἀπείληφ' ἐκεῖνος, οὐκ ἐστὲ μάρτυρες τοῦ πράγματος;
48 καὶ ὅσα μὲν εἶπε μετὰ τῆς ἀληθείας, μὴ χρῆσθε τεκμηρίῳ,
ἃ δὲ ἐψεύσατο τὸ ὕστερον, ἐπειδὴ διεφθάρη, πιστότερα ταῦθ'
ὑπολάβοιτε εἶναι; καὶ μήν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολὺ δι-
καιότερόν ἐστι τοῖς ἐξ ἀρχῆς ῥηθεῖσι τεκμαίρεσθαι μᾶλλον
ἢ τοῖς ὕστερον τεκταινομένοις. τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἐκ παρα-
σκευῆς ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθείας ἔλεγε, τὰ δ' ὕστερον ψευδό-
49 μενος καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὑτῷ. ἀναμνήσθητε δ', ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Λάμπις ἔξαρνος ἐγέ-
νετο ὡς οὐκ εἴη εἰρηκὼς ὅτι οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον, ἀλλ'
εἰπεῖν μὲν ὡμολόγει, οὐ μέντοιγ' ἐντὸς ὢν αὑτοῦ εἰπεῖν.
οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ τῆς ἐκείνου μαρτυρίας τὸ μὲν πρὸς τοῦ
ἀποστεροῦντος πιστῶς ἀκούσεσθε, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν ἀποστερου- 922
50 μένων ἄπιστον ἔσται παρ' ὑμῖν. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί. ὑμεῖς γάρ ἐστε οἱ αὐτοὶ οἱ τὸν ἐπιδεδανεισμένον

v. 1. χρήσομαι FΦr. 4. αὐτοὶ FΦ. 6. βέβαιον ἐνέχυρον] ἰχυρὸν r. 47, 1. ψηφίζεσθαι Σ. 2. εἰ om r. 4. ὑπ'] ἀπ' r. ποιήσαιτε r. 5. ψηφίσαισθε r, ψηφίσησθε Φ. 6. μαρτυρεῖ FΦ. 7. νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ om FΣΦ. 8. οὐκ ante ἀπείληφ' om FΦ. ἐκεῖνος ᾧ οὐκ FΣΦ. ἐστὲ] εἶσι, r et Σ.
48, 1. χρ. ἐν τεκμηρίῳ FΦ. 3. ὑπολαμβάνοιτε Fr. 4. ῥηθεῖσι] λεχθεῖσι r. 5. τεκταινομένοις] μετακινουμένοις r. παρασκευῆς] παιδεύσεως FΦ. 49, 3. εἴη om r. 50, 2. ἐπιδανεισάμενον r.

ἐκ τῦ ἐμπορίυ πολλὰ χρήματα καὶ τοῖς δανεισταῖς ἐ παρασχόντα τὰς ὑποθήκας θανάτῳ ζημιώσαντες εἰσαγγελθέντα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ταῦτα πολίτην ὑμέτερον ὄντα καὶ
51 πατρὸς ἐςρατηγηκότος. ἡγεῖσθε γὰρ τὲς τοιύτες ὐ μόνον τὲς ἐντυγχάνοντας ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κοινῇ βλάπτειν τὸ ἐμπόριον ὑμῶν, εἰκότως· αἱ γὰρ εὐπορίαι τοῖς ἐργαζομένοις ὐκ ἀπὸ τῶν δανειζομένων ἀλλ' ἀπὸ τῶν δανειζόντων εἰσί, καὶ ὔτε ναῦν ὔτε ναύκληρον ὔτ' ἐπιβάτην ἔξ' ἀνα-
52 χθῆναι, τὸ τῶν δανειζόντων μέρος ἂν ἀφαιρεθῇ. ἐν μὲν ὖν τοῖς νόμοις πολλαὶ καὶ καλαὶ βοήθειαί εἰσιν αὐτοῖς· ὑμᾶς δὲ δεῖ συνεπανορθῦντας φαίνεσθαι καὶ μὴ συγχωρῦντας τοῖς πονηροῖς, ἵν' ὑμῖν ὡς πλείςη ὠφέλεια παρὰ τὸ ἐμπόριον ᾖ. ἔςαι δ', ἐὰν διαφυλάττητε τὲς τὰ ἑαυτῶν προϊεμένες, καὶ μὴ ἐπιτρέπητε ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοιύτων θηρίων.

Ἐγὼ μὲν ὖν, ὅσαπερ οἷός τ' ἦν, εἴρηκα. καλῶ δὲ καὶ ἄλλον τινὰ τῶν φίλων, ἐὰν κελεύητε.

35.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΛΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀνδροκλῆς δανείσας χρήματα Ἀρτέμωνι Φασηλίτῃ τὸ γένος, ἐμπόρῳ, τελευτήσαντος ἐκείνου πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, εἰσπράττει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Λάκριτον τὸν σοφιστήν, δύο προβαλλό- 923
μενος δίκαια, ὅτι τε παρόντος Λακρίτου καὶ ἀναδεξαμένου τὸ ἀργύριον ἐδάνεισε τῷ Ἀρτέμωνι, καὶ ὅτι κληρονόμος ἐστὶ τῶν Ἀρτέμωνος Λάκριτος. ὁ δὲ τῆς μὲν κληρονομίας ἀφίστασθαί φησι, παραγράφεται δὲ τὴν δίκην, λέγων μηδὲν ἑαυτῷ πρὸς Ἀνδροκλέα συμβόλαιον εἶναι μηδὲ συγγραφὴν μηδεμίαν. πάντως δὲ καὶ τὸ ἀναδεδέχθαι ἔξαρνος γίνεται· οὐδὲ γὰρ ἂν τοῦτο ὁμολογῶν ἠγνωμόνει πρὸς τὴν ἔκτισιν.

Οὐκ ὀρθῶς δέ τινες ἐνόμισαν τὸν λόγον μὴ γνήσιον εἶναι, ἀμυδροῖς ἀπατηθέντες τεκμηρίοις. τὸ μὲν γὰρ τῆς φράσεως ἀνειμένον οὐκ ἀπρεπὲς ἰδιωτικοῖς ἀγῶσι, τὸν δὲ Δία τὸν ἄνακτα κατὰ τὴν τοῦ προσώπου τοῦ ὑποκειμένου συνήθειαν δῆλός ἐστιν ὀνομακώς, πρὸς δὲ τὴν παραγραφὴν ἀσθενέστερον ἀπήντηκε διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρόν.

51, 3. ἐμπορίαι FΣΦ. 54, 1. ἀφαιρῆτε Σ. 3. δεῖ τοὺς ἐπανορθοῦντας FΦ. τοῖς πονηροῖς συγχωροῦντας r. 4. ὠφέλεια] εὐπορία r. παρὰ] περὶ ΣΦr. 5. φυλάττητε FΦ. 6. ὑπὸ τῶν τοιούτων FΣΦ. 7. ἦν εἰπεῖν εἴρ. r. ΥΠΟΘ. 8. ἀναδεδέχθαι F: ἀναδέχεσθαι s. 12. ἄνακτα] ἄτακτα F. 13. τοῦ om F.

Οὐδὲν καινὸν διαπράττονται οἱ Φασηλῖται, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ἀλλ' ἅπερ εἰώθασιν. ὗτοι γὰρ δεινότατοι μέν εἰσι
δανείσασθαι χρήματ' ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐπειδὰν δὲ λάβωσι
καὶ συγγραφὴν συγγράψωνται ναυτικήν, εὐθὺς ἐπελάθοντο
καὶ τῶν συγγραφῶν καὶ τῶν νόμων καὶ ὅτι δεῖ ἀποδῦναι
2 αὐτὺς ἃ ἔλαβον, καὶ οἴονται, ἐὰν ἀποδῶσιν, ὥσπερ τῶν 924
ἰδίων τι τῶν ἑαυτῶν ἀπολωλεκέναι, ἀλλ' ἀντὶ τῦ ἀποδῦναι
σοφίσματα εὑρίσκυσι καὶ παραγραφὰς καὶ προφάσεις, καὶ
εἰσὶ πονηρότατοι ἀνθρώπων καὶ ἀδικώτατοι. τεκμήριον δὲ
τύτυ· πολλῶν γὰρ ἀφικνυμένων εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον
καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, πλείυς δίκαι εἰσὶν ἑκάστοτε
3 αὐτῶν τῶν Φασηλιτῶν ἢ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ὗτοι μὲν
ὖν τοιῦταί εἰσιν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, χρήματα δα-
νείσας Ἀρτέμωνι τῷ τύτου ἀδελφῷ κατὰ τὺς ἐμπορικὺς
νόμυς, εἰς τὸν Πόντον καὶ πάλιν Ἀθήναζε, τελευτήσαν-
τος ἐκείνου πρὶν ἢ ἀποδῦναί μοι τὰ χρήματα, Λακρίτῳ
τύτῳ εἴληχα τὴν δίκην ταύτην κατὰ τοὺς αὐτὺς νόμους
4 τύτους, καθ' ὕσπερ τὸ συμβόλαιον ἐποιησάμην, ἀδελφῷ
ὄντι τύτῳ ἐκείνυ καὶ ἔχοντι πάντα τὰ Ἀρτέμωνος, καὶ ὅσ'
ἐνθάδε κατέλιπε καὶ ὅσα ἦν αὐτῷ ἐν τῇ Φασήλιδι, καὶ κλη-
ρονόμῳ ὄντι τῶν ἐκείνυ ἁπάντων, καὶ ὐκ ἂν ἔχοντος τύτυ
δεῖξαι νόμον ὅςις αὐτῷ δίδωσιν ἐξυσίαν ἔχειν μὲν τὰ τἀ-
δελφῦ καὶ διῳκηκέναι ὅπως ἐδόκει αὐτῷ, μὴ ἀποδῦναι δὲ
τἀλλότρια χρήματα, ἀλλὰ λέγειν νῦν ὅτι ὐκ ἔςι κληρονό-
5 μος ἀλλ' ἀφίσταται τῶν ἐκείνου. ἡ μὲν τουτουῒ Λακρίτυ
πονηρία τοιαύτη ἐςίν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι, ὦ ἄνδρες δι-
καςαί, εὐνοϊκῶς ἀκῦσαί μυ περὶ τῦ πράγματος τυτυΐ· κἂν
ἐξελέγξω αὐτὸν ἀδικοῦντα ἡμᾶς τε τοὺς δανείσαντας καὶ
ὑμᾶς ὐδὲν ἧττον, βοηθεῖτε ἡμῖν τὰ δίκαια.

§ 1, 1. ὦ ἄνδρες οἱ φασηλῖται r. 5. αὐτοὺς ἀποδοῦναι r. 2, 2. ἀποδεδωκέναι FΣΦ. 3, 4. τελ. δ' ἐκείνου Φ. 6. τούτῳ om r. 4, 2. ἅπαντα Σ. 3. κατέλειπε Σ. φασηλίδι r. καὶ ante κληρονόμῳ om r. 5. τὰ τἀδελφοῦ] τἀδελφοῦ r, τὰ τοῦ ἀδελφοῦ reliqui. 6. ἀποδιδόναι r. 7. ὅτι νῦν r. 5, 1. τούτου καὶ λ. Σ. 2. πονηρία] πολιτεία r. 3, τούτου r. 4. ἐλέγξω r.

6 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, αὐτὸς μὲν οὐδ᾿ ὁπωστιοῦν
ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους τούτους· Θρασυμήδης δ᾿ ὁ Διο- 925
φάντου υἱός, ἐκείνου τοῦ Σφηττίου, καὶ Μελάνωπος ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἐπιτήδειοί μοί εἰσι, καὶ χρώμεθ᾿ ἀλλήλοις ὡς οἷόντε
μάλιστα. οὗτοι προσῆλθόν μοι μετὰ Λακρίτου τουτουί, ὁπόθεν
7 δήποτε ἐγνωρισμένοι τούτῳ (οὐ γὰρ οἶδα), καὶ ἐδέοντό μου
δανεῖσαι χρήματ᾿ εἰς τὸν Πόντον Ἀρτέμωνι τῷ τούτου
ἀδελφῷ καὶ Ἀπολλοδώρῳ, ὅπως ἐνεργοὶ ὦσιν, οὐδὲν εἰδὼς
ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐδ᾿ ὁ Θρασυμήδης τὴν τούτων πονηρίαν,
ἀλλ᾿ οἰόμενος εἶναι ἐπιεικεῖς ἀνθρώπους καὶ οἷοίπερ προσε-
ποιοῦντο καὶ ἔφασαν εἶναι, καὶ ἡγούμενος ποιήσειν αὐτοὺς
πάντα ὅσαπερ ὑπισχνεῖτο καὶ ἀνεδέχετο Λάκριτος ουτοσί.
8 πλεῖστον δ᾿ ἄρ᾿ ἦν ἐψευσμένος, καὶ οὐδὲν ᾔδει οἵοις θηρίοις
ἐπλησίαζε τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. κἀγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ
Θρασυμήδους καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ Λακρίτου τουτουῒ ἀνα-
δεχομένου μοι πάντ᾿ ἔσεσθαι τὰ δίκαια παρὰ τῶν ἀδελφῶν
τῶν αὐτοῦ, ἐδάνεισα μετὰ ξένου τινὸς ἡμετέρου Καρυστίου
9 τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου. βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τῆς συγγραφῆς ἀκοῦσαι ὑμᾶς πρῶτον, καθ᾿ ἣν ἐδανείσαμεν
τὰ χρήματα, καὶ τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων τῷ
δανείσματι· ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἐπιδείξομεν, οἷα ἐτοι-
χωρύχησαν οὗτοι περὶ τὸ δάνειον. Λέγε τὴν συγγραφήν,
ἔπειτα τὰς μαρτυρίας.

10 ΣΥΓΓΡΑΦΗ. Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς Σφήττιος καὶ Ναυσικρά-
της Καρύστιος Ἀρτέμωνι καὶ Ἀπολλοδώρῳ Φασηλίταις δραχμὰς ἀρ-
γυρίου τρισχιλίας Ἀθήνηθεν εἰς Μένδην ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεῦθεν 926
εἰς Βόσπορον, ἐὰν δὲ βούλωνται, τῆς ἐπ᾿ ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένους
καὶ πάλιν Ἀθήναζε, ἐπὶ διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας, ἐὰν δὲ μετ᾿
Ἀρκτοῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ᾿ Ἱερόν, ἐπὶ τριακοσίαις

6, 1. αὐτὸς μὲν om FΦ. 4. ἐχρώμεθ᾿ r. 7, 1. δήποθεν FΦ. ἐγνωσμένοι r. 3. ὅπως] ὅπως ἂν Σr. εὐεργοὶ r. 6. αὐτοὺς ποιήσειν FΦ. 7. ὅσα ὑπισχνοῦντο r. 8, 1. ἦν ἄρα FΦ. 4. ἅπαντα r. 5. ἡμετέρου om r. 9, 1. οὖν] δ᾿ r. 4. ἔπειτα καὶ π. FΦ. 10, 1. syngraphen et testimonia omnia om Σ. ναυκράτης FΦ, qui sic et posthac. 2. δραχμὰς post τρισχιλίας ponunt FΦ. ἀργυρίου F. 4. ἀριστερᾷ r.

τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις Μενδαίοις τρισχιλίοις, ὃς πλευσεῖται
11 ἐκ Μένδης ἢ Σκιώνης ἐν τῇ εἰκοσόρῳ ἣν Ὑβλήσιος ναυκληρεῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα, οὐκ ὀφείλοντες ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὐδενὶ οὐδὲν ἀργύριον, οὐδ' ἐπιδανείσονται. καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντιφορτισθέντα πάλιν Ἀθήναζε ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα. σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθήναζε, ἐντελὲς πλὴν ἐκβολῆς, ἣν ἂν οἱ σύμπλοι ψηφισάμενοι κοινῇ ἐκβάλωνται, καὶ ἄν τι πολεμίοις ἀποτίσωσιν· τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἐντελές. καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν.
12 ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς· καὶ ἐάν τι ἐλλείπῃ τοῦ ἀργυρίου, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι κατὰ τὴν συγγραφήν, κατὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἡ πρᾶξις τοῖς δανείσασι καὶ ἐκ τῶν τούτων ἁπάντων, καὶ ἐγγείων καὶ ναυτικῶν, πανταχοῦ ὅπου ἂν ὦσι, καθάπερ δίκην ὠφληκότων καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἑνὶ ἑκατέρῳ τῶν δανεισάντων 927
13 καὶ ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλωσι, μείναντες ἐπὶ κυνὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σῦλαι ὦσιν Ἀθηναίοις, καὶ ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε τοὺς τόκους ἀποδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν. ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτηρία ἔστω τῶν ὑποκειμένων· τὰ δὲ περιγενόμενα κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασιν. κυριώτερον δὲ περὶ τούτων ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

Μάρτυρες Φορμίων Πειραιεύς, Κηφισόδοτος Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος Πιτθεύς.

14 Λέγε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ἀρχενομίδης Ἀρχεδάμαντος Ἀναγυράσιος μαρτυρεῖ συνθήκας παρ' ἑαυτῷ καταθέσθαι Ἀνδροκλέα Σφήττιον, Ναυσι-

v. 1 χιλίας] τρισχιλίας FΦ. πλεύσεται r. 11, 1. ἐναυκλήρει infra post § 37 FΦ. 2. ἄλλῳ οὐδενὶ ἐπὶ τούτοις FΦ infra. 3. τὰ ante χρήματα infra om F, ἐκ om r et infra Φ. Πόντου ἀντιφορτισθέντα] οἴνου ἀντιφρονισθέντα FΦ. 4. Ἀθήναζε πάλιν r. 7. ἣν] ἧς r. 8. σύμπλοοι κοινῇ ψηφισάμενοι βάλωνται r. 9. δ' om FΦ. 10. κρατεῖν om FΦ. 12, 1. ἐν om r. 3. ὃ] παρὰ οὗ r. γίνεσθαι r. 4. κατὰ F infra, παρὰ r. 5. ἡ om r. 6. καθάπερ] καὶ καθάπερ FΦ infra. 13, 1. βάλωσι r, ἐκβάλωσι FΦ infra. vide Boeckhium (Staatshaushalt. 1, p. 152). ἐπὶ] τὴν ἐπὶ FΦ infra. 2. σύλα r. 3. τοὺς π.] τοῦ π. r. 4. δὲ om Φ. 5. ἔστω] δ' ἔσται r. δὲ om r. 8. Μάρτυρες — μαρτυρίας om r. κηφισόδωρος FΦ infra. 14, 3. ἑαυτὸν FΦ.

κράτην Καρύστιον, Ἀρτέμωνα, Ἀπολλόδωρον Φασηλίτας, καὶ εἶναι παρ᾽ ἑαυτῷ ἔτι κειμένην τὴν συγγραφήν.

Λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν παραγενομένων μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Θεόδοτος ἰσοτελής, Χαρῖνος Ἐπιχάρους Λευκονοεύς, Φορμίων Κηφισοφῶντος Πειραιεύς, Κηφισόδωρος Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος Πιτθεὺς μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτ᾽ ἐδάνεισεν Ἀνδροκλῆς Ἀπολλοδώρῳ καὶ Ἀρτέμωνι ἀργυρίου τρισχιλίας δραχμάς, καὶ εἰδέναι τὴν συγγραφὴν καταθεμένους παρὰ Ἀρχενομίδῃ Ἀναγυρασίῳ.

15 Κατὰ τὴν συγγραφὴν ταύτην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐδάνεισα τὰ χρήματα Ἀντέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ, κελεύοντος τούτου καὶ ἀναδεχομένου ἅπαντ᾽ ἔσεσθαί μοι τὰ δίκαια 928 κατὰ τὴν συγγραφήν, καθ᾽ ἣν ἐδάνεισα τούτου αὐτοῦ γράφοντος καὶ συσσημηναμένου, ἐπειδὴ ἐγράφη. οἱ μὲν γὰρ ἀδελφοὶ οἱ τούτου ἔτι νεώτεροι ἦσαν καὶ μειράκια παντάπασιν, οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος Φασηλίτης, μέγα πρᾶγμα, Ἰσο-
16 κράτους μαθητής· οὗτος ἦν ὁ πάντα διοικῶν, καὶ ἑαυτῷ με τὸν νοῦν προσέχειν ἐκέλευεν· αὐτὸς γὰρ ἔφη ποιήσειν μοι τὰ δίκαια ἅπαντα καὶ ἐπιδημήσειν Ἀθήνησι, τὸν δ᾽ ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Ἀρτέμωνα πλευσεῖσθαι ἐπὶ τοῖς χρήμασιν. καὶ τότε μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτ᾽ ἐβούλετο τὰ χρήματα λαβεῖν παρ᾽ ἡμῶν, καὶ ἀδελφὸς ἔφη εἶναι καὶ κοινωνὸς τοῦ Ἀρτέμωνος, καὶ λόγους θαυμασίως ὡς πιθανοὺς ἔλεγεν·
17 ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τοῦ ἀργυρίου, τοῦτο μὲν διενείμαντο καὶ ἐχρῶντο ὅ τι ἐδόκει τούτοις, κατὰ δὲ τὴν συγγραφὴν τὴν ναυτικήν, καθ᾽ ἣν ἔλαβον τὰ χρήματα, οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν ἔπραττον, ὡς αὐτὸ τὸ ἔργον ἐδήλωσεν. οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος ἁπάντων ἦν τούτων ὁ ἐξηγητής. καθ᾽ ἕκαστον δὲ τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ ἐπιδείξω τούτους οὐδ᾽ ὁτιοῦν πεποιηκότας ὑγιές.

18 Πρῶτον μὲν γὰρ γέγραπται ὅτι ἐπ᾽ οἴνου κεραμίοις τρισχιλίοις ἐδανείζοντο παρ᾽ ἡμῶν τὰς τριάκοντα μνᾶς, ὡς

v. 4. ἰσοτελὴς r. 5. φ. ὁ κηφισ. F. 6. Ἡλιόδωρος Πιτθεὺς om FΦ. 15, 3. πάντα FΦ. 5. συνσημηναμένου Σ. 6. ἔτι om r. καὶ μειράκια παντάπασιν] μειράκια κομιδῇ FΦ. 16, 3. προσέχειν τὸν νοῦν r. 4. πάντα r. ἀθήναζε FΦ. δ᾽ om FΦ. 5. τὸν om Σ. 8. ὡς om FΦr. 18, 2. ἐδανείσαντο r, ἐδανείζετο FΦ.

ὑπαρχούσης αὐτοῖς ὑποθήκης ἑτέρων τριάκοντα μνῶν, ὥστε
εἰς τάλαντον ἀργυρίου τὴν τιμὴν εἶναι τοῦ οἴνου καθισταμέ-
νην, σὺν τοῖς ἀναλώμασιν, ὅσα ἔδει ἀναλίσκεσθαι εἰς τὴν
κατασκευὴν τὴν περὶ τὸν οἶκον· τὰ δὲ τρισχίλια "ταῦτα 929
κεράμια ἄγεσθαι εἰς τὸν Πόντον ἐν τῇ εἰκοσόρῳ ἣν Ὑβλή-
19 σιος ἐναυκλήρει. γέγραπται μὲν ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἧς ὑμεῖς ἀκηκόατε· οὗτοι δ' ἀντὶ τῶν
τρισχιλίων κεραμίων οὐδὲ πεντακόσια κεράμια εἰς τὸ πλοῖον
ἐνέθεντο, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἠγοράσθαι αὐτοῖς τὸν οἶνον, ὅσον
προσῆκε, τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο ὅ τι ἐδόκει τούτοις, τὰ
δὲ κεράμια τὰ τρισχίλια οὐδ' ἐμέλλησαν οὐδὲ διενοήθησαν
ἐνθέσθαι εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν συγγραφήν. Ὅτι δ' ἀληθῆ
ταῦτα λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν τῶν συμπλεόντων ἐν
τῷ αὐτῷ πλοίῳ τούτοις.

20 ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ κυβερνᾶν τὴν ναῦν ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα, καὶ οὐ πλείω· ἄλλο δὲ μηδὲν ἀγώγιμον ἄγεσθαι ἐν τῷ πλοίῳ Ἀπολλόδωρον εἰς τὸν Πόντον.

Ἱππίας Ἀθηνίππου Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηὶ διοπτεύων τὴν ναῦν, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον τὸν Φασηλίτην ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Μένδης εἰς τὸν Πόντον οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα, ἄλλο δὲ μηδὲν φορτίον.

Πρὸς τοῖσδ' ἐξεμαρτύρησεν Ἀρχάδης Μνησωνίδου Ἀχαρνεύς, Σώστρατος Φιλίππου Ἱστιαιόθεν, Φιλτιάδης Κτησίου Ξυπεταιών, Διονύσιος Δημοκρατίδου Χολλίδης.

21 Περὶ μὲν οὖν τοῦ πλήθους τοῦ οἴνου, ὅσον ἔδει αὐτοὺς
ἐνθέσθαι εἰς τὸ πλοῖον, ταῦτα διεπράξαντο, καὶ ἤρξαντο
"εὐθὺς ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ πρώτου γεγραμμένου παραβαίνειν 930
καὶ μὴ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἐν τῇ
συγγραφῇ ὅτι ὑποτιθέασι ταῦτ' ἐλεύθερα καὶ οὐδενὶ οὐδὲν

v. 3. ὅσα] οἷς r. 4. ταῦτα post ἄγεσθαι ponunt Σr. 19, 3. ἐνέθεντο εἰς τὸ πλοῖον r. 5. προσήκει FΦ. ὅ τι] ὅσον FΦ. 7. εἰς om r. 8. λέγω ταῦτα FΦr. 20, 1. testimonia, ut monitum est, omnia om Σ. 2. ἐν τῷ πλοίῳ om FΦ. 5. ἱππασίας — ἁλικαρνασεὺς r. 9. ἀχράδης FΦ, ἀχράνδης r. 10. Ἱστιαιόθεν] Ιστιαιόθεν εὔμαχος εὐβοίου ἱστιαιόθεν r. φιατάδης r. ἐξυπεταιων FΦ, ξυμπετεών r. 11. δημοκρίτου χολίδης r. 21, 1. οὖν] δὴ FΦr. αὐτους ἴδει r. 2. καὶ ἤρξαντο om FΦ, qui post παραβαίνειν addunt ἀρξάμενοι.

ὀφείλοντες, καὶ ὅτι οὐδὲ ἐπιδανείσονται ἐπὶ τούτοις παρ' οὐδενός. ταῦτα διαῤῥήδην γέγραπται, ὦ ἄνδρες δικασταί.

22 οὗτοι δὲ τί ἐποίησαν; ἀμελήσαντες τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ δανείζονται παρά τινος νεανίσκου, ἐξαπατήσαντες ὡς ὀυδενὶ ὀυδὲν ὀφείλοντες· καὶ ἡμᾶς τε παρεκρούσαντο καὶ ἔλαθον δανεισάμενοι ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε τὸν νεανίσκον τὸν δανείσαντα ἐξηπάτησαν ὡς ἐπ' ἐλευθέροις τοῖς χρήμασι δανειζόμενοι· τοιαῦτα τούτων ἐστὶ τὰ κακουργήματα. ταῦτα δὲ πάντ' ἐστὶ τὰ σοφίσματα Λακρίτου τουτουΐ. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω καὶ ἐπεδανείσαντο χρήματα παρὰ τὴν συγγραφήν, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται ὑμῖν

23 αὐτοῦ τοῦ ἐπιδανείσαντος. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἄρατος Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ δανεῖσαι Ἀπολλοδώρῳ ἕνδεκα μνᾶς ἀργυρίου ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ, ἣν ἦγεν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηῒ εἰς τὸν Πόντον, καὶ τοῖς ἐκεῖθεν ἀνταγορασθεῖσι, καὶ μὴ εἰδέναι αὐτὸν δεδανεισμένον παρὰ Ἀνδροκλέους ἀργύριον· οὐ γὰρ ἂν δανεῖσαι αὐτὸς Ἀπολλοδώρῳ τὸ ἀργύριον.

24 Αἱ μὲν πανουργίαι τοιαῦται τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰσίν. γέγραπται δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν ἀποδῶνται ἐν τῷ Πόντῳ ἃ ἦγον, ἀνταγοράζειν πάλιν χρήματα καὶ ἀντιφορτίζεσθαι καὶ ἀπάγειν Ἀθήναζε τὰ ἀντιφορτισθέντα, καὶ ἐπειδὰν ἀφίκωνται 931
Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι εἴκοσιν ἡμερῶν τὸ ἀργύριον ἡμῖν δόκιμον· ἕως δ' ἂν ἀποδῶσι, κρατεῖν τῶν χρημάτων ἡμᾶς, καὶ ἀνέπαφα ταῦτα παρέχειν τούτους, ἕως ἂν ἀπολάβωμεν.

25 γέγραπται μὲν ταῦτα οὑτωσὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ συγγραφῇ· οὗτοι δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐνταῦθα καὶ ἐπεδείξαντο μάλιστα τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀναίδειαν τὴν ἑαυτῶν, καὶ ὅτι οὐδὲ μικρὸν προσεῖχον τοῖς γράμμασι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλ' ἡγοῦντο εἶναι τὴν συγγραφὴν ἄλλως ὕθλον

v. 1. ὅτι om FΦ. οὐδὲ] οὐκ r. 22, 1. ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων FΦ. 3. ἡμᾶς παρακρούσαντες r. 5. ὡς] οὐκ FΦ. 8. χρήματα] τὰ χρήματα Σ. 23, 2. ἁλικαρνασεὺς r. 3. ἀργύριον ἕνδεκα μνᾶς r. ἐν — Πόντον om r. 6. τὸ om Φ. 24, 3. ἤγαγον r. πάλιν ἀνταγοράζειν Σ. 4. ἀντιφορτίζειν FΦr. 6. ἡμῖν ante τὸ ponunt FΦr. 7. χρημάτων ἁπάντων ἡμ. FΦr. 8. ταῦτα] πάντα r, om FΦ. 25, 1. μὲν] μὲν γὰρ Σ. ταῦτα om r.

καὶ φλυαρίαν. οὔτε γὰρ ἀντηγόρασαν οὐδὲν ἐν τῷ Πόντῳ
οὔτε ἀντεφορτίσαντο ὥστε ἄγειν Ἀθήναζε· ἡμεῖς τε οἱ
δανείσαντες τὰ χρήματα ἡκόντων αὐτῶν τούτων ἐκ τοῦ Πόν-
του οὐκ εἴχομεν ὅτου ἐπιλαβοίμεθα οὐδ' ὅτου κρατοῖμεν,
ἕως [ὅτου] κομισαίμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν· οὐδ' ὁτιοῦν γὰρ
26 εἰσήγαγον εἰς τὸν λιμένα τὸν ὑμέτερον οὗτοι. ἀλλὰ πεπόν-
θαμεν καινότατον, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐν γὰρ τῇ πόλει
τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν, οὐδὲν ἀδικοῦντες οὐδὲ δίκην οὐδεμίαν
ὠφληκότες τούτοις, σεσυλήμεθα τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ὑπὸ τού-
των Φασηλιτῶν ὄντων, ὥσπερ δεδομένων σύλων Φασηλί-
ταις κατ' Ἀθηναίων. ἐπειδὰν γὰρ μὴ ἐθέλωσιν ἀποδοῦναι
ἃ ἔλαβον, τί ἄν τις ἄλλο ὄνομ' ἔχοι θέσθαι τοῖς τοιούτοις
ἢ ὅτι ἀφαιροῦνται βίᾳ τὰ ἀλλότρια; ἐγὼ μὲν οὐδ' ἀκήκοα
πώποτε πρᾶγμα μιαρώτερον ἢ ὃ οὗτοι διαπεπραγμένοι εἰσὶ
περὶ ἡμᾶς, καὶ ταῦθ' ὁμολογοῦντες λαβεῖν παρ' ἡμῶν τὰ
27 χρήματα. ὅσα μὲν γὰρ ἀμφισβητήσιμά ἐστι τῶν συμβο- 932
λαίων, κρίσεως δεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί· τὰ δὲ παρ' ἀμ-
φοτέρων ὁμολογηθέντα τῶν συντιθεμένων, καὶ περὶ ὧν
συγγραφαὶ κεῖνται ναυτικαί, τέλος ἔχειν ἅπαντες νομίζουσι,
καὶ χρῆσθαι προσήκει τοῖς γεγραμμένοις. ὅτι δὲ κατὰ τὴν
συγγραφὴν οὐδ' ὁτιοῦν πεποιήκασιν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς
ἀρξάμενοι ἐκακοτέχνουν καὶ ἐπεβούλευον μηδὲν ὑγιὲς ποιεῖν,
ὑπό τε τῶν μαρτύρων καὶ αὐτοὶ ὑφ' αὐτῶν ἐξελέγχονται
οὑτωσὶ καταφανῶς.

28 Ὃ δὲ πάντων δεινότατον διεπράξατο Λάκριτος οὑτοσί,
δεῖ ὑμᾶς ἀκοῦσαι· οὗτος γὰρ ἦν ὁ πάντα ταῦτα διοικῶν.
ἐπειδὴ γὰρ ἀφίκοντο δεῦρο, εἰς μὲν τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον
οὐ καταπλέουσιν, εἰς φωρῶν δὲ λιμένα ὁρμίζονται, ὅς ἐστιν
ἔξω τῶν σημείων τοῦ ὑμετέρου ἐμπορίου. καὶ ἔστιν ὅμοιον

v. 1. ἠγόρασαν FΦ. 2. τε] δ' r. 5. ὅτου om r. αὐτῶν om Anecd. p. 145, 4. 26, 1. ἡμέτερον r. 3. ὠφληκότες οὐδεμίαν αὐτοῖς FΦ. 7. ἄλλο τις ἔχοι ὄνομα FΦ. 8. μὲν] μὲν γὰρ FΦr. 9. πεπραγμένοι FΦ. 27, 1. εἰσι r. τῶν] καὶ τῶν F. 4. γραφαὶ r. 6. οὐδ' ὁτιοῦν] οὐδὲν r. 8. μαρτυριῶν Σ. 28, 2. ταῦτα πάντα r. 3. ἡμέτερον r. 4. εἰς φωρῶν] εἰσφορῶν r. ὅς] ὃ r. 5. ἡμετέρου ΣΦ.

εἰς φωρῶν λιμένα ὁρμίσασθαι, ὥσπερ ἂν εἴ τις εἰς Αἴγιναν
ἢ εἰς Μέγαρα ὁρμίσαιτο· ἔξεσι γὰρ ἀποπλεῖν ἐκ τοῦ λιμένος
τούτου, ὅποι ἄν τις βούληται καὶ ὁπηνίκ' ἂν δοκῇ αὐτῷ.
29 καὶ τὸ μὲν πλοῖον ὥρμει ἐνταῦθα πλείους ἢ πέντε καὶ εἴ-
κοσιν ἡμέρας, οὗτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ δείγματι τῷ ἡμε-
τέρῳ, καὶ ἡμεῖς προσιόντες διελεγόμεθα, καὶ ἐκελεύομεν
τούτους ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἂν ὡς τάχιστ' ἀπολάβοιμεν τὰ
χρήματα. οὗτοι δ' ὡμολόγουν τε καὶ ἔλεγον ὅτι αὐτὰ ταῦτα
περαίνοιεν. καὶ ἡμεῖς τούτοις προσῆμεν, καὶ ἅμ' ἐπεσκο-
ποῦμεν εἴ τι ἐξαιροῦνταί ποθεν ἐκ πλοίου ἢ πεντηκοστεύ-
30 ονται. ἐπειδὴ δ' ἡμέραι τε ἦσαν συχναὶ ἐπιδημοῦσι τούτοις,
ἡμεῖς τ' οὐδ' ὁτιοῦν εὑρίσκομεν οὔτε ἐξῃρημένον οὔτε πε-
πεντηκοστευμένον ἐπὶ τῷ ὀνόματι "τῷ τούτων, ἐνταῦθ' 930
ἤδη μᾶλλον προσεκείμεθα ἀπαιτοῦντες. καὶ ἐπειδὴ ἠνω-
χλοῦμεν αὐτοῖς, ἀποκρίνεται Λάκριτος οὑτοσί, ὁ ἀδελφὸς
ὁ Ἀρτέμωνος, ὅτι οὐκ ἂν οἷοί τ' εἴησαν ἀποδοῦναι, ἀλλ'
ἀπόλωλεν ἅπαντα τὰ χρήματα· καὶ ἔφη Λάκριτος δίκαιόν τι
31 ἔχειν λέγειν περὶ τούτων. καὶ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἠγα-
νακτοῦμεν μὲν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, πλέον δ' οὐδὲν ἦν ἀγανα-
κτοῦσιν ἡμῖν· τουτοισὶ γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἔμελεν. οὐδὲν δὲ ἧττον
ἠρωτῶμεν αὐτοὺς ὅντινα τρόπον ἀπολωλότ' εἴη τὰ χρήμα-
τα. Λάκριτος δ' οὑτοσὶ ναυαγῆσαι ἔφη τὸ πλοῖον παραπλέον
ἐκ Παντικαπαίου εἰς Θευδοσίαν, ναυαγήσαντος δὲ τοῦ πλοίου
ἀπολωλέναι τὰ χρήματα τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἑαυτοῦ, ἃ ἔτυχεν
ἐν τῷ πλοίῳ ἐνόντα· ἐνεῖναι δὲ τάριχός τε καὶ οἶνον Κῷον
καὶ ἄλλ' ἄττα. καὶ ταῦτα ἔφασαν πάντα ἀντιφορτισθέντα
μέλλειν αὐτὰ ἄγειν Ἀθήναζε, εἰ μὴ ἀπώλετο ἐν τῷ πλοίῳ.
32 καὶ ἃ μὲν ἔλεγε, ταῦτ' ἦν· ἄξιον δ' ἀκοῦσαι τὴν βδελυρίαν
τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ τὴν ψευδολογίαν. πρός τε γὰρ
τὸ πλοῖον τὸ ναυαγῆσαν οὐδὲν ἦν αὐτοῖς συμβόλαιον, ἀλλ'

v. 1. φωρῶν Φ: φώρων ς. ὁρμήσασθαι r. 29, 4. ἀπολάβωμεν r. 5. ταὐτὰ r. 6. ἐσκοποῦμεν r. 30, 3. τῷ ante τούτων om FΣΦ. 4. ἐνωχλοῦμεν ΣΦ, ἐνοχλοῦμεν r. 6. ὁ om FΦr. 31, 1. τούτου r. 2. μὲν om FΣΦr. 3. τούτοις FΣΦ. 6. Θεοδοσίαν Σ et hic et infra. 8. τῷ om FΦ. 9. πάντα ἔφασαν FΦ. 10. αὐτὰ] Reiskius αὐτοί. 32, 2. τουτωνὶ FΦr.

ἣν ἕτερος ὁ δεδανεικὼς Ἀθήνηθεν ἐπὶ τῷ ναύλῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ πλοίῳ (Ἀντίπατρος ὄνομα ἦν τῷ δεδανεικότι, Κιτιεὺς τὸ γένος)· τό τε οἰνάριον τὸ Κῷον ὀγδοήκοντα ςάμνοι ἐξεςηκότος οἴνȣ, καὶ τὸ τάριχος ἀνθρώπῳ τινὶ γεωργῷ παρεκομίζετο ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Παντικαπαίȣ εἰς Θευδοσίαν, τοῖς ἐργάταις τοῖς περὶ τὴν γεωργίαν χρῆσθαι. τί ȣ̓͂ν ταύτας τὰς προφάσεις λέγȣσιν; ȣ̓δὲν
33 γὰρ προσήκει. Καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν, πρῶτον μὲν 934
τὴν Ἀπολλωνίδȣ ὅτι Ἀντίπατρος ἦν ὁ δανείσας ἐπὶ τῷ πλοίῳ, τȣ́τοις δ' ȣ̓δ' ὁτιȣ̃ν προσήκει τῆς ναυαγίας, ἔπειτα τὴν Ἐρασικλέους καὶ τὴν Ἱππίȣ, ὅτι ὀγδοήκοντα μόνον κεράμια παρήγετο ἐν τῷ πλοίῳ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ἀπολλωνίδης Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ εἰδέναι δανείσαντα Ἀντίπατρον, Κιτιέα τὸ γένος, χρήματα Ὑβλησίῳ εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ τῇ νηὶ ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ τῷ ναύλῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον· κοινωνεῖν δὲ καὶ αὐτὸν τῆς νεὼς Ὑβλησίῳ, καὶ συμπλεῖν ἑαυτοῦ οἰκέτας ἐν τῇ νηί, καὶ ὅτε διεφθάρη ἡ ναῦς, παρεῖναι τοὺς οἰκέτας τοὺς ἑαυτοῦ καὶ ἀπαγγέλλειν ἑαυτῷ, καὶ ὅτι ἡ ναῦς κενὴ διεφθάρη παραπλέουσα εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου.

34 Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ κυβερνῶν τὴν ναῦν εἰς τὸν Πόντον, καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, εἰδέναι κενὴν τὴν ναῦν παραπλέουσαν, καὶ Ἀπολλοδώρου, αὐτοῦ τοῦ φεύγοντος νυνὶ τὴν δίκην, μὴ εἶναι οἶνον ἐν τῷ πλοίῳ, ἀλλὰ παράγεσθαι τῶν ἐκ τῆς Θευδοσίας τινὶ οἴνου Κῷα κεράμια περὶ ὀγδοήκοντα.

Ἱππίας Ἀθηνίππου Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ διοπτεύων τὴν ναῦν, καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, ἐνθέσθαι Ἀπολλόδωρον εἰς τὴν ναῦν ἐρίων ἀγγεῖον ἓν ἢ δύο καὶ ταρίχους κεράμια ἕνδεκα ἢ δώδεκα καὶ δέρματ' αἴγεια, δύο δεσμὰς ἢ τρεῖς, ἄλλο δ' οὐδέν.

Πρὸς τοῖσδ' ἐξεμαρτύρησεν Εὐφίλητος Δαμοτίμου Ἀφιδναῖος, Ἱππίας Τιμοξένου Θυμαιτάδης, Σώστρατος Φιλίππου Ἱστιαιόθεν,

v. 2. αὐτῷ om FΦ. 3. κοτιεὺς F. τό τε] τὸ δ' r. 5. τινὶ γεωργῷ om r. 33, 1. λαβὲ] λέγε FΦ. 2. ἐπὶ τῷ πλοίῳ om F, in γρ habet Φ. 4. καὶ τὴν] τοῦ FΦ. μόνα κεράμια FΦ, κεράμια μόνα r. 7. κιττιέα Σ. 11. κενὴ] ἐκείνη r. 34, 1. κυβερνῶντε r. 4. τὴν δίκην νῦν r. οἶνον] τὸν οἶνον r. παραγενέσθαι FΦ. 5. τῆς om FΦ. οἴνου] οἰκούντων FΦr. 8. τὴν om r. 9. ταρίχου r. αἴγεια, δύο δεσμὰς] αἴγια δύο δὲ οὔσας r. 11. τούσδε FΦ. ἀφιδναῖος r. 12. ἱππεὺς FΦ.

Ἀρχενομίδης Στράτωνος Θριάσιος, Φιλτιάδης Κτησικλέους Ξυπε- 935
ταιών.

35 Ἡ μὲν ἀναίδεια τοιαύτη τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐστίν.
ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐ-
τοὺς εἴ τινας πώποτ' ἴστε ἢ ἠκούσατε οἶνον Ἀθήναζε ἐκ
τοῦ Πόντου κατ' ἐμπορίαν εἰσάγοντας, ἄλλως τε καὶ Κῷον.
πᾶν γὰρ δήπου τοὐναντίον εἰς τὸν Πόντον ὁ οἶνος εἰσά-
γεται ἐκ τῶν τόπων τῶν περὶ ἡμᾶς, ἐκ Πεπαρήθου καὶ
Κῶ καὶ Θάσιος καὶ Μενδαῖος καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν πόλεων
παντοδαπός· ἐκ δὲ τοῦ Πόντου ἕτερά ἐστιν ἃ εἰσάγεται
36 δεῦρο. κατεχόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν καὶ ἐλεγχόμενοι εἴ τι πε-
ριγένοιτο τῶν χρημάτων ἐν τῷ Πόντῳ, ἀπεκρίνατο Λά-
κριτος οὑτοσὶ ὅτι ἑκατὸν στατῆρες Κυζικηνοὶ περιγένοιντο
καὶ τοῦτο τὸ χρυσίον δεδανεικὼς εἴη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν
τῷ Πόντῳ ναυκλήρῳ τινὶ Φασηλίτῃ, πολίτῃ καὶ ἐπιτηδείῳ
ἑαυτοῦ, καὶ οὐ δύναιτο κομίσασθαι, ἀλλὰ σχεδόν τι ἀπο-
37 λωλὸς εἴη καὶ τοῦτο. ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἔλεγε Λάκριτος οὑτοσί.
ἡ δὲ συγγραφὴ οὐ ταῦτα λέγει, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ' ἀν-
τιφορτισαμένους ἀπάγειν κελεύει Ἀθήναζε, οὐ δανείζειν
τούτους ὅτῳ ἂν βούλωνται ἐν τῷ Πόντῳ τὰ ἡμέτερα ἄνευ
ἡμῶν, ἀλλ' Ἀθήναζε παρέχειν ἀνέπαφα ἡμῖν, ἕως ἂν ἡμεῖς
ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα ὅσ' ἐδανείσαμεν. Καί μοι ἀνα-
γίγνωσκε τὴν συγγραφὴν πάλιν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

38 Πότερον, ὦ ἄνδρες δικασταί, δανείζειν κελεύει τούτους 937
ἡ συγγραφὴ τὰ ἡμέτερα, καὶ ταῦτ' ἀνθρώπῳ ὃν ἡμεῖς οὔτε
γιγνώσκομεν οὔθ' ἑωράκαμεν πώποτε, ἢ ἀντιφορτισαμέ-
νους κομίσαι Ἀθήναζε καὶ φανερὰ ποιῆσαι ἡμῖν καὶ ἀνέ-
39 παφα παρέχειν; ἡ μὲν γὰρ συγγραφὴ οὐδὲν κυριώτερον ἐᾷ

v. 1. θριασιάσιος φιατάδης r. 35, 1. τούτων γ' FΦ, τουτωνὶ r. 3. τινα r. ἀκηκόατε r. ἐκ τοῦ πόντου οἶνον ἀθήναζε r. 4. κατ'] εἰς FΦ. εἰσάγοντα r. 5. πάντα Φ. ὁ om FΦr. 7. τινῶν om r. 36, 1. εἴ τι] ὅτι r. 4. ὁ om FΣΦ. 5. Φασηλίτῃ πολίτῃ om Σ. 37, 1. καὶ τοῦτο om Σ. ταῦτ'] τοιαῦτ' in litura Σ. 2. ἀντιφορτιζομένους r. 4. ὅτῳ] ὅπου r. 5. ἡμεῖς om r. 8. syngraphes exemplum, quod iterum ponunt FΦ, omisi cum r. 38, 1. τούτοις Σ. 39, 1. παρέξειν Σ. γὰρ om FΦ. ἐᾷ om Σ.

εἶναι τῶν ἐγγεγραμμένων, οὐδὲ προσφέρειν οὔτε νόμον
οὔτε ψήφισμα οὔτ᾽ ἄλλ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν πρὸς τὴν συγγραφήν·
τούτοις δ᾽ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐδὲν ἐμέλησε τῆς συγγραφῆς
ταύτης, ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ
ἰδίοις οὖσιν αὐτῶν· οὕτως εἰσὶν οὗτοι κακοῦργοι σοφισταὶ
40 καὶ ἄδικοι ἄνθρωποι. ἐγὼ δὲ μὰ τὸν Δία τὸν ἄνακτα καὶ
τοὺς θεοὺς ἅπαντας οὐδενὶ πώποτ᾽ ἐφθόνησα οὐδ᾽ ἐπετί-
μησα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις βούλεται σοφιστὴς εἶναι
καὶ Ἰσοκράτει ἀργύριον ἀναλίσκειν· μαινοίμην γὰρ ἄν, εἴ
τί μοι τούτων ἐπιμελὲς εἴη. οὐ μέντοι μὰ Δία οἴομαί γε
δεῖν ἀνθρώπους καταφρονοῦντας καὶ οἰομένους δεινοὺς εἶναι
ἐφίεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, οὐδ᾽ ἀφαιρεῖσθαι, τῷ λόγῳ πι-
στεύοντας· πονηροῦ γὰρ ταῦτ᾽ ἐστὶ σοφιστοῦ καὶ οἰμω- 938
41 ξομένου. Λάκριτος δ᾽ οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ τῷ
δικαίῳ πιστεύων εἰσελήλυθε ταύτην τὴν δίκην, ἀλλ᾽ ἀκρι-
βῶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα ἑαυτοῖς περὶ τὸ δάνεισμα τοῦτο,
καὶ ἡγούμενος δεινὸς εἶναι καὶ ῥᾳδίως λόγους ποριεῖσθαι
περὶ ἀδίκων πραγμάτων, οἴεται παράξειν ὑμᾶς ὅποι ἂν
βούληται. ταῦτα γὰρ ἐπαγγέλλεται δεινὸς εἶναι, καὶ ἀργύ-
ριον αἰτεῖ καὶ μαθητὰς συλλέγει, περὶ αὐτῶν τούτων ἐπαγ-
42 γελλόμενος παιδεύειν. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς
ἑαυτοῦ ἐπαίδευσε τὴν παιδείαν ταύτην, ἣν ὑμεῖς αἰσθά-
νεσθε πονηρὰν καὶ ἄδικον, ὦ ἄνδρες δικασταί, δανείζεσθαι
ἐν τῷ ἐμπορίῳ ναυτικὰ χρήματα καὶ ταῦτ᾽ ἀποστερεῖν καὶ
μὴ ἀποδιδόναι. πῶς ἂν γένοιντο πονηρότεροι ἄνθρωποι
ἢ τοῦ παιδεύοντος τὰ τοιαῦτα ἢ αὐτῶν τῶν παιδευομέ-
νων; ἐπειδὴ οὖν δεινός ἐστι καὶ πιστεύει τῷ λέγειν καὶ ταῖς
43 χιλίαις δραχμαῖς ἃς δέδωκε τῷ διδασκάλῳ, κελεύσατε αὐ-
τὸν διδάξαι ὑμᾶς ἢ ὡς τὰ χρήματ᾽ οὐκ ἔλαβον παρ᾽ ἡμῶν,

v. 1. οὔτι FΦ. 2. πρὸς] τὸ πρὸς Σ. 3. ἔμελλε r. 5. ἑαυτῶν οὖσι FΦ. 40, 2. οὐδὲν Σ. 4. ὢν om r. 5. μέντοιγε r. 8. ταῦτά γ᾽ r. 41, 4. ἡγούμενος] οἰόμενος FΦ. 5. οἴεται] καὶ οἴεται r. παρέξειν Φ. ἡμᾶς Σr. ὅποι Reiskius: libri ὅπου. 6. δεινὸς] καὶ δεινὸς FΦ. 7. περὶ] καὶ περὶ r. 42, 1. καὶ om r. 2. ἐπαίδευε r. 5. γένοιτο F. πονηρότατοι FΦ, πονηροὶ Σ. 6. αὐτῶν] αὐτῶν τούτων FΦ. malim αὐ. 7. ἐπεὶ Σ. praestat fortasse ἐπεὶ δ᾽.

ἢ ὡς λαβόντες ἀποδεδώκασιν, ἢ ὅτι τὰς ναυτικὰς συγ-
γραφὰς οὐ δεῖ κυρίας εἶναι, ἢ ὡς δεῖ ἄλλο τι χρήσασθαι
τοῖς χρήμασιν ἢ ἐφ' οἷς ἔλαβον κατὰ τὴν συγγραφήν. τού-
των ὅ τι βούλεται, πεισάτω ὑμᾶς. καὶ ἔγωγε καὶ αὐτὸς
συγχωρῶ σοφώτατον εἶναι τοῦτον, ἐὰν ὑμᾶς πείσῃ τοὺς περὶ
τῶν συμβολαίων τῶν ἐμπορικῶν δικάζοντας. ἀλλ' εὖ οἶδ'
ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων οἷός τ' εἴη οὔτος οὔτε διδάξαι οὔτε πεῖσαι.
44 Χωρὶς δὲ τούτων, φέρε πρὸς τῶν θεῶν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰ τοὐναντίον συμβεβήκει καὶ μὴ ὁ τούτου ἀδελφὸς 939
ὁ τετελευτηκὼς ἐμοὶ ὤφειλε τὰ χρήματα, ἀλλ' ἐγὼ τῷ τού-
του τάλαντον ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἢ πλέον ἢ ἔλαττον, ἆρ'
ἂν οἴεσθε Λάκριτον τουτονὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοὺς αὐτοὺς
λόγους λέγειν οἷσπερ νυνὶ κατακέχρηται, ἢ φάσκειν ἂν αὐ-
τὸν οὐκ εἶναι κληρονόμον καὶ ἀφίστασθαι τῶν τοῦ ἀδελφοῦ,
καὶ οὐκ ἂν πάνυ πικρῶς εἰσπράττειν με, ὥσπερ καὶ παρὰ
τῶν ἄλλων εἰσπέπρακται, εἴ τίς τι ἐκείνῳ τῷ τετελευτη-
45 κότι ὤφειλεν ἢ ἐν Φασηλίδι ἢ ἄλλοθί που; καὶ εἴ τις ἡμῶν
φεύγων δίκην ὑπὸ τούτου παραγραφὴν ἐτόλμησε παραγρά-
φεσθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, εὖ οἶδ' ὅτι ἠγα-
νάκτει ἂν οὗτος καὶ ἐσχετλίαζε πρὸς ὑμᾶς, δεινὰ φάσκων
πάσχειν καὶ παρανομεῖσθαι, εἰ μή τις αὐτῷ τὴν δίκην
ψηφιεῖται εἰσαγώγιμον εἶναι, ἐμπορικὴν οὖσαν. ἔπειτα, ὦ
Λάκριτε, σοὶ μὲν τοῦτο δίκαιον δοκεῖ εἶναι, ἐμοὶ δὲ διὰ
τί οὐκ ἔσται; οὐχ ἅπασιν ἡμῖν οἱ αὐτοὶ νόμοι γεγραμμέ-
νοι εἰσὶ καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον περὶ τῶν ἐμπορικῶν δικῶν;
46 ἀλλ' οὕτω βδελυρός τίς ἐστι καὶ ὑπερβάλλων ἅπαντας ἀν-
θρώπους τῷ πονηρὸς εἶναι, ὥστ' ἐπιχειρεῖ πείθειν ὑμᾶς
ψηφίσασθαι μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν ἐμπορικὴν δίκην
ταυτηνί, δικαζόντων ὑμῶν νυνὶ τὰς ἐμπορικὰς δίκας; ἀλλὰ

v. 1. ἢ ante ὅτι om Φ. τὰς συγγρ. τὰς ναυτ. r. 2. ἄλλο τι om Σ. 44, 2. καὶ om Σr. 3. τὰ om r. τῷ τούτου] τούτῳ r. 4. πλεῖον FΣΦ. 5. ἂν om FΦ. 6. περ om Φ. καταχρῆται r. ἂν om Σr. 7. καὶ] ἢ Σr. τῶν om r. 45, 1. εἰ] εἴγε FΦr. 4. οὗτος] αὐτὸς FΣΦ. 5. παρανομεῖσθαι Σ. 7. δοκεῖ εἶναι — ἔσται] εἶναι δοκεῖ — ἐξέσται r. 8. ὑμῶν r. 46, 1. οὗτος r. τὶς om FΦ. 4. ταύτην Σ, om r.

τί κελεύεις, ὦ Λάκριτε; μὴ ἱκανὸν εἶναι ἡμᾶς ἀποςερεῖ-
σθαι ἃ ἐδανείσαμεν χρήματα ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δε-
σμωτήριον παραδοθῆναι ὑφ᾽ ὑμῶν προσόφλοντας τὰ ἐπι-
47 τίμια, ἐὰν μὴ ἐκτίνωμεν; καὶ πῶς ὐκ ἂν δεινὸν εἴη καὶ
σχέτλιον καὶ αἰσχρὸν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, εἰ "οἱ δα- 940
νείσαντες ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ χρήματα ναυτικὰ
καὶ ἀποςερὐμενοι ὑπὸ τῶν δανεισαμένων καὶ ἀποςερὐν-
των ἀπάγοιντο εἰς τὸ δεσμωτήριον; ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ Λά-
κριτε, ἃ τετὸὶ πείθεις; ἀλλὰ ποῦ χρὴ λαβεῖν δίκην, ὦ
ἄνδρες δικασταί, περὶ τῶν ἐμπορικῶν συμβολαίων; παρὰ
ποίᾳ ἀρχῇ ἢ ἐν τίνι χρόνῳ; παρὰ τοῖς ἕνδεκα; ἀλλὰ τοι-
χωρύχους καὶ κλέπτας καὶ τὺς ἄλλους κακούργυς τὺς ἐπὶ
48 θανάτῳ οὗτοι εἰσάγουσιν. ἀλλὰ παρὰ τῷ ἄρχοντι; ὐκῦν
ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν καὶ τῶν τοκέων τῷ ἄρχοντι προστέ-
τακται ἐπιμελεῖσθαι. ἀλλὰ νὴ Δία παρὰ τῷ βασιλεῖ. ἀλλ᾽
ὐκ ἐσμὲν γυμνασίαρχοι, ὐδὲ ἀσεβείας ὐδένα γραφόμεθα.
ἀλλ᾽ ὁ πολέμαρχος εἰσάξει. ἀποστασίου γε καὶ ἀπροστα-
σίυ. ὐκῦν ὑπόλοιπόν ἐςιν οἱ ςρατηγοί. ἀλλὰ τὺς τριηράρ-
χους καθιστᾶσιν ὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον, ἐμ-
49 πορικὴν δὲ δίκην ὐδεμίαν εἰσάγυσιν. ἐγὼ δ᾽ εἰμὶ ἔμπορος,
καὶ σὺ ἀδελφὸς καὶ κληρονόμος ἑνὸς τῶν ἐμπόρων καὶ τῦ
λαβόντος παρ᾽ ἡμῶν τὰ ἐμπορικὰ χρήματα. ποῖ οὖν δεῖ
ταύτην εἰσελθεῖν τὴν δίκην; δίδαξον, ὦ Λάκριτε, μόνον
δίκαιόν τι λέγων καὶ κατὰ τοὺς νόμυς. ἀλλ᾽ ὐκ ἔςιν ὕτω
δεινὸς ἄνθρωπος ὐδείς, ὅστις ἂν περὶ τοιύτων πραγμά-
των ἔχοι τι δίκαιον εἰπεῖν.

50 Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ὦ ἄνδρες δικαςαὶ δεινὰ ἐγὼ
πάσχω ὑπὸ Λακρίτυ τυτυΐ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῦ ἀποςερεῖ-
σθαι τὰ χρήματα καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτυς ἂν κινδύνυς ἀφι-

v. 3. προσοφείλοντας Σ, προσοφειλοῦντας r. 47, 1. δεινὸν ἂν FΦ. 6. δίκην λαβεῖν FΦ. 48, 2. προστέτακται τῷ ἄρχοντι FΦ. 4. παραγραφόμεθα Σ. 7. οὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον in γρ FΦ. 49, 1. οὐδεμίαν] οὐδεμίαν ἂν Φ. εἰσάγουσιν] εἰσάγουσιν εἰς τὸ δικαστήριον Σ. 2. ἑνὸς τῶν ἐμπόρων] τοῦ ἐμπόρου r. 5. οὕτω om r. 6. τοιούτων] τούτων των r. 50, 3. καὶ om r. ἂν post ἀφικόμην ponunt FΦ.

κόμην τὸ τέτε μέρος, εἰ μή μοι ἡ συγγραφὴ ἐβοήθει" ἡ 941
πρὸς τέτες, καὶ ἐμαρτύρει ὅτι εἰς τὸν Πόντον ἔδωκα τὰ χρήματα καὶ πάλιν Ἀθήναζε. ἴστε γὰρ δήπε ὦ ἄνδρες δικαςαὶ τὸν νόμον ὡς χαλεπός ἐςιν, ἐάν τις Ἀθηναίων ἄλλοσέ ποι σιτηγήσῃ ἢ Ἀθήναζε, ἢ χρήματα δανείσῃ εἰς ἄλλο τι ἐμπόριον ἢ τὸ Ἀθηναίων, οἷαι ζημίαι περὶ τέτων
51 εἰσίν, ὡς μεγάλαι καὶ δειναί. Μᾶλλον δ' αὐτὸν ἀνάγνωθι αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵν' ἀκριβέστερον μάθωσιν.

ΝΟΜΟΣ. Ἀργύριον δὲ μὴ ἐξεῖναι ἐκδοῦναι Ἀθηναίων καὶ τῶν μετοίκων τῶν Ἀθήνησι μετοικούντων μηδενί, μηδὲ ὧν οὗτοι κύριοί εἰσιν, εἰς ναῦν ἥτις ἂν μὴ μέλλῃ ἄξειν σῖτον Ἀθήναζε, καὶ τἆλλα τὰ γεγραμμένα περὶ ἑκάστου αὐτῶν. ἐὰν δέ τις ἐκδῷ παρὰ ταῦτ', εἶναι τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἀργυρίου πρὸς τοὺς ἐπιμελητάς, καθὰ περὶ τῆς νεὼς καὶ τοῦ σίτου εἴρηται, κατὰ ταῦτα. καὶ δίκη αὐτῷ μὴ ἔστω περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἂν ἐκδῷ ἄλλοσέ ποι ἢ Ἀθήναζε, μηδὲ ἀρχὴ εἰσαγέτω περὶ τούτων μηδεμία.

52 Ὁ μὲν νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὕτω χαλεπός ἐςιν· ὗτοι δ' οἱ μιαρώτατοι ἀνθρώπων ἁπάντων, γεγραμμένον διαῤῥήδην ἐν τῇ συγγραφῇ Ἀθήναζε πάλιν ἥκειν τὰ χρήματα, εἰς Χίον ἐπέτρεψαν καταχθῆναι ἃ ἐδανείσαντο Ἀθήνηθεν παρ' ἡμῶν. δανειζομένε γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ τῦ ναυκλήρου τοῦ Φασηλίτου ἕτερα χρήματα παρά τινος Χίου ἀνθρώπου, οὐ φάσκοντος δὲ τῦ Χίου δανείσειν, ἐὰν μὴ ὑποθήκην λάβῃ ἅπανθ' ὅσ' ἦν περὶ τὸν ναύκληρον, καὶ ἐπιτρέπωσι ταῦτα οἱ πρότερον δεδανεικότες, ἐπέτρεψαν ταῦτα ὑποθήκην γενέσθαι τῷ" Χίῳ τὰ ἡμέτερα καὶ κύριον 942
53 ἐκεῖνον γενέσθαι ἁπάντων, καὶ ὕτως ἀπέπλεον ἐκ τῦ Πόντου μετὰ τοῦ Φασηλίτου ναυκλήρε καὶ μετὰ τῦ Χίε τῦ δεδανεικότος, καὶ ὁρμίζονται ἐν φωρῶν λιμένι, εἰς δὲ τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον ὐχ ὡρμίσαντο. καὶ νυνί, ὦ ἄνδρες δι-

v. 1. ἡ post ἐβοήθει om r. 3. δήπου om Σ. 5. ἄλλοσέ ποι] ἐποι, add in mg ἄλλως, Σ. εἰς ἄλλο τι] ἢ εἰς ἄλλο Σ. 6. τὸ] εἰς τὸ r. 51, 1. αὐτὸν om r. 3. ἐκδοῦναι om FΦ. 4. μηδενί om Φ. μηδὲ om r. 8. καθὰ περὶ] καθάπερ FΦ. 9. ὃ] οὗ r. ἄλλοσέ πῃ ἢ Σ, ἀλλ' ὡς ἐκποιήσει r. 10. τούτου Σr. 52, 2. γεγραμμένου FΣΦ. 3. πάλιν] καὶ πάλιν Φ. 4. ἀθήνησι r. 8. πάντα r, τὰ πάντα FΦ. 9. δεδανεικότα r. 10. γίνεσθαι Σ. 53, 1. γενέσθαι ἐκεῖνον FΦ. πάντων r. οὑτωσὶ FΦ. 3. φορῶν r. 4. ἡμέτερον ΣΦ. νῦν r.

κασαί, τὰ Ἀθήνηθεν δανεισθέντα χρήματα εἰς τὸν Πόν-
τον καὶ πάλιν ἐκ τοῦ Πόντου Ἀθήναζε εἰς Χίον κατηγ-
54 μένα ἐστὶν ὑπὸ τούτων. ὅπερ οὖν ἐν ἀρχῇ ὑπεθέμην τοῦ
λόγου, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖσθε οὐδὲν ἧττον τῶν δόντων
ἡμῶν τὰ χρήματα. σκοπεῖτε δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, πῶς οὐκ
ἀδικεῖσθε, ἐπειδάν τις τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων κρείττων
ἐγχειρῇ εἶναι, καὶ τὰς συγγραφὰς τὰς ναυτικὰς ἀκύρους ποιῇ
καὶ καταλύῃ, καὶ τὰ χρήματα τὰ παρ' ἡμῶν εἰς Χίον ᾖ
διαπεσαλκώς; πῶς οὐκ ἀδικεῖ ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος καὶ ὑμᾶς;
55 Ἐμοὶ μὲν οὖν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς τούτους
ὁ λόγος· τούτοις γὰρ ἔδωκα τὰ χρήματα. τούτοις δ' ἔσται
πρὸς τὸν ναύκληρον ἐκεῖνον τὸν Φασηλίτην, τὸν πολίτην
τὸν αὐτῶν, ᾧ φασὶ δανεῖσαι τὰ χρήματα ἄνευ ἡμῶν παρὰ
τὴν συγγραφήν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ἴσμεν τίνα ἐστὶ τὰ πε-
πραγμένα τούτοις πρὸς τὸν ἑαυτῶν πολίτην, ἀλλ' αὐτοὶ
56 οὗτοι ἴσασιν. ταῦτα ἡγούμεθα δίκαια εἶναι, καὶ ὑμῶν δεό-
μεθα ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοηθεῖν ἡμῖν τοῖς ἀδικουμένοις,
καὶ κολάζειν τοὺς κακοτεχνοῦντας καὶ σοφιζομένους, ὥσπερ
οὗτοι σοφίζονται. καὶ ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, ὑμῖν τε αὐτοῖς
τὰ συμφέροντα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, καὶ περιαιρήσεσθε
τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων τὰς πανουργίας ἁπάσας, ἃς ἔνιοι 943
πανουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά.

36.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Πασίων ὁ τραπεζίτης τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶν ἐξ Ἀρχίππης, Ἀπολλοδώρῳ καὶ Πασικλεῖ, Φορμίωνα οἰκέτην ἑαυτοῦ γενόμενον, τετυχηκότα δὲ ἔτι πρότερον ἐλευθερίας, ἐπίτροπον τοῦ νεωτέρου τῶν παίδων Πασικλέους κατέλιπε, καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, παλλακὴν ἑαυτοῦ γενομένην, ἔδωκεν ἐπὶ προικὶ γυναῖκα. Ἀπολλόδωρος οὖν νέμεται πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν πατρῴαν οὐσίαν πλὴν τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπι-

54, 1. ἐστὶν] εἰσὶν r. 2. ἡμῶν τῶν δόντων r. 3. σκοπεῖσθε FΦ. οὐκ ἀδικεῖσθε] συναδικεῖσθε Σ et γρ Φ. 5. ποιεῖν καὶ καταλύειν r. 6. ᾖ] ἢ Σ. 7. ἀπεσταλκώς r. 55, 2. γὰρ om r. ἔστω FΦr. 5. οὐδὲν FΦr. 6. τὸν πολίτην τὸν ἑαυτῶν FΦ. 56, 2. ἡμῖν om FΦ. 3. τοὺς] τούς τε FΦ. ΥΠΟΘ. 6. ἀσπιδοπηγίου F, qui sic et infra.

δοπηγείου· ταῦτα γὰρ Φορμίων ἐμεμίσθωτο παρὰ Πασίωνος εἰς ὡρισμένον χρόνον τινά. καὶ τέως μὲν ἐλάμβανε τὸ ἥμισυ τῆς μισθώσεως ἑκάτερος, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὰ νέμονται, καὶ γίγνεται τὸ μὲν ἀσπιδοπηγεῖον Ἀπολλοδώρου, Πασικλέους δὲ ἡ τράπεζα. ἀποθανούσης γὰρ καὶ τῆς μητρὸς ὕστερον, νειμάμενος καὶ τὴν ἐκείνης οὐσίαν, ἐνεκάλει τῷ Φορμίωνι ὡς πολλὰ ἔχοντι ἑαυτοῦ χρήματα. καθίσαντες οὖν ἑαυτοὺς διαιτητάς, ὥς φησι Φορμίων, Ἀπολλοδώρῳ προσήκοντες, Νικίας καὶ Δεινίας καὶ Ἀνδρομένης, ἔπεισαν Ἀπολλόδωρον διαλύσασθαι πρὸς Φορμίωνα τὰ ἐγκλήματα λαβόντα πεντακισχιλίας. ὁ μὲν οὖν Ἀπολλόδωρος μετὰ ταῦτα πάλιν εἴληχε δίκην Φορμίωνι "ἀφορμῆς· ἀφορμὴν δὲ οἱ 944
Ἀττικοὶ καλοῦσιν ὅπερ ἡμεῖς ἐνθήκην. ὁ δὲ Φορμίων παραγράφεται, νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα περὶ ὧν ἂν ἅπαξ ἀφῇ τις καὶ διαλύσηται μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι. ἅπτεται μέντοι καὶ τῆς εὐθείας ὁ ῥήτωρ, δεικνὺς ὡς οὐκ εἶχεν ἡ τράπεζα χρήματα ἴδια τοῦ Πασίωνος. τοῦτο δὲ πεποίηκεν, ἵνα ἡ παραγραφὴ μᾶλλον ἰσχύῃ, τῆς εὐθείας δεικνυμένης τῷ Ἀπολλοδώρῳ σαθρᾶς.

Τὴν μὲν ἀπειρίαν τοῦ λέγειν, καὶ ὡς ἀδυνάτως ἔχει Φορμίων, αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀνάγκη δ' ἐστὶ τοῖς ἐπιτηδείοις ἡμῖν, ἃ σύνισμεν πολλάκις τούτου διεξιόντος ἀκηκοότες, λέγειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς, ἵν' εἰδότες καὶ μεμαθηκότες ὀρθῶς τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν, ἃ ἂν
2 ᾖ δίκαια καὶ εὔορκα, ταῦτα ψηφίσησθε. τὴν μὲν οὖν παραγραφὴν ἐποιησάμεθα τῆς δίκης οὐχ ἵν' ἐκκρούοντες χρόνους ἐμποιῶμεν, ἀλλ' ἵν' ἐκ τῶν πραγμάτων ἐὰν ἐπιδείξῃ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦνθ' ἑαυτὸν οὑτοσί, ἀπαλλαγή τις αὐτῷ γένηται παρ' ὑμῖν κυρία. ὅσα γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις ἰσχυρὰ καὶ βέβαια ἄνευ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀγωνίσασθαι, "ταῦτα πάντα πεποιηκὼς Φορμίων οὑτοσί, καὶ 945
3 πολλὰ μὲν εὖ πεποιηκὼς Ἀπολλόδωρον τουτονί, πάντα δ', ὅσων κύριος τῶν τούτου κατελείφθη, διαλύσας καὶ παραδοὺς δικαίως, καὶ πάντων ἀφεθεὶς μετὰ ταῦτα τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως, ὡς ὁρᾶτε, ἐπειδὴ φέρειν τοῦτον οὐχ οἷός

v. 6. ἑαυτοὺς] αὐτοὺς F. 7. Δεινίας] νιδίας F. 14. ἴδια] ἤδια F. § 2, 1. ἔνορκα Φ. ταῦτα ψηφίσησθε] καταψηφίσησθε r. 3. ἐκ om FΣΦ. 4. οὑτοσὶν r, om FΦ. 5. γένοιτο FΦ. 7. πάντα πεποίηκε r. 3, 4. τοῦτον οὐχ] οὐκέτι τοῦτον FΦr.

τ' ἐξί, δίκην ταλάντων εἴκοσι λαχὼν αὐτῷ ταύτην συκοφαντεῖ. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἅπαντα τὰ πραχθέντα τούτῳ πρὸς Πασίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι, ἐξ ὧν εὖ οἶδ' ὅτι ἥ τε τούτου συκοφαντία φανερὰ γενήσεται, καὶ ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἡ δίκη γνώσεσθε ἅμα ταῦτ' ἀκούσαντες.

4 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας, καθ' ἃς ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον. Καί μοι λαβὲ τὰς συνθήκας καὶ τὴν πρόκλησιν καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Αἱ μὲν οὖν συνθῆκαι, καθ' ἃς ἐμίσθωσεν ὁ Πασίων τούτῳ τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἤδη καθ' ἑαυτὸν ὄντι, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· δεῖ δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν ἐκ τίνος τρόπου προσώφειλε τὰ ἕνδεκα τάλαντα

5 ὁ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν. οὐ γὰρ δι' ἀπορίαν ταῦτ' ὤφειλεν, ἀλλὰ διὰ φιλεργίαν. ἡ μὲν γὰρ ἔγγειος ἦν οὐσία Πασίωνι μάλιςα ταλάντων εἴκοσιν, ἀργύριον δὲ πρὸς ταύτῃ δεδανεισμένον ἴδιον πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. ἐν οὖν τοῖς πεντήκοντα ταλάντοις τούτοις ἀπὸ τῶν παρακατα- 946

6 θηκῶν τῶν τῆς τραπέζης ἕνδεκα τάλαντα ἐνεργὰ ἦν. μισθούμενος οὖν ὅδε τὴν ἐργασίαν ταύτην τὴν τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρακαταθήκας λαμβάνων, ὁρῶν ὅτι μήπω τῆς πολιτείας αὐτῷ παρ' ὑμῖν οὔσης οὐχ οἷός τε ἔσοιτο εἰσπράττειν ὅσα Πασίων ἐπὶ γῇ καὶ συνοικίαις δεδανεικὼς ἦν, εἵλετο μᾶλλον αὐτὸν τὸν Πασίωνα χρήστην ἔχειν τούτων τῶν χρημάτων ἢ τοὺς ἄλλους χρήστας, οἷς προειμένος ἦν. καὶ οὕτω διὰ ταῦτα ἐγράφη εἰς τὴν μίσθωσιν προσοφείλων ὁ Πασίων ἕνδεκα τάλαντα, ὥσπερ καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν.

v. 1. εἴκοσι ταλάντων r. 5. ὡς om r. 6. ἅμα] δ' ἅμα r. ἀκούοντες FΦr. 4, 2. ἀσπιδοπήγιον FΣΦr. 4. ταύτας r. 7. τὴν τράπεζαν τούτῳ FΦ. 5, 3. ταύτην r. 4. οὖν τοῖς πεντήκοντα ταλάντοις om r. 6, 1. τῶν om r. 2. οὖν] μὲν r. ταύτην τὴν] αὐτὴν Σr. 5. ἐπὶ γῇ] ἐπείγει r. 6. εἵλατο Φ. 7. προειμενος Σ, προϊέμενος FΦr. 9. π. τὰ ἕνδεκα r.

7 Ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡ μίσθωσις ἐγένετο, μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικαθημένου [ἐπὶ τῇ τραπέζῃ]· ἐπιγενομένης δὲ ἀῤῥωστίας τῷ Πασίωνι μετὰ ταῦτα σκέψασθ' ἃ διέθετο. Λαβὲ τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί, παρ' οἷς αἱ διαθῆκαι κεῖνται.

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

8 Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πασίων ἐτετελευτήκει ταῦτα διαθέμενος, Φορμίων οὑτοσὶ τὴν μὲν γυναῖκα λαμβάνει κατὰ τὴν διαθήκην, τὸν δὲ παῖδα ἐπετρόπευεν. ἁρπάζοντος δὲ τούτου καὶ πολλὰ ἀπὸ κοινῶν ὄντων τῶν χρημάτων ἀναλίσκειν οἰομένου δεῖν, λογιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπίτροποι ὅτι, εἰ δεήσει κατὰ τὰς διαθήκας, ὅσ' ἂν οὗτος ἐκ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλώσῃ, τούτοις ἐξελόντας τὰς ἀντιμοιρίας τὰ λοιπὰ νέμειν, οὐδ' ὁτιοῦν ἔσται περιόν, νεί-
9 μασθαι τὰ ὄντα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἔγνωσαν. καὶ νέμονται 947
τὴν ἄλλην οὐσίαν πλὴν ὧν ἐμεμίσθωτο οὑτοσί· τούτων δὲ τῆς προσόδου τὴν ἡμίσειαν τούτῳ ἀπεδίδοσαν. ἄχρι μὲν οὖν τούτου τοῦ χρόνου πῶς ἔνεστ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ μισθώσεως; οὐ γὰρ νῦν, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἔδει χαλεπαίνοντα φαίνεσθαι. καὶ μὴν οὐδὲ τὰς ἐπιγενομένας μισθώσεις ὡς οὐκ
10 ἀπείληφεν ἔστ' εἰπεῖν αὐτῷ. οὐ γὰρ ἄν ποτε, ἐπειδὴ δοκιμασθέντος Πασικλέους ἀπηλλάττετο τῆς μισθώσεως ὅδε, ἀφήκατ' ἂν αὐτὸν ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ τότ' ἂν παραχρῆμα ἀπῃτεῖτε, εἴ τι προσώφειλεν ὑμῖν. Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐνείματο οὗτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν παῖδ' ὄντα, καὶ ἀφῆκαν τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων, λαβὲ ταυτηνὶ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Εὐθὺς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἀφεῖσαν τουτονὶ

7, 1. τοίνυν om r. 2. ἐπὶ τῇ τραπέζῃ om Σr. 5. ταύτην Σr. ταύτας r. 7. ΔΙΑΘΗΚΗ] ἀντίγραφον Σr. 8, 3. τὴν om FΦ. ἐπετρόπευεν F. 4. ὄντων om FΦ. 7. τούτους Σ. τὰς ἀντιμοιρίας] ἀντιμοιρεῖ FΣΦ. 8. νέμειν] μένειν r. 9, 2. ἐμισθώσατο FΦ. 6. ἐπιγιγνομένας FΣΦ. 10, 1. ποτε] τότ' r. 3. πάντων Φ. 7. ἁπάντων om r. ταύτην FΦr.

τῆς μισθώσεως, νέμονται τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον, καὶ λαβὼν αἵρεσιν Ἀπολλόδωρος αἱρεῖται τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἀντὶ τῆς τραπέζης. καίτοι εἰ ἦν ἰδία τις ἀφορμὴ τούτῳ πρὸς τῇ τραπέζῃ, τί δή ποτ᾽ ἂν εἵλετο τοῦτο μᾶλλον ἢ ἐκείνην; οὔτε γὰρ ἡ πρόσοδος ἦν πλείων ἀλλ᾽ ἐλάττων (τὸ μὲν γὰρ τάλαντον, ἡ δὲ ἑκατὸν μνᾶς ἔφερεν), οὔτε τὸ κτῆμα ἥδιον, εἰ προσῆν χρήματα τῇ τραπέζῃ ἴδια, ἀλλ᾽ οὐ προσῆν. διόπερ σωφρονῶν εἵλετο τὸ ἀσπιδοπηγεῖον οὗ- 948
τοσί· τὸ μὲν γὰρ κτῆμ᾽ ἀκίνδυνόν ἐστιν, ἡ δ᾽ ἐργασία προσόδους ἔχουσα ἐπικινδύνους ἀπὸ χρημάτων ἀλλοτρίων.

12 Πολλὰ δ᾽ ἄν τις ἔχοι λέγειν καὶ ἐπιδεικνύναι σημεῖα τοῦ τοῦτον συκοφαντεῖν ἐγκαλοῦντα ἀφορμήν. ἀλλ᾽ οἶμαι, μέγιστον μέν ἐστιν ἁπάντων τεκμήριον τοῦ μηδεμίαν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς ταῦτα τουτονὶ τὸ ἐν τῇ μισθώσει γεγράφθαι προσοφείλοντα τὸν Πασίων᾽ ἐπὶ τὴν τράπεζαν, οὐ δεδωκότα ἀφορμὴν τούτῳ, δεύτερον δὲ τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, τρίτον δ᾽, ὅτι μισθῶν ἑτέροις ὕστερον ταὐτὰ ταῦτα τοῦ ἴσου ἀργυρίου οὐ φανήσεται προσμε-
13 μισθωκὼς ἰδίαν ἀφορμήν. καίτοι εἰ, ἣν ὁ πατὴρ παρέσχεν, ὑπὸ τοῦδε ἀπεστερεῖτο, αὐτὸν νῦν προσῆκεν ἐκείνοις ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι. Ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐμίσθωσεν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὔφρονι καὶ Καλλιστράτῳ, καὶ οὐδὲ τούτοις παρέδωκεν ἰδίαν ἀφορμήν, ἀλλὰ τὰς παρακαταθήκας καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἐργασίαν αὐτὴν ἐμισθώσαντο, λαβέ μοι τὴν τούτων μαρτυρίαν, καὶ ὡς τὸ ἀσπιδοπηγεῖον εἵλετο.

v. 2. καὶ λαβὼν — ἀσπιδοπηγεῖον om Σ. 3. ἰδία] καὶ Σ. 6. ἑκατὸν] δέκατον r. 7. ἡδεῖον r, ἴδιον FΣΦ. ἰδία r. 8. οὐχὶ r. σωφρόνως FΦ. οὗτος Σ, om r. 9. γὰρ om r. 12, 2. τοῦ τοῦτον] τοῦτον Φ, τούτου τοῦ r. συκοφάντην Σ. ἀφορμὴν] φορ-
ἐπὶ
μίωνι FΦr. 3. ἀπάντων τεκμήριον ἐστι F, ἁπάντων τεκμήριόν ἐστι Φ. 4. τοῦτον FΦ. 6. τὸ om Φ, in mg ponit Σ. 7. μηδὲ Σ. 8. ὕστερον om FΦ. ταὐτὰ om r. οὐ om FΦ. 13, 2. ἀποστεροῖτο FΦ, ἀπεστέροιτο Σ. ἐκείνοις om FΦ. 4. εὐφοραίῳ r. 6. ἀπὸ om r. 7. ἐμισθώσατο FΦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Μεμαρτύρηται μὲν τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν καὶ οὐ παρέδωκαν ἰδίαν ἀφορ-
μὴν οὐδεμίαν, καὶ ἐλευθέρους ἀφεῖσαν ὡς μεγάλα εὖ πε-
πονθότες, καὶ οὐκ ἐδικάζοντο οὔτ' ἐκείνοις τότ' οὔτε τούτῳ.
ὃν μὲν τοίνυν χρόνον ἡ μήτηρ ἔζη ἡ πάντα ταῦτ' ἀκρι-
βῶς εἰδυῖα, οὐδὲν ἔγκλημα πώποτε ἐποιήσατο πρὸς τουτονὶ
Φορμίωνα Ἀπολλόδωρος· ὡς δ' ἐτελεύτησεν ἐκείνη, "τρισ- 949
χιλίας ἐγκαλέσας ἀργυρίου δραχμὰς πρὸς αἷς ἔδωκεν ἐκείνη
δισχιλίαις τοῖς τούτου παιδίοις, καὶ χιτωνίσκον τινὰ καὶ
15 θεράπαιναν, ἐσυκοφάντει. καὶ οὐδ' ἐνταῦθα τούτων οὐδὲν
ὧν νῦν ἐγκαλεῖ λέγων φανήσεται. ἐπιτρέψας δὲ τῷ τε τῆς
ἑαυτοῦ γυναικὸς πατρὶ καὶ τῷ συγκηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ καὶ
Λυσίνῳ καὶ Ἀνδρομένει, πεισάντων τούτων Φορμίωνα του-
τονὶ δοῦναι δωρεὰν τὰς τρισχιλίας καὶ τὸ προσὸν καὶ φίλον
μᾶλλον ἔχειν τοῦτον ἢ διὰ ταῦτ' ἐχθρὸν εἶναι, λαβὼν τὸ
σύμπαν πεντακισχιλίας, καὶ πάντων ἀφεὶς τῶν ἐγκλημά-
των τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐλθών, πάλιν,
16 ὡς ὁρᾶτε, δικάζεται, πάσας αἰτίας συμπλάσας καὶ ἐγκλή-
ματα ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου τοῦ πρὸ τούτου (τοῦτο γάρ ἐστι
μέγιστον ἁπάντων), ἃ οὐδεπώποτ' ᾐτιάσατο. Ὡς τοίνυν
ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν γνῶσιν τὴν γενομένην
ἐν ἀκροπόλει, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων, ὅτ'
ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Ἀπολλόδωρος λαμβάνων
τοῦτο τὸ ἀργύριον.

ΓΝΩΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

17 Ἀκούετε τῆς γνώσεως, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἣν ἔγνω Δει-
νίας, οὗ τὴν θυγατέρα οὗτος ἔχει, καὶ Νικίας ὁ τὴν ἀδελφὴν
τῆς τούτου γυναικὸς ἔχων. ταῦτα τοίνυν λαβὼν καὶ ἀφεὶς

14, 1. μὲν τοίνυν] μέντοι r. 3. ἐλ. τ' ἀφεῖσαν FΦ. πε-
πονθότας Φ. 5. ταῦτα post ἀκριβῶς ponit Σ, post εἰδυῖα FΦ.
6. ἐποιήσατο πώποτε r. 7. Ἀπολλόδωρος in γρ FΦ. 9. δισχι-
λίας Σ. 15, 5. τρισχιλίας δραχμὰς καὶ τὸ πρὸς ὃν r. 6. μᾶλλον] καὶ
μᾶλλον r. εἶναι] αὐτὸν εἶναι Σ, εἶναι αὐτὸν r. 16, 2. τοῦ χρό-
νου om ς. 6. ἀφίει (ἠφίει) F.

ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὥσπερ ἢ πάντων τεθνεώτων
τέτων ἢ τῆς ἀληθείας ὀ γενησομένης φανερᾶς, δίκην το-
σούτων ταλάντων λαχὼν τολμᾷ δικάζεσθαι.

18 Τὰ μὲν ὖν πεπραγμένα καὶ γεγενημένα Φορμίωνι πρὸς
Ἀπολλόδωρον ἐξ ἀρχῆς ἅπαντ' ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι. οἴομαι δ' Ἀπολλόδωρον τουτονὶ ὀδὲν ἔχοντα δί- 950
καιον εἰπεῖν περὶ ὧν ἐγκαλεῖ, ἅπερ παρὰ τῷ διαιτητῇ λέ-
γειν ἐτόλμα, ταῦτ' ἐρεῖν, ὡς τὰ γράμματα ἡ μήτηρ ἠφά-
νικε πεισθεῖσα ὑπὸ τούτου, καὶ τέτων ἀπολωλότων οὐκ
19 ἔχει τίνα χρὴ τρόπον ταῦτ' ἐξελέγχειν ἀκριβῶς. περὶ δὴ
τέτων καὶ ταύτης τῆς αἰτίας σκέψασθε ἡλίκ' ἄν τις ἔχοι
τεκμήρια εἰπεῖν ὅτι ψεύδεται. πρῶτον μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τίς ἂν ἐνείματο τὰ πατρῷα μὴ λαβὼν γράμ-
ματα ἐξ ὧν ἤμελλεν εἴσεσθαι τὴν καταλειφθεῖσαν ὀσίαν;
οὐδὲ εἷς δήπου. καίτοι δυοῖν δέοντα εἴκοσιν ἔτη ἐστὶν ἐξ
ὅτε ἐνείμω, καὶ ὀκ ἂν ἔχοις ἐπιδεῖξαι ὡς ἐνεκάλεσας πώ-
20 ποτε ὑπὲρ τῶν γραμμάτων. δεύτερον δέ, τίς ὀκ ἄν, ἡνίκα
Πασικλῆς ἀνὴρ γεγονὼς ἐκομίζετο τὸν λόγον τῆς ἐπιτρο-
πῆς, εἰ δι' αὐτοῦ τὰ γράμματ' ὤκνει τὴν μητέρα αἰτιᾶ-
σθαι διεφθαρκέναι, τέτῳ ταῦτ' ἐδήλωσεν, ὅπως διὰ τέτε
ταῦτα ἠλέγχθη; τρίτον δ', ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας
ἐλάγχανες; ὖτος γὰρ πολλοῖς τῶν πολιτῶν δίκας λαγχάνων
πολλὰ χρήματα εἰσπέπρακται, γράφων εἰς τὰ ἐγκλήματα
„ἔβλαψέ με ὁ δεῖνα οὐκ ἀποδιδοὺς ἐμοὶ τὸ ἀργύριον, ὃ
κατέλιπεν ὁ πατὴρ ὀφείλοντα αὐτὸν ἐν τοῖς γράμμασιν."
21 καίτοι εἰ ἠφάνιστο τὰ γράμματα, ἐκ ποίων γραμμάτων
τὰς δίκας ἐλάγχανες; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
τὴν μὲν νομὴν ἀκηκόατε ἣν ἐνείματο, καὶ μεμαρτύρη-
ται ὑμῖν, τῶν δὲ λήξεων τούτων ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς
μαρτυρίας. Λαβὲ τὰς μαρτυρίας μοι.

18, 5. ἐτόλμησε r. 6. ταῦτα ἠφάνικε Σ. 19, 1. τρόπον χρὴ ταῦτ' ἐλέγχειν r. 3. γὰρ om r. 20, 1. γραμμάτων] γραμμάτων ὧν λέγεις r. 2. ὁ πασικλῆς Σr. 5. ἐλεγχθῇ r. 8, με] μοι r. 9. κατέλειπεν Σ. 21, 2. ἐλάγχανεν Σr.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 951

Οὐκοῦν ἐν ταύταις ταῖς λήξεσιν ὡμολόγηκεν ἀπειληφέναι τὰ τοῦ πατρὸς γράμματα· οὐ γὰρ δὴ συκοφαντεῖν γε οὐδ' ὧν οὐκ ὤφειλον οὗτοι δικάζεσθαι φήσειεν ἄν.

22 Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλων καὶ πολλῶν ὄντων ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν οὐκ ἀδικοῦντα Φορμίωνα τουτονί, μέγιστον ἁπάντων εἶναι ὅτι Πασικλῆς, ἀδελφὸς ὢν Ἀπολλοδώρου τουτουΐ, οὔτε δίκην εἴληχεν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν οὗτος ἐγκαλεῖ. καίτοι οὐ δήπου τὸν μὲν παῖδα ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντα, καὶ οὗ τῶν ὄντων κύριος ἦν ἐπίτροπος καταλελειμμένος, οὐκ ἂν ἠδίκει, σὲ δέ, ὃς ἀνὴρ κατελείφθης τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονώς, καὶ ὑπὲρ σαυτοῦ ῥᾳδίως ἂν τὰ δίκαια ἐλάμβανες εὐθύς, εἴ τι ἠδικοῦ. οὐκ ἔστι ταῦτα. Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω καὶ ὁ Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ, λαβέ μοι τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

23 Ἃ τοίνυν ἤδη περὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ταῦτ' ἀναμνήσθητε ἐκ τῶν εἰρημένων. ἡμεῖς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγενημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου τῆς μισθώσεως, γεγενημένης δὲ διαίτης καὶ πάλιν πάντων ἀφέσεως, οὐκ ἐώντων τῶν νόμων δίκας ὧν ἂν
24 ἀφῇ τις ἅπαξ λαγχάνειν, συκοφαντοῦντος τούτου καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου παρεγραψάμεθα ἐκ τῶν νόμων μὴ εἶναι τὴν δίκην εἰσαγώγιμον. ἵν' οὖν εἰδῆθ' ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, τόν τε νόμον ὑμῖν τοῦτον ἀναγνώσεται καὶ τὰς μαρτυρίας ἐφεξῆς τῶν παρόντων, ὅτ' ἀφίει τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων Ἀπολλόδωρος Φορ- 952
μίωνα. Λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ καὶ τὸν νόμον.

v. 3. δὴ — οὗτοι] δεῖ — αὐτοὶ r. 22, 2. τουτονὶ] οὐδενὶ r. 4. τούτου r. 9. εἴ] η Φ. 23, 1. ἤδη] ἤδη καὶ r, om FΦ. 4. μὲν om FΦ. 5. πάντων πάλιν ἀφέσεως FΦ, πάλιν ἀφέσεως πάντων r. 24, 3. εἶναι εἰσαγώγιμον τὴν δίκην r, εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην FΦ. ἴδητε Σ. 4. τε om r. 5. ἠφίει FΦ. 6. Φορμίωνα om Σr. 7. λαβὲ δή μ. r.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

25 *Ἀκούετε τοῦ νόμου λέγοντος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τά τε ἄλλα ὧν μὴ εἶναι δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. εἰκότως· εἰ γὰρ ἐστι δίκαιον, ὧν ἂν ἅπαξ γένηται δίκη, μηκέτ᾽ ἐξεῖναι δικάζεσθαι, πολὺ τῶν ἀφεθέντων δικαιότερον μὴ εἶναι δίκας. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὑμῖν ἡττηθεὶς τάχ᾽ ἂν εἴποι ὡς ἐξηπατήθητε ὑμεῖς· ὁ δὲ αὑτοῦ φανερῶς καταγνοὺς καὶ ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας τίν᾽ ἂν ἑαυτὸν αἰτίαν αἰτιασάμενος τῶν αὐτῶν πάλιν εἰκότως δικάζοιτο; οὐδεμίαν δήπου. διόπερ τοῦτο πρῶτον ἔγραψεν ὁ τὸν νόμον θεὶς ὧν μὴ εἶναι δίκας, ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. ἃ τῷδε γέγονεν ἀμφότερα· καὶ γὰρ ἀφῆκε καὶ ἀπήλλαξεν. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.*

26 *Λαβὲ δή μοι καὶ τὸν τῆς προθεσμίας νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

Ὁ μὲν τοίνυν νόμος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σαφῶς οὑτωσὶ τὸν χρόνον ὥρισεν, Ἀπολλόδωρος δ᾽ οὑτοσὶ παρεληλυθότων ἐτῶν πλέον ἢ εἴκοσι τὴν ἑαυτοῦ συκοφαντίαν ἀξιοῖ περὶ πλείονος ὑμᾶς ποιήσασθαι τῶν νόμων, καθ᾽ οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε. καίτοι πᾶσι μὲν τοῖς νόμοις προσέχειν εἰκός ἐσθ᾽ ὑμᾶς, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτῳ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
27 *δοκεῖ γάρ μοι καὶ ὁ Σόλων οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα θεῖναι αὐτὸν ἢ τοῦ μὴ συκοφαντεῖσθαι ὑμᾶς. τοῖς μὲν γὰρ ἀδικουμένοις τὰ πέντε ἔτη ἱκανὸν ἡγήσατ᾽ εἶναι εἰσπράξασθαι,* 953
κατὰ δὲ τῶν ψευδομένων τὸν χρόνον ἐνόμισε σαφέστατον ἔλεγχον ἔσεσθαι. καὶ ἅμα ἐπειδὴ ἀδύνατον ἔγνω ὂν τούς τε συμβαλόντας καὶ τοὺς μάρτυρας ἀεὶ ζῆν, τὸν νόμον ἀντὶ τούτων ἔθηκεν, ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δικαίου τοῖς ἐρήμοις.

28 *Θαυμάζω τοίνυν ἔγωγ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ᾽ ἐστὶν*

v. 1. νόμοι FΦ. 25, 2. καὶ ὅσα — εἶναι δίκας om pr Σ. 3. ἂν om Φ et mg Σ. 6. εἴποι τοῦτο ὡς Σr. ἐξηπάτησθε r. 7. αἰτίαν om Σr. 9. πρῶτον om r. θεὶς ὧν] θήσων r. 26, 8. ἐσθ᾽ ὑμᾶς εἰκὸς r. 27, 3. ἱκανὰ τὰ πέντε ἔτη FΦ. 4. ἐνόμιζε r. 5. ἅμα] ἅμα καὶ Σ. 6. συμβάλλοντας Σ. 7. μάρτυς εἴη] μαρτυρησει η Σ. ἐρήμοις] εἰρημένοις FΦ. 28, 1. τοίνυν] τοιγαροῦν r. ποτ᾽ ἐστὶν ἃ om r.

ἃ πρὸς ταῦτ᾽ ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπολλόδωρος οὑτοσί. οὐ
γὰρ ἐκεῖνό γ᾽ ὑπείληφεν, ὡς ὑμεῖς, μηδὲν ὁρῶντες εἰς χρή-
ματα τῦτον ἠδικημένον, ὀργιεῖσθ᾽ ὅτι τὴν μητέρ᾽ ἔγημεν
αὐτοῦ Φορμίων. ἒ γὰρ ἀγνοεῖ τῦτο, ἒδ᾽ αὐτὸν λέληθεν,
οὐδ᾽ ὑμῶν πολλούς, ὅτι Σωκράτης ὁ τραπεζίτης ἐκεῖνος,
παρὰ τῶν κυρίων ἀπαλλαγεὶς ὥσπερ ὁ τὀτε πατήρ, ἔδωκε
29 Σατύρῳ τὴν ἑαυτῦ γυναῖκα, ἑαυτῦ ποτὲ γενομένῳ. ἕτερος
Σωκλῆς τραπεζιτεύσας ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Τιμο-
δήμῳ τῷ νῦν ἔτ᾽ ὄντι καὶ ζῶντι, γενομένῳ ποτὲ ἑαυτῦ.
καὶ οὐ μόνον ἐνθάδε ταῦτα ποιοῦσιν οἱ περὶ τὰς ἐργα-
σίας ὄντες ταύτας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ᾽ ἐν Αἰγίνῃ
ἔδωκε Στρυμόδωρος Ἑρμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ οἰκέτῃ τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ τελευτησάσης ἐκείνης ἔδωκε πάλιν τὴν θυγα-
τέρα τὴν ἑαυτοῦ. καὶ πολλὲς ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν τοιέτες.
30 εἰκότως. ὑμῖν μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γένει
πολίταις ἒδὲ ἓν πλῆθος χρημάτων ἀντὶ τοῦ γένες καλόν
ἐστιν ἑλέσθαι· τοῖς δὲ τῦτο μὲν δωρεὰν ἢ παρ᾽ ὑμῶν ἢ
παρ᾽ ἄλλων τινῶν λαβοῦσι, τῇ τύχῃ δ᾽ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῦ
χρηματίσασθαι καὶ ἑτέρων πλείω κτήσασθαι καὶ αὐτῶν τέ-
των ἀξιωθεῖσι ταῦτ᾽ ἐςὶ φυλακτέα. διόπερ Πασίων ὁ πατὴρ
ὁ σὸς οὐ πρῶτος οὐδὲ μόνος, οὐδ᾽ αὐτὸν ὑβρίζων οὐδ᾽ 954
ὑμᾶς τὲς υἱεῖς, ἀλλὰ μόνην ὁρῶν σωτηρίαν τοῖς ἑαυτοῦ
πράγμασιν, εἰ τῦτον ἀνάγκῃ ποιήσειεν οἰκεῖον ὑμῖν, ἔδωκε
31 τὴν ἑαυτῦ γυναῖκα μητέρα δ᾽ ὑμετέραν τέτῳ. πρὸς μὲν
οὖν τὰ συμφέροντα ἐὰν ἐξετάζῃς, καλῶς αὐτὸν βεβελευ-
μένον εὑρήσεις· εἰ δὲ πρὸς γένες δόξαν ἀναίνῃ Φορμίωνα
κηδεστήν, ὅρα μὴ γελοῖον ᾖ σὲ ταῦτα λέγειν. εἰ γάρ τις
ἔροιτό σε ποῖόν τιν᾽ ἡγῇ τὸν πατέρα τὸν σαυτοῦ εἶναι,
χρηστὸν εὖ οἶδ᾽ ὅτι φήσειας ἄν. πότερον ἒν οἴει μᾶλλον
ἐοικέναι τὸν τρόπον καὶ πάντα τὸν βίον Πασίωνι σαυτὸν
ἢ τοῦτον; ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ᾽ ὅτι τοῦτον. εἶθ᾽ ὃς ἐςιν

v. 2. οὐδὲν FΦ. 29, 2. σ. ὁ τραπεζιτεύσας r. 4. τοῦτο FΦ. 5. ταύτας ὄντες FΦr. 6. ἑρμέῳ FΦ. 30, 3. ἡμῶν r. 5. χρηματίζεσθαι FΦ. καὶ ἑτ. — κτήσασθαι om r. 31, 2. βεβουλευμένον αὐτὸν Σr. 3. γένους δόξαν] δόξαν ἢ γένος FΦ. 8. τουτονὶ Σ. γὰρ — ὅτι om r. ὅς] ὅστις r.

ὁμοιότερος σοῦ τῷ σῷ πατρί, τοῦτον, εἰ τὴν μητέρα τὴν
52 σὴν ἔγημεν, ἀναίνῃ; ἀλλὰ μὴν ὅτι γε δόντος καὶ ἐπισκή-
ψαντος τοῦ σοῦ πατρὸς ταῦτ' ἐπράχθη, οὐ μόνον ἐκ τῆς
διαθήκης ἔξιν ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ σὺ μάρ-
τυς αὐτὸς γέγονας. ὅτε γὰρ τὰ μητρῷα πρὸς μέρος ἠξίους
νέμεσθαι, ὄντων παίδων ἐκ τῆς γυναικὸς Φορμίωνι τούτῳ,
τότε ὡμολόγεις κυρίως δόντος τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κατὰ τοὺς
νόμους αὐτὴν γεγαμῆσθαι. εἰ γὰρ αὐτὴν εἶχε λαβὼν ἀδί-
κως ὅδε μηδενὸς δόντος, οὐκ ἦσαν οἱ παῖδες κληρονόμοι,
τοῖς δὲ μὴ κληρονόμοις οὐκ ἦν μετουσία τῶν ὄντων. ἀλλὰ
μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται τὸ τέταρτον
μέρος λαβεῖν καὶ ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων.
33 Κατ' οὐδὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον οὐδὲν
ἔχων εἰπεῖν ἀναιδεστάτους λόγους ἐτόλμα λέγειν πρὸς τῷ
διαιτητῇ, περὶ ὧν προακηκοέναι βέλτιόν ἐσθ' ὑμᾶς, ἕνα 955
μὲν τὸ παράπαν μὴ γενέσθαι διαθήκην, ἀλλ' εἶναι τοῦτο
πλάσμα καὶ σκευώρημα ὅλον, ἕτερον δ' ἕνεκα τούτου πάντα
ταῦτα συγχωρεῖν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον καὶ οὐχὶ δικάζεσθαι,
ὅτι μίσθωσιν ἤθελεν αὐτῷ φέρειν Φορμίων πολλὴν καὶ
ὑπισχνεῖτο οἴσειν· ἐπειδὴ δὲ οὐ ποιεῖ ταῦτα, τηνικαῦτα,
34 φησί, δικάζομαι. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀμφότερ' ἐὰν λέγῃ ψεύ-
σεται καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐναντία ἐρεῖ, σκο-
πεῖτε ἐκ τωνδί. ὅταν μὲν τοίνυν τὴν διαθήκην ἀρνῆται,
ἐκ τίνος τρόπου πρεσβεῖα λαβὼν τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν
διαθήκην ἔχει, τοῦτ' ἐρωτᾶτε αὐτόν. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἐρεῖ,
ὡς ὅσα μὲν πλεονεκτεῖν τόνδ' ἔγραψεν ὁ πατήρ, κύριά ἐςι
35 τῆς διαθήκης, τὰ δ' ἄλλα ἄκυρα. ὅταν δ' ὑπὸ τῶν τοῦδε
ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῇ, μέμνησθ' ὅτι μάρτυρας ὑμῖν
παρεσχήμεθα, οἳ χρόνον πολὺν τοῦδ' ἀπηλλαγμένου μι-

v. 1. τοῦτον, εἰ — ἔγημεν] τουτονὶ — εἰ ἔγημεν FΦ. 32, 4. ὅτε — μέρος] οὔτε — μέρους r. μ. αὐτὸς ἠξίους FΦ. 7. γεγαμῆσθαι] γεγενῆσθαι r. 10. τὸ] Reiskius τῷ τὸ. 33, 2. εἰπεῖν ἔχων FΦ. 4. ἀλλ'] ἀλλ' ἔτ' FΦ. 6. συγχωρεῖν — δικάζεσθαι] συγχωρῶν — δανείζεσθαι r. 7. αὐτῷ ἤθελε FΦ. 8. ἐπεὶ Σ. ποιεῖτε r. 34, 3. τῶνδε r. μὲν om FΦ. 4. τρ. τὰ πρεσβεῖα r. 6. ὡς om Σ. 35, 1. τούτου FΦ.

σθωταὶ τούτοις ἐγίγνοντο τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπιδο-
πηγείου. καίτοι τόθ', ὁπηνίκα ἐμίσθωσεν ἐκείνοις, τῷδ'
ἐγκαλεῖν παραχρῆμα ἐχρῆν, εἴπερ ἀληθῆ ἦν, ὑπὲρ ὧν τότ'
ἀφεὶς νῦν τούτῳ δικάζεται. Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,
καὶ πρεσβεῖά τε τὴν συνοικίαν ἔλαβε κατὰ τὴν διαθήκην,
καὶ τῷδε οὐχ ὅπως ἐγκαλεῖν ᾤετο δεῖν ἀλλ' ἐπῄνει, λαβὲ
τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

36 Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα χρήματ'
ἔχων ἐκ τῶν μισθώσεων καὶ ἐκ τῶν χρεῶν ὡς ἀπορῶν καὶ
πάντα ἀπολωλεκὼς ὀδυρεῖται, βραχέα ἡμῶν ἀκούσατε. ἔτος
γὰρ ἐκ μὲν τῶν χρεῶν ὁμοῦ τάλαντ' εἴκοσιν εἰσπέπρακται 956
ἐκ τῶν γραμμάτων ὧν ὁ πατὴρ κατέλιπεν, καὶ τούτων ἔχει
πλέον ἢ τὰ ἡμίσεα· πολλῶν γὰρ τὰ μέρη τὸν ἀδελφὸν
37 ἀποστερεῖ. ἐκ δὲ τῶν μισθώσεων, ὀκτὼ μὲν ἐτῶν ἃ Φορ-
μίων εἶχε τὴν τράπεζαν, ὀγδοήκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἑκάστου, τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης μισθώσεως· καὶ ταῦτά ἐστι
δέκα τάλαντα καὶ τετταράκοντα μναῖ· δέκα δ' ἐτῶν μετὰ
ταῦτα, ὧν ἐμίσθωσαν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ
Εὔφρονι καὶ Καλλιστράτῳ, τάλαντον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου.
38 χωρὶς δὲ τούτων, ἐτῶν ἴσως εἴκοσι τῆς ἐξ ἀρχῆς νεμεθεί-
σης οὐσίας, ἧς αὐτὸς ἐπεμελεῖτο, τὰς προσόδους, πλέον ἢ
μνᾶς τριάκοντα. ἐὰν δὲ πάντα συνθῆτε, ὅσα ἐνείματο,
ὅσα εἰσεπράξατο, ὅσ' εἴληφε μίσθωσιν, πλέον ἢ τετταρά-
κοντα τάλαντα εἰληφὼς φανήσεται, χωρὶς ὧν ἔτος εὖ πε-
ποίηκε, καὶ τῶν μητρῴων, καὶ ὧν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔχων
οὐκ ἀποδίδωσι πένθ' ἡμιταλάντων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν.
39 ἀλλὰ νὴ Δία ταῦθ' ἡ πόλις εἴληφε, καὶ δεινὰ πέπονθας
πολλὰ καταλελειτουργηκώς. ἀλλ' ἃ μὲν ἐκ κοινῶν ἐλει-

v. 2. ἐκείνοις — ἐγκαλεῖν] τούτοις — εἰπεῖν FΦ. 3. εἴπερ] εἰ FΦ. 4. τοῦτο r. 36, 3. ὀδύρεται FΣΦ. 5. γραμματείων FΦ. κατελειπεν Σ. 6. πλεῖον Σ, πλείω FΦ. ἡμίση Σ. γὰρ om r. 37, 1. ἀπεστέρει Σ, ἀποστερῶν r. 3. ὅλης τῆς r. 5. ἐμίσθωσαν ὕστερον] ἐμισθώσατο FΦ. καὶ Εὔφρονι om F. 38, 1. ἐτῶν ἴσως εἴκοσι] ἐκ τῶν οἴκων FΦ, ἐκ τῶν ἴσως εἴκοσι γρ FΦ. νεμηθείσης r. 3. δ' ἅπαντα r. 5. ὧν] τῶν FΦ. 39, 2. λελειτουργηκὼς Φ.

τούργεις τῶν χρημάτων, σὺ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀνηλώσατε
ἃ δ' ὕστερον, οὐκ ἔστιν ἄξια μὴ ὅτι δυοῖν ταλάντοιν
προσόδου, ἀλλ' οὐδ' εἴκοσι μνῶν. μηδὲν οὖν τὴν πόλιν
αἰτιῶ, μηδ' ἃ σὺ τῶν ὄντων αἰσχρῶς καὶ κακῶς ἀνήλω-
40 κας, ὡς ἡ πόλις εἴληφε, λέγε. ἵνα δ' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τό τε πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν εἴληφε, καὶ
τὰς λειτουργίας ἃς λελειτούργηκεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν
καθ' ἓν ἕκαστον. Λαβέ μοι τὸ βιβλίον τουτὶ καὶ τὴν 957
πρόκλησιν ταυτηνὶ καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

ΒΙΒΛΙΟΝ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

41 Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα εἰληφὼς καὶ χρέα πολ-
λῶν ταλάντων ἔχων, ὧν τὰ μὲν παρ' ἑκόντων τὰ δ' ἐκ
τῶν δικῶν εἰσπράττει, ἃ τῆς μισθώσεως ἔξω τῆς τραπέ-
ζης καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἣν κατέλιπε Πασίων, ὠφείλετο
ἐκείνῳ καὶ νῦν παρειλήφασιν οὗτοι, καὶ τοσαῦτ' ἀνηλω-
κὼς ὅσ' ὑμεῖς ἠκούσατε, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῶν προσό-
δων, μὴ ὅτι τῶν ἀρχαίων, εἰς τὰς λειτουργίας, ὅμως ἀλαζο-
42 νεύσεται καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ χορηγίας. ἐγὼ δ' ὡς μὲν
οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐρεῖ ἐπέδειξα, οἴομαι μέντοι, κἂν εἰ πάντα
ταῦτα ἀληθῆ λέγοι, κάλλιον εἶναι καὶ δικαιότερον τόνδε
ἀπὸ τῶν αὑτοῦ λειτουργεῖν ὑμῖν, ἢ τούτῳ δόντας τὰ τούτου,
μικρὰ τῶν πάντων αὐτοὺς μετασχόντας, τόνδε μὲν ἐν ταῖς
ἐσχάταις ἐνδείαις ὁρᾶν, τοῦτον δ' ὑβρίζοντα καὶ εἰς ἅπερ
43 εἴωθεν ἀναλίσκοντα. ἀλλὰ μὴν περί γε τῆς εὐπορίας, ὡς
ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κέκτηται, καὶ ὧν ἐρωτήσειν
ἔφησθα, πόθεν τὰ ὄντα κέκτηται Φορμίων, μόνῳ τῶν ὄν-
των ἀνθρώπων σοὶ τοῦτον οὐκ ἔνεστιν εἰπεῖν τὸν λόγον.
οὐδὲ γὰρ Πασίων ὁ σὸς πατὴρ ἐκτήσαθ' εὑρὼν οὐδὲ τοῦ
πατρὸς αὐτῷ παραδόντος, ἀλλὰ παρὰ τοῖς αὑτοῦ κυρίοις
Ἀντισθένει καὶ Ἀρχεστράτῳ τραπεζιτεύουσι πεῖραν δοὺς

40, 3. Λαβέ μοι om FΦ, μοι om Σ. 5. ταύτην Σr. 6. ΒΙ-ΒΛΙΟΝ om FΣΦr, πρόκλησις om r. 41, 2. ταλ. ἔτ' ἔχων FΦ. ὧν om r. 4. καταλέλοιπε r. 7. ἀλαζονεύεται r. 42, 2. ἀπέδειξα r. μέντοι] μὲν τοίνυν FΣΦ. ταῦτα πάντα Σ. 5. αὐτοὺς μετασχόντας Σr: μετασχόντας αὐτοὺς ς. 43, 2. κέκτησαι FΣΦr, 4. σοι om FΦ. ἔστιν r. 5. ὁ πατὴρ ὁ σὸς FΦ.

44ὅτι χρηςός ἐςι καὶ δίκαιος, ἐπιστεύθη. ἔςι δ᾽ ἐν ἐμπορίῳ
καὶ χρήμασιν ἐργαζομένοις ἀνθρώποις φιλεργὸν δόξαι καὶ
χρηςὸν εἶναι τὸν αὐτὸν θαυμαςὸν ἡλίκον. οὔτ᾽ οὖν ἐκείνῳ
τοῦθ᾽ οἱ κύριοι παρέδωκαν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἔφυ χρηστός, οὔτε
τῷδε ὁ σὸς πατήρ· "σὲ γὰρ ἂν πρότερον τοῦδε χρηστὸν958
ἐποίησεν, εἰ ἦν ἐπ᾽ ἐκείνῳ. εἰ δὲ τȣ̃το ἀγνοεῖς, ὅτι πίςις
ἀφορμὴ πασῶν ἐστὶ μεγίστη πρὸς χρηματισμόν, πᾶν ἂν
ἀγνοήσειας. χωρὶς δὲ τούτων πολλὰ καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ
σοὶ καὶ ὅλως τοῖς ὑμετέροις πράγμασι Φορμίων γέγονε χρή-
σιμος. ἀλλ᾽ οἶμαι, τῆς σῆς ἀπληστίας καὶ τοῦ σȣ̃ τρόπȣ
45τίς ἂν δύναιτο ἐφικέσθαι; καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς ȣ̓ λο-
γίζῃ πρὸς σεαυτὸν ὅτι ἔςιν Ἀρχεστράτῳ τῷ ποτὲ τὸν σὸν
πατέρα κτησαμένῳ υἱὸς ἐνθάδε, Ἀντίμαχος, πράττων ȣ̓
κατ᾽ ἀξίαν, ὃς οὐ δικάζεταί σοι οὐδὲ δεινά φησι πάσχειν,
εἰ σὺ μὲν χλανίδα φορεῖς, καὶ τὴν μὲν λέλυσαι τὴν δ᾽ ἐκ-
δέδωκας ἑταίραν, καὶ ταῦτα γυναῖκ᾽ ἔχων ποιεῖς, καὶ τρεῖς
παῖδας ἀκολούθους περιάγεις, καὶ ζῇς ἀσελγῶς ȣ̔́τως ὥςε
καὶ τȣ̀ς ἀπαντῶντας αἰσθάνεσθαι, αὐτὸς δ᾽ ἐκεῖνος πολ-
46λῶν ἐνδεής ἐςιν. ȣ̓δὲ τὸν Φορμίων᾽ ἐκεῖνος ȣ̓χ ὁρᾷ. καί-
τοι εἰ κατὰ τοῦτ᾽ οἴει σοι προσήκειν τῶν τούτȣ, ὅτι τοῦ
πατρός ποτ᾽ ἐγένετο τοῦ σοῦ, ἐκείνῳ προσήκει μᾶλλον ἢ
σοί· ὁ γὰρ αὖ σὸς πατὴρ ἐκείνων ἐγένετο, ὥςε καὶ σὺ καὶ
οὗτος ἐκείνου γίγνεσθε ἐκ τούτȣ τȣ̃ λόγȣ. σὺ δ᾽ εἰς τȣ̃θ᾽
ἥκεις ἀγνωμοσύνης, ὥσθ᾽ ἃ προσήκει σοι τοὺς λέγοντας
ἐχθρȣ̀ς νομίζειν, ταῦτ᾽ αὐτὸς ποιεῖς σ᾽ ἀνάγκην εἶναι λέ-
47γειν, καὶ ὑβρίζεις μὲν σαυτὸν καὶ τȣ̀ς γονέας τεθνεῶτας,
προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν, καὶ ἃ τῆς τȣ́των φιλανθρω-
πίας ἀπολαύσας εὕρετο ὁ σὸς πατὴρ καὶ μετὰ ταῦτα Φορ-
μίων οὑτοσί, ταῦτα ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν καὶ περιστέλλειν,
ἵνα "καὶ τοῖς δȣ̃σιν ὡς εὐσχημονέστατα ἐφαίνετο καὶ τοῖς959

44, 4. ταῦθ᾽ FΦr. 7. ἐφ. τῶν πασῶν r. πρὸς χρηματισμὸν] προσχηματισμὸν r. ἂν om r. 45, 1. δῆτα om FΦ. 2. ἑαυτὸν Σ. τὸν πατέρα τὸν σὸν FΦ. 4. φήσει δεινὰ FΦ. 6. ἑταίρα r. 8. αἰσχύνεσθαι Reiskius. 46, 1. οὐχ om FΦ. 4. ἐκείνου r. 5. τούτου] τοῦδε FΦ. 7. σ᾽ om Σ. 47, 2. ἃ] ἃ διὰ Σ. 3. τοῦτο r.

λαβοῦσιν ὑμῖν, ἄγεις εἰς μέσον, δεικνύεις, ἐλέγχεις, μόνον
48 οὐκ ὀνειδίζεις οἷον ὄντα σε ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι. εἶτ' εἰς
τοῦθ' ἥκεις μανίας (τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι;) ὥστ' οὐκ
αἰσθάνῃ ὅτι καὶ νῦν ἡμεῖς μὲν ἀξιοῦντες, ἐπειδήπερ ἀπηλ-
λάγη Φορμίων, μηδὲν ὑπόλογον εἶναι εἴ ποτε τοῦ σοῦ πα-
τρὸς ἐγένετο, ὑπὲρ σοῦ λέγομεν, σὺ δὲ μηδέποτ' ἐξ ἴσου
σοι γενέσθαι τοῦτον ἀξιῶν κατὰ σαυτοῦ λέγεις· ἃ γὰρ ἂν
σὺ δίκαια σαυτῷ κατὰ τούτου τάξῃς, τὰ αὐτὰ ταῦθ' ἥξει
κατὰ σοῦ παρὰ τῶν τὸν σὸν πατέρα ἐξ ἀρχῆς κτησαμένων.
Ἀλλὰ μὴν ὅτι κἀκεῖνος ἦν τινῶν, εἶτ' ἀπηλλάγη τὸν αὐ-
τὸν τρόπον ὅνπερ οὗτος ἀφ' ὑμῶν, λαβέ μοι ταυτασὶ τὰς
μαρτυρίας ὡς ἐγένετο Πασίων Ἀρχεστράτου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

49 Εἶτα τὸν σώσαντα μὲν ἐξ ἀρχῆς τὰ πράγματα καὶ
πολλὰ χρήσιμον αὐτὸν παρασχόντα τῷ πατρὶ τῷ τούτου,
τοσαῦτα δ' αὐτὸν τοῦτον ἀγαθὰ εἰργασμένον ὅσ' ὑμεῖς
ἀκηκόατε, τοῦτον οἴεται δεῖν ἑλὼν τηλικαύτην δίκην ἀδίκως
ἐκβάλλειν. οὐ γὰρ ἄλλο γ' ἔχοις οὐδὲν ἂν ποιῆσαι. εἰς μὲν
γὰρ τὰ ὄντα εἰ βλέπεις ἀκριβῶς, ταῦθ' εὑρήσεις ὧν ἐστιν,
50 ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι. ὁρᾷς τὸν Ἀρχί-
λοχον τὸν Χαριδήμου; ποτ' εἶχεν ἀγρόν, εἶτά γε νῦν πολ-
λοί· πολλοῖς γὰρ ἐκεῖνος ὀφείλων αὐτὸν ἐκτήσατο. καὶ τὸν
Σωσίνομον καὶ τὸν Τιμόδημον καὶ τοὺς ἄλλους τραπε-
ζίτας, οἵ, ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν
ἁπάντων τῶν ὄντων. σὺ δ' οὐδὲν οἴει δεῖν σκοπεῖν, οὐδ'
ὧν ὁ πατήρ σου πολλῷ βελτίων ὢν καὶ ἄμεινον φρονῶν 960
51 πρὸς ἅπαντ' ἐβουλεύσατο. ὅς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τοσούτῳ
τοῦτον ἡγεῖτο σοῦ πλείονος ἄξιον εἶναι καὶ σοὶ καὶ αὐτῷ
καὶ τοῖς ὑμετέροις πράγμασιν, ὥστε ἀνδρὸς ὄντος σοῦ τοῦ-
τον, οὐ σὲ τῶν μισθώσεων κατέλιπεν ἐπίτροπον καὶ τὴν

v. 1. ἐλέγχεις δεικνύεις FΦ. 48, 2. γάρ τι r. 3. καὶ om FΦr. 4. ὑπὸ λόγον r. 5. μήποτ' r. 6. σαυτοῦ] σοῦ F. 7. τὰ αὐτὰ om r. ἥκει r. 10. ταύτας r. 49, 2. παρασχόντα χρήσιμον αὐτὸν FΦ. 3. τοσαῦτα] ταῦτα r. 5. ἐκβαλεῖν r. ἔχοι Σ. ἂν om r. 6. ταῦθ'] αὐτὰ FΣΦ. 50, 1. ἐὰν r. 5. οἷ] οὓς r. ἐπεὶ Σ. 7. πολλῶν FΦ. 51, 3. ἡμετέροις r. 4. μισθώσεων] ἡμίσεων r et γρ FΦ. καταλείπει r.

γυναῖκα ἔδωκε καὶ ζῶν αὐτὸν ἐτίμα, δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τραπεζῖται μίσθωσιν οὐ φέροντες ἀλλ' αὐτοὶ αὑτοῖς ἐργαζόμενοι πάντες ἀπώλοντο, οὗτος δὲ μίσθωσιν φέρων δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα
52 μνᾶς ὑμῖν ἔσωσε τὴν τράπεζαν. ὧν ἐκεῖνος μὲν χάριν εἶχε, σὺ δ' οὐδένα ποιεῖ λόγον, ἀλλ' ἐναντία τῇ διαθήκῃ καὶ ταῖς ἀπ' ἐκείνης ἀραῖς γραφείσαις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐλαύνεις διώκεις συκοφαντεῖς. ὦ βέλτιστε, εἰ οἷόν τε σὲ τοῦτ' εἰπεῖν, οὐ παύσῃ, καὶ γνώσῃ τοῦθ', ὅτι πολλῶν χρημάτων τὸ χρηστὸν εἶναι λυσιτελέστερόν ἐστιν; σοὶ γοῦν, εἴπερ ἀληθῆ λέγεις, χρήματα μὲν τοσαῦτ' εἰληφότι πάντ' ἀπόλωλεν, ὡς φῄς· εἰ δ' ἦσθα ἐπιεικής, οὐκ ἄν ποτε αὐτὰ ἀνήλωσας.
53 Ἀλλ' ἔγωγε μὰ τὸν Δία καὶ θεοὺς πανταχῇ σκοπῶν οὐδὲν ὁρῶ, διότι ἂν σοὶ πεισθέντες [οὗτοι] τουδὶ καταψηφίσαιντο. τί γάρ; ὅτι πλησίον ὄντων τῶν ἀδικημάτων ἐγκαλεῖς; ἀλλ' ἔτεσι καὶ χρόνοις ὕστερον αἰτιᾷ. ἀλλ' ὅτι τοῦτον ἀπράγμων ἦσθα τὸν χρόνον; ἀλλὰ τίς οὐκ οἶδεν ὅσα πράγματα πράττων οὐ πέπαυσαι, οὐ μόνον δίκας ἰδίας διώκων οὐκ ἐλάττους ταυτησί, ἀλλὰ δημοσίᾳ συκοφαντῶν καὶ κρίνων τινάς; οὐχὶ Τιμομάχου κατηγόρεις; οὐχὶ Καλλίππου τοῦ νῦν ὄντος ἐν Σικελίᾳ; οὐ πάλιν Μένωνος; 961
54 οὐκ Αὐτοκλέους; οὐ Τιμοθέου; οὐκ ἄλλων πολλῶν; καίτοι πῶς ἔχει λόγον σὲ Ἀπολλόδωρον ὄντα πρότερον τῶν κοινῶν, ὧν μέρος ἠδικοῦ, δίκην ἀξιοῦν λαμβάνειν, ἢ τῶν ἰδίων ὧν νῦν ἐγκαλεῖς, ἄλλως τε καὶ τηλικούτων ὄντων, ὡς σὺ φῄς; τί ποτ' οὖν ἐκείνων κατηγορῶν τόνδ' εἴας; οὐκ ἠδικοῦ, ἀλλ' οἶμαι, συκοφαντεῖς νῦν. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων μάλιστ' εἰς τὸ πρᾶγμα εἶναι τούτων

v. 1. ζῶντα FΦ. 52, 2. ποιεῖς Φ. ἐναντία] ἐν αἰτίᾳ r. 3. τοῦ] τοῦ σοῦ r. συκοφαντεῖς διώκεις Σr. 5. ὅτι τῶν πολλῶν r. 6. ἐστιν om FΦ. σοὶ] σὺ FΦ et pr Σ. 8. φῄς] φησίν r. οὐκ ἄν ποτε] οὐδέποτε FΦ. 53, 1. καὶ τοὺς θεοὺς r. πανταχῇ] πάνθ' ἃ χρὴ r. 2. διὰ τί Σr. οὗτοι om FΣΦr. 3. ὅτι — ἐγκαλεῖς] ὅτι οὐ — ἐνεκάλεις Σr. 5. τούτων FΦ. ἀλλὰ] καὶ FΦ. εἶδεν F. 6. ἰδίας δίκας FΦ. 7. οὐδ' r. ἀλλὰ καὶ δ. FΦ. 8. οὐχὶ Κ.] οὐ κ. FΦ. 54, 4. ὡς] ὧν r.

μάρτυρας παρασχέσθαι· τὸν γὰρ συκοφαντοῦντα ἀεὶ τί χρὴ
55 νομίζειν νῦν ποιεῖν; καὶ νὴ Δία ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω πάνθ' ὅσα τοῦ τρόπου τοῦ Φορμίωνός ἐστι σημεῖα καὶ τῆς τούτου δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, καὶ ταῦτ' εἰς τὸ πρᾶγμ' εἶναι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ὁ μὲν γὰρ περὶ πάντ' ἄδικος τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, καὶ τοῦτον ἠδίκει· ὁ δὲ μηδένα μηδὲν ἠδικηκώς, πολλοὺς δὲ εὖ πεποιηκὼς ἑκὼν ἐκ τίνος ἂν εἰκότως τρόπου τοῦτον μόνον ἠδίκει τῶν πάντων; τούτων τοίνυν τῶν μαρτυριῶν ἀκούσαντες γνώσεσθε τὸν ἑκατέρου τρόπον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

56 Ἴθι δὴ καὶ τὰς πρὸς Ἀπολλόδωρον τῆς πονηρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἆρ' οὖν ὅμοιος οὑτοσί, σκοπεῖτε. Λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ ὅσα δημοσίᾳ χρήσιμος τῇ πόλει γέγονεν οὑτοσί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

57 Τοσαῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φορμίων χρήσιμος γεγονὼς καὶ τῇ πόλει καὶ πολλοῖς ὑμῶν, καὶ οὐδένα οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ κακὸν οὐδὲν εἰργασμένος, οὐδ' ἀδικῶν Ἀπολλόδωρον τουτονί, δεῖται καὶ ἱκετεύει καὶ ἀξιοῖ σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς συνδεόμεθα οἱ ἐπιτήδειοι ταῦθ' ὑμῶν. 962
ἐκεῖνο δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. τοσαῦτα γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήμαθ' ὑμῖν ἀνεγνώσθη προσευπορηκώς, ὅσ' οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς κέκτηται. πίστις μέντοι Φορμίωνι παρὰ τοῖς εἰδόσι καὶ τοσούτων καὶ πολλῷ πλειόνων χρημάτων ἐστί, δι' ἧς καὶ αὐτὸς αὑτῷ καὶ ὑμῖν χρήσιμός ἐστιν.
58 ἃ μὴ προῆσθε, μηδ' ἐπιτρέψητε ἀνατρέψαι τῷ μιαρῷ τούτῳ ἀνθρώπῳ, μηδὲ ποιήσητε αἰσχρὸν παράδειγμα ὡς τὰ τῶν ἐργαζομένων καὶ μετρίως ἐθελόντων ζῆν τοῖς βδελυροῖς

v. 1. νομίζειν χρὴ ποιεῖν νυνὶ FΦ. 55, 6. εἰκότως ἂν r. 7. μόνον ἂν ἠδ. r. 56, 1. τὰς] τὰ r. 3 et 6. οὗτος r. 57, 2. γεγονὼς τῇ πόλει r, τῇ πόλει γεγονὼς FΦ. 9. πολλῶν FΦ. 10. ἐστὶ om FΦ. 58, 1. ἃ] ἐὰν FΦ. προῆσθε r: πρόησθε ς. μήτ' F.

καὶ συκοφάνταις ὑπάρχει παρ᾽ ὑμῶν λαβεῖν· πολὺ γὰρ χρη-
σιμώτερα ὑμῖν παρὰ τῷδε ὄντα ὑπάρχει. ὁρᾶτε γὰρ αὐτοὶ
καὶ ἀκȣ́ετε τῶν μαρτύρων, οἷον ἑαυτὸν τοῖς δεηθεῖσι πα-
59ρέχει. καὶ τȣ́των οὐδὲν ἕνεκα τοῦ λυσιτελοῦντος εἰς χρή-
ματα πεποίηκεν, ἀλλὰ φιλανθρωπίᾳ καὶ τρόπȣ ἐπιεικείᾳ.
ȣ̃κȣν ἄξιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν τοιȣ̃τον ἄνδρα προέ-
σθαι τούτῳ, οὐδὲ τηνικαῦτα ἐλεεῖν ὅτ᾽ ȣ̓δὲν ἔσται τȣ́τῳ
πλέον, ἀλλὰ νῦν ὅτε κύριοι καθέςατε σῶσαι· ȣ̓ γὰρ ἔγωγ᾽
60ὁρῶ καιρόν, ἐν τίνι ἂν μᾶλλον βοηθήσειέ τις αὐτῷ. τὰ
μὲν ȣ̃ν πολλὰ ὧν Ἀπολλόδωρος ἐρεῖ, νομίζετ᾽ εἶναι λόγον
καὶ συκοφαντίας, κελεύετε δ᾽ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ἢ ὡς
οὐ διέθετο ταῦθ᾽ ὁ πατήρ, ἢ ὡς ἔστι τις ἄλλη μίσθωσις
πλὴν ἧς ἡμεῖς δείκνυμεν, ἢ ὡς ȣ̓κ ἀφῆκεν αὐτὸν διαλο-
γισάμενος τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων ἃ ἔγνω ὁ κηδεστὴς
ὁ τούτου καὶ ȣ̃τος αὐτὸς συνεχώρησεν, ἢ ὡς διδόασιν οἱ
νόμοι δικάζεσθαι τῶν οὕτω πραχθέντων, ἢ τῶν τοιȣ́των
61τι δεικνύναι. ἐὰν δ᾽ ἀπορῶν αἰτίας καὶ βλασφημίας λέγῃ
καὶ κακολογῇ, μὴ προσέχετε τὸν νȣ̃ν, μηδ᾽ ὑμᾶς ἡ τȣ́τȣ 963
κραυγὴ καὶ ἀναίδεια ἐξαπατήσῃ, ἀλλὰ φυλάττετε καὶ μέ-
μνησθε ὅσ᾽ ἡμῶν ἀκηκόατε. κἂν ταῦτα ποιῆτε, αὐτοί τ᾽
εὐορκήσετε καὶ τȣ̃τον δικαίως σώσετε, ἄξιον ὄντα νὴ τὸν
Δία καὶ θεοὺς ἅπαντας.

62 Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ τὰς μαρτυρίας
τασδί.

ΝΟΜΟΙ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἴομαι γὰρ ὑμᾶς ȣ̓δὲν
ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

37.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Πανταίνετος παρὰ Τηλεμάχου τινὸς ἐργαστήριον μεταλλικὸν ἐν Μαρωνείᾳ (τόπος δὲ οὗτος τῆς Ἀττικῆς) καὶ μετὰ τοῦ ἐρ-

v. 2. ὑμῖν om r. τῶι δέοντα F. 59, 1. εἵνεκα r. 4. πλέον τούτῳ FΦ. 5. νῦν] τοίνυν Σ. 60, 3. καὶ om r. ὑμῖν om Σ. 4. τις om FΦ. 5. ἧς] ἣν Σr. αὐτὸς r. 61, 5. τουτονὶ r. 6. καὶ τοὺς θεοὺς r. 62, 4. πλεῖον r. 5. Ἐξέρα τὸ ὕδωρ om Φ. ΥΠΟΘ. 2. ἐν] ἔχων ἐν Σ.

γαστηρίου τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν οἰκέτας ὠνούμενος, δανείζεται παρὰ μὲν Μνησικλέους τάλαντον, παρὰ δὲ Φιλέτου καὶ Πλειστορος πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς. καὶ ἦν ὠνητὴς ἐγγεγραμμένος ὁ Μνησικλῆς, καὶ τὰς ὠνὰς εἶχεν αὐτός. ὕστερον δὲ ἀπαιτούμενος τὸ ἀργύριον ὁ Πανταίνετος δευτέρους λαμβάνει δανειστάς, τόν τε παραγραφόμενον νῦν Νικόβουλον καὶ Εὔεργόν τινα, καὶ τούτοις ὑποθήκην δίδωσι τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ ἀνδράποδα. γραμματεῖον δὲ οὐχ ὑποθήκης ἀλλὰ πράσεως γράφεται. καὶ γίνεται πρατὴρ καὶ βεβαιωτὴς τοῖς δευτέροις δανεισταῖς ὁ πρότερος δεδανεικὼς ὁ Μνησικλῆς, ὁ τὰς ὠνὰς ἔχων. καὶ μισθοῦσι τῷ Πανταινέτῳ τά τε ἀνδράποδα καὶ τὸ ἐργαστήριον Εὔεργος καὶ ὁ Νικόβουλος ὡς 964
δεσπόται δῆθεν γεγονότες αὐτοῦ. τοσούτου δὲ μισθοῦσιν, ὅσον τὸ δάνειον τόκον ἐποίει. ἐδεδανείκεσαν μὲν γὰρ ἑκατὸν πέντε μνᾶς, ἔδει δὲ κατὰ μνᾶν τόκον εἶναι δραχμήν. ἑκατὸν οὖν καὶ πέντε δραχμὰς λαμβάνειν συνέθεντο· καὶ ἦν τῦτο τῷ μὲν ἔργῳ τόκος, τῷ δὲ ὀνόματι μίσθωσις. τούτων πραχθέντων ὁ μὲν Νικόβουλος ἀπεδήμησε, παρὰ δε τὴν ἀπουσίαν τὴν ἐκείνου Ἀθήνησι τάδε γίγνεται. ὁ Εὔεργος ὁ κοινωνὸς τῦ δανείσματος, αἰτιώμενος τὸν Πανταίνετον ὡς οὐδὲν τῶν συγκειμένων ἐθέλοντα ποιεῖν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον κατεῖχεν αὐτοῦ, καὶ δὴ ἀργύριον φυλάξας ἐκ τῶν μετάλλων Πανταινέτῳ κομιζόμενον, ὅπερ ἔμελλεν εἰς τὸ δημόσιον καταβάλλειν, ἀφείλετο τὸν κομίζοντα οἰκέτην βίᾳ· παρὸ καὶ διπλῆν εἰς τὸ δημόσιον κατέβαλεν, ὡς ἔφη, τὴν καταβολὴν ὁ Πανταίνετος, τῆς προσηκούσης προθεσμίας δι' Εὔεργον ἐκπεσών. ἐπὶ τούτοις καὶ δίκην ἔλαχε τῷ Εὐέργῳ βλάβης, καὶ εἷλεν αὐτόν. ὡς δὲ ἐπανῆκε καὶ ὁ Νικόβουλος ἐκ τῆς ἀποδημίας καὶ δανεισταὶ πολλοί τινες ἀνεφαίνοντο τοῦ Πανταινέτου πρότερον ἀγνοούμενοι, λόγων πολλῶν λεγομένων πέρας συνέβησαν, ὥστε Νικόβουλον μὲν καὶ Εὔεργον ἀπολαμβάνοντας ἑκατὸν καὶ πέντε μνᾶς ἀποστῆναι τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων, ταῦτα δὲ τοὺς ἑτέρους δανείσαντας ὠνεῖσθαι. πάλιν δὲ οὐκ ἐθελόντων τῶν δανειστῶν ὠνεῖσθαι τὰ κτήματα, εἰ μὴ πρατῆρες αὐτοὶ καὶ βεβαιωταὶ γίγνοιντο Νικόβουλος καὶ Εὔεργος, πείθεται ὁ Νικόβουλος καὶ ὑπ' αὐτοῦ Πανταινέτου, καθά φησιν, ἀξιούμενος, οὐ πρό- 965
τερον δὲ ἀνεδέξατο, πρὶν τοῦ Πανταίνετον ἄφεσιν αὐτῷ παντὸς ἐγκλήματος δοῦναι. ὁ δὲ Πανταίνετος ἔδωκε μὲν τὴν ἄφεσιν καὶ ἐπράθη τὰ κτήματα, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τούτῳ τὴν αὐτὴν ἥνπερ Εὐέργῳ δίκην εἴληχε, μεταλλικὴν ἐπιγραφόμενος τὴν δίκην ὡς δὴ τῶν τε τὰ μέταλλα ἐργαζομένων εἷς ὢν καὶ περὶ μέταλλον ἠδικημένος. ἐγκαλεῖ δὲ τῷ Νικοβούλῳ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων ἀφαιρέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου

v. 5. νῦν om Σ. 8. πατὴρ FΣ. 9. νισικλῆς F. 10. τὸ om FΣ. 13. οὖν om FΣ. πέντε] πεντήκοντα FΣ. 18. αὐτοῦ] αὐτό fortasse Σ. 20. ἀφείλατο F. 28. ὠνᾶσθαι F. 30. πείθεται οὖν ὁ FΣ. 35. ἐπιγραφόμενος Reiskius: ἐπιγράφοντες FΣ.

κομιζομένων, καὶ περὶ τῆς τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων πράσεως παρὰ τὰς συνθήκας γεγενημένης, καὶ μέντοι καὶ περὶ ἑτέρων τινῶν. ὁ δὲ Νικόβουλος παραγράφεται τὸν ἀγῶνα καθ' ἕνα μὲν ἐκεῖνον νόμον τὸν κελεύοντα, περὶ ὧν ἂν ἄφεσις καὶ ἀπαλλαγὴ γένηται, περὶ τούτων μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καθ' ἕτερον δὲ ἐκεῖνον, ὃς διαῤῥήδην καὶ σαφῶς ὁρίζει περὶ τίνων δεῖ τὰς μεταλλικὰς δίκας εἰσάγειν, ὧν οὐδὲν πεπονθότα Πανταίνετον ἀτόπως φησὶ μεταλλικὴν δικάζεσθαι δίκην. καὶ μὴν καὶ τρίτον παρέχεται νόμον, ὃς διαιρεῖ περὶ ποίων ἐγκλημάτων ποῖα χρὴ κρίνειν δικαστήρια καὶ ποίας ἀρχὰς εἰσάγειν τὰς δίκας· Πανταίνετον δέ φησι παρὰ τοῦτον ποιεῖν τὸν νόμον, ποικίλα ἐγκλήματα εἰς ταὐτὸν μίξαντα καὶ περὶ πάντων τῷ μεταλλικῷ δικαστηρίῳ τὴν κατηγορίαν ποιούμενον. τῷ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀφέσεως νόμῳ κατ' ἀρχὰς κέχρηται, τοῖς δὲ δύο τοῖς ἑτέροις ἐπὶ τοῦ τέλους, καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς καὶ λήγων εἰς ταύτην. ἐν δὲ μέσῳ τὴν εὐθυδικίαν πεποίηκεν, ἧς μέγιστον καὶ ἰσχυρότατόν ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἐπιδημῶν ἐτύγχα- 966
νε τότε Νικόβουλος, ὅτε Πανταίνετος ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς τότε Εὐέργῳ καὶ νῦν Νικοβούλῳ τὴν δίκην εἴληχεν.

Δεδωκότων ὦ ἄνδρες δικασταὶ τῶν νόμων παραγράψασθαι περὶ ὧν ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας δικάζηται, γεγενημένων ἀμφοτέρων μοι τούτων πρὸς Πανταίνετον τουτονὶ παρεγραψάμην, ὡς ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, οὐκ οἰόμενος δεῖν ἀφεῖσθαι τοῦ δικαίου τούτου, οὐδ', ἐπειδὰν ἐξελέγξω πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καὶ ἀφεικότα τοῦτον ἐμαυτὸν καὶ ἀπηλλαγμένον, ἐγγενέσθαι τούτῳ μὴ φάσκειν ἀληθῆ με λέγειν, καὶ ποιεῖσθαι τεκμήριον ὡς, εἴπερ ἐπράχθη τι τοιοῦτον, παρεγραψάμην ἂν αὐτόν, ἀλλ' ἐπὶ ταύτης τῆς σκήψεως εἰσελθὼν ἀμφότερα ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, καὶ ὡς οὐδὲν ἠδίκηκα τοῦτον καὶ ὡς παρὰ
2 τὸν νόμον μοι δικάζεται. εἰ μὲν οὖν ἐπεπόνθει τι τούτων Πανταίνετος ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, κατ' ἐκείνους ἂν τοὺς χρόνους εὐθὺς ἐφαίνετό μοι δικαζόμενος, ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο, οὐσῶν μὲν ἐμμήνων τούτων

v. 6. οὐδὲ F. 16. ἐκεῖνα] ἔπασχεν ἐκεῖνα Wolfius. τότε] τῷ τε FΣ. § 1, 3. τούτων om Σ. 9. ὡς εἴπερ] ὥσπερ FΦ. 10. ἐλθὼν FΦ. 11. ἠδικηκότα Σ. τοῦτον] τ' αὐτὸν Φ. 2, 3. εὐθὺς post δικαζόμενος ponunt FΦ. 4, ἐγίγνετο FΦ, τῶν δικῶν τούτων FΦ, τούτων τῶν δικαίων r,

τῶν δικῶν, ἐπιδημούντων δ' ἡμῶν ἀμφοτέρων, ἁπάντων δ' ἀνθρώπων εἰωθότων παρ' αὐτὰ τἀδικήματα μᾶλλον ἢ χρόνων ἐγγεγενημένων ἀγανακτεῖν. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἠδι- 968
κημένος, ὡς καὶ ὑμεῖς οἶδ' ὅτι φήσετε ἐπειδὰν τὰ πεπραγμένα ἀκούσητε, τῷ κατορθῶσαι τὴν πρὸς Εὔεργον δίκην ἐπηρμένος συκοφαντεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστι παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδείξαντα ὡς οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικῶ, καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω παρασχόμενον, πειράσασθαι σώζειν ἐμαυτόν.
3 δεήσομαι δὲ καὶ μέτρια καὶ δίκαια ὑμῶν ἁπάντων, ἀκοῦσαί τέ μου περὶ ὧν παρεγραψάμην εὐνοϊκῶς, καὶ προσέχειν ὅλῳ τῷ πράγματι τὸν νοῦν· πολλῶν γὰρ δικῶν ἐν τῇ πόλει γεγενημένων, οὐδένα πω δίκην οὔτ' ἀναιδεστέραν οὔτε συκοφαντικωτέραν οἴομαι φανήσεσθαι δεδικασμένον ἧς νῦν οὑτοσὶ λαχὼν εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. ἐξ ἀρχῆς δ', ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων ἅπαντα τὰ πραχθέντα διηγήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

4 Ἐδανείσαμεν πέντε καὶ ἑκατὸν μνᾶς ἐγὼ καὶ Εὔεργος, ὦ ἄνδρες δικασταί, Πανταινέτῳ τούτῳ ἐπ' ἐργαστηρίῳ τε ἐν τοῖς ἔργοις ἐν Μαρωνείᾳ καὶ τριάκοντα ἀνδραπόδοις. ἦν δὲ τοῦ δανείσματος τετταράκοντα μὲν καὶ πέντε μναῖ ἐμαί, τάλαντον δ' Εὐέργου. συνέβαινε δὲ τοῦτον ὀφείλειν Μνησικλεῖ μὲν Κολυττεῖ τάλαντον, Φιλέᾳ δ' Ἐλευσινίῳ
5 καὶ Πλείστορι πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς. πρατὴρ μὲν δὴ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν γίγνεται· καὶ γὰρ ἐώνητο ἐκεῖνος αὐτὰ τούτῳ παρὰ Τηλεμάχου τοῦ πρότερον κεκτημένου· μισθοῦται δ' οὑτοσὶ παρ' ἡμῶν τοῦ γιγνομένου τόκου τῷ ἀργυρίῳ, πέντε καὶ ἑκατὸν δραχμῶν τοῦ μηνὸς ἑκάστου. καὶ τιθέμεθα συνθήκας, ἐν αἷς ἥ τε μίσθωσις ἦν γεγραμμένη καὶ λύσις τούτῳ παρ'
6 ἡμῶν ἔν τινι ῥητῷ χρόνῳ. πραχθέντων δὲ τούτων ἐλαφη- 869

v. 4. καὶ om FΦ. οἶδ'] εὖ οἶδ' FΦ. 8. πειρᾶσθαι r, πειράσομαι FΦ. 3, 1. δίκαια καὶ μέτρια FΦr. 2. τ' ἐμοῦ r.
4, 1. εὐεργὸς r et hic et posthac. 4. δανείσματος] δεδανεικότος F. 5. ἐμοῦ r. 6. κολλυτεῖ Σ, κολυτεῖ r. φιλαίᾳ r.
5, 2. δὴ om FΦ. 4. οὗτος FΣΦ.

βολιῶνος μηνὸς ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος, ἐγὼ μὲν ἐκπλέων
εἰς τὸν Πόντον εὐθὺς ᾠχόμην, οὗτος δ' ἐνθάδε ἦν καὶ
Εὔεργος. τὰ μὲν δὴ πραχθέντα τούτοις πρὸς αὑτούς, ἕως
ἀπεδήμουν ἐγώ, οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ταὐτὰ λέ-
γουσιν οὔτ' ἀεὶ ταὐτὰ οὗτός γε, ἀλλὰ τοτὲ μέν φησιν ἐκπε-
σεῖν ὑπ' ἐκείνου βίᾳ παρὰ τὰς συνθήκας ἐκ τῆς μισθώ-
σεως, τοτὲ δὲ αὐτὸν αἴτιον αὑτῷ πρὸς τὸ δημόσιον γε-
7 νέσθαι τῆς ἐγγραφῆς, τοτὲ δ' ἄλλ' ὅ τι ἂν βούληται. ἐκεῖνος
δ' ἁπλῶς οὔτε τοὺς τόκους ἀπολαμβάνων οὔτε τῶν ἄλλων
τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ποιοῦντος οὐδὲν τούτου, ἐλθών, παρ'
ἑκόντος τούτου λαβὼν ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ· μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπελ-
θόντα τοῦτον ἥκειν τοὺς ἀμφισβητήσοντας ἄγοντα, αὐτὸς
δ' οὐχ ὑπεξελθεῖν ἐκείνοις, τοῦτον δ' οὐχὶ κωλύειν ἔχειν ὅσα
8 περ ἐμισθώσατο, εἰ ποιοίη τὰ συγκείμενα. τούτων μὲν δὴ
τοιούτους ἀκούω λόγους. ἐκεῖνο δ' οἶδ' ὅτι, εἰ μὲν οὗτος ἀληθῆ
λέγει καὶ δεινὰ πέπονθεν, ὥσπερ φησίν, ὑπὸ τοῦ Εὐέργου,
ἔχει δίκην ἧς ἐτιμήσατο αὐτός· εἷλε γὰρ αὐτὸν εἰσελθὼν
ὡς ὑμᾶς, καὶ οὐ δήπου τῶν αὐτῶν παρά τε τοῦ πεποιη-
κότος δίκαιός ἐστι δίκην λαβεῖν καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ μηδ' ἐπι-
δημοῦντος· εἰ δ' ὁ Εὔεργος ἀληθῆ λέγει, σεσυκοφάντηται
μέν, ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος, ἐγὼ δ' οὐδ' οὕτω τῶν αὐτῶν φεύ-
γοιμ' ἂν δίκην εἰκότως. ὡς οὖν ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω,
τούτων τοὺς μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ πρατὴρ ἦν ἡμῖν τῶν κτημάτων
ὅσπερ ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐώνητο, καὶ κατὰ τὰς συνθήκας οὗ- 969
τος ἐμισθώσατο ἡμέτερον ὂν τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ ἀν-
δράποδα, καὶ οὔτε παρῆν ἐγὼ τοῖς μετὰ ταῦτα πρὸς Εὔερ-
γον τούτῳ πραχθεῖσιν οὔτ' ἐπεδήμουν ὅλως, ἔλαχέ τε δίκην
ἐκείνῳ καὶ οὐδὲν πώποθ' ἡμῖν ἐνεκάλει, ἀκούετε τῶν μαρ-

v. 3. ἕως] ὡς FΦ. 5. φησιν om Σ. 7, 3. τῶν ἐν om Σ. 4. εἶχεν Σ. τὰ] τὰς r. 6. ὅσα παρεμισθώσατο pr Σ, ὅσα ἐμισθώσατο r. 8, 1. ποιῇ r. 4. εἰσελθὼν αὐτὸν FΦ. 6. ἐστὶ δίκαιος r. 9, 2. ὥσπερ r. ἐώνητο ὁ Μνησικλῆς κ. r. 5. τε τὴν δίκην r. 6. ἡμῖν πώποτε r.

10 τύρων, ὦ ἄνδρες δικασαί. ἐπειδὴ τοίνυν ἀφικόμην σχεδόν τι πάντ' ἀπολωλεκὼς ὅσα ἔχων ἐξέπλευσα, ἀκέσας καὶ καταλαβὼν τἔτον μὲν ἀφεστηκότα τὸν δ' Εὔεργον ἔχοντα καὶ κρατοῦντα ὧν ἐωνήμεθα, θαυμαστῶς ὡς ἐλυπήθην, ὁρῶν τὸ πρᾶγμά μοι περιεστηκὸς εἰς ἄτοπον· ἢ γὰρ κοινωνεῖν ἔδει τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐπιμελειῶν τῷ Εὐέργῳ, ἢ χρήσην ἀντὶ τἔτε τὸν Εὔεργον ἔχειν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον πάλιν μίσθωσιν γράφειν καὶ συμβόλαιον ποιεῖσθαι· τἔτων
11 δ' ἐδέτερον προῃρούμην. ἀηδῶς δ' ἔχων οἷς λέγω τἔτοις, ἰδὼν τὸν Μνησικλέα τὸν πρατῆρα τούτων ἡμῖν γεγενημένον, προσελθὼν ἐμεμφόμην αὐτῷ, λέγων οἷον ἄνθρωπον προὐξένησέ μοι, καὶ τὲς ἀμφισβητἕντας καὶ τί ταῦτ' ἐςὶν ἠρώτων. ἀκέσας δ' ἐκεῖνος τῶν μὲν ἀμφισβητἕντων κατεγέλα, συνελθεῖν δ' ἔφη τούτες βέλεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ συνάξειν αὐτὸς ἡμᾶς, καὶ παραινέσειν τούτῳ πάντα
12 ποιεῖν τὰ δίκαια ἐμοί, καὶ οἴεσθαι πείσειν. ὡς δὲ συνήλθομεν, τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ λέγειν; ἧκον δ' οἱ δεδανεικέναι φάσκοντες τούτῳ ἐπὶ τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις ἃ ἡμεῖς ἐπριάμεθα παρὰ Μνησικλέες, καὶ ἐδὲν ἦν ἁπλἕν ἐδ' ὑγιὲς τἔτων. πάντα δ' ἐξελεγχόμενοι ψευδῆ λέγοντες, καὶ τοῦ Μνησικλέους βεβαιἕντος ἡμῖν, προκαλοῦνται πρόκλησιν ἡμᾶς ὡς οὐ δεξομένους, ἢ κομίσα- 970
σθαι πάντα τὰ χρήματα παρ' αὐτῶν καὶ ἀπελθεῖν, ἢ διαλῦσαι σφᾶς ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλεν, αἰτιώμενοι πολλῷ πλείονος
13 ἄξια ἔχειν ὧν ἐδεδώκειμεν χρήματων. ἀκέσας δ' ἐγὼ παραχρῆμα, οὐδὲ βουλευσάμενος, κομίσασθαι συνεχώρησα, καὶ τὸν Εὔεργον ἔπεισα. ἐπεὶ δ' ἔδει τὰ χρήματα ἡμᾶς ἀπολαμβάνειν καὶ τὸ πρᾶγμ' εἰς τἔτο προῆκτο, ἐκ ἔφασαν μετὰ ταῦτα δώσειν οἱ τότ' ἐκεῖνα ἐπαγγελλόμενοι, εἰ μὴ

ἀ
10, 3. ἐφιστηκότα Φ, ἐφεστηκότα F. 4. θαυμαστὸν r.
εων
11, 7. αὐτὸς om FΦ. 12, 4. ἡμεῖς ἐπριάμεθα] ἠμεθα Σ. 9. ὑπὲρ] περὶ r. 13, 1. δεδώκειμεν r. 3. καὶ τὸν Εὔεργον ἔπεισα om r. ἐπειδὴ FΦr. ἡμᾶς τὰ χρήματα FΦ. 4. λαμβάνειν Φ. 5. ἐπαγγειλάμενοι Σ.

πρατῆρες γιγνοίμεθ' ἡμεῖς τῶν κτημάτων αὐτοῖς, νοῦν ἔχοντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατ' αὐτό γε τοῦτο· ἑώρων γὰρ ἡμᾶς οἷα ἐσυκοφαντούμεθ' ὑπὸ τούτȣ. Ὡς ȣ̓̃ν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ πρᾶγμ' ἐνταῦθ' εἱστήκει, καὶ τὰ μὲν χρήματα ȣ̓ προΐεντο ȣ̔̃ς ἐπήγαγεν ȣ̓̃τος, ἡμεῖς δ' εἰκότως ἐφαινόμεθα ὧν ἐωνήμεθα κρατεῖν, ἱκέτευεν ἐδεῖτο ἠντιβόλει πρατῆρας ἡμᾶς γενέσθαι. ἀξιοῦντος δὲ τȣ́τȣ καὶ πολλὰ δεηθέντος ἐμοῦ, καὶ τί οὐ ποιήσαντος; καὶ τοῦθ'
15 ὑπέμεινα. ὁρῶν δ' αὐτὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κακοήθη, καὶ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τοῦ Μνησικλέους κατηγορȣ̃ντα πρὸς ἡμᾶς, πάλιν δ' ᾧ φίλος ἦν τὰ μάλιςα, τῷ Εὐέργῳ, τȣ́τῳ προσκεκρουκότα, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἐγὼ κατέπλευσα, ἄσμενον φάσκοντα ἑωρακέναι με, ἐπεὶ δ' ἔδει τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐμοὶ πάλιν δυσκολαίνοντα, καὶ ἅπασι μέχρι τοῦ προλαβεῖν καὶ τυχεῖν ὧν δέοιτο φίλον ὄντα, μετὰ ταῦτα
16 δ' ἐχθρὸν καὶ διάφορον γιγνόμενον, ἠξίουν ἀπαλλαττό- 971 μενος καὶ πρατὴρ ὑπὲρ τῶν τȣ́τȣ τινῶν γιγνόμενος, πάντων ἀφεθεὶς τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀπαλλαγείς, οὕτω διαλύεσθαι. τούτων δὴ συγχωρηθέντων οὗτος μὲν ἀφῆκεν ἁπάντων ἐμέ, ἐγὼ δὲ πρατήρ, ὥσπερ ἐδεῖθ' ȣ̓̃τος, τῶν κτημάτων ἐγιγνόμην, καθάπερ αὐτὸς ἐπριάμην παρὰ Μνησικλέȣς. κομισάμενος δὲ τὰ ἐμαυτȣ̃, καὶ τȣ̃τον ȣ̓δ' ὁτιȣ̃ν ἀδικῶν, μὰ τȣ̀ς θεȣ́ς, ȣ̓δ' ἂν εἴ τι γένοιτο, ᾠήθην δίκην μοι λαχεῖν ποτὲ τουτονί.

17 Τὰ μὲν δὴ γεγενημένα, καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, καὶ δι' ἃ τὴν δίκην συκοφαντȣ́μενος παρεγραψάμην μὴ

ν. 1. γενοίμεθ' r. 3. ἡμᾶς om r. τούτων ΣΦ. 14, 4. γίγνεσθαι ΣΦ. 5. οὐχὶ Fr. 15, 1. ἀθ. καὶ κακοήθη Σ. 2. ἐξ — 4. καὶ τὸ μὲν om r. 3. ᾧ] ὡς FΦ. τῷ om FΦ. 5. ἐπειδὴ FΦ. δ' om pr Σ. 6. πάλιν om Φ. 7. προσλαβεῖν Σ. δεῖται r. 16, 2. ὑπὲρ] ὑπὸ F. τῶν om Φr. τινῶν om ΣΦ. 7. καὶ ἁ πάντων Σ. 4. δὴ] δὲ Σr. 5. με πάντων r. οὗτος] οὕτω r. 8. γίγνοιτο Σ. ᾠήθην ἂν δ. Σr. 9. τοῦτον r. 17, 2. δι' ἃ] διότι FΦ.

εἰσαγώγιμον εἶναι, ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικαςαί. παρασχόμενος δὲ μάρτυρας, οἳ παρῆσαν ἡνίκα ἀφιέμην ὑπὸ τούτου καὶ ἀπηλλαττόμην, ὡς οὐδ᾽ εἰσαγώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐςὶν ἡ δίκη, μετὰ ταῦτ᾽ ἐπιδείξω. Καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δή μοι καὶ τὴν τῶν ἐωνημένων μαρτυρίαν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι τούτȣ κελεύοντος αὐτὰ ἀπεδόμην οἷς ȣ̓̃τος ἐκέλευσεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

18 Οὐ τοίνυν μόνον ἡμῖν εἰσὶν ȣ̓̃τοι μάρτυρες ὡς ἀφείμεθα καὶ νῦν συκοφαντούμεθα, ἀλλὰ καὶ Πανταίνετος αὐτός. ὅτε γὰρ λαγχάνων Εὐέργῳ τὴν δίκην εἴασεν ἐμέ, τότ᾽ ἐμαρτύρει ȣ̓̃τος πρὸς ἐμὲ αὐτῷ μηδὲν ἔγκλημα ὑπόλοιπον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν δήπου τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων παρόντων ἀμφοῖν ὁμοίως ἐγκαλῶν τὸν μὲν εἴασε τῷ δ᾽ ἐδικάζετο. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ᾽ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν ȣ̔́τω πραχθέντων πάλιν λαγχάνειν, οἴομαι μὲν ὑμᾶς καὶ 922 μηδὲν εἰπόντος ἐμȣ̃ γιγνώσκειν, ὅμως δὲ λέγε αὐτοῖς καὶ τὸν νόμον τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

19 Ἀκȣ́ετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τȣ̃ νόμȣ λέγοντος ἄντικρυς, ὧν ἂν ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ τις, μηκέτι τὰς δίκας εἶναι. καὶ μὴν ὅτι γ᾽ ἀμφότερ᾽ ἐστὶ πεπραγμένα ταῦτα τούτῳ πρὸς ἡμᾶς, ἠκȣ́σατε τῶν μαρτύρων. ἁπάντων μὲν τοίνυν τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἀπειρημένων οὐ προσήκει δικάζεσθαι, οὐχ ἥκιστα δὲ τȣ́των. ἃ μὲν γὰρ τὸ δημόσιον πέπραχεν, ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὡς ἀδίκως ἢ ȣ̓ προσήκοντα πέπραχεν·
20 καὶ περὶ ὧν ἔγνω τὸ δικαστήριον, ἔςιν εἰπεῖν ὡς ἐξαπατηθὲν τȣ̃τ᾽ ἐποίησε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ νόμῳ

v. 2. δὲ τοὺς μάρτυρας Σr. 3. οὐδ᾽] οὐκ Σ. 5. ταύτην om r. 18, 1. μόνοι εἰσὶν ἡμῖν r. οὗτοι om r. 4. τότε μαρτυρεῖ FΦ. accentibus, ut saepe, caret Σ. εἶναι ὑπόλοιπον FΦ. 6. ὁμοίως] δ᾽ ὁμοίως Σ. 7. γ᾽ om FΦ. 10. τοῦτον r. 19, 1. του] καὶ τοῦ r. 3. ταῦτα om r. 6. οὐχ om Σr. πέπραχεν — πέπραχεν Σ. 7. ἢ om Σ. 20, 2. νόμῳ κειμένων κ. r.

καθ' ἑκάστου γένοιτ' ἄν τις εἰκότως λόγος. ἃ δ' αὐτὸς ἐπείσθη καὶ ἀφῆκεν, οὐκ ἔνι δήπουθεν εἰπεῖν οὐδ' αὐτὸν αἰτιάσασθαι ὡς οὐ δικαίως ταῦτ' ἐποίησεν. οἱ μὲν οὖν παρά τι τῶν ἄλλων τούτων δικαζόμενοι τοῖς ὑφ' ἑτέρων δικαίοις ὡρισμένοις οὐκ ἐμμένουσιν, ὁ δ' ὧν ἂν ἀφῇ πάλιν λαγχάνων τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ. διὸ πάντων μάλιστ' ἄξιον τούτοις χαλεπαίνειν.

21 Οὐκοῦν ὡς μὲν ἀφῆκέ με πάντων, ὅτε ἐγιγνόμην τῶν ἀνδραπόδων πρατήρ, ἐπέδειξα· ὅτι δ' οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι τούτων εἶναι δίκας, ἀκηκόατε ἀρτίως ἀναγιγνωσκομένου τοῦ νόμου. ἵνα δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μή τις οἴηται τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δικαίοις ἁλισκόμενόν με ἐπὶ τοῦτο ἀποχωρεῖν, καὶ καθ' ἕκαστον ὧν ἐγκαλεῖ βούλομαι δεῖξαι αὐτὸν
22ψευδόμενον. Λέγε δ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ὅ μοι δικάζεται.

ΕΓΚΛΗΜΑ. Ἔβλαψέ με Νικόβουλος ἐπιβουλεύσας ἐμοὶ καὶ 973 τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐμῇ, ἀφελέσθαι κελεύσας Ἀντιγένη τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην τὸ ἀργύριον τοῦ ἐμοῦ οἰκέτου, ὃ ἔφερε καταβολὴν τῇ πόλει τοῦ μετάλλου ὃ ἐγὼ ἐπριάμην ἐνενήκοντα μνῶν, καὶ αἴτιος ἐμοὶ γενόμενος ἐγγραφῆναι τὸ διπλοῦν τῷ δημοσίῳ.

23 Ἐπίσχες. Ταυτὶ πάντα, ἃ νῦν ἐγκέκληκεν ἐμοί, πρότερον τὸν Εὔεργον αἰτιασάμενος τὴν δίκην εἷλεν. μεμαρτύρηται μὲν δὴ καὶ ἐν ἀρχῇ μοι τοῦ λόγου πρὸς ὑμᾶς ὡς ἀπεδήμουν, ὅτε τούτοις αἱ πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνοντο διαφοραί· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τούτου δῆλόν ἐστιν. οὐδαμοῦ γὰρ ὡς ἐγώ τι πεποίηκα τούτων ἔγραψεν, ἀλλ' ὑπογράψας ἐπιβουλεῦσαί με αὐτῷ καὶ τῇ οὐσίᾳ προστάξαι μέ φησι τῷ παιδὶ ταῦτα ποιεῖν, ψευδόμενος· πῶς γὰρ ἐγὼ προσέταξα, ὃς ὅτε ἐξέπλεον τῶν γενησομένων ἐνταῦθ' οὐδ' ὁτιοῦν δή-
24πουθεν ᾔδειν; εἶτα καὶ πόση μωρία, λέγοντα ὡς ἐπεβούλευον ἀτιμῶσαι καὶ τὰ ἔσχατα πρᾶξαι, οἰκέτῃ με ταῦτα προστάξαι γεγραφέναι, ἃ οὐδὲ πολίτης πολίτην δύναιτ' ἂν

v. 2. αἰτιᾶσθαι r. 5. ἂν om Σ. 21, 1. ἐγενόμην r. 5. ἀναλισκόμενον Φ, ἂν ἁλισκόμενον F. τούτου FΦ, τούτω r. 7. αὐτό μοι τὸ FΦ. 22, 2. μοι Φ. 3. ἀντιγένην FΦr. 5. ἐνενήκοντα r: ἐννενήκοντα ς. 23, 1. μοι FΦ. 4. ἐγένοντο r. 6. ἔγωγέ F. 7. με ante φησὶ om FΣΦ. 9. ὅτε] ὅτε ἐγὼ F. ᾔδειν δήπουθεν FΦr. 24, 1. πόση μωρίαι Σ. 2. με] μετὰ FΣΦr.

ποιῆσαι; τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; οὐκ ἔχων, οἶμαι, κατ' οὐδὲν
διὰ τὴν ἀποδημίαν εἰς ἐμὲ τούτων ἀνενεγκεῖν τι, συκο-
φαντεῖν δὲ βουλόμενος, ὡς προσέταξα ἐνέγραψεν· οὐδὲ γὰρ
λόγος ἦν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐποίησεν. *Λέγε τἀκόλουθον.*

25 ΕΓΚΛΗΜΑ. καὶ ἐπειδὴ ὦφλον ἐγὼ τῷ δημοσίῳ, καταστήσας
Ἀντιγένη τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν τὸ ἐπὶ
Θρασύλλου κύριον τῶν ἐμῶν, ἀπαγορεύοντος ἐμοῦ.

"Ἐπίσχες. Πάλιν ταυτὶ πάντα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πράγμα- 974
τος ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος. γέγραφε γὰρ καταστῆσαι
μὲν ἐμέ, ἀπαγορεύειν δὲ αὐτόν. ταῦτα δ' οὐχ οἷόντε τὸν
μὴ παρόντα· οὔτε γὰρ καθίστην ἐγὼ ὅ γε ὢν ἐν τῷ Πόντῳ,
26 οὔτ' ἀπηγόρευεν οὗτος τῷ μὴ παρόντι· πῶς γάρ; πῶς οὖν
εἰς ἀνάγκην ἦλθε ταῦθ' οὕτω γράψαι; Εὔεργος τότ', οἶμαι,
πλημμελῶν ὧν δέδωκε δίκην, συνήθως ἔχων ἐμοὶ καὶ γνώ-
ριμος ὢν κατέστησε τὸν οἰκέτην οἴκοθεν λαβὼν παρ' ἐμοῦ
φυλάττειν ὡς αὐτόν. εἰ μὲν οὖν ἔγραψε τἀληθές, γέλως
ἂν ἦν· τί γάρ, εἰ κατέστησεν Εὔεργος, ἐγώ σε ἀδικῶ; φεύ-
γων δὲ τοῦτο τοιαῦτ' ἠνάγκασται γράφειν, ἵν' ᾖ πρὸς ἐμὲ
αὐτῷ τὸ ἔγκλημα. *Λέγε τὰ ἐφεξῆς.*

27 ΕΓΚΛΗΜΑ. πείσας τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς καθίζεσθαι εἰς
τὸν κεγχρεῶνα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ.

Ἐπίσχες. Τουτὶ παντελῶς ἤδη καὶ ἀναιδές ἐστιν· οὐ
γὰρ μόνον ἐκ τοῦ προκαλεῖσθαι τούτους παραδοῦναι, τοῦτον
δὲ μὴ ἐθέλειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάντων δῆλόν ἐστι ψεῦδος ὄν.
τίνος γὰρ ἕνεκ' ἔπειθον; ἵνα νὴ Δί' αὐτοὺς κτήσωμαι.
ἀλλ' αἱρέσεώς μοι δοθείσης ἢ ἔχειν ἢ κομίσασθαι τὰ ἐμαυ-
τοῦ, εἱλόμην κομίσασθαι, καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται. *Λέγε*
δὲ τὴν πρόκλησιν ὅμως.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

28 Ταύτην τοίνυν οὐχὶ δεξάμενος τὴν πρόκλησιν ἀλλὰ

v. 4. τοῦτο ποιήσει FΦ. 26, 2. ὁ εὔεργος Σr. τότ'] ταῦ-
τα r. 3. ἔδωκε Σ. 4. τὸν] τὸν r. 6. ἐγώ σε] ἔγωγ' r.
7. ἐπηνάγκασται r. 8. αὐτῶν r. 27, 1. καθέζεσθαι FΦ. 3. Ἐπί-
σχες om ΣΦ. 4. τούτους] τούτου F. 7. ἔχειν] κτήσασθαι FΦ.
8. εἱλόμην κομίσασθαι om Σ. 9. δὲ] δὴ FΣΦ. ὅμως τὴν
πρόκλησιν r.

φυγών, σκέψασθε οἷον εὐθέως μετὰ ταῦτ' ἐγκαλεῖ. Λέγε τὸ ἐχόμενον.

ΕΓΚΛΗΜΑ. καὶ κατεργασάμενος τὴν ἀργυρῖτιν, ἣν οἱ ἐμοὶ οἰκέται εἰργάσαντο, καὶ ἔχων τὸ ἀργύριον τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀργυρίτιδος.

"Ἐπίσχες. Πάλιν ταῦτα πῶς ἔνεστ' ἐμοὶ πεπρᾶχθαι τῷ 975
μὴ παρόντι, καὶ περὶ ὧν Εὐέργου κατεδικάσω; Λέγε δ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημα ἑξῆς.

29 ΕΓΚΛΗΜΑ. καὶ ἀποδόμενος τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν καὶ τοὺς οἰκέτας παρὰ τὰς συνθήκας, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ.

Ἐπίσχες. Τουτὶ πολὺ πάνθ' ὑπερβέβληκε τἄλλα. πρῶτον μὲν γὰρ παρὰ τὰς συνθήκας φησίν, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ. αὗται δ' εἰσὶ τίνες; ἐμισθώσαμεν τῶν τόκων τῶν γιγνομένων τούτῳ τὰ ἡμέτερα ἡμεῖς, καὶ ἄλλο οὐδέν· πρατὴρ μὲν γὰρ ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν ἐγεγόνει τούτου παρόντος
30 καὶ κελεύοντος. μετὰ ταῦτα δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμεῖς ἑτέροις ἀπεδόμεθα, ἐφ' οἷσπερ αὐτοὶ ἐπριάμεθα, οὐ μόνον κελεύοντος ἔτι τούτου ἀλλὰ καὶ ἱκετεύοντος· οὐδεὶς γὰρ ἤθελε δέχεσθαι τοῦτον πρατῆρα. τί οὖν αἱ τῆς μισθώσεως ἐνταῦθα συνθῆκαι; τί τοῦτο, ὦ φαυλόταθ' ἀνθρώπων, ἐνέγραψας; ἀλλὰ μὴν ὅτι σοῦ κελεύοντος καὶ ἐφ' οἷσπερ ἐωνήμεθα αὐτοὶ πάλιν ἀπεδόμεθα, λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

31 Μαρτυρεῖς τοίνυν καὶ σύ· ἃ γὰρ ἡμεῖς πέντε καὶ ἑκατὸν μνῶν ἐωνήμεθα, ταῦθ' ὕστερον τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἀπέδου σύ· καίτοι τίς ἂν καθάπαξ πρατῆρά σ' ἔχων σοὶ δραχμὴν ἔδωκε μίαν; Ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

32 Ἔχων μὲν τοίνυν ἣν ἐπείσθη τῶν αὐτοῦ τιμήν, δεηθεὶς δ' ἐμοῦ τότε γενέσθαι πρατῆρα "καθ' ὃ συνέβαλον ἀργύ- 976

v. 1. φεύγων r. 4. οἰκέται] ἐργάται FΦ. κατειργάσαντο r. τὸ ante ἐκ om FΣΦ. 6. ἐπίσχες om FΣΦ. μοι FΦ. 8. αὐτοῖς r. ἐφεξῆς r, om Σ. 29, 2. πρός με Σ. 3. ὑπερβέβηκε r. 4. πρός με r. 30, 1. δὲ om FΦ. 2. ἐφ' — ἐπριάμεθα in γρ FΦ. 4. ἐνδέχεσθαι r. 5. τί] καὶ τί Φ. 6. ἐωνήμεθα] ἀπεδόμεθα Σr. 31, 4. πρατῆρά σ'] πρατῆρας FΦ. 5. μοι καὶ τούτων r. 32, 2. δ' ἐμοῦ r: δέ μου s.

ριον, αὐτὸς δυοῖν ταλάντοιν προσδικάζεται. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐγκλημάτων ἔτ' ἐστὶ δεινότερα. Λέγε δή μοι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐγκλήματος.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

33 Ἐνταυθὶ πόλλ' ἄττα καὶ δεινά μοι ἅμα ἐγκαλεῖ· καὶ γὰρ αἰκίαν καὶ ὕβριν καὶ βιαίων καὶ πρὸς ἐπικλήρους ἀδικήματα. τούτων δ' εἰσὶν ἑκάστου χωρὶς αἱ δίκαι καὶ οὔτε πρὸς ἀρχὴν τὴν αὐτὴν οὔθ' ὑπὲρ τιμημάτων τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ μὲν αἰκία καὶ τὰ τῶν βιαίων πρὸς τοὺς τετταράκοντα, αἱ δὲ τῆς ὕβρεως πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅσα δ' εἰς ἐπικλήρους, πρὸς τὸν ἄρχοντα. οἱ δὲ νόμοι καὶ τούτων διδόασι τὰς παραγραφὰς ἀντιλαγχάνειν, περὶ ὧν οὐκ εἰσὶν εἰσαγωγεῖς. Λέγε δ' αὐτοῖς τουτονὶ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

34 Τοῦτο τοίνυν ἐμοῦ παραγεγραμμένου πρὸς τῇ ἄλλῃ παραγραφῇ, καὶ οὐκ ὄντων εἰσαγωγέων τῶν θεσμοθετῶν ὑπὲρ ὧν λαγχάνει Πανταίνετος, ἐξαλήλιπται καὶ οὐ πρόσεστι τῇ παραγραφῇ. τὸ δ' ὅπως ὑμεῖς σκοπεῖτε· ἐμοὶ μὲν γάρ, ἕως ἂν ἔχω τὸν νόμον αὐτὸν δεικνύναι, οὐδ' ὁτιοῦν διαφέρει· οὐ γὰρ τὸ γιγνώσκειν καὶ συνιέναι τὰ δίκαια ὑμῶν ἐξαλεῖψαι δυνήσεται.

35 Λαβὲ δὴ καὶ τὸν μεταλλικὸν νόμον· καὶ γὰρ ἐκ τούτου δείξειν οἴομαι οὐκ οὖσαν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην, χάριτός τε ὢν μᾶλλον ἄξιος ἢ τοῦ συκοφαντεῖσθαι. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος σαφῶς ὁ νόμος διείρηκεν ὧν εἶναι δίκας προσήκει μεταλλικάς. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος, ἐάν τις ἐξείλλῃ τινὰ τῆς ἐργασίας, ὑπόδικον ποιεῖ· ἐγὼ δ' οὐχ ὅπως αὐτὸς 977
ἐξείλλω τοῦτον, ἀλλ' ὧν ἄλλος ἀπεστέρει, τούτων ἐγκρατῆ

οἱ

33, 1. ἐνταυθι F, ἐνταυθοῖ r. ἅμα ἐγκαλεῖ] ἄλλα ἐγκαλεῖ Σ. ἐγκαλεῖ ἅμα r. 2. αικιιαν Σ. 4. τὴν αὐτὴν ἀρχὴν r. 5. τὰ περὶ τῶν r. 7. εἰς om Σ. 9. δ' om Φr. τοῦτον FΦr.
34, 4. μὲν om r. 5. τὸν νόμον αὐτὸν] τοῦτον τὸν νόμον FΦ, τὸν νόμον τοῦτον r. 35, 1. δή μοι καὶ r. 3. μᾶλλον] μάλιστ' Φ. 5. ὁ νόμος σαφῶς FΦ. 6. ἐξειλλη — ἐξειλλω r. 7. τῆς] ἐκ τῆς r. 8. τοῦτον om Σ. ὑποστερεῖ FΦ. τοῦτον FΦ.

κατέστησα καὶ παρέδωκα, καὶ πρατὴρ τούτου δεηθέντος
36ἐγενόμην. ναί, φησίν· ἀλλὰ κἂν ἄλλο τι ἀδικῇ τις περὶ
τὰ μέταλλα, καὶ τέτων εἰσὶ δίκαι. ὀρθῶς γ', ὦ Πανταί-
νετε· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐςιν; ἂν τύφῃ τις, ἂν ὅπλα ἐπιφέρῃ,
ἂν ἐπικατατέμνῃ τῶν μέτρων ἐντός. ταῦτ' ἐςὶ τἆλλα, ὧν
οὐδὲν δήπε πέπρακται πρὸς ὑμᾶς ἐμοί, πλὴν εἰ τὲς κο-
μιζομένους ἃ προεῖντό σοι μεθ' ὅπλων ἥκειν νομίζεις.
εἰ δὲ ταῦθ' ἡγῇ, πρὸς ἅπαντας τὲς προϊεμένες τὰ ἑαυ-
37τῶν εἰσί σοι δίκαι μεταλλικαί. ἀλλ' ἐ δίκαιον. φέρε γάρ,
ὅστις ἂν μέταλλον παρὰ τῆς πόλεως πρίηται, τὲς κοινὲς
παρελθὼν νόμους, καθ' οὓς καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν
πᾶσι προσήκει δίκας, ἐν ταῖς μεταλλικαῖς δικάσεται; τί δέ,
ἂν δανείσηται παρά τε; τί δέ, ἂν κακῶς ἀκέσῃ; ἂν πλη-
γὰς λάβῃ; ἂν κλοπὴν ἐγκαλῇ; ἂν προεισφορὰν μὴ κομίζη-
38ται; ἂν ὅλως ἄλλο τι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ τὰς με-
ταλλικὰς εἶναι δίκας τοῖς κοινωνοῦσι μετάλλου καὶ τοῖς
ἕτερον συντρήσασιν εἰς τὰ τῶν πλησίον καὶ ὅλως τοῖς ἐρ-
γαζομένοις τὰ μέταλλα καὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποιοῦσι,
τῷ δὲ δανείσαντι Πανταινέτῳ, καὶ ταῦτ' ἀπειληφότι γλί-
σχρως καὶ μόλις παρὰ τούτε, ἐκ εἶναι δίκην μεταλλικὴν
προσφευκτέον οὐδ' ἐγγύς.

39 Ὡς μὲν ἐν ἔτ' ἠδίκηκα τοῦτον ἐδὲν ἔτ' εἰσαγώγιμος
ἐκ τῶν νόμων ἐςὶν ἡ δίκη, ταῦτ' ἄν τις σκοπῶν ῥᾳδίως
γνοίη. ἐδὲν τοίνυν δίκαιον ἔχων ἐδὲ καθ' ἓν λέγειν ὑπὲρ978
ὧν ἐγκαλεῖ, ἀλλὰ καὶ ψευδῆ γεγραφὼς εἰς τὸ ἔγκλημα καὶ
περὶ ὧν ἀφῆκε δικαζόμενος, τε ἐξελθόντος ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι μηνός, ἐπειδὴ ἔμελλον εἰσιέναι τὴν δίκην, ἤδη τῶν
δικαστηρίων ἐπικεκληρωμένων, προσελθὼν καὶ περιςήσας

36, 1. ἐγενόμην ὑπὲρ τούτου ναί r. ἄλλος τις ΣΦ, ἄλλος τι F. τις] τι Φ. 3. τυφῇ r, ὑφῇ Σ, ὑφάψῃ FΦ. 5. πέπρακται δή-που r. εἰ] εἰ μὴ FΦ. 6. προΐεντο οἱ r. 7. πάντας r. προει-μένους FΦ, προϊεμένους σοι r. 37, 4. μετ. δίκαις δικάσεται r. τί δὲ om Σ. 5. ἐὰν — ἐὰν — ἐὰν r. δανείσηταί τις π r. 6. κομίσηται r. 38, 1. ὅλως] ἄλλως Σ, om r. 2. δίκας εἶναι r. 3. τὰ] τὸ r. 5. ταῦτ'] αὐτ' Σ. 7. προσφθεγκτέον r. 39, 3. λέγειν οὐδὲ καθ' ἓν FΦ. 6. μηνὸς ante ὦ ponit Σ. ἔμελλεν r. ἤδη om r. 7. ἐπικεχυρωμένων F. (λη)

τὺς μεθ' ἑαυτῦ, τὸ ἐργαςήριον τῶν συνεςώτων, πρᾶγμα
40 ποιεῖ πάνδεινον. ἀναγιγνώσκει μοι πρόκλησιν μακράν, ἀξιῶν, ὅν φησιν οἰκέτην ταῦτα συνειδέναι, βασανίζεσθαι, κἂν μὲν ᾖ ταῦτ' ἀληθῆ, τὴν δίκην ἀτίμητον ὄφλειν αὐτῷ, ἐὰν δὲ ψευδῆ, τὸν βασανιςὴν Μνησικλέα ἐπιγνώμονα εἶναι τῆς τιμῆς τῦ παιδός. λαβὼν δ' ἐγγυητὰς τύτων παρ' ἐμῦ, καὶ σημηναμένυ τὴν πρόκλησιν ἐμῦ, ὐχ ὡς δίκαιον
41 ὄν· πῦ γὰρ ἐςι δίκαιον ἐν οἰκέτυ σώματι καὶ ψυχῇ ἢ δύο ὠφληκέναι τάλαντα ἢ μηδὲν τὸν συκοφαντοῦντα ζημιῦσθαι; ἀλλ' ἐγὼ πολλῷ τῷ δικαίῳ περιεῖναι βυλόμενος συνεχώρυν. καὶ μετὰ ταῦτα προσκαλεῖται μέν με τὴν δίκην πάλιν, ἐπειδὴ θᾶττον ἀνείλετο τὰς παρακαταβολάς· ὕτως εὐθὺς ἦν δῆλος ὐδ' οἷς αὐτὸς ὡρίσατο ἐμμένων δικαίοις.
42 ἐπειδὴ δ' ἥκομεν πρὸς τὸν βασανιςήν, ἀντὶ τῦ τὴν πρόκλησιν ἀνοίξας δεῖξαι τὰ γεγραμμένα καὶ κατὰ ταῦτα πράττειν ὅ τι δόξαι (διὰ γὰρ τὸν θόρυβον τὸν τότε καὶ τὸ μέλλειν καλεῖσθαι τὴν δίκην τοιοῦτον ἦν· προκαλοῦμαί σε ταυτί· δέχομαι· φέρε τὸν δακτύλιον· λαβέ· τίς δ' ἐγγυητής; ὑτοσί· οὐδὲν οὔτ' ἀντίγραφον ὔτ' ἄλλο ὐδὲν ἐποιησάμην τοιοῦτον) ἀντὶ δὲ τοῦ ταῦθ' ὕτως ὥσπερ λέγω πράττειν ἑτέραν ἧκεν ἔχων πρόκλησιν, ἀξιῶν αὐτὸς βασανίζειν τὸν 979
ἄνθρωπον, καὶ ἐπιλαβόμενος εἷλκε, καὶ ἐνέλιπεν ὐδὲν ἀσελ-
43 γείας. καὶ ἔγωγ' ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡλίκον ἐστὶ πλεονέκτημα τὸ καταπεπλῆχθαι τὸν βίον. ἐγὼ γὰρ ἐμαυτὸν ταῦτα πάσχειν ἐδόκυν καταφρονύμενος τῷ ἁπλῶς καὶ ὡς πέφυκα ζῆν, καὶ δίκην διδόναι παμμεγέθη ταῦτ' ἀνεχόμενος· ὅτι δ' ὐκ ἠναγκαζόμην, παρ' ἃ ἡγύμην δίκαια εἶναι, ἀντιπροκαλεῖσθαι, καὶ τὸν οἰκέτην παρεδίδυν. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὴν πρόκλησιν.

ν. 1. ἐργ. συνεστηκότων FΦ. 40, 4. Μνησικλέα om r. τῆς τιμῆς εἶναι r. 41, 1. ψυχὴν FΦ. ἢ δύο ὠφληκέναι] ὠφληκέναι δύο FΦ. 6. δικαίοις ἐμμένων r. 42, 3. τὸν ante τότε om FΣΦ. μέλλον r. 5. δέχομαι om r. φέρε δὴ τὸν Σ. 5. οὔτ'] οὐδὲ Φ. 7. δὲ] δὴ FΦr. 8. ἧκεν ἑτέραν r. 9. ἐνέλειπεν Σ. 43, 2. τὸ om FΦ. 3. ἐμαυτῷ r. μεταφρονούμενος F. 5. παρ' ἃ ἡγούμην] παρηγούμην r. 6. ἀντιπροσκαλεῖσθαι FΦ, ἀντιπροκαλέσασθαι r.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

44 Φυγὼν μὲν τοίνυν ταῦτα, φυγὼν δ' ἃ τὸ πρῶτον αὐτὸς προὐκαλέσατο, ἔγωγε ὅ τι ποτ' ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς θαυμάζω. ἵνα δ' εἰδῆτε ὑφ' οὗ φησὶ καὶ τὰ δεινὰ πεπονθέναι, θεάσασθε. οὗτός ἐστιν ὁ Πανταίνετον ἐκβαλών, οὗτός ἐστιν ὁ κρείττων τῶν φίλων τῶν Πανταινέτου καὶ τῶν νόμων. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐπεδήμουν, οὐδ' αὐτὸς ἐγκαλεῖ.

45 Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ δι' ὧν τοὺς πρότερον δικαστὰς ἐξαπατήσας εἷλε τὸν Εὔεργον εἰπεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι καὶ νῦν οὐδὲν οὔτ' ἀναιδείας οὔτε τοῦ ψεύδεσθαι παραλείψει. πρὸς δὲ τούτοις καὶ περὶ ὧν ἐμοὶ δικάζεται νυνὶ τὰς αὐτὰς οὔσας ἀπολογίας εὑρήσετε· ὅσπερ ἔλεγχος ἀκριβέστατός ἐστιν ὑπὲρ τοῦ τότ' ἐκεῖνον σεσυκοφαντῆσθαι. οὗτος γὰρ ᾐτιάσατο ἐκεῖνον πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις ἐλθόντ' εἰς ἀγρὸν ὡς αὑτὸν ἐπὶ τὰς ἐπικλήρους εἰσελθεῖν καὶ τὴν μητέρα τὴν αὑτοῦ, καὶ τοὺς νόμους ἧκεν ἔχων τοὺς τῶν ἐπικλή-
46 ρων πρὸς τὸ δικαστήριον. καὶ πρὸς μὲν "τὸν ἄρχοντα, ὃν 98
τῶν τοιούτων οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐπιμελεῖσθαι καὶ παρ' ᾧ τῷ μὲν ἠδικηκότι κίνδυνος περὶ τοῦ τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι μετ' οὐδεμιᾶς ζημίας ἡ βοήθεια, οὐδέπω καὶ τήμερον ἐξήτασται, οὐδ' εἰσήγγειλεν οὔτ' ἐμὲ οὔτε τὸν Εὔεργον ὡς ἀδικοῦντας, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ταῦτα
47 κατηγόρει καὶ δυοῖν ταλάντοιν εἷλε δίκην. ἦν γάρ, οἶμαι, κατὰ μὲν τοὺς νόμους προειδότα τὴν αἰτίαν, ἐφ' ᾗ κρίνεται, ῥᾴδιον τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἐπιδείξαντ' ἀποφεύγειν, ἐν δὲ μεταλλικῇ δίκῃ, περὶ ὧν οὐδ' ἂν ἤλπισεν αὑτοῦ κατηγορηθήσεσθαι, χαλεπὸν παραχρῆμα ἔχειν ἀπολύσασθαι τὴν διαβολήν· ἡ δ' ὀργὴ παρὰ τῶν ἐξηπατημένων ὑπὸ τούτου δικαστῶν, ἐφ' ᾧ τὴν ψῆφον εἶχον πράγματι,

44, 1. φεύγων — φεύγων r. δ'] δὲ Φ. 5. τῶν Παντ.] τοῦ παντ. r. 45, 2. ἐξαπατήσειν r, om Σ. 4. νῦν FΦr. 5. ὅπερ FΦ et corr Σ. 6. τότε in γρ FΦ. ἐκεῖνον] τό γ' ἐκεῖνον r.
46, 2. παρ' ᾧ] παρὰ FΦ. 5. τήμερον] νῦν FΦ. 47, 1. κατηγορεῖ r, κατηγορεῖται (omisso καὶ) FΦ. δίκην] καταδίκην FΦ.
2. μὲν om FΦ. προϊδόντα Σ. 3. ἀποφυγεῖν FΦ. 4. δίκῃ in γρ FΦ. ἤλπιζεν r. 5. ἀπολύσεσθαι r.

48 τούτου κατεψηφίσατο. καίτοι τὸν ἐκείνους ἐξηπατηκότα τοὺς
δικαστὰς ἄρ᾽ ὀκνήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾶν οἴεσθε; ἢ πεπιστευ-
κότα εἰσιέναι τοῖς πράγμασιν, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς
συνεστῶσι μεθ᾽ ἑαυτοῦ μάρτυσι, τῷ τ᾽ ἀκαθάρτῳ καὶ μιαρῷ
Προκλεῖ, τῷ μεγάλῳ τούτῳ, καὶ Στρατοκλεῖ τῷ πιθανω-
τάτῳ πάντων ἀνθρώπων καὶ πονηροτάτῳ, καὶ τῷ μηδὲν
ὑποστελλόμενον μηδ᾽ αἰσχυνόμενον κλαιήσειν καὶ ὀδυρεῖ-
49 σθαι; καίτοι τοσούτου δεῖς ἐλέου τινὸς ἄξιος εἶναι, ὥστε μι-
σηθείης ἂν δικαιότατ᾽ ἀνθρώπων ἐξ ὧν πεπραγμάτευσαι·
ὅς γε ὀφείλων μνᾶς ἑκατὸν καὶ πέντε καὶ οὐχ οἷός τε ὢν
διαλῦσαι, τοὺς ταῦτα συνευπορήσαντας καὶ γενομένους αἰ-
τίους σοι τοῦ τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς συμβαλοῦσιν ἐξ ἀρχῆς,
χωρὶς ὧν περὶ αὐτὰ τὰ συμβόλαια ἠδικήκεις, καὶ προσα- 981
τιμῶσαι ζητεῖς. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς δανειζομένους
ἴδοι τις ἂν ἐξισταμένους τῶν ὄντων· σοὶ δ᾽ ὁ συμβεβλη-
κὼς τοῦτο πέπονθε, καὶ δανείσας τάλαντον δύο ὤφληκε
50 συκοφαντηθείς. ἐγὼ δὲ τετταράκοντα μνᾶς δανείσας δυοῖν
ταλάντοιν ταυτηνὶ φεύγω δίκην. καὶ ἐφ᾽ οἷς δανείσασθαι
μὲν οὐδεπώποτ᾽ ἠδυνήθης ἑκατὸν μνῶν πλέον, πέπρακας
δὲ καθάπαξ τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων, εἰς ταῦτα τέτ-
ταρα, ὡς ἔοικεν, ἠδίκησαι τάλαντα. ὑπὸ τοῦ ταῦτα; ὑπὸ
τοῦ οἰκέτου νὴ τὸν Δία τοῦ ἐμοῦ. τίς δ᾽ ἂν οἰκέτῃ παρα-
χωρήσειε πολίτης τῶν ἑαυτοῦ; ἢ τίς ἂν φήσειεν, ὧν δίκην
λαχὼν ᾕρηκεν οὗτος Εὔεργον, τούτων καὶ τὸν ἐμὸν παῖδα
51 ὑπεύθυνον εἶναι προσήκειν; χωρὶς δὲ τούτων αὐτὸς αὐτὸν
οὗτος ἀφῆκε τῶν τοιούτων αἰτιῶν ἁπασῶν. οὐ γὰρ νῦν ἔδει λέ-
γειν, οὐδ᾽ εἰς τὴν πρόκλησιν γράφειν ἐν ᾗ βασανίζειν ἐξῄτει,
ἀλλὰ λαχόντα ἐκείνῳ τὴν δίκην τὸν κύριον διώκειν ἐμέ.
νῦν δ᾽ εἴληχε μὲν ἐμοί, κατηγορεῖ δ᾽ ἐκείνου. ταῦτα δ᾽ οὐκ

48, 1. κατεψηφίσαντο Φ. τὸν] τοὺς r. 4. μεθ᾽ ἑαυτοῦ] τούτοις r. τῷ τ᾽] καὶ τῷ γ᾽ FΦ. 5. προκλείτω μ. r. 7. μηδ᾽ αἰσχυνόμενον in γρ FΦ. καὶ om r. ὀδύρεσθαι Σr. 49, 1. τοσοῦτ᾽ οὐδεὶς FΣ, τοσοῦτου δεῖ σ᾽ r. ἐλέους r. 2. ἀνθρώπων ἁπάντων ἐξ r. 3. γε] γὰρ FΣΦr. οὐχ] μὴ FΦ. 6. ἠδίκεις r.
50, 1. δανείσας μνᾶς — δίκην ταύτην φεύγω r. 6. τὸν om r. 8. εἴρηκεν F. οὗτος] αὐτὸς FΦ. 51, 4. λαχόντας FΣΦ.

ἐῶσιν οἱ νόμοι· τίς γὰρ πώποτε τῷ δεσπότῃ λαχὼν τοῦ
δούλου τὰ πράγματα, ὥσπερ κυρίου, κατηγόρησεν;
52 Ἐπειδὰν τοίνυν τις αὐτὸν ἔρηται „καὶ τί δίκαιον ἕξεις
λέγειν πρὸς Νικόβουλον;" μισοῦσι, φησίν, Ἀθηναῖοι τοὺς
δανείζοντας· Νικόβουλος δ' ἐπίφθονός ἐστι, καὶ ταχέως βα-
δίζει, καὶ μέγα φθέγγεται, καὶ βακτηρίαν φορεῖ· ταῦτα δ'
ἐστὶν ἅπαντα, φησί, πρὸς ἐμοῦ. καὶ ταῦτ' οὐκ αἰσχύνεται
λέγων, οὐδὲ τοὺς ἀκούοντας οἴεται μανθάνειν ὅτι συκο-
53 φαντοῦντός ἐστιν ὁ λογισμὸς οὗτος, οὐκ ἀδικουμένου. ἐγὼ
δ' ἀδικεῖν μὲν οὐδένα τῶν δανειζόντων οἴομαι, μισεῖσθαι 982
μέντοι τινὰς ἂν εἰκότως ὑφ' ὑμῶν, οἳ τέχνην τὸ πρᾶγμα
πεποιημένοι μήτε συγγνώμης μήτ' ἄλλου μηδενός εἰσιν
ἀλλ' ἢ τοῦ πλείονος. διὰ γὰρ τὸ καὶ δεδανεῖσθαι πολλάκις,
μὴ μόνον αὐτὸς τούτῳ δανεῖσαι, οὐδ' ἐγὼ τούτους ἀγνοῶ
οὐδὲ φιλῶ, οὐ μέντοι γ' ἀποστερῶ μὰ Δία οὐδὲ συκοφαντῶ.
54 ὅστις δὲ εἴργασται μὲν ὥσπερ ἐγὼ πλέων καὶ κινδυνεύων,
εὐπορήσας δὲ μικρῶν ἐδάνεισε ταῦτα, καὶ χαρίσασθαι βου-
λόμενος καὶ μὴ λαθεῖν διαῤῥυὲν αὐτὸν τὸ ἀργύριον, τί
τις ἂν τοῦτον εἰς ἐκείνους τιθείη; εἰ μὴ τοῦτο λέγεις, ὡς
ὃς ἄν σοι δανείσῃ, τοῦτον δημοσίᾳ μισεῖσθαι προσήκει.
Λέγε δή μοι τὰς μαρτυρίας, τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς συμβάλ-
λοντας ἄνθρωπος καὶ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

55 Τοιοῦτος ὦ Πανταίνετε ἐγὼ ὁ ταχὺ βαδίζων καὶ τοιοῦ-
τος σὺ ὁ ἀτρέμας. ἀλλὰ μὴν περί γε τοῦ ἐμοῦ βαδίσμα-
τος ἢ τῆς διαλέκτου τἀληθῆ πάντ' ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ μετὰ παῤῥησίας. ἐγὼ γὰρ οὐχὶ λέληθα ἐμαυ-
τόν, οὐδ' ἀγνοῶ οὐ τῶν εὖ πεφυκότων κατὰ ταῦτα ὢν ἀν-
θρώπων, οὐδὲ τῶν λυσιτελούντων ἑαυτοῖς. εἰ γὰρ ἐν οἷς
οὐδὲν ὠφελοῦμαι ποιῶν λυπῶ τινάς, πῶς οὐκ ἀτυχῶ κατὰ

v. 2. ὥσπερ] ὡς FΦ. 52, 5. πάντα FΦ. 6. οὔτε r. 53, 1. ὁ om r. 3. τινὰ r. εἰκότως ἂν r. 5. τὸ καὶ] τὸ FΦ, καὶ τὸ r. 6. ἐγὼ] ἐγὼ αὐτὸς Σr. 54, 2. μικρὸν r. ἐδάνεισα FΦ. 3. τί om r. 6. συμβαλόντας FΦ. 7. ἄνθρωπος Reiskius: libri ἀνθρώπους. πρὸς om r. 55, 2. τοῦ ἐμοῦ γε Σ. 6. ἑαυτοῖς Reiskius: libri ἐμαυτῷ. 7. μηδὲν FΣΦ.

56τοῦτο τὸ μέρος; ἀλλὰ τί χρὴ παθεῖν; ἂν τῷ δεῖνι δα-
νείσω, διὰ ταῦτα δίκην προσόφλειν; μηδαμῶς. κακίαν γὰρ
ἐμοὶ καὶ πονηρίαν οὐδ' οὗτος προσοῦσαν οὐδεμίαν δείξει,
οὐθ' ὑμῶν τοσούτων ὄντων οὐδεὶς σύνοιδεν. τἆλλα δὲ ταῦθ'
ἕκαστος ἡμῶν ὅπως ἔτυχε πέφυκεν, οἶμαι· καὶ φύσει
"μάχεσθαι μὲν ἔχοντα οὐκ εὔπορόν ἐστιν (οὐ γὰρ ἂν ἀλλήλων 983
διεφέρομεν οὐδέν), γνῶναι δ' ἰδόντα ἕτερον καὶ ἐπιπλῆξαι
57ῥᾴδιον. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοὶ πρὸς σέ, Πανταίνετε; πολλὰ
καὶ δεινὰ πέπονθας· οὐκοῦν εἴληφας δίκην. οὐ παρ' ἐμοῦ
γε; οὐδὲ γὰρ ἠδικήθης οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ. οὐ γὰρ ἄν ποτ'
ἀφῆκας, οὐδ', ὅτ' Εὐέργῳ προσῄρου λαγχάνειν, εἴασας ἐμέ,
οὐδὲ πρατῆρα ἠξίωσας ὑποστῆναι τόν γε δεινά σε καὶ με-
γάλα εἰργασμένον. εἶτα καὶ πῶς ἂν ὁ μὴ παρὼν μηδ' ἐπι-
58δημῶν ἐγώ τί σε ἠδίκησα; εἰ τοίνυν ὡς οἷόν τε μέγιστ'
ἠδικῆσθαι δοίη τις αὐτῷ καὶ ἐρεῖν ἅπαντα τἀληθῆ περὶ
τούτων νυνί, ἐκεῖνό γ' οἴομαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆ-
σαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν ἤδη μείζω τῶν
εἰς χρήματα γιγνομένων ἀδικημάτων· καὶ γὰρ ἀκούσιοι φό-
νοι καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἄλλα γίγνε-
ται. ἀλλ' ὅμως ἁπάντων τούτων ὅρος καὶ λύσις τοῖς πα-
59θοῦσι τέτακται τὸ πεισθέντας ἀφεῖναι. καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ
δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστε ἂν ἑλών τις ἀκουσίου φόνου
καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρὸν μετὰ ταῦτ' αἰδέσηται καὶ
ἀφῇ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτόν ἐστιν. οὐδέ γ', ἂν
ὁ παθὼν αὐτὸς ἀφῇ τοῦ φόνου, πρὶν τελευτῆσαι, τὸν δρά-
σαντα, οὐδενὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν ἔξεστιν ἐπεξιέναι, ἀλλ'
οὓς ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν, ἂν ἁλίσκωνται, καὶ τεθνάναι
προστάττουσιν οἱ νόμοι, τούτους, ἂν ἀφεθῶσιν, ἅπαξ ἁπάν-
60των ἐκλύει τῶν δεινῶν τοῦτο τὸ ῥῆμα. εἶθ' ὑπὲρ μὲν τῆς

56, 1. δεῖνι] τι r. 2. προσοφείλειν Σr. 3. μοι r. 5. ὑμῶν Σ. 6. μὲν ἔχοντα μάχεσθαι FΦ. 57, 1. πανταίνετε οὐδὲν π. FΦ. 2. παρ' ἐμοῦ γε οὐδὲ] παρὰ σοῦ γε οὐ r. 4. προσῃροῦ Σ. εἴασας] εἴας ἂν r. 5. πρατῆρας r. σε] γε r. μεγάλα] πολλὰ Σ. 58, 1. οἷόν τε] οἴονται r. 2. τις] τις ἂν r. ἀληθῆ Φr. 3. ὑμῶν r. 6. ἄλλα τοιαῦτα Σr. 59, 2. ἀκουσίου FΣΦr. 4. ἀφιῃ Σ. γ'] γὰρ FΦ. 5. αὐτὸς ὁ παθὼν FΦ. 8. προστάττουσι] τάττουσι r. ἅπαξ ἀφεθῶσιν FΦ. 60, 1. τῆς om r

ψυχῆς καὶ τῶν μεγίϛων ὅτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔϛαι; μηδαμῶς. ὀ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' "ὑμῖν τεύ- 984
ξομαι, τῶτ' ἐστὶ δεινότατον, ἀλλ' εἰ πρᾶγμα δίκαιον ὡρισμένον ἐκ παντὸς τῶ χρόνω νυνὶ καταλύσετε ἐφ' ἡμῶν.

38.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ ΞΕΝΟΠΕΙΘΗ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείθης ἐπετροπεύθησαν ὑπὸ Ἀρισταίχμου, ἐγγραφέντες δὲ εἰς ἄνδρας ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς αὐτῷ, εἶτα διελύσαντο λαβόντες τρία τάλαντα, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων. καὶ ὁ μὲν τετελεύτηκε καταλιπὼν παῖδας τέτταρας, τούτοις δὲ μετὰ χρόνον συχνὸν ὁ Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείθης δικάζονται βλάβης, χρήματα ἀπαιτοῦντες ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς. οἱ δὲ παραγράφονται παρατιθέμενοι τὸν νόμον τὸν οὐκ ἐῶντα περὶ ὧν ἄν τις ἄφεσιν δῷ καὶ ἀπαλλαγὴν πάλιν δικάζεσθαι.

Δεδωκότων, ὦ ἄνδρες δικαϛαί, τῶν νόμων παραγράψασθαι περὶ ὧν ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας πάλιν δικάζηται, γεγενημένων ἀμφοτέρων τέτων τῷ πατρὶ πρὸς Ναυ-
σίμαχον καὶ Ξενοπείθην "τὲς εἰληχότας ἡμῖν, παρεγρα- 985
ψάμεθα, ὥσπερ ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι
2 τὴν δίκην. δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν ἁπάντων, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκῦσαί με λέγοντος, εἶτ', ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ καὶ μὴ προσήκοντος ἐγκλήματος φεύγειν δίκην, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ὃ μὲν γὰρ ὑμεῖς ἐπὶ τῇ δίκῃ τίμημα ἀκηκόατε, τριάκοντα μναῖ εἰσίν, ὧν δὲ φεύγομεν χρημάτων, τέτταρα τάλαντα. ὄντες γὰρ δύο τέτταρας εἰλήχασι δίκας ἡμῖν, τῶν αὐτῶν χρημάτων πάσας, τρισχιλίων ἑκάϛην, βλάβης· καὶ νυνὶ πρὸς τριάκοντα μνῶν

v. 5. νῦν ΣΦ. καταλυθήσεται r. ΥΠΟΘ. 2. ἀριστέχνου F. ἐπιτρόπου F. 3. αὐτῷ FΣ. 4. τέσσαρας Σ. 6. γράφονται F. 7. ἀπαλλαγῆι F. § 1, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι FΦ, om r. 3. τούτων ἀμφοτέρων FΦ. 2, 1. μέτρια καὶ δίκαια FΦ.

2. ἔπειτ' Fr. 5. εἰσι μναῖ FΦ. 6. τέττερα (α) τάλαντα FΦ, qui sic plerumque: τετταροντα Σ. 7. ἁπάσας FΦ. 8, ἑκάστης FΣΦ.

ἐπίγραμμα ὑπὲρ τοσȣ́των χρημάτων εἰς ἀγῶνα καθέξαμεν.
3 τὴν μὲν ȣ̓͂ν συκοφαντίαν τὴν τȣ́των, καὶ μεθ' ὅσης ἐπιβȣλῆς ἐληλύθασιν ἐφ' ἡμᾶς, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων εἴσεσθε. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὰς μαρτυρίας, ὡς ἀφεῖσαν τὸν πατέρα ἡμῶν ὧν ἐνεκάλεσαν εἰς τὴν ἐπιτροπήν· κατὰ γὰρ τȣ͂το καὶ παρεγραψάμεθα μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. Καί μοι λέγε ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

4 Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, καὶ δίκας ἔλαχον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀφεῖσαν ταύτας καὶ τὰ συγχωρηθέντα χρήματα ἔχουσιν, ἀκȣ́ετε τῶν μαρτύρων. ὅτι δ' ȣ̓κ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων αὖθις δικάζεσθαι, νομίζω μὲν ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, κἂν μηδὲν εἴπω περὶ αὐτῶν ἐγώ, βȣ́λομαι δ' ὅμως καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνῶναι. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. 986

5 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦ νόμȣ σαφῶς λέγοντος ἕκαστα, ὧν μὴ εἶναι δίκας· ὧν ἓν ἐςιν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον, περὶ ὧν ἄν τις ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ, μὴ δικάζεσθαι. οὕτω τοίνυν καὶ μετὰ πολλῶν μαρτύρων τῆς ἀφέσεως γεγονυίας, καὶ φανερῶς ἀπολύοντος ἡμᾶς τȣ͂ νόμου, εἰς τȣ͂το ἐληλύθασιν ἀναισχυντίας ȣ̓͂τοι καὶ τόλμης,
6 ὥςε τεττάρων μὲν καὶ δέκα ἐτῶν γεγενημένων ἀφ' ȣ̓͂ τὸν πατέρα ἡμῶν ἀφεῖσαν, εἴκοσι δὲ καὶ δυοῖν ἀφ' ȣ̓͂ τυγχάνουσι γεγραμμένοι, τετελευτηκότος δὲ καὶ τȣ͂ πατρὸς τȣ͂ ἡμετέρου, πρὸς ὃν αὐτοῖς ἐγένοντο αἱ διαλλαγαί, καὶ τῶν ἐπιτρόπων, οἳ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον τῶν ἡμετέρων ἐγένοντο κύριοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν μητρός, ἥτις ἅπαντα ταῦτα ᾔδει, καὶ διαιτητῶν καὶ μαρτύρων καὶ πάντων τῶν πλείςων ὡς εἰπεῖν, τὴν ἡμετέραν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἐξ

3, 1. μὲν om Σr. 4. ἐκάλεσαν F. 6. ταύτας r. 4, 1. καὶ om FΦ. 3. μαρτυριῶν Σ. 5. ὑμᾶς ἅπαντας FΦr. 5, 2. ἓν om r. 3. κυρίοις Σ. 5. ἀπολαύοντος r. 6, 3. ἐγγεγραμμένοι r. 4. πρὸς] καθ' FΦ. ἀπαλλαγαί FΦr. 8. τὴν ἀπειρίαν τὴν ἡμετέραν r.

ἀνάγκης ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων ἕρμαιον νομίσαντες
αὐτῶν τὰς δίκας ἡμῖν ἔλαχον ταυτασί, καὶ λόγον οὔτε δί-
7καιον οὔτ᾽ ἐπιεικῆ τολμῶσι λέγειν. φασὶ γὰρ οὐκ ἀποδό-
σθαι τὰ πατρῷα ὧν ἐκομίζοντο χρημάτων, οὐδ᾽ ἀποστῆναι
τῶν ὄντων, ἀλλ᾽ ὅσα αὐτοῖς κατελείφθη χρέα καὶ σκεύη
καὶ ὅλως χρήματα, ταῦθ᾽ αὐτῶν γίγνεσθαι. ἐγὼ δ᾽ οἶδ᾽
ἀκούων ὅτι τὴν οὐσίαν Ξενοπείθης καὶ Ναυσικράτης ἅπα-
σαν χρέα κατέλιπον, καὶ φανερὰν ἐκέκτηντο μικράν τινα·
εἰσπραχθέντων δὲ τῶν χρεῶν καί τινων σκευῶν πραθέντων,
ἔτι δ᾽ ἀνδραπόδων, τὰ χωρία καὶ τὰς συνοικίας ἐπρίαντο
8οἱ ἐπίτροποι, ἃ παρέλαβον οὗτοι. εἰ μὲν οὖν μηδὲν ἠμφι-
σβητήθη περὶ τούτων πρότερον, μηδ᾽ ὡς οὐ καλῶς διῳ- 987
κημένων εἰς δίκην ἦλθεν, ἄλλος ἂν ἦν λόγος· ἐπειδὴ δ᾽
ὅλην τὴν ἐπιτροπὴν ἐγκαλέσαντες οὗτοι καὶ δίκας λαχόντες
χρήματ᾽ ἐπράξαντο, πάντα ταῦτα ἀφεῖται τότε. οὔτε γὰρ
οὗτοι τοῦ ὀνόματος δήπου τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τὰς δίκας
ἐδίωκον, ἀλλὰ τῶν χρημάτων, οὔτ᾽ ἐκεῖνοι τοὔνομα τοῦτο
ἐωνοῦντο ὧν ἀπέτισαν χρημάτων, ἀλλὰ τὰ ἐγκλήματα.
9 Ὅτι μὲν οὖν ὧν πρὸ τῶν ἀπαλλαγῶν εἰσέπραξε χρεῶν
ὁ πατὴρ ἢ ὅλως ἔλαβε χρημάτων ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδε-
νός εἰσι δίκαι τούτοις καθ᾽ ἡμῶν ἀπηλλαγμένοις, ἐξ αὐτῶν
τῶν νόμων καὶ τῆς ἀφέσεως ἱκανῶς πάντας ἡγοῦμαι ὑμᾶς
μεμαθηκέναι. ὅτι δ᾽ ὕστερον οὐκ ἔνι τὴν κομιδὴν γεγε-
νῆσθαι τούτων τῶν χρημάτων (τοῦτο γὰρ πλάττουσιν οὗτοι
10καὶ παράγουσι), τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. τὸν μὲν γὰρ πατέρ᾽
οὐδ᾽ ἂν αἰτιάσαιντο λαβεῖν· τέτταρσι γὰρ ἢ τρισὶ μησὶν
ὕστερον ἢ διελύσατο πρὸς τούτους ἐτελεύτησεν. ὡς δ᾽ οὐδὲ
Δημάρετον τὸν καταλειφθέντα ἡμῶν ἐπίτροπον λαβεῖν οἷόν

v. 2. ἔλαχον ἡμῖν r. ταύτας FΦr. οὔτε δίκαιον om FΦ.
7, 1. οὔτ᾽] οὐκ FΦ. ἀποδιδοσθαι Σ. 4. ταῦθ᾽] ταῦτα τὰ Σ.
6. κατέλειπον Σ. 8. τὰ] καὶ τὰ Σ. 8, 1. οὗτοι] αὐτοὶ Σ.
ου
2. τούτων F, τούτου Φ. 5. ταῦτα πάντα r. 6. τοῦ ante τῆς
om r. 9, 1. ἀπ. ὧν εἰσέπραξε Σ. 3. καθ᾽ ἡμῶν τούτοις FΦ.
4. ὑμᾶς ἡγοῦμαι FΦ. 6. πράττουσιν r. 10, 2. οἰδ᾽ ἂν] οὐ-
δὲν Σ. 4. οἷόν τε] οἴονται FΦ.

τε (καὶ γὰρ τοῦτον ἔγραψαν εἰς τὸ ἔγκλημα), καὶ τῦτο
11 ἐπιδείξω. μέγιστοι μὲν ὖν ἡμῖν εἰσὶν ὖτοι μάρτυρες· οὐδαμοῦ γὰρ φανήσονται δίκην εἰληχότες ζῶντι τῷ Δημαρέτῳ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα ἄν τις αὐτὸ σκοπῶν καὶ θεωρῶν ἴδοι οὐ μόνον οὐχὶ λαβόντα, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐνὸν αὐτῷ λαβεῖν. ἦν μὲν γὰρ τὸ χρέως ἐν τῷ Βοσπόρῳ, ἀφίκετο δ᾽ οὐδεπώποτε εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὁ Δημάρετος· πῶς οὖν εἰσέπραξεν; ἔπεμψε νὴ Δία, εἴποι τις ἄν, τὸν
12 κομιοῦμενον. σκοπεῖτε δὴ τῦτο ὑτωσί. ὤφειλεν Ἑρμῶναξ στατῆρας ἑκατὸν παρὰ Ναυσικράτους λαβὼν τύτοις. τύ- 988
των Ἀρίσταιχμος ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ἐγένετο ἑκκαίδεκα ἔτη. ὐκῦν ἅ γε τύτων ἀνδρῶν γεγονότων δι᾽ ἑαυτῦ διέλυε χρήματα ὁ Ἑρμῶναξ, ὐκ ἀπέδωκεν ὅτ᾽ ἦσαν παῖδες· οὐ γὰρ δίς γε ταὐτὰ κατετίθει. ἔστιν οὖν οὕτω τις ἀνθρώπων ἄτοπος, ὥσθ᾽ ἃ τοὺς κυρίους διεκρούσατο μὴ καταθεῖναι τοσοῦτον χρόνον, ταῦτα τῷ μὴ κυρίῳ πέμ-
13 ψαντι γράμματα ἑκὼν ἀποδοῦναι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἐτελεύτησεν εὐθέως μετὰ τὰς διαλύσεις, τῷ Δημαρέτῳ δ᾽ ὐδεπώποθ᾽ ὖτοι τύτων τῶν χρημάτων δίκην ἔλαχον, ὐδ᾽ ὅλως ἐξέπλευσεν ἐκεῖνος ὐδ᾽ ἀπεδήμησεν ἐκεῖσε, λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ὅτι μὲν τοίνυν ὔθ᾽ ὁ πατὴρ μετὰ τὴν ἄφεσιν τὰ χρήματ᾽ εἰσέπραξεν, ὔτ᾽ ἂν ἔδωκεν ἑκὼν ὐδείς, εἴ τινα ἔπεμψεν ὁ Δημάρετος, οὔτ᾽ ἂν ἔπλευσεν αὐτὸς οὐδ᾽ ἀφίκετο ἐκεῖσε, δῆλον ἐκ τῶν χρόνων καὶ τῶν μαρτυριῶν ὑμῖν γέγονεν. βύλομαι τοίνυν καὶ ὅλως ψευδομένυς αὐτὺς ὅλον

v. 1. εἰσὶν αὐτοὶ ἡμῖν r. 11, 2. σκοπῶν αὐτὸ FΦr. 4. χρέως ΣΦ: χρέος ς. ἐν βοσπόρῳ r, εἰς τὸν βόσπορον F. 6. ἄν, τὰν] αὐτὸν FΦ. 12, 1. οὑτοσί γ᾽ FΦ. ἑρμῶναξ F: vulg. Ἑρμώναξ. ΣΦ accentibus plerumque carent. 3. Ἀρίσταιχμος — ἐγένετο] ἀρίσταιχμος ἐπίτροπος ἦν καὶ κηδεμὼν ἐγένετο FΣΦ, ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ἀρίσταιχμος ἐγένετο r. 4. ἅτε F, εἴγε fortasse r. 5. διέλυσε r. 8. μὴ τῶι Σ. πέμψαντι] γράψαντι FΦ. 13, 4. τῶν χρημάτων τούτων r. ὅλως F, ὅπως Φ. 14, 1. οὐδ᾽ Σ. 2. ἔπεμπεν r. 3. οὐδ᾽ ἂν ἀφ. FΦ.

τὸ πρᾶγμα ἐπιδεῖξαι. οὗτοι γὰρ γεγράφασιν εἰς ὃ νῦν ἔγκλημα διώκουσιν, ὀφείλειν ἡμᾶς τὸ ἀργύριον κομισαμένου τοῦ πατρὸς καὶ παραδόντος αὐτοῖς τοῦτο τὸ χρέως ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς ὀφειλόμενον. Καί μοι λέγε αὐτὸ τὸ ἔγκλημα λαβών.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

15 Ἀκούετε γεγραμμένον ἐν τῷ ἐγκλήματι „παραδόντος ἐμοὶ τοῦ Ἀρισαίχμου τὸ χρέως ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς." ὅτε τοίνυν ἐλάγχανον τῷ πατρὶ τῆς ἐπιτροπῆς, τἀναντία 989 ἐγράψαντο τούτων· ὡς γὰρ οὐκ ἀποδόντι λόγον, καὶ τοῦτο ἐγκαλοῦντες φαίνονται. Λέγε αὐτὰ τὸ ἔγκλημα, ὃ τότ᾽ ἔλαχον τῷ πατρί.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

16 Ἐν ποίῳ δὴ λόγῳ νῦν ἐγκαλεῖτε ὡς παρέδωκεν, ὦ Ξενοπείθη καὶ Ναυσίμαχε; τοτὲ μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἀποδιδόντι δίκας ἐλαγχάνετε καὶ χρήματ᾽ ἐπράττεσθε, τοτὲ δ᾽ ὡς παραδόντος διώκετε. εἰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφότερα ἔσται συκοφαντεῖν ὑμῖν, καὶ τοτὲ μὲν τοῦ μὴ παραδοῦναι χρήματα πράξεσθε, τοτὲ δ᾽ ὡς παραδόντος διώξετε, οὐδὲν κωλύει καὶ τρίτον τι σκοπεῖν μετὰ ταῦτα, ὅτε πάλιν δικάσεσθε. οἱ νόμοι δ᾽ οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ᾽ ἅπαξ περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν εἶναι τὰς δίκας.

17 Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἀδικοῦνται νῦν ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντας ἡμῖν δικάζονται τοὺς νόμους, βούλομαι καὶ τοῦτον ὑμῖν τὸν νόμον εἰπεῖν, ὅστις διαῤῥήδην λέγει, ἐὰν πέντε ἔτη παρέλθῃ καὶ μὴ δικάσωνται, μηκέτ᾽ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς δίκην περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἐγκλημάτων. καὶ τοῦτον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

18 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ἐὰν μὴ πέντε ἐτῶν δικάσωνται,[1] μηκέτ᾽ εἶναι δίκην.

15, 4. τούτῳ Σ. ἀποδιδόντι Φr. τοῦτο] τότ᾽ Σ, τοῦτο γ᾽ r. 5. λέγε δ᾽ αὐτὰ FΦr. τότ᾽ om r, in γρ habent FΦ. 16, 1. νῦν om r. 2. ἀποδόντι Σ. 3. τοτὲ δ᾽ — διώξετε om r. 5. ἐπράξασθε Σ. 6. κωλύσει FΦr. 8. ταῦτα FΦ, 17, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι FΦr. 3. τοῦτον om FΣΦ.

οὐκοῦν ἐλάχομεν, φαῖεν ἄν. καὶ διελύσασθέ γε, ὥστ' οὐκ εἰσὶν αὖθις ὑμῖν δίκαι. ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη, εἰ τῶν μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικημάτων οὐ δίδωσιν ἔξω πέντ' ἐτῶν τὰς δίκας τοῖς ὀρφανοῖς ὁ νόμος κατὰ τῶν οὐκ ἀφειμένων ἐπιτρόπων, πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων ἡμᾶς, περὶ ὧν αὐτοὺς 990 ἀφήκατε, εἰκοστῷ νῦν ἔτει δίκην τελέσαισθ' ὑμεῖς.

19 Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς τὰ μὲν περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν νόμων δίκαια φευξεῖσθαι, παρεσκευάσθαι δὲ λέγειν ὡς πολλὰ χρήματ' αὐτοῖς κατελείφθη καὶ ταῦτ' ἀπεστερήθησαν, καὶ τεκμηρίῳ χρήσεσθαι τούτου τῷ μεγέθει τῶν δικῶν ἃς ἐξ ἀρχῆς ἔλαχον, καὶ τὴν ὀρφανίαν ὀδυρεῖσθαι, καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς λόγον διεξιέναι· καὶ ταῦτ' εἶναι καὶ τοιαῦθ' οἷς πεπιστεύκασι καὶ δι' ὧν ὑμᾶς ἐξαπατήσειν

20 οἴονται. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν τῶν δικῶν μέγεθος τῶν τότε ληχθεισῶν μεῖζον ἡγοῦμαι τεκμήριον ἡμῖν εἶναι ὡς ἐσυκοφαντεῖτο ὁ πατήρ, ἢ τούτοις ὡς πολλὰ ἀπεστεροῦντο. ὀγδοήκοντα μὲν γὰρ τάλαντ' ἔχων ἐξελέγχειν οὐδεὶς ἂν τρία λαβὼν ἀπηλλάγη· τοσούτων δὲ χρημάτων ἐπιτροπῆς φεύγων οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἔδωκε τρία τάλαντα, τὸν κίνδυνον ὠνούμενος καὶ τὰ φύσει τότε τούτοις πλεονεκτήματα ὑπάρχοντα. καὶ γὰρ ὀρφανοὶ καὶ νέοι καὶ ὁποῖοί τινές εἰσιν ἀγνῶτες ἦσαν· ταῦτα δὲ πάντες φασὶ μεγάλων δικαίων ἰσχύειν πλέον παρ' ὑμῖν.

21 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἀνάσχοισθ' ἂν αὐτῶν εἰκότως οὐδὲν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτ' οἴομαι δείξειν. εἰ γὰρ ὡς οἷόν τε μέγιστ' ἠδικῆσθαι δοίη τις αὐτοῖς καὶ ἐρεῖν ἅπαντα τἀληθῆ περὶ τούτων νυνί, ἐκεῖνό γ' οἴομαι πάντας ἂν

v. 4. κατὰ] οὐδὲ κατὰ r. 5. ἀφήκατε αὐτοὺς FΦ. 6. τελέσεσθ' r. 19, 2. φεύξεσθαι FΦr. παρασκευάσασθαι FΦ. 3. ταῦτ'] τούτων FΦ. 4. χρήσασθαι FΣΦ, χρῆσθαι r. τούτῳ FΣΦ. 6. ταῦτ' εἶναι καὶ τοιαῦθ'] τοιαῦτ' εἶναι FΦr. 7. καὶ ante δι' om r. 20, 1. τῶν μὲν δικῶν τὸ μέγεθος r. 2. τότε om FΣΦ. λεχθεισῶν ΣΦr. ὑμῖν r. εἶναι post πατήρ ponunt FΦr. 4. ἐλέγχειν FΦr. 5. φεύγων ἐπιτροπῆς r. 7. πλεονεκτήματα τούτοις FΦ. 10. παρ' ὑμῖν ἰσχύειν πλέον r. 21, 2. δείξειν — οἷόν τε] διδάξειν — οἴονται r. 3. τις] τις ἂν r. πάντα FΦr. 4. πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι] δείξειν FΦ.

ὑμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν
ἤδη μείζω τῶν εἰς χρήματα γιγνομένων ἀδικημάτων· καὶ
γὰρ ἀκέσιοι φόνοι καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ καὶ ἄλλα πολλὰ
τοιαῦτ᾽ ἀδικήματα γίγνεται. ἀλλ᾽ ὅμως τούτων ἁπάντων 991
ὅρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι τέτακται τὸ πεισθέντας ἀφεῖ-
22 ναι. καὶ τοῦθ᾽ οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥσ᾽ ἂν
ἑλών τις ἑκουσίου φόνου καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρὸν
μετὰ ταῦτα αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ᾽ ἐκβαλεῖν κύριος τὸν
αὐτόν ἐστιν. εἶθ᾽ ὑπὲρ μὲν ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως
ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλατ-
τόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ
μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ᾽ ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ᾽ ἐστὶ δει-
νότατον, ἀλλ᾽ εἰ πρᾶγμα δίκαιον ὡρισμένον ἐκ παντὸς
τοῦ χρόνου νυνὶ καταλυθήσεται.
23 Οὐκ ἐμίσθωσαν ἡμῶν τὸν οἶκον, ἴσως ἐροῦσιν. οὐ γὰρ
ἐβούλεθ᾽ ὁ θεῖος ὑμῶν Ξενοπείθης, ἀλλὰ φήναντος Νικίδου
τοὺς δικαστὰς ἔπεισεν ἐᾶσαι αὐτὸν διοικεῖν· καὶ ταῦτ᾽ ἴσασι
πάντες. πολλὰ διήρπασαν ἡμῶν ἐκεῖνοι. οὐκοῦν ἡν ἐπεί-
σθητέ γε, τούτων δίκην παρ᾽ αὐτῶν ἔχετε, καὶ οὐ δήπουθεν
24 πάλιν δεῖ λαβεῖν ὑμᾶς παρ᾽ ἐμοῦ. ἵνα δὲ μηδ᾽ οἴησθε εἶναί
τι ταῦτα, ἔστι μὲν οὐκ ἴσον (πῶς γάρ;) πρὸς τοὺς πρά-
ξαντας διαλυσαμένους τῶν οὐκ εἰδότων κατηγορεῖν, ὅμως
μέντοι, ὦ Ξενοπείθη καὶ Ναυσίμαχε, εἰ μεγάλα ὑμῖν καὶ
θαυμαστὰ εἶναι τὰ δίκαια ταῦθ᾽ ὑπολαμβάνετε, ἀποδόν-
τες τὰ τρία τάλαντα περαίνετε. ὧν δὲ τοῦ μὴ κατηγορῆ-
σαι τοσαῦτα χρήματα ἐπράξασθε, πρὶν ἂν ταῦτα ἀποδῶτε,
σιωπᾶν ἐστὲ δίκαιοι, καὶ μὴ κατηγορεῖν καὶ ἔχειν· ἔσχατον
γὰρ δὴ πραγμάτων τοῦτό γε.

v. 3. ἄλλα om Σ. 4. ἁπάντων τούτων r. 22, 1. ὥστ᾽ ἀνε-
λὼν r. 2. ἀκουσίου Σr. σαφῶς] φανερῶς ΣΦ. 6. ἔσται ἄκυ-
ρον F. 7. δεινόν FΦ. 9. νῦν Σr. 23, 1. τὸν οἶκον ἡμῶν FΦ.
3. διοικεῖν αὐτόν FΦ. 4. π. δ᾽ ἥρπασαν r. ὑμῶν FΦ. 5. γε
om FΦr. δίκην τούτων r. 24, 1. λαβεῖν δεῖ r. 4. μέντοι]
δὲ Φ. μεγάλα — δίκαια] θαυμαστὰ ὑμῖν καὶ μεγάλα τὰ δίκαια εἶ-
ναι FΦ, μεγάλα ὑμῖν εἶναι καὶ θαυμαστὰ τὰ δίκαια Anecd. p. 144, 8.
7. ἐπράξασθε — ταῦτα] εἰσεπράξασθε — αὐτὰ r.

25 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τριηραρχίας ἐρȣ͂σι, καὶ τὰ ὄντα
ὡς ἀναλώκασιν εἰς ὑμᾶς. ἐγὼ δ᾽ ὅτι μὲν ψεύσονται, καὶ 992
πολλὰ ἀπολωλεκότες τῶν ὄντων αὐτοῖς, μικρὰ τῆς πόλεως
μετειληφυίας, οὐ δικαίαν ἐδὲ γιγνομένην χάριν ἀξιώσȣσι
κομίζεσθαι παρ᾽ ὑμῶν, ἐάσω. ἀξιῶ δὲ καὶ αὐτός, ὦ ἄνδρες
δικασταί, εἶναι τοῖς λειτουργȣ͂σιν ὑμῖν ἅπασι χάριν τινὰ
ὑπάρχȣσαν παρ᾽ ὑμῶν. τίσι δὲ μεγίςην; τοῖς, ὃ μὲν χρή-
σιμον τῇ πόλει τȣ͂ πράγματός ἐςι, ποιȣ͂σιν, ὃ δ᾽ αἰσχρὸν
ἅπαντες ἂν εἶναι φήσαιεν καὶ ὄνειδος, μὴ κατασκευάζȣ-
26σιν. οἱ μὲν τοίνυν μετὰ τȣ͂ λειτȣργεῖν τὰ σφέτερα αὐτῶν
διεφθαρκότες τὴν βλασφημίαν ἀντὶ τῆς χρείας τῇ πόλει
καταλείπουσιν· οὐδεὶς γὰρ αὐτὸς αὑτοῦ κατηγόρησε πώ-
ποτε, ἀλλ᾽ ὡς ἡ πόλις τὰ ὄντα ἀφῄρηται λέγει. οἱ δὲ ὅσα
μὲν προστάττετε ὑμεῖς ποιȣ͂ντες προθύμως, τῇ περὶ τἆλλα
δὲ σωφροσύνῃ τὰ ὄντα σώζοντες ȣ̓ μόνον κατὰ τȣ͂τ᾽ ἐκεί-
νων πλεονεκτοῖεν ἂν εἰκότως, ὅτι καὶ γεγόνασι χρήσιμοι καὶ
ἔσονται, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ χωρὶς ὀνείδȣς ταῦτα παρ᾽ αὐτῶν ὑμῖν
γίγνεται. ἡμεῖς μὲν τοίνυν τοιοῦτοι εἰς ὑμᾶς φανέμεθ᾽
ὄντες· τȣ́τȣς δ᾽ ἐάσω, μή με φῶσι κακῶς αὐτȣ̀ς λέγειν.
27 Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ᾽ ἂν εἰ καὶ δακρύειν καὶ ἐλεεινȣ̀ς
αὐτȣ̀ς πειρῶνται ποιεῖν. ἐγὼ δ᾽ ἀξιῶ πρὸς ταῦτα ὑπολαμ-
βάνειν ἅπαντας ὑμᾶς ὅτι τῶν αἰσχρῶν ἐστί, μᾶλλον δ᾽
οὐδὲ δικαίων, τὰ μὲν ὄντα κατεσθίοντας καὶ παροινȣ͂ν-
τας μετὰ Ἀριςοκράτȣς καὶ Διογνήτȣ καὶ τοιȣ́των ἑτέρων
αἰσχρῶς καὶ κακῶς ἀναλωκέναι, τὰ δ᾽ ἀλλότρια ὥστε λα-
βεῖν, δακρύειν νυνὶ καὶ κλαίειν. ἐπ᾽ ἐκείνοις ἐκλαίετ᾽ ἄν,
οἷς ἐποιεῖτε, δικαίως. νῦν δ᾽ οὐ δεῖ δακρύειν, ἀλλ᾽ ὡς 993
οὐκ ἀφήκατε δεικνύναι, ἢ ὡς εἰσὶν ὧν ἀφήκατε αὖθις

25, 1. ἴσως om FΦ. 2. ἀνηλώκασιν r. καὶ τὰ πολλὰ FΦr. 4. χάριν om r. 9. ἂν ἅπαντες FΦ. 26, 2. τῇ πόλει ἀντὶ τῆς χρείας r. 4. ἀφαιρεῖται FΦ. οἱ] ἄλλοι r. 7. ἂν ante κατὰ ponit r. καὶ ante γεγόνασι om F. 8. ὑμῖν αὐτοῖς γίνονται r. 9. ὑμ. ἅπαντες φανούμεθ᾽ Σ. 10. μὴ — αὐτοὺς] μήτε σφῶσιν αὐτοὺς κακῶς r. 27, 2. ποιεῖν ἑαυτοὺς πειρῶντο r, πειρῷτο ποιεῖν Anecd. p. 144, 17. 4. μὲν om F, in γρ habet Φ. κατέσθοντας FΦ. 5. διογένους r. ἑτέρων] ἀνθρώπων FΦ. 6. αἰσχρῶς om FΦ. 9. ἀφείκατε — ἀφείκατε r. ὧν] ὧν ἂν FΦ.

ὑμῖν δίκαι, ἢ ὡς εἰκοςῷ λαγχάνειν ἔτει δίκαιόν ἐςι, τοῦ νόμȣ πέντε ἔτη τὴν προθεσμίαν δεδωκότος· ταῦτα γάρ
28 ἐςιν ὑπὲρ ὧν οὗτοι δικάζȣσιν. ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ταῦτα δεικνύναι, ὡς οὐ δυνήσονται, ἡμεῖς ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες δικαςαὶ δεόμεθα μὴ ἡμᾶς προέσθαι τȣ́τοις, μηδὲ τετάρτην ȣ̓σίαν ἔτι δȣ̃ναι τρεῖς ἑτέρας κακῶς διῳκηκόσιν, ἣν παρ᾽ ἑκόντων ἔλαβον τῶν ἐπιτρόπων, ἣν ὑπὲρ τῶν δικῶν εἰσεπράξαντο, ἣν πρῴην ἀφείλοντο Δῖσιȣ δίκην ἑλόντες, ἀλλ᾽ ἡμᾶς τὰ ἡμέτερα, ὥσπερ ἐςὶ δίκαιον, ἐᾶν ἔχειν· ἃ καὶ ὑμῖν ἐςὶν ἐπ᾽ ὠφελείᾳ μείζονι παρ᾽ ἡμῖν ὄντα ἢ παρὰ τούτοις, καὶ δικαιότερον δήπου τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἐςὶν ἔχειν ἢ τούτους.

Οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἴομαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

39.

ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Μαντίας, εἷς τῶν πολιτευσαμένων Ἀθήνησι, γήμας γυναῖκα κατὰ τοὺς νόμους ἐκ ταύτης παῖδα ἐκτήσατο τὸν νυνὶ δικαζόμενον. προσῄει δέ τινι Πλαγγόνι κατ᾽ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, Ἀττικῇ γυναικί. ταύτης δύο υἱεῖς ἀνδρωθέντες ἐδικάζοντο τῷ Μαντίᾳ, ἑαυτῶν εἶναι πατέρα φάσκοντες· ὁ δὲ ἀντέλεγεν. ἔπειτα ἀναλαμβάνει τοὺς παῖ- 994
δας ἀναγκασθεὶς ἀπὸ ἰδίας προκλήσεως, ἣν ἀπατηθεὶς ἐποιήσατο. προὐκαλέσατο μὲν γὰρ τὴν Πλαγγόνα ὀμόσαι περὶ τῶν παίδων, εἰ ὄντως εἰσὶν ἐξ αὐτοῦ, ὑποσχόμενος, εἰ ὀμόσειεν, ἐμμένειν τῷ ὅρκῳ· προὐκαλέσατο δὲ ἀπατηθεὶς ὡς οὐ δεξομένης τὸν ὅρκον τῆς γυναικός· ὑπὲρ τούτου γὰρ καὶ μισθὸν αὐτῇ συχνὸν ἐπηγγείλατο. ὡς δέ φησιν ὁ τὸν λόγον λέγων, καὶ ὀμωμόκει ἡ Πλαγγὼν αὐτῷ λάθρᾳ προτεινόμενον τὸν ὅρκον μὴ δέξασθαι. προκαλεσαμένου τοίνυν παραβᾶσα τὰς συνθήκας δέχεται τὸν ὅρκον. καὶ οὕτω μὲν ἀναγκάζεται τοὺς παῖδας ἀναλαβεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο τετελεύτηκεν. ὁ τοίνυν ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης γυναικὸς παῖς δικάζεται τῷ ἑτέρῳ τῶν εἰσποιηθέντων περὶ τοῦ ὀνόματος, λέγων αὐτὸν Βοιωτὸν καλεῖσθαι προσήκειν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὠνομάζετο, καὶ μὴ

v. 1. δίκαι ἢ ὡς εἰκοστῷ Reiskius, δίκαι ἢ ὡς εἰκὸς τὸ r, δίκαι ἢ ὡς τὸ Σ, δικαίως τὸ FΦ. ἔτει] ἔτ᾽ εἰ r, ἔτι FΣΦ. 28, 2. δεικνύναι om r. 3. δεησόμεθα FΦ. 4. διῳκήκασιν r. 6. ἀφείλαντο r. 8. ἐπ᾽] ἐν FΣΦ. 9. καὶ δικαιότερον] δικαιότερον δὲ r.
ΥΠΟΘ. 3. Ἀττικῇ] malim ἀστικῇ. 8. αὐτῆς F. 14. τοῦτο δὲ F.

Μαντίθεον· τῦτο γὰρ αὐτῷ παρὰ τῦ πατρὸς ἐξ ἀρχῆς τεθεῖσθαι τοὔνομα. αὐτόθεν μὲν οὖν δόξειεν ἄν τις φιλοπράγμων καὶ φιλόνεικος ὑπὲρ προσηγοριῶν διαφερόμενος· ὁ μέντοι λόγος ἱκανὰς ἀποδείξεις παρέχεται τοῦ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ βλαβερὰν εἶναι τὴν ὁμωνυμίαν.

Οὐδεμιᾷ φιλοπραγμοσύνῃ μὰ τοὺς θεούς, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, τὴν δίκην ταύτην ἔλαχον Βοιωτῷ, οὐδ' ἠγνόουν
ὅτι πολλοῖς ἄτοπον δόξει τὸ δίκην με λαγχάνειν, εἴ τις 995
ἐμοὶ ταὐτὸν ὄνομα οἴεται δεῖν ἔχειν· ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν
ἐκ τῶν συμβησομένων, εἰ μὴ τῦτο διορθώσομαι, ἐν ὑμῖν
2 κριθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἑτέρυ τινὸς ὢν ἔφη πατρὸς εἶναι
καὶ μὴ τοὐμῦ, περίεργος ἂν εἰκότως ἐδόκυν εἶναι φρον-
τίζων ὅ τι βούλεται καλεῖν αὐτὸς ἑαυτόν. νῦν δὲ λαχὼν
δίκην τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ καὶ μεθ' ἑαυτοῦ κατασκευάσας
ἐργαστήριον συκοφαντῶν, Μνησικλέα τε, ὃν ἴσως γιγνώ-
σκετε πάντες, καὶ Μενεκλέα τὸν τὴν Νῖνον ἑλόντα ἐκεῖ-
νον, καὶ τοιούτυς τινάς, ἐδικάζεθ' υἱὸς εἶναι φάσκων ἐκ
τῆς Παμφίλου θυγατρὸς καὶ δεινὰ πάσχειν καὶ τῆς πα-
3 τρίδος ἀποςερεῖσθαι. ὁ πατὴρ δέ (πᾶσα γὰρ εἰρήσεται ἡ
ἀλήθεια, ὦ ἄνδρες δικασταί) ἅμα μὲν φοβύμενος εἰς δι-
κασήριον εἰσιέναι, μή τις οἷα ὑπὸ πολιτευομένυ ἑτέρωθί
πυ λελυπημένος ἐνταυθοῖ ἀπαντήσειεν αὐτῷ, ἅμα δ' ἐξα-
πατηθεὶς ὑπὸ τῆς τυτυῒ μητρὸς ὀμοσάσης αὐτῆς ἦ μήν,
ἐὰν ὅρκον αὐτῇ διδῷ περὶ τύτων, μὴ ὀμεῖσθαι, τύτων δὲ
πραχθέντων ὐδὲν ἔτι ἔσεσθαι αὐτοῖς, καὶ μεσεγγυησαμέ-
4 νης ἀργύριον, ἐπὶ τύτοις δίδωσι τὸν ὅρκον. ἡ δὲ δεξαμένη
ὐ μόνον τοῦτον ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἕτερον πρὸς
τύτῳ κατωμόσατο ἐκ τῦ πατρὸς εἶναι τῦ ἐμῦ. ὡς δὲ τῦτ'
ἐποίησεν, εἰσάγειν εἰς τὺς φράτερας ἦν ἀνάγκη τύτυς καὶ
λόγος ὐδεὶς ὑπελείπετο. εἰσήγαγεν, ἐποιήσατο, ἵνα τἀμ-

§ 1, 2. ἔλαχον ταυτηνὶ FΦr. 5. με] ἐμὲ Σ. 2, 2. ἐδόκουν εἰκότως FΦ. 3. αὐτὸς] οὗτος r. 5. τε] γε FΦ. 6. νῖνον r. 8. τῆς om r. 3, 1. ἡ om FΦ. 2. εἰς τὸ δικαστ. FΦr. 3. οἷα] οἷον εἰκὸς r et γρ FΣΦ. 5. τούτου r et γρ Σ. ὀμοσάσης] ἐξαπατησάσης Σ. ἦ μὴν] ἡμῖν F. 6. μὴ om Σ. 7. μηδὲν FΦ. ἔτι om r. μετεγγυησαμένης r. 4, 3. τοῦτο r.

4. φράτερας — φράτερας F : φράτορας ς. 5. τὺν μέσω r.

μέσῳ συντέμω, ἐγγράφει τοῖς Ἀπατουρίοις τουτονὶ μὲν Βοιω-
τὸν εἰς τοὺς φράτερας, τὸν δ' ἕτερον Πάμφιλον· Μαντίθεος
5 δ' ἐνεγεγράμμην ἐγώ. συμβάσης δὲ τῷ πατρὶ τῆς "τελευτῆς 996
πρὶν τὰς εἰς τοὺς δημότας ἐγγραφὰς γενέσθαι, ἐλθὼν εἰς τοὺς
δημότας οὑτοσὶ ἀντὶ Βοιωτοῦ Μαντίθεον ἐνέγραψεν αὑτόν.
τοῦτο δ' ὅσα βλάπτει ποιῶν πρῶτον μὲν ἐμὲ εἶτα καὶ ὑμᾶς,
ἐγὼ διδάξω, ἐπειδὰν ὧν λέγω παράσχωμαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

6 Ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡμᾶς ἐνέγραψεν ὁ πατήρ, ἀκη-
κόατε τῶν μαρτύρων· ὅτι δ' οὐκ οἰομένου τούτου δεῖν ἐμ-
μένειν δικαίως καὶ ἀναγκαίως ἔλαχον τὴν δίκην, τοῦτ' ἤδη
δείξω. ἐγὼ γὰρ οὐχ οὕτω δήπου σκαιός εἰμι ἄνθρωπος οὐδ'
ἀλόγιστος, ὥστε τῶν μὲν πατρῴων, ἃ πάντα ἐμὰ ἐγίγνετο,
ἐπειδήπερ ἐποιήσατο τούτους ὁ πατήρ, συγκεχωρηκέναι τὸ
τρίτον νείμασθαι μέρος καὶ στέργειν ἐπὶ τούτῳ, περὶ δ'
ὀνόματος ζυγομαχεῖν, εἰ μὴ τὸ μὲν ἡμᾶς μεταθέσθαι με-
γάλην ἀτιμίαν ἔφερε καὶ ἀνανδρίαν, τὸ δὲ ταὐτὸν ἔχειν
τοῦτον ἡμῖν ὄνομα διὰ πόλλ' ἀδύνατον ἦν.
7 Πρῶτον μὲν γάρ, εἰ δεῖ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων εἰπεῖν πρό-
τερον, τίν' ἡμῖν ἡ πόλις ἐπιτάξει τρόπον, ἄν τι δέῃ ποιεῖν;
ἢ οἴσουσι νὴ Δία οἱ φυλέται τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ καὶ
τοὺς ἄλλους. οὐκοῦν Μαντίθεον Μαντίου Θορίκιον οἴσουσί
με, ἂν χορηγὸν ἢ γυμνασίαρχον ἢ ἑστιάτορα ἢ ἐάν τι τῶν
ἄλλων φέρωσιν. τῷ δῆλον οὖν ἔσται πότερον σὲ φέρουσιν
8 ἢ ἐμέ; σὺ μὲν γὰρ φήσεις ἐμέ, ἐγὼ δὲ σέ. καὶ δὴ καλεῖ
μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων, ἢ πρὸς ὅντινα ἂν ᾖ ἡ δίκη. οὐχ ὑπα-
κούομεν, οὐ λειτουργοῦμεν. πότερος οὖν ταῖς ἐκ τῶν νόμων
ἔσται ζημίαις ἔνοχος; τίνα δ' οἱ στρατηγοὶ "τρόπον ἐγγρά- 997
ψουσιν, ἂν εἰς συμμορίαν ἐγγράφωσιν, ἢ ἂν τριήραρχον

5, 3. οὗτος r. 4. εἶτα δὲ κ. Σ. 6, 2. μαρτυριῶν r. οἰό-
μενοι r. τούτου] τῇ διαθήκῃ τούτου r. 3. δικαίως] τοῖς δι-
καίοις FΦ. ταῦτ' r. 9. ἀνανδρειαν Σ. ἡμῖν ὄνομα ἔχειν τοῦ-
τον r. 7, 4. μαντιθέου γρ FΦ. 4. θορκιον pr Σ. 5. ἑστιά-
τορα Σ. ἐάν] ἄλλο FΦr. 6. φέρουσιν] φήσουσιν r. 8, 1. κἂν
δὴ καλῇ r. 2. ἡ om Σ. οὐχ] ἡμεῖς δὲ οὐχ r. 3. οὖν om Σr.
4. ζημίαις ἐστὶν r. 5. ἐὰν — ἐὰν FΦr.

καθιστῶσιν; ἢ ἂν ϛρατεία τις ᾖ, τῷ δῆλον ἔϛαι πότερός
9ἔσθ' ὁ κατειλεγμένος; τί δέ, ἂν ἄλλη τις ἀρχὴ καθιστῇ
εἰς λειτουργίαν, οἷον ἄρχων, βασιλεύς, ἀθλοθέται, τί ση-
μεῖον ἔσται πότερον καθιστᾶσιν; προσπαραγράψουσι νὴ
Δία τὸν ἐκ Πλαγγόνος, ἐὰν σὲ ἐγγράφωσιν, ἐὰν δ' ἐμέ,
τῆς ἐμῆς μητρὸς τοὔνομα. καὶ τίς ἤκουσε πώποτε, ἢ κατὰ
ποῖον νόμον προσπαραγράφοιτ' ἂν τοῦτο τὸ παράγραμμα
ἢ ἄλλο τι πλὴν ὁ πατὴρ καὶ ὁ δῆμος; ὧν ὄντων ἀμφοῖν
10τῶν αὐτῶν πολλὴ ταραχὴ συμβαίνει. φέρε, εἰ δὲ κριτὴς
καλοῖτο Μαντίθεος Μαντίου Θορίκιος, τί ἂν ποιοῖμεν;
ἢ βαδίζοιμεν ἂν ἄμφω; τῷ γὰρ ἔσται δῆλον πότερον σὲ
κέκληκεν ἢ ἐμέ; πρὸς Διός, ἐὰν δ' ἀρχὴν ἥντινοῦν ἡ πόλις
κληροῖ, οἷον βουλῆς, θεσμοθέτου, τῶν ἄλλων, τῷ δῆλος
ὁ λαχὼν ἡμῶν ἔϛαι; πλὴν εἰ σημεῖον, ὥσπερ ἄλλῳ τινί,
τῷ χαλκείῳ προσέσται· καὶ οὐδὲ τοῦθ' ὁποτέρου ἐστὶν οἱ
πολλοὶ γνώσονται. οὐκοῦν ὁ μὲν ἑαυτόν, ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν
11φήσω τὸν εἰληχότ' εἶναι· λοιπὸν εἰς τὸ δικαϛήριον ἡμᾶς
εἰσιέναι. οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων δικαστήριον ἡμῖν ἡ
πόλις καθιεῖ, καὶ τοῦ μὲν κοινοῦ καὶ ἴσου, τοῦ τὸν λαχόντ'
ἄρχειν, ἀποστερησόμεθα, ἀλλήλους δὲ πλυνοῦμεν, καὶ ὁ
τῷ λόγῳ κρατήσας ἄρξει. καὶ πότερ' ἂν βελτίους εἴημεν
τῶν ὑπαρχουσῶν δυσκολιῶν ἀπαλλαττόμενοι ἢ καινὰς ἔχ-
θρας καὶ βλασφημίας ποιούμενοι; ἃς πᾶσα ἀνάγκη συμ-
βαίνειν, ὅταν ἀρχῆς ἤ τινος ἄλλου πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀμ-
12φισβητῶμεν. "τί δέ, ἂν ἄρα (δεῖ γὰρ ἅπανθ' ἡμᾶς ἐξε- 998
τάσαι) ἅτερος ἡμῶν πείσας τὸν ἕτερον, ἐὰν λάχῃ, παρα-
δοῦναι αὐτῷ τὴν ἀρχὴν οὕτω κληρῶται; τὸ δυοῖν πινακίοιν
τὸν ἕνα κληροῦσθαι τί ἄλλο ἐϛίν; εἶτ' ἐφ' ᾧ θάνατον ζη-

v. 1. ἐὰν — ἐὰν r. ἐστι r. 9, 2. εἰς λειτουργίαν] λει-
τουργίαν FΦ, λειτουργεῖν r. 4. παφλαγόνος r. ἂν Σ. γράφω-
σιν FΦ. 6. παραγραμμα] γράμμα FΦ. 10, 1. συμβαίνοι r.
δὲ] δὲ δὴ FΦ. 4. ἂν Σ. δ' om r. 5. θεσμοθέτου] ἢ
θεσμοθέτου ἢ Σ. 6. εἰ] εἰ μὴ Σr. 7. χαλκίῳ r. 8. ὁ — ἑαυ-
τὸν (vel αὑτὸν)] σὺ — σεαυτὸν r. 11, 1. φήσω post εἶναι ponunt
ας
FΦ. ἡμιν F, om Φ. 2. ἑκάστου FΦr. 4. ὁ om Φ. 6. και-
νὰς Σ, κενὰς FΦ, κοινῶς r. 12, 1. ἡμᾶς ἅπαντα FΦ. 3. πινάκιον r.

μίαν ὁ νόμος λέγει, τἔθ' ἡμῖν ἀδεῶς ἐξέσται πράττειν; πάνυ γε· οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ποιήσαιμεν. οἶδα κἀγώ, τό γοῦν κατ' ἐμέ· ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν τοιαύτης ζημίας ἐνίους ἔχειν καλόν, ἐξὸν μή.

13 Εἶεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ πόλις βλάπτεται, ἐγὼ δ' ἰδίᾳ τί; θεάσασθε ἡλίκα, καὶ σκοπεῖτε ἄν τι δοκῶ λέγειν· πολὺ γὰρ χαλεπώτερα ταῦτα ὧν ἀκηκόατ' ἐςίν. ὁρᾶτε μὲν γὰρ ἅπαντες αὐτὸν χρώμενον, ἕως μὲν ἔζη, Μενεκλεῖ καὶ τοῖς περὶ ἐκεῖνον ἀνθρώποις, νῦν δ' ἑτέροις οὐδὲν ἐκείνε βελτίοσι, καὶ τὰ τοιαῦτ' ἐζηλωκότα καὶ δεινὸν δοκεῖν εἶναι
14βουλόμενον· καὶ νὴ Δία ἴσως ἔστιν. ἐὰν οὖν προϊόντος τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν τι ποιεῖν τούτοις ἐπιχειρῇ (ἔςι δὲ ταῦτα γραφαὶ φάσεις ἐνδείξεις ἀπαγωγαί), εἶτ' ἐπὶ τέτων τινί (πολλὰ γάρ ἐστι τἀνθρώπινα, καὶ τοὺς πάνυ δεινὲς ἑκάστοτε, ὅταν πλεονάζωσιν, ἐπίστασθ' ὑμεῖς κοσμίους ποιεῖν) ἐὰν ὄφλῃ τῷ δημοσίῳ, τί μᾶλλον ἔτος ἐγγεγραμμένος ἔσται ἐμοῦ; ὅτι νὴ Δία εἴσονται πάντες πότερός
15ποτε ὦφλεν. καλῶς. ἐὰν δέ, ὃ τυχὸν γένοιτ' ἄν, χρόνος διέλθῃ καὶ μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τί μᾶλλον οἱ τούτου παῖδες ἔσονται τῶν ἐμῶν ἐγγεγραμμένοι, ὅταν τοὔνομα καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ φυλὴ καὶ πάντ' ᾖ ταὐτά; τί δ', εἴ τις δίκην ἐξέλης αὐτῷ λαχὼν μηδὲν ἐμοὶ φαίη πρὸς αὐτὸν εἶναι, κυρίαν δὲ ποιησάμενος ἐγγράψαι, τί μᾶλλον ἂν εἴη 999
τἔτον ἢ ἐμὲ ἐγγεγραφώς; τί δ', εἴ τινας εἰσφορὰς μὴ θείη;
16τί δ', εἴ τις ἄλλη περὶ τοὔνομα γίγνοιτο ἢ λῆξις δίκης ἢ δόξα ὅλως ἀηδής; τίς εἴσεται τῶν πολλῶν πότερός ποτε οὗτός ἐστι, δυοῖν Μαντιθέοιν ταὐτἔ πατρὸς ὄντοιν; φέρε, εἰ δὲ δίκην ἀςρατείας φεύγοι, χορεύοι δὲ ὅταν στρατεύεσθαι

v. 4. μὴ] μὴ δ' r. 13, 2. ἡλίκα om pr Σ. 3. ταῦτα χαλεπώτερα FΦ. 5. ἐκείνου βελτίοσιν οὐδὲν Σ. 14, 1. ἂν Σ. 3. φάσεις om Σ. 4. εστἀνθρώπινα Σ, ἐστιν ἀνθρώπινα r. 6. ἐὰν om r, in γρ habet Σ. 7. πάντες in mg Σ. πότερόν r.
15, 1. ὤφειλεν FΦ. κακῶς r. ἂν Σ. τυχὼν Σ. 3. ἔσονται παῖδες FΦ. 4. καὶ ὁ πατὴρ om r. 6. ἐγγράψαι r, ἐνγράψαι Σ, ἐγγεγράφθαι FΦ. 16, 1. δίκης] ἢ δίκη FΦ. 3. Μαντιθέοιν in γρ FΦ. 4. εἰ δὲ] δὲ εἰ Σr, φύγοι FΦ.

δέῃ; καὶ γὰρ νῦν, ὅτε εἰς Ταμύνας παρῆλθον οἱ ἄλλοι,
ἐνθάδε τοὺς χόας ἄγων ἀπελείφθη καὶ τοῖς Διονυσίοις
καταμείνας ἐχόρευεν, ὡς ἅπαντες ἑωρᾶτε οἱ ἐπιδημοῦν-
17 τες. ἀπελθόντων δ' ἐξ Εὐβοίας τῶν στρατιωτῶν λιπο-
ταξίου προσεκλήθη, κἀγὼ ταξιαρχῶν τῆς φυλῆς ἠναγκα-
ζόμην κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐμαυτοῦ πατρόθεν δέχεσθαι
τὴν λῆξιν· καὶ εἰ μισθὸς ἐπορίσθη τοῖς δικαστηρίοις, εἰσῆ-
γεν ἄν με δῆλον ὅτι. ταῦτα δ' εἰ μὴ σεσημασμένων ἤδη
συνέβη τῶν ἐχίνων, κἂν μάρτυρας ὑμῖν παρεσχόμην.
18 εἶεν. εἰ δὲ ξενίας προσκληθείη; πολλοῖς δὲ προσκρούει, καὶ
ὃν ἠναγκάσθη τρόπον ὁ πατὴρ ποιήσασθαι αὐτόν, οὐ λέ-
ληθεν. ὑμεῖς δ', ὅτε μὲν τοῦτον οὐκ ἐποιεῖτο ὁ πατήρ,
τὴν μητέρα ἀληθῆ λέγειν ἡγεῖσθε αὐτοῦ· ἐπειδὰν δ' οὕτω
γεγονὼς οὗτος ὀχληρὸς ᾖ, πάλιν ὑμῖν ποτὲ δόξει ἐκεῖνος
ἀληθῆ λέγειν. τί δ', εἰ ψευδομαρτυριῶν ἁλώσεσθαι προσ-
δοκῶν ἐφ' οἷς ἐρανίζει τούτοις τοῖς περὶ αὐτόν, ἐρήμην
ἐάσειε τελεσθῆναι τὴν δίκην; ἆρά γε μικρὰν ἡγεῖσθε βλά-
βην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν κοινωνίᾳ τὸν ἅπαντα βίον
τῆς τούτου δόξης καὶ τῶν ἔργων εἶναι;
19 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἃ διεξελήλυθα ὑμῖν μάτην φοβοῦμαι,
θεωρήσατε. οὗτος γὰρ ἤδη καὶ γραφάς τινας ὦ ἄνδρες Ἀθη- 1000
ναῖοι πέφευγεν, ἐφ' αἷς οὐδὲν αἴτιος ὢν ἐγὼ συνδιαβάλλομαι,
καὶ τῆς ἀρχῆς ἠμφεσβήτει ἣν ὑμεῖς ἐμὲ ἐπεχειροτονήσατε,
καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ διὰ τὸ ὄνομα συμβέβηκεν ἡμῖν,
ὧν, ἵν' εἰδῆτε, ἑκάστων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 Ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὴν
ἀηδίαν τὴν ἐκ τοῦ πράγματος θεωρεῖτε. εἰ τοίνυν μηδὲν
ἀηδὲς ἦν ἐκ τούτων μηδ' ὅλως ἀδύνατον ταὐτὸν ἔχειν

v. 1. δίοι FΦ. νῦν γὰρ r. 3. πάντες FΦ. 17, 1. δ' om Φ. λειποταξίου r. 5. με om Σr. 6. κἂν] καὶ r. 18, 2. ποιήσασθαι αὐτὸν ὁ πατήρ FΦ. 4. δ' om pr Σ. 5. οὗτος om FΦ. ς ὁπότε δόξειεν FΦ. ἐκεῖνον F, ἐκεῖνον Φ. 8. ἐάσετε r. 9. πάντα Φ. 19, 1. ἠμφισβήτει Σ: ἠμφισβήτει ς. ἐχειροτονήσατε Φ et pronomine in litura scripto Σ. 6. ἕκαστα γρ Σ. 20, 2. θεωρεῖτε om Σr. 3. ἔχειν om r.

ὄνομα ἡμῖν συνέβαινεν, οὐ δήπου τȣ̃τον μὲν δίκαιον τὸ μέρος τῶν χρημάτων ἔχειν κατὰ τὴν ποίησιν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτὸν ἀναγκασθεὶς ἐποιήσατο, ἐμὲ δ' ἀφαιρεθῆναι τȣ̃νομα, ὃ βȣλόμενος καὶ ȣ̓δ' ὑφ' ἑνὸς βιασθεὶς ἔθετο. ȣ̓κ ἔγωγε ἡγοῦμαι. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς φράτερας οὕτως, ὡς μεμαρτύρηται, ὁ πατὴρ τὴν ἐγγραφὴν ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν δεκάτην ἐμοὶ ποιῶν τȣ̃νομα τȣ̃το ἔθετο, λαβέ μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

21 Ἀκȣ́ετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι ἐγὼ μὲν ἦν ἐπὶ τȣ̃ ὀνόματος τȣ́τȣ πάντα τὸν χρόνον, τȣτονὶ δὲ Βοιωτὸν εἰς τȣ̀ς φράτερας, ἡνίκ' ἠναγκάσθη, ἐνέγραψεν ὁ πατήρ. ἡδέως τοίνυν ἐροίμην ἂν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν· εἰ μὴ ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, τί ἂν ἐποίεις πρὸς τοῖς δημόταις; ȣ̓κ ἂν εἴας σεαυτὸν ἐγγράφειν Βοιωτόν; ἀλλ' ἄτοπον δίκην μὲν λαγχάνειν τȣ́τῳ, κωλύειν δὲ πάλιν. καὶ μὴν εἴγ' εἴας αὐτόν, ἐνέγραψεν ἂν σε εἰς τȣ̀ς δημότας ὅπερ εἰς τȣ̀ς φράτερας. ȣ̓κȣ̃ν δεινόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, φάσκειν μὲν ἐκεῖνον αὐτοῦ πατέρα 1001 εἶναι, τολμᾶν δ' ἄκυρα ποιεῖν ἃ ἐκεῖνος ἔπραξε ζῶν.

22 Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ πρᾶγμα ἀναιδέστατον λέγειν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ δεκάτην ἐποίησεν ὥσπερ ἐμοῦ καὶ τοὔνομα τοῦτ' ἔθετο αὐτῷ, καὶ μάρτυράς τινας παρείχετο, οἷς ἐκεῖνος οὐδεπώποτε ὤφθη χρώμενος. ἐγὼ δ' οὐδένα ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι ὅτι ȣ̓τ' ἂν ἐποίησε δεκάτην οὐδεὶς παιδίȣ μὴ νομίζων αὑτȣ̃ δικαίως εἶναι, ȣ̓́τε ποιήσας καὶ στέρξας, ὡς ἂν υἱόν τις στέρξαι, πάλιν ἔξαρνος

23 ἐτόλμησε γενέσθαι. οὐδὲ γὰρ εἴ τι τῇ μητρὶ πρὸς ὀργὴν ἦλθε τῇ τούτων, τούτȣς ἂν ἐμίσει, νομίζων αὑτȣ̃ εἶναι· πολὺ γὰρ μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν ἑαυτοῖς διενεχθῶσιν

v. 2. τῶν ἐμῶν χρημάτων Σ et γρ FΦ. 5. ἡγοῦμαι] οἶμαι FΦ. 8. καὶ om Φ. 21, 1. ἠκούσατε FΦ. ὦ om Σ. ἦν] εἰμι Σ.

3. φράτορας F. 5. ἂν ποτε ἐπ. Σ. οὐκ ἂν] οὐ γὰρ r. σεαυτὸν] σὺ αὐτὸν pr Σ, αὐτὸν r. 6. μὲν — τούτου] σε — τούτῳ FΦ. 10. ζῶν om r. 22, 4. ἐκεῖνος οὐδεπώποτε] οὐδεπώποτε ὁ πατὴρ FΦ. 5. ἂν] γ' ἂν FΦ, γὰρ r. 23, 2. αὐτοῦ — ἑαυτοῖς Σ: celeri ἑαυτοῦ — αὐτοῖς. 3. ἂν om r.

ἀνὴρ καὶ γυνή, διὰ τοὺς παῖδας διαλλάττεσθαι, ἢ δι' ἃ ἂν ἀδικηθῶσιν ὑφ' αὑτῶν, τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν. οὐ τοίνυν ἐκ τούτων ἔστιν ἰδεῖν μόνον ὅτι ψεύσεται, ταῦτ' ἂν λέγῃ, ἀλλὰ πρὶν ἡμέτερος φάσκειν συγγενὴς εἶναι, εἰς Ἱπποθοωντίδα ἐφοίτα φυλὴν εἰς παῖδας χορεύ-
24 σων. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν οἴεται τὴν μητέρα πέμψαι τοῦτον εἰς ταύτην τὴν φυλὴν δεινὰ μέν, ὥς φησιν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεπονθυῖαν, δεκάτην δ' εἰδυῖαν πεποιηκότα ἐκεῖνον καὶ πάλιν ἔξαρνον ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἂν οἶμαι. εἰς γὰρ τὴν Ἀκαμαντίδα ὁμοίως ἐξῆν σοι φοιτᾶν, καὶ ἐφαίνετ' ἂν οὖσ' ἀκόλουθος ἡ φυλὴ τῇ θήσει τοῦ ὀνόματος. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων μάρτυρας ὑμῖν τοὺς συμφοιτῶντας καὶ τοὺς εἰδότας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1002

25 Οὕτω τοίνυν φανερῶς παρὰ τὸν τῆς αὑτοῦ μητρὸς ὅρκον καὶ τὴν τοῦ δόντος ἐκείνῃ τὸν ὅρκον εὐήθειαν πατρὸς τετυχηκὼς καὶ ἀνθ' Ἱπποθοωντίδος ἐν Ἀκαμαντίδι φυλῇ γεγονὼς οὐκ ἀγαπᾷ Βοιωτὸς οὑτοσί, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐμοὶ δύ' ἢ τρεῖς εἴληχεν ἀργυρίου πρὸς αἷς καὶ πρότερόν μ' ἐσυκοφάντει. καίτοι πάντας οἶμαι τοῦθ' ὑμᾶς εἰδέναι, τίς
26 ἦν χρηματιστὴς ὁ πατήρ. ἐγὼ δ' ἐάσω ταῦτα. ἀλλ' εἰ δίκαια ὀμώμοκεν ἡ μήτηρ ἡ τούτων, ἐπ' αὐτοφώρῳ συκοφάντην ἐπιδείκνυμι τοῦτον ταῖς δίκαις ταύταις. εἰ γὰρ οὕτω δαπανηρὸς ἦν ὥστε γάμῳ γεγαμηκὼς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑτέραν εἶχε γυναῖκα, ἧς ὑμεῖς ἐστέ, καὶ δύ' οἰκίας ᾤκει, πῶς ἂν ἀργύριον τοιοῦτος ὢν κατέλιπεν;

27 Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι Βοιωτὸς οὑτοσὶ δίκαιον μὲν οὐδὲν ἕξει λέγειν, ἥξει δ' ἐπὶ ταῦθ' ἅπερ ἀεὶ λέγει, ὡς ἐπηρέαζεν ὁ πατὴρ αὐτῷ πειθόμενος

v. 1. καὶ ἡ γυνὴ FΦ. καταλλάττεσθαι Σ. ἃ om Σ, ut legatur ἂν, non ἄν. 3. ἰδεῖν ἐστὶν r. ψεύδεται r. 4. φάσκει Σ. 5. ἱπποθωντιδα Σ. item §§ 25. 28. 24, 4. οἶμαι Σ: οἴομαι ς. 25, 1. μητρὸς αὐτοῦ FΦ. 3. καὶ om Σr. 4. οὑτοσί] τουτοισί FΦ. καὶ om FΦ. 26, 2. συκοφαντεῖν pr Σ. 3. ἐπιδείκ^{σ}νυμι F, ἐπιδείκνυσι Φ, ἐπιδεικνύει ante lituram Σ. 4. δ' ἀπόνηρος F, δαπονηρος Φ.

ὑπ' ἐμοῦ, ἀξιοῖ δ' αὐτὸς ὡς δὴ πρεσβύτερος ὢν τοὔνομ'
ἔχειν το τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. πρὸς δὴ ταῦτα ἀκοῦσαι
βέλτιον ὑμᾶς βραχέα. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτον, ὅτε οὔπω συγ-
γενὴς ἦν ἐμοί, ὁρῶν ὥσπερ ἂν ἄλλον τινὰ οὑτωσί, νεώ-
τερον ὄντα ἐμοῦ καὶ συχνῷ, ὅσα ἐξ ὄψεως, οὐ μὴν ἰσχυ-
28ρίζομαι τούτῳ· καὶ γὰρ εὔηθες. ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο Βοιωτὸν
τουτονί, ὅτ' ἐν Ἱπποθοωντίδι φυλῇ ἠξίου χορεύειν, οὔπω
τοῦ πατρὸς εἶναι φάσκων τοῦ ἐμοῦ υἱός, τί σαυτὸν ἔχειν
δικαίως ἂν θείης ὄνομα; εἰ γὰρ Μαντίθεον, οὐκ ἂν διὰ
τοῦτό γε φαίης, ὅτι πρεσβύτερος εἶ ἐμοῦ. ὅς γὰρ οὐδὲ τῆς
φυλῆς τότε σοι προσήκειν ἡγοῦ τῆς ἐμῆς, πῶς ἂν τοῦ γε 1003
29πάππου τοῦ ἐμοῦ ἠμφεσβήτεις; ἔτι δ' ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τὸν μὲν τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν οὐδεὶς οἶδεν ὑμῶν· ἐγὼ
μὲν γὰρ ἐμοὶ πλείονα, οὗτος δ' ἑαυτῷ φήσει· τὸν δὲ τοῦ
δικαίου λόγον ἅπαντες ἐπίστασθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀφ'
οὗ παῖδας ἐποιήσατο τούτους ὁ πατήρ, ἀπὸ τούτου καὶ
νομίζεσθαι. πρότερον τοίνυν ἐμὲ εἰς τοὺς δημότας ἐνέ-
γραψε Μαντίθεον, πρὶν εἰσαγαγεῖν τοῦτον εἰς τοὺς φρά-
τερας. ὥστ' οὐ τῷ χρόνῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ πρε-
30σβεῖον ἔχοιμ' ἂν ἐγὼ τοὔνομα τοῦτ' εἰκότως. εἶεν. εἰ δέ τίς
σ' ἔροιτο „εἰπέ μοι, Βοιωτέ, πόθεν νῦν Ἀκαμαντίδος
φυλῆς γέγονας καὶ τὸν δῆμον Θορίκιος καὶ υἱὸς Μαντίου,
καὶ τὸ μέρος τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων ἔχεις;" οὐδὲν
ἂν ἄλλ' ἔχοις εἰπεῖν πλὴν ὅτι κἀμὲ ζῶν ἐποιήσατο Μαν-
τίας. τί τεκμήριον, εἴ τίς σε ἔροιτο, ἢ μαρτύριόν ἐστί σοι
τούτου; εἰς τοὺς φράτεράς με εἰσήγαγε, φήσειας ἄν. τί
οὖν σε ἐνέγραψεν ὄνομα, εἴ τις ἔροιτο, Βοιωτὸν ἂν εἴ-
31ποις· τοῦτο γὰρ εἰσήχθης. οὐκοῦν δεινὸν εἰ τῆς μὲν πό-
λεως καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων διὰ τοὔνομα τοῦτο
μέτεστί σοι, τοῦτο δ' ἀξιοῖς ἀφεὶς ἕτερον μεταθέσθαι σαυτῷ.

v. 4. οὗτως FΦ. 5. συχνῶς FΦ. 28, 3. τὶ om r. 4. ἂν θ.] ἆρα θ. FΦ. 5. γε om FΦ. 29, 1. ἠμφισβήτεις FΦr. 2. ἐτῶν om pr Σ. ἀριθμὸν] χρόνον r. 6. πότερον Fr. 30, 1. σ' ἔροιτό τις Σ. 2. ἐν ἀκαμαντίδι φυλῇ FΦ. 3. τῶν δήμων Σ, τῶν δημοτῶν Φ, τῶν δημωτῶν F. 5. κἀμὲ r ς καὶ ἐμὲ ς. 6. σε om r. 7. εἰσήγαγέ με Φ.

φέρ᾽, εἴ σε ὁ πατὴρ ἀξιώσειεν ἀναστὰς ἢ μένειν ἐφ᾽ ὧ σε
αὐτὸς ἐποιήσατο ὀνόματος ἢ πατέρ᾽ ἄλλον σαυτοῦ φάσκειν
εἶναι, ἆρ᾽ οὐκ ἂν μέτρια ἀξιοῦν δοκοίη; ταὐτὰ τοίνυν ταῦτα
ἐγώ σε ἀξιῶ, ἢ πατρὸς ἄλλου σεαυτὸν παραγράφειν, ἢ
32 τοὔνομα ἔχειν ἃ ἐκεῖνος ἔδωκέ σοι. νὴ Δί᾽, ἀλλ᾽ ὕβρει καὶ
ἐπηρείᾳ τινὶ τοῦτο ἐτέθη σοι. ἀλλὰ πολλάκις μέν, ὅτ᾽ οὐκ 1004
ἐποιεῖτο ὁ πατὴρ τούτους, ἔλεγον οὗτοι ὡς οὐδὲν χείρους
εἰσὶν οἱ τῆς μητρὸς τῆς τούτου συγγενεῖς τῶν τοῦ πατρὸς
τοῦ ἐμοῦ. ἔστι δ᾽ ὁ Βοιωτὸς ἀδελφοῦ τῆς τούτου μητρὸς
ὄνομα. ἐπειδὴ δ᾽ εἰσάγειν ὁ πατὴρ τούτους ἠναγκάζετο,
ἐμοῦ προεισηγμένου Μαντιθέου, οὕτω τοῦτον εἰσάγει Βοιω-
τόν, τὸν ἀδελφὸν δ᾽ αὐτοῦ Πάμφιλον. ἐπεὶ σὺ δεῖξον ὅστις
Ἀθηναίων ταὐτὸν ὄνομα τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἔθετο δυοῖν·
κἂν δείξῃς, ἐγὼ συγχωρήσω δι᾽ ἐπήρειάν σοι τοῦτο τοὔνομα
33 θέσθαι τὸν πατέρα. καίτοι εἴγε τοιοῦτος ἦσθα ὥστε ποιή-
σασθαι μὲν σαυτὸν ἀναγκάσαι, ἐξ ὅτου δ᾽ ἀρέσεις ἐκείνῳ
τρόπου μὴ σκοπεῖν, οὐκ ἦσθα οἷον δεῖ τὸν προσήκοντα
εἶναι περὶ τοὺς γονέας, οὐκ ὢν δὲ οὐκ ἐπηρεάζῃ δικαίως
ἄν, ἀλλ᾽ ἀπολώλεις. ἦ δεινόν γ᾽ ἂν εἴη, εἰ κατὰ μὲν τῶν
ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νομιζομένων παίδων οἱ περὶ τῶν
γονέων ἰσχύσουσι νόμοι, κατὰ δὲ τῶν αὐτοὺς εἰσβιαζομέ-
νων ἄκοντας ποιεῖσθαι ἄκυροι γενήσονται.

34 Ἀλλ᾽ ὦ χαλεπώτατε Βοιωτέ, μάλιστα μὲν ὧν πράτ-
τεις πάντων παῦσαι, εἰ δ᾽ ἄρα μὴ βούλει, ἐκεῖνό γε πρὸς
Διὸς πείθου· παῦσαι μὲν σαυτῷ παρέχων πράγματα, παῦ-
σαι δ᾽ ἐμὲ συκοφαντῶν, ἀγάπα δ᾽ ὅτι σοι πόλις οὐσία
πατὴρ γέγονεν. οὐδεὶς ἀπελαύνει σε ἀπὸ τούτων, ἑκοὺν
ἔγωγε. ἀλλ᾽ ἂν μέν, ὥσπερ εἶναι φῂς ἀδελφός, καὶ τὰ ἔργα
ἀδελφοῦ ποιῇς, δόξεις εἶναι συγγενής· ἂν δ᾽ ἐπιβουλεύῃς
δικάζῃ φθονῇς βλασφημῇς, δόξεις εἰς ἀλλότρια ἐμπεσὼν
35 ὡς οὐ προσήκουσιν οὕτω χρῆσθαι. ἐπεὶ ἔγωγ᾽, οὐδ᾽ εἴ τι 1005
μάλιστα ὁ πατὴρ ὄντα σε αὐτοῦ μὴ ἐποιεῖτο, οὐκ ἀδικῶ.

v. 3. ταῦτα post ταὐτὰ ponit Σ, post σε FΦ. 4. σαυτὸν FΦr. 33, 3. ἦσθα] οἶσθα r. 5. ἀπωλώλεις r. 34, 6. ἀλλ᾽ ἂν] ἀλλ᾽ ἐὰν FΦr. μὲν om Σ. 7. ἂν δ᾽ Σ: ἐὰν δ᾽ ς. 35, 2. οὐκ om Σr. ἀδίκως r.

οὐ γάρ ἔμοιγε προσῆκεν εἰδέναι τίνες εἰσὶν υἱεῖς ἐκείνου,
ἀλλ' ἐκείνῳ δεῖξαι τίνας μοι νομιστέον ἔστ' ἀδελφούς. ὃν
μὲν τοίνυν οὐκ ἐποιεῖτό σε χρόνον, οὐδ' ἐγὼ προσήκονθ'
ἡγούμην, ἐπειδὴ δ' ἐποιήσατο, κἀγὼ νομίζω. τί τούτου ση-
μεῖον; τῶν πατρῴων ἔχεις τὸ μέρος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς
τελευτήν· ἱερῶν, ὁσίων μετέχεις· ἀπάγει σε οὐδεὶς ἀπὸ τού-
των. τί βούλει; ἂν δὲ φῇ δεινὰ πάσχειν καὶ κλαίῃ καὶ ὀδύ-
ρηται καὶ κατηγορῇ ἐμοῦ, ἃ μὲν ἂν λέγῃ, μὴ πιστεύετε·
οὐ γὰρ δίκαιον μὴ περὶ τούτων ὄντος τοῦ λόγου [τοῦ] νυνί·
ἐκεῖνο δ' ὑπολαμβάνετε, ὅτι οὐδὲν ἔστ' αὐτῷ ἧττον δίκην
36 λαμβάνειν Βοιωτῷ κληθέντι. τί οὖν φιλονεικεῖς; μηδαμῶς·
μὴ ἔχε οὕτω πρὸς ἡμᾶς ἐθελέχθρως. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ πρὸς
σέ, ἐπεὶ καὶ νῦν, ἵνα μηδὲ τοῦτο λάθῃ σε, ὑπὲρ σοῦ λέγω
μᾶλλον ἀξιῶν μὴ ταὐτὸν ἔχειν ὄνομα ἡμᾶς, ἢ ἐμαυτοῦ.
εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο, ἀνάγκη τὸν ἀκούσαντα ἐρέσθαι πό-
τερος, δύ' ἂν ὦσι Μαντίθεοι Μαντίου. οὐκοῦν, ὃν ἠναγ-
κάσθη ποιήσασθαι, σὲ ἐὰν λέγῃ, ἐρεῖ. τί οὖν ἐπιθυμεῖς τού-
των; Ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν δύο ταυτασὶ μαρτυρίας, ὡς
ἐμοὶ Μαντίθεον καὶ τούτῳ Βοιωτὸν ὁ πατὴρ ὄνομ' ἔθετο.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

37 Λοιπὸν ἡγοῦμαι τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ὡς οὐ μόνον εὐορκήσετε, ἂν ἃ ἐγὼ λέγω ψηφί-
σησθε, ἀλλὰ καὶ ὡς οὗτος αὐτὸς αὑτοῦ κατέγνω Βοιωτὸν
ἀλλ' οὐ Μαντίθεον ὄνομα δικαίως ἂν ἔχειν. λαχόντος γὰρ 1006
ἐμοῦ τὴν δίκην ταύτην Βοιωτῷ Μαντίου Θορικίῳ, ἐξ ἀρχῆς
τ' ἠντεδίκει καὶ ὑπώμνυτο ὡς ὢν Βοιωτός, καὶ τὸ τελευ-
ταῖον ἐπεὶ οὐκέτι ἐνῆν αὐτῷ διακρούσασθαι, ἐρήμην ἐάσας
38 καταδιαιτῆσαι, σκέψασθε πρὸς θεῶν, τί ἐποίησεν· ἀντι-

v. 1. ἐμοὶ FΦ. 2. τίνα ἐμοὶ — ἀδελφόν Σr. 4. ἐπεὶ FΦ. 8. ἂν μὲν Σ, μὲν δὴ r. λέγει r. 9. τούτου Σr. τοῦ om r. 36, 2. πρὸς ἡμᾶς οὕτως FΦ. ἔγωγε r. 3. λέγειν — ἀξιῶ FΣΦ. 4. ἢ om Φ, ἢ ἐμαυτοῦ in mg ponit Σ. 5. πότερον F. 6. Μαντίθεοι Μαντίου] μαντίου μαρτυρίου r. 37, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι Σ. 2. εὑρήσετε F. 3. οὗτος om r, αὐτὸς om Σ. 4. δικαίως] εἰκὸς r. 6. ἠντεδίκει Σ: ἠντιδίκει ς. ὢν] ἂν r, ἦν FΦ. 7. διακρούεσθαι r. 38, 1. καταδιαιτήσασθαι FΦ. σκέψασθε om FΦ.

λαγχάνει μοι τὴν μὴ οὖσαν Βοιωτὸν αὐτὸν προσαγορεύσας. καίτοι ἐξ ἀρχῆς τε ἔδει ἐᾶν αὐτὸν τελέσασθαι τὴν δίκην κατὰ Βοιωτοῦ, εἴπερ μηδὲν προσῆκεν αὐτῷ τοῦ ὀνόματος, ὕστερόν τε μὴ αὐτὸν φαίνεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ ἀντιλαγχάνοντα τὴν μὴ οὖσαν. ὅς οὖν αὐτὸς αὑτοῦ κατέγνω δικαίως εἶναι Βοιωτός, τί ὑμᾶς ἀξιώσει τοὺς ὀμωμοκότας ψηφίζεσθαι; Ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν ἀντίληξιν καὶ τὸ ἔγκλημα τουτί.

ΑΝΤΙΛΗΞΙΣ. ΕΓΚΛΗΜΑ.

39 Εἰ μὲν τοίνυν οὗτος ἔχει δεῖξαι νόμον ὃς ποιεῖ κυρίους εἶναι τοὺς παῖδας τοῦ ἑαυτῶν ὀνόματος, ἃ λέγει νῦν οὗτος, ὀρθῶς ἂν ψηφίζοισθε. εἰ δ' ὁ μὲν νόμος, ὃν πάντες ἐπίστασθε ὁμοίως ἐμοί, τοὺς γονέας ποιεῖ κυρίους οὐ μόνον θέσθαι τοὔνομα ἐξ ἀρχῆς ἀλλὰ κἂν πάλιν ἐξαλεῖψαι βούλωνται καὶ ἀποκηρῦξαι, ἐπέδειξα δ' ἐγὼ τὸν πατέρα, ὃς κύριος ἦν ἐκ τοῦ νόμου, τούτῳ μὲν Βοιωτὸν ἐμοὶ δὲ Μαντίθεον θέμενον, πῶς ὑμῖν ἔστιν ἄλλο τι πλὴν ἁγὼ
40 λέγω ψηφίσασθαι; ἀλλὰ μὴν ὧν γ' ἂν μὴ ὦσι νόμοι, γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν ὀμωμόκατε, ὥστ' εἰ μηδεὶς ἦν περὶ τούτων κείμενος νόμος, κἂν οὕτω δικαίως πρὸς ἐμοῦ τὴν ψῆφον ἔθεσθε. τίς γὰρ ἔστιν ὑμῶν ὅστις ταὐτὸν ὄνομα 1007 τοῖς αὑτοῦ παισὶ τέθειται δυοῖν οὖσιν; τίς δ', ᾧ μήπω
41 παῖδές εἰσί, θήσεται; οὐδεὶς δήπου. οὐκοῦν ὃ δίκαιον τῇ γνώμῃ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶν ὑπειλήφατε, τοῦτο καὶ περὶ ἡμῶν εὐσεβὲς γνῶναι. ὥστε καὶ κατὰ τὴν δικαιοτάτην γνώμην καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ κατὰ τὴν τότε προσομολογίαν ἐγὼ μὲν μέτρια ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δέομαι καὶ δίκαια, οὗτος δ' οὐ μόνον οὐ μέτρια ἀλλ' οὐδ' εἰωθότα γίγνεσθαι.

v. 1. βοιωτὸν αὐτὸν] ὁ πρότερον ἑαυτὸν βοιωτὸν ς. 2. τε om FΦr. αὐτὸν ἐᾶν r. 6. βοιωτὸς F, βοιωτὸν Φ. 39, 1. μὲν om FΦ. 5. τοὔνομα θέσθαι FΦ. καὶ π. ἐξαλ. ἐὰν βούλ. FΦ. 8. ἔνεστιν r. ἁγὼ Σ: ἃ ἐγὼ ς. 40, 1. μὴ νόμοι ὦσι pr Σ, μὴ νόμῳ FΦ et corr Σ. γνώμῃ] ἀλλὰ γνώμῃ FΦ. 2. δικάσειν ὀμωμόκατε] δικάζετε r. 3. πρὸς ἐμοῦ δικαίως FΦ. 5. αὑτοῦ Σ: ἑαυτοῦ ς. οὖσιν om Σr. τίς δ' — θήσεται in mg Σ. μήπω] μὴ r. 41, 5. τούτου] τοῦ πατρὸς γρ FΣΦ. 6. δεήσομαι r.

40.

ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Καὶ οὗτος παρὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὁ λόγος εἴρηται. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταὐτά, ἡ Πλαγγών, ὁ ὅρκος, ἡ τῶν παίδων ἀναγκαία ποίησις. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μαντίου οἱ παῖδες ὄντες τρεῖς, Μαντίθεος ὁ ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης καὶ Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος οἱ ἐκ τῆς Πλαγγόνος, ἐνέμοντο τὴν οὐσίαν. φάσκοντος δὲ τοῦ Μαντιθέου προῖκα ἑαυτῷ μητρῴαν ὀφείλεσθαι, Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος καὶ αὐτοὶ προικὸς ἠμφισβήτουν, ὡς καὶ τῆς Πλαγγόνος εἰσενεγκαμένης εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μαντίου μνᾶς ἑκατόν. συνέδοξεν οὖν αὐτοῖς νείμασθαι πάντα ἐπ' ἴσης πλὴν τῆς οἰκίας, ἵν' ὁποτέρων ἂν ἡ μήτηρ φανῇ προῖκα εἰσενεγκαμένη, τούτοις ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀποδοθῇ τὸ ἀργύριον, καὶ πλὴν τῶν "ἀνδραπόδων, ὅπως οἱ περὶ τὸν Βοιωτόν, ἐὰν ἐπιζητῶσί 1008 τι τῶν ἔνδον, ἔχωσιν ἔλεγχον. μετὰ δὲ ταῦτα ἀντενεκάλεσαν ἀλλήλοις, ὁ μὲν Μαντίθεος ὑπὲρ τῆς μητρῴας οὐσίας, ἐκεῖνοι δὲ ὑπὲρ ἄλλων τινῶν. καὶ ὁ διαιτητὴς Μαντιθέου μὲν ἀπεδιαίτησε, Βοιωτοῦ δὲ κατεδιαίτησεν ἐρήμην. λαγχάνει δὲ Μαντίθεος καὶ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτῷ τὴν αὐτὴν δίκην, ἀπαιτῶν τὴν προῖκα.

Πάντων ἐστὶν ἀνιαρότατον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅταν τις ὀνόματι μὲν ἀδελφὸς προσαγορευθῇ τινῶν, τῷ δ' ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχῃ τούτους, καὶ ἀναγκάζηται πολλὰ καὶ δεινὰ παθὼν ὑπ' αὐτῶν εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ὃ νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀτύχημά μοι ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, διότι Πλαγγὼν ἡ τούτων μήτηρ ἐξαπατήσασα τὸν πατέρα μου καὶ ἐπιορκήσασα φανερῶς ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπομεῖναι τούτους ποιήσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο μέρη τῶν πατρῴων ἀπεστερήθην· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐξελήλαμαι μὲν ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας ὑπὸ τούτων, ἐν ᾗ καὶ ἐγενόμην καὶ ἐτράφην καὶ εἰς ἣν οὐχ ὁ πατὴρ αὐτοὺς ἀλλ' ἐγὼ τελευτήσαντος ἐκείνου παρεδεξάμην, ἀποστεροῦμαι δὲ "τὴν 1009 προῖκα τῆς ἐμαυτοῦ μητρός, περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι, αὐ-

ΥΠΟΘ. 1. παρὰ] libri περὶ. 2. πλάγγων F, qui et infra πλάγγονος. 5. οἱ] ὁ F. 9. ὁποτέρων F: ὁποτέρῳ ς. 12. δὲ om F. § 1, 4. ὃ] ὅπερ r. 2, 2. πλάγγων F. τούτου r. 5. ἀπεστερήθη Φ. ἐξελήλασμαι ΣΦr. 6. τούτου FΦ. 7. ἐγράφην Σr. 3, 2. νῦν Φ.

τοὺς μὲν τούτοις δίκας ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν μοι πάντων δεδωκώς, πλὴν εἴ τινα νῦν ἕνεκα τῆς δίκης ταύτης ἀντειλήχασί μοι συκοφαντοῦντες, ὡς καὶ ὑμῖν ἔσται καταφανές, παρὰ δὲ τούτων ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν οὐ δυνάμενος τυχεῖν
4 τῶν μετρίων, ἀλλὰ νῦν εἰς ὑμᾶς καταπεφευγώς. δέομαι οὖν ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι λέγοντος, κἂν ὑμῖν δεινὰ δοκῶ πεπονθέναι, συγγνώμην ἔχειν μοι ζητοῦντι κομίσασθαι τἀμαυτοῦ, ἄλλως τε καὶ εἰς θυγατρὸς ἔκδοσιν· συνέβη γάρ μοι δεηθέντος τοῦ πατρὸς ὀκτωκαιδεκέτη γῆ-
5 μαι, καὶ διὰ τοῦτο εἶναί μοι θυγατέρα ἤδη ἐπίγαμον. ὥστ' ἐμοὶ μὲν δικαίως ἂν ἀδικουμένῳ διὰ πολλὰ βοηθήσαιτε, τούτοις δ' εἰκότως ἂν ὀργίζοισθε· οἵτινες, ὦ γῆ καὶ θεοί, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ δίκαια ποιήσασι μὴ εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, οὐκ αἰσχύνονται μὲν ἀναμιμνήσκοντες ὑμᾶς εἴ τι ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν μὴ ὀρθῶς διεπράξατο ἢ οὗτοι εἰς ἐκεῖνον ἥμαρτον, ἀναγκάζουσι δ' ἐμὲ δικάζεσθαι αὐτοῖς. ἵνα δ' ἀκριβῶς εἰδῆτε ὡς ἐγὼ τούτου αἴτιος οὐκ εἰμί, ἀλλ' οὗτοι, ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς ἂν ἐν βραχυτάτοις δύνωμαι, διηγήσομαι τὰ πραχθέντα.

6 Ἡ γὰρ μήτηρ ἡ ἐμή, ὦ ἄνδρες δικασταί, θυγάτηρ μὲν ἦν Πολυαράτου Χολαργέως, ἀδελφὴ δὲ Μενεξένου καὶ Βαθύλλου καὶ Περιάνδρου. ἐκδόντος δ' αὐτὴν τοῦ πατρὸς Κλεομέδοντι τῷ Κλέωνος υἱεῖ, καὶ προῖκα τάλαντον ἐπιδόντος, τὸ μὲν πρῶτον τούτῳ συνῴκει· γενομένων δ' αὐτῇ τριῶν 1010 μὲν θυγατέρων υἱοῦ δ' ἑνὸς Κλέωνος, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ
7 ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτήσαντος, ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον καὶ κο-

v. 3. καὶ om FΦ. 4. τούτοιν r. δεκα Φ. 4, 1. ὑμᾶς βοηθοὺς κ. Σ. 4. δοκῶ δεινὰ Σ. 6. μοι γὰρ FΦ et pr Σ. ὀκτωκαίδεκ' ἔτη FΣΦ, ὀκτωκαιδεκατῆ r. malim ὀκτωκαιδεκέτη. 5, 1. μοι εἶναι FΦr. ἤδη θυγατέρα FΦ. 2. διὰ πολλὰ om r, in γρ habent FΦ. 4. εἰς τὸ δικαστήριον FΦr. 6. ἢ ante ὁ om FΦr. 7. δέ με r. 8. ἀκριβῶς om FΦ. ὡς] ὡς οὐκ Σ. τούτου in mg Σ. 9. ἂν om FΦ. 6, 2. π. τοῦ χολαργέως FΦr. 3. κλεομέδοντος (τι) F. 5. αὐτῷ Σ. 6. Κλέωνος om Σ. 7, 1. αὐτῆς r.

μισαμένη τὴν προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν Μενεξένου καὶ Βαθύλλου (ὁ γὰρ Περίανδρος ἔτι παῖς ἦν) καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων συνῴκησε τῷ ἐμῷ πατρί. καὶ γίγνομαι αὐτοῖς ἐγώ τε καὶ ἄλλος ἀδελφὸς νεώτερος ἐμοῦ, ὃς ἔτι παῖς ὢν ἐτελεύτησεν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω περὶ τούτων ὑμῖν, πρῶτον τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Τὴν μὲν τοίνυν μητέρα τὴν ἐμὴν οὕτως ὁ πατήρ μου γήμας εἶχε γυναῖκα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, ἐμέ τε ἐπαίδευε καὶ ἠγάπα, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἅπαντες τοὺς ὑμετέρους παῖδας ἀγαπᾶτε. τῇ δὲ τούτων μητρὶ Πλαγγόνι ἐπλησίασεν ὅντινα δή ποτ' οὖν τρόπον· οὐ γὰρ ἐμὸν τοῦτο λέγειν ἐστίν.
9 καὶ οὕτως οὐ πάντα γε ἦν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας κεκρατημένος, ὥστ' οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς ἀποθανούσης ἠξίωσεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν παρ' ἑαυτὸν εἰσδέξασθαι, οὐδὲ τούτους, ὡς υἱεῖς εἰσὶν αὐτοῦ, πεισθῆναι· ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὗτοι διῆγον οὐκ ὄντες τοὐμοῦ πατρός, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασιν, ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ αὐξηθεὶς καὶ μεθ' αὑτοῦ παρασκευασάμενος ἐργαστήριον συκοφαντῶν, ὧν ἡγεμὼν ἦν Μνησικλῆς καὶ Μενεκλῆς ἐκεῖνος ὁ τὴν Νῖνον ἑλών, μεθ' ὧν οὗτος ἐδικάζετό μου τῷ πατρὶ φάσκων
10 υἱὸς εἶναι ἐκείνου. συνόδων δὲ γιγνομένων πολλῶν ὑπὲρ τούτων, καὶ τοῦ πατρὸς οὐκ ἂν φάσκοντος πεισθῆναι ὡς 1011 οὗτοι γεγόνασιν ἐξ αὐτοῦ, τελευτῶσα ἡ Πλαγγών, ὦ ἄνδρες δικασταί, (πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς) μετὰ τοῦ Μενεκλέους ἐνεδρεύσασα τὸν πατέρα μου καὶ ἐξαπατήσασα ὅρκῳ ὃς μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι, ὡμολόγησε τριάκοντα μνᾶς λαβοῦσα τούτους μὲν τοῖς αὑτῆς ἀδελφοῖς εἰσποιήσειν υἱεῖς, αὐτὴ δ', ἂν πρὸς τῷ διαιτητῇ προκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὀμό-

8, 2. τῷ οἴκῳ τῷ r. 4. ἐπλησίαζεν r. 9, 1. γε] τε F. 2. τῆς ἐμῆς μητρὸς FΦr. 3. ἑαυτὸν Σ: αὐτὸν ς. 6. οὗτος ΣΦ. 7. μεταυτοῦ Σ: μεθ' ἑαυτοῦ ς. παρεσκευασμένος FΦ. 8. καὶ Μενεκλῆς in γρ FΦ. 9. μου om r. 10, 1. δὲ om r. 4. ἐνεδρεύσασα μετὰ τοῦ μεν. FΦ.

σαι ἦ μὴν τοὺς παῖδας ἐξ αὐτοῦ γεγονέναι, μὴ δέξεσθαι
τὴν πρόκλησιν· τούτων γὰρ γενομένων οὔτε τούτους ἀποστε-
ρήσεσθαι τῆς πόλεως, τῷ τε πατρί μου οὐκέτι δυνήσε-
σθαι αὐτοὺς πράγματα παρέχειν τῆς μητρὸς αὐτῶν οὐ δε-
11 ξαμένης τὸν ὅρκον. συγχωρηθέντων δὲ τούτων τί ἂν ὑμῖν
μακρολογοίην; ὡς γὰρ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπήντησε, πα-
ραβᾶσα πάντα τὰ ὡμολογημένα ἡ Πλαγγὼν δέχεταί τε τὴν
πρόκλησιν καὶ ὄμνυσιν ἐν τῷ Δελφινίῳ ἄλλον ὅρκον ἐναν-
τίον τῷ προτέρῳ, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασιν· περιβόη-
τος γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. καὶ οὕτως ὁ πατήρ μου διὰ τὴν
αὐτοῦ πρόκλησιν ἀναγκασθεὶς ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ ἐπὶ μὲν
τοῖς γεγενημένοις ἠγανάκτει καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ εἰς τὴν
οἰκίαν οὐδ᾿ ὣς εἰσδέξασθαι τούτους ἠξίωσεν, εἰς δὲ τοὺς
φράτερας ἠναγκάσθη εἰσαγαγεῖν. καὶ τοῦτον μὲν ἐνέγραψε
12 Βοιωτόν, τὸν δ᾿ ἕτερον Πάμφιλον. ἐμὲ δ᾿ εὐθὺς ἔπεισε
περὶ ὀκτωκαίδεκ᾿ ἔτη γεγενημένον τὴν Εὐφήμου γῆμαι
θυγατέρα, βουλόμενος παῖδας ἐξ ἐμοῦ γενομένους ἐπιδεῖν.
ἐγὼ δ᾿, ὦ ἄνδρες δικασταί, νομίζων δεῖν καὶ πρότερον, καὶ 1012
ἐπειδὴ οὗτοι ἐλύπουν αὐτὸν δικαζόμενοι καὶ πράγματα πα-
ρέχοντες, ἐμὲ τοὐναντίον εὐφραίνειν ἅπαντα ποιοῦνθ᾿ ὅσ᾿
13 ἐκείνῳ χαριεῖσθαι μέλλοιμι, ἐπείσθην αὐτῷ. γήμαντος δέ
μου τὸν τρόπον τοῦτον ἐκεῖνος μὲν τὸ θυγάτριόν μοι ἐπιδὼν
γενόμενον, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἀρρωστήσας ἐτελεύ-
τησεν· ἐγὼ δ᾿ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς
οὐδὲν ᾤμην δεῖν ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ, τελευτήσαντος δ᾿
ἐκείνου εἰσεδεξάμην τε τούτους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τῶν
ὄντων ἁπάντων μετέδωκα, οὐχ ὡς ἀδελφοῖς οὖσιν (οὐδὲ γὰρ
ὑμῶν τοὺς πολλοὺς λελήθασιν ὃν τρόπον οὗτοι γεγόνασιν),
νομίζων δ᾿ ἀναγκαῖον εἶναί μοι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐξηπα-
14 τήθη, πείθεσθαι τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. καὶ οὕτως

v. 1. οὐ δέξεσθαι Σ, οὐ δέξασθαι r, μὴ δέξασθαι FΦ. 3. πο-λιτείας Σ et γρ FΦ. 4. προσδεξαμένης FΦ. 11, 3. ἅπαντα FΦ. 7. αὐτοῦ om r. 10. ἔγραφεν Σ. 12, 2. θυγατέρα γῆμαι FΦr. 5. οὗτοι] καὶ οὗτοι FΦr. 13, 3. ὕστερον om r. 5. οὐδὲν] οὐκ FΦr. δ᾿ om Φ. 8. τοὺς πολλοὺς ὑμῶν FΦ. 9. δ᾿ ἂν ἀναγκαῖον F. ὁ] δ᾿ ὁ r.

ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδεχθέντες, ὡς ἐνεμόμεθα τὰ πατρῷα, ἀξιοῦντος ἐμοῦ ἀπολαβεῖν τὴν τῆς μητρὸς προῖκα ἀντενεκάλουν καὶ οὗτοι, καὶ ἔφασαν ὀφείλεσθαι καὶ τῇ αὑτῶν μητρὶ τὴν ἴσην προῖκα. συμβουλευσάντων δ' ἡμῖν τῶν παρόντων τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐνειμάμεθα, τὴν δ' οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας τοὺς διακόνους τοὺς τοῦ πατρὸς ἐξαι-
15ρέτους ἐποιησάμεθα, ἵν' ἐκ μὲν τῆς οἰκίας, ὁποτέροις ἂν ἡμῶν φαίνηται ὀφειλομένη ἡ προίξ, οὗτοι αὐτὴν κομίσωνται, ἐκ δὲ τῶν παίδων κοινῶν ὄντων, ἐάν τι οὗτοι τῶν πατρῴων ἐπιζητῶσι, πυνθάνωνται, καὶ βασανίζοντες αὐτοὺς καὶ ἄλλῳ ὅτῳ ἂν τρόπῳ βούλωνται ζητοῦντες. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1013

16 Μετὰ ταῦτα τοίνυν οὗτοί τ' ἐμοὶ δίκας ἔλαχον ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, κἀγὼ τούτοις ὑπὲρ τῆς προικός. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἑρχιέα διαιτητὴν τούτῳ ἐπετρέψαμεν δικάσαι περὶ ὧν ἐνεκαλοῦμεν ἀλλήλοις· ὡς δ' οὐκ ἀπήντων οὗτοι ἀλλ' ἐφυγοδίκουν καὶ χρόνος διετρίβετο συχνός, τῷ μὲν Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον, οὗτοι δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς λαγχάνουσί μοι τὰς δίκας, καὶ ἐγὼ τούτῳ, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ ἐπιγραψάμενος ἐπὶ τὸ ἔγκλημα Βοιωτόν· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ὁ πατὴρ
17ἔθετο τοὔνομα. περὶ μὲν οὖν ὧν οὗτοί μοι ἐδικάζοντο, παρόντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος καὶ οὐκ ἔχοντος ἐπιδεῖξαι οὐδὲν ὧν ἐνεκάλουν, ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητής· καὶ οὗτος συνειδὼς αὑτῷ ἀδίκως ἐγκαλοῦντι οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, οὔτε νῦν περὶ ἐκείνων εἴληχέ μοι δίκην οὐδεμίαν, ἀλλὰ περὶ ἄλλων τινῶν, λύσειν τοῖς ἐγκλήμασι τούτοις τὴν δίκην ταύτην οἰόμενος. ἣν δ' ἐγὼ τοῦτον ἐδίω-

v. 1. μου FΦr. 2. μητρός μου πρ. FΦr. 3. ἀνενεγκάλουν FΦ. ἑαυτῶν FΦ. 6. τοὺς διακόνους παῖδας FΦ. τοὺς ante τοῦ om Σr. 15, 1. ἵν'] ἵν' ᾖ F, ἵν' εἴη Φr. 2. φαίνηται ἡμῶν FΦ. 5. βούλοιντο Σ. ζητοῦντες] ζητεῖν r, καὶ om r. 6. τουτωνὶ r. 16, 3. παραγραψάμενος Σ. ἀρχιέα r. 4. ἐπέτρεψαν FΦ. δικάσασθαι Φ. 7. τὰς om Σ. 8. τοῦτο F. 17, 4. οὕτως Φ. ἐγκαλοῦντι] μοι ἐγκαλῶν FΦr. 6. λύσιν F. 7. δ' om FΦ.

κον τότε περὶ τῆς προικός, ἐπιδημοῦντος τούτου ἐνθάδε καὶ ἐκ ἀπαντήσαντος πρὸς τὸν διαιτητὴν ἐρήμην κατε-
18 διήτησεν αὐτοῦ. οὗτος δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτε ἠντεδίκει τότε παρὼν ὅτ' ἔφη με καταδιαιτήσασθαι τὴν δίκην αὐτῷ· ἐ γὰρ εἶναι Βοιωτὸν αὐτῷ ὄνομα ἀλλὰ Μαντίθεον, καὶ οὕτως ὀνόματι ἀμφισβητῶν ἔργῳ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερεῖ. ἀπορῶν δ' ἐγὼ τί ἄν τις χρήσαιτο τῷ πράγματι, οὕτω πάλιν τὴν αὐτὴν ταύτην δίκην λαχὼν αὐτῷ Μαντιθέῳ ἑνδεκάτῳ ἔτει νῦν εἰς ὑμᾶς καταπέ- 1014
φευγα. ὡς δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

19 Ὅτι μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἥ τε μήτηρ μου τάλαντον ἐπενεγκαμένη προῖκα, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὑτῆς, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, συνῴκησε τῷ πατρί, καὶ ὃν τρόπον ἐγὼ τούτους εἰσεδεξάμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας ἅς μοι ἐνεκάλουν, ταῦτα μὲν πάντα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν καὶ ἐπιδέδεικται. Ἴθι δὲ λαβὲ καὶ τὸν περὶ τῆς προικὸς νόμον τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

20 Οὕτω τοίνυν τοῦ νόμου ἔχοντος οἶμαι τουτονὶ Βοιωτὸν ἢ Μαντίθεον, ἢ ὅ τι ποτ' ἄλλο χαίρει προσαγορευόμενος, δικαίαν μὲν ἀπολογίαν καὶ ἀληθινὴν οὐδεμίαν ἕξειν εἰπεῖν, ἐπιχειρήσειν δὲ τῇ τόλμῃ καὶ τῇ θρασύτητι τῇ ἑαυτοῦ πιστεύοντα περιιστάναι τὰς αὑτῶν συμφορὰς εἰς ἐμέ, ἅπερ καὶ ἰδίᾳ ποιεῖν εἴωθε, λέγων ὡς δημευθείσης τῆς Παμφίλου οὐσίας, ὃς ἦν πατὴρ τῆς Πλαγγόνος, τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, καὶ οὕτως ἀποφαίνειν πειρώμενος τὴν μὲν αὑτοῦ

v. 1. ἐπ. δὲ τούτου FΦ. 18, 1. οὑτοσὶ Σ. ἠντεδίκει Σ: ἠντιδίκει ς. 3. γὰρ] γὰρ ἂν Φ. 4. με ἀποστερεῖ τὴν προῖκα τῆς μητρός FΦ. 5. τις om Σ. 6. ταύτην om r. 8. ὑμῖν om r.
19, 5. ἀπέφυγον om r. 7. ἴσθι Σ. δὲ r: ceteri δή.
20, 4. ἑαυτοῦ] τούτου r. 5. αὑτῶν] ἑαυτοῦ FΣΦ. 6. εἴωθα ΣΦ. τῆς τοῦ παμφίλου Σ. 7. πλαγγωνος Σ.

μητέρα ἐπενεγκαμένην προῖκα πλεῖον ἢ ἑκατὸν μνᾶς, τὴν
21δ' ἐμὴν ἄπροικον φάσκων συνοικῆσαι. ταῦτα δὲ διέξεισιν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε μαρτυρίαν οὐδεμίαν ἐμβεβλημέ-
νος ὑπὲρ τούτων οὔτ' ἀγνοῶν ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, ἀλλ'
ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἐν ὑμῖν οὐδείς
πω ἀπέφυγε, ψευδόμενος δὲ καὶ παραγωγὰς λέγων ἤδη 1015
τις δίκην οὐκ ἔδωκεν. ἵν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῆτε ὑπ' αὐτοῦ,
βέλτιον εἶναί μοι δοκεῖ βραχέα καὶ περὶ τούτου πρὸς ὑμᾶς
22εἰπεῖν. ἐὰν μὲν γὰρ λέγῃ ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ οὐκ ἐπη-
νέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, ἐνθυμεῖσθ' ὅτι
περιφανῶς ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ Πάμφιλος ὁ πατὴρ
τῆς τούτων μητρὸς πέντε τάλαντα τῷ δημοσίῳ ὀφείλων
ἐτελεύτησε, καὶ τοσούτου ἐδέησε περιγενέσθαι τι τοῖς ἐκείνου
παισὶ τῆς οὐσίας ἀπογραφείσης καὶ δημευθείσης, ὥστ' οὐδὲ
τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτέτισται, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται. πῶς οὖν
οἷόντε τὸν ἐμὸν πατέρα χρήματα λαβεῖν ἐκ τῆς Παμ-
φίλου οὐσίας, ἣ οὐδ' αὐτὸ τὸ ὄφλημα ἱκανὴ ἐγένετο τῇ
23πόλει ἐκτῖσαι; ἔπειτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθ' ὅτι
εἰ τὰ μάλιστα περιεγένετο τὰ χρήματα ταῦτα, ὥσπερ οὗ-
τοί φασιν, οὐκ ἂν ὁ ἐμὸς πατὴρ αὐτὰ ἔλαβεν, ἀλλ' οἱ τοῦ
Παμφίλου υἱεῖς Βοιωτὸς καὶ Ἡδύλος καὶ Εὐθύδημος,
οἳ οὐκ ἂν δήπου ἐπὶ μὲν τῷ τἀλλότρια λαμβάνειν ὁτιαν-
οῦν ἐποίουν, ὡς καὶ ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, τὰ δ' αὑτῶν
24τὸν ἐμὸν πατέρα περιεῖδον κομισάμενον. ὅτι μὲν τοίνυν
ἥ γε τούτων μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἀλλ' οὗτοι τοῦτο
ψεύδονται, ἱκανῶς ὑμᾶς μεμαθηκέναι νομίζω· ὅτι δ' ἡ
ἐμὴ μήτηρ ἐπηνέγκατο, ῥᾳδίως ἐγὼ δείξω. πρῶτον μὲν γὰρ
Πολυαράτου θυγάτηρ ἦν, ὃς καὶ ὑφ' ὑμῶν ἐτιμᾶτο καὶ
πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο. ἔπειτα μεμαρτύρηται ὑμῖν ὡς καὶ

v. 1. πλέον FΦ. 21, 1. δὲ om Σ. 2. συμβεβλημένος Φ. 5. ἀπέφευγε Σ. 6. οὐ δέδωκεν r. 22, 1. μὲν post ἐὰν om Σ. 3. γὰρ ὁ πάμφιλος Σ. 4. τούτου Σr. 5. τοσοῦτον FΦ. 6. ὥστ'] ὡς FΦ. 7. ἐκτετεῖσθαι Σ. 8. γέγραπται F. 10. τῇ πόλει ἱκανὴ ἐγένετο FΦr. 23, 2. ὥσπερ] ὡς FΦ. οὗτοι] αὐτοὶ Σ. 3. ταῦτα FΦ. 5. τῷ] τὸ F. 24, 4. διδάξω r. 5. ἡμῶν F.

ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς τοσαύτην προῖκα ἐπενεγκαμένη Ἐρυξι- 1016
25 μάχῳ συνῴκησε τῷ Χαβρίου κηδεστῇ. πρὸς δὲ τούτοις
φαίνεταί με ἡ μήτηρ τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα Κλεομέδοντι,
ὃν φασὶ τὸν πατέρα Κλέωνα τῶν ὑμετέρων προγόνων στρα-
τηγοῦντα, Λακεδαιμονίων πολλοὺς ἐν Πύλῳ ζῶντας λα-
βόντα, μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει εὐδοκιμῆσαι· ὥστ' οὔτε
τὸν ἐκείνου προσῆκεν υἱὸν ἄπροικον αὐτὴν γῆμαι, οὔτε
Μενέξενον καὶ Βάθυλλον εἰκός ἐστιν, αὐτούς τε οὐσίαν
πολλὴν κεκτημένους καὶ Κλεομέδοντος τελευτήσαντος κο-
μισαμένους τὴν προῖκα, ἀποστερῆσαι τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐ-
τῶν, ἀλλὰ προσθέντας αὐτοὺς ἐκδοῦναι τῷ ἡμετέρῳ πατρί,
καθάπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι μεμαρ-
26 τυρήκασιν. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμήθητε, διὰ τί ἄν ποτε
ὁ πατήρ, εἴπερ ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ μὴ ἦν ἐγγυητὴ μηδ'
ἠνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἠνέγκατο, τούτους μὲν οὐκ
ἔφη αὐτοῦ υἱεῖς εἶναι, ἐμὲ δὲ καὶ ἐποιεῖτο καὶ ἐπαίδευεν;
ὅτι νὴ Δί', ὡς οὗτοί φασιν, ἐμοὶ χαριζόμενος καὶ τῇ ἐμῇ
27 μητρὶ τούτους ἠτίμαζεν. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἔτι παῖδα μικρὸν
ἐμὲ καταλιποῦσα αὐτὴ τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἡ δὲ τούτων
μήτηρ Πλαγγὼν καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα εὐπρεπὴς
τὴν ὄψιν οὖσα ἐπλησίαζεν αὐτῷ· ὥστε πολὺ μᾶλλον εἰκὸς
ἦν αὐτὸν διὰ τὴν ζῶσαν γυναῖκα, ἧς ἐρῶν ἐτύγχανε, τὸν
τῆς τεθνεώσης υἱὸν ἀτιμάζειν, ἢ δι' ἐμὲ καὶ τὴν τετελευ-
τηκυῖαν τοὺς ἐκ τῆς ζώσης καὶ πλησιαζούσης αὐτῷ παῖδας
28 μὴ ποιεῖσθαι. καίτοι οὗτός γ' εἰς τοῦτο τόλμης ἥκει, ὥστε
φησὶ τὸν πατέρα με δεκάτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἑστιᾶσαι. καὶ περὶ
τούτου μόνον Τιμοκράτους καὶ Προμάχου ἐμβέβληται μαρ- 1017
τυρίας, οἳ οὔτε γένει προσήκουσί μου τῷ πατρὶ οὐδὲν οὔτε
φίλοι ἦσαν ἐκείνῳ. οὕτω δὲ φανερῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυ-
ρήκασιν, ὥστε ὃν πάντων ὑμῶν εἰδότων οὑτοσὶ δίκην λαχὼν

25, 2. ἡ μήτηρ μου FΦr. 7. πολλὴν οὐσίαν FΦ. 11. οἰκεῖοι] οἱ οἰκεῖοι FΦ, om Σ. 26, 2. μὲν om Σ. 3. τούτους] τοὺς Σ. 4. αὐτοῦ υἱεῖς] ἑαυτοῦ παῖδας r. ἐπαίδευσεν F. 5. φήσουσιν Σ. τῇ] τῇ γε FΦ. 27, 4. ἐπλησίασεν Σr. 28, 3. μόνου r. ἐμβέβληται] ἀποδέδεικται FΦr. 4. μοι Fr. 6. εἰδότων om Σ. οὗτος Fr.

ἄκοντα ἠνάγκασε ποιήσασθαι αὐτόν, τοῦτον οὗτοι, ὥσπερ
κλητῆρες, δύο μόνοι ὄντες μαρτυροῦσι δεκάτην ὑπὲρ τού-
29 του ἑςιᾶσαι. οἷς τίς ἂν ὑμῶν πιςεύσειεν; καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖ-
νό γε εἰπεῖν αὐτῷ ἐνδέχεται, ὡς μικρὸν μὲν ὄντα ἐποιεῖτο
αὐτὸν ὁ πατήρ, μείζω δὲ γενόμενον τῇ μητρὶ ὀργισθείς τι
τῇ τούτων ἠτίμαζεν· πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον εἰώθασιν,
ὧν ἂν ἐν αὑτοῖς διενεχθῶσι γυνὴ καὶ ἀνήρ, διαλλάττε-
σθαι διὰ τοὺς παῖδας, ἢ διὰ τὰς πρὸς ἑαυτοὺς ὀργὰς τοὺς
κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν. ὥστ' ἐὰν μὲν ἐπιχειρῇ ταῦτα
λέγειν, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ ἀναισχυντεῖν.
30 Ἐὰν δὲ λέγῃ περὶ τῶν δικῶν ἃς ἀπεδιήτησέ με ὁ διαι-
τητής, καὶ φάσκῃ ὑπ' ἐμοῦ ἀπαράσκευος ληφθῆναι, πρῶτον
μὲν μέμνησθε ὅτι οὐκ ὀλίγος χρόνος ἐγένετο ἐν ᾧ ἔδει
παρασκευάσασθαι αὐτόν, ἀλλ' ἔτη πολλά, ἔπειθ' ὅτι οὗτος
ἦν ὁ διώκων, ὥστε πολὺ μᾶλλον ἦν εἰκὸς ἐμὲ ὑπὸ τούτου
31 ἀπαράσκευον ληφθῆναι ἢ τοῦτον ὑπ' ἐμοῦ. ἔτι δὲ πάντες
ὑμῖν οἱ πρὸς τῷ διαιτητῇ παρόντες μεμαρτυρήκασιν ὡς
οὗτος παρὼν αὐτός, ὅτε ἀπεδιήτησέ με ὁ διαιτητής, οὔτε
ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαςήριον ἐνέμεινέ τε τῇ διαίτῃ. καίτοι
ἄτοπον δοκεῖ μοι εἶναι, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι, ὅταν οἴωνται
ἀδικεῖσθαι, καὶ τὰς πάνυ μικρὰς δίκας εἰς ὑμᾶς ἐφιᾶσιν,
οὗτος δέ μοι περὶ προικὸς δίκην ταλάντου λαχὼν ταύτῃ,
32 ὡς αὐτός φησιν, ἀδίκως καταδιαιτηθεὶς ἐνέμεινεν. νὴ 1018
Δί', ἀπράγμων γάρ τις ἴσως ἐςὶν ἄνθρωπος καὶ οὐ φιλό-
δικος. ἐβουλόμην μέντ' ἂν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ τοιοῦτον αὐ-
τὸν εἶναι. νυνὶ δ' ὑμεῖς μὲν οὕτως ἐςὲ κοινοὶ καὶ φιλάν-
θρωποι, ὥστ' οὐδὲ τοὺς τῶν τριάκοντα υἱεῖς φυγαδεῦσαι

29, 1. εἰστιασαι Σ, ἑστιᾶσθαι r. οἷς] ὃς r. 3. ὀργισθείς τι] ὀργίζεσθε Σ. 4. τούτου FΦr. ἠτίμασε F. 5. ἐν ἑαυτοῖς r, αὑτοῖς FΦ. 7. προσμισεῖν] προσήκειν FΦ. 8. ἐπιτρέπεται Σ. αὐτῷ om Σr. 30, 1. ἂν Σ. ἃς ἀπεδιήτησε] κατεδιήτησε FΦ, ὡς ἀπεδιήτησε γρ Φ. 4. παρεσκευάσθαι FΦ. 5. διώκων] διώκων τὴν δίκην Σ. ἦν εἰκὸς μᾶλλον FΦ, ἦν ἂν μᾶλλον r. 31, 1. ἔτι δὲ] ἔπειτα r. 3. αὐτός] τότε r. 4. ἔφηκον Σ. τε] δὲ r. 6. ἀφιᾶσιν F, ἐφιστᾶσιν Φ. 7. λαχὼν] τυχὼν r. ταύτῃ] τότε FΦr. 32, 1. ἀποδιαιτηθεὶς FΣΦ, ἀποδιαιτηθείσης r. 2. τις om Φ. φιλόνεικος FΦr. 3. μέντ'] τ' FΦ et pr Σ. 4. ὑμεῖς μὲν om Σ, μὲν om r.

ἐκ τῆς πόλεως ἠξιώσατε· οὗτος δ' ἐμοὶ μετὰ Μενεκλέους
τοῦ πάντων τούτων ἀρχιτέκτονος ἐπιβουλεύσας, καὶ ἐξ ἀντι-
λογίας καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν
κεφαλὴν αὑτοῦ τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον με προσ-
33 εκαλέσατο, ὡς φυγαδεύσων ἐκ τῆς πόλεως. καὶ εἰ μὴ Εὐ-
θύδικος ὁ ἰατρός, πρὸς ὃν οὗτοι τὸ πρῶτον ἦλθον δεό-
μενοι ἐπιτεμεῖν τὴν κεφαλήν, αὐτὸς πρὸς τὴν ἐξ Ἀρείου
πάγου βουλὴν εἶπε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν, τοιαύτην δίκην
οὗτος ἂν εἰλήφει παρ' ἐμοῦ μηδὲν ἀδικοῦντος, ἣν ὑμεῖς
οὐδὲ κατὰ τῶν τὰ μέγιστ' ἀδικούντων ὑμᾶς ἐπιχειρήσαιτ'
ἂν ποιήσασθαι. Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διαβάλλειν αὐτόν, ἀνά-
γνωθί μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

34 Τοῦτον μὲν τοίνυν οὕτω μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνά
μοι οὐχ ὡς εὐήθης ὢν ἀλλ' ὡς ἐπίβουλος καὶ κακοῦργος
κατεσκεύασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος οὗ ἔθετο
αὐτῷ ὁ πατὴρ Βοιωτόν, ὥσπερ καὶ πρὸς ὑμᾶς μεμαρτύ-
ρηται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, Μαντίθεον ἑαυτὸν ἐγ-
γράψας εἰς τοὺς δημότας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ καὶ πατρὸς
καὶ δήμου προσαγορευόμενος, οὐ μόνον τὴν δίκην ταύτην,
περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ χει-
ροτονησάντων ὑμῶν ἐμὲ ταξίαρχον ἧκεν αὐτὸς εἰς τὸ δι-
καστήριον δοκιμασθησόμενος, δίκην τε ἐξούλης ὠφληκὼς 1019
35 ταύτην οὐκ αὐτὸς ὠφληκέναι φησὶν ἀλλ' ἐμέ. ὡς δ' ἐν κε-
φαλαίῳ εἰπεῖν, κακά μοι παρέχων ἠνάγκασέ με λαχεῖν αὐτῷ
δίκην περὶ τοῦ ὀνόματος, οὐχ ἵνα χρήματα παρ' αὐτοῦ
λάβω, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ' ἵν', ἐὰν ὑμῖν δοκῶ δεινὰ
πάσχειν καὶ βλάπτεσθαι μεγάλα, οὕτοσὶ καλῆται Βοιωτός,

v. 1. δέ μοι FΦr. 4. εἰς] ὡς r. προὐκαλέσατο FΦ, προυκαλεσατο Σ. 33, 3. αὑτοῦ r. 4. ταύτην FΣΦ. δίκην in mg Σ. 5. ἂν post τοιαύτην ponit r. οὐδὲν FΦr. 34, 1. οὕτω om Σ. 4. ὁ πατὴρ αὐτῷ r, ὁ πατὴρ αὐτοῦ FΦ. 5. αὐτὸν FΦ, om r. εν ἔγραψας F. 6. καὶ ante πατρὸς om FΦ. 8. νῦν FΦr. δικ. ἂν ἄδικον r. καὶ om r. 9. με r. εἰς] ἐπὶ Σ. 10. τε] δὲ Σ. 35, 3. δίκην] τὴν δίκην FΦ. 5. οὗτος FΦr.

ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔθετο. Ὅτι τοίνυν ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, λαβέ μοι καὶ τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

36 Πρὸς τέτοις τοίνυν καὶ ὅτι ἐγὼ ϛρατευόμενος καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας, ἄλλοθέν τε χρήματα εὐπορήσας καὶ ἐκ Μυτιλήνης παρὰ τε ὑμετέρε προξένε Ἀπολλωνίδου καὶ παρὰ τῶν φίλων τῆς πόλεως λαβὼν τριακοσίους στατῆρας Φωκαεῖς, ἀνήλωσα εἰς τὲς στρατιώτας, ἵνα πρᾶξίς τις πραχθείη καὶ ὑμῖν καὶ ἐκείνοις συμφέρεσα,

37 περὶ τέτων μοι δικάζεται ὡς πατρικὸν κεκομισμένῳ χρέως παρὰ τῆς πόλεως τῆς Μυτιληναίων, Κάμμῃ τῷ τυραννεῦντι Μυτιλήνης ὑπηρετῶν, ὃς καὶ ὑμῖν κοινῇ καὶ ἐμοὶ ἰδίᾳ ἐχθρός ἐστιν. ὅτι δ' ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἣν ἐψηφίσαντο αὐτῷ δωρεὰν οἱ Μυτιληναῖοι, εὐθὺς αὐτὸς ἐκομίσατο, καὶ ὡς ἐδὲν ὠφείλετο αὐτῷ χρέως ἐν Μυτιλήνῃ, τῶν ὑμετέρων φίλων παρέξομαι μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

38 Ἔχων τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δεινὰ λέγειν, ἃ ἔτος καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὑμῶν ἐνίες ἡμάρτηκεν, ἀναγκάζομαι διὰ τὸ ὀλίγον εἶναί μοι τὸ ὕδωρ παραλιπεῖν. 1020 νομίζω γὰρ καὶ ἐκ τούτων ὑμῖν ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπε ἐστὶν ἀγῶνα μέν μοι περὶ φυγῆς κατασκευάζειν καὶ δίκας οὐδὲν προσηκούσας δικάζεσθαι, πρὸς δὲ τὸν διαιτητὴν ἀπαντᾷν ἀπαράσκευον. ὥστε περὶ μὲν τέτων ἂν ἐπιχειρῇ λέγειν, ἐκ οἶμαι ὑμᾶς

39 ἀποδέξεσθαι. ἂν δὲ λέγῃ ὡς ἀξιοῦντος αὐτοῦ ἐπιτρέψαι Κόνωνι τῷ Τιμοθέου περὶ ἁπάντων ἐγὼ οὐκ ἠβελόμην

v. 1. καὶ ταῦτα ἀληθῆ Φ. 36, 2. ἀμινίου Σ. ξενολογήσας] στρατολογήσας pr Σ. 3. μυτιλήνης ΣΦ, qui sic et infra: Μιτυλήνης ς. τοῦ προξένου τοῦ ὑμετέρου FΦr. 5. φωκεαεις Σ. τῆς

37, 1. χρέως ΣΦ, qui nusquam aliter: χρέος ς. 2. εἰς μιτυληων ναῖον F. 38, 1. καὶ ante ἄλλα om FΦ. 2. καὶ ante εἰς ἐμὲ om r. 8. μὲν om FΦr. ὧν] ἃ ἂν FΦ. οὐκ οἶμαι ὑμᾶς ἀποδέξεσθαι Σ et γρ FΦ, οὐκ οἶμαι ὑμᾶς ἀποδέξεσθαι ἂν αὐτόν r, δίκαιον καὶ ὑμᾶς ἀποδέξασθαι ἂν αὐτόν FΦ. 39, 2. πάντων FΦr. ἐγὼ οὐκ] οὐ τοῦτο FΦ.

ἐπιτρέπειν, ἐνθυμεῖσθε ὡς ἐξαπατᾷν ὑμᾶς ἐπιχειρήσει.
ἐγὼ γὰρ περὶ μὲν ὧν αἱ δίκαι ἔπω τέλος εἶχον, ἕτοιμος
ἦν ἐπιτρέπειν καὶ Κόνωνι καὶ ἄλλῳ διαιτητῇ ἴσῳ, ὅτῳ
ἔτος βέλοιτο· περὶ δὲ ὧν τρὶς πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπαν-
τήσαντος τέτε καὶ ἀντιδικἔντος ὁ μὲν διαιτητὴς ἀπέγνω
μὲ, ἔτος δὲ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐνέμεινεν, ὡς καὶ ὑμῖν με-
μαρτύρηται, ἐκ ᾤμην δίκαιον εἶναι ταῦτα πάλιν ἀνάδικα
40 γίγνεσθαι· τί γὰρ ἂν ἦν πέρας ἡμῖν τοῦ διαλυθῆναι, εἰ
τὰ κατὰ τοὺς νόμους διαιτηθέντα λύσας ἑτέρῳ διαιτητῇ
ἐπέτρεψα περὶ τῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων, ἄλλως τε καὶ ἀκρι-
βῶς εἰδὼς ὅτι, εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλες μὴ ἐπιεικές ἐστι
ταῖς διαίταις ἰσχυρίζεσθαι, πρός γε τοῦτον ἁπάντων δι-
41 καιότατον ἦν ἔτω προσφέρεσθαι. φέρε γάρ, εἴ τις αὐτὸν
ξενίας γράψαιτο λέγων ὡς διομνύμενος ὁ πατὴρ ἐκ ἔφη
τοῦτον υἱὸν αὐτοῦ εἶναι, ἔσθ᾽ ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἰσχυρίζοιτο
πρὸς ταῦτα ἢ διότι τῆς μητρὸς αὐτῶν ὀμοσάσης καὶ τε
διαιτητε καταγνόντος ἠναγκάσθη ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐμμεῖναι
42 τῇ διαίτῃ; ἐκἒν δεινὸν εἰ ἔτος αὐτὸς κατὰ γνῶσιν διαι-
τητοῦ ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος καὶ πρὸς ἐμὲ τὴν 1021
ἐσίαν νειμάμενος καὶ τυχὼν τῶν μετρίων ἁπάντων, ἃς
ἐγὼ δίκας τἔτον ἀπέφυγον παρόντα καὶ ἀντιδικἔντα καὶ
τοῖς γνωσθεῖσιν ἐμμένοντα, ταύτας ἀναδίκες ἀξιῶν γίγνε-
σθαι δίκαιόν τι δοκοίη λέγειν ὑμῖν, ὥσπερ, ὅταν μὲν τέτῳ
συμφέρῃ, δέον κυρίας εἶναι τὰς διαίτας, ὅταν δὲ μὴ συμ-
φέρῃ, προσῆκον τὴν τούτε γνώμην κυριωτέραν γενέσθαι
43 τῶν κατὰ τὲς ὑμετέρες νόμες γνωσθέντων. ὃς ἔτως ἐπί-
βελός ἐστιν, ὥςε καὶ τὴν δίαιταν ταύτην ἐπιτρέπειν με
προὐκαλεῖτο ἐχ ὅπως ἀπαλλαγῇ πρός με, ἀλλ᾽ ἵν᾽, ὥσπερ
καὶ πρότερον ἕνδεκα ἔτη διήγαγε κακεργῶν, ἔτω καὶ νῦν

ὡς

ν. 1. ὡς] εἰ F, ἢ r. 2. αἱ δίκαι οὔπω] αιδι ουπω καὶ Σ. 3. ὅτῳ] οἵῳ F Φ. 4. δὲ ὧν] ὧν pr r, ὧν δὲ rc. 6. δ᾽ ἐν τοῖς FΣΦ. 7. εἶναι om r. 40, 5. πάντων Φr. 41, 1. ἦν] ἂν ἦν Σ. 3. ἄλλων Φ. 5. γνόντος r. 42, 3. τῶν μετρίων] δικῶν τῶν μεγίστων r. 5. τοῖς] ἐν τοῖς FΦ. ἐμμεῖναντα FΦr. τ. ἂν ἀδίκως F. ἄξιοι Σ. γενέσθαι r. 7. εἶναι κυρίας Σ. 8. τούτων Σ. 43, 1. ὑμετέρους om r. 4. τὰ νῦν FΦr.

τὰ ἀποδιαιτηθέντα μου λύσας ἐξ ἀρχῆς με συκοφαντῇ καὶ
τὴν δίκην ταύτην ἐκκρούῃ. τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον·
44 οὔτε γὰρ τὴν πρόκλησιν ἐδέχετο, ἣν ἐγὼ κατὰ τοὺς νόμους
προὐκαλούμην αὐτόν, πρότερόν τε Ξενίππῳ, ὃν οὗτος προὔ-
βάλλετο διαιτητήν, ἐπιτρέψαντός μου περὶ τῆς τοῦ ὀνόματος
δίκης ἀπηγόρευσεν αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ᾽ ἀληθῆ
λέγω, ἐκ τῆς μαρτυρίας καὶ τῆς προκλήσεως εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

45 Ταύτην τοίνυν τὴν πρόκλησιν οὐ δεξάμενος, ἀλλ᾽ ἐνε-
δρεύων με καὶ τὴν δίκην ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐκκρούειν
βουλόμενος, κατηγορήσει, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὐ μόνον
ἐμοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρός, λέγων ὡς ἐκεῖνος ἐμοὶ χαριζό-
μενος πολλὰ τοῦτον ἠδίκησεν. ὑμεῖς δ᾽ ὦ ἄνδρες δικασταὶ
μάλιστα μέν, ὥσπερ αὐτοὶ οὐκ ἂν ἀξιώσαιτε κακῶς ἀκούειν
ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παίδων, οὕτω μηδὲ τούτῳ ἐπιτρέπετε
46 περὶ τοῦ πατρὸς βλασφημεῖν· καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν εἰ 1022
αὐτοὶ μὲν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας πολλοὺς τῶν πο-
λιτῶν ἀκρίτους ἀποκτείναντας διαλλαγέντες ἐμμένετε ταῖς
ὁμολογίαις, ὥσπερ χρὴ τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς ἄνδρας, τούτῳ
δὲ πρὸς τὸν πατέρα ζῶντα διαλυθέντι καὶ πολλὰ παρὰ τὸ
δίκαιον πλεονεκτήσαντι νῦν μνησικακεῖν ἐπιτρέψετε καὶ
47 κακῶς λέγειν ἐκεῖνον. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ
μάλιστα μὲν κωλύετ᾽ αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν, ἂν δ᾽ ἄρα βιά-
ζηται ὑμᾶς καὶ λοιδορῆται αὐτῷ, ἐνθυμεῖσθ᾽ ὅτι αὐτὸς
ἑαυτοῦ καταμαρτυρεῖ μὴ ἐξ ἐκείνου γεγενῆσθαι. οἱ μὲν
γὰρ φύσει παῖδες ὄντες, κἂν πρὸς ζῶντας τοὺς πατέρας
διενεχθῶσιν, ἀλλ᾽ οὖν τελευτήσαντάς γε αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν·
οἱ δὲ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δὲ γένει ἐξ ἐκείνων,
ῥᾳδίως μὲν αὐτοῖς διαφέρονται ζῶσιν, οὐδὲν δὲ φροντί-
48 ζουσι περὶ τεθνεώτων αὐτῶν βλασφημοῦντες. χωρὶς δὲ τοῦ-

44, 2. προὐβάλλετο] προὐκαλεῖτο FΦr. 3. ἐπιτρέποντος r.
45, 1. τοίνυν om r. 46, 5. ζ. καὶ διαλυθέντι Σ. 47, 1. ἐκεῖ-
νον λέγειν FΦ. 2. ἐὰν r. 3. ἡμᾶς F. αὐτῷ om Σr. 4. ἑαυ-
τοῦ Σ: αὑτοῦ ς. γενέσθαι r. 5. διενεχθῶσι τοὺς πατέρας FΦ.
6. γε om FΣΦ. 8. διαφέροντες F. οὐδὲν] οὐ pr Σ.
48, 1. αὐτῶν om FΦ.

των ἐνθυμεῖσθε ὡς ἄτοπόν ἐστιν, εἰ οὗτος τὸν πατέρα
ὡς ἁμαρτόντα εἰς αὐτὸν λοιδορήσει, διὰ τὰ ἐκείνȣ ἁμαρ-
τήματα ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος. κἀγὼ μὲν διὰ τὴν
τούτων μητέρα τὰ δύο μέρη τῆς ȣσίας ἀφαιρεθεὶς ὅμως
49 ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον· οὗτος
δ', ὃν ἠνάγκασεν αὐτῷ πατέρα γενέσθαι, τȣ̃τον οὐκ αἰ-
σχύνεται ψέγων ἐναντίον ὑμῶν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀμαθίας
ἥκει, ὥςε τῶν νόμων ἀπαγορευόντων μηδὲ τȣ̀ς τῶν ἄλλων
πατέρας κακῶς λέγειν τεθνεῶτας ȣ̃τος, ȣ̃ φησὶν υἱὸς εἶ-
ναι, τȣ̃τον λοιδορήσει, ᾧ προσῆκε καὶ εἴ τις ἄλλος ἐβλα- 1023
σφήμει περὶ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν.
50 Οἴομαι δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ἐπειδὰν τῶν ἄλλων
ἀπορῇ, κακῶς γέ με ἐπιχειρήσειν λέγειν καὶ διαβάλλειν πει-
ράσεσθαι, διεξιόνθ' ὡς ἐγὼ μὲν καὶ ἐτράφην καὶ ἐπαιδεύθην
καὶ ἔγημα ἐν τῇ τȣ̃ πατρὸς οἰκίᾳ, αὐτὸς δ' ȣ̓δενὸς τȣ́των
μετέσχεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθ' ὅτι ἐμὲ μὲν ἡ μήτηρ παῖδα
καταλιποῦσα ἐτελεύτησεν, ὥστε μοι ἱκανὸν ἦν ἀπὸ τοῦ
51 τόκου τῆς προικὸς καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ἡ δὲ
τούτων μήτηρ Πλαγγών, τρέφουσα μεθ' αὐτῆς τούτους
καὶ θεραπαίνας συχνὰς καὶ αὐτὴ πολυτελῶς ζῶσα, καὶ εἰς
ταῦτα τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν χορηγὸν ἑαυτῇ ὑπὸ τῆς ἐπι-
θυμίας ἔχουσα καὶ πολλὰ δαπανᾷν ἀναγκάζουσα, ȣ̓κ ἴσα
δήπȣ τῆς ἐκείνȣ ȣ̓σίας ἐμοὶ ἀνήλωκεν. ὥςε πολὺ μᾶλλον
προσήκει ἐμὲ τȣ́τοις ἐγκαλεῖν ἢ αὐτὸν ἐγκλήματ' ἔχειν ὑπὸ
52 τȣ́των, πρὸς τοῖς ἄλλοις ὃς εἴκοσι μὲν μνᾶς δανεισάμενος
μετὰ τȣ̃ πατρὸς παρὰ Βλεπαίȣ τȣ̃ τραπεζίτȣ εἰς ὠνήν τι-
νων μετάλλων, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐτελεύτησε, τὰ μὲν μέταλλα
πρὸς τȣ́τȣς ἐνειμάμην, τὸ δὲ δάνειον αὐτὸς εἰσεπράχθην,

v. 2. ἁμαρτάνοντα Σr. 3. πολίτης ὑμέτερος FΦ. 4. τὰ om r.
περὶ
οὐσ. ἀδίκως ἀφαιρεθεὶς FΦr. 49, 1. περὶ] ὑπὲρ F. 2. ἑαυ-
τοῦ Σ. 3. ἐναντίον ὑμῶν ψέγων r. 5. φ. ὁ υἱὸς r. 6. τοῦτον
post οὗτος ponunt FΦ. 50, 2. γέ] τε Σr. 3. ἐνετράφην r.
5. παῖδα om r. 51, 3. αὐτὴ om FΦ. 4. ἑαυτῇ Σ: αὑτῇ ς.
7. προσήκειν Σ. ἔχειν ἔγκλημα FΦ. 52, 1. πρὸς τοῖς ἄλλοις
ὃς] πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις r. μὲν om r. 2. μετὰ τοῦ πατρὸς
om r. τινῶν] τινα Σr. 4. τούτοις r. ἐνειμάμην] ἐγένετο FΣΦ.
δάνειον δὲ r. εἰσεπράχθη r.

ἑτέρας δὲ χιλίας εἰς τὴν τοῦ πατρὸς ταφὴν παρὰ Λυσιστρά-
του Θορικίου δανεισάμενος ἰδίᾳ ἐκτέτικα. ὡς δ' ἀληθῆ καὶ
ταῦτα λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

53 Τοσαῦτα τοίνυν ἐμοῦ ἐλαττουμένου φανερῶς, οὑτοσὶ
νῦν σχετλιάζων καὶ δεινοπαθῶν καὶ τὴν προῖκά με τῆς
μητρὸς ἀποστερήσει; ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς 1024
Διὸς καὶ θεῶν, μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τῆς κραυγῆς τῆς τού-
του· πολὺς γάρ, πολὺς καὶ τολμηρός ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ
οὕτω κακοῦργος ὥστε περὶ ὧν ἂν μὴ ἔχῃ μάρτυρας παρα-
σχέσθαι, ταῦτα φήσει ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃ
54 πάντες ποιοῦσιν οἱ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντες. ὑμεῖς οὖν ἐάν τι
τοιοῦτον τεχνάζηται, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλ' ἐξελέγχετε,
καὶ ὅ τι ἂν μὴ ἕκαστος ὑμῶν εἰδῇ, μηδὲ τὸν πλησίον νο-
μιζέτω εἰδέναι, ἀλλ' ἀξιούτω τοῦτον ἀποδεικνύναι σαφῶς
ὑπὲρ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ μὴ ὑμᾶς φάσκοντα εἰδέναι, περὶ
ὧν αὐτὸς οὐδὲν ἕξει εἰπεῖν δίκαιον, ἀποδιδράσκειν τὴν ἀλή-
θειαν, ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντων ὑμῶν εἰ-
δότων ὃν τρόπον ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ με ἐποιήσατο τού-
τους, οὐδὲν ἧττον δικάζομαι νῦν αὐτοῖς καὶ μάρτυρας ὑπο-
55 δίκους παρέσχημαι. καίτοι οὐκ ἴσος γ' ἡμῖν ἐστὶν ὁ κίν-
δυνος, ἀλλ' ἐμοὶ μέν, ἐὰν ὑμεῖς νυνὶ ὑπὸ τούτων ἐξαπα-
τηθῆτε, οὐκ ἐξέσται ἔτι δικάσασθαι περὶ τῆς προικός· τού-
τοις δ', εἰ φασὶν ἀδίκως ἀποδιαιτῆσαί με τὸν διαιτητὴν
τὰς δίκας, καὶ τότ' ἐξῆν εἰς ὑμᾶς ἐφεῖναι καὶ νῦν ἐκγενή-
σεται πάλιν, ἐὰν βούλωνται, παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἐν ὑμῖν τὸ
56 δίκαιον. καὶ ἐγὼ μέν, ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ὑμεῖς με ἐγκα-
ταλίπητε, οὐχ ἕξω ὁπόθεν προῖκα ἐπιδῶ τῇ θυγατρί, ἧς

53, 2. νυνὶ FΦ. καὶ ante τὴν om FΦ. με] μου r. 4. τῆς post κραυγῆς om FΦ. 6. ἂν om FΦ. ἔχει Φ. μαρτυρίας Σ. 54, 2. τοιοῦτο Φ. τεχνάζῃ r. ἀλλ' ἐξελέγχετε om r. 3. νομιζέτω] δοκιμαζέτω Σ et γρ FΦ. 5. ὑπὲρ — εἰδέναι om Σ. 6. δίκ. περὶ τούτων ἀποδιδράσκειν FΦ. 7. ἔγωγε FΦ. 8. ὃν τρόπον om Σ. τούτους] τούτους υπερων Σ. 9. νυνὶ r, om FΦ. μαρτυρίας r. 55, 1. γ' om r. 2. νῦν FΦ. 5. καὶ τότ'] καίτοι Σ. εφιεναι Σ. ἐκγενήσεται] εἰ γενήσεται FΦ, ἐγγενήσεται rc Σ: pr enim ειτενησεται. 56, 1. ἐγκαταλείπητε Σr. 2. πόθεν FΦ.

τῇ μὲν φύσει πατήρ εἰμι, τὴν δ' ἡλικίαν αὐτῆς εἰ ἴδοιτε, ἐκ ἂν θυγατέρα με ἀλλ' ἀδελφὴν εἶναι αὐτὴν νομίσαιτε· οὗτοι δέ, ἐὰν ὑμεῖς μοι βοηθήσητε, οὐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτίσεσιν, ἀλλ' "ἐκ τῆς οἰκίας τὰ ἐμὰ ἐμοὶ ἀποδώσεσιν, 1025
ἣν ἐξειλόμεθα μὲν κοινῇ πάντες εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς προι-
57 κός, οἰκοῦντες δ' αὐτὴν οὗτοι μόνοι διατελεσιν. ἔτε γὰρ ἁρμόττει μοι θυγατέρα ἐπίγαμον ἔχοντι οἰκεῖν μετὰ τοιέτων, οἳ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀσελγῶς ζῶσιν ἀλλὰ καὶ ὁμοίες αὐτοῖς ἑτέρους πολλοὺς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσάγεσιν, ἔτε μὰ τὸν Δί' ἀσφαλὲς εἶναί μοι νομίζω συζῆν τούτοις ἐν τῷ αὐτῷ· ὅπου γὰρ οὕτω φανερῶς μοι ἐπιβουλεύσαντες εἰς "Αρειον πάγον ἀγῶνα κατεσκεύασαν, τίνος ἂν ἔτοι ἢ φαρμακείας ἢ ἄλλης κακεργίας τοιαύτης ὑμῖν ἀποσχέσθαι δο-
58 κεσιν; οἵ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις (ἀρτίως γὰρ καὶ τετο ἀνεμνήσθην) εἰς τοσαύτην ὑπερβολὴν τόλμης ἥκεσιν, ὥστε καὶ Κρίτωνος μαρτυρίαν ἐνεβάλοντο ὡς ἐώνηται τὸ τρίτον μέρος παρ' ἐμοῦ τῆς οἰκίας· ἣν, ὅτι ψευδής ἐστι, ῥᾳδίως εἴσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ οὕτω μετρίως ζῇ Κρίτων, ὥστε παρ' ἑτέρου οἰκίαν ὠνεῖσθαι, ἀλλ' οὕτω πολυτελῶς καὶ ἀσώτως, ὥςε πρὸς τοῖς ἑαυτε καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀναλίσκειν. ἔπειτ' οὐ μαρτυρεῖ τούτῳ νῦν, ἀλλ' ἐμοὶ ἀντιδικεῖ· τίς γὰρ ὑμῶν ἐκ οἶδεν ὅτι μάρτυρες μέν εἰσιν ἔτοι, οἷς μηδὲν μέτεστι τε πράγματος περὶ οὗ ἡ δίκη ἐστίν, ἀντίδικοι δ' οἱ κοινωνεντες τῶν πραγμάτων περὶ ὧν ἂν
59 δικάζηταί τις αὐτοῖς; ὃ Κρίτωνι συμβέβηκεν. ἔτι δὲ τοσούτων ὑμῶν ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων πολλῶν ἄλλος μὲν ἐδεὶς αὐτῷ παραγενέσθαι μεμαρτύρηκε, Τιμοκράτης δὲ μόνος, ὥσπερ ἀπὸ "μηχανῆς, 1026

v. 1. εἰ ἴδοιτε] ἂν ιδητε Σ, ἄρα ἴδοιτε r. 2. αὐτὴν εἶναι F. 3. βοηθήσετε Σ. 4. ἀποτίνουσιν (σ) F. ἀλλ' — ἀποδώσουσιν om r. 5. ἐξειλάμεθα Φ. 57, 2. τούτων r. 4. πολλοὺς om r. 5. συζῆν τούτοις γρ FΦ, συνζην τουτοις Σ, ζῆν σὺν τοιούτοις FΦ, ζῆν σὺν τοῖς τοιούτοις r. 6. μοι om Φ. 7. ἂν om Σ. 8. ἢ ἄλλης] αλλη Σ. 58, 2. ἥκουσιν] ἐληλύθασιν FΦ. 3. κρείττονος F. ἀνεβάλλοντο r. 4. παρ' ἐμοῦ μέρος Σ. 5. κρείττων F. 7. ἑαυτοῦ Σ: αὐτοῦ ς. προσαναλίσκειν r. 10. μὴ μέτεστι FΦ, μητεστι Σ. 11. περὶ] ὑπὲρ r. 59, 1. κριτων Σ, κρείττονι F.

μαρτυρεῖ μὲν δεκάτην ἑστιᾶσαι τούτῳ τὸν ἐμὸν πατέρα,
ἡλικιώτης ὢν τοῦ νυνὶ φεύγοντος τὴν δίκην, φησὶ δὲ πάνθ'
ἁπλῶς εἰδέναι ἃ δὴ τούτοις συμφέρει, μαρτυρεῖ δὲ νυνὶ
μόνος Κρίτωνι παρεῖναι, ὅτε παρ' ἐμοῦ τὴν οἰκίαν ἐωνεῖτο.
ὃ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; ἄλλως τε καὶ ὅτι οὐ περὶ τῆς
οἰκίας, πότερα ἐώνηται αὐτὴν Κρίτων ἢ μή, νυνὶ δικά-
ζομαι, ἀλλὰ περὶ προικός, ἣν ἐπενεγκαμένης τῆς μητρὸς
60 οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐμὲ κομίζεσθαι. ὥστε καθάπερ ὑμῖν
ἐγὼ καὶ ἐκ μαρτυριῶν πολλῶν καὶ ἐκ τεκμηρίων ἐπέδειξα
ἐπενεγκαμένην μὲν τὴν μητέρα μου τάλαντον προῖκα, οὐ
κομισάμενον δὲ τοῦτ' ἐμὲ ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ἐξαίρετον
δ' ἡμῖν γενομένην τὴν οἰκίαν εἰς ταῦτα, οὕτω κελεύετε
καὶ τοῦτον ἐπιδεικνύναι ὑμῖν ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω ἢ ὡς
οὐ προσήκει μοι κομίσασθαι τὴν προῖκα· περὶ τούτων γὰρ
61 ὑμεῖς νυνὶ τὴν ψῆφον οἴσετε. ἐὰν δὲ μὴ ἔχων περὶ ὧν
φεύγει τὴν δίκην μήτε μάρτυρας ἀξιόχρεως παρασχέσθαι
μήτ' ἄλλο πιστὸν μηδέν, ἑτέρους παρεμβάλλῃ λόγους κακουργῶν
καὶ βοᾷ καὶ σχετλιάζῃ μηδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, πρὸς Διὸς
καὶ θεῶν μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλὰ βοηθεῖτέ μοι τὰ δί-
καια ἐξ ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ἐνθυμούμενοι ὅτι πολὺ
δικαιότερόν ἐστι τὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς προῖκα τῇ ἐμῇ θυγατρὶ
εἰς ἔκδοσιν ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἢ Πλαγγόνα καὶ τούτους πρὸς
τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν οἰκίαν τὴν εἰς τὴν προῖκα ἐξαίρετον
γενομένην ἀφελέσθαι ἡμᾶς παρὰ πάντα τὰ δίκαια.

41.

ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. *Πολύευκτος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, δύο θυγατέρων πα-* 1027
τὴρ γίνεται, ὧν τὴν μὲν νεωτέραν Λεωκράτει πρότερον δίδωσιν, εἶτα Σπουδίᾳ, τὴν πρεσβυτέραν δὲ τῷ πρὸς τὸν Σπουδίαν δικαζομένῳ. ὁ μὲν οὖν Πολύευκτος ἐτελεύτησε ταῖς θυγατράσι καταλιπὼν τὸν κλῆρον ἐξ

v. 1. ἱστιᾶσαι Σ. 2. ἅπαντα FΦ. 3. εἰδέναι] εἶναι FΦ. 4. ὤνειτο Σ. 5. πιστεύσει Σ. ὅτι om r. 6. κρίτων αὐτὴν Φ, κρείττων αὐτὴν F. 7. ἐνεγκαμένης Σ. 60, 1. με FΦ. 2. πολλῶν καὶ ἐκ τεκμηρίων om r. 4. με r. 5. γενομένην τε τὴν FΦ. 61, 6. π. καὶ δικαιότερόν FΦ. 8. ἔκτισιν r. πλάγγωνα F. ΥΠΟΘ. 3. δὲ om F.

ἴσου, ὁ δὲ τὴν πρεσβυτέραν γήμας φησὶ τετταράκοντα μνᾶς ὁμολογηθῆναι τὴν προῖκα, οὐ μὴν ὅλην εὐθὺς δοθῆναι, ἀλλὰ δέκα μνῶν ὑπολειφθεισῶν ζῶντά τε ὁμολογεῖν τὸν Πολύευκτον ὀφείλειν αὐτάς, καὶ ὡς ἤμελλε τελευτᾶν, τὴν οἰκίαν τῆς ἄλλης οὐσίας ἐξελεῖν, καὶ ταύτην εἰς τὸ χρέος δοῦναι. ὁ δὲ Λεωκράτης ἀξιοῖ καὶ ταύτην εἶναι κοινὴν ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα. καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀμφισβητημάτων τῶν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτό ἐστι. προσεγκαλεῖ δὲ τῷ Σπουδίᾳ καὶ ἕτερα· φησὶ γὰρ αὐτὸν καὶ τοῦ Πολυεύκτου καὶ τῆς πρεσβυτέρας ὀφείλοντα χρήματα μὴ καταβαλεῖν εἰς τὸ μέσον, δέον τοῦτο ποιεῖν. τοῦ δὲ Σπουδίου κἀκεῖνο λέγοντος, ὡς αὐτὸς τριάκοντα μνᾶς προῖκα εἴληφε, μάλιστα μὲν ἐξεῖναι τῷ Πολυεύκτῳ φησὶν εἰ τῇ ἑτέρᾳ τῶν θυγατέρων ἠβούλετο πλείω προῖκα δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἴσην ἀμφοτέραις, ἔπειτα δὲ ἐπιδείκνυσιν ὡς καὶ τοῦτο Σπουδίας ψεύδεται· τὰς μὲν γὰρ τριάκοντα μνᾶς αὐτὸν ἐν ἀργύρῳ φησὶ λαβεῖν, τὰς δὲ δέκα ἐν ἱματίοις καὶ χρυσίοις, ἃ καὶ πλείονος ἢ δέκα μνῶν εἶναι ἄξια.

Ἀδελφὰς ἔχομεν ὦ ἄνδρες δικασταὶ γυναῖκας ἐγὼ καὶ 1028
Σπουδίας οὑτοσί, Πολυεύκτου θυγατέρας. ἄπαιδος δ' ἐκείνου τελευτήσαντος ἀῤῥένων παίδων ἀναγκάζομαι πρὸς τουτονὶ περὶ τῶν καταλειφθέντων δικάζεσθαι. καὶ εἰ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ πᾶσαν σπουδὴν καὶ προθυμίαν ἐποιησάμην βουλόμενος διαλύεσθαι καὶ τοῖς φίλοις ἐπιτρέπειν, ἐμαυτὸν ἂν ᾐτιώμην, εἰ μᾶλλον ᾑρούμην δίκας καὶ πρά-
2 γματ' ἔχειν ἢ μικρὰ ἐλαττωθεὶς ἀνέχεσθαι· νῦν δ' ὅσῳ πρᾳότερον ἐγὼ καὶ φιλανθρωπότερον τούτῳ διελεγόμην, τοσούτῳ μᾶλλόν με κατεφρόνει. καὶ νῦν κινδυνεύω μὲν οὐχ ὁμοίως τούτῳ πρὸς τουτονὶ τὸν ἀγῶν' ἔχειν, ἀλλ' οὗτος μὲν ῥᾳδίως φέρει πολλάκις εἰθισμένος ἐνταῦθ' εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι, ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦτο φοβοῦμαι, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν οὐ δυνηθῶ δηλῶσαι περὶ τῶν πραγμάτων ὑμῖν· ὅμως δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσέχετε τὸν νοῦν.

3 Πολύευκτος γὰρ ἦν τις Θριάσιος, ὃν ἴσως οὐδ' ὑμῶν τινὲς ἀγνοοῦσιν. οὗτος ὁ Πολύευκτος, ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν αὐτῷ παῖδες ἄῤῥενες, ποιεῖται Λεωκράτη τὸν ἀδελφὸν τῆς ἑαυτοῦ

v. 9. σπουδία F. § 1, 3. τοῦτον r. 6. διαλύσασθαι r. 7. ἂν om r. 2, 3. κινδ. μὲν] κινδυνεύομεν FΣΦr. 4. οὐχ] οὐδὲν FΣΦ. οὗτος] αὐτὸς r. 6. εἰσιέναι] παρεῖναι Σ. 3, 3. λεωκράτη F, λεωκράτην r. sic et posthac. ἐμαυτοῦ r.

γυναικός. οὐσῶν δ' αὐτῷ δύο θυγατέρων ἐκ τῆς τοῦ Λεωκράτους ἀδελφῆς τὴν μὲν πρεσβυτέραν ἐμοὶ δίδωσι, καὶ τετταράκοντα μνᾶς προῖκα, τὴν δὲ νεωτέραν τῷ Λεωκράτει.
4 "τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, διαφορᾶς γενομένης τῷ 1029
Πολυεύκτῳ πρὸς τὸν Λεωκράτη, περὶ ἧς οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἀφελόμενος ὁ Πολύευκτος τὴν θυγατέρα δίδωσι Σπουδίᾳ τούτῳ. μετὰ δὲ ταῦτα ἠγανάκτει ὁ Λεωκράτης, καὶ δίκας ἐλάγχανε Πολυεύκτῳ καὶ τούτῳ Σπουδίᾳ, καὶ περὶ πάντων ἠναγκάζοντο εἰς λόγον καθίστασθαι. καὶ τὸ τελευταῖον διελύθησαν, ἐφ' ᾧτε κομισάμενον τὸν Λεωκράτη ἅπερ ἦν εἰς τὴν οὐσίαν εἰσενηνεγμένος μήτε κακόνουν εἶναι Πολυεύκτῳ, τῶν τε πρὸς ἀλλήλους ἐγκλη-
5 μάτων ἀπηλλάχθαι πάντων. τίνος οὖν ἕνεχ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ταῦτ' εἶπον; ὅτι τὴν προῖκα οὐ κομισάμενος ἅπασαν, ἀλλ' ὑπολειφθεισῶν χιλίων δραχμῶν καὶ ὁμολογηθεισῶν ἀπολαβεῖν ὅταν Πολύευκτος ἀποθάνῃ, ἕως μὲν ὁ Λεωκράτης ἦν κληρονόμος τῶν Πολυεύκτου, πρὸς ἐκεῖνον ἦν μοι τὸ συμβόλαιον· ἐπειδὴ δ' ὅ τε Λεωκράτης ἐξεκεχωρήκει ὅ τε Πολύευκτος μοχθηρῶς εἶχε, τηνικαῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὴν οἰκίαν ταύτην ἀποτιμῶμαι πρὸς τὰς δέκα μνᾶς, ἐξ ἧς διακωλύει με τὰς μισθώ-
6 σεις κομίζεσθαι Σπουδίας. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς παραγενομένους, ὅτ' ἐνεγύα μοι Πολύευκτος τὴν θυγατέρα ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἔπειθ' ὡς ἔλαττον ταῖς χιλίαις ἐκομισάμην· ἔτι δ' ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ὀφείλειν ὡμολόγει μοι Πολύευκτος, καὶ τὸν Λεωκράτη συνέστησε, καὶ ὡς τελευτῶν διέθετο ὅρους ἐπιστῆσαι χιλίων δραχμῶν ἐμοὶ τῆς προικὸς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1030

7 Ἐν μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτ' ἐστὶν ὧν ἐγ-

v. 3. τῷ om FΦ. 4, 6. ἠνάγκαζεν FΦ. 7. κομισάμενον] κομίσασθαι FΦ. 9. εἶναι τῷ πολυεύκτῳ ΣΦ. 5, 1. ἀπάντων r. ἕνεκεν ΣΦ. 3. πᾶσαν r. 6. ὅ τε] ὁ r. 6, 1. μὲν om r. μάρτυρας ὑμῖν FΦ. 2. ἐνεγύα ΣΦ, ἐνηγγύα F, ἐνεγγύα r. 4. τὰς χιλίας Σ et γρ FΦ. 6. ὡς om FΦ. 8. μοι κάλει μοι Σ.

καλῶ Σπουδίᾳ. καὶ περὶ τούτε τί ἂν ἔτι μεῖζον ἢ ἰσχυρότερον ἔχων εἰς ὑμᾶς κατέστην ἢ τὸν νόμον, ὃς ὀκ ἐᾷ διαῤῥήδην, ὅσα τις ἀπετίμησεν, εἶναι δίκας, οὔτ' αὐτοῖς οὔτε τοῖς κληρονόμοις; ἀλλ' ὅμως πρὸς τῦτο τὸ δίκαιον
8ἥκει Σπεδίας ἀμφισβητήσων. ἕτερον δ', ὦ ἄνδρες δικαςαί, δύο μὲν μνᾶς ἐμαρτύρησεν Ἀριστογένης ἐγκαλεῖν ἀποθνήσκοντα Πολύευκτον ὀφειλομένας αὐτῷ παρὰ Σπεδίᾳ καὶ τὸν τόκον (τῦτο δ' ἐστὶν οἰκέτε τιμή, ὃν ἐωνημένος οὗτος παρὰ τοῦ Πολυεύκτου τὴν τιμὴν οὔτ' ἐκείνῳ διέλυσεν ὅτε νῦν εἰς τὸ κοινὸν ἀνενήνοχεν), ὀκτακοσίας δὲ καὶ χιλίας, περὶ ὧν οὐδ' ἔγωγ' οἶδα τί παθ' ἕξει δίκαιον
9λέγειν. ἦν μὲν γὰρ τὸ ἀργύριον παρὰ τῆς Πολυεύκτε δεδανεισμένος γυναικός, γράμματα δ' ἔςιν ἃ κατέλιπεν ἀποθνήσκουσα ἐκείνη, μάρτυρες δ' οἱ τῆς γυναικὸς ἀδελφοὶ παρόντες ἅπασι καὶ καθ' ἕκαςον ἐπερωτῶντες, ἵνα μηδὲν δυσχερὲς ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλες. ὀκῦν δεινὸν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ καὶ σχέτλιον ἐμὲ μὲν ἁπάντων, ὧν ἢ παρὰ Πολυεύκτε ζῶντος ἦν ἐωνημένος ἢ παρὰ τῆς γυναικὸς εἶχον αὐτῦ, καὶ τόκον τιθέναι καὶ τὴν τιμὴν ἀποδεδωκέναι, καὶ
10νῦν ἅπερ ὤφειλον πάντ' εἰς τὸ κοινὸν φέρειν, τῦτον δὲ μήτε τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων φροντίζειν μήθ' ὧν διέθετο Πολύευκτος μήτε τῶν καταλειφθέντων γραμμάτων μήτε τῶν συνειδότων, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦθ' ἥκειν ἀντιδικήσοντα.

Λαβὲ δή μοι πρῶτον μὲν τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν ἀποτιμηθέντων ἔτι δίκην εἶναι πρὸς τὲς ἔχοντας, ἔπειτα 1031
τὰ γράμματα τὰ καταλειφθέντα καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀριστογένους. λέγε.

ΝΟΜΟΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

7, 1. τούτων Σ. 3. ὅσα] εἰς ἃ FΦ. ἀπετίμωσεν Σ. 8, 2. μὲν om F. 4. τόκον αὐτῷ τ. FΦ. 5. τοῦ om FΦ. ἐκείνῳ om r. 7. καὶ χιλίας om Σr. 9, 1. ἦν] ἢ Σ. 4. ἐρωτῶντες FΦ. 5. εἴη] ἢι FΦ. δεινόν] καὶ δεινόν F. 6. ἢ om FΦ. 7. ἢ om Σ. 10, 2. μηδὲ Σ. 3. μηδὲ r. γραμμάτων] πραγμάτων F. 6. μὲν om FΦ. 9. ἀριστογείτονος F. λέγε om Σ. 10. ΝΟΜΟΣ om Fr. ΓΡΑΜΜΑΤΑ om r.

11 Βȣ́λομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ὧν ἐγκαλῶ καθ᾽ ἕκαστον ὑμᾶς διδάξαι. φιάλην μὲν γὰρ
λαβόντες παρὰ τῆς Πολυεύκτȣ γυναικὸς καὶ θέντες ἐνέ-
χυρα μετὰ χρυσίων ȣ̓κ ἀνενηνόχασι κεκομισμένοι ταύτην,
ὡς ὑμῖν Δημόφιλος ὁ θέμενος μαρτυρήσει· σκηνὴν δ᾽ ἣν
ἔχουσιν· ȣ̓δὲ γὰρ ταύτην λαβόντες ἀναφέρουσιν. ἄλλα δὲ
πόσα τοιαῦτα; τὸ δὲ τελευταῖον εἰσενεγκούσης τῆς ἐμῆς
γυναικὸς εἰς τὰ νεμέσεια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίȣ καὶ προα-
ναλωσάσης, ȣ̓δὲ ταύτης ἀξιοῖ συμβαλέσθαι τὸ μέρος, ἀλλ᾽
ἃ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δ᾽ ȣ̔́τω
φανερῶς ȣ̓κ ἀποδίδωσιν. Ἵνα τοίνυν μηδὲ ταῦτ᾽ ᾖ πα-
ραλελειμμένα, λαβέ μοι πάντων αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

12 Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικαςαί, πρὸς μὲν ταῦτ᾽ ȣ̓δὲν
ἀντερεῖ Σπȣδίας· ȣ̓δὲ γὰρ ἕξει, καίπερ δεινὸς ὤν· αἰτιά-
σεται δὲ Πολύευκτον καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ φήσει
πάντα ταῦτα ὑπ᾽ ἐμοῦ πεισθέντας καταχαρίσασθαι, καὶ
νὴ Δί᾽ ἕτερα πολλὰ καὶ μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ δίκην εἰ-
ληχέναι μοι· ταῦτα γὰρ καὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν ἐπε-
13 χείρει. ἐγὼ δ᾽ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ πρῶτον μὲν ȣ̓χ ἡγȣ̃μαι
δικαίαν εἶναι τὴν ἀπολογίαν τὴν τοιαύτην, ȣ̓δὲ προσήκειν,
ὅταν τις φανερῶς ἐξελέγχηται, μεταστρέψαντα τὰς αἰτίας 1032
ἐγκαλεῖν καὶ διαβάλλειν· ἀλλ᾽ ἐκείνων μέν, εἴπερ ἀδικεῖται,
δῆλον ὅτι δίκην λήψεται, τȣ́των δὲ δώσει· πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ
νῦν ταῖς τούτων διαβολαῖς ἀντιδικοίην, ἀφεὶς ὑπὲρ ὧν
14 ὑμεῖς μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν; ἔπειτα θαυμάζω τί δή
ποτε, εἴπερ ἀληθῆ καὶ δίκαια εἶχεν ἐγκαλεῖν, βουλομένων
ἡμᾶς τῶν φίλων διαλύειν καὶ πολλῶν λόγων γενομένων
οὐχ οἷός τ᾽ ἦν ἐμμένειν οἷς ἐκεῖνοι γνοῖεν. καίτοι τίνες ἂν
ἄμεινον καὶ τῶν τούτου καὶ τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων τὰ μη-
δὲν ὄντα ἐξήλεγξαν τῶν παραγεγενημένων ἅπασι τούτοις,

11, 3. καταθέντες FΦ. 8. νεμέσια Fr. 10. ἃ] τὰ r. 12. π. τῶν αὐτῶν Σ. 13. μάρτυρες Σ. 12, 2. οὐδὲ] οὐ r. 4. ταῦτα πάνθ᾽ Fr. καταχαρήσεσθαι F. 5. ἕτερα ἄλλα π. r. 13, 3. μετατρέψαντα F. 4. ἐκεῖνον — ἀδικεῖτε F. 5. τοῦτον F. 14, 2. εἶχεν] ἔχειν FΦ.

τῶν εἰδότων οὐδὲν ἧττον ἡμῶν τὰ γενόμενα, τῶν κοινῶν
15 ἀμφοτέροις καὶ φίλων ὄντων; ἀλλὰ δῆλον ὅτι τέτῳ ταῦτ᾽
οὐκ ἐλυσιτέλει, φανερῶς ὑπ᾽ αὐτῶν ἐξελεγχομένῳ τοῦτον
τὸν τρόπον λαβεῖν διάλυσιν· μὴ γὰρ οἴεσθ᾽, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοὺς εἰδότας ἅπαντα ταῦτα νυνὶ μὲν ὑποκιν-
δύνους αὑτοὺς καθιστάντας ἐμοὶ μαρτυρεῖν, τότε δ᾽ οὐδ᾽
ὀμόσαντας ἄλλο τι γνῶναι περὶ αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ
καὶ μηδὲν τούτων ὑπῆρχεν ἡμῖν, οὐδ᾽ ὣς χαλεπόν ἐστι
16 γνῶναι περὶ αὐτῶν, ὁπότεροι τἀληθῆ λέγουσιν. περὶ μὲν
γὰρ τῆς οἰκίας, εἰ φησὶν ὑπ᾽ ἐμῦ πεισθέντα Πολύευκτον
προστάξαι τοὺς ὅρȣς στῆσαι τῶν χιλίων, ἀλλ᾽ οὐ δήπου
καὶ τὲς μάρτυρας ἔπεισα ὦ Σπουδία ψευδῆ μοι μαρ-
τυρεῖν, τὲς παραγενομένους ὅτ᾽ ἐνεγύα μοι, τὲς εἰδότας
ἔλαττόν με κομισάμενον, τοὺς ἀκούοντας ὁμολογοῦντος
ὀφείλειν ἐμοί, συστήσαντος ἀποδῦναι, τὲς τὸ τελευταῖον
ταῖς διαθήκαις παραγενομένους· τούτοις γὰρ ἅπασιν οὐ-
κέτι καταχαρίσασθαι ταῦθ᾽ ὑπῆρχεν, ἀλλὰ κινδυνεύειν 103
τὴν ψευδομαρτυρίαν, εἰ μηδὲν τῶν γενομένων μαρτυ-
17 ροῖεν. ἀφῶμεν τοίνυν τῦτ᾽ ἤδη. πρὸς ἐκεῖνο δὲ τί ἂν λέ-
γοις; ἀκριβῶς γὰρ ὅπως τούτους διδάξεις· εἰ δὲ μή, πάν-
τες ὑμεῖς ἀπαιτεῖτ᾽ αὐτόν. ὅτε γὰρ Πολύευκτος διετίθετο
ταῦτα, παρῆν μὲν ἡ τούτου γυνή, καὶ δῆλον ὅτι τὰς
τοῦ πατρὸς διαθήκας ἀπήγγειλεν, ἄλλως τ᾽ εἰ καὶ μη-
δὲν ἴσον εἶχεν ἀλλ᾽ ἐν ἅπασιν ἠλαττοῦτο, παρεκλήθη δ᾽
αὐτὸς ῦτος, ὥστε μηδὲ τοῦτ᾽ εἶναι λέγειν ὡς λάθρᾳ καὶ
ἰδίᾳ, κρυψάμενοι τέτȣς, ἐπράττομεν ταῦτα· παρακαλέμε-
νος γὰρ ἔφησεν αὐτὸς μὲν ἀσχολίαν ἄγειν, τὴν δὲ γυναῖκ᾽
18 ἐξαρκεῖν τὴν αὐτῦ παρῦσαν. τί ἔτι λοιπόν; ἀπαγγείλαν-

15, 1. καὶ om FΦ. 2. ἐξελεγχομένων FΣ. τούτῳ τῷ τρόπῳ r. 4. μὲν] δ᾽ r. 5. οὐδ᾽ om Σ. 6. ὁμολογήσαντας Σ et γρ FΦ. 7. ἡμῖν Σ. 16, 5. ἐνεγύα ΣΦ et γρ F, ἐνηγγύα F, ἐνεγγύα r. 6. τοὺς ἀκούοντας iterum post ὀφείλειν ponit Σ. 9. καταχαρίσασθαι F. τοῦθ᾽ Σ. 17, 2. τουτουσὶ FΦr. διδάξῃς Fr. 3. διέθετο r. 4. ταῦτα] ἅπαντα FΦ. 5. ἀνήγγειλεν Σr. μηδὲν] μὴ F. 6. πᾶσιν r. ἠλαττοῦντο F. 8. ἰδίᾳ, κρυψάμενοι] διακρυψάμενοι Σr. 9. ἄγειν] λέγειν pr Σ.

τος Ἀριστογένους αὐτῷ περὶ ἁπάντων τούτων ἀκριβῶς,
οὐδ᾽ ἐνταῦθ᾽ οὐδένα φαίνεται λόγον ποιησάμενος, ἀλλ᾽ ἐπι-
βιοῦντος μετὰ ταῦτα τοῦ Πολυεύκτου πλεῖον ἢ πένθ᾽ ἡμέρας
οὔτ᾽ ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν οὔτ᾽ ἀντεῖπεν οὐδέν, οὐδ᾽ ἡ
γυνή, παροῦσα ἐξ ἀρχῆς ἅπασι τούτοις. ὥστ᾽ οὐκέτι Πο-
λύευκτος αὐτὰ πεισθεὶς ἐμοὶ κατεχαρίζετο, ὡς ἔοικεν, ἀλλ᾽
ὑμεῖς αὐτοί. ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μεμνη-
μένοι σαφῶς, ἐὰν ἄρα τι περὶ αὐτῶν ἐγχειρῇ νυνὶ διαβάλ-
λειν, ἀντίθετε. πρῶτον δ᾽ ἵν᾽ εἰδῆτ᾽ ἀκριβῶς ὅτι τοῦτον
τὸν τρόπον ἔχει, τῶν μαρτύρων ἀκούσατε. Λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῶν μὲν χιλίων δραχμῶν
ὡς δικαίως καὶ προσοφειλομένων ἀπετίμησέ μοι τὴν οἰκίαν
ὁ Πολύευκτος, αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ καὶ ἡ τούτου 1034
γυνὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις τούτοις τοῖς μεμαρτυρηκόσι, συγχω-
ροῦντες τότε καὶ οὔτε πρὸς τὸν Πολύευκτον ἀντειπόντες
ἐπιβιοῦντα τοσαύτας ἡμέρας οὔτε πρὸς τὸν Ἀριστογένην,
ἐπεὶ τάχιστ᾽ ἤκουσαν. ἀλλὰ μὴν εἴγε δικαίως ἀπετιμήθη,
μεμνημένοις τοῦ νόμου κατὰ μὲν τοῦθ᾽ ὑμῖν οὐκ ἔστιν
20 ἀποψηφίσασθαι Σπουδίου. σκέψασθε δὲ δὴ καὶ περὶ τῶν
εἴκοσι μνῶν, ἃς οὐκ ἐπαναφέρει· καὶ γὰρ ἐνταυθοῖ πάλιν
αὐτὸς οὗτός μοι μέγιστος ἔσται μάρτυς, οὐ λόγῳ μὰ Δία,
ὥσπερ νῦν, ἀντιδικῶν (τουτὶ μὲν γὰρ οὐδὲν τεκμήριόν
ἐστιν) ἀλλ᾽ ἔργῳ περιφανεῖ. τί ποιῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί;
τούτῳ γὰρ ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ἵν᾽ ἐὰν ἄρα τολμᾷ τι
καὶ περὶ τῆς μητρὸς τῶν γυναικῶν βλασφημεῖν ἢ περὶ τῶν
γραμμάτων, εἰδότας ὑμᾶς μὴ δύνηται λέγων ἐξαπατᾶν.
21 ταυτὶ γὰρ τὰ γράμματα κατέλιπε μὲν ἡ Πολυεύκτου γυνή,

v. 1. δ᾽ ἀριστογένους FΣΦ. πάντων r. 3. πλέον FΦ. 4. οὐκ ἠγ. FΦ. οὐδ᾽ ἀντ. FΦ. οὐδ᾽ ἡ FΦr: οὔθ᾽ ἡ s. 19, 2. ὡς] ὡς καὶ FΦ. 3. ὁ] ἀρχὴν ὁ Σ, ἃ FΦ. 5. καὶ om FΣΦ.
ν α
6. ἀριστογένη F, ἀριστογένη Σ. 7. επετιμήθη F. 8. ἔνεστιν r. 20, 1. ἀποψηφίσασθαι] καὶ τὸ ψηφίσασθαι Σ. δὲ om FΣΦ, δὴ om r. 3. οὗτος om FΦ. μοι post ἔσται ponit r: ἐμοὶ FΦ. 6. ἤδη] δὴ Σ. 21, 1. ταῦτα FΦ. καταλέλοιπε r.

καθάπερ εἶπον ὀλίγῳ πρότερον· ὁμολογουμένων δὲ τῶν
σημείων καὶ παρὰ τῆς τότε γυναικὸς καὶ παρὰ τῆς ἐμῆς,
ἀμφότεροι παρόντες ἀνοίξαντες ἀντίγραφά τ᾽ ἐλάβομεν,
κἀκεῖνα πάλιν κατασημηνάμενοι παρ᾽ Ἀριστογένει κατεθέ-
22 μεθα. τοῦτο δή, τοῦτο ὦ ἄνδρες δικασταὶ μάθετε πρὸς
θεῶν. ἐνῆσαν μὲν γὰρ αἱ δύο μναῖ, ἡ τιμὴ τοῦ οἰκέτου,
καὶ οὐ μόνον ὁ Πολύευκτος ἀποθνήσκων ταῦτα ἐγκεκλή-
κει, ἐνῆσαν δ᾽ αἱ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι δραχμαί. ταῦτα δ᾽
ἀναγνούς, εἰ μὲν μηδὲν αὐτῷ προσῆκε μηδ᾽ ἀληθῆ τὰ γε-
γραμμένα ἦν, τί δή ποτ᾽ οὐκ εὐθὺς ἠγανάκτει περὶ αὐτῶν;
τί δὲ συνεσημαίνετο πάλιν τὰ μηδὲν ὑγιὲς ὄντα μηδ᾽ ἀληθῆ
γράμματα; τουτὶ γὰρ οὐδ᾽ ἂν εἷς δήπου μὴ πᾶσιν ὁμο- 1035
23 λογῶν τοῖς γεγραμμένοις ποιήσειεν. ἀλλὰ μὴν ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τοῦτό γε δεινὸν δήπου, εἰ πρὸς τὰ συγκεχωρη-
μένα ὑπ᾽ αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν ἀντιλέγειν, καὶ μηδὲν
σημεῖον ὑμῖν ἔσται, διότι πάντες ἄνθρωποι πρὸς τὰ μήτ᾽
ἀληθῆ μήτε δίκαια τῶν ἐγκλημάτων οὐ κατασιωπᾶν ἀλλὰ
παραχρῆμα ἀμφισβητεῖν εἰώθαμεν, μὴ ποιήσαντες δὲ ταῦ-
τα, ἂν ὕστερον ἀντιδικῶσι, πονηροὶ καὶ συκοφάνται δοκοῦσιν
24 εἶναι. ταῦτα μὲν τοίνυν Σπουδίας οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ γιγνώ-
σκων, ἀλλ᾽ οἶμαι καὶ ἀκριβέστερον, ὅσῳ καὶ πυκνότερον
ἐνταυθοῖ παρέρχεται, πᾶσιν ἐναντία τοῖς πεπραγμένοις ἑαυ-
τῷ λέγων οὐκ αἰσχύνεται. καίτοι πολλάκις ὑμεῖς ἓν μόνον
σκευώρημα συνιδόντες τούτῳ κατὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκαλουμέ-
νων ἐχρήσασθε τεκμηρίῳ· τούτῳ δ᾽ ἅπανθ᾽ ὑφ᾽ αὑτοῦ συμβέ-
βηκεν ἐξελέγχεσθαι. Καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν ὡς ὡμο-
λογεῖτό τε τότε τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῆς τότε
γυναικός, καὶ νῦν ὑπὸ Σπουδίου κατασημανθέντα κεῖται.

v. 1. εἶπον post πρότερον ponunt FΦ. 3. τ᾽ om r. ἔλαβον Σ. 4. ἀριστογένη F. 22, 3. οὐ] τοῦτο FΦ. ἀποθν. ταῦτα Σ et γρ Φ, ἀποθν. ταύτας γρ F, αὐτὰ ἀποθν. Fr. 4. δ᾽ αἱ] δὲ Σ. δραχμαί om r. 5. αὐτῷ μηδὲν Σ. 6. δή] δαί F. οὐκ om Σ. 7. ὄντα] ἔχοντα FΦ. 8. γράμματα] γεγραμμένα FΦ. 23, 1. ποιήσειν r. 4. ἡμῖν FΣΦ. 7. δόξουσιν Σ. 24, 2. καὶ ἀκρ.] μὲν ἀκρ. Σ. 5. συνειδότες r. 7. ὡμολογεῖτό τε τότε Reiskius: ὡμολογειτο τότε Σ, ὡμολόγητό τε r, ὡμολόγει τότε F, ὁμολόγει τότε Φ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

25 Τούτων τοίνυν οὕτω σαφῶς ἀποδεδειγμένων ἡγοῦμαι
μὲν οὐδὲν ἔτι δεῖν πλείω λέγειν· ὁπότε γὰρ καὶ νόμους
ἔχω παρέχεσθαι καὶ μάρτυρας ἁπάντων τῶν εἰρημένων
καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτὸν ὁμολογοῦντά μοι, τί δεῖ μακρῶν
ἔτι λόγων; ὅμως δ' ἂν ἄρα περὶ τῆς προικὸς ἀγανακτῇ
καὶ φάσκῃ πλεονεκτεῖσθαι ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, ψεύσε-
ται· οὐδὲν γὰρ ἔχων ἔλαττον ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτάς, ἀλλὰ
26 πλεῖον, ὡς αὐτίχ' ὑμῖν ἔσται φανερόν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ πάντα
ταῦθ' ὡς ἀληθῶς συνέβη, οὐ δήπου δίκαιον ἐμὲ τὴν ὁμο- 1036
λογηθεῖσαν προῖκα μὴ λαβεῖν, εἴπερ ὄφελός τι τῶν νόμων
ἐστίν, οὐδέ γε τὸν Πολύευκτον, εἰ τῶν θυγατέρων ἐβού-
λετο τῇ μὲν ἐλάττω τῇ δὲ πλείω προῖκ' ἐπιδοῦναι, δια-
κωλυθῆναι νῦν· σοὶ γὰρ αὐτῷ μὴ λαμβάνειν ἐξῆν, ὦ Σπου-
δία, μὴ προστιθεμένων ὥσπερ ἐμοὶ τῶν χιλίων. ἀλλ' οὐδὲν
ἔλαττον εἶχες, ὡς ἐγὼ διδάξω. Πρῶτον δ' ἐφ' οἷς ἐξέδοτο,
τούτων λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

27 Πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον ἔχει, φήσει τις, εἰ τούτῳ μὲν
ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο τὰ χρυσία καὶ τὰ
ἱμάτια τῶν χιλίων, ἐμοὶ δ' αἱ δέκα μναῖ χωρὶς προσαπε-
δίδοντο; τοῦτο δὴ καὶ μέλλω λέγειν. ὁ μὲν γὰρ Σπουδίας,
ὦ ἄνδρες δικασταί, παρὰ τοῦ Λεωκράτους ἔχουσαν τὰ
χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τὴν γυναῖκ' ἔλαβεν, ὧν ὁ Πολύευ-
κτος προσαπετίμησε τῷ Λεωκράτει πλεῖον ἢ χιλίας· ἐγὼ
δ', ἅπερ ἔπεμψέ μοι χωρὶς τῆς προικός, ὅσ' ἔχω μόνον
πρὸς τὰ τούτῳ δοθέντα ἐὰν τιθῇ τις, εὑρήσει παραπλή-
28 σια, χωρὶς τῶν εἰς τὰς χιλίας ἀποτιμηθέντων. ὥστ' εἰκό-
τως ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο ταῦθ', ἅπερ

25, 1. σαφῶς οὕτως r. 3. ἔχων Σ. παρασχέσθαι r. μαρ-
τυρίας r. 4. τί] οτι Σ. 6. χιλίαις] τρισχιλίαις Σ. 7. ἀμ-
φισβητεῖν Σ. 26, 5. τῇ — τῇ] τί — τί F. 6. νυνὶ Fr. 9. τού-
των λαβέ μοι] τούτῳ λαβὲ r. 27, 1. οὖν om F. ἔχει om r.
2. ταῖς om Σ. ἐπετιμᾶτο FΦ, ἐτιμᾶτο r. 4. γὰρ] γὰρ δὴ FΦ.
6. ὁ om F. 7. προσαπετίμησε Σ et γρ FΦ: προσαπέτισε ς.
8. ἔχων r. μόνου F. 9. ἀντιθῇ r. 28, 2. ἀπετιμᾶτο FΦ.

ἀποτετίκει τῷ Λεωκράτει καὶ πλείω τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἦν. Καί μοι λαβὲ πρῶτον μὲν τὴν ἀπογραφὴν ταυτηνὶ καὶ λέγε αὐτοῖς ἅπερ ἑκάτερος ἡμῶν ἔχει, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τῶν διαιτητῶν μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι καὶ πολλῷ πλείω χρήματ' ἔχει, καὶ περὶ τούτων ὁ Λεωκράτης ἐνεκάλει, καὶ κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ διαιτηταί. λέγε.

ἈΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1037

29 Ἆρ' οὖν οὐ φανερῶς οὗτος μὲν ἔχει τετταράκοντα μνᾶς πάλαι τὴν προῖκα, ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τριάκοντα μνᾶς καθάπερ οὗτος, τὰς δὲ χιλίας οὐ μόνον ὕστερον οὐκ ἐκομισάμην, ἀλλὰ καὶ νυνὶ κινδυνεύω περὶ αὐτῶν ὡς ἀδίκως ἔχων; διὰ ταῦτα μέντοι Σπουδίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς φίλοις οὐκ ἐβούλετο ἐπιτρέψας ἀπαλλαγῆναι τῶν πρὸς ἐμὲ ἐγκλημάτων, ὅτι συνέβαινεν αὐτῷ πάντα ταῦτ' ἐξελέγχεσθαι· πᾶσι γὰρ τούτοις παραγεγενημένοι καὶ σαφῶς εἰδότες οὐκ ἐπέτρεπον ἂν αὐτῷ λέγειν ὅ τι τύχοι· παρ' ὑμῖν δ' οἴεται ψευδόμενος
30 ἐμοῦ τἀληθῆ λέγοντος περιγενήσεσθαι. καίτοι περὶ ὧν ἐγκαλῶ, πάνθ' ὑμῖν ἀπέδειξα σαφῶς, ὡς οἷός τ' ἦν αὐτός. τοὺς δ' εἰδότας οὑτοσὶ ἔφευγεν, οὐχ ἡγούμενος ἐνεῖναι παραλογίσασθαι. μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μηδ' ὑμεῖς ἐπιτρέπετε αὐτῷ ψεύδεσθαι καὶ διαβάλλειν, μεμνημένοι τῶν εἰρημένων· ἴστε γὰρ πάνθ' ὡς ἐγένετο, πλὴν εἴ τι παρέλιπον ἐγὼ πρὸς ὀλίγον ὕδωρ ἀναγκαζόμενος λέγειν.

42.

ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ἈΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ μὲν λόγος οὐκ ἀναφέρεται παρά τινων εἰς τὸν Δημοσθένην, ὑπόθεσιν δὲ ἔχει ταύτην. ἦν σύνταγμα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τριακοσίων ἀνδρῶν κατὰ τὸν πλοῦτον ἐξειλεγμένων, οἷς ἀνέκειντο τῶν λειτουργιῶν αἱ μείζονες. νόμος δὲ ἐδίδου τῷ πεπονηκότι τούτων 1038

v. 1. ἀπετετίκει ς. ἐμοὶ δοθέντων om Σ. 2. ταύτην FΣΦ. 3. αὐτοῖς νῦν ἅπ. Fr. δὲ om r. 4. ἴδωσιν Σ. 6. κατὰ] μετὰ Σ, om r. 7. ἈΠΟΓΡΑΦΗ om Fr. 29, 2. τὴν προῖκα πάλαι FΦ. μνᾶς om Σr. 3. οὑτοσὶ Σ. 4. νῦν FΦ. 7. ταῦτα πάντ' ἐλέγχεσθαι r. 8. ἂν om Σ. 30, 3. οὗτος Σ. ἔφυγεν r. εἶναι Σ.

ὑπεξελθεῖν ἐκ τοῦ συντάγματος, εἴ τινα ἑαυτοῦ πλουσιώτερον σχολάζοντα ἐπεδείκνυε. καὶ εἰ μὲν ὁ προβληθεὶς ὡμολόγει πλουσιώτερος εἶναι, εἰς τοὺς τριακοσίους ἀντικαθίστατο, εἰ δὲ ἠρνεῖτο, τὴν οὐσίαν ἀντεδίδοσαν. νῦν τοίνυν εἰς τῶν τριακοσίων πεπονηκέναι λέγων καὶ εἶναι πένης ἐπὶ Φαίνιππον ἐλήλυθε, καὶ τῆς οὐσίας εἰς ἀντίδοσιν ἤκουσι. περὶ δὲ τούτων ἐγκαλεῖ τῷ Φαινίππῳ ὡς οὐδὲ τὴν ἀπογραφὴν τῆς οὐσίας δεδωκότι κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, τά τε σημεῖα τῶν οἰκημάτων ἀφῃρηκότι ὑπὲρ τοῦ διαφορῆσαι τῶν ἔνδον τινά, καὶ ψευδῶς ὀφείλειν πολλὰ πλαττομένῳ.

Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρῶτον μὲν ὑμῖν ἅπασιν, ἔπειτα δὲ καὶ Σόλωνι τῷ νομοθετήσαντι τὸν περὶ τῶν ἀντιδόσεων νόμον. εἰ μὴ γὰρ οὗτος ἡμῖν σαφῶς διώρισε τί πρῶτον δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀντιδεδωκότας καὶ τί δεύτερον καὶ τἆλλα δ' ἐφεξῆς, οὐκ οἶδ' ὅποι προῆλθεν ἂν ἡ τουτουῒ Φαινίππου τόλμα, ὅπου καὶ νῦν ἅπαντα ταῦτα
προλέγοντος ἡμῖν τοῦ νόμου, ὅμως οὐδὲν φροντίσας τῶν 103
ἐν αὐτῷ γεγραμμένων δικαίων, ἀντὶ μὲν τοῦ τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς ὤμοσε τὴν ἀπόφασιν δοῦναί μοι τῆς οὐσίας τῆς αὑτοῦ κατὰ τὸν νόμον, ἢ εἰ μὴ τότ' ἐβούλετο, τῇ γ' ἕκτῃ δοῦναι τοῦ βοηδρομιῶνος μηνός, ἣν δεηθείς μου ἔθετο
2 καὶ ἐν ᾗ ὡμολόγησε δώσειν τὴν ἀπόφασιν, οὐδέτερα τούτων ἐποίησεν, ἀλλὰ καταφρονήσας ἀμφοτέρων, καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ νόμου, δευτέρῳ μηνὶ ἔδωκε, δυοῖν ἢ τρισὶν ἡμέραις πρότερον τῆς εἰς τὸ δικαστήριον εἰσόδου, τὸν δ' ἄλλον ἅπαντ' ἐκποδὼν ἦν χρόνον· ἀντὶ δὲ τοῦ τὰ σημεῖα ἐᾶν τῶν οἰκημάτων ἃ παρεσημηνάμην, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν ἀνέῳξε καὶ τὰς κριθὰς ἐξεφόρησε καὶ τἆλλα, ὥσπερ ἐξουσίαν δεδωκότος αὐτῷ τοῦ νόμου ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται καὶ μὴ
3 ὡς δίκαιόν ἐστιν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἥδιστα μὲν ἂν ἐμαυτὸν εἶδον εὐτυχοῦντα ὥσπερ πρότερον τῇ οὐσίᾳ καὶ μένοντα ἐν τοῖς τριακοσίοις· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν τῆς κοι-

v. 9. πραττομένῳ F. § 1, 2. τὸν om r. 6. τουτουΐ] τοῦ Σ. τόλμη F. ὅπου γὰρ καὶ ΣΦr. 9. ἀπόφανσιν ς. 10. γ' om r. 2, 3. τοῦ] τὰ τοῦ Σ. μηνὶ] μηδενὶ Σ. 6. ἅπερ ἐσημηνάμην Σr. ἀγρὸν] ἀγορὰν r. 3, 1. μὲν om Σr. 2. ἂν om FΦ.

νῆς ἀτυχίας μετασχὼν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐργαζομένοις ἐν
τοῖς ἔργοις, τὰ δ' ἰδίᾳ μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις ἀπο-
λώλεκα τὴν ἐσίαν, καὶ τὸ τελευταῖον νυνί με δεῖ τῇ πόλει
τρία τάλαντα καταθεῖναι, τάλαντον κατὰ τὴν μέριδα (με-
τέσχον γάρ, ὡς μή ποτ' ὤφελον, κἀγὼ τοῦ δημευθέντος
μετάλλου), ἀναγκαῖόν ἐςιν εἰς τὴν ἐμὴν τάξιν πειρᾶσθαι
καθιστάναι τὸν οὐ μόνον ἐμοῦ νῦν ὄντα πλουσιώτερον
ἀλλὰ καὶ πρότερον, καὶ ἐδεπώποτ' ἐδὲν λελειτουργηκότα
4 ὑμῖν ἐδ' εἰσενηνοχότα τῇ πόλει. δέομαι ἐν ὑμῶν ἁπάν-
των, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ἐὰν ἐπιδεικνύω Φαίνιππον τετονὶ
καὶ παραβεβηκότα τὰ ἐν τοῖς νόμοις δίκαια καὶ πλεσιώ- 1040
τερον ὄντα ἐμαυτοῦ, βοηθῆσαί μοι καὶ τοῦτον εἰς τοὺς
τριακοσίες ἀντ' ἐμε καταστῆσαι· διὰ τετο γὰρ οἱ νόμοι
καθ' ἕκαςον ἔτος ποιεσι τὰς ἀντιδόσεις, ὅτι τὸ διευτυχεῖν
συνεχῶς τῇ ἐσίᾳ ἐ πολλοῖς τῶν πολιτῶν διαμένειν εἴθι-
σται. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν ἅπαντα τὰ γενόμενα περὶ τὴν ἀν-
τίδοσιν διηγήσομαι.
5 Τοῦ γὰρ μεταγειτνιῶνος μηνός, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τῇ δευτέρᾳ ἱσταμένε ἐποίεν οἱ στρατηγοὶ τοῖς τριακοσίοις
τὰς ἀντιδόσεις. ἐν ταύταις ἐκάλεσα κατὰ τὸν νόμον Φαί-
νιππον τουτονί. καλέσας δὲ καὶ παραλαβὼν τῶν οἰκείων
τινὰς καὶ φίλων ἐπορευόμην Κύθηράδε εἰς τὴν ἐσχατιὰν
αὐτοῦ. καὶ πρῶτον μὲν περιαγαγὼν τὴν ἐσχατιὰν πλέον
ἢ σταδίων οὖσαν τετταράκοντα κύκλῳ ἔδειξα καὶ διεμαρ-
τυράμην ἐναντίον Φαινίππου ὅτι ἐδεὶς ὅρος ἔπεστιν ἐπὶ
τῇ ἐσχατιᾷ· εἰ δέ φησιν, εἰπεῖν ἐκέλευον αὐτὸν ἤδη καὶ
δεῖξαι, ὅπως μὴ ὕστερον ἐνταῦθα χρέως γενόμενον ἀνα-
6 φανήσοιτο ἐπὶ τῷ χωρίῳ. ἔπειτα παρεσημηνάμην τὰ οἰ-
κήματα, καὶ τετον ἐκέλευον εἰς τἀμὰ βαδίζειν. μετὰ δὲ
ταῦτα ἠρόμην ὅπε ὁ σῖτος εἴη ὁ ἀπηλοημένος· ἦσαν γὰρ

v. 2. δ' ἰδίᾳ] δίκαια FΦ. 3. νῦν ἐμὲ FΦ. 4, 1. ἐνηνοχότα r. 4. ἐμοῦ FΦ. 8. πάντα r, om Σ. 5, 1. μεταγειτνιῶνος μηνός] μεταγειτνιῶντος Σr. 6. ἐσχατιὰν] ἐσχατιὰν αὐτοῦ FΣΦ. 7. διεμαρτυρόμην Φ. 8. ἐπὶ] ἐν r. 9. ἐκέλευον εἰπεῖν r. 10. χρέως ΣΦ: χρέος ς. ἐπὶ τῷ χωρίῳ ἀναφανήσεται Σr. 6, 3. ἀπηλωημένος F.

νὴ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεάς, ὦ ἄνδρες δικασταί, δύο ἅλως
αὐτόθι, μικροῦ πλέθρου ἑκατέρα. ὁ δὲ ἀπεκρίνατό μοι ὅτι
ὁ μὲν πεπραμένος εἴη τοῦ σίτου, ὁ δ' ἔνδον ἀποκείμενος.
7 τέλος δ', ἵνα μὴ μακρολογῶ, καταστήσας φυλάττειν ἔνδον
τινάς, καὶ νὴ Δί' ἀπειπὼν καὶ κωλύσας τοὺς ὀνηλάτας
μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς (πρὸς γὰρ τῇ ἄλλῃ
οὐσίᾳ τῇ Φαινίππου, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ αὕτη πρόσ- 10
οδος μεγάλη ἐστὶν αὐτῷ· ἓξ ὄνοι δι' ἐνιαυτοῦ ὑλαγωγοῦσι,
καὶ λαμβάνει οὗτος πλέον ἢ δώδεκα δραχμὰς τῆς ἡμέρας)
τούτοις ἀπειπών, ὥσπερ λέγω, τῆς ὕλης μὴ ἅπτεσθαι, καὶ
ἐπαγγείλας ἐπὶ τὰ ἱερὰ Φαινίππῳ κατὰ τὸν νόμον ἀπαν-
8 τᾶν, ᾠχόμην ἀπιὼν εἰς ἄστυ. πρῶτον μὲν οὖν τῶν εἰρημέ-
νων τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ἀκούσεσθε πάσας τὰς ἀληθείας· τουτονὶ γάρ, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, Φαίνιππον εὑρήσετε εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης
ἡμέρας ἀρξάμενον τοῦ μηδὲν δίκαιον ποιεῖν. παρεσημηνά-
μην τὰ οἰκήματα, τοῦ νόμου μοι δεδωκότος· οὗτος ἀνέῳξεν.
καὶ τὸ μὲν ἀφελεῖν τὸ σημεῖον ὁμολογεῖ, τὸ δ' ἀνοῖξαι τὴν
θύραν οὐχ ὁμολογεῖ, ὥσπερ ἄλλου τινὸς ἕνεκα τὰ σημεῖα
9 ἀφαιροῦντος ἢ τοῦ τὰς θύρας ἀνοῖξαι. ἔπειτα ἀπεῖπον τὴν
ὕλην μὴ ἐξάγειν· ἐξῆγεν οὗτος ἁπάσας τὰς ἡμέρας, πλὴν ἐκεί-
νης ἐν ᾗ ἐγὼ ἀπεῖπον. χρέως οὐδ' ὁτιοῦν ὠφείλετο ἐπὶ τῇ ἐσχα-
τιᾷ· νῦν οὗτος ἀποφαίνει πολλά. ἁπλῶς ποιεῖ ὅ τι ἂν βούληται,
οὐχ ὅ τι ἂν οἱ νόμοι κελεύωσιν. Λέγε τὰς μαρτυρίας, πρῶ-
τον μὲν τὰς περὶ τοῦ μετάλλου, ἔπειτα καὶ τὰς ἄλλας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

10 Ἃ μὲν τοίνυν εὐθὺς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὰς ἀντιδό-
σεις ἤρξατό με Φαίνιππος ἀδικεῖν, ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα

v. 1. ὦ om Σ. ἅλω Reiskius. 2. μικρῶν Σ. 7, 2. καὶ κωλύσας] κωλῦσαι FΣΦ. 4. αὕτη ἡ πρ. r. 5. ἓξ ὄνοι] εξωνοι Σ. δουλαγωγοῦσιν Σ. 6. δεκαδύο r. 7. ἀπεῖπον Φ. 8, 7. ὡμολόγει — ὡμολόγει FΣΦ. 9, 2. μὴ om r. ἐξήγαγεν r. 4. βούλοιτο FΦ. 5. κελεύουσιν Σr. 6. ὑπὲρ F, περὶ ὑπὲρ r. ἔπειτα δὲ κ. r. 10, 2. δικασταὶ] ἀθηναῖοι Σ.

γεγενημένα οὐκέτ' εἰς ἐμὲ μόνον αὐτῷ ἡμάρτηται, ἀλλὰ
καὶ εἰς τοὺς νόμους, ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἅπασι σπουδαστέον
11 ἐστίν. "ὀμόσας γὰρ τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ βοηδρομιῶνος μηνὸς 1042
ἀποφαίνειν ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν, τοῦ νόμου διαῤ-
ῥήδην λέγοντος τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ διδόναι
τὴν ἀπόφασιν, ἐδεῖτό μου προσελθὼν ἐπὶ τῷ δικαστηρίῳ
μετὰ Πολυεύκτου τοῦ Κριωέως καὶ ἑτέρων τινῶν πρῶτον
μὲν περὶ διαλύσεως συνελθεῖν ἑαυτῷ· πάντα γάρ μοι τὰ
δίκαια ποιήσειν· ἔπειτα τὴν ἀπόφασιν τῆς οὐσίας ἀναβα-
λέσθαι μὴ πολλὰς ἡμέρας· οὐ γὰρ ἀγνοεῖν με τὰ πράγμα-
12 τα. ἡγησάμενος δ' ἐγὼ καὶ μετρίου καὶ ἀπράγμονος εἶναι
πολίτου μὴ εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ δικαστήριον βαδίζειν,
ἐπείσθην (τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν;) τὴν μὲν σύνοδον τὴν
περὶ τῶν διαλύσεων τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος τοῦ βοηδρομιῶνος
μηνὸς ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι, τὴν δ' ἀπόφασιν τῆς οὐ-
σίας τῇ ἕκτῃ φθίνοντος. τυχὼν δὲ τούτων ἀμφοτέρων παρ'
ἐμοῦ Φαίνιππος οὐδ' εἰς ἑτέραν τῶν ἡμερῶν ἀπήντησεν· ἀλλ'
ἀνθ' ἑνὸς δύο νόμους ἥκει πρὸς ὑμᾶς παραβεβηκώς, ἕνα μὲν
τὸν κελεύοντα τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ τὴν οὐσίαν
ἀποφαίνειν, ἕτερον δὲ τὸν κελεύοντα κυρίας εἶναι τὰς πρὸς
ἀλλήλους ὁμολογίας, ἃς ἂν ἐναντίον μαρτύρων ποιήσωνται.
13 καίτοι ὦ ἄνδρες δικασταὶ τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν ὅτι ὁμοίως ἥ τε
ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένη κυρία ἐστὶν ἡμέρα καὶ ἡ ὑπὸ τῶν
ἀντιδίκων συγχωρηθεῖσα; πολλάκις γὰρ ἔν τε τοῖς νόμοις
γεγραμμένης τριακοστῆς ἡμέρας ἑτέραν ἡμῖν αὐτοῖς συγχω-
ρήσαντες ἐθέμεθα, παρά τε ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις καὶ δίκας
καὶ κρίσεις ἀναβάλλονται "τοῖς ἀντιδίκοις οἱ ἄρχοντες συγ- 1043
χωρησάντων ἐκείνων ἀλλήλοις· ὧν εἴ τις ἄκυρον ἡγήσαιτο
δεῖν εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίαν, μισήσαιτ' ἂν αὐ-

11, 1. γὰρ om Σ. 2. τὴν] ἅπασων τὴν r. τοῦ] καὶ τοῦ Σr. 4. ἐπὶ τῷ δικαστηρίῳ Σ, ἐν τῷ δικαστηρίῳ r, πρὸ τοῦ δικαστηρίου FΦ. 5. κρισεως Σ et γρ Φ, κριωσέως r. ἑτέρων τινῶν] τερεντίνου FΦ. 12, 5. ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι] ὁμολογήσασθαι Σ. 6. ἀμφοτέρων om FΦ. 10. κυρίους F. 11. ἃς om Σ. ἂν om FΦ. μαρτύρων ποιήσονται FΦ, ποιήσωνται μαρτύρων Σ. 13, 2. κυρία ἡμέρα ἐστὶ r, ἡμέρα κυρία ἐστὶ FΦ. 3. ἔν τε] παρά τε FΦ, παρά γε r. 5. τε om FΦ. δίκαις καὶ κρίσει FΦ.

14τὸν ὡς ὑπερβάλλοντα συκοφαντίᾳ. Φαίνιππος τοίνυν, ὥσπερ τοῦ νόμου προστάττοντος μηδὲν ποιεῖν ὧν ἂν ὁμολογήσῃ τις, ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὡμολόγησεν ἐπί τε τὰς διαλύσεις ἀπαντήσεσθαι καὶ τὴν ἀπόφασίν μοι τὴν αὑτοῦ δώσειν καὶ τὴν παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι, οὐδεπώποτ' ἀπήντησεν· ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ τοῦτον ἑώρων οὐ προσέχοντά μοι τὸν νοῦν οὐδὲ τοῖς νόμοις, εἰς τὸ στρατήγιον ἔδωκα τὴν ἀπόφασιν, οὗτος δ', ὅπερ καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον, πρῴην ἔδωκέ μοι βιβλίον, οὐδὲν ἀλλ' ἢ βουλόμενος δοκεῖν μὲν δεδωκέναι τὴν ἀπόφασιν, μὴ ἔχειν δέ με τοῖς
15ἐν αὐτῷ γεγραμμένοις ὅ τι χρήσωμαι. χρὴ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ μὴ τοῖς ἰσχυροτέραν νομίζουσι τῶν νόμων τὴν αὑτῶν βδελυρίαν εἶναι, πλέον τούτοις τοῦ δικαίου νέμειν· εἰ δὲ μή, πολλοὺς ποιήσετε τοὺς καταγελῶντας τῶν ἐν τοῖς νόμοις δικαίων γεγραμμένων· ἀλλ' ἐκείνοις βοηθεῖν, οἵτινες ἂν τὴν τῶν νόμων φωνὴν ὑμετέραν εἶναι νομίζωσι, καὶ τὴν ὑμετέραν ταύτην, τὴν εἰς τὸ δικαστήριον, ὑπὲρ τῶν
16ἠδικημένων εἶναι νομίζωσι, μὴ τῶν ἠδικηκότων. Λέγε τῶν ἀρτίως εἰρημένων τὰς μαρτυρίας καὶ τοὺς νόμους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΙ.

Τοιαῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πεπονθὼς ἐγὼ ὑπὸ Φαινίππου ἀπεγραψάμην πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ταύτην τὴν ἀπογραφήν. Λέγε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. 1044

17 Πῶς οὖν ἄλλως πρὸς τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπιδεικνύειν ὑμῖν δεῖ Φαίνιππον ἔνοχον ὄντα τοῖς ἀνεγνωσμένοις, ἢ ὅνπερ τρόπον ἐγὼ νῦν ἐπιδεικνύω; ἀλλ' ὅμως ἐμὲ ἀντεγράψατο Φαίνιππος μὴ δικαίως ἀποφαίνειν

14, 2. μηδὲν ποιεῖν] ποιεῖν ἃ μηδὲν Σ. 4. τε om r. 9. ἄλλο βουλόμενος ἢ Σr. 15, 1. αὐτῇ r. χρήσομαι FΣr. 3. νέμειν] ναιμην Σ. 5. δικαίων γεγραμμένων Σ: γεγραμμένων δικαίων ς.
ω
6. νομίζουσι F, νομίζουσι Σr. 7. ὑμετέραν] ἡμέραν ΣΦ. 16, 1. ἀδικηθέντων r. 5. πρὸς τοὺς στρατηγοὺς om Σ. ταυτηνὶ r. 17, 2. ἐπιδεικνύειν ὑμῖν δεῖ] ἔχει τις ἐπιδεικνύειν ὑμῖν r. 3. ὅνπερ τρόπον] ὅπερ πρότερον r. 4. ἐμοὶ r. δικαιος Σ.

τὴν οὐσίαν· οὕτω τὸ πρὸς ὑμᾶς ψεύδεσθαι τοῖς τοιέτοις
ῥᾴδιόν ἐστιν· καὶ κατηγορεῖ τοῦ ὅρκου ὃν ὤμοσα πρὸ τῆς
ἀποφάσεως, λέγων ὅτι πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις ὑπεσχόμην
ἀποφαίνειν τὴν ἄλλην ἐσίαν, ὥσπερ τὸ κατὰ τὲς νόμες
18ὀμνύειν, τἒτ' ἄξιον κατηγορίας ὄν. ὑμεῖς δ' ἴςε ὦ ἄνδρες
δικασταί (ὑμεῖς γὰρ ἔθεσθε) τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην
οὕτω λέγει, τοὺς ἀντιδιδόντας ἀλλήλοις, ὅταν ὀμόσαντες
ἀποφαίνωσι τὴν οὐσίαν, προσομνύειν τόνδε τὸν ὅρκον
„ἀποφαίνω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως,
πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς ἀργυρείοις, ὅσα οἱ νόμοι
ἀτελῆ πεποιήκασιν." μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν.
19μικρὸν μὲν οὖν, ἱκετεύω, ἐπίσχες. ἐγὼ γὰρ καὶ πρότε-
ρον προεκαλεσάμην Φαίνιππον, καὶ νῦν ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ δίδωμι αὐτῷ δωρεὰν καὶ ἀφίσταμαι μετὰ τῆς
ἄλλης οὐσίας καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔργοις, ἐάν μοι τὴν ἐσχα-
τιὰν μόνην ἐλευθέραν παραδῷ, ὥσπερ ἦν ὅτ' ἐγὼ τὸ πρῶ-
τον ἦλθον εἰς αὐτὴν μετὰ μαρτύρων, καὶ ἐὰν ὃν ἐξῆχεν
ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον καὶ οἶνον καὶ τἆλλα, ἀφελὼν ἀπὸ
τῶν θυρῶν τὰ σημεῖα, ταῦτα πάλιν εἰς ταὐτὸ καταςήσῃ.
20καὶ τί λέγεις ἔτι καὶ βοᾷς; πόλλ' ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀργυ-
ρείων ἐγώ, Φαίνιππε, πρότερον αὐτὸς τῷ ἐμαυτἒ σώματι 1045
πονῶν καὶ ἐργαζόμενος συνελεξάμην· ὁμολογῶ. νυνὶ δὲ
πλὴν ὀλίγων ἅπαντ' ἀπολώλεκα. σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν
πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμες καὶ τὸν οἶνον δω-
δεκάδραχμον πλουτεῖς εἰκότως, ἐπειδὰν ποιῇς σίτου μὲν
μεδίμνους πλεῖον ἢ χιλίες, οἴνε δὲ μετρήτας ὑπὲρ ὀκτα-
21κοσίους. ἔτι ἒν τὴν αὐτὴν ἡμᾶς τάξιν ἔχειν δεῖ, μὴ τῆς
αὐτῆς τύχης ἡμῖν παρακολεθούσης νῦν τε καὶ πρότερον;
μηδαμῶς· ἐ γὰρ δίκαιον. ἀλλὰ διάδεξαι καὶ σὺ καὶ μετά-

v. 1. τὸ] τὰ r. 2. ὤμοσεν FΣΦ. 3. τῶν] ὧν FΦ.
18, 3. τοὺς δ' ἀντιδιδόντας Σ. 4. τόνδε] καὶ τόνδε FΦ.
6. τῶν om Σ. ἀργυρίοις Σr. 19, 6. ἐὰν ὃν] ὅσον FΦ.
γ ὑπὸ
ἐξῆχεν F, ἐξῆγεν in litura Φ, ἐξήνεγκεν r. 7. ἐκ F. 20, 1. ἀρ-
ησά
γυρίων Σ. 7. πλέον r. μετρητὰς r. 21, 2. παρακολουθούσης F.

λαβε μικρὸν χρόνον τῆς τοῦ λειτουργοῦντος τάξεως, ἐπειδὴ
οἱ μὲν ἐν τοῖς ἔργοις ἠτυχήκασιν, ὑμεῖς δ' οἱ γεωργοῦντες
εὐπορεῖτε μᾶλλον ἢ προσῆκεν. ἱκανὸν γὰρ χρόνον δύ' οὐ-
σίας καρπούμενος διατελεῖς, τὴν μὲν τοῦ φύσει πατρὸς
Καλλίππου, τὴν δὲ τοῦ ποιησαμένου σε, Φιλοστράτου τοῦ
22 ῥήτορος, καὶ οὐδὲν πώποτε τουτοισὶ πεποίηκας. καίτοι ὁ
μὲν ἐμὸς πατὴρ πέντε καὶ τετταράκοντα μνῶν μόνων ἑκα-
τέρῳ, ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ, τὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀφ' ἧς ζῆν
οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν· οἱ δὲ σοὶ πατέρες τοσούτων ἦσαν κύριοι
χρημάτων ὥσθ' ἑκατέρου τρίπους ἀνάκειται, νικησάντων
αὐτῶν Διονύσια χορηγούντων, καὶ οὐ φθονῶ· δεῖ γὰρ τοὺς
εὐπόρους χρησίμους αὑτοὺς παρέχειν τοῖς πολίταις. σὺ
τοίνυν δεῖξον χαλκοῦν ἕνα μόνον εἰς τὴν πόλιν ἀναλωκώς,
23 ὁ τὰς δύο λειτουργούσας οὐσίας παρειληφώς. ἀλλ' οὐ δεί-
ξεις· ἀποκρύπτεσθαι γὰρ καὶ διαδύεσθαι καὶ πάντα ποιεῖν
ἐξ ὧν μὴ λειτουργήσεις τουτοισὶ μεμάθηκας. ἀλλ' ἐγὼ δείξω
πόλλ' ἀναλωκώς, ὁ τὴν μικρὰν οὐσίαν παραλαβὼν παρὰ
τοῦ πατρός. πρῶτον δέ μοι τὸν νόμον ἐκεῖνον ἀνάγνωθι 1046
τὸν οὐκ ἐῶντα τῶν ἐν τοῖς ἔργοις οὐδὲν ἀποφαίνειν καὶ
τὴν πρόκλησιν, ἔπειτα τὰς μαρτυρίας ὡς δύ' οἴκων λει-
τουργούντων οὑτοσὶ Φαίνιππος κεκληρονόμηκεν.

ΝΟΜΟΣ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

24 Ἓν μόνον ἄν τις ἔχοι δεῖξαι τουτονὶ Φαίνιππον πεφι-
λοτιμημένον εἰς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἱπποτρόφος ἀγα-
θός ἐστι καὶ φιλότιμος, ἅτε νέος καὶ πλούσιος καὶ ἰσχυρὸς
ὤν. τί τούτου μέγα σημεῖον; ἀποδόμενος τὸν πολεμιστή-
ριον ἵππον καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ ἀντ' ἐκείνου
ὄχημα αὑτῷ τηλικοῦτος ὢν ἐώνηται, ἵνα μὴ πεζῇ πορεύη-
ται· τοσαύτης οὗτός τρυφῆς ἐστὶ μεστός. καὶ τοῦτ' ἀπο-
γέγραφέ μοι, τῶν δὲ κριθῶν καὶ τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων

v. 1. λειτουργοῦ FΦ. 3. εὐφρονεῖτε r. 5. σε in γρ FΦ. τοῦ om Σ. 22, 1. τούτοις Σ. 7. ἑαυτοὺς r. 8. ἕνα] ἓν Σ. ἀνηλωκώς Σr. 23, 3. λειτουργήσης Fr. 4. ἀνηλωκώς Σr. 6. τῶν] τὸν r. 7. ὡς om r. 9. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ om r. 24, 2. ὦ om Σ. 5. ἱππέων r. 7. οὗτος τροφῆς ἐστὶ μεστός Σ, τρυφῆς μεστὸς οὗτός ἐστι FΦ.

τῶν ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς γιγνομένων οὐδὲ τὸ δέκατον μέρος.
25 ἄξιόν γε ἀφεῖναι νῦν αὐτόν ἐστιν, ἐπειδὴ χρήσιμος καὶ φιλότιμος καὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ σώματι γέγονεν. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. καλῶν γὰρ κἀγαθῶν ἐστὶ δικαστῶν τοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἐθέλοντας, ὅταν εὐπορῶσι, λειτουργοῦντας καὶ ἐν τοῖς τριακοσίοις ὄντας ἀναπαύειν, ὅταν τούτου δεόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δὲ νομίζοντας ἀπολλύειν, ὅταν εἰς τὸ κοινόν τι δαπανήσωσιν, ἄγειν εἰς τοὺς προεισφέροντας καὶ μὴ ἐπιτρέπειν δραπετεύειν. Λέγε πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

26 Ἔα ταῦτα. καίτοι πολλὰ τῶν ἔνδοθεν ἐκφορήσας ὦ ἄνδρες δικασταὶ Φαίνιππος, ἀνοίξας τὰ παρασεσημασμένα τῶν οἰκημάτων, ὡς ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ καταλιπὼν 1047
ὅσα ἔδοξεν αὐτῷ, δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφασιν ἔδωκέ μοι τῆς οὐσίας. ἀλλ' ὅμως ἔα ταῦτα. λέγε δ' ἐντευθενὶ „ἐπὶ τούτοις τάδε ὀφείλω."

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

27 Ἐπίσχες. Αὕτη ἐστὶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡ Ἀριστονόη ἡ τοῦ Φιλοστράτου θυγάτηρ, μήτηρ δὲ τουτουί. ταύτῃ χρέως φησὶν ὀφείλεσθαι Φαίνιππος τὴν προῖκα, ἧς οἱ νόμοι κύριον τοῦτον ποιοῦσι, ψευδόμενος καὶ οὐ δικαίως χρώμενος τῇ ἀποφάσει. διὰ τί γὰρ ἐγώ, Φαίνιππε, μενούσης μοι τῆς μητρὸς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ζώσης καὶ προῖκα ἐπενεγκαμένης, οὐκ ἀπογράφω τὴν προῖκα χρέως αὐτῇ οὐδὲ παρακρούομαι τοὺς δικαστάς, ἀλλ' ἐῶ μετέχειν τῶν ἐμαυτοῦ τὴν μητέρα, ἄν τε τὴν Φαινίππου ἄν τε τὴν ἐμαυτοῦ ἔχω οὐσίαν; ὅτι οἱ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν, ὦ βέλτιστε· σὺ δὲ πάντα ποιεῖς παρὰ τοὺς νόμους. Λέγ' ἕτερον.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

28 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί· Παμφίλῳ φησὶ καὶ

25, 1. γε om Σ. χρήσιμός γε κ. FΦ. 2. γέγονεν om Σ. πολλοῦ γε καὶ δεῖ om r. 4. ἐθέλοντὰς r. 6. ἀπολύειν r. 26, 5. ἐντεῦθεν r. 27, 2. ἡ om Σr. 4. δικαίαι FΦ. 7. αὐτὴν Σ. 11. λέγε δ'. ἕτερον r.

*Φιδόλεῳ Ῥαμνουσίοις κοινῇ τάλαντον ἐνοφείλειν καὶ Αἰαν-
τίδῃ Φλυεῖ τετρακισχιλίας καὶ Ἀριστομένει Ἀναγυρασίῳ
τέτταρας καὶ δέκα μνᾶς. διὰ τί οὖν, Φαίνιππε, ὅτε μὲν
ἐγὼ μάρτυρας ἔχων ἠρώτων σε εἴ τι ὀφείλοις ἐπὶ τῇ ἐσχα-
τιᾷ, καὶ ἐκέλευον δεῖξαι ὅρον εἴ που ἔπεστι, καὶ διεμαρ-
τυρόμην ὅπως μή μοι ὕστερον κατεσκευασμένοι δανεισταὶ
φανήσονται, τότε μὲν οὐδὲν ἀπέφηνας τῶν χρεῶν, ἐπειδὴ
δὲ δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφασιν ἔδωκάς μοι τοῦ νόμου κε-
λεύοντος τριῶν ἡμερῶν, νῦν ἥκουσι δανεισταὶ καὶ ὀφλή-
29 ματα πλέον ἢ τριῶν ταλάντων; ὅτι, ὦ βέλτιστε, οὐδὲν ἄλλο
κατασκευάζεις ἢ ὅσονπερ κοινῇ γέγονέ μοι πρὸς τὴν πόλιν 1048
ὄφλημα, τοσοῦτο καὶ σοὶ ἰδίᾳ νῦν εἶναι. ὅτι δ' ὦ Φαί-
νιππε ψευδῆ καὶ ἐπιωρκηκὼς ἥκεις πρὸς τούτους, ἤδη φα-
νερῶς ἐλέγξω. Λαβέ μοι, γραμματεῦ, τὴν τοῦ Αἰαντίδου
καὶ Θεοτέλους μαρτυρίαν, οἷς οὗτος ἀπογέγραφεν ὀφείλονθ'
αὑτὸν τετρακισχιλίας δραχμὰς ψευδόμενος καὶ πάλαι ἀπο-
δεδωκώς, οὐχ ἑκὼν ἀλλὰ δίκην ὄφλων. λέγε.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

30 *Ἔπειτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν οὕτω καταφανῶς ἐν ἅπα-
σιν ἀδίκως πεποιημένον τὴν ἀπόφασιν, καὶ μήτε τῶν νόμων
φροντίσαντα μηδέν, οἳ διωρίκασιν ἐν οἷς δεῖ τὴν ἀπόφασιν
ποιεῖσθαι χρόνοις, μήτε τῶν ἰδίων ὁμολογιῶν, ἃς ὁμοίως
ὑπολαμβάνομεν ἰσχυράς, χωρὶς δὲ τούτων ἀνεῳχότα τὰ
σημεῖα τῶν οἰκημάτων καὶ ἐκπεφορηκότα τὸν σῖτον καὶ
τὸν οἶνον ἔνδοθεν, πρὸς δὲ τούτοις τὴν ὕλην τὴν τετμη-
μένην πεπρακότα μετὰ τὴν ἀντίδοσιν, πλέον ἢ τριάκοντα
μνῶν οὖσαν ἀξίαν, καὶ τὸ πάντων μέγιστον, χρέα ψευδῆ
κατεσκευακότα τῆς ἀντιδόσεως ἕνεκα, τοῦτον δικαίως ψη-
31 φιεῖσθε πεποιῆσθαι τὴν ἀπόφασιν; μηδαμῶς ὦ ἄνδρες
δικασταί. ποῖ γὰρ τραπέσθαι δεήσει διαμαρτόντα τῆς ὑμε-*

δ
v. 1. φειδόλεῳ r, φιλόλεῳ F. ἐνοφείλειν] ἓν ὀφείλειν γρ FΦ, ὀφείλειν FΦr. 3. οὖν om Σ. 4. ὀφείλεις FΣΦ. 5. ὅρον δεῖξαι r. 7. φανήσωνται r. ἐπεὶ r. 9. ὀφειλήματα Σ. 29, 3. τοσοῦτον FΦ. 4. ψεύδη καὶ] ψευδῆ r. φαν. γ' ἐξελέγξω r. 6. ὀφείλοντ' αὐτὸν FΦr. 30, 5. ἀπολαμβάνομεν Σ. ἀνεωγότα r.

τέρας γνώμης, ὅταν οἱ πλούσιοι καὶ μηδὲν ὑμῖν πώποτε χρήσιμοι γεγενημένοι, πολὺν καὶ σῖτον καὶ οἶνον ποιοῦντες καὶ τοῦτον τριπλασίας τιμῆς ἢ πρότερον διατιθέμενοι, πλεονεκτῶσι παρ' ὑμῖν; ἃ μηδαμῶς νυνὶ γενέσθω, ἀλλ' ὥσπερ καὶ κοινῇ πᾶσι βεβοηθήκατε τοῖς ἐν τοῖς ἔργοις
32 ἐργαζομένοις, οὕτω καὶ ἰδίᾳ βοηθήσατέ μοι νῦν. καὶ γὰρ
εἰ οἰκέτης ὑμῶν, ἀλλὰ μὴ πολίτης ἦν, ὁρῶντες ἄν μου τὴν 1049
φιλεργίαν καὶ τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν, ἀνεπαύσατ' ἄν με τῶν ἀναλωμάτων καὶ ἐπὶ τὸν δραπετεύοντα τῶν ἄλλων ἤλθετε. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν, ἐπειδὰν ἀποτίσω τὰ τρία τάλανθ' ὑμῖν ἃ ὦφλον καὶ ἀναλάβω ἐμαυτόν, πάλιν ἀναπαύσαντες τῶν τεταλαιπωρηκότων ἕτερον ἐπ' ἐμὲ ἥξετε· νῦν δ' ἄφετε, ἱκετεύω πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰ δίκαια εἰρηκὼς δέομαι βοηθῆσαί μοι καὶ μή με περιελαθέντα περιιδεῖν ὑπὸ τούτων.

43.

ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἁγνίας καὶ Εὐβουλίδης ἦσαν ἀνεψιοί. τούτων δὲ Ἁγνίας ἐτελεύτησεν ἄπαις· ὁ δὲ Εὐβουλίδης θυγατέρα κατέλιπε Φυλομάχην, ἥτις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ὡς οὖσα ἐγγυτάτω τῷ γένει. ἠμφισβήτουν δὲ αὐτῇ Γλαῦκός τις καὶ Γλαύκων, οὐκ ἀγχιστείᾳ γένους ἀλλὰ διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. ὧν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ψευδῶν ἐλεγχθεισῶν παραλαμβάνει τὸν κλῆρον ἡ Φυλομάχη. εἷς ὢν γὰρ ὁ Θεόπομπος, αὐτούς τε τούτους τοὺς ἡττωμένους παραλαβὼν καὶ πρὸς τούτοις Εὐπόλεμον, προσεκαλέσατο εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τὴν Φυλομάχην· ἐδίδου γὰρ ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ προσκαλεῖσθαι τὸν νενικηκότα καὶ ἔχοντα τὸν κλῆρον. κατασκευασθείσης δὲ πρὸς ἀπάτην τῆς δίκης, ὥς φησι Σωσίθεος, ἐνίκησεν ὁ Θεόπομπος. κἀκεῖνος μὲν ἐτελεύτη- 1050
σεν υἱὸν καταλιπὼν Μακάρτατον· τῇ δὲ Φυλομάχῃ γίγνεται παῖς, ὃν ὠνόμασεν Εὐβουλίδην καὶ εἰσεποίησεν υἱὸν Εὐβουλίδῃ τῷ ἑαυτῆς μὲν

v. 2. καὶ σῖτον πολὺν r. 4. ὃ om r. 5. ἔργοις om r.
32, 3. ἐπαύσατ' FΦ. 6. ὑμῖν om Σ, in γρ habent FΦ.
ΥΠΟΘ. 2. φυλομάχην F et hic et ubicunque id nomen recurrit; φιλομάχην ς. 5. ἐγγύτατα F. 6. εἷς ὢν] εἶσον F ut malim εἰσό, expuncto γάρ. 7. τοὺς add F. 8. δικασίαν F.

πατρί, ἀνεψιῷ δὲ Ἁγνίου τοῦ τὸν κλῆρον καταλελοιπότος. εἰσποιήσασα δὲ εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου, καὶ οἱ φράτορες ἐδέξαντο ὡς δικαίως εἰσαγόμενον. τούτων δὲ πραχθέντων ὁ παῖς εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου προσκέκληται Μακάρτατον τὸν υἱὸν τοῦ Θεοπόμπου. καὶ λέγει τὸν λόγον Σωσίθεος ὁ φύσει πατὴρ τοῦ παιδός.

Ἐπειδὴ καὶ πρότερον ἀγῶνες ἐγένοντο ἡμῖν ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου,
καὶ οὐδὲν παύονται παρανομοῦντες καὶ βιαζόμενοι ὡς
ἐκ παντὸς τρόπου τὰ μὴ προσήκονθ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἀνάγκη
ἴσως ἐστὶ τὰ πραχθέντ' ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι· ὑμεῖς τε
γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ῥᾷον παρακολουθήσετε ἅπασι τοῖς
2 λεγομένοις, καὶ οὗτοι ἐπιδειχθήσονται οἷοί εἰσιν ἄνθρωποι,
καὶ ὅτι πάλαι ἤδη ἀρξάμενοι οὐδὲν παύονται κακοτεχνοῦν-
τες καὶ οἰόμενοι δεῖν διαπράττεσθαι ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ τού-
τοις. δεόμεθα οὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ εὐνοϊκῶς ἀκροά- 1051
σασθαι τῶν λεγομένων καὶ παρακολουθεῖν προσέχοντας
τὸν νοῦν. πειράσομαι δὲ κἀγὼ διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός
τε ὦ, σαφέστατα περὶ τῶν πεπραγμένων.

3 Τουτουῒ γὰρ τοῦ παιδὸς ἡ μήτηρ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
γένει οὖσα ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ τῷ ἐξ Οἴου, ἐπεδικάσατο τοῦ
κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· καὶ
τῶν τότε ἀμφισβητησάντων αὐτῇ τοῦ κλήρου τουτουΐ, γένει
μὲν ὡς ἐγγυτέρω τις εἴη αὐτῶν τῆς γυναικός, οὐδ' ἐπεχεί-
ρησεν οὐδεὶς ἀντομόσαι (ὡμολογεῖτο γὰρ παρὰ πάντων τῆς
4 γυναικὸς εἶναι ἡ κληρονομία κατὰ τὴν ἀγχιστείαν), δια-
θήκας δὲ ψευδεῖς ἧκον κατασκευάσαντες Γλαῦκός τε ὁ
ἐξ Οἴου καὶ Γλαύκων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ
τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ὃς ἐκείνοις συγκατεσκεύαζεν
ἅπαντα ταῦτα καὶ ἐμαρτύρει τὰς πλείστας μαρτυρίας. αἱ
δὲ διαθῆκαι, ἃς τότε παρέσχοντο, ἐξηλέγχθησαν ψευδεῖς
οὖσαι· καὶ οὐ μόνον ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ πονηρότατοι

v. 2. φράτερας — φράτερες F. § 1, 6. ῥάδιον παρ. πᾶσι r. 2, 4. ἀκροᾶσθαι ς. 6. ὑμᾶς om Σ. 7. περὶ τῶν πεπραγμένων σαφέστατα r. 3, 1. τούτου r. 6. ὡμολόγητο r. 4, 4. τούτου FΣΦ. ὃς om Σ.

5 δόξαντες εἶναι ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου. καὶ
ἐπιδημῶν τότε Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτε,
καὶ τοῦ κήρυκος κηρύττοντος εἴ τις ἀμφισβητεῖν ἢ πα-
ρακαταβάλλειν βέλεται τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἢ κατὰ
γένος ἢ κατὰ διαθήκας, οὐκ ἐτόλμησε παρακαταβαλεῖν,
ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδίκασεν ὅτι οὐδαμόθεν αὐτῷ προσῆ-
6 κεν οὐδὲν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου. ἐχούσης δὲ τῆς μη-
τρὸς τοῦ παιδὸς τουτουῒ τὸν κλῆρον, ἐπειδὴ ἐνίκησεν ἐν
τῷ δικαςηρίῳ ἅπαντας τὰς ἀμφισβητήσαντας ἑαυτῇ, οὕ-
τως εἰσὶ μιαροὶ ἅτοι, καὶ ὰκ οἴονται δεῖν ὅτε τοῖς νόμοις
τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι ὅτε τοῖς γνωσθεῖσιν ἐν τῷ δι- 1052
καςηρίῳ, ἀλλὰ πάντα τρόπον ἐπιχειρᾶντες ἀφελέσθαι πά-
λιν τὴν γυναῖκα τὸν κλῆρον ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε,
7 συνομόσαντες καὶ συνθήκας γράψαντες πρὸς ἀλλήλας καὶ
καταθέμενοι παρὰ Μηδείῳ Ἁγνουσίῳ, Θεόπομπος ὁ τε-
τουῒ πατὴρ Μακαρτάτε καὶ Γλαύκων καὶ Γλαῦκος ὁ ἡτ-
τηθεὶς τὸ πρότερον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν ἐπιτηδείων τέ-
ταρτον προσλαβόντες (Εὐπόλεμος ἦν αὐτῷ ὄνομα), ἅτοι
ἅπαντες κοινῇ ἐπιβαλεύσαντες προσεκαλέσαντο τὴν γυ-
ναῖκα πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς διαδικασίαν τᾶ κλήρα τᾶ Ἁγνία,
φάσκοντες τὸν νόμον κελεύειν παρὰ τᾶ ἐπιδεδικασμένου
καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον προσκαλεῖσθαι, ἐάν τις βούληται
8 ἀμφισβητεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἦγεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον
καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τά τε ἄλλα ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κατε-
σκευασμένα εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸ ὕδωρ, πρὸς ὃ ἔδει ἀγω-
νίζεσθαι, τετραπλάσιον ἡμῶν ἔλαβον. ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἦν
ὦ ἄνδρες δικασταὶ τῷ ἄρχοντι ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχέαι
9 τῶν ἀμφισβητάντων, καὶ τρεῖς χόας τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. ὥςε
συνέβαινεν ἐμοὶ τῷ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀγωνιζομένῳ, μὴ

5, 3. καὶ om r. 5. παρακαταβάλλειν ς. 6. προσῆκεν οὐδὲν] προσῆκον r. 6, 2. τούτου r. 6. ἀπολέσθαι r. 7, 1. συνομ.] ὥστε συνομ. r. 2. Μηδείῳ Ἁγνουσίῳ] ἀλλωγνουσίω r. 3. μακαρτάτου τε καὶ r. 4. τέταρτον om r. 6. πάντες r. 7. διαδ. περὶ τοῦ Fr. 9. προκαλεῖσθαι ΣΦ. 8, 2 et 3. ἀγωνίσασθαι r.
παρ
κατεσκευασμένα F, παρεσκευασμένα Φ.

ὅτι περὶ τοῦ γένους καὶ τῶν ἄλλων ὧν μοι προσῆκε διηγήσασθαι τοῖς δικασταῖς ὡς ἐγὼ ἠβουλόμην, ἀλλ' οὐδ' ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο οὐδὲ πολλοστὸν μέρος ὧν κατεψεύδοντο ἡμῶν· πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ ὕδατος. καὶ τὸ σόφισμα ἦν τοῦτο, αὐτοὺς μὲν ἑαυτοῖς συναγωνίζεσθαι καὶ ὁμολογεῖν ἅπαντα, περὶ ἡμῶν δὲ λέγειν τὰ 1053
10 οὐδεπώποτε γενόμενα. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιβουλευσάντων καὶ συναγωνιζομένων ἀλλήλοις ἐφ' ἡμᾶς, καδίσκων τεττάρων τεθέντων κατὰ τὸν νόμον, εἰκότως, οἶμαι, οἱ δικασταὶ ἐξηπατήθησαν καὶ ἐξασίασαν ἀλλήλοις καὶ παρακρουσθέντες ὑπὸ τῆς παρασκευῆς ἐψηφίζοντο ὅ τι ἔτυχεν ἕκαστος. καὶ αἱ ψῆφοι ὀλίγαις πάνυ ἐγένοντο πλείους, ἢ τρισὶν ἢ τέτταρσιν, ἐν τῷ Θεοπόμπου καδίσκῳ ἢ ἐν τῷ τῆς γυναικός.

11 Καὶ τότε μὲν ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἦν τὰ πραχθέντα. ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ ὁ παῖς ἐγένετο καὶ ἐδόκει καιρὸς εἶναι, οὐκ ὀργισθεὶς ἐγὼ τοῖς γενομένοις ἀλλ' ἡγούμενος εἰκός τι παθεῖν τοὺς τότε δικάζοντας εἰσήγαγον εἰς τοὺς φράτορας τοὺς τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδην τὸν παῖδα τουτονί, ἐκ τῆς θυγατρὸς ὄντα τῆς ἐκείνου, ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ
12 οἶκος. ἐκεῖνος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὁ Εὐβουλίδης, ὁ τῷ Ἁγνίᾳ γένει ὢν ἐγγυτάτω, μάλιστα μὲν εὔχετο τοῖς θεοῖς υἱὸν αὑτῷ γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ τουτουῒ μήτηρ τοῦ παιδὸς αὐτῷ ἐγένετο· ἐπειδὴ δὲ τούτου ἀπέτυχε καὶ οὐκ ἐγένετο παῖς ἄρρην αὐτῷ οὐδὲ εἷς, μετὰ ταῦτ' ἤδη ἐσπούδαζεν ὅπως ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰσποιηθῇ αὐτῷ υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν Ἁγνίου, καὶ εἰς τοὺς φράτορας εἰσαχθῇ τοὺς ἐκείνου, ἡγούμενος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων τοῦτον εἶναι ἑαυτῷ οἰκειότατον, καὶ οὕτως ἂν μάλιστα τὸν οἶκον τὸν ἑαυτῶν διασώζεσθαι
13 καὶ οὐκ ἂν ἐξερημωθῆναι. καὶ ἐγὼ ταῦτα ὑπηρέτησ' αὐτῷ,

10, 2. ἡμᾶς καὶ δίσκων FΦ. 4. ἐστ. ἐν ἀλλήλοις r. 5. ἔτυχεν] τύχοι r. 6. ὀλίγαι corr Σ. ἢ ante τρισὶν om r. 11, 1. ἦν τὰ πραχθέντα ὦ ἄνδρες δικασταὶ r. 4. εἰσῆγον r. 5. τουτουῒ r. 6. ὄντα om Σ, in γρ habet Φ. 12, 2. εὔχεται ΣΦ. 5. ἄρρην παῖς r. 7. τὸν Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου Fr. 8. εἰσαχθείη r. 9. τοῦτο ΣΦ.

ὁ τὴν Εὐβουλίδου θυγατέρα ἔχων ἐπιδικασάμενος ὡς γένει ὢν ἐγγυτάτω, καὶ εἰσήγαγον τὸν παῖδα τουτονὶ εἰς τοὺς 1054
Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου φράτορας, μεθ' ὧν καὶ Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ἕως ἔζη, ἐφρατρίαζεν. καὶ αὐτὸς οὗτος καὶ οἱ φράτορες ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἱ τουτουῒ
14 Μακαρτάτου, οἱ ἄριστα εἰδότες περὶ τοῦ γένους, ὁρῶντες αὐτὸν μὲν τοῦτον οὐ θέλοντα κινδυνεύειν οὐδ' ἀπάγοντα τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, εἰ μὴ προσηκόντως εἰσήγετο ὁ παῖς οὑτοσί, αὐτοὺς δ' ἀξιοῦντα ἐπιορκεῖν, λαβόντες τὴν ψῆφον καιομένων τῶν ἱερείων, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέροντες τοῦ Διὸς τοῦ φρατρίου, παρόντος τουτουῒ Μακαρτάτου, ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως τὸν παῖδα τουτονὶ εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ υἱὸν
15 εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου. ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν φρατόρων τῶν τουτουῒ Μακαρτάτου υἱὸς ὢν Εὐβουλίδου ὁ παῖς οὑτοσὶ προσεκαλέσατο Μακάρτατον τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου εἰς διαδικασίαν, καὶ ἔλαχε πρὸς τὸν ἄρχοντα, κύριον ἐπιγραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ· ἐμοὶ γὰρ οὐκέτι οἷόν τ' ἦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ κυρίῳ ἐπιγεγράφθαι, εἰσπεποιηκότι τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου. καὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο τῷ παιδὶ τούτῳ κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ καὶ οὗτοι προσεκαλέσαντο τὴν τουτουῒ μητέρα τὴν νενικηκυῖαν πρότερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ ἔχουσαν
16 τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸν κλῆρον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένου ἀμφισβητῇ τοῦ κλήρου ἢ τῆς ἐπικλήρου, προσκαλείσθω τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων δικῶν· παρακαταβολὰς δ' εἶναι τῷ ἀμφισβητοῦντι. ἐὰν δὲ μὴ προσκαλεσάμενος ἐπιδικάσηται, ἀτελὴς ἔσται ἡ 1055
ἐπιδικασία τοῦ κλήρου. ἐὰν δὲ μὴ ζῇ ὁ ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου,

v. 1. ὡς om r. 2. εἰσῆγον r. 3. Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου r. 4. ἐφατρίαζε ΣΦ, ἐφράτριζε r. 5. οἱ ante τουτουΐ om r. 14, 2. οὐκ ἐθέλοντα r. 3. προσήγετο r. 4. οὗτος r. 6. φατρίου Φ. 15, 1. τὸν Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου r. 2. τῶν om FΣΦr. 5. ἀδελφὸν] υἱὸν r. 8. πρόκλησις FΣΦ. 16, 2. πρόκλησίς FΣΦr. 3. legem om FΣΦ.

προσκαλείσθω κατὰ ταὐτά, ᾧ ἡ προθεσμία μήπω ἐξήκῃ· τὴν δ' ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἄρχοντι, καθότι ἐπεδικάσατο οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα.

17 Τοῦ μὲν νόμȣ ἀκηκόατε, δέομαι δ' ὑμῶν δικαίαν δέησιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐὰν γὰρ ἐπιδείξω Θεοπόμπου τȣ̃ πατρὸς τȣ̃ Μακαρτάτȣ γένει ὄντας Ἁγνίᾳ ἐγγυτέρω Εὐβȣλίδην τὸν παῖδα τȣτονὶ καὶ Φυλομάχην, ἥ ἐςι μήτηρ τῷ παιδὶ Εὐβȣλίδȣ δὲ θυγάτηρ, καὶ ȣ̓ μόνον γένει ἐγγυτάτω ὄντας, ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ ὄντα ȣ̓δένα ἀνθρώπων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίȣ ἄλλον ἢ τὴν μητέρα τȣ̃ παιδὸς τȣτȣῒ καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν παῖδα, ταῦτ' ἐὰν ἐπιδείξω, δέομαι ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ βοηθεῖν ἡμῖν.

18 Τὸ μὲν ȣ̓̃ν πρῶτον διενοήθην ὦ ἄνδρες δικασταὶ γράψας ἐν πίνακι ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τȣ̀ς Ἁγνίȣ, ȣ̔́τως ἐπιδεικνύειν ὑμῖν καθ' ἕκαστον. ἐπειδὴ δ' ἐδόκει ȣ̓κ εἶναι ἐξ ἴσου ἡ θεωρία ἅπασι τοῖς δικασταῖς, ἀλλ' οἱ πόῤῥω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι, ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν ὑμᾶς· τοῦτο γὰρ ἅπασι κοινόν ἐστιν. πειρασόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς, ὡς ἂν μάλιστα δυνώμεθα, διὰ βραχυτάτων ἐπιδεῖξαι περὶ τοῦ γένους τοῦ Ἁγνίου.

19 Βούσελος γὰρ ἦν ἐξ Οἴου, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτῳ ἐγένοντο πέντε υἱεῖς, Ἁγνίας καὶ Εὐβȣλίδης καὶ Στράτιος καὶ Ἅβρων καὶ Κλεόκριτος. καὶ ȣ̔̃τοι ἅπαντες οἱ τȣ̃ Βουσέλου υἱεῖς ἄνδρες ἐγένοντο, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατὴρ ὁ Βούσελος ἅπασι καλῶς καὶ δικαίως, ὥσπερ προσῆκεν. νειμάμενοι δὲ τὴν ȣ̓σίαν, γυναῖκα αὐτῶν ἕκαςος ἔγημε κατὰ τȣ̀ς νόμȣς τȣ̀ς ὑμετέρους, καὶ 1056 παῖδες ἐγένοντο αὐτοῖς ἅπασι καὶ παίδων παῖδες, καὶ ἐγένοντο πέντε οἶκοι ἐκ τοῦ Βουσέλου οἴκου ἑνὸς ὄντος, καὶ χωρὶς ἕκαςος ᾤκει τὸν ἑαυτοῦ [οἶκον] ἔχων καὶ ἐκ-

17, 2. γὰρ om r. 3. ἐγγυτέρω ἁγνία r. 4. τὸν] δὲ τὸν ΣΦr. ου φιλομάχην r. 5. ὄντας ἐγγυτάτω r. 6. ἄνθρωπον F. 7. τῶι ἁγνίου F, τοῦ ἁγνίου Φr. 8. τὸν παῖδα τοῦτον r. 9. ὑμῶν] δ' ὑμῶν Φ. 18, 2. τοὺς Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου r. 3. ἐπεὶ r. 4. πᾶσι r. 5. ἐστὶ om r. 19, 3. κλεότριτος r. πάντες r. 5. ὁ post πατὴρ om FΣΦ. 6. ἕκαστος αὐτῶν r. 8. αὐτοῖς ἐγένοντο r.
10. οἶκον om FΣΦ. ἐγγόνους — ἐγγόνων FΣΦ.

20 γόνους ἑαυτοῦ ποιούμενος. περὶ μὲν οὖν τῶν τριῶν ἀδελφῶν
τῶν τοῦ Βουσέλου υἱέων, καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν τούτοις γε-
νομένων, τί ἂν ἐγὼ ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πράγματα
παρέχοιμι ἢ ἐμαυτῷ ἐξηγούμενος περὶ ἑκάστου; ὄντες γὰρ
ἐν ταὐτῷ γένει Θεοπόμπῳ καὶ προσήκοντες ὁμοίως τῷ
Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε πρότερον
πώποτ' οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν, οὐδ' ἠμφεσβήτησεν οὔτε
τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου,
ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδ' ὁτιοῦν προσή-
21 κειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου. περίεργον δή μοι δοκεῖ
εἶναι λέγειν τι περὶ τούτων, πλὴν ὅσ' ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν
ἐπιμνησθῆναι. περὶ δὲ Θεοπόμπου τοῦ πατρὸς τοῦ Μα-
καρτάτου καὶ αὐτοῦ τουτουῒ Μακαρτάτου, περὶ τούτων
μοί ἐστιν ἐξ ἀνάγκης λέγειν. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος, ὦ ἄν-
δρες δικασταί. ὥσπερ γὰρ ὀλίγον τι πρότερον ἀκηκόατε ὅτι
τῷ Βουσέλῳ πέντε υἱεῖς ἐγένοντο, τούτων εἷς ἦν Στρά-
τιος ὁ τουτουῒ πρόγονος Μακαρτάτου, καὶ ἕτερος Ἁγνίας
22 ὁ τουτουῒ πρόγονος τοῦ παιδός. ἐγένετο δὴ υἱὸς τῷ Ἁγνίᾳ
Πολέμων καὶ θυγάτηρ Φυλομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Πολέμωνος
ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία· τοῦ δὲ Στρατίου ἐγένοντο τοῦ
ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου Φανοστράτη καὶ Χαρίδημος ὁ τούτου
πάππος Μακαρτάτου. ἐρωτῶ δὴ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ
πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει μᾶλλον τῷ Ἁγνίᾳ, 1057
ὁ υἱὸς ὁ Πολέμων καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ Φυλομάχη, ἢ Χαρίδη-
μος ὁ υἱὸς ὁ Στρατίου, ἀδελφιδοῦς δ' Ἁγνίου; ἐγὼ μὲν
γὰρ ἡγοῦμαι τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα οἰκειότερον εἶναι
ἑκάστῳ ἡμῶν μᾶλλον ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν· καὶ οὐ μόνον παρ'
ἡμῖν τοῦτο νενόμισται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι
23 καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦθ' ὁμολο-
γεῖται, ῥᾳδίως ἤδη τοῖς ἄλλοις ὦ ἄνδρες δικασταὶ παρα-

20, 2. τῶν ante τούτοις om FΣΦ. 3. τί ἂν] παν Σ. 7. ἠμφισβήτησεν FΦr. 21, 2. τι et ὅσ' om r. 4. τουτουῒ om r. 6. ὀλίγῳ r. 7. ἐγένετο r. 8. τούτου r. Μακαρτάτου — πρόγονος om r. 22, 2. Φυλομάχη hinc etiam r. 4. φανόστρατος r. 5. δὴ] δ' r. 6. οἰκειότερός om Σ. καὶ om Φ. 7. ὁ υἱὸς ὁ] οὗτος FΣΦ. ἡ post θυγάτηρ om r. 8. ὁ post υἱός om FΣΦ. 9. οἰκειότατον FΣΦ.

κολουθήσετε, καὶ αἰσθήσεσθε τούτους ὅτι εἰσὶ βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι. τοῦ Πολέμωνος γὰρ τοῦ υἱέος τοῦ Ἁγνίου ἐγένετο υἱὸς Ἁγνίας, τὸ τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτȣ ὄνομ' ἔχων, τοῦ Ἁγνίου. καὶ οὗτος μὲν ἄπαις ἐτελεύτη-
24 σεν ὁ Ἁγνίας ὁ ὕςερος. τῆς Φυλομάχης δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέμωνος, καὶ Φιλάγρȣ ᾧ ἔδωκεν αὐτὴν ὁ ἀδελφὸς Πολέμων ἀνεψιῷ ὄντι ἑαυτοῦ (ὁ γὰρ Φίλαγρος υἱὸς ἦν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου), τοῦ δὴ Φιλάγρȣ τȣ ἀνεψιȣ τȣ Πολέμωνος καὶ τῆς Φυλομάχης τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέμωνος ἐγένετο υἱὸς Εὐβȣλίδης, ὁ πατὴρ ὁ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τουτουΐ. καὶ ȣτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέμωνι καὶ τῇ ἀδελφῇ τῇ Πολέμωνος Φυλομάχῃ. τȣ δὲ Χαριδήμου ἐγένετο, τȣ υἱέος τȣ Στρατίȣ, Θεόπομπος
25 ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτȣ. πάλιν δὴ ἐρωτῶ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ πότερος οἰκειότερός ἐςι καὶ προσήκει μᾶλλον Ἁγνίᾳ τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ, ὁ Πολέμωνος υἱὸς Ἁγνίας, καὶ Εὐβȣλίδης ὁ Φυλομάχης υἱὸς καὶ Φιλάγρου, ἢ Θεόπομπος ὁ Χαριδήμου υἱός, Στρατίου δὲ υἱδȣς; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ καὶ ὁ υἱὸς οἰκειότατός ἐστι καὶ ἡ θυγάτηρ, πάλιν ὁ υἱδȣς καὶ ὁ ἐκ τῆς θυγατρὸς υἱός, 1058
ȣτοι οἰκειότεροί εἰσι μᾶλλον ἢ ὁ τȣ ἀδελφιδȣ υἱὸς καὶ ὁ
26 ἐξ ἑτέρου ὢν οἴκου. τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ ἐγένετο υἱὸς Μακάρτατος ȣτοσί, τῷ δὲ Εὐβȣλίδῃ τῷ τῆς Φυλομάχης υἱεῖ, ἀνεψιῷ δ' Ἁγνίου ὄντι πρὸς πατρὸς Εὐβουλίδου, ἀνεψιȣ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς ȣτοσὶ ὁ παῖς, ἐπειδὴ ἡ Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου καὶ ὁ Πολέμων ὁ πατὴρ ὁ Ἁγνίȣ ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι.

v. 2. υἱέος Σ: υἱέως ς. 3. τὸ om FΣΦ. 24, 2. αὐτὴν ἔδωκεν r. 3. υἱὸς] ἀδελφὸς FΣΦ. 5. τῆς ἀδελφῆς in mg Σ. 6. ὁ post πατὴρ om r. 7. τούτου τοῦ παιδός r. 9. δὲ] οὖν r. ἐγένοντο FΣΦ. υἱέος ΣΦ constanter: υἱέως ς. 25, 1. δὴ] δὲ F.

ς

2. πότερον Σr. οἰκειότερόν F, οἰκειότερον Σ. 5. υἱδοῦς FΦr, υἱδοὺς Σ: υἱϊδοῦς ς. sic et posthac. 6. οἰκειότατόν FΣΦ. 8. οἰκειότατοι r. 26, 1. μὲν οὖν] τοίνυν r. 2. οὑτοσί om r. 3. Εὐβουλίδου] υἱὸς εὐβουλίδου r. Εὐβουλίδου — ὁ παῖς om Σ. 4. οὑτοσὶ ὁ παῖς om FΦ, ante υἱὸς ponit r. ἐπειδὴ δὲ ἡ Σ. 5. ἡ post μήτηρ om r.

τῷ δέ γε Μακαρτάτῳ τῳδί, τῷ υἱεῖ τῷ Θεοπόμπου, οὐδὲν ἐγένετο ἔκγονον ὅ τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τούτου καὶ τῷ
27 Στρατίου. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τῷ μὲν παιδὶ τούτῳ ἐστὶν ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μέχρι ὧν ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιστείαν εἶναι· ἀνεψιοῦ γὰρ Ἁγνίου παῖς ἐστίν· ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ Εὐβουλίδης ἀνεψιὸς ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος. ὁ δέ γε Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου οὐκ ἂν εἶχεν ὄνομα θέσθαι αὑτῷ τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων οὐδέν· ἐξ ἑτέρου γὰρ οἴκου ἦν τοῦ
28 Στρατίου. οὐ προσήκει δὲ ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐδένα ἀνθρώπων ἔχειν τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντα, ἕως ἄν τις λείπηται τῶν γενομένων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, οὐδ' ἐκβάλλειν βίᾳ, ὅπερ οὗτοι διαπράττονται, γένει τε ἀπωτέρω ὄντες καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ. τοῦτο γάρ ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ᾧ παρεκρούσατο Θεόπομπος ὁ τουτουῒ
29 πατὴρ Μακαρτάτου. τίνες οὖν εἰσὶ λοιποί; οἱ ἔτι νῦν ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, Φυλομάχη τε ἡ ἐμὴ γυνή, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὑτοσὶ ὁ παῖς ὁ εἰσηγμένος υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου. Θεόπομπος δ' ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, 1059
οὐκ ὢν τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἐψεύσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς ὑπερμέγεθες ψεῦδος περί τε τῆς Φυλομάχης τῆς τοῦ Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου, ὅτι οὐκ ἦν τῷ Πολέμωνι τῷ τοῦ Ἁγνίου υἱεῖ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία ἀδελφή, καὶ πάλιν προσποιούμενος τοῦ αὐτοῦ οἴκου
30 εἶναι Ἁγνίᾳ, οὐδεπώποτε γενόμενος. ταῦτα δὲ πάντ' ἀδεῶς ἔλεγεν ὁ Θεόπομπος μάρτυρα μὲν οὐδένα παρεχόμενος, ὅστις ἔμελλεν ὑπεύθυνος ἡμῖν ἔσεσθαι, συνομολογοῦντας δ' ἑαυτῷ ἔχων τοὺς κοινωνούς, οἳ ἦσαν ἀλλήλοις συναγωνισταὶ

γ
v. 1. τῳδί, τῷ] τῷ τρίτῳ FΣΦ. τῷ Θεοπ.] τοῦ Θεοπ. r. 2. ἔκ-
ου
γονον F, ἴγγονον Φ. 27, 5. ἁγνίαι F, ἁγνίου Φ. 6. ἑαυτῷ r.
28, 1. δὲ] δὴ r. ἄνθρωπον r. 2. τὸν κλῆρον ἔχειν r.
29, 1. εἰσὶ] οἱ Σ. 2. τῷ post οἴκῳ om r. εὐβ. δὲ θυγάτηρ FΣΦ. 4. υἱὸς om r. 7. τε om r. 8. ἦν] εἴη r.
30, 1. οὐδεπώποτε] ὁ οὐδεπώποτε ΣΦ. 2. παρασχόμενος FΣΦ.
4. ἑαυτῷ Σ: αὑτῷ s.

καὶ δὴ ἅπαντα ἔπραττον κοινῇ, ὅπως ἀφέλωνται τὴν γυναῖκα τὴν τουτουῒ μητέρα τοῦ παιδὸς τὸν κλῆρον, ὃν αὐτῇ
31 ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. βούλομαι οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ περὶ ὧν εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς μαρτυρίας παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν ὡς ἐνίκησε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ Φυλομάχη, γένει οὖσα ἐγγυτάτω, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. Ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, ὅτε ἐνίκησε Φυλομάχη ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τοὺς ἀμφισβητοῦντας αὐτῇ πάντας.

32 Ὅτι μὲν ἐνίκησε Φυλομάχη ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ αὕτη ἐνίκησεν οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἀδίκῳ οὐδὲ συνωμοσίᾳ, ἀλλ' ὡς οἷόντε δικαιότατα, ἐπιδειξάντων ἡμῶν ὅτι γένει ἐγγυτάτω ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖς οὖσα
33 πρὸς πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου. ἐπειδὰν οὖν λέγῃ Μακάρτατος ὅτι ἐνίκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεό- 1060
πομπος τοῦ κλήρου τούτου, ὑποβάλλετε αὐτῷ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐνίκησε πρότερον ἢ Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατήρ, καὶ ὅτι δικαίως ἐνίκησεν ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, ὁ δὲ Θεόπομπος ὅτι οὐκ ἐνίκησεν ἀλλὰ παρεκρούσατο, οὐκ ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τὸ παράπαν τοῦ
34 Ἁγνίου. ταῦτα αὐτῷ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὑποβάλλετε, καὶ ὅτι τὸν παῖδα τουτονὶ Εὐβουλίδην, τὸν Εὐβουλίδου υἱόν, Ἁγνίου δ', οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖδα πρὸς πατρός, οὔτε Θεόπομπος ὁ Μακαρτάτου πατὴρ οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐνίκησεν. νυνὶ δ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τῷ Εὐβουλίδου υἱεῖ τούτῳ καὶ Μακαρτάτῳ τούτῳ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ· καὶ

v. 1. δὴ ἅπαντα] δι' ἅπαντα F, δι' ἃ πάντα Φ, δια παντα Σ, πάντα r. 2. ὑμεῖς αὐτῇ r. 31, 6. testimonium om FΣΦ.
32, 1. Φυλομάχη om FΣΦ. 5. ἁγνίου r. 33, 1. τοῦ post οὖσα om FΦ. ἐπειδὰν] καὶ ἐπειδὰν Σ. 2. αὐτοῦ ὁ πατὴρ r.
3. ὑπολαμβάνετε Σ. 5. τούτου r. 7. οὐκ om r. 8. τοῦ ante Ἁγνίου om r. 34, 1. ὑπολαμβάνετε Σ. 4. ἄλλων οὐδεὶς ἀνθρώπων πώποτε r. 5. νῦν FΦ.

ὁπότερος τούτων δικαιότερα λέγειν δόξει καὶ κατὰ τοὺς νόμους μᾶλλον, δῆλον ὅτι τούτῳ ὑμεῖς οἱ δικασταὶ προσθήσεσθε.

35 Ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας τὰς ὑπολοίπους, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ Φυλομάχη ἡ τοῦ Ἁγνίου τηθὶς ἀδελφὴ ἦν ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία τῷ Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου πατρί· ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγνώσεται περὶ τοῦ γένους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. μαρτυροῦσι δημόται εἶναι Φιλάγρῳ τῷ Εὐβουλίδου πατρὶ καὶ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ εἰδέναι Φυλομάχην τὴν μητέρα τὴν Εὐβουλίδου νομιζομένην ἀδελφὴν εἶναι Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, "καὶ μηδενὸς 1061 πώποτ᾽ ἀκοῦσαι ὡς γένοιτο ἀδελφὸς Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου.

36 ΑΛΛΗ. μαρτυροῦσιν Οἰνάνθην, τὴν μητέρα τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτῶν Στρατωνίδου, ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν ὅτι Πολέμωνι ἀδελφὸς οὐδεὶς γένοιτο πώποτε, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ Φυλομάχη ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τῆς Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

ΑΛΛΗ. μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι καὶ φράτηρ καὶ δημότης Ἁγνίᾳ καὶ Εὐβουλίδῃ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς ἐγένετο τῷ Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ᾽ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

37 ΑΛΛΗ. μαρτυρεῖ πάππον εἶναι ἑαυτοῦ Ἀρχίλοχον καὶ ποιήσασθαι ἑαυτὸν υἱόν, καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν Ἀρχιλόχου καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτ᾽ ἐγένετο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ᾽ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου τοῦ πατρὸς τῆς Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

ΑΛΛΗ. μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Καλλίστρατον ἀνεψιὸν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, τὴν δὲ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἀνεψιοῦ παῖδα εἶναι Πολέμωνι, καὶ λέγειν τὴν μητέρα τὴν αὑτῶν "πρὸς αὐτοὺς πολλάκις ὅτι Φυλομάχη ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου ἀδελ- 1062 φὴ ἦν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, καὶ ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτε γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου.

v. 1. λέγειν δόξει] λέγει FΣΦ. καὶ om Σ. τοὺς om FΣΦ. 2. προσθήσθε ΣΦ. 35, 1. τοὺς μάρτυρας τοὺς r. § 35, 5. — § 37, 13. om FΣΦ. 6. τῷ Ἁγνίου r: τοῦ Ἁγνίου ς. 9. τῷ] τοῦ r. 36, 1. ΑΛΛΗ] ἑτέρα r, qui sic etiam v. 7 et § 37. 37, 2 et 4. πατρὶ τῷ r: πατρὶ τοῦ ς. 8. τῷ Ἁγνίου. 9. τῷ πατρὶ om r.

38 Τὸ πρότερον ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτε συνώμοσαν ἀλ-
λήλοις οὗτοι καὶ συστάντες ἠγωνίζοντο πολλοὶ ὄντες πρὸς
τὴν γυναῖκα, ἡμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὔτε μαρτυ-
ρίας ἐγράψαμεν περὶ τῶν ὁμολογουμένων οὔτε μάρτυρας
προσεκαλεσάμεθα, ἀλλ' ᾠόμεθα ταῦτά γε ἀδεῶς ὑπάρχειν
ἡμῖν· οὗτοι δὲ τά τ' ἄλλα πολλὰ καὶ ἀναίσχυντα παρεσκευά-
σαντο εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἔμελεν αὐτοῖς οὐδενὸς πλὴν τοῦ
39 ἐξαπατῆσαι ἐν τῷ παρόντι τότε καιρῷ τοὺς δικαστάς, οἵτινες
κατεχρῶντο ὡς τῷ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου τὸ πα-
ράπαν οὐδεμία γένοιτο ἀδελφὴ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία·
οὕτως ἦσαν ἀναίσχυντοι καὶ βδελυροί, τηλικοῦτον πρᾶγμα
παρακρουόμενοι τοὺς δικαστὰς καὶ οὕτω περιφανές, καὶ
ἐσπούδαζον καὶ ἠγωνίζοντο περὶ τούτου μάλιστα. ἡμεῖς
δέ γε νυνὶ μάρτυρας ὑμῖν τοσουτουσὶ παρεσχήμεθα περὶ
40 τῆς Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου. τούτῳ δ' ὁ βου-
λόμενος μαρτυρησάτω ἢ ὡς οὐκ ἦσαν ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι
καὶ ὁμομήτριοι Πολέμων καὶ Φυλομάχη, ἢ ὅτι οὐκ ἦν ὁ μὲν
Πολέμων υἱὸς ἡ δὲ Φυλομάχη θυγάτηρ Ἁγνίου τοῦ Βου-
σέλου υἱέος, ἢ ὅτι ὁ Πολέμων οὐκ ἦν πατὴρ Ἁγνίου, οὗ ἐστιν
ὁ κλῆρος, οὐδ' ἡ ἀδελφὴ ἡ Πολέμωνος Φυλομάχη τηθίς,
41 ἢ ὡς ὁ Εὐβουλίδης οὐκ ἦν Φυλομάχης υἱὸς οὐδὲ Φιλάγρου τοῦ
ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, ἢ ἐκεῖνο ὅτι Εὐβουλίδου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ 1063
Ἁγνίου οὐκ ἔστι Φυλομάχη θυγάτηρ ἡ νῦν ἔτι οὖσα, οὐδ' υἱὸς
οὑτοσὶ ὁ παῖς, εἰσπεποιημένος κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμε-
τέρους εἰς τὸν Εὐβουλίδου οἶκον, ἢ ὡς ὁ Θεόπομπος ὁ τουτουὶ
πατὴρ Μακαρτάτου ἐκ τοῦ οἴκου ἦν τοῦ Ἁγνίου. τούτων ὅ τι
βούλεταί τις μαρτυρησάτω αὐτῷ. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι οὐδεὶς
42 οὕτω τολμηρὸς ἔσται οὐδ' απονενοημένος ἄνθρωπος. ὡς δὲ
καταφανὲς ὑμῖν ἐστὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι τὸ πρότερον

38, 7. οὐδὲν ΓΣΦ. 39, 1. τότε παρόντι r. 3. γένοιτο om Σ. 4. τηλικουτονὶ ΓΣΦ. 5. οὑτωσὶ περιφανῶς ἐσπ. ΓΣΦ. 7. τοσούτους ΓΣΦ. παρεσχόμεθα r. 40, 4. θυγάτηρ] ἀδελφὴ r. 5. ὁ μὲν πολέμων r. 41, 1. ὁ om Γ et pr Σ. 2. τοῦ ante Ἁγνίου om r. 3. θυγάτηρ φυλομάχη ἡ νυνὶ r. οὐδ'] οὐδὲ ὁ Σ, ὁ δ' ΓΦ. 5. ὁ ante Θεόπομπος om Γ. 42, 1. δὲ μᾶλλον καταφανὲς γρ ΓΦ.

ἀναισχυντοῦντες περιεγένοντο, δίκαιον δ' οὐδὲν ἔλεγον, ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας, ὅσαι εἰσὶν ἔτι ὑπόλοιποι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου πατρί, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ ἀνεψιοὺς εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι Φίλαγρόν τε τὸν Εὐβουλίδου πατέρα καὶ Φανοστράτην τὴν Στρατίου θυγατέρα καὶ Καλλίστρατον τὸν πατέρα τῆς Σωσιθέου γυναικὸς καὶ Εὐκτήμονα τὸν βασιλεύσαντα καὶ Χαρίδημον τὸν πατέρα τὸν Θεοπόμπου καὶ Στρατοκλέους, καὶ εἶναι τοῖς τούτου υἱέσι καὶ Ἁγνίᾳ ἐν τῷ αὐτῷ γένει Εὐβουλίδην κατὰ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Φίλαγρον, κατὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ Φυλομάχην νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδην Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς ἐκ τηθίδος γεγονότα Ἁγνίᾳ τῆς πρὸς πατρός.

43 ΑΛΛΗ. μαρτυροῦσι συγγενεῖς εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου καὶ Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι, καὶ εἰδέναι Εὐκτήμονα ἀδελφὸν ὄντα ὁμοπάτριον Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ὁπότε ἡ ἐπιδικασία ἦν τοῦ 1064
κλήρου τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδῃ προσκλαίουσα, ἔτι ζῆν Εὐκτήμονα, ἐκ πατραδέλφων ἀνεψιὸν ὄντα Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου, καὶ μὴ ἀμφισβητῆσαι Εὐκτήμονα Εὐβουλίδῃ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος τότε.

44 ΑΛΛΗ. μαρτυροῦσι τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν Στράτωνα συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ ἑαυτῶν πατρὸς ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν Φυλομάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ μὲν τῆς Φυλομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ Φυλομάχης ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην, καὶ γενέσθαι ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ Μενεσθέα, ὁμομήτριον δὲ μή· καὶ Εὐβουλίδου ἀμφισβητήσαντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

45 ΑΛΛΗ. μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Ἀρχίμαχον συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν Φυλο-

v. 3. testimonia solus habet r. 12. τῆς] τῇ r.
43, 1. ΑΛΛΗ] ἑτέρα r et hic et posthac. 3. ὄντα] εἶναι r. 4. πατρὶ τῷ] πατρὶ τοῦ r. 6. ἀνεψιὸν] ἀδελφὸν r. 45, 2. τῷ Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου r.

μάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι ἐκ μὲν Φυλομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ Φυλομάχης ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην, καὶ 1065 *γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ Τελεσίππης Μενεσθέα, ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ, ὁμομήτριον δὲ μή· ἀμφισβητήσαντος δὲ τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου, μηδ' Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν Φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος πρὸς Εὐβουλίδην τότε.*

46 *ΑΛΛΗ. μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς Καλλίστρατον ἀδελφὸν εἶναι Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, ἀνεψιοὺς δ' εἶναι τούτους Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ ἀκούειν τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ ὅτι ἀδελφὸς οὐ γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ γένοιτο ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φυλομάχη, καὶ ταύτην λάβοι τὴν Φυλομάχην Φίλαγρος, καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν Εὐβουλίδης ὁ πατὴρ ὁ Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.*

47 Ἀναγνῶναι μὲν τὰς μαρτυρίας ταύτας ἐξ ἀνάγκης ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ πάθοιμεν ὅπερ τὸ πρότερον, ἀπαράσκευοι ληφθέντες ὑπὸ τούτων. πολὺ δὲ σαφέστερον ἔτι αὐτὸς ἑαυτοῦ Μακάρτατος ὁυτοσὶ καταμαρτυρήσει ὅτι οὔτε Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ ἑαυτοῦ οὔτε αὐτῷ τούτῳ προσήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, γένει ἀπωτέρω ὄντος τοῦ Θεοπόμπου καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου
48 τὸ παράπαν. εἰ γάρ τις ἀνακρίνοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὑτοσὶ τίς ἐστιν ὁ ἀμφισβητῶν τῷ παιδὶ τούτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; εὖ οἶδ' ὅτι ἀποκρίναιτ' ἂν ὅτι Μακάρτατος. τίνος ὢν πατρός; Θεοπόμπου. μητρὸς δὲ τίνος; Ἀπολήξιδος 1066 θυγατρὸς Προσπαλτίου, ἀδελφῆς δὲ Μακαρτάτου Προσπαλτίου. ὁ δὲ Θεόπομπος τίνος ἦν πατρός; Χαριδήμου. ὁ δὲ Χαρίδημος τίνος; Στρατίου. ὁ δὲ Στράτιος τίνος; Βουσέλου. οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταί ἐστιν ὁ Στρατίου οἶκος, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων, καὶ ἔκγονοι οὗτοί εἰσι Στρα-

46, 6. καὶ ante ταύτην om r. 8. ὁ om r. 47, 2. τὸ post μὴ om r. 4. ἑαυτοῦ] αυτοῦ ΣΦ. 5. οὔτε αὐτῷ τούτῳ om r. 7. οὐκ] οὐδ' FΣΦ. οἴκου ὄντος τὸ r. 48, 1. οὗτος εἴ τις r. 3. ὅτι om FΣΦ. 4. malim Ἀπολήξιδος et hic et § 65. virile enim nomen est. cf. adv. Stephan. 1. § 78. 5. παλτίου FΣΦ. ἀδελφῆς — Προσπαλτίου om r. δὲ] μὴ Σ. 6. ἦν] ὢν r. 7. στράτιος r. 9. ἔγγονοι FΦ.

τίου, οὓς ὑμεῖς ἀκηκόατε· καὶ ἐνταῦθα οὐδαμοῦ ἐστὶν οὐδὲν ὄνομα τῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον.
49 πάλιν δὴ ἀνακρίνω τὸν παῖδα τουτονί, τίς ὢν ἀμφισβητεῖ Μακαρτάτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; οὐκ ἂν ἔχοι ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἄλλ' οὐδ' ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς ἢ ὅτι Εὐβουλίδης. τίνος ὢν πατρός; Εὐβουλίδου τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοῦ. μητρὸς δὲ τίνος; Φυλομάχης, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρός. ὁ Εὐβουλίδης δὲ τίνος ἦν πατρός; Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου. μητρὸς δὲ τίνος; Φυλομάχης τῆς τηθίδος τῆς Ἁγνίου. ὁ δ' Ἁγνίας τίνος ἦν υἱός; Πολέμωνος. ὁ δὲ Πολέμων τίνος; Ἁγνίου. ὁ δ' Ἁγνίας
50 τίνος; Βουσέλου. οὑτοσὶ ἕτερος οἶκός ἐστιν ὁ Ἁγνίου, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων, καὶ ἐνταῦθ' οὐδ' ὁτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ Στρατίου οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον· ἀλλ' αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν πορεύονται ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, τὰ ὀνόματα παρ' ἀλλήλων παραλαμβάνοντες. πανταχῇ δὴ καὶ πάντα τρόπον ἐξελέγχονται ἐξ ἑτέρου οἴκου καὶ γένει ἀπωτέρω ὄντες, καὶ οὐ προσῆκον αὐτοῖς κληρονομεῖν οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου· οἷς γὰρ δίδωσιν ὁ νομοθέτης τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὴν κληρονομίαν, τούτους ἀναγνώσεται ὑμῖν τοὺς νόμους.

51 "ΝΟΜΟΙ. Ὅστις μὴ διαθέμενος ἀποθάνῃ, ἐὰν μὲν παῖδας 1067
καταλείπῃ θηλείας, σὺν ταύτῃσιν, ἐὰν δὲ μή, τούσδε κυρίους εἶναι τῶν χρημάτων. ἐὰν δ' ἀδελφοὶ ὦσιν ὁμοπάτορες καὶ ἐὰν παῖδες ἐξ ἀδελφῶν γνήσιοι, τὴν τοῦ πατρὸς μοῖραν λαγχάνειν. ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν ἢ ἀδελφῶν παῖδες, ἐξ αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ λαγχάνειν· κρατεῖν δὲ τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, καὶ ἐὰν γένει ἀπωτέρω. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιαδῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ ἀνδρὸς κατὰ ταὐτὰ κυρίους εἶναι. ἐὰν δὲ μηδετέρωθεν ᾖ ἐντὸς τούτων, τὸν πρὸς πατρὸς ἐγγυτάτω κύριον

49, 3. οὐδὲν r. 6. ὁ om r. ἦν] ὢν r. 8. τῆς Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου r. 50, 1. οἰκός ἐστιν ὁ Σ, οἰκός ἐστιν FΦ, ἐστιν γ οἶκος r. 3. ἐκγόνων F, ἐγγόνων Φ. 5. τῷ Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου ΣΦ. 7. ἀπωτέρω γένει r. 8. ὁ νομοθέτης δίδωσι r. 51, 1. νόμος r. legem ipsam om FΣΦ. 2. ταύτῃσιν F : ταυτῃσὶ ς. 7. μέχρις r. ἀνεψιῶν Wesseling. ad Petit. p. 584. 9. ᾖ] ἦν r. ἀγχυτάτω r.

εἶναι. νόθῳ δὲ μηδὲ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων, ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος.

52 Διαῤῥήδην λέγει ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικαςαὶ οἷς δεῖ τὴν κληρονομίαν εἶναι· ἐ μὰ Δί' οὐ Θεοπόμπῳ ἐδὲ Μακαρτάτῳ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ, τοῖς μηδὲ τὸ παράπαν ἐν τῷ οἴκῳ οὖσι τῷ Ἁγνίου. ἀλλὰ τίνι καὶ δίδωσιν; τοῖς ἐκγόνοις τοῖς Ἁγνίε, τοῖς ἐσιν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐκείνε. ταῦτα καὶ ὁ νόμος λέγει, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει.

53 Οὐ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ταῦτα μὲν ἔδωκεν ὁ νομοθέτης τοῖς προσήκουσιν, ἕτερα δ' οὐ προσέταξε πολλὰ πάνυ ἐν τῷ νόμῳ, ἃ δεῖ ποιεῖν τὲς προσήκοντας ἐπάναγκες· ἀλλὰ πολλὰ πάνυ ἐςὶν ἃ προστάττει ποιεῖν τοῖς προσήκουσι, καὶ πρόφασιν οὐδεμίαν δίδωσιν, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. μᾶλλον δὲ λέγε αὐτὸν τὸν νόμον τὸν πρῶτον.

54 ΝΟΜΟΣ. Τῶν ἐπικλήρων ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμάς, ὁ δ' ἱππεὺς τριακοσίας, ὁ δὲ ζυγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα, πρὸς οἷς αὐτῆς. ἐὰν δὲ μὴ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον. ἐὰν δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὦσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γένει, ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι ἢ αὐτὸν ἔχειν. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτάτω γένους ἢ μὴ ἐκδῷ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω ἢ αὐτὸν ἔχειν ἢ ἐκδοῦναι. ἐὰν δὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἥρᾳ. ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βελόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα. 1068

55 Ἃ μὲν λέγει ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἀκούετε. ὅτε δὲ τῆς ἐπικλήρε ἔδει ἐπιδικάζεσθαι Φυλομάχης τῆς τετεῒ μητρὸς τοῦ παιδός, Ἁγνίε δ' ἀνεψιᾶ παιδὸς οὔσης πρὸς πατρός, ἐγὼ μὲν ἧκον φοβέμενος τὸν νόμον καὶ ἐπεδικαζόμην γένει ὢν ἐγγυτάτω, Θεόπομπος δ' ὁ Μακαρτάτε πατὴρ ἐδὲ προσῆλθε τὸ παράπαν οὐδ' ἠμφισβήτησε διὰ τὸ μηδ' ὁτιοῦν αὐτῷ προσήκειν, καὶ ταῦτ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ

56 ὢν τῇ αὐτῇ. καίτοι πῶς οἴεσθε ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἄτοπον εἶναι τῆς μὲν ἐπικλήρε, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιᾶ παῖς πρὸς πατρός, ταύτης μὲν μηδεπώποτ' ἀμφισβητῆσαι Θεοπομ-

52, 3. οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ r. 4. καὶ om r. 5. τῷ ἀγνίου ἐκείνου r. 53, 6. αὐτοῖς r. τὸν post νόμον om r. 54, 1. legem om FΣΦ. θηλυκὸν r. 5. δ' αἱ] δὲ r. 55, 4. νόμον ὂν καὶ ΣΦ. 56, 3. μηδενὶ πώποτ' r.

πον, τὸν δὲ κλῆρον τοῦ Ἁγνίου ἀξιοῦν ἔχειν παρὰ τοὺς
νόμους; τούτων γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἀναισχυντότεροι καὶ
μιαρώτεροι; Ἀναγίγνωσκε καὶ τοὺς ἑτέρους νόμους.

57 ΝΟΜΟΙ. - Προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ
ἀνεψιοῦ, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ ἀνεψι- 1069
οὺς καὶ πενθεροὺς καὶ ἀνεψιαδοῦς καὶ φράτορας. ἐὰν δὲ αἰδέσασθαι
δέῃ, ἐὰν μὲν πατὴρ ᾖ ἢ ἀδελφὸς ἢ υἱεῖς, πάντας, ἢ τὸν κωλύοντα
κρατεῖν. ἐὰν δὲ τούτων μηδεὶς ᾖ, κτείνῃ δ' ἄκων, γνῶσι δ' οἱ πεν-
τήκοντα καὶ εἷς [ἢ οἱ ἐφέται] ἄκοντα κτεῖναι, αἰδεσάσθων οἱ φρά-
τορες, ἐὰν θέλωσι, δέκα· τούτους δ' οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς ἀριστίν-
δην αἱρείσθων. καὶ οἱ πρότερον κτείναντες ἐν τῷδε τῷ θεσμῷ ἐνεχέ-
σθων. τοὺς δ' ἀπογιγνομένους ἐν τοῖς δήμοις, οὓς ἂν μηδεὶς ἀναι-
ρῆται, ἐπαγγελλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν ἀναιρεῖν καὶ θάπτειν
καὶ καθαίρειν τὸν δῆμον, τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἀπογένηται ἕκαστος αὐτῶν.
58 ἐπαγγέλλειν δὲ περὶ μὲν τῶν δούλων τῷ δεσπότῃ, περὶ δὲ τῶν ἐλευ-
θέρων τοῖς τὰ χρήματ' ἔχουσιν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ χρήματα τῷ ἀποθα-
νόντι, τοῖς προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπαγγέλλειν. ἐὰν δὲ τοῦ δη-
μάρχου ἐπαγγείλαντος μὴ ἀναιρῶνται οἱ προσήκοντες, ὁ μὲν δήμαρ-
χος ἀπομισθωσάτω ἀνελεῖν καὶ καταθάψαι καὶ καθῆραι τὸν δῆμον
αὐθημερόν, ὅπως ἂν δύνωνται ὀλιγίστου· ἐὰν δὲ μὴ ἀπομισθώσῃ,
ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ὅ τι δ' ἂν ἀναλώσῃ, διπλά-
σιον πραξάσθω παρὰ τῶν ὀφειλόντων· ἐὰν δὲ μὴ πράξῃ, αὐτὸς ὀφει-
λέτω τοῖς δημόταις. τοὺς δὲ μὴ ἀποδιδόντας τὰς μισθώσεις τῶν τε-
μενῶν τῶν τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν καὶ τῶν ἐπωνύμων ἀτίμους
εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ γένος καὶ κληρονόμους τοὺς τούτων, ἕως ἂν ἀποδῶσιν.

59 Ταῦτα πάνθ', ὅσα οἱ νόμοι προστάττουσι τοὺς προσή- 1070
κοντας ποιεῖν, ἡμῖν προστάττουσι καὶ ἀναγκάζουσι ποιεῖν, ὦ
ἄνδρες δικασταί. Μακαρτάτῳ δὲ τούτῳ οὐδὲν διαλέγονται οὐδὲ
Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ τούτου· οὐδὲ γάρ εἰσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ
Ἁγνίου τὸ παράπαν· πῶς ἂν οὖν τούτοις τι προστάττοιεν;

60 Ἀλλ' οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς μὲν τοὺς νόμους
καὶ τὰς μαρτυρίας, ἃς ἡμεῖς παρεχόμεθα, δίκαιον μὲν οὐδ'
ὁτιοῦν ἔχει λέγειν, ἀγανακτεῖ δὲ καὶ δεινά φησι πάσχειν

v. 2. νόμους ἅπαντας τ. r. καὶ] ἢ FΦ et, qui in mg habet haec ἢ μιαρώτεροι, Σ. 3. ἑτέρων F. 57, 1. leges om FΣΦ. 3. ἀνεψιάδους r. 4. δέῃ] δεῖ r. 6. εἷς ἢ Reiskius: εἴσῃ r. αἰδεσάσθων Reiskius: ἐσέσθων r. 7. τούτους Reiskius: τούτοις r. εἷς] εἰς r. 8. ἀνεχέσθων r. 58, 6. ἂν om r. 10. ἐπ. καὶ ἀτίμους r. 59, 1. ποιεῖν τοὺς προσήκοντας r. 5. ἂν om r. 60, 2. μὲν om FΣΦ. 3. φήσει r, φασι Φ.

ὅτι τοῦ πατρὸς τετελευτηκότος ἀγωνίζεται. ἐκεῖνο δ' οὐκ
ἐνθυμεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος
ἦν θνητὸς καὶ τετελεύτηκε μετ' ἄλλων πολλῶν καὶ νεω-
τέρων καὶ πρεσβυτέρων. ἀλλ' εἰ Θεόπομπος τετελεύτηκεν
ὁ τουτουῒ πατήρ, οἱ νόμοι οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ δί-
καιον, οὐ τετελεύτηκεν, οὐδ' οἱ δικασταὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχον-
61 τες. ἔστι δ' ὁ νῦν ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία οὐκ εἴ τις ἕτερος
ἑτέρου πρότερος ἢ ὕστερος τετελεύτηκεν, ἀλλ' εἰ μὴ προσή-
κει ἐξελαθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τοὺς οἰκείους τοὺς
Ἁγνίου, ἀνεψιοὺς ὄντας καὶ ἀνεψιῶν παῖδας Ἁγνίᾳ πρὸς
πατρός, ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου καὶ μηδὲν προση-
κόντων ὥστε κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, ἀλλὰ γένει ἀπωτέρω
ὄντων. περὶ τούτου νῦν ἐστὶν ὁ ἀγών.

62 Ἔτι δὲ σαφέστερον γνώσεσθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου ὅτι Σόλων ὁ νομοθέτης σπουδάζει περὶ τοὺς οἰκείους, καὶ οὐ μόνον δίδωσι τὰ καταλειφθέντα, ἀλλὰ καὶ προστάγματα ποιεῖται τὰ δυσχερῆ ἅπαντα τοῖς προσήκουσιν. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι ἔνδον, ὅπως ἂν βού- 1071
ληται. ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ἂν προθῶνται, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν, ὅταν ἐκφέρωνται, τὰς δὲ γυναῖκας ὄπισθεν. γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος μηδ' ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ σήματα ἄγηται, ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν γεγονυῖαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσί· μηδ' εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος εἰσιέναι, ἐπειδὰν ἐξενεχθῇ ὁ νέκυς, γυναῖκα μηδεμίαν πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσίν.

63 Οὐκ ἐᾷ εἰσιέναι, οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκώς, οὐδεμίαν γυναῖκα ἄλλην ἢ τὰς προσηκούσας μέχρι ἀνεψιότητος, καὶ πρὸς τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν τὰς αὐτὰς ταύτας. Φυλομάχη τοίνυν ἡ Πολέμωνος ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου οὐκ

v. 2. ἐνθυμεῖται] ἐνθυμεῖται μακάρτατος FΦ et mg Σ. idem nomen post δικασταὶ addit r. 4. καὶ πρεσβυτέρων om r. 6. οὐ om r. 61, 1. νυνὶ r. ἕτερος om r. 2. ὕστερον r. 3. τοὺς Ἁγνίου] τοῦ ἁγνίου FΦr. 5. τοῦ om r. 6. τῶν] τοῦ r. 7. περὶ] καὶ περὶ FΣΦ. νῦν] τοίνυν r. 62, 2. ὅτι ὁ σόλων r. 6. legem om FΣΦ. 11 et 13. ἀνεψιάδων r. 12. ἐπειδὴ r. 63, 2. μέχρις r. 4. οὐκ — Ἁγνίου om r.

ἀνεψιὰ ἦν Ἁγνίᾳ ἀλλὰ τηθίς· ἀδελφὴ γὰρ ἦν Πολέμωνος
τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου. Εὐβουλίδης δὲ ὁ υἱὸς ταύτης τῆς
γυναικὸς ἀνεψιὸς ἦν πρὸς πατρὸς Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος.
τοῦ δ' Εὐβουλίδου ἦν θυγάτηρ ἡ τουτουῒ τοῦ παιδὸς μήτηρ.
64 ταύτας κελεύει τὰς προσηκούσας καὶ παρεῖναι τῇ προθέσει
τοῦ τετελευτηκότος καὶ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν, οὐ τὴν
Μακαρτάτου μητέρα οὐδὲ τὴν Θεοπόμπου γυναῖκα· οὐδὲν
γὰρ προσήκουσιν Ἁγνίᾳ αὗται, ἀλλ' ἦσαν ἐξ ἑτέρας φυλῆς
Ἀκαμαντίδος καὶ ἐξ ἑτέρου δήμου Προσπαλτόθεν, ὥστε τὸ πα-
65 ράπαν οὐδ' ᾔσθοντο ὅτε ἦν τετελευτηκὼς Ἁγνίας. ὑπεραναί-
σχυντον δὴ οὗτοι κατασκευάζουσι πρᾶγμα, ὡς ἄρα δεῖ ἡμᾶς
καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἡμετέρας τοῦ μὲν σώματος τοῦ Ἁγνίου, 1072
ὅτε ἐτετελευτήκει, κληρονόμους εἶναι καὶ ποιεῖν ἅπαντα τὰ
νομιζόμενα, ὡς προσήκοντας καὶ γένει ὄντας ἐγγυτάτω· τὸν
δὲ κλῆρον οἴεσθαι δεῖν ἔχειν τὸν Ἁγνίου τοῦ τετελευτηκότος
Μακάρτατον, ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου ὄντα καὶ ἐκ τῆς Ἀποληξί-
δος τοῦ Προσπαλτίου θυγατρός, Μακαρτάτου δ' ἀδελφῆς. ἀλλ'
οὔτε δίκαιον οὔθ' ὅσιον τοῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί.

66 Ἀνάγνωθι δέ μοι τὰ ἐκ τῆς μαντείας τῆς ἐκ Δελφῶν
κομισθείσης παρὰ τοῦ θεοῦ, ἵν' αἴσθησθε ὅτι ταὐτὰ λέγει
περὶ τῶν προσηκόντων τοῖς νόμοις τοῖς τοῦ Σόλωνος.

ΜΑΝΤΕΙΑ. Ἀγαθῇ τύχῃ. ἐπερωτῇ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, ὅ τι ἂν δρῶσιν Ἀθηναίοις ἢ ὅτῳ θεῷ θύουσιν ἢ εὐχομένοις εἴη ἐπὶ τὸ ἄμεινον ἀπὸ τοῦ σημείου. συμφέρει Ἀθηναίοις περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου θύοντας καλλιερεῖν Διὶ ὑπάτῳ, Ἀθηνᾷ ὑπάτῃ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι σωτῆρι, καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφιόνεσσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς, Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λητοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισσῆν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χορούς, καὶ στεφανηφορεῖν καττὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίαις πάντεσσι καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντας, μνασιδωρεῖν καττὰ πατρῷα· ἥρῳ ἀρχηγέτᾳ, οὗ ἐπώνυ-

v. 2. ὁ υἱὸς] οὗτος FΣΦ. 4. τούτου r. 64, 3. οὐδὲ Fr.
65, 1. ᾔσθετο ΣΦ. ὁ ἁγνίας r. 2. δεῖ] δὴ r. 6. οἴεσθε Φ.
7. ὄντα οἴκου r. 66, 1. δέ] δή Fr. ἐκ ante Δελφῶν om r.
2. ἵν'] ἵνα δὲ Σ. αἰσθήσεσθε r. 4. oraculum om FΣΦ.
10. κνίσην r. 11. καττὰ] κατὰ τὰ r. 13. καττὰ] καὶ τὰ r.

μοί ἐστι, θύειν καὶ δωροτελεῖν καττὰ πάτρια· τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἱκνουμένᾳ ἁμέρᾳ τελεῖν τοὺς ποθήκοντας καττὰ τὰ ἁγημένα.

67 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι ταὐτὰ λέγει ὅ τε Σόλων
ἐν τοῖς νόμοις καὶ ὁ θεὸς ἐν τῇ μαντείᾳ, κελεύων τοῖς 1073
κατοιχομένοις ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐν ταῖς καθηκούσαις
ἡμέραις. ἀλλὰ τούτων οὐδὲν ἔμελε Θεοπόμπῳ οὐδὲ Μακαρ-
τάτῳ τούτῳ, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτοῖς
ἔχειν, καὶ ἐγκαλεῖν ὅτι πολὺν χρόνον ἐχόντων ἑαυτῶν τὸν
κλῆρον νυνὶ ἀγωνίζονται. ἐγὼ δ' ᾤμην ὦ ἄνδρες δικασταὶ
προσήκειν τὸν τἀλλότρια ἀδίκως ἔχοντα οὐκ ἐγκαλεῖν, εἰ
πλείω χρόνον εἶχεν, ἀλλὰ χάριν εἰδέναι, μὴ ἡμῖν ἀλλὰ
τῇ τύχῃ, ὅτι πολλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι διατριβαὶ ἐγένοντο ἐν
τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὥστε νῦν περὶ τούτων ἀγωνίζεσθαι.
68 Οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν ἄνθρωποι, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, καὶ μέλει αὐτοῖς οὐδὲν οὔτε τοῦ οἴκου ἐξερημουμένου
τοῦ Ἁγνίου οὔτε τῶν ἄλλων ὅσα παρανομοῦσιν· οἵτινές
γε, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τὰ μὲν ἄλλα τί ἂν τις λέγοι περὶ τού-
των; πολλὰ γὰρ ἂν εἴη λέγειν· ἓν δὲ παρανομώτατον καὶ
μιαρώτατον διαπεπραγμένοι εἰσί, καὶ μάλιστ' ἐνδεικνύμε-
νοι ὅτι οὐδενὸς αὐτοῖς μέλει πλὴν τοῦ πλεονεκτεῖν. οὐ
69 γὰρ ἔφθη Θεόπομπος τὴν ἐπιδικασίαν ποιησάμενος τοῦ
κλήρου τοῦ Ἁγνίου τὸν τρόπον τοῦτον ὃν ὑμεῖς ἀκηκόατε, καὶ
εὐθὺς ἐνεδείξατο ὅτι τὰ οὐδὲν προσήκονθ' ἑαυτῷ ἔχειν ἐνό-
μιζεν. ὃ γὰρ ἦν πλείστου ἄξιον ἐν τοῖς χωρίοις τοῖς Ἁγνίου
καὶ ἐθαυμάζετο μάλιστα ὑπὸ τῶν προσχώρων καὶ ὑπὸ τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων, αἱ ἐλαῖαι, ταύτας ἐξώρυττον καὶ ἐξεπρέ-
μνιζον, πλεῖον ἢ χίλια στελέχη, ὅθεν ἔλαιον ὑπέρπολυ ἐγί-
γνετο. καὶ ταύτας οὗτοι ἀπέδοντο ἐκπρεμνίσαντες, καὶ ἀρ-
γύριον ὑπέρπολυ ἔλαβον. καὶ ταῦτ' ἐποίουν οὗτοι ἐπιδίκου 1074

v. 1. καττὰ] κατὰ τὰ r. ἐν ἱκνουμένᾳ ἁμέρᾳ] lacuna r. 2. προθήκοντας r. 67, 1. ὦ om Σ. 3. κατοιχουμένοις r. 4. ἔμ. τῷ Θεοπόμπῳ r. 6. αὐτῶν r. 11. νυνὶ r. τ. ὑμῖν ἀγωνίζεσθαι r.
68, 2. ἐξερημωμένου r. 4. γε om r. τίς ἂν τι r. 5. δὲ] δὲ ὃ ΣΦr. μιαρώτατον καὶ παρανομώτατον r. 7. οὐδενὸς Reiskius: libri οὐδέν. πλὴν] περὶ r. 69, 1. ἔφθη ὁ Θεόπομπος r. ἐπ. ἡμῖν ποιησάμενος r. 3. ἀκούετε r. 5. μάλιστα καὶ ὑπὸ Fr.
7. στελέγχη r. 8. καὶ ante ταύτας om r.

ὄντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ οὗτοι
70 τὴν τουτουῒ μητέρα προσεκαλέσαντο. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, καὶ ἐξεπρέμνισαν οὗτοι τὰς ἐλαίας ἐκ τῶν χωρίων
ὧν Ἁγνίας κατέλιπε, μάρτυρας ὑμῖν τούτων παρεξόμεθα
τούς τε προσχώρους καὶ τῶν ἄλλων οὓς παρεκαλέσαμεν,
ὅτ' ἐπεμαρτυρόμεθα περὶ τούτων. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσιν ἀκολουθῆσαι Ἀραφῆνάδε παρακληθέντες ὑπὸ Σωσιθέου εἰς τοὺς Ἁγνίου ἀγρούς, ἐπειδὴ Θεόπομπος ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἐπιδεικνύναι αὐτοῖς Σωσίθεον τὰς ἐλαίας ἐκπρεμνιζομένας ἐκ τοῦ Ἁγνίου ἀγροῦ.

71 Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν τετελευτηκότα μόνον ὕβριζον ταῦτα διαπραξάμενοι, δεινὰ μὲν ἐποίουν, ἧττον δέ· νῦν δὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ταυτὶ ὑβρίκασι καὶ παρανενομήκασιν. γνώσεσθε δέ, ἐπειδὰν τοῦ νόμου ἀκούσητε. Ἀναγίγνωσκε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ἐλάαν Ἀθήνησιν ἐξορύττῃ, ἐὰν μὴ εἰς ἱερὸν Ἀθηναίων δημόσιον ἢ δημοτικόν, ἢ ἑαυτῷ χρῆσθαι μέχρι δυοῖν ἐλαιαῖν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα δέῃ χρήσασθαι, ὀφείλειν ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δημοσίῳ τῆς ἐλαίας ἑκάστης. τὸ δὲ ἐπιδέκατον τούτου τῆς θεοῦ εἶναι. ὀφειλέτω δὲ καὶ τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἐπεξιόντι ἑκατὸν δραχμὰς καθ' ἑκάστην ἐλαίαν. τὰς δὲ δίκας εἶναι περὶ τούτων πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι. πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων τοῦ αὑτοῦ μέρους. ὅτου δ' ἂν καταγνωσθῇ, ἐγγραφόντων οἱ ἄρχοντες, πρὸς οὓς ἂν ᾖ ἡ δίκη, τοῖς πράκτορσιν, ὃ τῷ δημο- 1075
σίῳ γίγνεται, τοῖς ταμίαις τῶν τῆς θεοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγράφωσιν, αὐτοὶ ὀφειλόντων.

72 Ὁ μὲν νόμος οὕτως ἰσχυρός· ἐκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὦ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ' οἴεσθ' ἡμᾶς πάσχειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ τῆς ὕβρεως τῆς τούτων, ὅπου ὑμῶν, πόλεως τηλικαυτησί, κατεφρόνησαν καὶ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, καὶ ἃ διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μὴ ποιεῖν, οὑτωσὶ καταφρονητικῶς ἠκί-

70, 1. τούτου Φ. 2. οὗτοι om r. 3. ἡμῖν Φ. 5. περὶ τούτων om r. 6. testimonium et § 71 legem om FΣΦ. 9. ἐκπρεμνιζομένας Reiskius: πρεμνιζομένας r. 71, 3. ταυτὶ] ταύτην FΣΦ. 4. καὶ παρανενομήκασι in γρ FΦ. 6. ἐλάαν r: ἐλαίαν ς. 12. πρυτάνεια r. 15. post γίγνεται exciderunt haec fere ὃ δὲ τῇ θεῷ γίγνεται. τῆς] τοῦ r. ἐγγραφῶσιν r. 72, 1. οὗτος F, οὗτος οὕτως Σr. 3. παρελθόντι r.

σαντο τὰ χωρία ἃ κατέλιπεν Ἁγνίας. ὁ δὲ νόμος ἀπαγο-
ρεύει μηδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, τοῦ πατρῴου, μηδὲν τούτων
ποιεῖν. πολύ γε αὐτοῖς μέλει ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις
πείθεσθαι, ἢ ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου.
73 ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ βούλομαι περὶ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν διὰ βραχέων, καὶ ἐπιδεῖξαι ὅτι οὐχ ὁμοίως τούτοις
ἐπιμέλειαν ἐποιησάμην τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ὅπως μὴ
ἐξερημωθήσεται. καὶ αὐτὸς γάρ εἰμι τοῦ γένους τοῦ Βου-
σέλου. Ἅβρωνος γὰρ τοῦ Βουσέλου υἱέος ἔλαβε τὴν θυγα-
τριδῆν Καλλίστρατος, Εὐβουλίδου μὲν υἱὸς ὤν, Βουσέλου
δ' υἱδοῦς· καὶ ἐκ τῆς Ἅβρωνος θυγατριδῆς καὶ Καλλι-
στράτου τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ Ἅβρωνος ἐγένετο ἡ μήτηρ ἡ
74 ἡμετέρα. ἐγὼ δ' ἐπειδὴ ἐπεδικασάμην τῆς τούτου μητρὸς καὶ
ἐγένοντό μοι υἱεῖς μὲν τέτταρες θυγάτηρ δὲ μία, τὰ ὀνό-
ματα ἐθέμην τούτοις ὦ ἄνδρες δικασταὶ τῷ μὲν πρεσβυ-
τάτῳ τὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ὄνομα, Σωσίαν, ὥσπερ
καὶ δίκαιόν ἐστι, καὶ ἀπέδωκα τῷ πρεσβυτάτῳ τοῦτο τὸ
ὄνομα· τῷ δὲ μετ' αὐτὸν γενομένῳ τούτῳ ἐθέμην Εὐβου- 1076
λίδην, ὅπερ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῷ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς
τούτου· τῷ δὲ μετὰ τοῦτον Μενεσθέα ἐθέμην (καὶ γὰρ ὁ
Μενεσθεὺς οἰκεῖος ἦν τῆς ἐμῆς γυναικός)· τῷ δὲ νεωτάτῳ
ἐθέμην ὄνομα Καλλίστρατον, ὃ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῆς
ἐμῆς μητρός. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν θυγατέρ' ἔδωκα
οὐδαμόσε ἔξω, ἀλλὰ τῷ ἀδελφιδῷ τῷ ἐμαυτοῦ, ὅπως, ἐὰν
75 ὑγιαίνωσι, καὶ οἱ ἐκ τούτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὦσιν Ἁγνίᾳ. ἐγὼ
μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον διῴκησα, ὅπως ἂν διασώζωνται ὅτι
μάλιστα οἱ οἶκοι οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου· τουτουσὶ δ' ἐξετάσωμεν
πάλιν. καὶ πρώτιστον μὲν τὸν νόμον τουτονὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ. Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἐπικλή-
ρων καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων καὶ τῶν γυναικῶν, ὅσαι μέ-

v. 2. μηδὲν τούτων] ταῦτα r. 4. ἐξερημωθῇ r. ὁ post οἶκος om F. 73, 1. εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς r. 2. δεῖξαι r. 7. ὑιδοῦς FΦ, υἱδοὺς Σ: υἱϊδοῦς ς. καὶ ἐκ καλλιστράτου FΣΦ. 74, 1. ἐπειδὴ om r. 2. τέσσαρες FΦ. 4. ἐμοῦ r. 6. μετ' αὐτὸν] μετὰ τὸν πρεσβύτατον r. 7. τῷ πατρὶ τῷ] τὸ r. 8. τουτουῒ FΣΦ.
75, 2. διασώζωνται ὅτι μάλιστα] μάλιστα διασώζωνται r. 3. οἱ post οἶκοι om Φ. τούτους FΣΦ. 5. legem om FΣΦ.

νουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἀνδρῶν τῶν τεθνηκότων φάσκουσαι κυεῖν. τούτων ἐπιμελείσθω καὶ μὴ ἐάτω ὑβρίζειν μηδένα περὶ τούτους. ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ ἢ ποιῇ τι παράνομον, κύριος ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος. ἐὰν δὲ μείζονος ζημίας δοκῇ ἄξιος εἶναι, προσκαλεσάμενος πρόπεμπτα καὶ τίμημα ἐπιγραψάμενος, ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτῷ, εἰσαγαγέτω εἰς τὴν ἡλιαίαν. ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία περὶ τοῦ ἁλόντος, ὅ τι χρὴ αὐτὸν παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι.

76 Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον ἐξερημώσαιεν ἄνθρωποι οἶκον, ἢ
εἴ τινες τοὺς γένει ὄντας ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ, τούτους ἐξελαύ-
νοιεν ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντες, τοῦ Στρατίου; καὶ πάλιν εἰ
τὸν μὲν κλῆρον ἀξιοῖ ἔχειν τὸν Ἁγνίου ὡς γένει προσήκων,
τὸ δ' ὄνομα, ὅ ἐστιν αὐτῷ, μὴ ὅτι ἐκ τοῦ Ἁγνίου οἴκου,
ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοῦ Στρατίου ἐστὶ τοῦ ἑαυτοῦ προγόνου. ἀλλ' 1077
οὐδ' ἐκ τῶν ἄλλων ἀπογόνων τῶν Βουσέλου, τοσούτων γε-
77 νομένων, οὐδενὸς ἔχει τὸ ὄνομα. ἀλλὰ πόθεν δή ἐστι τὸ
ὄνομα ὁ Μακάρτατος; ἐκ τῶν πρὸς μητρός. εἰσεποιήθη
γὰρ οὗτος εἰς τὸν οἶκον τὸν Μακαρτάτου τοῦ Προσπαλτίου,
ἀδελφοῦ ὄντος τῆς μητρὸς τῆς τούτου, καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνον
τὸν οἶκον. καὶ οὕτως ἐστὶν ὑβριστής, ὥστε γενομένου αὐτῷ
υἱέος τοῦτον μὲν εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου υἱὸν
τῷ Ἁγνίᾳ ἐπελάθετο, καὶ ταῦτ' ἔχων τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου
78 καὶ φάσκων πρὸς ἀνδρῶν αὐτῷ προσήκειν· τοῦτον δὲ τὸν
υἱὸν τὸν γενόμενον τῷ Μακαρτάτῳ εἰσπεποίηκε τῷ πρὸς
μητρὸς εἰς τοὺς Προσπαλτίους, τὸν δὲ Ἁγνίου οἶκον εἴακεν
ἔρημον εἶναι τὸ τούτου μέρος· φησὶ δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ
Θεόπομπον προσήκειν Ἁγνίᾳ. ὁ δὲ νόμος κελεύει ὁ τοῦ Σό-
λωνος κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· οὗτος δ'
οὑτωσὶ ῥᾳδίως κατεφρόνησε καὶ τῶν νόμων καὶ τοῦ Ἁγνίου,
καὶ εἰσεποίησε τὸν υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὸς μητρός. πῶς
ἂν γένοιντο τούτων ἄνθρωποι παρανομώτεροι ἢ βιαιότεροι;
79 Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ καὶ

v. 2. μὴ] μηδ' r. μηδένα add r. 5. εἰσαγέτω r. 7. χρὴ] δεῖ r. 76, 1. οὖν om FΣΦ. 2. τοὺς] τούς τε FΣΦ. 4. τὸν Ἁ.] τοῦ ἁ. r. 5. ὅ om r. 6. ἀλλ' om FΣΦ. 7. τῶν Β.] τοῦ β. r. τοσούτων] τουτωνὶ r. 77, 1. δὴ] δὲ FΣΦ. τὸ om ΣΦ. 5. αὐτῷ — τοῦτον] αὐτοῦ — του r. 6 et 7. τὸν Ἁ.] τοῦ ἁ. r. 78, 3. παλτιους r. 7. τοῦ] τῶν Φ.

μνήματος ὄντος κοινȣ̃ ἅπασι τοῖς ἀπὸ τοῦ Βȣσέλȣ γενομένοις (καὶ καλεῖται τὸ μνῆμα Βȣσελιδῶν, πολὺς τόπος περιβεβλημένος, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον) ἐν τȣ́τῳ τῷ μνήματι οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες οἱ ἀπὸ τȣ̃ Βȣσέλȣ κεῖνται, καὶ ὁ Ἁγνίας καὶ ὁ Εὐβουλίδης καὶ ὁ Πολέμων καὶ οἱ ἄλλοι πάντες τοσȣ̃τοι ὄντες συγγενεῖς, οἱ ἀπὸ τȣ̃ Βȣσέλȣ,
80 ἅπαντες ȣ̃τοι κοινωνȣ̃σι τȣ̃ μνήματος τȣ́τȣ· ὁ δὲ τȣτȣῒ 1078
πατὴρ Μακαρτάτȣ καὶ ὁ πάππος οὐ κεκοινωνήκασι τȣ́τȣ, ἀλλ᾽ αὑτοῖς ἰδίᾳ ἐποιήσαντο μνῆμα ἄποθεν τȣ̃ Βȣσελιδῶν μνήματος· δοκȣ̃σιν ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίȣ, πλὴν τοῦ ἔχειν ἁρπάσαντες τὰ μὴ προσήκοντα; εἰ δ᾽ ἐξερημωθήσεται καὶ ἀνώνυμος ἔσται ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου καὶ ὁ Εὐβουλίδȣ τȣ̃ ἀνεψιοῦ τȣ̃ Ἁγνίȣ, οὐδὲ κατὰ τοὐλάχιστον πώποτ᾽ αὐτοῖς ἐμέλησεν.

81 Ἐγὼ δ᾽ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ βοηθῶ μὲν ὡς οἷός τ᾽ εἰμὶ μάλιςα τοῖς τετελευτηκόσιν ἐκείνοις· ȣ̓ πάνυ δέ ἐςι ῥάδιον ταῖς τȣ́των παρασκευαῖς ἀνταγωνίζεσθαι. παραδίδωμι ȣ̃ν ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν παῖδα τȣτονὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὑμῖν δοκεῖ δικαιότατον εἶναι. ȣ̃τος εἰσπεποίηται εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβȣλίδȣ, καὶ εἰσῆκται εἰς τȣ̀ς φράτορας, οὐκ εἰς τοὺς ἐμȣ̀ς ἀλλ᾽ εἰς τοὺς Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίȣ
82 καὶ Μακαρτάτȣ. καὶ ὅτε εἰσήγετο, οἱ μὲν ἄλλοι φράτορες κρύβδην ἔφερον τὴν ψῆφον, ȣ̃τοσὶ δὲ Μακάρτατος φανερᾷ τῇ ψήφῳ ἐψηφίσατο ὀρθῶς εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ υἱὸν τὸν παῖδα τουτονί, οὐκ ἐθελήσας ἅψασθαι τȣ̃ ἱερείȣ ȣ̓δ᾽ ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τȣ̃ βωμȣ̃, ὑπεύθυνον αὑτὸν ποιήσας· ἀλλὰ καὶ τὴν μερίδα τῶν κρεῶν ᾤχετο λαβὼν παρὰ τȣ̃ παιδὸς
83 τȣτȣΐ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι φράτορες. νομίζετε δὴ τὸν παῖ-

v. 4. πάντες r. βουσέλου γενόμενοι κ. FΦr. 80, 2. ὁ τούτου πάππος r. κεκ. τοῦ μνήματος τούτου r. 3. ἄποθεν r: ἄπωθεν s. οἷ
5. τῷ ἁγνίου F, τοῦ ἁγνίου in litura Φ. 6. καὶ] ἢ ΣΦ. ἀνώνυμος] ἀνόνητος r. 7. ὁ ante Ἁγνίου et Εὐβουλίδου om r. τοῦ ante ἀνεψιοῦ om r. 81. 2. μάλιστα μὲν τοῖς FΣΦ. 3. τούτου r. 4. ὦ ἄνδρες δικασταί post τουτονὶ ponunt FΣΦ. 5. δοκεῖ δικαιότατον ΣΦ, δοκῆι δικαιότατον F, δικαιότατα δοκῇ r. 7. εἰς τοὺς ἐμοὺς ἀλλ᾽ om Σ. 82, 1. μακαρτάτου τουτουῒ καὶ r. 3. τῇ om FΣΦ. 83, 1. οἱ om r.

θα τοῦτον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι
ὑπὲρ τῶν τετελευτηκότων Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου καὶ
τῶν ἄλλων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἱκετεύειν αὐτοὺς
ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται αὐτῶν
ὁ οἶκος ὑπὸ τῶν μιαρῶν τούτων θηρίων, οἵ εἰσιν ἐκ τοῦ 1079
Στρατίου οἴκου, ἐκ δὲ τοῦ Ἁγνίου οὐδεπώποτ' ἐγένοντο·
μηδ' ἐπιτρέψητε τούτοις ἔχειν τὰ μὴ προσήκοντα, ἀλλ' ἀποδοῦναι ἀναγκάσατε εἰς τὸν Ἁγνίου οἶκον τοῖς προσήκουσι
84 τοῖς Ἁγνίου. ἐγὼ μὲν ἐν ἐκείνοις τε βοηθῶ τοῖς τετελευτηκόσι καὶ τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τούτων κειμένοις, δέομαι δὲ καὶ ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, μὴ περιίδητε μήτε τὸν παῖδα τουτονὶ ὑβρισθέντα ὑπὸ τούτων, μήτε τοὺς προγόνους τοὺς τούτου ἔτι μᾶλλον καταφρονουμένους ἢ νῦν καταπεφρόνηνται, ἐὰν διαπράξωνται οὗτοι ἃ βούλονται· ἀλλὰ τοῖς τε νόμοις βοηθεῖτε καὶ τῶν τετελευτηκότων ἐπιμελεῖσθε, ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ αὐτῶν ὁ οἶκος. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ εὔορκα καὶ τὰ ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα.

44.

ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀρχιάδου τελευτήσαντος ἄπαιδος Λεωκράτης κατέσχε τὸν κλῆρον, συγγενής τε ὢν αὐτοῦ καὶ εἰσπεποιῆσθαι λέγων ὑπὸ Ἀρχιάδου. καὶ μέχρι μέν τινος αὐτὸς κατεῖχεν, ἔπειτα τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Λεώστρατον εἰσποιήσας ἀνθ' αὑτοῦ τῷ Ἀρχιάδῃ ἐξίσταται τοῦ οἴκου καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον ἀνεχώρησεν, ὡς ἄδειαν δεδωκότος τούτων τοῦ νόμου. ἐποίησε δὲ ταὐτὸ καὶ ὁ Λεώστρατος, καὶ ἀνθ' αὑτοῦ καταλιπὼν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρχιάδου παῖδα Λεωκράτην καλούμενον ἐπανῆλθεν
αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ φύσει πατρός. ὁ μὲν δὴ Λεωκράτης, ὁ 1080
τελευταῖος εἰσποιηθεὶς τῷ Ἀρχιάδῃ, τέθνηκεν ἄπαις, προσελήλυθε δὲ τῷ κλήρῳ Ἀριστόδημος, λέγων ἐγγύτατα τοῦ γένους εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗπερ ἦν ὁ κλῆρος ἐξ ἀρχῆς, καὶ δι' ἐκεῖνον τῷ Λεωκράτει τῷ τελευταίῳ τῶν εἰσποιηθέντων. Λεωχάρης δὲ ὁ ἀδελφὸς τοῦ τεθνηκότος ἀμ-

v. 2. καὶ Εὐβουλίδου om r. 5. τοὺς post προγόνους om r. ΥΠΟΘ. 5. τούτων] τοῦτο F.

84, 3. καὶ ante ὑμῶν om r. 10. τὰ ante ὑμῖν om r. 6. καὶ ante ἀνθ' om F.

φισβητεῖ τοῦ κλήρου, τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενος ποιήσει ὡς υἱὸς ποιητὸς ὢν τοῦ Λεωκράτους, φάσκων δὲ εἶναι καὶ συγγενὴς Ἀρχιάδου. ὁ δὲ ὑπὲρ Ἀριστοδήμου λέγων ἐπιδείκνυσι τὴν μὲν τοῦ γένους ἀγχιστείαν Ἀριστοδήμῳ διδοῦσαν τὸν κλῆρον, τὴν δὲ ποίησιν παραπλησίαν οὖσαν· οὐ γὰρ ζῶν, φησίν, ὁ Λεωκράτης ἐποιήσατο παῖδα τὸν Λεωχάρη, καθάπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἐπ' ἀποστερήσει τῆς οὐσίας παρὰ τοὺς νόμους ἡ εἰσποίησις γίνεται. λέγει δὲ τὸν λόγον ὁ τοῦ Ἀριστοδήμου υἱός.

Αἴτιος μέν ἐςι Λεωχάρης οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ τε
καὶ αὐτὸν κρίνεσθαι καὶ ἐμὲ νεώτερον ὄντα λέγειν ἐν ὑμῖν,
ἀξιῶν κληρονομεῖν ὧν ἐ προσῆκεν αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ τέτων
2ψευδῆ διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ποιησάμενος. ἡμῖν
μὲν γὰρ ἀναγκαῖον ἦν, τε νόμε τὰς ἀγχιςείας τοῖς ἐγγυ- 1081
τάτω γένει ἀποδιδόντος, οὖσιν οἰκείοις Ἀρχιάδου τοῦ ἐξ
ἀρχῆς καταλιπόντος τὸν κλῆρον, μήτε τὸν οἶκον ἐξερημωθέντα τὸν ἐκείνε περιιδεῖν μήτε τῆς ἐσίας ἑτέρες κληρονομήσαντας, οἷς ἐδ' ὁτιἐν προσήκει· ἐτοσὶ δὲ ἔτε γένει
τε τετελευτηκότος υἱὸς ὢν ἔτ' εἰσποιηθεὶς κατὰ τὲς νόμες, ὡς ἐγὼ δείξω, διαμεμαρτύρηκεν ἕτω τὰ ψευδῆ προ-
3πετῶς, ἀφαιρούμενος ἡμῶν τὴν κληρονομίαν. δέομαι δ'
ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ βοηθῆσαι τῷ τε πατρὶ τέτῳ καὶ
ἐμοί, ἐὰν λέγωμεν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περιιδεῖν πένητας
ἀνθρώπους καὶ ἀσθενεῖς καταστασιασθέντας ὑπὸ παρατάξεως ἀδίκε. ἡμεῖς μὲν γὰρ ταῖς ἀληθείαις πιστεύοντες
εἰσεληλύθαμεν, καὶ ἀγαπῶντες ἄν τις ἡμᾶς ἐᾷ τῶν νόμων
τυγχάνειν· οὗτοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ τοῖς ἀναλώμασιν
ἰσχυριζόμενοι διατετελέκασιν, εἰκότως, οἶμαι· ἐκ γὰρ τῶν
ἀλλοτρίων ῥᾳδίως ἀναλίσκεσιν, ὥστε καὶ τὲς συνερἔντας
ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὲς μαρτυρἔντας τὰ ψευδῆ πολλὲς πε-
4πορίσθαι. ὁ δὲ πατὴρ ἕτος (εἰρήσεται γάρ) ἅμα τῆς πενίας,

v. 3. μὲν] δὲ F. 4. παραπλησίαν] fortasse leg. παράπλαστον. 5. λεωχάρη F: Λεωχάρητα ς. 8. τοῦ ἀριστοδήμου ὁ F.
§ 1, 1. οὑτωσί Φ. 2. αὐτὸν κρίνεσθαι] ἀντικρίνεσθαι r.
2, 2. τοῖς om F. 3. γένες FΣΦ. 4. καταλείποντος Σ. 5. τὸν om r. 3, 1. ἡμῶν ἀφαιρούμενος r. 2. τε] γε FΣΦ. 3. ἐὰν δὲ λ. Σ. 4. ἀσθ. καὶ καταστασ. F. 6. ἐάν r. 10. μαρτυρήσοντας r.

ως ὑμεῖς ἅπαντες ἴςε, καὶ τοῦ ἰδιώτης εἶναι φανερὰς ἔχων
τὰς μαρτυρίας ἀγωνίζεται· διατελεῖ γὰρ ἐν Πειραιεῖ κη-
ρύττων, τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον ἀπορίας ἀνθρωπίνης
τεκμήριον ἀλλὰ καὶ ἀσχολίας τῆς ἐπὶ τὸ πραγματεύεσθαι·
ἀνάγκη γὰρ ἡμερεύειν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸν τοιοῦτον. ἃ δεῖ
λογιζομένους ἐνθυμεῖσθαι ὅτι, εἰ μὴ τῷ δικαίῳ ἐπιστεύο-
μεν, οὐκ ἄν ποτ' εἰσήλθομεν εἰς ὑμᾶς.
5 Περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων καὶ προϊόντος τοῦ λόγου 1082
σαφέστερον ἀκούσεσθε· ὑπὲρ αὐτῆς δὲ τῆς διαμαρτυρίας
καὶ τοῦ ἀγῶνος ἤδη νομίζω δεῖν διδάσκειν. εἰ μὲν οὖν ὦ
ἄνδρες δικαςαὶ ἐκ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς Λεωχάρης ἔμελ-
λεν ἀπολογούμενος δείξειν ὡς ἔςιν υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδου,
οὐδὲν ἂν ἔδει πολλῶν λόγων, οὐδ' ἄνωθεν ὑμᾶς ἐξετάζειν
6 τὸ γένος τὸ ἡμέτερον· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν διαμεμαρτυρη-
μένα ἕτερον τρόπον ἔχει, ὁ δὲ πολὺς τοῦ λόγου τουτοισὶ
ἔσται ὡς εἰσεποιήθησαν καὶ κατὰ τὴν ἀγχιστείαν γνήσιοι
ὄντες δικαίως ἂν τῆς οὐσίας κληρονομοῖεν, ἀναγκαῖον ὦ
ἄνδρες δικασταὶ διὰ ταῦτα μικρῷ ἄνωθεν τὰ περὶ τοῦ γέ-
νους ὑμῖν διεξελθεῖν· ἐὰν γὰρ τοῦτο σαφῶς μάθητε, οὐ
7 μὴ παρακρουσθῆτε ὑπ' αὐτῶν τῷ λόγῳ. ἔστι γὰρ ὁ μὲν
ἀγὼν ουτοσὶ κλήρου διαδικασία, ἀμφισβητεῖται δὲ παρὰ
μὲν ἡμῶν κατὰ γένος ἡ ἀγχιστεία, παρὰ δὲ τούτων κατὰ
ποίησιν· ὁμολογοῦμεν δ' ἐναντίον ὑμῶν δεῖν τὰς ποιήσεις
κυρίας εἶναι, ὅσαι ἂν κατὰ τοὺς νόμους δικαίως γένωνται.
ὥςε ταύτας τὰς ὑποθέσεις μεμνημένοι, ἂν δείξωσιν ὑμῖν
διδόντας τοὺς νόμους αὑτοῖς ἃ διαμεμαρτυρήκασι, ψηφί-
8 σασθε αὐτοῖς τὸν κλῆρον. καὶ ἐὰν μὲν ἐκ τῶν νόμων μὴ
ὑπάρχῃ, δίκαια δὲ καὶ φιλάνθρωπα φαίνωνται λέγοντες,
καὶ ὅμως συγχωροῦμεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι κατὰ γένος ἐγγύ-
τατα ὄντες οὐ μόνον τούτῳ ἐνισχυριζόμεθα ἀλλὰ καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασι, πρῶτον μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ γένους ὑμᾶς

v. 1. ὡς] ἧς Reiskius. 5. γὰρ καὶ ἡμερεύειν r. 5, 2. μαρ-
τυρίας FΣΦ. 6, 1. τὰ μὲν διαμεμαρτυρημένα] τὰ μεμαρτυρημένα r.
3. ἐποιήθησαν r. 4. ἀναγκαῖόν ἐστιν ὦ r. 7, 2. διαδικασίας
Σr. 4. ποήσεις Σ. 8, 3. ὅλως r. 5. ὑμᾶς ante ὑπὲρ po-
nunt FΦ.

διδάξομεν, ὅθεν ἐστὶν ὁ κλῆρος· νομίζω γάρ, ἂν τούτῳ 1083
τῷ μέρει τοῦ ἀγῶνος σαφῶς παρακολουθήσητε, καὶ τῶν
ἄλλων ὑμᾶς οὐδενὸς ἀπολειφθήσεσθαι.
9 Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ γίγνονται Εὐθυ-
μάχῳ τῷ Ὀτρυνεῖ υἱεῖς τρεῖς, Μειδυλίδης καὶ Ἄρχιππος
καὶ Ἀρχιάδης, καὶ θυγάτηρ ᾗ ὄνομα ἦν Ἀρχιδίκη. τελευ-
τήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς τὴν μὲν Ἀρχιδίκην ἐκδι-
δόασι Λεωκράτῳ Ἐλευσινίῳ, αὐτῶν δὲ τριῶν ὄντων ὁ μὲν
Ἄρχιππος τριηραρχῶν ἐτελεύτησε τὸν βίον ἐν Μηθύμνῃ,
ὁ δὲ Μειδυλίδης οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον γαμεῖ Μνησι-
10 μάχην Λυσίππου τοῦ Κριωέως θυγατέρα, καὶ γίγνεται αὐτῷ
θυγάτηρ ὄνομα Κλειτομάχη, ἣν ἠβουλήθη μὲν ἐκεῖνος
ἀγάμῳ τῷ ἀδελφῷ ὄντι τῷ ἑαυτοῦ ἐκδοῦναι· ἐπειδὴ δ᾽ ὁ
Ἀρχιάδης οὐκ ἔφη προαιρεῖσθαι γαμεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν
ἀνέμητον διὰ ταῦτα συγχωρήσας εἶναι ᾤκει καθ᾽ αὑτὸν ἐν
τῇ Σαλαμῖνι, οὕτως ἤδη ὁ Μειδυλίδης ἐκδίδωσι τὴν αὑτοῦ
θυγατέρα Ἀριστοτέλει Παλληνεῖ τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ. καὶ
γίγνονται ἐξ αὐτῶν υἱεῖς τρεῖς, Ἀριστόδημός τε οὑτοσὶ ὁ
πατὴρ ὁ ἐμὸς καὶ Ἁβρώνιχος ὁ θεῖος καὶ Μειδυλίδης, ὃς
11 νῦν τετελευτηκὼς τυγχάνει. καὶ ἡ μὲν τοῦ γένους ἀγχι-
στεία τοῦ ἡμετέρου, ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ κλῆρος, σχεδὸν οὕτως
ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί. Ἀρχιάδῃ γὰρ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς
ἦμεν γένει ἐγγυτάτω, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀξιοῦντες
τῆς ἐκείνου οὐσίας κληρονομεῖν καὶ τὸ γένος μὴ περιιδεῖν
ἐξερημωθὲν ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρου. οὗτοι
δ᾽ ἔχοντες οὐ δικαίως τὰ χρήματα διαμεμαρτυρήκασι νυνί, 1084
τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενοι ποιήσει, φάσκοντες δὲ καὶ συγ-
12 γενεῖς εἶναι. περὶ μὲν οὖν ταύτης τῆς ποιήσεως, ὃν τρόπον
ἔχει, σαφῶς ὑμᾶς ὕστερον διδάξομεν· περὶ δὲ τοῦ γένους,

υ
v. 3. οὐδενὸς ὑμᾶς r. απολειφθήσεσθαι F, ὑπολειφθήσεσθαι ΣΦ. 9, 2. μιδυλίδης ΣΦr. καὶ ὁ ἄρχ. F. 7. γαμεῖ ὕστερον Σr. 10, 1. κρισέως F, κριωσέως r. 2. θυγάτηρ ἡ ὄνομα FΦ. 5. διὰ ταῦτα] διαῦτα Φ. 6. θυγατέρα ἑαυτοῦ r. 7. παλλῆνι r. 8. αὐτοῦ FΣΦr. υἱοὶ r. 11, 4. ἦμεν] μὲν Σ. 8. ποιήσειν FΣΦ et pr r. 12, 2. ὕστερον om r. διδάξωμεν Σ.

ὡς οὐκ εἰσὶν ἡμῶν ἐγγυτέρω, τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. ἓν μὲν οὖν ὁμολογεῖται, τὸ κρατεῖν τῶν κληρονομιῶν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· ἁπλῶς γὰρ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν, ὅταν μὴ παῖδες ὦσιν, ὁ νόμος τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσιν. ὗτοι δ' ἐσμὲν ἡμεῖς· ἄπαις μὲν γὰρ ὁ Ἀρχιάδης ὁμολογεῖται τετελευτηκέναι, τούτῳ δὲ πρὸς
13 ἀνδρῶν ἡμεῖς ἐσμὲν ἐγγυτάτω. πρὸς δὲ καὶ ἐκ γυναικῶν οἱ αὐτοὶ ὗτοι· ὁ γὰρ Μειδυλίδης ἀδελφὸς ἦν τῷ Ἀρχιάδῃ, τοῦ δὲ Μειδυλίδου θυγάτηρ ἡ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ μήτηρ, ὥστε γίγνεται Ἀρχιάδης, ὑπὲρ οὗ τοῦ κλήρου τὴν ἐπιδικασίαν ποιούμεθα νυνί, θεῖος τῇ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μητρὶ ἐκ πατραδέλφων, πρὸς ἀνδρῶν ἔχων τὴν συγγένειαν ταύτην καὶ οὐ πρὸς γυναικῶν. Λεώστρατος δ' οὑτοσὶ γένει τε ἀπωτέρω ἐστὶ καὶ πρὸς γυναικῶν οἰκεῖος Ἀρχιάδῃ· ἡ γὰρ τοῦ Λεωκράτους μήτηρ τοῦ τούτου πατρὸς ἀδελφιδῆ ἦν τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ καὶ τῷ Μειδυλίδῃ, ἀφ' ὧν ἡμεῖς ὄντες ἀξιοῦμεν τῆς κληρονομίας τυχεῖν.

14 Πρῶτον μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸ γένος ἡμῶν ὅτι οὕτως ἔχει ὥσπερ καὶ λέγομεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας, ἔπειτα μετὰ ταῦτα τὸν νόμον αὐτὸν τοῖς τε γένεσι καὶ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν τὰς κληρονομίας ἀποδιδόντα· τὰ γὰρ κεφάλαια τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὑπὲρ ὧν ὀμωμοκότες οἴσετε τὴν ψῆφον, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν. Καί μοι 1085
κάλει τούς τε μάρτυρας δευρὶ καὶ τὸν νόμον ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ΝΟΜΟΣ.

15 Τὰ μὲν τοίνυν περὶ τὸ γένος τό τε τούτων καὶ τὸ ἡμέτερον οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥστε τοὺς ἐπιδεδειχότας ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν ὡς εἰσὶ γένει ἐγγυτέρω προσήκει κληρονομεῖν, καὶ μὴ τὴν τοῦ διαμαρτυρήσαντος ἀπόνοιαν κρείττω τῶν ὑμετέρων νομίμων γενέσθαι. καὶ γὰρ εἰ τῇ

v. 2. ὡμολόγηται r. κλήρονόμων FΣΦ. 4. μὴ] μὲν Σ. 13, 1. ἐγγυτάτω F constanter. 3. τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Fr. 8. τε om r. 9. τούτου τοῦ FΣΦ. ἀδελφὴ Φ. 14, 3. μετὰ ταῦτα om r. τε om r. 15, 4. μὴ] μὴ διὰ FΦ. μαρτυρήσαντος Φ. 5. ναμων (μι) Σ.

ποιήσει ἰσχυρίζονται, ἣν ὡς ἐγένετο ἡμεῖς δείξομεν, τετελευτηκότος [δὲ] τοῦ εἰσποιηθέντος δήπου παιδὸς καὶ τοῦ οἴκου μέχρι τῆς ἡμετέρας λήξεως ἐξηρημωμένου πῶς οὐ προσήκει τοὺς ἐγγυτάτω γένει ὄντας, τούτους τὴν κληρονομίαν κομίσασθαι, καὶ ὑμᾶς μὴ τοῖς δυναμένοις ἄριστα παρασκευάσασθαι ἀλλὰ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν πολιτῶν βοηθεῖν; εἰ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἦν, ὥστε δείξασι τὰ περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς καταβῆναι καὶ μηδενὸς ἔτι πλείονος λόγου προσδεῖσθαι, σχεδόν τι τῶν μεγίστων εἰρημένων οὐκ ἂν ἠνωχλοῦμεν τὰ πλείω. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι τοῖς μὲν νόμοις οὐκ ἰσχυριοῦνται, τῷ δὲ προειληφέναι τι τῶν πραγμάτων ἐκ τοῦ ἄνωθεν χρόνου καὶ τῷ ἐμβεβατευκέναι εἰς τὴν οὐσίαν, τούτοις τεκμηρίοις χρώμενοι φήσουσι κληρονομεῖν, ἀναγκαῖον ἴσως καὶ περὶ τούτων ἐστὶν εἰπεῖν καὶ δεῖξαι τούτους πάντων ἀνθρώπων βιαιοτάτους ὄντας.

17 Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκδιδόασι τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῶν ὁ Μειδυλίδης καὶ ὁ Ἀρχιάδης Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ θυγατρὸς τῆς ἐκδοθείσης 1086
ἀδελφῆς ταύτης τῆς αὐτῶν γίγνεται Λεωκράτης ὁ πατὴρ Λεωστράτου τουτουΐ, σκέψασθε ὡς πολλοστὸς εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιάδου συγγένειαν προσήκων, ὑπὲρ οὗ τὴν διαμαρτυρίαν πεποίηται. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων ὁ μὲν Ἀρχιάδης οὐκ ἐγάμει, ὁ δὲ Μειδυλίδης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ πάππος δὲ
18 τουτουῒ ἔγημεν. καὶ οὐδέπω τὴν οὐσίαν ἐνέμοντο, ἀλλ' ἑκάτερος ἔχων τὰ ἱκανὰ ὁ μὲν Μειδυλίδης ἐν τῷ ἄστει διέμενεν, ὁ δ' Ἀρχιάδης ἐν Σαλαμῖνι ᾤκει. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ἀποδημίας τινὸς εἰς τὴν ὑπερορίαν συμβάσης τῷ Μειδυλίδῃ τῷ πάππῳ τῷ τοῦ πατρὸς ἠῤῥώστησεν ὁ Ἀρχιάδης, καὶ τελευτᾷ τὸν βίον ἀπόντος τοῦ Μειδυλίδου ἄγα-

v. 1. ἦν] νῦν Reiskius. 3. δὲ] γὰρ r. 3. λήξεως δήπου ἐξηρ. r. 5. μὴ] καὶ r. 16, 2. γὰρ] exspectabam οὖν. 4. μεγίστων om FΦ, πλείστων γρ Φ. 5. ἠνωχλούμην r et pr Σ. δὲ καὶ οὗτοι Σr. 6. ἐνισχυριοῦνται Σ et γρ Φ, ἰσχυρίζονται FΦ. 9. ἐστὶ post ἴσως ponunt FΦ. 17, 4. ταύτης om r. τῆς om FΣΦ. 5. λεωκράτους r. 18, 1. ἐνείματο r. 2. διέμεινεν F, διέμεινεν ΣΦ, διένεμεν r.

μος ὤν. τί τούτου σημεῖον; λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ
19 τῷ τοῦ Ἀρχιάδου τάφῳ. ἐν δὲ τȣτῳ τῷ καιρῷ ἔχων τὴν
τῆς συγγενείας τῆς πρὸς γυναικῶν πρόφασιν Λεωκράτης
ὁ τȣτȣὶ πατὴρ Λεωστράτȣ εἰσποιεῖ αὑτὸν υἱὸν τῷ Ἀρ-
χιάδῃ, καὶ ἐνεβάτευσεν ȣ̔́τως εἰς τὴν ȣ̓σίαν ὡς ὑπ' ἐκείνȣ
ζῶντος ἔτι εἰσποιηθείς. ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδυλίδης ἠγα-
νάκτει τε τῷ γεγενημένῳ καὶ οἷος ἦν ἐπεξιέναι τῷ Λεω-
κράτει· πειθόντων δὲ τῶν οἰκείων καὶ δεομένων ἐᾶν ἐν
τῷ οἴκῳ εἶναι τὸν Λεωκράτην υἱὸν εἰσποιητὸν τῷ Ἀρχιάδῃ,
συνεχώρησεν ὁ Μειδυλίδης, οὐχ ἡττηθεὶς ἐν δικαστηρίῳ,
ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον ὑπὸ τȣ́των ἀπατηθείς, ἔπειτα μέντοι
20 καὶ τοῖς οἰκείοις πειθόμενος. καὶ ὁ μὲν Μειδυλίδης ταῦτα
πράξας τελευτᾷ τὸν βίον, ὁ δὲ Λεωκράτης εἶχε τὴν τοῦ
Ἀρχιάδȣ ȣ̓σίαν καὶ ἐκληρονόμει πολλὰ ἔτη ὡς ἂν ἐκείνȣ 1087
υἱὸς ποιητός· ἡμεῖς δὲ παρὰ τὸ τὸν Μειδυλίδην ταῦτα
συγχωρῆσαι ἡσυχίαν εἴχομεν. χρόνῳ δ' ὕστερον ȣ̓ πολλῷ —
τοῖς γὰρ μετὰ ταῦτα λόγοις ἤδη σφόδρα τὸν νȣ̃ν προσέ-
21 χετε, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὁ γὰρ Λεωκράτης ὁ εἰσποιητὸς
γενόμενος τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐγκαταλιπὼν τȣτονὶ Λεώστρατον
ἐν τῷ οἴκῳ υἱὸν γνήσιον, ἐπανῆλθεν αὐτὸς εἰς τȣ̀ς Ἐλευ-
σινίους, ὅθεν ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' οὐδέπω
ἡμεῖς οὐδὲν τῶν πραγμάτων περὶ τὸν κλῆρον ἐκινοῦμεν,
22 ἀλλ' ἐμένομεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν. πάλιν τοίνυν Λεώστρατος
αὐτὸς οὑτοσί, εἰσποιητὸς ὢν υἱὸς καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ἐν
τῷ τȣ̃ Ἀρχιάδȣ οἴκῳ, ἐπανέρχεται, ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτȣ̃,
ἐπὶ τοὺς Ἐλευσινίους ἐγκαταλιπὼν υἱὸν εἰσποιητὸν καὶ
διὰ τριῶν σωμάτων κυρίαν τὴν ἐξ ἀρχῆς ποίησιν παρὰ τȣ̀ς
23 νόμȣς καταστήσας. πῶς γὰρ οὐ παρὰ τȣ̀ς νόμȣς, ὁπότ'
εἰσποιητὸς αὐτὸς ὢν εἰσποιητοὺς υἱȣ̀ς ἐγκαταλιπὼν ἐπα-
νῄει; καὶ τȣ̃το διατετέλεκε ποιῶν μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας,

19, 1. τούτου r. 4. οὕτως om r. 6. οἷος] ος Σ. 20, 1. καὶ ante ὁ om r. μὲν om FΣΦ. 21, 4. ουδέν πω Σ. 22, 1. τοίνυν om r. 2. αὐτὸς om r. υἱὸς ὢν r. 4. ἐγκαταλείπων Σ. εἰσποιη-τὸν] γνήσιον FΣΦ. cf. § 44 et 46. 5. κυρίαν] οκυριαν Σ. πόησιν Σ. 23, 1. οὐ om r. 2. εἰσποητὸς αὐτὸς Σ, αὐτὸς εἰσποιητὸς r. εἰσποητοὺς Σ. ἐγκαταλείπων Σ. 3. διατετέλεκε τοῦτο r.

καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου τὴν κληρονομίαν ἡμῶν ἀποστε-
ρήσειν οἴονται, ἐνεργαζόμενοι μὲν καὶ ἐμπαιδοτροφέμενοι
τῇ τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίᾳ, ἐπανιόντες δ' ἐπὶ τὴν πατρῴαν
οὐσίαν ἐκεῖθεν αἰεί, κἀκείνην μὲν ἀκέραιον φυλάττοντες,
24 ταύτην δ' ἀναλίσκοντες. ἀλλ' ὅμως τούτων τοιούτων ὄντων,
ὅπερ εἶπον, ἡμεῖς ὑπεμένομεν ἅπαντα. μέχρι τίνος; ἕως
ὁ Λεωκράτης ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ἐγκαταλειφθεὶς υἱὸς
τετελεύτηκεν ἄπαις. τούτου δὲ ἄπαιδος τετελευτηκότος 1088
ἀξιοῦμεν ἡμεῖς οἱ γένει ἐγγυτάτω ὄντες Ἀρχιάδῃ κληρο-
νομεῖν τῆς οὐσίας καὶ μὴ τῷ τετελευτηκότι τῷ αὐτῷ εἰσ-
ποιητῷ ἄντι υἱὸν εἰσποιεῖν ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἡμετέρων.
25 εἰ μὲν γὰρ αὐτὸς ζῶν ἐποιήσατο, καίπερ ὄντος παρὰ τὸν
νόμον τοῦ ἔργου, οὐκ ἀντιλέγομεν· ἐπειδὴ δ' οὔτε γένει
ἦν αὐτῷ υἱὸς οὐδεὶς οὔτ' ἐποιήσατο ζῶν, ὁ δὲ νόμος τοῖς
ἐγγύτατα γένους τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσι, πῶς οὐ δί-
καιοί ἐσμεν ἡμεῖς τούτων μὴ ἀποστερηθῆναι κατ' ἀμφό-
26 τερα; καὶ γὰρ τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗ ἦν ἡ οὐσία τὸ ἐξ ἀρχῆς,
ἐγγυτάτω γένει ἐσμὲν καὶ τῷ εἰσποιητῷ Λεωκράτει· τοῦ
μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἐπανεληλυθὼς εἰς τοὺς Ἐλευσινίους οὐκέτι
τὴν κατὰ τὸν νόμον οἰκειότητα ἔλειπεν αὐτῷ, ἡμεῖς δέ,
παρ' οἷς ἦν ἐν τῷ γένει, τὴν ἀναγκαιοτάτην συγγένειαν
εἴχομεν, ὄντες ἀνεψιαδοῖ ἐκείνῳ. ὥστ', εἰ μὲν βούλει, τοῦ
Ἀρχιάδου συγγενεῖς ὄντες ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν, εἰ δὲ βούλει,
τοῦ Λεωκράτους· τετελευτηκότος γὰρ ἄπαιδος αὐτοῦ οὐδεὶς
ἡμῶν γένει ἐγγυτέρω ἐστίν. καὶ διὰ μὲν σέ, ὦ Λεώστρατε,
27 ὁ οἶκος ἐξηρήμωται· τῆς γὰρ οὐσίας τὴν οἰκειότητα, οὐ τῶν
ἀνδρῶν τῶν ποιησαμένων διετήρεις. ἕως μέν γε τελευτή-
σαντος τούτου οὐδεὶς ἠμφεσβήτει τοῦ κλήρου, οὐδένα εἰσε-
ποίεις τῷ Ἀρχιάδῃ υἱόν· ἐπειδὴ δ' ἡμεῖς συγγενεῖς ὄντες

24, 2. εἴπομεν r. 3. Λεωκράτης] λεωστράτου ΣΦr. 6. εἰσποητῷ Σ. 7. εἰσποιεῖν υἱὸν r. ἐπ' ἀποστερήσει] ἐπαποστερήσειν Σ. 25, 1 et 3. ἐποήσατο Σ. 3. υἱὸς om r. 4. ἐγγυτάτω r. 26, 4. τοὺς νόμους r. ἔλιπεν FΣΦ. αὐτῶι FΣ. 6. ἀνεψιάδοι ἐκείνου r. 27, 1. οὐσίας ἕνεκα τὴν FΣΦ. οὐ om FΣΦ. 2. ποησαμένων Σ, εἰσποιησαμένων r. 3. ἠμφεσβήτει Σ; ἠμφισβήτει ς. εἰσεποεις Σ.

ἥκομεν εἰς τὸ μέσον, τηνικαῦτα εἰσποιεῖς, ἵνα τὴν οὐσίαν
κατάσχῃς. καὶ φῂς μὲν οὐδὲν εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, πρὸς ὃν
εἰσεποιήθης, διαμαρτυρεῖς δὲ πρὸς ἡμᾶς, τὸ ὁμολογού-
μενον γένος ἐξελαύνων· εἰ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐν τῷ οἴκῳ, 1089
28 τί σὺ ἐλαττοῖ τοῦ μηδενὸς ἡμῶν κληρονομησάντων; ἀλλὰ
γὰρ ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ πλεονεξία τοιαύτη ἐστὶν αὐτοῦ, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ὥσθ᾽ ἡγεῖσθαι δεῖν ἐν Ἐλευσινίοις τε τὴν
πατρῴαν οὐσίαν ἐπανελθὼν ἔχειν, ἐφ᾽ ἅ τ᾽ εἰσεποιήθη
μὴ ὄντος ἐν τῷ οἴκῳ υἱοῦ, καὶ τούτων κύριος γενέσθαι.
καὶ ταῦτα πάντα ῥᾳδίως διοικεῖται· πρὸς γὰρ ἀνθρώπους
ἡμᾶς πένητας καὶ ἀδυνάτους ἔχων ἀναλίσκειν ἐκ τῶν ἀλ-
λοτρίων πολὺ περίεστιν. διόπερ οἶμαι ὑμᾶς δεῖν βοηθεῖν
τοῖς μὴ πλεονεκτῆσαί τι βουλομένοις, ἀλλ᾽ ἀγαπῶσιν ἐάν
29 τις ἡμᾶς τῶν νόμων ἐᾷ τυγχάνειν. τί γὰρ δεῖ ποιεῖν
ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί; διὰ τριῶν τῆς ποιήσεως ἐμ-
μενούσης, καὶ τοῦ τελευταίου ἐγκαταλειφθέντος τούτου
ἄπαιδος τετελευτηκότος, μὴ κομίσασθαι τὰ ἡμέτερ᾽ αὐ-
τῶν χρόνῳ ποτέ; τοῦτο τοίνυν ἔχοντες τὸ δίκαιον ἐλάχο-
μεν τοῦ κλήρου πρὸς τὸν ἄρχοντα. οὗτος δὲ Λεωχάρης
προπετῶς διαμαρτυρήσας τὰ ψευδῆ, οἴεται δεῖν παρὰ
πάντας τοὺς νόμους ἀποστερῆσαι ἡμᾶς τῆς κληρονομίας.
30 Πρῶτον μὲν οὖν, ὅτι τά τε περὶ τὰς ποιήσεις καὶ τὸ
γένος τὸ τούτων ἀληθῆ εἰρήκαμεν, καὶ ἡ λουτροφόρος ἐφέ-
στηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου μνήματι, ταύτας ὑμῖν τὰς μαρ-
τυρίας βουλόμεθ᾽ ἀναγνῶναι· ἔπειτ᾽ ἤδη καὶ τὰ λοιπὰ σα-
φῶς διδάξομεν ὑμᾶς, ὥστ᾽ ἐξελέγξαι τούτους τὰ ψευδῆ δια-
μεμαρτυρηκότας. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας ἃς λέγω.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

31 Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ πράγματος λόγος καὶ τὸ ἁπλοῦν
δίκαιον περὶ τῆς κληρονομίας οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δι- 1090

v. 1. τὰ om r. εἰσποεις Σ. 2. οὐδὲν μὲν r. 4. γένος ἡμῶν ἐξελ. r. 28, 1. σὺ] σοι FΣΦ. 2. ἡ post καὶ om r. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι r. 3. Ἐλευσινίοις — ἐπανελθὼν] ἐλευσῖνι οἷς τ᾽ ἐπανελθὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν r. 7. ἀναλίσκων r. 8. βοηθῆσαι r. 29, 2. ποήσεως Σ. 5. χρόνῳ] ἐν χρόνῳ r. 30, 1. τε om r. ποήσεις Σ. 2. τὸ add. FΣΦr.

κασται, τῶν τε πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς αὐτὰ τὰ κεφάλαια
σχεδόν τι ἀκηκόατε. ἃ δὲ μετὰ τὴν τοῦ κλήρȣ λῆξιν πε-
ποιήκασι καὶ ὃν τρόπον ἡμῖν κεχρημένοι εἰσίν, ἀναγκαῖον
νομίζω εἰπεῖν· οἴομαι γὰρ περὶ κλήρου ἀγῶνα μηδένας
32 ἄλλȣς παρανενομῆσθαι τοιαῦτα οἷα ἡμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἐτε-
λεύτησεν ὁ Λεωκράτης καὶ ἡ ταφὴ ἐγένετο αὐτῷ, πορευο-
μένων ἡμῶν εἰς τὰ κτήματα διὰ τὸ ἄπαιδά τε τὸν ἄνδρα
καὶ ἄγαμον τετελευτηκέναι, ἐξῆγεν ὁ Λεώστρατος οὑτοσὶ
φάσκων αὐτȣ̃ εἶναι. καὶ τὸ μὲν ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων
ἐκώλυσεν ἡμᾶς τῷ τετελευτηκότι, πατὴρ ὢν αὐτὸς ἐκείνȣ,
ὡς ἔχει λόγον, καίπερ ὄντος παρανόμου τȣ̃ ἔργȣ· τῷ γὰρ
φύσει ὄντι πατρὶ τῆς ταφῆς τὴν ἐπιμέλειαν παραδίδοσθαι
εἰκός ἐστιν, ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις ἡμῖν, ὧν ἦν
33 συγγενὴς κατὰ τὴν ποίησιν ὁ τετελευτηκώς. ἐπεὶ δὲ τὰ νο-
μιζόμενα ἐγένετο, κατὰ ποῖον νόμον φανεῖται ἐρήμȣ ὄντος
τȣ̃ οἴκȣ τȣ̀ς ἐγγυτάτω γένȣς ἡμᾶς ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς ȣ̉σίας;
ὅτι νὴ Δία πατὴρ ἦν τȣ̃ τετελευτηκότος. ἀπεληλυθώς γ'
εἰς τὸν πατρῷον οἶκον καὶ ȣ̉κέτι τῆς ȣ̉σίας, ἐφ' ᾗ ἐγκα-
τέλιπε τὸν υἱόν, κύριος ὤν· εἰ δὲ μή, τί τῶν νόμων ὄφελος;
34 γενομένης ȣ̃ν τῆς ἐξαγωγῆς, ἵνα τὰ πλεῖστα παραλείπω,
ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρȣ, ȣ̉τε γόνῳ, ὥσπερ
εἶπον, ȣ̉δενὸς ὄντος τῷ τετελευτηκότι ȣ̉τ' εἰσποιητȣ̃ γε-
γενημένου κατὰ τȣ̀ς νόμȣς. μετὰ δὲ ταῦτα Λεώστρατος
οὑτοσὶ παρακαταβάλλει ὡς υἱὸς Ἀρχιάδȣ ἐκείνȣ, ȣ̉κ ἐπι-
λογισάμενος ȣ̉θ' ὅτι ἐπανεληλύθει εἰς τȣ̀ς Ἐλευσινίȣς, 1091
οὔθ' ὅτι οἱ εἰσποιητοὶ ȣ̉κ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν ἀλλ' ὑπὸ τῶν
35 εἰσποιȣμένων καθίσανται· ἀλλὰ γὰρ οἶμαι ἁπλȣ̃ν τι διε-
λογίσατο, δεῖν αὐτὸν καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως ἀμφισβητεῖν

v. 1. τε] δὲ FΣΦ, om r. 4. περὶ τοῦ κλ. r. ἀγῶνας FΣΦ.
32, 1. τοιαῦτα om r. ἡμεῖς r. 4. ἐξῆγεν ὁ] ἐξήγαγε r.
5. ποεῖν Σ. 7. ὡς ante 6. ἐκώλυσεν ponit r. 8. ὄντι om r.
9. ἡμῖν ὧν] γρ ἡμῶν Φ. 33, 1. πόησιν Σ. 2. ἐγένοντο r.
3. ουσιας] οἰκίας r. 5. ἐγκατέλιπε r, ἐγκατέλειπεν Σ, ἐγκαταλέλοιπε FΦ. 34, 1, παραλίπω corr F. 2. γόνου r. ὥσπερ εἶπον post ὄντος ponit r. 3. οὐδενὸς] ουδετιος Σ. γενομένου r.
4. Λεώστρατος] ωλεωστρατος Σ. 5. οὗτος r. οὐκέτι λογιζόμενος r. 7. οὐκ om FΣΦ.

τῶν ἀλλοτρίων. καὶ πρῶτον μὲν ἐλθὼν οἷός τ' ἦν εἰς τὸν
'Οτρυνέων πίνακα τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐγγράφειν αὑτὸν
'Ελευσίνιος ὤν, καὶ τοῦτο διῳκεῖτο, ἔπειτα, πρὶν ἐγγρα-
φῆναι καὶ ἐν τῷ ληξιαρχικῷ γραμματείῳ τῷ τῶν 'Οτρυ-
νέων, μετέχειν τῶν κοινῶν, τηλικαύτην παρανομίαν προ-
36 αιρούμενος παρανομεῖν ἕνεκα πλεονεξίας. αἰσθόμενοι δ'
ἡμεῖς μαρτύρων ἐναντίον ἐκωλύσαμεν τὸ γιγνόμενον, καὶ
ᾠόμεθα δεῖν κριθῆναι πρῶτον τὴν κληρονομίαν παρ' ὑμῖν,
πρὶν ἐπὶ τὸ ὄνομά τινα τὸ τοῦ 'Αρχιάδου εἰσποιηθῆναι.
κωλυθεὶς δὲ καὶ ἐξελεγχθεὶς πρὸς τῷ πίνακι καὶ ἐν τῇ
τῶν ἀρχόντων ἀγορᾷ ὅτι ἠδίκει πολλῶν ἐναντίον, ᾤετο δεῖν
μηδὲν ἧττον βιάζεσθαι καὶ κρείττων ταῖς παρασκευαῖς τῶν
37 ὑμετέρων νόμων γενέσθαι. τί τέτε τεκμήριον; συναγαγὼν
τινας τῶν 'Οτρυνέων ὀλίγους καὶ τὸν δήμαρχον πείθει,
ἐπειδὰν ἀνοιχθῇ τὸ γραμματεῖον, ἐγγράψαι αὑτόν. καὶ μετὰ
ταῦτα ἧκε Παναθηναίων ὄντων τῶν μεγάλων τῇ διαδόσει
πρὸς τὸ θεωρικόν, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι δημόται ἐλάμβανον,
ἠξίου καὶ αὑτῷ δίδοσθαι καὶ ἐγγραφῆναι εἰς τὸ γραμμα-
τεῖον ἐπὶ τὸ τοῦ 'Αρχιάδου ὄνομα. διαμαρτυρομένων δὲ
ἡμῶν, καὶ τῶν ἄλλων δεινὸν φασκόντων εἶναι τὸ γιγνό-
μενον, ἀπῆλθεν οὔτ' ἐγγραφεὶς ὅτε τὸ θεωρικὸν λαβών.
38 τὸν δὲ παρὰ τὸ ψήφισμα τὸ ὑμέτερον ἀξιῦντα τὸ θεω- 1092
ρικὸν λαμβάνειν πρὶν ἐγγραφῆναι εἰς τὲς 'Οτρυνεῖς, ὄντα
ἐξ ἑτέρου δήμου, τοῦτον οὐκ οἴεσθε τῦ κλήρε παρὰ τὲς
νόμες ἀμφισβητεῖν; ἢ τὸν πρὸ τῆς τῦ δικαστηρίε γνώ-
σεως οὕτως ἀδίκους πλεονεξίας διοικούμενον, τῦτον πῶς
εἰκὸς τῷ πράγματι πιστεύειν; ὁ γὰρ τὸ θεωρικὸν ἀδίκως
ἀξιώσας λαμβάνειν καὶ περὶ τοῦ κλήρου τῇ αὐτῇ διανοίᾳ
39 δῆλον ὅτι κέχρηται νυνί. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἄρχοντά γ' ἐξη-
πάτησε παρακαταβάλλων, καὶ ἡμᾶς ἀντεγράψατο 'Οτρυνεὺς

v. 1. οἷός τ' ἦν om r. 2. ὀτρυνίων r. ἐγγράφει r.
4. γράμματι r. 36, 3. δεῖν μὴ κρ. r. πρῶτον] πρῶτον μὲν FΣΦ. παρ' ὑμῖν τὴν κληρ. r. 5. ἐξελεγχθεὶς Σr: ἐξελεγχόμενος ς. 7. ἧττον] αὐτὸν FΦ. 37, 1. συνάγων Σ. 7. ἐπὶ om Σ.
38, 2. ὄντα] ὅτ' ἂν F. 6. τὸ] τὸν r. 39, 1. κέχρηται δηλονότι r. 2. παρακαταλαβὼν r et γρ Φ.

εἶναι ἐν Ἐλευσινίοις δημοτευόμενος. ἐπειδὴ τοίνυν ἐπὶ
τούτων πάντων ἀπετύγχανε, ταῖς παρελθούσαις ἀρχαιρε-
σίαις ταύταις παρασκευασάμενός τινας τῶν δημοτῶν ἠξίου
40 οὕτως ἐγγράφεσθαι ποιητὸς υἱὸς τῷ Ἀρχιάδῃ. ἀντιλεγόν-
των δ' ἡμῶν καὶ ἀξιούντων, ἐπειδὰν τοῦ κλήρου ἡ διαδι-
κασία γένηται, τηνικαῦτα τοὺς δημότας τὴν ψῆφον φέρειν,
πρότερον δὲ μή, τοῦτο μὲν ἐπείσθησαν οὐ δι' αὐτοὺς ἀλλὰ
διὰ τοὺς νόμους· δεινὸν γὰρ ἐδόκει εἶναι τὸν παρακατα-
βεβληκότα τοῦ κλήρου εἰσποιεῖν αὑτὸν ἔτι τῶν πραγμάτων
ἀκρίτων ὄντων· ὃ δὲ μετὰ ταῦτα διοικεῖται Λεώστρατος
41 οὑτοσί, τοῦτο πάντων δεινότατόν ἐστιν. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸς
ἀπετύγχανε τοῦ ἐγγραφῆναι, εἰσποιεῖ Λεωχάρην τὸν αὑτοῦ
υἱὸν Ἀρχιάδῃ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, πρὶν τοῦ δήμου
τὴν δοκιμασίαν γενέσθαι. οὐκ εἰσηγμένου δ' εἰς τοὺς φρά-
τοράς πω τοῦ Ἀρχιάδου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνεγράφη, τηνικαῦτα
πείσας ἕνα τινὰ τῶν φρατόρων ἐνέγραψεν εἰς τὸ φρατο-
42 ρικὸν γραμματεῖον. καὶ μετὰ ταῦτα τῇ διαμαρτυρίᾳ πρὸς 1093
τῷ ἄρχοντι τοῦτον ἀπογράφεται, ὡς υἱὸν ὄντα γνήσιον
τοῦ τετελευτηκότος ἔτη πολλὰ τὸν πρώην καὶ χθὲς ἐγγρα-
φέντα. καὶ συμβαίνει ἀμφοτέρους αὐτοὺς τῆς κληρονομίας
ἀμφισβητεῖν· ὅ τε γὰρ Λεώστρατος οὑτοσὶ παρακατέβαλε
τοῦ κλήρου ὡς υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδῃ, ὅ τε Λεωχάρης οὑτοσὶ
διαμεμαρτύρηκεν ὡς υἱὸς ὢν γνήσιος τοῦ αὑτοῦ πατρός.
43 οὐδέτερος δ' αὐτῶν ζῶντι, ἀλλὰ τετελευτηκότι εἰσποιεῖ αὑτόν.
ἡμεῖς δ' ᾠόμεθα δεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν περὶ τούτου
τοῦ ἀγῶνος ὑμεῖς τὴν ψῆφον ἐνέγκητε, τηνικαῦτα ἐκ τῶν
κατὰ γένος ἐγγυτάτω ἡμῖν εἰσποιεῖν υἱὸν τῷ τετελευτη-
κότι, ὅπως ἂν ὁ οἶκος μὴ ἐξερημωθῇ.
44 Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς
τοὺς Ἐλευσινίους ἐκ τῶν Ὀτρυνέων Λεώστρατος οὑτοσὶ κα-

v. 1. ἐπὶ om r. 2. ἁπάντων r. 40, 1. οὗτος FΣΦ. ποη-τὸς Σ. 4. αὐτοὺς] τούτους r. 5. τὸν] τὸν πρα r. 41, 2. τοῦ om r. 6. τινὰ om FΦ. ἐνέγραψεν r. 42, 5. παρακατεβάλετο FΣΦ. 6. ὡς om r. 43, 2. ἐπειδὴ — ἠνέγκατε FΣΦ. 3. ὑμεῖς om r. 4. ἡμᾶς r. εἰσποεῖν Σ.

ταλιπὼν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ γνήσιον, καὶ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔτι πρότερον τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐπεποιήκει, καὶ ὡς ὁ ἐγκαταλειφθεὶς ἄπαις τετελεύτηκε, καὶ ὡς ὁ νῦν διαμεμαρτυρηκὼς πρότερον εἰς τοὺς δημότας ἢ εἰς τοὺς φράτορας ἐνεγράφη, τούτων ὑμῖν τὰς τῶν φρατόρων καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας ἀναγνώσεται, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν εἰρημένων, ὧν οὗτοι πεποιήκασιν, ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας καθ' ἓν ἕκαστον παρέξομαι. Καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας δευρί.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

45 Τῶν μὲν τοίνυν πραγμάτων ἁπάντων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς γεγενημένων περὶ τὸν κλῆρον τοῦτον καὶ τῶν ὕστερον συμβάντων, ἐπειδὴ τάχιστα τὴν λῆξιν ἡμεῖς ἐποιησάμεθα. λοιπὸν δ' ἐστὶ περί τε τῆς διαμαρ- 1094 τυρίας αὐτῆς εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν· ἔτι δέ, ἐὰν ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ καὶ μὴ μέλλωμεν ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἐξελέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθησόμενα, ὅτι οὔτε δίκαια οὔτε ἀληθῆ ἐστίν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν διαμαρτυρίαν ἀναγνώτω, καὶ σφόδρα τὸν νοῦν αὐτῇ προσέχετε· περὶ γὰρ ταύτης ἡ ψῆφος οἰσθήσεται νυνί.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

46 Οὐκοῦν δήπου διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσί, ὡς ἀκηκόατε, μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον τὸν Ἀρχιάδου ὄντων αὐτῷ παίδων γνησίων κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν. ἐξετάσωμεν τοίνυν εἰ εἰσὶν ἢ τὰ ψευδῆ διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσί. ὁ γὰρ Ἀρχιάδης ἐκεῖνος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἐποιήσατο υἱὸν τὸν τοῦ διαμεμαρτυρηκότος νυνὶ πάππον· ἐκεῖνος δ' ἐγκαταλιπὼν υἱὸν γνήσιον τὸν τουτουῒ πατέρα Λεώστρατον ἐπα-
47 νῆλθεν εἰς τοὺς Ἐλευσινίους. μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς οὑτοσὶ Λεώστρατος πάλιν ἐγκαταλιπὼν υἱὸν ᾤχετο ἀπελθὼν εἰς

v. 1. ὁ om Σ. 2. ὁ om r. ἐγκαταλειφθεὶς Reiskius: καταλειφθεὶς libri. 6. δὲ om FΣΦ. 7. πεπόηκασιν Σ. 45, 2. ἀρχῆς] αὐτῆς r. 3. ἡμεῖς τὴν λῆξιν r. 4. τε om r. 5. ἠξιοῦμεν FΣΦ. 6. αν Σ. 8. οὔτε δίκαια om Φ. οὔτε ἀληθῆ] οὐθ' ὑγιῆ r. διαμαρτυρίαν αὐτὴν ἀν. Fr. 10. αὐτῆς Σ.
46, 2. τὸν Ἀρχ.] τῶν ἀρχ. r. 3. γν. καὶ κυρίως r. 4. οὗτος r. 6. δὲ καταλιπὼν FΣΦ. 7. τούτου FΣΦ. 47, 2. καταλιπὼν FΣΦ. ἀπελθὼν] ἀπιὼν r.

τὸν πατρῷον οἶκον· ὁ δ᾽ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τούτου τε-
λευταῖος ἁπάντων τῶν εἰσποιηθέντων τετελεύτηκεν ἄπαις,
ὥστε γίγνεται ἔρημος ὁ οἶκος καὶ ἐπανελήλυθεν ἡ κληρο-
48 νομία πάλιν εἰς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγγύτατα γένους ὄντας. πῶς
ἂν οὖν εἴησαν κατὰ τὴν διαμαρτυρίαν υἱεῖς ἔτι τινὲς τῷ
᾽Αρχιάδῃ, ᾧ οἱ μὲν εἰσποιηθέντες ὁμολογοῦνται ἐπανελη-
λυθέναι, ὁ δ᾽ ἐγκαταλειφθεὶς τελευταῖος ἄπαις τετελεύ-
τηκεν; οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν οἶκον ἔρημον εἶναι. ὁπότε δὲ
ἔρημός ἐστιν ὁ οἶκος, οὐκ ἂν εἴησαν υἱεῖς ἔτι ἐκείνῳ "γνή- 1095
σιοι. οὑτοσὶ τοίνυν διαμεμαρτύρηκε τοὺς οὐκ ὄντας εἶναι,
καὶ γέγραφεν ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ „ὄντων παίδων," ἕνα
49 φάσκων αὐτὸν εἶναι. ἀλλὰ μὴν γνησίων γ᾽ ὅταν λέγῃ καὶ
κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν, παρακρούεται παρὰ τοὺς νόμους.
τὸ μὲν γὰρ γνήσιόν ἐστιν, ὅταν ᾖ γόνῳ γεγονώς· καὶ ὁ
νόμος ταῦτα μαρτυρεῖ λέγων, ἣν ἂν ἐγγυήσῃ πατὴρ ἢ
ἀδελφὸς ἢ πάππος, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. τὸ
δὲ κυρίως κατὰ τῶν ποιήσεων ὁ νομοθέτης ἔλαβεν, ὑπο-
λαμβάνων δεῖν, ὅταν τις ὢν ἄπαις καὶ κύριος τῶν ἑαυ-
τοῦ ποιήσηται υἱόν, ταῦτα κύρια εἶναι. οὗτος τοίνυν γόνῳ
μὲν οὐδένα φησὶν ᾽Αρχιάδῃ γενέσθαι υἱόν, διαμεμαρτύρηται
δὲ γνησίων ὄντων, ἐναντίαν τῷ πράγματι τὴν διαμαρτυ-
50 ρίαν ποιησάμενος. ποιητὸς δ᾽ ὁμολογῶν εἶναι φαίνεται οὐκ
εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ τετελευτηκότος αὐτοῦ, ὥστε πῶς ἔτι
σοι κύρια ταῦτ᾽ ἂν εἴη κατὰ τὸν θεσμόν; ὅτι νὴ Δί᾽ ἐγ-
γέγραπται ᾽Αρχιάδῃ υἱός. ὑπό γε τουτωνὶ πρῴην βιασα-
μένων, ἤδη τῆς τοῦ κλήρου διαδικασίας ἐνεστηκυίας· οὐ
δὴ δίκαιόν ἐστιν ἐν τεκμηρίου μέρει ποιεῖσθαι τἀδίκημα.
51 καὶ γὰρ ἐκεῖνο πῶς οὐ δεινόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ

v. 3. πάλιν ἡ κληρ. r. 48, 1. ἐξ ἀρχῆς om r. 2. μαρτυρίαν FΣΦ. ἔτι υἱεῖς r. 3. εἰσποηθέντες Σ. 5. ἔρημον εἶναι] ἐρημωθῆναι FΦ. 6. ἔρημος post οἶκος ponit r. ἐστὶν om FΦ. ἐκείνῳ ἔτι r. 49, 3. γεγονός ΣΦ. 6. ποήσεων Σ. 7. ὅταν] ἂν r. τῶν — ποιήσηται] τὸν — ποιήσῃ r. 9. οὐδένα post ᾽Αρχιάδῃ ponit r. γενέσθαι] εἶναι r. 10. ἐναντία r. 50, 3. ἂν om Σ. θεσμὸν] νόμον r. 4. τούτων r. 6. δίκαιόν ἐστιν ἐν τεκμηρίου μέρει] δίκαιον ἐν τεκμηρίῳ r, δίκαιον ἔνεστι τεκμηρίῳ Σ et γρ Φ. 51, 1. πῶς] πῶι Σ. εἰ om FΦ.

ἐπὶ μὲν τȣ̃ λόγȣ αὐτίκα μάλα φήσει ποιητὸν εἶναι, ἐν δὲ τῇ διαμαρτυρίᾳ τοῦτο μὴ τολμήσει γράψαι, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν ταύτῃ διαμεμαρτυρημένα εἶναι ὡς ὑπὲρ υἱȣ̃ γόνῳ γεγονότος, τὰ δ' αὐτίκα μάλα ῥηθησόμενα ὡς εἰσποιητοῦ; εἰ δὲ τὴν ἀπολογίαν ἐναντίαν τῇ διαμαρτυρίᾳ ποιήσονται, πῶς οὐκ ἢ τὸν λόγον ἀνάγκη ἢ τὴν διαμαρτυρίαν ψευδῆ εἶναι; εἰκότως δ' οὐ προσέγραψαν τὴν ποίησιν τῇ διαμαρτυρίᾳ. ἔδει γὰρ "ἐγγράψαι αὐτοὺς „εἰσποιησαμένȣ τȣ̃ 1096
δεῖνος·" ὁ δ' οὐκ εἰσεποιήσατο, ἀλλ' ἑαυτȣ̀ς εἰσποιȣ̃ντες
52 ἀποστερȣ̃σιν ἡμᾶς τῆς κληρονομίας. τὸ μετὰ ταῦτα τοίνυν πῶς οὐκ ἄτοπον καὶ δεινόν ἐςιν ἅμα, παρακαταβεβληκέναι τοῦ κλήρου πρὸς τῷ ἄρχοντι ὡς ὄντα αὐτὸν Ἀρχιάδου Λεώςρατον τȣτονί, τὸν Ἐλευσίνιον τȣ̃ Ὀτρυνέως, διαμεμαρτυρηκέναι δ' ἕτερον, ὡς αὐτοὶ ὁρᾶτε, φάσκοντα καὶ τȣ̃τον Ἀρχιάδȣ υἱὸν εἶναι; καὶ ποτέρῳ δεῖ προσέχειν ὑμῶν
53 ὡς ἀληθῆ λέγοντι; αὐτὸ γὰρ τȣ̃το τεκμήριον οὐκ ἐλάχιςόν ἐστι τȣ̃ ψευδῆ τὴν διαμαρτυρίαν γεγενῆσθαι, τὸ περὶ τȣ̃ αὐτȣ̃ πράγματος μὴ τὸν αὐτὸν πρὸς τοὺς αὐτȣ̀ς ἀμφισβητεῖν. εἰκότως· ὅτε γάρ, οἶμαι, Λεώστρατος οὑτοσὶ παρακατέβαλλε τοῦ κλήρου πρὸς ἡμᾶς, οὔπω διαμεμαρτυρηκὼς νῦν ἐγγέγραπται ὡς δημότης εἶναι. ὥστε πάντων ἂν δεινότατα πάθοιμεν, εἰ τῇ ὕστερον τῶν πραγμάτων γεγενημένῃ διαμαρτυρίᾳ πιστεύσετε ὑμεῖς.

54 Ἀλλὰ μὴν καὶ πρεσβύτερά γε αὐτȣ̃ διαμεμαρτύρηκεν· ὁ γὰρ μήπω ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ὤν, ὅθ' ἡ λῆξις αὕτη τοῦ κλήρου ἐγένετο, πῶς ἂν εἰδείη τι τούτων; ἔπειτ' εἰ μὲν αὐτὸν διαμεμαρτυρήκει, εἶχεν ἂν λόγον αὐτῷ τὸ

φήσειν
v. 1. φάσκειν F, φάσκειν Φ. ποητὸν Σ. 2. τολμῆσαι F. 4. εἰσποητοῦ Σ, ποιητοῦ r. 6. οὐκ] οὐχὶ r, οὖν FΦ. ἢ ante τὸν om r. 7. προσεγράψαντο Σ, προσενεγράψαντο FΦ. 8. αὐτοὺς (ᾶς) ἐγγράψαι r. 52, 6. ὑμῶν F, ὑμᾶς Φ. 53, 3. πρὸς τοὺς αὐτοὺς Reiskius: περὶ τοῦ αὐτοῦ FΣΦr. 4. οἶμαι om r. οὗτος r. παρακατέβαλλε FΣΦ, παρακατέβαλε r: παρεκατέβαλλε ς. 5. οὔπω] οὕτω r. 6. δημότας FΣΦ. 7. εἰ] επι $Σ_1$ 8. πιστεύετε r. 54, 1. πρεσβύτερά γε] πρεσβύτερον Σ.

πρᾶγμα· ἀδίκως μὲν ἂν ἔγραψεν, οὐδὲν δ' ἧττον ὑπὲρ τȣ̃
κατὰ τὴν ἡλικίαν λέγοντος. νῦν δὲ γνησίους υἱοὺς γέγρα-
φε τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ εἶναι, τόν τε αὐτȣ̃ πατέρα δη-
λονότι καὶ αὐτὸν κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ποίησιν, ȣ̓κ ἐπιλογι-
σάμενος ὅτι ἐπανεληλυθότες ἦσαν. οὐκȣ̃ν ἀνάγκη πρεσβυ-
τέρας πράξεις αὐτὸν καὶ μὴ τὰς ἐφ' ἑαυτȣ̃ γεγενημένας
διαμεμαρτυρηκέναι. εἶθ' ὑμεῖς τῷ τοῦτο τετολμηκότι "πι- 1097
55 στεύσετε ὡς ἀληθῆ λέγοντι; νὴ Δί', ἀλλ' ἀκηκοὼς τȣ̃ αὐ-
τοῦ πατρὸς διαμεμαρτύρηκεν. ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν τῶν
τετελευτηκότων κωλύει διαμαρτυρεῖν ζῶντος τοῦ πατρὸς
τὰ ὑπ' ἐκείνου πραχθέντα. ἐπεὶ κἀκεῖνο. διὰ τί ποτε
Λεώστρατος οὑτοσὶ οὐχ αὑτὸν ἀλλὰ τοῦτον ἐπεγράψατο
τῇ διαμαρτυρίᾳ; τὰ γὰρ πρεσβύτερα τῶν πραγμάτων
τὸν πρεσβύτερον ἔδει διαμαρτυρεῖν. ὅτι νὴ Δί', ἂν εἴποι,
56 τȣ̃τον [γὰρ] εἰσπεποίηκα υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ. ȣ̓κȣ̃ν σὲ τὸν
εἰσποιοῦντα καὶ κατασκευάζοντα τὰ πράγματα καὶ λόγον
ἔδει διδόναι, γενόμενον ὑπεύθυνον ὧν πεποίηκας· πολλή
γ' ἀνάγκη. ἀλλὰ τȣ̃το μὲν ἔφυγες, τῇ διαμαρτυρίᾳ δὲ τȣ̃τον
οὐδὲν εἰδότ' ἐπεγράψω. ὥςε φανερὸν ὑμῖν ἐςὶν ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τὰ διαμαρτυρούμενα μὴ εἶναι ἀληθῆ, καὶ παρ'
αὐτοῖς γε τȣ́τοις ὁμολογεῖται. καὶ μὴν κἀκεῖνο δίκαιόν ἐςι,
μὴ λέγοντος αὐτίκα μάλ' ἀκȣ́ειν Λεωστράτȣ τȣτȣ̈ ὑπὲρ
ὧν γε διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐτόλμησεν.
57 Ὡς δὲ καὶ τῶν ἀγώνων ἀδικώτατοι καὶ πλείςης ὀργῆς
ἄξιοι τοῖς ἀγωνιζομένοις αἱ διαμαρτυρίαι εἰσί, μάλιστ' ἄν
τις ἐκεῖθεν καταμάθοι. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἀναγκαίως
ἔχȣσιν ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως καὶ βελήσεως
τῆς τοῦ διαμαρτυρȣ̃ντος γίγνονται. εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν
διαμφισβητȣμένων μὴ ἔστιν ἄλλον τρόπον δίκην λαβεῖν
58 ἢ διαμαρτυρήσαντα, ἴσως ἀναγκαῖον τὸ διαμαρτυρεῖν· εἰ

v. 1. ἂν ἔγραψεν] ἀνέγραψεν FΦ, ἂν ἔγραφεν Σr. 7. πιστεύετε FΦ. 55, 4. τὰ om Σ. 5. τουτονὶ r. ἐνεγράψατο Φ, ἐγγεγράψατο Σ. 7. ἂν] κἂν FΣΦ. 56, 1. τοῦτον γὰρ] ὅτι τοῦτον γρ Φ. 2. καὶ ante λόγον om r. 3. ὑπεύθυνον γενόμενον r.
α
5. φανερον F, φανερὰ Φ. 9. οὐκ] δι' ὧν FΣΦ. 57, 4. καὶ βουλήσεως om r. 5. τῆς om FΦ. ὑπὲρ τῶν om r.

δὲ καὶ ἄνευ διαμαρτυρίας πρὸς ἅπασι τοῖς συνεδρίοις ἔνεστι λόγου μὴ ἀποστερηθῆναι, πῶς οὐ προπετείας καὶ τῆς μεγίστης ἀπονοίας σημεῖον τὸ διαμαρτυρεῖν ἐστίν; οὐδὲ γὰρ ὁ νομοθέτης ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐποίησε τοῖς ἀντιδίκοις, "ἀλλ' ἂν 1098
βούλωνται διαμαρτυρεῖν ἔδωκεν, ὥσπερ διάπειραν ποιούμενος τῶν τρόπων ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν, πῶς ποτ' ἔχοιμεν
59 πρὸς τὸ προπετῶς τι πράττειν. ἔτι τοίνυν ἐπὶ τὸ τῶν διαμαρτυρούντων μέρος οὔτε δικαστήρια ἦν ἂν οὔτε ἀγῶνες ἐγίγνοντο· κωλύει γὰρ πάντα ταῦτα τὸ τῶν διαμαρτυριῶν γένος καὶ ἀποκλείει εἰσαγωγῆς ἕκαστα τῆς εἰς τὸ δικαστήριον, κατά γε τὴν τοῦ διαμαρτυροῦντος βούλησιν. διόπερ οἶμαι δεῖν κοινοὺς ἐχθροὺς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ὑπολαμβάνειν πᾶσιν εἶναι, καὶ μηδέποτε τυγχάνειν αὐτοὺς συγγνώμης ἀγωνιζομένους παρ' ὑμῖν· προελόμενος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν τὸν ἐκ τοῦ διαμαρτυρῆσαι κίνδυνον, οὐκ ἀναγκασθεὶς εἰσέρχεται.

60 Ὅτι μὲν οὖν ἡ διαμαρτυρία ψευδής ἐστι, καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων σχεδὸν ἀκριβῶς μεμαθήκατε. ὅτι δὲ καὶ οἱ νόμοι ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἀποδιδόασι, τοῦθ' ὑμᾶς διὰ βραχέων βούλομαι διδάξαι, οὐχ ὡς οὐ μεμαθηκότας καὶ ἐν τοῖς ἐν ἀρχῇ εἰρημένοις, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον πρὸς τὴν τούτων ψευδολογίαν
61 τὰ δίκαια μνημονεύητε. τὸ μὲν γὰρ σύνολον, ὄντες Ἀρχιάδῃ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος οὑτοσί, πρὸς ἀνδρῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω, καὶ τῆς ποιήσεως, ἣν ἐκεῖνος ἐποιήσατο, τῶν μὲν ἐπανεληλυθότων εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τοῦ δ' ἐγκαταλειφθέντος ἄπαιδος τετελευτηκότος, τούτων δ' οὕτως ἐχόν-
62 των ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν, οὐδεμίαν οὐσίαν Λεωστράτου ἀφελόμενοι (οὗτοι μὲν γὰρ τὰς ἑαυτῶν ἔχουσι), τῆς ὑπ'

v. 1. ἔνεστι] ἔστι r. 6. ἔχομεν r. 59, 2. μέρος] γένος r. 3. ταῦτα πάντα r. 4. ἕκαστα τῆς] ἑκάστης r. 5. γε] γε διὰ r. 6. λαμβάνειν Σ. 7. πᾶσι τοῖς πράγμασιν εἶναι FΦr. μήποτε r. 8. συγγνώμης om FΣΦ. 60, 2. γεγραμμένων — εἰρημένων] εἰρημένων — γεγραμμένων r. 6. τούτου r. 61, 1. μὲν om r. 2. οὗτος r. ἐγγυτάτω κατὰ γένος r. 3. ποιήσεως Σ. ἣν] ἧς r. 62, 2. ἑαυτοῦ r.

Ἀρχιάδου δὲ καταλειφθείσης καὶ οὔσης ἐκ τῶν νόμων ἡμετέρας. ὁ γὰρ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ κελεύει "κρατεῖν 1099
τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· οὗτοι δ' ἡμεῖς ἐσμέν. οὐκ ἦσαν τοίνυν παῖδες ἐκείνῳ. οἱ δ' ὄντες ἡμεῖς ἐσμέν.
63 ἔπειτ' οὐ δίκαιον δήπου τὸν ποιητὸν υἱὸν ποιητοὺς ἑτέρους εἰσάγειν, ἀλλ' ἐγκαταλείπειν μὲν γιγνομένους, ὅταν δὲ τοῦτ' ἐπιλείπῃ, τοῖς γένεσιν ἀποδιδόναι τὰς κληρονομίας· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. ἐπεὶ πῶς οὐκ ἐκκλείεται εἷς ἕκαστος ὑμῶν τῆς κατὰ γένος ἀγχιστείας, ὅταν τοῖς ποιητοῖς ἡ ἄδεια αὕτη δοθῇ; ὁρᾶτε γὰρ ὅτι ταῖς κολακείαις οἱ πλεῖστοι ψυχαγωγούμενοι καὶ ταῖς πρὸς τοὺς οἰκείους διαφοραῖς πολλάκις φιλονεικοῦντες ποιητοὺς υἱεῖς ποιοῦνται· εἰ δ' ἔσται τῷ εἰσποιηθέντι παρὰ τὸν νόμον εἰσποιεῖν ὃν ἂν βούληται,
64 οὐδέποτε τοῖς γένεσιν αἱ κληρονομίαι δοθήσονται. ἃ καὶ προνοηθεὶς ὁ νομοθέτης ἀπεῖπε τῷ ποιητῷ αὐτῷ ὄντι ποιητὸν υἱὸν μὴ ποιεῖσθαι, τίνα τρόπον διορίσας περὶ τούτων; ὅταν εἴπῃ υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλείποντα ἐπανιέναι, δηλοῖ δήπου φανερῶς ὅτι οὐ δεῖ ποιεῖσθαι· ἀδύνατον γάρ ἐστιν υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπεῖν, ἐὰν μὴ γόνῳ γεγονὼς ᾖ τινί. σὺ τοίνυν, ὦ Λεώστρατε, ἀξιοῖς τῷ τετελευτηκότι εἰσποιητῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ὄντι ποιητὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον εἰσαγαγεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τὰ σαυτοῦ κτήματα καὶ οὐκ εἰς τὰ κατὰ
65 νόμον τῷ προσήκοντι δοθησόμενα βαδίζων. ἡμεῖς δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ὁ τετελευτηκὼς ἐποιήσατό τινα, καίπερ οὐ διδόντος τοῦ νόμου συνεχωροῦμεν ἂν αὐτῷ, ἢ εἰ διαθήκας καταλελοίπει, καὶ ταύταις ἂν ἐνεμείναμεν, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτοι ὄντες διετελοῦμεν, οὐκ ἐναντιούμενοι τούτοις ἔχουσι τὴν οὐσίαν καὶ ἐπανιοῦσιν ἄνω, καθ' "ὃν δήποτε 1100

v. 2. ὁ μὲν γὰρ r. 3. ἐκ τῶν ἀῤῥένων] ἐξ αὐτῶν r. 63, 1. τὸν] τοῦτον Σ et γρ Φ. ποιητοὺς] πολλοὺς Σ et γρ FΦ. 2. ἐγκαταλιπεῖν r. τοῦτ' om r. 3. ἐπιλίπῃ F. 4. εἷς om r. 8. ἐστι r. 64, 1. ἃ καὶ] διὸ r. 2. εἰσποιητῷ r. ποητὸν — ποεῖσθαι Σ. 4. ἐγκαταλιπόντα FΦr. 5. δήπου] δέ που r. 7. εἰσποητωι Σ. 8. ἐπὶ τὸν κλῆρον Σ et γρ Φ, ἐπίκληρον r: εἰς τὸν κλῆρον ς. 9. ἑαυτοῦ r. κατὰ τὸν νόμον r. 65, 4. καταλέλοιπε r. ταύταις ἂν ἐνεμείναμεν] ταύταις ἐνεμένομεν r, ταύτας ἀνεμένομεν γρ Φ. καὶ τὸ] τοῖς γρ Φ. 6. ἄνωθεν r. δήποτε] δὴ r.

66 τρόπον ἐβούλοντο. ἐπεὶ δὲ νυνί ποτε ὑπὸ τέτων αὐτῶν
99 καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τὸ πρᾶγμ' ἐξελήλεγκται, καὶ οἰόμεθα
δεῖν κληρονομεῖν τῶν Ἀρχιάδε καὶ παρ' ἡμῶν εἶναι τὸν
υἱὸν τὸν εἰσποιέμενον τῶν μὴ πεποιημένων πρότερον, μὴ
παρὰ τέτων. δικαίως γὰρ ὁ νομοθέτης, οἶμαι, ὥσπερ καὶ
τὰς ἀτυχίας τῶν οἰκείων καὶ τὰς ἐκδόσεις τῶν γυναικῶν
τοῖς ἐγγύτατα γένες προσέταττε ποιεῖσθαι, ὅτω καὶ τὰς
κληρονομίας καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν μετεσίαν τοῖς αὐτοῖς
67 ἀπέδωκεν. τὸ δὲ πάντων μέγιστον καὶ γνωριμώτατον
ὑμῖν· ὁ γὰρ τε Σόλωνος νόμος ἐδὲ διαθέσθαι τὸν ποιη-
τὸν ἐᾷ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅταν ποιηθῇ. εἰκότως, οἶμαι· τῷ
γὰρ κατὰ νόμον εἰσποιηθέντι ἐπὶ τὰ ἑτέρε ἐχ ὅτως ὡς
περὶ τῶν ἰδίων κτημάτων βελευτέον ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς νό-
μοις ἀκολέθως, περὶ ἑκάστε τῶν γεγραμμένων ὡς ὁ νόμος
68 λέγει. ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, φησίν, ὅτε Σόλων εἰσῄει εἰς τὴν
ἀρχήν, ἐξεῖναι αὐτοῖς διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλωσιν. τοῖς δέ
γε ποιηθεῖσιν ἐκ ἐξὸν διαθέσθαι, ἀλλὰ ζῶντας ἐγκαταλιπόν-
τας υἱὸν γνήσιον ἐπανιέναι, ἢ τελευτήσαντος ἀποδιδόναι
τὴν κληρονομίαν τοῖς ἐξ ἀρχῆς οἰκείοις ἔσι τε ποιησαμένε.

45.

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὅτι Ἀπολλόδωρος ἔκρινε Φορμίωνα τῆς τραπέζης
ἀφορμὴν ἐγκαλῶν, ὁ δὲ τὴν δίκην παρεγράψατο, Στέφανος μετ' ἄλλων
τινῶν ἐμαρτύρησε Φορμίωνι, ὡς ἄρα ὁ μὲν Φορμίων προὐκαλεῖτο "Ἀπολ- 1101
λόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν τοῦ πατρὸς
Ἀπολλοδώρου Πασίωνος, παρασχεῖν ἀνοῖξαι τὰς διαθήκας αὐτάς, ἃς
ἔχει καὶ παρέχεται Ἀμφίας, Ἀπολλόδωρος δὲ ἀνοίγειν οὐκ ἠθέλησεν, ἔστι
δὲ ἀντίγραφα τάδε τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος. ταύτην ἐμαρτύρησαν
τὴν μαρτυρίαν οἱ περὶ Στέφανον, [καὶ] τοῦ Ἀπολλοδώρου λέγοντος κα-
τὰ τοῦ Φορμίωνος ὡς ἄρα τὰς διαθήκας πέπλακε καὶ τὸ ὅλον πρᾶγμα

66, 6. οἰκιῶν r. 7. ἐγγυτάτω r. 67, 1. ἀποδέδωκεν ΣΦr. 4. κατὰ τὸν νόμον r. εἰσποηθέντι Σ. ἐπὶ] ἐπει Σ, εἰς r. ὥσπερ τῶν FΣΦ. 68, 2. τοῖς δέ γε] τοῖς δὲ FΣΦ, ὡς τοῖς γε γρ Φ. 4. τελευτήσαντος Φ. ἀποδιδόναι] μὴ ἀποδιδόναι r.
ΥΠΟΘ. 5. Ἀπολλοδώρου Reiskius: libri φορμίωνος. 8. καὶ deleverim.

σκευώρημά ἐστιν. ἡττηθεὶς τοίνυν τὴν δίκην Ἀπολλόδωρος ὑπὲρ τῆς μαρτυρίας ὡς ψευδοῦς οὔσης τῷ Στεφάνῳ δικάζεται.

Καταψευδομαρτυρηθεὶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ παθὼν ὑπὸ Φορμίωνος ὑβριστικὰ καὶ δεινὰ δίκην παρὰ τῶν αἰτίων ἥκω ληψόμενος παρ' ὑμῖν. δέομαι δὲ πάντων ὑμῶν καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί με· μέγα γὰρ τοῖς ἠτυχηκόσιν, ὥσπερ ἐγώ, δυνηθῆναι περὶ ὧν πεπόνθασιν εἰπεῖν καὶ εὐμενῶς ἐχόντων ὑμῶν ἀκροατῶν τυχεῖν· εἶτ' ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια.

2 ἐπιδείξω δ' ὑμῖν τουτονὶ Στέφανον καὶ μεμαρτυρηκότα ψευδῆ, καὶ δι' αἰσχροκέρδειαν τοῦτο πεποιηκότα, "καὶ κα- 1102
τήγορον αὐτὸν αὐτοῦ γιγνόμενον· τοσαύτη περιφάνεια τοῦ πράγματός ἐστιν. ἐξ ἀρχῆς δ', ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι τὰ πεπραγμένα μοι πρὸς Φορμίωνα, ἐξ ὧν ἀκούσαντες τήν τ' ἐκείνου πονηρίαν καὶ τούτους, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, γνώσεσθε.

3 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντων μοι, καὶ ταῦτα Φορμίωνος ἔχοντος, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὴν μητέρα γήμαντος τὴν ἐμὴν ἀποδημοῦντος ἐμοῦ δημοσίᾳ, τριηραρχοῦντος ὑμῖν, (ὃν δὲ τρόπον, οὐκ ἴσως καλὸν υἱεῖ περὶ μητρὸς ἀκριβῶς εἰπεῖν), ἐπειδὴ καταπλεύσας ᾐσθόμην καὶ τὰ πεπραγμένα εἶδον, πολλὰ ἀγανακτήσας καὶ χαλεπῶς ἐνεγκὼν δίκην μὲν

4 οὐχ οἷός τ' ἦν ἰδίαν λαχεῖν (οὐ γὰρ ἦσαν ἐν τῷ τότε καιρῷ δίκαι, ἀλλ' ἀνεβάλλεσθε ὑμεῖς διὰ τὸν πόλεμον), γραφὴν δὲ ὕβρεως γράφομαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας αὐτόν. χρόνου δὲ γιγνομένου, καὶ τῆς μὲν γραφῆς ἐκκρουομένης δικῶν δὲ οὐκ οὐσῶν, γίγνονται παῖδες ἐκ τούτου τῇ μητρί. καὶ μετὰ ταῦτα (εἰρήσεται γὰρ ἅπασα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια, ὦ ἄνδρες δικασταί) πολλοὶ μὲν καὶ φιλάνθρωποι λόγοι παρὰ τῆς μητρὸς ἐγίγνοντο καὶ δεήσεις ὑπὲρ Φορμίωνος τουτουί,

§ 1, 1. δικασταὶ] ἀθηναῖοι Σ. 2, 1. μεμ. τὰ ψευδῆ Reiskius. 2. αἰσχροκερδίαν Σ, qui sic ubique. 6. ἐκείνου γρ FΦ, τούτου FΣΦ. 3, 5. τρόπον δὲ Σ. 4, 1. ποτε Σ.

5 πολλοὶ δὲ καὶ μέτριοι καὶ ταπεινοὶ παρ' αὐτοῦ τούτου. ἵνα δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συντέμω ταῦτα, ἐπειδὴ ποιεῖν τε οὐδὲν ᾤετο δεῖν ὧν τότε ὡμολόγησε, καὶ τὰ χρήματα ἀποστερεῖν ἐνεχείρησεν ἃ τῆς τραπέζης εἶχεν ἀφορμήν, δίκην ἠναγκάσθην αὐτῷ λαχεῖν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξουσία ἐγένετο. 1103
γνοὺς δ' οὗτος ὅτι πάντα ἐξελεγχθήσεται καὶ κάκιστος ἀνθρώπων περὶ ἡμᾶς γεγονὼς ἐπιδειχθήσεται, μηχανᾶται καὶ κατασκευάζει ταῦτα ἐφ' οἷς Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησεν. καὶ πρῶτον μὲν παρεγράψατο τὴν δίκην, ἣν ἔφευγε Φορμίων, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι· ἔπειτα μάρτυρας, ὡς ἀφῆκα αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων, παρέσχετο ψευδεῖς, καὶ μισθώσεώς τινος ἐσκευωρημένης καὶ διαθήκης
6 οὐδὲ πώποτε γενομένης. προλαβὼν δέ με ὥστε πρότερον λέγειν διὰ τὸ παραγραφὴν εἶναι καὶ μὴ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι, καὶ ταῦτ' ἀναγνοὺς καὶ τἄλλα, ὡς αὐτῷ συμφέρειν ἡγεῖτο, ψευσάμενος οὕτω διέθηκε τοὺς δικαστάς, ὥστε φωνὴν μηδ' ἡντινοῦν ἐθέλειν ἀκούειν ἡμῶν· προσόφλων δὲ τὴν ἐπωβελίαν καὶ οὐδὲ λόγου τυχεῖν ἀξιωθείς, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις πώποτε ἄλλος ἀνθρώπων, ἀπῄειν βαρέως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ
7 χαλεπῶς φέρων. λόγον δ' ἐμαυτῷ διδοὺς εὑρίσκω τοῖς δικάσασι μὲν τότε πολλὴν συγγνώμην οὖσαν (ἐγὼ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἂν οἶδ' ὅ τι ἄλλο εἶχον ψηφίσασθαι, τῶν πεπραγμένων μὲν μηδὲν εἰδώς, τὰ δὲ μαρτυρούμενα ἀκούων), τούτους δὲ ἀξίους ὄντας ὀργῆς, οἳ τῷ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν αἴτιοι τούτων ἐγένοντο. περὶ μὲν δὴ τῶν ἄλλων τῶν μεμαρτυρηκότων, ὅταν πρὸς ἐκείνους εἰσίω, τότε ἐρῶ· περὶ ὧν δ' οὑτοσὶ Στέφανος μεμαρτύρηκεν, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν
8 ὑμᾶς. λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθί μοι, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἐπιδεικνύω. λέγε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς, Ἔνδιος Ἐπι- 1104
γένους Λαμπρεύς, Σκύθης Ἁρματέως Κυδαθηναιεύς μαρτυροῦσι πα-

5, 2. δὲ om Φ. 7. ἐπιδειχθήσεται F. 10. ἔφευγεν F, ἔφυγεν Φ. 6, 6. ἀξιωθεὶς] ἀξιωθεὶς ἀλλ' ὑβρισθεὶς γρ Φ. 8, 2. ἐπιλαβε F. 3. testimonium om Σ. Ἔνδιος Ἐπιγένους Λαμπρεὺς add Φ.

ρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ Ἀχαρνεῖ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὸ γραμματεῖον ὃ ἐνεβάλετο Φορμίων εἰς τὸν ἐχῖνον, ἀνοίγειν τὰς διαθήκας τὰς Πασίωνος, ἃς παρεῖχε πρὸς τὸν διαιτητὴν Ἀμφίας ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής· Ἀπολλόδωρον δὲ οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ τὰ ἀντίγραφα τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

9 Ἠκούσατε μὲν τῆς μαρτυρίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, νομίζω δ' ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲν τῶν ἄλλων αἰσθάνεσθέ πω, τοῦτό γε αὐτὸ θαυμάζειν, τὸ τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς μαρτυρίας εἶναι πρόκλησιν, τὴν δὲ τελευτὴν διαθήκην. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οἶμαι δεῖν, ἐπειδάν, ὃ τῶν μεμαρτυρημένων ὥσπερ εἰ κεφάλαιόν ἐστιν, ἐπιδείξω ψεῦδος ὄν, τηνικαῦτ'
10 ἤδη καὶ περὶ τῶν τοιούτων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ἔστι δὴ μεμαρτυρημένον αὐτοῖς προκαλεῖσθαι Φορμίωνα ἀνοίγειν τὰς διαθήκας, ἃς παρέχειν πρὸς τὸν διαιτητὴν Τισίαν Ἀμφίαν τὸν Κηφισοφῶντος κηδεστήν· ἐμὲ δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ ἃς αὐτοὶ μεμαρτυρήκασι διαθήκας ἀντι-
11 γράφους ἐκείνων. εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται. ἐγὼ τοίνυν περὶ μὲν τοῦ προκαλεῖσθαί με ἢ μὴ ταῦτα Φορμίωνα οὐδέν πω λέγω, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ τὰς διαθήκας ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς εἶναι, ἀλλ' αὐτίχ' ὑμᾶς περὶ τούτων διδάξω· ἀλλ' ἃ μεμαρτυρήκασι, μή με θέλειν τὸ γραμματεῖον ἀνοίγειν. ὡδὶ δὴ σκοπεῖτε. τοῦ τις ἂν εἵνεκεν ἔφευγεν ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον; ἵν' ἡ "διαθήκη νὴ Δία μὴ φανερὰ γένοιτο τοῖς δι- 1105
12 κασταῖς. εἰ μὲν τοίνυν μὴ προσεμαρτύρουν τῇ προκλήσει τὴν διαθήκην οὗτοι, λόγον εἶχέ τιν' ἂν τὸ φεύγειν ἐμὲ ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον· προσμαρτυρούντων δὲ τούτων καὶ τῶν δικαστῶν ὁμοίως ἀκουσομένων τί ἦν μοι κέρδος τὸ μὴ ἐθέλειν; οὐδὲ ἓν δήπου. αὐτὸ γὰρ τοὐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν εἰ μηδὲν προὐκαλοῦντο οὗτοι, λόγῳ δ' ἐχρῶντο μόνον, καὶ παρεῖχέ τις αὐτοῖς γραμματεῖον ὡς διαθήκην, ἐμὸν ἦν τὸ προκαλεῖσθαι καὶ ἀνοίγειν ταύτην,
13 ἵν' εἰ μὲν ἄλλ' ἄττα τῶν ὑπὸ τούτων μεμαρτυρημένων

v. 4. παρεῖχε Reiskius; libri παρείχετο. ἀμφίας Φ, ἀμφίων F. 9, 2. αἰσθάνεσθαί FΦ. 12, 5. οὐδὲν δ. F. 8. ἀνοίγειν] κελεύειν ἀνοίγειν γρ Φ.

ἣν τἀκεῖ γεγραμμένα, μάρτυρας εὐθὺς τῶν περιεστηκότων
πολλοὺς ποιησάμενος τεκμηρίῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν ἄλλων,
ὡς κατασκευάζουσιν, ἐχρώμην· εἰ δὲ ταῦτ' ἐνῆν, τὸν πα-
ρασχόντ' αὐτὸν ἠξίουν μαρτυρεῖν, καὶ ἐθελήσαντος μέν γ'
ὑπεύθυνον ἐλάμβανον, εἰ δ' ἔφευγε, πάλιν αὐτὸ τοῦθ' ἱκα-
νὸν τεκμήριον ἦν μοι τοῦ πεπλάσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ δὴ
καὶ συνέβαινεν ἐκείνως μὲν ἕνα εἶναι πρὸς ὃν τὰ πρά-
γματα ἐγίγνετό μοι, ὡς δ' οὗτοι μεμαρτυρήκασι, πρὸς πολ-
λούς. ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν ταῦθ' εἵλετο; ἐγὼ μὲν οὐδένα
14 ἡγοῦμαι. οὐ τοίνυν οὐδὲ κατ' ἄλλου πιστεύειν ἐστὲ δίκαιοι.
καὶ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοις μὲν πρόσεστιν ὀργὴ
τῶν πραττομένων ἢ λῆμμά τι κέρδους ἢ παροξυσμὸς ἢ
φιλονεικία, ταῦτα μὲν ἄλλος ἂν ἄλλως πράξειε πρὸς τὸν
αὑτοῦ τρόπον· ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδὲν λογισμὸς δ' ἐφ'
ἡσυχίας τοῦ συμφέροντος, τίς οὕτως ἄφρων ὅστις ἂν τὰ
συνοίσοντα ἀφείς, ἐξ ὧν κάκιον ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, ταῦτ'
ἔπραξεν; ἃ γὰρ οὔτ' εἰκότα οὔτ' εὔλογα οὔτ' ἂν ἔπραξεν 1106
οὐδείς, ταῦθ' οὗτοι μεμαρτυρήκασι περὶ ἡμῶν.

15 Οὐ τοίνυν μόνον ἐξ ὧν ἐμὲ μὴ ἐθέλειν τὸ γραμματεῖον
ἀνοίγειν μεμαρτυρήκασι, γνοίη τις ἂν αὐτοὺς ὅτι ψεύδον-
ται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πρόκλησιν ὁμοῦ διαθήκῃ μαρτυρεῖν.
οἶμαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι, ὅσα μὴ δυνατὸν πρὸς
ὑμᾶς ἀγαγεῖν ἐστὶ τῶν πεπραγμένων, τούτων προκλήσεις
16 εὑρέθησαν. οἷον βασανίζειν οὐκ ἔστιν ἐναντίον ὑμῶν· ἀνάγκη
τούτου πρόκλησιν εἶναι. οἷον εἴ τι πέπρακται καὶ γέγονεν
ἔξω που τῆς χώρας, ἀνάγκη καὶ τούτου πρόκλησιν εἶναι
πλεῖν ἢ βαδίζειν οὗ τὸ πρᾶγμ' ἐπράχθη· καὶ τῶν ἄλλων
τῶν τοιούτων. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐφ' αὑτῶν ἔστιν
ὑμῖν ἐμφανῆ ποιῆσαι, τί ἦν ἁπλούστερον ἢ ταῦτ' ἄγειν
17 εἰς μέσον; Ἀθήνησι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ἐτελεύτησεν οὑ-
μός, ἐγίγνετο δ' ἡ δίαιτα ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ, μεμαρτυ-
ρήκασι δ' οὗτοι παρέχειν τὸ γραμματεῖον Ἀμφίαν πρὸς
τὸν διαιτητήν. οὐκοῦν εἴπερ ἀληθὲς ἦν, ἐχρῆν αὐτὸ τὸ

v. 4. καὶ om FΣΦ. 14, 1. ἄλλων ς.

γραμματεῖον εἰς τὸν ἐχῖνον ἐμβαλεῖν καὶ τὸν παρέχοντα
μαρτυρεῖν, ἵν' ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ τὰ σημεῖα ἰδεῖν
οἱ μὲν δικασταὶ τὸ πρᾶγμα ἔγνωσαν, ἐγὼ δέ, εἴ τις ἠδίκει
18 με, ἐπὶ τοῦτον ᾖα. νῦν δὲ εἷς μὲν οὐδεὶς ὅλον τὸ πρᾶγμα
ἀνεδέξατο, οὐδὲ μεμαρτύρηκεν ἁπλῶς ὡς ἄν τις τἀληθῆ
μαρτυρήσειε, μέρος δ' ἕκαστος ὡς δὴ σοφὸς καὶ διὰ τοῦτο
οὐ δώσων δίκην, ὁ μὲν γραμματεῖον ἔχειν ἐφ' ᾧ γεγράφθαι
διαθήκη Πασίωνος, ὁ δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τούτου παρέχειν
19 τοῦτο, εἰ δ' ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, οὐδὲν εἰδέναι. οἱδὶ δὲ τῇ
προκλήσει χρησάμενοι παραπετάσματι διαθήκας ἐμαρτύ- 1107
ρησαν, ὡς ἂν μάλισθ' οἱ δικασταὶ ταύτην τὴν διαθήκην
ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι, ἐγὼ δὲ ἀπεκλείσθην τοῦ λόγου
τυχεῖν ὑπὲρ ὧν ἀδικοῦμαι, οὗτοι δὲ φωραθεῖεν τὰ ψευδῆ
μεμαρτυρηκότες. καίτοι τό γ' ἐναντίον ᾤοντο τούτου. ἵνα
δ' εἰδῆτε ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν τοῦ Κηφισο-
φῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Κηφισοφῶν Κεφαλῶνος Ἀφιδναῖος μαρτυρεῖ καταλειφθῆναι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς γραμματεῖον, ἐφ' ᾧ ἐπιγεγράφθαι διαθήκη Πασίωνος.

20 Οὐκοῦν ἦν ἁπλοῦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν ταῦτα μαρ-
τυροῦντα προσμαρτυρῆσαι „εἶναι δὲ τὸ γραμματεῖον, ὃ
αὐτὸς παρέχει, τοῦτο," καὶ τὸ γραμματεῖον ἐμβαλεῖν. ἀλλὰ
τοῦτο μέν, οἶμαι, τὸ ψεῦδος ἡγεῖτο ὀργῆς ἄξιον, καὶ δίκην
ἂν ὑμᾶς παρ' αὐτοῦ λαβεῖν, γραμματεῖον δ' αὐτῷ κατα-
λειφθῆναι μαρτυρῆσαι φαῦλον καὶ οὐδέν. ἔστι δὲ τοῦτ' αὐτὸ
τὸ δηλοῦν καὶ κατηγοροῦν ὅτι πᾶν τὸ πρᾶγμα κατεσκευά-
21 κασιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπῆν ἐπὶ τῆς διαθήκης „Πασίωνος καὶ
Φορμίωνος" ἢ „πρὸς Φορμίωνα" ἢ τοιοῦτό τι, εἰκότως
ἂν αὐτὴν ἐτήρει τούτῳ· εἰ δ', ὥσπερ μεμαρτύρηκεν, ἐπῆν
„διαθήκη Πασίωνος," πῶς οὐκ ἂν ἀνῃρήμην αὐτὴν ἐγώ,
συνειδὼς μὲν ἐμαυτῷ μέλλοντι δικάζεσθαι, συνειδὼς δ'
ὑπεναντίαν οὖσαν, εἴπερ ἦν τοιαύτη, τοῖς ἐμαυτῷ συμ-

v. 5. τὸ πρᾶγμα] τὰ δίκαια γρ FΦ. 18, 1. τούτων εἷα F.
19, 1. οἱδὶ Σ: οἱ ς. 7. λαβέ μοι τὴν F. 9. testimonium
om Σ.

φέρουσι, κληρονόμος δὲ ὢν καὶ ταύτης, εἴπερ ἦν τοὐμοῦ
22 πατρός, καὶ τῶν ἄλλων πατρῴων ὁμοίως; οὐκοῦν τῷ πα-
ρέχεσθαι μὲν Φορμίωνι, γεγράφθαι δὲ Πασίωνος, εἰᾶσθαι
δ' ὑφ' ἡμῶν ἐξελέγχεται κατεσκευασμένη μὲν ἡ διαθήκη, 1108
ψευδὴς δ' ἡ τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρία. ἀλλ' ἐῶ Κηφι-
σοφῶντα· οὔτε γὰρ νῦν μοι πρὸς ἐκεῖνόν ἐστιν, οὔτ' ἐμαρ-
τύρησεν ἐκεῖνος περὶ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐνόντων οὐδέν.
23 καίτοι καὶ τοῦτο σκοπεῖτε, ὅσον ἐστὶ τεκμήριον ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τοῦ τούτους τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι. εἰ γὰρ ὁ
μὲν αὐτὸς ἔχειν τὸ γραμματεῖον μαρτυρῶν οὐκ ἐτόλμησεν
ἀντίγραφα εἶναι ἃ παρείχετο Φορμίων τῶν παρ' αὐτῷ
μαρτυρῆσαι, οὗτοι δὲ οὔτε ἐξ ἀρχῆς ὡς παρῆσαν ἔχοιεν ἂν εἰ-
πεῖν οὔτε ἀνοιχθὲν εἶδον πρὸς τῷ διαιτητῇ τὸ γραμματεῖον,
ἀλλὰ καὶ μεμαρτυρήκασιν αὐτοὶ μὴ ἐθέλειν ἐμὲ ἀνοίγειν,
ταῦτα ὡς ἀντίγραφά ἐστιν ἐκείνων μεμαρτυρηκότες τί ἄλλο
ἢ σφῶν αὐτῶν κατήγοροι γεγόνασιν ὅτι ψεύδονται;
24 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς γέγραπταί τις ἂν
ἐξετάσας τὴν μαρτυρίαν γνοίη παντελῶς τοῦτο μεμηχανη-
μένους αὐτούς, ὅπως δικαίως καὶ ἀδίκως δόξει ταῦτα ὁ πατὴρ
οὑμὸς διαθέσθαι. Λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, καὶ λέγ'
ἐπισχὼν οὗ ἂν σε κελεύω, ἵν' ἐξ αὐτῆς δεικνύω.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

25 Ἐπίσχες. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι τῶν διαθηκῶν γέγραπται τῶν
Πασίωνος. καίτοι χρῆν τοὺς βουλομένους τἀληθῆ μαρτυρεῖν,
εἰ τὰ μάλιστ' ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο, ἐκείνως
μαρτυρεῖν. Λέγε τὴν μαρτυρίαν ἀπ' ἀρχῆς πάλιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ. 1109
Μαρτυροῦμεν· παρῆμεν γὰρ δή. Λέγε.
ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον.

22, 2. ἐπιγεγράφθαι Reiskius. 23, 8. τί ἄλλο γρ Φ, τί ἄλλον Σ: τίνων ἄλλων ς. 24, 1. τις ἀνεξετάσας F. 3. δόξῃ F. 5. ἂν om γρ Φ. 7. εἰ μή] ἢ μὴν FΦ et supra versum Σ.

25, 1. Ἐπίσχες — Πασίωνος om Σ. 2. προσμαρτυρεῖν Σ, 3. ἐκεῖνος F, 6. παρεῖναι] γὰρ εἶναι Σ.

Καὶ τοῦτο, εἴπερ προὐκαλεῖτο, ὀρθῶς ἂν ἐμαρτύρουν.

εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

26 *Ἔχε αὐτοῦ. Οὐδ' ἂν εἷς ἔτι δήπου τοῦτ' ἐμαρτύρησεν, εἰ μή τις καὶ παρῆν διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ· ἀλλ' εὐθὺς ἂν εἶπε „τί δ' ἡμεῖς ἴσμεν εἴ τινές εἰσι διαθῆκαι Πασίωνος;" καὶ γράφειν ἂν αὐτὸν ἠξίωσεν ὥσπερ ἐν ἀρχῇ τῆς προκλήσεως, „εἰ μή φημ' ἐγὼ ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν ὧν φησὶ Φορμίων Πασίωνα καταλιπεῖν," οὐ „τῶν Πασίωνος." τοῦτο μὲν γὰρ ἦν εἶναι διαθήκας μαρτυρεῖν, ὅπερ ἦν τούτοις βούλημα, ἐκεῖνο δὲ φάσκειν Φορμίωνα· πλεῖστον δὲ δήπου κεχώρισται τό τ' εἶναι καὶ τὸ τοῦτον φάσκειν.*

27 *Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὑπὲρ ἡλίκων καὶ ὅσων ἦν τὸ κατασκεύασμα τὸ τῆς διαθήκης, μικρὰ ἀκούσατέ μου. ἦν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην ὧν διεφθάρκει ἣν ἐμοὶ μὲν οὐ καλὸν λέγειν, ὑμεῖς δ' ἴστε, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω, ἔπειθ' ὑπὲρ τοῦ κατασχεῖν ὅσα ἦν τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ χρήματα παρὰ τῇ μητρί, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ τοῦ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡμετέρων ἁπάντων κυρίῳ γενέσθαι. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τῆς διαθήκης αὐτῆς ἀκούσαντες γνώσεσθε· φανήσεται γὰρ οὐ πατρὸς ὑπὲρ υἱέων γράφοντος ἐοικυῖα διαθήκῃ, ἀλλὰ δούλου λελυμασμένου τὰ*
28 *τῶν δεσποτῶν, ὅπως μὴ δώσει δίκην "σκοποῦντος. Λέγε* 1110
δ' αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτήν, ἣν οὗτοι πρὸ τῆς κλήσεως μεμαρτυρήκασιν· ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε ἃ λέγω.

ΔΙΑΘΗΚΗ. Τάδε διέθετο Πασίων Ἀχαρνεύς. δίδωμι τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα Ἀρχίππην Φορμίωνι, καὶ προῖκα ἐπιδίδωμι Ἀρχίππῃ τάλαντον μὲν τὸ ἐκ Πεπαρήθου, τάλαντον δὲ τὸ αὐτόθεν, συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας καὶ τὰ χρυσία καὶ τἆλλ' ὅσα ἐστὶν αὐτῇ ἔνδον. ἅπαντα ταῦτα Ἀρχίππῃ δίδωμι.

Ἠκούσατε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πλῆθος τῆς προικός, τάλαντον ἐκ Πεπαρήθου, τάλαντον αὐτόθεν, συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας καὶ χρυσία, καὶ τἆλλα, φησίν,

v. 2. εἰ μή] ἢ μὴν F. 26, 3. εἴ τινες] ἢ τίνες γρ Φ. 6. ὧν] οὕτως ὥς γρ Φ. Πασίωνα om Σ. 27, 2. τὸ om FΦ. ἦν] ἦν μέν ς. 9. ὑπὲρ Reiskius: libri ὥσπερ. 28, 2. τῆς προκλήσεως Σ. 4. testamentum om Σ. 7. τὰ om Φ.

ὅσα ἐστὶν αὐτῇ, δίδωμι, τούτῳ τῷ γραμματεῖ καὶ τοῦ ζητῆ-
σαί τι τῶν καταλειφθέντων ἀποκλείων ἡμᾶς.
29 Φέρε δὴ δείξω τὴν μίσθωσιν ὑμῖν, καθ' ἣν ἐμεμίσθωτο
τὴν τράπεζαν παρὰ τοῦ πατρὸς οὗτος· καὶ γὰρ ἐκ ταύτης
καίπερ ἐσκευωρημένης ὄψεσθε ὅτι πλάσμα ὅλον ἐστὶν ἡ
διαθήκη. δείξω δ' ἣν οὗτος παρέσχετο μίσθωσιν, οὐκ ἄλλην
τινά, ἐν ᾗ προσγέγραπται ἕνδεκα τάλαντα ὁ πατὴρ ὀφείλων
εἰς τὰς παρακαταθήκας τούτῳ. ἔστι δ', οἶμαι, ταῦτα τοιαῦτα.
30 τῶν μὲν οἴκοι χρημάτων ὡς ἐπὶ τῇ μητρὶ δοθέντων διὰ τῆς
διαθήκης αὐτὸν ἐποίησε κύριον, ὥσπερ ἀκηκόατε ἄρτι, τῶν
δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης ὄντων, ἃ πάντες ᾔδεσαν καὶ λαθεῖν
οὐκ ἦν, διὰ τοῦ προσοφείλοντα ἀποφῆναι τὸν πατέρα ἡμῶν,
ἵν' ὅσα ἐξελέγχοιτο ἔχων κεκομίσθαι φαίη. ὑμεῖς δ' ἴσως
αὐτὸν ὑπειλήφατε, ὅτι σολοικίζει τῇ φωνῇ, βάρβαρον καὶ
εὐκαταφρόνητον εἶναι. ἔστι δὲ βάρβαρος οὗτος τῷ μισεῖν 1111
οὓς αὐτῷ προσῆκε τιμᾶν· τῷ δὲ κακουργῆσαι καὶ διορύξαι
31 πράγματα οὐδενὸς λείπεται. Λαβὲ δὴ τὴν μίσθωσιν, καὶ
λέγε, ἣν τὸν αὐτὸν τρόπον διὰ προκλήσεως ἐνεβάλοντο.

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ. Κατὰ τάδε ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν Φορμίωνι· μίσθωσιν φέρειν Φορμίωνα τῆς τραπέζης τοῖς παισὶ τοῖς Πασίωνος δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, χωρὶς τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως· μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεῦσαι χωρὶς Φορμίωνι, ἐὰν μὴ πείσῃ τοὺς παῖδας τοὺς Πασίωνος. ὀφείλει δὲ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἕνδεκα τάλαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας.

32 Ἃς μὲν τοίνυν παρέσχετο συνθήκας ὡς κατὰ ταύτας
μισθωσάμενος τὴν τράπεζαν, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί. ἀκούετε δ' ἐν ταύταις ἀναγιγνωσκομέναις μίσθωσιν
μὲν φέρειν τοῦτον, ἄνευ τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως, δύο
τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, μὴ
ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεύειν αὐτῷ, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. προσ-
γέγραπται δὲ τελευταῖον „ὀφείλει δὲ Πασίων ἕνδεκα τά-
33 λαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας." ἔστιν οὖν ὅστις ἂν τοῦ

v. 1. ἐστὶν] ἐστιν ἔνδον ς. 30, 1. διὰ] δι' ἃ Φ. 8. προσήκει Φ. διορῦξαι Σ. 31, 1. δὴ] δή μοι F. 3—9. om Σ. 5. τεττεράκοντα Φ.

ξύλου καὶ τοῦ χωρίου καὶ τοῦ γραμματείου τοσαύτην ὑπέ-
μεινε φέρειν μίσθωσιν; ἔστι δ' ὅστις ἄν, δι' ὃν ὠφειλήκει
τοσαῦτα χρήματα ἡ τράπεζα, τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐπέτρεψεν;
εἰ γὰρ ἐνεδέησε τοσούτων χρημάτων, τούτου διοικοῦντος ἐνε-
δέησεν. ἴστε γὰρ πάντες, καὶ ὅτ' ἦν ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ τρα-
πεζιτεύειν, τοῦτον καθήμενον καὶ διοικοῦντα ἐπὶ τῇ τρα-
πέζῃ, ὥστε ἐν τῷ μύλωνι προσῆκεν αὐτὸν εἶναι μᾶλλον
ἢ τῶν λοιπῶν κύριον γενέσθαι. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα καὶ τἆλλ' 1112
ὅσ' ἂν περὶ τῶν ἕνδεκα ταλάντων ἔχοιμι εἰπεῖν, ὡς οὐκ
34 ὤφειλεν ὁ πατὴρ ἀλλ' οὗτος ὑφῄρηται. ἀλλ' οὗ ἀνέγνων
εἵνεκα, τοῦ τὴν διαθήκην ψευδῆ δεῖξαι, τοῦθ' ὑμᾶς ἀνα-
μνήσω. γέγραπται γὰρ αὐτόθι μὴ ἐξεῖναι τραπεζιτεύειν
Φορμίωνι, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. τοῦτο τοίνυν τὸ γράμμα
παντελῶς δηλοῖ ψευδῆ τὴν διαθήκην οὖσαν. τίς γὰρ ἀν-
θρώπων, ἃ μὲν ἤμελλε τραπεζιτεύων οὗτος ἐργάζεσθαι,
ταῦθ' ὅπως ἡμῖν τοῖς αὑτοῦ παισὶν ἀλλὰ μὴ τούτῳ γενή-
σεται προὐνοήθη, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐξεῖναι τούτῳ τραπεζι-
τεύειν ἔγραψεν, ἵνα μὴ ἀφίστηται ἀφ' ἡμῶν· ἃ δ' αὐτὸς
εἰργασμένος ἔνδον κατέλειπε, ταῦθ' ὅπως οὗτος λήψεται
35 παρεσκεύασεν; καὶ τῆς μὲν ἐργασίας ἐφθόνησεν, ἧς οὐδὲν
αἰσχρὸν ἦν μεταδοῦναι, τὴν δὲ γυναῖκα ἔδωκεν, οὗ μεῖζον
οὐδὲν ἂν κατέλιπεν ὄνειδος; τυχών γε τῆς παρ' ὑμῶν δω-
ρεᾶς, εἶτα ὥσπερ ἂν δοῦλος δεσπότῃ διδούς, ἀλλ' οὐ τοὐ-
ναντίον, εἴπερ ἐδίδου, δεσπότης οἰκέτῃ, προστιθεὶς προῖκα
36 ὅσην οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι τούτῳ μὲν
αὐτὸ τοῦτο ἀγαπητὸν ἦν, τὸ τῆς δεσποίνης ἀξιωθῆναι· τῷ
πατρὶ δὲ οὐδὲ λαμβάνοντι τοσαῦτα χρήματα, ὅσα φασὶ δι-
δόντα οὗτοι, εὔλογον ἦν πρᾶξαι ταῦτα. ἀλλ' ὅμως ἃ τοῖς
εἰκόσι, τοῖς χρόνοις, τοῖς πεπραγμένοις ἐξελέγχεται ψευ-
δῆ, ταῦτα μαρτυρεῖν οὐκ ὤκνησεν οὑτοσὶ Στέφανος.

οῦ ου
v. 1. τῶν γραμματείων F, τῶν γραμματείων Σ. 2. φέρειν om ς. ὠφλήκει Φ. 34, 3. ἐξεῖναι δὲ τρ. Σ. 5. παντελῶς vulgo post ψευδῆ ponunt. 6. ἐργάζεσθαι om Σ. 9. ἔγραψεν] ἔδειξεν Φ. 10. κατέλιπε FΦ. 35, 3. κατέλειπεν Σ. 36, 2. τὸ om F. 3. λαμβανοντα Σ. 4. ουτοι] οὗτοι Σ.

37 Εἶτα λέγει περιιὼν ὡς ἐμαρτύρησε μὲν Νικοκλῆς ἐπι-
τροπεῦσαι κατὰ τὴν διαθήκην, ἐμαρτύρησε δὲ Πασικλῆς
ἐπιτροπευθῆναι κατὰ τὴν διαθήκην. ἐγὼ δὲ αὐτὰ ταῦτ'
οἶμαι τεκμήρια εἶναι τοῦ μήτ' ἐκείνους τἀληθῆ μήτε τουσδὲ 1113
μεμαρτυρηκέναι. ὁ γὰρ ἐπιτροπεῦσαι κατὰ διαθήκας μαρ-
τυρῶν δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας ἂν εἰδείη, καὶ ὁ ἐπιτροπευ-
θῆναι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας
38 ἂν εἰδείη. τί οὖν μαθόντες ἐμαρτυρεῖτε ὑμεῖς ἐν προκλή-
σει διαθήκας, ἀλλ' οὐκ ἐκείνους εἰᾶτε; εἰ γὰρ αὖ μὴ φή-
σουσιν εἰδέναι τὰ γεγραμμένα ἐν αὐταῖς, πῶς ὑμᾶς οἷόν τ'
εἰδέναι τοὺς μηδαμῇ μηδαμῶς τοῦ πράγματος ἐγγύς; τί ποτ'
οὖν οἱ μὲν ἐκεῖνα οἱ δὲ ταῦτα ἐμαρτύρησαν; ὅπερ εἴρη-
κα καὶ πρότερον, διείλοντο τἀδικήματα, καὶ ἐπιτροπεῦσαι
μὲν κατὰ διαθήκην οὐδὲν δεινὸν ἡγεῖτο μαρτυρεῖν ὁ μαρτυ-
39 ρῶν, οὐδ' ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκην, ἀφαιρῶν ἑκάτερος
τὸ μαρτυρεῖν τὰ ἐν ταῖς διαθήκαις ὑπὸ τούτου γεγραμμένα,
οὐδὲ καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὑτῷ ἐπιγεγραμμένον γραμ-
ματεῖον διαθήκην, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα· διαθήκας δὲ μαρτυρεῖν
ἐν αἷς χρημάτων τοσούτων κλοπή, γυναικὸς διαφθορά, γάμοι
δεσποίνης, πράγματα αἰσχύνην καὶ ὕβριν τοσαύτην ἔχον-
τα, οὐδεὶς ἤθελε πλὴν οὗτοι, πρόκλησιν κατασκευάσαντες,
παρ' ὧν δίκαιον τῆς ὅλης τέχνης καὶ κακουργίας δίκην λαβεῖν.
40 Ἵνα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον ἐξ ὧν ἐγὼ
κατηγορῶ καὶ ἐλέγχω δῆλος ὑμῖν γένηται τὰ ψευδῆ με-
μαρτυρηκὼς οὑτοσὶ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν πεποίηκεν
ὁ παρασχόμενος αὐτόν, τὰ πεπραγμένα ἐκείνῳ βούλομαι
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ὅπερ δ' εἶπον ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω
κατηγόρους γιγνομένους αὐτοὺς ἑαυτῶν. τὴν γὰρ δίκην, ἐν
ᾗ ταῦτα ἐμαρτυρήθη, παρεγράψατο Φορμίων πρὸς ἐμὲ
μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι ὡς ἀφέντος ἐμοῦ τῶν ἐγκλημάτων 1114
41 αὐτόν. τοῦτο τοίνυν ἐγὼ μὲν οἶδα ψεῦδος ὄν, καὶ ἐλέγξω,
ὅταν εἰσίω πρὸς τοὺς ταῦτα μεμαρτυρηκότας· τούτῳ δὲ

37, 6. καὶ ὁ — εἰδείη om Σ. 39, 1. ἑκάτερος τὸ Reiskius: ἑκατέροις τῷ F, ἑκάτερος τῷ ΣΦ. 40. 5. ἀρχόμενος om Φ. 41, 2. ὅταν] δὲ ὅταν Σ.

οὐχ οἷόντε τοῦτ' εἰπεῖν. εἰ τοίνυν ἀληθῆ πιστεύσαιτ' εἶναι
τὴν ἄφεσιν, οὕτω καὶ μάλιστ' ἂν οὗτος φανείη ψευδῆ με-
μαρτυρηκὼς καὶ κατεσκευασμένης διαθήκης μάρτυς γεγο-
νώς. τίς γὰρ οὕτως ἄφρων ὥστε ἄφεσιν μὲν ἐναντίον μαρ-
τύρων ποιήσασθαι τοῦ βεβαίαν αὐτῷ τὴν ἀπαλλαγὴν εἶναι,
τὰς δὲ συνθήκας καὶ τὰς διαθήκας καὶ τἄλλα, ὑπὲρ ὧν ἐποι-
42 εῖτο τὴν ἄφεσιν, σεσημασμένα ἐᾶσαι καθ' αὑτοῦ κεῖσθαι; οὐ-
κοῦν ἐναντία μὲν ἡ παραγραφὴ πᾶσι τοῖς μεμαρτυρημένοις,
ἐναντία δέ, ἣν ἀνέγνων ὑμῖν ἄρτι μίσθωσιν, τῇδε τῇ δια-
θήκῃ· οὐδὲν δὲ τῶν πεπραγμένων οὔτ' εὔλογον οὔθ' ἁπλοῦν
οὔθ' ὁμολογούμενον αὐτὸ ἑαυτῷ φαίνεται, ἐκ δὲ τοῦ τούτου
τρόπου πάντα πεπλασμένα καὶ κατεσκευασμένα ἐλέγχεται.
43 Ὡς μὲν τοίνυν ἐστὶν ἀληθῆ τὰ μεμαρτυρημένα, οὔτ'
αὐτὸν τοῦτον οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου δεῖξαι δυνήσεσθαι
νομίζω. ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτόν τι παρεσκευάσθαι λέγειν,
ὡς προκλήσεώς ἐστιν ὑπεύθυνος, οὐχὶ μαρτυρίας, καὶ δυοῖν
αὑτῷ προσήκει δοῦναι λόγον, οὐ πάντων τῶν γεγραμμένων,
εἴτε προὐκαλεῖτό με ταῦτα Φορμίων ἢ μή, καὶ εἰ μὴ ἐδε-
χόμην ἐγώ· ταῦτα μὲν γὰρ ἁπλῶς αὐτὸς μεμαρτυρηκέναι
φήσει, τὰ δ' ἄλλα ἐκεῖνον προκαλεῖσθαι, εἰ δ' ἔστιν ἢ μὴ
44 ταῦτα, οὐδὲν προσήκειν αὑτῷ σκοπεῖν. πρὸς δὴ τὸν λόγον
τοῦτον καὶ τὴν ἀναίδειαν βέλτιόν ἐστι μικρὰ προειπεῖν ὑμῖν,
ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. πρῶτον μέν, ὅταν ἐγχειρῇ 1115
λέγειν τοῦτο, ὡς ἄρα οὐ πάντων ὑπεύθυνός ἐστιν, ἐνθυ-
μεῖσθε ὅτι διὰ ταῦτα ὁ νόμος μαρτυρεῖν ἐν γραμματείῳ
κελεύει, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ μήτε προσθεῖναι τοῖς γε-
γραμμένοις μηδέν. τότ' οὖν αὐτὸν ἔδει ταῦτ' ἀπαλείφειν
κελεύειν ἃ νῦν οὔ φησι μεμαρτυρηκέναι, οὐ νῦν ἐνόντων
45 ἀναισχυντεῖν. ἔπειτα καὶ τόδε σκοπεῖτε, εἰ ἐάσαιτ' ἂν ἐναν-
τίον ὑμῶν ἐμὲ προσγράψαι τι λαβόντα τὸ γραμματεῖον.
οὐ δήπου. οὔκουν οὐδὲ τοῦτον ἀφαιρεῖν τῶν γεγραμμένων

v. 1. πιστεύσαιτ' Σ, πιστεύσετ' FΦ. 42, 3. μίσθωσις ΣΦ. 5. αὐτὸ] αὑτῶι FΦ. τοῦ τούτου Reiskius: libri τούτου τοῦ. 43, 7. αὐτὸ ΣΦ. 44, 1. αὑτῶι προσήκει FΦ. 2. βέλτιόν Σ: βέλτιστόν ς. προσειπειν F.

ἐὰν προσήκει· τίς γὰρ ἁλώσεται πώποτε ψευδομαρτυριῶν, εἰ μαρτυρήσει τε ἃ βούλεται, καὶ λόγον ὧν βούλεται δώσει; ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτα οὔθ' ὁ νόμος διεῖλεν οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν προσήκει· ἀλλ' ἐκεῖνο ἁπλοῦν καὶ δίκαιον. τί γέγραπται; τί μεμαρτύρηκας; ταῦθ' ὡς ἀληθῆ, δείκνυε· καὶ γὰρ ἀντιγέγραψαι ταῦτα „ἀληθῆ μεμαρτύρηκα μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα," οὐ τὸ καὶ τὸ τῶν ἐν τῷ
46 γραμματείῳ. Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λαβὲ τὴν ἀντιγραφὴν αὐτήν μοι. λέγε

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ.

Ἀπολλόδωρος Πασίωνος Ἀχαρνεὺς Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν, τίμημα τάλαντον. τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεὺς τἀληθῆ ἐμαρτύρησα μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

Ταῦτα οὗτος αὐτὸς ἀντεγράψατο, ἃ χρὴ μνημονεύειν 1116
ὑμᾶς, καὶ μὴ τοὺς ἐπ' ἐξαπάτῃ νῦν λόγους ὑπὸ τούτου ῥηθησομένους πιστοτέρους ποιεῖσθαι τῶν νόμων καὶ τῶν ὑπὸ τούτου γραφέντων εἰς τὴν ἀντιγραφήν.

47 Πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοὺς καὶ περὶ ὧν ἔλαχον τὴν ἐξ ἀρχῆς δίκην ἐρεῖν καὶ κατηγορήσειν, ὡς συκοφάντημα ἦν. ἐγὼ δ', ὃν μὲν τρόπον ἐσκευωρήσατο τὴν μίσθωσιν, ὅπως τὴν ἀφορμὴν τῆς τραπέζης κατάσχοι, εἶπον καὶ διεξῆλθον ὑμῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἂν οἷός τ' εἴην λέγειν ἅμα καὶ τούτους ἐλέγχειν περὶ τῆς μαρτυρίας· οὐ γὰρ ἱκανόν
48 μοι τὸ ὕδωρ ἐστίν. ὅτι δ' οὐδ' ὑμεῖς ἐθέλοιτ' ἂν εἰκότως ἀκούειν περὶ τούτων αὐτῶν, ἐκεῖθεν εἴσεσθε, ἂν λογίσησθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι οὔτε νῦν ἐστὶ χαλεπὸν περὶ ὧν μὴ κατηγόρηται λέγειν, οὔτε ψευδεῖς ἀναγνόντα μαρτυρίας ἀποφεύγειν. ἀλλ' οὐδέτερόν γε δίκαιον τούτων οὐδ' ἂν εἷς φήσειεν

v. 6. ἀληθῆ] ὡς ἀληθῆ γρ Φ. 46, 4. Ἀπολλ. — γεγραμμένα om Σ. 5. Στεφάνῳ Μενεκλέους Reiskius: libri στέφανος μενεκλεύς. iidem om a Reiskio addita Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς. 10. αὐτὸς om Σ. 11. τοὺς ἐπ' om pr Σ, ἐπ' om FΦ. 47, 2, συκοφαντήματα ΣΦ. 4. κατασχῇ s. 5. εἴην] ἦν F.

εἶναι, ἀλλ' ὃ ἐγὼ προκαλοῦμαι νῦν. σκοπεῖτε δὲ ἀκέσαν-
49τες. ἐγὼ γὰρ ἀξιῶ, οὓς μὲν ἀφείλοντό με ἐλέγχους περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὓς προσῆκον ἦν ῥηθῆναι, μὴ ζητεῖν αὐτοὺς νῦν, αἷς δὲ ἀφείλοντο μαρτυρίαις, ὡς εἰσὶν ἀληθεῖς δεικνύναι. εἰ δ' ὅταν μὲν τὴν δίκην εἰσίω, τὰς μαρτυρίας με ἐλέγχειν ἀξιώσεσιν, ὅταν δὲ ταύταις ἐπεξίω, περὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἐγκλημάτων λέγειν με κελεύσουσιν, οὔτε δίκαια
50οὔτε ὑμῖν συμφέροντα ἐροῦσιν. δικάσειν γὰρ ὀμωμόκατε ὑμεῖς ἐ περὶ ὧν ἂν ὁ φεύγων ἀξιοῖ, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ. ταύτην δ' ἀνάγκη τῇ τἒ διώκοντος λήξει δηλοῦσθαι, ἣν ἐγὼ τέτῳ ψευδομαρτυριῶν εἴληχα. μὴ δὴ τοῦτ' ἀφεὶς περὶ ὧν οὐκ ἀγωνίζεται λεγέτω· μηδ' ὑμεῖς 1117
ἐᾶτε, ἐὰν ἄρα οὗτος ἀναισχυντῇ.

51 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν ἐδὲν ἐδαμῇ δίκαιον ἔχοντα λέγειν ἥξειν καὶ ἐπὶ τοῦτο, ὡς ἄτοπον ποιῶ, παραγραφὴν ἡττημένος, τὲς διαθήκην μαρτυρήσαντας διώκων, καὶ τὲς δικαστὰς τοὺς τότε φήσειν διὰ τοὺς ἀφεῖναι μεμαρτυρηκότας ἀποψηφίσασθαι μᾶλλον ἢ διὰ τὲς διαθήκην μαρτυρήσαντας. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω πάντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι ἐχ ἧττον τὰ πεπραγμένα εἰώθατε σκοπεῖν ἢ τὰς ὑπὲρ τέτων παραγραφάς· περὶ δὴ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τὰ ψευδῆ καταμαρτυρήσαντες οὗτοί μου
52ἀσθενεῖς τὲς περὶ τῆς παραγραφῆς ἐποίησαν λόγες. χωρὶς δὲ τέτων ἄτοπον, πάντων τὰ ψευδῆ μαρτυρησάντων, τίς μάλιστα ἔβλαψεν ἀποφαίνειν, ἀλλ' ἐχ ὡς αὐτὸς ἕκαστος ἀληθῆ μεμαρτύρηκε δεικνύναι. οὐ γάρ, ἂν ἕτερον δείξῃ δεινότερα εἰργασμένον, ἀποφεύγειν αὐτῷ προσήκει, ἀλλ' ἂν αὐτὸς ὡς ἀληθῆ μεμαρτύρηκεν ἀποφήνῃ.

53 Ἐφ' ᾧ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μάλιστ' ἀπολωλέναι δίκαιός ἐστιν οὑτοσὶ Στέφανος, τοῦτ' ἀκέσατέ μου. δεινὸν μὲν γάρ ἐστιν εἰ καὶ καθ' ὅτου τις οὖν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖ, πολλῷ δὲ δεινότερον καὶ πλείονος ὀργῆς ἄξιον

51, 4. φήσειν Reiskius: libri φήσει. 52, 1. παραγραφῆς] γραφῆς F. 4. τἀληθῆ ς. 6. ἀληθῶς F. 53, 3. οὖν τὰ om ς.

εἰ κατὰ τῶν συγγενῶν· οὐ γὰρ τοὺς γεγραμμένους νόμους
ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰ-
κεῖα ἀναιρεῖ. τοῦτο τοίνυν ἐπιδειχθήσεται πεποιηκὼς οὑ-
54 τοσί. ἔστι γὰρ ἡ τούτου μήτηρ καὶ ὁ τῆς ἐμῆς γυναικὸς
πατὴρ ἀδελφοί, ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα τὴν ἐμὴν ἀνεψιὰν
εἶναι τούτῳ, τοὺς δὲ παῖδας ″τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς ἐμοὺς 1118
ἀνεψιαδοῦς. ἆρ' οὖν δοκεῖ ποτ' ἂν ὑμῖν οὗτος, εἴ τι δι' ἔν-
δειαν εἶδε ποιούσας ὧν οὐ χρὴ τὰς αὑτοῦ συγγενεῖς, ὅπερ
ἤδη πολλοὶ πεποιήκασι, παρ' αὑτοῦ προῖκα ἐπιδοὺς ἐκδοῦ-
ναι, ὃς ὑπὲρ τοῦ μηδ' ἃ προσήκει κομίσασθαι ταύτας τὰ
ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησε, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο
τὸν Φορμίωνος πλοῦτον ἢ τὰ τῆς συγγενείας ἀναγκαῖα;
55 Ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν μαρτυ-
ρίαν τὴν Δεινίου καὶ ἀναγίγνωσκε, καὶ κάλει Δεινίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Δεινίας Θεομνήστου Ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ τὴν θυγατέρα αὑτοῦ ἐκδοῦναι Ἀπολλοδώρῳ κατὰ τοὺς νόμους γυναῖκα ἔχειν, καὶ μηδεπώποτε παραγενέσθαι μηδὲ αἰσθέσθαι ὅτι Ἀπολλόδωρος ἀφῆκε τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Φορμίωνα.

56 Ὅμοιός γε ὁ Δεινίας ὦ ἄνδρες δικασταὶ τούτῳ, ὃς ὑπὲρ
τῆς θυγατρὸς καὶ τῶν θυγατριδῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ κηδεστοῦ
διὰ τὴν συγγένειαν οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλει κατὰ
τούτου. ἀλλ' οὐχ οὑτοσὶ Στέφανος, οὐκ ὤκνησε καθ' ἡμῶν
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐδ', εἰ μηδένα τῶν ἄλλων, τὴν αὑ-
τοῦ μητέρα ᾐσχύνθη τοῖς ἀπ' ἐκείνης οἰκείοις τῆς ἐσχάτης
ἐνδείας αἴτιος γενόμενος.

57 Ὃ τοίνυν ἔπαθον δεινότατον καὶ ἐφ' ᾧ μάλιστα ἐξε-
πλάγην ὅτ' ἠγωνιζόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦθ' ὑμῖν εἰ-
πεῖν βούλομαι· τήν τε γὰρ τούτου πονηρίαν ἔτι μᾶλλον
ὑμεῖς ὄψεσθε, καὶ ἐγὼ τῶν γεγενημένων ἀποδυράμενος τὰ
πλεῖστα πρὸς ὑμᾶς ὥσπερ ῥᾴων ἔσομαι. τὴν γὰρ μαρτυ-
ρίαν ἣν ᾤμην εἶναι καὶ δι' ″ἧς ἦν ὁ πλεῖστος ἔλεγχός μοι, 1119
58 ταύτην οὐχ εὗρον ἐνοῦσαν ἐν τῷ ἐχίνῳ. τότε μὲν δὴ τῷ κακῷ

ου

v. 3. οὗτος Σ. 54, 3. ἐκεινης Σ, ἐκείνης Φ. 55, 1. μοι om Σ. idem quod infertur testimonium om. 3. Θεομνήστου Φ, Θεομνήστου F: Θεοδμήτου ς. cf. or. 69, 17. 56, 4. οὑτωσὶ F. 57, 5. ὡσπερεὶ ῥᾷον ΣΦ.

πληγεὶς ὐδὲν ἄλλο εἶχόν ποιῆσαι πλὴν ὑπολαμβάνειν τὴν ἀρχὴν ἠδικηκέναι με καὶ τὸν ἐχῖνον κεκινηκέναι· νῦν δὲ ἀφ' ὧν ὕςερον πέπυσμαι, πρὸς αὐτῷ τῷ διαιτητῇ Στέφανον τετονὶ αὐτὴν ὑφῃρημένον εὑρίσκω, πρὸς μαρτυρίαν τινά, ἵν' ἐξορκώσαιμι, ἀναςάντος ἐμῦ. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν ὑμῖν μαρτυρήσυσι τῶν τέτοις παρόντων οἱ
59 ἰδόντες· οὐ γὰρ ἐξομνύναι ἐθελήσειν αὐτοὺς οἴομαι. ἐὰν δ' ἄρα τοῦτο ποιήσωσιν ὑπ' ἀναιδείας, πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ἐξ ἧς τούτους τ' ἐπιορκοῦντας ἐπ' αὐτοφώρῳ λήψεσθε, καὶ τῦτον ὁμοίως ὑφῃρημένον τὴν μαρτυρίαν εἴσεσθε. καίτοι ὅστις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης ὑπέμεινεν ὀνομασθῆναι, τί ἂν ἡγεῖσθε
60 ποιῆσαι τοῦτον ὑπὲρ αὑτοῦ; Λέγε τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὴν πρόκλησιν ταύτην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσι φίλοι εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι Φορμίωνι, καὶ παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ ὅτε ἦν ἀπόφανσις τῆς διαίτης Ἀπολλοδώρῳ πρὸς Φορμίωνα, καὶ εἰδέναι τὴν μαρτυρίαν ὑφῃρημένον Στέφανον, ἣν αἰτιᾶται αὐτὸν Ἀπολλόδωρος ὑφελέσθαι.

Ἢ μαρτυρεῖτε ἢ ἐξομόσασθε.

ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

61 Οὐκ ἄδηλον ἦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι τοῦτο ἔμελλον ποιήσειν, προθύμως ἐξομεῖσθαι. ἵνα τοίνυν παραχρῆμα ἐξελεγχθῶσιν ἐπιωρκηκότες, λαβέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ τὴν πρόκλησιν. ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. μαρτυροῦσι παρεῖναι ὅτε 1120
Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν ἀκόλουθον εἰς βάσανον περὶ τῆς ὑφαιρέσεως τοῦ γραμματείου, καὶ γράμματα ἦν ἕτοιμος γράφειν Ἀπολλόδωρος καθ' ὅ τι ἔσται ἡ βάσανος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι Στέφανον, ἀλλὰ ἀποκρίνασθαι Ἀπολλοδώρῳ δικάζεσθαι, εἰ βούλοιτο, εἴ τί φησιν ἀδικεῖσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ.

62 Τίς ἂν οὖν ὑπὲρ τοιαύτης αἰτίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἐπίστευεν αὑτῷ, οὐκ ἐδέξατο τὴν βάσανον; οὐκῦν

60, 1. ὑπὲρ αὑτοῦ γρ FΦ, ἄλλου του ΓΣΦ. 3 et 61, 5. testimonia om Σ. 4. ἀπόφασις F. 7. Ἢ] ημεν Σ, ἦμεν γρ F. 61, 1. ἔμελλον] ἔμελλον οὗτοι γρ Φ. 10. ὑποκρίνανθαι FΦ. 62, 2. οὐκ ἂν ἐδ. FΦ.

τῷ φεύγειν τὴν βάσανον ὑφῃρημένος ἐξελέγχεται. ἆρ' ὃν ἂν ὑμῖν αἰσχυνθῆναι δοκεῖ τὴν τῦ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν δόξαν ὁ τὴν τῦ κλέπτης φανῆναι μὴ φυγών; ἢ δεηθέντος του ὀκνῆσαι ἂν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ὃς ἃ μηδεὶς ἐκέλευεν ἐθελοντὴς πονηρὸς ἦν;

63 Δικαίως τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων ἁπάντων δὺς ἂν δίκην, πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως διὰ τἆλλα κολασθείη παρ' ὑμῖν. σκοπεῖτε δέ, τὸν βίον ὃν βεβίωκεν ἐξετάζοντες. ὗτος γάρ, ἡνίκα μὲν συνέβαινεν εὐτυχεῖν Ἀριστολόχῳ τῷ τραπεζίτῃ, ἴσα βαίνων ἐβάδιζεν ὑποπεπτωκὼς ἐκείνῳ, καὶ ταῦτα ἴσασι πολλοὶ τῶν ἐνθάδ' ὄντων ὑμῶν.

64 ἐπειδὴ δ' ἀπώλετ' ἐκεῖνος καὶ τῶν ὄντων ἐξέστη, ὖχ ἥκιϛα ὑπὸ τῦτε καὶ τῶν τοιῦτων διαφορηθείς, τῷ μὲν υἱεῖ τῷ τῦτε πολλῶν πραγμάτων ὄντων οὐ παρέστη πώποτε ὖδ' ἐβοήθησεν, ἀλλ' Ἀπόληξις καὶ Σόλων καὶ πάντες ἄνθρωποι μᾶλλον βοηθοῦσιν· Φορμίωνα δὲ πάλιν ἑώρακε, καὶ τούτῳ γέγονεν οἰκεῖος, ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τοῦτον ἐκλεξάμενος, καὶ ὑπὲρ τούτου πρεσβευτὴς μὲν ᾤχετο 1121
εἰς Βυζάντιον πλέων, ἡνίκα ἐκεῖνοι τὰ πλοῖα τὰ τούτου κατέσχον, τὴν δὲ δίκην ἔλεγε τὴν πρὸς Καλχηδονίους,

65 τὰ ψευδῆ δ' ἐμῦ φανερῶς οὕτω καταμεμαρτύρηκεν. εἶθ' ὃς εὐτυχούντων ἐστὶ κόλαξ, κἂν ἀτυχῶσι, τῶν αὐτῶν τῦτων προδότης, καὶ τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλῶν καὶ καλῶν κἀγαθῶν ὄντων μηδενὶ μηδ' ἐξ ἴσου χρῆται, τοῖς δὲ τοιούτοις ἐθελοντὴς ὑποπίπτει, καὶ μήτ' εἴ τινα τῶν οἰκείων ἀδικήσει μήτ' εἰ παρὰ τοῖς ἄλλοις φαύλην δόξαν ἕξει ταῦτα ποιῶν μήτ' ἄλλο μηδὲν σκοπεῖ, πλὴν ὅπως πλέον ἕξει, τοῦτον οὐ μισεῖν ὡς κοινὸν ἐχθρὸν τῆς φύσεως ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης προσήκει; ἔγωγ' ἂν φαίην.

66 ταῦτα μέντοι τὰ τοσαύτην ἔχοντα αἰσχύνην, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

v. 2. δοκῇς F. 4. του et ἂν om Σ. ἐκέλευσεν Σ. 63, 2. ἂν post δοὺς om Σ. 4. μὲν om F. 64, 6. τούτων Φ. 8. τὰ post πλοῖα om Σ. 9. ἔλεγον Σ. 65, 5. μήτ' εἴ τινα] μήτε τινα Σ. 7. μήτ' ἄλλο Σ, μὴ ἆλλο FΦ. σκοπεῖν Φ. 8. πλέον] τι πλέον Σ.

ναῖοι, ἐπὶ τῷ τὴν πόλιν φεύγειν καὶ τὰ ὄντα ἀποκρύπτεσθαι προῄρηται πράττειν, ἵν' ἐργασίας ἀφανεῖς διὰ τῆς τραπέζης ποιῆται καὶ μήτε χορηγῇ μήτε τριηραρχῇ μήτ' ἄλλο μηδὲν ὧν προσήκει ποιῇ. καὶ κατείργασται τοῦτο. τεκμήριον δέ· ἔχων γὰρ οὐσίαν τοσαύτην ὥστε ἑκατὸν μνᾶς ἐπιδοῦναι τῇ θυγατρί, οὐδ' ἥντινοῦν ἑώραται λειτουργίαν ὑφ' ὑμῶν λειτουργῶν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην. καίτοι πόσῳ κάλλιον φιλοτιμούμενον ἐξετάζεσθαι καὶ προθυμούμενον εἰς ἃ δεῖ τῇ πόλει, ἢ κολακεύοντα καὶ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντα; ἀλλ' ἐπὶ τῷ κερ-
67 δαίνειν πᾶν ἂν οὗτος ποιήσειεν. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἄξιον ὀργίλως ἔχειν τοῖς μετ' εὐπορίας πονηροῖς ἢ τοῖς μετ' ἐνδείας. τοῖς μὲν γὰρ ἡ τῆς χρείας 1122
ἀνάγκη φέρει τινὰ συγγνώμην παρὰ τοῖς ἀνθρωπίνως λογιζομένοις· οἱ δ' ἐκ περιουσίας, ὥσπερ οὗτος, πονηροὶ οὐδεμίαν πρόφασιν δικαίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἀλλ' αἰσχροκερδείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ καὶ ὕβρει καὶ τῷ τὰς αὑτῶν συστάσεις κυριωτέρας τῶν νόμων ἀξιοῦν εἶναι ταῦτα φανήσονται πράττοντες. ὑμῖν δὲ οὐδὲν τούτων συμφέρει, ἀλλὰ τὸν ἀσθενῆ παρὰ τοῦ πλουσίου δίκην, ἂν ἀδικῆται, δύνασθαι λαβεῖν. ἔσται δὲ τοῦτο, ἐὰν κολάζητε τοὺς φανερῶς οὕτως ἐξ εὐπορίας πονηρούς.
68 Οὐ τοίνυν οὐδ' ἃ πέπλασται καὶ βαδίζει οὗτος παρὰ τοὺς τοίχους ἐσκυθρωπακώς, σωφροσύνης ἄν τις ἡγήσαιτο εἰκότως εἶναι σημεῖα, ἀλλὰ μισανθρωπίας. ἐγὼ γάρ, ὅστις αὑτῷ μηδενὸς συμβεβηκότος δεινοῦ μηδὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζων ἐν ταύτῃ τῇ σχέσει διάγει τὸν βίον, τοῦτον ἡγοῦμαι συνεωρακέναι καὶ λελογίσθαι παρ' αὑτῷ ὅτι τοῖς μὲν ἁπλῶς, ὡς πεφύκασι, βαδίζουσι καὶ φαιδροῖς καὶ προσέλθοι τις ἂν καὶ δεηθείη καὶ ἐπαγγείλειεν οὐδὲν ὀκνῶν, τοῖς δὲ πεπλασμένοις καὶ σκυθρωποῖς ὀκνήσειεν ἄν τις προσελθεῖν
69 πρῶτον. οὐδὲν οὖν ἄλλο ἢ πρόβλημα τοῦ τρόπου τὸ σχῆμα τοῦτ' ἐστί, καὶ τὸ τῆς διανοίας ἄγριον καὶ πικρὸν ἐνταῦθα δηλοῖ. σημεῖον δέ· τοσούτων γὰρ ὄντων τὸ πλῆθος Ἀθη-

v. 1. ὄντα] χρήματα Σ. 6. λειτουργίαν ἑώραται Σ. 67, 3. ἀνάγκης χρεία Σ. 68, 2. τύχους Φ. 3. εἰκότως ante ἂν ponunt FΦ. 8. ἐπαγγείλειεν Wolfius: ἀπαγγείλειεν FΣΦ. 9. οκνησει τις αν Σ. 69, 3. πλ. τῶν Ἀθηναίων s.

ναίων, πράττων πολὺ βέλτιον ἢ σὲ προσῆκον ἦν, τῷ πώ-
ποτε εἰσήνεγκας, ἢ τίνι συμβέβλησαί πω, ἢ τίνα εὖ πε-
70 ποίηκας; οὐδέν᾽ ἂν εἰπεῖν ἔχοις· ἀλλὰ τοκίζων καὶ τὰς τῶν
ἄλλων συμφορὰς καὶ χρείας εὐτυχήματα σαυτοῦ νομίζων
ἐξέβαλες μὲν τὸν σαυτοῦ θεῖον Νικίαν ἐκ τῆς "πατρῴας 1123
οἰκίας, ἀφῄρησαι δὲ τὴν σαυτοῦ πενθερὰν ταῦτα ἀφ᾽ ὧν ἔζη,
ἀοίκητον δὲ τὸν Ἀρχεδήμου παῖδα τὸ σαυτοῦ μέρος πε-
ποίηκας, οὐδεὶς δὲ πώποτε οὕτω πικρῶς οὐδ᾽ ὑπερήμερον
εἰσέπραξεν ὡς σὺ τοὺς ὀφείλοντας τοὺς τόκους. εἶτα ὃν
ὁρᾶτε ἐπὶ πάντων οὕτως ἄγριον καὶ μιαρόν, τοῦτον ὑμεῖς
ἠδικηκότα ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ λαβόντες οὐ τιμωρήσεσθε; δεινὰ
ἄρα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ποιήσετε καὶ οὐχὶ δίκαια.
71 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ Φορμίωνι τῷ
παρασχομένῳ τουτονὶ νεμεσῆσαι τοῖς πεπραγμένοις, τὴν
ἀναίδειαν τοῦ τρόπου καὶ τὴν ἀχαριστίαν ἰδόντας. οἶμαι
γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι τοῦτον, ἡνίκ᾽ ὤνιος ἦν, εἰ
συνέβη μάγειρον ἢ τινος ἄλλης τέχνης δημιουργὸν πρία-
σθαι, τὴν τοῦ δεσπότου τέχνην ἂν μαθὼν πόρρω τῶν νῦν
72 παρόντων ἦν ἀγαθῶν. ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος τρα-
πεζίτης ὢν ἐκτήσατ᾽ αὐτὸν καὶ γράμματα ἐπαίδευσε καὶ
τὴν τέχνην ἐδίδαξε καὶ χρημάτων ἐποίησε κύριον πολλῶν,
εὐδαίμων γέγονε, τὴν τύχην, ᾗ πρὸς ἡμᾶς ἀφίκετο, ἀρχὴν
73 λαβὼν πάσης τῆς νῦν παρούσης εὐδαιμονίας. οὐκοῦν δει-
νόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, καὶ πέρα δεινοῦ, τοὺς "Ἕλληνα μὲν
ἀντὶ βαρβάρου ποιήσαντας, γνώριμον δ᾽ ἀντ᾽ ἀνδραπόδου,
τοσούτων δ᾽ ἀγαθῶν ἡγεμόνας, τούτους περιορᾶν ἐν ταῖς
ἐσχάταις ἀπορίαις ὄντας ἔχοντα καὶ πλουτοῦντα, καὶ εἰς
τοῦθ᾽ ἥκειν ἀναιδείας ὥστε, ἧς παρ᾽ ἡμῶν τύχης μετέσχε,
74 ταύτης ἡμῖν μὴ τολμᾶν μεταδοῦναι. ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν οὐκ
ὤκνησε τὴν δέσποιναν γῆμαι, καὶ ᾗ τὰ καταχύσματα αὐτοῦ
"κατέχεε τόθ᾽ ἡνίκα ἐωνήθη, ταύτῃ συνοικεῖν, οὐδὲ προῖκα 1124
πέντε τάλαντα αὐτῷ γράψαι, χωρὶς ὧν οὔσης τῆς μητρὸς

v. 2. ἢ τίνα εὖ πεποίηκας om Σ. 70, 1. οὐδὲν F. 5. τὸν Ἀρχ.] τοῦ ἀρχ. Φ. 72, 4. ᾗ] ἢ F. 73, 2. πέρα] πατέρα Φ. 4. δ᾽ om Σ. ἡγεμόνας Reiskius: libri ἡγεμόνα.

κυρίας οὗτος ἐγκρατὴς γέγονε πολλῶν χρημάτων (τί γὰρ
αὐτὸν οἴεσθε εἰς τὰς διαθήκας ἐγγράψαι „καὶ τἆλλα, ὅσα
ἐςίν, Ἀρχίππῃ δίδωμι;") τὰς δ' ἡμετέρας θυγατέρας μελ-
λούσας δι' ἔνδειαν ἀνεκδότους ἔνδον γηράσκειν περιορᾷ.
75 καὶ εἰ μὲν πένης ȣ̓͂τος ἦν, ἡμεῖς δ' εὐποροῦντες ἐτυγχά-
νομεν, καὶ συνέβη τι παθεῖν, οἷα πολλά, ἐμοί, οἱ παῖδες
ἂν οἱ τούτȣ τῶν ἐμῶν θυγατέρων ἐδικάζοντο, οἱ τȣ͂ δέ-
λου τῶν τοῦ δεσπότȣ· θεῖοι γάρ εἰσιν αὐταῖς διὰ τὸ τὴν
μητέρα τὴν ἐμὴν τȣ͂τον λαβεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἀπόρως ἡμεῖς
ἔχομεν, τηνικαῦτα οὐ συνεκδώσει ταύτας, ἀλλὰ λέγει καὶ
76 λογίζεται τὸ πλῆθος ὧν ἐγὼ χρημάτων ἔχω. καὶ γὰρ τȣ͂το
ἀτοπώτατον πάντων. ὧν μὲν ἀπεστέρηκεν ἡμᾶς χρημάτων,
οὐδέπω καὶ τήμερον ἠθέλησεν ὑποσχεῖν τὸν λόγον, ἀλλὰ
μὴ εἰσαγωγίμȣς εἶναι τὰς δίκας παραγράφεται· ἃ δὲ τῶν
πατρῴων ἐνειμάμην ἐγώ, ταῦτα λογίζεται. καὶ τοὺς μὲν
ἄλλους ἄν τις ἴδοι τοὺς οἰκέτας ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐξε-
ταζομένȣς· οὗτος δ' αὖ τἀναντίον τὸν δεσπότην ὁ δȣ͂λος
ἐξετάζει, ὡς δῆτα πονηρὸν καὶ ἄσωτον ἐκ τȣ́των ἐπιδείξων.
77 ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς μὲν ὄψεως τῇ φύσει καὶ
τῷ ταχέως βαδίζειν καὶ λαλεῖν μέγα ȣ̓ τῶν εὐτυχῶς πε-
φυκότων ἐμαυτὸν κρίνω· ἐφ' οἷς γὰρ οὐδὲν ὠφελούμενος
λυπῶ τινάς, ἔλαττον ἔχω πολλαχοῦ· τῷ μέντοι μέτριος
κατὰ πάσας τὰς εἰς ἐμαυτὸν δαπάνας εἶναι "πολὺ τȣ́τȣ 1025
78 καὶ τοιούτων ἑτέρων εὐτακτότερον ζῶν ἂν φανείην. τὰ δ'
εἰς τὴν πόλιν καὶ ὅσα εἰς ὑμᾶς, ὡς δύναμαι λαμπρότατα,
ὡς ὑμεῖς σύνιστε, ποιῶ· ȣ̓ γὰρ ἀγνοῶ τȣ͂θ', ὅτι τοῖς μὲν
γένει πολίταις ὑμῖν ἱκανόν ἐστι λειτουργεῖν ὡς οἱ νόμοι
προστάττȣσι, τȣ̀ς δὲ ποιητȣ̀ς ἡμᾶς ὡς ἀποδιδόντας χάριν,
ȣ̔́τω προσήκει φαίνεσθαι λειτȣργοῦντας. μὴ οὖν μοι ταῦτ'
79 ὀνείδιζε, ἐφ' οἷς ἐπαίνου τύχοιμ' ἂν δικαίως. ἀλλὰ τίνα ὦ
Φορμίων τῶν πολιτῶν ἑταιρεῖν, ὥσπερ σύ, μεμίσθωμαι,
δεῖξον. τίνα τῆς πόλεως, ἧς αὐτὸς ἠξιώθην, καὶ τῆς ἐν αὐ-

76, 3. τὸν λόγον om Σ. 4. μὴ] μηδ'. FΦ. ἃ] οὐ Φ.
78, 3. ὡς] καὶ ὡς FΦ.

τῆ παῤῥησίας ἀπεστέρηκα, ὥσπερ σὺ τοῦτον ὃν κατήσχυνας; τίνος γυναῖκα διέφθαρκα, ὥσπερ σὺ πρὸς πολλαῖς ἄλλαις ταύτην ᾗ τὸ μνῆμα ᾠκοδόμησεν ὁ θεοῖς ἐχθρὸς οὗτος πλησίον τοῦ τῆς δεσποίνης, ἀνηλωκὼς πλέον ἢ τάλαντα δύο; καὶ οὐκ ᾐσθάνετο ὅτι οὐχὶ τοῦ τάφου μνημεῖον ἔσται τὸ οἰκοδόμημα τοιοῦτον ὄν, ἀλλὰ τῆς ἀδικίας ἧς τὸν ἄνδρα
80ἠδίκηκεν ἐκείνη διὰ τοῦτον. εἶτα τοιαῦτα ποιῶν καὶ τηλικαύτας μαρτυρίας ἐξενηνοχὼς τῆς ὕβρεως τῆς σαυτοῦ σὺ τὸν ἄλλον του βίον ἐξετάζειν τολμᾷς; μεθ' ἡμέραν εἶ σὺ σώφρων, τὴν δὲ νύκτα, ἐφ' οἷς θάνατος ἡ ζημία, ταῦτα ποιεῖς; πονηρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸς οὗτος ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἀνακείου καὶ ἄδικος. σημεῖον δέ· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, πένης ἂν ἦν τὰ τοῦ δεσπότου διοικήσας. νῦν δὲ τοσούτων χρημάτων τὸ πλῆθος κύριος καταστάς, ὥστε τοσαῦτα λαθεῖν ἀπ' αὐτῶν κλέψας ὅσα νῦν κέκτηται, οὐκ ὀφεί-
81λειν ταῦτα ἀλλὰ πατρῷα ἔχειν ἡγεῖται. καίτοι πρὸς θεῶν, εἰ κλέπτην σε ἀπῆγον ὡς ἐπ' αὐτοφώρῳ εἰληφώς, τὴν οὐ- 1126
σίαν ἣν ἔχεις, εἴ πως οἷόν τ' ἦν, ἐπιθείς σοι, εἶτά σε ἠξίουν, εἰ μὴ φῂς ὑφῃρημένος ταῦτ' ἔχειν, ἀνάγειν ὅθεν εἴληφας, εἰς τίνα ἂν αὐτὰ ἀνήγαγες; οὔτε γάρ σοι πατὴρ παρέδωκεν, οὔθ' εὗρες, οὔτε λαβών ποθεν ἄλλοθεν ἦλθες ὡς ἡμᾶς· βάρβαρος γὰρ ἐωνήθης. εἶθ' ᾧ δημοσίᾳ προσῆκεν ἐπὶ τοῖς εἰργασμένοις τεθνάναι, σύ, τὸ σῶμα σεσωκὼς καὶ πόλιν ἐκ τῶν ἡμετέρων σαυτῷ κτησάμενος καὶ παῖδας ἀδελφοὺς τοῖς σεαυτοῦ δεσπόταις ἀξιωθεὶς ποιήσασθαι, παρεγράψω μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην τῶν ἐγκαλουμένων χρη-
82μάτων ὑφ' ἡμῶν; εἶτα κακῶς ἡμᾶς ἔλεγες, καὶ τὸν ἡμέτερον πατέρα ἐξήταζες ὅστις ἦν; ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χαλεπῶς ἤνεγκεν; ἐγὼ γάρ, εἰ πάντων τῶν ἄλλων ὑμῶν ἔλαττον προσήκει μοι φρονεῖν, τούτου γε μεῖζον, οἶμαι, καὶ τούτῳ γε εἰ μηδενὸς τῶν ἄλλων ἔλαττον, ἐμοῦ γε ἔλαττον· ὄντων γὰρ ἡμῶν τοιούτων ὁποίους τινὰς ἂν καὶ σὺ κατασκευάσῃς τῷ λόγῳ, σὺ δοῦλος ἦσθα.

80, 3. ἄλλου του Σ et γρ Φ, ἄλλου FΦ. 6. καὶ ἄδικος] καιδικος Σ, i. e. κἄδικος. 81, 5. ἰς Σ. 10. ἑαυτοῦ F.

83 Τάχα τοίνυν ἂν ἴσως καὶ τοῦτό τις αὐτῶν εἴποι, ὡς ἀδελφὸς ὢν ἐμὸς Πασικλῆς ὀδὲν ἐγκαλεῖ τῶν αὐτῶν τότῳ πραγμάτων. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ περὶ Πασικλέες, παραιτησάμενος καὶ δεηθεὶς ὑμῶν συγγνώμην ἔχειν, εἰ προεληλυθὼς εἰς τῦτο ὥστε ὑπὸ τῶν ἐμαυτοῦ δόλων ὑβρισθεὶς οὐ δύναμαι κατασχεῖν, ἃ τέως ὀδὲ τῶν ἄλλων λεγόντων ἀκόειν ἐδόκον, ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι.
84 ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον μὲν ἀδελφὸν ἐμαυτῦ Πασικλέα νομίζω, ὁμοπάτριον δ' οὐκ οἶδα, δέδοικα μέντοι μὴ τῶν Φορμίωνος ἁμαρτημάτων εἰς ἡμᾶς ἀρχὴ Πασικλῆς ᾖ. 1127 ὅταν γὰρ τῷ δόλῳ συνδικῇ τὸν ἀδελφὸν ἀτιμῶν, καὶ παραπεπτωκὼς θαυμάζῃ τούτους ὑφ' ὧν αὐτῷ θαυμάζεσθαι προσῆκε, τίν' ἔχει δικαίαν ταῦθ' ὑποψίαν; ἄνελε οὖν ἐκ μέσου μοι Πασικλέα, καὶ σὸς μὲν υἱὸς ἀντὶ δεσπότε καλείσθω, ἐμὸς δὲ ἀντίδικος (βούλεται γάρ) ἀντ' ἀδελφοῦ.
85 Ἐγὼ δὲ τότῳ μὲν χαίρειν λέγω, οὓς δ' ὁ πατήρ μοι παρέδωκε βοηθὸς καὶ φίλος, εἰς τότος ἥκω, εἰς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω, μὴ ὑπερίδητέ με καὶ τὰς θυγατέρας δι' ἔνδειαν τοῖς ἐμαυτῦ δόλοις καὶ τοῖς τότε κόλαξιν ἐπίχαρτον γενόμενον. ὁ ἐμὸς ὑμῖν πατὴρ χιλίας ἔδωκεν ἀσπίδας, καὶ πολλὰ χρήσιμον αὑτὸν παρέσχε, καὶ πέντε τριήρεις ἐθελοντὴς ἐπιδὸς καὶ παρ' αὑτῦ πληρώσας ἐτριηράρχησε τριηραρχίας. καὶ ταῦτα ὀκ ὀφείλειν ὑμᾶς νομίζων χάριν ἡμῖν ὑπομιμνήσκω· ἡμεῖς γὰρ ὀφείλομεν ὑμῖν· ἀλλ' ἵνα μὴ λάθω τι παθὼν τότων ἀνάξιον· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἂν γένοιτο καλόν.
86 Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν περὶ ὧν ὕβρισμαι, οὐχ ἱκανὸν ὂν τὸ ὕδωρ ὁρῶ μοι. ὡς οὖν μάλιστ' ἂν ἅπαντας ὑμᾶς ἡγῦμαι γνῶναι τὴν ὑπερβολὴν ὧν ἠδικήμεθ' ἡμεῖς, φράσω· εἰ σκέψαιτο πρὸς ἑαυτὸν ἕκαςος ὑμῶν τίν' οἴκοι κατέλιπεν οἰκέτην, εἶθ' ὑπὸ τούτε πεπονθόθ' ἑαυτὸν θείη ταῦθ' ἅπερ ἡμεῖς ὑπὸ τότε. μὴ γὰρ εἰ Σύρος ἢ Μάνης ἢ τις ἕκαςος ἐκείνων, οὗτος δὲ Φορμίων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα

84, 3. ἀδικημάτων mg Φ. 85, 6. πολλὰ] πολλὰ ἄλλα γρ Φ. 8. πλ. ε ἐτριηράρχησε Reiskius.

τὸ αὐτό· δοῦλοι μὲν ἐκεῖνοι, δοῦλος δ' οὗτος ἦν, δεσπόται
87 δ' ὑμεῖς, δεσπότης δ' ἦν ἐγώ. ἣν τοίνυν ὑμῶν ἂν ἕκαστος δίκην ἀξιώσειε λαβεῖν, ταύτην νομίζετε κἀμοὶ προσήκειν νῦν· καὶ τὸν ἀφῃρημένον τῷ μαρτυρῆσαι τὰ ψευδῆ καὶ 1128
ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ ὑπὲρ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε, τιμωρήσασθε καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις, μνημονεύοντες πάντα ὅσα ἀκηκόατε ἡμῶν, καὶ φυλάττοντες, ἐὰν παράγειν ἐπιχειρῶσιν ὑμᾶς, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντῶντες, ἐὰν μὴ φῶσιν ἅπαντα μεμαρτυρηκέναι, „τί οὖν ἐν τῷ γραμματείῳ γέγραπται; τί οὖν οὐ τότε ἀπη-
88 λείφε; τίς ἡ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀντιγραφή;" ἐὰν μεμαρτυρηκέναι τὸν μὲν ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας, τὸν δ' ἐπιτροπεῦσαι, τὸν δ' ἔχειν, ποίας; ἐν αἷς τί γέγραπται; ταῦτ' ἐρωτᾶτε· ἃ γὰρ οὗτοι μεμαρτυρήκασιν, οὐδεὶς ἐκείνων προσμεμαρτύρηκεν. ἐὰν δ' ὀδύρωνται, τὸν πεπονθότα ἐλεεινότερον τῶν δωσόντων δίκην ἡγεῖσθε. ταῦτα γὰρ ἂν ποιῆτε, ἐμοί τε βοηθήσετε, καὶ τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε, καὶ αὐτοὶ τὰ εὔορκα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι.

46.

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῶν φθασάντων τινὰ ἐπικατασκευάζεται, καὶ ἕτερα προσεισάγεται, εἰ καὶ παράνομοι αἱ διαθῆκαι.

Ὅτι μὲν οὐκ ἀπορήσειν ἔμελλε Στέφανος οὑτοσὶ ὅ τι 1129
ἀπολογήσεται περὶ τῆς μαρτυρίας, παράγων τῷ λόγῳ ὡς οὐ πάντα μεμαρτύρηκε τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα, καὶ ἐξαπατῶν ὑμᾶς, καὶ αὐτὸς σχεδόν τι ὑπενόουν, ὦ ἄνδρες δικασταί. πανοῦργός τε γάρ ἐστι, καὶ οἱ γράφοντες καὶ οἱ συμβουλεύοντες ὑπὲρ Φορμίωνος πολλοί· ἅμα τ' εἰκός ἐστι τοὺς ἐγχειροῦντας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν καὶ τὴν
2 ἀπολογίαν εὐθέως ὑπὲρ αὐτῶν μελετᾶν. ὅτι δ' ἐν τοσούτῳ

87, 2. κἀμοὶ] καί μοι Φ. 5. καὶ om FΣΦ. 9. τί οὖν οὐ] καὶ τί οὐ γρ Φ. 88, 1. τίς] τίς οὖν F. ἐὰν] ἐὰν φῶσι γρ Φ, ἐὰν δὲ Reiskius. 7. τῆς] τὰς FΣΦ. ΥΠΟΘ. 2. αἱ de meo addidi.

λόγῳ οὐδαμοῦ μάρτυρας παρέσχετο ὑμῖν ὡς ἢ διατιθε-
μένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ παρεγένετό που αὐτὸς ταύτην τὴν
διαθήκην, ὥστ' εἰδέναι ταῦτα ὅτι ἀντίγραφά ἐστιν ὧν ὁ
πατήρ μου διέθετο, ἢ ἀνοιχθὲν εἶδε τὸ γραμματεῖον ὅ
φασι διαθέμενον ἐκεῖνον καταλιπεῖν, ταῦτα συμμέμνησθέ
3 μοι. ἀλλὰ μὴν ὁπότε μεμαρτύρηκεν ἀντίγραφα εἶναι τῶν
διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμ-
μένα, τὰς δὲ διαθήκας μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι μήθ' ὡς ὁ πα-
τὴρ διέθετο ἡμῶν μήθ' ὡς αὐτὸς εἶδε παραγενόμενος
αὐταῖς διατιθεμένου τοῦ πατρός, πῶς οὐ περιφανῶς οὗτος
ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς;
4 Εἰ τοίνυν πρόκλησίν φησιν εἶναι καὶ μὴ μαρτυρίαν,
οὐκ ἀληθῆ λέγει· ἅπαντα γὰρ ὅσα παρέχονται εἰς τὸ δι- 1130
καστήριον προκαλούμενοι ἀλλήλους οἱ ἀντίδικοι, διὰ μαρ-
τυρίας παρέχονται. οὐ γὰρ ἂν εἰδείηθ' ὑμεῖς εἴτ' ἐστὶν
ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ ἅ φασιν ἑκάτεροι, εἰ μή τις καὶ τοὺς
μάρτυρας παρέχοιτο. ὅταν δὲ παράσχηται, τούτοις πιστεύ-
οντες ὑποδίκοις οὖσι ψηφίζεσθε ἐκ τῶν λεγομένων καὶ μαρ-
5 τυρουμένων, ἃ ἂν ὑμῖν δοκῇ δίκαια εἶναι. βούλομαι τοί-
νυν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἐξελέγξαι, ὅτι οὐ πρόκλησίς ἐστι,
καὶ ὡς ἔδει μαρτυρεῖν αὐτούς, εἴπερ ἐγίγνετο ἡ πρό-
κλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο. μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ
διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον
ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον, ὃ παρεῖχεν Ἀμφίας ὁ Κηφι-
σοφῶντος κηδεστής, Ἀπολλόδωρον δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν.
οὕτω μὲν ἂν μαρτυροῦντες ἐδόκουν ἀληθῆ μαρτυρεῖν· ἀν-
τίγραφα δὲ τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος μαρτυρεῖν εἶναι
τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ ἃ παρείχετο Φορμίων, μήτε παρα-
γενομένους ἐκείνῳ διατιθεμένῳ μήτ' εἰδότας εἰ διέθετο,
πῶς οὐ περιφανῶς ἀναισχυντία δοκεῖ ὑμῖν εἶναι;
6 Ἀλλὰ μὴν εἰ φησὶ Φορμίωνος λέγοντος πιστεύειν ταῦτ'

v. 2. τὴν om Φ. 3, 3. τὰς δὲ διαθήκας μὴ ἔχειν FΣΦ: τὰς διαθήκας μὴ ἔχων (αι) ς. 4, 7. ψηφίζεσθε F. 5, 6. Ἀμφίας mg Φ: Ἀμφίων ς. 10. ἃ] Reiskius ὅ.

ἀληθῆ εἶναι, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι πιστεύειν τε λέγοντι
τούτῳ ταῦτα καὶ κελεύοντι μαρτυρεῖν. οἱ δέ γε νόμοι οὐ
ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' ἃ ἂν εἰδῇ τις καὶ οἷς ἂν παραγένη-
ται πραττομένοις, ταῦτα μαρτυρεῖν κελεύουσιν ἐν γραμμα-
τείῳ γεγραμμένα, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ μηδὲν μήτε προσ-
7 θεῖναι τοῖς γεγραμμένοις. ἀκοὴν δ' οὐκ ἐῶσι ζῶντος μαρ-
τυρεῖν, ἀλλὰ τεθνεῶτος. τῶν δὲ ἀδυνάτων καὶ ὑπερορίων
ἐκμαρτυρίαν γεγραμμένην ἐν γραμματείῳ· καὶ ἀπὸ τῆς
αὐτῆς ἐπισκήψεως "τήν τε μαρτυρίαν καὶ ἐκμαρτυρίαν 1131
ἀγωνίζεσθαι ἅμα, ἵν' ἐὰν μὲν ἀναδέχηται ὁ ἐκμαρτυρήσας,
ἐκεῖνος ὑπόδικος ᾖ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἐὰν δὲ μὴ ἀνα-
8 δέχηται, οἱ ἐκμαρτυρήσαντες τὴν ἐκμαρτυρίαν. Στέφανος
τοίνυν οὑτοσί, οὔτ' εἰδὼς διαθήκας καταλιπόντα τὸν πα-
τέρα ἡμῶν, οὔτε παραγενόμενος πώποτε διατιθεμένῳ τῷ
πατρὶ ἡμῶν, ἀκούσας δὲ Φορμίωνος, μεμαρτύρηκεν ἀκοὴν
τὰ ψευδῆ τε καὶ παρὰ τὸν νόμον. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ
λέγω, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΣ. Ἀκοὴν εἶναι μαρτυρεῖν τεθνεῶτος, ἐκμαρτυρίαν δὲ ὑπερορίου καὶ ἀδυνάτου.

9 Ὡς τοίνυν καὶ παρ' ἕτερον νόμον μεμαρτύρηκεν, ἐπι-
δεῖξαι ὑμῖν βούλομαι, ἵνα εἰδῆτε ὅτι μεγάλων ἀδικημά-
των οὐκ ἔχων καταφυγὴν ὁ Φορμίων, πρόφασιν λαβὼν λόγῳ
τὴν πρόκλησιν, ἔργῳ αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκε προστησά-
μενος τούτους, δι' ὧν οἱ μὲν δικασταὶ ἐξηπατήθησαν ὡς
ἀληθῆ τούτων μαρτυρούντων, ἐγὼ δὲ ἀπεστερήθην ὧν ὁ
πατήρ μοι κατέλιπε χρημάτων καὶ τοῦ δίκην λαβεῖν περὶ ὧν
ἀδικοῦμαι. μαρτυρεῖν γὰρ οἱ νόμοι οὐκ ἐῶσιν αὐτὸν αὑτῷ
οὔτ' ἐπὶ ταῖς γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ ταῖς δίκαις οὔτ' ἐν ταῖς εὐθύ-
ναις· ὁ τοίνυν Φορμίων αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκεν, ὁπότε
φασὶν οὗτοι ἀκούσαντες ἐκείνου ταῦτα μεμαρτυρηκέναι.
10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ἀκριβῶς, αὐτὸν τὸν νόμον μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ. Τοῖν ἀντιδίκοιν ἐπάναγκες εἶναι ἀποκρίνασθαι ἀλλήλοις τὸ ἐρωτώμενον, μαρτυρεῖν δὲ μή.

v. 3. ἃ om pr Σ. 4. ἐν τῷ γραμματείῳ ΣΦ. 8, 7. leges et testimonia om Σ.

Σκέψασθε τοίνυν τουτονὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει "ὑποδί- 1132
κους εἶναι τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι
μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἔστω δὲ καὶ ὑπόδικος τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ μαρτυρήσας αὐτοῦ τούτου, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον· καὶ ὁ προβαλόμενος κατὰ ταὐτά.

11 "Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου γνοίη τις, ἐν ᾧ ἡ μαρτυρία γέγραπται, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν. λελευκωμένον τε γάρ ἐστι καὶ οἴκοθεν κατεσκευασμένον. καίτοι τοὺς μὲν τὰ πεπραγμένα μαρτυροῦντας προσήκει οἴκοθεν τὰς μαρτυρίας κατεσκευασμένας μαρτυρεῖν, τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντας τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου προστάντας καὶ ἐν μάλθῃ γεγραμμένην τὴν μαρτυρίαν, ἵνα εἴ τι προσγράψαι ἢ ἀπαλεῖψαι βουληθῇ, ῥάδιον ᾖν.

12 Οὐκοῦν κατὰ μὲν ταῦτα πάντα ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς καὶ παρὰ τὸν νόμον· βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὡς οὔτε διέθετο ὁ πατὴρ ἡμῶν διαθήκην οὐδεμίαν οὔθ' οἱ νόμοι ἐῶσιν. εἰ γάρ τις ἔροιτο ὑμᾶς καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύεσθαι ἡμᾶς, δῆλον ὅτι ἀποκρίναισθ' ἂν κατὰ τοὺς κειμένους. ἀλλὰ μὴν οἵ γε νόμοι ἀπαγορεύουσι μηδὲ νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἂν μὴ
13 τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος οὑτοσὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις πολιτεύεσθαι ἡμᾶς κελεύει καὶ οὐκ ἄλλοις, ὁ δὲ πατὴρ ἐτελεύτησεν ἐπὶ Δυσνικήτου ἄρχοντος, ὁ δὲ Φορμίων Ἀθηναῖος ἐγένετο ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, δεκάτῳ ἔτει ὕστερον ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν. πῶς ἂν οὖν μὴ εἰδὼς ὁ πατὴρ αὐτὸν Ἀθηναῖον ἐσόμενον ἔδωκεν ἂν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ προεπηλάκισε μὲν ἂν ἡμᾶς,
"κατεφρόνησε δ' ἂν τῆς δωρεᾶς ἧς παρ' ὑμῶν ἔλαβε, πα- 1133
ρεῖδε δ' ἂν τοὺς νόμους; πότερα δὲ κάλλιον ἦν αὐτῷ ζῶντι πρᾶξαι ταῦτα, εἴπερ ἠβούλετο, ἢ ἀποθανόντα διαθήκας κα-

v. 5. προβαλόμενος Reiskius: libri προβαλλόμενος. 11, 1. κἂν] καὶ Φ. 7. γεγραμμένην F, γεγραμμένους Φ. 12, 7. ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι Σ. 13, 9. ἂν καὶ τοὺς FΦ.

14 ταλιπεῖν, ἃς οὐ κύριος ἦν; ἀλλὰ μὴν αὐτῶν τῶν νόμων ἀκού-
σαντες γνώσεσθε ὡς οὐ κύριος ἦν διαθέσθαι. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ὥστε μήτε ἀπειπεῖν μήτ' ἐπιδικάσασθαι, ὅτε Σόλων εἰσῄει τὴν ἀρχήν, τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι εἶναι, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἂν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες, ἂν μὴ μανιῶν ἢ γήρως ἢ φαρμάκων ἢ νόσου ἕνεκεν, ἢ γυναικὶ πειθόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν του παρανόμων, ἢ ὑπ' ἀνάγκης, ἢ ὑπὸ δεσμοῦ καταληφθείς.

15 Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὃς οὐκ ἐᾷ διαθήκας δια-
θέσθαι, ἐὰν παῖδες ὦσι γνήσιοι. οὗτοι δέ φασι ταῦτα δια-
θέσθαι τὸν πατέρα, ὡς δὲ παρεγένοντο, οὐκ ἔχουσιν ἐπιδεῖ-
ξαι. ἄξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι ὅσοι μὴ ἐπεποίην-
το ἀλλ' ἦσαν πεφυκότες γνήσιοι, τούτοις ὁ νόμος δίδωσιν,
ἐὰν ἄπαιδες ὦσι, διαθέσθαι τὰ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν πατὴρ
ἡμῶν ἐπεποίητο ὑπὸ τοῦ δήμου πολίτης, ὥστε οὐδὲ κατὰ τοῦτο
ἐξῆν αὐτῷ διαθέσθαι διαθήκην, ἄλλως τε καὶ περὶ τῆς
γυναικός, ἧς οὐδὲ κύριος ἐκ τῶν νόμων ἦν, παῖδές τε
16 ἦσαν αὐτῷ. σκέψασθε δὲ καὶ διότι οὐδ' ἂν ἄπαις τις ᾖ,
κύριός ἐστι τὰ αὑτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ εὖ φρονῇ· νοσοῦντα
δὲ ἢ φαρμακῶντα ἢ γυναικὶ πειθόμενον ἢ ὑπὸ γήρως ἢ
ὑπὸ μανιῶν ἢ ὑπὸ ἀνάγκης τινὸς καταληφθέντα ἄκυρον
κελεύουσιν εἶναι οἱ νόμοι. σκοπεῖτε δή, εἰ δοκοῦσιν ὑμῖν
εὖ φρονοῦντος ἀνδρὸς εἶναι αἱ διαθῆκαι, ἅς φασι δια- 1134
17 θέσθαι οὗτοι τὸν πατέρα. μὴ πρὸς ἄλλο δέ τι παράδειγμα
σκέψησθε ἢ πρὸς τὴν μίσθωσιν, εἰ δοκεῖ ὑμῖν ἀκόλουθον
εἶναι τῷ τὴν τέχνην μὴ ἐξουσίαν δόντι ἐν τῷ αὐτῷ ἡμῖν
ἐργάζεσθαι, τούτῳ τὴν γυναῖκα δοῦναι τὴν αὑτοῦ καὶ τῶν
παίδων ἐᾶσαι κοινωνὸν αὐτῷ γενέσθαι. καὶ μὴ θαυμάζετε
εἰ τἄλλα σκευωρουμένους αὐτοὺς τὰ ἐν τῇ μισθώσει τοῦτο
παρέλαθεν. ἴσως μὲν γὰρ οὐδὲ προσεῖχον ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ
τῷ τὰ χρήματα ἀποστερῆσαι καὶ τῷ προσοφείλοντα τὸν
πατέρα ἐγγράψαι· εἶτα οὐδὲ ἐδόκουν ἐμὲ οὕτω δεινὸν ἔσε-
σθαι ὥστε ταῦτα ἀκριβῶς ἐξετάσαι.

14, 6. ἢ ὑπὸ τῶν του Reiskius: ὑπὸ τούτων τοῦ FΦ. 15, 3. παρεγένοντο Wolfius: libri παρεγένετο. οὐκ ἔχουσιν] ουχεκουσιν pr Σ. 6. ἐὰν ἄπαιδες ὦσι om Σ. 16, 4. καταλειφθέντα F. 5. δή] δὲ Σ. 6. αἱ διαθῆκαι Σ et γρ Φ: διαθήκας ς. 17, 1. τι om FΦ. 9. εἶτα] εἶτα δὲ Σ et γρ Φ.

18 Σκέψασθε τοίνυν καὶ τὲς νόμους, παρ' ὧν κελεύουσι
τὰς ἐγγύας ποιεῖσθαι, ἵν' εἰδῆτε καὶ ἐκ τούτων ὡς κατε-
σκευασμένης διαθήκης ψευδὴς μάρτυς γέγονε Στέφανος
οὑτοσί. Λέγε.

ΝΟΜΟΣ. Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι ἢ πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρός, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν, ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι.

19 Οὗτος μὲν τοίνυν ὁ νόμος ὃς ἐποίησε κυρίες εἶναι,
ἀκηκόατε· ὅτι δ' οὐδεὶς ἦν τέτων τῇ μητρί, οἱ ἀντίδικοί
μοι αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν· εἰ γὰρ ἦν, παρείχοντ' ἄν. ἢ
μάρτυρας μὲν ψευδεῖς οἴεσθ' ἂν παρασχέσθαι καὶ διαθή-
κας οὐκ οὔσας, ἀδελφὸν δὲ ἢ πάππον ἢ πατέρα οὐκ ἄν,
εἴπερ ἦν δυνατὸν ἕνεκα χρημάτων; ὁπότε τοίνυν μηδεὶς
φαίνεται ζῶν τέτων, τότε ἀνάγκη ἐπίκληρον τὴν μητέρα
ἡμῶν εἶναι. τῆς τοίνυν ἐπικλήρε "σκοπεῖτε τίνας κελεύε- 1135
20 σιν οἱ νόμοι κυρίους εἶναι. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται καὶ ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί.

Οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαντας
κυρίες τῆς μητρὸς εἶναι, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί·
ἐγὼ δὲ φαίνομαι στρατευόμενος καὶ τριηραρχῶν ὑμῖν, ὅτε
21 ἔτος συνῴκησε τῇ μητρί. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπεδή-
μεν τριηραρχῶν, τετελευτήκει δ' ὁ πατὴρ πάλαι, ὅτε ἔτος
ἔγημε, τὰς δὲ θεραπαίνας αὐτὸν ἐξῄτουν καὶ ἠξίεν περὶ
αὐτοῦ τούτου βασανίζεσθαι αὐτάς, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστί,
καὶ ὡς προεκαλούμην, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. μαρτυροῦσι παρεῖναι ὅτε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα, ὅτε ἠξίου ἀποδοῦναι Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα τὰς θεραπαίνας εἰς βάσανον, εἰ μή φησι Φορμίων καὶ πρότερον διεφθαρκέναι τὴν μητέρα τὴν ἐμήν, πρὶν οὗ ἀποφαίνει Φορμίων γῆμαι ἐγγυησάμενος αὐτὴν παρὰ Πασίωνος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου οὐκ ἠθέλησε Φορμίων παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας.

22 Τὸν τοίνυν νόμον ἐπὶ τούτοις ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει
ἐπιδικασίαν εἶναι τῶν ἐπικλήρων ἁπασῶν, καὶ ξένων καὶ

18, 4. λέγε om Σ. 7. ἐπίκλητός Φ. 22, 2. καὶ post ξένων om F.

ἀστῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν πολιτῶν τὸν ἄρχοντα εἰσάγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, περὶ δὲ τῶν μετοίκων τὸν πολέμαρχον, καὶ ἀνεπίδικον μὴ ἐξεῖναι ἔχειν μήτε κλῆρον μήτε ἐπίκληρον.

ΝΟΜΟΣ. Κληροῦν δὲ τὸν ἄρχοντα κλήρων καὶ ἐπικλήρων, 1136
ὅσοι εἰσὶ μῆνες, πλὴν τοῦ σκιροφοριῶνος. ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον μὴ ἔχειν.

23 Οὐκοῦν αὐτόν, εἴπερ ἐβούλετο ὀρθῶς διαπράττεσθαι, λαχεῖν ἔδει τῆς ἐπικλήρου, εἴτε κατὰ δόσιν αὐτῷ προσήκειν εἴτε κατὰ γένος, εἰ μὲν ὡς ὑπὲρ ἀστῆς, πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰ δὲ ὑπὲρ ξένης, πρὸς τὸν πολέμαρχον, καὶ τότε, εἴπερ τι λέγειν εἶχε δίκαιον, πείσαντα ὑμῶν τοὺς λαχόντας μετὰ τῶν νόμων καὶ τῆς ψήφου κύριον εἶναι, καὶ μὴ αὐτὸν αὑτῷ νόμους ἰδίους θέμενον διαπράξασθαι ἃ ἐβούλετο.

24 Σκέψασθε δὴ καὶ τονδὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὴν διαθήκην, ἣν ἂν παίδων ὄντων γνησίων ὁ πατὴρ διαθῆται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ παῖδες πρὶν ἡβῆσαι, κυρίαν εἶναι.

ΝΟΜΟΣ. Ὅ τι ἂν γνησίων ὄντων υἱῶν ὁ πατὴρ διαθῆται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ υἱεῖς πρὶν ἐπὶ διέτες ἡβᾶν, τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην κυρίαν εἶναι.

25 Οὐκοῦν ὁπότε ζῶσιν, ἄκυρος μὲν ἡ διαθήκη ἐστίν, ἥν φασιν οὗτοι τὸν πατέρα καταλιπεῖν, παρὰ πάντας δὲ τοὺς νόμους μεμαρτύρηκε Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ, ὡς ἀντίγραφά ἐστι τῆς διαθήκης τῆς Πασίωνος· πῶς γὰρ σὺ οἶσθα, καὶ ποῦ παραγενόμενος διατιθεμένῳ τῷ πατρί; κακοτεχνῶν δὲ φαίνει περὶ τὰς διαθήκας, τὰ ψευδῆ μὲν αὐτὸς μαρτυρῶν ἑτοίμως, κλέπτων δὲ τὰς ἀληθεῖς μαρτυρίας, ἐξαπατῶν δὲ τοὺς δικαστάς, συνιστάμενος δ' ἐπὶ ταῖς δίκαις. οἱ δὲ νόμοι καὶ περὶ τῶν τοιούτων γραφὴν
26 πεποιήκασιν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις συνίστηται ἢ συνδεκάζῃ τὴν ἡλιαίαν ἢ τῶν 1137
δικαστηρίων τι τῶν Ἀθήνησιν ἢ τὴν βουλὴν ἐπὶ δωροδοκίᾳ χρήματα διδοὺς ἢ δεχόμενος, ἢ ἑταιρίαν συνίστῃ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου,

v. 3. μήτε καιρὸν μήτε κλῆρον Σ. 4. τὸν ἄρχοντα κλῆρον Φ, τὸν κλῆρον F. 5. ἀνεπίδικον Wolfius: libri ἐπίδικον. 23, 1. ἠβούλετο Σ. 4. εἰ δὲ] εἰ δ' ὡς γρ Φ. 24, 1. δὴ] δὲ ς. 2. διαθῆται Φ: διάθηται ς. 25, 6. διαθήκας] δίκας Σ. 9. δίκαις] διαθήκαις Σ et γρ Φ. 26, 2. συνδεκάζῃ Wolfius: libri συνδικάζῃ. 4. διδοὺς ἢ] διδούσῃ FΦ. ἑταιρείαν F.

ἢ συνήγορος ὢν λαμβάνῃ χρήματα ἐπὶ ταῖς δίκαις ταῖς ἰδίαις ἢ δημοσίαις, τούτων εἶναι τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας.

27 Ἡδέως ἂν τοίνυν ὑμᾶς ἐροίμην ἐπὶ τούτοις ἅπασι, κατὰ ποίους νόμους ὀμωμοκότες δικάζετε, πότερα κατὰ τοὺς τῆς πόλεως ἢ καθ' οὓς Φορμίων αὑτῷ νομοθετεῖ. ἐγὼ μὲν τοίνυν τούτους παρέχομαι ὑμῖν, καὶ ἐξελέγχω αὐτοὺς ἀμφοτέρους παραβεβηκότας, Φορμίωνα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικήσαντα ἡμᾶς καὶ ἀποστερήσαντα τὰ χρήματα, ἃ ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε καὶ ἐμίσθωσε τούτῳ μετὰ τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἐργαστηρίου, Στέφανον δὲ τουτονὶ τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα καὶ παρὰ τὸν νόμον.

28 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι διαθηκῶν οὐδεὶς πώποτε ἀντίγραφα ἐποιήσατο, ἀλλὰ συγγραφῶν μέν, ἵνα εἰδῶσι καὶ μὴ παραβαίνωσι, διαθηκῶν δὲ οὔ. τούτου γὰρ ἕνεκα καταλείπουσιν οἱ διατιθέμενοι, ἵνα μηδεὶς εἰδῇ ἃ διατίθενται. πῶς οὖν ὑμεῖς ἴστε ὅτι ἀντίγραφά ἐστι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα;

Δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω βοηθῆσαι μὲν ἐμοί, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἑτοίμως οὕτω τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας, ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων.

47.

ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ 1138
ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἐπειγομένων Ἀθηναίων εἰς στρατείαν ναυτικὴν ἐνέδει σκεύη τριηραρχικά, καὶ γράφεται ψήφισμα κατὰ τάχος εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας σκεύη τριηραρχικὰ τῇ πόλει· οὗτοι δὲ ἦσαν τῶν τετριηραρχηκότων τινές. ἄλλος μὲν οὖν ἄλλους εἰσπράττειν ἐτάχθη, ὁ δὲ νῦν τὸν λόγον λέγων Θεόφημον καὶ Δημοχάρην. ἀγνωμονοῦσι δὲ αὐτοῖς δίκην ἔλαχε καὶ εἷλε. καὶ ὁ μὲν Δημοχάρης ἀποδέδωκεν, ὁ δὲ Θεόφημος ἔτι μεθοδευόμενος ἦν. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς, ὅτῳ τις ἂν δύνηται τρόπῳ, τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ἧκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφή-

v. 1. λαμβ. τὰ χρήματα F. 27, 3. αὐτῶν F. 28, 2. διαθήκης ΣΦ, διαθήκας F. 8. δ'] οὖν γρ Φ. ΥΠΟΘ. 5. δημοχάρη F.

μου οὗτος ὁ νῦν δικαζόμενος. ἐκ δὲ ἀψιμαχίας πληγὰς ἀλλήλοις ἐνέτειναν, καὶ αἰκίας κατ᾽ ἀλλήλων δίκας ἀπήνεγκαν, ἑκάτερος φάσκων τὸν ἕτερον ἄρξαι τῶν πληγῶν· τοῦτο γὰρ ἦν ἡ αἰκία. πρότερος οὖν εἰσελθὼν ὁ Θεόφημος παρέσχετο μάρτυρας Εὔεργον καὶ Μνησίβουλον, τὸν μὲν ἀδελφὸν ὄντα ἑαυτοῦ, τὸν δὲ κηδεστήν. οἱ δὲ ἐμαρτύρησαν ὅτι Θεόφημος μὲν ἐβούλετο παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον εἰς βάσανον τὴν παροῦσαν τῇ μάχῃ, ἵν᾽ εἴπῃ βασανιζομένη πότερος ἤρξατο τῶν πληγῶν, ταύτῃ δὲ προκαλουμένου τοῦ Θεοφήμου καὶ παραδιδόντος τὴν θεράπαιναν οὐκ ἐδέξατο. τέλος οἱ μὲν δικασταὶ τῇ μαρτυρίᾳ πεισθέντες ὑπὲρ Θεοφήμου τὴν ψῆφον ἔθεντο, ὁ δὲ ἡττηθεὶς τοῖς μάρτυσιν ὡς ψευσαμένοις δικάζεται. 1139

Καλῶς μοι δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἔχειν ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἱ ὑπόλοιπον ἀγῶνα ἀποδιδόντες ταῖς δίκαις τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἵν᾽ εἴ τις μάρτυρας τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας παρασχόμενος ἢ προκλήσεις μὴ γενομένας ἢ μαρτυρίας παρὰ τὸν νόμον μαρτυρηθείσας ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς, μηδὲν αὐτῷ πλέον γένηται, ἀλλ᾽ ἐπισκηψάμενος ταῖς μαρτυρίαις ὁ ἀδικηθεὶς καὶ εἰσελθὼν ὡς ὑμᾶς καὶ ἐπιδείξας περὶ τοῦ πράγματος τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας παρά τε τούτων δίκην λάβῃ καὶ τὸν προβαλόμενον
2 ὑπόδικον ἔχῃ τῶν κακοτεχνιῶν. καὶ διὰ τοῦτο τῷ μὲν διώκοντι ἐλάττω ἐποίησαν τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν ἡττηθῇ, ἵνα μὴ διὰ τὸ πλῆθος ἀποτρέπωνται διώκειν τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν οἱ ἀδικούμενοι, τῷ δὲ φεύγοντι μεγάλας ἐπέθηκαν τιμωρίας, ἐὰν ἁλῷ καὶ δοκῇ ὑμῖν τὰ ψευδῆ με-
3 μαρτυρηκέναι. δικαίως, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς γὰρ εἰς τοὺς μάρτυρας βλέψαντες, καὶ πιστεύσαντες οἷς ἂν οὗτοι μαρτυρήσωσι, ψηφίζεσθε· ἵνα οὖν μήθ᾽ ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε μήθ᾽ οἱ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἀδικῶνται, διὰ ταῦτα αὐτοὺς ὑποδίκους ἐποίησεν ὁ νομοθέτης. δέομαι δὲ ὑμῶν κἀγὼ μετ᾽ εὐ- 1140

v. 1. πληγὰς ἀλλήλοις ἐνέτειναν F: ἀλλήλοις ἐνέτειναν πληγὰς ς. 2. κατ᾽] καὶ κατ᾽ F. 4. μαρτυρίας F. 9. ἐδέξαντο F. 10. ψευσαμένοις F: ἐψευσμένοις ς. § 1, 2. οἱ om FΦ. ἀποδόντες Σ. 7. ὡς F, [εἰς] εἰς Φ. 2, 3. ἀποτρέπωνται — οἱ ἀδικούμενοι Σ, ἀποτρέπω τὸ — [οἱ] οἱ ἀδικούμενοι Φ, ἀποτρέποιτο — ὁ ἀδικούμενος F. 5. ἁλῶσιν καὶ δόξωσιν Σ et γρ Φ. 3, 1. δικαίως] καὶ δικαίως FΦ. 3. ἐξαπατησθε Σ.

νοίας μου ἀκροάσασθαι περὶ τοῦ πράγματος ἐξ ἀρχῆς ἅπαν-
τα, ἵνα ἐκ τούτων εἰδῆτε ὅσα ἐγώ τε ἠδικήθην καὶ ἐξη-
πατήθησαν οἱ δικασταὶ καὶ οὗτοι τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρησαν.
4 Μάλιστα μὲν οὖν ἂν ἠβελόμην μὴ ἔχειν πράγματα·
εἰ δ' οὖν ἀναγκάζοι τις, πρὸς τοιούτους ἡδύ ἐστιν εἰσιέναι,
οἳ μὴ ἀγνῶτές εἰσιν ὑμῖν. νῦν δὲ πλείων μοι λόγος ἔσαι
ἐξελέγχοντι τὸν τρόπον αὐτῶν ἢ τὴν μαρτυρίαν ψευδῆ οὖ-
σαν. περὶ μὲν γὰρ τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρή-
κασιν, αὐτοί μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτήν, καὶ οὐκ
5ἄλλους με δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ἢ αὐτοὺς τούτους· ἐξὸν
γὰρ νῦν αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι πραγμάτων καὶ μὴ κινδυ-
νεύειν εἰσιόντας εἰς ὑμᾶς, ἔργῳ βεβαιώσαντας ὡς ἀληθής
ἐστιν ἡ μαρτυρία, οὐκ ἠθελήκασι παραδοῦναι τὴν ἄνθρω-
πον, ἣν μεμαρτυρήκασι προκαλέσασθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ
Πυθοδώρῳ ἐκ Κηδῶν παραδιδόναι ἕτοιμον εἶναι Θεόφη-
μον, ἠξίουν δ' ἐγὼ παραλαμβάνειν, ὡς οἱ μάρτυρες ὑμῖν
οἱ τότε παραγενόμενοι ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
νυνὶ δὲ μαρτυρήσουσιν· καὶ Θεόφημος αὐτοῖς ὡς ἀληθῆ με-
μαρτυρηκόσιν οὐκ ἐπεσκήψατο, οὐδ' ἐπεξέρχεται τῶν ψευ-
6δομαρτυριῶν. σχεδὸν μὲν οὖν τι καὶ αὐτοί μοι ὁμολο-
γοῦσιν ἐν τῇ μαρτυρίᾳ ἐθέλειν με παραλαμβάνειν τὴν ἄν-
θρωπον, Θεόφημον δὲ ἀναβάλλεσθαι κελεύειν, ἐμὲ δὲ οὐκ
ἐθέλειν. ἣν δ' ἐγὼ μὲν ἠξίωσα παραλαμβάνειν, Θεόφημος
δὲ προὐκαλέσατο παραδοῦναι, ὡς οὗτοί φασι, "τὸ δὲ σῶμα 114
οὐδεὶς εἶδε παρόν, οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ οὔτε ὕςερον
πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ παραδιδόμενον,
ἐμαρτύρησαν οἱ μάρτυρες οὗτοι ὡς ἐθέλοι παραδοῦναι Θεό-
7φημος καὶ πρόκλησιν προκαλοῖτο· ᾠήθησαν δὲ οἱ δικαςαὶ
ἀληθῆ εἶναι τὴν μαρτυρίαν, φεύγειν δ' ἐμὲ τὸν ἔλεγχον

4, 1. ἠβουλοίμην Σ. πράγματα] τὰ πράγματα ς. 3. οἳ Wolfius: libri εἰ. 6, αὐτήν] αὐτοὺς γρ FΦ. 5, 2. νῦν] ἦν FΦ, om Σ. αὔ^{ι}τους F, αὐτοῖς Σ. 3. βεβαιώσ^{α}οντας F, βεβαιώσοντας Σ. 9. νῦν δὲ Σ, καὶ νυνὶ δὲ F. 6, 1. μὲν om FΦ. τι καὶ αὐτοί μοι] μοι καὶ αὐτοὶ Σ. 6. οὐδὲ τ. Φ. ὕστερον post δικαστηρίῳ ponunt FΦ. 8. ἐμαρτύρησαν δὲ οἱ Σ, 7, 2. δ' ἐμὲ] δὲ Σ,

ἐκ τῆς ἀνθρώπου περὶ τῆς αἰκίας, ὁπότερος ἡμῶν ἦρξε χειρῶν ἀδίκων· τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία. πῶς οὖν οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι τούτους τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι, οἵγε οὐδὲ νῦν πω τολμῶσι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου παραδοῦναι, καθὰ ἔφασαν προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον καὶ ἐμαρτύρησαν αὐτῷ, καὶ τὴν μὲν μαρτυρίαν ἔργῳ βεβαιῶσαι ὡς ἀληθής ἐστι, καὶ τοὺς μάρτυρας ἀπηλλάχθαι
8 τοῦ ἀγῶνος, παραδόντος τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, τὴν δ' ἄνθρωπον περὶ τῆς αἰκίας βασανίζεσθαι, ἐφ' ᾗ ἐγὼ διώκω δίκῃ τὸν Θεόφημον, ἐπειδὴ τότε οὐ παρέσχε, καὶ τὸν ἔλεγχον ἐξ ὧν ὁ Θεόφημος ἔλεγε τότε ἐξαπατῶν τοὺς δικαστάς, ἐκ τούτων γίγνεσθαι; ἔφη γὰρ ἐν τῇ δίκῃ τῆς αἰκίας τοὺς μὲν μάρτυρας τοὺς παραγενομένους καὶ μαρτυροῦντας τὰ γενόμενα ἐν γραμματείῳ κατὰ τὸν νόμον ψευδεῖς εἶναι καὶ ὑπ' ἐμοῦ παρεσκευασμένους, τὴν δ' ἄνθρωπον τὴν παραγενομένην ἐρεῖν τἀληθῆ οὐκ ἐκ γραμματείου μαρτυροῦσαν ἀλλ' ἐκ τῆς ἰσχυροτάτης μαρτυρίας, βασανιζομέ-
9 νην, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων. ἃ δή, τῷ λόγῳ τότε καταχρώμενος καὶ μάρτυρας παρεχόμενος τούτων, ἐξηπάτα τοὺς δικαστάς, νῦν ἐξελέγχεται ψευδῆ ὄντα· τὸ γὰρ σῶμα τῆς ἀνθρώπου οὐ τολμᾷ παραδοῦναι, ὃ μεμαρτυρήκασιν αὐ- 1142
τὸν ἐθέλειν παραδοῦναι, ἀλλὰ μᾶλλον προῄρηται τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν κηδεστὴν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίζεσθαι, ἢ παραδοῦναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου καὶ δικαίως ἀπηλλάχθαι, καὶ μὴ διὰ λόγων καὶ δεήσεως, ἐὰν δύνωνται ἐξαπατήσαν-
10 τες ὑμᾶς ἀποφεύγειν, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου καὶ ἐξαιτήσαντος τὴν ἄνθρωπον, καὶ τότε ἀξιοῦντος παραλαμβάνειν, καὶ μετὰ τὴν δίκην, καὶ ἅτε ἐξέτινον αὐτοῖς, καὶ ἐφ' ᾗ ἐγὼ δίκῃ τὸν Θεόφημον διώκω τῆς αἰκίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἀνακρίσει τῶν ψευδομαρτυριῶν· καὶ τούτων οὐ προσποιουμένων, ἀλλὰ λόγῳ μὲν μαρτυρούντων τὰ ψευδῆ, ἔργῳ δὲ οὐ παραδι-

v. 2. οὖν om Σ. 4. τολμῶσι om Σ. 6. βεβαιοῦσθαι FΦ. 8, 8. ὑπ'] ὑπὲρ Σ et γρ FΦ. 9, 1. τῷ om Σ. 2. ἠπάτα Σ. 4. ὃ μεμαρτυρήκασιν — παραδοῦναι om F. 5. προῄρηνται ΣΦ. 10, 3. ἐξετίνον FΣΦ. 4. ἐπὶ] ἐν Σ.

δόντων τὴν ἄνθρωπον· εὖ γὰρ ᾔδεσαν ὅτι βασανιζομένης
αὐτῆς ἐξελεγχθήσονται ἀδικοῦντες, οὐκ ἀδικούμενοι. ὡς δὲ ταῦ-
τα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Ὅτι μὲν τοίνυν πολλάκις προκαλεσαμένῳ καὶ ἀξιοῦντι
παραλαβεῖν τὴν ἄνθρωπον οὐδεὶς παρεδίδου, μεμαρτύ-
ρηται ὑμῖν. ἵνα δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων εἰδῆτε ὅτι ψευδῆ με-
μαρτυρήκασι, δηλώσω ὑμῖν. οὗτοι γάρ, εἴπερ ἀληθῆ ἦν ἅ
φασι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον καὶ παραδιδόναι τὸ
σῶμα τῆς ἀνθρώπου, οὐκ ἂν δήπου δύο μόνους μάρτυ-
ρας ἐποιήσαντο κηδεστὴν καὶ ἀδελφόν, τἀληθῆ μαρτυροῦν-
12 τας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἂν πολλούς. ἡ μὲν γὰρ δίαιτα ἐν
τῇ ἡλιαίᾳ ἦν· οἱ γὰρ τὴν Οἰνηΐδα καὶ τὴν Ἐρεχθηΐδα διαι-
τῶντες ἐνταῦθα κάθηνται· τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων,
ὅταν τις τὸ σῶμα παραδιδῷ κομίσας, πολλοὶ προΐσταν-
ται ἐπακούοντες τῶν λεγομένων, ὥστε οὐκ ἂν ἠπόρησαν
μαρτύρων, εἴπερ καὶ ὁπωστιοῦν ἀληθὴς ἦν ἡ μαρτυρία. 1143
13 Μεμαρτυρήκασι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐν τῇ αὐτῇ
μαρτυρίᾳ ὡς ἐγὼ οὐκ ἐθέλοιμι ἀναβαλέσθαι, ὁ δὲ Θεόφη-
μος κελεύοι, ἵνα μοι παραδοίη τὴν ἄνθρωπον. ὡς δὲ οὐκ
ἀληθές τοῦτ᾽ ἐστίν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ τὸν
Θεόφημον προὐκαλούμην ταύτην τὴν πρόκλησιν ἣν με-
μαρτυρήκασιν αὐτῷ, ἀξιῶν αὐτὸν τὴν ἄνθρωπον παρα-
14 δοῦναι, εἰκότως ἄν μοι τούτους τοὺς λόγους ἀπεκρίνατο, ἀνα-
βαλέσθαι κελεύων τὴν δίαιταν εἰς τὴν ὑστέραν σύνοδον,
ἵνα κομίσῃ τὴν ἄνθρωπον καὶ παραδῷ μοι. νῦν δὲ σὲ αὐ-
τὸν μεμαρτυρήκασιν ὦ Θεόφημε ἐθέλειν παραδιδόναι τὴν
ἄνθρωπον, καὶ ἐμὲ μὴ ἐθέλειν παραλαβεῖν. πῶς οὖν κύριος
μὲν ὢν σὺ τῆς ἀνθρώπου, μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι ταύτην
τὴν πρόκλησιν ἣν μεμαρτυρήκασί σοι, καταφεύγων δὲ εἰς
15 τὴν ἄνθρωπον περὶ τοῦ δικαίου, ἄλλου δέ σοι οὐδενὸς ὄντος

σ

11, 6. μόνους om Σ. 12, 4. προισταντι Φ. 13, 5. προὐκαλούμην post πρόκλησιν ponit Σ. 14, 5. θέλειν Σ. 7. μεμαρτύρηκας ΓΦ. 15, 1. περὶ] μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι περὶ ΓΦ.

μάρτυρος ὡς ἐπλήγης ὑπ' ἐμοῦ ἄρχοντος χειρῶν ἀδίκων, οὐχ
ἧκες ἔχων τὴν ἄνθρωπον πρὸς τὸν διαιτητὴν καὶ παρεδί-
δους τὸ σῶμα παρούσης τῆς ἀνθρώπου, κύριός γε ὢν αὐτῆς;
ἀλλὰ τὴν μὲν πρόκλησιν φῂς προκαλέσασθαι, τὴν δ' ἄν-
θρωπον οὐδεὶς εἶδε, δι' ἧς ἐξηπάτησας τοὺς δικαστάς, ψευ-
δεῖς μάρτυρας παρασχόμενος ὡς ἐθέλων παραδοῦναι;
16 Ἐπειδὴ τοίνυν σοι τότε οὐ παρῆν ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ
πρότερον ἐσημάνθησαν οἱ ἐχῖνοι, ὕστερον ἐστιν ὅπου ἤγαγες
τὴν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ εἰς τὸ δικαστήριον; εἰ γὰρ
μὴ τότε σοι παρεγένετο, ὕστερον δήπου ἔδει παραδιδόναι, καὶ
μάρτυρας ποιεῖσθαι ὡς ἐθέλεις ἐν τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔλεγχον
γίγνεσθαι, καθάπερ προὐκαλέσω, προκλήσεώς τε ἐμβεβλη- 1144
μένης σοι καὶ μαρτυρίας ὡς ἤθελες παραδιδόναι τὴν ἄν-
θρωπον. μέλλων τοίνυν εἰσιέναι τὴν δίκην ἐστιν ὅπου τὴν
17 ἄνθρωπον εἰσήγαγες πρὸς τὸ δικαστήριον; καίτοι ἔδει αὐ-
τόν, εἴπερ ἀληθῆ ἦν ἃ φασιν αὐτὸν προκαλεῖσθαι, κληρου-
μένων τῶν δικαστηρίων κομίσαντα τὴν ἄνθρωπον, λαβόντα
τὸν κήρυκα, κελεύειν ἐμέ, εἰ βουλοίμην, βασανίζειν, καὶ
μάρτυρας τοὺς δικαστὰς εἰσιόντας ποιεῖσθαι ὡς ἕτοιμός ἐστι
παραδοῦναι. νυνὶ δὲ λόγῳ ἐξαπατήσας, ψευδεῖς μαρτυρίας
παρασχόμενος, οὐδέπω καὶ νῦν τολμᾷ παραδοῦναι τὴν
ἄνθρωπον, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου καὶ ἐξαιτήσαν-
τος, ὡς οἱ μάρτυρες ὑμῖν οἱ παραγενόμενοι μεμαρτυρή-
κασιν. Καί μοι ἀνάγνωθι πάλιν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Βούλομαι δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν δίκην
διηγήσασθαι, ὅθεν ἐγένετό μοι πρὸς Θεόφημον, ἵνα εἰδῆτε
ὅτι οὐ μόνον ἐμοῦ ἀδίκως κατεδικάσατο ἐξαπατήσας τοὺς
δικαστάς, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς ἅμα τῶν πεντακοσίων τῇ
αὐτῇ ψήφῳ, καὶ ἄκυρα μὲν ἐποίησε τὰ δικαστήρια τὰ ὑμέ-
τερα, ἄκυρα δὲ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς νόμους, ἀπίστους δὲ

v. 3. γε] τε Σ. 5. εἶδε] ἰδέναι Σ. 6. παρεχόμενος FΦ.

17, 2. πληρουμένων F. 3. κομίσαντα] καθιστάντα γρ Φ. 6. τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι Σ. 10. πάλιν om Σ. 18, 1. καὶ om FΦ. 3. ἐξαπατήσας ante τῆς ponunt FΦ.

τὰς ἀρχὰς κατέστησεν ὑμῖν καὶ τὰ γράμματα τὰ ἐν ταῖς
στήλαις. ὃν δὲ τρόπον, ἐγὼ ὑμᾶς περὶ ἑνὸς ἑκάστου διδάξω.
19 ἐμοὶ γὰρ πρὸς Θεόφημον συμβόλαιον μὲν οὐδὲν πώποτε
πρότερον ἐν τῷ βίῳ ἐγένετο, οὔτ' αὖ κῶμος ἢ ἔρως ἢ πότος,
ὥστε διαφερόμενον περί τινος πλεονεκτήματος ἢ παροξυνό-
μενον ὑπὸ ἡδονῆς τινὸς ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου.
ψηφισμάτων δὲ ὑμετέρων δήμου καὶ βουλῆς καὶ νόμου ἐπιτά-
ξαντος, εἰσέπραξα τοῦτον ὀφείλοντα τῇ πόλει σκεύη τριη- 1145
20 ρικά. διότι δέ, ἐγὼ ὑμῖν διηγήσομαι. ἔτυχεν ἐκπλεουσῶν τριή-
ρων καὶ βοήθεια ἀποστελλομένη διὰ τάχους. σκεύη οὖν ἐν τῷ
νεωρίῳ οὐχ ὑπῆρχε ταῖς ναυσίν, ἀλλ' ἔχοντες οἱ ὀφείλοντες
οὐκ ἀπεδίδοσαν· πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὄντα
ἄφθονα ὀθόνια καὶ στύππια καὶ σχοινία, οἷς κατασκευάζεται
τριήρης, ὥστε πρίασθαι. γράφει οὖν Χαιρέδημος τὸ ψήφισμα
τουτί, ἵνα εἰσπραχθῇ τὰ σκεύη ταῖς ναυσὶ καὶ σῶα γέ-
νηται τῇ πόλει. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

21 Τούτου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος γεγενημένου, ἡ μὲν
ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε καὶ παρέδωκε τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη
τῇ πόλει, οἱ δὲ τῶν νεωρίων ἐπιμεληταὶ τοῖς τριηράρχοις
τοῖς ἐκπλέουσι τότε καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς τοῖς ἐν ταῖς συμ-
μορίαις. ὁ δὲ νόμος ὁ τοῦ Περιάνδρου ἠνάγκαζε καὶ προσέ-
ταττε παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη, καθ' ὃν αἱ
συμμορίαι συνετάχθησαν. πρὸς δὲ τούτοις ἕτερον ψήφισμα
δήμου ἠνάγκαζε τὸ πρὸς μέρος ἡμῖν διδόναι τῶν ὀφειλόν-
22 των ἕκαστον εἰσπρᾶξαι. ἔτυχον δὴ ἐγὼ μὲν τριηραρχῶν καὶ
ἐπιμελητὴς ὢν τῆς συμμορίας, Δημοχάρης δὲ ὁ Παιανιεὺς
ἐν τῇ συμμορίᾳ ὢν καὶ ὀφείλων τῇ πόλει σκεύη μετὰ Θεο-
φήμου τουτουί, συντριήραρχος γενόμενος. γεγραμμένους οὖν αὐ-
τοὺς ἀμφοτέρους ἐν τῇ στήλῃ ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει

19, 6. τοῦτον] καὶ τοῦτον Σ. τριηρικὰ FΣΦ: τριηραρχικὰ ς.
20, 5. καὶ στύππια om Φ: γρ καὶ στυππεῖον καὶ στιππυον F.
21, 1. τοίνυν om Σ. 3. τριηράρχαις Φ et pr Σ. 6. παραλαβεῖν post ὀφείλοντας ponit F. 8. ἠναγκάζετο πρὸς FΦ.
22, 1. εἰσπράξασθαι Σ. δὴ] δὲ Σ. 2. ὢν] ἡμῶν Σ. 4. τούτου Σ.

ἡ ἀρχὴ παραλαβοῦσα παρὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς, ἡμῖν πα-
23ρέδωκε κατά τε τὸν νόμον καὶ τὰ ψηφίσματα. ἐξ ἀνάγκης
οὖν ἦν μοι παραλαμβάνειν, ἐπεὶ ἐν τῷ πρόσθε χρόνῳ πολ- 1146
λὰς τριηραρχίας τετριηραρχηκὼς ὑμῖν οὐδεπώποτε ἔλαβον
σκεύη ἐκ τοῦ νεωρίου, ἀλλ' αὐτὸς ἰδίᾳ παρεσκεύαζον, ὁπό-
τε δέοι, ἵνα ὡς ἐλάχιστα πράγματα ἔχοιμι πρὸς τὴν
πόλιν. τότε δὲ καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τὸν νόμον ἠναγ-
24καζόμην παραλαμβάνειν. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων
ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τό τε ψήφισμα καὶ τὸν νόμον,
ἔπειτα τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τὴν παραδοῦσαν καὶ εἰσαγαγοῦσαν
εἰς τὸ δικαστήριον, εἶτα τοὺς ἐκ τῆς συμμορίας, ἧς ἦν
ἐπιμελητὴς καὶ τριήραρχος. Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ. ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

25 Ὡς μὲν τοίνυν πολλή μοι ἀνάγκη ἦν παραλαβεῖν τοὺς
ὀφείλοντας τῇ πόλει, τοῦ τε νόμου ἀκούετε καὶ τῶν ψηφι-
σμάτων· ὡς δὲ καὶ παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς, ὁ παραδοὺς
ὑμῖν μεμαρτύρηκεν. σκέψασθαι δὴ ὑμᾶς εἰκός ἐστιν ἐξ
ἀρχῆς ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτο πρῶτον, πότερον ἐγὼ ἠδίκουν
ὁ ἀναγκαζόμενος εἰσπρᾶξαι τὸν Θεόφημον, ἢ Θεόφημος,
ὃς ὀφείλων τῇ πόλει τὰ σκεύη πολὺν χρόνον οὐκ ἀπεδίδου.
26ἐὰν γὰρ καθ' ἕκαστον σκοπῆτε, εὑρήσετε τὸν Θεόφημον
ἅπαντα ἀδικοῦντα, καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἐμοῦ μόνον λόγῳ
εἰρημένα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου
ψήφῳ κεκριμένα. ἐπειδὴ γὰρ παρέλαβον αὐτὸν παρὰ τῆς
ἀρχῆς, προσελθὼν αὐτῷ πρῶτον μὲν ἀπῄτουν τὰ σκεύη,
ὡς δὲ τοῦτό μου εἰπόντος οὐκ ἀπεδίδου, ὕστερον αὐτῷ
περιτυχὼν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ πυλίδι προσεκα-
λεσάμην πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ πρὸς τοὺς τῶν νεω- 1147
ρίων ἐπιμελητάς· οὗτοι γὰρ εἰσῆγον τότε τὰς διαδικασίας
27εἰς τὸ δικαστήριον περὶ τῶν σκευῶν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω,
τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς κλητεύσαντας παρέξομαι.

23, 2. ἦν οὖν Σ. πάραλαβεῖν Σ. ἔμπροσθε Φ, ἔμπροσθεν F. 4. παρεσκεύασται FΦ. 6. τὰ] διὰ τὰ Reiskius. 24, 2. ὑμ. τοὺς μάρτυρας F. 25, 4. δὴ] οὖν Σ et γρ Φ. 26, 4. παρὰ] ἐκ FΦ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν προσεκλήθη ὑπ' ἐμοῦ, οἱ κλήτορες μεμαρτυρήκασιν· ὡς δὲ εἰσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστολέων καὶ τῆς ἀρχῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

28 Ὃν μὲν τοίνυν ᾤμην πράγματα παρέξειν μοι Δημοχά-
ρην τὸν Παιανιέα, πρὶν μὲν εἰσαχθῆναι εἰς τὸ δικαστή-
ριον ἦν ἀηδής, ἐπειδὴ δὲ εἰσήχθη καὶ ἑάλω, ἀπέδωκε τὸ
καθ' ἑαυτὸν μέρος τῶν σκευῶν. ὃν δ' οὐκ ἂν ᾠήθην εἰς
τοσοῦτον πονηρίας ἐλθεῖν ὥστε τολμῆσαι δή ποτε τὴν πόλιν
ἀποστερῆσαι τὰ σκεύη, εἰς τοσοῦτο δικῶν καὶ πραγμάτων
προβέβηκεν. καὶ παρὼν μὲν πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, ὅτε εἰσ-
ήγετο, οὐδαμοῦ ἠντεδίκησεν, οὐδὲ ἀπεγράψατο διαδικασίαν
πρὸς οὐδένα, εἴ τινά φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη καὶ μὴ
προσήκειν αὐτῷ ἀποδοῦναι, ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ ψῆφον
29 ἐπαχθῆναι· ἐπειδὴ δὲ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, οὐδὲν μᾶλ-
λον ἀπεδίδου, ἀλλ' ᾤετο ἐν μὲν τῷ παρόντι αὐτὸς ἐκπο-
δὼν γενόμενος ἡσυχίαν ἕξειν, ἕως ἐγώ τε ἐκπλεύσω καὶ αἱ
νῆες καὶ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἐμέ, ἃ οὗτος ὤφειλε σκεύη
τῇ πόλει, ἀναγκασθήσεσθαι ἀποδοῦναι ἥκοντα ἐνθάδε ἢ τῷ
διαδόχῳ, ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ τῆς συμμορίας ἐπὶ τὴν ναῦν. τί
γὰρ ἂν καὶ ἀντέλεγον αὐτῷ ψηφίσματα καὶ νόμους πα-
30 ρεχομένῳ, ὡς προσῆκεν ἐμὲ εἰσπρᾶξαι τὰ σκεύη; ὁ δὲ 1148
Θεόφημος χρόνου ἐγγεγενημένου, ὁπότε αὐτὸν ἥκων ἀπαι-
τοίην, ἔμελλε φήσειν ἀποδεδωκέναι, καὶ τούτοις τεκμηρίοις
καταχρήσεσθαι ὡς ἀποδέδωκε, τῷ καιρῷ, τῇ χρείᾳ, ὡς οὐκ
ἠλίθιος ἦν οὐδ' αὖ φίλος αὐτῷ γενόμενος οὐδεπώποτε ὥστ'
ἐπισχεῖν· τί ἂν ποτε βουλόμενος ἐγώ, τριηραρχῶν μὲν τῇ
πόλει, ἐπιμελητὴς δὲ ὢν τῆς συμμορίας, ψηφισμάτων δὲ
τοιούτων καὶ νόμου ὄντος, περὶ τὴν εἴσπραξιν ἐπέσχον ἂν
31 τούτῳ; ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχων ὁ Θεόφημος τότε μὲν

v. 2. κλητῆρές μοι μεμαρτ. Σ. 28, 1. δημόχαριν Σ. 5. δή] ἄν Σ. 8. ἠντιδίκησεν F. 9. εἴ Reiskius: libri ἤ. 30, 1. προσῆκον FΦ. 3. φήσειν Wolfius: libri φησίν. 4. καιρῷ καὶ τῇ FΦ. 6. τί] ὥστε τί mg Φ, τί γὰρ Reiskius.

οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη ἀλλ' ἐκποδὼν ἦν, ὕστερον δὲ ᾤετό
με ἀποστερήσειν, πρὸς δὲ τούτοις εἰς ὅρκον καταφυγὼν
ῥᾳδίως ἐπιορκήσειν, ὅπερ καὶ ἄλλοις πεποίηκεν. δεινὴ γὰρ
ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου περὶ τὰ διάφορα, ὡς ἐγὼ ἔργῳ ὑμῖν
ἐπιδείξω. ταῦτα γὰρ τὰ σκεύη ὀφείλων ὁ Θεόφημος τῇ
πόλει εἰς Ἀφαρέα ἀνέφερε λόγῳ, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀπεγράψατο
πρὸς αὐτὸν διαδικασίαν, εὖ εἰδὼς ὅτι ἐλεγχθήσεται ψευ-
32 δόμενος, ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς δικαστήριον. ὁ γὰρ Ἀφαρεὺς ἐξή-
λεγχεν αὐτὸν τιμὴν λογισάμενον αὐτῷ τῶν σκευῶν καὶ
λαβόντα παρ' αὐτοῦ, ὅτε παρελάμβανε τὴν τριηραρχίαν.
νῦν δέ φησι Δημοχάρει παραδοῦναι, καὶ δικάζεται τοῖς παι-
δίοις τοῖς Δημοχάρους τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους. ὅτε
δ' ἔζη ὁ Δημοχάρης, οὐκ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν διαδι-
κασίαν ὁ Θεόφημος, εἰσπραττόμενος ὑπ' ἐμοῦ τὰ σκεύη,
ἀλλ' ἠβούλετο ἐπὶ προφάσει χρόνου ἐγγενομένου ἀποστε-
ρῆσαι τὴν πόλιν τὰ σκεύη. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώ-
σεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1149

33 Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάντα ἐνθυμούμενος, καὶ ἀκούων τὸν Θεόφημον τῶν πεπλησιακότων οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα, καὶ οὐκ ἀπολαμβάνων τὰ σκεύη παρ' αὐτοῦ, προσῄειν πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον, λέγων ὅτι οὐκ ἀποδίδωσί μοι τὰ σκεύη ὁ Θεόφημος, ἃ ὦφλεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. προσῄεσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τριήραρχοι τῇ βουλῇ, ὅσοι μὴ παρελάμβανον παρὰ τῶν ὀφειλόντων τὰ σκεύη. καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἀποκρίνεται ἡμῖν ἡ βουλὴ ψηφίσματι, ὃ ἀναγνώσεται ὑμῖν, εἰσπράττεσθαι τρόπῳ ᾧ ἂν δυνώμεθα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

34 Γενομένου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος τούτου ἐν τῇ βουλῇ, καὶ οὐδενὸς γραφομένου παρανόμων, ἀλλὰ κυρίου ὄντος, προσελθὼν Εὐέργῳ τούτῳ τῷ ἀδελφῷ τοῦ Θεοφήμου, ἐπειδὴ

32, 5. τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους om pr Σ. 6. διαδικασίαν ante πρὸς ponunt FΦ. 9. ἀνάγνωθί μοι τὰς γρ FΦ.
33, 2. οἷος] οἷς F.

τὸν Θεόφημον οὐχ οἷός τε ἦν ἰδεῖν, ἔχων τὸ ψήφισμα πρῶ-
τον μὲν ἀπῄτησα τὰ σκεύη καὶ ἐκέλευσα αὐτὸν φράσαι τῷ
Θεοφήμῳ, ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρας τινάς, ὡς οὐκ ἀπεδίδου
τὰ σκεύη ἀλλ' ἐχλεύαζέ με, παραλαβὼν μάρτυρας ἠρόμην
αὐτὸν πότερα μεμερισμένος εἴη πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἢ κοινὴ
35 ἡ οὐσία εἴη αὐτοῖς. ἀποκριναμένου δέ μοι Εὐέργου ὅτι
νενεμημένος εἴη καὶ χωρὶς οἰκοίη ὁ Θεόφημος, αὐτὸς δὲ
παρὰ τῷ πατρί, πυθόμενος οὗ ᾤκει ὁ Θεόφημος, λαβὼν
παρὰ τῆς ἀρχῆς ὑπηρέτην ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεο-
φήμου. καταλαβὼν δὲ αὐτὸν οὐκ ἔνδον ὄντα, ἐκέλευσα τὴν
ἄνθρωπον τὴν ὑπακούσασαν μετελθεῖν αὐτὸν ὅπου εἴη, ταύ-
την ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφη-
μον παραδοῦναι, ἐγὼ δὲ ἐξαιτῶν οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, 1150
ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν πύθησθε, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν
36 ἀδίκων. ὡς δὲ ἀφικνεῖται ὁ Θεόφημος μετελθούσης αὐτὸν
τῆς ἀνθρώπου, ἀπῄτουν αὐτὸν τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν,
λέγων ὅτι ἤδη περὶ ἀναγωγὴν εἴην, καὶ ἐδείκνυον τὸ ψή-
φισμα τῆς βουλῆς. ὡς δὲ ταῦτά μου λέγοντος οὐκ ἀπεδίδου
ἀλλὰ ἠπείλει καὶ ἐλοιδορεῖτο, ἐκέλευσα τὸν παῖδα καλέσαι
εἴ τινας ἴδοι τῶν πολιτῶν παριόντας ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἵνα μάρ-
37 τυρές μοι εἴησαν τῶν λεγομένων, καὶ ἠξίουν πάλιν τὸν
Θεόφημον ἢ αὐτὸν ἀκολουθεῖν πρὸς τοὺς ἀποστολέας καὶ
τὴν βουλήν, καὶ εἰ μή φησιν ὀφείλειν, ἐκείνους πείθειν
τοὺς παραδιδόντας τοὺς ὀφείλοντας καὶ ἀναγκάζοντας εἰσ-
πράττειν, ἢ ἀποδιδόναι τὰ σκεύη· εἰ δὲ μή, ἐνέχυρα ἔφην
λήψεσθαι κατά τε τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα. οὐδὲν
δ' ἐθέλοντος αὐτοῦ τῶν δικαίων ποιεῖν ἦγον τὴν ἄνθρωπον
38 ἑστηκυῖαν ἐπὶ τῇ θύρᾳ, τὴν μετελθοῦσαν αὐτόν. καὶ ὁ
Θεόφημός με ἀφῃρεῖτο. καὶ ἐγὼ τὴν μὲν ἄνθρωπον ἀφῆκα,
εἰς δὲ τὴν οἰκίαν εἰσῄειν, ἵνα ἐνέχυρόν τι λάβοιμι τῶν
σκευῶν· ἔτυχε γὰρ ἡ θύρα ἀνεῳγμένη, ὡς ἦλθεν ὁ Θεό-

v. 5. μεμερισμένος] νενεμημένος γρ Φ. 35, 1. ἡ om FΦ. 2. νενεμημένος] μεμερισμένος F. 8. ἐξαιτῶν] ἐξ αὐτῶν γρ FΦ. 36, 3. ἀναγωγῆς F. 37, 4. παραδόντας Σ. τοὺς ὀφ.] καὶ ὀφ. Φ, om Σ. 5. ἢ ἀποδιδόναι] παραδιδόναι Σ. 7. δ' om Σ. 38, 1. αὐτῶν Φ. 4. ἐξῆλθεν FΦ.

φημος, καὶ ἔτι ἤμελλεν εἰσιέναι· καὶ ἐπεπυσμην αὐτὸν ὅτι οὐκ εἴη γεγαμηκώς. εἰσιόντος δέ με παίει πὺξ ὁ Θεόφημος τὸ στόμα, καὶ ἐγὼ ἐπιμαρτυράμενος τοὺς παρόντας
39 ἠμυνάμην. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω καὶ ἦρξε χειρῶν ἀδίκων ὁ Θεόφημος, οὐκ ἄλλοθεν δεῖν οἶμαι τὸν ἔλεγχον γίγνεσθαι ἢ ἐκ τῆς ἀνθρώπου, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι οἱ μάρτυρες ὡς ἤθελε Θεόφημος παραδιδόναι. ταύτῃ δὲ τῇ μαρτυρίᾳ 1151
πρότερος εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον, οὐ παραγραφομένου ἐμοῦ οὐδ' ὑπομνυμένου διὰ τὸ καὶ πρότερόν ποτε ἐφ' ἑτέρας δίκης ταὐτά με βλάψαι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς λέγων, οὓς μὲν ἐγὼ παρειχόμην μάρτυρας, τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τὴν
40 δὲ ἄνθρωπον ἐρεῖν τὰς ἀληθείας βασανιζομένην. οἷς δὲ τότε κατεχρῶντο λόγοις, νῦν αὐτοῖς ἐξελέγχονται ὑπεναντία ποιοῦντες· τὴν γὰρ ἄνθρωπον οὐ δύναμαι παραλαβεῖν πολλάκις ἐξαιτήσας, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν τὴν ἄνθρωπον οὐ παραδιδόασιν, ἣν αὐτοὶ ἔφασαν προκαλέσασθαι, βούλομαι ὑμῖν καὶ τοὺς μάρτυρας παρασχέσθαι, οἳ εἶδόν με πρότερον πληγέντα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου. ἡ δ' αἰκία τοῦτ' ἐστίν, ὃς ἂν ἄρξῃ πρότερος χειρῶν ἀδίκων, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα εἰσπράττοντα. Καί μοι ἀνάγνωθι τὰ ψηφίσματα καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

41 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφῃρέθην τὰ ἐνέχυρα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου καὶ συνεκόπην, ἐλθὼν εἰς τὴν βουλὴν τάς τε πληγὰς ἔδειξα καὶ ἃ πεπονθὼς ἦν εἶπα, καὶ ὅτι εἰσπράττων τῇ πόλει τὰ σκεύη. ἀγανακτήσασα δ' ἡ βουλὴ ἐφ' οἷς ἐγὼ ἐπεπόνθειν, καὶ ἰδοῦσά με ὡς διεκείμην, καὶ ἡγησαμένη ὑβρίσθαι οὐκ ἐμὲ ἀλλ' ἑαυτὴν καὶ τὸν δῆμον τὸν ψηφισάμενον καὶ τὸν νόμον τὸν ἀναγκάσαντα εἰσπράττειν τὰ σκεύη,

v. 3. ἐπιμαρτυράμενος Σ: ἐπιμαρτυρησάμενος ς. 39, 2. οἴομαι δεῖν FΦ. γενέσθαι Σ. 3. οὗτοι om Σ. 4. ἤθελεν ὁ Θ. Σ. παραδιδόναι] ἐκ τῆς ἀνθρώπου παραδιδόναι FΦ. 6. ὑπομνυομένου FΦ. 8. παρεισχόμην FΦ. τὰ om FΦ. 40, 8. πρότερος post ἀδίκων ponit Σ. 11. τὴν μαρτυρίαν Σ. 12. μαρτυρία Σ. 41, 3. εἶπον FΦ. 4. δ' om FΦ.

42 ἐκέλευεν εἰσαγγέλλειν με, καὶ τοὺς πρυτάνεις προγράφειν
αὐτῷ τὴν κρίσιν ἐπὶ δύο ἡμέρας ὡς ἀδικοῦντι καὶ "δια- 1152
κωλύοντι τὸν ἀπόστολον, διότι τὰ σκεύη οὐκ ἀπεδίδου καὶ τὰ
ἐνέχυρα ἀφείλετο καὶ ἐμὲ συνέκοψε τὸν εἰσπράττοντα καὶ
ὑπηρετοῦντα τῇ πόλει. γενομένης τοίνυν τῆς κρίσεως τῷ
Θεοφήμῳ ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τὴν εἰσαγγελίαν ἣν ἐγὼ εἰσήγ-
γειλα, καὶ ἀποδοθέντος λόγου ἑκατέρῳ, καὶ κρύβδην ἰδίᾳ
ψηφισαμένων τῶν βουλευτῶν, ἑάλω ἐν τῷ βουλευτηρίῳ καὶ
43 ἔδοξεν ἀδικεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ διαχειροτονεῖν ἦν ἡ βουλὴ
πότερα δικαστηρίῳ παραδοίη ἢ ζημιώσειε ταῖς πεντακο-
σίαις, ὅσου ἦν κυρία κατὰ τὸν νόμον, δεομένων τούτων
ἁπάντων καὶ ἱκετευόντων καὶ τίνα οὐ προσπεμπόντων, καὶ
τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν ἀποδιδόντων εὐθὺς ἐν τῇ βουλῇ,
καὶ περὶ τῶν πληγῶν φασκόντων ἐπιτρέψειν ᾧ ἂν κελεύσω
Ἀθηναίων, συνεχώρησα ὥστε τῷ Θεοφήμῳ πέντε καὶ εἴκοσι
44 δραχμῶν προστιμηθῆναι. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, ὑμῶν
τε δέομαι ὅσοι ἐβούλευον ἐπ' Ἀγαθοκλέους ἄρχοντος φράζειν
τοῖς παρακαθημένοις, καὶ ὅσους ἐδυνάμην ἐγὼ ἐξευρεῖν
τῶν τότε βουλευόντων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐγὼ μὲν τοίνυν οὕτως ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπιεικὴς ἐγε-
νόμην πρὸς τούτους. καίτοι τό γε ψήφισμα δημοσίαν τὴν
οὐσίαν ἐκέλευεν εἶναι οὐ μόνον ὃς ἂν ἔχων σκεύη μὴ ἀπο-
διδῷ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ὃς ἂν ἰδίᾳ κτησάμενος μὴ πωλῇ·
τοιαύτη γὰρ ἡ ἀπορία οὖσα συνέβαινε τότε ἐν τῇ πόλει
σκευῶν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

45 Καταπλεύσας τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὐδενὶ ἤθελεν
ἐπιτρέπειν ὁ Θεόφημος "περὶ τῶν πληγῶν ὧν τότ' ἔλαβον 1153
ὑπ' αὐτοῦ, προσεκαλεσάμην αὐτὸν καὶ ἔλαχον αὐτῷ δίκην
αἰκίας. ἀντιπροσκαλεσαμένου δὲ κἀκείνου ἐμὲ καὶ διαιτη-

42, 6. κατὰ] καὶ Σ. 43, 5. εὐθὺς ἐν τῇ βουλῇ om Φ. 6. ἐπι-
τρέπειν FΦ. libri ἐάν. 44, 1. προτιμηθῆναι Σ. 3. ἠδυνά-
μην Σ. 6. οὕτως post δικασταί ponunt FΦ. 8. ἐκέλευσεν ΣΦ.
45, 2. ἔλαβον τότε FΦ. προεκαλεσάμην Σ. 4. τῆς αἰκίας Σ.
ἀντιπροκαλεσαμένου Σ. κακείνου Σ: καὶ ἐκείνου ς.

τῶν ἐχόντων τὰς δίκας, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις ἦν τῆς δίκης,
ὁ μὲν Θεόφημος παρεγράφετο καὶ ὑπώμνυτο, ἐγὼ δὲ
46 πιστεύων ἐμαυτῷ μηδὲν ἀδικεῖν εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς. παρα-
σχόμενος δὲ ἐκεῖνος ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ἣν ἄλλος μὲν
οὐδεὶς μεμαρτύρηκεν ὁ δ' ἀδελφὸς καὶ ὁ κηδεστής, ὡς
ἐθέλοι τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, καὶ προσποιούμενος ἄκα-
κος εἶναι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς. δέομαι δ' ὑμῶν νυνὶ
δικαίαν δέησιν, ἅμα μὲν δικάσαι περὶ τῆς μαρτυρίας,
πότερα ψευδής ἐστιν ἢ ἀληθής, ἅμα δὲ περὶ τοῦ πράγμα-
47 τος ἐξ ἀρχῆς σκέψασθαι. ἐγὼ μὲν τοίνυν, εἰς ἃ οὗτος κα-
τέφυγε τότε δίκαια, ἐκ τούτων οἴομαι δεῖν τὸν ἔλεγχον γε-
νέσθαι, ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανιζομένης, ὁπότερος ἦρξε
χειρῶν ἀδίκων· τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία, καὶ τοὺς μάρτυ-
ρας διὰ τοῦτο διώκω τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὅτι ἐμαρτύρη-
σαν ἐθέλειν παραδιδόναι τὸν Θεόφημον τὴν ἄνθρωπον,
οὐδαμοῦ τὸ σῶμα παραδιδόντος οὔτε πρὸς τῷ διαιτητῇ οὔτε
48 ὕστερον, πολλάκις ἐμοῦ ἐξαιτήσαντος. διπλῆν οὖν αὐτοὺς
δεῖ δοῦναι δίκην, ὅτι τε ἐξηπάτησαν τοὺς δικαστὰς ψευδεῖς
μαρτυρίας παρασχόμενοι, κηδεστοῦ καὶ ἀδελφοῦ, καὶ ὅτι ἐμὲ
ἠδίκησαν, λειτουργοῦντα μὲν ὑμῖν προθύμως, ποιοῦντα δὲ
τὰ προσταττόμενα, ὑπηρετοῦντα δὲ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς
ψηφίσμασι τοῖς ὑμετέροις. Ὡς δὲ οὐκ ἐγὼ μόνος παρέλαβον
παρὰ τῆς ἀρχῆς τοῦτον εἰσπράξασθαι σκεύη ὀφείλοντα τῇ 1154
πόλει, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τῶν τριηράρχων ἑτέρους εἰσεπράξαν-
το οὓς παρέλαβον, ἀνάγνωθί μοι αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

49 Βούλομαι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἃ πέπονθα ὑπ'
αὐτῶν διηγήσασθαι ὑμῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὦφλον αὐτοῖς τὴν
δίκην ἐφ' ᾗ τοὺς μάρτυρας τούτους διώκω τὰ ψευδῆ με-
μαρτυρηκότας, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ μελλούσης μοι ἤδη
ἐξήκειν τῆς ὑπερημερίας ἐδεήθην αὐτοῦ ἐπισχεῖν μοι ὀλίγον
χρόνον, λέγων τὰς ἀληθείας, ὅτι πεπορισμένου τοῦ ἀργυρίου

[illegible] 1. ἀπόφανσις F. 47, 7. πρὸς] ὅτι πρὸς FΦ. 48, 2. ἔδει FΦ. 49, 5. αὐτοὺς ΣΦ.

50 οὗ ἤμελλον αὐτῷ ἐκτίνειν συμβέβηκέ μοι τριηραρχία, καὶ ἀποστέλλειν διὰ τάχους δεῖ τὴν τριήρη, καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀλκίμαχος αὐτῷ παρασκευάζειν κελεύοι ταύτην τὴν ναῦν· τὸ οὖν ἀργύριον τὸ πεπορισμένον τῷ Θεοφήμῳ ἀποδοῦναι ἐνταῦθα κατεχρησάμην. ἐδεόμην δ' αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι τὴν ὑπερημερίαν, ἕως ἂν τὴν ναῦν ἀποστείλω. ὁ δὲ ῥᾳδίως μοι καὶ ἀκάκως ἀποκρίνεται· οὐδὲν κωλύει, ἔφη· ἀλλ' ἐπειδὰν
51 τὴν ναῦν ἀποστείλῃς, πόριζε καὶ ἐμοί. ἀποκριναμένου δέ μοι ταῦτα τοῦ Θεοφήμου καὶ ἀναβαλομένου τὴν ὑπερημερίαν, καὶ μάλιστά μου πιστεύσαντος τῇ τε ἐπισκήψει τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ τῷ μὴ ἐθέλειν αὐτὸν παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, ὡς οὐδὲν ἂν νεωτερίσαντος περὶ τἀμά, ἐγὼ μὲν τὴν τριήρη ἀποστείλας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πορίσας τὸ ἀργύριον, προσελθὼν αὐτῷ ἐκέλευον ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀκολουθοῦντα κομίζεσθαι τὴν καταδίκην. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1155

52 Ὁ δὲ Θεόφημος ἀντὶ τοῦ τὴν καταδίκην ἀπολαβεῖν ἀκολουθήσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἐλθών μου τὰ πρόβατα λαμβάνει ποιμαινόμενα πεντήκοντα μαλακὰ καὶ τὸν ποιμένα μετ' αὐτῶν καὶ πάντα τὰ ἀκόλουθα τῇ ποίμνῃ, ἔπειτα παῖδα διάκονον ὑδρίαν χαλκῆν ἀποφέροντα ἀλλοτρίαν ᾐτημένην, πολλοῦ ἀξίαν. καὶ ταῦτα ἔχουσιν οὐκ ἐξήρκεσεν αὐ-
53 τοῖς, ἀλλ' ἐπεισελθόντες εἰς τὸ χωρίον (γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ οἰκῶ ἐνταῦθ' ἐκ μειρακίου) πρῶτον μὲν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας ᾖξαν, ὡς δὲ οὗτοι διαφεύγουσιν αὐτοὺς καὶ ἄλλος ἄλλῃ ἀπεχώρησαν, ἐλθόντες πρὸς τὴν οἰκίαν καὶ καταβαλόντες τὴν θύραν τὴν εἰς τὸν κῆπον φέρουσαν Εὔεργός τε οὑτοσὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Θεοφήμου καὶ Μνησίβουλος ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ, οἷς οὐδεμίαν δίκην ὠφλήκειν οὐδὲ προσῆκεν αὐτοῖς ἅπτεσθαι τῶν ἐμῶν οὐδενός, εἰσελ-

50, 3. ἄλκιμος FΦ. αὐτῷ παρασκευάζειν Σ et γρ FΦ, ἀνάγεσθαι FΦ. κελεύει ς. ταύτην om FΦ. 51, 2. ἀναβαλλομένου pr Φ. 9. λέγω om Φ. 53, 1. πρὸς] ἐν γρ FΦ. 4. ἀπεχώρησεν (α supra) Φ, ἀπεχώρησεν F. πρὸς] εἰς FΦ. 5. ἐκβαλόντες FΦ. 8. αὐτοὺς Σ.

θόντες ἐπὶ τὴν γυναῖκά με καὶ τὰ παιδία ἐξεφορήσαντο
54ὅσα ἔτι ὑπόλοιπά μοι ἦν σκεύη ἐν τῇ οἰκίᾳ. ᾤοντο μὲν
γὰρ οὐ τοσαῦτα μόνον λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ πλείω τὴν
παροῦσάν μοι τότε κατασκευὴν τῆς οἰκίας καταλήψεσθαι·
ἀλλ' ὑπὸ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰσφορῶν καὶ τῆς πρὸς
ὑμᾶς φιλοτιμίας τὰ μὲν ἐνέχυρα κεῖται αὐτῶν, τὰ δὲ
πέπραται. ὅσα δ' ἦν ἔτι ὑπόλοιπα, πάντα λαβόντες ᾤχον-
55το. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτυχεν ἡ γυνή
μου μετὰ τῶν παιδίων ἀριστῶσα ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μετ'
αὐτῆς τίτθη τις ἐμὴ γεγενημένη πρεσβυτέρα, ἄνθρωπος
εὔνους καὶ πιστὴ καὶ ἀφειμένη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐμοῦ. συνῴκησε δὲ ἀνδρί, ἐπειδὴ ἀφείθη ἐλευ- 1156
θέρα· ὡς δὲ οὗτος ἀπέθανε καὶ αὐτὴ γραῦς ἦν καὶ οὐκ
56ἦν αὐτὴν ὁ θρέψων, ἐπανῆκεν ὡς ἐμέ. ἀναγκαῖον οὖν ἦν
μὴ περιιδεῖν ἐνδεεῖς ὄντας μήτε τίτθην ἐμὴν γενομένην
μήτε παιδαγωγόν· ἅμα δὲ καὶ τριηραρχῶν ἐξέπλεον, ὥστε
καὶ τῇ γυναικὶ βουλομένῃ ἦν τοιαύτην οἰκουρὸν μετ' αὐ-
τῆς με καταλιπεῖν. ἀριστώντων δὲ ἐν τῇ αὐλῇ, ὡς ἐπεισ-
πηδῶσιν οὗτοι καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὰς καὶ ἥρπαζον
τὰ σκεύη, αἱ μὲν ἄλλαι θεράπαιναι (ἐν τῷ πύργῳ γὰρ ἦσαν,
οὗπερ διαιτῶνται) ὡς ἤκουσαν κραυγῆς, κλείουσι τὸν πύργον,
καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐκ εἰσῆλθον, τὰ δ' ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας
57ἐξέφερον σκεύη, ἀπαγορευούσης τῆς γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι
αὐτοῖς, καὶ λεγούσης ὅτι αὐτῆς εἴη ἐν τῇ προικὶ τετιμη-
μένα καὶ ὅτι „τὰ πρόβατα ἔχετε πεντήκοντα καὶ τὸν παῖδα
καὶ τὸν ποιμένα, πλείονος ἄξια ἢ κατεδικάσασθε·" ἀπήγ-
γειλε γάρ τις αὐταῖς τῶν γειτόνων κόψας τὴν θύραν. ἔτι
δὲ ἔφη τὸ ἀργύριον αὐτοῖς κείμενον εἶναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ·
ἠκηκόει γὰρ ἐμοῦ· κἂν περιμείνητε, ἔφη, ἢ μετέλθῃ τις
ὑμῶν αὐτόν, ἔχοντες ἄπιτε τὸ ἀργύριον ἤδη· τὰ δὲ σκεύη
ἐᾶτε, καὶ μηδὲν τῶν ἐμῶν φέρετε, ἄλλως τε καὶ ἔχοντες

54, 3. παροῦσάν μοι τότε] γὰρ οὐσάν μοί ποτε γρ FΦ. 55, 2. παι-
δων ς. 3. γενομένη Σ. 56, 1. ἐπανῆκεν αὐτὴ ὡς F. 2. μήτε —
μήτε Σ et γρ Φ: μηδὲ — καὶ ς. ἐμὴν om Σ. 5. με om Σ.
6. καὶ post οὗτοι om ΣΦ. 57, 3. καὶ τὸν παῖδα om FΦ.
5. αὐτοῖς Σ.

58ἄξια τῆς καταδίκης. ταῦτα δὲ λεγούσης τῆς γυναικὸς οὐχ
ὅπως ἐπέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς τίτθης τὸ κυμβίον λαβούσης
παρακείμενον αὐτῇ, ἐξ οὗ ἔπινε, καὶ ἐνθεμένης εἰς τὸν
κόλπον, ἵνα μὴ οὗτοι λάβοιεν, ἐπειδὴ εἶδεν ἔνδον ὄντας
αὐτούς, κατιδόντες αὐτὴν οὕτω διέθεσαν ἀφαιρούμενοι
"τὸ κυμβίον Θεόφημος καὶ Εὔεργος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ οὑτοσί, 1157
59ὥστε ὕφαιμοι μὲν οἱ βραχίονες καὶ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν
αὐτῆς ἐγένοντο ἀποστρεφομένης τὼ χεῖρε καὶ ἑλκομένης
ὑπὸ τούτων ἀφαιρουμένων τὸ κυμβίον, ἀμυχὰς δ' ἐν τῷ
τραχήλῳ εἶχεν ἀγχομένη, πελιὸν δὲ τὸ στῆθος. εἰς τοῦτο
δ' ἦλθον πονηρίας ὥστε, ἕως ἀφείλοντο τὸ κυμβίον ἐκ τοῦ
κόλπου αὐτῆς, οὐκ ἐπαύσαντο ἄγχοντες καὶ τύπτοντες τὴν
60γραῦν. ἀκούοντες δὲ οἱ θεράποντες τῶν γειτόνων τῆς κραυ-
γῆς καὶ ὁρῶντες τὴν οἰκίαν πορθουμένην τὴν ἐμὴν οἱ μὲν
ἀπὸ τῶν τεγῶν τῶν ἑαυτῶν ἐκάλουν τοὺς παριόντας, οἱ
δὲ καὶ εἰς τὴν ἑτέραν ὁδὸν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες Ἁγνό-
φιλον παριόντα ἐκέλευσαν παραγενέσθαι. προσελθὼν δὲ ὁ
Ἁγνόφιλος προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ θεράποντος τοῦ Ἀνθεμίω-
νος, ὅς ἐστί μοι γείτων, εἰς μὲν τὴν οἰκίαν οὐκ εἰσῆλθεν (οὐ
γὰρ ἡγεῖτο δίκαιον εἶναι μὴ παρόντος γε τοῦ κυρίου), ἐν δὲ
τῷ τοῦ Ἀνθεμίωνος χωρίῳ ὢν ἑώρα τά τε σκεύη ἐκφερόμενα
καὶ Εὔεργον καὶ Θεόφημον ἐξιόντας ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας.
61οὐ μόνον τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λαβόντες μου τὰ σκεύη
ᾤχοντο, ἀλλὰ καὶ τὸν υἱὸν ἦγον ὡς οἰκέτην, ἕως τῶν γειτό-
νων ἀπαντήσας αὐτοῖς Ἑρμογένης εἶπεν ὅτι υἱός μου εἴη.
ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

62 Ἐπειδὴ τοίνυν μοι ἀπηγγέλθη εἰς Πειραιᾶ τὰ γεγενη-
μένα ὑπὸ τῶν γειτόνων, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν τούτους μὲν οὐκέτι
καταλαμβάνω, ἰδὼν δὲ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπεφορημένα καὶ
τὴν γραῦν ὡς διέκειτο, καὶ ἀκούσας τῆς γυναικὸς τὰ γενό-
μενα, "προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἕωθεν ἐν τῇ 115

58, 6. ὁ om ΣΦ. 60, 1. ἀκούσαντες F. 61, 1. μου om Φ.
62, 4. καὶ om Φ. ἀκούων F (σας above ἀκούων), ἀκούων Σ.

πόλει μάρτυρας ἔχων ἐκέλευον αὐτὸν πρῶτον μὲν τὴν κα-
ταδίκην ἀπολαμβάνειν καὶ ἀκολουθεῖν ἐπὶ τὴν τράπεζαν,
ἔπειτα τὴν ἄνθρωπον θεραπεύειν ἣν συνέκοψαν, καὶ ἰατρὸν
63 εἰσάγειν ὃν αὐτοὶ βούλοιντο. ταῦτα δέ μου λέγοντος καὶ
διαμαρτυρομένου, κακά με πολλὰ εἰπόντες ὁ μὲν Θεόφη-
μος ἠκολούθει μόλις, διατριβὰς ἐμποιῶν καὶ φάσκων βού-
λεσθαι καὶ αὐτός τινας παραλαβεῖν μάρτυρας (ταῦτα δ'
ἔλεγε τεχνάζων τοῦ χρόνον ἐγγενέσθαι), ὁ δ' Εὔεργος οὑτοσὶ
εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως μεθ' ἑτέρων ὁμοίων αὐτῷ ἐλθὼν εἰς
ἀγρὸν τὰ ὑπόλοιπα σκεύη, εἴ τι τῇ προτεραίᾳ ἐν τῷ πύργῳ
ἦν καὶ οὐκ ἔτυχεν ἔξω ὄντα, ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἦλθον, διὰ τὴν
χρείαν κατηνέχθη, ἐκβαλὼν τὴν θύραν ἥνπερ καὶ τῇ προ-
τεραίᾳ ἐξέβαλε κακῶς ἐνεστηκυῖαν, ᾤχετό μου λαβὼν τὰ
σκεύη· ᾧ οὔτε δίκην ὠφλήκειν, οὔτε συμβόλαιον ἦν μοι
64 πρὸς αὐτὸν οὐδέν. ἐκτίνοντος δέ μου τῷ Θεοφήμῳ, ᾧ ὠφλή-
κειν τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐξέτινον πολλῶν παρόντων μαρ-
τύρων χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν δραχμὰς καὶ τρεῖς καὶ δύ'
ὀβολὼ τὴν ἐπωβελίαν, τριάκοντα δὲ τὰ πρυτανεῖα (τῶν
γὰρ ἄλλων οὐδὲν αὐτῷ ἐπιτιμίων ὦφλον), λαβὼν τοίνυν
παρ' ἐμοῦ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ'
ὀβολώ, τὸ σύμπαν κεφάλαιον, ἀπαιτοῦντος ἐμοῦ τά τε
πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη ἃ ἡρπάκει μου,
οὐκ ἔφη ἀποδώσειν μοι, εἰ μή τις αὐτὸν ἀφήσει καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων καὶ τοὺς μάρτυρας τῶν ψευ-
65 δομαρτυριῶν. ταῦτα δὲ ἀποκριναμένου αὐτοῦ μάρτυρας 1159
μὲν ἐποιησάμην τῆς ἀποκρίσεως τοὺς παρόντας, τὴν δὲ
δίκην ἐξέτισα, ὑπερήμερον δὲ οὐκ ᾤμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι.
τὸν δ' Εὔεργον οὐδ' ᾔδειν εἰσεληλυθότα μου εἰς τὴν οἰκίαν
ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλ' αὐτίκα ἡ δίκη ἐξετέτιστο καὶ εἶχεν

63, 1. βούλοιντο corr Σ, βούλονται FΦ. 3. βουλεύεσθαι αὐτὸς γρ Φ. 5. τοῦ add Σ. 7. εἴ τι τῇ Σ et γρ Φ: εἴ τινα ἐν τῇ ς. προτέρᾳ Φ. 8. δ' om FΣΦ. 10. ἐξέβαλον Σ. ἐνεστηκυῖαν Σ: ἑστηκυῖαν ς. 64, 3. δραχμὰς καὶ τρεῖς] δραχμὰς τὴν καταδίκην, ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν δραχμὰς καὶ τρεῖς Boeckh. Staatshaushalt. 1. p. 371. 6. τριακοσίας δεκατρεῖς δύ'] τετρακοσίας τρεῖς ἢ δύ' γρ Φ. 7. μου FΦ. 65, 4. οὐδ'] δ' οὐδ' Σ.

ὁ Θεόφημος τά τε πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη τὰ τῇ προτεραίᾳ περιγενόμενα, καὶ ἄγγελος ἦλθέ μοί τις λιθοκόπος, τὸ πλησίον μνῆμα ἐργαζόμενος, ὅτι πάλιν οἴχεται Εὔεργος τὰ ὑπόλοιπα σκεύη ἐκφορήσας ἐκ τῆς
66 οἰκίας· πρὸς ὃν οὐδέν μοι πρᾶγμα ἦν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι τῇ μὲν προτεραίᾳ εἰλήφεσάν με τὰ ἐνέχυρα, καὶ πάλιν αὐθημερὸν εἰσεληλύθεισαν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκτίνοντος τὴν δίκην, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκομίσαντο τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοῦ (καίτοι πῶς ἄν, εἰ μὴ πεπορισμένον τε ἦν καὶ ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς, εὐθὺς ἂν ἀπέλαβον;) τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

67 Ἐπειδὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπαγγείλαντός μου αὐτῷ θεραπεύειν τὴν ἄνθρωπον ἣν συνέκοψαν καὶ ἰατρὸν εἰσάγειν οὐκ ἐφρόντιζεν, ἐγὼ αὐτὸς εἰσήγαγον ἰατρὸν ᾧ πολλὰ ἔτη ἐχρώμην, ὃς ἐθεράπευεν αὐτὴν ἀῤῥωστοῦσαν, καὶ ἐπέδειξα ὡς εἶχεν, εἰσαγαγὼν μάρτυρας. ἀκούσας δὲ τοῦ ἰατροῦ ὅτι οὐδὲν ἔτι εἴη ἡ ἄνθρωπος, πάλιν ἑτέρους μάρτυρας παραλαβὼν τήν τε ἄνθρωπον ἐπέδειξα ὡς εἶχε, καὶ ἐπήγγειλα τούτοις θεραπεύειν. ἕκτῃ τοίνυν ἡμέρᾳ ὕστερον ἢ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν ἐτελεύτησεν ἡ τίτθη. ὡς δὲ 1160
ἀληθῆ ταῦτα λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

68 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐτελεύτησεν, ἦλθον ὡς τοὺς ἐξηγητάς, ἵνα εἰδείην ὅ τι με χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων, καὶ διηγησάμην αὐτοῖς ἅπαντα τὰ γενόμενα, τήν τε ἄφιξιν τὴν τούτων καὶ τὴν εὔνοιαν τῆς ἀνθρώπου, καὶ ὡς εἶχον αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ὡς διὰ τὸ κυμβίον, οὐκ ἀφεῖσα, τελευτήσειεν. ἀκούσαντες δέ μου οἱ ἐξηγηταὶ ταῦτα, ἤροντό με πότερον ἐξηγήσωνταί μοι μόνον ἢ καὶ συμβουλεύσωσιν. ἀποκρινα-

v. 3. λιθοκόπος τις Σ. ἐξεργαζόμενος FΦ. 4. ὑπόλοιπά μου σκ. FΦ. 66, 2. καὶ πάλιν — 4. τὴν δίκην] haec 6. post ἀπέλαβον ponit Reiskius. 67, 2. ἰατροὺς F. 3. ἐφρόντιζεν Reiskius: libri ἐφρόντιζον. 5. ἀγαγὼν F. 6. ὅτι ἀσθενοίη καὶ οὐδὲν οὐκέτι FΦ. 10. ταῦτα om FΦ. 68, 3. γεγενημένα FΦ. 5. ἀφεῖσα FΦ. 6. πότερα Φ. 7. ἐξηγήσονται ΣΦ.

69 μένου δέ με αὐτοῖς ἀμφότερα, εἰπόν μοι ὅτι „ἡμεῖς τοίνυν σοι τὰ μὲν νόμιμα ἐξηγησόμεθα, τὰ δὲ σύμφορα παραινέσομεν, πρῶτον μὲν ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι, εἴ τις προσήκων ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου, ἔπειτα τὸ μνῆμα φυλάττειν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δὲ συμβουλευόμεν σοι, ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν οὐ παρεγένου, ἡ δὲ γυνὴ καὶ τὰ παιδία, ἄλλοι δέ σοι μάρτυρες οὐκ εἰσίν, ὀνομαστὶ μὲν οὐδενὶ μὴ προαγορεύειν, τοῖς δεδρακόσι δὲ
70 καὶ κτείνασιν, εἶτα πρὸς τὸν βασιλέα μὴ λαγχάνειν. οὐδὲ γάρ ἐν τῷ νόμῳ ἔστι σοι· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γένει σοι ἡ ἄνθρωπος οὐδὲ θεράπαινα, ἐξ ὧν σὺ λέγεις· οἱ δὲ νόμοι τούτων κελεύουσι τὴν δίωξιν εἶναι, ὥστ᾽ εἰ διομεῖ ἐπὶ Παλλαδίῳ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία καὶ καταράσεσθε αὐτοῖς καὶ τῇ οἰκίᾳ, χείρων τε δόξεις πολλοῖς εἶναι, κἂν μὲν ἀποφύγῃ σ᾽, ἐπιωρκηκέναι, ἐὰν δὲ ἕλῃς, φθονήσει. ἀλλ᾽ ὑπὲρ σεαυτοῦ καὶ τῆς οἰκίας ἀφοσιωσάμενος ὡς ῥᾷστα τὴν συμ- 1161
71 φορὰν φέρειν, ἄλλῃ δὲ εἴ πῃ βούλει, τιμωροῦ." ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ τῶν ἐξηγητῶν, καὶ τοὺς νόμους ἐπισκεψάμενος τοὺς τοῦ Δράκοντος ἐκ τῆς στήλης, ἐβουλευόμην μετὰ τῶν φίλων ὅ τι χρή με ποιεῖν. συμβουλευόντων δέ μοι ταῦτα, ἃ μὲν ὑπὲρ τῆς οἰκίας προσῆκέ μοι πρᾶξαι καὶ ἃ ἐξηγήσαντό μοι οἱ ἐξηγηταί, ἐποίησα, ἃ δ᾽ ἐκ τῶν νόμων οὐκέτι μοι προσῆ-
72 κεν, ἡσυχίαν εἶχον. κελεύει γὰρ ὁ νόμος ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοὺς προσήκοντας ἐπεξιέναι μέχρι ἀνεψιαδῶν· καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ διορίζεται ὅ τι προσήκων ἐστί, κἂν οἰκέτης ᾖ, τούτων τὰς ἐπισκήψεις εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε γένει προσῆκεν ἡ ἄνθρωπος οὐδέν, εἰ μὴ ὅσον τίτθη γενομένη, οὐδ᾽ αὖ θεράπαινά γε· ἀφεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐλευθέρα καὶ χωρὶς
73 ᾤκει καὶ ἄνδρα ἔσχεν. ψεύσασθαι δὲ πρὸς ὑμᾶς καὶ διομόσασθαι αὐτὸς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα οὐκ ἂν

69, 1. ὅτι om Σ. 8. ὀνομαστὶ Reiskius cum Valckenar. ad Herodot. 3, 62: libri ὀνόματι. 70, 4. διομεῖ Σ: διομῇ ς. 6. ἀποφύγῃς ἐπ. FΦ. 7. ἕλῃς φθονήσει] μὴ ἐθέλῃς φθονηθήσῃ γρ FΦ. 71, 3. μετὰ] κατὰ F. 4. ταῦτα] ποιεῖν ταῦτα Σ. 72, 2. ἀνεψιαδῶν — προσήκων] ἀνεψιῶν καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ ἐπερωτᾶν προσῆκον γρ F et addito τι ante προσῆκον γρ Φ. 6. ἀφείθη γρ Σ. 73, 2. καὶ post αὐτὸς om FΦ.

ἐτόλμησα, οὐδ' ἂν εἰ εὖ ᾔδειν ὅτι αἱρήσομαι αὐτούς· οὐ γὰρ οὕτω τούτους μισῶ ὡς ἐμαυτὸν φιλῶ. ἵνα δὲ μὴ λόγῳ μόνον ἀκούσητέ μου, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσομαι.

ΝΟΜΟΣ.

74 *Πολλαχόθεν μὲν οὖν οἶμαι ὦ ἄνδρες δικασταὶ κατα-* 1162
φανῆ ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν εἶναι ὡς ψευδής ἐστιν, οὐχ ἥκιστα
δ' ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ῥᾴδιον γνῶναι. οὗτοι γὰρ
ᾤοντο ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐμέ, εἰ πολλά με λάβοιεν ἐνέχυρα,
ἄσμενον ἀφήσειν [με] τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυ-
75*ριῶν, ὥστε ἀπολαβεῖν με τὰ ἐνέχυρα. καὶ ἐπειδὴ ἐδεήθην*
αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι μοι τὴν ὑπερημερίαν, ἄσμενος ἤκουσεν,
ἵνα ὑπερήμερος αὐτῷ γενοίμην καὶ ἐκφορήσαιτό με ὡς
πλεῖστα. καὶ διὰ τοῦτο ἀκάκως καὶ ταχύ μοι ὡμολόγησεν,
ἵνα πιθανὸς γένηται καὶ μὴ καταφανὴς ἐπιβουλεύων, ἡγού-
μενος οὐκ εἶναι αὐτῷ δι' ἄλλου τρόπου τοὺς μάρτυρας ἀφε-
θῆναι τῶν ψευδομαρτυριῶν ἢ διὰ τοῦ ἐξαπατῆσαι καὶ λα-
βεῖν με ὑπερήμερον καὶ ἐκφορήσασθαι ὡς πλεῖστα· οὐ γὰρ
76*ὅσα ἔχουσί μου, ᾤετο λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ πλείω. καὶ*
τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀνέμενεν ὡς οὐ διὰ ταχέων με πο-
ριοῦντα αὐτῷ τὸ ἀργύριον, βουλόμενος ὑπ' αὐτοὺς τοὺς
ἀγῶνας τῶν ψευδομαρτυριῶν τὴν ἐνεχυρασίαν με ποιή-
σασθαι· ἐπειδὴ δὲ ἐπήγγειλα αὐτῷ κομίσασθαι τὴν δίκην,
ἐλθών με τά τε σκεύη καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ τὰ πρόβατα
ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀπολαβεῖν. γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ,
77*ὥστε οὐ πόῤῥω ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα*
τεκμήριον ὑμῖν ἐρῶ· τῇ ὑστεραίᾳ γὰρ ἐκομίσατο τὸ ἀργύ-
ριον τῆς δίκης ἢ τὰ ἐνέχυρα ἔλαβεν. καίτοι πῶς ἄν, εἰ
μὴ πεπορισμένος ἦν, εὐθὺς ἀπέλαβε τὸ ἀργύριον, χιλίας
τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ; καὶ τὰ ἐνέχυρά μοι οὐκ
ἀπεδίδου, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὡς ὑπερημέρου ὄντος. ὅτι
δ' οὐκ ἦν αὐτῷ ὑπερήμερος, ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον καὶ

v. 3. ἀναγνώσομαι F, ἀναγνώσεται Φ. 75, 1. ὥστε] η δια του εξαπατησαι ὥστε Σ. 2. μου F. 76, 5. ἐπήγγειλα γρ FΦ, ἐπείσθην FΣΦ. 77, 5. τετρακοσίας τρεῖς γρ Φ.

τὴν μαρτυρίαν, ὅς κελεύει κύρια εἶναι ὅ τι ἂν ἕτερος ἑτέρῳ
ὁμολογήσῃ, ὥστε οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου ὑπερήμερος.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

78 Ὡς μὲν τοίνυν ὡμολόγησέ μοι καὶ ἀνεβάλετο τὴν
ὑπερημερίαν, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὡς δὲ ἐτριηράρχουν, ὁ
συντριήραρχός μοι μεμαρτύρηκε, καὶ ὡς ἡ ναῦς ἡ Στρατη- 1163
γὶς κατεσκευάσθη Ἀλκιμάχῳ. ὥστ' οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου
ὑπερήμερος ἀναβαλομένῳ μοι, ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνων. ἀλλὰ
δεινὴ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου ὦ ἄνδρες δικασταὶ περὶ τὸ
πλεῖον καὶ τὸ ἔλαττον. καὶ εὖ ᾔδεσαν ὅτι, εἰ μὲν τὴν ἄν-
θρωπον παραδώσουσιν, ἐξελεγχθήσονται ψευδῆ ἐγκαλέσαν-
τες, εἰ δὲ μὴ παραδώσουσιν ἣν ἐμαρτύρησαν ὡς οὗτος
79 ἤθελε παραδιδόναι, ψευδομαρτυριῶν ἁλώσονται. δέομαι δ'
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἄρα τῶν τότε δικαζόντων
τυγχάνει ὢν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῖς αὐτοῖς χρήσασθαι ἔθεσιν
οἷσπερ καὶ τότε, καὶ εἰ μὲν ἡ μαρτυρία πιστὴ ὑμῖν ἔδοξεν
εἶναι καὶ ἐγὼ φεύγειν τὸν ἔλεγχον τὸν ἐκ τῆς ἀνθρώπου,
νῦν ἐξελεγχομένων αὐτῶν ψευδῆ μεμαρτυρηκότων καὶ οὐ
παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον βοηθῆσαί μοι, εἰ δ' ἐμοὶ
ὠργίσθητε ὅτι ἐνεχυράσων ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ
Θεοφήμου, καὶ τούτοις νῦν ὀργισθῆναι ὅτι ἐπὶ τὴν ἐμὴν
80 ἦλθον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπὸ νόμων καὶ ψηφισμάτων ἀναγ-
καζόμενος πρόνοιαν ἐποιησάμην τοῦ μήτε ἐπὶ τὸν πατέρα
τὸν τούτου εἰσελθεῖν μήτε ἐπὶ τὴν μητέρα, μήτε τῶν τοῦ
ἀδελφοῦ λαβεῖν μηδέν, ἀλλ' οὗ αὐτὸς ᾤκει ὁ Θεόφημος·
καὶ ἐπειδὴ οὐ κατέλαβον αὐτὸν ἔνδον, οὐχ ἁρπάσας ᾠχόμην
οὐδέν, ἀλλὰ μετελθεῖν ἐκέλευσα αὐτόν, καὶ παρόντος, οὐκ
ἀπόντος, τὴν ἐνεχυρασίαν ἐποιησάμην, καὶ ἀφαιρούμενος
ἀφῆκα, καὶ ἀνῆλθον ἐπὶ τὴν βουλὴν τοὺς κυρίους, καὶ
εἰσαγγείλας καὶ ἑλὼν ἐν τῇ βουλῇ ἀποχρῆν ἡγησάμην τὰ
μὲν σκεύη ἀπολαβεῖν ἁπλᾶ, περὶ δὲ τῶν πληγῶν ἐπιτρέψαι,

78, 1. μοι post ἀνεβάλετο ponit Σ. 4. οὐκέτι] οὐκ Σ. 5. ἀναβαλλομένῳ FΦ. 8. παραδώσουσιν — ψευδομ.] παραδώσουσιν οἱ μαρτυρήσαντες ὡς ἤθελε παραδιδόναι ὅτι ψευδομ. χρ FΦ. 9. οὗτος Wolfius: libri οὐκ. 79, 8. ὀργισθῆτε FΦ. 80, 3. τὸν om Σ.

81 τῷ δὲ τιμήματι συγχωρῆσαι. ὥστε ἐγὼ μὲν οὕτω πρᾶος 1164
περὶ τούτους ἦν, οὗτοι δὲ οὕτως ἀσελγεῖς καὶ βδελυροὶ ὥστ' ἐπὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία ἐλθεῖν, ἔχοντες μὲν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς οἰκέτας, πλείονος ἄξια ἢ κατεδικάσαντο, ἀναβαλόμενοι δὲ τὴν ὑπερημερίαν, ἐπαγγείλαντος δ' ἐμοῦ κομίζεσθαι αὐτοὺς τὴν δίκην, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τά τε σκεύη ἐκφορῆσαι τήν τε τίτθην συγκόψαι, γραῦν γυναῖκα, ἕνεκα κυμβίου, καὶ ταῦτα πάντα ἔτι ἔχειν καὶ μὴ ἀποδιδόναι ἐκτετικότος ἐμοῦ τὴν
82 δίκην, χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ. εἰ δέ τις ἀγνοήσας αὐτοὺς τότε ἀκάκους ἡγήσατο καὶ ἀπράγμονας εἶναι, βούλομαι ὑμῖν περὶ αὐτῶν τὰς μαρτυρίας ἀναγνῶναι ἃς μεμαρτυρήκασί μοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι (λόγῳ μὲν γὰρ διηγήσασθαι οὐκ ἂν ἱκανόν μοι γένοιτο τὸ ὕδωρ), ἵν' ἐκ τούτων ἁπάντων σκεψάμενοι, τῶν τε λεχθέντων καὶ τῶν μαρτυρουμένων, ὁσίαν καὶ δικαίαν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τιθῆσθε τὴν ψῆφον. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

48.

ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ποικίλην ἔχει περιπέτειαν πραγμάτων ὁ λόγος. Κόνων γάρ τις ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἄπαις τελευτᾷ, ὡς ἐπίδικον τοῖς οἰκείοις γενέσθαι τὸν κλῆρον. Καλλίστρατος μὲν οὖν ὁ τὸν λόγον τουτονὶ λέ- 1165
γων ὅλον τὸν κλῆρον τοῦτον ἑαυτῷ προσήκειν φησίν· ἐγγυτάτω γὰρ κατὰ γένος αὐτὸς εἶναι τῷ Κόνωνι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τάχ' ἂν καὶ ψεύδοιτο καὶ λόγῳ καταχρῷτο ψιλῷ. Ὀλυμπιόδωρος δέ, πρὸς ὃν ἡ δίκη, καὶ αὐτὸς ἠμφισβήτησεν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κλήρου. ἤστην δὲ οἰκείω ὅ τε Ὀλυμπιόδωρος καὶ ὁ Καλλίστρατος· ἀδελφὴν γὰρ Ὀλυμπιοδώρου Καλλίστρατος εἶχε γυναῖκα. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ νείμασθαι μὲν ἐξ ἴσης τὴν οὐσίαν τοῦ τελευτήσαντος, ὅση φανερά τε ἦν καὶ ὡμολογημένη, κοινῇ δὲ ζητεῖν τὰ ἀφανῆ, καὶ κοινῇ πράττειν περὶ τούτων πάντα· προσεδόκων γὰρ ἥξειν τινὰς ἀμφισβητοῦντας αὐτοῖς τοῦ κλήρου. περὶ τούτου καὶ συνθήκας ἔγραψαν καὶ κατέθεντο παρ'

81, 1. πρᾶος] μέτριος γρ FΦ. 5. ἀναβαλλόμενοι FΦ. 82, 1. τετρακοσίας γρ FΦ. *ΥΠΟΘ.* 1. ὁ πραγμάτων λ, F. 7. ἤσθην Σ.

Ἀνδροκλείδῃ, φίλῳ τινὶ κοινῷ. οἰκέτης δὲ ἦν Κόνωνος Μοσχίων, πάνυ πιστὸς ἐκείνῳ νομισθείς. τοῦτον Ὀλυμπιόδωρος λαμβάνει, καὶ διαβληθέντα χιλίας ὑφῃρῆσθαι τοῦ Κόνωνος δραχμὰς βασανίζει μετὰ Καλλιστράτου. καὶ ὡς ὡμολόγησεν ὁ οἰκέτης τὸ ἀργύριον, νέμεται καὶ τῦτο πρὸς τὸν Καλλίστρατον κατὰ τὰς συνθήκας ἐξ ἴσης. ὑπονοήσας δὲ καὶ πλείονας ἔχειν ἀργυρίου τὸν ἄνθρωπον, οὐκέτι παραλαβὼν τὸν Καλλίστρατον αὐτὸς βασανίζει, καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα λαμβάνει μόνος. περὶ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου Κόνωνος καὶ ἄλλοι καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Καλλιστράτου Κάλλιππος, ὁμοπάτριος ὤν. βουλευόμενοι κοινῇ περὶ τῶν ἀγώνων Ὀλυμπιόδωρος καὶ Καλλίστρατος συντίθενται, ὁ μὲν Ὀλυμπιόδωρος ἀμφισβητεῖν ὅλου τοῦ κλήρου, ὁ δὲ Καλλίστρατος τοῦ ἡμικληρίου. στρατευομένων δὲ Ἀθηναίων εἰς Ἀκαρνανίαν ᾤχετο 1166 καὶ Ὀλυμπιόδωρος· ἦν γὰρ τῶν ἐκ καταλόγου. τῆς δὲ κυρίας ἐνστάσης, οἱ δικασταί, πρόφασιν τὴν στρατείαν εἶναι πεισθέντες, ἀνεῖλον αὐτῶν τὴν διαδικασίαν· διό φησι Καλλίστρατος καὶ αὐτὸς ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου δίκην, ταῖς συνθήκαις ἐμμένων, ἐπειδὴ κοινῇ πάντα πράττειν ἐκέλευον. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατείας Ὀλυμπιόδωρος, παλινδικίᾳ χρῆται πρὸς τοὺς νενικηκότας καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καλλίστρατος, δεδωκότος τοῦτο τοῦ νόμου. καὶ ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου καθάπερ ἐξ ἀρχῆς, ὁ μὲν τοῦ ἡμίσεος, ὁ δὲ καὶ τοῦ ὅλου. πρότερος δὲ λέγων Ὀλυμπιόδωρος νικᾷ τὸν κλῆρον. νικήσας δὲ καὶ λαβὼν ὅλον οὐκ ἐμμένει ταῖς συνθήκαις αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐποιήσατο, ἆδὲ δίδωσι τὰ ἡμίση τῷ Καλλιςράτῳ. ὁ δὲ αὐτὸν ἀπαιτεῖ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μνῶν τῶν παρὰ τοῦ Μοσχίωνος τὸ ἥμισυ καὶ τῆς ὅλης οὐσίας, ταῖς συνθήκαις ἰσχυριζόμενος, καὶ λέγων καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ δίκῃ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ συγκεχωρηκέναι καὶ τοὺς λόγους εἰπεῖν οὓς ἐβούλετο καὶ μάρτυρας παρασχέσθαι ψευδεῖς, ὡς, εἰ μὴ κοινῇ καὶ συντεθειμένοι πρὸς ἀλλήλους ἠγωνίζοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐξελέγξαι, καὶ οὐκ ἐᾶσαι τὸν Ὀλυμπιόδωρον νικῆσαι τὴν δίκην.

Ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὲς μὴ 1167 εἰωθότας μηδὲ δυναμένες εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ἐπειδὰν ὑπό τινος ἀδικῶνται, ἄλλως τε καὶ ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα προσήκει ἀδικεῖσθαι, οἷον καὶ ἐμοὶ νυνὶ συμβαίνει. ὐ βελόμενος γὰρ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἀγωνίζεσθαι πρὸς Ὀλυμ-

v. 9. βουλόμενοι FΣ. 11. ὁ μὲν Ὀλυμπιόδωρος — ὁ δὲ Καλλίστρατος] τὸν μὲν ὀλυμπιόδωρον — τὸν δὲ καλλίστρατον FΣ. 15. ἐκλείπειν FΣ. 17. παλινδικίᾳ Wolfius: libri πάλιν δι᾽ ἐκεῖνα. 20. ἡμίσεος Σ, ἡμίσους F. 22. αἷς] ἃς Σ. 27. ὡς] malim οὕς. συντεθειμένοι F: συντιθέμενοι ς. § 1, 1. δικασταὶ om r. 4. ἀδικεῖσθαι προσήκει FΦ. νῦν Φ.

πιόδωρον οἰκεῖον ὄντα καὶ ἀδελφὴν τέτε ἔχων, ἠνάγκα-
2σμαι διὰ τὸ μεγάλ' ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τούτε. εἰ μὲν ὖν μὴ ἀδικούμενος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀλλὰ ψεῦδός τι ἐγκαλῶν Ὀλυμπιοδώρῳ τούτων τι ἐποίεν, ἢ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἐμοῖς καὶ Ὀλυμπιοδώρου μὴ ἐθέλων ἐπιτρέπειν, ἢ ἄλλε τινὸς τῶν δικαίων ἀφιςάμενος, εὖ ἴςε ὅτι πάνυ ἂν ᾐσχυνόμην καὶ ἐνόμιζον ἂν ἐμαυτὸν φαῦλον εἶναι ἄνθρωπον· νῦν δ' οὔτε μικρὰ ἐλαττούμενος ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρε, ὔτε διαλλακτὴν ὐδένα φεύγων, οὔτε μὰ τὸν Δία τὸν μέγιςον ἑκὼν ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιςα ἄκων, ἠνάγκασμαι ὑπὸ τέτε
3ἀγωνίζεσθαι ταύτην τὴν δίκην. δέομαι ὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἀκέσαντας ἀμφοτέρων ἡμῶν καὶ αὐτὲς δοκιμαςὰς τῦ πράγματος γενομένες μάλιςα μὲν διαλλάξαντας ἀποπέμψαι καὶ εὐεργέτας ἡμῶν ἀμφοτέρων ὑμᾶς γενέσθαι, ἐὰν δ' ἄρα 1168
μὴ ἐπιτυγχάνητε τέτε, ἐκ τῶν ὑπολοίπων τῷ τὰ δίκαια λέγοντι τέτῳ τὴν ψῆφον ὑμᾶς προσθέσθαι. πρῶτον μὲν ὖν μαρτυρίας ἀναγνώσεται ὅτι ὐκ ἐγὼ αἴτιός εἰμι τῦ εἰς τὸ δικαςήριον εἰσιέναι, ἀλλ' ὗτος αὐτός. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

4 Ὅτι μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ καὶ μέτρια καὶ προσήκοντα προὐκαλέμην Ὀλυμπιόδωρον, μεμαρτύρηται ὑπὸ τῶν παραγενομένων· οὐκ ἐθέλοντος δὲ τούτου ὐδ' ὁτιῦν ποιεῖν τῶν δικαίων ἀναγκαῖόν ἐςι πρὸς ὑμᾶς λέγειν περὶ ὧν ἀδικῦμαι ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρε. ἔςι δὲ βραχὺς ὁ λόγος.
5ἦν γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ Κόνων Ἁλαιεύς, οἰκεῖος ἡμέτερος. ὗτος ὁ Κόνων ἐτελεύτησεν ἄπαις ὀλίγον πάνυ χρόνον ἀῤῥωστήσας, ἐβίω δὲ πολλὰ ἔτη, καὶ ἦν πρεσβύτερος ὅτ' ἐτελεύτα. καὶ ἐγὼ ἐπειδὴ ᾐσθόμην ὅτι ὐχ οἷός τε ἔςαι περιγενέσθαι, μετεπεμψάμην τετονὶ Ὀλυμπιόδωρον, ὅπως ἂν παρῇ καὶ συνεπιμελῆται μεθ' ἡμῶν ἁπάντων ὧν προσῆκεν. καὶ Ὀλυμπιόδωρος ουτοσί, ὦ ἄνδρες δικασαί, ἐπειδὴ

2, 1. μέγα FΣΦ. 5. ἂν om r. 8. οὔτ' αὖ μὰ r.
3, 7. ἀναγνώσομαι r. 8. αὐτὸς οὗτος Fr. 4, 1. καὶ τὰ προσήκοντα r. 5. δὲ] γὰρ Fr. 5, 3. πρεσβύτης r. 4. ἐπειδὴ] ὡς r.
5. περιγενέσθαι in mg Σ. 6. ὧν] ὡς r, προσήκει FΦ.

ἦλθεν ὡς ἐμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῦ ἐμὴν δὲ γυ-
6 ναῖκα, μεθ᾽ ἡμῶν ἅπαντα διῴκει. ὄντων δ᾽ ἡμῶν περὶ
ταύτην τὴν πραγματείαν, ἐξαίφνης λόγον μοι προσφέρει
᾽Ολυμπιόδωρος οὑτοσὶ ὅτι καὶ ἡ μήτηρ αὐτῦ προσήκυσα
εἴη τῷ Κόνωνι τῷ τετελευτηκότι, καὶ ὅτι δίκαιον εἴη καὶ
αὐτὸν τὸ μέρος λαβεῖν ἁπάντων ὧν ὁ Κόνων κατέλιπεν.
καὶ ἐγὼ ὦ ἄνδρες δικασταὶ συνειδὼς ὅτι ἐψεύδετο καὶ
ἀναισχυντεῖν ἐπεχείρει, καὶ ὅτι ὐδεὶς ἦν ἄλλος τῷ Κόνωνι
γένει ἐγγυτέρω ἐμοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ὡς οἷόν τε μάλιϛα
ὠργίσθην καὶ ἠγανάκτησα ἐπὶ τῇ ἀναισχυντίᾳ τοῦ λόγυ,
ἔπειτα δ᾽ ἐλογισάμην πρὸς ἐμαυτὸν ὅτι ὐκ ἐν καιρῷ ὀργι- 1169
ζοίμην, καὶ τούτῳ ἀπεκρινάμην ὅτι ἐν μὲν τῷ παρόντι
προσήκει θάπτειν τὸν τετελευτηκότα καὶ τἆλλα ποιεῖν τὰ
νομιζόμενα, ἐπειδὰν δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιμεληθῶμεν,
7 τόθ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς διαλεξόμεθα. καὶ ὗτος ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ
προσωμολόγησε ταῦτα καὶ καλῶς μ᾽ ἔφη λέγειν. ἐπειδὴ δ᾽
ἀπηλλάγημεν καὶ ἐποιήσαμεν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, καθ᾽
ἡσυχίαν ἤδη παρακαλέσαντες τὺς οἰκείυς ἅπαντας διελε-
γόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς περὶ ὧν ὗτος ἠξίυ ἑαυτῷ εἶναι. ὅσα
μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτὺς διη-
νέχθημεν περὶ τύτων διαλεγόμενοι, τί ἂν ἐγὼ ταῦτα διη-
γύμενος ἢ ὑμῖν πράγματα παρέχοιμι ἢ ἐμαυτῷ ἐνοχλοίην;
8 τὸ δὲ τέλος ὃ ἐγένετο, τῦθ᾽ ὑμᾶς ἀναγκαίως ἔχει ἀκῦσαι.
αὐτὸς γὰρ ἐγὼ ἐδίκασα τούτῳ καὶ οὗτος ἐμοὶ τὰ ἡμίσεα
ἑκάτερον ἡμῶν λαβεῖν ὧν κατέλιπε Κόνων, καὶ μηδεμίαν
ἀηδίαν εἶναι περαιτέρω. καὶ προειλόμην ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ
ἑκὼν μεταδοῦναι τούτῳ μᾶλλον ἢ εἰς δικαϛήριον εἰσιὼν
κινδυνεύειν πρὸς οἰκεῖον ὄντα τῦτον, καὶ εἰπεῖν τι ἀηδὲς
ἀδελφὸν ὄντα τῆς ἐμῆς γυναικὸς καὶ θεῖον τῶν ἐμῶν παί-

6, 1. ἅπαν r. 2. φέρει r. 3. ᾽Ολυμπιόδωρος in mg Σ. οὗτος r. 4. καὶ ^{ε}αυτον Σ, καὶ ἑαυτὸν γρ Φ. 5. κόμων, ut solet, r. κατέλειπεν Σ. 6. ἐψεύδετο — ἐπεχείρει] ψεύδεται — ἐπιχειρεῖ FΦ. 9. τὴν ἀναισχυντίαν F. 7, 1. οὗτος] αὐτὸς r. 4. ἅπαντας τοὺς οἰκείους r. 7. τούτου r. 8, 2. οὗτος] αὐτὸς F. 3. ὧν om FΣΦ, ὁ κόμων r. 5. μᾶλλον om r. 6. ἀειδὲς corr Σ.

9 δων, καὶ ὑπὸ τούτου ἀκοῦσαί τι ἀνεπιτήδειον. ταῦτα πάντ᾽
ἐνθυμούμενος συνεχώρησ᾽ αὐτῷ. καὶ μετὰ ταῦτα συνθήκας
ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ἁπάντων, καὶ ὅρκους
ἰσχυροὺς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἦ μὴν τά τε ὑπάρχοντα φα-
νερὰ ὄντα καλῶς καὶ δικαίως διαιρήσεσθαι, καὶ μηδ᾽ ὁτιοῦν
πλεονεκτήσειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου ὧν κατέλιπε Κόνων,
καὶ τἆλλα πάντα κοινῇ ζητήσειν, καὶ πράξειν μετ᾽ ἀλλήλων 117
10 βουλευόμενοι ὅ τι ἂν ἀεὶ δέῃ. ὑπενοοῦμεν γὰρ ὦ ἄνδρες
δικασταὶ ἥξειν τινὰς ἀμφισβητήσοντας τῶν τοῦ Κόνωνος
καὶ ἑτέρους. οἷον καὶ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁμοπάτριος μὲν ὁμο-
μήτριος δ᾽ οὔ, ὃς ἀπεδήμει, καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἠβούλετ᾽ ἀμ-
φισβητεῖν, οὐκ ἐνῆν ἡμῖν κωλύειν· οἱ γὰρ νόμοι κελεύουσι
τὸν βουλόμενον ἀμφισβητεῖν. ταῦτα δὴ πάντα προνοούμενοι
ἐγράψαμεν τὰς συνθήκας καὶ ὅρκους ὠμόσαμεν, ὅπως μήθ᾽
ἑκόντι μήτε ἄκοντι μηδετέρῳ ἐξουσία ἡμῶν γένηται μηδ᾽
ὁτιοῦν ἰδίᾳ πρᾶξαι, ἀλλὰ κοινῇ βουλευόμενοι μεθ᾽ ἡμῶν
11 αὐτῶν ἅπαντα πράττωμεν. καὶ μάρτυρας ἐποιησάμεθα περὶ
τούτων πρῶτον μὲν τοὺς θεοὺς οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις,
καὶ τοὺς οἰκείους τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, ἔπειτ᾽ Ἀνδρο-
κλείδην Ἀχαρνέα, παρ᾽ ᾧ κατεθέμεθα τὰς συνθήκας. βού-
λομαι οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τόν τε νόμον ἀναγνῶναι, καθ᾽
ὃν τὰς συνθήκας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, καὶ μαρ-
τυρίαν τοῦ ἔχοντος τὰς συνθήκας. Λέγε τὸν νόμον πρῶτον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀναγίγνωσκε δὴ καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀνδροκλείδου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ἐπειδὴ δ᾽ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ αἱ συνθῆκαι ἦσαν
κείμεναι παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, διεῖλον ἐγὼ δύο μερίδας,

9, 3. πάντων r. 4. ὑπάρχοντα καὶ φ. r. 5. δικαίως] ὁσίως γρ Φ et mg F. 10, 1. βουλόμενοι r. ἀεὶ om r. ὑπενοοῦμεν γὰρ] ὑπενόουν μὲν γὰρ FΦ, ὑπενόουν μὲν δ᾽ ἂν r. 2. ἀμφισβητοῦντας Φ. 3. μὲν om FΣΦ. 4. ὃς ἀπεδήμει om ΣΦ. 5. ἐνῆν] ἦν Σ. κωλύειν] κωλύειν ὑμῖν FΦ. 7. ὅπως] ὅπως ἂν r. 8. ἑκόντι — ἄκοντι r. 9. κοινῇ] καὶ κοινῇ FΣΦ.
11, 2. ὡμολογήσαμεν Σ. 6. καὶ τὴν μαρτυρίαν r. 9. δὴ] δὲ r. 12, 1. ὡμολογήσαμεν Σ. αἱ om FΣΦ.

ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ ἡ μὲν ἑτέρα ἦν μερὶς ἡ οἰκία ἐν ᾗ ᾤκει αὐτὸς ὁ Κόνων, καὶ τἀνδράποδα οἱ σακχυφάνται, ἡ δ' ἑτέρα ἦν μερὶς οἰκία ἑτέρα καὶ τἀνδράποδα οἱ φαρμακοτρίβαι. ἀργύριον δ' εἴ τι κατέλιπεν ὁ Κόνων ″φανερὸν 1171
ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τῇ Ἡρακλείδου, τοῦθ' ἅπαν σχεδόν τι ἀνηλώθη εἴς τε τὴν ταφὴν καὶ τἆλλα τὰ νομιζόμενα καὶ εἰς
13 τὴν οἰκοδομίαν τοῦ μνήματος. διελὼν δ' ἐγὼ τὰς δύο ταύτας μερίδας ἔδωκα αἵρεσιν τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ ὁποτέραν βούλεται τῶν μερίδων λαβεῖν, καὶ οὗτος εἵλετο τοὺς φαρμακοτρίβας καὶ τὴν οἰκίαν· ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακχυφάντας καὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν. καὶ ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἑκά-
14 τερος ἡμῶν εἶχεν. ἐν δὲ τῇ μερίδι τῇ τουτουὶ Ὀλυμπιοδώρου ἐνῆν εἷς τῶν φαρμακοτριβῶν, ὃν μάλιστ' ἐνόμιζε πιστὸν ἑαυτῷ εἶναι ὁ Κόνων· ὄνομα δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ Μοσχίων. οὗτος ὁ οἰκέτης σχεδόν τι ᾔδει τά τ' ἄλλα τὰ τοῦ Κόνωνος ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τὸ ἀργύριον οὗ ἦν, τὸ
15 ἔνδον κείμενον τῷ Κόνωνι. καὶ δὴ καὶ ἔλαθε τὸν Κόνωνα, πρεσβύτερόν τε ὄντα καὶ πεπιστευκότα αὐτῷ, ὑφαιρούμενος τὸ ἀργύριον οὗτος ὁ οἰκέτης ὁ Μοσχίων. καὶ πρῶτον μὲν ὑφαιρεῖται αὐτοῦ χιλίας δραχμὰς χωρὶς που κειμένας τοῦ ἄλλου ἀργυρίου, ἔπειθ' ἑτέρας ἑβδομήκοντα μνᾶς. καὶ ταῦτα ποιῶν ἐλάνθανε τὸν Κόνωνα. καὶ τὸ ἀργύριον τοῦθ'
16 ἅπαν εἶχεν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἢ ἡμεῖς διειλόμεθα τὰς μερίδας, ὑποψία τις ἐγένετο καὶ αἴσθησις περὶ τἀνθρώπου τούτου· ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὑποψίας ἐδόκει ἐμοὶ καὶ τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ βασανίζειν τὸν ἄνθρωπον. καὶ ὁ ἄνθρωπος ὦ ἄνδρες δικασταὶ αὐτὸς αὑτοῦ κατεῖπε, πρὶν βασανίζεσθαι, ὅτι χιλίας δραχμὰς ὑφέλοιτο τοῦ Κόνωνος, καὶ ἔφη ″εἶναι παρ' ἑαυτῷ ὅσον μὴ ἦν ἀνηλωμένον· περὶ δὲ τοῦ 1172

v. 4. κατέλειπεν Σ. 5. τῇ Ἡρ.] τοῦ ἡρ. r. 13, 1. μερίδας ταύτας r. 14, 1. δὲ om Σ. 2. ἐνῆν] ἦν FΣΦ. 3. δὲ τἀνθρώπου r. 4. τὰ ante τοῦ om FΣΦ. 15, 1. καὶ post δὴ om r. 3. τοῦ ἀργυρίου Reiskius. 16, 4. δὲ] δὴ r. 7. ὑφείλετο FΣΦ.

17πλείονος ἀργυρίου οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. καὶ
ἀποδίδωσι περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς. καὶ τούτου τοῦ
ἀργυρίου, οὗ ἀπέδωκεν ὁ ἄνθρωπος, καλῶς καὶ δικαίως
κατὰ τοὺς ὅρκους οὓς ὠμόσαμεν ἡμεῖς καὶ κατὰ τὰς συν-
θήκας τὰς κειμένας παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ τὸ μὲν ἥμισυ
18ἐγὼ ἔλαβον, τὸ δ' ἥμισυ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος. μετὰ δὲ
ταῦτ' οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐκ ταύτης τῆς ὑποψίας τῆς
πρὸς τὸν οἰκέτην περὶ τοῦ ἀργυρίου οὗ ἀπέδωκεν, ἔδησε
τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐβασάνισεν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ, ἡμᾶς δὲ
οὐ παρεκάλεσεν, ὀμωμοκὼς κοινῇ ζητήσειν καὶ πράξειν μετ'
ἐμοῦ πάντα. καὶ ὁ ἄνθρωπος ὦ ἄνδρες δικασταὶ κατατει-
νόμενος ὑπὸ τῆς βασάνου προσωμολόγησε καὶ τὰς ἑβδο-
μήκοντα μνᾶς εἰληφέναι ὑφελόμενος Κόνωνος, καὶ ἀπο-
19δίδωσιν ἅπαν τὸ ἀργύριον τοῦτο Ὀλυμπιοδώρῳ τούτῳ. ἐγὼ
δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐπυθόμην περὶ τῆς βασάνου
τἀνθρώπου καὶ ὅτι ἀποδεδωκὼς εἴη τὸ ἀργύριον, ἐνόμι-
ζόν μοι ἀποδώσειν τοῦτον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου, ὥσπερ
καὶ τὸ πρότερον ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν ἀπέδωκεν. καὶ
εὐθὺς μὲν οὐ πάνυ τι ἠνώχλουν τούτῳ, ἡγούμενος αὐτὸν
τοῦτο γνώσεσθαι καὶ διοικήσειν καὶ ἐμοὶ καὶ ἑαυτῷ, ὅπως
ἑκάτερος ἡμῶν ἕξει τὰ δίκαια κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ
τὰς συνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τοῦ ἰσομοιρεῖν
20ἁπάντων ὧν Κόνων ἦν καταλελοιπώς· ἐπειδὴ δ' ἐνδιέτριβε
καὶ οὐδὲν ἐποίει, διελεγόμην τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ
ἠξίουν ἀπολαμβάνειν τὸ ἐμαυτοῦ μέρος τοῦ ἀργυρίου. οὑ- 1173
τοσὶ δ' Ὀλυμπιόδωρος ἀεί τι προὐφασίζετο καὶ ἀναβολὰς
ἐποιεῖτο. καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἕτεροί τινες ἔλαχον τοῦ
κλήρου τοῦ Κόνωνος, καὶ ὁ Κάλλιππος ἐπεδήμησεν ἐκ τῆς
ἀποδημίας, ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁ ὁμοπάτριος· καὶ οὗτος ἔλαχεν
21εὐθὺς τοῦ ἡμικληρίου. καὶ τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ πρόφασις
καὶ αὕτη ἐγένετο πρὸς τὸ μὴ ἀποδιδόναι μοι τὸ ἀργύριον,

17, 1. εἶπον F. 4. κατὰ ante τὰς om r. 18, 4. ἀφ' r. 8. ὑπὸ κόνωνος ὑφελόμενος r. 19, 5. ἀποδέδωκε FΣΦ. 6. μὲν om r. 7. τοῦτον ΣΦ. 21, 2. καὶ om FΦ.

ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀμφισβητοῦντες, καὶ ἔφη χρῆναί με
περιμεῖναι ἕως ἂν οἱ ἀγῶνες γένωνται. καὶ ἐμοὶ ἀνάγκη
22 ἦν ταῦτα συγχωρεῖν, καὶ συνεχώρησα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐβου-
λευόμεθα ἐγὼ καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος κοινῇ, ὥσπερ καὶ
ὠμόσαμεν, ὅντινα τρόπον ἄριστα καὶ ἀσφαλέστατα προσ-
οισόμεθα πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ὦ
ἄνδρες δικασταὶ τουτονὶ μὲν Ὀλυμπιόδωρον τοῦ κλήρου
ὅλου ἀμφισβητεῖν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου, ἐπειδὴ καὶ Κάλ-
λιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον ἠμφισβήτει.
23 καὶ ἐπειδὴ ἀνεκρίθησαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ἅπασαι αἱ ἀμ-
φισβητήσεις καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀπα-
ράσκευοι ἦμεν τὸ παράπαν πρὸς τὸ ἤδη ἀγωνίζεσθαι ἐγὼ
καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ διὰ τὸ ἐξαίφνης ἐπιπεπτωκέναι
ἡμῖν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. ἐκ δὲ τῶν ὑπαρχόντων
ἐσκοποῦμεν κοινῇ, εἴ πως ἀναβολή τις γένοιτο ἐν τῷ πα-
ρόντι, ὥστε παρασκευάσασθαι ἡμᾶς καθ᾽ ἡσυχίαν πρὸς τὸν
24 ἀγῶνα. καὶ κατὰ τύχην τινὰ καὶ δαίμονα ὑμεῖς ἐπείσθητε
ὑπὸ τῶν ῥητόρων εἰς Ἀκαρνανίαν στρατιώτας ἐκπέμπειν,
καὶ ἔδει καὶ τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον στρατεύεσθαι, καὶ 1174
ᾤχετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατευόμενος· καὶ συνεβεβήκει,
ὡς ᾠόμεθα ἡμεῖς, αὕτη καλλίστη ἀναβολὴ δημοσίᾳ τούτου
25 ἀποδημοῦντος καὶ στρατευομένου. ἐπειδὴ δ᾽ ἐκάλει ὁ ἄρχων
εἰς τὸ δικαστήριον ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητοῦντας κατὰ
τὸν νόμον, ὑπωμοσάμεθα ἡμεῖς τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον
δημοσίᾳ ἀπεῖναι στρατευόμενον. ὑπομοθέντος δὲ τούτου
ἀνθυπωμόσαντο οἱ ἀντίδικοι, καὶ διαβάλλοντες Ὀλυμπιό-
δωρον τουτονί, ὕστεροι ἡμῶν λέγοντες, ἔπεισαν τοὺς δι-
καστὰς ψηφίσασθαι τῆς δίκης ἕνεκ᾽ ἀπεῖναι τουτονὶ καὶ
26 οὐ δημοσίᾳ. ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν δικαστῶν διέγρα-
ψεν ὁ ἄρχων Πυθόδοτος κατὰ τὸν νόμον τὴν τουτουῒ
Ὀλυμπιοδώρου ἀμφισβήτησιν. διαγραφείσης δὲ ταύτης ἐξ

v. 2. περιμένειν r. 22, 1. ἦν ἐμοὶ τ. ε. 2. ἐγὼ] καὶ ἐγὼ Σ. 6. ὅλου om r. 7. ὁ ἐμὸς] μου r. 23, 1. πᾶσαι r. 24, 3. καὶ post ἔδει om r. 4. συμβεβήκει r. 5. αὕτη ἡ κ. FΣΦ. 25, 1. καὶ om Σ. 4. ἀπιέναι r. 6. ὕστερον F. 7. ἀπιέναι τοῦτον r. 26, 2. πυθόδωρος r. τὴν om r, supra versum habet Σ.

ἀνάγκης κἀμοὶ ἦν ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου ἀμφισβή-
τησιν. γενομένων δὲ τούτων ἐπεδίκασεν ὁ ἄρχων τοῖς ἀν-
τιδίκοις τοῖς ἡμετέροις τὸν κλῆρον τὸν Κόνωνος· ταῦτα
27 γὰρ οἱ νόμοι αὐτὸν ἠνάγκαζον ποιεῖν. ἐπειδὴ δ' ἐπεδικά-
σαντο, εὐθὺς εἰς Πειραιᾶ ἐλθόντες παρελάμβανον πάνθ'
ὅσα ἡμῶν εἶχεν ἑκάτερος νειμάμενος ἐν τῇ μερίδι. κἀγὼ
μὲν ἐπιδημῶν αὐτὸς παρέδωκα (ἀνάγκη γὰρ ἦν πείθεσθαι
τοῖς νόμοις), τὰ δ' Ὀλυμπιοδώρου ἀποδημοῦντος τούτου
ἅπαντα ᾤχοντο λαβόντες, πλὴν τοῦ ἀργυρίου οὗ εἶχεν αὐ-
τὸς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ οἰκέτου, ὃν ἐβασάνισεν· οὐ
28 γὰρ εἶχον ὅπου ἐπιλάβοιντο τοῦ ἀργυρίου. καὶ τὰ μὲν πρα-
χθέντα ταῦτ' ἦν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ τῇ Ὀλυμπιοδώρου, καὶ
τῆς κοινωνίας τῆς πρὸς τοῦτον ταῦτ' ἐγὼ ἀπέλαυσα. ἐπειδὴ 1175
δ' ἐπεδήμησεν οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, ἠγανάκτει
Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπὶ τοῖς συμβε-
βηκόσι, καὶ ἡγεῖτο δεινὰ πεπονθέναι. ἐπειδὴ δὲ μεστὸς
ἐγένετο ἀγανακτῶν, ἐσκοποῦμεν πάλιν καὶ ἐβουλευόμεθα
κοινῇ ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὅντινα τρόπον τού-
29 των τι πάλιν κομιούμεθα. καὶ ἐδόκει ἡμῖν βουλευομένοις
προσκαλεῖσθαι τοὺς ἐπιδεδικασμένους κατὰ τὸν νόμον, καὶ
ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀσφαλέστατον εἶναι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
ἡμᾶς ἀμφοτέρους τὸν κίνδυνον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀμ-
φισβητοῦντας, ἀλλὰ χωρὶς ἑκάτερον, καὶ τοῦτον μὲν Ὀλυμ-
πιόδωρον ὅλου τοῦ κλήρου λαχεῖν, ὥσπερ τὸ πρότερον, καὶ
ἀγωνίζεσθαι καθ' αὑτόν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου, ἐπειδὴ
καὶ Κάλλιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον
30 ἠμφισβήτει, ὅπως, ἐὰν μὲν οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἐπιτύχῃ
τοῦ ἀγῶνος, ἐγὼ κατὰ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους πάλιν
τὸ μέρος λάβοιμι παρὰ τούτου, ἐὰν δ' ἄρ' ἀποτύχῃ καὶ
τὰ ἕτερα ψηφίσωνται οἱ δικασταί, οὗτος παρ' ἐμοῦ τὰ μέρη

v. 1. κἀμοὶ r: καὶ ἐμοὶ ς. ἐλλείπειν r. 27, 3. δειμάμε-
νος r. 5. δ' ἀπ' ὀλυμπ. r. ὀποδημοῦντος τούτου in γρ F.
28, 1. ποῖ r, ὅποι γρ F. λαμβάνοιντο FΣΦ. 3. ἀπέλυσα FΦ.
ἐπεὶ δ' Σ. 8. τούτων τι] τουτοῒ r. 29, 5. καὶ om r. 7. ἐπει-
δὴ δὲ καὶ r. 8. ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς FΦ. 30, 1. ὀλυμπιόδωρος οὑ-
τοσὶ FΣΦ. 3. παρὰ] τὸ r.

καλῶς καὶ δικαίως ἀπολαμβάνοι, ὥσπερ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ συνεθέμεθα. ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐβουλευσάμεθα καὶ ἐδόκει ἀσφαλέςατ' εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ τοῦ Κόνωνος κατὰ τὸν νόμον. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησις ἐγένετο.

ΝΟΜΟΣ.

31 Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο, καὶ τὰς ἀμφισβητήσεις ἀντεγραψάμεθα ὃν τρόπον τούτῳ ἐδόκει Ὀλυμπιοδώρῳ. καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἀμφισβητοῦσι, καὶ ἀνακρίνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ δικαστήριον. καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἠγωνίζετο πρῶτος, καὶ ἔλεγεν ὅ τι ἠβούλετο, καὶ 1176
μαρτυρίας παρείχετο ἃς ἐδόκει τούτῳ· κἀγὼ ὦ ἄνδρες δικασταὶ σιωπῇ ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ ἑτέρου βήματος. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον κατασκευασθέντος τοῦ ἀγῶνος ἐνίκησεν οὑ-
32 τοσὶ ῥᾳδίως. νικήσας δὲ καὶ διαπραξάμενος ἅπανθ' ὅσα ἠβουλήθημεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἀπολαβὼν παρὰ τῶν πρότερον ἐπιδικασαμένων ὅσα ἦσαν ἐκεῖνοι παρ' ἡμῶν εἰληφότες, ταῦτα δὴ πάντ' ἔχων καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος, οὐδ' ὁτιοῦν ἠθέλησε τῶν δικαίων πρός με ποιῆσαι, ἀλλ' ἔχει αὐτὸς ἅπαντα, ὀμωμοκὼς καὶ συνθήκας πρός με ποιησάμενος ἦ μὴν ἰσομοιρήσειν. καὶ αἱ συνθῆκαι αὗται ἔτι καὶ νῦν κεῖνται παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, καὶ μεμαρτύρηκεν αὐτὸς
33 πρὸς ὑμᾶς. βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὧν εἴρηκα μαρτυρίας ὑμῖν παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν τὸ ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐγὼ καὶ οὗτος ἡμῖν αὐτοῖς δικάσαντες ἐνειμάμεθα τὸ ἴσον ἑκάτερος τῆς φανερᾶς οὐσίας ἧς

v. 5. πρόσκλησις corr r: ceteri πρόκλησις. sic et paullo post. 31, 2. ἀπεγραψάμεθα r. 5. οὗτος r, om Σ. 32, 1. διαπραξάμενοι FΣΦ, διαπραξαμένων ἡμῶν r et γρ FΦ. ἁπάντων γρ F. 3. πρότερον ante παρὰ ponit Σ cum γρ FΦ, post ἐπιδικασαμένων r. 5. ἠθέληκε r. 8. νυνὶ r. 33, 2. πρώτιστον Σ.

Κόνων κατέλιπεν. Καί μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν πρῶτον, ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

34 Λαβὲ δή μοι καὶ τὴν πρόκλησιν, ἣν προεκαλεσάμην αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου οὗ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Ἀναγίγνωσκε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπεδικάσαντο οἱ ἀντίδικοι ἡμῶν, ἅπαντα παρέλαβον ὅσα
ἡμεῖς εἴχομεν, πλὴν τῶν χρημάτων ὧν εἶχεν Ὀλυμπιό- 1177
δωρος παρὰ τοῦ βασανισθέντος ἀνθρώπου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

35 Ὃν μὲν τρόπον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐξ ἀρχῆς διενειμάμεθα τὴν Κόνωνος οὐσίαν τὴν φανερὰν ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος, καὶ λόγῳ ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ ὡς οὗτος τὸ ἀργύριον ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ οἰκέτου, καὶ ὅτι οἱ ἐπιδικασάμενοι ἔλαβον ὅσα ἡμεῖς εἴχο-
36 μεν, ἕως οὑτοσὶ πάλιν ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ἃ δὲ λέγων οὐκ ἀποδίδωσί μοι οὐδ' ἐθέλει τῶν δικαίων οὐδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, τούτοις ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ αὐτίκ' ἐξαπατήσωσιν ὑμᾶς οἱ ῥήτορες, οὓς οὑτοσὶ παρεσκεύασται ἐπ' ἐμέ. λέγει μὲν οὖν οὗτος οὐδέποτε ταὐτὰ ἀλλ' ὅ τι ἂν τύχῃ ἀεί, καὶ περιιὼν προφάσεις ἀτόπους τινὰς καὶ ὑπονοίας καὶ αἰτίας ψευδεῖς ἐπιφέρει, καὶ περὶ
37 τὸ πρᾶγμ' ὅλον ἄδικός ἐστιν ἄνθρωπος. πλεῖστοι δ' αὐτοῦ ἀκηκόασι λέγοντος, οἱ μὲν ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ τἀνθρώπου. ἐπειδὰν δὲ τοῦτ' ἐξελέγχηται, πάλιν λέγει ὅτι παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὸ ἀργύριον, καὶ οὐ μεταδώσει ἐμοὶ οὔτε τοῦ ἀργυρίου οὔτε τῶν ἄλλων
38 οὐδενὸς ὧν κατέλιπε Κόνων. ἐπειδὰν δέ τις αὐτὸν τῶν

v. 1. κατέλειπεν Φ. 2. πάσας r. 34, 1. δή om r. 2. οὗ] ὃ ς. 5, δὴ] δὲ FΣΦ. 35, 4. ἔλαβε τὸ ἀργύριον r. 5. ἔχοιμεν γρ Φ et mg F. 36, 1. πάλιν οὗτος r. 3. ἤδη om r. 5. παρεσκεύασεν FΦ. οὖν om r. 6. αἰεί Fr. περιιὼν om Σ. 7. περὶ in mg Σ. 37, 4. αὑτοῦ FΦ. 5. ἐμοὶ οὔτε τοῦ ἀργυρίου] αὐτῶν ἐμοὶ οὔτε τὸ ἀργύριον Φ.

ἐπιτηδείων τῶν τούτου καὶ τῶν ἐμῶν ἐρωτᾷ διὰ τί οὐκ ἀποδώσει ὁμωμοκὼς ἰσομοιρήσειν καὶ τῶν συνθηκῶν ἔτι καὶ νῦν κειμένων, φησί με παραβεβηκέναι τὰς συνθήκας καὶ δεινὰ πεπονθέναι ὑπ᾽ ἐμοῦ, καὶ διατελέσαι μέ φησιν ὑπεναντία καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα ἑαυτῷ. καὶ ἃ μὲν

39 προφασίζεται, ταῦτ᾽ ἐστίν. ἃ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ 1178
οὗτος λέγει, ὑπόνοιαι πλασταί εἰσι καὶ προφάσεις ἄδικοι καὶ πονηρίαι ἐπὶ τῷ ἀποστερῆσαι ἃ προσήκει αὐτὸν ἀποδοῦναι ἐμοί· ἃ δ᾽ ἐγὼ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὗτος ψεύδεται, ταῦτα δὲ ὑπόνοια μὲν οὐδεμία ἔσται, φανερῶς δ᾽ ἐπιδείξω τὴν τούτου ἀναισχυντίαν, τεκμήρια λέγων ἀληθινὰ καὶ πᾶσι γνώριμα, καὶ μάρτυρας παρεχόμενος περὶ ἁπάντων.

40 πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, λέγω ὅτι οὗτος διὰ τοῦτο τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἐμοῖς, τοῖς εἰδόσιν ἀκριβῶς ἅπαντα ταῦτα τὰ πράγματα ὡς ἔχει καὶ παρηκολουθηκόσιν ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιτρέψαι. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα ὑπ᾽ αὐτῶν ἐξελεγχθήσεται, ἐάν τι ψεύδηται· νυνὶ

41 δ᾽ ἴσως ἡγεῖται ψευδόμενος ἐν ὑμῖν λήσειν. πάλιν λέγω ὅτι οὐκ ἀκόλουθόν ἐστιν ὑπεναντία μὲν πράττειν σοι ὦ Ὀλυμπιόδωρε ἐμέ, κοινῇ δ᾽ ἀναλίσκειν μετὰ σοῦ εἰς ὅ τι ἂν αἰεὶ δέῃ, οὐδ᾽ ἐκλιπεῖν τὴν ἀμφισβήτησιν αὐτὸν ἑκόντα, ὅτε ἀπεδήμεις σύ, ἐπειδὴ καὶ ἡ σὴ διεγράφη δόξαντός σου ἕνεκα τῆς δίκης ἀπεῖναι καὶ οὐ δημοσίᾳ. ἐξῆν γάρ ἔμοιγε τοῦ ἡμικληρίου ἐπιδικάσασθαι ἐμαυτῷ· οὐδεὶς γάρ μοι ἀνθρώπων ἀντέλεγεν, ἀλλὰ συνεχώρουν αὐτοὶ οἱ ἀντίδικοι.

42 ἀλλὰ ταῦτα ποιήσας εὐθὺς ἂν ἦν ἐπιωρκηκώς· ὤμοσα γὰρ καὶ συνεθέμην πρὸς σὲ κοινῇ πράξειν ἅπαντα ὅ τι ἂν δοκῇ

v. 3. καὶ νῦν] νυνὶ FΣΦ. παραβεβ. με r. 39, 1. οὖν] τοίνυν γρ Φ et mg F. 3. καὶ om F. 4. ἃ δ᾽] οἷα δ᾽ γρ FΦ. ἐρῶ] ἐρωτῶ F. 5. δὲ om r, in γρ habet Φ. ὑπόνοια] πάνθ᾽ ὑπόνοια r. μὲν om FΣΦ. 40, 3. ἐμοῦ γρ Φ. πάντα r, ἕκαστα γρ Φ. 4. παρηκολουθήκασιν r. 5. γὰρ om Σ. 41, 2. πλάττειν r. 4. ἂν om FΣΦ. δέοι r. 6. ἀπιέναι r. 7. ἐμαυτῷ] ἐμαυτῶι r. 8. αὐτοὶ F, αὐτῶι Φ. 42, 2. σὲ] σεη Σ. ἅπαν r.

ἐμοὶ καὶ σοὶ βελευομένοις βέλτιστον εἶναι. ὥστε ὑπερα-
βέλτεροί εἰσιν αἱ προφάσεις καὶ αἱ αἰτίαι, δι' ἃς ὀδέν μοι
43 φῂς ποιήσειν τῶν δικαίων. ἔτι πρὸς τούτοις ἡγῇ ἄν μ' 117
ἐπιτρέπειν σοι, ὦ Ὀλυμπιόδωρε, ἐν τῷ τελευταίῳ ἀγῶνι
τῷ περὶ τοῦ κλήρου, ἢ ἃ ἔλεγες πρὸς τὲς δικαστάς, εἰκῇ
οὑτωσὶ λέγειν, ἢ περὶ ὧν τὰς μαρτυρίας παρέσχου, ὅτως
ἂν παρασχέσθαι, εἰ μὴ μετὰ σοῦ κοινῇ συνηγωνιζόμην;
ὅτος γὰρ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ τά τ' ἄλλα ἔλεγεν ἃ ἐβόλετο
44 ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ κατεχρήσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς
ὅτι ἐγὼ τὴν οἰκίαν, ἣν ἔλαβον ἐν τῇ μερίδι τῇ ἐμαυτοῦ,
μεμισθωμένος εἴην παρ' αὐτὸ, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἔλαβον,
τὸ ἥμισυ τὸ ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν τῶν παρὰ τὸ οἰκέτε,
ὅτι ἐδανεισάμην παρ' αὐτοῦ. καὶ οὐ μόνον ἔλεγε ταῦτα,
ἀλλὰ καὶ μαρτυρίας παρείχετο περὶ τέτε. κἀγὼ ὀδ' ὁτιὸν
ἀντέλεγον τούτοις, οὐδ' ἤκεσέ μου φωνὴν ὀδεὶς ἀνθρώ-
πων, ὅτε ὅτος ἠγωνίζετο, οὔτε μικρὰν ὅτε μεγάλην, ἀλλὰ
προσωμολόγουν ἀληθῆ εἶναι πάνθ' ὅσα οὗτος ἠβούλετο
λέγειν. κοινῇ γὰρ ἠγωνιζόμην μετὰ σὲ, ὥσπερ ἔδοξεν ἐμοὶ
45 καὶ σοί. ἐπεὶ εἰ μή ἐστι ταῦτ' ἀληθῆ ἃ λέγω, διὰ τί οὐκ
ἐπεσκηψάμην ἐγὼ τότε τοῖς μάρτυσι τοῖς ταῦτα μαρτυ-
ροῦσιν, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον πολλήν; ἢ διὰ τί σύ, Ὀλυμ-
πιόδωρε, οὐδεπώποτέ μοι ἔλαχες ἐνοικίε δίκην τῆς οἰκίας
ἧς ἔφασκες μισθῶσαί μοι ὡς σαυτοῦ οὖσαν, ὀδὲ τὸ ἀρ-
γυρίου οὗ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἐδάνεισάς μοι;
τούτων οὐδὲν ἐποίησας. ὥστε πῶς ἂν μᾶλλον ἄνθρωπος
ἐξελέγχοιτο ψευδόμενος καὶ ὑπεναντία λέγων αὐτὸς αὐτῷ
46 καὶ αἰτιώμενος τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα; ὃ δὲ πάντων
μέγιστόν ἐςιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ᾧ καὶ γνώσεσθε τετονὶ 118
ὅτι ἄδικός ἐςι καὶ πλεονέκτης ἄνθρωπος· ἐχρῆν γὰρ αὐτόν,
εἴ τι ἀληθὲς ἦν ὧν λέγει, πρότερον ταῦτα λέγειν καὶ ἐπι-

v. 1. βουλομένοις r. 2. αἱ ante αἰτίαι om FΣΦ. 43, 1. ἡγῇ ἂν μ' ἐπιτρέπειν σοι] ἡγίαν μὲν ἐπιτρέπειν σε γρ FΦ. 2. ὦ om FΣΦ. τῷ om FΦ. 4. οὕτω r. οὕτως] εἰκῇ οὕτως r. 6. ἃ] ὅτι r et γρ FΦ. 44, 4. τὸ ante ἀπὸ om FΣΦ. 5. αὐτοῦ] τούτου FΣΦ. 6. μαρτυρίαν r. 45, 1. ἃ ἐγὼ λ. r. 46, 1. οὐδέποτε r. 2. ᾧ καὶ Reiskius, ᾧ r, ὡς FΣΦ.

δεικνύειν, πρὶν τὸν ἀγῶνα γενέσθαι καὶ διαπειραθῆναι τῶν
δικαστῶν ὅ τι γνώσονται, καὶ παραλαβόντα πολλοὺς μάρ-
τυρας ἀξιοῦν ἀναιρεῖσθαι τὰς συνθήκας παρὰ τοῦ Ἀν-
δροκλείδου ὡς παραβαίνοντος ἐμοῦ καὶ τἀναντία πράτ-
τοντος ἑαυτῷ καὶ οὐκέτι κυρίων οὐσῶν τῶν συνθηκῶν ἐμοὶ
καὶ τούτῳ, καὶ τῷ Ἀνδροκλείδῃ τῷ ἔχοντι τὰς συνθήκας
διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτῷ οὐδέν ἐστιν ἔτι πρᾶγμα πρὸς
47 τὰς συνθήκας ταύτας. ταῦτ' ἐχρῆν αὐτόν, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, εἴπερ τι ἦν ἀληθὲς ὧν λέγει, καὶ μόνον προσιόντα
τῷ Ἀνδροκλείδῃ διαμαρτύρεσθαι καὶ μετὰ μαρτύρων πολ-
λῶν, ἵν' αὐτῷ πολλοὶ ἦσαν οἱ συνειδότες. ὅτι δὲ τούτων
οὐδὲν πώποτ' ἐποίησεν, αὐτοῦ ὑμῖν τοῦ Ἀνδροκλείδου, παρ'
ᾧ εἰσὶν αἱ συνθῆκαι κείμεναι, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται.
Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

48 Ἕτερον δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ σκέψασθε, ὃ διαπέπρα-
κται. ἐγὼ γὰρ τοῦτον προὐκαλεσάμην καὶ ἠξίωσα ἀκολου-
θῆσαι ὡς Ἀνδροκλείδην, παρ' ᾧ κεῖνται αἱ συνθῆκαι, καὶ
κοινῇ ἐκγραψαμένους ἡμᾶς τὰς συνθήκας πάλιν σημήνα-
σθαι, τὰ δ' ἀντίγραφα ἐμβαλέσθαι εἰς τὸν ἐχῖνον, ὅπως
ἂν μηδεμία ὑποψία ᾖ, ἀλλ' ὑμεῖς ἅπαντα καλῶς καὶ δι-
καίως ἀκούσαντες γνῶτε ὅ τι ἂν ὑμῖν δικαιότατον δοκῇ εἶναι.
49 ταῦτα δ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὐκ ἠθέλησε τούτων οὐδὲν
ποιῆσαι, ἀλλ' οὕτω πεφιλοσόφηκεν ὥστε μὴ εἶναι ὑμᾶς 1181
ἀκοῦσαι τῶν συνθηκῶν ἐκ τῶν κοινῶν γραμμάτων. καὶ ὅτι
ταῦτα προὐκαλούμην τοῦτον, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώ-
σεται ὧν ἐναντίον προὐκαλούμην. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

50 Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον καταφανὴς γένοιτο ἄνθρωπος, ὅτι
δικαίως μὲν οὐδὲν βούλεται πρός με πράττειν, ἀποστε-
ρήσειν δ' οἴεται ἃ προσήκει ἐμοὶ λαβεῖν, προφάσεις λέγων

v. 1. διαπειρᾶσθαι r. 7. ἔτι om r. 47, 2. ὧν] ὡς γρ FΦ. προιόντα FΦ. 3. διαμαρτύρασθαι Pr. 5. ποτ' r. ἡμῖν Φ. 48, 1. τὸ ἕτερον δ' FΣΦ. 4. ἐγγραψαμένους FΦr. 7. δικαιότατον om r. 49, 1. δ' om r. 4. τούτων ὑμῖν μαρτυρίαν FΦr.

καὶ ἐγκλήματα ἐγκαλῶν, τὰς δὲ συνθήκας, ἅς φησί με παραβεβηκέναι, οὐκ ᾠήθη δεῖν ὑμᾶς ἀκοῦσαι; ἐγὼ δὲ τότε μὲν ἐναντίον τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων προὐκαλεσάμην, νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν ἐναντίον τῶν δικαςῶν πάλιν προκαλοῦμαι, καὶ ἀξιῶ συγχωρεῖν αὐτὸν καὶ ἐγὼ συγχωρῶ ἀνοιχθῆναι τὰς συνθήκας ἐνταυθὶ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, καὶ πάλιν σημανθῆναι ἐναντίον ὑμῶν.

51 Ἀνδροκλείδης δ' οὑτοσὶ πάρεςιν· ἐγὼ γὰρ αὐτῷ ἐπήγγειλα ἥκειν ἔχοντι τὰς συνθήκας. καὶ συγχωρῶ ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἐν τῷ τούτου λόγῳ ἢ ἐν τῷ προτέρῳ ἢ ἐν τῷ ὑςέρῳ ἀνοιχθῆναι· οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει. ὑμᾶς δὲ βούλομαι ἀκοῦσαι τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους, οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί. καὶ εἰ μὲν συγχωρεῖ, ἔςω ταῦτα, καὶ ὑμεῖς ἀκούετε, ἐπειδὰν τούτῳ δοκῇ· ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλῃ ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἤδη καταφανὴς ἔςαι ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι ἀναισχυντότατός ἐστιν ἀνθρώπων ἁπάντων, καὶ δικαίως οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ἀποδέχοισθε τούτου ὡς ὑγιὲς λέγοντος;

52 Ἀλλὰ τί ταῦτα σπουδάζω; οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀγνοεῖ ταῦτα 1182
οὑτοσί, ὅτι ἀδικεῖ μὲν ἐμέ, ἀδικεῖ δὲ τοὺς θεοὺς οὓς ὤμοσε, καὶ ἐπιορκεῖ. ἀλλὰ διέφθαρται ὦ ἄνδρες δικαςαὶ καὶ παραφρονεῖ. ἀνιῶμαι μὲν οὖν καὶ αἰσχύνομαι ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἷς μέλλω λέγειν πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ἀνάγκης δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅπως ἂν ὑμεῖς οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες ἀκούσαντες ἅπαντα βουλεύσησθε ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιςον
53 εἶναι περὶ ἡμῶν. ὧν δὲ μέλλω λέγειν, οὗτος αἴτιός ἐςιν οὐκ ἐθέλων ἐν τοῖς οἰκείοις περὶ τούτων πρός με διαλύσασθαι, ἀλλ' ἀναισχυντῶν. Ὀλυμπιόδωρος γὰρ οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ γυναῖκα μὲν ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους οὐδεπώποτ' ἔγημεν, οὐδ' εἰσὶν αὐτῷ παῖδες οὐδ' ἐγένοντο, ἑταίραν δὲ λυσάμενος ἔνδον ἔχει, καὶ αὕτη ἐςὶν

v. 1. ἅς φησί] ὥς φασί r. 6. ἐνταυθοῖ r cum mg F. 7. σημήνασθαι r. 51, 1. ἐπηγγειλάμην FΦ. 3. τῷ τούτου] τούτῳ τῷ r. 7. ἀκούσατε r. 8. οὐκ] τότ' r. 9. ὁ ἀναίσχυντός FΦ. 10. ἀνέχοισθε FΣΦ. 11. ὑγιές τι λ. FΣΦ. 52, 2. οὗτος FΣΦ. 7. βέλτιον r.

ἡ λυμαινομένη ἅπαντας ἡμᾶς καὶ ποιοῦσα τουτονὶ περαι-
54τέρω μαίνεσθαι. πῶς γὰρ οὐ μαίνεται ὅστις οἴεται δεῖν, ἃ
μὲν ὡμολόγησε καὶ συνέθετο ἑκὼν πρὸς ἑκόντα καὶ ὤμοσε,
τούτων μὲν μηδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ σπουδά-
ζοντος οὐχ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου
ἀδελφῆς ὁμοπατρίας καὶ ὁμομητρίας, ἣ ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ
ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφιδῆς, θυγατρὸς δὲ ἐμῆς; αὗται γάρ
εἰσιν αἱ ἀδικούμεναι οὐχ ἧττον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον.
55πῶς γὰρ οὐκ ἀδικοῦνται ἢ πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν, ἐπειδὰν
ὁρῶσι τὴν μὲν τούτου ἑταίραν περαιτέρω τοῦ καλῶς ἔχοντος
καὶ χρυσία πολλὰ ἔχουσαν καὶ ἱμάτια καλά, καὶ ἐξόδους
λαμπρὰς ἐξιοῦσαν, καὶ ὑβρίζουσαν ἐκ τῶν ἡμετέρων, αὐταὶ
δὲ καταδεεστέρως περὶ ταῦτ' ἔχωσιν ἅπαντα; πῶς οὐκ ἐκεῖ-
ναι μᾶλλον ἔτι ἀδικοῦνται ἢ ἐγώ; οὗτος δὲ πῶς οὐ κα- 1183
ταφανῶς μαίνεται καὶ παραφρονεῖ τοιαῦτα περὶ αὑτοῦ βου-
λευόμενος; ἵνα δὲ μὴ φάσκῃ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπὶ δια-
βολῇ ταῦτα λέγειν με τοῦ ἀγῶνος ἕνεκα τουτουΐ, μαρ-
τυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται τῶν τούτου οἰκείων καὶ ἐμῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

56 Ὀλυμπιόδωρος μὲν τοίνυν τοιουτοσί ἐστιν ἄνθρωπος,
οὐ μόνον ἄδικος, ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾶν δοκῶν ἅπασι τοῖς
οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις τῇ προαιρέσει τοῦ βίου, καὶ ὅπερ
Σόλων ὁ νομοθέτης λέγει, παραφρονῶν ὡς οὐδεὶς πώποτε
παρεφρόνησεν ἀνθρώπων, γυναικὶ πειθόμενος πόρνῃ. καὶ
ἄκυρά γε ταῦτα πάντα ἐνομοθέτησεν εἶναι ὁ Σόλων, ὅ τι ἂν
57τις γυναικὶ πειθόμενος πράττῃ, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ. περὶ
μὲν οὖν τούτων καλῶς ὁ νομοθέτης ἐπεμελήθη, ἐγὼ δ' ὑμῶν
δέομαι, καὶ οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, Ὀλυμ-
πιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφή, καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ ἐμή, Ὀλυμ-
πιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφιδῆ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς καὶ ἀντιβο-

54, 3. μὲν om r. 4. ἐμαυτοῦ] αὐτοῦ F. 55, 1. πῶς] πως. πῶς r. 3. καλὰ] λαμπρὰ r. 5. περὶ in γρ FΦ. ἔχουσιν r. 6. ἔτι om r. 10. ἐμοῦ Σr. 56, 1. τοίνυν om r, in γρ habent FΦ. τοιοῦτός r, om γρ FΦ. 6. πάντα ταῦτα FΦ. ὁ om Σr. ὅ τι ἂν] ὅταν Σ. 57, 1. ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ om Σ.

λοῦμεν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἅπαντες ἡμεῖς (νομίσατε γὰρ ἐκεί-
58 νας ἐνθάδε παρεῖναι) μάλιστα μὲν τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον
πεῖσαι μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς, ἐὰν δ' ἄρα μὴ θέλῃ πείθεσθαι,
ὑμᾶς μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων ψηφίζεσθαι
ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον καὶ δικαιότατον εἶναι. καὶ ταῦτα
ποιοῦντες τά τε δίκαια γνώσεσθε καὶ τὰ συμφέροντα ἡμῖν
ἅπασιν, οὐχ ἥκιστα δὲ Ὀλυμπιοδώρῳ αὐτῷ τούτῳ.

49.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΥΠΕΡ ΧΡΕΩΣ. 1184

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Τιμόθεον τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα ἔνδοξον καὶ στρατηγήσαντα τῆς πόλεως, Ἀπολλόδωρος ἀπαιτεῖ χρέα, λέγων ὅτι Πασίωνι φίλῳ χρώμενος ὁ Τιμόθεος ἔλαβε παρ' αὐτοῦ χρήματα καὶ ὀφείλων ἐν τοῖς τραπεζιτικοῖς λόγοις ἐγγέγραπται. τὰ μὲν δὴ πάντα ὀφλήματα τέτταρα καταριθμεῖται, ἐφ' ἑκάστου δὲ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐδανείσατο Τιμόθεος, ἀκριβῶς εἴρηκε. καὶ τὰς μὲν πλείστας ἀποδείξεις ἐκ τῶν καλουμένων ἀτέχνων πίστεων παρέσχηται, μαρτυριῶν καὶ προκλήσεων, τινὰς δὲ καὶ ἐντέχνους ἀπὸ τῶν εἰκότων. καὶ ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος Τιμόθεον εἶναί φησι τὸν δανεισάμενον, καὶ τοῖς ὑπὲρ Τιμοθέου συσταθεῖσι δοθῆναι τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης· ὁ δὲ οὐχ ἑαυτὸν ἀλλ' ἐκείνους ὀφείλειν λέγει.

Μηδενὶ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
Τιμόθεος ὀφείλων ἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ φεύγει νῦν
ὑπ' ἐμοῦ ταύτην τὴν δίκην. ἀλλ' ἐπειδὰν ὑμᾶς ἀναμνήσω
τόν τε καιρὸν ἐν ᾧ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, καὶ τὰ συμ- 1185
βάντα τούτῳ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καὶ εἰς ὅσην ἀπορίαν
κατέστη οὗτος, τόθ' ἡγήσεσθε τὸν μὲν πατέρα τὸν ἐμὸν
βέλτιστον γενέσθαι περὶ Τιμόθεον, τοῦτον δ' οὐ μόνον ἀχά-
2 ριστον εἶναι ἀλλὰ καὶ ἀδικώτατον πάντων ἀνθρώπων, ὅς γε
τυχὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ὅσων ἐδεήθη καὶ λαβὼν
ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ [ὢν] καὶ
κινδύνοις τοῖς μεγίστοις καθεστηκὼς περὶ τῆς ψυχῆς, οὐ

58, 1. μάλιστα] ἢ μάλιστα γρ FΦ. 2. πεῖσαι Reiskius: libri πείσατε. θελήσῃ γρ FΦ. 3. ψηφίζεσθε r. 5. ὑμῖν r.
ΥΠΟΘ. 4. ἐγγεγράφθαι F. 8. τινὲς F. 11. λέγειν F.
§ 1, 6. οὗτος κατέστη r. 2, 2. ὅσον r. 3. ὢν om r.

μόνον ἐκ ἀπέδωκε χάριν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοθὲν ἀποστερεῖ με.
καίτοι σφαλέντος μὲν τούτε ἀπώλλυτο καὶ τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ τὸ συμβόλαιον· ὅτε γὰρ ἐπ' ἐνεχύρῳ ὅτε μετὰ μαρ-
τύρων ἔδωκε· σωθέντος δὲ ἐπὶ τέτῳ ἐγίγνετο, ὁπότε βέλοιτο
3 εὐπορήσας ἡμῖν ἀποδῦναι. ἀλλ' ὅμως ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ἐ
περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πατὴρ περιουσίαν χρημάτων
μᾶλλον ἢ οὐ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι, ὧν ἐδεήθη αὐτὲ, ἐν
ἀπορίᾳ ὄντι. ᾤετο μὲν ὖν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ ὁ πατήρ, εἰ
σωθείη Τιμόθεος τότε ἐξ ἐκείνων τῶν κινδύνων καὶ ἀφί-
κοιτο οἴκαδε παρὰ βασιλέως, εὐπορωτέρε γενομένε τέτε ἢ
ὡς τότε διέκειτο, ἐ μόνον τὰ ἑαυτε̃ κομιεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ
ἄλλε εἴ τε δέοιτο πρὸς Τιμόθεον πρᾶξαι ὑπάρξειν αὐτῷ.
4 ἐπειδὴ δ' οὐχ ὡς ἐκεῖνος ᾠήθη συμβέβηκεν, ἀλλ' ἃ μετὰ
χάριτος ἔλαβε Τιμόθεος ἀπὸ τῆς τραπέζης δεηθεὶς τοῦ
πατρὸς τε̃ ἐμε̃, ταῦτα δι' ἔχθρας καὶ δίκης τετελευτηκό-
τος ἐκείνε ἐξελεγχθεὶς μὲν ὡς ὀφείλει οἴεται δεῖν ἀποδε̃-
ναι, ἐὰν δὲ δύνηται ὑμᾶς πεῖσαι ὡς ἐκ ὀφείλει, ἐξαπα- 1186
τήσας τῷ λόγῳ, ἀποςερῆσαι ἡμᾶς τῶν χρημάτων, ἀναγ-
καῖόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι ὑμῖν,
τά τε ὀφειλόμενα, καὶ εἰς ὅ τι ἕκαστον αὐτῶν κατεχρή-
5 σατο, καὶ τὲς χρόνες ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἐγένετο. θαυ-
μάσῃ δὲ μηδεὶς ὑμῶν εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν· οἱ γὰρ τραπε-
ζῖται εἰώθασιν ὑπομνήματα γράφεσθαι ὧν τε διδόασι χρη-
μάτων καὶ εἰς ὅ τι καὶ ὧν ἄν τις τιθῆται, ἵν' ᾖ αὐτοῖς
γνώριμα τά τε ληφθέντα καὶ τὰ τεθέντα πρὸς τὲς λογισμές.
6 Ἐπὶ Σωκρατίδου γὰρ ἄρχοντος μουνυχιῶνος μηνὸς
μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος οὑτοσί,
περὶ ἀναγωγὴν ἤδη ὢν ἐν τῷ Πειραιεῖ, προσδεηθεὶς ἀργυ-
ρίου, προσελθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐν τῷ λιμένι ἐκέλευ-
σεν αὐτὸν χρῆσαι χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα μίαν δύ'

v. 1. ἀποδέδωκε r. 4. ὅτε pr Σ. ἠβούλετο FΦr. 3, 3. οὐ om r. 5. τότε] τε r. 7. κομίσασθαι FΣΦ. 8. εἴ του ἄλλου r. 4, 1. ἀλλὰ μ. F. 3. τοῦ om r. 8. ἐχρήσατο r. 5, 4. ᾖ] εἴη r. 5. ληφθέντα] ἀναλωθέντα FΦ, ἀναλώματα r. 6, 1. γὰρ om r. 3. ἀργ. καὶ προσελθὼν r. 5. μίαν om Φ.

ὀβολώ· τοσοῦτο γὰρ ἔφη προσδεῖσθαι· καὶ δοῦναι ἐκέλευσεν
Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς τούτῳ διῴκει τότε πάντα.
7 καὶ ὁ μὲν δανεισάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ
ἐμοῦ Τιμόθεος ἦν καὶ κελεύσας δοῦναι Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ
τῷ ἑαυτοῦ, ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἀργύριον ἐκ τῆς τραπέζης παρὰ
Φορμίωνος Αὐτόνομος, ὅσπερ Ἀντιμάχῳ διετέλει γραμ-
8 ματεύων τὸν ἅπαντα χρονον, δοθέντος τοίνυν τοῦ ἀργυρίου
τούτου ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα τὸν κελεύσαντα χρῆσαι
Τιμόθεον, ὑπόμνημα δ' ἐγράψατο ᾧ τε οὗτος ἐκέλευσε
δοῦναι, Ἀντιμάχῳ, καὶ ὃν ὁ Ἀντίμαχος συνέπεμψεν ἐπὶ
τὴν τράπεζαν ληψόμενον τὸ ἀργύριον, τὸν Αὐτόνομον,
τὰς χιλίας τριακοσίας δραχμὰς καὶ πεντήκοντα καὶ μίαν 1187
καὶ δύ' ὀβολώ. τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον χρέως, ὃ ἐκπλέων
ἔλαβε στρατηγῶν τὸ ὕστερον, τοσοῦτον ὤφειλεν.

9 Ἐπειδὴ δ' ἀπεχειροτονήθη μὲν ὑφ' ὑμῶν στρατηγὸς
διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι Πελοπόννησον, ἐπὶ κρίσει δὲ παρ-
εδέδοτο εἰς τὸν δῆμον αἰτίας τῆς μεγίστης τυχών, ἐφει-
στήκει δ' αὐτῷ Καλλίστρατος καὶ Ἰφικράτης, τῷ τε πράτ-
τειν καὶ εἰπεῖν δυνάμενοι, οὕτω δὲ διέθεσαν ὑμᾶς κατη-
γοροῦντες τούτου αὐτοί τε καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτοῖς,
10 ὥστ' Ἀντίμαχον μὲν ταμίαν ὄντα καὶ πιστότατα δια-
κείμενον τούτῳ κρίναντες ἐν τῷ δήμῳ ἀπεκτείνατε καὶ τὴν
οὐσίαν αὐτοῦ ἐδημεύσατε, αὐτὸν δὲ τοῦτον ἐξαιτουμένων
μὲν τῶν ἐπιτηδείων καὶ οἰκείων αὐτοῦ ἁπάντων, ἔτι δὲ
καὶ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος, συμμάχων ὄντων ὑμῖν, μόλις
μὲν ἐπείσθητε ἀφεῖναι, στρατηγοῦντα δ' αὐτὸν ἐπαύσατε,
11 — ἐν τοιαύταις δ' ὢν διαβολαῖς καὶ ἀπορίᾳ χρημάτων
πολλῇ· ἡ μὲν γὰρ οὐσία ὑπόχρεως ἦν ἅπασα, καὶ ὅροι
αὐτῆς ἕστασαν, καὶ ἄλλοι ἐκράτουν· ὁ μὲν γὰρ ἐν πεδίῳ
ἀγρὸς ἀποτίμημα τῷ παιδὶ τῷ Εὐμηλίδου καθειστήκει,

v. 1. ἔφη] ἐδόκει r. ἐκέλευεν ΦΣ. 2. τότε πάντα] ταῦτα r. 7, 2. τῷ ταμίᾳ om Σ. 3. ἐκ] ἀπὸ r. 8, 2. τούτου om r. χρῆσθαι Φ. 4. ὁ om r. 6. τὰς χιλίας] καὶ r. 7. καὶ om ΣΦ. χρέως ΣΦ: χρέος ς. 9, 5. καὶ τῷ εἰπεῖν r. 10, 1. πιστότατον r, πιστότατ' ἂν FΣΦ. 4. μὲν om r. πάντων r. 5. καὶ ante Ἀλκ. om r. 6. μὲν om FΣΦ. 11, 3. γὰρ om FΣΦ. 4. παιδὶ] πατρὶ Φ. εὐβουλίδου r.

ἑξήκοντα δὲ τριηράρχοις τοῖς συνεκπλεύσασιν αὐτῷ ἑπτὰ
μνῶν ἑκάστῳ ἡ ἄλλη οὐσία ὑπέκειτο, ἃς οὗτος αὐτοὺς
12 στρατηγῶν ἠνάγκασε τοῖς ναύταις τροφὴν διαδοῦναι· ἐπει-
δὴ δ' ἀποχειροτονηθεὶς ἐν ᾧ λόγῳ ἀπήνεγκεν ἐλογίσατο
ἐκ τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων αὐτὸς δεδωκὼς εἰς τὰς
ναῦς τὰς ἑπτὰ μνᾶς ταύτας τότε, φοβούμενος μὴ κατα-
μαρτυρήσωσιν αὐτοῦ οἱ τριήραρχοι καὶ ἐξελέγχηται ψευ-
δόμενος, "δάνεισμα ποιεῖται ἰδίᾳ παρ' ἑκάστου αὐτῶν τὰς 1188
ἑπτὰ μνᾶς καὶ ὑποτίθησιν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, ἃς νῦν
13 αὐτοὺς ἀποστερεῖ καὶ τοὺς ὅρους ἀνέσπακεν· πανταχόθεν δ'
ἀπορούμενος, καὶ ἐν ἀγῶνι τῷ μεγίστῳ καθεστηκὼς περὶ τοῦ
σώματος διὰ τὸ συμβεβηκέναι τῇ πόλει τοιαῦτα πράγμα-
τα, ἄμισθον μὲν τὸ στράτευμα καταλελύσθαι ἐν Καλαυ-
ρίᾳ, πολιορκεῖσθαι δὲ τοὺς περὶ Πελοπόννησον συμμάχους
ὑπὸ Λακεδαιμονίων, κατηγορούντων δὲ τοῦτον αἴτιον εἶναι
τῆς παρούσης ἀτυχίας Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου, ἔτι
δὲ τῶν ἀφικνουμένων ἀπὸ στρατεύματος ἀπαγγελλόντων
ἐν τῷ δήμῳ τὴν παροῦσαν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, τὰ δὲ
καὶ δι' ἐπιστολῶν ἑκάστου πυνθανομένου παρὰ τῶν οἰκείων
καὶ ἐπιτηδείων ὡς διέκειντο· ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς ἐν τῷ
δήμῳ τότε ἀναμνήσθητε πῶς ἕκαστος περὶ αὐτοῦ τὴν
14 γνώμην εἶχεν· οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε τὰ λεγόμενα. μέλλων τοίνυν
καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν ἐν Καλαυρίᾳ δανείζεται χιλίας
δραχμὰς παρὰ Ἀντιφάνους τοῦ Λαμπρέως, ὃς ἐπέπλει ταμίας
μίας Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις
τριηράρχοις, καὶ παραμένωσιν ἕως ἂν αὐτῷ ἡ κρίσις γέ-
νηται, καὶ μὴ καταλυθεισῶν πρότερον τῶν Βοιωτίων τριή-
ρων καὶ διαπελθόντων πρότερον τῶν στρατιωτῶν μᾶλλον
15 αὐτῷ ὀργίζησθε ὑμεῖς. οἱ μὲν γὰρ πολῖται ἠνείχοντο κα-
κοπαθοῦντες καὶ παρέμενον· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν

v. 2. αὐτὸς στρατηγῶν FΦ, στρατηγῶν αὐτοὺς r. 12, 2. ἀπήνεγκε λόγῳ r. ἐλογίσατο om FΣΦ. 6. παρ' ἑκάστου ἰδίᾳ r. τὰς om r. 13, 4. καλευρειαι Σ, qui sic et posthac. 5. δὲ om r. 6. τούτων r. 14, 5. παραμένωσιν Reiskius: libri περιμένωσιν. 15, 2. βοιώτιοι r.

παραμενεῖν, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν καθ' ἡμέραν τροφὴν
δώσοι. τότε ἐν ἀναγκαζόμενος δανείζεται "τὰς χιλίας δρα- 1189
χμὰς παρὰ τȣ̃ Ἀντιφάνȣς, ὃς ἐπέπλει ταμιεύων Φιλίππῳ
τῷ ναυκλήρῳ, καὶ δίδωσι τῷ Βοιωτίῳ ἄρχοντι τῶν νεῶν.
16 ἐπειδὴ δ' ἀφίκετο δεῦρο, ἀπῄτουν αὐτὸν ὅ τε Φίλιππος
καὶ Ἀντιφάνης τὰς χιλίας δραχμὰς ἃς ἐδανείσατο ἐν Κα-
λαυρίᾳ, καὶ ἠγανάκτουν ὅτι ȣ̓ ταχὺ ἀπελάμβανον. φοβȣ-
μενος δ' οὗτος τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, μὴ πύθοιντο
ὅτι, ἃς ἐν τῷ λόγῳ ἀπήνεγκε χιλίας δραχμὰς δεδωκὼς εἰς
τὰς Βοιωτίας ναῦς ἐκ τῶν ςρατιωτικῶν χρημάτων, ταύτας
17 Φίλιππος δανείσας ἀποςερεῖται, καὶ ἅμα δεδιὼς τὸν Φί-
λιππον, μὴ καταμαρτυροίη αὐτȣ̃ ἐν τῷ ἀγῶνι, προσελθὼν
τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐδεήθη ἀπαλλάξαι τὸν Φίλιππον καὶ
χρῆσαι αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμάς, ἵν' ἀποδιδοίη Φιλίππῳ.
ὁρῶν δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τό τε μέγεθος τȣ̃ ἀγῶνος ἡλίκον
ἦν τȣ́τῳ καὶ ὡς ἠπορεῖτο οὗτος, καὶ ἐλεῶν αὐτόν, προσ-
αγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ἐκέλευσεν ἀποδȣ̃ναι Φιλίππῳ
χιλίας δραχμὰς τὸν Φορμίωνα τὸν ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῆς
18 τραπέζης, καὶ γράψαι ὀφείλοντα Τιμόθεον. καὶ ταῦθ' ὅτι
ἀληθῆ ἐςί, τὸν δόντα τὸ ἀργύριον Φορμίωνα ὑμῖν μάρ-
τυρα παρέξομαι, ἐπειδὰν καὶ περὶ τοῦ ἄλλου συμβολαίȣ
διηγήσωμαι ὑμῖν, ἵνα τῇ αὐτῇ μαρτυρίᾳ περὶ ὅλȣ τȣ̃ χρέως
ἀκȣ́σαντες εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω. καλῶ δ' ὑμῖν καὶ τὸν
Ἀντιφάνην τὸν δανείσαντα τὸ ἀργύριον τȣ́τῳ, τὰς χιλίας
δραχμάς, ἐν Καλαυρίᾳ, καὶ παρόντα ὅτε ἀπέλαβε Φίλιππος
19 τὸ ἀργύριον παρὰ τȣ̃ πατρὸς τȣ̃ ἐμȣ̃ ἐνθάδε. τȣ̃ μὲν "γὰρ 1190
μαρτυρίαν με ἐμβαλέσθαι πρὸς τὸν διαιτητὴν παρεκρȣ́-
σατο, φάσκων ἀεί μοι μαρτυρήσειν εἰς τὴν κυρίαν ἀπόφα-
σιν· ἐπειδὴ δ' ἡ δίαιτα ἦν, προσκληθεὶς ἀπὸ τῆς οἰκίας
(οὐ γὰρ ἦν φανερός) ἔλιπε τὴν μαρτυρίαν πεισθεὶς ὑπὸ
τȣτȣΐ. τιθέντος δ' ἐμȣ̃ τὴν δραχμὴν τοῦ λιπομαρτυρίου

v. 1. παραμένειν r. 2. δώσει Σ. 3. ταμ. τῷ φιλίππῳ FΦ.
16, 2. καὶ ὁ ἀντ. r. 4. πύθωνται r. 17, 4. ἀποδῶ r. 5. τε
om r. 6. προσάγων FΣΦ. 7. Φιλίππῳ post δραχμὰς ponit r.
8. τῇ τραπέζῃ καὶ γράψασθαι r. 18, 4. χρέους r. 5. ἴδητε
FΣΦ. 19, 2. με] μὴ r. 3. μαρτυρήσειν μοι r. 6. τούτου FΣΦ.
τὴν] αὐτῶν τὴν FΣΦ. λειπομαρτυρίου r.

κατὰ τὸν νόμον, ὁ διαιτητὴς οὐ κατεδιήτα, ἀλλ' ἀπιὼν ᾤχετο ἀποδιαιτήσας τȣτȣ τὴν δίαιταν, ἑσπέρας ἤδη ȣ̓́σης.
20 νυνὶ δὲ τῷ Ἀντιφάναι εἴληχα βλάβης ἰδίαν δίκην, ὅτι μοι ȣ̓́τ' ἐμαρτύρησεν ȣ̓́τ' ἐξωμόσατο κατὰ τὸν νόμον. καὶ ἀξιῶ αὐτὸν ἀναβάντα εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν διομοσάμενον, πρῶτον μὲν εἰ ἐδάνεισε Τιμοθέῳ ἐν Καλαυρίᾳ χιλίας δραχμάς, δεύτερον δ' εἰ παρὰ τȣ̃ πατρὸς Φίλιππος ἀπέλαβεν
21 ἐνθάδε τȣ̃το τὸ ἀργύριον. σχεδὸν μὲν ȣ̓̃ν καὶ αὐτὸς ȣ̓̃τος ὡμολόγει πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀποδοῦναι τῷ Φιλίππῳ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν τὰς χιλίας δραχμάς, ȣ̓ μέντοι ἑαυτῷ γέ φησι δανεῖσαι ἀλλὰ τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ, καὶ ὑποθεῖναί φησιν αὐτὸν τούτȣ τοῦ ἀργυρίȣ χαλκόν. ὡς δ' ȣ̓κ ἀληθῆ ἔλεγεν ἀλλ' αὐτὸς δανεισάμενος ἀπεστέρει, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω, ἐπειδὰν καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν ὀφείλει καθ' ἕκαςον ὑμῖν διηγήσωμαι.

22 Ἀφικομένου γὰρ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος ὡς τȣ̃τον ἐν τῷ μαιμακτηριῶνι μηνὶ τῷ ἐπ' Ἀστείȣ ἄρχοντος ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τούτȣ, βοηθησόντων αὐτῷ, καὶ καταγομένων εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν ἐν τῇ Ἱπποδαμίᾳ ἑσπέρας ἤδη οὔσης, ἀπορούμενος ὑποδέξασθαι αὐτȣ́ς, πέμψας ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Αἰσχρίωνα τὸν ἀκόλουθον τὸν αὐτȣ̃ ἐκέλευσεν αἰτήσασθαι στρώματα καὶ ἱμάτια καὶ φιά- 1191
23 λας ἀργυρᾶς δύο, καὶ μνᾶν ἀργυρίȣ δανείσασθαι. ἀκȣ́σας δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τȣ̃ Αἰσχρίωνος τȣ́τȣ τȣ́ς τε ἀφιγμένȣς καὶ τὴν χρείαν εἰς ἣν ἠτεῖτο, ἐφ' ἃ τ' ἦλθον, ἔχρησε, καὶ τὴν μνᾶν τȣ̃ ἀργυρίου, ἣν ἐδανείζετο, ἐδάνεισεν. ἀπολελυμένῳ τοίνυν τῆς αἰτίας πολλὴ συνέβαινεν αὐτῷ μετὰ ταῦτα χρημάτων ἀπορία εἴς τε τὰς ἰδίας χρȣίας καὶ εἰς τὰς δημοσίας εἰσφοράς, ἃ ὁρῶν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς οὐκ

v. 1. κατεδιήτα r, κατεδιήτηται ΣΦ, καταδεδιήτηται F. 20, 1. νῦν r. 4. ἐν καλ. τιμ. r. 21, 3. γ' ἑαυτῷ r. 4. βοιωτῷ r. 5. αὐτόν φησι r. 6. ἀποστερεῖ r. 22, 2. ἐπ' Ἀστείου] ἐπαστίου r. 4. ἱπποδαμείᾳ FΦ. 6. αἴσχρωνα r, qui sic et posthac. τὸν post ἀκόλουθον om r. 23, 2. τοῦ om r. τούτου] τοῦ ἀκολούθου τούτου FΣΦ. 3. εἰς ἃ ᾔτει FΣΦ. 4. ἐδανείσατο r. 5. αὐτῷ om r.

24 ἐτόλμα τοῦτον εὐθὺς ἀπαιτεῖν τὸ ἀργύριον· οὔτε γὰρ ἂν
τοῦτον εὐπορήσανθ' ἡγεῖτο ἀδικῆσαι αὐτόν, οὔτ' ἂν αὐ-
τὸς ἀποροῦντα τοῦτον ἔχειν ὁπόθεν εἰσπράξειεν. ἐπειδὴ τοί-
νυν ἀπῆλθον ὅ τε Ἀλκέτας καὶ ὁ Ἰάσων, τὰ μὲν στρώ-
ματα καὶ τὰ ἱμάτια πάλιν ἀπήνεγκεν Αἰσχρίων ὁ ἀκόλου-
θος ὁ τούτου, τὰς δὲ φιάλας τὰς δύο οὐκ ἀπήνεγκεν, ἃς ᾐτή-
σατο ὅτεπερ καὶ τὰ στρώματα καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου
ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος.
25 Μέλλων τοίνυν ἀποδημεῖν ὡς βασιλέα, καὶ διαπραξά-
μενος ἐκπλεῦσαι ὡς βασιλεῖ στρατηγήσων τὸν ἐπ' Αἴ-
γυπτον πόλεμον, ἵνα μὴ δῷ ἐνθάδε λόγον καὶ εὐθύνας
τῆς [ἐνθάδε] στρατηγίας, μεταπεμψάμενος τὸν πατέρα
τὸν ἐμὸν εἰς τὸ παράλιον τῶν τε προϋπηργμένων εἰς αὐ-
26 τὸν ἐπῄνει, καὶ ἐδεῖτο αὐτοῦ συστήσας Φιλώνδαν, ἄνδρα
τὸ μὲν γένος Μεγαρέα, μετοικοῦντα δ' Ἀθήνησι, πιστῶς δὲ
τούτῳ διακείμενον καὶ ὑπηρετοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ,
ἐπειδὰν ἀφίκηται ἐκ Μακεδονίας ὁ Φιλώνδας, ὃν συνίστη 1192
οὗτος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπὸ
Ἀμύντου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν καὶ ἐᾶσαι
ἀνακομίσαι τὰ ξύλα εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἐν
27 Πειραιεῖ· αὐτοῦ γὰρ εἶναι τὰ ξύλα. ἅμα τε τῇ δεήσει
εἶπε λόγον, ᾧ οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖ τὰ ἔργα νυνί· ἔφη γάρ,
κἂν μὴ τύχῃ ὧν ἐδεῖτο τοῦ πατρός, οὐκ ὀργισθήσεσθαι
ὥσπερ ἂν ἄλλος τις ἀποτυχών, ἀλλ' ὧν αὐτῷ δεηθέντι ὑπη-
ρέτηκε, τούτων, ἄν ποτε δύνηται, χάριν ἀποδώσειν. ἀκούσας
δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ταῦτα ἥσθη τε τοῖς λόγοις, καὶ ἐπῄνει
τοῦτον ὅτι μέμνηται εὖ παθών, καὶ ὅσα αὐτοῦ ἐδεῖτο, ὑπέ-
28 σχετο ποιήσειν. καὶ οὗτος μὲν μετὰ ταῦτα τὴν ἀναγωγὴν
ἐποιεῖτο ὡς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς βασιλέως, ὁ δὲ Φιλώνδας,
ᾧ συνέστησε τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἄγων

24, 5. Αἰσχρίων] ὁ αἰσχρίων Σ. 6. ὁ om r. 8. τούτων Σ.
25, 1. διαπραξάμενοϛ F, διαπραξάμενον Σ. 3. λόγον ἐνθάδε r. 4. ἐνθάδε om r. 5. παραλεῖον r. 26, 4. ἀφίκοιτο r. 5. ἀγαγὼν τὰ ξίλα τὰ r. 6. παρέχειν r. 7. τὰ ξύλα ἀνακομίσαι r. 27, 1. τε] δὲ FΦ. 2. νῦν r. 28, 1. μὲν om r. 2. τοὺς τοῦ βασ. r. 3. συνέστησεν οὗτος τὸν r et γρ FΦ.

τὰ ξύλα, τὸ ναῦλον παρασχεῖν, εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν
πορείαν ἐποιεῖτο. καὶ οὗτοι οἱ χρόνοι ἦσαν περὶ Θαργη-
29 λιῶνα μῆνα ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος. τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει ἀφι-
κομένου τοῦ Φιλώνδου ἐκ τῆς Μακεδονίας ἄγοντος τὰ ξύλα,
ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ, καὶ προσελθόντος τῷ
πατρὶ τῷ ἐμῷ κελεύοντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν,
ἵνα διαλύσῃ τὸν ναύκληρον, καθάπερ οὗτος ἐδεήθη ὅτε
ἐξέπλει τοῦ πατρὸς καὶ συνέστησε τὸν Φιλώνδαν, προσ-
αγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ὁ πατὴρ ἐκέλευσε δοῦναι Φορ-
μίωνα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, χιλίας ἑπτακοσίας πεντή-
30 κοντα. καὶ ἠρίθμησε τὸ ἀργύριον Φορμίων· καὶ ἐγράψατο
μὲν ὀφείλοντα Τιμόθεον (οὗτος γὰρ ἦν ὁ δεηθεὶς τοῦ 1193
πατρὸς παρασχεῖν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καὶ τούτου ἦν)
ὑπομνήματα δ' ἀπεγράψατο τήν τε χρείαν εἰς ἣν ἐλήφθη
τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λαβόντος. καὶ ἔτος ὁ χρόνος
ἦν Ἀλκισθένης ἄρχων, ὁ ὕστερος ἐνιαυτὸς ἢ οὗτος ἀνή-
31 γετο ὡς βασιλέα. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ
Τιμοσθένης ὁ Αἰγιαλεὺς ἀφικνεῖται κατ' ἐμπορίαν ἰδίαν
ἀποδημῶν. ἐπιτήδειος δὲ ὢν Φορμίωνι καὶ κοινωνὸς ὁ Τι-
μοσθένης, ὅτ' ἐξέπλει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετ'
ἄλλων χρημάτων καὶ φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἀπὸ τύχης
δ' ὁ παῖς ταύτας τὰς φιάλας, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἀλλότριαι ἦσαν,
δίδωσι τῷ Αἰσχρίωνι τῷ ἀκολούθῳ τῷ τούτου, ὅτ' ἐπέμφθη
ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπὸ τούτου καὶ ᾐτεῖτο τὰ στρώ-
ματα καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰς φιάλας καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀρ-
γυρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ
32 Ἰάσονος. ἀπαιτοῦντος δὲ τοῦ Τιμοσθένους τὰς φιάλας τὸν
Φορμίωνα, ἐπειδὴ ἧκεν, ἀποδημοῦντος Τιμοθέου παρὰ βα-
σιλεῖ, πείθει αὐτὸν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τιμὴν ἀπολαβεῖν τῶν φια-

29, 1. ἐπ' Ἀστείου] ἐπαστίου r. 2. τοῦ om r. 4. ἐμῷ καὶ κελ. r. 6. τὸν] πρὸς r. 7. ὁ πατὴρ om r. τὸν φορμίωνα δοῦναι r. 8. ὀκτακοσίας r. 30, 1. ὁ φορμίων r. 2. ὁ om r. 4. ὑπόμνημα r. ἀπεγράψατο δὲ FΣΦ. τε om r. 6. ἀλκισθένους ἄρχοντος FΣΦ. 31, 1. τοῦτον χρόνον r. 2. αἰγιλιεὺς r. 3. κοινωνὸς] κόνωνι r. 5. λυκουργεῖς FΣΦ. 9. ἀργ. δ' ἐδανείσατο FΣΦr. 10. ἀφικομένου r. 32, 1. τιμοθέου pr r. 2. ἀποδ. τοῦ τιμοθ. r. 3. τιμὴν] τὴν τιμὴν r.

λῶν, ὅσον ἦγον αἱ φιάλαι, διακοσίας τριάκοντα ἑπτά. καὶ τῷ
μὲν Τιμοσθένει τὴν τιμὴν ἀπέδωκε τῶν φιαλῶν, τοῦτον δ'
ἐγράψατο αὐτῷ ὀφείλοντα, πρὸς τὸ ἄλλο χρέως ὃ οὗτος αὐτῷ
33 ὤφειλεν, ὃ ἀπέτισε τῷ Τιμοσθένει τῶν φιαλῶν. καὶ ταῦτα
πάνθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρ-
τυρίας, πρῶτον μὲν τῶν δόντων τὸ ἀργύριον, οἷς οὗτος
ἐκέλευσεν, ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ ἐπικαθημένων τότε,
ἔπειτα τοῦ ἀπολαβόντος τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1194

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον,
τῶν μαρτυριῶν ἀναγιγνωσκομένων ἀκηκόατε. ὅτι δέ μοι
καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει τὰ ξύλα τὰ κομισθέντα ὑπὸ
Φιλώνδου εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀνακομισθῆναι τὴν
ἐν Πειραιεῖ, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

34 Ὡς μὲν τοίνυν τούτου ἦν τὰ ξύλα ἃ ἤγαγεν ὁ Φιλών-
δας, αὐτός μοι μεμαρτύρηκεν· ὡμολόγει γὰρ αὐτὰ πρὸς
τῷ διαιτητῇ ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν
ἐν Πειραιεῖ, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀκουόντων.
ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων πειράσομαι ὑμᾶς ἐγὼ διδάξαι ὅτι
35 ἀληθῆ λέγω. οἴεσθε γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν πατέρα τὸν
ἐμόν, εἰ μὴ Τιμοθέου ἦν τὰ ξύλα καὶ ἐδεήθη οὗτος αὐτοῦ
συστήσας τὸν Φιλώνδαν, ὅτε ἀνήγετο ὡς τοὺς στρατηγοὺς
τοὺς βασιλέως, παρασχεῖν τὸ ναῦλον, ἐᾶσαι ἄν ποτε ὑπο-
κειμένων αὐτῷ τῶν ξύλων τοῦ ναύλου ἀνακομίσαι τὸν Φι-
λώνδαν τὰ ξύλα ἐκ τοῦ λιμένος, ἀλλ' οὐκ ἂν παρακατα-
στήσαντά τινα τῶν οἰκετῶν φυλάττειν καὶ τὴν τιμὴν λαμ-
βάνειν τῶν πωλουμένων ξύλων, ἕως ἐκομίσατο τὰ ἑαυτοῦ,
εἴπερ Φιλώνδου ἦν τὰ ξύλα καὶ ἐμπορίας ἕνεκ' ἤχθη;
36 ἔπειτα πρὸς τούτοις τίνι ὑμῶν εἰκὸς δοκεῖ εἶναι, μὴ κε-

v. 2. τὴν om FΣΦ. 3. αὐτῷ] αὐτὸς FΣΦ. 33, 1. ἀπαιτη-σεν Φ, ἀπήτησεν F. 2. πάνθ' om FΦ. 8. μοι om r. 9. ὁμο-λογεῖ r. 34, 1. ἦγεν r. 3. ἀνακομισθέντα r. 5. ἐγὼ ὑμᾶς ΣΦ. 35, 3. ὡς] εἰς r. 4. τοὺς] τοῦ F. ναῦλον ἢ ἐᾶσαι FΣΦ. 6. παραστήσαντα r. 7. τὴν om FΣΦ.

λείσαντος τούτου τὸ ναῦλον παρασχεῖν τῶν ξύλων τῶν δοθέντων τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, πιστεῦσαι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Φιλώνδᾳ καὶ ἐᾶσαι ἀνακομίσαι τὰ ξύλα ἐκ τοῦ λιμένος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τούτου; ἢ πῶς οἷόν τ' ἐστὶ τὸν μὲν Φιλώνδαν ἐμπορίας ἕνεκ' ἀγαγεῖν τὰ ξύλα, ὡς οὗτός φησι, καταχρήσασθαι δὲ τοῦτον ἥκοντ' εἰς τὴν οἰκοδομίαν τὴν 1195
37 αὑτοῦ τοῖς ξύλοις τούτοις; σκέψασθε δὲ κἀκεῖνο, ὅτι πολλοὶ καὶ χρηστοὶ τῶν πολιτῶν οἰκεῖοι ὄντες τούτῳ ἐπεμελοῦντο τῶν τούτου, ἀποδημοῦντος παρὰ βασιλεῖ Τιμοθέου, ὧν οὐδεὶς τετόλμηκε μαρτυρῆσαι τούτῳ ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης ἢ ὡς λαβὼν ἀπέδωκεν, οὐδ' αὖ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, δοθέντων τούτῳ παρ' Ἀμύντου· ἡγοῦνται γὰρ περὶ πλείονος αὑτοῖς εἶναι καλοὶ κἀγαθοὶ δοκεῖν εἶναι μᾶλλον ἢ Τιμοθέῳ χαρίσασθαι τὰ ψευδῆ μαρτυ-
38 ροῦντες. οὐ μέντοι γ' οὐδὲ τοῦτο ἔφασαν καταμαρτυρῆσαι ἂν τἀληθῆ· οἰκεῖον γὰρ αὑτοῖς εἶναι. ὅπου τοίνυν μηδεὶς τετόλμηκε τῶν οἰκείων τούτῳ μαρτυρῆσαι καὶ ἐπιμελομένων τῶν τούτου, ὅτε ἀπεδήμει οὗτος παρὰ βασιλεῖ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης ἢ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε, πῶς οὐκ εἰκός
39 ἐστιν ὑμᾶς ἡγεῖσθαί με τἀληθῆ λέγειν; καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε τολμήσει, ὡς ἄλλος τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, ἢ ὁ πατὴρ ὁ ἐμός. ἐὰν δὲ καταχρῆται τῷ λόγῳ, ἀξιοῦτε αὐτὸν καὶ τὴν μαρτυρίαν παρασχέσθαι ὑμῖν τοῦ ἀποδόντος τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁμολογεῖται ἀποδημεῖν παρὰ βασιλεῖ, τὸν δὲ Φιλώνδαν, ὃν ἔπεμψεν ἐπὶ τὰ ξύλα καὶ συνέστησε τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, τεθνηκότα κατελάμβανες ἥκων

ν. 1. παρασχεῖν τὸ ναῦλον r. 3. ἐκ τοῦ λιμένος om r. 5. ἐμπορίας r. οὕνεκα Σ. 37, 1. δὲ κἀκεῖνο] δὴ FΣΦ. 6. οὐδ' αὖ] ἢ r. αὐτὸν r. ἔλυσε r. 8. εἶναι] καὶ FΦ. 38, 1. γ' om Σ. γ' ἔφασαν Σr. 2. ἂν om r. 6. πῶς] ἢ ὡς FΣΦ. 39, 1. καὶ — τολμήσει om r. 2. γε] τε FΣΦ. τις οὐ διέλυσε r. 4. δὲ om Φ. 8. κατέλαβεν r.

40 παρὰ βασιλέως. ἀναγκαῖον δὴ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπι-
τηδείων, οὓς κατέλειπες ἀποδημεῖν μέλλων "συνεπιμελεῖ- 1196
σθαι τῶν σαυτοῦ, εἰδέναι τινὰ ὅθεν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων
πορίσας ὁ Φιλώνδας τῷ ναυκλήρῳ διέλυσεν, εἰ μὴ φῂς
τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν συστῆσαι αὐτῷ, μηδὲ λαβεῖν τὸν
Φιλώνδαν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τὸ ναῦλον τῶν ξύλων.
41 μαρτυρίαν τοίνυν οὐδενὸς ἔχεις παρασχέσθαι τῶν οἰκείων
τῶν σαυτοῦ, ὡς οὐκ ἐλήφθη σοῦ ἀποδημοῦντος τὸ ναῦ-
λον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον,
ἢ οὐδενὶ χρῇ τῶν οἰκείων οὐδὲ πιστεύεις τῶν σαυτοῦ οὐ-
δενί, ἢ εἰδὼς ἀκριβῶς τὸν Φιλώνδαν λαβόντα τὸ ναῦλον
τῶν ξύλων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ᾧπερ αὐτὸν συν-
έστησας ὅτε ἐξέπλεις, οἴει δεῖν ἀποστερήσας ἡμᾶς, ἂν
42 δύνῃ, πλεονεκτεῖν. ἐγὼ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς τῇ
μαρτυρίᾳ, ἣν παρέσχημαι ὑμῖν μαρτυροῦντας τοὺς δόν-
τας τὸ ἀργύριον οἷς οὗτος ἐκέλευσε καὶ καθημένους ἐπὶ
τῇ τραπέζῃ τότε, καὶ πίστιν ἠθέλησα Τιμοθέῳ ἐπιθεῖ-
ναι, ἣν ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΟΡΚΟΙ.

Οὐ τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ γράψας μοι ὁ πατὴρ κα-
τέλιπε τὰ χρέα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν ἀῤῥωστῶν ὅ τι ὀφεί-
λοιτο αὐτῷ ἕκαστον, καὶ παρ' ᾧ, καὶ εἰς ὅ τι ἐλήφθη τὸ
ἀργύριον, καὶ τῷ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ. Καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

43 Ὡς μὲν τοίνυν κατελείφθη ὀφείλων Τιμόθεος ἡμῖν τὸ
ἀργύριον ὑπὸ τοῦ πατρός, οὗ δικάζομαι αὐτῷ, καὶ γίγνεται
ἐμὸν μέρος, ὅ τε ἀδελφός μοι μεμαρτύρηκε καὶ ὁ Φορμίων
ὁ δοὺς τὸ ἀργύριον, κἀγὼ τούτων πίστιν ἠθέλησα ἐπιθεῖναι.

40, 1. δὴ] δ' ἦν r. 2. κατέλιπες FΦ, κατέλιπεν r. 3. σαυτοῦ εἰδέναι τινὰ ὅθεν] ἑαυτοῦ εἰδέναι ὡς r. 4. φησὶ r.
41, 2. ἐλείφθη Φ. 3. ἀπὸ] ἐκ r. 6. τοῦ ἐμοῦ om r. ὥσπερ Σr. αὐτὸν om r. 7. οἴει] ἢ οἴει F. δεῖν] ιδειν Φ. ἀποστερήσειν r. 42, 1. δυνηθῇ Φ. 2. ἣν] ἢ r. 3. καὶ om r. 4. τῆς τραπέζης r. Τιμοθέῳ om Σ. 8. ὅ τι ὀφείλοιτο] ὧν ὠφείλετο r. 9. ἐλείφθη Σ. 43, 3. ἐμὸν τὸ μέρος r. 4. κἀγὼ] ἐγὼ Σ.

"προκαλεσαμένε δὲ τέτε πρὸς τῷ διαιτητῇ καὶ κελεύοντος 1197
ἐνεγκεῖν τὰ γράμματα ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ ἀντίγραφα
αἰτἕντος, πέμψαντος Φρασιηρίδην ἐπὶ τὴν τράπεζαν, τῷδε
Φρασιηρίδῃ ἐξενέγκας ἔδωκα ζητεῖν τὰ γράμματα καὶ ἐκ-
γράφεσθαι ὅσα ἕτος ὤφειλεν. καὶ ὡς ὡμολόγει λαβεῖν οὗ-
τος τὰ ἀντίγραφα, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

44 Πρὸς τοίνυν τὸν διαιτητὴν κομίσαντός με τὰ γράμ-
ματα, παρὼν ὁ Φορμίων καὶ ὁ Εὔφραῖος, οἱ δόντες τὸ ἀρ-
γύριον οἷς ἐκέλευσεν ἕτος, ἐξήλεγχον αὐτὸν ἐν οἷς τε χρό-
νοις ἕκαστον ἐδανείσατο, καὶ εἰς ὅ τι ἔλαβε τὸ ἀργύριον,
καὶ εἰς ἃ κατεχρήσατο. ὁ δὲ τὰς μὲν χιλίας καὶ τριακο-
σίας καὶ πεντήκοντα καὶ μίαν καὶ δύ' ὀβολώ, ἃς πρώτας
ἐδανείσατο τοῦ μουνυχιῶνος μηνὸς μέλλων ἐκπλεῖν ἐπὶ
Σωκρατίδε ἄρχοντος, ἃς καὶ ἐκέλευσε δἕναι Ἀντιμάχῳ τῷ
ταμίᾳ τῷ αὐτἕ, ἰδίᾳ ἔφη δανεῖσαι τὸν πατέρα Ἀντιμάχῳ
45 καὶ ἐκ αὐτὸς λαβεῖν. καὶ ὡς μὲν ἀληθῆ λέγει, ἐδένα μάρ-
τυρα παρέσχηται, λόγῳ δὲ καταχρῆται, ἵνα μὴ αὐτὸς δοκῇ
ἀποστερεῖν ἀλλ' Ἀντίμαχος δανείσασθαι. καίτοι ὦ ἄνδρες
δικαςαὶ μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον ὅτι ἐκ Ἀντιμάχῳ ἐδά-
νεισεν ὁ πατὴρ τοῦτο τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ Τιμοθέῳ περὶ
ἀναγωγὴν ὄντι. πότερα γὰρ ἂν οἴεσθε ῥᾷον εἶναι τῷ πα-
τρὶ δημευθέντων τῶν Ἀντιμάχε ἐνεπισκήψασθαι ἐν τῇ
οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἐνοφειλόμενον αὐτῷ τἕτο τὸ "ἀργύριον, 1198
46 εἴπερ Ἀντιμάχῳ ἐδάνεισεν, ἢ ἀναμένειν ὁπότε παρὰ τἕ-
του κομιεῖσθαι ἔμελλεν εὐπορήσαντος, ὃς οὐ πολλὰς ἐλ-
πίδας σωτηρίας περὶ αὐτἕ εἶχεν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ; καὶ
μὴν ἐνεπισκηψάμενός γε ἕτ' ἂν παρακαταβολῆς ἠπόρη-

v. 3. αἰτ. καὶ πέμψαντος r. φρασιηρίδην — φρασιηρίδῃ ΣΦ: φρασικρίδην — φρασικρίδῃ ς. τῷ δὲ] τῷ τε r, ἐγὼ δὲ Reiskius. 4. ἐγγράφεσθαι FΣΦ. 5. ὅσα] ἃς r. ὁμολογει Σ. 6. τὰ om r. 44, 1. κομισαμένου r. 2. εὐφοραῖος F. 4. ἕκαστον ἐδανείσατο ἕκαστον r. καὶ εἰς — ἀργύριον om r. 5. χιλίας μὲν r. 6. καὶ ante μίαν om r. 9. τῶν αυτοῦ r. 45, 1. αὐτὸν r. λέγω r. 4. μέγα μὲν ὑμ. r. 5. τοῦτο om r. 6. ἐναγωγὴν r. ἂν om r. 46, 4. ἐπισκηψάμενός r.

σεν οὔτ' ἂν ἠπιστήθη ὑφ' ὑμῶν· πάντες γὰρ ἴστε τὸν
πατέρα τὸν ἐμὸν οὐ τῶν δημοσίων ἀδίκως ἐπιθυμοῦντα
ἀλλὰ τῶν αὑτοῦ ὑμῖν, ὅτε κελεύσαιτε, προθύμως ἀναλί-
47 σκοντα, εἶτα καὶ ἐπιτηδείου ὄντος αὐτῷ Καλλιστράτου,
ὅσπερ ἐδήμευσε τὰ Ἀντιμάχου, ὥστε μηδὲν ἐναντιοῦ-
σθαι. ὥστε τί ἂν ποτε βουλόμενος ὁ πατὴρ ἠβούλετο Τι-
μόθεον χρήστην ἐγγράψας ἡμῖν καταλιπεῖν, εἴπερ μὴ ὤφειλε
τοῦτο τὸ ἀργύριον, μᾶλλον ἢ οὐκ ἐκ τῶν Ἀντιμάχου δη-
μευθέντων ἐνεπισκηψάμενος κομίσασθαι;
48 Περὶ δὲ τῶν χιλίων δραχμῶν, ἃς ἐδανείσατο παρὰ
τοῦ Ἀντιφάνους ἐν Καλαυρίᾳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις
τριηράρχοις, μέλλων καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἃς καὶ ἀπέ-
δωκε Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ ἐνθάδε λαβὼν παρὰ τοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐμοῦ, τὸν Βοιώτιον ναύαρχόν φησι δανείσασθαι
καὶ ὑποθεῖναι τούτου τοῦ ἀργυρίου τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ χαλ-
κόν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγει, μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον.
49 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν Καλαυρίᾳ οὗτος φαίνεται δανεισάμε-
νος τὰς χιλίας δραχμὰς καὶ οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος,
ἔπειτ' ἀπαιτῶν ὁ Φίλιππος ἐνθάδε τοῦτον τὰς χιλίας
δραχμὰς καὶ οὐ τὸν Βοιώτιον ναύαρχον, καὶ ἀποδοὺς
οὗτος ἀλλ' οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος· προσῆκε γὰρ τῷ 1199
μὲν Βοιωτίῳ ἄρχοντι παρὰ τούτου τὴν τροφὴν τοῖς ἐν
ταῖς ναυσὶ λαμβάνειν· ἐκ γὰρ τῶν κοινῶν συντάξεων ἡ
μισθοφορία ἦν τῷ στρατεύματι, τὰ δὲ χρήματα σὺ ἅπαν-
τα ἐξέλεξας ἐκ τῶν συμμάχων, καὶ σὲ ἔδει αὐτῶν λόγον
50 ἀποδοῦναι. εἶτα καταλυθεισῶν τῶν Βοιωτίων νεῶν καὶ
διαπελθόντων τῶν στρατιωτῶν τῷ μὲν Βοιωτίῳ ναυάρχῳ
οὐδεὶς κίνδυνος ὑπ' Ἀθηναίων ἦν, οὐδ' ἐν ἀγῶνι καθει-

αι
v. 1. ἴστε] immo ᾔστε. 3. ὅτε] ὅ τι FΣΦ. κελεύσετε F, κελεύσετε Σ, ἐκελεύσατε r. 47, 1. ἐπιτήδειον ὄντα — καλλίστρατον F. 2. μηδὲν] μὴ δ' FΣΦ. 3. ποτε in γρ habet F, post βουλόμενος ponunt ΣΦ. 4. καταλείπειν Σ. 6. ἐπισκηψάμενος r.
48, 3. ἃς om r. ἀπ. τῷ φιλίππῳ r. 4. λαβὼν] βαλὼν r.
49, 1. φαίνεται οὗτος r. 2. βοιωτὸς r. 5. προσήκει r. 7. παραλαμβάνειν r. 8. χρ. σύμπαντα FΣΦ. 9. ἐξελέγξας F. τῶν om r. αὐτῶν] αὐτοὺς r.

στήκει ὀδενί, σὺ δ᾽ ἐν τῷ μεγίστῳ· περίφοβος δ᾽ ὢν ἡγε
σοι μεγάλην ἐπικερίαν ἀπολογίας ἔσεσθαι, ἐὰν παραμεί-
νωσιν αἱ Βοιώτιαι τριήρεις ἕως ἂν σοι ἡ κρίσις γένηται.
ἔπειτα καὶ ἐκ τίνος ἂν φιλίας ποτ᾽ ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ ὁ
ἐμὸς τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ τὰς χιλίας δραχμάς, ὃν οὐκ
51 ἐγίγνωσκεν; ἀλλὰ γὰρ ὑποθέσθαι φησὶν αὐτὸν χαλκόν.
ὁπόσον τινὰ καὶ ποδαπὸν καὶ πόθεν γενόμενον τὸν χαλ-
κὸν τοῦτον τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ; πότερα κατ᾽ ἐμπορίαν
ἀχθέντα ἢ ἀπ᾽ αἰχμαλώτων γενόμενον; εἶτα τίνες ἦσαν οἱ
ἐνέγκαντες τὸν χαλκὸν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν; πότερα
μισθωτοὶ ἢ οἰκέται; ἢ τίς ὁ παραλαβὼν τῶν οἰκετῶν τῶν
52 ἡμετέρων; χρῆν γὰρ αὐτόν, εἰ μὲν οἰκέται ἤνεγκαν, τὲς
κομίσαντας παραδιδόναι, εἰ δὲ μισθωτοί, τὸν ὑποδεξά-
μενον καὶ ἀποστησάμενον τὸν χαλκὸν τῶν οἰκετῶν τῶν
ἡμετέρων, τοῦτον ἐξαιτεῖν· οὐ γὰρ δήπε ἄνευ γε σταθμε
ἤμελλον ὅθ᾽ ὁ ὑποτιθέμενος [παραλήψεσθαι] ὅθ᾽ ὁ ὑπο-
τιθεὶς τὸν χαλκὸν παραδώσειν, ὀδ᾽ αὖ ὁ πατὴρ ἤμελλεν
αὐτὸς οὔτε οἴσειν τὸν χαλκὸν οὔτε στήσεσθαι, ἀλλ᾽ οἰ- 1200
κέται ἦσαν αὐτῷ, οἳ τὰ ἐνέχυρα τῶν δανεισμάτων παρε-
53 λάμβανον. θαυμάζω δ᾽ ἔγωγε καὶ τίνος ἕνεκ᾽ ἄν ποτε ὑπε-
τίθει τὸν χαλκὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος,
Φιλίππῳ ὀφείλων χιλίας δραχμάς. πότερον ὡς Φίλιππος ὀκ
ἂν ἡδέως τόκον ἐλάμβανεν, εἴπερ ἀσφαλῶς ἦν αὐτῷ τὸ ἀρ-
γύριον δεδανεισμένον καὶ ἐπ᾽ ἐνεχύρῳ; ἢ ὡς ὀκ ἦν τῷ Φι-
λίππῳ ἀργύριον; ὥςε τί ἔδει τε πατρὸς τε ἐμε δεηθῆναι
δανεῖσαι τὰς χιλίας δραχμὰς τὸν Βοιώτιον ναύαρχον καὶ
ἀποδοῦναι Φιλίππῳ μᾶλλον ἢ οὐ τὸν χαλκὸν ὑποθεῖναι

v. 2. ἐπικουρίαν ἀπολογίας] ἀπολογίαν r. περιμένωσιν FΣΦ. 4. φιλίας ἄν r. 5. τὰς χιλίας — ναυάρχῳ in mg F. 51, 1. αὐτὸν φησι FΦr. 2. ποταπόν r. καὶ ante πόθεν om r. 3. πότερον r. 5. ἐνεγκόντες Fr. πότερα om Σ. 52, 1. ἡμετέρων] ἐμῶν FΣΦ. χρὴ r. τοὺς κομίσαντας] τούτων κομίσαντα Φ.

2. ἀποδεξάμενος ΣΦ. 4. γε om r. 5. ἤμελλεν F, ἤμελλον Φ. ὑποτεθειμένος Φ. παραλήψεσθαι add Reiskius. ὑποτεθεὶς Φ. 7. αὐτὸς] αὐτοῖς γρ Φ. 8. τὰ] τὰ μὲν r: τὰ ἐνέχ. τῶν δαν. om Σ. 53, 1. ἄν ποτε εἵνεκα r. 3. ὀφείλων τῷ φιλίππῳ r. ὡς ὁ φίλ. r. 4. ἦν ἀσφαλῶς r. 5. ἐνεχύρων r. 7. καὶ om r.

54 τῷ Φιλίππῳ; ἀλλ' οὔθ' ὁ χαλκὸς ὑπετέθη ὦ ἄνδρες δικασταὶ
οὔθ' ὁ Βοιώτιος ναύαρχος ἐδανείσατο τὰς χιλίας δραχμὰς
παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀλλὰ Τιμόθεος οὑτοσὶ ἐν
ἀπορίᾳ ὢν πολλῇ· τὴν δὲ χρείαν, εἰς ἣν κατεχρήσατο τῷ
ἀργυρίῳ, εἴρηκα ὑμῖν. ἀντὶ δὲ τοῦ χάριν ἀποδοῦναι ὧν
ἐπιστεύθη καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, οἴεται
δεῖν καὶ τὰ ἀρχαῖα, ἐὰν δύνηται, ἀποστερῆσαι.

55 Περὶ μὲν τοίνυν τῶν φιαλῶν καὶ τῆς μνᾶς τοῦ ἀρ-
γυρίȣ, ἣν ἐδανείσατο παρὰ τȣ̃ πατρὸς πέμψας τὸν ἀκό-
λουθον τὸν αὑτοῦ Αἰσχρίωνα τῆς νυκτὸς ὡς τὸν πατέρα
τὸν ἐμόν, ἠρόμην αὐτὸν πρὸς τῷ διαιτητῇ εἰ ἔτι δȣ̃λος
εἴη ὁ Αἰσχρίων [αὑτοῦ], καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἐν τῷ αὑτοῦ
δέρματι τὸν ἔλεγχον διδόναι. ἀποκριναμένȣ δέ μοι τȣ́τȣ
ὅτι ἐλεύθερος εἴη, τῆς μὲν ἐξαιτήσεως ἐπέσχον, μαρτυρίαν
δ' αὐτὸν ἠξίουν ἐμβαλέσθαι τȣ̃ Αἰσχρίωνος ὡς ἐλευθέρȣ
56 ὄντος. ὁ δὲ οὔτε μαρτυρίαν παρέσχετο, οὔθ' ὡς δοῦλον 1201
τὸν Αἰσχρίωνα παραδȣ̀ς ἐκ τȣ̃ σώματος τὸν ἔλεγχον ἠξίȣ
γενέσθαι, φοβȣ́μενος, ἂν μὲν μαρτυρίαν παράσχηται ὡς
ἐλευθέρου ὄντος, μὴ ἐπισκηψάμενος ἐγὼ αὐτῷ τῶν ψευ-
δομαρτυριῶν καὶ ἐξελέγξας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὸν
Αἰσχρίωνα ἐπὶ τόνδε τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι κατὰ τὸν
νόμον, εἰ δ' αὖ βασανίζειν παραδοίη, μὴ τὰς ἀληθείας
57 κατείποι ὁ Αἰσχρίων. καίτοι καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ τῶν ἄλλων
λημμάτων τοῦ ἀργυρίȣ μάρτυρας μὴ εἶχε παρασχέσθαι,
τοῦτό γ' ἐξελέγξαι ἐκ τοῦ Αἰσχρίωνος, ὡς οὐκ ἐλήφθησαν
αἱ φιάλαι οὐδ' ἡ μνᾶ τοῦ ἀργυρίου, οὐδ' ἐπέμφθη ὁ Αἰ-
σχρίων ὑπὸ τούτȣ ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, καὶ τεκμη-
ρίῳ τούτῳ καταχρήσασθαι πρὸς ὑμᾶς ὅτι ἐγὼ καὶ τἆλλα
ψεύδομαι περὶ ὧν ἐγκαλῶ αὐτῷ, ὅπȣ γε ὃν φημι λαβεῖν

55, 1. μὲν om r. 3. τὸν ante αὑτοῦ om r. 5. αὑτοῦ om r. ἠξίου r. τῷ αὑτοῦ δέρματι] τῷ δείματι r. 7. ἐξ. αὐτὸν ἐπέσχον FΣΦ. 8. ὡς ἐλευθέρου ὄντος om F. 56, 1. ὁ δὲ οὔτε] ὁ δὲ οὔτε ὡς ἐλευθέρου ὄντος τοῦ αἰσχρίωνος ΣΦ. om pr F. παρέχεται FΣΦ. 3. παρέχηται r. 5. ἐλέγξας r. τὸν om r. 6. τῶνδε r. 7. παραδώσει FΣΦ. 57, 1. ὁ om r. 3. ἐλέγξαι r. 5. τεκμήριον FΦ. 6. πρὸς in mg Σ. καὶ τἆλλα ψεύδομαι] καταψεύδομαι r. 7. ὅν γε r.

οἰκέτην ὄντα τούτου τὰς φιάλας καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀρ-
58 γυρίου, οὗτος βασανιζόμενος οὐ φαίνεται λαβών. εἰ τοί-
νυν τοῦτο ἰσχυρὸν ἦν ἂν τούτῳ πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον,
ὅτι ἐξεδίδε τὸν Αἰσχρίωνα, ὃν πεμφθῆναί φημι ὑπὸ τέ-
του καὶ λαβεῖν τὰς φιάλας παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ
καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου δανείσασθαι, κἀμοὶ γενέσθω
τεκμήριον πρὸς ὑμᾶς ὅτι συνειδώς με ἀληθῆ ἐγκαλἕντα
οὐ τολμᾷ τὸν Αἰσχρίωνα παραδοῦναι.
59 Ἀπολογίαν τοίνυν ποιήσεται ὅτι ἐν τοῖς γράμμασι τοῖς
τραπεζιτικοῖς ἐπ᾽ Ἀλκισθένους ἄρχοντος ἦν ἐγγεγραμμέ-
νος τό τε ναῦλον τῶν ξύλων εἰληφὼς καὶ τὴν τιμὴν τῶν
φιαλῶν ὧν ἀπέτισε Τιμοσθένει ὑπὲρ τέτε ὁ πατήρ, καὶ
ὅτι αὐτὸς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ οὐκ ἐπεδήμει ἀλλὰ παρὰ 1202
βασιλεῖ ἦν. περὶ δὴ τούτε σαφῶς ὑμᾶς βέλομαι διδάξαι,
ἵν᾽ ἀκριβῶς εἰδῆτε ὃν τρόπον ἔχει τὰ γράμματα τὰ ἐπὶ τῆς
60 τραπέζης. ἕτος μὲν γὰρ ἐν μὲν τῷ θαργηλιῶνι μηνὶ ἐπ᾽
Ἀστείου ἄρχοντος, μέλλων ἀνάγεσθαι ὡς βασιλέα, συνέ-
ςησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ· τἕ δ᾽ ὑςέρε ἐνιαυτἕ,
ἐπὶ Ἀλκισθένους ἄρχοντος, ἀφικνεῖται ὁ Φιλώνδας ἄγων
τὰ ξύλα ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἔλαβε τῶν ξύλων τὸ ναῦ-
λον παρὰ τἕ πατρὸς τἕ ἐμοῦ, ἀποδημοῦντος τούτε παρὰ
βασιλεῖ. ἐγράψαντο οὖν, ὅτε ἐδίδοσαν τὸ ἀργύριον ἀπὸ
τῆς τραπέζης, ὀφείλοντα τοῦτον, ἐχ ὅτε συνέστησε τὸν
61 Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐπιδημῶν. ὅτε μὲν γὰρ
συνέστησεν, ἐδέπω τὰ ξύλα ἧκεν, ἀλλ᾽ ἤμελλεν ἐπ᾽ αὐτὰ
ὁ Φιλώνδας τὴν πορείαν ποιεῖσθαι· ὅτε δ᾽ ἦλθε τὰ ξύλα
ἄγων, ἕτος μὲν ἀπεδήμει, ὁ δὲ Φιλώνδας ἔλαβε τὸ ναῦ-
λον τῶν ξύλων καθάπερ ἕτος ἐκέλευσε, καὶ ἀνεκομίσθη
εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν τέτε τὰ ξύλα. ὅτι δ᾽

58, 2. ἂν ἦν r. 5. καί μοι Φ. γενέσθαι r. 6. ἀληθῆ με r. 59, 2. γεγραμμένος r. 4. ἀπήτισε FΣΦ. 6. δὴ] δὲ r. 7. ἴχηι ΣΦ, εἶχε F. ἐπὶ] ἀπὸ FΣΦ. 60, 1. μὲν post ἐν om r. αργηλιωνι Σ. 2. ἀστίου r. 5. τῆς om r. τὸ ναῦλον τῶν ξύλων FΣΦ. 7. ἀπὸ τῆς τραπέζης om Σ, in γρ habent FΦ. 61, 2. αὐτὰ — πορείαν] αὐτῆς — ὁδοιπορίαν r. 3. ἦλθε] ἧκε r. 6. ὅτι et mox ὅσοις om r.

οὐκ εὐπορῶν οὔτος ἐξέπλει ἐνθένδε, ἴστε μὲν καὶ αὐτοὶ ὅσοις
αὐτοῦ ἡ οὐσία ἀφωρισμένη ἦν, οὓς νῦν ἀποστερεῖ· ἵνα δ' εἰ-
δῆτε ὅτι καὶ ἄνευ ἐνεχύρων ὤφειλέ τισι τῶν πολιτῶν, οὐκ
ἔχων ὑποθεῖναι τὰ ἄξια, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

62 Περὶ δὲ τῶν φιαλῶν, ἃς ᾐτήσατο μὲν ἐν τῷ μαιμα-
κτηριῶνι μηνὶ Αἰσχρίων ὁ ἀκόλουθος τούτου ἐπ' Ἀξείου
ἄρχοντος, ἐπιδημοῦντος τούτου, ὅτε ὑπεδέξατο Ἀλκέτην
καὶ Ἰάσονα, γεγραμμένου δὲ τὴν τιμὴν ὀφείλοντος τούτου
ἐπ' Ἀλκισθένους ἄρχοντος· τέως μὲν ᾤετο αὐτὸν ἀποί- 1203
σειν τὰς φιάλας, ἃς ᾐτήσατο, ὁ πατήρ· ἐπειδὴ δ' οὗτος μὲν
ἀπῆλθε, τὰς δὲ φιάλας οὐκ ἀπενηνόχει, οὐδ' ἦσαν αἱ φιά-
λαι τοῦ Τιμοσθένους κείμεναι παρὰ τῷ Φορμίωνι, ἥκων
δ' ἀπῄτει τὰς φιάλας, τότε μὲν ἀπέτισε τὴν τιμὴν τῶν
φιαλῶν τῷ Τιμοσθένει, ἐγράψατο δ' ὁ πατὴρ αὐτῷ τοῦτον
63 ὀφείλοντα πρὸς τὸ ἄλλο χρέως. ὥστ' ἂν ταύτῃ ἀπολογίᾳ
καταχρῆται, ὅτι οὐκ ἐπεδήμει ἐν τοῖς χρόνοις ἐν οἷς γέ-
γραπται τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν ὀφείλων, ὑποβάλλετε αὐτῷ
ὅτι „ἔλαβες μὲν ἐπιδημῶν· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέφερες, ἀπε-
δήμεις δέ, οὐκ ἦσαν δ' αἱ φιάλαι ἃς ὁ θέμενος ἀπῄτει,
ἐγράφης τὴν τιμὴν αὐτῶν ὀφείλων, ὅτε ἀπετίσθη τῶν φια-
64 λῶν.“ ἀλλὰ νὴ Δία, φήσει ἴσως, ἔδει τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν
ἀπαιτεῖν αὐτὸν τὰς φιάλας. ἀλλ' ἑώρα σε ὡς ἠπόρου. καὶ
περὶ μὲν τοῦ ἄλλου χρέως σοι ἐπίστευε, καὶ ἡγεῖτο, ἐπειδὰν
ἔλθῃς, ἀπολήψεσθαι παρὰ σοῦ εὐπορήσαντος· περὶ δὲ τῶν
φιαλῶν σοι ἀπιστήσειν ἤμελλεν; καὶ ὑπέσχετο μὲν δεο-
μένου σου τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχήσειν, ὅτε ἀνῆγες
ὡς βασιλέα· ἕνεκα δὲ τῶν φιαλῶν, δυεῖν οὐσῶν, ἀπιστή-

v. 2. ὡρισμένη r. 62, 1. μὲν om FΦr. 2. ὁ αἰσχρίων ὁ FΣΦ. ἐπ' — τούτου om r. 3. ἀπεδέξατο FΣΦ. 4. ἰάσωνα r, qui sic plerumque. γεγραμμένων r. 7. ἀπῆλθε] ἀπεδήμει r. 9. δ' ἀπῄτει] αποτε Σ. τὴν om FΦ. 63, 1. ταύτῃ τῇ ἀπ. r. 2. ἐν οἷς] ἐκείνοις Σ. 3. ὑπολάβετε Σ. 6. ἐγράφη r. ὅτε FΣΦ, ὃ ς. 64, 1. φήσει ἴσως] φησὶν r. 2. ἠπόρου] lacuna in r. καὶ περὶ] κατὰ περὶ Σ. 3. σοι χρέους r. 5. ἀπιστήσειν σοι r. 6. παραστήσειν γρ Φ. 7. ὡς] πρὰς ΣΦ, ὡς τὸν r. δυοῖν Fr.

σειν σοι ἤμελλεν; καὶ τὸ μὲν ἄλλο χρέως σε ἐκ ἀπῄτει,
ἀπορούμενον ὁρῶν, τὰς δὲ φιάλας ἤμελλεν;

65 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ περὶ τῆς προκλήσεως τοῦ
ὅρκου εἰπεῖν, ἣν ἐγώ τε τοῦτον προεκαλεσάμην καὶ ἔτος
ἐμέ. ἐμβαλομένου γὰρ ἐμοῦ ὅρκον εἰς τὸν ἐκεῖνον, ἠξίου
καὶ αὐτὸς ὀμόσας ἀπηλλάχθαι. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ περι-
φανῶς αὐτὸν ᾔδειν πολλοὺς καὶ μεγάλους ὅρκους ἐπιωρ-
κηκότα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις, ἔδωκ' ἂν αὐτῷ τὸν ὅρκον· 1204
νῦν δέ μοι δοκεῖ, μαρτύρων μὲν ὄντων ἐμοὶ ὡς ἔλαβον τὸ
ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης οἷς ἔτος ἐκέλευσε δῦναι, περι-
φανῶν δὲ τεκμηρίων, δεινὸν εἶναι τὸ ὅρκον δῦναι τέτῳ,
ὃς ἐχ ὅπως εὐορκήσει πρόνοιαν ποιήσεται, ἀλλ' ἐδὲ τῶν
66 ἱερῶν αὐτῶν ἕνεκα τῦ πλεονεκτήματος ἀπέσχηται. τὰ μὲν
ἐν καθ' ἕκαςα πόλλ' ἂν εἴη λέγειν, ὧν ἐπιώρκηκεν ἔτος
ῥαδίως· ὃς δὲ περιφανέςατα καὶ ὑμεῖς αὐτῷ πάντες σύνιςε
ὅρκες ἐπιωρκηκότι, τέτες ἀναμνήσω ὑμᾶς. ἴςε γὰρ τῦτον
ἐν τῷ δήμῳ ὀμόσαντα καὶ ἐπαρασάμενον αὐτῷ ἐξώλειαν,
εἰ μὴ γράψαιτο Ἰφικράτην ξενίας, καὶ καθιερώσαντα τὴν
ἐσίαν τὴν ἑαυτῦ. ὀμόσας δὲ ταῦτα καὶ ὑποσχόμενος ἐν
τῷ δήμῳ, ἐ πολλῷ χρόνῳ ὕςερον ἕνεκα τῦ συμφέροντος
67 αὐτῷ ἔδωκε τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνε τὴν θυγατέρα. ὃς ἐν ἐθ'
ὑμᾶς ᾐσχύνθη ἐξαπατῆσαι ὑποσχόμενος, νόμων ὄντων, ἐάν
τις τὸν δῆμον ὑποσχόμενος ἐξαπατήσῃ, εἰσαγγελίαν εἶναι
περὶ αὐτῦ, ἔτε τὲς θεὲς ὀμόσας καὶ ἐπαρασάμενος αὐτῷ
ἔδεισεν, ὃς ἐπιώρκησε, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ἐμὲ τέτῳ μὴ
ἐθέλειν ὅρκον δοῦναι; οὔπω τοίνυν πολὺς χρόνος ἐςὶν ἐξ
ὅτε ἐν τῷ δήμῳ πάλιν διωμόσατο μὴ εἶναι αὐτῷ ἐφόδια
τῷ γήρᾳ ἱκανά, τοσαύτην ἐσίαν κεκτημένος· ἔτως ἄπληςος

v. 1. καὶ τὸ — ἤμελλεν om r. 65, 1. ὑμῖν om r. προσκλή-
σεως r. 2. τε om ΣΦ. οὗτος] αὐτὸς FΣΦ. 3. μου FΣΦ.
4. καὶ αὐτὸς] καὶ αὐτὸς αὐτος FΦ, οὗτος καὶ αὐτὸς Σ. μὲν
om r. μὴ — ᾔδειν] μὴ ιδειν — ἤδη Σ. 6. τὸν] τόνδε τὸν Σ et
γρ Φ. 7. μὲν om ΣΦ. ἐμοῦ ΣΦ. ἔλαβε r. 8. ἐκέλευε r.
περιφανῶν δὲ] καὶ περιφανῶν r et γρ Φ. 9. τὸ] τὸν Σ. 10. ὃς]
ὡς F. εὐορκήσῃ r. 66, 3. πάντως ἴστε r. 67, 1. αὐτῷ om r.
3. τὸν δῆμον om r. 5. ἐστιν om r. 7. ὅταν] οὐ r. αὐ-
τῷ om r.

68 καὶ αἰσχροκερδὴς ὁ τρόπος αὐτοῦ ἐστίν. ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε
πυθοίμην ὑμῶν εἰ ὀργίζεσθε τοῖς ἀνεσκευασμένοις τῶν
τραπεζιτῶν. εἰ γὰρ ἐκείνοις ὀργίζεσθε δικαίως ὅτι ἀδικοῦ-
σιν ὑμᾶς, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ὑμᾶς βοηθεῖν τοῖς μηδὲν 1205
ἀδικοῦσιν; καὶ μὴν διὰ τούτους τοὺς ἄνδρας αἱ τράπεζαι
ἀνασκευάζονται, ὅταν ἀπορούμενοι μὲν δανείζωνται καὶ
οἴωνται διὰ τὴν δόξαν πιστεύεσθαι δεῖν, εὐπορήσαντες δὲ
μὴ ἀποδιδῶσιν ἀλλ' ἀποστερῶσιν.

69 Ὅσων μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἠδυνάμην ὑμῖν μάρτυρας παρασχέσθαι, μεμαρτυρήκασί μοι· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων δεδήλωκα ὑμῖν ὡς ὀφείλει Τιμόθεος τἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. δέομαι οὖν ὑμῶν συνεισπρᾶξαί μοι τοὺς ὀφείλοντας ἅ μοι ὁ πατὴρ κατέλιπεν.

50.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀπολλόδωρος ὁ Πασίωνος τριηραρχήσας φιλοτίμως τὸν ὡρισμένον χρόνον ἐπετριηράρχησεν ἕτερον οὐκ ὀλίγον, τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Πολυκλέους μὴ ἐλθόντος παραχρῆμα ἐπὶ τὴν ναῦν· τούτου δέ, ὅτε ἦλθεν, οὐ παραλαβόντος εὐθέως, ἀλλὰ σκηψαμένου περιμένειν τὸν συντριήραρχον. τοσούτου δὲ χρόνου ἐπιτριηραρχοῦντος, ἀξιοῖ κομίσασθαι τὸ ἀνάλωμα παρὰ Πολυκλέους Ἀπολλόδωρος.

Τοῖς τοιούτοις τῶν ἀγώνων ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοὺς 1206
διαγνωσομένους προσήκει μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ
γὰρ ἐμὸς καὶ Πολυκλέους ἴδιός ἐστιν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ
καὶ τῆς πόλεως κοινός. ὧν γὰρ τὰ μὲν ἐγκλήματα ἴδιά
ἐστιν αἱ δὲ βλάβαι κοιναί, πῶς οὐχ ὑπὲρ τούτων εἰκός ἐστιν
ἀκούσαντας ὑμᾶς ὀρθῶς διαγνῶναι; εἰ μὲν γὰρ περὶ ἄλλου
τινὸς συμβολαίου ἐγὼ διαφερόμενος πρὸς Πολυκλέα εἰσῄειν
εἰς ὑμᾶς, ἐμὸς ἂν ἦν καὶ Πολυκλέους ὁ ἀγών· νῦν δὲ περὶ

68, 3. ἐκείνοις om FΣΦ. ὀργίζοισθε FΣΦ. ὅτι] διότι r. 4. ὑμᾶς ante βοηθεῖν om Σr. 7. δεῖν ante διὰ ponit r. ἀπορήσαντες r. 69, 1. ὅσον r. Tit. 1. τριηραρχήματος Σ. ΥΠΟΘ. 3. αὐτοῦ F: τοῦ ς. 4. περιμένειν Reiskius: libri παραμένειν. § 1, 8. ἐμός γ' ἂν r.

τε διαδοχῆς νεώς ἐστιν ὁ λόγος καὶ ἐπιτριηραρχήματος πέντε
μηνῶν καὶ ἓξ ἡμερῶν ἀνηλωμένου, καὶ περὶ τῶν νόμων,
2 πότερα κύριοί εἰσιν ἢ οὔ. ἀναγκαῖον δή μοι δοκεῖ εἶναι
ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς. καὶ πρὸς θεῶν ὦ
ἄνδρες δικασταὶ δέομαι ὑμῶν, μή με ἡγήσησθε ἀδολεσχεῖν,
ἐὰν διὰ μακροτέρων διηγῶμαι τά τε ἀναλώματα καὶ τὰς
πράξεις, ὡς ἐν καιρῷ τε ἕκαστα καὶ χρήσιμα τῇ πόλει ἐδια-
κονήθησαν. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει με ἐπιδεῖξαι ὡς ψεύδομαι,
ἀναστὰς ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι ἐξελεγξάτω, ὅ τι ἂν μὴ φῇ με
ἀληθὲς λέγειν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ' ἐστὶν ἀληθῆ καὶ μηδεὶς
ἄν μοι ἀντείποι ἄλλος ἢ οὗτος, δέομαι ὑμῶν ἁπάντων δι-
3 καίαν δέησιν. ὅσοι μὲν τῶν στρατιωτῶν ἔστε καὶ παρῆτε 1207
ἐκεῖ, αὐτοί τε ἀναμνήσθητε καὶ τοῖς παρακαθημένοις
φράζετε τήν τ' ἐμὴν προθυμίαν καὶ τὰ συμβάντα ἐν τῷ
τότε καιρῷ τῇ πόλει πράγματα καὶ τὰς ἀπορίας, ἵν' ἐκ
τούτων εἰδῆτε ὁποῖός τίς εἰμι περὶ ἃ ἂν προστάξητε ὑμεῖς·
ὅσοι δ' αὐτοῦ ἐπεδημεῖτε, σιγῇ μου ἀκοῦσαι διηγουμένου
ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάστῳ, οἷς ἂν λέγω,
τούς τε νόμους παρεχομένου καὶ τὰ ψηφίσματα, τά τε
τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, καὶ τοὺς μάρτυρας.

4 Ἑβδόμῃ γὰρ φθίνοντος μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἐπὶ Μό-
λωνος ἄρχοντος, ἐκκλησίας γενομένης καὶ εἰσαγγελθέντων
ὑμῖν πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων, ἐψηφίσασθε τὰς
ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους· ὧν καὶ ἐγὼ ἦν. καὶ τὸν
μὲν καιρὸν τὸν συμβεβηκότα τῇ πόλει τότε οὐκ ἐμὲ δεῖ
διεξελθεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς ἀναμνησθῆναι ὅτι Τῆνος
5 μὲν καταληφθεῖσα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐξηνδραποδίσθη, Μιλ-
τοκύθης δ' ἀφειστήκει ἀπὸ Κότυος καὶ πρέσβεις ἐπεπόμφει
περὶ συμμαχίας, βοηθεῖν κελεύων καὶ τὴν Χερρόνησον
ἀποδιδούς, Προκοννήσιοι δὲ σύμμαχοι ὄντες ἱκέτευον ὑμᾶς

v. 1. τε om FΦ. 2, 2. ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα r. 3. ἡγήσεσθε Φ. 5. ἕκασται r. χρήσιμαι r, χρήσιμοι Σ. διεκονήθησαν r, δ' ἐδιακονήθησαν Σ. 8. ἀληθῆ Σr. 9. οὗτος ἢ ἄλλος Σ. 3, 2. παρακαθεζομένοις Σ. 5. προστάξοιτε r. 6. σ. τέ μου r. 9. καὶ τὰ τοῦ Σ. τὰς μαρτυρίας Σ. 4, 1. μεταγειτνιῶντος Σ. 3. ὑμῖν καὶ πολλῶν καὶ δεινῶν πρ. r. 6. ὑμᾶς αὐτοὺς Σ. 5, 4. προικονήσιοι r.

ἐν τῷ δήμῳ βοηθῆσαι αὐτοῖς, λέγοντες ὅτι ὑπὸ Κυζικηνῶν
κατέχονται τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀπολομένους· ἔτι δὲ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν
ναυκλήρων περὶ ἔκπλουν ὄντων ἐκ τοῦ Πόντου, καὶ Βυζαντίων
καὶ Χαλκηδονίων καὶ Κυζικηνῶν καταγόντων τὰ πλοῖα
6 ἕνεκα τῆς ἰδίας χρείας τοῦ σίτου. ὧν ἀκούοντες τότε ὑμεῖς
ἐν τῷ δήμῳ αὐτῶν τε λεγόντων καὶ τῶν συναγορευόντων 1208
αὐτοῖς, καὶ ὁρῶντες ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸν σῖτον ἐπιτιμώ-
μενον καὶ οὐκ ὄντα ἄφθονον ὠνεῖσθαι, ἐψηφίσασθε τάς τε
ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους καὶ παρακομίζειν ἐπὶ τὸ
χῶμα, καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς δημάρχους καταλόγους
ποιεῖσθαι τῶν δημοτῶν καὶ ἀποφέρειν ναύτας, καὶ διὰ
τάχους τὸν ἀπόστολον ποιεῖσθαι καὶ βοηθεῖν ἑκασταχοῖ.
καὶ ἐνίκησε τὸ Ἀριστοφῶντος ψήφισμα τουτί.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

7 Τοῦ μὲν ψηφίσματος τοίνυν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί. ἐγὼ δ' ἐπειδή μοι οὐκ ἦλθον οἱ ναῦται οἱ κατα-
λεγέντες ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἢ ὀλίγοι καὶ οὗτοι ἀδύ-
νατοι, τούτους μὲν ἀφῆκα, ὑποθεὶς δὲ τὴν οὐσίαν τὴν
ἐμαυτοῦ καὶ δανεισάμενος ἀργύριον πρῶτος ἐπληρωσάμην
τὴν ναῦν, μισθωσάμενος ναύτας ὡς οἷόν τ' ἦν ἀρίστους,
δωρεὰς καὶ προδόσεις δοὺς ἑκάστῳ αὐτῶν μεγάλας. ἔτι δὲ
σκεύεσιν ἰδίοις τὴν ναῦν ἅπασι κατεσκεύασα, καὶ τῶν δη-
μοσίων ἔλαβον οὐδέν, καὶ κόσμῳ ὡς οἷόν τ' ἦν κάλλιστα
καὶ διαπρεπέστατα τῶν τριηράρχων. ὑπηρεσίαν τοίνυν ἣν
8 ἐδυνάμην κρατίστην ἐμισθωσάμην. οὐ μόνον τοίνυν ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ τὰ κατὰ τὴν τριηραρχίαν ἀνήλισκον τότε οὕτω
πολυτελῆ ὄντα, ἀλλὰ καὶ τῶν χρημάτων ὧν εἰς τὸν ἔκπλουν
ἐψηφίσασθε εἰσενεχθῆναι μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ ὑμῖν

v. 1. αὐτοῖς om r. 3. ἀπολουμένους pr F. 5. χαλκηδο-
νίων r, καλκηδονίων Σ: ceteri καλχηδονίους. 6, 1. ὑμεῖς τότε FΦr.
2. τε λεγόντων om F, in γρ habet Φ. 3. καὶ ὁρῶντες — ἄφθο-
νον ὠνεῖσθαι] haec cum in libris omnibus post illa χρείας τοῦ σίτου
sita essent, hic posuit Reiskius. 6. τοὺς ante δημάρχους om Φ.
7, 1. τοίνυν om r. 8. ἅπασαν FΣ. 9. κόσμον r. 8, 1. οὐ
μόνον τοίνυν FΣΦ: καὶ οὐ μόνον ς. 4. ἐγὼ om r.

προεισήνεγκα. δόξαν γὰρ ὑμῖν ὑπὲρ τῶν δημοτῶν τὲς βε-
λευτὰς ἀπενεγκεῖν τοὺς προεισοίσοντας τῶν τε δημοτῶν
καὶ τῶν ἐγκεκτημένων, προσαπηνέχθη με τὔνομα ἐν τρισ-
9 τοῖς δήμοις διὰ τὸ φανερὰν εἶναί με τὴν ἐσίαν. καὶ τέ-
των ἐγὼ ἐδεμίαν "πρόφασιν ποιησάμενος, ὔτε ὅτι τριη- 1209
ραρχῶ καὶ ἐκ ἂν δυναίμην δύο λειτεργίας λειτεργεῖν, ἐδὲ
οἱ νόμοι ἐῶσιν, ἔθηκα τὰς προεισφορὰς πρῶτος. καὶ ἐκ
εἰσεπραξάμην διὰ τὸ τότε μὲν ἀποδημεῖν ὑπὲρ ὑμῶν
τριηραρχῶν, ὕστερον δὲ καταπλεύσας καταλαβεῖν τὰ μὲν
εὔπορα ὑφ᾽ ἑτέρων προεξειλεγμένα, τὰ δ᾽ ἄπορα ὑπόλοι-
10 πα. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω πρὸς ὑμᾶς, τέτων ὑμῖν
ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας τῶν τε τὰ στρατιωτικὰ τότε
εἰσπραττόντων καὶ τῶν ἀποστολέων, καὶ τοὺς μισθοὺς
ὓς ταῖς ὑπηρεσίαις καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα ἐδίδεν,
παρὰ τῶν ϛρατηγῶν σιτηρέσιον μόνον λαμβάνων, πλὴν
δυοῖν μηνοῖν μόνον μισθὸν ἐν πέντε μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ,
καὶ τοὺς ναύτας τοὺς μισθωθέντας, καὶ ὅσον ἕκαστος
ἔλαβεν ἀργύριον, ἵν᾽ ἐκ τούτων εἰδῆτε τὴν ἐμὴν προθυ-
μίαν, καὶ ἔτος διότι παραλαβεῖν παρ᾽ ἐμῦ τὴν ναῦν ἐκ
ἤθελεν, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆλθε τῆς τριηραρχίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

11 Ὅτι μὲν τοίνυν ἐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον,
ὦ ἄνδρες δικασταί, τῶν μαρτυριῶν ἀναγιγνωσκομένων
ἀκηκόατε. ἔτι δὲ περὶ ὧν μέλλω λέγειν, ἅπαντές μοι ὁμο-
λογήσετε ὅτι ἀληθῆ ἐστίν. τριήρες γὰρ ὁμολογεῖται κατά-
λυσις εἶναι πρώτη μέν, ἐὰν μὴ μισθόν τις διδῷ, δευτέρα
δέ, ἐὰν εἰς τὸν Πειραιᾶ μεταξὺ καταπλεύσῃ· ἀπόλειψίς
τε γὰρ πλείστη γίγνεται, οἵ τε παραμένοντες τῶν ναυ-
τῶν ἐκ ἐθέλεσι πάλιν ἐμβαίνειν, ἐὰν μή τις αὐτοῖς ἕτε-
ρον ἀργύριον διδῷ ὥστε τὰ οἰκεῖα διοικήσασθαι. ἃ ἐμοὶ
ἀμφότερα συνέβη, ὦ ἄνδρες "δικασταί, ὥστε πολυτελεςέ- 1210

v. 1. προσήνεγκα Φr. δήμων r. 2. προσοίσοντας r. 3. κεκτη-
μένων r. τρίτοις r. 9, 1. μου Σr: μοι ς. 6. τριή-
ραρχος r. 7. ἐξειλεγμένα r. 10, 4. ἐδίδου F. 9. παρ᾽ — ἤθε-
λεν] ἐξ — ἠθέλησεν r. 10. τῆς om r. 11, 5. πρῶτον r. δεύτε-
ρον Σr.

12 ραν μοι γενέσθαι τὴν τριηραρχίαν. καὶ γὰρ μισθὸν οὐδέ-
να λαβὼν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ὀκτὼ μηνῶν, κατέπλευσα
τοὺς πρέσβεις ἄγων διὰ τὸ ἄριστά μοι πλεῖν τὴν ναῦν.
καὶ ἐνθένδε πάλιν, προσταχθέν μοι ὑπὸ τοῦ δήμου Μένωνα
τὸν στρατηγὸν ἄγειν εἰς Ἑλλήσποντον ἀντὶ Αὐτοκλέους
ἀποχειροτονηθέντος, ᾠχόμην ἀναγόμενος διὰ τάχους, καὶ
ἀντὶ μὲν τῶν ἀπολιπόντων με ναυτῶν ἑτέρους ἐμισθω-
σάμην ναύτας, δωρεὰς καὶ προδόσεις αὐτοῖς διδοὺς με-
γάλας, τοῖς δὲ παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκά
τι εἰς διοίκησιν τῶν οἰκείων καταλιπεῖν πρὸς ᾧ πρότε-
13 ρον εἶχον, οὐκ ἀγνοῶν τὴν παροῦσαν χρείαν, ὡς ἀναγ-
καία ἦν ἑκάστῳ, ἀπορῶν δ' αὐτὸς ὡς μὰ τὸν Δία καὶ τὸν
Ἀπόλλω οὐδεὶς ἄν μοι πιστεύσειεν, ὅστις μὴ ἀληθῶς παρηκο-
λούθηκε τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν· ὑποθεὶς δὲ τὸ χωρίον Θρα-
συλόχῳ καὶ Ἀρχένεῳ, καὶ δανεισάμενος τριάκοντα μνᾶς
παρ' αὐτῶν καὶ διαδοὺς τοῖς ναύταις ᾠχόμην ἀναγόμε-
νος, ἵνα μηδὲν ἐλλείποι τῷ δήμῳ ὧν προσέταξε τὸ κατ'
ἐμέ. καὶ ὁ δῆμος ἀκούσας ταῦτα ἐπῄνεσέ τ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ
δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐκάλεσεν. καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸ
ψήφισμα τὸ τοῦ δήμου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΨΗΦΙΣΜΑ.

14 Ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Ἑλλήσποντον ἤλθομεν, καὶ ὅ τε
χρόνος ἐξεληλύθει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ μισθὸς οὐκ
ἀπεδόθη τοῖς στρατιώταις ἀλλ' ἢ δυοῖν μηνοῖν, ἕτερός τε
στρατηγὸς ἧκε Τιμόμαχος, καὶ οὗτος διαδόχους οὐκ ἄγων
ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀθυμήσαντές μοι πολλοὶ τοῦ πληρώματος 1211
ᾤχοντο ἀπολείποντες τὴν ναῦν, οἱ μὲν εἰς τὴν ἤπειρον
στρατευσόμενοι, οἱ δ' εἰς τὰς Θασίων καὶ Μαρωνειτῶν

12, 7. μὲν om FΣΦ. ἀπολειπόντων Σ. -μὲν αὐτῶν Φ et pr F, με αὐτῶν Σ, μὲν ναυτῶν corr F. 10. οἰκιῶν r. 13, 3. ἄν μοι Σ et γρ Φ: ἂν ὑμῶν ς. 4. ὑποθεὶς δὲ τὸ FΣΦ. 7. ἐλλίποι Φ. προσέταξε τῷ κ. r, προσετάξατε κ. FΣΦ. 8. τέ με r. 11. τὸ om r. 14, 1. τε om FΦ. 3. ἕτερος δὲ r. 4. τιμόμαχος ἧκε FΦ. 5. μοι] οἱ r. 6. ἀπολιπόντες FΦr. 7. μαρωνιτῶν ΣΦr.

ναῦς, μισθῷ μεγάλῳ πεισθέντες καὶ ἀργύριον πολὺ προ-
15 λαβόντες, καὶ τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ ἐξανηλωμένα ἤδη ὁρῶν-
τες, τὰ δὲ τῆς πόλεως ἀμελῆ, τὰ δὲ τῶν συμμάχων ἄπορα,
τὰ δὲ τῶν στρατηγῶν ἄπιστα, καὶ ὑπὸ πολλῶν αὖ τῷ λόγῳ
ἐξηπατημένοι, καὶ τὸν χρόνον ἐξήκοντα τῆς τριηραρχίας
καὶ τὸν πλοῦν οὐκ ὄντα οἴκαδε, οὐδὲ διάδοχον ἥκοντα ἐπὶ
τὴν ναῦν, παρ' οὗ ἄν τις ἠξίωσεν ὠφεληθῆναι. ὅσῳ γὰρ
φιλοτιμούμενος ἄμεινον ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν ἐρετῶν
ἀγαθῶν, τοσούτῳ μοι πλείστη ἀπόλειψις ἐγένετο τῶν ἄλλων
16 τριηράρχων. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, εἰ μή τι ἄλλο, οἵ γ' ἐκ
καταλόγου ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν παρέμενον τηροῦντες
τὴν οἴκαδε σωτηρίαν, ὁπότε αὐτοὺς ἀφήσει ὁ στρατηγός·
οἱ δ' ἐμοὶ ναῦται πιστεύοντες αὐτοῖς ἐπὶ τῷ δύνασθαι ἐλαύ-
νειν, ὅπου ἤμελλον ἀργύριον πάλιν πλεῖστον λήψεσθαι,
ἐνταῦθ' ἀπῄεσαν, ἡγούμενοι τὴν ἐν τῷ παρόντι εὐπορίαν
κρείττω εἶναι αὐτοῖς τοῦ μέλλοντος φόβου, εἴ ποτε ληφθείη-
17 σαν ὑπ' ἐμοῦ. τοιούτων τοίνυν μοι τῶν πραγμάτων συμ-
βεβηκότων, καὶ τοῦ στρατηγοῦ ἅμα Τιμομάχου προσ-
τάξαντος πλεῖν ἐφ' Ἱερὸν ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου
καὶ μισθὸν οὐ διδόντος, εἰσαγγελθέντων δὲ ὅτι Βυζάν-
τιοι καὶ Χαλκηδόνιοι πάλιν κατάγουσι τὰ πλοῖα καὶ ἀναγ-
κάζουσι τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι, δανεισάμενος ἐγὼ ἀργύ-
ριον παρὰ Χαιρεδήμου μὲν τοῦ Ἀναφλυστίου πεντε- 1212
καίδεκα μνᾶς ἐπὶ τόκον, ὀκτακοσίας δὲ δραχμὰς παρὰ
Νικίππου τοῦ ναυκλήρου ναυτικὸν ἀνειλόμην, ὃς ἔτυχεν
ὢν ἐν Σηστῷ, ἐπόγδοον, σωθέντος δὲ τοῦ πλοίου Ἀθή-
18 ναζε ἀποδοῦναι αὐτὸ καὶ τοὺς τόκους, καὶ πέμψας Εὐκτή-
μονα τὸν πεντηκόνταρχον εἰς Λάμψακον, δοὺς αὐτῷ ἀρ-
γύριον καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ξένους τοῦ πατρὸς τοῦ

15, 3. αὖ τῷ] αὐτῶν r. 5. οὐκ] οὐκέτ' Σ et γρ Φ. 7. ἀρε-
τῶν Σ. 8. τοσούτων Φ. 16, 5. πλεῖστον πάλιν FΦr. 7. κρείτ-
των FΦ. λειφθείησαν Σ. 17, 3. ἐφ' Ἱερὸν] αφιερον Σ. 7. παρ'
ἀρχιδήμου Σ et γρ FΦ. 8. μνᾶς] δραχμὰς Φ. ἑπτακοσίας F.
9. ὃς — Σηστῷ] haec post Ἀναφλύστιος ponit Boeckhius Staats-
haushalt. der Athener 1. p. 148. 10. ἐν] ἐν τῇ r. ἐπόγδοον]
ἐτος ὄγδοον r. 18, 1. αὐτῷ r.

ἐμοῦ, ἐκέλευσά μοι αὐτὸν ναύτας μισθώσασθαι ὡς ἂν δύ-
νηται ἀρίστους· αὐτὸς δ' ὑπομείνας ἐν Σηστῷ τοῖς τε παρα-
μείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκα ὁπόσον εἶχον, ἐπειδή
μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ ἑτέρους ναύτας
ἐντελομίσθους προσέλαβον, ἐν ὅσῳ ὁ στρατηγὸς τὸν ἀνά-
19 πλουν τὸν ἐφ' Ἱερὸν παρεσκευάζετο. ἐπειδὴ δ' ὅ τε Εὐκτή-
μων ἧκεν ἐκ τῆς Λαμψάκου ἄγων τοὺς ναύτας οὓς ἐμι-
σθώσατο, καὶ ὁ στρατηγὸς παρήγγειλεν ἀνάγεσθαι, τῷ μὲν
Εὐκτήμονι ἀσθενῆσαι ἐξαίφνης συνέβη καὶ πάνυ πονήρως
διετέθη. τούτῳ μὲν οὖν ἀποδοὺς τὸν μισθὸν καὶ ἐφόδια
προσθεὶς ἀπέπεμψα οἴκαδε· αὐτὸς δὲ πεντηκόνταρχον ἕτε-
ρον λαβὼν ἀνηγόμην ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου, καὶ
ἐκεῖ περιέμεινα πέντε καὶ τετταράκοντα ἡμέρας, ἕως ὁ
ἔκπλους τῶν πλοίων τῶν μετ' Ἀρκτοῦρον ἐκ τοῦ Πόντου
20 ἐγένετο. ἀφικόμενος δ' εἰς Σηστὸν ἐγὼ μὲν ᾤμην οἴκαδε
καταπλευσεῖσθαι, τοῦ τε χρόνου μοι ἐξήκοντος καὶ ἐπιτε-
τριηραρχημένων ἤδη μοι δυοῖν μηνοῖν καὶ διαδόχου οὐχ
ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν· ὁ δὲ στρατηγὸς Τιμόμαχος, ἀφι-
κομένων ὡς αὐτὸν πρέσβεων Μαρωνειτῶν καὶ δεομένων 1213
αὐτοῖς τὰ πλοῖα παραπέμψαι τὰ σιτηγά, προσέταξεν ἡμῖν
τοῖς τριηράρχοις ἀναδησαμένοις τὰ πλοῖα ἕλκειν εἰς Μα-
21 ρώνειαν, πλοῦν καὶ πολὺν καὶ πελάγιον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν
διηγησάμην ἐξ ἀρχῆς, ἵν' εἰδῆτε ὅσα ἀνηλωκὼς αὐτὸς καὶ
ἡλίκης μοι γεγενημένης τῆς λειτουργίας ὕστερον ὅσα ἀνα-
λώματα ὑπὲρ τούτου ἀνήλωσα ἐπιτριηραρχῶν, οὐχ ἥκοντος
τούτου ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ κινδύνους ὅσους ἐκινδύνευσα
αὐτὸς πρός τε χειμῶνας καὶ πρὸς πολεμίους. μετὰ γὰρ τὴν
παραπομπὴν τῶν πλοίων τὴν εἰς Μαρώνειαν καὶ τὴν ἄφιξιν
τὴν εἰς Θάσον, ἀφικόμενος παρέπεμπε πάλιν ὁ Τιμό-

v. 2. τε om FΦr. 3. ὁπόσον] τι ὅσον Σr. 4. μοι] δέ μοι r. 5. ἀπόπλουν r. 19, 1. ἐφ' Ἱερὸν] αφιερον Σ. 3. ἀνήγγειλεν Σ. 6. ἀπέπεμψεν r. 9. τῶν τε πλοίων r. 20, 2. καταπλεύσεσθαι r. ἐπιτριηραρχημένων μοι ἤδη r. 21, 1. ὑμῖν] ὑμῖν διὰ ταῦτα ἅπαντα FΦr. 4. ἀνήλωσα] ἐποίησα r. 6. χειμῶνα Σ. πρὸς post καὶ om r. 7. πλοίων τὴν Reiskius: libri πλοίων τῶν. μαρωνίαν Σ. 8. ὁ τιμόμαχος παρέπεμπε πάλιν r.

ραχος μετὰ τῶν Θασίων εἰς τὴν Στρύμην σῖτον καὶ πελ-
22 ταστάς, ὡς παραληψόμενος αὐτὸς τὸ χωρίον. παραταξα-
μένων δὲ Μαρωνειτῶν ἡμῖν ταῖς ναυσὶν ὑπὲρ τοῦ χωρίου
τούτου καὶ μελλόντων ναυμαχήσειν, καὶ τῶν στρατιωτῶν
ἀπειρηκότων, πλοῦν πολὺν πεπλευκότων καὶ πλοῖα ἑλκόν-
των ἐκ Θάσου εἰς Στρύμην, ἔτι δὲ χειμῶνος ὄντος καὶ τοῦ
χωρίου ἀλιμένου, καὶ ἐκβῆναι οὐκ ὂν οὐδὲ δειπνοποιήσα-
σθαι πολεμίας τῆς χώρας οὔσης καὶ περικαθημένων κύκλῳ
τὸ τεῖχος καὶ ξένων μισθοφόρων καὶ βαρβάρων προσοί-
κων, ἀναγκαῖον ἦν ἐπ' ἀγκύρας ἀποσαλεύειν τὴν νύκτα
μετεώρους, ἀσίτους καὶ ἀγρύπνους, φυλαττομένους μὴ τῆς
23 νυκτὸς ἡμῖν ἐπιθῶνται αἱ Μαρωνειτῶν τριήρεις. ἔτι δὲ
συνέβη τῆς νυκτὸς ὥρᾳ ἔτους ὕδωρ καὶ βροντὰς καὶ ἄνε-
μον μέγαν γενέσθαι (ὑπ' αὐτὰς γὰρ τὰς Πλειάδων δύσεις
οἱ χρόνοι οὗτοι ἦσαν), ἐξ ὧν τίνα οὐκ οἴεσθε ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τοῖς στρατιώταις ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν; πόσην δὲ 1214
μοι μετὰ ταῦτα ἀπόλειψιν γενέσθαι πάλιν τῶν ἀρχαίων
ναυτῶν ταλαιπωρουμένων μὲν πολλά, ὠφελουμένων δὲ
βραχέα, ὅσα ἐγὼ δυναίμην ἑκάστῳ δανειζόμενος ἐπαρκέσαι
πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον παρ' ἐμοῦ, ἐπεὶ ὅ γε στρατηγὸς
οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμέραν αὐτοῖς τροφὴν διαρκῆ ἐδίδου. καὶ ἤδη
τρεῖς μῆνες ἐπετετριηράρχηντό μοι, καὶ οὐδέπω οὗτος ἧκεν
ἐπὶ τὴν ναῦν, ἀλλ' ἐμισθούμην ναύτας ἀντὶ τῶν ἀπολι-
πόντων, δανειζόμενος ἀργύριον.
24 Μόνῳ τοίνυν τούτῳ τῶν ἄλλων διαδόχων οὐκ ἔξεστι πρό-
φασις ὑπολειπομένη, διότι οὐ πάλαι ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν.
ὁ γὰρ Εὐκτήμων ὁ πεντηκόνταρχος ὡς ἐκ τοῦ Ἑλλησπόν-
του ἀπεστάλη οἴκαδε ἀσθενήσας, ἐπειδὴ κατέπλευσε καὶ
ἤκουσε τοῦτον ἐμοὶ διάδοχον καθεστηκότα, εἰδὼς τόν τε
χρόνον ἐξήκοντά μοι τῆς τριηραρχίας καὶ ἤδη ἐπιτριηραρ-

v. 1. στρύμμην r, στρύμνην Φ. 22, 1. αὐτὸ r. 4. καὶ πλοῖα ἑλκόντων om Σ. 6. ἀλιμένου] δῃουμένου r. ὂν] ὧν Φ, ἦν r. 7. καὶ om r. 23, 1. ἐπιθῶνται ΣΦr : ἐπίθωνται ς. ἔτι] ἐπεὶ FΣΦ. 2. ἔτους] ἐπ' αὐτοὺς r. 3. τὰς om FΣΦ. πληιάδων r, τῶν πλειάδων F. 10. οὔτε FΦ. τὸ] τὴν Φ. 12. ἀπολειπόντων Σ.

χοῦντά με, παραλαβὼν Δεινίαν τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν
προσέρχεται αὐτῷ ἐν τῷ δείγματι, καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ὡς
τάχιστα ἐπὶ τὴν ναῦν ἀποπλεῖν ὡς τῶν ἀναλωμάτων πολ-
λῶν ὄντων, ἃ καθ' ἡμέραν ἑκάστην πρὸς τῷ παρὰ τοῦ
στρατηγοῦ σιτηρεσίῳ εἰς τὴν ναῦν διδομένῳ ἀνηλίσκετο,
25 καθ' ἕκαστον αὐτῷ διεξιὼν τούς τε μισθοὺς τοὺς τῇ ὑπη-
ρεσίᾳ καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα διδομένους, τοῖς τε
ναύταις οὓς αὐτὸς ἐκ τῆς Λαμψάκου ἐμισθώσατο, καὶ τοῖς
ὕστερον ἐπεμβᾶσιν ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων, ἔτι δὲ ὃ τῶν
ἀρχαίων ναυτῶν ἑκάστῳ προσέθηκα δεηθέντι, ἐπειδή μοι
ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ τἆλλα ὅσα ἦν τὰ
καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἀναλισκόμενα εἰς τὴν ναῦν, οὐκ
ἀπείρως "ἔχων· διὰ γὰρ ἐκείνου πεντηκονταρχοῦντος καὶ 1215
26 ἠγοράζετο καὶ ἀνηλίσκετο. καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζεν
αὐτῷ ὅτι ἴδια ἔχοιμι καὶ δημόσιον οὐδέν· ὡς οὖν, ἔφη,
ἢ πείσων ἐκεῖνον διανοοῦ ἢ σκεύη ἔχων σαυτῷ ἀνάπλει.
οἶμαι δέ σοι, ἔφη, αὐτὸν οὐδὲν διοίσεσθαι· ὀφείλει γὰρ
ἀργύριον ἐκεῖ, ὃ διαλῦσαι βουλήσεται ἐκ τῆς τιμῆς τῶν
σκευῶν. ἀκούσας δ' οὗτος ταῦτα τοῦ τ' Εὐκτήμονος καὶ
τοῦ Δεινίου τοῦ κηδεστοῦ τοῦ ἐμοῦ, περὶ μὲν ὧν ἔλεγον αὐ-
τῷ οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκρίνεται, γελάσαντα δ' ἔφασαν αὐτὸν
εἰπεῖν „ἄρτι μῦς πίττης γεύεται·" ἐβούλετο γὰρ Ἀθη-
27 ναῖος εἶναι. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ Εὐκτήμονος καὶ τοῦ Δει-
νίου ἀκούσας οὐδὲν ἐφρόντιζε, πάλιν αὐτῷ προσέρχονται
ὕστερον Πυθόδωρός τε Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀπολλόδωρος Λευ-
κονοεύς, ἐπιτήδειοι ὄντες ἐμοὶ καὶ φίλοι, καὶ ἐκέλευον
αὐτὸν ἐπί τε τὴν ναῦν ἀπιέναι ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ
περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζον αὐτῷ ὅτι ἴδια ἔχοιμι ἅπαντα
28 καὶ δημόσιον οὐδέν· „εἰ μὲν οὖν ἐκείνοις ἐθέλεις χρῆσθαι,
κατάλιπε" ἔφασαν „ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ μὴ διακινδύ-
νευε ἐκεῖσε ἄγων," ἵνα μοι λύσωνται τὸ χωρίον, ἀποδόν-

v. 2. ἐκέλευεν FΦr. 4. ἃ om Φ. ἑκάστην ἡμέραν F.
25, 4. ἀπολειπόντων Σ. 5. μου Σ. 7. ἑκάστην ἡμέραν F.
26, 4. σοι] σε r. 27, 2. ἐφρόντισε r. 3. τε] ὅ τε F, τε ὁ ΣΦ.
ἀπ. ὁ λευκ. Σ. 28, 1. ἐθέλει FΦ, θέλεις Σ. χρήσασθαι r.
3. λύσωνταί μοι Σ, λύσωνται σοι pr r.

τες Ἀρχένεῳ καὶ Θρασυλόχῳ τριάκοντα μνᾶς. περὶ δ'
ἀποτριβῆς τῶν σκευῶν ἤθελον αὐτῷ γράμματα γράφειν,
καὶ ἐγγυηταὶ αὐτοὶ γίγνεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ ἦ μὴν ἔσεσθαι
αὐτῷ ὅ τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις πρὸς τοὺς δια-
δόχους ᾖ. ὡς οὖν πάντα ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν
ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

29 Ἐκ πολλῶν μὲν τοίνυν τεκμηρίων οἶμαι ὑμῖν ἐπι-
δείξειν Πολυκλέα ὅτι οὔτε αὐτόθεν διενοεῖτο παραλαμβά-
νειν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν, οὔτ', ἐπειδὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ 1216
ψηφίσματος τοῦ ὑμετέρου ἠναγκάσθη ἐπὶ τὴν ναῦν ἀπιέ-
ναι, ἐλθὼν ἠθέλησέ μοι διαδέξασθαι αὐτήν. οὗτος γὰρ
ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς Θάσον ἤδη μου τέταρτον μῆνα ἐπι-
τριηραρχοῦντος, παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας τῶν τε πολι-
τῶν ὡς ἐδυνάμην πλείστους καὶ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὴν
ὑπηρεσίαν προσέρχομαι αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ
ἐκέλευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ ὡς
διάδοχον ὄντα, καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀπο-
30 διδόναι μοι τἀναλώματα. λογίσασθαι δ' ἤθελον αὐτῷ καθ'
ἕκαστον, ἕως μοι μάρτυρες παρῆσαν τῶν ἀνηλωμένων οἵ
τε ναῦται καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ ἡ ὑπηρεσία, ἵν' εἴ τι ἀντι-
λέγοι εὐθὺς ἐξελέγχοιμι. οὕτω γάρ μοι ἀκριβῶς ἐγέγραπτο,
ὥστ' οὐ μόνον αὐτά μοι τἀναλώματα ἐγέγραπτο, ἀλλὰ καὶ
ὅποι ἀνηλώθη καὶ ὅ τι ποιούντων, καὶ ἡ τιμὴ τίς ἦν καὶ
νόμισμα ποδαπόν, καὶ ὁπόσου ἡ καταλλαγὴ ἦν τῷ ἀρ-
γυρίῳ, ἵν' εἴη ἀκριβῶς ἐξελέγξαι με τῷ διαδόχῳ, εἴ τι ἡγοῖτο
31 ψεῦδος αὐτῷ λογίζεσθαι. ἔτι δὲ καὶ πίστιν αὐτῷ ἐπιθεὶς
ἠθέλησα λογίσασθαι τὰ ἀνηλωμένα. προκαλουμένου δέ μου
ταῦτα ἀπεκρίνατό μοι ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι ὧν λέγοιμι.
ἐν δὲ τούτῳ ὑπηρέτης ἥκων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ἐμοὶ πα-

v. 3. αὐτοὶ] οὗτοι r. 5. ἦ om r. πάντα om FΦ, ταῦτ' om Σ. 29, 1. ἐπιδεῖξαι r. 10. αὐτῷ FΦ. 11. ἐπιτριηραρχουμένου r. 30, 2. μοι οἱ μάρτ. r. 6. ὅ τι] τί r. τιμὴ καὶ ὁπόσου τίς F. 7. ὁποδαπόν r. ὁπόσου Σ: ἐκ πόσου ς. 8. ἡγεῖτο r.
31, 1. ψευδῶς F. ἐπιτιθεὶς r. 2. τἀναλώματα r. προσκαλουμένου Σ. 3. μέλει FΦr. λέγει μοι ἐν F. 4. παρήγγειλεν r.

ρήγγελλεν ἀνάγεσθαι, οὐ τούτῳ τῷ διαδόχῳ, οὗ ἡ λειτουργία
ἤδη ἐγίγνετο· τούτου δὲ τὸ αἴτιον ἐγὼ ὑμᾶς προϊόντος τοῦ
λόγου διδάξω. τότε μὲν οὖν μοι ἐδόκει ἀνάγεσθαι καὶ πλεῖν
32 οἷ ἐκέλευεν. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα πάλιν εἰς Θάσον, ἑλ-
κύσας τὰ πλοῖα εἰς Στρύμην, οἷ προσέταξεν ὁ στρατη- 1217
γός, κελεύσας τοὺς ναύτας ἐν τῇ νηῒ μένειν καὶ τοὺς
ἐπιβάτας καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐκβὰς αὐτὸς πορεύομαι
ἐπὶ τὴν οἰκίαν οὗ κατήγετο Τιμόμαχος ὁ στρατηγός, βου-
λόμενος κἀκείνου ἐναντίον παραδιδόναι τὴν ναῦν Πο-
33 λυκλεῖ τούτῳ πλήρη. καταλαμβάνω οὖν καὶ τοῦτον ἐκεῖ καὶ
τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς διαδόχους καὶ ἄλλους τινὰς τῶν
πολιτῶν, καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ λόγους
πρὸς αὐτὸν ἐποιούμην, καὶ ἠξίουν αὐτὸν τήν τε ναῦν μοι
παραλαμβάνειν καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδι-
δόναι μοι τὰ ἀναλώματα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἠρώτων
αὐτόν, πότερα παραλήψεται ἢ ἴδια σκεύη ἔχων ἥκοι ἐπὶ
34 τὴν ναῦν. ταῦτα δέ μου προκαλουμένου αὐτόν, ἠρώτα με
διότι σκεύη τε ἴδια μόνος ἔχοιμι τῶν τριηράρχων, καὶ πό-
τερα ἡ πόλις οὐκ εἰδείη τινὰς δυναμένους σκεύη παρα-
σχεῖν ταῖς ναυσίν, ὥστε αὐτὴ μὴ παρέχειν. „ἢ σὺ τοσοῦτον"
ἔφη „ὑπερπέπαικας πλούτῳ τοὺς ἄλλους, ὥστε καὶ σκεύη ἴδια
ἔχειν καὶ κόσμον χρυσόπαστον μόνος τῶν τριηράρχων;
35 τίς ἂν οὖν δύναιτ'" ἔφη „τὴν σὴν μανίαν καὶ πολυτέ-
λειαν ὑπομεῖναι, διεφθαρμένον μὲν πλήρωμα καὶ εἰωθὸς
ἀργύριον πολὺ προλαμβάνειν καὶ ἀτελείας ἄγειν τῶν νο-
μιζομένων ἐν τῇ νηῒ λειτουργιῶν καὶ λοῦσθαι ἐν βαλα-
νείῳ, τρυφῶντας δ' ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίαν ὑπὸ μισθοῦ
πολλοῦ καὶ ἐντελοῦς; κακῶν δ'" ἔφη „διδάσκαλος γέγονας
ἐν τῷ στρατεύματι, καὶ αἴτιος εἶ μέρος τι καὶ τοῖς ἄλλοις
τριηράρχοις πονηροτέρους εἶναι τοὺς στρατιώτας, ζητοῦντας

32, 1. ἐκέλευον r. 2. στρύμνην Φ, στρύμμην r. 6. ναῦν τῷ
πολυκλεῖ r. 33, 2. τοὺς ante διαδόχους om r. 5. ἐπιτριηραρχη-
μένου χρ. ἀποδοῦναί μοι τἀναλ. r. 34, 1. προκαλεσαμένου r.
2. ἔχοιμι μόνος r. 5. ἔφη om Σ. καὶ τὰ σκεύη FΦ.
35, 1. δύναιτ' οὖν Σ. 2. μὲν om FΦ. 3. προλαμβάνειν —
ἄγειν] λαμβάνειν — ἔχειν r. 4. λελοῦσθαι Σ. 5. δ'] τ' r.
6. γέγονας] πέφηνας r. 8. τρ. τοὺ πονηροτέρους r.

ταὐτὰ τοῖς παρὰ "σοί· ἔδει γάρ σε ταὐτὰ ποιεῖν τοῖς ἄλλοις 1218
36 τριηράρχοις." λέγοντος δ' αὐτοῦ ταῦτα, ἀπεκρινάμην αὐτῷ ὅτι σκεύη μὲν διὰ τοῦτο οὐ λάβοιμι ἐκ τοῦ νεωρίου, ὅτι σὺ ἀδόκιμα ἐποίησας αὐτά. ἀλλ' εἰ μὲν βούλει, ταῦτα παράλαβε· εἰ δὲ μή, σκεύη σαυτῷ παρασκεύαζε. περὶ δὲ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῆς ὑπηρεσίας, εἰ φῂς ὑπ' ἐμοῦ αὐτοὺς διεφθάρθαι, παραλαβὼν τὴν τριήρη αὐτὸς σαυτῷ κατασκεύασαι καὶ ναύτας καὶ ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίαν, οἵτινές σοι μηδὲν λαβόντες συμπλεύσονται. τὴν δὲ ναῦν παράλαβε· οὐ γάρ ἔτι μοι προσήκει τριηραρχεῖν· ὅ τε γὰρ χρόνος ἐξήκει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ ἐπιτετριηράρ-
37 χηκα τέτταρας μῆνας. λέγοντος δέ μου ταῦτ', ἀποκρίνεταί μοι ὅτι ὁ συντριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν· οὔκουν παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη. ὡς οὖν ἀληθῆ ταῦτα λέγω πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀγορᾷ ἀπεκρίνατό μοι τὰ πρότερον, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι ὧν λέγοιμι, ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ οὗ ὁ Τιμόμαχος κατήγετο, ὅτι μόνος οὐ παραλήψεται τὴν ναῦν, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὔτε οὗτος ἤθελέ μοι τὴν ναῦν διαδέχεσθαι, οὔτε τἀναλώματ' ἀπεδίδου τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου, ὅ τε στρατηγὸς ἐπέταττέ μοι ἀνάγεσθαι, προσελθὼν αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν τῷ λιμένι ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, πλήρους οὔσης τῆς τριήρους, ἔλεγον ἃ δίκαια μὲν οὐκ ἦν, ἀλλὰ πλεονεκτήματα τούτου,
39 ἀναγκαῖα δ' ἐμοὶ ἐκ τῶν παρόντων εἰπεῖν, „ἐπειδὴ σὺ "φῂς ὦ Πολύκλεις τὸν συντριήραρχον οὐχ ἥκειν, τοῦ μὲν 1219
ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἐκεῖνον ἐγὼ πράξομαι τἀναλώματ', ἂν δύνωμαι, τῶν τεττάρων μηνῶν· σὺ δὲ παραλαβὼν τὴν ναῦν πρῶτον μὲν τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον τριηράρχησον, τοὺς ἓξ μῆνας· ἔπειτ' ἐὰν μέν σοι ἔλθῃ ἐν

36, 6. τὴν] αὐτὴν τὴν r. 7. ἑαυτῷ FΦ. κατασκευάσαι Φ. 8. σοι] ποι r, οιι FΦ. 10. προήκει r. 37, 3. παραληψόμενος τὴν r. λέγω ταῦτα FΦr. 6. οὗ] ἐν ᾗ r. 7. τοὺς μάρτυρας r. 38, 2. ἀναλώματα F. 8. προσέταττε r. 39, 1. σοι ΣΦ. 3. ἐγὼ ἐκεῖνον FΣΦ. 5. μὲν om r.

τούτῳ ὁ συντριήραρχος, ἐκείνῳ παραδώσεις λειτουργήσας,
ἐὰν δὲ μή, οὐδὲν δεινὸν πείσῃ δύο μῆνας ἐπιτριηραρχή-
40σας. ἢ ἐγὼ μὲν ὁ τόν τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ χρόνον καὶ τοῦ
συντριηράρχου λελειτουργηκὼς ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ ὑμῶν·
σὺ δ' οὐδὲν ἀνηλωκὼς οὐκ ἀξιοῖς οὐδὲ τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ
χρόνον, παραλαβὼν τὴν ναῦν, λειτουργῆσαι, οὐδὲ τἀνα-
λώματ' ἀποδοῦναι;" λέγοντος δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό
μοι ὅτι μύθους λέγοιμι. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐμβαίνειν με ἐκέ-
λευεν εἰς τὴν ναῦν καὶ ἀνάγεσθαι μεθ' ἑαυτοῦ. Ὡς οὖν
ταῦτ' ἀπεκρίνατο, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

41 Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι
περιφανῶς ἠδίκημαι. Ἁγνίᾳ γὰρ καὶ Πραξικλεῖ ὑπὸ τὸν
αὐτὸν χρόνον κατέστησαν διάδοχοι Μνησίλοχός τε ὁ Περι-
θοίδης καὶ Φρασιηρίδης ὁ Ἀναφλύστιος. οὐκ ἀφικομένου δὲ
τοῦ Φρασιηρίδου ἐπὶ τὴν ναῦν ὁ Μνησίλοχος ἐλθὼν εἰς τὴν
42Θάσον παρέλαβέ τε παρὰ τοῦ Ἁγνίου τὴν τριήρη, καὶ ἐπι-
τριηράρχημα ἀπέδωκε τῷ Ἁγνίᾳ τοῦ χρόνου οὗ ἐπανήλωσεν
ὑπὲρ αὐτῶν, ὅσον ἔπεισε, καὶ τὰ σκεύη παρὰ τοῦ Ἁγνίου ἐμι-
σθώσατο, καὶ αὐτὸς ἐτριηράρχει. ὕστερον δ' οἱ παρὰ τοῦ Φρα-
σιηρίδου ἐλθόντες τῶν τε ἀνηλωμένων τὸ μέρος ἀπέδοσαν
τῷ Μνησιλόχῳ, καὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου ὅσα ἐδεῖτο εἰς τὴν ναῦν 122
συνανήλισκον. Καί μοι τούτων ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

43 Ἴσως οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ποθεῖτε ἀκοῦσαι διὰ τί
ποτε ὁ στρατηγὸς οὐκ ἠνάγκαζε τοῦτον παραλαμβάνειν τὴν
ναῦν, διάδοχον ἥκοντα ἐπ' αὐτήν, τῶν νόμων οὕτως ἰσχυ-
ρῶν ὄντων. περὶ δὴ τούτων βούλομαι ὑμᾶς σαφῶς διδάξαι
τὸ αἴτιον. Τιμόμαχος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρῶτον μὲν
ἐβούλετο εὖ κατεσκευασμένῃ τῇ τριήρει πρὸς ἅπαντα χρῆ-
44σθαι. ᾔδειν οὖν ὅτι οὗτος μὲν παραλαβὼν αὐτὴν κακῶς

40, 3. οὐκ] οὐδ' Σ. αὐτοῦ r. 4. λειτουργήσας Σ. 41, 3. τε om r. 4. φρασιηρίδης — φρασιηρίδου Σ. ἀφικνουμένου r. 42, 1. καὶ τὸ ἐπιτρ. FΦr. 2. ἐπανάλωσεν r. 4. οἱ om FΣΦ. 5. ἐλθόντος FΣΦ. 43, 2. τότε FΦ. 6. εὖ κατεσκ.] ἐγκατεσκ. r. 44, 1. ᾔδει γοῦν F, ἤδει οὖν r.

ἤμελλε τριηραρχήσειν· οὔτε γὰρ τῷ τριηραρχήματι οὔτε
τοῖς ἐπιβάταις καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ χρήσοιτο· ὀδεὶς γὰρ αὐτῷ
παραμενοῖ. ἔτι δὲ πρὸς τέτοις, ὁπότε μὴ διδὲς ἀργύριον
προστάττοι πλεῖν, ὀκ ἤμελλεν αὐτῷ ἀνάξεσθαι ὥσπερ ἐγώ,
ἀλλὰ πράγματα παρέξειν. πρὸς δὲ τέτῳ δανείζεται παρ'
αὐτοῦ τριάκοντα μνᾶς, ὥστε μὴ ἀναγκάσαι παραλαβεῖν
45 τὴν ναῦν. ἐξ ὧν δέ μοι μάλιστα ὀργισθεὶς ἐπηρέαζε καὶ
ὀδὲ λόγον ἑκάστοτε ἐδίδου ὀδὲ περὶ ἑνός, βέλομαι ὑμῖν
σαφῶς διηγήσασθαι, ἵν' εἰδῆτε ὅτι ὀ περὶ πλείονος ἐποι-
ούμην οὔτε τὴν ἐμαυτοῦ ῥαστώνην ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
οὔτε τὴν ἐκείνου ῥώμην τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ
τῶν νόμων, ἀλλ' ἠνειχόμην καὶ ἔργῳ ἀδικέμενος καὶ λό-
γῳ προπηλακιζόμενος, ἃ πολλῷ μοι βαρύτερα ἦν τῶν ἀνα-
46 λωμάτων. ὡς γὰρ ἐν Θάσῳ διατριβαὶ τῷ ναυτικῷ ἐγίγνον-
το, ἀφικνεῖται ἐκ Μεθώνης τῆς Μακεδονίας ὑπηρετικὸν
εἰς Θάσον ἄγον ἄνδρα καὶ ἐπιστολὰς παρὰ Καλλιστράτε 1221
ὡς Τιμόμαχον, ἐν αἷς ἦν, ὡς ὕστερον ἐγὼ ταῦτ' ἐπυ-
θόμην, ἀποπέμψαι αὐτῷ τριήρη τὴν ἄριστα πλέουσαν,
ἵν' ἀφίκηται ὡς αὐτόν. εὐθὺς οὖν τῇ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ
ἡμέρᾳ ὁ ὑπηρέτης ἐλθὼν ἐκέλευέ με καλεῖν εἰς τὴν ναῦν
47 τοὺς ναύτας. ἐπεὶ δὲ πλήρης ἦν, ἀναβαίνει Κάλλιππος
ὁ Φίλωνος ὁ Αἰξωνεὺς καὶ φράζει πρὸς τὸν κυβερνήτην
τὸν ἐπὶ Μακεδονίας πλὲν πλεῖν. ἐπειδὴ δ' ἀφικόμεθα εἰς
χωρίον τι ἐν τῇ ἀπαντικρὺ ἠπείρῳ, Θασίων ἐμπόριον, καὶ
ἐκβάντες ἠριστοποιούμεθα, προσέρχεταί μοι τῶν ναυτῶν
Καλλικλῆς Ἐπιτρέφους Θριάσιος, λέγων ὅτι βούλοιτό μοι
διαλεχθῆναι ἐμόν τι πρᾶγμα. κελεύσαντος δέ μου, λέγει
ὅτι βούλοιτό μοι χάριν ἀποδοῦναι καθ' ὅ τι δύναται ὧν
48 αὐτῷ ἀπορηθέντι ἔδωκα. „σὺ ὂν" ἔφη „τὸν πλὲν τέτον
οἶσθα ἐφ' ὅ τι πλεῖς ἢ ποῖ;" ἀποκριναμένε δ' αὐτῷ ἐμὲ

v. 1. ἐπιτριηραρχήσειν r. 2. χρήσαιτο r. 3. παραμενεῖ Σ, παραμένει FΦr, παραμένοι Reiskius. 45, 1. δέ om FΣΦ. 46, 3. ἄγων Φ. 4. ἦν] ἐνῆν r. 6. εὐθὺς] ἔτι δ' r, ὅτι δ' Σ. 47, 3. ἐπὶ] τῆς r. 4. καταντικρὺ FΦ. 6. ὁ καλλικλῆς FΦ. ἐπιτρέφους r; Ἐπιτρεφοῦς ς. 48, 2. ὅποι r. δ' αὐτῷ ἐμοῦ] δέ μου r.

ὅτι οὐκ εἰδείην „ἀλλ' ἐγώ σοι" ἔφη „ἐρῶ· δεῖ γάρ σε ἀκού-
σαντα ὀρθῶς βουλεύσασθαι. μέλλεις γάρ" ἔφη „ἄγειν ἄν-
δρα φυγάδα, οὗ Ἀθηναῖοι θάνατον δὶς κατεψηφίσαντο,
Καλλίστρατον ἐκ Μεθώνης εἰς Θάσον ὡς Τιμόμαχον τὸν
κηδεστήν, ὡς ἐγώ" ἔφη „πέπυσμαι τῶν παίδων τῶν Καλ-
λίππου. σὺ οὖν, ἐὰν σωφρονῇς, οὐδένα τῶν φευγόντων
ἐάσεις εἰς τὴν ναῦν ἀναβαίνειν· οὐ γὰρ ἐῶσιν οἱ νόμοι."
49 ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα τοῦ Καλλικλέους προσέρχομαι τῷ
Καλλίππῳ, καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν ὅποι τε τὸν πλοῦν ποιεῖται
καὶ ἐπὶ τίνα. διαχλευάσαντος δ' αὐτοῦ με καὶ ἀπειλήσαν-
τος ἃ οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἀγνοήσαιτε (τοῦ γὰρ τρόπου τοῦ Καλ-
λίππου οὐκ ἀπείρως ἔχετε) λέγω αὐτῷ ὅτι „ἀκούω σε πλεῖν
ἐπὶ Καλλίστρατον. ἐγὼ οὖν τῶν φευγόντων οὐδένα ἄξω, 1222
οὐδὲ πλευσοῦμαι ἐπ' αὐτόν· οἱ γὰρ νόμοι οὐκ ἐῶσιν ὑπο-
δέχεσθαι τῶν φευγόντων οὐδένα, ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς κελεύου-
σιν ἐνέχεσθαι τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας. ἀποπλευ-
50 σοῦμαι οὖν πάλιν ὡς τὸν στρατηγὸν εἰς Θάσον." καὶ ἐπειδὴ
ἐνέβησαν οἱ ναῦται, λέγω τῷ κυβερνήτῃ ἀποπλεῖν εἰς τὴν
Θάσον. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Καλλίππου καὶ κελεύοντος πλεῖν
εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἷ προσέταξεν ὁ στρατηγός, ἀποκρί-
νεται αὐτῷ Ποσείδιππος ὁ κυβερνήτης ὅτι τριήραρχός τε
ἐγὼ τῆς νεὼς εἴην καὶ ὑπεύθυνος, καὶ τὸν μισθὸν παρ'
ἐμοῦ λαμβάνοι· πλεύσοιτο οὖν οἷ ἐγὼ κελεύω, εἰς Θάσον
51 ὡς τὸν στρατηγόν. ἀφικομένων δ' ἡμῶν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς
τὴν Θάσον, μεταπέμπεταί με ὁ Τιμόμαχος, οὗ κατήγετο
ἔξω τείχους. φοβούμενος δ' ἐγὼ μὴ δεθείην διαβληθεὶς
ὑπὸ τοῦ Καλλίππου, αὐτὸς μὲν οὐχ ὑπακούω, ἀλλὰ λέγω
τῷ ὑπηρέτῃ ὅτι εἴ τι βούλεταί μοι διαλέγεσθαι, ἐν τῇ ἀγορᾷ
ἔσομαι, τὸν δὲ παῖδα συμπέμπω αὐτῷ, ἵν' εἴ τί μοι προσ-
52 τάττοι, ἀκούσας ἀπαγγείλαι μοι. διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας,

v. 5. τῶν Κ.] τοῦ κ. r. 6. οὖν] γοῦν r. 7. εἰς] ἐπὶ Σr.
49, 2. ὅπου r. 5. λέγω] λέγω δ' Σ. 7. πλεύσομαι FΣΦ.
50, 1. ὡς] εἰς r. 4. οἷ] οὗ r. 5. ποσείδιππος r. τε om Σ.
7. λαμβάνει r. 51, 1. ὡς] εἰς r. 5. βούλοιτο Σ. 6. ἐμοὶ r.
52, 1. ἀπαγγεῖλαι^{η} F, ἀπαγγείλῃ r.

ὦ ἄνδρες δικασταί, ἃς εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, ὁ Τιμόμαχος οὐκ
ἠνάγκαζε παραλαμβάνειν τοῦτον τὴν ναῦν, ἔτι δὲ καὶ βουλό-
μενος αὐτὸς χρῆσθαι τῇ νηῒ ὡς ἄριστα πλεούσῃ. τὴν μὲν γὰρ
τοῦ Θρασυλόχου τοῦ Ἀναγυρασίου τριήρη, ἐφ' ἧς αὐτὸς
ἔπλει, τὸν Θρασύλοχον πείθει τῷ Καλλίππῳ μισθῶσαι τὴν
τριηραρχίαν, ἵν' αὐτοκράτωρ ὢν ὁ Κάλλιππος τῆς νεὼς
περιάγοι τὸν Καλλίστρατον· αὐτὸς δ' ἀναβὰς ἐπὶ τὴν ἐμὴν
ναῦν περιέπλει πανταχοῖ, ἕως ἀφίκετο εἰς Ἑλλήσποντον.
53 "Ἐπειδὴ δ' οὐκέτι χρεία ἦν αὐτῷ τριήρων, ἐμβιβάσας 1223
μοι Λυκῖνον τὸν Παλληνέα ἄρχοντα εἰς τὴν ναῦν, καὶ
προστάξας αὐτῷ καθ' ἡμέραν ἀργύριον διδόναι τοῖς ναύ-
ταις, ἀποπλεῖν οἴκαδέ με ἐκέλευεν. ἐπειδὴ τοίνυν κατα-
πλέοντες οἴκαδε ἦμεν ἐν Τενέδῳ, καὶ οὔτε ὁ Λυκῖνος, ᾧ
προσέταξεν ὁ Τιμόμαχος, ἐδίδου τοῖς ναύταις σιτηρέσιον
(οὐ γὰρ ἔφη ἔχειν ἀλλ' ἐκ Μυτιλήνης λήψεσθαι), οἵ τε
στρατιῶται εἶχον οὐδὲν ὅτου ἂν ἐπισιτίσαιντο, ἄσιτοι δὲ οὐκ
54 ἂν ἠδύναντο ἐλαύνειν, πάλιν παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας
τῶν πολιτῶν, προσελθὼν Πολυκλεῖ τούτῳ ἐν Τενέδῳ ἐκέ-
λευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν ὡς διάδοχον ὄντα,
καὶ τὸ ἐπιτριηράρχημα ἀποδιδόναι τοῦ χρόνου οὗ ἐπανήλωσα
ὑπὲρ τούτου ἐπιτριηραρχῶν, ἵνα μὴ πρόφασις αὐτῷ γένοιτο
ἀπολογίας πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον αὐτῷ
παραδοῦναι τὴν ναῦν, φιλοτιμούμενος, ἵνα καταπλεύσαιμι
οἴκαδε ἐπὶ νεὼς εὖ πλεούσης καὶ ἐνδειξαίμην ὑμῖν τὰ ἀνα-
55 λώματα. οὐκ ἐθέλοντος δ' αὐτοῦ παραλαμβάνειν, τῶν δὲ ναυ-
τῶν ἀργύριον αἰτούντων ἵν' ἀγοράσωνται τὰ ἐπιτήδεια,
πάλιν αὐτῷ προσέρχομαι μάρτυρας ἔχων, καὶ ἠρώτων αὐ-
τὸν εἰ ἀναπλεύσειεν ἔχων ἀργύριον ὡς διαδεξόμενός μοι
τὴν ναῦν ἢ οὔ. ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ ὅτι ἔχων ἀργύριον ἥκοι,
ἐκέλευον αὐτόν μοι δανεῖσαι ὑποθέμενον τὰ σκεύη τῆς νεώς,

v. 1. ὦ om r. 3. τὴν — τριήρη] τῆς — τριήρους Reiskius. 4. Θρασυμάχου τοῦ ἀναγυρρασίου r. 5. πείθει om Σr. 6. τριηραρχίαν ἔπεισεν ἵν' Σr. 7. ἐμὴν om r. 53, 3. ἀργύριον] μισθὸν r. 4. ἐμὲ r. 7. οὐ γὰρ — § 56, 4 τὸ σιτηρέσιον om r versibus sex vacuis. μυτιλήνης FΣΦ: Μιτυλήνης ς.

ἵν' ἔχοιμι διαδοῦναι τοῖς ναύταις καὶ κατακομίσαι τὴν ναῦν,
56ἐπειδὴ οὐ βούλεται παραλαβεῖν διάδοχος ὤν. δεομένου δέ
μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι ὅτι οὐδ' ἀκαρῆ δανείσοι. ἐγὼ
μὲν οὖν παρὰ ξένων Τενεδίων τοῦ πατρός, Κλεάνακτος
καὶ Ἐπηράτου, ἐδανεισάμην καὶ ἔδωκα τοῖς ναύταις τὸ 1224
σιτηρέσιον· διὰ γὰρ τὸ Πασίωνος εἶναι καὶ ἐκεῖνον ἐπε-
ξενῶσθαι πολλοῖς καὶ πιστευθῆναι ἐν τῇ Ἑλλάδι οὐκ ἠπό-
ρουν, ὅπου δεηθείην δανείσασθαι. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ
πρὸς ὑμᾶς λέγω, τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

57 Ὅσων μὲν τοίνυν ὑμῖν ἐδυνάμην τὰς μαρτυρίας πα-
ρασχέσθαι τῶν παραγενομένων, ὡς παρεδίδουν τὴν ναῦν
Πολυκλεῖ πολλάκις, οὗτος δ' οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν, ἀνέ-
γνωκεν ὑμῖν· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων ἱκανῶν δεδήλωκα
ὑμῖν διότι οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν τὴν ναῦν. βούλομαι δ'
ὑμῖν καὶ τὸν νόμον ἀναγνωσθῆναι τὸν περὶ τῶν διαδό-
χων, ἵν' εἰδῆτε ἡλίκων τῶν ἐπιτιμίων ὄντων, ἐάν τις μὴ
διαδέξηται τὴν ναῦν ἐν τῷ χρόνῳ τῷ εἰρημένῳ, κατεφρό-
58νησεν οὐκ ἐμοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων. καὶ
διὰ μὲν τοῦτον ἅπαντα τῇ πόλει ἄπρακτα γέγονε καὶ τοῖς
συμμάχοις· οὔτε γὰρ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ναῦν κατὰ τὸν νόμον,
οὔτ' ἐπειδὴ ἦλθεν ἠθέλησε διαδέξασθαι· ἐγὼ δὲ καὶ τὸν
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ὑμῖν χρόνον καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ συντριηράρχου
ἐλειτούργησα, καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθέ μοι ὁ χρόνος τῆς τριη-
ραρχίας, προστάττοντός μοι τοῦ στρατηγοῦ πλεῖν ἐφ' Ἱερὸν
59παρέπεμψα τῷ δήμῳ τὸν σῖτον, ἵν' ἔχητε ἄφθονον ὠνεῖ-
σθαι καὶ μηδὲν ὑμῖν κατ' ἐμὲ ἐλλείπηται, καὶ ἄλλα ὅσα
ἢ ἐμοὶ ἢ τῇ τριήρει ἐβουλήθη ὁ στρατηγὸς χρῆσθαι, πα-
ρέσχον αὐτῷ, οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀναλίσκων, ἀλλὰ καὶ
τῷ σώματι κινδυνεύων, συνεπιπλέων, τῶν οἰκείων μοι πρα-
γμάτων τοιούτων συμβεβηκότων ἐν τῷ τότε καιρῷ ὥστε
60ὑμᾶς ἂν ἀκούσαντας [ἡμᾶς] ἐλεῆσαι. ἡ μέν γε μήτηρ 1225

56, 8. τὰς μαρτυρίας ὑμῖν FΦ. 57, 1. ἠδυνάμην Σ. 2. τῶν] τούτων Σ. 3. ἠθέλησε r. ἀνέγνωμεν FΣΦ. 58, 2. πάντα Σ. 5. ὑπὲρ ante ἐμαυτοῦ om r. 59, 1. ἔχοι r, ἔχῃ Σ. 2. ὅσα om r. 60, 1. ἡμᾶς om Σr.

ἔκαμνε καὶ ἐπιθάνατος ἦν ἐμοῦ ἀποδημοῦντος, ὥστε μὴ
δύνασθαι ἂν ἔτι αὐτὴν βοηθῆσαι τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν
ἀνηλωμένοις, ἀλλ' ἢ βραχέα. ἕκταῖος γὰρ ἥκων ἐτύγχανον,
καὶ ἐκείνη ἰδοῦσά με καὶ προσείπασα τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν,
οὐκέτι τῶν ὄντων κυρία οὖσα ὥστε δοῦναι ὅσα ἐβούλετό
μοι. πολλάκις δὲ πρότερον μετεπέμπετό με, ἀφικέσθαι
61 δεομένη αὐτόν, εἰ μὴ τῇ τριήρει οἷόντ' εἴη. ἡ δὲ γυνή,
ἣν ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι, ἀσθενῶς διέκειτο πολὺν
χρόνον ἐν τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ· τὰ δὲ παιδία μικρά, ἡ δ' οὐ-
σία ὑπόχρεως· ἡ δὲ γῆ οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν,
ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ὡς πάντες ἴσε,
ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπεν, ὥσε μηδὲ λάχανον γενέσθαι ἐν
τῷ κήπῳ· οἱ δὲ δεδανεικότες ἧκον ἐπὶ τὲς τόκες, ἐπειδὴ
ὁ ἐνιαυτὸς ἐξῆλθεν, εἰ μή τις ἀποδοίη αὐτοῖς κατὰ τὰς
62 συγγραφάς. ὧν ἀκέοντά με καὶ παρὰ τῶν ἀφικνεμένων
λόγῳ, τὰ δὲ καὶ δι' ἐπισολῶν παρὰ τῶν οἰκείων, τίνα με
οἴεσθε ψυχὴν ἔχειν ἢ πόσα δάκρυα ἀφιέναι, τὰ μὲν ἐκλο-
γιζόμενον περὶ τῶν παρόντων, τὰ δὲ καὶ ποθȣ̃ντα ἰδεῖν
παιδία καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα, ἣν ἐγὼ ὲ πολλὰς ἐλπίδας
εἶχον ζῶσαν καταλήψεσθαι; ὧν τί ἥδιόν ἐστιν ἀνθρώπῳ,
ἢ τοῦ ἕνεκ' ἄν τις εὔξαιτο τούτων στερηθεὶς ζῆν;
63 Τοιούτων τοίνυν μοι συμβεβηκότων πραγμάτων, οὐ
περὶ πλείονος ἐποιησάμην τὰ ἐμαυτȣ̃ ἴδια ἢ τὰ ὑμέτερα,
ἀλλ' ἡγȣμην δεῖν καὶ χρημάτων ἀναλισκομένων κρείττων
εἶναι καὶ τῶν οἴκοι ἀμελȣμένων καὶ γυναικὸς καὶ μητρὸς
νοσούσης, ὥστε μήτε τὴν τάξιν αἰτιάσασθαι μέ τινα λι-
64 πεῖν μήτε τὴν τριήρη τῇ πόλει ἄχρηστον γενέσθαι. ἀνθ' 1226
ὧν ἁπάντων νῦν ὑμῶν δέομαι, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν εὔτακτον
καὶ χρήσιμον ἐμαυτὸν παρέσχον, ȣ̃τω καὶ ὑμᾶς νυνὶ περὶ
ἐμοῦ πρόνοιαν ποιησαμένȣς, καὶ ἀναμνησθέντας ἁπάν-
των ὧν τε διηγησάμην πρὸς ὑμᾶς, τῶν τε μαρτυριῶν ὧν

v. 4. προσειποῦσα Fr. 6. δὲ καὶ πρότ. FΦ. 61, 6. ἐπέλει-
πεν r. 7. δεδανεικότες δὲ F. 8. ἀποδιδοίη Σ. 62, 2. δι' om Φ.
5. καὶ post παιδία om r. 6. ζῶσαν ἂν κ. r. 63, 1. συμβ.
μοι τῶν πρ. FΦ, μοι συμβ. τῶν πρ. r. 5. αἰτιᾶσθαι Σr. 64, 2. νῦν
om r. 3. νῦν FΦr.

παρεσχόμην καὶ τῶν ψηφισμάτων, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ ἀδικουμένῳ, τιμωρήσασθαι δ' ὑπὲρ ὑμῶν, εἰσπρᾶξαι δὲ τὰ ὑπὲρ τούτου ἀναλωμένα· ἢ τίς ἐθελήσει φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅταν ὁρῶσι μήτε τοῖς χρηστοῖς καὶ εὐτάκτοις χάριν οὖσαν μήτε τοῖς πονηροῖς καὶ ἀκοσμοῦσι τιμωρίαν παρ'
65 ὑμῶν; ἀναγνώσεται δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν καὶ τὰ ἀναλώματα τοῦ χρόνου οὗ ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ τούτου, καθ' ἕκαστον, καὶ τοὺς λιπόνεως, ὅσον ἕκαστος ἔχων ἀργύριον ἀπέδρα καὶ ὅποι, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὔτε νῦν πρὸς ὑμᾶς ψεῦδος οὐδὲν λέγω οὔτε ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἡγοῦμαί τε δεῖν τὸν μὲν ὑπὸ τῶν νόμων χρόνον ὡρισμένον ἀμέμπτως ὑμῖν λειτουργεῖν, τοὺς δὲ καταφρονοῦντας καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ οὐκ ἐθέλοντας πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐξε-
66 λέγξας ἐν ὑμῖν ἀδικοῦντας τιμωρήσασθαι. εὖ δ' ἴστε ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα ἢ οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, οὐδὲ περὶ τῶν παρεληλυθότων τριηράρχων ἐπιμέλειαν ποιήσεσθε μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν, ὥστε μήτε τοὺς λειτουργοῦντας ἀθυμεῖν μήτε τοὺς διαδόχους καταφρονεῖν τῶν νόμων, ἀλλ' ἀπιέναι ἐπὶ τὰς ναῦς, ὅταν κατασταθῶσιν. ἃ προσήκει ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας ὀρθῶς καὶ δικαίως διαγνῶναι περὶ ἁπάντων. 1227

67 Ἡδέως δ' ἂν ὑμῶν πυθοίμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, τίν' ἄν ποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ τοῦ τε χρόνου ἐξήκοντος καὶ τούτου μὴ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν μὴ ἐπετριηράρχησα κελεύοντος τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ πλέων ᾠχόμην. ἆρ' οὐκ ἂν ὠργίζεσθέ μοι καὶ ἡγεῖσθε ἂν ἀδικεῖν με; εἰ τοίνυν ἂν ἐμοὶ τότε ὠργίζεσθε, ὅτι οὐκ ἐπετριηράρχησα, πῶς οὐχὶ νῦν προσήκει ὑμᾶς τοῦτον εἰσπρᾶξαί μοι τὰ ἀναλώματα ἃ ἐγὼ ὑπὲρ τούτου ἀνάλωσα, τὸν οὐ διαδεξάμενον τὴν ναῦν;

68 Ὅτι δ' οὐκ ἐμοὶ μόνῳ οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν, ἀλλὰ καὶ πρότερον Εὐριπίδῃ συντριήραρχος ὢν καὶ συνθηκῶν

v. 3. ἀνηλωμένα Σ. ἢ] εἰ FΣΦ. 5. τοῖς πονηροῖς καὶ om r. 65, 1. τὸ ἀνάλωμα r. 2. τούτου] τοῦ FΦ. 3. λειπόνεως Σr. ἀργύριον ἔχων r. 6. ἀπέμπτως Φ. 66, 1. ἀδικοῦντας ἐν ὑμῖν Σr. 5. τοὺς διαδόχους λειτουργ. ἀθ. μήτε τούτους καταφρ. r. 6. ἐπιέναι r. 7. ἐπειδὰν r. 8. πάντων FΦ. 67, 3. κελεύσαντος F. 5. με om r. 6. ὀργίζοισθε FΦ. 7. ἐγὼ om r.

ὄσων αὐτοῖς τὰς ἓξ μῆνας ἑκάτερον πλεῖν, ἐπειδὴ Εὐριπίδης ἐξέπλευσε καὶ ὁ χρόνος ἐξῆκεν, ὃ διεδέξατο τὴν ναῦν αὐτῷ, ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

51.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων κατεπειγόντων τοὺς Ἀθηναίους τριήρεις πληρῶσαι καὶ τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιμεληθῆναι δυνάμεως, γράφεται ψήφισμα τῶν τριηράρχων τὸν μὲν πρῶτον τῶν ἄλλων τὴν ναῦν παρέχοντα πεπληρωμένην τὸν στέφανον λαβεῖν, τὸν δὲ μὴ πρὸ τῆς ἕνης καὶ νέας, ἥτις ἐστὶν ἡ τελευταία τοῦ μηνός, περιορμίσαντα τὴν ναῦν ἐπὶ τὸ χῶμα δεθῆναι. τὸ χῶμα δὲ ἦν οἰκοδόμημα ἐν 1228 τῷ λιμένι προβεβλημένον προσορμίσεως ἕνεκα καὶ ἀγορᾶς τῶν ναυτῶν. Ἀπολλόδωρος οὖν ὁ Πασίωνος πρῶτος τὴν ναῦν περιορμίσας ἔλαβε τὸν στέφανον. προτεθείσης δὲ πάλιν δοκιμασίας, ὅστις κάλλιστα παρεσκευάσατο τὴν τριήρη, στεφανῶσαι καὶ τοῦτον, ἀντιποιεῖται καὶ τοῦτον ἐστεφάνωσεν ὁ Ἀπολλόδωρος.

Εἰ μὲν ὅτῳ πλεῖστοι συνείποιεν, ὦ βουλή, τὸ ψήφισμα ἐκέλευε δοῦναι τὸν στέφανον, κἂν ἀνόητος ἦν εἰ λαβεῖν αὐτὸν ἠξίουν, Κηφισοδότου μόνου μοι συνειρηκότος, τούτοις δὲ παμπόλλων. νῦν δὲ τῷ πρώτῳ παρασκευάσαντι τὴν τριήρη τὸν ταμίαν προσέταξεν ὁ δῆμος δοῦναι, πεποίηκα
2 δὲ τοῦτ' ἐγώ· διό φημι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. θαυμάζω δὲ καὶ τούτων ὅτι τῆς τριήρους ἀμελήσαντες τοὺς ῥήτορας παρεσκεύασαν, καὶ δοκοῦσί μοι παντὸς διημαρτηκέναι τοῦ πράγματος, καὶ νομίζειν οὐχὶ τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς φάσκουσιν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγνωκότες ὅνπερ ἐγὼ περὶ ὑμῶν. καὶ κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο δικαίως ἂν ἔχοιτ' εὐνοϊκωτέρως ἐμοί· φαίνομαι

v. 1. ἕκαστον r. ἐπειδὴ δὲ Εὐρ. r. ΥΠΟΘ. 4. κατέχοντα πεπληρωμένον F. 5. περιορμήσαντα F. 7. προσορμήσεως F. 9. προτεθείσης Wolfius: libri προστεθείσης. 10. καὶ τούτου τοῦ στεφάνου ὁ Wolfius. § 1, 1. μὲν] μὲν οὖν r. τὸ ψήφισμα om Σ. 2. ἐκέλευε Σr: ἐκέλευσε ς. 2, 1. αὐτὸν r. 2. τοῦτον Φ. 5. ἀλλὰ καὶ τοῖς r. 6. καὶ κατ' αὐτὸ δὴ] διὸ καὶ κατ' αὐτὸ r. 7. εὐνοϊκώτερον r.

3 γὰρ βελτίους ὑμᾶς ὑπολαμβάνων ἢ οὗτοι. ἐχρῆν μὲν οὖν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δίκαιον ἦν τοὺς τὸν στέφανον οἰο-
μένους δεῖν παρ' ὑμῶν λαβεῖν αὑτοὺς ἀξίους ἐπιδεικνύ- 1229
ναι τότε, μὴ ἐμὲ κακῶς λέγειν. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο παρέντες
ἐκεῖνο ποιοῦσιν, ἀμφότερ' αὐτοὺς ἐπιδείξω ψευδομένους,
ἅ τε αὑτοὺς ἐνεκωμίασαν καὶ ὅσα εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμη-
σαν, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων ἑκατέροις.

4 Ψήφισμα γὰρ ὑμῶν ποιησαμένων, ὃς ἂν μὴ πρὸ τῆς
ἕνης καὶ νέας ἐπὶ χῶμα τὴν ναῦν περιορμίσῃ, δῆσαι καὶ
δικαστηρίῳ παραδοῦναι, καὶ ταῦτα κυρωσάντων, ἐγὼ μὲν
περιώρμισα καὶ στέφανον διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν ἔλαβον,
οὗτοι δ' οὐδὲ καθείλκυσαν, ὥστ' ἔνοχοι δεσμῷ γεγόνασιν.
πῶς οὖν οὐκ ἀτοπώτατον ἂν διαπράξαισθε ἔργον, εἰ τοὺς
καθ' ἑαυτῶν ἐάσαντας τίμημα τοιοῦτον ἐπαχθῆναι, τούτους
5 στεφανώσαντες ὑμεῖς φαίνοισθε; τὰ σκεύη τοίνυν, ὅσα δεῖ
παρέχειν τὴν πόλιν τοῖς τριηράρχοις, ἐγὼ μὲν ἐκ τῶν ἰδίων
ἀνήλωσα καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν, οὗτοι δ' ὑμε-
τέροις κέχρηνται καὶ τῶν σφετέρων οὐδὲν εἰς ταῦτα προ-
εῖνται. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ἐκεῖνό γ' ἔχοιεν εἰπεῖν, ὡς ἀνε-
πειρῶντο ἐμοῦ πρότεροι· πρὶν γὰρ ἧφθαι μόνον τῆς τριή-
ρους τούτους ἐπεπλήρωτό μοι, καὶ πάντες ἑωρᾶθ' ὑμεῖς ἀνα-
6 πειρωμένην τὴν ναῦν. ἔτι τοίνυν ὑπηρεσίαν τὴν κρατίστην
ἔλαβον, πολλῷ πλεῖστον ἀργύριον δούς. οὗτοι δ' εἰ μὲν εἶχον
χείρονα ἡμῶν, οὐδὲν ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ' οὐδ' ὁποιαν-
τινοῦν μεμίσθωνται, περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες. καίτοι
πῶς εἰσὶ δίκαιοι ταῦτα μὲν ὕστερον ἐξαναπληροῦν, νῦν δ'
ὡς πρῶτοι παρασκευασάμενοι τὸν στέφανον λαβεῖν;

7 Ἡγοῦμαι τοίνυν, ὅτι μὲν δικαιότατ' ἂν στεφανώσαιτε
ἐμέ, καὶ μηδὲν εἰπόντος ἐμοῦ γιγνώσκειν ὑμᾶς· ὅτι δ' οὐ 1230

3, 7. ἑκάτερος pr r, ἑκάτερον corr. 4, 2. ἕννης r. περιορ- ου μήσῃ ΣΦr. 5. οὐδὲ] οὐ FΣΦ. δεσμῶι F, δεσμῶν r. 5, 1. ἔδει τὴν πόλιν παρέχειν r. 3. δὲ τοῖς ὑμετέροις r. 5. εἰπεῖν ἔχοιεν r. 5. ὡς ἂν ἐπειρῶντο Φr. 7. ἑωρᾶσθ' r. 6, 3. χεῖρον' ἂν ἡμ. F, χεῖρον ἂν ἡμ. r. ὁπ. πω μεμίσθωνται r. 5. ἐξαναπληροῦν] ἐξ ἀνάγκης πληροῦν ς. 6. παρεσκευασμένοι r. 7, 1. ἂν στεφανώσαιτε ἐμὲ καὶ μηδὲν] στεφανώσετέ με καὶ οὐδὲν r.

μέτεςι μόνοις τέτοις περὶ τε̃ ςεφάνε λόγος, τε̃τ' ἐπιδεῖξαι
βέλομαι. πόθεν οὖν τοῦτο μάλιστ' ἔσται δῆλον; ἀφ' ὧν
αὐτοὶ πεποιήκασι· σκεψάμενοι γὰρ τὸν ἐξ ἐλαχίστε τριη-
ραρχεῖν βελόμενον, μεμισθώκασι τὴν λειτουργίαν. καίτοι
πῶς ἐκ ἄδικον τῶν μὲν ἀναλωμάτων ἀφεστηκέναι, τῶν
δὲ γιγνομένων δι' ἐκεῖνα τιμῶν ἀξιε̃ν αὐτοῖς μετεῖναι; καὶ
τε̃ μὲν μὴ περιορμίσαι τὴν ναῦν τότε τὸν μεμισθωμένον
αἰτιᾶσθαι, τῶν δὲ καλῶς δεδιακονημένων νῦν αὑτοῖς κε-
8 λεύειν χάριν ὑμᾶς ἔχειν; δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι μὴ μόνον ἐκ τέτων σκοπεῖν τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ὧν αὐτοὶ πρότερον πεποιήκατε, ταὐτὰ τινῶν διαπρα-
ξαμένων τέτοις. ὅτε γὰρ τῇ ναυμαχίᾳ τῇ πρὸς Ἀλέξαν-
δρον ἐνικήθητε, τότε τῶν τριηράρχων τὲς μεμισθωκότας
τὰς τριηραρχίας αἰτιωτάτους τοῦ γεγενημένε νομίζοντες
παρεδώκατε εἰς τὸ δικαςήριον, καταχειροτονήσαντες προ-
9 δεδωκέναι τὰς ναῦς καὶ λελοιπέναι τὴν τάξιν. καὶ κατη-
γόρει μὲν Ἀριστοφῶν, ἐδικάζετε δ' ὑμεῖς· εἰ δὲ μὴ με-
τριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν τῆς ἐκείνων πονηρίας, ἐδὲν
αὐτοὺς ἐκώλυε τεθνάναι. ταὐτὰ τοίνυν εἰδότες ἔτοι πε-
πραγμέν' αὑτοῖς καὶ ἐκείνοις, οὐχὶ φρίττουσιν ἐν ὑμῖν
ὑπὲρ ὧν προσήκει παθεῖν αὐτές, ἀλλὰ δημηγορε̃σι κατ' ἄλ-
λων καὶ ςεφανε̃ν κελεύουσιν αὑτές. καίτοι σκέψασθε τίν'
ἂν ποτε δόξαιτε βεβελεῦσθαι τρόπον, εἰ διὰ τὴν αὐτὴν
πρόφασιν τὲς μὲν θανάτου κρίναντες τὲς δὲ στεφανώ-
10 σαντες φανείητε. καὶ μὴν οὐ μόνον εἰ τε̃το ποιήσαιτε,
δοκοῖτ' ἂν ἁμαρτεῖν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ κολάσαιτε τοὺς τὰ 1231
τοιαῦτα ποιε̃ντας, ἔχοντες. οὐ γὰρ ἐπειδὰν ἐάσητέ τι τῶν
ὑμετέρων ἀπολέσθαι, τότε χρὴ χαλεπαίνειν, ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ
μὲν ὑμέτερ' ἐστὶ σῶα, καθορᾶτε δὲ τὲς ἐφεστηκότας δι' αἰ-

7, 1. τούτοις μόνοις r. 4. λειτουργίαν] τριηραρχίαν r. 5. ἄδι-
κον] ἄτοπον r. 6. ἐκεῖνον r. 8. δεδιακονημένων F, δεδιηκονημέ-
νων r. 8, 1. ὑμᾶς χάριν r. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om FΣΦ. 2. μό-
νον om r. 3. ὧν πρότεροι ἤτοι πεποιήκασι r. 6. τὰς τριηραρχίας om r.
9, 3. οὐδὲν αὐτοὺς Σr: οὐδὲν ἂν αὐτοὺς ς. 6. ἄλλου r. 10, 1. ποιή-
σαιτε F, ποιήσετε r. 2. δοκεῖτ' r. μὴ καὶ Σ: ceteri καὶ μή. κο-
λάσητε r. 4. χρὴ] δη Σ. 5. αισχροκερδιαν Σ, qui sic et § 11.

σχροκέρδειαν οὐχὶ προσήκουσαν πρόνοιαν περὶ σωτηρίας
αὐτῶν ποιουμένους. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπιτιμήσῃ τῷ λό-
γῳ, πικρὸν εἶναι νομίσας, ἀλλὰ τοῖς τὸ ἔργον αὐτὸ πε-
11 ποιηκόσι· διὰ γὰρ τούτους τοιοῦτός ἐστιν. θαυμάζω δ' ἔγω-
γε, τί δή ποτε τῶν μὲν ναυτῶν τοὺς ἀπολειπομένους, ὧν
τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος ἔχει μόνας, δέουσι καὶ κολά-
ζουσιν οὗτοι· τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς μὴ συμπλέοντας, ὧν
τριάκοντα μνᾶς εἰς ἐπίπλουν εἴληφεν ἕκαστος, οὐ ταὐτὰ
ποιεῖθ' ὑμεῖς, ἀλλ' ἐὰν μὲν πένης ὤν τις δι' ἔνδειαν ἁμάρ-
τῃ, τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις ἐνέξεται, ἐὰν δὲ πλούσιος ὢν
δι' αἰσχροκέρδειαν ταὐτὰ ποιήσῃ, συγγνώμης τεύξεται;
καὶ ποῦ τὸ πάντας ἔχειν ἴσον καὶ δημοκρατεῖσθαι φανεῖ-
12 ται, τοῦτον τὸν τρόπον ὑμῶν ταῦτα βραβευόντων; ἔτι
τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ κἀκεῖνο ἀλόγως ἔχειν, τὸν μὲν εἰπόν-
τα τι μὴ κατὰ τοὺς νόμους, ἐὰν ἁλῷ, τὸ τρίτον μέρος ἠτι-
μῶσθαι τοῦ σώματος, τοὺς δὲ μὴ λόγον ἀλλ' ἔργον παρά-
νομον πεποιηκότας μηδεμίαν δοῦναι δίκην. καὶ μήν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες ἂν ὑμεῖς φήσαιτε τὸ πρὸς τὰ
τοιαῦτα πράως ἔχειν προδιδάσκειν ἑτέρους ἀδίκους εἶναι.
13 Βούλομαι τοίνυν, ἐπειδήπερ παρῆλθον, καὶ τὰ συμβαί-
νοντα ἀπὸ τῶν τοιούτων ὑμῖν διεξελθεῖν. ἐπειδὰν γάρ τις
μισθωσάμενος τριηραρχίαν ἐκπλεύσῃ, πάντας ἀνθρώπους 1232
ἄγει καὶ φέρει, καὶ τὰς μὲν ὠφελείας ἰδίᾳ καρποῦται, τὰς
δὲ δίκας τούτων ὁ τυχὼν δίδωσιν ὑμῶν, καὶ μόνοις ὑμῖν
οὐδαμόσε ἔστιν ἄνευ κηρυκείου βαδίσαι διὰ τὰς ὑπὸ τού-
14 των ἀνδροληψίας καὶ σύλας κατεσκευασμένας· ὥστε τῇ
γ' ἀληθείᾳ σκοπῶν ἄν τις εὕροι τὰς τοιαύτας τριήρεις οὐχ
ὑπὲρ ὑμῶν ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐκπεπλευκυίας. τὸν γὰρ ὑπὲρ
τῆς πόλεως τριήραρχον οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν προσδοκᾶν
χρὴ πλουτήσειν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων τὰ τῆς πόλεως ἐπα-

11, 1. τούτους τοιοῦτός] τοὺς τοιούτους τοῦτ' FΣΦ. 3. ἔχει ἕκαστος r. 5. εἴληφεν] ἔλαβεν r. 6. μὲν om r. 7. ἐπιτιμίοις om r. ἐὰν δὲ — τεύξεται om r. 8. ταῦτα FΦ. 9. φαίνεται FΣΦr. 12, 2. τὸν] τὸ τὸν Reiskius. 6. ἂν om Σ. φήσετε Σr. 7. πράως] ῥαδίως r. 13, 1. καὶ om r. 4. ὠφελιας Σ. 6. κηρυκίου Σr. 14, 2. γ' om r.

νορθώσειν, εἴπερ ἔσται τι τῶν δεόντων ὑμῖν. τέτων δὲ
τἀναντία ἕκαστος ἐγνωκὼς ἐκπλεῖ· καὶ γάρ τοι τὰ τῶν
αὐτῶν τρόπων ἁμαρτήματα ταῖς ὑμετέραις βλάβαις ἐπα-
15 νορθοῦνται. καὶ τέτων ἐδέν ἐστιν ἄλογον. δεδώκατε γὰρ
τοῖς βουλομένοις ἀδικεῖν, ἂν μὲν λάθωσιν, ἔχειν, ἂν δὲ
ληφθῶσι, συγγνώμης τυχεῖν· τοῖς οὖν ἠμεληκόσι δόξης
ἄδεια ποιεῖν ὅ τι ἂν βέλωνται γέγονεν. τῶν μὲν τοίνυν
ἰδιωτῶν τὲς μετὰ τοῦ παθεῖν μανθάνοντας ἀπροσκέπτες
ὀνομάζομεν· ὑμᾶς δ', οἵτινες οὐδὲ πεπονθότες πολλάκις
ἤδη φυλάττεσθε, τί τις καλέσειεν ἄν;
16 Ἄξιον τοίνυν καὶ περὶ τῶν συνειρηκότων εἰπεῖν. ἕτω
γὰρ ἡγοῦνταί τινες ἐξουσίαν εἶναι σφίσι καὶ ποιεῖν ὅ τι
βέλονται καὶ λέγειν παρ' ὑμῖν, ὥστε τῶν ποτὲ συγκατη-
γορούντων μετὰ Ἀριςοφῶντος καὶ πικρῶν ὄντων τοῖς με-
μισθωκόσι τὰς τριηραρχίας νῦν κελεύουσί τινες τούτους
ςεφανῶσαι, καὶ δυοῖν θάτερον ἐξελέγχεσιν αὑτούς, ἢ τότ'
ἐκείνους ἀδίκως συκοφαντἕντες, ἢ νῦν τοῖσδ' ἐπὶ μισθῷ
17 συνηγοροῦντες. καὶ χαρίσασθαι κελεύουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ
περὶ δωρεᾶς ἀλλ' ἐ περὶ νικητηρίων τῶν λόγων ὄντων, ἢ 1233
καὶ χάριν τιθεμένων διὰ τῶν τοιέτων τοῖς ἀμελἕσιν ὑμῶν,
ἀλλ' ἐ διὰ τῶν βελτιόνων τοῖς ὑπηρετοῦσιν ἃ δεῖ χαρίζε-
σθαι προσῆκον. ἔπειθ' ἕτως ὀλιγωροῦσι τοῦ δοκεῖν ἐπιει-
κεῖς εἶναι καὶ παντελῶς τἄλλα πάρεργα πρὸς τὸ λαβεῖν
νομίζεσιν, ὥστ' ἐ μόνον τοῖς πρότερον ῥηθεῖσιν ὑφ' αὑ-
τῶν ἐναντία τολμῶσι δημηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐ ταὐτὰ
λέγουσιν ἑαυτοῖς, οἵτινες τοὺς μὲν ναύτας φασὶ δεῖν οἰ-
κείους εἶναι τῆς τριήρους τῆς ληψομένης τὸν στέφανον,
τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς ἠλλοτριωκότας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
18 λειτεργίας, τέτες στεφανῶσαι κελεύεσιν. καὶ φασὶ μὲν οὐ-
δένα τέτων πρότερον παρασκευάσασθαι, κελεύεσι δὲ κοινῇ
στεφανοῦν ἡμᾶς, τἕ ψηφίσματος ἐ ταῦτα λέγοντος. ἐγὼ

v. 2. τοι] τι F. 3. ἐπανορθοῦται r. 15, 2. ἐὰν — ἐὰν r, ἂν — ἐαν Σ. 3. οὖν] μὲν Φ. 4. ἄδειαν ΣΦ. 5. τοῦ] τὸ Fr. ἀπροσκέπτους] ἃ προσήκει ἀνοήτους r. 7. ἄν τις καλέσειαν r. 16, 3. τότε r. 17, 1. ὥσπερ] ὡς r. 5. προσῆκεν r. 6. πάρεργον r, περίεργα F. 18, 2. παρασκευάσθαι r.

δὲ τοσούτου δέω τοῦτο συγχωρεῖν, ὅσπερ καὶ μεμισθω-
κέναι τὴν τριηραρχίαν· οὔτε γὰρ τοῦθ' ὑπομείναιμ' ἄν,
οὔτ' ἐκεῖν' ἐποίησα. προσποιοῦνται μὲν τοίνυν ὑπὲρ τοῦ
δικαίου συνηγορεῖν, σπουδάζουσι δὲ μᾶλλον ἢ προῖκ' ἄν τις
ὑμῶν πράττων, ὥσπερ ἄξια τοῦ μισθοῦ ποιῆσαι προσῆκον
19 ἑαυτοῖς, ἀλλ' οὐ γνώμην ἀποφήνασθαι. εἶθ' ὥσπερ οὐχὶ
πολιτείας κοινῆς μετέχοντες καὶ διὰ ταῦτα τῷ βουλομένῳ
λέγειν ἐξόν, ἀλλ' ἱερωσύνην ἰδίαν αὐτοί τινα ταύτην ἔχον-
τες, ἐὰν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἐν ὑμῖν τις εἴπῃ, δεινὰ πάσχουσι
καὶ θρασὺν εἶναί φασιν. καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναισθησίας προή-
κουσιν ὥστ' οἴονται, τὸν ἅπαξ εἰρηκότα ἂν καλέσωσιν
ἀναιδῆ, σφᾶς αὐτοὺς πάντα τὸν βίον καλοὺς κἀγαθοὺς νο-
20 μίζεσθαι. καίτοι διὰ μὲν τὰς τούτων δημηγορίας πολλὰ χεῖ-
ρον ἔχει, "διὰ δὲ τοὺς οἰομένους δεῖν τὰ δίκαια ἀντιλέγειν 1234
οὐ πάντ' ἀπόλωλεν. τοιούτους τοίνυν τοὺς συνηγοροῦντας αὐ-
τοῖς παρεσκευασμένοι, καὶ τοσαύτην βλασφημίαν εἰδότες
οὖσαν καθ' αὑτῶν τοῖς βουλομένοις τι λέγειν φλαῦρον, ὅμως
εἰς λόγον ἠξίωσαν καταστῆναι καὶ κακῶς τιν' ἐτόλμησαν
εἰπεῖν, οἷς ἀγαπητὸν ἦν μὴ πάσχουσι κακῶς αὐτοῖς.
21 Τοῦ τοίνυν τούτους ἀδίκους εἶναι καὶ θρασεῖς οὐδένες
ὑμῶν εἰσὶν αἰτιώτεροι· παρὰ γὰρ τῶν λεγόντων, οὓς ἴστε
ἐπὶ μισθῷ τοῦτο πράττοντας, πυνθάνεσθε ποῖόν τιν' ἕκαστον
δεῖ νομίζειν, οὐκ αὐτοὶ θεωρεῖτε. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον τού-
τους μὲν αὐτοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν νομίζειν, τοὺς
22 δ' ὑπὸ τούτων ἐπαινουμένους χρηστοὺς ἡγεῖσθαι; καὶ γάρ
τοι πάντα δι' αὐτῶν ποιοῦνται, καὶ μόνον οὐχ ὑπὸ κήρυ-
κος πωλοῦσι τὰ κοινά, καὶ στεφανοῦν, ὃν ἂν αὐτοῖς δοκῇ,
καὶ μὴ στεφανοῦν κελεύουσι, κυριωτέρους αὑτοὺς τῶν ὑμε-
τέρων δογμάτων καθιστάντες. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι παραινῶ μὴ ποιεῖν τὴν τῶν ἀναλίσκειν ἐθελόντων

v. 1. τοῦτο] τοῦ τοῦτο F, τούτους r. καὶ om r. 3. ἐκεῖνο ποιήσαιμι r. 19, 1. αὐτοῖς r. οὐχὶ] οὐχ ὡς r. 5. ἥκουσιν r. 7. ἀναιδῆ] ἀνάγκη δὴ FΦ. 20, 2. τοὺς δὲ FΣΦ. 3. συνεροῦντας r. 6. τιν'] τι r. 7. ἦν μὴ πάσχωσιν r. αὐτοὶ r. 21, 2. γὰρ om ΣΦ. 22, 2. δι' αὐτῶν πάντα r. οὐχὶ F. 3. ὃν — 4. μὴ στεφανοῦν om r.

φιλοτιμίαν ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων πλεονεξίᾳ. εἰ δὲ μή, διδάξετε πάντας τὰ μὲν ὑφ᾽ ὑμῶν προσταττόμενα ὡς εὐτελέστατα διοικεῖν, τοὺς δ᾽ ὑπὲρ τούτων ἀναιδῶς εἰς ὑμᾶς ψευσομένους ὡς πλείστου μισθοῦσθαι.

52.
ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Λύκων τις, τὸ γένος Ἡρακλεώτης, τῇ Πασίωνος ἐχρῆτο τραπέζῃ. οὗτος μέλλων ἐκπλεῖν εἰς Λιβύην κατέλιπεν ἀργύριον παρὰ Πασίωνι, ὡς μὲν Πασίων ζῶν ἔλεγε καὶ Ἀπολλόδωρος λέγει νῦν, 1235
ἐντειλάμενος ἀποδοῦναι Κηφισιάδῃ, ὡς δὲ Κάλλιππός φησιν, ἑαυτῷ χαρισάμενος φίλῳ τε ὄντι καὶ προξένῳ τῶν πάντων Ἡρακλεωτῶν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λύκωνος τὸ ἀργύριον ἀπεδόθη Κηφισιάδῃ. Κάλλιππος δέ, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος, ἐπειδὴ πείθειν τὸν Πασίωνα οὐκ ἠδύνατο μεθ᾽ ἑαυτοῦ γενόμενον συνεπιθέσθαι τῷ ξένῳ, ἐπ᾽ αὐτὸν ἦλθε τὸν Πασίωνα βλάβης αὐτῷ δικαζόμενος, καὶ Λυσιθείδῃ τὸ πρᾶγμα ἐπέτρεψεν, ὅστις Πασίωνος ζῶντος οὐδὲν ἀπεφήνατο. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου αὖθις Ἀπολλοδώρῳ λαγχάνει δίκην τοῦ ἀργυρίου Κάλλιππος, καὶ ἠξίου πάλιν ἐπιτρέψαι τῷ Λυσιθείδῃ. ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος τὸν μὲν διαιτητὴν ἐδέξατο, πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου Λυσιθείδου ἀπήνεγκεν, ἵν᾽, ὥς φησιν, ὀμόσας δικάσῃ καὶ μὴ χωρὶς ὅρκου διαιτῶν τῷ Καλλίππῳ χαρίσηται. ὁ δὲ Λυσιθείδης οὐκ ὀμόσας ἀπεφήνατο καὶ κατεδιῄτησε τὴν δίκην. διόπερ ἔφεσιν δοὺς ὁ Ἀπολλόδωρος εἰς τὸ δικαστήριον εἰσέρχεται.

Οὐκ ἔστι χαλεπώτερον οὐδὲν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἢ ὅταν ἄνθρωπος δόξαν ἔχων καὶ δυνάμενος εἰπεῖν τολμᾷ ψεύδεσθαι καὶ μαρτύρων εὐπορῇ. ἀνάγκη γὰρ ἤδη ἐστὶ τῷ φεύγοντι μηκέτι περὶ τοῦ πράγματος μόνον λέγειν, ἀλλὰ 1236
καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ὡς οὐκ εἰκὸς αὐτῷ διὰ τὴν
2 δόξαν πιστεύειν. εἰ γὰρ ἔθος καταξήσετε τοῖς δυναμένοις εἰπεῖν καὶ δόξαν ἔχουσι μᾶλλον πιστεύειν ἢ τοῖς ἀδυνατωτέροις, ἐφ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς ἔσεσθε τὸ ἔθος τοῦτο κατεσκευακότες. δέομαι οὖν ὑμῶν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο πώποτε πρᾶγμα αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ ἐδικάσατε, μηδὲ μεθ᾽ ἑτέρων τὴν

v. 4. ψευδομένους (σ supra) Φ: ceteri ψευδομένους. ΥΠΟΘ. 13. ἀ. κατὰ τοὺς νόμους Λυσιθείδην Wolfius. idem 15. post Λυσιθείδης add negationem. § 1, 3. ἤδη om Σ. 4. ἀλλὰ γὰρ καὶ Φ. 2, 4. οὖν om Φ.

γνώμην γενόμενοι, μήτε μετὰ τῶν διωκόντων μήτε μετὰ
τῶν φευγόντων, ἀλλὰ τὸ δίκαιον σκεψάμενοι, οὕτω καὶ
νῦν διαγνῶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν διηγήσομαι.
3 Λύκων γὰρ ὁ Ἡρακλεώτης, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτος
ὃν καὶ αὐτὸς λέγει, τῇ τραπέζῃ τῇ τοῦ πατρὸς ἐχρῆτο,
ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἔμποροι, ξένος μὲν ὢν Ἀριστόνῳ τῷ
Δεκελεῖ καὶ Ἀρχεβιάδῃ τῷ Λαμπρεῖ, ἄνθρωπος δέ τις
σώφρων. οὗτος ἐπειδὴ ἐκπλεῖν ἤμελλεν εἰς τὴν Λιβύην,
διαλογισάμενος πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐναντίον Ἀρ-
χεβιάδου καὶ Φρασίου προσέταξε τὸ ἀργύριον ὃ κατέλιπεν
(ἦν δὲ τοῦτο ἑκκαίδεκα μναῖ καὶ τετταράκοντα δραχμαί,
ὡς ἐγὼ ὑμῖν πάνυ ἀκριβῶς ἐπιδείξω) Κηφισιάδῃ ἀποδοῦ-
ναι, λέγων ὅτι κοινωνὸς εἴη αὐτοῦ ὁ Κηφισιάδης οὗτος,
οἰκήτωρ μὲν ὢν ἐν Σκύρῳ, ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐφ' ἑτέρᾳ
4 ἀποδημῶν ἐμπορίᾳ. δεῖξαι δ' ἂν αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ
καὶ συστῆσαι τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Φρασίᾳ προσέταξεν,
ἐπειδὴ ἥκοι ἐκ τῆς ἀποδημίας. εἰώθασι δὲ πάντες οἱ τρα-
πεζῖται, ὅταν τις ἀργύριον τιθεὶς ἰδιώτης ἀποδοῦναί τῳ
προστάττῃ, πρῶτον τοῦ θέντος τοὔνομα γράφειν καὶ τὸ 1237
κεφάλαιον τοῦ ἀργυρίου, ἔπειτα παραγράφειν „τῷ δεῖνι ἀπο-
δοῦναι δεῖ," καὶ ἐὰν μὲν γιγνώσκωσι τὴν ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου
ᾧ ἂν δέῃ ἀποδοῦναι, τοσοῦτο μόνον ποιεῖν, γράψαι ᾧ δεῖ
ἀποδοῦναι, ἐὰν δὲ μὴ γιγνώσκωσι, καὶ τούτου τοὔνομα προσ-
παραγράφειν ὃς ἂν μέλλῃ συστήσειν καὶ δείξειν τὸν ἄν-
5 θρωπον, ὃν ἂν δέῃ κομίσασθαι τὸ ἀργύριον. τύχης δὲ
συμβάσης τοιαύτης τῷ Λύκωνι τούτῳ ὥστε εὐθὺς ἐκπλέοντα
αὐτὸν περὶ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον ὑπὸ λῃστρίδων νεῶν
τά τε χρήματα καταχθῆναι εἰς Ἄργος καὶ αὐτὸν τοξευ-
θέντα ἀποθανεῖν, ἔρχεται ἐπὶ τὴν τράπεζαν Κάλλιππος
οὑτοσὶ εὐθὺς ἐρωτῶν Λύκωνα Ἡρακλεώτην εἰ γιγνώσκοιεν.
ἀποκριναμένου δὲ Φορμίωνος τουτοῦ ὅτι γιγνώσκοιεν, ἆρα

3, 1. ἡρακλεώτης Σ. ὃν καὶ οὗτος Reiskius. 3. ἀριστονεωι Σ. 4. ἀλκιβιάδη Σ. 6. ἀλχεβιάδου Σ. 10. αὐτοῦ εἴη FΦ. 11. κύρωι F. 4, 2. ἀλχεβιάδηι Σ. 3. ἐπειδὰν F. 8. libri ᾧ ἐὰν. τοσοῦτον ς.

καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν; ἔφη ὁ Φορμίων· ἀλλὰ πρὸς τί ἐρωτᾷς;
πρὸς τί; ἔφη· ἐγώ σοι ἐρῶ. ἐκεῖνος μὲν τετελεύτηκεν, ἐγὼ
δὲ προξενῶν τυγχάνω τῶν Ἡρακλεωτῶν. ἀξιῶ δή σε δεῖξαί
μοι τὰ γράμματα, ἵν' εἰδῶ εἴ τι καταλέλοιπεν ἀργύριον·
ἐξ ἀνάγκης γάρ μοί ἐστιν ἁπάντων Ἡρακλεωτῶν ἐπιμελεῖ-
6 σθαι. ἀκούσας δ' αὐτοῦ ὁ Φορμίων ὦ ἄνδρες δικασταὶ
ἔδειξεν εὐθέως παραχρῆμα. δείξαντος δὲ αὐτοῦ τὸ γραμ-
ματεῖον ἀναγνοὺς αὐτὸς καὶ ἄλλος οὐδείς, καὶ ἰδὼν γε-
γραμμένον ἐν αὐτῷ „Λύκων Ἡρακλεώτης χιλίας ἑξακο-
σίας τετταράκοντα Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι δεῖ· Ἀρχεβιάδης
Λαμπρεὺς δείξει τὸν Κηφισιάδην" ᾤχετο ἀπιὼν σιωπῇ,
7 καὶ πλέον ἢ πέντε μηνῶν οὐδένα λόγον ἐποιήσατο. ἐπι-
δημήσαντος δὲ τοῦ Κηφισιάδου μετὰ ταῦτα καὶ προσελ-
θόντος πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ ἀπαιτοῦντος τὰ χρήματα,
παρόντος δὲ ὦ ἄνδρες δικασταὶ Ἀρχεβιάδου καὶ τοῦ Φρασίου, 1238
οὓς ὁ Λύκων τῷ πατρὶ συνέστησε καὶ ἐκέλευσε τὸν Κη-
φισιάδην δεῖξαι ὃς εἴη, ἐπειδὴ ἔλθοι, παρόντων καὶ ἄλλων,
ἐξαριθμήσας αὐτῷ τὰς ἑκκαίδεκα μνᾶς καὶ τετταράκοντα
δραχμὰς ἀπέδωκε Φορμίων οὑτοσί. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τού-
των ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

8 Ὅτι μὲν ἀληθῆ ἅπαντα εἶπον πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τῶν μαρτυριῶν ἀκηκόατε. προσελθὼν δὲ συχνῷ
χρόνῳ ὕστερον πρὸς τὸν πατέρα Κάλλιππος οὑτοσὶ ἐν ἄστει,
ἤρετο αὐτὸν εἰ ἤδη ἐπιδεδημηκὼς εἴη ὁ Κηφισιάδης, ὅτῳ
ἐπιγεγραμμένον εἴη ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον τὸ ὑπὸ τοῦ
Λύκωνος τοῦ Ἡρακλεώτου καταλειφθέν· ἀποκριναμένου
δὲ τοῦ πατρὸς ὅτι οἴοιτο μέν, εἰ μέντοι βούλοιτο εἰς Πει-
ραιᾶ καταβῆναι, τὴν ἀκρίβειαν εἴσοιτο, οἶσθά τοι, ἔφη,
9 ὅ τι ἐστιν ὦ Πασίων ὅ σε ἐρωτῶ; (καὶ μὰ τὸν Δία καὶ
τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Δήμητρα, οὐ ψεύσομαι πρὸς ὑμᾶς
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ' ἃ τοῦ πατρὸς ἤκουον διηγήσομαι

6, 5. ἀλχιβιάδης Σ. 7, 1. ἐποίησα Σ. 9, 1. ὦ] ὁ Σ. ὅ] διό FΦ. 2. δήμητραν ΣΦ.

ὑμῖν.) ἔξεσί σοι, ἔφη, ἐμέ τε εὖ ποιῆσαι καὶ σεαυτὸν μηδὲν βλαβῆναι. προξενῶν μὲν γὰρ τυγχάνω τῶν Ἡρακλεωτῶν, βούλοιο δ' ἄν, ὥς οἶμαι ἐγώ, ἐμὲ μᾶλλον τὸ ἀργύριον λαβεῖν ἢ τὸν μέτοικον ἄνθρωπον καὶ ἐν Σκύρῳ κατοικοῦντα καὶ οὐδενὸς ἄξιον. συμβέβηκε δὲ τοιοῦτόν τι· ὁ Λύκων τυγχάνει ὢν καὶ ἄπαις καὶ κληρονόμον οὐδένα
10 οἴκοι καταλιπών, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι. πρὸς δὲ τέτῳ, ἐπειδὴ εἰς Ἄργος κατήχθη τετρωμένος, τῷ προξένῳ τῶν Ἡρακλεωτῶν τῷ Ἀργείῳ Στραμμένῳ τὰ χρήματα δέδωκεν ἃ κατήχθη μετ' αὐτοῦ. οἷος οὖν εἰμὶ καὶ ἐγὼ τὰ ἐνθάδε 1239 αὐτὸς ἀξιοῦν λαμβάνειν· ἡγῦμαι γὰρ δίκαιος εἶναι ἔχειν. σὺ ὖν, εἰ ἄρα μὴ ἀπείληφε, λέγε ὅτι ἐγὼ ἀμφισβητῶ, ἂν ἄρα ἔλθῃ ὁ Κηφισιάδης· εἰ δ' ἄρα ἀπείληφε, λέγε ὅτι ἐγὼ μάρτυρας ἔχων ἠξίυν ἐμφανῆ καταστῆσαι τὰ χρήματα ἢ τὸν κεκομισμένον, καὶ εἴ τί με βύλεται ἀφελέσθαι, πρό-
11 ξενον ὄντα ἀφαιρεθῆναι. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ εἴρητο, ἐγώ, ἔφη ὁ πατήρ, ὦ Κάλλιππε, χαρίζεσθαι μέν σοι βύλομαι (καὶ γὰρ ἂν καὶ μαινοίμην, εἰ μή), ὕτω μέντοι ὅπως ἄν αὐτός τε μὴ χείρων δόξω εἶναι καὶ ἐκ τῦ πράγματος μηδὲν ζημιώσομαι. εἰπεῖν μὲν ὖν μοι ταῦτα πρὸς τὸν Ἀρχεβιάδην καὶ τὸν Ἀριςόνυν καὶ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν Κηφισιάδην ὐδὲν διαφέρει· ἐὰν μέντοι μὴ θέλωσι ταῦτα ποιεῖν εἰπόντος ἐμῦ, αὐτὸς ἤδη διαλέγυ αὐτοῖς. ἀμέλει, ἔφη ὗτος, ὦ Πασίων, ἐὰν βούλῃ σύ, ἀναγκάσεις αὐτοὺς ταῦτα ποιῆσαι.

12 Ἃ μὲν οὖν διελέχθη ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὗτος μὲν τῷ πατρί, ἐκεῖνος δὲ τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Κηφισιάδῃ τούτου δεηθέντος καὶ τύτῳ χαριζόμενος, ταῦτ' ἐστίν, ἐξ ὧν κατὰ μικρὸν ἡ δίκη αὕτη πέπλασαι· ὧν ἐγὼ ἤθελον τύτῳ ταύτην, ἥτις εἴη μεγίστη πίστις, δοῦναι, ἦ μὴν ἐγὼ τῦ
13 πατρὸς ἀκούειν. ὗτος δὲ ὁ ἀξιῶν ὑφ' ὑμῶν πιστεύεσθαι ὡς ἀληθῆ λέγων, τρία ἔτη διαλιπών, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον διαλεχθέντος τοῦ πατρὸς τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τοῖς ἄλλοις

9, 2. γὰρ om Φ. 10, 2. τετρωμένος] προ μεν Σ. 3. Στραμμένῳ add Σ. 9. τι] τις ΣΦ. 11, 5. ἀλχεβιάδην Σ. 9. βούλει ΣΦ. 12, 1. οὖν om Σ. cf. §§ 17 et 32. 13, 2. διαλείπων Σ. 3. ἀλχεβιάδει Σ.

τοῖς Κηφισιάδου ἐπιτηδείοις οὐκ ἔφασαν Καλλίππῳ προσ-
έχειν τὸν νοῦν οὐδὲν οἷς λέγει, ἐπειδὴ ᾔσθετο ἀδυνάτως
ἤδη ἔχοντα τὸν πατέρα καὶ μόγις εἰς ἄστυ ἀναβαίνοντα
14 καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν "προδιδόντα, λαγχάνει αὐτῷ δί- 1240
κην, οὐ μὰ Δί' οὐχ ὥσπερ νῦν ἀργυρίου, ἀλλὰ βλάβης,
ἐγκαλέσας βλάπτειν ἑαυτὸν ἀποδιδόντα Κηφισιάδῃ τὸ ἀρ-
γύριον, ὃ κατέλιπε Λύκων ὁ Ἡρακλεώτης παρ' αὐτῷ, ἄνευ
αὐτοῦ, ὁμολογήσαντα μὴ ἀποδώσειν. λαχὼν δὲ παρὰ μὲν
τοῦ διαιτητοῦ ἀνείλετο τὸ γραμματεῖον, προὐκαλέσατο δ'
αὐτὸν ἐπιτρέψαι Λυσιθείδῃ, αὐτοῦ μὲν καὶ Ἰσοκράτους
15 καὶ Ἀφαρέως ἑταίρῳ, γνωρίμῳ δὲ τοῦ πατρός. ἐπιτρέψαν-
τος δὲ τοῦ πατρός, ὃν μὲν χρόνον ἔζη ὁ πατήρ, ὅμως,
καίπερ οἰκείως ἔχων τούτοις, ὁ Λυσιθείδης οὐκ ἐτόλμα οὐ-
δὲν εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτάνειν. καίτοι οὕτω τινὲς ἀναίσχυντοί
εἰσι τῶν οἰκείων τῶν τουτουΐ, ὥστε ἐτόλμησαν μαρτυρῆσαι
ὡς ὁ μὲν Κάλλιππος ὅρκον τῷ πατρὶ δοίη, ὁ δὲ πατὴρ
οὐκ ἐθέλοι ὀμόσαι παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ, καὶ οἴονται ὑμᾶς
πείσειν ὡς ὁ Λυσιθείδης οἰκεῖος μὲν ὢν τῷ Καλλίππῳ
διαιτῶν δὲ τὴν δίαιταν ἀπέσχετ' ἂν μὴ οὐκ εὐθὺς τοῦ
πατρὸς καταδιαιτῆσαι, δι' αὐτοῦ γε ἑαυτῷ μὴ θέλοντος
16 δικαστοῦ γενέσθαι τοῦ πατρός. ὡς δὲ ἐγὼ μὲν ἀληθῆ λέγω
οὗτοι δὲ ψεύδονται, πρῶτον μὲν αὐτὸ ὑμῖν τοῦτο γενέσθω
τεκμήριον, ὅτι κατεγνώκει ἂν αὐτοῦ ὁ Λυσιθείδης, καὶ
ὅτι ἐγὼ ἐξούλης ἂν ἔφευγον νῦν ἀλλ' οὐκ ἀργυρίου δίκην·
πρὸς δὲ τούτῳ ἐγὼ ὑμῖν τοὺς παρόντας ἑκάστοτε τῷ πατρὶ
ἐν ταῖς συνόδοις ταῖς πρὸς τοῦτον, αἳ παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ
ἐγίγνοντο, μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 Ὅτι μὲν οὐ προκαλεσάμενος εἰς ὅρκον τὸν πατέρα
τότε νυνὶ ἐκείνου τετελευτηκότος καταψεύδεται, καὶ κατ'
ἐμοῦ ῥᾳδίως τὰ ψευδῆ "μαρτυροῦντας τοὺς οἰκείους τοὺς 1241

v. 2. οὐδ' ἐν οἷς FΦ. ἐπειδὴ δὲ ᾔσθ. FΦ. 15, 1. ἑταίρων Σ. 5. εἰσι om Σ. 10. θέλοντος Reiskius: libri θέλων. 16, 4. ἔφυγον Σ. 5. τούτῳ] τοῦτ' FΣΦ. 17, 1. οὐ] libri οὖν, προκαλεσαμένου ΣΦ.

ἑαυτοῦ παρέχεται, ἔκ τε τῶν τεκμηρίων καὶ ἐκ τῆς μαρ-
τυρίας ταύτης ῥᾴδιον ὑμῖν εἰδέναι. ὅτι δὲ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ
πατρὸς ἠθέλησα αὐτῷ πίστιν δοῦναι, ἥνπερ ὁ νόμος κε-
λεύει, ἐάν τις τεθνεῶτι ἐπικαλῶν δικάζηται τῷ κληρονόμῳ,
18 μὴ δοκεῖν μοι μήτε ὁμολογῆσαι τὸν πατέρα τούτῳ ἀπο-
δώσειν τὸ ἀργύριον ὃ κατέλιπε Λύκων, μήτε συσταθῆναι
αὐτὸν τῷ πατρὶ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος, καὶ Φορμίων, ἦ μὴν
διαλογίσασθαί τε ἐναντίον Ἀρχεβιάδου τῷ Λύκωνι αὐτὸς
καὶ προσταχθῆναι αὐτῷ Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον,
19 τὸν δὲ Κηφισιάδην δεῖξαι αὐτῷ τὸν Ἀρχεβιάδην, καὶ ὅτε
Κάλλιππος προσῆλθε τὸ πρῶτον πρὸς τὴν τράπεζαν, λέ-
γων ὅτι τετελευτηκὼς εἴη ὁ Λύκων καὶ αὐτὸς ἀξιοίη τὰ
γράμματα ἰδεῖν, εἴ τι καταλελοιπὼς εἴη ὁ ξένος ἀργύριον,
ἦ μὴν δείξαντος ἑαυτοῦ εὐθὺς αὐτῷ τὰ γράμματα, ἰδόντα
αὐτὸν τῷ Κηφισιάδῃ γεγραμμένον ἀποδοῦναι, σιωπῇ οἴ-
χεσθαι ἀπιόντα, οὐδὲν οὔτε ἀμφισβητήσαντα οὔτ᾽ ἀπει-
πόντ᾽ αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου, τούτων ὑμῖν τάς τε μαρ-
τυρίας ἀμφοτέρας καὶ τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

20 Φέρε δὴ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἐδ᾽ ἐχρῆτο Λύκων
τῷ Καλλίππῳ, ἐπιδείξω· οἶμαι γάρ τί μοι καὶ τοῦτο εἶναι
πρὸς τὴν ἀλαζονείαν τὴν τουτουῒ τοῦ φάσκοντος αὐτῷ δω-
ρεὰν δοθῆναι τὸ ἀργύριον τοῦτο παρὰ τοῦ Λύκωνος. ἐκεῖνος
γὰρ τετταράκοντα μνᾶς ἔκδοσιν ἐκδοὺς εἰς Θρᾴκην Μεγα-
κλείδῃ τῷ Ἐλευσινίῳ καὶ Θρασύλλῳ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ,
μεταδόξαν αὐτῷ μὴ ἐκεῖσε πλεῖν μηδὲ κινδυνεύειν, ἐγκα-
λέσας τι τῷ Μεγακλείδῃ περὶ τῶν τόκων ὡς ἐξηπατημέ- 1242
νος διεφέρετο καὶ ἐδικάζετο, βουλόμενος τὴν ἔκδοσιν κο-
21 μίσασθαι. συχνῆς δὲ πάνυ πραγματείας περὶ τοσαῦτα
χρήματα γενομένης τὸν μὲν Κάλλιππον ὁ Λύκων οὐδα-
μοῖ πώποτε παρεκάλεσε, τὸν δὲ Ἀρχεβιάδην καὶ τοὺς
τοῦ Ἀρχεβιάδου φίλους καὶ ὁ διαλλάξας αὐτοὺς Ἀρχε-

19, 4. εἴ] ἢ FΣΦ. 7. ἀμφισβητήσοντα FΣΦ. 20, 3. αλα-
ζονιαν Σ. 21, 2. οὐδαμοῦ F.

βιάδης ἦν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν
Μεγακλείδην μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 Οὑτωσὶ μὲν οἰκείως φαίνεται χρώμενος ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ ὁ Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ὥστε μήτε παρακαλεῖν
αὐτὸν ἐπὶ τὰ αὐτοῦ πράγματα μήτε κατάγεσθαι ὡς τοῦ-
τον μηδεπώποτε· καὶ αὐτό γε τοῦτο μόνον οὐ τετολμή-
κασιν οἱ οἰκεῖοι τούτου μαρτυρῆσαι, ὡς κατήγετο παρὰ
τούτῳ ἐκεῖνος, εὖ εἰδότες ὅτι διὰ βασάνου ἐκ τῶν οἰκετῶν
23 ὁ ἔλεγχος ἤδη ἔσοιτο, εἴ τι τοιοῦτο ψεύσαιντο. βούλο-
μαι δ' ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν τηλικοῦτον, ᾧ δῆλον
ὑμῖν ἔσται, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὅτι πάντα πρὸς ὑμᾶς ἔψευσται.
τῷ γὰρ Λύκωνι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἠσπάζετο μὲν του-
τονὶ καὶ οἰκείως εἶχεν, ὥσπερ οὗτός φησιν, ἐβούλετο δὲ
24 δωρεὰν δοῦναι αὐτῷ, εἴ τι πάθοι, τὸ ἀργύριον, πότερον
κάλλιον ἦν ἄντικρυς παρὰ τῷ Καλλίππῳ καταλιπεῖν τὸ
ἀργύριον, ὃ ἤμελλε σωθεὶς μὲν ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀπο-
λήψεσθαι παρὰ φίλου γε ὄντος αὐτῷ καὶ προξένου, εἰ δέ
τι πάθοι, ἄντικρυς ἔσεσθαι δεδωκώς, ὥσπερ καὶ ἐβού-
λετο, ἢ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καταλιπεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
ἐκεῖνο καὶ δικαιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον εἶναι. οὐ
τοίνυν φαίνεται τούτων οὐδὲν ποιήσας, ὥστε καὶ ταῦτα
ὑμῖν τεκμήρια ἔστω, ἀλλὰ τῷ Κηφισιάδῃ καὶ γράψας 1243
καὶ προστάξας ἀποδοῦναι.

25 Ἔτι τοίνυν καὶ τοδὶ σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι
Κάλλιππος μὲν ἦν πολίτης ἡμέτερος καὶ οὐκ ἀδύνατος
οὐδέτερα ποιῆσαι, οὔτε κακῶς οὔτε εὖ, ὁ δὲ Κηφισιάδης
καὶ μέτοικος καὶ οὐδὲν δυνάμενος, ὥστε μὴ προσθέσθαι
ἂν παρὰ τὸ δίκαιον τῷ Κηφισιάδῃ μᾶλλον τὸν πατέρα ἢ
26 τούτῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. ἀλλὰ νὴ Δία, ἴσως ἂν εἴποι, ἐκέρ-
δαινέ τι ἰδίᾳ ὁ πατὴρ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου, διὸ ἐκείνῳ μᾶλ-

22, 1. χρώμενος φαίνεται FΦ. 23, 1. ψεύσοιντο Σ. 3. ἔγωγε FΦ. 4. τουτονὶ Σ, καὶ τοῦτον F: τοῦτον ceteri. 24, 1. πρότερον Σ. 5. ἠβούλετο Σ. 6. μὲν om pr Σ. 25, 1. το διασκεψασθαι pr Σ. 26, 1. κερδαίνων FΣΦ. 2. τι ἰδίᾳ] τὰ ἴδια ὅτι Σ.

λον προσετίθετο τὴν γνώμην ἢ τούτῳ. εἶτα πρῶτον μὲν
τὸν δυνησόμενον διπλάσιον τοῦ λήμματος κακὸν ποιῆσαι
ἠδίκει, ἔπειτα ἐνταῦθα μὲν αἰσχροκερδὴς ἦν, εἰς δὲ τὰς
27 εἰσφορὰς καὶ λειτουργίας καὶ δωρεὰς τῇ πόλει οὔ; καὶ τῶν
μὲν ξένων οὐδένα ἠδίκει, Κάλλιππον δέ; καὶ οὗτος, ὥς
φησιν, ὡς χρηστῷ μὲν αὐτῷ ὄντι καὶ οὐδὲν ψευσαμένῳ ὅρ-
κον ἐδίδου, ὡς περὶ πονηροῦ δὲ καὶ ἀπαλείφοντος ἀπὸ τῶν
παρακαταθηκῶν νυνὶ διαλέγεται; κἀκεῖνος οὔτ' ὀμόσαι θέ-
λων, ὡς οὗτός φησιν, οὔτ' ἀποδιδοὺς οὐκ εὐθὺς ἂν ὠφλήκει;
28 τῷ ταῦτα πιστά, ὦ ἄνδρες δικασταί; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδενὶ
οἴομαι. καὶ ὁ Ἀρχεβιάδης εἰς τοῦτο φαυλότητος ἥκει,
ὥστε τοῦ Καλλίππου δημότου ὄντος αὐτῷ καὶ πολιτευομέ-
νου καὶ οὐκ ἰδιώτου ὄντος καταμαρτυρεῖ, καὶ φησὶν ἡμᾶς
μὲν ἀληθῆ λέγειν τοῦτον δὲ ψεύδεσθαι, καὶ ταῦτα εἰδὼς
ὅτι, ἂν οὗτος βούληται ἐπισκήψασθαι αὐτῷ τῶν ψευδο-
μαρτυριῶν καὶ ἄλλο μηδὲν ποιῆσαι ἢ ἐξορκῶσαι, ἀνάγκη
29 αὐτῷ ἔσται πίστιν ἐπιθεῖναι ἣν ἂν κελεύῃ οὗτος. ἔπειτα
ἵνα ὁ Κηφισιάδης ἔχῃ τὸ ἀργύριον, ἄνθρωπος μέτοικος,
ἢ Φορμίων, ὅν φησιν ἀπαληλιφέναι τι οὗτος τοῦ ἀργυρίου,
πεισθήσεσθε ὑμεῖς ὡς ἐπιορκήσειεν ἂν ὁ Ἀρχεβιάδης; 1244
οὐκ ἔκ γε τῶν εἰκότων, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ ἄξιον
οὔτε Ἀρχεβιάδου κακίαν οὐδεμίαν καταγνῶναι οὔτε τοῦ
πατρὸς τοῦ ἡμετέρου· πολὺ γὰρ αὐτὸν φιλότιμον ἴστε
μᾶλλον ὄντα ἢ κακόν τι ἢ αἰσχρὸν ἐπιτηδεύοντα, καὶ πρὸς
Κάλλιππον οὐχ οὕτως ἔχοντα ὥστε καταφρονήσαντα τού-
30 του ἀδικῆσαι ἄν τι αὐτόν. οὐ γὰρ οὕτω μοι δοκεῖ δύ-
νασθαι ὥστ' εὐκαταφρόνητος εἶναι, ὃς οὕτως ἐρρωμένος
ἐστὶν ὥστε πέρυσί μοι λαχὼν τὴν δίκην ταυτηνὶ καὶ
προκαλεσάμενος τῷ Λυσιθείδῃ ἐπιτρέψαι, ἐγὼ μὲν καί-
περ καταπεφρονημένος ὑπ' αὐτοῦ τοῦτό γε ὀρθῶς ἐβου-
λευσάμην· κατὰ τοὺς νόμους γὰρ ἐπέτρεψα καὶ ἀπήνεγκα

27, 2. μὲν ante ξένων om ς. 3. οὐδὲν ἂν ψευσ. Reiskius.
29, 3. ἀπαληλειφέναι Σ, ἀπηλειφέναι F, ἀπειληφέναι Φ. 4. ἂν post ἐπιορκήσειεν add Reiskius. 7. πολλὰ F. 30, 4. προσκαλεσάμενος FΣΦ.

πρὸς τὴν ἀρχήν· οὗτος δὲ τὸν κατὰ τὰς νόμους ἀπενη-
νεγμένον διαιτητὴν ἔπεισεν ἀνώμοτον διαιτῆσαι, ἐμοῦ
διαμαρτυρομένου κατὰ τοὺς νόμους ὀμόσαντα διαιτᾶν,
ἵνα αὐτῷ ᾖ πρὸς ὑμᾶς λέγειν ὅτι καὶ Λυσιθείδης, ἀνὴρ
51 καλὸς κἀγαθός, ἔγνω περὶ αὐτῶν. Λυσιθείδης γάρ, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ἕως μὲν ὁ πατὴρ ἔζη, καὶ ἄνευ ὅρκε καὶ
μεθ' ὅρκου ἴσως ἂν ἐκ ἠδίκησεν ἐκεῖνον· ἔμελε γὰρ αὐτῷ
ἐκείνου. ἐμοῦ δὲ ἄνευ μὲν ὅρκε ἐδὲν αὐτῷ ἔμελε, μεθ'
ὅρκου δὲ ἴσως ἂν ἐκ ἠδίκησε διὰ τὸ αὐτε ἴδιον· διόπερ
ἀνώμοτος ἀπεφήνατο. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ τέτων ὑμῖν
τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

52 Ὅ τι μὲν καὶ παρὰ τὰς νόμες καὶ παρὰ τὸ δίκαιον
δύναται διαπράττεσθαι Κάλλιππος, ὦ ἄνδρες δικαςαί, τῆς
μαρτυρίας ἀκηκόατε. δέομαι δὲ ὑμῶν αὐτός τε ὑπὲρ ἐμαυ- 1245
τε καὶ ὑπὲρ τε πατρός, ἀναμνησθέντας ὅτι πάντων μὲν
ὑμῖν καὶ μάρτυρας καὶ τεκμήρια καὶ νόμες καὶ πίστεις
παρεσχόμην ὧν εἴρηκα, τέτῳ δὲ ἐπιδείκνυμι ὅτι ἐξόν, εἴ-
περ τι αὐτῷ προσῆκε τε ἀργυρίε, ἐπὶ τὸν Κηφισιάδην βα-
δίζειν τὸν ὁμολογεντα κεκομίσθαι καὶ ἔχειν τὸ ἀργύριον,
καὶ ταῦτα μηδὲν ἧττον τὰ πιςὰ παρ' ἡμῶν λαβόντα, ἐκ
ἔρχεται, εἰδὼς ὅτι ἐκ ἔςι παρ' ἡμῖν τὸ ἀργύριον, δέομαι
53 ὑμῶν ἀποψηφίσασθαί μου. καὶ ταῦτα ποιοῦντες πρῶτον
μὲν τὰ δίκαια καὶ κατὰ τὰς νόμες ἔσεσθε ἐψηφισμένοι,
ἔπειτα ἄξια μὲν αὐτῶν ὑμῶν, ἄξια δὲ τε πατρὸς τε ἐμε·
ὡς ἐγὼ ὑμᾶς ἂν δεξαίμην ἅπαντα τὰ ἐμαυτε λαβεῖν μᾶλ-
λον ἢ ἀδίκως τι συκοφαντούμενος ἀποτῖσαι.

53.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀπολλόδωρος γραψάμενος ψευδοκλητείας Ἀρεθού-
σιον εἷλεν. ὀφείλοντος γὰρ τοῦ Ἀρεθουσίου τάλαντον τῇ πόλει καὶ ἀπο-

v. 3. διαμαρτυραμένου FΦ. 31, 7. μάρτυρας παραγενομένους Σ. 32, 1. μὲν] μὲν οὖν FΦ. 33, 1. ἀποψηφίσασθε (ai) F. 3. ὑμῶν αὐτῶν FΦ.

δοῦναι μὴ δυνηθέντος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ δημόσια ἀπογραφομένης αὐτοῦ τῆς οὐσίας, ἀπογράφει ὁ Ἀπολλόδωρος οἰκέτας ὡς ὄντας Ἀρεθουσίου, ὁ δὲ Νικόστρατος μεταποιεῖται ὡς ἰδίων καὶ ἐκείνῳ προσηκόντων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα μοχθηρόν, διὰ τοῦτο ὁ ῥήτωρ διηγεῖται ἡλίκα πέπονθεν Ἀπολλόδωρος ὑπ' Ἀρεθουσίου, ἵνα δοκῇ μὴ 1246
φύσει πονηρὸς ὢν ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ ἀμυνόμενος τὸν ἀδικοῦντα.

Ὅτι μὲν οὐ συκοφαντῶν ἀλλ' ἀδικούμενος καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ τούτων καὶ οἰόμενος δεῖν τιμωρεῖσθαι τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, μέγιστον ὑμῖν ἔξω τεκμήριον ὦ ἄνδρες δικασταὶ τό τε μέγεθος τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἀπέγραψα. οὐ γὰρ δήπου συκοφαντεῖν γε βουλόμενος ἀπέγραψα ἂν πένθ' ἡμιμναίων ἄξια ἀνδράποδα, ὡς αὐτὸς ὁ ἀμφισβητῶν τετίμηται αὐτά, ἐκινδύνευον δ' ἂν περί τε χιλίων δραχμῶν καὶ τοῦ μηδέποτε μηδένα αὖθις ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γράψασθαι· οὐδ' αὖ οὕτως ἄπορος ἦν οὐδ'
2 ἄφιλος ὥστ' οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράψοντα· ἀλλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ἡγησάμενος δεινότατον εἶναι ἀδικεῖσθαι μὲν αὐτός, ἕτερον δ' ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀδικουμένου τοὔνομα παρέχειν, καὶ εἶναι ἄν τι τούτοις τοῦτο τεκμήριον, ὁπότε ἐγὼ λέγοιμι τὴν ἔχθραν πρὸς ὑμᾶς, ὡς ψεύδομαι (οὐ γὰρ ἄν ποτε ἕτερον ἀπογράψαι, εἴπερ ἐγὼ αὐτὸς ἠδικούμην), διὰ μὲν ταῦτ' ἀπέγραψα. ἀπογράψας δὲ ἐὰν ἀποδείξω τἀνδράποδα Ἀρεθουσίου ὄντα, ἅπερ ἀπεγέγραπτο εἶναι, τὰ 1247
μὲν τρία μέρη, ἃ ἐκ τῶν νόμων τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἀπογράψαντι γίγνεται, τῇ πόλει ἀφίημι, αὐτῷ δ' ἐμοὶ τετιμωρῆ-
3 σθαι ἀρκεῖ μόνον. εἰ μὲν οὖν μοι ἦν ἱκανὸν τὸ ὕδωρ διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς τὰ ἐξ ἀρχῆς, ὅσ' ἀγαθὰ πεπονθότες ὑπ' ἐμοῦ οἷά με εἰργασμένοι εἰσίν, εὖ οἶδ' ὅτι ὑμεῖς τ' ἄν μοι ἔτι μᾶλλον συγγνώμην εἴχετε τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τούτους τ' ἀνοσιωτάτους ἀνθρώπων ἡγήσασθε εἶναι· νῦν δ' οὐδὲ δι-

v. 2. ὄντας] οὐκ ὄντας F. 3. ὁ δὲ Νικόστρατος add Wolfius. § 1, 3. ὑμῖν om r. 4. ἐγὼ αὐτὸς r. 5 et 6. ἀπεγραψάμην FΣΦ. 6. ὡς] ὡς ὁ Σ. 8. τοῦ] τὸ F, τῶι ΣΦ. αὖθις μηδένα FΦ. 9. αὖ om r. οὐδ' ἄφιλος om Σ. 2, 1. ἀπογράψαντα r. 3. ἐμοῦ τοῦ] ἐμαυτοῦ r. 4. τοῦτο om r. 8. ἐγέγραπτο FΣΦ. 10. ἀφίημι] ἅ φημι r. 3, 1. ἦν μοι FΦ. 2. τὰ om r.

πλάσιόν μοι τότε ὕδωρ ἱκανὸν ἂν γένοιτο. τὰ μὲν οὖν μέ-
γιστα καὶ περιφανῆ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὁπόθεν ἡ ἀπο-
γραφὴ αὕτη γέγονεν, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, τὰ δὲ πολλὰ ἐάσω.
4 Νικόστρατος γὰρ οὑτοσὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ γείτων μοι
ὢν ἐν ἀγρῷ καὶ ἡλικιώτης γνωρίμως μέν μοι εἶχε καὶ πά-
λαι, ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ καὶ ἐγὼ ἐν ἀγρῷ κα-
τῴκουν, οὗπερ καὶ νῦν οἰκῶ, καὶ μᾶλλον ἀλλήλοις ἤδη
ἐχρώμεθα διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι καὶ ἡλικιῶται. χρόνου
δὲ προβαίνοντος καὶ πάνυ οἰκείως διεκείμεθα, καὶ ἐγώ θ'
οὕτως οἰκείως διεκείμην πρὸς τοῦτον ὥστ' οὐδενὸς πώ-
ποτε ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ ἀπέτυχεν, οὗτός τ' αὖ ἐμοὶ
οὐκ ἄχρηστος ἦν πρὸς τὸ ἐπιμεληθῆναι καὶ διοικῆσαι, καὶ
ὁπότε ἐγὼ ἀποδημοίην ἢ δημοσίᾳ τριηραρχῶν ἢ ἰδίᾳ κατ'
ἄλλο τι, κύριον τῶν ἐν ἀγρῷ τοῦτον ἁπάντων κατέλειπον.
5 συμβαίνει δή μοι τριηραρχία περὶ Πελοπόννησον, ἐκεῖθεν
δ' εἰς Σικελίαν ἔδει τοὺς πρέσβεις ἄγειν, οὓς ὁ δῆμος ἐχει-
ροτόνησεν. ἡ οὖν ἀναγωγὴ διὰ ταχέων ἐγίγνετό μοι. ἐπι-
στέλλω δὴ αὐτῷ ὅτι αὐτὸς μὲν ἀνῆγμαι καὶ οὐχ οἷός τ'
εἴην οἴκαδε ἀφικέσθαι, ἵνα μὴ κατακωλύοιμι τοὺς πρέσ- 1248
βεις· τούτῳ δὲ προσέταξα ἐπιμελεῖσθαί τε τῶν οἴκοι καὶ
6 διοικεῖν ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ
ἀποδημίᾳ ἀποδιδράσκουσιν αὐτὸν οἰκέται τρεῖς ἐξ ἀγροῦ
παρὰ τούτου, οἱ μὲν δύο ὧν ἐγὼ ἔδωκα αὐτῷ, ὁ δὲ εἷς
ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο. διώκων οὖν ἁλίσκεται ὑπὸ τριήρους
καὶ κατήχθη εἰς Αἴγιναν, καὶ ἐκεῖ ἐπράθη. ἐπειδὴ δὲ κα-
τέπλευσα ἐγὼ τριηραρχῶν, προσέρχεταί μοι Δείνων ὁ ἀδελ-
φὸς ὁ τούτου λέγων τήν τε τούτου συμφοράν, αὐτός τε
ὅτι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων οὐ πεπορευμένος εἴη ἐπὶ τοῦτον
πέμποντος τούτου αὐτῷ ἐπιστολάς, καὶ ἅμα λέγων πρὸς
7 ἡμᾶς ὡς ἀκούοι αὐτὸν δεινῶς διακεῖσθαι. ἀκούσας δ' ἐγὼ

v. 1. ἂν om FΣΦ. 4, 1. οὗτος r, om Σ. 2. μοι om r. 4. νυνὶ FΦ. 8. μου οὗτος r. 11. κατέλιπον Φr. 5, 3. μοι ἐγίγνετο r. 5. εἴην] ἦν Σr et pr Φ. 6. τε om r. 6, 1. δὲ] οὖν r. 4. ἁλίσκεται] ἂν ἁλίσκεται F, ἀναλίσκεται Φ. 7. ὁ om FΣΦ. τήν τε] τήνδε ΣΦ. 8. ὅτι] ὡς r, 7, 1. ἡμᾶς] με r, ἐμὲ Σ.

ταῦτα καὶ συναχθεσθεὶς ἐπὶ τῇ ἀτυχίᾳ τῇ τούτου πέμπω τὸν Δείνωνα τὸν ἀδελφὸν τούτου εὐθὺς ἐπὶ τοῦτον, δοὺς ἐφόδιον αὐτῷ τριακοσίας δραχμάς. ἀφικόμενος δ' οὗτος καὶ ἐλθὼν ὡς ἐμὲ πρῶτον ἠσπάζετο, καὶ ἐπῄνει ὅτι παρέσχον τὰ ἐφόδια τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ διωδύρετο τὴν αὑτοῦ συμφοράν, καὶ κατηγορῶν ἅμα τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων ἐδεῖτό μου βοηθῆσαι αὑτῷ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἦν περὶ αὐτὸν ἀληθινὸς φίλος· καὶ κλάων ἅμα, καὶ λέγων ὅτι ἓξ καὶ εἴκοσι μνῶν λελυμένος εἴη, εἰσενεγκεῖν
8 *αὑτῷ τι ἐκέλευέ με εἰς τὰ λύτρα. ταῦτα δ' ἐγὼ ἀκούων καὶ ἐλεήσας τοῦτον, καὶ ἅμα ὁρῶν κακῶς διακείμενον καὶ ἐπιδεικνύοντα ἕλκη ἐν ταῖς κνήμαις ὑπὸ δεσμῶν, ὧν ἔτι τὰς οὐλὰς ἔχει, καὶ ἐὰν κελεύσητε αὐτὸν δεῖξαι, οὐ μὴ ἐθελήσῃ, ἀπεκρινάμην αὐτῷ ὅτι "καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ* 1249
εἴην αὐτῷ φίλος ἀληθινός, καὶ νῦν ἐν τῇ συμφορᾷ βοηθήσαιμι αὐτῷ, καὶ τάς τε τριακοσίας, ἃς τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔδωκα ἐφόδια ὅτε ἐπορεύετο ἐπὶ τοῦτον, ἀφείην αὐτῷ, χι-
9 *λίας τε δραχμὰς ἔρανον αὐτῷ εἰς τὰ λύτρα εἰσοίσοιμι. καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ μὲν ὑπεσχόμην ἔργῳ δ' οὐκ ἐποίησα, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ εὐπόρουν ἀργυρίου διὰ τὸ διαφόρως ἔχειν τῷ Φορμίωνι καὶ ἀποστερεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἥν μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε, κομίσας ὡς Θεοκλέα τὸν τότε τραπεζιτεύοντα ἐκπώματα καὶ στέφανον χρυσοῦν, ἅπερ ἐμοὶ ἐκ τῶν πατρῴων ὄντα ἐτύγχανεν, ἐκέλευσα δοῦναι τούτῳ χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτο ἔδωκα δωρεὰν αὐτῷ τὸ ἀργύριον, καὶ*
10 *ὁμολογῶ δεδωκέναι. ἡμέραις δ' οὐ πολλαῖς ὕστερον προσελθών μοι κλάων ἔλεγεν ὅτι οἱ ξένοι ἀπαιτοῖεν αὐτόν, οἱ δανείσαντες τὰ λύτρα, τὸ λοιπὸν ἀργύριον, καὶ ἐν ταῖς συγγραφαῖς εἴη τριάκονθ' ἡμερῶν αὐτὸν ἀποδοῦναι ἢ δι-*

v. 1. πέμπω] ἀποστέλλω r. 2. τοῦτον] αὐτοῦ r. 4. με Σ. πρῶτον μὲν ἠσπ. FΣΦ. 5. ὠδύρετο FΣΦ. 8. κλάων r: κλαίων ς. 8, 1. τι om r. ἐκέλευ ε F, ἐκέλευσέ r. 3. δεικνύοντα Σ. ὑπὸ τῶν δεσμῶν FΦ. 4. θελήσῃ Σ. 6. νυνὶ τῇ r. 7. αὐτοῦ om r. 8. ἐφόδιον FΣΦ. ἀφίην ΣΦ. 9, 1. εἰσοίσομαι r. 2. ὑπισχνούμην r. 6. ἅπερ] ἃ παρ' ΣΦ. 7. ὄντα ante ἐκ ponit r. τούτῳ δοῦναι r. 10, 2. κλάων r: ceteri κλαίων. 4. αὐτὸν] ἀργὸν r.

πλάσιον ὀφείλειν, καὶ ὅτι τὸ χωρίον τὸ ἐν γειτόνων μοι
τοῦτο οὐδεὶς ἐθέλοι οὔτε πρίασθαι οὔτε τίθεσθαι· ὁ γὰρ
ἀδελφὸς ὁ Ἀρεθούσιος, οὗ τἀνδράποδ' ἐστὶ ταῦτα ἃ νῦν
ἀπογέγραπται, οὐδένα ἐῴη οὔτε ὠνεῖσθαι οὔτε τίθεσθαι
11 ὡς ἐνοφειλομένου αὐτῷ ἀργυρίου. σὺ οὖν μοι, ἔφη, πόρισον
τὸ ἐλλεῖπον τοῦ ἀργυρίου πρὶν τὰς τριάκονθ' ἡμέρας πα-
ρελθεῖν, ἵνα μὴ ὅ τε ἀποδέδωκα, ἔφη, τὰς χιλίας δραχμάς,
ἀπόλωνται, καὶ αὐτὸς ἀγώγιμος γένωμαι. συλλέξας δ', ἔφη,
τὸν ἔρανον, ἐπειδὰν τοὺς ξένους ἀπαλλάξω, σοὶ ἀποδώσω
ὅ ἄν μοι χρήσῃς. οἶσθα δ', ἔφη, ὅτι καὶ οἱ νόμοι κελεύ- 1250
ουσι τοῦ λυσαμένου ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι τὸν λυθέντα,
12 ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ τὰ λύτρα. ἀκούων δ' αὐτοῦ ταῦτα καὶ δο-
κῶν οὐ ψεύδεσθαι ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ἅπερ ἂν νέος τε
ἄνθρωπος καὶ οἰκείως χρώμενος, οὐκ ἂν νομίσας ἀδικη-
θῆναι, ὅτι ὦ Νικόστρατε, καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ σοι χρόνῳ
φίλος ἦν ἀληθινός, καὶ νῦν ἐν ταῖς συμφοραῖς σου, καθ'
ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, βεβοήθηκα. ἐπειδὴ δ' ἐν τῷ παρόντι
οὐ δύνασαι πορίσαι ἅπαντα τὰ χρήματα, ἀργύριον μὲν
ἐμοὶ οὐ πάρεστιν, οὐδ' ἔχω οὐδ' αὐτός, τῶν δὲ κτημάτων
σοι τῶν ἐμῶν κίχρημι ὅ τι βούλει, θέντα τοῦ ἐπιλοίπου
ἀργυρίου ὅσον ἐνδεῖ σοι, ἐνιαυτὸν ἀτόκῳ χρῆσθαι τῷ ἀρ-
γυρίῳ καὶ ἀποδοῦναι τοῖς ξένοις. συλλέξας δ' ἔρανον, ὥσπερ
13 αὐτὸς φῄς, λῦσαί μοι. ἀκούσας δ' οὗτος ταῦτα καὶ ἐπαι-
νέσας με ἐκέλευσε τὴν ταχίστην πρᾶξαι, πρὶν ἐξήκειν τὰς
ἡμέρας ἐν αἷς ἔφη δεῖν τὰ λύτρα καταθεῖναι. τίθημι οὖν
τὴν συνοικίαν ἑκκαίδεκα μνῶν Ἀρκέσαντι Παμβωτάδῃ,
ὃν αὐτὸς οὗτος προυξένησεν, ἐπὶ ὀκτὼ ὀβολοῖς τὴν μνᾶν
δανείσαντι τοῦ μηνὸς ἑκάστου. λαβὼν δὲ τὸ ἀργύριον οὐχ
ὅπως χάριν τινά μοι ἀποδίδωσιν ὧν εὖ ἔπαθεν, ἀλλ' εὐ-

v. 1. μοι τοῦτο οὐδεὶς ἐθέλοι] μου οὐδεὶς ἐθέλει r. 11, 3. ὅ τε] ὥιτε F. 4. ἀπόληται FΦ. 7. εἶναι om r. 12, 4. τοῦ] τούτου FΣΦ. 5. νῦν om FΦ. σου] σοι r, οὐ Σ. 7. δύναμαι corr r. 8. μοι r. χρημάτων F (κτ supra), χρημάτων Φ. 9. βούλει, θέντα] βουληθέντα FΦ. λοιποῦ r. 10. ἐνιαυτῶν ἀτόκως FΦ. 13, 1. μοι] μοι τὰ κτήματα r. 4. ἀρκέσοντι παμβωτίδῃ r. 5. προεξένισεν F, προσεξένησεν Σ. 7. εὐ om r.

θέως ἐπεβούλευσέ μοι, ἵν' ἀποστερήσειε τἀργύριον καὶ εἰς ἔχθραν κατασταίη, καὶ ἀπορούμενος ἐγὼ τοῖς πράγμασι νέος ὢν ὅ τι χρησαίμην, καὶ ἄπειρος πραγμάτων, ὅπως μὴ εἰσπράττοιμι αὐτὸν τἀργύριον οὗ ἡ συνοικία
14 ἐτέθη, ἀλλ' ἀφείην αὐτῷ. πρῶτον μὲν ὖν ἐπιβελεύει μοι μετὰ τῶν ἀντιδίκων, καὶ πίστιν αὐτοῖς δίδωσιν· ἔπειτ' 1251
ἀγώνων μοι συνεστηκότων πρὸς αὐτοὺς τούς τε λόγους ἐκφέρει μου εἰδώς, καὶ ἐγγράφει τῷ δημοσίῳ ἀπρόσκλητον ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως ἐπιβολὴν ἑξακοσίας καὶ δέκα δραχμάς, διὰ Λυκίδου τῦ μυλωθρῦ ποιησάμενος τὴν δίκην. κλητῆρα δὲ κατ' ἐμῦ τόν τε ἀδελφὸν τὸν αὐτῦ Ἀρεθύσιον τῦτον ἐπιγράφεται, ὗπέρ ἐστι τἀνδράποδα ταῦτα, καὶ ἄλλον τινά· καὶ παρεσκευάζοντο, εἰ ἀνακρινοίμην κατὰ τῶν οἰκείων τῶν ἀδικέντων με τὰς δίκας ἃς εἰλήχειν αὐτοῖς, ἐνδεικνύναι με καὶ ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμω-
15 τήριον. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁ Ἀρεθούσιος ἀπρόσκλητόν μου δέκα δραχμῶν δίκην καταδικασάμενος ὡς ὀφείλοντος τῷ δημοσίῳ, κλητῆρας ἐπιγραψάμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν βίᾳ τὰ σκεύη πάντα ἐξεφόρησε, πλέον ἢ εἴκοσι μνῶν ἄξια, καὶ ὐδ' ὁτιῦν κατέλιπεν. ὅτε δὲ τιμωρεῖσθαι ᾤμην δεῖν ἐκτίσας τῷ δημοσίῳ τὸ ὄφλημα, ἐπειδὴ ἐπυθόμην τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν κλητῆρα τὸν ὁμολογῦντα κεκλητευκέναι τὸν Ἀρεθούσιον τῆς ψευδοκλητείας κατὰ τὸν νόμον, ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον τῆς νυκτός, ὅσα ἐνῆν φυτὰ ἀκροδρύων γενναῖα ἐμβεβλημένα καὶ τὰς ἀναδενδράδας ἐξέκοψε, καὶ φυτευτήρια ἐλαῶν περιστοίχων κατέκλασεν, οὕτω δεινῶς ὡς ὐδ' ἂν οἱ πο-
16 λέμιοι διαθεῖεν. πρὸς δὲ τούτοις μεθ' ἡμέραν παιδάριον ἀστὸν εἰσπέμψαντες διὰ τὸ γείτονες εἶναι καὶ ὅμορον τὸ

v. 1. ἐπεβούλευέ r. ἀργύριον Φ. 14, 1. ἐτέθην r. ἀφείην ἂν αὐτῶι FΣΦ. 4. καὶ ἐκγράφει FΦ, om Σ. ἀπόκληρον FΣΦ. 5. ἐπιβουλὴν FΣΦr. 6. μυλώθρου Φ. 7. τὲ om pr Σ. Ἀρεθ.] τὸν ἀρεθ. FΣΦ. 11. ἐμβαλεῖν r. 15, 2. ὡς om Σ. ὀφείλοντος Reiskius: libri ὀφείλοντα. 4. πλεῖον FΦr. 6. δεῖν] δεῖν καὶ ΣΦr. ἐκτίσαι pr r. 7. καὶ om FΣΦ. 8. τὸν Ἀρ.] τόνδ' ἀρ. ΣΦ. 9. ψευδοκλητίας r. 10. ἐνῆν] ἦν r. γενναίων r. 11. ἐλαιῶν FΣΦ. 16, 2. γείτονές τε εἶναι FΦ.

χωρίον ἐκέλευον τὴν ῥοδωνιὰν βλαστάνουσαν ἐκτίλλειν, ἵν' εἰ καταλαβὼν αὐτὸν ἐγὼ πρὸς ὀργὴν δήσαιμι ἢ πατάξαιμι ὡς δοῦλον ὄντα, γραφήν με γράψαιντο ὕβρεως. 1252
ὡς δὲ τούτου διήμαρτον, κἀγὼ μάρτυρας μὲν ὧν ἔπασχον ἐποιέμην, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἐξημάρτανον εἰς αὐτὲς, ἐνταῦθα ἤδη μοι ἐπιβουλεύουσι τὴν μεγίστην ἐπιβελήν·
17 ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς ψευδοκλητείας γραφὴν καὶ μέλλοντος εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, τηρήσας με ἀνιόντα ἐκ Πειραιῶς ὀψὲ περὶ τὰς λιθοτομίας παίει τε πὺξ καὶ ἁρπάζει μέσον, καὶ ὠθεῖ με εἰς τὰς λιθοτομίας, εἰ μή τινες προσιόντες, βοῶντός με ἀκέσαντες, παρεγένοντο καὶ ἐβοήθησαν. ἡμέραις δ' ἐ πολλαῖς ὕστερον εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἡμέραν διαμεμετρημένην, καὶ ἐξελέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκλη-
18 τευκότα καὶ τὰ ἄλλα ὅσα εἴρηκα ἠδικηκότα, εἷλον. καὶ ἐν τῇ τιμήσει βουλομένων τῶν δικαστῶν θανάτου τιμῆσαι αὐτῷ, ἐδεήθην ἐγὼ τῶν δικαστῶν μηδὲν δι' ἐμὲ τοιἔτον πρᾶξαι, ἀλλὰ συγχωρῆσαι ὅσπερ αὐτοὶ ἐτιμῶντο, ταλάντου, οὐχ ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ὁ Ἀρεθέσιος (ἄξια γὰρ αὐτῷ θανάτε εἴργαστο εἰς ἐμέ), ἀλλ' ἵν' ἐγὼ Πασίωνος ὢν καὶ κατὰ ψήφισμα πολίτης μηδένα Ἀθηναίων ἀπεκτονὼς εἴην. ὡς δ' ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, τέτων ὑμῖν μάρτυρας πάντων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἃ μὲν τοίνυν ἀδικούμενος ὑπ' αὐτῶν ὦ ἄνδρες δικασαὶ τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, δεδήλωκα ὑμῖν. ὡς δ' ἔστιν Ἀρεθεσίε τἀνδράποδα ταῦτα καὶ ὄντα ἐν τῇ ἐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἀπέγραψα, ἐπιδείξω ὑμῖν. τὸν μὲν γὰρ Κέρ-

v. 2. εἰ] εἴπερ r. πρὸς ὀργὴν om FΣΦ. 3. γράψωνται r. 4. τουτο Σ. 5. ἐξήμαρτον r. δὴ r. 17, 3. ἀπιόντα ΣΦ. ὀψὲ καὶ περὶ Σ. 4. τε] με r. ἁρπ. με μέσον Σ. ὠθεῖ] malim ἐώθει. 8. ἐλέγξας r. 18, 3. ἐδεήθημεν ΣΦ. τοιοῦτο r. 6. εἰργάσατο r. 7. κατὰ τὸ ψήφ. FΦ. 8. πάντων τοὺς μάρτυρας FΦ, μάρτυρας r. 19, 1. ὑπ' αὐτῶν post δικασταί ponit Σ. 4. ἐκ. ἃ ἀπέγραψα FΣΦ.

δωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο· καὶ ὡς ἦν Ἀρε-
θουσίου, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1253

20 Παρ' οἷς τοίνυν εἰργάσατο πώποτε, ὡς τοὺς μισθοὺς
Ἀρεθούσιος ἐκομίζετο ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ δίκας ἐλάμβανε
καὶ ἐδίδου, ὁπότε κακόν τι ἐργάσαιτο, ὡς δεσπότης ὤν,
τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν δὲ Μάνην, δανείσας ἀργύριον Ἀρχεπόλιδι τῷ Πει-
ραιεῖ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτῷ ἀποδοῦναι ὁ Ἀρχέπολις οὔτε
τὸν τόκον οὔτε τὸ ἀρχαῖον, ἅπαν ἐναπετίμησεν αὐτῷ. καὶ
ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἔτι τοίνυν καὶ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε ὦ ἄνδρες δικασταὶ
ὅτι εἰσὶν Ἀρεθουσίου οἱ ἄνθρωποι· ὁπότε γὰρ οἱ ἄνθρωποι
οὗτοι ἢ ὀπώραν πρίαιντο ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι ἢ
ἄλλο τι τῶν περὶ γεωργίαν ἔργων ἀναιροῖντο, Ἀρεθούσιος
ἦν ὁ ὠνέμενος καὶ μισθούμενος ὑπὲρ αὐτῶν. ὡς δ' ἀληθῆ
λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

22 Ὅσας μὲν τοίνυν μαρτυρίας παρασχέσθαι εἶχον ὑμῖν,
ὡς ἔστιν Ἀρεθουσίου τἀνδράποδα, δεδήλωκα ὑμῖν. βούλο-
μαι δὲ καὶ περὶ τῆς προκλήσεως εἰπεῖν, ἣν οὗτοί με προὐ-
καλέσαντο καὶ ἐγὼ τούτους. οὗτοι μὲν γάρ με προὐκαλέ-
σαντο, ὅτε ἡ πρώτη ἀνάκρισις ἦν, φάσκοντες ἕτοιμοι εἶ-
ναι παραδιδόναι ἐμοὶ αὐτῷ τἀνδράποδα βασανίσαι, βου-
23 λόμενοι μαρτυρίαν τινὰ αὐτοῖς ταύτην γενέσθαι. ἐγὼ δ'
ἀπεκρινάμην αὐτοῖς ἐναντίον μαρτύρων ὅτι ἕτοιμός εἰμι
ἰέναι εἰς τὴν βουλὴν μετ' αὐτῶν καὶ παραλαμβάνειν μετ' 1254
ἐκείνης ἢ μετὰ τῶν ἕνδεκα, λέγων ὅτι, εἰ μὲν ἰδίαν δίκην

v. 2. παρέξομαι μάρτυρας r. 20, 1. Παρ' οἷς] αρεὶς r. 2. ὑπὲρ] τοὺς ὑπὲρ Fr. ἐλάμβ.] καὶ ἐλάμβ. r. 3. εἰργάσαιντο Σ. 4. εἰδότας om r. 21, 2. ἀρεθούσιοι r. ὁπότε γὰρ οἱ ἄνθρωποι om F, οἱ om r. 4. ανεροιντο ΣΦ, ἂν ἔροιντο F. 22, 1. ὅσα — μαρτυρία vel μαρτυρίαι FΣΦ. 2. τὰ ἀνδράποδα FΣΦ. 3. προσκλήσεως r. 4. ἐμὲ r. 6. αὐτῷ ἐμοὶ r.

ἐδικαζόμην αὐτοῖς, εἰ ἐμοὶ ἐξεδίδοσαν, παρελάμβανον ἄν·
νῦν δὲ τῆς πόλεως εἴη τἀνδράποδα καὶ ἡ ἀπογραφή· δεῖν
24οὖν δημοσίᾳ βασανίζεσθαι. ἡγούμην γὰρ οὐ προσήκειν ἐμοὶ
ἰδιώτῃ ὄντι τοὺς δημοσίους βασανίζειν· οὔτε γὰρ τῆς βα-
σάνου κύριος ἐγιγνόμην, οὔτε καλῶς ἔχειν τὰ λεγόμενα
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐμὲ κρίνειν. ἡγούμην τε δεῖν τὴν ἀρ-
χὴν ἢ τοὺς ᾑρημένους ὑπὸ τῆς βουλῆς γράφεσθαι, καὶ
κατασημηναμένους τὰς βασάνους, ὅ τι εἴπαιεν οἱ ἄνθρωποι,
παρέχειν εἰς τὸ δικαστήριον, ἵν' ἀκούσαντες ἐκ τούτων ἐψηφί-
25σασθε ὁποῖόν τι ὑμῖν ἐδόκει. ἰδίᾳ μὲν γὰρ βασανιζομένων
τῶν ἀνθρώπων ὑπ' ἐμοῦ ἀντελέγετ' ἂν ἅπαντα ὑπὸ τούτων,
εἰ δὲ δημοσίᾳ, ἡμεῖς μὲν ἂν ἐσιωπῶμεν, οἱ δ' ἄρχοντες
ἢ οἱ ᾑρημένοι ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐβασάνιζον ἂν μέχρι οὗ αὐ-
τοῖς ἐδόκει. ταῦτα δ' ἐμοῦ ἐθέλοντος οὐκ ἂν ἔφασαν τῇ ἀρχῇ
παραδοῦναι, οὐδ' εἰς τὴν βουλὴν ἤθελον ἀκολουθεῖν. Ὡς
οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Κατὰ πολλὰ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκοῦσιν εἶναι ἀναίσχυντοι
ἀμφισβητοῦντες τῶν ὑμετέρων, οὐχ ἥκιστα δὲ ὑμῖν αὐτοὺς
ἐπιδείξω ἐκ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. οὗτοι γάρ, ὅτε οἱ
δικασταὶ ἠβούλοντο θανάτου τιμῆσαι τῷ Ἀρεθουσίῳ, ἐδέ-
οντο τῶν δικαστῶν χρημάτων τιμῆσαι καὶ ἐμοῦ συγχω-
27ρῆσαι, καὶ ὡμολόγησαν αὐτοὶ συνεκτίσειν. τοσούτου δὴ
δέουσιν ἐκτίνειν καθ' ἃ ἠγγυήσαντο, ὥστε καὶ τῶν ὑμε-
τέρων ἀμφισβητοῦσιν. καίτοι οἵγε νόμοι κελεύουσι τὴν οὐσίαν
εἶναι δημοσίαν, ὃς ἂν ἐγγυησάμενός τι τῶν τῆς πόλεως 1255
μὴ ἀποδιδῷ τὴν ἐγγύην· ὥστε καὶ εἰ τούτων ἦν τἀνδρά-
ποδα, προσῆκεν αὐτὰ δημόσια εἶναι, εἴπερ τι τῶν νόμων
28ὄφελος. καὶ πρὶν μὲν ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ ὁ Ἀρεθούσιος

v. 1. εἰ] ἢ r. 2. νυνὶ FΦ. δεῖν] δεινὸν FΦ. 24, 2. βασανίζεσθαι Σ. 3. ἔχειν] ἕξοι r. τὸ λεγόμενον r. 4. ἐμὲ κρίνειν om ΣΦ. τε om FΦ. δεῖν τὴν ἀρχὴν] μὴ οὐ τὴν ἄλλην FΦ. 6. εἴποιεν r, ειπεν Σ. 25, 4. ἢ om FΦr. μέχρις r. 5. παραδοῦναι τῇ ἀρχῇ FΦ. 7. τούτων τοὺς r. 26, 2. οὐχ ἥκιστα — 3. ὑμετέρων om r. 4. ἐβούλοντο Σ. 27, 2. ἐνεγυήσαντο FΦ, ἐνεγγυήσαντο r. 4. δημοσίαν εἶναι FΦr.

ὡμολογεῖτο τῶν ἀδελφῶν εὐπορώτατος εἶναι· ἐπειδὴ δ' οἱ νόμοι κελεύουσι τἀκεῖνε ὑμέτερα εἶναι, τηνικαῦτα πένης ὢν φαίνεται ὁ Ἀρεθέσιος, καὶ τῶν μὲν ἡ μήτηρ ἀμφισβητεῖ, τῶν δ' οἱ ἀδελφοί. χρῆν δ' αὐτούς, εἴπερ ἠβούλοντο δικαίως προσφέρεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀποδείξαντας ἅπασαν τὴν οὐσίαν τὴν ἐκείνου, τὰ τέτων αὐτῶν εἴ τις
29 ἀπέγραφεν, ἀμφιαβητεῖν. ἐὰν οὖν ἐνθυμηθῆτε ὅτι οὐδέποτ' ἔξαι ἀπορία τῶν ἀμφισβητησόντων ὑμῖν περὶ τῶν ὑμετέρων, — ἢ γὰρ ὀρφανὲς ἢ ἐπικλήρες κατασκευάσαντες ἀξιώσεσιν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἢ γῆρας καὶ ἀπορίας καὶ τροφὰς μητρὶ λέγοντες, καὶ ἀποδυρόμενοι δι' ὧν μάλιστ' ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς, πειράσονται ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν τοῦ ὀφλήματος. ἐὰν οὖν ταῦτα παριδόντες πάντα καταψηφίσησθε, ὀρθῶς βουλεύσεσθε.

54.
ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ ΑΙΚΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀρίστων Ἀθηναῖος δικάζεται Κόνωνι αἰκίας, λέγων ὑπὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τετυπτῆσθαι, καὶ μάρτυρας τούτου παρεχόμενος. ὁ δὲ Κόνων ἀρνεῖται τὸ πρᾶγμα καὶ μάρτυρας ἀντιπα- 1256
ρέχεται, οὓς ὁ Δημοσθένης οὔ φησι πιστούς· βεβιωκέναι γὰρ φαύλως καὶ εὐχερῶς ἔχειν πρὸς τὸ ψεύδεσθαι.

Ὑβρισθεὶς ὦ ἄνδρες δικαςαὶ καὶ παθὼν ὑπὸ Κόνωνος τουτουὶ τοιαῦτα ὥστε πολὺν χρόνον πάνυ μήτε τοὺς οἰκείους μήτε τῶν ἰατρῶν μηδένα προσδοκᾶν περιφευξεῖσθαί με, ὑγιάνας καὶ σωθεὶς ἀπροσδοκήτως ἔλαχον αὐτῷ τὴν δίκην τῆς αἰκίας ταυτηνί. πάντων δὲ τῶν οἰκείων καὶ τῶν φίλων, οἷς συνεβουλευόμην, ἔνοχον μὲν φασκόντων αὐτὸν ἐκ τῶν πεπραγμένων εἶναι καὶ τῇ τῶν λωποδυτῶν ἀπαγωγῇ καὶ ταῖς τῆς ὕβρεως γραφαῖς, συμβελευόντων

v. 1. ὡμολόγητο — εὐπορώτερος r. 4. ἐβούλοντο Σ. 6. πᾶσαν r. 29, 1. ἀπέγραψεν F. ἐὰν] ἐὰν μὲν Φ. 5. ὀδυρόμενοι FΣΦ. 6. πειρ. καὶ ἀποστερῆσαι Σ, πειρ. καὶ ἀποστερήσειν FΦ.
7. περιδόντες Σ. § 1, 1. ἄνδρες om r. δικασταὶ] ἀθηναῖοι r, om k. 3. περιφεύξεσθαί FΣΦ. 5. φίλων καὶ τῶν οἰκείων Σkr.
6. μὲν] με F.

δέ μοι καὶ παραινούντων μὴ μείζω πράγματα ἢ δυνήσο-
μαι φέρειν ἐπάγεσθαι, μηδ' ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ὧν ἐπε-
πόνθειν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, οὕτως ἐποίησα καὶ δι' ἐκεί-
νους ἰδίαν ἔλαχον δίκην, ἥδιστ' ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
2 θανάτου κρίνας τουτονί. καὶ τούτου συγγνώμην ἕξετε, εὖ οἶδ'
ὅτι, πάντες, ἐπειδὰν ἃ πέπονθ' ἀκούσητε· δεινῆς γὰρ οὔσης
τῆς τότε συμβάσης ὕβρεως οὐκ ἐλάττων ἡ μετὰ ταῦτ' ἀσέλ-
γειά ἐστι τουτουί. ἀξιῶ δὲ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν πρῶ-
τον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου περὶ ὧν πέπονθα λέγοντος,
εἶτ', ἐὰν ἠδικῆσθαι καὶ παρανενομῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί 1257
μοι τὰ δίκαια. ἐξ ἀρχῆς δ' ὡς ἕκαστα πέπρακται, διηγή-
σομαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός τε ὦ διὰ βραχυτάτων.

3 Ἐξήλθομεν, ἔτος τουτὶ τρίτον, εἰς Πάνακτον φρουρᾶς
ἡμῖν προγραφείσης. ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς οἱ Κόνωνος
τουτουῒ ἐγγὺς ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν ἐβουλόμην· ἡ γὰρ ἐξ ἀρ-
χῆς ἔχθρα καὶ τὰ προσκρούσματ' ἐκεῖθεν ἡμῖν συνέβη, ἐξ
ὧν δ', ἀκούσεσθε. ἔπινον ἑκάστοτε οὗτοι τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ
τάχιστα ἀριστήσαιεν, ὅλην, καὶ τοῦθ', ἕως περ ἦμεν ἐπὶ
τῇ φρουρᾷ, διετέλουν ποιοῦντες. ἡμεῖς δ' ὥσπερ ἐνθάδ'
4 εἰώθαμεν, οὕτω διήγομεν καὶ ἔξω. ἣν οὖν δειπνοποιεῖσθαι
τοῖς ἄλλοις ὥραν συμβαίνοι, ταύτην ἂν ἤδη ἐπαρῴνουν
οὗτοι, τὰ μὲν πολλὰ εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν τοὺς ἀκολού-
θους, τελευτῶντες δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς· φήσαντες γὰρ
καπνίζειν αὐτοὺς ὀψοποιουμένους τοὺς παῖδας ἢ κακῶς
λέγειν, ὅ τι τύχοιεν, ἔτυπτον καὶ τὰς ἀμίδας κατεσκε-
δάννυον καὶ προσεούρουν καὶ ἀσελγείας καὶ ὕβρεως οὐδ'
ὁτιοῦν ἀπέλειπον. ὁρῶντες δ' ἡμεῖς ταῦτα καὶ λυπούμε-
νοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπεπεμψάμεθα, ὡς δ' ἐχλεύαζον ἡμᾶς
καὶ οὐκ ἐπαύοντο, τῷ στρατηγῷ τὸ πρᾶγμα εἴπομεν κοινῇ

v. 2. ὧν] ἣν ἔχων FΦ. 2, 2. ἃ — 4. τουτουΐ om pr Σ. ἀκού-
σητε — 5. ὧν πέπονθα om k. 3. ἐλάττω mg Σ. 4. τούτου r.
δὲ] δὴ Σr. 6. ἀδικῆσθαι Σ. 7. πέπρακται ἕκαστα FΦ.
3, 1. ἐξήλθομεν Dionysius Halicarn.: libri ἐξῆλθον. 2. οἱ
post υἱεῖς om FΦ. 5. δ' om FΦ. ἐπειδὰν FΦr. 6. ἕως]
ὡς r. 4, 1. εἰώθειμεν kr. 2. ἐπαρῴνουν FΦ. 7. προσούρουν
kr. προσεούρον τε ἡμῖν καὶ τὰς ἀμίδας κατερρήγνυον γρ F. 8. ἀπέ-
λιπον FΣΦr. αὐτὰ k. 9. ἐπεμεμψάμεθα Reiskius. 10. οὐκ]
οὐδ' Fkr.

πάντες οἱ σύσσιτοι προσελθόντες, οὐκ ἐγὼ τῶν ἄλλων ἔξω.
5 λοιδορηθέντος δ' αὐτοῖς ἐκείνου καὶ κακίσαντος αὐτοὺς οὐ
μόνον περὶ ὧν εἰς ἡμᾶς ἠσέλγαινον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν
ὅλως ἐποίουν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, τοσούτου ἐδέησαν παύσα-
σθαι ἢ αἰσχυνθῆναι ὥστ' ἐπειδὴ θᾶττον συνεσκότασεν,
εὐθὺς ὡς ἡμᾶς εἰσεπήδησαν ταύτῃ τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ τὸ μὲν 1258
πρῶτον κακῶς ἔλεγον, τελευτῶντες δὲ καὶ πληγὰς ἐνέτει-
ναν ἐμοί, καὶ τοσαύτην κραυγὴν καὶ θόρυβον περὶ τὴν
σκηνὴν ἐποίησαν ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς τα-
ξιάρχους ἐλθεῖν καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν τινάς, οἵπερ
ἐκώλυσαν μηδὲν ἡμᾶς ἀνήκεστον παθεῖν μηδ' αὐτοὺς ποιῆ-
6 σαι παροινουμένους ὑπὸ τούτων. τοῦ δὲ πράγματος εἰς
τοῦτο προελθόντος, ὡς δεῦρ' ἐπανήλθομεν, ἦν ἡμῖν, οἷον
εἰκός, ἐκ τούτων ὀργὴ καὶ ἔχθρα πρὸς ἀλλήλους. οὐ μὴν
ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς ᾤμην δεῖν οὔτε δίκην λαχεῖν αὐτοῖς
οὔτε λόγον ποιεῖσθαι τῶν συμβάντων οὐδένα, ἀλλ' ἐκεῖνο
ἁπλῶς ἐγνώκειν τὸ λοιπὸν εὐλαβεῖσθαι καὶ φυλάττεσθαι
μὴ πλησιάζειν τοῖς τοιούτοις. πρῶτον μὲν οὖν τούτων
ὧν εἴρηκα βούλομαι τὰς μαρτυρίας παρασχόμενος, μετὰ
ταῦτα οἷα ὑπ' αὐτοῦ τούτου πέπονθα ἐπιδεῖξαι, ἵνα εἰ-
δῆτε ὅτι ᾧ προσῆκε τοῖς τὸ πρῶτον ἁμαρτηθεῖσιν ἐπι-
τιμᾶν, οὗτος αὐτὸς πρότερος πολλῷ δεινότερ' εἴργασται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

7 Ὧν μὲν τοίνυν οὐδένα ᾤμην δεῖν λόγον ποιεῖσθαι, ταῦτ'
ἐστίν. χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ περιπατοῦντος, ὥσπερ
εἰώθειν, ἑσπέρας ἐν ἀγορᾷ μου μετὰ Φανοστράτου τοῦ Κη-
φισιέως, τῶν ἡλικιωτῶν τινός, παρέρχεται Κτησίας ὁ υἱὸς
ὁ τούτου, μεθύων, κατὰ τὸ Λεωκόριον, ἐγγὺς τῶν Πυ-
θοδώρου. κατιδὼν δ' ἡμᾶς καὶ κραυγάσας, καὶ διαλεχθείς
τι πρὸς αὐτὸν οὕτως ὡς ἂν μεθύων, ὥστε μὴ μαθεῖν ὅ
τι λέγοι, παρῆλθε πρὸς Μελίτην ἄνω· ἔπινον γὰρ ἐνταῦθα

5, 10. ἀνήκεστον ἡμᾶς kr. μηδ'] μήθ' k, μήθ' r. 6, 4. μὰ τοὺς θεοὺς ante οὐ ponunt FΣΦkr. 5. ἁπλῶς ἐκεῖνο FΦ. 12. μαρτυρία k. 7, 1. ποιήσασθαι FΦ. 3. Κηφισιέως Palmerius: libri κηφισέως.

(ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπυθόμεθα) παρὰ Παμφίλῳ τῷ κνα- 1259
φεῖ Κόνων ὁτοσί, Θεότιμός τις, Ἀρχεβιάδης, Σπίνθαρος ὁ Εὐβούλου, Θεογένης ὁ Ἀνδρομένους, πολλοί τινες, οὓς
8 ἐξαναστήσας ὁ Κτησίας ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ ἡμῖν συμβαίνει ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τοῦ Φερρεφαττίου καὶ περιπατοῦσι πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ Λεωκόριον εἶναι, καὶ τούτοις περιτυγχάνομεν. ὡς δ' ἀνεμίχθημεν, εἷς μὲν αὐτῶν, ἀγνώς τις, τῷ Φανοστράτῳ προσπίπτει καὶ κατεῖχεν ἐκεῖνον, Κόνων δ' οὑτοσὶ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Ἀνδρομένους υἱὸς ἐμοὶ περιπεσόντες τὸ μὲν πρῶτον ἐξέδυσαν, εἶθ' ὑποσκελίσαντες καὶ ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον οὕτω διέθηκαν ἐναλλόμενοι καὶ ὑβρίζοντες ὥστε τὸ μὲν χεῖλος διακόψαι, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς συγκλεῖσαι· οὕτω δὲ κακῶς ἔχοντα κατέλιπον ὥστε μήτε ἀναστῆναι μήτε φθέγξασθαι δύνασθαι. κείμενος δ' αὐτῶν ἤκουον πολλὰ
9 καὶ δεινὰ λεγόντων. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ βλασφημίαν ἔχει τινά, καὶ ὀνομάζειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια, ὃ δὲ τῆς ὕβρεώς ἐστι τῆς τούτου σημεῖον καὶ τεκμήριον τοῦ πᾶν τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τούτου γεγενῆσθαι, τοῦθ' ὑμῖν ἐρῶ· ᾖδε γὰρ τοὺς ἀλεκτρυόνας μιμούμενος τοὺς νενικηκότας, οἱ δὲ κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσιν αὐτὸν ἠξίουν ἀντὶ πτερύγων τὰς πλευράς. καὶ μετὰ ταῦτα ἐγὼ μὲν ἀπεκομίσθην ὑπὸ τῶν παρατυχόντων γυμνός, οὗτοι δ' ᾤχοντο θοἰμάτιον λαβόντες μου. ὡς δ' ἐπὶ τὴν θύραν ἦλθον, κραυγὴ καὶ βοὴ τῆς μητρὸς καὶ τῶν θεραπαινίδων ἦν, καὶ μόλις ποτὲ εἰς βαλανεῖον ἐνεγκόντες με καὶ περιπλύναντες ἔδειξαν τοῖς ἰατροῖς. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1260

10 Συνέβη τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ Εὐξίθεον τουτονὶ τὸν Χολλίδην, ὄνθ' ἡμῖν συγγενῆ, καὶ Μειδίαν μετὰ

v. 1. γὰρ] δ' ἄρ' kr. 8, 1. τὴν om kr. 2. συνέβαινεν kr. φερεφαττίου kr. 5. τις] τι k. κατεῖχεν] καθεῖλκεν kr. 8. ἐξέδυον kr. 11. κατέλιπον Dionysius, καταλιπεῖν FΣΦ, καταλείπειν kr. 9, 1. καὶ post ἄλλα om FΦ. 2. τινά] τινὰ ἃ kr. ὀνομάζειν] λέγειν kr. 6. αὐτῶν k. 10. μόγις Σ. 10, 1. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι kr. 2. ἀπὸ δείπνου μετὰ] ἰόντε FΦ.

τούτου ἀπὸ δείπνου ποθὲν ἀπιόντας περιτυχεῖν πλησίον
ὄντι μοι τῆς οἰκίας ἤδη, καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον φερομένῳ
παρακολουθῆσαι, καὶ ἰατρὸν ἄγουσι παραγενέσθαι. οὕτω
δ' εἶχον ἀσθενῶς ὥσθ', ἵνα μὴ μακρὰν φεροίμην οἴκαδε
ἐκ τοῦ βαλανείου, ἐδόκει τοῖς παροῦσιν ὡς τὸν Μειδίαν ἐκεί-
νην τὴν ἑσπέραν κομίσαι με· καὶ ἐποίησαν οὕτως. Λαβὲ
οὖν καὶ τὰς τούτων μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι πολλοὶ συν-
ίσασιν ὡς ὑπὸ τούτων ὑβρίσθην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Τότε μὲν τοίνυν παραχρῆμα ὑπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔλα-
βον καὶ τῆς ὕβρεως οὕτω διετέθην, ὡς ἀκούετε καὶ μεμαρ-
τύρηται παρὰ πάντων ὑμῖν τῶν εὐθὺς ἰδόντων. μετὰ δὲ
ταῦτα τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῶν
ἑλκῶν οὐδὲν ἔφη φοβεῖσθαι λίαν ὁ ἰατρός, πυρετοὶ δὲ πα-
ρηκολούθουν μοι συνεχεῖς καὶ ἀλγήματα ὅλου μὲν τοῦ
σώματος πάνυ σφοδρὰ καὶ δεινά, μάλιστα δὲ τῶν πλευ-
12 ρῶν καὶ τοῦ ἤτρου, καὶ τῶν σιτίων ἀπεκεκλείμην. καὶ ὡς
μὲν ὁ ἰατρὸς ἔφη, εἰ μὴ κάθαρσις αἵματος αὐτομάτη
μοι πάνυ πολλὴ συνέβη περιωδύνῳ ὄντι καὶ ἀπορουμένῳ
ἤδη, κἂν ἔμπυος γενόμενος διεφθάρην· νῦν δὲ τοῦτ' ἔσωσε
τὸ αἷμα ἀποχωρῆσαν. Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ
παρηκολούθησέ μοι τοιαύτη νόσος ἐξ ἧς εἰς τοὔσχατον 1261
ἦλθον, ἐξ ὧν ὑπὸ τούτων ἔλαβον πληγῶν, λέγε τὴν τοῦ
ἰατροῦ μαρτυρίαν καὶ τὴν τῶν ἐπισκοπούντων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ μετρίας τινὰς καὶ φαύλας λαβὼν
πληγάς, ἀλλ' εἰς πᾶν ἐλθὼν διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀσέλ-
γειαν τὴν τούτων πολὺ τῆς προσηκούσης ἔλαττω δίκην εἰ-

6. με om Σ. 7. ἵν' — ὑβρίσθην om r. συνιασιν Σ.
11, 1. ὧν] ἃς ΣΦr. 3. εἰδότων Σ. 5. πυρετοὶ δὲ om F.
7. σφόδρα Σr. 12, 1. ἀπεκεκλείσμην FΣΦk. 3. πάνυ πολλὴ
om kr. περιοδύνωι ΣΦr. 4. ἤδη] ὄντι ἤδη Σ. νυνὶ FΦkr.
5. καὶ post οὖν om FΦ. 8. ἐπισκοπουμένων FΦ. 13, 1. τι-
νὰς om kr.

ληχα, πολλαχόθεν νομίζω δῆλον ὑμῖν γεγενῆσθαι. οἴο-
μαι δ' ὑμῶν ἐνίȣς θαυμάζειν, τί ποτέ ἐϛιν ἃ πρὸς ταῦτα
τολμήσει Κόνων λέγειν. βȣ́λομαι δὴ προειπεῖν ὑμῖν ἃ ἐγὼ
πέπυσμαι λέγειν αὐτὸν παρεσκευάσθαι, ἀπὸ τῆς ὕβρεως
καὶ τῶν πεπραγμένων τὸ πρᾶγμ' ἀπαγαγόντα εἰς γέλωτα
14 καὶ σκώμματα ἐμβαλεῖν πειράσεσθαι, καὶ ἐρεῖν ὡς εἰσὶν
ἐν τῇ πόλει πολλοί, καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν υἱεῖς, οἳ παί-
ζοντες οἷα ἄνθρωποι νέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐπωνυμίας πε-
ποίηνται, καὶ καλοῦσι τοὺς μὲν ἰθυφάλλους τοὺς δὲ αὐ-
τοληκύθȣς, ἐρῶσι δ' ἐκ τȣ́των ἑταιρῶν τινές, καὶ δὴ καὶ
τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ εἶναι τȣ́των ἕνα, καὶ πολλάκις περὶ
ἑταίρας καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, καὶ ταῦτ' εἶ-
ναι νέων ἀνθρώπων. ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἀδελφȣ̀ς πα-
ροίνȣς μέν τινας καὶ ὑβριστὰς κατασκευάσει, ἀγνώμονας
15 δὲ καὶ πικρȣ́ς. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ χαλεπῶς ἐφ' οἷς
πέπονθα ἐνηνοχὼς ἐχ ἧττον τȣ͂τ' ἀγανακτήσαιμ' ἂν καὶ
ὑβρισθῆναι νομίσαιμι, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ
δόξει Κόνων οὑτοσὶ λέγειν περὶ ἡμῶν, καὶ τοσαύτη τις
ἄγνοια παρ' ὑμῖν ἐϛὶν ὥσθ', ὁποῖος ἄν τις ἕκαϛος εἶναι
φῇ ἢ ὁ πλησίον αὐτὸν αἰτιάσηται, τοιȣ͂τος νομισθήσεται,
τοῦ δὲ καθ' ἡμέραν βίου καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μηδ' 1262
16 ὁτιοῦν ἔσται τοῖς μετρίοις ὄφελος. ἡμεῖς γὰρ ȣ̓́τε παροι-
νοῦντες οὔθ' ὑβρίζοντες ὑπ' οὐδενὸς ἀνθρώπων ἑωρά-
μεθα· οὔτ' ἄγνωμον οὐδὲν ἡγούμεθα ποιεῖν, εἰ περὶ ὧν
ἠδικήμεθ' ἀξιοῦμεν κατὰ τȣ̀ς νόμȣς δίκην λαβεῖν. ἰθυ-
φάλλοις δὲ καὶ αὐτοληκύθοις συγχωρȣ͂μεν εἶναι τοῖς υἱέσι
τοῖς τȣ́τȣ, καὶ ἔγωγ' εὔχομαι τοῖς θεοῖς εἰς Κόνωνα καὶ
τοὺς υἱεῖς τοὺς τούτȣ καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἅπαντα
17 τρέπεσθαι. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τελȣ͂ντες ἀλλήλȣς τῷ ἰθυ-
φάλλῳ, καὶ τοιαῦτα ποιȣ͂ντες ἃ πολλὴν αἰσχύνην ἔχει καὶ

v. 2. τί] τίνα kr. 3. ἐγὼ ἃ Φ. 4. πέπεισμαι k. 5. ἄγοντα Σ. 14, 1. πειρᾶσθαι kr. 2. καλῶν] πολλῶν r. 6. πολλ.] πολλ. καὶ Σ. περὶ — πληγάς καὶ om k. 9. τινας om Φ. παρασκευάσειν Σ, κατεσκευάκασι FΦ. 15, 1. δικασταὶ] ἀθηναῖοι k. χαλεποις Σ. 2. τούτου kr. 5. ἂν post τις ponunt FΦ, om kr. 16, 3. εἰ] ἢ FΦ. 4. λαμβάνειν FΦ. 7. πάντα kr. 17, 1, τῷ φάλλῳ k, τῷ φαλλῷ r. 2. καὶ τὰ τοιαῦτα Σ.

λέγειν, μὴ ὅτι γε δὴ ποιεῖν ἀνθρώπους μετρίους. ἀλλὰ τί
ταῦτ' ἐμοί; θαυμάζω γὰρ ἔγωγε, εἴ τίς ἐστι πρόφασις
παρ' ὑμῖν ἢ σκῆψις εὑρημένη, δι' ἥν, ἂν ὑβρίζων τις
ἐξελέγχηται καὶ τύπτων, δίκην οὐ δώσει. οἱ μὲν γὰρ νό-
μοι πολὺ τἀναντία καὶ τὰς ἀναγκαίας προφάσεις, ὅπως
μὴ μείζους γίγνωνται, προείδοντο, οἷον (ἀνάγκη γάρ μοι
ταῦτα καὶ ζητεῖν καὶ πυνθάνεσθαι διὰ τοῦτον γέγονεν)
18 εἰσὶ κακηγορίας δίκαι· φασὶ τοίνυν ταύτας διὰ τοῦτο γί-
γνεσθαι, ἵνα μὴ λοιδορούμενοι τύπτειν ἀλλήλους προάγων-
ται. πάλιν αἰκίας εἰσίν· καὶ ταύτας ἀκούω διὰ τοῦτ' εἶναι
τὰς δίκας, ἵνα μηδείς, ὅταν ἥττων ᾖ, λίθῳ μηδὲ τῶν
τοιούτων ἀμύνηται μηδενί, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ νομου δίκην
ἀναμένῃ. τραύματος πάλιν εἰσὶ γραφαὶ τοῦ μὴ τιτρωσκο-
19 μένων τινῶν φόνους γίγνεσθαι. τὸ φαυλότατον, οἶμαι, τὸ
τῆς λοιδορίας, πρὸ τοῦ τελευταίου καὶ δεινοτάτου προεώρα-
ται, τοῦ μὴ φόνον γίγνεσθαι μηδὲ κατὰ μικρὸν ὑπάγεσθαι
ἐκ μὲν λοιδορίας εἰς πληγάς, ἐκ δὲ πληγῶν εἰς τραύμα- 1263
τα, ἐκ δὲ τραυμάτων εἰς θάνατον, ἀλλ' ἐν τοῖς νόμοις
εἶναι τούτων ἑκάστου τὴν δίκην, μὴ τῇ τοῦ προστυχόντος
20 ὀργῇ μηδὲ βουλήσει ταῦτα κρίνεσθαι. εἶτ' ἐν μὲν τοῖς
νόμοις οὕτως· ἂν δ' εἴπῃ Κόνων „ἰθύφαλλοί τινές ἐσμεν
ἡμεῖς συνειλεγμένοι, καὶ ἐρῶντες οὓς ἂν ἡμῖν δόξῃ παίο-
μεν καὶ ἄγχομεν," εἶτα γελάσαντες ὑμεῖς ἀφήσετε; οὐκ
οἴομαί γε. οὐ γὰρ ἂν γέλως ὑμῶν ἔλαβεν οὐδένα, εἰ
παρὼν ἐτύγχανεν, ἡνίκα εἱλκόμην καὶ ἐξεδυόμην καὶ
ὑβριζόμην, καὶ ὑγιὴς ἐξελθὼν φοράδην ἦλθον οἴκαδε, ἐξε-
πεπηδήκει δὲ μετὰ ταῦθ' ἡ μήτηρ, καὶ κραυγὴ καὶ βοὴ
τῶν γυναικῶν τοσαύτη παρ' ἡμῖν ἦν ὡσπερανεὶ τεθνεῶ-
τός τινος, ὥστε τῶν γειτόνων τινὰς πέμψαι πρὸς ἡμᾶς
21 ἐρησομένους ὅ τι ἐστὶ τὸ συμβεβηκός. ὅλως δ' ὦ ἄνδρες
δικασταὶ δίκαιον μὲν οὐδενὶ δήπου σκῆψιν οὐδεμίαν τοιαύ-

v. 1. δὴ] δεῖ FΦ. 6. γένωνται kr. 7. διὰ τοῦτον ΣΦ, δι' ἃ τοῦτον Fr, δι' ἃ τοῦτο k. 18, 1. ταῦτα γενέσθαι kr. 3. τοῦτ'] ταῦτ' kr. 4. μηδὲ] ἢ FΦ. 6. ἀναμείνῃ FΦ. τοῦ] τῷ r. 19, 6. εἶναι om Σ. 20, 2. ἐὰν r. εἴποι k. 3. συνηγμέναι FΦ. ερωτες Σ. 21, 1. αἱρησομένους Φ.

την ἐδὲ ἄδειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῖν, δι' ἣν ὑβρίζειν ἐξέ-
σται· εἰ δ' ἄρ' ἐςί τῳ, τοῖς δι' ἡλικίαν [ἢ νεότητα] τέτων
τι πράττουσι, τούτοις ἀποκεῖσθαι προσήκει τὰς τοιαύτας
καταφυγάς, καὶ ἐκείνοις οὐκ εἰς τὸ μὴ δῦναι δίκην, ἀλλ'
22 εἰς τὸ τῆς προσηκούσης ἐλάττω. ὅστις δ' ἐτῶν μέν ἐστι
πλειόνων ἢ πεντήκοντα, παρὼν δὲ νεωτέροις ἀνθρώποις
καὶ τέτοις υἱέσιν ἐχ ὅπως ἀπέτρεψεν ἢ διεκώλυσεν, ἀλλ'
αὐτὸς ἡγεμὼν καὶ πρῶτος καὶ πάντων βδελυρώτατος γε-
γένηται, τίν' ἂν οὗτος ἀξίαν τῶν πεπραγμένων ὑπόσχοι
δίκην; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἀποθανόντα οἴομαι. καὶ γὰρ εἰ
μηδὲν αὐτὸς εἴργαςο τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' εἰ παρεςη-
κότος "τέτε Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τέτε ταῦθ' ἅπερ ἕτος νυνὶ 1264
23 πεποιηκὼς ἐφαίνετο, τῦτον ἐμισεῖτ' ἂν δικαίως. εἰ γὰρ ἕτω
τὲς ἑαυτῦ προῆκται παῖδας ὥστ' ἐναντίον ἐξαμαρτάνον-
τας ἑαυτῦ, καὶ ταῦτα ἐφ' ὧν ἐνίοις θάνατος ἡ ζημία κεῖται,
μήτε φοβεῖσθαι μήτ' αἰσχύνεσθαι, τί τῦτον ἐκ ἂν εἰκότως
παθεῖν οἴεσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγῦμαι ταῦτ' εἶναι σημεῖα τῦ
μηδὲ τῦτον τὸν ἑαυτῦ πατέρα αἰσχύνεσθαι· εἰ γὰρ ἐκεῖ-
νον αὐτὸς ἐτίμα καὶ ἐδεδίει, κἂν τούτους αὐτὸν ἠξίου.

24 *Λαβὲ* δή μοι καὶ τοὺς νόμους τοὺς τῆς ὕβρεως καὶ
τὸν περὶ τῶν λωποδυτῶν· καὶ γὰρ τέτοις ἀμφοτέροις ἐνό-
χους τούτους ὄψεσθε. λέγε.

ΝΟΜΟΙ.

Τέτοις τοῖς νόμοις ἀμφοτέροις ἐκ τῶν πεπραγμένων
ἔνοχος Κόνων ἐστὶν οὑτοσί· καὶ γὰρ ὕβριζε καὶ ἐλωπο-
δύτει. εἰ δὲ μὴ κατὰ τέτες προειλόμεθ' ἡμεῖς δίκην λαμ-
βάνειν, ἡμεῖς μὲν ἀπράγμονες καὶ μέτριοι φαινοίμεθ' ἂν
25 εἰκότως, οὗτος δ' ὁμοίως πονηρός. καὶ μὴν εἰ παθεῖν τί
μοι συνέβη, φόνου καὶ τῶν δεινοτάτων ἂν ἦν ὑπόδικος.
τὸν γῦν τῆς Βραυρωνόθεν ἱερείας πατέρα ὁμολογεμένως

v. 1. ὑμῶν Σk. 4. κἀκείνοις kr. 22, 3. ἀπέστρεψεν r.
ῶι ὸς
7. αὐτος F, αὔτωι Φ. 8, ὁ post υἱὸς om k. οὗτος
om FΣΦ. 23, 2. ἑαυτοῦ] αὐτοὺς kr. 4. τοῦτον οὐκ] τού-
των r. 7. τουτους] τούτοις ἂν kr. 24, 1. δή] δέ kr.
τοὺς post νόμους om ΣΦ. 8. φανοίμεθ' FΦkr. 25, 3. Βραυ-
ρωνόθεν r.

οὐχ ἁψάμενον τοῦ τελευτήσαντος, ὅτι τῷ πατάξαντι τύ-
πτειν παρεκελεύσατο, ἐξέβαλεν ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου.
δικαίως· εἰ γὰρ οἱ παρόντες ἀντὶ τοῦ κωλύειν τοὺς ἢ δι'
οἶνον ἢ δι' ὀργὴν ἤ τιν' ἄλλην αἰτίαν ἐξαμαρτάνειν ἐπι-
χειροῦντας αὐτοὶ παροξυνοῦσιν, οὐδεμί' ἐστὶν ἐλπὶς σω-
τηρίας τῷ περιπίπτοντι τοῖς ἀσελγαίνουσιν, ἀλλ' ἕως ἂν
ἀπείπωσιν, ὑβρίζεσθαι ὑπάρξει· ὅπερ ἐμοὶ συνέβη.
26 Ἃ τοίνυν ὅθ' ἡ δίαιτα ἐγίγνετο ἐποίουν, βούλομαι 1265
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων τὴν ἀσέλγειαν θεά-
σεσθε αὐτῶν. ἐποίησαν μὲν γὰρ ἔξω μέσων νυκτῶν τὴν
ὥραν, οὔτε τὰς μαρτυρίας ἀναγιγνώσκειν ἐθέλοντες οὔτε
ἀντίγραφα διδόναι, τῶν τε παρόντων ἡμῖν καθ' ἕνα οὑτωσὶ
πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες καὶ ἐξορκίζοντες, καὶ γράφοντες
μαρτυρίας οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐξ ἑταίρας εἶναι
παιδίον αὐτῷ τοῦτο καὶ πεπονθέναι τὰ καὶ τά, ἃ μὰ τοὺς
θεοὺς ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπετίμα τῶν
παρόντων καὶ ἐμίσει, τελευτῶντες δὲ καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἑαυ-
27 τούς. ἐπειδὴ δ' οὖν ποτ' ἀπεῖπον καὶ ἐνεπλήσθησαν ταῦτα
ποιοῦντες, προκαλοῦνται ἐπὶ διακρούσει καὶ τῷ μὴ σημαν-
θῆναι τοὺς ἐχίνους ἐθέλειν ἐκδοῦναι περὶ τῶν πληγῶν παῖ-
δας, ὀνόματα γράψαντες. καὶ νῦν οἴομαι περὶ τοῦτ' ἔσε-
σθαι τοὺς πολλοὺς τῶν λόγων αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οἴομαι δεῖν
πάντας ὑμᾶς ἐκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι οὗτοι, εἰ τοῦ γενέσθαι
τὴν βάσανον ἕνεκα προὐκαλοῦντο καὶ ἐπίστευον τῷ δικαίῳ
τούτῳ, οὐκ ἂν ἤδη τῆς διαίτης ἀποφαινομένης, νυκτός,
28 οὐδεμιᾶς ὑπολοίπου σκήψεως οὔσης, προὐκαλοῦντο, ἀλλὰ
πρῶτον μὲν πρὸ τοῦ τὴν δίκην ληχθῆναι, ἡνίκ' ἀσθενῶν
ἐγὼ κατεκείμην καί, οὐκ εἰδὼς εἰ περιφεύξομαι, πρὸς ἅπαν-
τας τοὺς εἰσιόντας τοῦτον ἀπέφαινον τὸν πρῶτον πατά-

v. 1. τύψειν k. 2. παρεκελεύσατο] ἐπέταξεν kr. ἐξέβαλεν αὐτὸν ἡ FΦ. 5. παροξύνουσιν FΦr. ἐλπίς ἐστι kr.
26, 1. ἐγένετο r. 2. θεάσασθε ΣΦr. 3. γὰρ om kr. 9. ὦ om k. οὐδεὶς] οὐδείς ἐστιν FΦr. 10. οὗτοι om kr. 27, 1. ἐπεὶ r. δ' οὖν] γοῦν kr. 3. δοῦναι k. 4. τοῦτ'] τούτων kr. 6. ἅπαντας kr. 7. ἕνεκεν k. 8. ἂν] ἂν ἔτι γρ FΦ. 28, 1. σκήψεως οὔσης ὑπολοίπου kr. 2. πρῶτον] τοῦτο kr. λεχθῆναι FΦkr, δειχθῆναι Σ et γρ FΦ. 3. περιφεύξομαι FΣΦ. 4. τὸν] τὸ FΦ.

ξαντα καὶ τὰ πλεῖσθ' ὧν ὑβρίσμην διαπεπραγμένον, τότ' ἂν εὐθέως ἧκεν ἔχων μάρτυρας πολλοὺς ἐπὶ τὴν οἰκίαν, τότ' ἂν τοὺς οἰκέτας παρεδίδου καὶ τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου τινὰς παρεκάλει· εἰ γὰρ ἀπέθανον, παρ' ἐκείνοις ἂν ἦν 1266
29 ἡ δίκη. εἰ δ' ἄρ' ἠγνόησε ταῦτα καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον ἔχων, ὡς νῦν φήσει, οὐ παρεσκευάσατο ὑπὲρ τηλικούτου κινδύνου, ἐπειδή γ' ἀνεστηκὼς ἤδη προσεκαλεσάμην αὐτόν, ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ πρὸς τῷ διαιτητῇ παραδιδοὺς ἐφαίνετ' ἄν· ὧν οὐδὲν πέπρακται τούτῳ. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω καὶ διακρούσεως ἕνεκα ἡ πρόκλησις ἦν, λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν· ἔσται γὰρ ἐκ ταύτης φανερόν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

30 Περὶ μὲν τοίνυν τῆς βασάνου ταῦτα μέμνησθε, τὴν ὥραν ἡνίκα προὐκαλεῖτο, ὧν ἕνεκ' ἐκκρούων ταῦτ' ἐποίει, τοὺς χρόνους τοὺς πρώτους, ἐν οἷς οὐδαμοῦ τοῦτο βουληθεὶς τὸ δίκαιον αὐτῷ γενέσθαι φαίνεται, οὐδὲ προκαλεσάμενος, οὐδ' ἀξιώσας. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πάντα ἠλέγχετο, ἅπερ παρ' ὑμῖν, πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ φανερῶς ἐδείκνυτο πᾶσιν ὢν ἔνοχος τοῖς ἐγκεκλημένοις, ἐμβάλλεται μαρτυρίαν
31 ψευδῆ, καὶ ἐπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους οὓς οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοήσειν οἴομαι, ἐὰν ἀκούσητε, „Διότιμος Διοτίμου Ἰκαριεύς, Ἀρχεβιάδης Δημοτέλους Ἁλαιεύς, Χαιρέτιμος Χαριμένους Πιτθεὺς μαρτυροῦσιν ἀπιέναι ἀπὸ δείπνου μετὰ Κόνωνος, καὶ προσελθεῖν ἐν ἀγορᾷ μαχομένοις Ἀρίστωνι καὶ τῷ υἱεῖ τῷ Κόνωνος, καὶ μὴ πα-
32 τάξαι Κόνωνα Ἀρίστωνα," ὡς ὑμᾶς εὐθέως πιστεύσοντας, τὸ δ' ἀληθὲς οὐ λογιουμένους, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδέποτ' ἂν οὔθ' ὁ Λυσίστρατος οὔθ' ὁ Πασέας οὔθ' ὁ Νικήρατος οὔθ' ὁ Διόδωρος, οἳ διαῤῥήδην μεμαρτυρήκασιν ὁρᾶν ὑπὸ Κόνωνος τυπτόμενον ἐμὲ καὶ θοἰμάτιον ἐκδυόμενον καὶ τἄλλα ὅσα ἔπασχον ὑβριζόμενον, ἀγνῶτες ὄντες καὶ 1267

29, 2. φησὶ μὴ π. kr. 3. προσκαλεσάμην kr. 5. ὧν] καὶ ὧν kr.
30, 4. αὐτοῦ kr. 5. πάντα ταῦτα FΦ. παρ' ὑμῖν] καὶ νῦν kr.
31, 2. ἀγνοεῖν kr. 3. ἀρχιβιάδης Σ. δημοτέλους r: Δημοτέλους ς. αλαιευς Σ. χαιρήτιος FΣ, χαιρίτιος Φ 4. χαιρημένους Σr, χαιρεμένους k.
6. τῷ Κ.] τοῦ κ. r. 32, 1. πιστεύοντας kr. 2. ὅτι] οὔθ' ὅτι Fkr.

ἀπὸ ταὐτομάτου παραγενόμενοι τῷ πράγματι τὰ ψευδῆ μαρ-
τυρεῖν ἠθέλησαν, εἰ μὴ ταῦθ' ἑώρων πεπονθότα· ἔπειτ'
αὐτὸς ἐγὼ οὐδέποτ' ἄν, μὴ παθὼν ὑπὸ τούτου ταῦτ', ἀφεὶς
τοὺς καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ὁμολογουμένους τύπτειν ἐμὲ
33 πρὸς τὸν οὐδ' ἁψάμενον πρῶτον εἰσιέναι προειλόμην. τί
γὰρ ἄν; ἢ διὰ τί; ἀλλ' ὑφ' οὗ τε πρώτου ἐπλήγην καὶ
μάλισθ' ὑβρίσθην, τούτῳ καὶ δικάζομαι καὶ μισῶ καὶ ἐπεξ-
έρχομαι. καὶ τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ πάνθ' οὕτως ἐστὶν ἀληθῆ
καὶ φαίνεται· τούτῳ δὲ μὴ παρασχομένῳ τούτους μάρ-
τυρας ἦν δήπου λόγος οὐδείς, ἀλλ' ἡλωκέναι παραχρῆμα
ὑπῆρχε σιωπῇ. συμπόται δ' ὄντες τούτου καὶ πολλῶν τοιού-
των ἔργων κοινωνοὶ εἰκότως τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν.
εἰ δ' ἔσται τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, ἐὰν ἅπαξ ἀπαναισχυν-
τήσωσί τινες καὶ τὰ ψευδῆ φανερῶς τολμήσωσι μαρτυ-
ρεῖν, οὐδὲν δὲ τῆς ἀληθείας ὄφελος, πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα.
34 ἀλλὰ νὴ Δία οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι. ἀλλ' ἴσασιν ὑμῶν, ὡς ἐγὼ
νομίζω, πολλοὶ καὶ τὸν Διότιμον καὶ τὸν Ἀρχεβιάδην καὶ
τὸν Χαιρέτιμον τὸν ἐπιπόλιον τουτονί, οἳ μεθ' ἡμέραν μὲν
ἐσκυθρωπάκασι καὶ λακωνίζειν φασὶ καὶ τρίβωνας ἔχουσι
καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται, ἐπειδὰν δὲ συλλεγῶσι καὶ μετ'
ἀλλήλων γένωνται, κακῶν καὶ αἰσχρῶν οὐδὲν ἐλλείπουσι·
35 καὶ ταῦτα τὰ λαμπρὰ καὶ νεανικά ἐστιν αὐτῶν „οὐ γὰρ
ἡμεῖς μαρτυρήσομεν ἀλλήλοις; οὐ γὰρ ταῦθ' ἑταίρων ἐστὶ
καὶ φίλων; τί δὲ καὶ δεινόν ἐστιν ὧν παρέξεται κατὰ σοῦ;
τυπτόμενόν φασί τινες ὁρᾶν; ἡμεῖς δὲ μηδ' ἧφθαι τὸ πα-
ράπαν μαρτυρήσομεν. ἐκδεδύσθαι θοἰμάτιον; τοῦτ' ἐκεί- 1268
νους πρότερον πεποιηκέναι ἡμεῖς μαρτυρήσομεν. τὸ χεῖλος
ἐρράφθαι; τὴν κεφαλὴν δέ γ' ἡμεῖς ἢ ἕτερόν τι κατεα-
36 γέναι φήσομεν." ἀλλὰ καὶ μάρτυρας ἰατροὺς παρέχομαι.
τοῦτ' οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες δικασταὶ παρὰ τούτοις· ὅσα γὰρ
μὴ δι' αὐτῶν, οὐδενὸς μάρτυρος καθ' ἡμῶν εὐπορήσουσιν.

v. 2. ἔπειτ' αὐτὸς ἐγὼ] οὔτ' αὐτὸς ἔγωγε kr. 4. παρὰ τῶν αὐ-
τῶν FΦ. 33, 2. τε] γε Σ. 3. ὑπεξέρχομαι FΣΦ. 4. πάνθ']
ταῦθ' r. 5. παρεχομένῳ kr. 7. τοιούτων] ὄντων τῶν Φ. 10. φα-
νερῶς τὰ ψευδῆ FΦ. 34, 3. χαιρήτιον FΣΦ. 35, 1. αὐτῶν ἐστὶν
FΦ. 2. ἀλλήλους kr.

ἡ δ' ἀπ' αὐτῶν ἑτοιμότης, ἐδ' ἂν εἰπεῖν μὰ τὲς θεὲς δυ-
ναίμην ὅση καὶ οἵα πρὸς τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν ὑπάρχει. ἵνα
δ' εἰδῆτε οἷα καὶ διαπραττόμενοι περιέρχονται, λέγε αὐ-
τοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας, σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

37 Τοίχους τοίνυν διορύττοντες καὶ παίοντες τὲς ἀπαν-
τῶντας, ἆρ' ἂν ὑμῖν ὀκνῆσαι δοκοῦσιν ἐν γραμματειδίῳ
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἀλλήλοις οἱ κεκοινωνηκότες τοσαύ-
της καὶ τοιαύτης φιλαπεχθημοσύνης καὶ πονηρίας καὶ
ἀναιδείας καὶ ὕβρεως; πάντα γὰρ ταῦτ' ἔμοιγ' ἐν τοῖς ὑπὸ
τέτων πραττομένοις ἐνεῖναι δοκεῖ. καίτοι καὶ τέτων ἕτερ'
ἐστὶ πεπραγμένα τούτοις δεινότερα, ἀλλ' ἡμεῖς οὐχ οἷοί
τε γενοίμεθ' ἂν πάντας ἐξευρεῖν τοὺς ἠδικημένους.

38 Ὃ τοίνυν πάντων ἀναιδέστατον μέλλειν αὐτὸν ἀκέω
ποιεῖν, βέλτιον νομίζω προειπεῖν ὑμῖν εἶναι. φασὶ γὰρ
παραστησάμενον τοὺς παῖδας αὐτὸν κατὰ τούτων ὀμεῖ-
σθαι, καὶ ἀράς τινας δεινὰς καὶ χαλεπὰς ἐπαράσεσθαι καὶ
τοιαύτας, οἵας ἀκηκοώς γέ τις θαυμάσας ἀπήγγειλεν ἡμῖν.
ἔστι δὲ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀνυπόστατα μὲν τὰ τοιαῦτα
τολμήματα· οἱ γὰρ οἶμαι βέλτιςοι καὶ ἥκιστ' ἂν αὐτοί τι
ψευσάμενοι μάλισθ' ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐξαπατῶνται· ἐ 1269
μὴν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἀποβλέπον-
39 τας πιστεύειν. τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀλιγωρίαν
ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ· πέπυσμαι γὰρ ἐξ ἀνάγκης. ἀκέω γὰρ
ὦ ἄνδρες δικασταὶ Βάκχιόν τέ τινα, ὃς παρ' ὑμῖν ἀπέ-
θανε, καὶ Ἀριστοκράτην τὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διεφθαρ-
μένον καὶ τοιούτους ἑτέρους καὶ Κόνωνα τετονὶ ἑταίρες
εἶναι μειράκια ὄντας καὶ Τριβαλλοὺς ἐπωνυμίαν ἔχειν·
τούτους τά τε Ἑκαταῖα κατεσθίειν, καὶ τοὺς ὄρχεις τὲς

v. 3. οἷα καὶ] ἃ kr. 4. ταύτας kr. 37, 2. γραμματιδίῳ kr. 3. ἀλλήλοις om pr Σ. οἱ] οὐ FΦ. 6. καὶ om Φ. τού-των] τίνων r. 7. τούτοις] τούτων k. 8. τ' ἐγενόμεθα π. kr. 38, 4. ἐπαράσεσθαι corr Σ: ceteri ἐπαράσασθαι. 5. γέ] δέ r. ἀπήγγελλεν ΣΦ. 7. τι om r. 9. τὸν ante βίον om r. ὑποβλέποντα r. 39, 5. ἑτέρους τινὰς καὶ kr. 6. τριβαλοὺς r. 7. τά om kr. κατεσθίειν] κατακαίειν FΣΦ. τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων οἷς] τὰς ὄρνεις (ὄρνις k) τὰς ἐκ τῶν χωρῶν (χορῶν r) οἷς FΣΦkr. correxit Heinsterhusius.

ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσιν ὅταν εἰσιέναι μέλλωσι, συλ-
λέγοντας ἑκάστοτε συνδειπνεῖν ἀλλήλοις, καὶ ῥᾷον ὀμνύναι
40 καὶ ἐπιορκεῖν ἢ ὁτιοῦν. οὐ δὴ Κόνων ὁ τοιοῦτος πιστός
ἐστιν ὀμνύων· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ· ἀλλ' ὁ μηδ' εὔορκον μηδὲν
ἂν ὀμόσας, κατὰ δὲ δὴ παίδων ὧν μὴ νομίζετε μηδ' ἂν
μελλήσας, ἀλλὰ κἂν ὁτιοῦν παθὼν πρότερον, εἰ δ' ἄρ' ἀναγ-
καῖον, ὀμνύων ὡς νόμιμον, ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν
παίδων ὀμνύντος καὶ διὰ τοῦ πυρός. ἐγὼ τοίνυν ὁ δι-
καιότερόν σου πιστευθεὶς ἂν κατὰ πάντα ὦ Κόνων ἠθέ-
λησα ὀμόσαι ταυτί, οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην ὧν
ἠδίκηκα, καὶ ὁτιοῦν ποιῶν, ὥσπερ σύ, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀλη-
θείας καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ προσυβρισθῆναι, ὡς οὐ κατεπιορ-
κησόμενος τὸ πρᾶγμα. Λέγε τὴν πρόκλησιν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

41 Ταῦτ' ἐγὼ καὶ τότ' ἠθέλησα ὀμόσαι, καὶ νῦν ὀμνύω
τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἅπαντας καὶ πάσας ὑμῶν ἕνεκα
ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῶν περιεστηκότων, ἦ μὴν παθὼν
ὑπὸ Κόνωνος ταῦτα ὧν δικάζομαι, καὶ λαβὼν πληγάς, 1270
καὶ τὸ χεῖλος διακοπεὶς οὕτως ὥστε καὶ ῥαφῆναι, καὶ ὑβρι-
σθεὶς τὴν δίκην διώκειν. καὶ εἰ μὲν εὐορκῶ, πολλά μοι
ἀγαθὰ γένοιτο καὶ μηδέποτ' αὖθις τοιοῦτο μηδὲν πάθοιμι,
εἰ δ' ἐπιορκῶ, ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτός τε καὶ εἴ τί μοι
ἔστιν ἢ μέλλει ἔσεσθαι. ἀλλ' οὐκ ἐπιορκῶ, οὐδ' ἂν Κόνων
42 διαρραγῇ. ἀξιῶ τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί, πάνθ' ὅσα
ἐστὶ δίκαια ἐπιδείξαντος ἐμοῦ καὶ πίστιν προσθέντος ὑμῖν,
ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἕκαστος παθὼν τὸν πεποιηκότα ἐμίσει,
οὕτως ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κόνωνα τουτονὶ τὴν ὀργὴν ἔχειν,
καὶ μὴ νομίζειν ἴδιον τῶν τοιούτων μηδὲν ὃ κἂν ἄλλῳ
τυχὸν συμβαίη, ἀλλ' ἐφ' ὅτου ποτ' ἂν συμβῇ, βοηθεῖν καὶ

v. 1. μέλλουσιν Σ. 40, 1. ἢ om FΦ. 2. ἂν ὀμόσας μηδὲν r. 3. δὲ] τε γρ Φ. νομίζεται kr. μηδ' ἂν] μηδὲν FΣΦ. 4. κἂν] καὶ kr. δ'] δ' ὁ k. ἄρ' om FΣΦ. 5. ὀμνύων] ὁ ὀμνύων FΣΦ. 6. ὀμνύοντος ΣΦ. 7. ἂν om kr. 9. καὶ om kr. τῆς ἀληθείας καὶ ὑπὲρ om pr F. 41, 1. ὀμόσαι] ὁμολογῆσαι Σ. 2. καὶ τὰς θεὰς om kr. 3. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι k. 7. γένοιτο ἀγαθὰ kr. 8. τε] γε FΣΦ, om kr.
42, 1. ἄξιον r. 3. μισεῖ kr. 6. ὅτου ποτ'] ὃ τοῦτ' r, ὅτου τ' k.

τὰ δίκαια ἀποδιδόναι, καὶ μισεῖν τὲς πρὸ μὲν τῶν ἁμαρτημάτων θρασεῖς καὶ προπετεῖς, ἐν δὲ τῷ δίκην ὑπέχειν ἀναισχύντες καὶ πονηρὲς καὶ μήτε δόξης μήτε ἔθες μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζοντας πρὸς τὸ μὴ δοῦναι δίκην.
43 ἀλλὰ δεήσεται Κόνων καὶ κλαιήσει. σκοπεῖτε δὴ πότερός ἐστιν ἐλεεινότερος, ὁ πεπονθὼς οἷα ἐγὼ πέπονθα ὑπὸ τέτου, εἰ προσυβρισθεὶς ἄπειμι καὶ δίκης μὴ τυχών, ἢ Κόνων, εἰ δώσει δίκην; πότερον δ' ὑμῶν ἑκάστῳ συμφέρει ἐξεῖναι τύπτειν καὶ ὑβρίζειν ἢ μή; ἐγὼ μὲν οἴομαι μή. ἐκἒν, ἂν μὲν ἀφιῆτε, ἔσονται πολλοί, ἐὰν δὲ κολάζητε, ἐλάττες.
44 Πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὡς ἡμεῖς χρήσιμοι, καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ πατήρ, ἕως ἔζη, καὶ τριηραρχἒντες καὶ ϛρατευόμενοι καὶ τὸ προσταττόμενον ποι- 1271 οῦντες, καὶ ὡς ἐδὲν ἔθ' ἒτος ἔτε τῶν τέτου ἐδείς· ἀλλ' ἔτε τὸ ὕδωρ ἱκανὸν ἔτε νῦν περὶ τέτων ὁ λόγος ἐστίν. εἰ γὰρ δὴ ὁμολογεμένως ἔτι τέτων καὶ ἀχρηστοτέροις καὶ πονηροτέροις ἡμῖν εἶναι συνέβαινεν, οὐ τυπτητέοι οὐδὲ ὑβριστέοι δήπου ἐσμέν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἴομαι γὰρ ὑμᾶς μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

55.

ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Καλλικλῆς, πρὸς ὃν ὁ λόγος, καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνου φεύγων γείτονες ἦσαν ἐν χωρίῳ, ὁδῷ μέσῃ διειργόμενοι. ὀινοβίας δὲ συμβάσης, εἰς τὸ Καλλικλέους χωρίον ὕδωρ ἐμπεσὸν ἐκ τῆς ὁδἒ κατελυμήνατο. ἐπὶ τούτῳ διώκει βλάβης τὸν γείτονα· εἶναι γάρ φησιν ἐν τῷ Τισίου χωρίῳ χαράδραν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ ποιηθεῖσαν, ἣν ἀποικοδομηθεῖσαν νῦν αἰτίαν ἑαυτῷ βλάβης γενέσθαι. ὁ δὲ τοῦ Τισίου παῖς πρῶτον μὲν παλαιὸν καὶ οὐ δι' ἑαυτοῦ τὸ ἔργον δείκνυσι· ζῶντος γὰρ ἔτι καὶ τοῦ Καλλικλέους πατρὸς ἀποικοδομηθῆναι τὴν χαράδραν φησὶν ὑπὸ τοῦ Τισίου· ἔπειτα συνίστησιν ὡς οὐδὲ χαρά-

v. 1. ἁμαρτημάτων] αιτηματων Σ. 43, 1. δὴ] δ' εἰ k. 6. ἐὰν r. ἀφῆτε FΣΦ. 44, 2. καὶ αὐτοὶ om FΣΦ. 4. οὔθ' om FΣΦ. 7. συμβαίνει εἶναι kr. 8. δήπουθεν k. 9. οὐδὲν kr.
ΥΠΟΘ. 2. φεύγων Reiskius: διώκων F. δηωβίας F. 6. ἀποικοδομηθεῖσαν Reiskius: ἀπῳκοδόμησας F.

δρα τις τὸ χωρίον ἐστί. διασύρει δὲ καὶ τὴν συμβᾶσαν τῷ Καλλικλεῖ βλάβην ὡς μικρὰν καὶ οὐκ ἀξίαν τηλικαύτης δίκης, καὶ τὸ ὅλον ἠδικῆσθαι μὲν οὐδέν φησι τὸν Καλλικλέα, ἐπιθυμεῖν δὲ τῶν χωρίων τῶν ἑαυτοῦ καὶ διὰ τοῦτο συκοφαντίας μηχανᾶσθαι πάσας.

Οὐκ ἦν ἄρ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χαλεπώτερον οὐδὲν ἢ 1272
γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὅπερ ἐμοὶ νυνὶ
συμβέβηκεν. ἐπιθυμήσας γὰρ τῶν χωρίων μου Καλλικλῆς
οὕτω διατέθεικέ με συκοφαντῶν, ὥστε πρῶτον μὲν τὸν
ἀνεψιὸν τὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν ἀμφισβητεῖν μοι τῶν
2 χωρίων, ἐξελεγχθεὶς δὲ φανερῶς καὶ περιγενομένου μου
τῆς τούτων σκευωρίας πάλιν δύο δίκας ἐρήμους μου κατεδῃτήσατο, τὴν μὲν αὐτὸς χιλίων δραχμῶν, τὴν δὲ τὸν
ἀδελφὸν τουτονὶ πείσας Καλλικράτην. δέομαι δὴ πάντων
ὑμῶν ἀκοῦσαί μου καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, οὐχ ὡς αὐτὸς
δυνησόμενος εἰπεῖν, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ὑμεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καταμάθητε ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι.
3 Ἓν μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ἅπαντας τοὺς
τούτων λόγους ὑπάρχει μοι δίκαιον. τὸ γὰρ χωρίον τοῦτο
περιῳκοδόμησεν ὁ πατὴρ μικροῦ δεῖν πρὶν ἐμὲ γενέσθαι,
ζῶντος μὲν ἔτι Καλλιππίδου τοῦ τούτων πατρὸς καὶ γειτνιῶντος, ὃς ἀκριβέστερον ᾔδει δήπου τούτων, ὄντος δὲ
4 Καλλικλέους ἀνδρὸς ἤδη καὶ ἐπιδημοῦντος Ἀθήνῃσιν· ἐν
δὲ τούτοις τοῖς ἔτεσιν ἅπασιν οὔτ᾽ ἐγκαλῶν οὐδεὶς πώποτ᾽
ἦλθεν οὔτε μεμφόμενος (καίτοι δῆλον ὅτι καὶ τόθ᾽ ὕδατα
πολλάκις ἐγίγνετο), οὔτ᾽ ἐκώλυσεν ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ ἠδίκει
τινὰ περιοικοδομῶν ὁ πατὴρ τὸ ἡμέτερον χωρίον, ἀλλ᾽ 1273
οὐδ᾽ ἀπηγόρευσεν οὐδὲ διεμαρτύρατο, πλέον μὲν ἢ πεντεκαίδεκ᾽ ἔτη τοῦ πατρὸς ἐπιβιοῦντος, οὐκ ἐλάττω δὲ τοῦ
5 τούτων πατρὸς Καλλιππίδου. καίτοι ὦ Καλλίκλεις ἐξῆν δήπου
τόθ᾽ ὑμῖν, ὁρῶσιν ἀποικοδομουμένην τὴν χαράδραν, ἐλ-

v. 3. τῶν post χωρίων add F. § 1, 3. συνέβη r. 5. τὸν om r. 2, 2. τούτου r. 4. καλλικρατίτην Σ et γρ FΦ.
3, 1. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ γρ FΦ. 2. τούτου r. ὑπάρχει μοι] παρέχομαι Σ et γρ FΦ. 4. τούτου Σ. 5. δήπου τούτων] που τοῦτον r. 4, 4. ἐγένετο ΣΦ. οὔτ᾽] καὶ οὔτ᾽ r. 5. ἡμέτερον om r. 5, 2. τόθ᾽] καὶ τόθ᾽ r, τοῦθ᾽ F.

θοῦσιν εὐθὺς ἀγανακτεῖν καὶ λέγειν πρὸς τὸν πατέρα
„Τισία, τί ταῦτα ποιεῖς; ἀποικοδομεῖς τὴν χαράδραν; εἶτ'
ἐμπεσεῖται τὸ ὕδωρ εἰς τὸ χωρίον τὸ ἡμέτερον," ἵν' εἰ
μὲν ἐβούλετο παύσασθαι, μηδὲν ὑμῖν δυσχερὲς πρὸς ἀλ-
λήλους ἦν, εἰ δ' ὠλιγώρησε καὶ συνέβη τι τοιοῦτον, μάρ-
6 τυσιν εἶχες τοῖς τότε παραγενομένοις χρῆσθαι. καὶ νὴ Δί'
ἐπιδεῖξαί σε ἔδει πᾶσιν ἀνθρώποις χαράδραν οὖσαν, ἵνα μὴ
λόγῳ μόνον, ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ἔργῳ τὸν πατέρ' ἀδικοῦντ'
ἀπέφαινες. τούτων τοίνυν οὐδὲν πώποτ' οὐδεὶς ποιεῖν ἠξίω-
σεν. οὐ γὰρ ἂν οὔτ' ἐρήμην, ὥσπερ ἐμοῦ νῦν, κατεδιῃτή-
σασθε, οὔτε πλέον ἂν ἦν ὑμῖν συκοφαντοῦσιν οὐδέν, ἀλλ'
7 εἰ ἠνέγκατε τότε μάρτυρα καὶ ἐπεμαρτύρασθε, νῦν ἀπέ-
φαινεν ἂν ἐκεῖνος εἰδὼς ἀκριβῶς ὅπως εἶχεν ἕκαστα τούτων,
καὶ τοὺς ῥᾳδίως τούτους μαρτυροῦντας ἐξήλεγχεν. ἀνθρώ-
που δ', οἶμαι, τηλικούτου καὶ ἀπείρου τῶν πραγμάτων
ἅπαντες καταπεφρονήκατέ μου. ἀλλ' ἐγὼ πρὸς ἅπαντας
τούτους ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς αὐτῶν πράξεις ἰσχυρο-
τάτας μαρτυρίας παρέχομαι. διὰ τί γὰρ οὐδεὶς οὔτ' ἐπε-
μαρτύρατο οὔτ' ἐνεκάλεσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐμέμψατο πώποτε,
ἀλλ' ἐξήρκει ταῦτ' αὐτοῖς ἠδικημένοις περιορᾶν;
8 Ἐγὼ τοίνυν ἱκανὰ μὲν ἡγοῦμαι καὶ ταῦτ' εἶναι πρὸς 1274
τὴν τούτων κατηγορίαν· ἵνα δ' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς οὔθ' ὁ πατὴρ οὐδὲν ἠδίκει πε-
ριοικοδομῶν τὸ χωρίον οὗτοί τε κατεψευσμένοι πάντ' εἰσὶν
ἡμῶν, ἔτι σαφέστερον ὑμᾶς πειράσομαι διδάσκειν. τὸ μὲν
γὰρ χωρίον ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ἡμέτερον
9 ἴδιον εἶναι· τούτου δ' ὑπάρχοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
μάλιστα μὲν ᾔδειτε ἂν ἰδόντες τὸ χωρίον ὅτι συκοφαν-
τοῦμαι. διὸ καὶ τοῖς εἰδόσιν ἐπιτρέπειν ἐβουλόμην ἐγώ,

v. 4. ὑμῖν] ἡμῖν r, ἡμῖν ἢ FΣΦ. 5. ἦν] ἢ r, om FΣΦ. 6, 1. εἶχε r. χρῆσθαι FΣΦ: χρήσασθαι ς. 2. σέ γε r. ἔδει post ἀνθρώποις ponit r. 5. νυνὶ r. 6. ἡμῖν r. 7, 1. εἰ — νῦν om Σr. ἀπέφηνεν r. 3. τοὺς — μαρτυροῦντας] τοὺς μισθοῦ μαρτυροῦντας εὐχερῶς τούτοις γρ FΦ. τούτοις etiam FΣΦ. 5. ἐμοῦ r. 7. παρέξομαι Fr. 9. ἀδικουμένοις r. 8, 2. κατηγορίαν] ἀναίδειαν r. 4. καταψευσάμενοι r. 9, 2. ᾔδειτε ἄν] εἰδεῖεν οἱ r.

τοῖς ἴσοις. ἀλλ' οὐχ οὗτοι, καθάπερ νυνὶ λέγειν ἐπιχειροῦσι·
δῆλον δ' ὑμῖν καὶ τοῦτ' αὐτίκ' ἔσται πᾶσιν. ἀλλὰ προσέχετε
10 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν τὸν νοῦν. τοῦ
γὰρ χωρίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τοῦ τούτων τὸ μέσον ὁδός
ἐστιν, ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ τοῖς χωρίοις τὸ καταῤ-
ῥέον ὕδωρ τῇ μὲν εἰς τὴν ὁδὸν τῇ δ' εἰς τὰ χωρία συμ-
βαίνει φέρεσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῦτ' εἰσπῖπτον ἐνίοτε εἰς τὴν
ὁδόν, ᾗ μὲν ἂν εὐοδῇ, φέρεται κάτω κατὰ τὴν ὁδόν, ᾗ
δ' ἂν ἐνστῇ τι, τηνικαῦτα τοῦτ' εἰς τὰ χωρία ὑπεραίρειν
11 ἀναγκαῖον ἤδη. καὶ δὴ κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον ὦ ἄνδρες
δικασταὶ γενομένης ἐπομβρίας συνέβη τὸ ὕδωρ ἐμβαλεῖν·
ἀμεληθὲν δὲ οὔπω τοῦ πατρὸς ἔχοντος αὐτό, ἀλλ' ἀνθρώπου
δυσχεραίνοντος ὅλως τοῖς τόποις καὶ μᾶλλον ἀστικοῦ, δὶς
καὶ τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ τά τε χωρία ἐλυμήνατο καὶ
μᾶλλον ὡδοποίει. διὸ δὴ ταῦθ' ὁ πατὴρ ὁρῶν, ὡς ἐγὼ τῶν
εἰδότων ἀκούω, καὶ τῶν γειτόνων ἐπινεμόντων ἅμα καὶ
βαδιζόντων διὰ τοῦ χωρίου, τὴν αἱμασιὰν περιῳκοδόμησε
12 ταύτην. καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, παρέξομαι μὲν καὶ 1275
μάρτυρας ὑμῖν τοὺς εἰδότας, πολὺ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τῶν μαρτύρων ἰσχυρότερα τεκμήρια. Καλλικλῆς μὲν γάρ
φησι τὴν χαράδραν ἀποικοδομήσαντα βλάπτειν ἐμὲ αὐτόν·
13 ἐγὼ δ' ἀποδείξω χωρίον ὂν τοῦτ', ἀλλ' οὐ χαράδραν. εἰ μὲν
οὖν μὴ συνεχωρεῖτο ἡμέτερον ἴδιον εἶναι, τάχ' ἂν τοῦτο
ἠδικοῦμεν, εἴ τι τῶν δημοσίων ᾠκοδομοῦμεν· νυνὶ δ' οὔτε
τοῦτο ἀμφισβητοῦσιν, ἔστι τ' ἐν τῷ χωρίῳ δένδρα πεφυ-
τευμένα, ἄμπελοι καὶ συκαῖ. καίτοι τίς ἐν χαράδρᾳ ταῦτ'
ἂν φυτεύειν ἀξιώσειεν; οὐδείς γε. τίς δὲ πάλιν τοὺς αὐτοῦ
14 προγόνους θάπτειν; οὐδὲ τοῦτ' οἶμαι. ταῦτα τοίνυν ἀμ-
φότερ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ συμβέβηκεν· καὶ γὰρ τὰ δένδρα
πεφύτευται πρότερον ἢ τὸν πατέρα περιοικοδομῆσαι τὴν

10, 2. τοῦ τ' ἐμοῦ] τοὐμοῦ r. τὸ om pr Σ. 4. τῇ — τῇ] πῇ — πῇ r. 5. ἐνίοτε om FΣΦ. 6. ᾗ μὲν] εἰ μὲν FΣΦ. κάτω om r. ᾗ δ'] εἰ δ' FΦ. 7. τι om r. τοῦτ' om r.
11, 1. δὴ] δὴ καὶ r. 4. ἀστικοῦ FΣΦr: ἀστυκοῦ ς. 7. εἰδότων] εἰκότων F. 12, 3. ἰσχυρότατα r. 13, 2. συνεχώρει τὸ ἡμ. Φ. 3. νῦν r. 6. ἂν ante ἐν ponit r.

αἱμασιάν, καὶ τὰ μνήματα παλαιὰ καὶ πρὶν ἡμᾶς κτήσασθαι τὸ χωρίον γεγενημένα ἐστίν. καίτοι τούτων ὑπαρχόντων τίς ἂν ἔτι λόγος ἰσχυρότερος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γένοιτο; τὰ γὰρ ἔργα φανερῶς ἐξελέγχει. Καί μοι λαβὲ πάσας νυνὶ τὰς μαρτυρίας, καὶ λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

15 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν μαρτυριῶν. ἆρ' ὑμῖν δοκοῦσι διαῤῥήδην μαρτυρεῖν καὶ τὸ χωρίον εἶναι δένδρων μεστὸν καὶ μνήματ' ἔχειν τινὰ καὶ τἆλλ' ἅπερ καὶ τοῖς ἄλλοις χωρίοις συμβέβηκεν; καὶ πάλιν ὅτι περιῳκοδομήθη τὸ χωρίον ζῶντος μὲν ἔτι τοῦ τούτων πατρός, οὐκ ἀμφισβητούντων δ' οὔτε τούτων οὔτ' ἄλλου τῶν γειτόνων οὐδενός;

16 Ἄξιον δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν εἴρηκε Καλλικλῆς ἀκοῦσαι. καὶ σκέψασθε πρῶτον μὲν εἴ 1276 τις ὑμῶν ἑώρακεν ἢ ἀκήκοέ πώποτε παρ' ὁδὸν χαράδραν οὖσαν. οἶμαι γὰρ ἐν ἁπάσῃ τῇ χώρᾳ μηδεμίαν εἶναι· τοῦ γὰρ ἕνεκα, ὃ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δημοσίας ἔμελλε βαδιεῖσθαι φερόμενον, τούτῳ διὰ τῶν ἰδίων χωρίων χαράδραν 17 ἐποίησέ τις; ἔπειτα τίς ἂν ὑμῶν εἴτ' ἐν ἀγρῷ νὴ Δί' εἴτ' ἐν ἄστει τὸ διὰ τῆς ὁδοῦ ὕδωρ ῥέον εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν οἰκίαν δέξαιτ' ἂν αὐτοῦ; ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοὐναντίον, κἂν βιάσηταί ποτε, ἀποφράττειν ἅπαντες καὶ παροικοδομεῖν εἰώθαμεν; οὗτος τοίνυν ἀξιοῖ με ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ εἰσδεξάμενον εἰς τὸ ἐμαυτοῦ χωρίον, ὅταν τὸ τούτου παραλλάξῃ χωρίον, πάλιν εἰς τὴν ὁδὸν ἐξαγαγεῖν. οὐκοῦν πάλιν ὁ μετὰ τοῦτόν μοι γεωργῶν τῶν γειτόνων ἐγκαλεῖ· τὸ γὰρ ὑπὲρ τούτου δίκαιον δῆλον ὅτι κἀκείνοις ὑπάρξει 18 πᾶσι λέγειν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε εἰς τὴν ὁδὸν ὀκνήσω τὸ ὕδωρ ἐξάγειν, ἦ που σφόδρα θαῤῥῶν εἰς τὸ τοῦ πλησίον χωρίον

v. 4. γένοιτο ante ὦ ponit r. 5. νυνὶ πάσας ἤδη τὰς r.
15, 2. τὸ om FΣΦ. 3. ἔχον r. ἄλλοις] πλείστοις r.
5. τοῦ τούτων] τοῦ τούτου FΦ, τῶν τούτου Σ. 6. οὐδὲ ΣΦ.
16, 2. σκέψασθαι ΣΦ. 3. παρ' ὁδὸν] πάροδον r. 4. πάσῃ ΣΦ.
6. τούτῳ ΣΦr. 17, 1. ἂν om r. νὴ Δί' om r. 2. ῥέον ὕδωρ FΣΦ. 3. αὐτὸ] ἂν FΣΦ. κἂν] καὶ r. 7. ἐξάγειν r.
8. τούτων F. 9. ὑπάρχει r.

ἀφείην ἄν. ὅπου γὰρ νυνὶ δίκας ἀτιμήτους φεύγω διότι
τὸ ἐκ τῆς ὁδȣ̃ ῥέον ὕδωρ εἰς τὸ τȣ́τȣ χωρίον διέπεσε, τί
πείσομαι πρὸς Διὸς ὑπὸ τῶν ἐκ τȣ̃ χωρίȣ τȣ̃ ἐμȣ̃ τȣ̃ ὕδα-
τος εἰσπεσόντος βλαπτομένων; ὅπου δὲ μήτ' εἰς τὴν ὁδὸν
μήτ' εἰς τὰ χωρία ἀφεῖναί μοι τὸ ὕδωρ ἐξέςαι δεξαμένῳ, τί
λοιπὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς θεῶν; οὐ γὰρ ἐκπιεῖν γε
19 δή πού με Καλλικλῆς αὐτὸ προσαναγκάσει. ταῦτα τοίνυν
ἐγὼ πάσχων ὑπὸ τούτων καὶ πολλὰ ἕτερα καὶ δεινά, μὴ
ὅτι δίκην λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ προσόφλειν ἀγαπήσαιμ' ἄν.
εἰ μὲν γὰρ ἦν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ χαράδρα πάλιν ὑποδε- 1277
χομένη, τάχ' ἂν ἠδίκουν ἐγὼ μὴ δεχόμενος, ὥσπερ ἀνὰ
θάτερ' ἄττα τῶν χωρίων εἰσὶν ὁμολογούμεναι χαράδραι·
καὶ ταύτας δέχονται μὲν οἱ πρῶτοι καθάπερ τȣ̀ς ἐκ τῶν
οἰκιῶν χειμάῤῥους, παρὰ τούτων δ' ἕτεροι παραλαμβά-
νουσιν ὡσαύτως· ταύτην δ' οὔτε παραδίδωσιν ȣ̓δεὶς ȣ̓́τε
παρ' ἐμοῦ παραλαμβάνει. πῶς ἂν ȣ̓̃ν εἴη τȣ̃το χαράδρα;
20 τὸ δ' εἰσπεσὸν ὕδωρ ἔβλαψε μέν, οἶμαι, πολλάκις ἤδη πολ-
λȣ̀ς μὴ φυλαξαμένȣς, ἔβλαψε δὲ νῦν καὶ τουτονί. ὃ καὶ
πάντων ἐστὶ δεινότατον, εἰ Καλλικλῆς μὲν εἰς τὸ χωρίον
εἰσπεσόντος τοῦ ὕδατος ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας
ἀποικοδομεῖ, τȣ̃ δὲ πατρός, ὅτι τȣ̃το παθόντος τȣ̃ χωρίου
περιῳκοδόμησεν, ὡς ἀδικȣ̃ντος ἐμοὶ βλάβης εἴληχε δίκην.
καίτοι εἰ ὅσοι κακῶς πεπόνθασιν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν
ταύτῃ ῥεόντων ἐμοὶ λήξονται δίκας, ȣ̓δὲ πολλαπλάσια γε-
21 νόμενα τὰ ὄντα ἐξαρκέσειεν ἄν μοι. τοσȣ̃τον τοίνυν δια-
φέρουσιν οὗτοι τῶν ἄλλων, ὥςε πεπονθότες μὲν οὐδέν,
ὡς αὐτίκα ὑμῖν ἐγὼ σαφῶς ἐπιδείξω, πολλῶν δὲ πολλὰ
καὶ μεγάλα βεβλαμμένων μόνοι δικάζεσθαι τετολμήκασιν
οὗτοί μοι. καίτοι πᾶσι μᾶλλον ἐνεχώρει τοῦτο πράττειν.

v. 1. νυνὶ om FΣΦ. ἀτιμήτους φεύγω δίκας r. 2. διέπεσε] εἰσέπεσε r. 3. ποιήσομαι r. 5. ἀφειεναι Σ, ἀφιέναι FΦ. ἔξεστι FΣΦ. 19, 1. με om r. 3. προσοφείλειν r. 5. ἀνὰ] εἰ ἀνὰ r, ἂν FΣΦ. 6. ἄττα om r. 8. οἰκιῶν] χωρίων r. 10. λαμβάνει r. 20, 1. μὲν om FΣΦ. 2. καὶ νῦν r. 4. ἐμπεσόντος FΦ. 5. ἀποικοδόμει r, ἀποικοδομεῖς Anecd. p. 428, 7. 21, 1. ἐξαρκέσειν r. 3. ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν r.

οὗτοι μὲν γάρ, εἰ καί τι πεπόνθασιν, αὐτοὶ δι' αὑτοὺς βεβλαμμένοι συκοφαντοῦσιν· ἐκεῖνοι δέ, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τοιαύτην γ' οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχουσιν. ἀλλ' ἵνα μὴ πάντα ἅμα συνταράξας λέγω, λαβέ μοι τὰς τῶν γειτόνων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

22 Οὐκοῦν δεινὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τούτους μὲν μηδὲν ἐγκαλεῖν μοι τοσαῦτα βεβλαμμένους, μηδ' ἄλλον μηδένα τῶν ἠτυχηκότων, ἀλλὰ τὴν τύχην στέργειν, τουτονὶ δὲ 1278 συκοφαντεῖν; ὃν ὅτι μὲν αὐτὸς ἐξημάρτηκε πρῶτον μὲν τὴν ὁδὸν στενωτέραν ποιήσας, ἐξαγαγὼν ἔξω τὴν αἱμασιάν, ἵνα τὰ δένδρα τῆς ὁδοῦ ποιήσειεν εἴσω, ἔπειτα δὲ τὸν χλῆδον ἐμβαλὼν εἰς τὴν ὁδόν, ἐξ ὧν ὑψηλοτέραν τὴν ὁδὸν καὶ στενωτέραν πεποιῆσθαι συμβέβηκεν, ἐκ τῶν μαρτυ-
23ριῶν αὐτίκ' εἴσεσθε σαφέστερον. ὅτι δ' οὐδὲν ἀπολωλεκὼς οὐδὲ καταβεβλαμμένος ἄξιον λόγου τηλικαύτην μοι δίκην εἴληχε, τοῦθ' ὑμᾶς ἤδη πειράσομαι διδάσκειν. τῆς γὰρ μητρὸς τῆς ἐμῆς χρωμένης τῇ τούτων μητρὶ πρὶν τούτους ἐπιχειρῆσαί με συκοφαντεῖν, καὶ πρὸς ἀλλήλας ἀφικνουμένων, οἷον εἰκὸς ἅμα μὲν ἀμφοτέρων οἰκουσῶν ἐν ἀγρῷ καὶ γειτνιωσῶν, ἅμα δὲ τῶν ἀνδρῶν χρωμένων ἀλλήλοις
24ἕως ἔζων, ἐλθούσης δὲ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὡς τὴν τούτων καὶ ἀποδυραμένης ἐκείνης τὰ συμβάντα καὶ δεικνυούσης, οὕτως ἐπυθόμεθα πάντα ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί· καὶ λέγω μὲν ἅπερ ἤκουσα τῆς μητρός, οὕτω μοι πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο, εἰ δὲ ψεύδομαι, τἀναντία τούτων· ἦ μὴν ὁρᾶν καὶ τῆς τούτων μητρὸς ἀκούειν ἔφη κριθῶν μὲν βρεχθῆναι, καὶ ξηραινομένους ἰδεῖν αὐτήν, μηδὲ τρεῖς μεδίμνους, ἀλεύρων δ' ὡς ἡμιμέδιμνον· ἐλαίου δ' ἀποκλιθῆναι μὲν
25κεράμιον φάσκειν, οὐ μέντοι παθεῖν γε οὐδέν. τοσαῦτα ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὰ συμβάντ' ἦν τούτοις, ἀνθ' ὧν ἐγὼ

v. 4. συντάξας r. 22, 4. ἐξημάρτηκεν FΣΦ : ἐξήμαρτε ς. 6. χληδὸν r. carent accentu ΣΦ. 7. ἐμβάλλων FΦ, ἐκβαλὼν γρ FΦ.
23, 6. οἰκουσῶν ἀμφοτέρων r. 7. γειτνιουσῶν r. 24, 2. ἀποδυρομένης r. 3. πάντες ΣΦ. 4. λέγω] εἰ λέγω r. οὕτως ἐμοὶ FΣΦ. 8. ἀποκληθῆναι Σ, ἀποκλινθῆναι r, 25, 1. μέντοιγε Σ.
25, 2. ἦν] ἐστὶ r. τούτῳ FΦ.

χιλίων δραχμῶν δίκην ἀτίμητον φεύγω. οὐ γὰρ δὴ τειχίον
γ' εἰ παλαιὸν ἐπῳκοδόμησεν, ἐμοὶ καὶ τοῦτο λογιστέον ἐστίν,
ὃ μήτ' ἔπεσε μήτ' ἄλλο δεινὸν μηδὲν ἔπαθεν. ὥστ' εἰ 1279
συνεχώρουν αὐτοῖς ἁπάντων αἴτιος εἶναι τῶν συμβεβη-
26 *κότων, τά γε βρεχθέντα ταῦτ' ἦν. ὁπότε δὲ μήτε ἐξ ἀρχῆς*
ὁ πατὴρ ἠδίκει τὸ χωρίον περιοικοδομῶν, μήθ' οὗτοι
πώποτε ἐνεκάλεσαν τοσούτου χρόνου διελθόντος, οἵ τ' ἄλ-
λοι πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες μηδὲν μᾶλλον ἐγκαλοῦ-
σιν ἐμοί, πάντες τε ὑμεῖς τὸ ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ τὸ ἐκ τῶν
χωρίων ὕδωρ εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν εἰώθατε, ἀλλ' οὐ μὰ
Δί' εἴσω τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ δέχεσθαι, τί δεῖ πλείω λέγειν;
οὐδὲ γὰρ ἐκ τούτων ἄδηλον ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι,
27 *οὔτ' ἀδικῶν οὐδὲν οὔτε βεβλαμμένων ἃ φασιν. ἵνα δ' εἰ-*
δῆτε ὅτι καὶ τὸν χλῆδον εἰς τὴν ὁδὸν ἐμβεβλήκασι καὶ
τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες στενωτέραν τὴν ὁδὸν πεποιή-
κασιν, ἔτι δ' ὡς ὅρκον ἐδίδουν ἐγὼ τῇ τούτων μητρὶ καὶ
τὴν ἐμαυτοῦ τὸν αὐτὸν ὀμόσαι προὐκαλούμην, λαβέ μοι
τάς τε μαρτυρίας καὶ τὴν πρόκλησιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

28 *Εἶτα τούτων ἀναισχυντότεροι γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἢ*
περιφανέστερον συκοφαντοῦντες, οἵτινες αὐτοὶ τὴν αἱμα-
σιὰν προαγαγόντες καὶ τὴν ὁδὸν ἀνακεχωκότες ἑτέροις
βλάβης δικάζονται, καὶ ταῦτα χιλίων δραχμῶν ἀτίμητον,
οἵγ' οὐδὲ πεντήκοντα δραχμῶν τὸ παράπαν ἅπαντα ἀπο-
λωλέκασιν; καίτοι σκοπεῖτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ πόσους ὑπὸ
τῶν ὑδάτων ἐν τοῖς ἀγροῖς βεβλάφθαι συμβέβηκε, τὰ μὲν
Ἐλευσῖνι, τὰ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις. ἀλλ' οὐ δήπου τού-
των, ὦ γῆ καὶ θεοί, παρὰ τῶν γειτόνων ἕκαστος ἀξιώσει
29 *τὰς βλάβας κομίζεσθαι. καὶ ἐγὼ μέν, ὃν προσῆκεν ἀγα-*
νακτεῖν τῆς ὁδοῦ στενωτέρας γεγενημένης καὶ μετεωροτέ-

v. 1. τειχίον γ' εἰ Φ et corr Σ, τειχίον εἰ F, τειχίον pr Σ, εἰ τειχίον γε r. 2. ἐποικοδόμησεν ΣΦ. 3. μηδὲν δεινὸν r.
26, 1. γε om r. 6. ἐξάγειν], ἐκβεβλήκασιν, ἐξάγειν Σ. 27, 2. καὶ εἰς τὴν ὁδὸν χλίδον r. ἐκβεβλήκασι FΣΦ. 6. τάς τε] καὶ τὰς r.
7. μαρτυρία ΣΦ. 28, 2. αὐτοὶ] αὐτὴν r. 4. ταύτην F.
7. μὲν ἐν ἐλευσῖνι r.

ρας, ἡσυχίαν ἔχω· "τούτοις δὲ τοσοῦτον περίεστιν, ὥς ἔοι- 1280
κεν, ὥστε τοὺς ἠδικημένους προσσυκοφαντοῦσιν. καίτοι, ὦ Καλλίκλεις, εἰ καὶ ὑμῖν περιοικοδομεῖν ἔξεστι τὸ ὑμέτερον αὐτῶν χωρίον, καὶ ἡμῖν δήπου τὸ ἡμέτερον ἐξῆν. εἰ δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἠδίκει περιοικοδομῶν ὑμᾶς, καὶ νῦν
30 ὑμεῖς ἐμὲ ἀδικεῖτε περιοικοδομοῦντες οὕτως. δῆλον γὰρ ὅτι μεγάλοις λίθοις ἀποικοδομηθέντος πάλιν τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἐμὸν ἥξει χωρίον, εἶθ' ὅταν τύχῃ καταβαλεῖ τὴν αἱμασιὰν ἀπροσδοκήτως. ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ἐγκαλῶ τούτοις ἐγὼ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ στέργω τὴν τύχην καὶ τἀμαυτοῦ φυλάττειν πειράσομαι. καὶ γὰρ τοῦτον φράττοντα μὲν τὰ ἑαυτοῦ σωφρονεῖν ἡγοῦμαι, δικαζόμενον δέ μοι πονηρότατόν τ' εἶναι καὶ διεφθαρμένον ὑπὸ νόσου νομίζω.

31 Μὴ θαυμάζετε δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὴν τούτου προθυμίαν, μηδ' εἰ τὰ ψευδῆ κατηγορεῖν νῦν τετόλμηκεν. καὶ γὰρ τὸ πρότερον πείσας τὸν ἀνεψιὸν ἀμφισβητεῖν μοι τοῦ χωρίου συνθήκας οὐ γενομένας ἀπήνεγκε, καὶ νῦν αὐτοὺς ἐρήμην μου καταδεδιῄτηται τοιαύτην ἑτέραν δίκην, Κάλλαρον ἐπιγραψάμενος τῶν ἐμῶν δούλων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ τοῦτο εὕρηνται σόφισμα· Καλλάρῳ τὴν
32 αὐτὴν δίκην δικάζονται. καίτοι τίς ἂν οἰκέτης τὸ τοῦ δεσπότου χωρίον περιοικοδομήσειε μὴ προστάξαντος τοῦ δεσπότου; Καλλάρῳ δ' ἕτερον ἐγκαλεῖν οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ πλέον ἢ πεντεκαίδεκα ἔτη φράξας ἐπεβίω δικάζονται. κἂν μὲν ἐγὼ τῶν χωρίων ἀποστῶ τούτοις ἀποδόμενος ἢ πρὸς ἕτερα χωρία ἀλλαξάμενος, οὐδὲν ἀδικεῖ Κάλλαρος· ἂν δ' ἐγὼ μὴ "βούλωμαι τἀμαυτοῦ τούτοις προέ- 1281
σθαι, πάντα τὰ δεινότατα ὑπὸ Καλλάρου πάσχουσιν οὗτοι, καὶ ζητοῦσι καὶ διαιτητὴν ὅστις αὐτοῖς τὰ χωρία προσκαταγνώσεται, καὶ διαλύσεις τοιαύτας ἐξ ὧν τὰ χωρία ἕξουσιν.

30, 1. ἀδικεῖτε ἐμὲ r. 3. εἶθ' ὅταν τύχῃ] ὅταν τύχῃ καὶ r. καταβάλλει ΣΦ, καταβαλεῖται r. 7. πονηρότερόν r. 31, 2. κατηγορεῖν νῦν] μαρτυρεῖν FΣΦ. 3. τὸ] τὸν Σ, καὶ γρ Φ. 5. μου om r. 32, 2. περιοικοδομήσειεν ἂν μὴ r. 3. ἕτερον] ἕτερόν τι ἄλλο r, ἑτέραν τινὰ ἄλλο Σ. 4. πλέον ἢ om r. ἔτη om Σ. 7. ἂν δ'] ἐὰν r. 10. διαδύσεις r.

33 εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοὺς ἐπιβουλεύοντας καὶ
συκοφαντοῦντας δεῖ πλέον ἔχειν, οὐδὲν ἂν ὄφελος εἴη τῶν
εἰρημένων· εἰ δ' ὑμεῖς τοὺς μὲν τοιούτους μισεῖτε τὰ δὲ
δίκαια ψηφίζεσθε, μήτ' ἀπολωλεκότος Καλλικλέους μηδὲν
μήτ' ἠδικημένου μήθ' ὑπὸ Καλλάρου μήθ' ὑπὸ τοῦ πα-
34 τρός, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν, ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι καὶ
πρότερόν ἐπιβουλεύων με τοῖς χωρίοις τὸν ἀνεψιὸν κατε-
σκεύασε, καὶ νῦν τὴν ἑτέραν αὐτὸς κατεδιῃτήσατο Καλ-
λάρου ταύτην τὴν δίκην, ἐπηρεάζων ἐμοὶ διότι τὸν ἄν-
θρωπον περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καὶ Καλλάρῳ πάλιν εἴληχεν
ἑτέραν, ἁπάντων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

35 Μὴ οὖν πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ προῆσθέ με τούτοις μηδὲν ἀδικοῦντα. οὐ γὰρ τῆς ζημίας τοσοῦτόν τί μοι μέλει, χαλεπὸν ὂν πᾶσι τοῖς μικρὰν οὐσίαν ἔχουσιν· ἀλλ' ἐκβάλλουσιν ὅλως ἐκ τοῦ δήμου με ἐλαύνοντες καὶ συκοφαντοῦντες. ὅτι δ' οὐκ ἀδικοῦμεν οὐδέν, ἕτοιμοι μὲν ἦμεν ἐπιτρέπειν τοῖς εἰδόσιν, ἴσοις καὶ κοινοῖς, ἕτοιμοι δ' ὀμνύναι τὸν νόμιμον ὅρκον· ταῦτα γὰρ ᾠόμεθα ἰσχυρότατα παρέχεσθαι τοῖς αὐτοῖς ὑμῖν ὀμωμοκόσιν. Καί μοι λαβὲ τήν τε πρόκλησιν καὶ τὰς ὑπολοίπους ἔτι μαρτυρίας.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

56.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ. 1282

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Δαρεῖος καὶ Πάμφιλος Διονυσοδώρῳ δανείζουσι τρισχιλίας δραχμὰς ἐπὶ τῷ πλεῦσαι αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον κἀκεῖθεν αὖθις Ἀθήναζε, καὶ λαμβάνουσι μὲν ὑποθήκην τὴν ναῦν, διομολογοῦνται δὲ καὶ τόκους ὅσους ὤφειλον Ἀθήναζε καταπλεύσαντος Διονυσοδώρου κομίσασθαι. Διονυσόδωρος δὲ ἀναπλέων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, τῇ Ῥόδῳ προσσχών, ἐκεῖ τὸν γόμον ἐξέθετο, ὡς μὲν αὐτός φησι, διὰ τὸ ῥαγῆναι τὴν

33, 4. ψηφίζετε r. 34, 2. μοι F. τοῖς] καὶ τοῖς r. 3. νυνὶ r. 4. ταυτηνὶ r. 35, 2. με] μου F. 3. μακρὰν Fr. 5. μηδέν r. μὲν ἦμεν] μηδενὶ μὲν corr F. 7. ἰσχυρότερα r. 8. παρασχέσθαι FΣ. 9. τε om r. ΥΠΟΘ. 4. καταπλ. δὲ διον. F. 5. προσσχὼν F.

ναῦν καὶ εἶναι σαθράν, ὡς δὲ Δαρεῖος λέγει, διὰ τὸ πυθέσθαι τὸν σῖτον Ἀθήνησιν εὔωνον ὄντα· τὴν γὰρ ναῦν σῴαν ὑπάρχειν φησὶ καὶ πλεῖν ἔτι καὶ νῦν. οἱ μὲν οὖν δανείσαντες καὶ κατηγοροῦσι τοῦ Διονυσοδώρȣ παραβεβηκέναι τὴν συγγραφήν, διότι τὴν ὑποθήκην, τουτέστι τὴν ναῦν, οὐ παρέσχεν ἐμφανῆ, καὶ ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν τοὺς ὁμολογηθέντας τόκȣς τελείους· ὁ δὲ οὐ πάντας ἀποδιδόναι βούλεται, ἀλλὰ πρὸς λόγον τοῦ πλοῦ τοῦ πλευσθέντος.

Κοινωνός εἰμι τȣ̃ δανείσματος τȣ́τȣ, ὦ ἄνδρες δικαςαί.
συμβαίνει δ' ἡμῖν τοῖς κατὰ θάλατταν τὴν ἐργασίαν προῃ-
ρημένοις καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐγχειρίζȣσιν ἑτέροις ἐκεῖνο 1283
μὲν σαφῶς εἰδέναι, ὅτι ὁ δανειζόμενος ἐν παντὶ προέχει
ἡμῶν. λαβὼν γὰρ ἀργύριον φανερὸν καὶ ὁμολογȣ́μενον,
ἐν γραμματειδίῳ δυοῖν χαλκοῖν ἐωνημένῳ καὶ βιβλιδίῳ
μικρῷ πάνυ τὴν ὁμολογίαν καταλέλοιπε τοῦ ποιήσειν τὰ
δίκαια. ἡμεῖς δ' οὐ φαμὲν δώσειν, ἀλλ' εὐθὺς τῷ δανει-
2 ζομένῳ δίδομεν τὸ ἀργύριον. τῷ ȣ̃ν ποτὲ πιςεύοντες καὶ
τί λαβόντες τὸ βέβαιον προϊέμεθα; ὑμῖν ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οἳ κελεύȣσιν, ὅσα
ἄν τις ἑκὼν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, κύρια εἶναι. ἀλλά
μοι δοκεῖ ȣ̓́τε τῶν νόμων ȣ̓́τε συγγραφῆς ȣ̓δεμιᾶς ὄφελος
εἶναι ȣ̓δέν, ἂν ὁ λαμβάνων τὰ χρήματα μὴ πάνυ δίκαιος
ᾖ τὸν τρόπον καὶ δυοῖν θάτερον ἢ ὑμᾶς δεδιὼς ἢ τὸν
3 συμβαλόντα αἰσχυνόμενος. ὧν οὐδέτερον πρόσεστι Διο-
νυσοδώρῳ τούτῳ, ἀλλ' εἰς τοσȣ̃τον ἥκει τόλμης ὥςε δα-
νεισάμενος παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς ἐφ'
ᾧ τε τὴν ναῦν καταπλεῖν Ἀθήναζε, καὶ δέον ἡμᾶς ἐν τῇ
πέρυσιν ὥρᾳ κεκομίσθαι τὰ χρήματα, τὴν μὲν ναῦν εἰς
Ῥόδον κατεκόμισε καὶ τὸν γόμον ἐκεῖσε ἐξελόμενος ἀπέ-
δοτο παρὰ τὴν συγγραφὴν καὶ τοὺς νόμους τȣ̀ς ὑμετέ-
ρȣς, ἐκ δὲ τῆς Ῥόδȣ πάλιν ἀπέστειλε τὴν ναῦν εἰς Αἴ-
γυπτον κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον, ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθήνησι δανεί-
σασιν ȣ̓δέπω καὶ νῦν ȣ̓́τε τὰ χρήματα ἀποδίδωσιν ȣ̓́τε τὸ

v. 6. λόγον Reiskius: libri ὀλίγον. § 1, 4. μὲν om r. προσέχει FΦ. 6. γραμματιδίῳ r. βυβλιδίῳ Σ. 2, 1. ποτὲ] τότε ΣΦ. 2. βέβαιον] δίκαιον r. 4. ὁμολ. ταῦτα κύρια r. 3, 5. μὲν om r. 7. τοὺς ante νόμους om FΣΦ. 10. τὰ om r.

4 ἐνέχυρον καθίστησιν εἰς τὸ ἐμφανές, ἀλλὰ δεύτερον ἔτος
τουτὶ καρπέμενος τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔχων τό τε δάνειον καὶ τὴν
ἐργασίαν καὶ τὴν ναῦν τὴν ὑποκειμένην ἡμῖν, οὐδὲν ἧττον
εἰσελήλυθε πρὸς ὑμᾶς δηλονότι ὡς ζημιώσων ἡμᾶς τῇ ἐπω- 1284
βελίᾳ καὶ καταθησόμενος εἰς τὸ οἴκημα πρὸς τῷ ἀποστερεῖν
τὰ χρήματα. ὑμῶν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁμοίως ἁπάντων
δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν, ἐὰν δοκῶμεν ἀδι-
κεῖσθαι. τὴν δ᾽ ἀρχὴν τοῦ συμβολαίου διεξελθεῖν ὑμῖν πρῶ-
τον βούλομαι· οὕτω γὰρ καὶ ὑμεῖς ῥᾷστα παρακολουθήσετε.
5 Διονυσόδωρος γὰρ οὑτοσί, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ
κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος προσελθόντες ἡμῖν πέρυσι τοῦ
μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἔλεγον ὅτι βούλονται δανείσασθαι
ἐπὶ τῇ νηΐ, ἐφ᾽ ᾧ τε πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύ-
πτου εἰς Ῥόδον ἢ εἰς Ἀθήνας, διομολογησάμενοι τοὺς τό-
6 κους εἰς ἑκάτερον τῶν ἐμπορίων τούτων. ἀποκριναμένων δ᾽
ἡμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι οὐκ ἂν δανείσαιμεν εἰς ἕτερον
ἐμπόριον οὐδὲν ἀλλ᾽ ἢ εἰς Ἀθήνας, οὕτω προσομολογοῦσι
πλευσεῖσθαι δεῦρο, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δα-
νείζονται παρ᾽ ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς ἀμ-
φοτερόπλουν, καὶ συγγραφὴν ἐγράψαντο ὑπὲρ τούτων. ἐν
μὲν οὖν ταῖς συνθήκαις δανειστὴς ἐγράφη Πάμφιλος οὑ-
τοσί· ἐγὼ δ᾽ ἔξωθεν μετεῖχον αὐτῷ τοῦ δανείσματος. καὶ
πρῶτον ὑμῖν ἀναγνώσεται αὐτὴν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

7 Κατὰ ταύτην τὴν συγγραφὴν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λα-
βόντες παρ᾽ ἡμῶν τὰ χρήματα Διονυσόδωρός τε οὑτοσὶ
καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος ἀπέστελλον τὴν ναῦν
εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐνθένδε. καὶ ὁ μὲν Παρμενίσκος ἐπέ-
πλει ἐπὶ τῆς νεώς, οὑτοσὶ δὲ αὐτοῦ κατέμενεν. ἦσαν γάρ, 1285
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μηδὲ τοῦτ᾽ ἀγνοῆτε, ὑπηρέται καὶ
συνεργοὶ πάντες οὗτοι Κλεομένους τοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἄρ-
ξαντος, ὃς ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν οὐκ ὀλίγα κακὰ εἰργά-

4, 4. δῆλον, in mg posito ὅτι, Σ. 5. τῷ] τὸ r. 5, 5. τοὺς
om r. 6, 1. δ᾽ om r. 2. ὦ] γε ὦ r. 9. πρῶτον μὲν ὑμ. r.
7, 3. ἀπέστελλον — καὶ om r. 4. Παρμενίσκος om r. 8. ἔλαβεν r.

σατο τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν, μᾶλλον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας, παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ
8 σίτου καὶ αὐτὸς καὶ οὗτοι μετ᾽ αὐτοῦ. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν
ἀπέστελλον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὰ χρήματα, οἱ δ᾽ ἐπέπλεον
ταῖς ἐμπορείαις, οἱ δ᾽ ἐνθάδε μένοντες διετίθεντο τὰ ἀπο-
στελλόμενα· εἶτα πρὸς τὰς καθεστηκυίας τιμὰς ἔπεμπον
γράμματα οἱ ἐπιδημοῦντες τοῖς ἀποδημοῦσιν, ἵνα ἐὰν μὲν
παρ᾽ ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος, δεῦρο αὐτὸν κομίσωσιν, ἐὰν
δ᾽ εὐωνότερος γένηται, εἰς ἄλλο τι καταπλεύσωσιν ἐμπό-
ριον. ὅθεν περ οὐχ ἥκιστα ὦ ἄνδρες δικασταὶ συνετιμήθη
τὰ περὶ τὸν σῖτον ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιστολῶν καὶ συνερ-
9 γιῶν. ὅτε μὲν οὖν ἐνθένδε ἀπέστελλον οὗτοι τὴν ναῦν,
ἐπιεικῶς ἔντιμον κατέλιπον τὸν σῖτον· διὸ καὶ ὑπέμειναν
ἐν τῇ συγγραφῇ γράψασθαι εἰς Ἀθήνας πλεῖν, εἰς δ᾽ ἄλλο
μηδὲν ἐμπόριον. μετὰ δὲ ταῦτ᾽ ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπει-
δὴ ὁ Σικελικὸς κατάπλους ἐγένετο καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου
ἐπ᾽ ἔλαττον ἐβάδιζον καὶ ἡ ναῦς ἡ τούτων ἀνῆκτο εἰς
Αἴγυπτον, εὐθέως οὗτος ἀποστέλλει τινὰ εἰς τὴν Ῥόδον
ἀπαγγελοῦντα τῷ Παρμενίσκῳ τῷ κοινωνῷ τἀνθάδε κα-
θεστηκότα, ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι ἀναγκαῖον εἴη τῇ νηῒ προσ-
10 έχειν εἰς Ῥόδον. πέρας δ᾽ οὖν, λαβὼν γὰρ ὁ Παρμενίσκος
ὁ τουτουῒ κοινωνὸς τὰ γράμματα τὰ παρὰ τούτου ἀποσα-
λέντα, καὶ πυθόμενος τὰς τιμὰς τὰς ἐνθάδε τοῦ σίτου
καθεστηκυίας, ἐξαιρεῖται τὸν σῖτον ἐν τῇ Ῥόδῳ κἀκεῖ 1286
ἀποδίδοται, καταφρονήσαντες μὲν τῆς συγγραφῆς ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ καὶ τῶν ἐπιτιμίων ἃ συνεγράψαντο αὐτοὶ
οὗτοι καθ᾽ αὑτῶν, ἐάν τι παραβαίνωσι, καταφρονήσαντες
δὲ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, οἳ κελεύουσι τοὺς ναυκλήρους
καὶ τοὺς ἐπιβάτας πλεῖν εἰς ὅ τι ἂν συνθῶνται ἐμπόριον, εἰ
11 δὲ μή, ταῖς μεγίσταις ζημίαις εἶναι ἐνόχους. καὶ ἡμεῖς
ἐπειδὴ τάχιστα ἐπυθόμεθα τὸ γεγονός, ἐκπεπληγμένοι τῷ

8, 3. ἐμπορίαις FΦr. 9, 6. ἐπ᾽] ἐπὶ τὸ r, om Σ. τού-
του r. 8. τἀνθένδε FΣΦ. 9. προσχεῖν r. 10, 1. δ᾽ et
γὰρ om r. 2. τούτου r. alterum τὰ om r. 5. καταφρο-
νήσας r.

πράγματι προσῆμεν τούτῳ τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης ἐπι-
βουλῆς, ἀγανακτοῦντες οἷον εἰκός, καὶ ἐγκαλοῦντες ὅτι
διαῤῥήδην ἡμῶν διορισαμένων ἐν ταῖς συνθήκαις ὅπως
ἡ ναῦς μηδαμοῦ καταπλευσεῖται ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, καὶ
[ὅτι] ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάντων τὸ ἀργύ-
ριον, ἡμᾶς μὲν ἐν ὑποψίᾳ καταλέλοιπε τοῖς βουλομένοις
αἰτιᾶσθαι καὶ λέγειν ὡς ἄρα καὶ ἡμεῖς κεκοινωνήκαμεν
τῆς σιτηγίας τῆς εἰς τὴν Ῥόδον, αὐτοὶ δ' οὐδὲν μᾶλλον
τὴν ναῦν ἥκεσι κατακομίζοντες εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον
12 εἰς ὃ συνεγράψαντο. ἐπειδὴ δ' οὐδὲν ἐπεραίνομεν ὑπὲρ τῆς
συγγραφῆς καὶ τῶν δικαίων διαλεγόμενοι, ἀλλὰ τό γε δά-
νειον καὶ τοὺς τόκους ἠξιοῦμεν ἀπολαβεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς
ὁμολογηθέντας. οὗτος δ' οὕτως ὑβριστικῶς ἐχρήσατο ἡμῖν,
ὥστε τοὺς μὲν τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένους
οὐκ ἔφη δώσειν· „εἰ δὲ βούλεσθε" ἔφη „κομίζεσθαι τὸ
πρὸς μέρος τοῦ πλοῦ τοῦ πεπλευσμένου, δώσω ὑμῖν" φησὶ
„τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους· πλείους δ' οὐκ ἂν δοίην," αὐτὸς
αὑτῷ νομοθετῶν καὶ οὐχὶ τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις
13 πειθόμενος. ὡς δ' ἡμεῖς οὐκ ἂν ἔφαμεν συγχωρῆσαι οὐδὲν 1287
τούτων, λογιζόμενοι ὅτι, ὁπότε τοῦτο πράξομεν, ὁμολο-
γοῦμεν καὶ αὐτοὶ εἰς Ῥόδον σεσιτηγηκέναι, ἔτι μᾶλλον
ἐπέτεινεν οὗτος καὶ μάρτυρας πολλοὺς παραλαβὼν προσῄει,
φάσκων ἕτοιμος εἶναι ἀποδιδόναι τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους
τοὺς εἰς Ῥόδον, οὐδὲν μᾶλλον ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀπο-
δοῦναι διανοούμενος, ἀλλ' ἡμᾶς ὑπολαμβάνων οὐκ ἂν ἐθε-
λῆσαι ἀπολαβεῖν τὸ ἀργύριον διὰ τὰς ὑπούσας αἰτίας. ἐδή-
14 λωσε δ' αὐτὸ τὸ ἔργον. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τῶν ὑμετέρων πολιτῶν τινὲς παραγενόμενοι ἀπὸ ταυτο-
μάτου συνεβούλευον ἡμῖν τὸ μὲν διδόμενον λαμβάνειν,
περὶ δὲ τῶν ἀντιλεγομένων κρίνεσθαι, τοὺς δὲ εἰς Ῥόδον
τόκους μὴ καθομολογεῖν τέως ἂν κριθῶμεν, ἡμεῖς μὲν
ταῦτα συνεχωροῦμεν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὦ ἄνδρες δικασταὶ

v. 1. προσήειμεν Fr. ἐπιβουλῆς] ἐπιστολῆς Anecd. p. 450, 20.
2. οἷον] ὡς r. 12, 1. ἐπεὶ r. 13, 2. πράξωμεν ς. 4. εἰσῄει r.
8. λαβεῖν r. 14, 2. ἡμετέρων r. 5. ἕως r.

τὸ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαιον, ἀλλ' ἡγούμενοι δεῖν ἐλατ-
τᾶσθαί τι καὶ συγχωρεῖν ὥςε μὴ δοκεῖν φιλόδικοι εἶναι,
οὗτος δ' ὡς ἑώρα ἡμᾶς ὁμόσε πορευομένους, „ἀναιρεῖσθε"
15 φησὶ „τοίνυν τὴν συγγραφήν." „ἡμεῖς ἀναιρώμεθα; οὐ-
δέν γε μᾶλλον ἢ ὁτιοῦν· ἀλλὰ κατὰ μὲν τἀργύριον ὃ ἂν
ἀποδῷς ὁμολογήσομεν ἐναντίον τοῦ τραπεζίτου ἄκυρον
ποιεῖν τὴν συγγραφήν, τὸ μέντοι σύνολον οὐκ ἂν ἀνελοί-
μεθα, ἕως ἂν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων κριθῶμεν. τί γὰρ
ἔχοντες δίκαιον ἢ τί τὸ ἰσχυρὸν ἀντιδικήσομεν, ἐάν τε
πρὸς διαιτητὴν ἐάν τε εἰς δικαστήριον δέῃ βαδίζειν, ἀνε-
λόμενοι τὴν συγγραφὴν ἐν ᾗ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοή-
16 θειαν ἔχομεν;" ταῦτα δ' ἡμῶν λεγόντων ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ καὶ ἀξιούντων Διονυσόδωρον τουτονὶ τὴν μὲν συγ-
γραφὴν μὴ κινεῖν μηδ' ἄκυρον ποιεῖν τὴν ὁμολογουμέ- 1288
νην καὶ ὑπ' αὐτῶν κυρίαν εἶναι, τῶν δὲ χρημάτων ὅσα
μὲν αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀποδοῦναι ἡμῖν, περὶ δὲ τῶν ἀντι-
λεγομένων ὡς ἑτοίμων ὄντων κριθῆναι, εἴτε βούλοιντο ἐφ'
ἑνὶ εἴτε καὶ πλείοσι τῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου, οὐκ ἔφη προσ-
έχειν Διονυσόδωρος τούτων οὐδενί, ἀλλ' ὅτι τὴν συγγρα-
φὴν ὅλως οὐκ ἀνῃρούμεθα ἀπολαμβάνοντες ἃ οὗτος ἐπέ-
ταττεν, ἔχει δεύτερον ἔτος τὰ ἡμέτερα καὶ χρῆται τοῖς
17 χρήμασιν· καὶ ὃ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὦ ἄνδρες δικαςαί,
ὅτι αὐτὸς μὲν οὗτος παρ' ἑτέρων εἰσπράττει ναυτικοὺς τό-
κους ἀπὸ τῶν ἡμετέρων χρημάτων, οὐκ Ἀθήνησι δανείσας
οὐδ' εἰς Ἀθήνας ἀλλ' εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυπτον, ἡμῖν δὲ
τοῖς δανείσασιν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐκ οἴεται δεῖν τῶν
δικαίων οὐδὲν ποιεῖν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν
τὴν πρόκλησιν ἣν ὑπὲρ τούτων προὐκαλεσάμεθ' αὐτόν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

18 Ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες δικαςαὶ προκαλεσαμένων ἡμῶν
Διονυσόδωρον τουτονὶ πολλάκις, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας

v. 2. καὶ om r. 3. ἑώρακεν r. ὁμόσαι ΣΦ. 15, 1. φη-
σιν ΣΦ. γραφήν r. ἀναιρούμεθα r. 2. ὃ ἂν ἀποδῷς] ἂν ἀπο-
δίδως r. 3. ὁμολογήσωμεν r. 4. ἑλοίμεθα r. 16, 4. αὐτῶν
τούτων κ. r. 7. ἑνὸς FΣΦ. τῶν ἐμπορίων r. 10. ἡμ. κέχρη-
ται FΣΦ. 17, 5. ἡμέτερον r.

ἐκτιθέντων τὴν πρόκλησιν, εὐήθεις ἔφη παντελῶς ἡμᾶς
εἶναι, εἰ ὑπολαμβάνομεν αὐτὸν οὕτως ἀλογίστως ἔχειν ὥστ'
ἐπὶ διαιτητὴν βαδίζειν, προδήλου ὄντος ὅτι καταγνώσεται
αὐτοῦ ἀποτῖσαι τὰ χρήματα, ἐξὸν αὐτῷ ἐπὶ τὸ δικαστήριον
ἥκειν φέροντα τἀργύριον, εἶτα ἐὰν μὲν δύνηται ὑμᾶς πα-
ρακρούσασθαι, ἀπιέναι τἀλλότρια ἔχοντα, εἰ δὲ μή, τηνι-
καῦτα καταθεῖναι τὰ χρήματα, ὡς ἄνθρωπος οὐ τῷ δικαίῳ
πιστεύων, ἀλλὰ διάπειραν ὑμῶν λαμβάνειν βουλόμενος.
19 Τὰ μὲν τοίνυν πεπραγμένα Διονυσοδώρῳ ἀκηκόατε, 1289
ὦ ἄνδρες δικασταί· οἴομαι δ' ὑμᾶς θαυμάζειν ἀκούοντας
πάλαι τὴν τόλμαν αὐτοῦ, καὶ τῷ ποτὲ πιστεύων εἰσελή-
λυθε δευρί. πῶς γὰρ οὐ τολμηρόν, εἴ τις ἄνθρωπος δα-
20 νεισάμενος χρήματα ἐκ τοῦ ἐμπορίου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ
συγγραφὴν διαρρήδην γραψάμενος ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν τὴν
ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, εἰ δὲ μή, ἀποτίνειν δι-
πλάσια τὰ χρήματα, μήτε τὴν ναῦν κατακεκόμικεν εἰς τὸν
Πειραιᾶ, μήτε τὰ χρήματ' ἀποδίδωσι τοῖς δανείσασι, τόν
τε σῖτον ἐξελόμενος ἐν Ῥόδῳ ἀπέδοτο, καὶ ταῦτα διαπε-
πραγμένος οὐδὲν ἧττον τολμᾷ βλέπειν εἰς τὰ ὑμέτερα
21 πρόσωπα; ἃ δὴ λέγει πρὸς ταῦτ' ἀκούσατε. φησὶ γὰρ τὴν
ναῦν πλέουσαν ἐξ Αἰγύπτου ῥαγῆναι, καὶ διὰ ταῦτ' ἀναγ-
κασθῆναι καὶ προσχεῖν εἰς τὴν Ῥόδον καὶ ἐκεῖ ἐξελέσθαι
τὸν σῖτον. καὶ τούτου τεκμήριον λέγει, ὡς ἄρ' ἐκ τῆς Ῥόδου
μισθώσαιτο πλοῖα καὶ δεῦρ' ἀποστείλειε τῶν χρημάτων ἔνια.
ἓν μὲν τοῦτ' ἐστὶν αὐτῷ μέρος τῆς ἀπολογίας, δεύτερον
22 δ' ἐκεῖνο· φησὶ γὰρ ἑτέρους τινὰς δανειστὰς συγκεχωρη-
κέναι αὐτῷ τοὺς τόκους τοὺς εἰς Ῥόδον· δεινὸν οὖν, εἰ
ἡμεῖς μὴ συγχωρήσομεν ταὐτὰ ἐκείνοις. τρίτον πρὸς τού-
τοις τὴν συγγραφὴν κελεύειν φησὶν αὐτὸν σωθείσης τῆς
νεὼς ἀποδοῦναι τὰ χρήματα, τὴν δὲ ναῦν οὐ σεσῶσθαι

v. 1. ἔφη om r. 2. εἶναι ante παντελῶς ponit r. οὕτως] οὕτω παντελῶς r. 19, 2. ἀκούοντας θαυμάζειν r. 3. πάλαι om r. τόλμ^{η}αν F. αὐτοῦ in mg Σ. 20, 1. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. r. 5. ἀπωδέδωκε r. 6. εἰς ῥόδον r. 7. μηδὲν r. 21, 3. priorem καὶ om r. προσέχειν FΦ. 5. ἔνια] ἕνεκα r. 22, 3. μὴ ἡμεῖς Anecd. p. 144, 16. 4. κελεύειν om Σ.

εἰς τὸν Πειραιᾶ. πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων ἀκούσατε ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἃ λέγομεν δίκαια.

23 Πρῶτον μὲν τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν ὅταν λέγῃ, οἶμαι πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν εἶναι ὅτι ψεύδεται. εἰ γὰρ τȣ̃το συνέβη παθεῖν τῇ νηΐ, ὔτ' ἂν εἰς τὴν Ῥόδον ἐσώθη ὔτ' ἂν 1290
ὕςερον πλόϊμος ἦν. νῦν δὲ φαίνεται εἰς τὴν Ῥόδον σωθεῖσα καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀποσταλεῖσα εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔτι καὶ νῦν πλέουσα πανταχόσε, πλὴν οὐκ εἰς Ἀθήνας. καίτοι πῶς ὐκ ἄτοπον, ὅταν μὲν εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον δεήσῃ κατάγειν τὴν ναῦν, ῥαγῆναι φάσκειν, ὅταν δ' εἰς τὴν Ῥόδον τὸν σῖτον ἐξελέσθαι, τηνικαῦτα δὲ πλόϊμον οὖσαν φαίνεσθαι τὴν αὐτὴν ναῦν;

24 Διὰ τί ȣ̃ν, φησίν, ἐμισθωσάμην ἕτερα πλοῖα καὶ μετεξειλόμην τὸν γόμον καὶ δεῦρο ἀπέςειλα; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὐ τῶν ἁπάντων ἀγωγίμων ὔθ' ȣ̃τος ἦν κύριος ὔθ' ὁ κοινωνὸς αὐτȣ̃, ἀλλ' οἱ ἐπιβάται τὰ ἑαυτῶν χρήματ' ἀπέςελλον, οἶμαι, δεῦρο ἐν ἑτέροις πλοίοις ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ προκατέλυσαν ȣ̃τοι τὸν πλȣ̃ν· ὧν μέντοι αὐτοὶ ἦσαν κύριοι, ὐ ταῦτ' ἀπέςελλον πάντα δεῦρο, ἀλλ' ἐκλεγόμενοι, τίνων αἱ
25 τιμαὶ ἐπετέταντο. ἐπεὶ τί δήποτε μισθȣ́μενοι ἕτερα πλοῖα, ὥς φατε, ὐχ ἅπαντα τὸν γόμον τῆς νεὼς μετενέθεσθε, ἀλλὰ τὸν σῖτον αὐτȣ̃ ἐν τῇ Ῥόδῳ κατελίπετε; ὅτι ὦ ἄνδρες δικαςαὶ τȣ̃τον μὲν συνέφερεν αὐτοῖς ἐκεῖσε πωλεῖν· τὰς γὰρ τιμὰς ἐνθάδε ἀνεικέναι ἤκουον· τὰ δ' ἄλλα ἀγώγιμα ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον, ἀφ' ὧν κερδανεῖν ἤλπιζον. ὥστε τὴν μίσθωσιν τῶν πλοίων ὅταν λέγῃς, οὐ τοῦ ῥαγῆναι τὴν ναῦν τεκμήριον λέγεις, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν.

26 Περὶ μὲν οὖν τȣ́των ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ δὲ τῶν δανειστῶν, ȣ̃ς φασι συγκεχωρηκέναι λαβεῖν παρ' αὐ-

v. 1. ἀκούσατε post δικασταὶ ponunt FΣΦ. 23, 2. ὑμῖν om r. τοῦτο] τοσοῦτο r. 4. πλώϊμος ΣΦr et hic et infra: πλώϊμος s. 9. τὴν om r. 24, 1. φασὶν F. (η) 6. ἦσαν κύριοι αὐτοὶ r, αὐτοὶ ἦσαν κύριοι αὐτοὶ δὲ FΣΦ. 25, 1. ἐπειδὴ r. τί om Σ. δήποτε] ποτε δὴ r. 3. κατελείπετε Σ. 6. τιμὰς τὰς ἐνθάδε r. 6. κερδαίνειν ἔμελλον r, 26, 2. σεσυγκωρηκέναι Σ.

τῶν τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ἔστι μὲν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς
τοῦτο. εἰ γάρ τις ὑμῖν ἀφῆκέ τι τῶν αὑτοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖ- 1291
ται ὁ πεισθείς [ἢ ὁ πείσας]· ἀλλ' ἡμεῖς οὔτ' ἀφείκαμέν
σοι οὐδὲν οὔτε συγκεχωρήκαμεν τῷ πλῷ τῷ εἰς Ῥόδον,
27 οὐδέ ἐστιν ἡμῖν κυριώτερον οὐδὲν τῆς συγγραφῆς. αὕτη
δὲ τί λέγει καὶ ποῖ προστάττει τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι; Ἀθή-
νηθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας· εἰ δὲ
μή, ἀποτίνειν κελεύει διπλάσια τὰ χρήματα. ταῦτ' εἰ μὲν
πεποίηκας, οὐδὲν ἀδικεῖς, εἰ δὲ μὴ πεποίηκας μηδὲ κα-
τακεκόμικας τὴν ναῦν Ἀθήναζε, προσήκει σε ζημιοῦσθαι
τῷ ἐπιτιμίῳ τῷ ἐκ τῆς συγγραφῆς· τοῦτο γὰρ τὸ δίκαιον
οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ἀλλ' αὐτὸς σὺ σαυτῷ ὥρισας. δεῖξον οὖν
τοῖς δικασταῖς δυοῖν θάτερον ἢ τὴν συγγραφήν, ὡς οὐκ
ἔστιν ἡμῖν κυρία, ἢ ὡς οὐ δίκαιος εἶ πάντα κατὰ ταύ-
28 την πράττειν. εἰ δέ τινες ἀφείκασί τί σοι καὶ συγκεχω-
ρήκασι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους ὁτῳδήποτε τρόπῳ πεισθέν-
τες, διὰ ταῦτα οὐδὲν ἀδικεῖς ἡμᾶς, οὓς παρασυγγεγράφη-
κας εἰς Ῥόδον καταγαγὼν τὴν ναῦν; οὐκ οἴομαί γε· οὐ
γὰρ τὰ ὑφ' ἑτέρων συγκεχωρημένα δικάζουσιν οὗτοι νῦν,
ἀλλὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ σοῦ πρὸς ἡμᾶς συγγεγραμμένα. ἐπεὶ
ὅτι γε καὶ τὸ περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν τόκων, εἰ ἄρα γέγονεν
ὡς οὗτοι λέγουσι, μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ τῶν δανειστῶν
29 γέγονε, πᾶσιν ὑμῖν φανερόν ἐστιν. οἱ γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου
δανείσαντες τούτοις ἑτερόπλουν τἀργύριον εἰς Ἀθήνας,
ὡς ἀφίκοντο εἰς τὴν Ῥόδον καὶ τὴν ναῦν ἐκεῖσε οὗτοι
κατεκόμισαν, οὐδὲν οἶμαι διέφερεν αὐτοῖς ἀφεμένοις τῶν
τόκων καὶ κομισαμένοις τὸ δάνειον ἐν τῇ Ῥόδῳ πάλιν
ἐνεργὸν ποιεῖν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' ἐλυσιτέλει πολλῷ 1292
30 μᾶλλον τοῦτο ἢ δεῦρ' ἐπαναπλεῖν. ἐκεῖσε μέν γε ἀκαριαῖος
ὁ πλοῦς, καὶ δὶς ἢ τρὶς ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἐργάσασθαι τῷ

v. 1. πρὸς ἡμᾶς οὐδὲν r. 3. ὁ πεισθεὶς ἢ ὁ πείσας] οὐθ' ὁ δοὺς οὐθ' ὁ πείσας γρ FΦ. ἀφήκαμεν FΦr. 27, 1. οὐδὲν κυριώτερον FΣΦ. 8. σὺ om r. 10. ὑμῖν r. εἶ δίκαιος r. 28, 1. ἀφήκασι FΣΦr. 3. παραγεγράφηκας r. 7. τὸ om r. 29, 3. οὗτοι om r. 4. ἀφειμένοις FΣΦ. τὸν τόκον r. 30, 1. ἐπανελθεῖν r. γε] γὰρ FΣΦ. ἀκέραιος FΣΦ.

αὐτῷ ἀργυρίῳ· ἐνταῦθα δ' ἐπιδημήσαντας παραχειμάζειν
ἔδει καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. ὥστ' ἐκεῖνοι μὲν οἱ δα-
νεισταὶ προσκεκερδήκασι καὶ οὐκ ἀφείκασι τούτοις ὀυδέν·
ἡμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου ὁ λόγος ἐστίν, ἀλλ' ὀυδὲ
τἀρχαῖα ἀπολαβεῖν δυνάμεθα.

31 Μὴ οὖν ἀποδέχεσθε τούτου φενακίζοντος ὑμᾶς καὶ τὰ
πρὸς τοὺς ἄλλους δανειστὰς πεπραγμένα παραβάλλοντος,
ἀλλ' ἐπὶ τὴν συγγραφὴν ἀνάγετ' αὐτὸν καὶ τὰ ἐκ τῆς συγ-
γραφῆς δίκαια. ἔστι γάρ ἐμοί τε λοιπὸν διδάξαι ὑμᾶς τοῦτο,
καὶ οὗτος ἰσχυρίζεται τῷ αὐτῷ τούτῳ, φάσκων τὴν συγ-
γραφὴν κελεύειν σωθείσης τῆς νεὼς ἀποδιδόναι τὸ δάνειον·
32 καὶ ἡμεῖς ταῦτα οὕτω φαμὲν δεῖν ἔχειν. ἡδέως δ' ἂν πυ-
θοίμην αὐτοῦ σοῦ, πότερον ὡς ὑπὲρ διεφθαρμένης τῆς
νεὼς διαλέγῃ ἢ ὡς ὑπὲρ σεσωσμένης. εἰ μὲν γὰρ διέφθαρ-
ται ἡ ναῦς καὶ ἀπόλωλε, τί περὶ τῶν τόκων διαφέρῃ καὶ
ἀξιοῖς ἡμᾶς κομίζεσθαι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους; οὔτε γὰρ
τοὺς τόκους οὔτε τἀρχαῖα προσήκει ἡμᾶς ἀπολαβεῖν. εἰ δ'
ἔστιν ἡ ναῦς σῴα καὶ μὴ διέφθαρται, διὰ τί ἡμῖν οὐκ ἀπο-
33 δίδως τὰ χρήματα ἃ συνεγράψω; πόθεν οὖν ἀκριβέστατ'
ἂν μάθοιτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι σέσωσται ἡ ναῦς;
μάλιστα μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἶναι τὴν ναῦν ἐν πλῷ, οὐχ
ἧττον δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν· ἀξιοῦσι γὰρ ἡμᾶς
τά τε ἀρχαῖα ἀπολαβεῖν καὶ μέρος τι τῶν τόκων ὡς σε-
σωσμένης μὲν τῆς νεώς, οὐ πεπλευκυίας δὲ πάντα τὸν 1293
34 πλοῦν. σκοπεῖτε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πότερον ἡμεῖς
τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις χρώμεθα ἢ οὗτοι, οἳ οὔτε
εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον πεπλεύκασιν, ἀλλ' εἰς Ῥόδον
καὶ Αἴγυπτον, σωθείσης τε τῆς νεὼς καὶ οὐ διεφθαρμέ-
νης ἄφεσιν οἴονται δεῖν εὑρίσκεσθαι τῶν τόκων παρασυγ-
γεγραφηκότες, καὶ αὐτοὶ μὲν πολλὰ χρήματ' εἰργασμένοι
παρὰ τὴν σιτηγίαν τὴν εἰς Ῥόδον, τὰ δ' ἡμέτερα χρή-

v. 2. παραμένειν r. 3. προσκεκερδάκασι r. 31, 3. ἀναγά-
γετε r. αὐτήν Σ. 4. τε] γε FΣΦ. 5. διισχυρίζεται Fr.
32, 1. καὶ] καὶ ὡς FΦ. 3. ὑπὲρ] περὶ r. 5. οὔτε γὰρ τοὺς
τόκους om r. 7. οὐ δίδως FΣΦ. 3. ἐν τῷ πλῷ r. 6. οὐ] ἐκ r.
34, 4. καὶ εἰς αἴγ. r. τε] δὲ r.

35 ματ' ἔχοντες καὶ καρπούμενοι δεύτερον ἔτος τουτί. καινότατον δ' ἐστὶ πάντων τὸ γιγνόμενον· τὸ μὲν γὰρ δάνειον τὸ ἀρχαῖον ἀποδιδόασιν ἡμῖν ὡς σεσωσμένης τῆς νεώς, τοὺς τόκους δ' ἀποστερῆσαι οἴονται δεῖν ὡς διεφθαρμένης. καίτοι ἡ συγγραφὴ οὐχ ἕτερα μὲν λέγει περὶ τῶν τόκων, ἕτερα δὲ περὶ τοῦ ἀρχαίου δανείσματος, ἀλλὰ τὰ δίκαια ταὐτὰ περὶ ἀμφοῖν ἐστὶ καὶ ἡ πρᾶξις ἡ αὐτή.

36 Ἀνάγνωθι δέ μοι πάλιν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ. Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· Ἀθήνηθεν, φησίν, εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. Λέγε τὰ λοιπά.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ. σωθείσης δὲ τῆς νεὼς εἰς Πειραιᾶ.

37 Ἄνδρες δικασταί, πάνυ ἁπλοῦν ἐστὶ διαγνῶναι ὑμῖν ὑπὲρ ταυτησὶ τῆς δίκης, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων πολλῶν. ἡ γὰρ ναῦς ὅτι μὲν σέσωσται καὶ ἔστι σῴα, καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ὁμολογεῖται· οὐ γὰρ ἂν ἀπεδίδοσαν τό τε ἀρχαῖον δάνειον καὶ τῶν τόκων μέρος τι· οὐ κατακεκόμισται δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ. διὰ τοῦτο ἡμεῖς μὲν οἱ δανείσαντες ἀδικεῖσθαί φαμεν, καὶ ὑπὲρ τούτου δικαζόμεθα, ὅτι οὐ κα- 1294

38 τέπλευσεν εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον· Διονυσόδωρος δ' οὔ φησιν ἀδικεῖν δι' αὐτὸ τοῦτο· οὐ γὰρ δεῖν αὐτὸν ἀποδοῦναι πάντας τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ἡ ναῦς οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. ἡ δὲ συγγραφὴ τί λέγει; οὐ μὰ Δί' οὐ ταῦθ' ἃ σὺ λέγεις, ὦ Διονυσόδωρε· ἀλλ' ἐὰν μὴ ἀποδιδῷς τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἢ μὴ παράσχῃς τὰ ὑποκείμενα ἐμφανῆ καὶ ἀνέπαφα ἢ ἄλλο τι παρὰ τὴν συγγραφὴν ποιῇς, ἀποτίνειν κελεύει σε διπλάσια τὰ χρήματα. Καί μοι λέγε αὐτὸ τοῦτο τῆς συγγραφῆς.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ. ἐὰν δὲ μὴ παράσχωσιν τὰ ὑποκείμενα ἐμφανῆ καὶ ἀνέπαφα, ἢ ποιήσωσί τι παρὰ τὴν συγγραφήν, ἀποδιδότωσαν διπλάσια τὰ χρήματα.

35, 4. ἀποστερήσειν r. 6. ἀλλὰ κοινὰ τὰ r. 36, 4. λοιπά. ΣΥΓΓΡΑΦΗ] λοιπὰ τῆς συγγραφῆς r. 5. νεῶς Σ, qui sic saepe. εἰς τὸν πειραιᾶ r. 37, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι FΣΦ. 2. ταύτης ΣΦ. 3. γὰρ om FΣΦ. 4. ἀπέδοσαν r. 38, 2. αὐτὸν om r. 4. οὐ post Δί' om r. 5. ταῦθ'] διὰ ταῦτα FΣΦ. 9. τοῦτο τὸ τῆς FΣΦ. 10. ἐμφανῆ τὰ ὑποκείμενα r.

39 Ἔστιν οὖν ὅποι παρέσχηκας ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀφ᾽ ἧς
τὰ χρήματα ἔλαβες παρ᾽ ἡμῶν, ὁμολογῶν σῴαν εἶναι αὐ-
τός; ἢ καταπέπλευκας ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου εἰς τὸ Ἀθη-
ναίων ἐμπόριον, τῆς συγγραφῆς διαῤῥήδην λεγούσης εἰς
τὸν Πειραιᾶ κατάγειν τὴν ναῦν καὶ ἐμφανῆ παρέχειν τοῖς
40 δανείσασιν; καὶ γὰρ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεάσασθε
τὴν ὑπερβολήν. ἐῤῥάγη ἡ ναῦς, ὥς φησιν οὗτος, καὶ διὰ
τοῦτο εἰς Ῥόδον κατήγαγεν αὐτήν. οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο
ἐπεσκευάσθη καὶ πλόϊμος ἐγένετο. διὰ τί οὖν ὦ βέλτιστε
εἰς μὲν τὴν Αἴγυπτον καὶ τἄλλα ἐμπόρια ἀπέστελλες αὐ-
τήν, Ἀθήναζε δ᾽ οὐκ ἀπέσταλκας οὐδέπω καὶ νυνὶ πρὸς
ἡμᾶς τοὺς δανείσαντας, οἷς ἡ συγγραφὴ κελεύει σε ἐμφανῆ
καὶ ἀνέπαφον τὴν ναῦν παρέχειν, καὶ ταῦτ᾽ ἀξιούντων
41 ἡμῶν καὶ προκαλεσαμένων σε πολλάκις; ἀλλ᾽ οὕτως ἀν- 1295
δρεῖος εἶ, μᾶλλον δ᾽ ἀναίσχυντος, ὥστε ἐκ τῆς συγγραφῆς
ὀφείλων ἡμῖν διπλάσια τὰ χρήματα οὐκ οἴει δεῖν οὐδὲ τοὺς
τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδοῦναι, ἀλλὰ τοὺς εἰς Ῥόδον
προστάττεις ἀπολαβεῖν, ὥσπερ τὸ σὸν πρόσταγμα τῆς συγ-
γραφῆς δέον κυριώτερον γενέσθαι, καὶ τολμᾷς λέγειν ὡς
42 οὐκ ἐσώθη ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ· ἐφ᾽ ᾧ δικαίως ἂν ἀπο-
θάνοις ὑπὸ τῶν δικαστῶν. διὰ τίνα γὰρ ἄλλον ὦ ἄνδρες
δικασταὶ οὐ σέσωσται ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ; πότερον
δι᾽ ἡμᾶς τοὺς διαῤῥήδην δανείσαντας εἰς Αἴγυπτον καὶ
εἰς Ἀθήνας, ἢ διὰ τοῦτον καὶ τὸν κοινωνὸν αὐτοῦ, οἳ
ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάμενοι, ἐφ᾽ ᾧ τε κα-
ταπλεῖν Ἀθήναζε, εἰς Ῥόδον κατήγαγον τὴν ναῦν; ὅτι
δ᾽ ἑκόντες καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ταῦτ᾽ ἔπραξαν, δῆλον ἐκ
43 πολλῶν. εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀκούσιον τὸ συμβὰν ἐγένετο
καὶ ἡ ναῦς ἐῤῥάγη, τὸ μετὰ τοῦτ᾽, ἐπειδὴ ἐπεσκεύασαν
τὴν ναῦν, οὐκ ἂν εἰς ἕτερα δήπου ἐμπόρια ἐμίσθουν αὐτὴν
ἀλλ᾽ ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον, ἐπανορθούμενοι τὸ ἀκούσιον

39, 1. ὅπου r. 40, 3. εἰς τὴν ῥόδον r. 6. ἀπέστειλας FΣΦ. νῦν r. 7. οἷς] οὓς F. ἀνέπαφον καὶ ἐμφανῆ r. 41, 1. προσκαλεσαμένων FΣΦ. 4. τοὺς post τόκους om r. 42, 5. αὐτοῦ] αὐτὸν corr Σ. 8. ἐκ πολλῶν δῆλον FΣΦ. 43, 3. ἐμίσθωσαν FΣΦ.

σύμπτωμα. νῦν δ' οὐχ ὅπως ἐπηνωρθώσαντο, ἀλλὰ πρὸς
τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀδικήμασι πολλῷ μείζω προσεξημαρτήκασι,
καὶ ὥσπερ ἐπὶ καταγέλωτι ἀντιδικοῦντες εἰσεληλύθασιν,
ὡς ἐπ' αὐτοῖς ἐσόμενον, ἐὰν καταψηφίσησθε αὐτῶν, τἀρ-
44 χαῖα μόνον ἀποδοῦναι καὶ τοὺς τόκους. ὑμεῖς οὖν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς οὕτως ἔχουσι, μηδ' ἐπὶ
δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε, ὡς, ἂν μὲν κατορ- 1296
θῶσι, τὰ ἀλλότρια ἕξοντας, ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ἐξαπα-
τῆσαι ὑμᾶς, αὐτὰ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδώσοντας· ἀλλὰ τοῖς
ἐπιτιμίοις ζημιοῦτε τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς· καὶ γὰρ ἂν
δεινὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τούτους διπλασίαν καθ' ἑαυτῶν τὴν
ζημίαν γράψασθαι, ἐάν τι παραβαίνωσι τῶν ἐν τῇ συγ-
γραφῇ, ὑμᾶς δ' ἠπιωτέρως ἔχειν πρὸς αὐτούς, καὶ ταῦτ'
οὐχ ἧττον ἡμῶν συνηδικημένους.

45 Τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ πράγματος δίκαια βραχέα ἐστὶ
καὶ εὐμνημόνευτα. ἐδανείσαμεν Διονυσοδώρῳ τούτῳ καὶ
τῷ κοινωνῷ αὐτοῦ τρισχιλίας δραχμὰς Ἀθήνηθεν εἰς Αἴ-
γυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε· οὐκ ἀπειλήφαμεν τὰ
χρήματα οὐδὲ τοὺς τόκους, ἀλλ' ἔχουσι τὰ ἡμέτερα καὶ
χρῶνται δεύτερον ἔτος· οὐ κατακεκομίκασι τὴν ναῦν εἰς
τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐδέπω καὶ νῦν, οὐδ' ἡμῖν παρεσχή-
κασιν ἐμφανῆ· ἡ δὲ συγγραφὴ κελεύει, ἐὰν μὴ παρέχω-
σιν ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀποτίνειν αὐτοὺς διπλάσια τὰ χρή-
ματα, τὴν δὲ πρᾶξιν εἶναι καὶ ἐξ ἑνὸς καὶ ἐξ ἀμφοῖν.
46 ταῦτ' ἔχοντες τὰ δίκαια εἰσεληλύθαμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀξι-
οῦντες τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀπολαβεῖν δι' ὑμῶν, ἐπειδὴ παρ'
αὐτῶν τούτων οὐ δυνάμεθα. ὁ μὲν παρ' ἡμῶν λόγος οὗτός
ἐστιν. οὗτοι δὲ δανείσασθαι μὲν ὁμολογοῦσι καὶ μὴ ἀπο-
δεδωκέναι, διαφέρονται δ' ὡς οὐ δεῖ τελεῖν αὐτοὺς τοὺς
τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ ἀλλὰ τοὺς εἰς Ῥόδον, οὓς
47 οὔτε συνεγράψαντο οὔτ' ἔπεισαν ἡμᾶς. εἰ μὲν οὖν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι ἐν τῷ Ῥοδίων δικαστηρίῳ ἐκρινόμεθα,

44, 2. τοῖς] τούτοις FΣΦ. 3. ἐὰν r. κατορθώσωσι Fr. 8. τι om r. 45, 7. ἡμέτερον r. 8. ἡ δὲ — ἐμφανῆ om r. 9. διπλασίονα r.

ἴσως ἂν οὗτοι ἐπλεονέκτουν ἡμῶν, σεσιτηγηκότες πρὸς 1297 αὐτοὺς καὶ καταπεπλευκότες τῇ νηῒ εἰς τὸ ἐκείνων ἐμπόριον· νῦν δ' εἰς Ἀθηναίους εἰσεληλυθότες καὶ συγγραψάμενοι εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον ἐκ ἀξιῦμεν ἐλαττωθῆναι ὑπὸ τῶν καὶ ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς ἠδικηκότων.

48 Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἀγνοεῖτε ὅτι νυνὶ μίαν δίκην δικάζοντες νομοθετεῖτε ὑπὲρ ὅλȣ τȣ̃ ἐμπορίου, καὶ παρεστᾶσι πολλοὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἐργάζεσθαι προαιρȣμένων ὑμᾶς θεωρȣ̃ντες, πῶς τὸ πρᾶγμα τουτὶ κρίνετε. εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὰς συγγραφὰς καὶ τὰς ὁμολογίας τὰς πρὸς ἀλλήλȣς γιγνομένας ἰσχυρὰς οἰήσεσθε δεῖν εἶναι καὶ τοῖς παραβαίνουσιν αὐτὰς μηδεμίαν συγγνώμην ἕξετε, ἑτοιμότερον προήσονται τὰ ἑαυτῶν οἱ ἐπὶ τοῦ δανείζειν ὄντες, ἐκ δὲ τούτων αὐξηθήσεται ὑμῖν τὸ

49 ἐμπόριον. εἰ μέντοι ἐξέσται τοῖς ναυκλήροις, συγγραφὴν γραψαμένοις ἐφ' ᾧ τε πλεῖν εἰς Ἀθήνας, ἔπειτα κατάγειν τὴν ναῦν εἰς ἕτερα ἐμπόρια φάσκοντας ῥαγῆναι καὶ τοιαύτας προφάσεις ποριζομένȣς οἵαισπερ Διονυσόδωρος ȣ̔τοσὶ χρῆται, καὶ τȣ̀ς τόκȣς μερίζειν πρὸς τὸν πλȣ̃ν ὃν ἂν φήσωσι πεπλευκέναι, καὶ μὴ πρὸς τὴν συγγραφήν, ȣ̓δὲν

50 κωλύσει ἅπαντα τὰ συμβόλαια διαλύεσθαι· τίς γὰρ ἐθελήσει τὰ ἑαυτȣ̃ προέσθαι, ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρȣς, ἰσχύοντας δὲ τȣ̀ς τοιȣ́τȣς λόγȣς, καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἠδικηκότων ἔμπροσθεν ȣ̓̃σας τȣ̃ δικαίȣ; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· ȣ̓́τε γὰρ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ συμφέρει τοῦτο οὔτε τοῖς ἐργάζεσθαι προῃρημένοις, οἵπερ χρησιμώτατοί εἰσι καὶ κοινῇ πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἰδίᾳ τῷ ἐντυγχά- 1298 νοντι. διόπερ δεῖ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.

Ἐγὼ μὲν ȣ̓̃ν, ὅσαπερ οἷός τ' ἦν, εἴρηκα· ἀξιῶ δὲ καὶ τῶν φίλων μοί τινα συνειπεῖν. δεῦρο, Δημόσθενες.

v. 1. ἐπλεονέκτουν οὗτοι r. 2. εἰς] ὡς r. 48, 6. οἴεσθε ΓΣΦ. 8. ποιήσονται F. 9. δανείζειν ὄντες] ἐμπορίου δανείζοντες r. 49, 1. τοῖς συνναυκλήροις συγγρ. συγγραψαμένοις r. 2. καταπλεῖν r. 4. οἵαισπερ r. Διονυσ.] καὶ διονυσ. FΣΦ. 5. μερίζεται r. 50, 1. κωλύει πάντα r. γὰρ ἂν ἐθελήσῃ r. 2. μὲν om FΣΦ. 6. ταῦτα r. προαιρουμένοις r. 7. ὑμῖν om r.

57.
ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Γράφεται νόμος παρ' Ἀθηναίοις γενέσθαι ζήτησιν πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων τοῖς ληξιαρχικοῖς γραμματείοις, εἴτε γνήσιοι πολῖταί εἰσιν εἴτε μή, τοὺς δὲ μὴ γεγονότας ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς ἐξαλείφεσθαι, διαψηφίζεσθαι δὲ περὶ πάντων τοὺς δημότας, καὶ τοὺς μὲν ἀποψηφισθέντας καὶ ἐμμείναντας τῇ ψήφῳ τῶν δημοτῶν ἐξαληλίφθαι καὶ εἶναι μετοίκους, τοῖς δὲ βουλομένοις ἔφεσιν εἰς δικαστὰς δεδόσθαι, κἂν μὲν ἁλῶσι καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, πεπρᾶσθαι, ἐὰν δὲ ἀποφύγωσιν, εἶναι πολίτας. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον τοῦ Ἁλιμουσίων δήμου διαψηφιζομένου ἀποψηφίζεται Εὐξίθεός τις, φάσκων δὲ ἑαυτὸν ὑπὸ Εὐβουλίδου ἐχθροῦ ὄντος κατεστασιάσθαι ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπιδεικνύει ἑαυτὸν ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς. εἰ δὲ ἐτίτθευσεν ἡ μήτηρ μου, δι' ἀπορίαν τοῦτο ἐποίησεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐξένιζε τῇ γλώττῃ αἰχμάλωτος γενόμενος καὶ πραθείς. δεῖ δὲ μὴ τὰ ἀτυχήματα προφέρειν, ἀλλὰ τὰ γένη ζητεῖν.

Πολλὰ καὶ ψευδῆ κατηγορηκότος ἡμῶν Εὐβουλίδου, καὶ 1299
βλασφημίας οὔτε προσηκούσας οὔτε δικαίας πεποιημένου, πειράσομαι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια λέγων ὦ ἄνδρες δικασταὶ δεῖξαι καὶ μετὸν τῆς πόλεως ἡμῖν καὶ πεπονθότα ἐμαυτὸν οὐχὶ προσήκοντα ὑπὸ τούτου. δέομαι δ' ἁπάντων ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, λογισαμένους τό τε μέγεθος τοῦ παρόντος ἀγῶνος καὶ τὴν αἰσχύνην μεθ' ἧς ὑπάρχει τοῖς ἁλισκομένοις ἀπολωλέναι, ἀκοῦσαι καὶ ἐμοῦ σιωπῇ, μάλιστα μέν, εἰ δυνατόν, μετὰ πλείονος εὐνοίας ἢ τούτου (τοῖς γὰρ ἐν κινδύνῳ καθεστηκόσιν εἰκὸς εὐνοϊκωτέρους ὑμᾶς ὑπάρχειν), εἰ δὲ μή, μετά
2 γε τῆς ἴσης. συμβαίνει δέ μοι τὸ μὲν καθ' ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὸ προσήκειν μοι τῆς πόλεως θαῤῥεῖν καὶ πολλὰς ἔχειν ἐλπίδας καλῶς ἀγωνιεῖσθαι, τὸν καιρὸν δὲ καὶ τὸ παρωξύνθαι τὴν πόλιν πρὸς τὰς ἀποψηφίσεις φοβεῖσθαι· πολλῶν γὰρ ἐξεληλαμένων δικαίως ἐκ πάντων τῶν δήμων συγκεκοινωνήκαμεν τῆς δόξης ταύτης οἱ κα-

ΥΠΟΘ. 9. εὐξιός F. 12. ἐξένιζε F: ἐξένισε ς. § 1, 11. ὑμᾶς om Σ.

τεστασιασμένοι, καὶ πρὸς τὴν κατ᾽ ἐκείνων αἰτίαν, ὃ πρὸς
τὸ καθ᾽ αὑτὸν ἕκαστος ἀγωνιζόμεθα, ὥστ᾽ ἐξ ἀνάγκης μέ-
3γαν ἡμῖν εἶναι τὸν φόβον. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων
οὕτως ἐχόντων, ἃ νομίζω περὶ τούτων αὐτῶν πρῶτον εἶναι 1300
δίκαια, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ οἴομαι δεῖν ὑμᾶς τοῖς
μὲν ἐξελεγχομένοις ξένοις οὖσι χαλεπαίνειν, εἰ μήτε πεί-
σαντες μήτε δεηθέντες ὑμῶν λάθρᾳ καὶ βίᾳ τῶν ὑμετέρων
ἱερῶν καὶ κοινῶν μετεῖχον, τοῖς δ᾽ ἠτυχηκόσι καὶ δεικνύουσι
πολίτας ὄντας αὐτοὺς βοηθεῖν καὶ σώζειν, ἐνθυμουμένους
ὅτι πάντων οἰκτρότατον πάθος ἡμῖν ἂν συμβαίη τοῖς ἠδι-
κημένοις, εἰ τῶν λαμβανόντων δίκην ὄντες ἂν δικαίως
μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τοῖς διδοῦσι γενοίμεθα καὶ συναδικηθείημεν
4διὰ τὴν τοῦ πράγματος ὀργήν. ᾤμην μὲν οὖν ἔγωγε ὦ
ἄνδρες δικασταὶ προσήκειν Εὐβουλίδῃ, καὶ πᾶσι δὲ ὅσοι
νῦν ἐπὶ ταῖς ἀποψηφίσεσι κατηγοροῦσιν, ὅσα ἴσασιν ἀκρι-
βῶς λέγειν καὶ μηδεμίαν προσάγειν ἀκοὴν πρὸς τὸν τοιοῦ-
τον ἀγῶνα. οὕτω γὰρ τοῦτο ἄδικον καὶ σφόδρα πάλαι κέ-
κριται, ὥστε οὐδὲ μαρτυρεῖν ἀκοὴν ἐῶσιν οἱ νόμοι, οὐδ᾽
ἐπὶ τοῖς πάνυ φαύλοις ἐγκλήμασιν, εἰκότως· ὅπου γὰρ εἰ-
δέναι τινὲς ἤδη φήσαντες ψευδεῖς ἐφάνησαν, πῶς, ἄγε
5μηδ᾽ αὐτὸς οἶδεν ὁ λέγων, προσήκει πιστεύεσθαι; ἀλλὰ
μὴν ὅπου γε μηδ᾽ ὑπεύθυνον καθιστάντα ἑαυτὸν ἔξεστι,
δι᾽ ὧν ἂν ἀκοῦσαί τις φῇ, βλάπτειν μηδένα, πῶς ἀνυπευ-
θύνῳ γε λέγοντι προσήκει πιστεύειν ὑμᾶς; ἐπειδὴ τοίνυν
οὗτος εἰδὼς τοὺς νόμους, καὶ μᾶλλον ἢ προσῆκεν, ἀδίκως
καὶ πλεονεκτικῶς τὴν κατηγορίαν πεποίηται, ἀναγκαῖον
ἐμοὶ περὶ ὧν ἐν τοῖς δημόταις ὑβρίσθην πρῶτον εἰπεῖν.
6ἀξιῶ δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδέπω τὴν τῶν δημοτῶν ἀπο-
ψήφισιν ποιεῖσθαι τεκμήριον ὑμᾶς, ὡς ἄρα οὐχὶ προσήκει 1301
μοι τῆς πόλεως. εἰ γὰρ πάντ᾽ ἐνομίζετε τὰ δίκαια δυνή-
σεσθαι τοὺς δημότας διακρῖναι, οὐκ ἂν ἐδώκατε τὴν εἰς

3, 9. ὄντες] ὅτι FΣΦ. δικαίως ἂν Anecd. p. 128, 19. 10. γενώμεθα r. 4, 3. ἐπὶ] ἐν r. 8. ἄγε δὴ μηδ᾽ r. 5, 3. τις] τι r. πῶς ἀ ὑπευθύνῳ FΣr. 4. λέγοντι] ὄντι r. 5. καὶ om. r. 6, 3. δύνασθαι r.

ὑμᾶς ἔφεσιν· νῦν δὲ καὶ διὰ φιλονεικίαν καὶ διὰ φθόνον
καὶ δι᾽ ἔχθραν καὶ δι᾽ ἄλλας προφάσεις ἔσεσθαί τι τοιοῦτον
ἡγούμενοι τὴν εἰς ὑμᾶς τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐποιήσατε κατα-
φυγήν, δι᾽ ἣν καλῶς ποιοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς
7 ἠδικημένους ἅπαντας σεσώκατε. πρῶτον μὲν οὖν ὃν τρό-
πον ἐν τοῖς δημόταις συνέβη τὴν διαψήφισιν γενέσθαι,
φράσω πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα πάντα
λέγειν τοῦτ᾽ ἐγὼ ὑπολαμβάνω, ὅσα τις παρὰ τὸ ψήφισμα
πέπονθεν ἀδίκως καταστασιασθεὶς ἐπιδεῖξαι.
8 Εὐβουλίδης γὰρ οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ως ὑμῶν
ἴσασι πολλοί, γραψάμενος ἀσεβείας τὴν ἀδελφὴν τὴν
Λακεδαιμονίου τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μετέλα-
βεν. ὅτι δὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀγῶνι τὰ δίκαια τούτῳ δὲ τἀ-
ναντία ἐμαρτύρησα, διὰ ταύτην τὴν ἔχθραν ἐπιτίθεταί
μοι. καὶ βουλεύων ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ κύριος ὢν τοῦ
θ᾽ ὅρκου καὶ τῶν γραμματείων ἐξ ὧν ἀνεκάλει τοὺς δη-
9 μότας, τί ποιεῖ; πρῶτον μέν, ἐπειδὴ συνελέγησαν οἱ δη-
μόται, κατέτριψε τὴν ἡμέραν δημηγορῶν καὶ ψηφίσμα-
τα γράφων. τοῦτο δ᾽ ἦν οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ἀλλ᾽ ἐπι-
βουλεύων ἐμοί, ὅπως ὡς ὀψιαίτατα ἡ διαψήφισις ἡ περὶ
ἐμοῦ γένοιτο· καὶ διεπράξατο τοῦτο. καὶ τῶν μὲν δημοτῶν
οἱ ὀμόσαντες ἐγενόμεθα τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα, ἠρξά-
μεθα δὲ τοῦ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀψίας, ὥστε συνέβη,
10 ἡνίκα τοὐμὸν ὄνομ᾽ ἐκαλεῖτο, σκότος εἶναι ἤδη· καὶ γὰρ 1302
ἦν περὶ ἑξηκοστόν, καὶ ἐκλήθην ὕστατος ἁπάντων τῶν
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κληθέντων, ἡνίκα οἱ μὲν πρεσβύτε-
ροι τῶν δημοτῶν ἀπεληλύθεσαν εἰς τοὺς ἀγρούς· τοῦ γὰρ
δήμου ἡμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ πέντε καὶ τριάκοντα στά-
δια τοῦ ἄστεος ἀπέχοντος καὶ τῶν πλείστων ἐκεῖ οἰκούν-
των ἀπεληλύθεσαν οἱ πολλοί· οἱ δὲ κατάλοιποι ἦσαν οὐ

7, 1. ἅπαντες Σ. 4. ἐγὼ ΣΦ: ἔγωγε ς. 8, 3. ἀλκεδαιμονίου r. 4. δὴ] δ᾽ r. 7. γραμμάτων r. ανεκάλει F (ε above), ἐνεκαλει Φ, ἂν ἐκάλει Σ. 9, 4. ὡς om r. 10, 1. ἐκάλει τὸ σκ. FΣΦ. ἤδη εἶναι F. 4. ἀπελύθησαν r. 6. ἄστεως ΣΦ. ἔχοντος r. ἐκεῖ οἰκούντων om Σ. 7. οὐ — ἦσαν in mg Σ.

11 πλείους ἢ τριάκοντα. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν ἅπαντες οἱ τού-
τῳ παρεσκευασμένοι. ἐπειδὴ δ' ἐκλήθη τοὐμὸν ὄνομα,
ἀναπηδήσας οὗτος ἐβλασφήμει κατ' ἐμοῦ ταχὺ καὶ πολλὰ
καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὥσπερ καὶ νῦν, μάρτυρα μὲν ὧν
κατηγόρησεν οὐδένα παρασχόμενος οὔτε τῶν δημοτῶν οὔτε
τῶν ἄλλων πολιτῶν, παρεκελεύετο δὲ τοῖς δημόταις ἀπο-
12 ψηφίζεσθαι. ἀξιοῦντος δ' ἐμοῦ ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν ὑστε-
ραίαν διά τε τὴν ὥραν καὶ τὸ μηδένα μοι παρεῖναι τό
τε πρᾶγμα ἄφνω προσπεπτωκέναι, ἵνα τούτῳ τ' ἐξουσία
προσγένοιτο ὁπόσα βούλοιτο κατηγορῆσαι καὶ μάρτυρας
εἴ τινας ἔχοι παρασχέσθαι, ἐμοί τε ἐκγένοιτο ἀπολογήσα-
σθαι ἐν ἅπασι τοῖς δημόταις καὶ τοὺς οἰκείους μάρτυρας
παρασχέσθαι· καὶ ὅ τι γνοίησαν περὶ ἐμοῦ, τούτοις ἤθελον
13 ἐμμένειν· οὗτος ὧν μὲν ἐγὼ προὐκαλούμην οὐδὲν ἐφρόν-
τισε, τὴν δὲ ψῆφον εὐθὺς ἐδίδου τοῖς παροῦσι τῶν δη-
μοτῶν, οὔτε ἀπολογίαν ἐμοὶ δοὺς οὐδεμίαν οὔτ' ἔλεγχον
οὐδένα ἀκριβῆ ποιήσας. οἱ δὲ τούτῳ συνεστῶτες ἀναπη-
δήσαντες ἐψηφίζοντο. καὶ ἦν μὲν σκότος, οἱ δὲ λαμβά-
νοντες δύο καὶ τρεῖς ψήφους ἕκαστος παρὰ τούτου ἐνέβαλ-
λον εἰς τὸν καδίσκον. σημεῖον δέ· οἱ μὲν γὰρ ψηφισάμε-
νοι οὐ πλείους ἢ τριάκοντ' ἦσαν, αἱ δὲ ψῆφοι ἠριθμή- 1303
θησαν πλείους ἢ ἑξήκοντα, ὥστε πάντας ἡμᾶς ἐκπλαγῆναι.
14 καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι οὔτε ἐδόθη ἡ ψῆφος ἐν
ἅπασι πλείους τ' ἐγένοντο τῶν ψηφισαμένων, μάρτυρας
ὑμῖν παρέξομαι. συμβαίνει δέ μοι περὶ τούτων τῶν μὲν
φίλων ἢ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων μηδένα μάρτυρα παρεῖ-
ναι διά τε τὴν ὥραν καὶ διὰ τὸ μηδένα παρακαλέσαι, αὐ-
τοῖς δὲ τοῖς ἠδικηκόσι με χρῆσασθαι μάρτυσιν. ἃ οὖν οὐ
δυνήσονται ἔξαρνοι γενέσθαι, ταῦτα γέγραφα αὐτοῖς. Λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

15 Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ συνέβαινε τοῖς Ἀλι-
μουσίοις περὶ ἁπάντων τῶν δημοτῶν διαψηφίσασθαι ἐν

11, 2. τοὐμὸν r: τὸ ἐμὸν ς. 12, 1. ἀναβαλέσθαι post ὑστεραίαν ponit F. 4. γένοιτο κατηγ. ὁπόσα βούλ. r. 13, 3. οὐδεμίαν ante ἐμοὶ ponit Σ. 6. ἐνέβαλον r. 14, 2. ἐψηφισμένων r. 6. χρῆσθαι r.

ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰκὸς ἦν καὶ εἰς ὀψὲ ψηφίζεσθαι, ἵν'
ἀπηλλαγμένοι εἴησαν ποιήσαντες τὰ ὑμῖν ἐψηφισμένα.
εἰ δὲ πλείους ἢ εἴκοσιν ὑπόλοιποι ἦσαν τῶν δημοτῶν,
περὶ ὧν ἔδει τῇ ὑστεραίᾳ διαψηφίσασθαι, καὶ ὁμοίως ἦν
ἀνάγκη συλλέγεσθαι τὲς δημότας, τί ποτ' ἦν τὸ δυσχερὲς
Εὐβουλίδῃ ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν ὑστεραίαν καὶ περὶ ἐμοῦ
16 πρώτου τὴν ψῆφον διδόναι τοῖς δημόταις; διότι ὦ ἄνδρες
δικασταὶ ὐκ ἠγνόει Εὐβουλίδης ὅτι, εἰ λόγος ἀποδοθή-
σοιτο καὶ παραγένοιντό μοι πάντες οἱ δημόται καὶ ἡ ψῆ-
φος δικαίως δοθείη, οὐδαμοῦ γενήσονται οἱ μετὰ τούτου
συνεστηκότες. ὅθεν δ' οὗτοι συνέστησαν, ταῦτα, ἐπειδὰν
περὶ τοῦ γένους εἴπω, τότε, ἂν βούλησθε ἀκούειν, ἐρῶ.
17 νῦν δὲ τί δίκαιον νομίζω καὶ τί παρεσκεύασμαι ποιεῖν,
ἄνδρες δικασταί; δεῖξαι πρὸς ὑμᾶς ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον
ὄντα καὶ τὰ πρὸς πατρὸς καὶ τὰ πρὸς μητρός, καὶ μάρτυ-
ρας τούτων, οὓς ὑμεῖς ἀληθεῖς φήσετε εἶναι, παρασχέ- 1304
σθαι, τὰς δὲ λοιδορίας καὶ τὰς αἰτίας ἀνελεῖν· ὑμᾶς δ'
ἀκούσαντας τούτων, ἐὰν μὲν ὑμῖν πολίτης ὢν κατεστα-
σιάσθαι δοκῶ, σώζειν, εἰ δὲ μή, πράττειν ὁποῖον ἄν τι
ὑμῖν εὐσεβὲς εἶναι δοκῇ. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν.
18 Διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένιζεν· καὶ
ὅτι μὲν ἁλὲς ὑπὸ τῶν πολεμίων ὑπὸ τὸν Δεκελεικὸν πό-
λεμον καὶ πραθεὶς εἰς Λευκάδα Κλεάνδρῳ περιτυχὼν τῷ
ὑποκριτῇ πρὸς τὲς οἰκείες ἐσώθη δεῦρο πολλοστῷ χρόνῳ,
παραλελοίπασιν, ὥσπερ δὲ δέον ἡμᾶς δι' ἐκείνας τὰς ἀτυ-
19 χίας ἀπολέσθαι, τὸ ξενίζειν αὐτοῦ κατηγορήκασιν. ἐγὼ δ'
ἐξ αὐτῶν τούτων μάλιστ' ἂν οἶμαι ὑμῖν ἐμαυτὸν Ἀθη-
ναῖον ὄντα ἐπιδείξειν. καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἑάλω καὶ ἐσώθη,
μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, ἔπειθ' ὅτι ἀφικόμενος τῆς ὐσίας
παρὰ τῶν θείων τὸ μέρος μετέλαβεν, εἶθ' ὅτι ὔτ' ἐν τοῖς
δημόταις οὔτ' ἐν τοῖς φράτορσιν οὔτ' ἄλλοθι ὐδαμῦ τὸν

v. 2. ειεσαν ΣΦ, ἤιεσαν F. ἡμῖν FΣΦr. 16, 2. ὁ εὐβουλίδης r. 3. ἡ om r. 17, 2. ἐμαυτὸν] αὐτὸν r. 18, 1. ἐξένιζεν Harpocratio h. v: codices omnes ἐξένισε. 2. δεκελικον Σ. 4. διεσώθη r. 19, 1. αὐτοὺς r. 2. τούτων] τούτων, πραγμάτων, Σ. 5. οὔτ' om F.

ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτ' ᾐτιάσατο ὡς εἴη ξένος. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

20 Περὶ μὲν τῆς ἁλώσεως καὶ τῆς σωτηρίας, ἣν συνέβη γενέσθαι τῷ πατρὶ δεῦρο, ἀκηκόατε. ὡς δ' ὑμέτερος ἦν πολίτης ὦ ἄνδρες δικασταί (τὸ γὰρ ὂν καὶ ἀληθὲς οὕτως ὑπάρχει), μάρτυρας καλῶ τοὺς ζῶντας ἡμῖν τῶν συγγενῶν τῶν πρὸς πατρός. κάλει δή μοι πρῶτον μὲν Θουκριτίδην καὶ Χαρισιάδην· ὁ γὰρ τούτων πατὴρ Χαρίσιος ἀδελφὸς ἦν τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ Θουκριτίδου καὶ Λυσαρέτης τῆς

21 ἐμῆς τήθης, θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ (ἀδελφὴν γὰρ ὁ πάππος οὑμὸς ἔγημεν οὐχ ὁμομητρίαν·) ἔπειτα Νι- 1305
κιάδην· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ Λυσανίας ἀδελφὸς ἦν τοῦ Θουκριτίδου καὶ τῆς Λυσαρέτης, θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ἔπειτα Νικόστρατον· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ Νικιάδης ἀδελφιδοῦς ἦν τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ καὶ τῇ τήθῃ, ἀνεψιὸς δὲ τῷ πατρί. καί μοι κάλει τούτους πάντας. σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

22 Τῶν μὲν τοίνυν πρὸς ἀνδρῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων εἶναι συγγενῆ τὸν ἐμὸν πατέρα αὑτοῖς· ὧν οὐδεὶς δήπου, παραστησάμενος τοὺς συνεισομένους αὑτῷ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντι, κατ' ἐξωλείας ἐπιορκεῖ. Λαβὲ δὴ καὶ τὰς τῶν πρὸς γυναικῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

23 Οἱ μὲν τοίνυν ζῶντες οὗτοι τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν μεμαρτυρήκασιν ὡς ἦν ἀμφοτέρωθεν Ἀθηναῖος καὶ μετῆν τῆς πόλεως αὐτῷ δικαίως. Κάλει δή μοι καὶ τοὺς φράτορας, ἔπειτα τοὺς γεννητάς.

20, 1. μὲν τοίνυν τῆς r. ἣν] ἧς r. 4. ὑμῖν FΦ. 5. δή] δέ FΣΦ. 6. χαρεισιάδην FΣΦ, χαρσιάδην r. 7. καὶ τῆς λυσαρέτης FΣΦ. 21, 1. τήθης ΣΦr: τιτθῆς ς. sic et infra. τοῦ post πατρός om r. 4. πατρὸς ἦν τοῦ r. 6. ὁ νικιάδης r. 7. πατρὶ καὶ ἐμοί. r. 8. ὑπόλαβε FΦr, ὑπολεβε Σ. 22, 3. εἶναι καὶ σ. FΣΦ. 5, δή] δὲ r. τῶν om FΣΦ. 23, 4. γεννήτας r.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας καὶ τὰς τῶν συγγενῶν περὶ τῶν φρατόρων, ὡς εἵλοντό με φρατρίαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

24 *Τὰ μὲν τοίνυν ὑπὸ τῶν [ζώντων] συγγενῶν καὶ φρα-
τόρων καὶ δημοτῶν καὶ γεννητῶν, ὧν προσήκει, μαρτυ-
ρούμενα ἀκηκόατε· ἐξ ὧν ἔξιν ὑμῖν εἰδέναι, πότερόν ποτ'
ἀςὸς ἢ ξένος ἦν ᾧ ταῦθ' ὑπῆρχεν. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς ἕνα
ἢ δύο ἀνθρώπους κατεφεύγομεν, εἴχομεν ἄν τιν' ὑποψίαν
παρεσκευάσθαι τούτους· εἰ δ' ἐν ἅπασιν, ὅσοισπερ ἕκαςος
ὑμῶν, ἐξητασμένος φαίνεται καὶ ζῶν ὁ πατὴρ καὶ νῦν ἐγώ,* 1306
*λέγω φράτορσι συγγενέσι δημόταις γεννηταῖς, πῶς ἔνεςιν
ἢ πῶς δυνατὸν τούτους ἅπαντας μὴ μετ' ἀληθείας ὑπάρ-*
25 *χοντας κατεσκευάσθαι; εἰ μὲν τοίνυν εὔπορος ὢν ὁ πατὴρ
χρήματα δοὺς τούτοις ἐφαίνετο πείσας συγγενεῖς αὐτοὺς ἑαυ-
τοῦ φάσκειν εἶναι, λόγον εἶχεν ὑποψίαν τιν' ἔχειν ὡς οὐκ ἦν
ἀστός· εἰ δὲ πένης ὢν ἅμα συγγενεῖς τε παρέσχετο τοὺς
αὐτοὺς καὶ μεταδιδόντας τῶν ὄντων ἐπεδείκνυε, πῶς οὐκ
εὔδηλον ὅτι τῇ ἀληθείᾳ προσήκει τούτοις; οὐ γὰρ ἂν δήπου,
εἴγε μηδενὶ ἦν οἰκεῖος, χρήματ' αὐτῷ προστιθέντες οὗτοι
τοῦ γένους μετεδίδοσαν. ἀλλ' ἦν, ὡς τό τε ἔργον ἐδήλωσε
καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται. ἔτι τοίνυν ἀρχὰς ἔλαχε καὶ ἦρξε
δοκιμασθείς. Καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

26 *Οἴεταί τις οὖν ὑμῶν ἐᾶσαι ποτ' ἂν τοὺς δημότας ἐκεῖ-
νον τὸν ξένον καὶ μὴ πολίτην ἄρχειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλ'
οὐκ ἂν κατηγορεῖν; οὐ τοίνυν κατηγόρησεν οὐδὲ εἷς, οὐδ' ᾐτιά-
σατο. ἀλλὰ μὴν καὶ διαψηφίσεις ἐξ ἀνάγκης ἐγένοντο τοῖς
δημόταις ὀμόσασι καθ' ἱερῶν, ὅτ' ἀπώλετο αὐτοῖς τὸ λη-
ξιαρχικὸν γραμματεῖον δημαρχοῦντος Ἀντιφίλου τοῦ πατρὸς
τοῦ Εὐβουλίδου, καί τινας ἀπήλασαν αὐτῶν· περὶ ἐκείνου δ'*

v. 2. τὰς τῶν ante δημοτῶν om r. 3. ὡς — φρατόρων om r. φατρίαρχον F. 24, 1. ζώντων om FΣΦ. 2. καὶ γεννητῶν ὧν om r. μαρτυροῦμεν ἃ ἀκ. r. 25, 4. παρείχετο r. 5. ἀπεδείκνυε r. 7. εἴγε] ειδε Σ. 26, 2. τὸν om FΣΦ.

27 οὐδεὶς οὔτ' εἶπεν οὔτ' ᾐτιάσατο τοιοῦτον οὐδέν. καίτοι πᾶσίν ἐστιν ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου θάνατος, καὶ περὶ ὧν μὲν ἄν τις ζῶν αἰτίαν σχῇ περὶ τοῦ γένους, δίκαιον τοὺς παῖδας τὴν ἀπολογίαν παρέχειν· περὶ ὧν δ' ἂν μηδεὶς αὐτὸν ζῶντα καταιτιάσηται, πῶς οὐ δεινὸν εἰ τοὺς παῖδας ὁ βουλόμενος κρίνει; εἰ μὲν τοίνυν περὶ τούτων μηδεὶς λόγος ἐξητά- 1307
σθη, δῶμεν τοῦτο λεληθέναι· εἰ δ' ἐδόθη καὶ διεψηφίσαντο καὶ μηδὲν ᾐτιάσατο πώποτε μηδείς, πῶς οὐ δικαίως ἂν ἐγὼ κατ' ἐκεῖνον Ἀθηναῖος εἴην τὸν τελευτήσαντα πρὶν ἀμφισβητηθῆναι τοῦ γένους αὐτῷ; Ὡς δὴ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει καὶ τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 Ἔτι τοίνυν παίδων αὐτῷ τεττάρων γενομένων ὁμομητρίων ἐμοὶ καὶ τελευτησάντων, ἔθαψε τούτους εἰς τὰ πατρῷα μνήματα, ὧν ὅσοι πέρ εἰσι τοῦ γένους κοινωνοῦσιν· καὶ τούτων οὐδεὶς οὐκ ἀπεῖπε πώποτε, οὐκ ἐκώλυσεν, οὐ δίκην ἔλαχεν. καίτοι τίς ἐστιν ὅστις ἂν εἰς τὰ πατρῷα αὐτῶν μνήματα τοὺς μηδὲν ἐν γένει τιθέναι ἐάσαι; Ὡς τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

29 Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ πατρός, ὡς Ἀθηναῖος ἦν, ταῦτ' ἔχω λέγειν, καὶ μάρτυρας παρέσχημαι τοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐψηφισμένους εἶναι πολίτας, μαρτυροῦντας ἐκεῖνον ἑαυτοῖς ἀνεψιὸν εἶναι. φαίνεται δὲ βιοὺς ἔτη τόσα καὶ τόσα ἐνθάδε, καὶ οὐδαμοῦ πώποτε ὡς ξένος ἐξετασθείς, ἀλλὰ πρὸς τούτους ὄντας συγγενεῖς καταφεύγων, οὗτοι δὲ καὶ προσδε-
30 χόμενοι καὶ τῆς οὐσίας μεταδιδόντες ὡς αὐτῶν ἑνί. τοῖς χρόνοις τοίνυν οὕτω φαίνεται γεγονὼς ὥστε, εἰ καὶ κατὰ θάτερα ἀστὸς ἦν, εἶναι πολίτην προσήκειν αὐτόν· γέγονε γὰρ

27, 2. ἐστιν om r. 3. ἔχῃ r. 5. καὶ αἰτιάσηται r. 6. malim κρινεῖ. 9. ἔγωγε r. 10. δὴ — κάλει] δὲ — καλῶ r. 28, 1. αὐτῷ παίδων r. 4. οὐ κατεῖπε r. 5. ἂν ἐστιν ὅστις ς, αὐτῶν om F. 6. τιθέντας FΣΦ, προσήκοντας τιθέναι r. εἴα-(εγ)σιν r. 7. λαβὲ FΦ, λέγε r. 29, 5. οὐδαμῶς r. 30, 3. προσήκει r.

προ Εὐκλείδȣ. περὶ δὲ τῆς μητρός (καὶ γὰρ ταύτην δια-
βεβλήκασί με) λέξω, καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω καλῶ. καί-
τοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον παρὰ τὰ ψηφίσματα 1308
τὰ περὶ τὴν ἀγορὰν διέβαλλεν ἡμᾶς Εὐβȣλίδης, ἀλλὰ καὶ
παρὰ τοὺς νόμους οἳ κελεύουσιν ἔνοχον εἶναι τῇ κακη-
γορίᾳ τὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ τῶν πολιτῶν
31 ἢ τῶν πολιτίδων ὀνειδίζοντά τινι. ἡμεῖς δ' ὁμολογοῦμεν
καὶ ταινίας πωλεῖν καὶ ζῆν ȣ̓χ ὅντινα τρόπον βȣλόμεθα.
καὶ εἴ σοί ἐϛι τȣ̃το σημεῖον ὦ Εὐβȣλίδη τοῦ μὴ Ἀθη-
ναίους εἶναι ἡμᾶς, ἐγώ σοι τούτου ὅλως τȣ̓ναντίον ἐπι-
δείξω, ὅτι ȣ̓κ ἔξεστι ξένῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργάζεσθαι. Καί
μοι λαβὼν ἀνάγνωθι πρῶτον τὸν Σόλωνος νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

32 Λαβὲ δὴ καὶ τὸν Ἀριϛοφῶντος· ȣ̃τω γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τȣ̃τον ἔδοξεν ἐκεῖνος καλῶς καὶ δημοτικῶς νομοθε-
τῆσαι, ὥϛ' ἐψηφίσασθε πάλιν [τὸν αὐτὸν] ἀνανεώσασθαι.

ΝΟΜΟΣ.

Προσήκει τοίνυν ὑμῖν βοηθοῦσι τοῖς νόμοις μὴ τȣ̀ς
ἐργαζομένους ξένους νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς συκοφαντȣ̃ντας
πονηρȣ́ς. ἐπεὶ ὦ Εὐβȣλίδη ἔϛι καὶ ἕτερος περὶ τῆς ἀργίας
νόμος, ᾧ αὐτὸς ἔνοχος ὢν ἡμᾶς τοὺς ἐργαζομένους δια-
33 βάλλεις. ἀλλὰ γὰρ τοσαύτη τις ἀτυχία ἐϛὶ περὶ ἡμᾶς νῦν,
ὥστε τούτῳ μὲν ἔξεστιν ἔξω τοῦ πράγματος βλασφημεῖν
καὶ πάντα ποιεῖν, ὅπως μηδενὸς ἐγὼ τῶν δικαίων τύχω·
ἐμοὶ δ' ἐπιτιμήσετε ἴσως, ἐὰν λέγω ὃν τρόπον ȣ̃τος ἐργά-
ζεται περιιὼν ἐν τῇ πόλει. καὶ εἰκότως· ἃ γὰρ ὑμεῖς ἴϛε,
τί δεῖ λέγειν; σκοπεῖτε δή· νομίζω γὰρ ἔγωγε τὸ ἐν τῇ
ἀγορᾷ ἡμᾶς ἐργάζεσθαι μέγιστον εἶναι σημεῖον τȣ̃ ψευ-
34 δεῖς ἡμῖν αἰτίας τοῦτον ἐπιφέρειν. ἣν γάρ φησι ταινιό- 1309
πωλιν εἶναι καὶ φανερὰν πᾶσι, προσῆκε δήπȣθεν εἰδότας

v. 1. ταύτην] καὶ ταύτην Fr. 4. τῆς ἀγορᾶς Reiskius. 5. κατηγορίαι ΣΦr. 6. ἢ om r. 31, 1. ὀνειδίζοντί ΣΦ. 3. τοῦ om r. 4. ἡμᾶς εἶναι r. 5. ἐξέσται r. 32, 3. ψηφίσασθαι FΣΦ. τὸν αὐτὸν om Σ, in γρ habent FΦ. 5. ἡμῖν r. 33, 3. ἐγὼ post δικαίων ponunt FΣΦ. 5. περιὼν FΣΦ. 34, 1. εἶναι ταινιόπωλιν r. 2. προσήκει r.

αὐτὴν πολλὰς ἥτις ἐστὶ μαρτυρεῖν, καὶ μὴ μόνον ἀκοήν,
ἀλλ' εἰ μὲν ξένη ἦν, τὰ τέλη ἐξετάσαντας τὰ ἐν τῇ ἀγο-
ρᾷ, εἰ ξενικὰ ἐτέλει καὶ ποδαπὴ ἦν, ἐπιδεικνύντας· εἰ δὲ
δούλη, μάλιστα μὲν τὸν πριάμενον, εἰ δὲ μή, τὸν ἀπο-
δόμενον ἥκειν καταμαρτυροῦντα, εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων
τινά, ἢ ὡς ἐδούλευσεν ἢ ὡς ἀφείθη ἐλευθέρα. νῦν δὲ του-
των μὲν ἀπέδειξεν οὐδέν, λελοιδόρηκε δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
οὐδὲν ὅ τι οὔ. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσα-
35σθαι μὲν πάντα, ἐξελέγξαι δὲ μηδέν. ἔπειτα κἀκεῖνο περὶ
τῆς μητρὸς εἴρηκεν, ὅτι ἐτίτθευσεν. ἡμεῖς δέ, ὅτε ἡ πόλις
ἠτύχει καὶ πάντες κακῶς ἔπραττον, οὐκ ἀρνούμεθα τοῦτο
γενέσθαι· ὃν δὲ τρόπον καὶ ὧν ἕνεκα ἐτίτθευσεν, ἐγὼ σα-
φῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. μηδεὶς δ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
δυσχερῶς ὑπολάβῃ· καὶ γὰρ νῦν ἀστὰς γυναῖκας πολλὰς
εὑρήσετε τιτθευούσας, ἃς ὑμῖν καὶ κατ' ὄνομα, ἐὰν βούλη-
σθε, ἐροῦμεν. εἰ δέ γε πλούσιοι ἦμεν, οὔτ' ἂν τὰς ταινίας
ἐπωλοῦμεν οὔτ' ἂν ὅλως ἦμεν ἄποροι. ἀλλὰ τί ταῦτα κοι-
36νωνεῖ τῷ γένει; ἐγὼ μὲν οὐδὲν οἶμαι. μηδαμῶς ὦ ἄνδρες
δικασταὶ τοὺς πένητας ἀτιμάζετε (ἱκανὸν γὰρ αὐτοῖς τὸ
πένεσθαι κακόν), μηδέ γε τοὺς ἐργάζεσθαι καὶ ζῆν ἐκ τοῦ
δικαίου προαιρουμένους· ἀλλ' ἀκούσαντες, ἐὰν ὑμῖν ἐπι-
δεικνύω τῆς μητρὸς τοὺς οἰκείους οἵους προσῆκεν εἶναι
ἀνθρώποις ἐλευθέροις, ἃ οὗτος καταιτιᾶται περὶ αὐτῆς, 1310
ταύτας τὰς διαβολὰς ἐξομνυμένους, καὶ μαρτυροῦντας αὐ-
τὴν ἀστὴν οὖσαν εἰδέναι, οὓς ὑμεῖς φήσετε πιστοὺς εἶναι,
37δικαίαν ἡμῖν θέσθε τὴν ψῆφον. ἐμοὶ γὰρ ἦν πάππος, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς μητρὸς πατήρ, Δαμόστρατος Με-
λιτεύς. τούτῳ γίγνονται τέτταρες παῖδες, ἐκ μὲν ἧς τὸ
πρῶτον ἔσχε γυναικὸς θυγάτηρ καὶ υἱὸς ᾧ ὄνομα Ἀμυ-
θέων, ἐκ δὲ τῆς ὕστερον Χαιρεστράτης ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ
καὶ Τιμοκράτης. τούτοις δὲ γίγνονται παῖδες, τῷ μὲν

v. 2. μὲν om r. ἐξετάσαντες ΣΦ. 6. αφεθη ΣΦ. 7. μὲν om r. 8. ὅ τι οὔ] τι FΣΦ, ὅτιοῦν r. αἰτιᾶσθαι μὲν πάντας r. 35, 6. πολλὰς om r. 8. γε om r. 36, 5. προσήκει r, 6. ἃ] ἐὰν FΣΦ, ἂν r. οὗτος om FΣΦ. 37, 1. θέσθαι ΣΦr.

Ἀμυθέωνι Δαμόστρατος, τοῦ πάππου τοὔνομ' ἔχων, καὶ
Καλλίστρατος καὶ Δεξίθεος. καὶ ὁ μὲν Ἀμυθέων ὁ τῆς
μητρὸς ἀδελφὸς τῶν ἐν Σικελίᾳ στρατευσαμένων καὶ τε-
λευτησάντων ἐστί, καὶ τέθαπται ἐν τοῖς δημοσίοις μνή-
38 μασιν· καὶ ταῦτα μαρτυρήσεται. τῇ δ' ἀδελφῇ αὐτοῦ συν-
οικησάσῃ Διοδώρῳ Ἁλαιεῖ υἱὸς γίγνεται Κτησίβιος. καὶ
οὗτος μὲν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀβύδῳ μετὰ Θρασυβούλου στρα-
τευόμενος, ζῇ δὲ τούτων ὁ Δαμόστρατος ὁ τοῦ Ἀμυθέωνος,
τῆς μητρὸς ἀδελφιδοῦς τῆς ἐμῆς. τῆς δὲ Χαιρεστράτης τῆς
ἐμῆς τήθης τὴν ἀδελφὴν λαμβάνει Ἀπολλόδωρος Πλω-
θεύς· τούτων γίγνεται Ὀλύμπιχος, τοῦ δ' Ὀλυμπίχου
Ἀπολλόδωρος, καὶ οὗτος ζῇ. Καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

39 Τούτων μὲν τοίνυν ἀκηκόατε μαρτυρούντων καὶ διομνυ-
μένων· τὸν δὲ καὶ ὁμομήτριον καὶ κατ' ἀμφότερ' ἡμῖν συγ-
γενῆ καλῶ, καὶ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ. τῷ γὰρ Τιμοκράτει τῷ
τῆς μητρὸς ἀδελφῷ τῆς ἐμῆς ὁμοπατρίῳ καὶ ὁμομητρίῳ
γίγνεται Εὐξίθεος, τοῦ δ' Εὐξιθέου τρεῖς υἱεῖς· οὗτοι πάν- 1311
τες ζῶσιν. Καί μοι κάλει τοὺς ἐπιδημοῦντας αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λαβὲ δή μοι καὶ τὰς μαρτυρίας τῶν φρατόρων καὶ συγγενῶν τῶν τῆς μητρὸς καὶ δημοτῶν, καὶ ὧν τὰ μνήματα ταὐτά.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

40 Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ γένους τοῦ τῆς μητρὸς οὕτως ὑμῖν
ἐπιδεικνύω, καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν ἀστήν.
τῇ δὲ μητρὶ τῇ ἐμῇ γίγνεται ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸ μὲν
πρῶτον ἐκ Πρωτομάχου, ᾧ αὐτὴν ὁ Τιμοκράτης ὁμομή-
τριος καὶ ὁμοπάτριος ὢν ἀδελφὸς ἔδωκε, θυγάτηρ, εἶτα
ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐγώ. ὃν δὲ τρόπον τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ συνῴκησε, ταῦθ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ· καὶ γὰρ ἃ περὶ

v. 1 et 2 et 38, 4. ἀμυνθεωνι - ἀμυνθεων - ἀμυνθεωνος Σ. 3. εἰς σικελίαν ἐστρατευμένων r. 38, 1. μαρτυρήσετε FΦ. 6. τήθης Σr: τιτθῆς ς. 39, 4. ὁμομητρίῳ καὶ ὁμοπατρίῳ r. 8. μαρτυρίας post δημοτῶν ponit r. 10. ταῦτα FΦr. 40, 1. τοῦ ante γένους om r. 5. καὶ ὁμοπάτριος om r.

τὸν Κλεινίαν αἰτιᾶται καὶ τὸ τιτθεῦσαι τὴν μητέρα καὶ
41 ταῦτα πάντα ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν διηγήσομαι. ὁ Πρωτόμαχος
πένης ἦν· ἐπικλήρου δὲ κληρονομήσας εὐπόρου, τὴν μη-
τέρα βουληθεὶς ἐκδοῦναι πείθει λαβεῖν αὐτὴν Θούκριτον
τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, ὄντα ἑαυτοῦ γνώριμον, καὶ ἐγγυᾶ-
ται ὁ πατὴρ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
τῆς Τιμοκράτους Μελιτέως, παρόντων τῶν τε θείων ἀμ-
φοτέρων τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων μαρτύρων· καὶ τούτων ὅσοι
42 ζῶσι, μαρτυρήσουσιν ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα χρόνῳ ὕστερον
παιδίων αὐτῇ δυοῖν ἤδη γεγενημένων, καὶ τοῦ μὲν πα-
τρὸς στρατευομένου καὶ ἀποδημοῦντος μετὰ Θρασυβούλου,
αὐτὴ δ' οὖσα ἐν ἀπορίαις ἠναγκάσθη τὸν Κλεινίαν τὸν
τοῦ Κλειδίκου τιτθεῦσαι, τῷ μὲν εἰς ἐμὲ ἥκοντι κινδύνῳ
νῦν μὰ τὸν Δία οὐχὶ συμφέρον πρᾶγμα ποιήσασα (ἀπὸ 1312
γὰρ ταύτης τῆς τιτθείας ἅπασα ἡ περὶ ἡμᾶς γέγονε βλα-
σφημία), τῇ μέντοι ὑπαρχούσῃ πενίᾳ ἴσως καὶ ἀναγκαῖα
43 καὶ ἁρμόττοντα ποιοῦσα. φαίνεται τοίνυν οὐχ ὁ ἐμὸς πα-
τὴρ πρῶτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαβὼν τὴν ἐμὴν μητέρα,
ἀλλ' ὁ Πρωτόμαχος, καὶ παῖδας ποιησάμενος καὶ θυγα-
τέρα ἐκδούς· ὃς καὶ τετελευτηκὼς ὅμως μαρτυρεῖ τοῖς ἔρ-
γοις ἀστὴν ταύτην καὶ πολῖτιν εἶναι. Ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, κάλει μοι πρῶτον μὲν τοὺς τοῦ Πρωτομάχου υἱεῖς,
ἔπειτα τοὺς ἐγγυωμένῳ παρόντας τῷ πατρὶ καὶ τῶν φρα-
τόρων τοὺς οἰκείους, οἷς τὴν γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὑπὲρ
τῆς μητρὸς ὁ πατήρ, εἶτα Εὔνικον Χολαργέα τὸν τὴν
ἀδελφὴν λαβόντα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ Πρωτομάχου, εἶτα
τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς. κάλει τούτους.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

44 Πῶς οὖν οὐκ ἂν οἰκτρότατα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάν-
των ἐγὼ πεπονθὼς εἴην, εἰ τῶν συγγενῶν ὄντων τουτωνὶ
καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων ἐμοὶ προσ-

41, 1. διηγήσομαι ὑμῖν r. 3. αὐτὴν τὸν Θούκριτον FΣΦ. 6. τε om F. 42, 2. παίδων r. 4. αὕτη r. κλινιαν Σ. τὸν post Κλεινίαν om r. 5. κλιδικου FΦ. 6. νυνὶ r. σύμφορον r. 43, 9. τὸν om F. 44, 3. τούτων FΣΦ.

ἥκειν, μηδεὶς μηδενὶ τούτων ἀμφισβητῶν ὡς οὐκ εἰσὶ πο-
λῖται, ἐμὲ ψηφίσαιτο εἶναι ξένον; λαβὲ δή μοι καὶ τὴν
τοῦ Κλεινίου καὶ τὴν τῶν συγγενῶν αὐτοῦ μαρτυρίαν· οἳ
ἴσασι δήπου τίς οὖσά ποτε ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐτίτθευσεν αὐτόν.
οὐ γὰρ ἃ τήμερον ἡμεῖς φαμέν, εὔορκον αὐτοῖς μαρτυ-
ρεῖν, ἀλλ' ἃ πάντα τὸν χρόνον ᾔδεσαν τὴν ἡμετέραν μὲν
45 μητέρα τιτθὴν δὲ τούτου νομιζομένην. καὶ γὰρ εἰ ταπει-
νὸν ἡ τιτθή, τὴν ἀλήθειαν οὐ φεύγω· οὐ γὰρ εἰ πένητες
ἦμεν, ἠδικήκαμεν, ἀλλ' εἰ μὴ πολῖται· οὐδὲ περὶ τύχης
οὐδὲ περὶ χρημάτων ἡμῖν ἐστιν ὁ παρὼν ἀγών, ἀλλ' ὑπὲρ 1313
γένους. πολλὰ δουλικὰ καὶ ταπεινὰ πράγματα τοὺς ἐλευθέ-
ρους ἡ πενία βιάζεται ποιεῖν, ἐφ' οἷς ἐλεοῖντ' ἂν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι δικαιότερον ἢ προσαπολλύοιντο. ὡς γὰρ ἐγὼ
ἀκούω, πολλαὶ καὶ τιτθαὶ καὶ ἔριθοι καὶ τρυγήτριαι γεγό-
νασιν ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συμ-
φορῶν ἀσταὶ γυναῖκες, πολλαὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιαι νῦν.
ἀλλ' αὐτίχ' ὑπὲρ τούτων. νῦν δὲ τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

46 Οὐκοῦν ὅτι μὲν καὶ τὰ πρὸς μητρός εἰμι ἀστὸς καὶ τὰ
πρὸς πατρός, τὰ μὲν ἐξ ὧν ἄρτι μεμαρτύρηται μεμαθή-
κατε πάντες, τὰ δ' ἐξ ὧν πρότερον περὶ τοῦ πατρός. λοιπὸν
δέ μοι περὶ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἁπλούστατον,
οἶμαι, καὶ δικαιότατον, ἐξ ἀμφοτέρων ἀστὸν ὄντα με,
κεκληρονομηκότα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ γένους, εἶναι πολίτην·
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ προσήκοντα πάντα ἐπιδείξω μάρτυρας
παρεχόμενος, ὡς εἰσήχθην εἰς τοὺς φράτορας, ὡς ἐνεγράφην
εἰς τοὺς δημότας, ὡς ὑπ' αὐτῶν τούτων προεκρίθην ἐν τοῖς
εὐγενεστάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ, ὡς
ἦρχον ἀρχὰς δοκιμασθείς. Καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

47 Οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί; εἰ μὲν ἔλαχον ἱερεὺς

v. 2. ψηφίσαιντο FΣΦ. 6. ἀλλὰ π. Φr. τὴν] αὐτὴν FΣΦr.
45, 3. τύχης r cum γρ FΦ et Luzaco Exercit. Academ. I. p. 41: ψυχῆς s. 4. ὑμῖν Φ. 8. ερειθοι Σ. 10. δ' om Φ.
46, 3. περὶ] παρὰ r. 4. ἐμαυτοῦ] αὐτοῦ r. 5. ἐξ] τὸ ἐξ r. με om r.

ὥσπερ προεκρίθην, ἔδει ἄν με καὶ αὐτὸν θύειν ὑπὲρ τού-
των καὶ τοῦτον μετ' ἐμοῦ συνθύειν, νῦν δὲ τοὺς αὐτοὺς τού-
τους ἐμὲ μεθ' αὐτῶν μηδὲ συνθύειν ἐᾶν; φαίνομαι τοίνυν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἅπαντα παρὰ
48 πᾶσι τοῖς νῦν κατηγοροῦσι πολίτης ὡμολογημένος· "οὐ γὰρ 1314
ἂν δήπου τόν γε ξένον καὶ μέτοικον, ὡς νῦν φησιν Εὐβου-
λίδης, οὔτ' ἀρχὰς ἄρχειν οὔθ' ἱερωσύνην κληροῦσθαι μεθ' ἑαυ-
τοῦ προκριθέντα εἴασεν· καὶ γὰρ οὗτος ἦν τῶν κληρουμένων
καὶ προκριθέντων. οὐδέ γ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πα-
λαιὸς ὢν ἐχθρὸς ἐμοὶ τοῦτον τὸν καιρὸν περιέμενεν, ὃν
49 οὐδεὶς ᾔδει γενησόμενον, εἴπερ τι συνῄδει τοιοῦτον. ἀλλ'
οὐ συνῄδει· διόπερ τὸν μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον δημο-
τευόμενος μετ' ἐμοῦ καὶ κληρούμενος οὐδὲν ἑώρα τούτων,
ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις πᾶσα τοῖς ἀσελγῶς εἰσπεπηδηκόσιν εἰς
τοὺς δήμους ὀργιζομένη παρώξυντο, τηνικαῦτά μοι ἐπε-
βούλευσεν. ἦν δ' ἐκεῖνος μὲν ὁ καιρὸς τοῦ συνειδότος αὐτῷ
τἀληθῆ λέγειν, ὁ δὲ νυνὶ παρὼν ἐχθροῦ καὶ συκοφαντεῖν
50 βουλομένου. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί (καί μοι πρὸς Διὸς
καὶ θεῶν μηδεὶς θορυβήσῃ, μηδ' ἐφ' ᾧ μέλλω λέγειν ἀχθε-
σθῇ) ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον ὑπείληφα ὥσπερ ὑμῶν ἕκαστος
ἑαυτόν, μητέρα ἐξ ἀρχῆς νομίζων ἥνπερ εἰς ὑμᾶς ἀπο-
φαίνω, καὶ οὐκ ἑτέρας μὲν ὤν, ταύτης δὲ προσποιούμενος·
51 πατέρα πάλιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν αὐτὸν τρόπον. καί-
τοι εἰ τοῖς ἐξελεγχομένοις ὧν μέν εἰσιν ἀποκρυπτομένοις,
ὧν δ' οὐκ εἰσὶ προσποιουμένοις δίκαιον ὑπάρχειν παρ' ὑμῖν
τοῦτο σημεῖον ὡς εἰσὶ ξένοι, ἐμοὶ δήπου τοὐναντίον ὡς
εἰμὶ πολίτης. οὐ γὰρ ἂν ξένην καὶ ξένον τοὺς ἐμαυτοῦ γο-
νέας ἐπιγραψάμενος μετέχειν ἠξίουν τῆς πόλεως· ἀλλ' εἴ
τι τοιοῦτον συνῄδειν, ἐζήτησ' ἂν ὧν φήσω γονέων εἶναι.
ἀλλ' οὐ συνῄδειν, διόπερ μένων ἐπὶ τοῖς οὖσι δικαίως γο-
νεῦσιν ἐμαυτῷ τῆς πόλεως μετέχειν" ἀξιῶ. 1315
52 Ἔτι τοίνυν ὀρφανὸς κατελείφθην, καὶ φασί με εὔπο-

v. 2. τούτους om r. 48, 5. γ' ἄν] γὰρ r. 49, 4. εἰσπηδῶσιν Σ. 5. παρωξύνετο FΣΦ. 50, 3. ἐμαυτὸν] εἰς ἐμαυτὸν FΣΦ. 51, 5 et 7. ἂν om FΣΦ. 8. γονεῦσι δικαίως r.

ρον εἶναι καὶ τῶν μαρτύρων ἐνίους ὠφελημένους μοι μαρ-
τυρεῖν συγγενεῖς εἶναι. καὶ ἅμα μὲν κατ᾽ ἐμοῦ λέγουσι τὰς
ἐκ τῆς πενίας ἀδοξίας καὶ περὶ τὸ γένος διαβάλλουσιν, ἅμα
δὲ δι᾽ εὐπορίαν φασὶ πάντα με ὠνεῖσθαι· ὥστε πότερα
53 χρὴ αὐτοῖς πιστεύειν; ἐξῆν δὲ δήπου τούτοις, εἰ νόθος ἢ
ξένος ἦν ἐγώ, κληρονόμοις εἶναι τῶν ἐμῶν πάντων. εἶθ᾽
οὗτοι μικρὰ λαμβάνειν καὶ κινδυνεύειν ἐν ψευδομαρτυ-
ρίαις καὶ ἐπιορκεῖν μᾶλλον αἱροῦνται ἢ πάντ᾽ ἔχειν, καὶ
ταῦτ᾽ ἀσφαλῶς, καὶ μηδεμιᾶς ἐξωλείας ὑπόχους ἑαυτοὺς
ποιεῖν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ᾽ οἶμαι, συγγενεῖς ὄντες τὰ
54 δίκαια ποιοῦσι, βοηθοῦντες αὑτῶν ἑνί. καὶ ταῦτ᾽ οὐχὶ νῦν
πεπεισμένοι ποιοῦσιν, ἀλλὰ παιδίον ὄντα με εὐθέως ἦγον
εἰς τοὺς φράτορας, εἰς Ἀπόλλωνος πατρῴου ἦγον, εἰς
τἄλλα ἱερά. καίτοι οὐ δήπου παῖς ὢν ἐγὼ ταῦτ᾽ ἔπειθον
αὐτοὺς ἀργύριον διδούς. ἀλλὰ μὴν ὁ πατὴρ αὐτὸς ζῶν,
ὀμόσας τὸν νόμιμον τοῖς φράτορσιν ὅρκον, εἰσήγαγεν ἐμὲ
ἀστὸν ἐξ ἀστῆς ἐγγυητῆς αὑτῷ γεγενημένον εἰδώς, καὶ ταῦ-
55 τα μεμαρτύρηται. εἶτ᾽ ἐγὼ ξένος; ποῦ μετοίκιον καταθείς;
ἢ τίς τῶν ἐμῶν πώποτε; ποῦ πρὸς ἄλλους δημότας ἐλθὼν
καὶ οὐ δυνηθεὶς ἐκείνους πεῖσαι δεῦρ᾽ ἐμαυτὸν ἐνέγραψα;
ποῦ τί ποιήσας ὤν, ὅσοι μὴ καθαρῶς ἦσαν πολῖται, πε-
ποιηκότες φαίνονται; οὐδαμοῦ. ἀλλ᾽ ἁπλῶς, ἐν οἷς ὁ πάπ-
πος ὁ τοῦ πατρός, ὁ ἐμὸς πατήρ, ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς φαί-
νομαι δημοτευόμενος. καὶ νῦν πῶς ἄν τις ὑμῖν σαφέ-
56 στερον ἐπιδείξειε "μετὸν τῆς πόλεως αὑτῷ; ἐνθυμείσθω 1316
γὰρ ἕκαστος ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἑαυτῷ προσ-
ήκοντας τίν᾽ ἄλλον ἂν δύναιτο ἐπιδεῖξαι τρόπον ἢ τὸν
αὐτὸν ἐμοί, μαρτυροῦντας, ὀμνύντας, πάλαι τοὺς αὐτοὺς
ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὄντας;

Διὰ ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πιστεύων ἐμαυτῷ κατέφυγον εἰς
ὑμᾶς. ὁρῶ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον τῶν ἀπο-

53, 1. εἰ] ἢ ΣΦ. 2. κληρονόμους F. 54, 6. με FΣΦ.
7. ἀστὸν om r. 55, 1. ποῦ μετοίκιον] οὐ δήπου. ποῖον μετοί-
κιον r. 3. ἐνέγραψά ποι. r. 5. ἀλλ᾽ ἁπλῶς] ἀλλὰ πῶς FΣΦ.
6. τοῦ] πρὸς Valcken. Diatrib. p. 170. 7. ὑμῶν r.
56, 3. ἂν ἄλλον r. 4. ὀμνύοντας FΣΦ. 6. Διὰ ταῦτα] δι᾽ ἃ r.
7. ἀπεψηφισμένων r.

ψηφισαμένων Ἁλιμουσίων ἐμοῦ κυριώτερ' ὄντα τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, δικαίως· κατὰ γὰρ πάντα αἱ παρ' ὑμῖν εἰσὶ κρίσεις δικαιόταται.

57 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν κἀκεῖνο, ὅσοι τῶν μεγάλων δήμων ἐστέ, ὡς οὐδέν' ἀπεστερεῖτε οὔτε κατηγορίας οὔτ' ἀπολογίας. καὶ πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο πᾶσιν ὑμῖν τοῖς δικαίως τούτῳ τῷ πράγματι χρησαμένοις, ὅτι καὶ τῶν ἀναβαλέσθαι δεομένων οὐκ ἀφῄρησθε τὸ παρασκευάσασθαι· ᾧ καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας καὶ δι' ἔχθραν ἐπιβουλεύοντας ἐξη-
58λέγχετε. καὶ ὑμᾶς μὲν ἄξιον ἐπαινεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς δὲ καλῷ καὶ δικαίῳ πράγματι μὴ καλῶς χρησαμένους ψέγειν. ἐν οὐδενὶ τοίνυν εὑρήσετε τῶν δήμων δεινότερα γεγενημένα τῶν παρ' ἡμῖν. οὗτοι γὰρ ἀδελφῶν ὁμομητρίων καὶ ὁμοπατρίων τῶν μέν εἰσιν ἀπεψηφισμένοι τῶν δ' οὔ, καὶ πρεσβυτέρων ἀνθρώπων ἀπόρων, ὧν τοὺς υἱεῖς ἐγκαταλελοίπασιν· καὶ τούτων, ἂν βούλησθε, μάρτυρας
59παρέξομαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον οἱ συνεστηκότες πεποιήκασι (καί μοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μηδεὶς ὑπολάβῃ δυσκόλως, ἐὰν τοὺς ἠδικηκότας ἐμαυτὸν πονηροὺς ὄντας 1317
ἐπιδεικνύω· νομίζω γὰρ ὑμῖν τὴν τούτων πονηρίαν δεικνὺς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγειν τὸ γενόμενόν μοι)· οὗτοι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βουλομένους τινὰς ἀνθρώπους ξένους πολίτας γενέσθαι, Ἀναξιμένην καὶ Νικόστρατον, κοινῇ διανειμάμενοι πέντε δραχμὰς ἕκαστος προσεδέξαντο. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐξομόσαιτο Εὐβουλίδης οὐδ' οἱ μετ' αὐτοῦ μὴ οὐκ εἰδέναι. καὶ νῦν τούτων οὐκ ἀπεψηφίσαντο. τί οὖν οὐκ ἂν
60οἴεσθε τούτους ἰδίᾳ ποιῆσαι, οἳ κοινῇ ταῦτ' ἐτόλμων; πολλοὺς ὦ ἄνδρες δικασταὶ οἱ μετ' Εὐβουλίδου συνεστῶτες καὶ ἀπολωλέκασι καὶ σεσώκασιν ἕνεκ' ἀργυρίου, ἐπεὶ καὶ τὸ πρότερον (ἐρῶ δ' εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι) δημαρχῶν ὁ Εὐβουλίδου πατήρ, ὥσπερ εἶπον, Ἀντίφιλος,

v. 3. ὑμῶν ΣΦ. 57, 2. ἀποστερεῖτε r. 4. ἀναβάλλεσθαι r. 5. ᾧ] ὃ FΣΦ, om r. 6. ἐξελέγχετε r. 58, 1. ἐπαινεῖν ἄξιον F. 3. δήμων — γεγενημένα] ἡμῶν — γεγενημένων r. 7. ἐὰν r. 59, 10. τί] τίν r. 60, 1. οἳ] ἃ F.

τεχνάζει βουλόμενος παρά τινων λαβεῖν ἀργύριον, καὶ ἔφη
τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἀπολωλέναι, ὥστ' ἔπεισε διαψηφί-
σασθαι τοὺς Ἁλιμουσίους περὶ αὑτῶν, καὶ κατηγορῶν δέκα
τῶν δημοτῶν ἐξέβαλεν, οὓς ἅπαντας πλὴν ἑνὸς κατεδέ-
ξατο τὸ δικαστήριον. καὶ ταῦτα πάντες ἴσασιν οἱ πρεσβύ-
61 τεροι. πολλοῦ γ' ἔδεόν τινας ἐγκαταλιπεῖν τῶν μὴ Ἀθη-
ναίων, ὅπου καὶ τοὺς ὄντας πολίτας συνιστάμενοι ἐξέβα-
λον, οὓς τὸ δικαστήριον κατεδέξατο. καὶ ὢν ἐχθρὸς τῷ ἐμῷ
πατρὶ τότε οὐ μόνον οὐ κατηγόρησεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ψῆφον
ἤνεγκεν ὡς οὐκ ἦν Ἀθηναῖος. τῷ τοῦτο δῆλον; ὅτι ἁπά-
σαις ἔδοξε δημότης εἶναι. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν πατέρων
λέγειν; ἀλλ' Εὐβουλίδης αὐτὸς οὑτοσί, ἡνίκα ἐνεγράφην 1318
ἐγὼ καὶ ὀμόσαντες οἱ δημόται δικαίως πάντες περὶ ἐμοῦ
τὴν ψῆφον ἔφερον, οὔτε κατηγόρησεν οὔτ' ἐναντίαν τὴν
ψῆφον ἤνεγκεν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα πάλιν ἐμὲ πάντες ἐψη-
φίσαντο δημότην. καὶ εἴ φασί με τοῦτο ψεύδεσθαι, ἐπὶ
τοῦ ἐμοῦ ὕδατος ὅστις βούλεται τούτων τἀναντία μαρ-
62 τυρησάτω. εἰ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο δοκοῦσιν
οὗτοι λέγειν μάλιστ' ἰσχυρόν, ὡς ἀπεψηφίσαντό με νῦν
οἱ δημόται, ἐγὼ τετράκις ἐπιδεικνύω πρότερον, ὅτε ὁσίως
ἄνευ συστάσεως ἐψηφίσαντο, καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα δη-
μότας αὑτῶν εἶναι ψηφισαμένους, πρῶτον μέν γε τοῦ πα-
τρὸς δοκιμασθέντος, εἶτ' ἐμοῦ, εἶτ' ἐν τῇ προτέρᾳ δοκιμασίᾳ,
ὅτε ἠφάνισαν οὗτοι τὸ γραμματεῖον· τὸ δὲ τελευταῖον προ-
κρίναντες ἐμὲ ἐψηφίσαντο ἐν τοῖς εὐγενεστάτοις κληροῦσθαι
τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ ταῦτα πάντα μεμαρτύρηται.
63 Εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό μοί
τινες, ἐν ᾗ διάφορος ἐγενόμην εἰσπράττων ὀφείλοντας πολ-
λοὺς αὐτῶν μισθώσεις τεμενῶν καὶ ἕτερ' ἃ τῶν κοινῶν διηρ-
πάκεισαν, ἐγὼ μὲν ἂν βουλοίμην ὑμᾶς ἀκούειν, ἀλλ' ἴσως
ἔξω τοῦ πράγματος ὑπολήψεσθε ταῦτ' εἶναι, ἐπεὶ καὶ τοῦτ'

v. 2. διαψηφίσασθαι om Σ. 3. κατηγορῶν om r. 61, 1. πολλοῦ] οἱ πολλοῦ r. γε δέον F, γε δέουσιν r. τινὰς] τας pr Σ. τῶν] τινὰς τῶν r. 6. τῶν om r. 62, 4. στάσεως r, διστάσεως F. 6. δοκιμασίᾳ] διαδικασίᾳ ΣΦ. 63, 1. ὠρίζοντο pr r.

ἔχω δεικνύναι τεκμήριον ὡς συνέστησαν. ἔκ τε γὰρ τȣ͂ ὅρκȣ
ἐξήλειψαν τὸ ψηφιεῖσθαι γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ καὶ οὔτε
64 χάριτος ἕνεκ' ὔτ' ἔχθρας. καὶ γὰρ τȣ͂το φανερὸν ἐγένετο καὶ
ὅτι ἱεροσυλήσαντες τὰ ὅπλα (εἰρήσεται γάρ) ἃ ἐγὼ ἀνέθηκα τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τὸ ψήφισμα ἐκκολάψαντες ὃ ἐμοὶ ἐψηφίσαντο οἱ δημόται, "συνώμνυον ὗτοι ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπ' ἐμȣ͂ 1319
τὰ κοινὰ εἰσπραχθέντες. καὶ εἰς τοσȣ͂τ' ἀναιδείας ἐληλύθασιν, ὥς' ἔλεγον περιιόντες ἐμὲ τῆς ἀπολογίας ἕνεκεν ταῦτα ποιῆσαι. καὶ τίς ὑμῶν ἂν καταγνοίη μȣ τοσαύτην μανίαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥστε τηλικȣ́των ἕνεκεν πρὸς τὸ πρᾶγμα τεκμηρίων ἄξια θανάτȣ διαπράξασθαι, καὶ ἃ ἐμοὶ
65 φιλοτιμίαν ἔφερε, ταῦτ' ἀφανίζειν; τὸ δὲ πάντων δεινότατον οὐ δήπȣ γε φήσαιεν ἂν ἐμὲ κατασκευάσαι. ȣ̓ γὰρ ἔφθη μοι συμβᾶσα ἡ ἀτυχία, καὶ εὐθύς, ὥσπερ φυγάδος ἤδη μȣ ὄντος καὶ ἀπολωλότος, τȣ́των τινὲς ἐπὶ τὸ οἰκίδιον ἐλθόντες ἐν ἀγρῷ νύκτωρ ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τἄνδοθεν· ὕτω σφόδρα ὑμῶν καὶ τῶν νόμων κατεφρόνησαν. καὶ ταῦτα τοὺς εἰδότας, ἐὰν βούλησθε, καλοῦμεν.

66 Πολλὰ δ' ἔχων καὶ ἄλλα ἐπιδεῖξαι, ἃ τȣ́τοις ἐστὶ διαπεπραγμένα καὶ ἃ εἰσιν ἐψευσμένοι, ἡδέως μὲν ἂν ὑμῖν λέγοιμι, ἐπειδὴ δὲ ἔξω τȣ͂ πράγματος νομίζετ' εἶναι, ἐάσω. ἀναμνήσθητε δ' ἐκείνων, καὶ θεάσασθε ὡς πολλὰ καὶ δίκαια ἔχων πρὸς ὑμᾶς ἥκω. ὥσπερ γὰρ τοὺς θεσμοθέτας ἀνακρίνετ', ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμαυτὸν ὑμῖν ἀνακρίνω.
67 ὦ ἄνθρωπε, τίς ἦν σοι πατήρ; ἐμοὶ Θȣ́κριτος. οἰκεῖοί τινες εἶναι μαρτυρȣ͂σιν αὐτῷ; πάνυ γε, πρῶτον μέν γε τέτταρες ἀνεψιοί, εἶτ' ἀνεψιαδοῦς, εἶθ' οἱ τὰς ἀνεψιὰς λαβόντες αὐτῶν, εἶτα φράτορες, εἶτ' Ἀπόλλωνος πατρῴου καὶ Διὸς ἑρκείȣ γεννηταί, εἶθ' οἷς ἠρία ταὐτά, εἶθ' οἱ δημόται πολλάκις αὐτὸν δεδοκιμάσθαι καὶ ἀρχὰς ἄρξαι καὶ αὐτοὶ διεψηφισμένοι φαίνονται. τὰ μὲν τοίνυν περὶ "τȣ͂ 1320

64, 2. ὅτι] ὅτι γ' r. 3. ἐκκόψαντες r. 5. τοσοῦτον Fr. 6. περιόντες FΣΦ. ἕνεκα r. 65, 1. ἀφανίσειν r. 2. φήσειεν Φ. 4. τούτων] τίνων r. 66, 3. ἐάσωμεν r. 5. γὰρ om r. 67, 4. αὐτῷ r. 5. γεννῆται r.

πατρὸς πῶς ἂν ὑμῖν δικαιότερον ἢ καθαρώτερον ἐπιδεί-
68 ξαιμι; καλῶ δ' ὑμῖν τοὺς οἰκείους, εἰ βούλεσθε. τὰ δὲ περὶ τῆς μητρὸς ἀκούσατε. ἐμοὶ γάρ ἐστι μήτηρ Νικαρέτη Δημοστράτου θυγάτηρ Μελιτέως. ταύτης τίνες οἰκεῖοι μαρτυροῦσιν; πρῶτον μὲν ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί, [εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί], εἶτ' ἀνεψιοὶ αὐτῆς, εἶθ' οἱ Πρωτομάχου υἱεῖς τοῦ λαβόντος τὴν ἐμὴν μητέρα πρότερον, εἶθ' ὁ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν ἐκ τοῦ Πρωτομάχου γήμας
69 Εὔνικος Χολαργεύς, εἶθ' υἱὸς τῆς ἀδελφῆς. ἀλλὰ μὴν καὶ φράτορες τῶν οἰκείων αὐτῆς καὶ δημόται ταῦτα μεμαρτυρήκασιν. τίνος οὖν ἂν προσδέοισθε; καὶ γὰρ ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ὁ πατὴρ ἔγημε καὶ γαμηλίαν τοῖς φράτορσιν εἰσήνεγκε, μεμαρτύρηται. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐμαυτὸν ἐπέδειξα πάντων μετειληφότα ὅσων προσήκει τοὺς ἐλευθέρους. ὥστε πανταχῇ δικαίως καὶ προσηκόντως ἡμῖν ἂν
70 προσθέμενοι τὴν ψῆφον εὐορκοίητε. ἔτι τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἀνακρίνετε εἰ γονέας εὖ ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τοῦ μὲν πατρὸς ὀρφανὸς κατελείφθην, τὴν δὲ μητέρ' ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀπόδοτέ μοι θάψαι εἰς τὰ πατρῷα μνήματα καὶ μή με κωλύσητε, μηδὲ ἄπολιν ποιήσητε, μηδὲ τῶν οἰκείων ἀποστερήσητε τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος, καὶ ὅλως ἀπολέσητε. πρότερον γὰρ ἢ προλείπειν τούτους, εἰ μὴ δυνατὸν ὑπ' αὐτῶν εἴη σωθῆναι, ἀποκτείναιμ' ἂν ἐμαυτόν, ὥστ' ἐν τῇ πατρίδι γε ὑπὸ τούτων ταφῆναι.

58.

ΕΝΔΕΙΞΙΣ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ. 1321

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἀναγράφουσιν οἱ πολλοὶ δημόσιον ὄντα φανερῶς· δῆλον δὲ ἔσται τοῦτο ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. κατὰ τῶν ἑτέρωσέ ποι καὶ μὴ Ἀθήναζε σεσιτηγηκότων ἐμπόρων ἢ ναυκλήρων Ἀθηναίων φάσεις ἦσαν δεδομέναι. νόμος δὲ ἦν, ἐάν τίς τινα φήνας μὴ ἐπεξίῃ ἢ ἐπεξιὼν μὴ λάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν

68, 4. ἀδελφοὶ δύο (omisso υἱοὶ) r. εἶτα — υἱοί om ΣΦ. 5. υἱοὶ δύο r. 69, 3. ἂν om r. 70, 6. μηδὲ ἄπολιν ποιήσητε om r. 7. ὄντων om r. 8. προλιπεῖν r. 10. ταφῆναι] σωθῆναι Σ.

ψήφων, χιλίας ἐκτίνειν τῷ δημοσίῳ, τοῖς δὲ ὀφείλουσι μὴ ἐξεῖναι λέγειν· καὶ τρίτος, ἐὰν μή τις δόξῃ δικαίως εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι τινά, τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ. Ἐπιχάρης οὖν ἔδειξε Θεοκρίνην οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν ἐκ τριῶν τούτων νόμων. καὶ γὰρ Μικίωνα ὡς ἐτέρωσέ ποι σεσιτηγηκότα φῆναι μὲν αὐτὸν λέγει, μὴ ἐπεξελθεῖν δέ· καὶ ἐπιμελητὴν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἀποδειχθέντα ἐν εὐθύναις ἁλῶναι κλοπῆς χρημάτων, ἃ ἦν ἱερὰ τῶν ἐπωνύμων· καὶ τρίτον Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν ἀδίκως ἀφελόμενον τὸν πατέρα τοῦ Θεοκρίνου προσοφλῆσαι δραχμὰς πεντακοσίας. ἐπὶ τούτοις μὲν ἡ ἔνδειξις, καὶ τὸ πρᾶγμα φανερῶς δημόσιον. τὸν δὲ λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δεινάρχου, καίτοι γε οὐκ ἀπεοικότα τῶν τοῦ Δημοσθένους.

Τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὦ ἄνδρες δικασαὶ διὰ τουτονὶ Θεο- 1322
κρίνην ἀτυχήσαντος πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὄφλοντος δέκα
τάλαντα, καὶ τούτου διπλοῦ γεγενημένου ὥστε μηδ᾽ ἐλπίδα
ἡμῖν εἶναι σωτηρίας μηδεμίαν, ἡγησάμην δεῖν ἐπὶ τῷ τι-
μωρεῖσθαι μεθ᾽ ὑμῶν τοῦτον μήθ᾽ ἡλικίαν μήτ᾽ ἄλλο μη-
2 δὲν ὑπολογισάμενος δοῦναι τὴν ἔνδειξιν ταύτην. καὶ γὰρ
ὁ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ᾧπερ πάντα πειθόμενος πε-
ποίηκα, πρὸς ἅπαντας ὠδύρετο τοὺς γνωρίμους, εἰ παρα-
λιπὼν ἐγὼ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ διὰ τὸ τὸν πατέρα ζῆν ἔξεστί
μοι τοῦτον ἀμύνασθαι, τὴν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἡλικίαν προ-
φασιζόμενος αὐτὸν μὲν περιόψομαι πάντων ἀπεστερημέ-
νον, Θεοκρίνην δὲ παρὰ τοὺς νόμους γραφὰς γραφόμε-
νον καὶ συκοφαντοῦντα πολλοὺς τῶν πολιτῶν, οὐκ ἐξὸν
3 αὐτῷ. δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
καὶ ἱκετεύω μετ᾽ εὐνοίας ἀκοῦσαί μου, πρῶτον μὲν ὅτι τῷ
πατρὶ βοηθῶν καὶ πειθόμενος ἀγωνίζομαι, ἔπειθ᾽ ὅτι καὶ
νέος ὢν καὶ ἄπειρος, ὥστ᾽ ἀγαπητὸν εἶναί μοι, ἐὰν τῆς
παρ᾽ ὑμῶν ὑπαρξάσης εὐνοίας δυνηθῶ δηλῶσαι τὰ πε-
4 πραγμένα τούτῳ· πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι ὦ ἄνδρες δικασαὶ προ-
δέδομαι (τὰ γὰρ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἰρήσεται) ὑπ᾽ ἀνθρώ-
πων, οἳ πιστευθέντες ὑφ᾽ ἡμῶν διὰ τὴν πρὸς τοῦτον ἔχθραν

v. 4. Μικίωνα] νίκωνα F. § 1, 1. ἡμῶν om r. 2. ὀφείλοντος r. 4. τιμωρήσασθαι r. 2, 2. δικασταί, ut solet, om r. ἅπαντα r. 3. πάντας r. 5. ἀμύνεσθαι ς. 3, 1. ἁπάντων ὑμῶν r. Ἀθηναῖοι om r.. 5. ὑπαρχούσης r. 4, 1. προσδέδομαι Σ.

καὶ πυθόμενοι τὰ πράγματα καὶ φήσαντες ἐμοὶ συναγωνιεῖσθαι ἐγκαταλελοίπασι νυνί με καὶ "διαλέλυνται πρὸς τοῦ- 1323
τον ἐν τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν, ὥστε μοι μηδὲ τὸν συνεροῦντα εἶναι, ἐὰν μή τις ἄρα μοι τῶν οἰκείων βοηθήσῃ.

5 Πολλαῖς μὲν οὖν ἐνδείξεσιν ἦν ἔνοχος οὑτοσί, καὶ ἅπαντας τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐφαίνετο παραβεβηκώς· καινότατον δὲ τῶν ἔργων τῶν τούτου τὴν περὶ τὸ πλοῖον φάσιν εὑρίσκομεν γεγονυῖαν, διόπερ ταῦτα γράψας εἰς τὴν ἔνδειξιν ἔδωκεν ὁ πατήρ μοι. πρῶτον μὲν οὖν τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν περὶ τῶν φαινόντων καὶ οὐκ ἐπεξιόντων, ἀλλὰ διαλυομένων παρὰ τοὺς νόμους· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι προσήκειν μοι ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· εἶτα τὴν φάσιν αὐτὴν ἣν οὗτος ἐποιήσατο κατὰ τοῦ Μικίωνος. Λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

6 Ὁ νόμος οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῖς προαιρουμένοις ἢ γράφεσθαι γραφὰς ἢ φαίνειν ἢ ἄλλο τι ποιεῖν τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ γεγραμμένων προλέγει διαῤῥήδην, ἐφ' οἷς ἕκαστόν ἐστι τούτων ποιητέον. ἔστι δὲ ταῦτα, ὥσπερ ἠκούσατ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐὰν ἐπεξιών τις μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἀποτίνειν, κἂν μὴ ἐπεξίῃ, ὦ Θεοκρίνη, χιλίας ἑτέρας, ἵνα μήτε συκοφαντῇ μηδεὶς μήτ' ἄδειαν ἔχων ἐργολαβῇ καὶ καθυφείῃ τὰ τῆς πόλεως. φημὶ δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἔνδειξιν ἔνοχον εἶναι Θεοκρίνην τῷ φήναντα Μικίωνα Χολλίδην μὴ ἐπεξελθεῖν, ἀλλ' ἀργύριον
7 λαβόντα ἀποδόσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ τοῦτ' ἀποδείξω σαφῶς, ὡς ἐγὼ νομίζω. καίτοι Θεοκρίνης γε ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ οἱ μετὰ τούτου οὐδὲν ὅ τι οὐ πεποιήκασι προσιόντες τοῖς μάρτυσι, καὶ τὰ μὲν ἀπειλοῦντες αὐτοῖς, τὰ δὲ πείθοντες μὴ μαρτυρεῖν. "ἀλλ' ὅμως ἐὰν ὑμεῖς βούλησθε τὰ δίκαια 1324
βοηθεῖν μοι καὶ κελεύητ' αὐτούς, μᾶλλον δ' ἀναγκάζον-

v. 3. μοι om r. 5, 2. φαίνεται r. 5. ὑμῖν τὸν νόμον r. 8. τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι r. 9. μικωνος FΣΦ. 10. ΝΟΜΟΣ] φάσις r. 6, 1. ἄνδρες δικασταὶ τοῖς προαιρουμένοις] ἀθηναῖοι τοὺς προαιρουμένους r. 4. τουτω Σ. 6. κἂν] ἢ ἐὰν r. 8. καθυφείῃ] immo καθυφιῇ. 10. φήναντι ΣΦ, φήσαντι r. μικωνα ΣΦ, μήκωνα F. χολίδην r. 7, 3. μετ' αὐτοῦ r. 4. καὶ om r.

τος ἐμοῦ συναναγκάζητε ἤτοι μαρτυρεῖν ἢ ἐξόμνυσθαι, καὶ μὴ ἐᾶτε λόγους λέγειν, εὑρεθήσεται τἀληθές. Λέγε οὖν πρῶτον μὲν τὴν φάσιν, εἶτα τὰς μαρτυρίας.

ΦΑΣΙΣ.

8 Ταύτην τὴν φάσιν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἔδωκε μὲν οὑτοσὶ προσκαλεσάμενος τὸν Μικίωνα, ἔλαβε δ᾽ ὁ γραμματεὺς ὁ τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητῶν, Εὐθύφημος. ἐξέκειτο δὲ πολὺν χρόνον ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου ἡ φάσις, ἕως λαβὼν ἀργύριον οὗτος εἴασε διαγραφῆναι καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν ἀρχόντων. Ὅτι δὲ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν κάλει ὃς ἐγραμμάτευε τῇ ἀρχῇ, Εὐθύφημον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν μαρτυρίαν. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Κάλει δὲ καὶ τοὺς τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητάς, καὶ αὐτὸν τὸν Μικίων᾽ οὗ ἔφηνε τὸ πλοῖον· καὶ τὰς μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

10 Ὡς μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἔφηνε Θεοκρίνης τὸ τοῦ Μικίωνος πλοῖον, καὶ ὡς ἐξέκειτο πολὺν χρόνον ἡ φάσις, καὶ ὡς εἰς τὴν ἀνάκρισιν καλούμενος οὐχ ὑπήκουσεν οὐδ᾽ ἐπεξῆλθεν, ἀκηκόατε μαρτυρούντων τούτων οὓς εἰδέναι μάλιστα προσῆκεν. ὅτι δ᾽ οὐ ταῖς χιλίαις μόνον ἔνοχός ἐστιν ἀλλὰ καὶ ἀπαγωγῇ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα κελεύει πάσχειν ὁ νόμος οὑτοσὶ τὸν συκοφαντοῦντα τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ναυ- 1325
11 κλήρους, ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου γνώσεσθε. βουλόμενος γὰρ ὁ τὸν νόμον τιθεὶς μήτε τοὺς ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων ἀθῴους εἶναι μήτε τοὺς ἄλλους πράγματ᾽ ἔχειν, ἁπλῶς ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων μὴ φαίνειν, εἰ μὴ πιστεύει τις αὑτῷ δείξειν ἐν ὑμῖν ταῦτα γεγενημένα περὶ ὧν ποιεῖται

v. 1. ἐξομνύεσθαι ΣΦ. 2. μὴ] μηδ᾽ ΣΦ. λόγους αὐτοὺς λ. r. εὑρήσετε τἀληθῆ r. 4. φάσις. μαρτυρίαι r. 8, 1. οὗτος προκαλεσ. r. 2. μίκωνα FΣΦ. 4. ἕως ἂν λ. r. 8. ΜΑΡΤΥΡΙΑ om r. 9, 1. δὴ] δὲ r. 4. δὲ] δὴ r. 5. μήκωνα F. 10, 2. τοῦ om r. 3. οὐχ — οὐδ᾽] οὔθ᾽ — οὔτ᾽ r. 4. τούτων om r. 5. οὐχὶ r. 6. ὅσα] ἃ r. 11, 5. ταῦτα] τὰ FΣΦ.

τὴν φάσιν· ἐὰν δέ τις παρ' αὐτὰ ποιῇ τῶν συκοφαντούντων, ἔνδειξιν αὐτῶν εἶναι καὶ ἀπαγωγήν. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν· πολὺ γὰρ ἐμοῦ σαφέστερον διδάξει.

ΝΟΜΟΣ.

12 Ἀκούετε τοῦ νόμου, ἃ κελεύει πάσχειν ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν συκοφάντην. ἐκεῖν εἰ μέν τι πεποιηκότα τούτων ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι τὸν Μικίωνα, καθυφεῖκε τὸ πρᾶγμα καὶ διαλέλυται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀδικεῖ πάντας ὑμᾶς καὶ δικαίως ὀφείλει τὰς χιλίας. εἰ δὲ πλεύσαντα αὐτὸν δικαίως οἷ προσῆκεν (ἔξω γὰρ [τοῦθ'] ὁπότερον οὗτος βούλεται) φαίνει καὶ προσκαλεῖται καὶ συκοφαντεῖ τοὺς ναυκλήρους, καὶ τὸν νόμον οὐ μόνον τὸν πρότερον ἀλλὰ καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα παραβέβηκε, καὶ καταμεμαρτύρηκεν αὐτοῦ μηδὲν ὑγιὲς
13 μήτε λέγειν μήτε πράττειν. τίς γὰρ ἂν παρεὶς τὸ δικαίως πράττοντα λαβεῖν τὸ μέρος τῶν χρημάτων κατὰ τὸν νόμον, διαλυσάμενος ἠβουλήθη μικρὰ κερδᾶναι καὶ τούτοις ἔνοχον αὑτὸν καταστῆσαι τοῖς νόμοις, ἐξόν, ὅπερ ἀρτίως εἶπον, τὰ ἡμίσεα τῶν φανθέντων λαβεῖν; οὐδ' ἂν εἷς ὦ ἄνδρες δικασταὶ μὴ οὐ συνειδὼς ἑαυτῷ συκοφαντοῦντι.

14 Δύο μὲν τοίνυν οὗτοι νόμοι εἰσίν, οὓς παραβέβηκεν ὁ 1326
τοὺς ἄλλους παρανόμων γραφόμενος· ἕτερον δὲ τὸν τρίτον, ὃς ὁμοίως κελεύει κατά τε τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ τὰς ἐνδείξεις τὸν βουλόμενον ποιεῖσθαι τῶν πολιτῶν, καὶ ἐάν τις ὀφείλῃ τῇ Ἀθηνᾷ ἢ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τῶν ἐπωνύμων τῳ. ὃ φανήσεται οὗτος ὀφείλων καὶ ἐκ ἐκτετικὼς ἑπτακοσίας δραχμάς, ἃς ὦφλεν ἐν ταῖς εὐθύναις τῷ ἐπωνύμῳ τῆς αὐτοῦ φυλῆς. Καί μοι λέγε τοῦτ' αὐτὸ τοῦ νόμου.

ΝΟΜΟΣ.

v. 1. παραυτὰ FΣΦ: παρὰ ταῦτα ς. 2. εἶναι αὐτῶν r. 3. σαφέστερον ἐμοῦ r. 12, 1. τῶν νόμων ἃ κελεύουσιν r. 2. τι] τις r, τι εἰδὼς Reiskius. 3. ἔγραφεν r. 5. ἀδικεῖται Φ. δικ. ἂν ὀφείλει r. 6. δικαίως αὐτὸν r. οἷ] οὐ r. 7. τοῦθ' om r. φαίνειν r. 8. καὶ ante συκοφαντεῖ om r. 13, 3. τούτοις] τοῦτο FΣΦ. 4. ἐξόν] ἐξ ὧν FΣΦ. 5. ἡμίση ΣΦ. 14, 2. τὸν om r. 3. τε om r. 5. θεῶν τινὶ ἢ r. 6. τῳ om FΣΦr. ὃ om r. οὗτος om r. 7. ὤφειλεν r.

15 Ἐπίσχες. Ἀκούεις, οὑτοσί; τί λέγει; „ἢ τῶν ἐπωνύ-
μων τῳ." Λέγε δὴ τὴν τῶν φυλετῶν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταχύ γ' ἂν οὗτος ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀνθρώπων ὀλίγων
φροντίσειεν ἢ τῶν τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου πλεόντων, ὥσπερ
ὁ Μικίων, ὅστις τοὺς φυλέτας παρόντας οὔτ' ἔδεισεν οὔτ'
ᾐσχύνθη, τοῦτο μὲν οὕτως αὐτῶν τὰ κοινὰ διοικήσας ὥστ'
ἐκείνους κλοπὴν αὐτοῦ καταγνῶναι, τοῦτο δ' ὄφλων καὶ τοὺς
νόμους ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι κωλύουσιν αὐτὸν γράφεσθαι γρα-
φὰς ἕως ἂν ἐκτίσῃ, βιαζόμενος, καὶ νομίζων δεῖν τοὺς
μὲν ἄλλους τοὺς ὀφείλοντας μηδενὸς μετέχειν τῶν κοινῶν,
16 αὐτὸν δὲ κρείττω τῶν νόμων εἶναι. φήσει τοίνυν τὸν πάπ-
πον, οὐχ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμέ-
νον, καὶ περὶ τούτου πολλοὺς ἐρεῖ λόγους, ὡς ἐκεῖνός ἐστιν.
ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ἀκριβές, ὁπότερός ἐστιν, οὐκ ἔχω λέγειν· εἰ
δ' οὖν ἐστὶν ὡς οὗτος ἐρεῖ, πολὺ δικαιότερον εἶναι νομίζω
17 καταψηφίσασθαι ὑμᾶς αὐτοῦ, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐστίν. εἰ γὰρ
ὀφείλοντος αὐτῷ τοῦ πάππου πάλαι, καὶ τοῦ νόμου κελεύον-
τος κληρονομεῖν τοῦτον τῶν ἐκείνου, προσῆκον αὐτῷ μηδὲ 1327
πάλαι γράφεσθαι γράφεται, καὶ διὰ τοῦτ' οἰήσεται δεῖν ἀπο-
φεύγειν ὅτι πονηρὸς ἐκ τριγονίας ἐστίν, οὐ δίκαια ἐρεῖ, ὦ
ἄνδρες δικασταί. ὡς οὖν καὶ παρ' αὐτοῦ Θεοκρίνου ὁμολο-
γεῖται τούτου εἶναι τὸ ὄφλημα καὶ κατετάξατο τοῖς φυλέ-
ταις ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ τοῖς βουλομένοις εὐορ-
κεῖν οὐ καλῶς ἔχει ταύτην ἀπογιγνώσκειν τὴν ἔνδειξιν, λα-
βέ μοι τὸ ψήφισμ' ὃ εἶπεν ἐν τοῖς φυλέταις Σκιρωνίδης.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

18 Προσελθὼν δ' οὑτοσὶ Θεοκρίνης ὡμολόγησεν ὀφείλειν
καὶ ἐκτίσειν ἐναντίον τῶν φυλετῶν, ἐπειδὴ προσιόντας
ἡμᾶς ᾔσθετο καὶ βουλομένους ἀντίγραφα τῶν ἐν τῷ γραμ-
ματείῳ γεγραμμένων λαβεῖν.

15, 1. ἢ] ἣν FΣΦ. 2. τῳ om r. 5. τῶν om r. τὸν] τὸ FΦ. 9. κωλύσουσιν ΣΦr. 16, 2. τὸν ἐν] τῶν ἐν Φ. 3. λόγους ἐρεῖ r. 17, 4. ἐγράφετε FΣΦr. 6. Θεοκρίνους r. 7. τούτου] τουτὶ FΣΦ. 10. κριτωνίδης r. 11. ΨΗΦΙΣΜΑ om Σ. 18, 1. οὗτος ὁ Θ. r. 3. ἡμᾶς om r.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Πολύ γ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λεωντίδας τοὺς ἀναγ-
κάσαντας ἀποδοῦναι Θεοκρίνην τὰς ἑπτὰ μνᾶς ἐπῃνέσατ'
ἂν μᾶλλον ἢ τοῦτον.

19 Τέταρτος τοίνυν ἕτερος νόμος ἐστίν (ὁμολογῶ γὰρ τῶν
τούτῳ πεπραγμένων τὰ πλεῖστα ἐξητακέναι) καθ' ὃν ὀφεί-
λει πεντακοσίας δραχμὰς Θεοκρίνης οὑτοσί, οὐκ ἐκτετικότος
αὐτῷ τοῦ πατρὸς ἃς προσῶφλεν ἀφελόμενος τὴν Κηφισο-
δώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν, ἀλλὰ διοικησαμένου πρὸς
Κτησικλέα τὸν λογογράφον, ὃς ἦν ἐπὶ τοῖς τῶν ἀντιδίκων
πράγμασιν, ὥστε μήτ' ἐκτῖσαι μήτ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνε-
20 νεχθῆναι. ἃς οὐδὲν [μὲν] ἧττον, οἶμαι, Θεοκρίνης ὀφεί-
λει νυνὶ κατὰ τὸν νόμον. οὐ γὰρ ἐὰν Κτησικλῆς ὁ μέτοι-
κος συγχωρήσῃ τούτῳ, πονηρὸς πονηρῷ, μὴ παραδοθῆναι
τοῖς πράκτορσι τὸν προσόφλοντα κατὰ τὸν νόμον, διὰ 1328
τοῦτο δεῖ τὴν πόλιν ἀπεστερῆσθαι τῶν ἐκ τῶν νόμων ἐπι-
κειμένων ζημιῶν, ἀλλὰ προσήκει τοὺς ἀντιδίκους ὑπὲρ μὲν
τῶν ἰδίων, ὅπως ἂν αὑτοὺς πείθωσι, διοικεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους,
ὑπὲρ δὲ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅπως ἂν οἱ νόμοι κελεύω-
21 σιν. Καί μοι λέγε τόν τε νόμον, ὃς κελεύει τὸ ἥμισυ τοῦ τι-
μήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ ὃς ἂν δόξῃ μὴ δικαίως εἰς τὴν
ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Κηφισοδώρου μαρτυρίαν.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δὴ κἀκεῖνον τὸν νόμον τὸν ἀπ' ἐκείνης κελεύοντα
τῆς ἡμέρας ὀφείλειν, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἐάν τ' ἐγγεγραμ-
μένος ᾖ ἐάν τε μή.

ΝΟΜΟΣ.

22 Πῶς οὖν ἄλλως ὦ ἄνδρες δικασταὶ προσήκει τὸν δι-
καίως κατηγοροῦντ' ἀποφαίνειν ὀρθῶς ἐνδεδειγμένον Θεο-
κρίνην τουτονὶ καὶ μὴ μόνον ἔνοχον ὄντα τῇ ἐνδείξει κα-
τὰ τὰς χιλίας ἐφ' αἷς ἐνδέδεικται, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλ-

v. 1. ΨΗΦΙΣΜΑ om r. 19, 1. ἕτερος om Σ. 4. προσώ-
α
φειλεν r. 5. δικησαμένου F. 20, 1. οἶμαι om r. 4. πράκτ. μὴ προσοφείλοντα r. 6. ἀλλὰ καὶ πρ. r. 21, 1. τε om r. 6. ὀφείλειν τῆς ἡμέρας r. 22, 2. ἐπιδεδειγμένον r. 4. ἐφ' αἷς] ἀφ' ἧς r. ἄλλοις om r.

λοις ὀφλήμασιν; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς νομίζω. οὐ γὰρ δή γε προσδοκᾶν δεῖ Θεοκρίνην αὐτὸν ὁμολογήσειν ὀφείλειν ὑμῖν τῷ δημοσίῳ καὶ δικαίως ἐνδεδεῖχθαι φήσειν, ἀλλὰ τοὐναντίον πάντα λόγον μᾶλλον ἐρεῖν καὶ πάσας αἰτίας οἴσειν, ὡς καταστασιάζεται, ὡς διὰ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς
23 εἰς ταῦθ' ἥκει. λοιπὸν γάρ ἐστι τοῦτο τοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ἐξελεγχομένοις, αἰτίας καὶ προφάσεις εὑρίσκειν, αἵτινες τοῦ παρόντος ὑμᾶς ποιήσουσι πράγματος ἐπιλαθομένους τοῖς ἔξω τῆς κατηγορίας λόγοις προσέχειν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἑώρων ἐν τοῖς ἀνεγνωσμένοις νόμοις γεγραμμένον „ταῦτα δ' εἶναι κύρια" περὶ τῶν συ- 1329
κοφαντούντων, ἂν μὴ Θεοκρίνης ἐνδειχθεὶς αἰτιᾶσθαι βούληται Θουκυδίδην ἢ Δημοσθένην ἢ καὶ τῶν πολιτευομένων ἄλλον τιν'," ἡσυχίαν ἂν ἦγον· νῦν δὲ τούτων οὐδεμίαν ὁρῶ τῶν σκήψεων ὑπόλογον οὖσαν ἐν τοῖς νόμοις, οὐδὲ καινήν, ὥστε προσέχειν νῦν πρῶτον ἀκούσαντας, ἀλλὰ μυ-
24 ριάκις παρὰ τῶν κρινομένων εἰρημένην. ἀκούω δὲ καὶ παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὡς ἄρα προσῆκόν ἐστιν ὅλως μὲν μηδενὶ μηδεμίαν συγγνώμην ὑπάρχειν παραβαίνοντι τοὺς νόμους, εἰ δ' ἄρα δεῖ, μὴ τοῖς συνεχῶς οὖσι πονηροῖς μηδὲ τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ τοὺς νόμους προϊεμένοις (οὐ γὰρ εἰκός), ἀλλ' οἵτινες ἂν διὰ τὴν αὐτῶν ἀπραγμοσύνην ἄκοντές τι τῶν γεγραμμένων παραβῶσιν. ὧν οὐδεὶς ἂν δήπου Θεοκρίνην τουτονὶ φήσειεν εἶναι, ἀλλὰ τοὐναν-
25 τίον οὐδενὸς τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἄπειρον. διὸ καὶ δεῖ φυλάττειν αὐτὸν μὴ πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους μηδὲ τοὺς ὑπὸ τούτου ῥηθησομένους ἀποβλέποντας. οὐ γὰρ δίκαιον τοὺς ὑπὲρ τῶν νόμων καθημένους μακροῖς λόγοις καὶ κατηγορίαις προσέχειν, ἀλλ' οἷς ἂν ἅπαντες ῥᾳδίως ἐπακολουθή-

v. 1. προσδοκᾶν γε r. 2. ὑμῖν ὀφείλειν r. 3. ἀλλὰ — πάντα] ἀλλ' οὐ — ἅπαντα r. 4. πάσας] πάντας r. 23, 7. ἂν μὴ] ἐὰν r. αἰτιάσασθαι r. 9. ἂν om r. 10. ὑπόλοιπον r. οὐδ' ἐκείνη προσέχειν ὥσπερ νῦν r. 24, 1. εἰρημένη r. παρὰ om r. 4. τοῖς — προϊέμενοις Σ, τοὺς — προϊεμένους FΦ. 7. παραβαίνωσιν r. 25, 1. δεῖ — μὴ] ἀεὶ — οὐ r. 3. τούτων r. 4. λόγοις μακροῖς r. 5. ἂν om r. ἐπακολουθήσετε FΣΦr; ἐπακολουθήσητε s.

σαιτε, καὶ δι' ὧν δόξετε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει τῶν νόμων
ἀξίως ταύτην τὴν ἔνδειξιν δικάσαι, σαφῶς ἐρωτῶντας τί
λέγεις, Θεοκρίνη καὶ πάντες οἱ τῶν αὐτῶν τέτῳ μετέχον-
τες; ἀξιοῦθ' ἡμᾶς, κατὰ τὲς νόμους ὀμωμοκότας δικά-
σειν, παρὰ τέτες διὰ τὲς ὑμετέρους λόγους ψηφίζεσθαι,
26 μεμαρτυρηκότος μὲν ἡμῖν τοῦ Μικίωνος, καθ' οὗ δοὺς
Θεοκρίνης ἑτοσὶ τὴν φάσιν ἐκ ἐπεξῆλθε, καὶ πεποιηκότος
αὐτὸν τέτοις ὑπόδικον; ὁμολογἕντος δὲ τἕ γραμματέως
λαβεῖν τὴν φάσιν παρὰ τέτε, καὶ πεποιηκότος καὶ τέτε
"διὰ τῆς μαρτυρίας τῆς ὀλίγον τι πρότερον ἀναγνωσθεί- 1330
σης αὐτὸν ὑπόδικον; ἔτι δὲ τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελη-
τῶν μόλις μὲν ἀλλ' ἕν ταὐτὰ τέτοις μεμαρτυρηκότων;
πρὸς δὲ τούτοις τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν καὶ
προσελθόντων τοῖς ἄρχεσι μαρτυρούντων, ὥσπερ ὀλίγον
τι πρότερον ἠκέσατε; ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὦ ἄνδρες δικαςαί.
27 Οὐ γὰρ δὴ διὰ τὸν τρόπον γε τὸν τἕ φεύγοντος καὶ
τὸν βίον ψευδεῖς ὑπολήψεσθε τὰς μαρτυρίας τὰς ἀνε-
γνωσμένας εἶναι. πολὺ γὰρ ἐκ τἕ τρόπε σαφέςερον ἐπι-
δείκνυται Θεοκρίνης τοιἕτος ὢν ἢ διὰ τῶν εἰρημένων. τί
γὰρ οὐ πεποίηκεν οὗτος ὧν ἂν πονηρὸς καὶ συκοφάντης
ἄνθρωπος ποιήσειεν; ἐ διὰ μὲν τὴν τέτε πονηρίαν ἀδελ-
φὸς αὐτἕ θεσμοθετῶν καὶ τέτῳ χρώμενος συμβέλῳ τοι-
οῦτος ἔδοξε παρ' ὑμῖν ἄνθρωπος εἶναι, ὥς' ἐ μόνον αὐ-
τὸς ἀπεχειροτονήθη τῶν ἐπιχειροτονιῶν οὐσῶν, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἀρχὴν ἅπασαν ἐποίησεν; καὶ εἰ μὴ δεομένων αὐτῶν
καὶ ἱκετευόντων, καὶ λεγόντων ὡς ἐκέτι πρόσεισι Θεοκρί-
νης πρὸς τὴν ἀρχήν, ἐπείσθηθ' ὑμεῖς καὶ πάλιν ἀπέδοτε
τὲς στεφάνες αὐτοῖς, πάντων ἂν αἴσχιστα οἱ συνάρχον-
28 τες ἐπεπόνθεσαν; καὶ τέτων ἐδέν με δεῖ μάρτυρας ὑμῖν
παρασχέσθαι· πάντες γὰρ ἴστε τοὺς ἐπὶ Λυκίσκε ἄρχον-

v. 2. ἐρωτῶντες r. 26, 4. πεποιηκότος καὶ τούτου διὰ τῆς] πε-ποιηκυίας τῆς FΣΦ. 8. ἰδόντων] ἰδίων r. 9. προσελθόντων] προσκειμένων r. ἀρχ. καὶ μαρτυρούντων r. 10. τι om FΣΦ. 27, 1. δὴ] δεῖ r. τὸν post γε om r. 6. μὲν om r. 8. ἄν-θρωπος παρ' ὑμῖν r. 9. οὐσῶν om FΣΦ. 10. ἁπασῶν r. 11. πρόεισι ΣΦ. 12. ἐπείσθηθ'] ἔπειθ' F. 13. αὐτοῖς post πάλιν ponit r. 28, 1, δεῖ με r.

τοὺς θεσμοθέτας ἀποχειροτονηθέντας ἐν τῷ δήμῳ διὰ τοῦ-
τον. ὧν ἀναμιμνησκομένους ὑμᾶς χρὴ τὸν αὐτὸν ὑπο-
λαμβάνειν εἶναι τοῦτον καὶ πρότερον καὶ νῦν. οὐ πολλῷ
τοίνυν χρόνῳ ὕστερον τῆς ἀποχειροτονίας τελευτήσαντος
αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ βιαίῳ θανάτῳ, τοιοῦτος ἐγένετο περὶ 1331
αὐτὸν οὗτος ὥστ' ἀναζητήσας τοὺς δράσαντας καὶ πυθό-
29 μενος οἵτινες ἦσαν, ἀργύριον λαβὼν ἀπηλλάγη. καὶ τὴν
μὲν ἀρχὴν ἣν ἐκεῖνος ἄρχων ἐτελεύτησεν, ἱεροποιὸς ὤν,
παρὰ τοὺς νόμους ἦρχεν οὗτος, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχών·
ὑπὲρ ὧν δ' ἔπαθεν ἐκεῖνος μέχρι τούτου σχετλιάζων περιῄει
καὶ φάσκων εἰς Ἄρειον πάγον Δημοχάρην προσκαλεῖσθαι,
ἕως διελύσατο πρὸς τοὺς τὴν αἰτίαν ἔχοντας. χρηστός γ'
ἐστὶ καὶ πιστὸς καὶ κρείττων χρημάτων. οὐδ' ἂν αὐτὸς φή-
σειεν. οὐ γὰρ τοσούτων δεῖσθαί φασι δεῖν τὸν δικαίως καὶ
μετρίως τῶν κοινῶν ἐπιμελησόμενον, ἀλλὰ πάντων τούτων
εἶναι κρείττω δι' ὧν ἀναλίσκουσιν εἰς ἑαυτοὺς ἃ λαμβάνου-
30 σιν. καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ πεπραγμένα
τοιαῦτ' ἐστίν· ἃ δὲ πρὸς τὴν πόλιν προσελθὼν διῴκηται
(δευτέρους γὰρ ὑμᾶς φήσει φιλεῖν μετὰ τοὺς οἰκείους) ἄξιον
ἀκοῦσαι. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῷ πεπραγμέ-
νων. τοῦ γὰρ πατρὸς κατηγορῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτε
τὴν τῶν παρανόμων αὐτὸν ἐδίωκε γραφήν, ἔλεγεν ὡς ἐπι-
βεβουλευμένος ὁ παῖς εἴη περὶ οὗ τὸ ψήφισμα γεγραμ-
μένον ἦν, ἐν ᾧ τὴν σίτησιν ἔγραψε Χαριδήμῳ ὁ πατὴρ
31 τῷ Ἰσχομάχου υἱεῖ, λέγων ὡς ἐὰν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πα-
τρῷον οἶκον ὁ παῖς, ἀπολωλεκὼς ἔσται τὴν οὐσίαν ἅπασαν
ἣν Αἰσχύλος ὁ ποιησάμενος αὐτὸν υἱὸν ἔδωκεν αὐτῷ, ψευ-
δόμενος· οὐδενὶ γὰρ πώποτε ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτο τῶν
εἰσποιηθέντων συνέβη. καὶ τούτων πάντων αἴτιον ἔφη Πο-

v. 1. ἐπιχειροτονηθέντας r. 3. τοῦτον εἶναι r. 6. ἀναζητή-
σας] ζητήσαι FΣΦ. 29, 3. ἦρχεν om Σ. 4. ἐκεῖνος οὗτος μ. r.
5. προκαλεῖσθαι FΣΦ. 6. χρηστός ἐστι καὶ πιστός ἐστι r.
8. φασὶ δεῖσθαι r. 9. εἶναι κρείττω τούτων r. 30, 3. φησὶ r.
6. τῶν om Σ. γραφὴν ἐδίωκεν αὐτὸν r. ἐπιβουλευόμενος FΣΦ.
8. σίτισιν F. ὁ πατὴρ χαριδήμῳ r. 31, 1. υἱῷ FΣΦ.
2. ἔσται] εἴη r. 3. ἣν] ἣν ὁ r. υἱὸν αὐτὸν r. 4. τῶν
εἰσπ. τοῦτο r.

λύευκτον γεγενῆσθαι τὸν ἔχοντα τὴν μητέρα τοῦ παιδός,
βουλόμενον ἔχειν αὐτὸν "τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν. ὀργισθέν- 1332
των δὲ τῶν δικαστῶν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ νομισάντων
αὐτὸ μὲν τὸ ψήφισμα καὶ τὴν δωρεὰν κατὰ τοὺς νόμους εἶναι,
τῷ δ' ὄντι τὸν παῖδα μέλλειν ἀποστερεῖσθαι τῶν χρημά-
των, τῷ μὲν πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν ὡς μετὰ Πο-
λυεύκτου ταῦτα πράττοντι, τούτῳ δ' ἐπίστευσαν ὡς δὴ
32 *βοηθήσαντι τῷ παιδί. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γε-*
νόμενα τοιαῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἦν· ὡς δ' ὁ χρη-
στὸς οὗτος ὠργισμένους ᾔσθετο τοὺς ἀνθρώπους καὶ πε-
πιστευμένον αὐτὸν ὡς οὐ παντάπασιν ἀνόσιον ὄντα, προσ-
καλεσάμενος τὸν Πολύευκτον ἀποφέρει γραφὴν κατ' αὐ-
τοῦ κακώσεως πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ δίδωσι πρὸς τὴν λῆξιν
Μνησαρχίδῃ τῷ παρέδρῳ· λαβὼν δὲ τὰς τριακοσίας δραχ-
μὰς παρὰ τοῦ Πολυεύκτου, καὶ τὰ δεινὰ ταῦτ' ἀποδόμενος
μικροῦ λήμματος ἐφ' οἷς τῷ πατρὶ ἐτιμήσατο δέκα ταλάν-
των, ἀπηλλάγη καὶ τὴν γραφὴν ἀνείλετο προδοὺς τὸν ὀρ-
φανόν. Καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 *Εἰ τοίνυν εὔπορος ἦν ὁ πατὴρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ δυνατὸς πορίσαι χιλίας δραχμάς, ὅλως ἂν ἀπηλλάγη τῆς γραφῆς τῆς τῶν παρανόμων· τοσοῦτον γὰρ αὐτὸν ᾔτει οὑτοσί. Καί μοι κάλει Φιλιππίδην Παιανιέα, πρὸς ὃν ἔλεγε ταῦτα Θεοκρίνης οὑτοσί, καὶ τοὺς ἄλλους οἳ συνίσασι τούτῳ ταῦτα λέγοντι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

34 *Ὅτι μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταὶ Θεοκρίνης, εἴ τις*
αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμὰς ἐδίδου, τὴν γραφὴν ἂν ἀνείλετο
τὴν κατὰ τοῦ πατρός, "ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς πιστεύειν, 1333
καὶ εἰ μηδεὶς ἐμαρτύρησεν. ὅτι δὲ πολλὰς ἑτέρας προσ-

v. 6. μετὰ τοῦ πολυεύκτου r. 32, 1. βοηθήσοντα r. 6. πρὸς post δίδωσι om r. 7. δὲ διακοσίας r. 33, 3. ᾔτει οὗτος αὐτόν r. 4. φιλ. τὸν παιανιέα FΣΦ. 5. θεοκρ. οὑτοσὶ ταῦτα r. ταῦτα τούτῳ r. 7. μαρτυρίαι r. 34, 2. ἂν add Taylorus. 4. εἰ] εἴ τι μοι r. προκαλεσάμενος r.

καλεσάμενος καὶ γραψάμενος καθυφῆκε καὶ μικρὸν ἀργύριον λαμβάνων ἀπαλλάττεται, τὸς δόντας ὑμῖν αὐτὸς 1332 καλῶ, ἵνα μὴ πιστεύητε αὐτῷ λέγοντι ὡς αὐτὸς φυλάττει τοὺς παράνομα γράφοντας, καὶ ὡς ὅταν αἱ τῶν παρανόμων γραφαὶ ἀναιρεθῶσιν, ὁ δῆμος καταλύεται· ταῦτα
35 γὰρ οἱ πάντα πωλοῦντες λέγειν εἰθισμένοι εἰσίν. Κάλει μοι Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν· οὗτος γὰρ ἔδωκε, μᾶλλον δ' ἐν τῇ τούτου οἰκίᾳ ἐδόθη τρί' ἡμιμναῖα τούτῳ τῷ ἀδωροδοκήτῳ ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος ὃ Αὐτομέδων ἔγραψε τοῖς Τενεδίοις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δὴ καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἐφεξῆς τὰς τοιαύτας μαρτυρίας, καὶ τὴν Ὑπερίδου καὶ Δημοσθένους. τοῦτο γάρ ἐστιν ὑπερβολή, τὸ παρ' ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξιώσαι λαβεῖν, τοῦτον παρὰ τούτων ἥδιστα λαμβάνειν πωλοῦντα τὰς γραφάς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

36 Οὗτος τοίνυν αὐτίκα φήσει διὰ τοῦτο τὴν ἔνδειξιν καθ' αὑτοῦ γεγονέναι, ἵνα Δημοσθένει μὴ ἐπεξέλθῃ τὴν γραφὴν ἣν ἐγράψατ' αὐτόν, μηδὲ Θουκυδίδῃ· δεινὸς γάρ ἐστι ψεύσασθαι καὶ μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν. ἡμεῖς δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοῦτ' ἐπεσκεψάμεθα, καὶ δείξομεν ὑμῖν οὐδὲν τὴν πόλιν βλαπτομένην οὔτε μὰ τὸν Δία ἐὰν κύριον γένηται τὸ ψήφισμα τὸ Θουκυδίδου οὔτ' ἂν ἄκυρον. καίτοι γε τὰς τοιαύτας ἀπολογίας οὐ δίκαιόν ἐστι προσφέρειν τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκόσι δικάσειν· ἀλλ' ὅμως ἐξ αὐτῆς τῆς γραφῆς αὐτίκα γνώσεσθε διότι "πρόφασίς ἐστι τῆς ἐνδεί- 1334 ξεως ἡ γραφή. Λέγε τὰς γραφὰς ταύτας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΡΑΦΑΙ.

37 Τούτων τῶν ψηφισμάτων ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἢ μενόν-

v. 1. καθυφεῖκεν ΣΦ. 35, 1. εἰθ. πάντες εἰσιν Fr. 2. μοι] σοι Σ, om Φ. ἀριστοκράτην δήμου ὀλ. r. 3. ἡμίμναια r. 4. τῷ om r. ἀντιμέδων Σr. 7. τῶν ἄλλων] ἄλλας r. 8. ὑπερειδου Σ. καὶ τὴν δημοσθ. r. 9. παρ' — λαβεῖν] παρὸν οὐδ' ἂν ἀξιῶσε λαβεῖν οὐδεὶς γρ Φ. 36, 5. ἐσκεψάμεθα r. 7. ἂν] ἐὰν r. τάς γε r. 8. ἀπολογίας] πολιτείας r. προφέρειν FΣΦ. 9. ὀμωμοκότας r. 11. λέγε δὴ τὰς r. αὐτάς r. 12. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ, Reiskius, ψήφισμα FΣΦ: om r.

των κατὰ χώραν ἢ ἁλόντων (οὐδὲν γὰρ ἔμοιγε διαφέρει)
τί ἡ πόλις κερδαίνει ἢ βλάπτεται; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν οἴ-
μαι. τοὺς γὰρ Αἰνίους φασὶν οὔτε προσέχειν τῇ πόλει, τοῦτο
δὲ γεγονέναι διὰ Θεοκρίνην τουτονί. συκοφαντούμενοι γὰρ
ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὑπὸ τούτου, ἐν οἷς οἱ μὲν ἐφι-
λίππιζον οἱ δ' ἠττίκιζον αὐτῶν, καὶ πυνθανόμενοι γεγρά-
φθαι τὸ ψήφισμα παρανόμων ὃ Χαρῖνος πρότερον ἐγρά-
ψατο, τοῦτο τὸ περὶ τῆς συντάξεως, ὃ Θουκυδίδης εἶπε, καὶ
38 πέρας τῶν πραγμάτων οὐδὲν γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν
δῆμον συγχωροῦντα τὴν σύνταξιν διδόναι τοὺς Αἰνίους ὅσην
Χάρητι τῷ στρατηγῷ συνεχώρησαν, τοῦτον δὲ τὸν μιαρὸν
παραδεξάμενον Χαρίνῳ τῷ προδότῃ ταῦτα πράττειν, ὅπερ
ἦν ἀναγκαῖον αὐτοῖς, τοῦτ' ἔπραξαν· εἵλοντο γὰρ τῶν πα-
ρόντων κακῶν τὰ ἐλάχιστα. καίτοι τί χρὴ νομίζειν αὐτοὺς
πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐνθάδε γραφομένων, οἷς ἦν αἱρετώτερον
φρουρὰν ὑποδέχεσθαι καὶ βαρβάρων ἀκούειν, ὑμῶν ἀπο-
στάντας; ἀλλ' οἶμαι, τὴν τούτου πονηρίαν ὑμεῖς μόνοι
δύνασθε φέρειν, ἄλλος δ' οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων.
39 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε διὰ τὰς γραφὰς τὰς ἀνεγνωσμένας
οὔτε δι' ἄλλην αἰτίαν οὐδεμίαν ἄξιόν ἐστι παραβάντας τοὺς
νόμους τοὺς περὶ τῶν ἐνδείξεων ἀφεῖναι Θεοκρίνην, σχεδὸν
καὶ διὰ τῶν εἰρημένων φανερόν ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὰς μὲν του-
των προφάσεις ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὰς κατηγορίας καὶ
τὰς προσποιήτους ταυτασὶ ἔχθρας οὐ λανθάνειν ὑμᾶς νο- 1335
40 μίζω. οὐ γὰρ ὀλιγάκις ἑωράκατ' αὐτοὺς ἐπὶ μὲν τῶν δικα-
στηρίων καὶ τοῦ βήματος ἐχθροὺς εἶναι φάσκοντας ἀλλή-
λοις, ἰδίᾳ δὲ ταὐτὰ πράττοντας καὶ μετέχοντας τῶν λημ-
μάτων, καὶ τοτὲ μὲν λοιδορουμένους καὶ πλύνοντας αὑτοὺς
τἀπόρρητα, μικρὸν δὲ διαλείποντας τοῖς αὐτοῖς τούτοις

v. 2. π. ἢ κερδαίνει r. οὐδὲν om r. 3. ἐνίους FΦr. οὔτε] οὐ r. τοῦτο δὲ] καὶ τοῦτο r. 5. οἱ μὲν om r. 6. αὐτῶν post ἐφιλίππιζον ponit r. 8. τὸ om FΣΦ. 38, 4. ταῦτα] τὰ αὐτὰ r. 8. φρουρὰς F. 9. τούτων ΣΦr. 10. δ' om FΣΦ.
39, 1. οὖν] τοίνυν r. 2. παραβάντας] παρὰ πάντας r. 5. καὶ τὰς κατηγορίας om r. 6. ταύτας r. 40, 1. τοῦ δικαστηρίου FΣΦ, 5. διαλιπόντας r et γρ F.

ἐνδεκάζοντας καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνοῦντας. καὶ τού-
των οὐδὲν ἴσως θαυμάσαι ἄξιόν ἐστι· φύσει τε γάρ εἰσι
πονηροὶ καὶ τὰς τοιαύτας προφάσεις ὁρῶσιν ὑμᾶς ἀποδε-
χομένους, ὥστε τί κωλύει ταύταις αὐτοὺς χρωμένους ἐξα-
41 πατᾶν ὑμᾶς πειρᾶσθαι; ὅλως δ' ἔγωγε οἶμαι δεῖν ὑμᾶς
ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος σκεψαμένους,
εἰ μὲν δίκαια λέγω καὶ κατὰ τοὺς νόμους, βοηθεῖν μοι, μη-
δὲν ὑπολογισαμένους εἰ μὴ Δημοσθένης ἐστὶν ὁ κατηγορῶν
ἀλλὰ μειράκιον, μηδὲ νομίζειν κυριωτέρους δεῖν εἶναι τοὺς
νόμους, ἂν εὖ τις τοῖς ὀνόμασι συμπλέξας τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν
τούτους παράσχηται, τῶν ὅπως ἔτυχε λεγόντων, ἀλλὰ τοὺς
αὐτούς, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον τοῖς ἀπείροις καὶ τοῖς νέοις
42 βοηθεῖν, ὅσωπερ ἂν ἧττον ἐξαπατήσειαν ὑμᾶς. ἐπεὶ διότι
τοὐναντίον ἐστὶ καὶ οὐχ οὗτος ἀλλ' ἐγὼ κατεστασίασμαι καὶ
φησάντων τινῶν μοι συναγωνιεῖσθαι προδέδομαι διὰ τὰς
τούτων ἑταιρίας, ἐκείνως δῆλον ὑμῖν ἔσται. καλείτω ὁ κῆρυξ
οὑτοσὶ τὸν Δημοσθένην· οὐκ ἀναβήσεται. τούτου δ' αἴτιόν ἐστιν
οὐ τὸ ἐμὲ ὑπό τινων πεπεισμένον ἐνδεῖξαι τουτονί, ἀλλὰ τὸ
τουτονὶ καὶ τὸν ἄρτι καλούμενον διαλελύσθαι. καὶ τοῦθ' ὅτι
ἐστὶν ἀληθές, ἀναγκάσω μὲν μαρτυρεῖν καὶ Κλεινόμαχον
τὸν συναγαγόντ' αὐτοὺς καὶ Εὐβουλίδην τὸν ἐν Κυνο- 1336
σάργει παραγενόμενον· οὐ μὴν ἔλαττόν γε τούτου σημεῖον
ὑμῖν ἀλλὰ μεῖζον παρασχήσομαι, διότι τοῦτ' ἐστὶν ἀληθές,
43 ὃ πάντες ἀκούσαντες ὁμολογήσετε. Θεοκρίνης γὰρ οὑτοσὶ
τοῦτον διώκων παρανόμων τὸν μιαρόν, ὡς αὐτίκα φήσει,
καὶ τῶν νῦν αὐτῷ κακῶν αἴτιον, φανερῶς ἀφῆκε τῆς γρα-
φῆς, ἐφ' ᾗ δέκα τάλαντα ἐπεγράψατο τίμημα. πῶς; οὐδὲν
καινὸν διαπραξάμενος, ἀλλ' ὅπερ ἕτεροί τινες τῶν ὁμοίων

v. 1. ἐνδικάζοντας FΣΦ, συνενδεκατεύζοντας r. 2. ἄξιον θαυμάζειν r. 4. ταύταις FΦ. 41, 1. οἶμαι ante ὑπὲρ ponit r. 2. αὐτοῦ] τούτου r. 4. λογιζομένους r. μὴ om Σ. 6. συμπέξας Σ. τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν τούτους] αὐτοὺς τούτους ὑμῖν FΣΦ. 8. τοῖς ante νέοις om r. 42, 1. ἂν om r. ἐξαπατήσαιεν r. 3. προδίδοται r. 4. ἑταιρείας F. ὑμῖν δῆλον r. 5. οὗτος FΣΦ. τὸ δ' αἴτιόν ἐστι τούτου r. 6. τὸ τουτονὶ] ταῦτον FΣΦ. 11. ὑμῖν post μεῖζον ponit r. ἄλλο FΣΦ. 43, 4. ἐπεγράψαντο Σ.

τούτῳ. τὸν μὲν Δημοσθένην τις ὑπωμόσατο καλουμένης τῆς γραφῆς ὡς νοσοῦντα, τὸν περιιόντα καὶ λοιδορούμενον Αἰσχίνῃ· τοῦτον δ' οὗτος τὸν ἐχθρὸν εἴασε καὶ οὔτε τότε ἀνθυπωμόσατο ἔθ' ὕστερον ἐπήγγελκεν. ἆρ' οὐ περιφανῶς οὗτοι φενακίζουσιν ὑμᾶς τοὺς προσέχοντας τούτοις ὡς ἐχθροῖς; Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

44 Οὐκοῦν δίκαιόν ἐστιν ὦ ἄνδρες δικασταὶ μηδ' ὑμᾶς τῶν φησόντων Θεοκρίνῃ διὰ τὴν πρὸς Δημοσθένην ἔχθραν συνερεῖν ἐθέλειν ἀκούειν, ἀλλὰ κελεύειν αὐτούς, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐχθροί εἰσι τοῦ Δημοσθένους, ἐκεῖνον αὐτοὺς γράφεσθαι καὶ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ παράνομα γράφειν. εἰσὶ δέ γε δεινοὶ καὶ οὗτοι, καὶ πιστεύονται μᾶλλον παρ' ὑμῖν. ἀλλ' οὐ ποιήσουσι τοῦτο. διὰ τί; ὅτι φασὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις οὐ πολεμοῦντες.

45 Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτων ἔχθρας ὑμεῖς ἂν ἀκριβέστερον ἐμοὶ διεξέλθοιτε ἢ ἐγὼ ὑμῖν. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην Θεοκρίνην ἐναντίον ὑμῶν, εἴ μοι ἤμελλεν ἀποκρίνεσθαι δικαίως, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ἐπειδή φησιν ἐπὶ τῷ κωλύειν τετάχθαι τοὺς παράνομα γράφοντας, εἴ τις ἐν τῷ δήμῳ δια- 1337
λεχθεὶς ἅπασι τοῖς πολίταις καὶ πείσας ἔγραψεν ἐξεῖναι τοῖς ἀτίμοις καὶ τοῖς ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ γράφεσθαι, φαίνειν, ἐνδεικνύναι, ἁπλῶς ποιεῖν ὅσαπερ νῦν ὁ νόμος κωλύει

46 πράττειν, πότερον ἐγράψατ' ἂν παρανόμων τὸν ταῦτ' εἰπόντα ἢ οὔ; εἰ μὲν γὰρ μὴ φήσει ἂν γράφεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ λέγοντι ὡς φυλάττει τοὺς παράνομα γράφοντας; εἰ δὲ γράψαιτ' ἄν, πῶς οὐ δεινόν ἐστιν ἑτέρου μὲν γράψαντος κωλύειν ἂν τέλος ἔχειν τὸ ψήφισμα, ἵνα μὴ πάντες τοῦτο ποιῶσι, καὶ γραφὴν ἀπενεγκόντα καὶ παραγρα-

v. 1. ἐπωμόσατο r. 2. ὡς om r. τὸν om FΣΦ. περιόντα Fr. 3. εἴακε r. 4. ἀπήγγελκεν r. 5. ὑμᾶς om r.
44, 2. Θεοκρίνει r. 4. αὐτὸν ἐκεῖνον r. 5. γε om Σ.
45, 2. ἐμοῦ Σr et γρ FΦ. ἠρόμην r. 3. ἀποκρινεῖσθαι r. 5. τοὺς τὰ παράνομα FΦ. εἴ] ἐπειδὰν εἴ FΣΦ. 8. ἐνδεικνύειν ναι ναι Φ, ἐνδεικνύειν F, ἐνδεικνύειν Σ. 46, 1. πότερον] ὁπότερ' οὖν Σ et γρ Φ. 2. μὴ φῆσαι r, φήσει μὴ FΦ, φησὶ μὴ Σ. ἂν om FΣΦ. γράψασθαι r. 3. τοὺς τὰ παράνομα r. 4. εἰ δὲ — γράψαντος om Σ. 5. ἂν om Σ. μὴ in γρ FΦ. 6. καὶ ante παραγραφ. om ΣΦ.

47 ψάμενον σαφῶς τοὺς νόμους κωλύειν τὸ πρᾶγμα, νυνὶ δ' αὐτὸν τοῦτον, μήτε πείσαντα τὸν δῆμον μήτε κοινὸν τὸ πρᾶγμα καταστήσαντα, γράφεσθαι τῶν νόμων αὐτῷ ἀπαγορευόντων; καὶ δεινὰ φήσει αὐτίκα δὴ μάλα πάσχειν, εἰ μὴ ταῦτ' ἐξέσται αὐτῷ ποιεῖν, καὶ διέξεισι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, αἷς ἔνοχος ἂν ἁλῷ γενήσεται· τῶν δὲ νόμων μὴ φροντίζειν, ἀλλ' ἀξιοῦν αὐτῷ τηλικαύτην δωρεὰν δίδοσθαι παρ' ὑμῶν, ὅσην οὐδ' αἰτῆσαι τετόλμηκεν οὐδείς;

48 Ὅτι μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως οὐδὲν ἕξει δίκαιον λέγειν οὔτε Θεοκρίνης οὔτε τῶν ὑπὲρ τούτου λεγόντων οὐδείς, σχεδὸν εἰδέναι πάντας ὑμᾶς νομίζω. οἶμαι δ' αὐτοὺς ἐπιχειρήσειν λέγειν ὡς οὐδ' εἰσὶν ἐνδείξεις τούτων ὅσοι μὴ ἐν ἀκροπόλει γεγραμμένοι εἰσίν, οὐδ' ἐστὶ δίκαιον τούτους ὑπολαμβάνειν ὀφείλειν ὧν οὐδεὶς παραδέδωκε τοῖς πράκτορσι τὰ ὀνό-
49 ματα, ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοήσοντας τὸν νόμον, ὃς ὀφείλειν ἀπ' ἐκείνης κελεύει τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ ἢ παραβῇ τὸν νόμον ἢ τὸ ψήφισμα, ᾗ οὐ πᾶσι δῆλον ὂν ὅτι πολ- 1338
λαχῶς καὶ ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ καὶ ἐκτίνουσιν οἱ βουλόμενοι τοῖς νόμοις πείθεσθαι, καὶ τοῦτ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου δῆλον. Καί μοι πάλιν λαβὲ τὸν νόμον τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούεις, ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, ὅ τι κελεύει; ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ ἢ τὸν νόμον παραβῇ.

50 Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς κἀκεῖνον ὑμῖν μέλλειν δεικνύναι τὸν νόμον, ὃς ἀπαλείφειν κελεύει τοὺς ἐγγεγραμμένους ἀπὸ τοῦ ὀφλήματος καθ' ὅ τι ἂν ἐκτίνῃ, καὶ ἐρήσεσθαι πῶς ἀπὸ τοῦ μηδ' ἐγγεγραμμένου ἀπαλείφουσιν, ὥσπερ οὐ περὶ

47, 2. κοινὸν] εἰς κοινὸν Σ et γρ Φ. καταστ. τὸ πρᾶγμα Σ. 3. γράψασθαι FΦ. 5. ποιεῖν αὐτῷ FΦr. 6. τιμωρίας] ζημίας Σ. ἐὰν Σ. 8. διδοσθαι (ε supra) Φ, δεδοσθαι Σ. 48, 1. λέγειν (ἐπι supra) δίκαιον FΦr. 3. εἰδέναι post ὑμᾶς ponunt FΦ. 5. εγγεγραμμένοι F, ἐπιγεγραμμένοι ΣΦ. 6. παρέδωκε Σr. 49, 1. ἀγνοήσαντας r. 2. κελεύει ἀπ' ἐκείνης Σ. ἐαν Σ. ὀφείλῃ FΦ. 3. ὂν om FΣΦr. 4. ἐκτίνουσιν (σ supra) FΦ. 6. δῆλον] δῆλον ὂν r. πάλιν post τοῦτον ponunt FΦr. 9. παραβῇ τὸν νόμον r. 50, 2. γεγραμμένους r. 3. αἱρήσεσθαι FΦ. 4. τοῦ] τούτου FΣΦ.

μὲν τῶν ἐγγεγραμμένων τοῦτον κείμενον, περὶ δὲ τῶν μὴ
ἐγγεγραμμένων ὀφειλόντων δ' ἐκεῖνον, ὃς κελεύει ἀπ' ἐκεί-
νης ὀφείλειν τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ ἢ παραβῇ τὸν
51 νόμον ἢ τὸ ψήφισμα. τί οὖν ἐκ ἀγραφίου με, φησί, γράφῃ
τὸν ὀφείλοντα καὶ μὴ ἐγγεγραμμένον; ὅτι ὁ νόμος οὐ
κατὰ τῶν ὀφειλόντων καὶ μὴ ἐγγραφέντων κελεύει τὰς
γραφὰς τοῦ ἀγραφίου εἶναι, ἀλλ' οἵτινες ἂν ἐγγραφέντες καὶ
μὴ ἐκτίσαντες τῇ πόλει τὸ ὄφλημα ἐξαλειφθῶσιν. Καί
μοι λαβὲ τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

52 Ἀκούετε τοῦ νόμου, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι διαῤῥήδην
λέγει, ἐάν τις τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ μὴ ἐκτίσας
τὸ ὄφλημα τῇ πόλει ἐξαλειφθῇ, εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς γρα-
φὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας τοῦ ἀγραφίου, καὶ οὐ κατὰ τοῦ ὀφεί-
λοντος καὶ μὴ ἐγγεγραμμένου, ἀλλ' ἔνδειξιν κελεύει καὶ
ἄλλας τιμωρίας κατ' αὐτοῦ εἶναι. ἀλλὰ σὺ τί διδάσκεις με
πάντας τοὺς τρόπους οἷς ἔξεστι τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς,
ἀλλ' οὐ καθ' ὃν εἰσελήλυθα, τοῦτον ἀπολογῇ;
53 Μοιροκλῆς τοίνυν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ γράψας τὸ 1339
ψήφισμα κατὰ τῶν τοὺς ἐμπόρους ἀδικούντων, καὶ πείσας
οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς συμμάχους φυλακήν τινα
τῶν κακούργων ποιήσασθαι, οὐκ αἰσχυνεῖται αὐτίκα μάλα
λέγων ὑπὲρ Θεοκρίνου ἐναντία τοῖς αὐτοῦ ψηφίσμασιν,
54 ἀλλὰ τολμήσει πείθειν ὑμᾶς ὡς χρὴ τὸν οὕτω φανερῶς
ἐξεληλεγμένον φάσεις ποιούμενον ἀδίκους κατὰ τῶν ἐμπό-
ρων ἀφεῖναι καὶ μὴ τιμωρήσασθαι, ὥσπερ ἕνεκα τούτου
γράψας καθαρὰν εἶναι τὴν θάλατταν, ἵνα σωθέντες οἱ
πλέοντες ἐκ τοῦ πελάγους ἐν τῷ λιμένι τούτοις χρήματα ἀπο-

v. 1. μὲν om Φ. μὴ om r. 51, 1 et 4. ἀγραφείου Σr. 1. φήσει Σ et γρ Φ. γράφῃ om Σ et γρ Φ. 2. μὴ om F, in γρ habet Φ. 4. ἐγγραφὰς r. καὶ μὴ ἐκτίσαντες om Σ. 5. τὸ om r. 52, 2. λέγει ὅτι ἐὰν r. 3. τῇ πόλει τὸ ὄφλημα r. 6. κατὰ τούτων Σ, κατὰ τοῦτον γρ FΦ. 7. πάντας] παρὰ r. οὓς FΦr. ἔξεστι τιμωρεῖσθαι] δεῖ με τιμωρήσασθαι Σ et γρ FΦ. 8. εἰσελήλυθας r. ἀπολογήσασθαι FΦ. 53, 1. ὁ om r. τὸ ψήφισμα γράψας Σ. 4. κακουργούντων Σ. αἰσχύνεται FΣΦ. 54, 2. ἀδίκως FΦ. 5. χρήματα τούτοις Σ. ἀποτίνωσιν] προτείνωσιν r.

τίνωσιν, ἢ διαφέρον τι τοῖς ἐμπόροις, ἂν μακρὸν διαφυ-
55 γόντες πλοῦν Θεοκρίνῃ περιπέσωσιν. ἐγὼ δ' οἶμαι τῶν μὲν
κατὰ πλοῦν γιγνομένων οὐχ ὑμᾶς ἀλλὰ τοὺς στρατηγοὺς καὶ
τοὺς ἐπὶ τοῖς μακροῖς πλοίοις αἰτίους εἶναι, τῶν δ' ἐν τῷ
Πειραιεῖ καὶ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς ὑμᾶς, οἳ τούτων κύριοι
ἁπάντων ἐστέ. διὸ καὶ μᾶλλόν ἐστι τηρητέον τοὺς ἐνθάδε
παραβαίνοντας τοὺς νόμους τῶν ἔξω τοῖς ψηφίσμασιν οὐκ
ἐμμενόντων, ἵνα μὴ δοκῆτε αὐτοὶ πράως ἐπὶ τοῖς γιγνο-
56 μένοις φέρειν καὶ συνειδέναι τούτοις ὧν πράττουσιν. οὐ
γάρ δήπου Μηλίους μὲν ὦ Μοιρόκλεις κατὰ τὸ σὸν ψή-
φισμα δέκα τάλαντα νῦν εἰσπράξομεν, ὅτι τοὺς λῃστὰς
ὑπεδέξαντο, τουτονὶ δ' ἀφήσομεν, ὃς καὶ τὸ σὸν ψήφισμα
καὶ τοὺς νόμους, δι' οὓς οἰκοῦμεν τὴν πόλιν, παραβέ-
βηκεν· καὶ τοὺς μὲν τὰς νήσους οἰκοῦντας κωλύσομεν ἀδι-
κεῖν, ἐφ' οὓς τριήρεις δεῖ πληρώσαντας ἀναγκάσαι τὰ δί-
καια ποιεῖν, ὑμᾶς δὲ τοὺς μιαρούς, οἷς αὐτοῦ δεῖ καθη-
μένους κατὰ τοὺς νόμους ἐπιθεῖναι δίκην, ἐάσετε; οὐκ 1340
ἄν γε σωφρονῆτε. Λέγε τὴν στήλην.

ΣΤΗΛΗ.

57 Περὶ μὲν οὖν τῶν νόμων καὶ τοῦ πράγματος οὐκ οἶδ'
ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· ἱκανῶς γάρ μοι δοκεῖτε μεμαθη-
κέναι. βούλομαι δὲ δεηθεὶς ὑμῶν τὰ δίκαια ὑπὲρ ἐμαυ-
τοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καταβαίνειν καὶ μὴ ἐνοχλεῖν ὑμῖν.
ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, βοηθεῖν οἰόμενος δεῖν τῷ
πατρὶ καὶ τοῦτο δίκαιον εἶναι νομίζων τὴν ἔνδειξιν ταύ-
58 την ἐποιησάμην, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, οὐκ ἀγνοῶν οὔτε
τοὺς βλασφημεῖν με βουλομένους, ὅτι λόγους εὑρήσουσι
τοὺς διαβαλοῦντας τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, οὔτε τοὺς ἐπαινεσο-

v. 1. μακρ(ὸ)αν F. 55, 1. μὲν om r. 5. πάντων r. τηρη-
τέον ἐστὶ r. 56, 1. καὶ] μηδὲ r. τούτοις ὧν πράττουσιν] τι τού-
τοις r. 2. δήπου Μηλίους] που τηνίους r, ποτ' ενιους γρ Φ.

ο μ(ο)ιροκλεις Σ. 3. εἰσπράξομεν νῦν r, νῦν εἰσπράξαμεν Φ, νῦν
εἰσεπράξαμεν Σ. 7. δεῖν FΦ. ποιεῖν τὰ δίκαια r. 8. ὑμᾶς
FΣΦr: ὑμεῖς ς. καθημένους τουτουσὶ κ. ΣΦr. 9. ἐᾶσαι FΣΦ,
ἐάσουσι r et γρ FΦ. 10. ἐὰν r. 57, 2. ὅ τι] εἴτε r. 3. βού-
λομαι — 4. ὑμῖν om r. 6. νομίζων εἶναι FΦ. 58, 2. με
om Σ. 3. ἐπαινεσομένους Σ et γρ Φ: ἐπαινέσοντας ς.

μένους καὶ σωφρονεῖν με νομιοῦντας, εἰ τὸν ἐχθρὸν τοῦ πα-
τρὸς τιμωρεῖσθαι προαιροῦμαι, ἀλλ' ἡγούμενος ταῦτα μὲν
οὕτως ὅπως ἂν τύχῃ παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις συμβήσεσθαι,
ἐμοὶ δὲ τὸ προσταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρός, ἄλλως τε καὶ δί-
59 καιον ὄν, τοῦτ' εἶναι ποιητέον. πότε γάρ με καὶ δεῖ βοη-
θεῖν αὐτῷ; οὐχ ὅταν ἡ μὲν τιμωρία κατὰ τοὺς νόμους ᾖ,
μετέχων δ' αὐτὸς τυγχάνω τῆς τοῦ πατρὸς ἀτυχίας, μόνος δ'
ᾖ καταλελειμμένος ὁ πατήρ; ὅπερ νῦν συμβέβηκεν. πρὸς
γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι καὶ τοῦθ' ἡμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ
συμβέβηκεν· παροξύνουσι μὲν ἡμᾶς ἅπαντες καὶ συνάχ-
θεσθαί φασι τοῖς γεγενημένοις καὶ δεινὰ πεπονθέναι λέ-
γουσι καὶ τοῦτον εἶναι ἔνοχον τῇ ἐνδείξει, συμπράττειν δ'
οὐδεὶς ἐθέλει τῶν εἰπόντων, οὐδέ φησιν ἀπεχθάνεσθαι βούλε-
σθαι φανερῶς· οὕτως ἔλαττον παρά τισι τὸ δίκαιον ἰσχύει
60 τῆς παρρησίας. πολλῶν δ' ἡμῖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ διὰ του-
τονὶ Θεοκρίνην ἀτυχημάτων ἐν οὐκ ὀλίγῳ χρόνῳ συμβε- 1341
βηκότων, οὐδενὸς ἔλαττόν ἐστι τὸ νῦν συμβαῖνον, ὅτι τὰ
δεινὰ καὶ τὰ παρὰ τοὺς νόμους πεπραγμένα Θεοκρίνῃ τῷ
μὲν πατρὶ τῷ πεπονθότι καὶ δυναμένῳ ἂν δηλῶσαι πρὸς
ὑμᾶς ἐξ ἀνάγκης ἡσυχίαν ἐκτέον ἐστίν (οἱ γὰρ νόμοι ταῦτα
κελεύουσιν), ἐμοὶ δὲ τῷ πάντων τούτων ὑστερίζοντι λεκτέον,
καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οἱ πατέρες βοηθοῦσιν,
61 οὗτος δ' ἐν ἐμοὶ νῦν ἔχει τὰς ἐλπίδας. τοιοῦτον οὖν ἀγωνι-
ζόμενοι ἀγῶνα δεόμεθ' ὑμῶν ἐπικουρεῖν ἡμῖν, καὶ δεῖξαι
πᾶσιν ὅτι, κἂν παῖς κἂν γέρων κἂν ἄλλην ἡντινοῦν ἡλικίαν
ἔχων ἥκῃ πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς νόμους, οὗτος τεύξεται πάν-
των τῶν δικαίων. καλὸν γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ μήτε τοὺς
νόμους μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς λέγουσι ποιεῖν, ἀλλ' ἐκεί-
νους ἐφ' ὑμῖν, καὶ χωρὶς κρίνειν τούς τ' εὖ καὶ σαφῶς καὶ
τοὺς τὰ δίκαια λέγοντας· περὶ γὰρ τούτου τὴν ψῆφον ὀμω-

v. 3. οὕτως om r. τύχῃ FΣΦr: τύχοι ς. 4. ἐμοῦ F. πραχθὲν Σ et γρ FΦ. 59, 1. δεῖ με καὶ r. 3. δ' ᾖ] δὲ FΣΦ. 4. νῦν om r. πρὸς γὰρ — συμβέβηκεν om r. 6. ἡμᾶς ὦ ἄνδρες πάντες r. 8. ἔνοχον εἶναι r. 9. θέλει r. 60, 4. τὰ om r. πεπραγμένα] γεγραμμένα r. 61, 3. ἄλλην om r. 6. αὐτοὺς] τοὺς r. λέγουσι] λειτουργοῦσι r.

62 μόκατ' οἴσειν. ὀ γὰρ δὴ πείσει γ' ὑμᾶς ὀδεὶς ὡς ἐπιλεί-
ψουσιν οἱ τοιοῦτοι ῥήτορες, ὀδ' ὡς διὰ τοῦτο χεῖρον ἡ πόλις
οἰκήσεται. τοὐναντίον γάρ, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω,
τότε φασὶν ἄριστα πρᾶξαι τὴν πόλιν, ὅτε μέτριοι καὶ σώ-
φρονες ἄνδρες ἐπολιτεύοντο. πότερον γὰρ συμβούλους εὕροι
τις ἂν τούτους ἀγαθούς; ἀλλ' ὀδὲν ἐν τῷ δήμῳ λέγουσιν, ἀλλὰ
63 τοὺς ἐκεῖθεν γραφόμενοι χρήματα λαμβάνουσιν. ὃ καὶ θαυ-
μαστόν ἐστιν, ὅτι ζῶντες ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν οὔ φασι λαμ-
βάνειν ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ πρὶν προσελθεῖν πρὸς ὑμᾶς
ὀδὲν ἔχοντες, νῦν εὐποροῦντες ὀδὲ χάριν ὑμῖν ἔχουσιν, ἀλλὰ
περιιόντες λέγουσιν ὡς ἀβέβαιός ἐστιν ὁ δῆμος, ὡς δύσχρη- 1342
στος, ὡς ἀχάριστος, ὡς ὑμᾶς διὰ τούτους εὐποροῦντας, ὀ τού-
τους διὰ τὸν δῆμον. ἀλλὰ γὰρ εἰκότως ταῦθ' οὗτοι λέγουσιν,
ὁρῶντες τὴν ὑμετέραν ῥαθυμίαν. ὀδένα γὰρ ἀξίως αὐτῶν
τῆς πονηρίας τετιμώρησθε, ἀλλ' ὑπομένετε λεγόντων αὐ-
τῶν ὡς ἡ τοῦ δήμου σωτηρία διὰ τῶν γραφομένων καὶ συ-
64 κοφαντούντων ἐστίν· ὧν γένος ἐξωλέστερον ὀδέν ἐστιν. τί γὰρ
ἄν τις τούτους εὕροι χρησίμους ὄντας τῇ πόλει; τοὺς ἀδικοῦν-
τας νὴ Δί' οὗτοι κολάζουσι, καὶ διὰ τούτους ἐλάττους εἰσὶν ἐκεῖ-
νοι. ὀ δῆτ' ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ καὶ πλείους· εἰδότες γὰρ
οἱ βουλόμενοι κακόν τι πράττειν ὅτι τούτοις ἐστὶν ἀπὸ τῶν
λημμάτων τὸ μέρος δοτέον, ἐξ ἀνάγκης μείζω προαιροῦνται
παρὰ τῶν ἄλλων ἁρπάζειν, ἵνα μὴ μόνον αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ
65 τούτοις ἔχωσιν ἀναλίσκειν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι κακουρ-
γοῦντες βλάπτουσί τι τοὺς ἐντυγχάνοντας, τοὺς μὲν τῶν οἴκοι
φυλακὴν καταστήσαντας σώζειν ἔστι, τοὺς δ' ὄνδον μένοντας
τῆς νυκτὸς μηδὲν παθεῖν, τοὺς δ' ἐνί γέ τῳ τρόπῳ φυ-

62, 1. δὴ om r. ἐπιλ.] ἐπιλ. ὑμᾶς Σ et γρ Φ, ἐπιλ. ἡμᾶς γρ F. 2. οἱ τοιοῦτοι] οὗτοι οἱ FΦ. 3. γάρ — τότε] γάρ ἐστιν — τότε γὰρ Σ. 5. ἐμπολιτεύονται r. πότερον (α) Φ, πότερα (ον) F, πότερα r. 6. οὐδὲν (α) τῶι F, οὐδ' ἐν τῷ Φ. ἀλλὰ — λαμβάνουσιν in mg Σ. 63, 1. ἐκεῖθεν] λέγοντας ἀεὶ mg FΣΦ. θαυμάσιόν Σ. 2. ἀπὸ] ἐκ Σ. 5. περιόντες FΦ. ὡς] ὡς ἄρα r. δυσχερὴς Σ. 6. οὐ] οὐχὶ FΦr. 8. ἀξίως αὐτῶν τῆς Σ et γρ FΦ, αὐτῶν ἀξίως τῆς τούτων r, αὐτῶν ἄξιον τῆς τούτων FΦ. 64, 5. βουλόμενοι post τι ponit r. 65, 3. μένοντας] μὲν ὄντας Φ. 4. ἐνί] εν Σ. φυλαξομένους r.

λαξαμένους ἔνεστι διώσασθαι τὴν τῶν κακόν τι βουλομένων ποιεῖν ἐπιβουλήν· τοὺς δὲ τοιουτουσὶ συκοφάντας, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας παρὰ τούτων τυχεῖν; αἱ γὰρ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων καταφυγαὶ τούτοις εἰσὶν ἐργασίαι, νόμοι, δικαστήρια, μάρτυρες, ἀγοραί· ἐν οἷς τὰς αὑτῶν ῥώμας ἐπιδείκνυνται, φίλους μὲν τοὺς διδόντας νομίζοντες, ἐχθροὺς δὲ τοὺς ἀπράγμονας καὶ πλουσίους.

66 Ἀναμνησθέντες οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῆς τούτων πονηρίας καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, ὧν Ἐπιχάρης μὲν ὁ πάππος ὁ ἐμὸς Ὀλύμπια νικήσας παῖδας στάδιον 1343
ἐστεφάνωσε τὴν πόλιν, καὶ παρὰ τοῖς ὑμετέροις προγόνοις ἐπιεικῆ δόξαν ἔχων ἐτελεύτησεν· ἡμεῖς δὲ δὴ διὰ τουτονὶ τὸν θεοῖς ἐχθρὸν ἀπεστερήμεθα ταύτης τῆς πόλεως,

67 ὑπὲρ ἧς Ἀριστοκράτης ὁ Σκελλίου, θεῖος ὢν Ἐπιχάρους τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, οὗ ἔχει ἀδελφὸς οὑτοσὶ τοὔνομα, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενος ἔργα πολεμούσης τῆς πόλεως Λακεδαιμονίοις, κατασκάψας τὴν Ἠετιώνειαν, εἰς ἣν τοὺς Λακεδαιμονίους ἤμελλον οἱ περὶ Κριτίαν ὑποδέχεσθαι, καθεῖλε μὲν τὸ ἐπιτείχισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον κινδυνεύων αὐτὸς οὐ τοιούτους κινδύνους, ἀλλ' ἐν οἷς καὶ παθεῖν τι

68 καλόν ἐστιν, ἔπαυσε δὲ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν. δι' ὅν, εἰ Θεοκρίνῃ τούτῳ ὅμοιοι ὄντες ἐτυγχάνομεν, εἰκότως ἐσώζετ' ἂν ἡμᾶς, μὴ ὅτι βελτίους ὄντας τούτου καὶ δίκαια λέγοντας. οὐ γὰρ πολλάκις γε ὑμᾶς ταῦτα λέγοντες ἐνοχλήσομεν· οὕτω γὰρ ἡμᾶς οὗτος διατέθεικεν ὥσθ', ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, μηδ' ἐλπίδα ἡμῖν εἶναι μηδεμίαν τοῦ μετασχεῖν τῆς καὶ τοῖς ξέ-

v. 1. διώσασθαι Reiskius, διασώσασθαι FΣΦ, δ' ἴσως ἰάσασθαι r. ποιεῖν βουλομένων Σ. 2. τοιούτους συκοφαντοῦντας FΦr. ποῦ r.
γν
5. ῥώμας F, γνώμας ΣΦ. 7. πλουσίους] πράους r. 66, 3. ὀλυμπιάσι FΣΦ. 5. δὴ om FΣΦ. τοῦτον FΣΦ. 67, 1. ὁ] μὲν ὁ ΣΦ. Σκελλίου θεῖος] σκελλιοῦθιος FΦ, θιος etiam Σ. τοῦ ἐμοῦ πάππου r. 2. οὗ] ὃς r. ἀδελφὸς FΣΦr: ὁ ἀδελφὸς ς. 3. Λακεδαιμονίοις] καὶ r. 4. θηετιωνίαν r. τοὺς om Σr. 5. ἀποδέχεσθαι FΣΦ. 6. τὸ] τότε γινόμενον r. 68, 1. δὲ om r. ὅν] οὓς Φr. εἰ] εἰ καὶ r. 4. γε] τε γρ Φ, om FΣΦ. ὑμᾶς] πρὸς ὑμᾶς r et γρ Φ.
ε
λέγοντας F, λέγοντας ΣΦ. 6. εἶναι ἡμῖν FΦ.

69 νοις δεδομένης παῤῥησίας. ἵν' οὖν, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ταύ-
την γ' ἔχωμεν παραψυχήν, τὸ καὶ τοῦτον ὁρᾶν ἡσυχίαν
ἄγοντα, βοηθήσαθ' ἡμῖν, ἐλεήσατε τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρί-
δος ἡμῶν τετελευτηκότας, ἀναγκάσατ' αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς
τῆς ἐνδείξεως ἀπολογεῖσθαι, καὶ τοιοῦτοι γένεσθ' αὐτῷ δικα-
70 σταὶ τῶν λεγομένων οἷος οὗτος ἐγένετο ἡμῶν κατήγορος, ὅς
ἐξαπατήσας τοὺς δικαστὰς οὐκ ἠθέλησε τιμήσασθαι μετρίου
τινὸς τιμήματος τῷ πατρί, πόλλ' ἐμοῦ δεηθέντος καὶ τοῦτον
ἱκετεύσαντος πρὸς τῶν γονάτων, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πόλιν 1344
προδεδωκότι τῷ πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατο. δεόμεθ'
οὖν ὑμῶν καὶ ἀντιβολοῦμεν, τὰ δίκαια ψηφίζεσθε.

Βοήθησον ἡμῖν ὁ δεῖνα, εἴ τι ἔχεις, καὶ σύνειπε. ἀνάβηθι.

59.
ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Καὶ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἴονται Δημοσθένους εἶναι, ὕπτιον ὄντα καὶ πολλαχῇ τῆς τοῦ ῥήτορος δυνάμεως ἐνδεέστερον. ὑπόθεσιν δὲ ἔχει τοιαύτην. νόμου κελεύοντος, ἐὰν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ξένη συνοικῇ, πεπρᾶσθαι ταύτην, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐπὶ Νέαιραν ἥκει Θεόμνηστος, λέγων συνοικεῖν αὐτὴν Στεφάνῳ γεγονυῖαν μὲν δούλην Νικαρέτης, ἑταιρήσασαν δὲ πρότερον, νῦν δὲ Στεφάνῳ νόμῳ συνοικοῦσαν καὶ πεπαιδοποιημένην ἐξ αὐτοῦ. ὁ δὲ Στέφανος οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα, ἀλλὰ συνεῖναι μὲν αὐτῇ φησίν, ὡς ἑταίρᾳ δὲ καὶ οὐ γυναικί, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐκ ταύτης ἔχειν. πρὸς ὅπερ ὁ κατήγορος ἀνθιστάμενος οὐκ ὀλίγα τεκμήρια παρέχεται ὡς γυναῖκα συνοικεῖν αὐτήν. γίνεται τοίνυν ἡ στάσις τοῦ λόγου στοχαστική, περὶ γὰρ οὐσίας τὸ ζήτημα, καὶ οὔτε περὶ ἰδιότητος οὔτε περὶ ποιότητος. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοῦ λόγου Θεόμνηστος λέγει, ἔπειτα συνήγορον Ἀπολλόδωρον καλεῖ κηδεστὴν ὄντα ἑαυτοῦ, κἀκεῖνος τὸν ἀγῶνα ποιεῖται.

"Πολλά με τὰ παρακαλοῦντα ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι 1345
γράψασθαι Νέαιραν τὴν γραφὴν ταυτηνὶ καὶ εἰσελθεῖν εἰς

69, 1. μετα διδομένης Σ. καὶ om r. 2. γ'] τ' r. 4. ἡμῶν FΣΦ: ὑμῶν ς. αὐτῆς om r. 5. αὐτῷ om Σ. 70, 1. ἡμῶν post οἷος ponit r. 3. τιμήματος om r. 6. ὑμῶν] ὦ ἄνδρες r, om F. ψηφίσασθαι r. ΥΠΟΘ. 4. ταύτην πεπρᾶσθαι r. 7. παιδοπεποιημένην r. ὡμολόγει r. 10. γυναῖκα — αὐτήν F: γυναικὶ — αὐτῇ ς. 14. ποιεῖται υ: πεποίηται ς. § 1, 2. Νέαιραν] νεωτέραν Ω. ταύτην Τrυ.

ὑμᾶς· καὶ γὰρ ἠδικήμεθα ὑπὸ Στεφάνȣ μεγάλα καὶ εἰς
κινδύνȣς τȣ̀ς ἐσχάτȣς κατέϛημεν ὑπ᾽ αὐτȣ̃ ὅ τε κηδεϛὴς καὶ
ἐγὼ καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμή, ὥϛ᾽ ȣ̓χ ὑπάρχων ἀλλὰ
τιμωρȣ́μενος ἀγωνίȣμαι τὸν ἀγῶνα τȣτονί· τῆς γὰρ ἔχθρας
πρότερος ȣ̃τος ὑπῆρξεν, ȣ̓δὲν ὑφ᾽ ἡμῶν πώποτε ȣ̓́τε λόγῳ
ȣ̓́τε ἔργῳ κακὸν παθών. βȣ́λομαι δ᾽ ὑμῖν προδιηγήσασθαι
πρῶτον ἃ πεπόνθαμεν ὑπ᾽ αὐτȣ̃, ἵνα μᾶλλόν μοι συγγνώ-
μην ἔχητε ἀμυνομένῳ, καὶ ὡς εἰς ἐσχάτους κινδύνȣς κα-
τέϛημεν περί τε τῆς πατρίδος καὶ περὶ ἀτιμίας.

2 Ψηφισαμένȣ γὰρ τȣ̃ δήμȣ τȣ̃ Ἀθηναίων Ἀθηναῖον
εἶναι Πασίωνα καὶ ἐκγόνȣς τȣ̀ς ἐκείνȣ διὰ τὰς εὐεργεσίας
τὰς εἰς τὴν πόλιν, ὁμογνώμων καὶ ὁ πατὴρ ἐγένετο ὁ ἐμὸς
τῇ τȣ̃ δήμȣ δωρεᾷ, καὶ ἔδωκεν Ἀπολλοδώρῳ τῷ υἱεῖ τῷ
ἐκείνȣ θυγατέρα μὲν αὐτȣ̃ ἀδελφὴν δὲ ἐμήν, ἐξ ἧς Ἀπολ-
λοδώρῳ οἱ παῖδές εἰσιν. ὄντος δὲ χρηϛȣ̃ τȣ̃ Ἀπολλοδώρȣ
περί τε τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν καὶ περὶ ἡμᾶς ἅπαντας,
καὶ ἡγȣμένȣ τῇ ἀληθείᾳ οἰκείȣς ὄντας καὶ κοινωνεῖν πάν-
των τῶν ὄντων, ἔλαβον καὶ ἐγὼ γυναῖκα Ἀπολλοδώρȣ 1346
3 μὲν θυγατέρα ἀδελφιδῆν δ᾽ ἐμαυτοῦ. προεληλυθότος δὲ
χρόνȣ λαγχάνει βουλεύειν Ἀπολλόδωρος· δοκιμασθεὶς δὲ
καὶ ὀμόσας τὸν νόμιμον ὅρκον, συμβάντος καιρȣ̃ τῇ πό-
λει τοιȣ́τȣ καὶ πολέμȣ, ἐν ᾧ ἦν ἢ κρατήσασιν ὑμῖν μεγί-
ϛοις τῶν Ἑλλήνων εἶναι καὶ ἀναμφισβητήτως τά τε ὑμέ-
τερα αὐτῶν κεκομίσθαι καὶ καταπεπολεμηκέναι Φίλιππον,
ἢ ὑστερήσασι τῇ βοηθείᾳ καὶ προεμένοις τȣ̀ς συμμάχȣς,
δι᾽ ἀπορίαν χρημάτων καταλυθέντος τȣ̃ ϛρατοπέδȣ, τȣ́τȣς
τ᾽ ἀπολέσαι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἀπίϛȣς εἶναι δοκεῖν
καὶ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὑπολοίπων, περί τε Λήμνȣ καὶ
4 Ἴμβρȣ καὶ Σκύρȣ καὶ Χεῤῥονήσȣ, καὶ μελλόντων στρα-

v. 2. καὶ om Ω. 5. πρότερον v. οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργω ΓΣΤΦΩrv: οὔτε ἔργῳ οὔτε λόγῳ ς. 9. περὶ τῆς ἀτιμίας r.
2, 1. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. r. 8. καὶ ante κοινωνεῖν om ΥΩrv.
3, 1. ἀδελφὴν r. 2. ὁ ἀπολλόδωρος ΥΩrv. 3. καιροῦ τῇ πόλει τοιούτου Σ, καιροῦ τοιούτου τῇ πόλει rv: ceteri τῇ πόλει καιροῦ τοιούτου. 7. ὑστερίσασι ΥΩrv. προ εμένοις Υ, προεμένȣς ΣΦr.
9. ἀπολέσθαι r.

τεύεσθαι ὑμῶν πανδημεὶ εἴς τε Εὔβοιαν καὶ Ὄλυνθον,
ἔγραψε ψήφισμα ἐν τῇ βουλῇ Ἀπολλόδωρος βουλεύων καὶ
ἐξήνεγκε προβούλευμα εἰς τὸν δῆμον, λέγων διαχειροτονῆ-
σαι τὸν δῆμον εἴτε δοκεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοι-
κήσεως στρατιωτικὰ εἶναι εἴτε θεωρικά, κελευόντων μὲν
τῶν νόμων, ὁπόταν πόλεμος ᾖ, τὰ περιόντα χρήματα τῆς
διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, κύριον δ' ἡγούμενος δεῖν τὸν
δῆμον εἶναι περὶ τῶν αὑτοῦ ὅ τι ἂν βούληται πρᾶξαι, ὀμω-
μοκὼς δὲ τὰ βέλτιστα βουλεύσειν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων,
5 ὡς ὑμεῖς πάντες ἐμαρτυρήσατε ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. γε-
νομένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας οὐδεὶς ἀντεχειροτόνησεν ὡς
οὐ δεῖ τοῖς χρήμασι τούτοις στρατιωτικοῖς χρῆσθαι, ἀλλὰ καὶ
νῦν ἔτι, ἐάν που λόγος γένηται, παρὰ πάντων ὁμολογεῖται
ὡς τὰ βέλτιστα εἴπας ἄδικα πάθοι. τῷ οὖν ἐξαπατήσαντι 1347
τῷ λόγῳ τοὺς δικαστὰς δίκαιον ὀργίζεσθαι, οὐ τοῖς ἐξαπατη-
θεῖσιν. γραψάμενος γὰρ παρανόμων τὸ ψήφισμα Στέφανος
οὑτοσὶ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐπὶ διαβολῇ ψευδεῖς
μάρτυρας παρασχόμενος καὶ ἔξω τῆς γραφῆς πολλὰ κα-
6 τηγορῶν εἷλε τὸ ψήφισμα. καὶ τοῦτο μὲν εἰ αὐτῷ ἐδόκει
διαπράξασθαι, οὐ χαλεπῶς φέρομεν· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ
τιμήματος ἐλάμβανον τὴν ψῆφον οἱ δικασταί, δεομένων
ἡμῶν συγχωρῆσαι οὐκ ἤθελεν ἀλλὰ πεντεκαίδεκα ταλάντων
ἐτιμᾶτο, ἵνα ἀτιμώσειεν αὐτὸν καὶ παῖδας τοὺς ἐκείνου καὶ
τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμήν, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας εἰς τὴν ἐσχάτην
7 ἀπορίαν καταστήσειε καὶ ἔνδειαν ἁπάντων. ἡ μὲν γὰρ οὐσία

v. 1. καὶ εἰς ὄλυνθον FΦ. 3. λέγον ΥΩr. 4. ἐδόκει rυ.
5. εἴτε θεωρ. — 7. στρατ. εἶναι om r. 6. ὅτ' ἂν Ω. 8. δῆμον]
η
νόμον υ. βούλωνται Φ, βούλωνται Σ. 9. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ.
Frυ. 5, 1. γενομένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας] διαχειροτονίας γενο-
μένης r. 2. ἀντεπεχειροτόνησεν Υr, ἀντέχει F. ὡς οὐ — χρῆ-
σθαι om F. 3. τ. ὡς στρατιωτικοῖς rc υ. ἔτι καὶ νῦν ΥΩrυ.
5. εἰπὼν F et γρ Φ. 6. pro his τοὺς δικαστὰς δίκαιον ὀργί-
ζεσθαι lacunam habet Σ, τοὺς δημοκρατουμένους δεῖν ὀργίζεσθαι ΥΩrυ.
ὑπο
9. μάρτυρας παρασχόμενος υ, μαρτυρίας ὑποσχόμενος ΥΩr.
6, 1. διαπράξασθαι ἐδόκει rυ. 2. φερόμενον Ω. 5, ἀτιμώ-
α
σειεν FΦ, ἀτιμάσειεν υ. 6. ἐς υ,

οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν, ὥστε δυνηθῆναι ἐκτῖσαι τοσοῦτον ὄφλημα· μὴ ἐκτισθέντος δὲ τοῦ ὀφλήματος ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας διπλοῦν ἔμελλεν ἔσεσθαι τὸ ὄφλημα καὶ ἐγγραφήσεσθαι Ἀπολλόδωρος τριάκοντα τάλαντα ὀφείλων τῷ δημοσίῳ· ἐγγεγραμμένου δὲ τῷ δημοσίῳ, ἀπογραφήσεσθαι ἔμελλεν ἡ ὑπάρχουσα οὐσία Ἀπολλοδώρῳ δημοσία εἶναι, πραθείσης δ᾽ αὐτῆς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσεσθαι καὶ αὐτὸς καὶ παῖδες οἱ ἐκείνου καὶ γυνὴ καὶ ἡμεῖς
8 ἅπαντες. ἔτι δὲ καὶ ἡ ἑτέρα θυγάτηρ ἀνέκδοτος ἤμελλεν ἔσεσθαι· τίς γὰρ ἄν ποτε παρ᾽ ὀφείλοντος τῷ δημοσίῳ καὶ ἀποροῦντος ἔλαβεν ἄπροικον; οὐκοῦν τηλικούτων κακῶν αἴτιος ἡμῖν πᾶσιν ἐγίγνετο, οὐδὲν πώποτε ὑφ᾽ ἡμῶν ἠδικημένος. τοῖς μὲν οὖν δικασταῖς τοῖς τότε δικάσασι πολλὴν χάριν κατά γε τοῦτ᾽ ἔχω, ὅτι οὐ περιεῖδον αὐτὸν ἀναρπασθέντα ἀλλ᾽ 1348
ἐτίμησαν ταλάντου, ὥστε δυνηθῆναι ἂν ἐκτῖσαι μόλις· τούτῳ
9 δὲ δικαίως τὸν αὐτὸν ἔρανον ἐνεχειρήσαμεν ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ οὐ μόνον ταύτῃ ἐζήτησεν ἀνελεῖν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὸν ἠβουλήθη ἐκβαλεῖν. ἐπενέγκας γὰρ αὐτῷ αἰτίαν ψευδῆ, ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ ἐν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, ὡς Ἀφίδναζέ ποτε ἀφικόμενος ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν πατάξειε γυναῖκα καὶ ἐκ τῆς πληγῆς τελευτήσειεν ἡ ἄνθρωπος, παρασκευασάμενος ἀνθρώπους δούλους καὶ κατασκευάσας ὡς Κυρηναῖοι εἴησαν, προεῖπεν αὐτῷ ἐπὶ Παλ-
10 λαδίῳ φόνου. καὶ ἔλεγε τὴν δίκην Στέφανος οὑτοσὶ διομοσάμενος ὡς ἔκτεινεν Ἀπολλόδωρος τὴν γυναῖκα αὐτοχειρίᾳ, ἀρώμενος ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ, ἐπαρασάμενος ἃ οὔτ᾽ ἐγένετο οὔτ᾽ εἶδεν οὔτ᾽ ἤκουσεν οὐδενὸς πώποτ᾽ ἀνθρώπων. ἐξελεγχθεὶς δ᾽ ἐπιορκῶν καὶ ψευδῆ αἰ-

v. 3. ἐνάτης Ωrυ: ἐννάτης ς. 8, 4. ἅπασιν ΥΩrυ. 7. ὥστε καὶ δυν. Υrυ. 9, 1. δικαιως[ον] F, δικαιον[ως] Φ. ἐνεχειρίσαμεν r. 7. παρασκευασάμενοι mg Φ, παρακελευσάμενος F. κατασκευὰς r, κατασκευάσαντες γρ FΦ. 8. ὡς Κυρηναῖοι εἴησαν] σ. λ. υ, ησαν Υ, lacunam Σr. προ[ο]εῖπεν FΦ. παλλαδίωι[ον] FΦ, παλλαδίου[ν] γρ Φ.
10, 1. φόνου[ν] FΦ. 2. ἀπέκτεινεν ΥΩrυ. 3. ἀράμενος r, ἐπαρώμενος Reiskius. 4. οἶδεν FΣΦ.

τίαν ἐπιφέρων, καὶ καταφανὴς γενόμενος μεμισθωμένος
ὑπὸ Κηφισοφῶντος καὶ Ἀπολλοφάνους ὥστ' ἐξελάσαι Ἀπολ-
λόδωρον ἢ ἀτιμῶσαι ἀργύριον εἰληφώς, ὀλίγας ψήφους με-
ταλαβὼν ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν, ἀπῆλθεν ἐπιωρκηκὼς καὶ
δόξας πονηρὸς εἶναι.

11 Σκοπεῖτε δὴ αὐτοὶ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκ τῶν εἰκότων
λογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τί ἂν ἐχρησάμην ἐμαυτῷ
καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τῇ ἀδελφῇ, εἴ τι Ἀπολλοδώρῳ συνέβη
παθεῖν ὧν Στέφανος οὑτοσὶ ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, ἢ ἐν τῷ προ-
τέρῳ ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ ἀγῶνι; ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ οὐκ ἂν καὶ
12 συμφορᾷ περιπεπτωκὼς ἦν; παρακαλούντων δή με ἁπάν-
των, ἰδίᾳ προσιόντων ἐμοί, ἐπὶ τιμωρίαν τρέπεσθαι ὧν 1349
ἐπάθομεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὀνειδιζόντων μοι ἀνανδρότατον
ἀνθρώπων εἶναι, εἰ οὕτως οἰκείως ἔχων τὰ πρὸς τούτους μὴ
λήψομαι δίκην ὑπὲρ ἀδελφῆς καὶ κηδεστῶν καὶ ἀδελφιδῶν
καὶ γυναικὸς ἐμαυτοῦ, μηδὲ τὴν περιφανῶς εἰς τοὺς θεοὺς
ἀσεβοῦσαν καὶ εἰς τὴν πόλιν ὑβρίζουσαν καὶ τῶν νόμων κα-
ταφρονοῦσαν τῶν ὑμετέρων εἰσαγαγὼν εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξε-
λέγξας τῷ λόγῳ ὡς ἀδικεῖ, κυρίους καταστήσω ὅ τι ἂν βούλη-
13 σθε χρῆσθαι αὐτῇ· καὶ ὥσπερ Στέφανος οὑτοσὶ ἐμὲ ἀφῄ-
ρητο τοὺς οἰκείους παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ
ὑμέτερα, οὕτω καὶ ἐγὼ τοῦτον ἥκω ἐπιδείξων εἰς ὑμᾶς ξένῃ
μὲν γυναικὶ συνοικοῦντα παρὰ τὸν νόμον, ἀλλοτρίους δὲ
παῖδας εἰσαγαγόντα εἴς τε τοὺς φράτορας καὶ εἰς τοὺς δη-
μότας, ἐγγυῶντα δὲ τὰς τῶν ἑταιρῶν θυγατέρας ὡς αὑ-
τοῦ οὔσας, ἠσεβηκότα δ' εἰς τοὺς θεούς, ἄκυρον δὲ ποιοῦντα
τὸν δῆμον τῶν αὑτοῦ, ἄν τινα βούληται πολίτην ποιήσα-
σθαι· τίς γὰρ ἂν ἔτι παρὰ τοῦ δήμου ζητήσειε λαβεῖν δωρεὰν
μετὰ πολλῶν ἀναλωμάτων καὶ πραγματείας πολίτης μέλ-

v. 4. ἀνδρῶν] δραχμῶν FΣTΦΩrv, δικαστῶν γρ Φ. 11, 1. αὐτοὶ in mg Σ. 4. οὑτοσὶν r. 12, 1. ἦν] ἂν ἦν ΣTΩrv et rc F. 2. τί μοι FΦ, τί ἐμοὶ ΣTΩrv. τραπέσθαι TΩrv. 3. ὑπ' αὐτοῦ om Σrv. 13, 1. καὶ om Ω. ἀφῄρειτο TΩrv. 4. ξυνοικοῦντα v. ἀλλοτρίου Ω. δὲ om r. 6. ἑταιρῶν TΩrv et corr F cum Anecd. p. 140, 5: ἑτέρων ς. 7. τὸν δῆμον ποιοῦντα TΩrv.

λων ἔσεσθαι, ἐξὸν παρὰ Στεφάνου ἀπ᾽ ἐλάττονος ἀναλώματος, εἴγε τὸ αὐτὸ τοῦτο γενήσεται αὐτῷ;

14 Ἃ μὲν οὖν ἀδικηθεὶς ἐγὼ ὑπὸ Στεφάνου πρότερος ἐγραψάμην τὴν γραφὴν ταύτην, εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ᾽ ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὕτη καὶ συνοικεῖ Στεφάνῳ τούτῳ καὶ πολλὰ παρανενόμηκεν εἰς τὴν πόλιν, ταῦτ᾽ ἤδη δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. δέομαι οὖν ὑμῶν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἅπερ ἡγοῦμαι προσήκειν δεηθῆναι νέον τε ὄντα καὶ ἀπείρως ἔχοντα τοῦ λέγειν, συνήγορόν με κελεῦσαι καλέσαι τῷ ἀγῶνι τούτῳ Ἀπολλόδωρον. καὶ γὰρ πρεσβύτερός ἐστιν ἢ ἐγώ, καὶ ἐμπειροτέρως ἔχει τῶν νόμων, καὶ ἠδίκηται ὑπὸ Στεφάνου τουτουΐ, καὶ μεμέληκεν αὐτῷ περὶ τούτων ἁπάντων ἀκριβῶς, ὥστε καὶ ἀνεπίφθονον αὐτῷ τιμωρεῖσθαι τὸν ὑπάρξαντα. 1350 δεῖ δ᾽ ὑμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὴν ἀκρίβειαν ἀκούσαντας τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ἀπολογίας, οὕτως ἤδη τὴν ψῆφον φέρειν ὑπέρ τε τῶν θεῶν καὶ τῶν νόμων καὶ τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν.

16 ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ. Ἃ μὲν ἠδικημένος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὑπὸ Στεφάνου ἀναβέβηκα κατηγορήσων Νεαίρας ταυτησί, Θεόμνηστος εἴρηκε πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ᾽ ἐστὶ ξένη Νέαιρα καὶ παρὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ Στεφάνῳ, τοῦτο ὑμῖν βούλομαι σαφῶς ἐπιδεῖξαι. πρῶτον μὲν οὖν τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται, καθ᾽ ὃν τήν τε γραφὴν ταυτηνὶ Θεόμνηστος ἐγράψατο καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος εἰσέρχεται εἰς ὑμᾶς.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δὲ ξένος ἀστῇ συνοικῇ τέχνῃ ἢ μηχανῇ ἡτινιοῦν, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δὲ ἁλῷ, πεπράσθω καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ, καὶ τὸ τρίτον μέρος ἔστω τοῦ ἑλόντος. ἔστω δὲ καὶ ἐὰν ἡ ξένη τῷ ἀστῷ συνοικῇ, κατὰ ταὐτά, καὶ ὁ συνοικῶν τῇ ξένῃ τῇ ἁλούσῃ ὀφειλέτω χιλίας δραχμάς.

14, 1. ἐγὼ ἀδικηθεὶς ς. 3. αὕτη om υ. ξυνοικεῖ υ. 6. τε om r. 15, 2. τούτου ΣΥΩrυ. 3. πάντων r. 4. ὥστε — ὑπάρξαντα] his, nisi fallor, aptior post τουτουΐ locus. 6. καὶ τῆς ἀπολογίας om Σ. 7. φέρειν post θεῶν ponit r. 16, 1. ἡ συνηγορία υ. Ἃ] ὡς υ. 3. ἔξεστι Ω. 4. τούτῳ FΥΩrυ. ὑμῖν om ΥΩrυ. 9. οἷς] οὓς r. 11. ἁλόντος FΦr. ἔστω] ὡσαύτως FΦ.

17 Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃς
οὐκ ἐᾷ τὴν ξένην τῷ ἀστῷ συνοικεῖν οὐδὲ τὴν ἀστὴν τῷ ξένῳ,
οὐδὲ παιδοποιεῖσθαι, τέχνῃ οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ· ἐὰν δέ τις
παρὰ ταῦτα ποιῇ, γραφὴν πεποίηκε κατ' αὐτῶν εἶναι πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας, κατά τε τοῦ ξένου καὶ τῆς ξένης, κἂν ἁλῷ,
πεπρᾶσθαι κελεύει. ὡς οὖν ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὕτη, τοῦθ' 1351
ὑμῖν βούλομαι ἐξ ἀρχῆς ἀκριβῶς ἐπιδεῖξαι.
18 Ἑπτὰ γὰρ ταύτας παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτή-
σατο Νικαρέτη, Χαρισίου μὲν οὖσα τοῦ Ἠλείου ἀπελευθέρα,
Ἱππίου δὲ τοῦ μαγείρου τοῦ ἐκείνου γυνή, δεινὴ δὲ καὶ δυνα-
μένη φύσιν μικρῶν παιδίων συνιδεῖν εὐπρεπῆ, καὶ ταῦτα
ἐπισταμένη θρέψαι καὶ παιδεῦσαι ἐμπείρως, τέχνην ταύτην
κατεσκευασμένη καὶ ἀπὸ τούτων τὸν βίον συνειλεγμένη.
19 προσειποῦσα δ' αὐτὰς ὀνόματι θυγατέρας, ἵν' ὡς μεγίστους
μισθοὺς πράττοιτο τοὺς βουλομένους πλησιάζειν αὐταῖς ὡς
ἐλευθέραις οὔσαις, ἐπειδὴ τὴν ἡλικίαν ἐκαρπώσατο αὐτῶν
ἑκάστης, συλλήβδην καὶ τὰ σώματα ἀπέδοτο ἁπασῶν, ἑπτὰ
οὐσῶν, Ἀντίαν καὶ Στρατόλαν καὶ Ἀριστόκλειαν καὶ Με-
τάνειραν καὶ Φίλαν καὶ Ἰσθμιάδα καὶ Νέαιραν ταυτηνί.
20 ἣν μὲν οὖν ἕκαστος αὐτῶν ἐκτήσατο καὶ ὡς ἠλευθερώθησαν
ὑπὸ τῶν πριαμένων αὐτὰς παρὰ τῆς Νικαρέτης, προϊόν-
τος τοῦ λόγου, ἂν βούλησθε ἀκούειν καί μοι περιουσία ᾖ τοῦ
ὕδατος, δηλώσω ὑμῖν· ὡς δὲ Νέαιρα αὕτη Νικαρέτης ἦν
καὶ εἰργάζετο τῷ σώματι μισθαρνοῦσα τοῖς βουλομένοις
αὐτῇ πλησιάζειν, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι πάλιν ἐπανελθεῖν.
21 Λυσίας γὰρ ὁ σοφιστὴς Μετανείρας ὢν ἐραστὴς ἠβουλήθη
πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναλώμασιν οἷς ἀνήλισκεν εἰς αὐτὴν καὶ
μυῆσαι, ἡγούμενος τὰ μὲν ἄλλα ἀναλώματα τὴν κεκτημέ-
νην αὐτὴν λαμβάνειν, ἃ δ' ἂν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ μυ-
στήρια ὑπὲρ αὐτῆς ἀναλώσῃ, πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνθρωπον
χάριν καταθήσεσθαι. ἐδεήθη οὖν τῆς Νικαρέτης ἐλθεῖν 1352

18, 1. μικροῦ παιδίου r. 2. ἠλίου ΣΦ et pr Υ, ἡλίου r.
19, 5. ἄντειαν ΥΩrv. 20, 1. ἠλευθέρωσαν ΥΩrv. 2. ὑπὸ]
παρὰ ΣΥΩrv. 3. καὶ] κἂν r. 4. ante δηλώσω lacuna est in Σ.
21, 5. ἀναλώσῃ ante ὑπὲρ ponunt ΥΩrv. νικηράτης r.

εἰς τὰ μυστήρια ἄγουσαν τὴν Μετάνειραν, ἵνα μυηθῇ, καὶ
22 αὐτὸς ὑπέσχετο μυήσειν. ἀφικομένας δ' αὐτὰς ὁ Λυσίας
εἰς μὲν τὴν αὑτοῦ οἰκίαν οὐκ εἰσάγει, αἰσχυνόμενος τήν τε γυναῖκα ἣν εἶχε, Βραχύλλου μὲν θυγατέρα ἀδελφιδῆν δὲ αὑτοῦ, καὶ τὴν μητέρα τὴν αὑτοῦ πρεσβυτέραν τε οὖσαν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ διαιτωμένην· ὡς Φιλόστρατον δὲ τὸν Κολωνῆθεν, ἠΐθεον ἔτι ὄντα καὶ φίλον αὐτῷ, καθίστησιν ὁ Λυσίας αὐτάς, τήν τε Μετάνειραν καὶ τὴν Νικαρέτην. συνηκολούθει δὲ καὶ Νέαιρα αὑτη, ἐργαζομένη μὲν ἤδη τῷ σώματι, νεωτέρα δὲ οὖσα διὰ τὸ μήπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ
23 παρεῖναι. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, ὅτι Νικαρέτης ἦν καὶ ἠκολούθει ἐκείνῃ καὶ ἐμισθάρνει τῷ βουλομένῳ ἀναλίσκειν, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Φιλόστρατον μάρτυρα καλῶ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Φιλόστρατος Διονυσίου Κολωνῆθεν μαρτυρεῖ εἰδέναι Νέαιραν Νικαρέτης οὖσαν, ἧσπερ καὶ Μετάνειρα ἐγένετο, καὶ κατάγεσθαι παρ' αὐτῷ, ὅτε εἰς τὰ μυστήρια ἐπεδήμησαν ἐν Κορίνθῳ οἰκοῦσαι· καταστῆσαι δὲ αὐτὰς ὡς αὐτὸν Λυσίαν τὸν Κεφάλου, φίλον ὄντα ἑαυτῷ καὶ ἐπιτήδειον.

24 Πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτα Σῖμος ὁ Θετταλὸς ἔχων Νέαιραν ταυτηνὶ ἀφικνεῖται δεῦρο εἰς τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα. συνηκολούθει δὲ καὶ ἡ Νικαρέτη αὐτῇ, κατήγοντο δὲ παρὰ Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου τῷ Κυδαντίδῃ, καὶ συνέπινε καὶ συνεδείπνει ἐναντίον πολλῶν Νέαιρα αὑτη ὡς ἂν ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων
25 ὑμῖν τοὺς μάρτυρας καλῶ. Καί μοι κάλει Εὐφίλητον Σί- 1353
μωνος Αἰξωνέα καὶ Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εὐφίλητος Σίμωνος Αἰξωνεύς, Ἀριστόμαχος Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν μαρτυροῦσιν εἰδέναι Σῖμον τὸν Θετταλὸν ἀφικόμενον Ἀθήναζε εἰς τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα, καὶ μετ' αὐτοῦ Νικαρέτην καὶ Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην· καὶ κατάγεσθαι αὐτοὺς παρὰ Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου, καὶ συμπίνειν μετ' αὐτῶν Νέαιραν ὡς ἑταίραν οὖσαν καὶ ἄλλων πολλῶν παρόντων καὶ συμπινόντων παρὰ Κτησίππῳ.

22, 6. ἑαυτῷ ΤΩrv. 8. αὐτῆι Υrv. 23, 2. τοῦτον ΤΩrv. 4. μάρτυς v. 6. ἐπεδημήσαμεν FΣΦ. 24, 1. σῖμος r, σίμος ΥΩv: Σιμὸς ς. 4. αὕτη FΦ, αυτη Σ. 25, 1. ἀφίλητον r, εὐφίλητον τὸν v. 1 et 3. σημωνος Σ, qui et infra § 96. αρτεμησιωι et σαλαμηνι.

26 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐν τῇ Κορίνθῳ αὐτῆς ἐπιφανῶς ἐργαζομένης καὶ οὔσης λαμπρᾶς ἄλλοι τε ἐρασταὶ γίγνονται καὶ Ξενοκλείδης ὁ ποιητὴς καὶ Ἵππαρχος ὁ ὑποκριτής, καὶ εἶχον αὐτὴν μεμισθωμένοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τοῦ μὲν Ξενοκλείδου οὐκ ἂν δυναίμην ὑμῖν μαρτυρίαν παρασχέσθαι·
27 οὐ γὰρ ἐῶσιν αὐτὸν οἱ νόμοι μαρτυρεῖν· ὅτε γὰρ Λακεδαιμονίους ὑμεῖς ἐσώζετε πεισθέντες ὑπὸ Καλλιστράτου, τότε ἀντείπας ἐν τῷ δήμῳ τῇ βοηθείᾳ, ἐωνημένος τὴν πεντηκοστὴν τοῦ σίτου ἐν εἰρήνῃ, καὶ δέον αὐτὸν καταβάλλειν τὰς καταβολὰς εἰς τὸ βουλευτήριον κατὰ πρυτανείαν, καὶ οὔσης αὐτῷ ἀτελείας ἐκ τῶν νόμων, οὐκ ἐξελθὼν ἐκείνην τὴν στρατείαν, γραφεὶς ὑπὸ Στεφάνου τούτου ἀστρατείας καὶ διαβλη-
28 θεὶς τῷ λόγῳ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἥλω καὶ ἠτιμώθη. καίτοι πῶς οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι, εἰ τοὺς μὲν φύσει πολίτας καὶ γνησίως μετέχοντας τῆς πόλεως ἀπεστέρηκε τῆς παῤῥησίας Στέφανος οὑτοσί, τοὺς δὲ μηδὲν προσήκοντας 1354
βιάζεται Ἀθηναίους εἶναι παρὰ πάντας τοὺς νόμους; τὸν δ' Ἵππαρχον αὐτὸν ὑμῖν καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν ἢ ἐξόμνυσθαι κατὰ τὸν νόμον, ἢ κλητεύσω αὐτόν. Καί μοι κάλει Ἵππαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἵππαρχος Ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ Ξενοκλείδην καὶ αὐτὸν μισθώσασθαι Νέαιραν ἐν Κορίνθῳ τὴν νῦν ἀγωνιζομένην, ὡς ἑταίραν οὖσαν τῶν μισθαρνουσῶν, καὶ συμπίνειν ἐν Κορίνθῳ Νέαιραν μετ' αὐτοῦ καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ.

29 Μετὰ ταῦτα τοίνυν αὐτῆς γίγνονται ἐρασταὶ δύο, Τιμανορίδας τε ὁ Κορίνθιος καὶ Εὐκράτης ὁ Λευκάδιος, οἳ ἐπειδήπερ πολυτελὴς ἦν ἡ Νικαρέτη τοῖς ἐπιτάγμασιν, ἀξιοῦσα τὰ καθ' ἡμέραν ἀναλώματα ἅπαντα τῇ οἰκίᾳ παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, κατατιθέασιν αὐτῆς τιμὴν τριάκοντα μνᾶς τοῦ σώματος τῇ Νικαρέτῃ, καὶ ὠνοῦνται αὐτὴν παρ'

ας

26, 3. ἱπποκριτὴς r. 4. μεμισθωμένην ΥΩr. 27, 3. ἀντειπὼν FΦ. τῇ] τῇδε τῇ FΦ. 5. βουλευτήριον] δεσμωτήριον r. καὶ τὰ πρυτανεῖα γρ Φ. 7. τουτουὶ Ω. ἀστρατίας FΦ. 28, 6. Ἵππαρχον] τὸν ἵππαρχον r. 9. μάρτυς υ. 29, 1. τιμανορίδας (η) F, τιμανορίδης (α) ΣΦΩ, τιμανορίδης υ. 2. λευκάσιος r.

αὐτῆς νόμῳ πόλεως καθάπαξ αὐτῶν δούλην εἶναι. καὶ εἶχον
30 καὶ ἐχρῶντο ὅσον ἠβούλοντο αὐτῇ χρόνον. μέλλοντες δὲ γα-
μεῖν, προαγορεύουσιν αὐτῇ ὅτι οὐ βούλονται αὐτὴν σφῶν αὐ-
τῶν ἑταίραν γεγενημένην ὁρᾶν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην
οὐδ᾽ ὑπὸ πορνοβοσκῷ οὖσαν, ἀλλ᾽ ἡδέως ἂν αὐτοῖς εἴη ἔλατ-
τόν τε τἀργύριον κομίσασθαι παρ᾽ αὐτῆς ἢ κατέθεσαν, καὶ
αὐτὴν ταύτην ὁρᾶν τι ἀγαθὸν ἔχουσαν. ἀφιέναι οὖν αὐτῇ
ἔφασαν εἰς ἐλευθερίαν χιλίας δραχμάς, πεντακοσίας ἑκά-
τερος· τὰς δ᾽ εἴκοσι μνᾶς ἐκέλευον αὐτὴν ἐξευροῦσαν αὐ-
τοῖς ἀποδοῦναι. ἀκούσασα δ᾽ αὕτη τοὺς λόγους τούτους τοῦ τε Εὐ-
κράτους καὶ Τιμανορίδου, μεταπέμπεται εἰς τὴν Κόρινθον
ἄλλους τε τῶν ἐραστῶν τῶν γεγενημένων αὐτῇ καὶ Φρυ- 1355
νίωνα τὸν Παιανιέα, Δήμωνος μὲν ὄντα υἱὸν Δημοχάρους
δὲ ἀδελφόν, ἀσελγῶς δὲ καὶ πολυτελῶς διάγοντα τὸν βίον,
31 ὡς ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν. ἀφικομένου δ᾽ ὡς
αὐτὴν τοῦ Φρυνίωνος, λέγει πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους οὓς εἶπον
πρὸς αὐτὴν ὅ τε Εὐκράτης καὶ Τιμανορίδας, καὶ δίδωσιν
αὐτῷ τἀργύριον ὃ παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν ἐδασμολόγησεν
ἔρανον εἰς τὴν ἐλευθερίαν συλλέγουσα, καὶ εἴ τι ἄρα αὐτὴ
περιεποιήσατο, καὶ δεῖται αὐτοῦ προσθέντα τὸ ἐπίλοιπον,
οὗ προσέδει εἰς τὰς εἴκοσι μνᾶς, καταθεῖναι αὐτῆς τῷ τε
32 Εὐκράτει καὶ τῷ Τιμανορίδᾳ ὥστε ἐλευθέραν εἶναι. ἄσμε-
νος δ᾽ ἀκούσας ἐκεῖνος τοὺς λόγους τούτους αὐτῆς, καὶ λαβὼν
τἀργύριον ὃ παρὰ τῶν ἐραστῶν τῶν ἄλλων εἰσηνέχθη αὐτῇ,
καὶ προσθεὶς τὸ ἐπίλοιπον αὐτὸς κατατίθησιν αὐτῆς τὰς
εἴκοσι μνᾶς τῷ Εὐκράτει καὶ τῷ Τιμανορίδᾳ ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ
καὶ ἐφ᾽ ᾧ ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ
λέγω, τοῦτον ὑμῖν τὸν παραγενόμενον μάρτυρα καλῶ. Καί
μοι κάλει Φίλαγρον Μελιτέα.

30, 5. τε om r. αὐτοῖς r. 6. αὐτῇ] αὐτὴν r. 9. αὐτὴ r.
10. καὶ τοῦ τιμανορίδου r. 31, 3. καὶ ὁ Τιμανορίδας ς.
5. συνάγουσα ΤΩυ, εἰσάγουσα r. αὐτῇ r, αὕτη FΣΦυ. 6. προσ-
θέντα αὐτοῦ Ωr, προσθέντα αὐτῷ υ. 32, 1. Εὐκράτῃ ς. sic et
ηι α
§ 32. τιμανορίδαι FΩ, τιμανορίδηι Φ, τιμανορίδῃ υ. 2. ἐκεῖ-
νος ἀκούσας υ. τούτους τοὺς λόγους r. 5. τῷ τε εὐκράτει r.
cf. Anecd. p. 151, 31. 7. τούτων γρ FΦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Φίλαγρος Μελιτεὺς μαρτυρεῖ παρεῖναι ἐν Κορίνθῳ, ὅτε Φρυνίων ὁ Δημοχάρους ἀδελφὸς κατετίθει εἴκοσι μνᾶς Νεαίρας τῆς νῦν ἀγωνιζομένης Τιμανορίδᾳ τῷ Κορινθίῳ καὶ Εὐκράτει τῷ Λευκαδίῳ· καὶ καταθεὶς τὸ ἀργύριον ᾤχετο ἀπάγων Ἀθήναζε Νέαιραν.

33 Ἀφικόμενος τοίνυν δεῦρο ἔχων αὐτὴν ἀσελγῶς καὶ προπετῶς ἐχρῆτο αὐτῇ, κἀπὶ τὰ δεῖπνα ἔχων αὐτὴν πανταχοῖ ἐπορεύετο ὅπου πίνοι, ἐκώμαζέ τ' ἀεὶ μετ' αὐτοῦ, συνῆν τ' 1356 ἐμφανῶς ὁπότε βουληθείη πανταχοῦ, φιλοτιμίαν τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς ὁρῶντας ποιούμενος. καὶ ὡς ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ κῶμον ἔχων ἦλθεν αὐτὴν καὶ ὡς Χαβρίαν τὸν Αἰξωνέα, ὅτε ἐνίκα ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος τὰ Πύθια τῷ τεθρίππῳ ὃ ἐπρίατο παρὰ τῶν παίδων τῶν Μίτυος τοῦ Ἀργείου, καὶ ἥκων ἐκ Δελφῶν εἱστία τὰ ἐπινίκια ἐπὶ Κωλιάδι. καὶ ἐκεῖ ἄλλοι τε πολλοὶ συνεγίγνοντο αὐτῇ μεθυούσῃ καθεύδοντος τοῦ Φρυνίωνος, καὶ οἱ διάκονοι οἱ Χαβρίου τράπεζαν πα-
34 ραθέμενοι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τοὺς ὁρῶντας ὑμῖν καὶ παρόντας μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι κάλει Χιωνίδην Ξυπεταιῶνα καὶ Εὐθετίωνα Κυδαθηναιᾶ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Χιωνίδης Ξυπεταιών, Εὐθετίων Κυδαθηναιεὺς μαρτυροῦσι κληθῆναι ὑπὸ Χαβρίου ἐπὶ δεῖπνον, ὅτε τὰ ἐπινίκια εἱστία Χαβρίας τῆς νίκης τοῦ ἅρματος, καὶ εἱστιᾶσθαι ἐπὶ Κωλιάδι, καὶ εἰδέναι Φρυνίωνα παρόντα ἐν τῷ δείπνῳ τούτῳ ἔχοντα Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην, καὶ καθεύδειν σφᾶς αὐτοὺς καὶ Φρυνίωνα καὶ Νέαιραν, καὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοὶ ἀνισταμένους τῆς νυκτὸς πρὸς Νέαιραν ἄλλους τε καὶ τῶν διακόνων τινάς, οἳ ἦσαν Χαβρίου οἰκέται.

35 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀσελγῶς προὐπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ Φρυνίωνος καὶ οὐχ ὡς ᾤετο ἠγαπᾶτο, οὐδ' ὑπηρέτει αὐτῇ ἃ ἐβούλετο, συσκευασαμένη αὐτοῦ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας καὶ ὅσα ἦν αὐτῇ ὑπ' ἐκείνου περὶ τὸ σῶμα κατεσκευασμένα ἱμάτια καὶ χρυσία, καὶ θεραπαίνας δύο, Θρᾷτταν καὶ Κοκκαλίνην, 1357

v. 1. μάρτυς υ. 3. νυνὶ ΤΩrυ. τιμανορίδηι FΣΤΦΩrυ.
33, 2. κἀπὶ r: καὶ ἐπὶ ς. πανταχοῖ — ὅπου Reiskius: libri πανταχοῦ — ὅποι. 6. γαβρίαν Ω. 8. τῶν post παίδων om r. μιτιος ΣΦ. 34, 2. χιονίδην ΤΩrυ. 3. ξυπεταίωνα r, ἐξυπεταιῶνα υ. κυδαθηναιᾶ Σ: κυδαθηναιέα ς. 4. μάρτυρες υ. ἐξυπειταίων υ. κυδαθηνευς Σ. 7. τούτου F. 9. αὐτοὶ] αὐτῇ r. 35, 2. αὐτῷ υ. 3. ἐκ] ἐπὶ ΤΩυ.

ἀποδιδράσκει εἰς Μέγαρα. ἦν δὲ ὁ χρόνος ἔτος ᾧ Ἀστεῖος
μὲν ἦν ἄρχων Ἀθήνησιν, ὁ καιρὸς δὲ ἐν ᾧ ἐπολεμεῖθ'
36ὑμεῖς πρὸς Λακεδαιμονίους τὸν ὕστερον πόλεμον, διατρί-
ψασα δ' ἐν τοῖς Μεγάροις δύ' ἔτη, τόν τ' ἐπ' Ἀστείου
ἄρχοντος καὶ Ἀλκισθένους ἐνιαυτόν, ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώ-
ματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρεῖχεν ὥστε διοικεῖν
τὴν οἰκίαν, — πολυτελὴς δ' ἦν, οἱ Μεγαρεῖς δ' ἀνελεύ-
θεροι καὶ μικρολόγοι, ξένων δὲ οὐ πάνυ ἐπιδημία ἦν αὐ-
τόθι διὰ τὸ πόλεμον εἶναι καὶ τοὺς Μεγαρέας λακωνίζειν,
τῆς δὲ θαλάττης ὑμᾶς ἄρχειν· εἰς δὲ τὴν Κόρινθον οὐκ
ἐξῆν αὐτῇ ἐπανελθεῖν διὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπηλλάχθαι ἀπὸ
τοῦ Εὐκράτους καὶ τοῦ Τιμανορίδου, ὥστ' ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργά-
37ζεσθαι. ὡς οὖν γίγνεται ἡ εἰρήνη ἡ ἐπὶ Φρασικλείδου ἄρ-
χοντος καὶ ἡ μάχη ἡ ἐν Λεύκτροις Θηβαίων καὶ Λακε-
δαιμονίων, τότ' ἐπιδημήσαντα Στέφανον τουτονὶ εἰς τὰ
Μέγαρα καὶ καταγόμενον ὡς αὐτὴν ἑταίραν οὖσαν καὶ πλη-
σιάσαντα αὐτῇ, διηγησαμένη πάντα τὰ πεπραγμένα καὶ τὴν
ὕβριν τοῦ Φρυνίωνος, καὶ ἐπιδοῦσα ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ'
αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦσα μὲν τῆς ἐνθάδε οἰκήσεως, φοβουμένη δὲ
τὸν Φρυνίωνα διὰ τὸ ἠδικηκέναι μὲν αὐτήν, ἐκεῖνον δὲ
ὀργίλως ἔχειν αὐτῇ, σοβαρὸν δὲ καὶ ὀλίγωρον εἰδυῖα αὐτοῦ
38τὸν τρόπον ὄντα, προΐσταται Στέφανον τουτονὶ αὑτῆς. ἐπά-
ρας δὲ αὐτὴν οὗτος ἐν τοῖς Μεγάροις τῷ λόγῳ καὶ φυσή-
σας, ὡς κλαύσοιτο ὁ Φρυνίων εἰ ἅψαιτο αὐτῆς, αὐτὸς δὲ
γυναῖκα αὐτὴν ἕξων, τούς τε παῖδας τοὺς ὄντας αὐτῇ τότε
εἰσάξων εἰς τοὺς φράτορας ὡς αὑτοῦ ὄντας καὶ πολίτας ποιή- 1358
σων, ἀδικήσοι δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων, ἀφικνεῖται αὐτὴν ἔχων
δεῦρο ἐκ τῶν Μεγάρων, καὶ παιδία μετ' αὐτῆς τρία, Πρό-
ξενον καὶ Ἀρίστωνα καὶ θυγατέρα, ἣν νυνὶ Φανὼ καλοῦσιν.
39καὶ εἰσάγει αὐτὴν καὶ τὰ παιδία εἰς τὸ οἰκίδιον, ὃ ἦν αὐτῷ

36, 1. πρὸς τοὺς λακεδ. FΣΦ. 2. τ' ἐπ' Ἀστείου] τε παστίου rυ. 5. Μεγαρεῖς δ' ἀνελεύθεροι] μὲν γὰρ δ' ἀνελεύθεροι (in mg posito μεγαρεῖς) F, μὲν γὰρ ἦσαν ἐλεύθεροι ΣΦ, μὲν γὰρ μεγαρεῖς ἀνελεύθεροι ΥΩrυ. 8. θαλάσσης FΦ. 37, 4. πλησιάσασαν υ. 5. ταύτηι ΥΩrυ. 8. διὰ] δὲ διὰ υ. 38, 6. ἀδικήσει (οι superscr.) FΦ, ἀδικήσει Σ. δὲ om r. 39, 1. τὸ om ς. ὃ ἦν] ὂν Σ.

παρὰ τὸν ψιθυριστὴν Ἑρμῆν, μεταξὺ τῆς Δωροθέȣ τȣ̃ Ἐλευ-
σινίȣ οἰκίας καὶ τῆς Κλεινομάχȣ, ἣν νυνὶ Σπίνθαρος παρ'
αὐτȣ̃ ἐώνηται ἑπτὰ μνῶν, ὥστε ἡ μὲν ὑπάρχȣσα Στεφάνῳ
οὐσία αὕτη ἦν καὶ ἄλλο οὐδέν. δυοῖν δ' οὕνεκα ἦλθεν
ἔχων αυτην, ὡς ἐξ ἀτελείας τε ἕξων καλὴν ἑταίραν, καὶ
τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην καὶ θρέψουσαν τὴν οἰ-
κίαν· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἄλλη πρόσοδος, ὅ τι μὴ συκοφαν-
40τήσας τι λάβοι. πυθόμενος δὲ ὁ Φρυνίων ἐπιδημοῦσαν
αὐτὴν καὶ ȣ̓̃σαν παρὰ τȣ́τῳ, παραλαβὼν νεανίσκȣς μεθ'
ἑαυτȣ̃ καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τȣ̃ Στεφάνου ἦγεν
αὐτήν. ἀφαιρȣμένȣ δὲ τȣ̃ Στεφάνου κατὰ τὸν νόμον εἰς
ἐλευθερίαν κατηγγύησεν αὐτὴν πρὸς τῷ πολεμάρχῳ. καὶ
ὡς ἀληθῆ λέγω, τȣ́των αὐτὸν μάρτυρα ὑμῖν τὸν τότε πο-
λέμαρχον παρέξομαι. Καί μοι κάλει Ἀήτην Κειριάδην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀήτης Κειριάδης μαρτυρεῖ πολεμαρχοῦντος αὐ-
τοῦ κατεγγυηθῆναι Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην ὑπὸ Φρυνίωνος
τοῦ Δημοχάρους ἀδελφοῦ, καὶ ἐγγυητὰς γενέσθαι Νεαίρας Στέφανον
Ἐροιάδην, Γλαυκέτην Κηφισιέα, Ἀριστοκράτην Φαληρέα.

41 Διεγγυηθεῖσα δ' ὑπὸ Στεφάνȣ καὶ ȣ̓̃σα παρὰ τȣ́τῳ τὴν
μὲν αὐτὴν ἐργασίαν ȣ̓δὲν ἧττον ἢ πρότερον εἰργάζετο, 1359
τȣ̀ς δὲ μισθȣ̀ς μείζȣς ἐπράττετο τȣ̀ς βȣλομένȣς αὐτῇ πλη-
σιάζειν, ὡς ἐπὶ προσχήματος ἤδη τινὸς ȣ̓̃σα καὶ ἀνδρὶ συν-
οικȣ̃σα. συνεσυκοφάντει δὲ καὶ ȣ̓̃τος, εἴ τινα ξένον ἀγνῶτα
πλȣ́σιον λάβοι ἐραστὴν αὐτῆς, ὡς μοιχὸν ἐπ' αὐτῇ ἔνδον
42ἀποκλείων καὶ ἀργύριον πραττόμενος πολύ, εἰκότως. ȣ̓σία
μὲν γὰρ ȣ̓χ ὑπῆρχε Στεφάνῳ ȣ̓̃τε Νεαίρᾳ, ὥστε τὰ καθ'
ἡμέραν ἀναλώματα δύνασθαι ὑποφέρειν, ἡ δὲ διοίκησις
συχνή, ὁπότε δέοι τȣ̃τόν τε καὶ αὐτὴν τρέφειν καὶ παι-
δάρια τρία, ἃ ἦλθεν ἔχȣσα ὡς αὐτόν, καὶ θεραπαίνας δύο

v. 2. κλινομάχου F. σπίθαρος r. 4. ἕνεκα corr v.
5. ἐξὸν καλεῖν r. 40, 1. τι] τινὰ Reiskius. 2. λαβὼν ΥΩrv.
3. τὴν post οἰκίαν om Ω. 7. διητὴν Σ, διήτην ΥΩrv. κειριά-
δην FΣΥΦrv, κυριάδην Ω. 8. διητὴς Σ, διήτης ΥΩrv. κειριάδης
FΣΥΦrv, κηριάδης Ω. 9. νῦν r. ὑπὸ τοῦ φρυνίωνος v. 11. εὐ-
ροιάδην FΣΦ. κηφισιέα rv. 41, 2. ἢ τὸ πρότερον FΦ. ἠργά-
ζετο Σ, qui sic saepe. 4. ξυνοικοῦσα v. 42, 2. οὔτε] immo οὐδὲ.
4. παιδία Ωrv. 5. ἃ ἦλθεν] ἀπῆλθεν v, ἃ ἀπῆλθεν r.

καὶ οἰκέτην διάκονον, ἄλλως τε καὶ μεμαθηκυῖα μὴ κακῶς
ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια ἑτέρων ἀναλισκόντων αὐτῇ τὸ πρότε-
43 ρον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς πολιτείας προσῄει Στεφάνῳ τούτῳ
ἄξιον λόγου· οὐ γάρ πω ἦν ῥήτωρ, ἀλλ' ἔτι συκοφάντης
τῶν παραβοώντων παρὰ τὸ βῆμα καὶ γραφομένων μι-
σθοῦ καὶ φαινόντων καὶ ἐπιγραφομένων ταῖς ἀλλοτρίαις
γνώμαις, ἕως ὑπέπεσε Καλλιστράτῳ τῷ Ἀφιδναίῳ· ἐξ ὅτου
δὲ τρόπου καὶ δι' ἣν αἰτίαν, ἐγὼ ὑμῖν καὶ περὶ τούτου
διέξειμι, ἐπειδὰν περὶ ταυτησὶ Νεαίρας ἐπιδείξω ὡς ἔστι
ξένη καὶ ὡς μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκηκε καὶ ὡς ἠσέβηκεν εἰς
44 τοὺς θεούς, ἵν' εἰδῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ἄξιός ἐστιν οὐκ
ἐλάττω δοῦναι δίκην ἢ καὶ Νέαιρα αὐτη, ἀλλὰ καὶ πολλῷ
μείζω καὶ μᾶλλον, ὅσῳ Ἀθηναῖος φάσκων εἶναι οὕτω πολὺ
τῶν νόμων καταπεφρόνηκε καὶ ὑμῶν καὶ τῶν θεῶν, ὥστ'
οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἡμαρτημένων αὐτῷ αἰσχυνόμενος τολμᾷ
ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ συκοφαντῶν ἄλλους τε καὶ ἐμὲ του-
τονὶ πεποίηκεν αὐτὸν καὶ ταύτην εἰς τηλικοῦτον ἀγῶνα 1360
καταστῆσαι, ὥστε ἐξετασθῆναι μὲν ταύτην ἥτις ἐστίν,
ἐξελεγχθῆναι δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν.
45 Λαχόντος τοίνυν αὐτῷ τοῦ Φρυνίωνος δίκην, ὅτι αὐτοῦ
ἀφείλετο Νέαιραν ταυτηνὶ εἰς ἐλευθερίαν, καὶ ὅτι, ἃ ἐξῆλ-
θεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ αὕτη, ὑπεδέξατο, συνῆγον αὐ-
τοὺς οἱ ἐπιτήδειοι καὶ ἔπεισαν δίαιταν ἐπιτρέψαι αὑτοῖς.
καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦ Φρυνίωνος διαιτητὴς ἐκαθέζετο Σά-
τυρος Ἀλωπεκῆθεν ὁ Λακεδαιμονίου ἀδελφός, ὑπὲρ δὲ
Στεφάνου τουτουῒ Σαυρίας Λαμπρεύς· κοινὸν δὲ αὐτοῖς
46 προσαιροῦνται Διογείτονα Ἀχαρνέα. συνελθόντες δ' οὗτοι
ἐν τῷ ἱερῷ, ἀκούσαντες ἀμφοτέρων καὶ αὐτῆς τῆς ἀν-
θρώπου τὰ πεπραγμένα, γνώμην ἀπεφήναντο, καὶ οὗτοι
ἐνέμειναν αὐτῇ, τὴν μὲν ἄνθρωπον ἐλευθέραν εἶναι καὶ
αὐτὴν αὑτῆς κυρίαν, ἃ δ' ἐξῆλθεν ἔχουσα Νέαιρα παρὰ

v. 2. αὐτῇ υ, αὐτηνͦ Φ, ceteri αὐτήν: εἰς αὐτήν ς. 43, 6. καὶ post ὑμῖν om Ω. ὑμῖν post τούτου ponit r. 7. περὶ om r. 8. ἠδίκησε F. 44, 1. εἰδεῖτε Ω. 2. αὐτὴ Ωrυ. 7. αὑτὸν ΤΩ: αὐτὸν ς. 8. καταστῆναι ΣΥΩrυ. 9. αὐτοῦ om r. 45, 4. οἱ om r. ἐπ. καὶ δίαιταν Υrυ. 7. ὁ Λαμπρεύς ς.

Φρυνίωνος χωρὶς ἱματίων καὶ χρυσίων καὶ θεραπαινῶν, ἃ αὐτῇ τῇ ἀνθρώπῳ ἠγοράσθη, ἀποδοῦναι Φρυνίωνι πάντα· συνεῖναι δ' ἑκατέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν· ἐὰν δὲ καὶ ἄλλως πως ἀλλήλους πείθωσι, ταῦτα κύρια εἶναι· τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔχοντα ἀεὶ παρέχειν, καὶ ἐκ τοῦ λοιποῦ χρόνου φίλους εἶναι ἀλλήλοις καὶ μὴ μνησικακεῖν.

47 ἡ μὲν οὖν γνωσθεῖσα διαλλαγὴ ὑπὸ τῶν διαιτητῶν Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ περὶ Νεαίρας ταυτησὶ αὕτη ἐςίν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τούτων ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. Κάλει μοι Σάτυρον Ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίαν Λαμπρέα, Διογείτονα Ἀχαρνέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Σάτυρος Ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίας Λαμπρεύς, Διο- 1361
γείτων Ἀχαρνεὺς μαρτυροῦσι διαλλάξαι διαιτηταὶ γενόμενοι περὶ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης Στέφανον καὶ Φρυνίωνα· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι, καθ' ἃς διήλλαξαν, οἵας παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ. Κατὰ τάδε διήλλαξαν Φρυνίωνα καὶ Στέφανον, χρῆσθαι ἑκάτερον Νεαίρᾳ τὰς ἴσας ἡμέρας τοῦ μηνὸς παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντας, ἂν μή τι ἄλλο αὐτοὶ αὑτοῖς συγχωρήσωσιν.

48 Ὡς δ' ἀπηλλαγμένοι ἦσαν οἱ παρόντες ἑκατέρῳ ἐπὶ τῇ διαίτῃ καὶ τοῖς πράγμασιν, οἷον οἶμαι φιλεῖ γίγνεσθαι ἑκάστοτε, ἄλλως τε καὶ περὶ ἑταίρας οὔσης αὐτοῖς τῆς διαφορᾶς, ἐπὶ δεῖπνον ᾖεσαν ὡς ἑκάτερον αὐτῶν, ὁπότε καὶ Νέαιραν ἔχοιεν, καὶ αὐτὴ συνεδείπνει καὶ συνέπινεν ὡς ἑταίρα οὖσα. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι μάρτυρας τοὺς συνόντας αὐτοῖς, Εὔβουλον Προβαλείσιον, Διοπείθην Μελιτέα, Κτήσωνα ἐκ Κεραμέων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Εὔβουλος Προβαλείσιος, Διοπείθης Μελιτεύς, Κτήσων ἐκ Κεραμέων μαρτυροῦσιν, ἐπειδὴ αἱ διαλλαγαὶ ἐγένοντο αἱ περὶ Νεαίρας Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ, πολλάκις συνδειπνῆσαι αὐτοῖς καὶ συμπίνειν μετὰ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης, καὶ ὁπότε παρὰ Στεφάνῳ εἴη Νέαιρα καὶ ὁπότε παρὰ Φρυνίωνι.

v. 2. αὐτῇ] ἐν F. 6. φίλοις F. 47, 1. οὖν F, δὴ Φ. (δὴ οὖν) 3. τοὺς μάρτυρας r. 5. λαμπτρέα Ω. 6. μάρτυρες ru. λαμπτρεὺς Ω. 10. διήλλαξαν αὐτοὺς φρ. ΥΩru. 48, 1. ἑκατέρων υ. 5. αὐτῃ Σ. 7. παρόντας γρ FΦ. προβαλίσιον Tru, προβασίλιον Ω: hic et mox προβαοίλιος. 9. μάρτυρες υ.

49 "Οτι μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς δούλη ἦν καὶ ἐπράθη δὶς καὶ
εἰργάζετο τῷ σώματι ὡς ἑταίρα οὖσα, καὶ ἀπέδρα τὸν Φρυ-
νίωνα εἰς Μέγαρα, καὶ ἥκουσα κατηγγυήθη ὡς ξένη οὖσα
πρὸς τῷ πολεμάρχῳ, "τῷ τε λόγῳ ἀποφαίνω ὑμῖν καὶ με- 1362
μαρτύρηται. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸν Στέφανον του-
50τονὶ ἐπιδεῖξαι καταμεμαρτυρηκότ' αὐτῆς ὡς ἔστι ξένη. τὴν
γὰρ θυγατέρα τὴν ταυτησὶ Νεαίρας, ἣν ἦλθεν ἔχουσα ὡς
τουτονὶ παιδίον μικρόν, ἣν τότε μὲν Στρυβήλην ἐκάλουν
νυνὶ δὲ Φανώ, ἐκδίδωσι Στέφανος οὑτοσὶ ὡς οὖσαν αὑτοῦ θυ-
γατέρα ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ Φράστορι Αἰγιλιεῖ, καὶ προῖκα ἐπ'
αὐτῇ δίδωσι τριάκοντα μνᾶς. ὡς δ' ἦλθεν ὡς τὸν Φράστορα,
ἄνδρα ἐργάτην καὶ ἀκριβῶς τὸν βίον συνειλεγμένον, οὐκ
ἠπίστατο τοῖς τοῦ Φράστορος τρόποις ἀρέσκειν, ἀλλ' ἐζήτει
τὰ τῆς μητρὸς ἔθη καὶ τὴν παρ' αὐτῇ ἀκολασίαν, ἐν τοι-
51αύτῃ οἶμαι ἐξουσίᾳ τεθραμμένη. ὁρῶν δ' ὁ Φράστωρ αὐτὴν
οὔτε κοσμίαν οὖσαν οὔτ' ἐθέλουσαν αὑτοῦ ἀκροᾶσθαι, ἅμα δὲ
καὶ πεπυσμένος σαφῶς ἤδη ὅτι Στεφάνου μὲν οὐκ εἴη θυ-
γάτηρ Νεαίρας δέ, τὸ μὲν πρῶτον ἐξηπατήθη, ὅτ' ἠγγυᾶτο
ὡς Στεφάνου θυγατέρα λαμβάνων καὶ οὐ Νεαίρας, ἀλλὰ
τούτῳ ἐξ ἀστῆς αὐτὴν γυναικὸς οὖσαν πρότερον πρὶν ταύτῃ
συνοικῆσαι· ὀργισθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ἅπασι, καὶ ὑβρίσθαι
ἡγούμενος καὶ ἐξηπατῆσθαι, ἐκβάλλει τὴν ἄνθρωπον ὡς
ἐνιαυτὸν συνοικήσας αὐτῇ, κύουσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀπο-
52δίδωσιν. λαχόντος δὲ τοῦ Στεφάνου αὐτῷ δίκην σίτου εἰς ᾠδεῖον
κατὰ τὸν νόμον ὃς κελεύει, ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα,
ἀποδιδόναι τὴν προῖκα, ἐὰν δὲ μή, ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς το-
κοφορεῖν, καὶ σίτου εἰς ᾠδεῖον εἶναι δικάσασθαι ὑπὲρ τῆς
γυναικὸς τῷ κυρίῳ, γράφεται ὁ Φράστωρ Στέφανον του-
τονὶ γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, "Ἀθηναῖον ὄντα ξέ- 1363

49, 4. ὑποφαίνω Ω. 5. αὐτὸν τὸν στ. r. τουτονὶ om ΤΩυ.
50, 2. γὰρ om υ. 3. τουτουὶ υ. παιδάριον FΣΦ. 4. νῦν r.
θυγατέρα αὐτοῦ r. 6. δ' ἦλθεν] δῆθεν υ. ὡς] εἰς FΦ.
9. παρὰ ταύτηι ΥΩrυ. 51, 1. δ' ὁ] δὲ FΣΦ. 2. ἐθέλουσαν
FΥΦΩυ: θέλουσαν ς. 4. ἐνεγυᾶτο γρ FΥΦ. 5. στεφάνου μὲν θ. r.
7. ὀργισθεὶς] ὑβρισθεὶς r. 52, 1. σίτου om r. εἰσοδιον Σr,
εἰσοδεῖον Υ. 2. κατὰ] τῆς προικὸς κατὰ FΣΥΦΩrυ. ἀποπέμψῃ r.
3. ἐννεωβόλοις Ω. 4. εἰς ᾠδεῖον] εἰσόδιον r. neque aliter § 54.

νης θυγατέρα αὐτῷ ἐγγυῆσαι ὡς αὐτῷ προσήκουσαν, κατὰ τὸν νόμον τουτονί. Καί μοι ἀνάγνωθι αὐτόν.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τις ἐκδιδῷ ξένην γυναῖκα ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ὡς ἑαυτῷ προσήκουσαν, ἄτιμος ἔστω, καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ δημοσία ἔστω, καὶ τοῦ ἑλόντος τὸ τρίτον μέρος. γραφέσθων δὲ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας οἷς ἔξεστι, καθάπερ τῆς ξενίας.

53 Τὸν μὲν τοίνυν νόμον ἀνέγνω ὑμῖν, καθ᾽ ὃν ἐγράφη Στέφανος οὑτοσὶ ὑπὸ τοῦ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας. γνοὺς δ᾽ ὅτι κινδυνεύσει ἐξελεγχθεὶς ξένης θυγατέρα ἐγγεγυηκέναι [καὶ] ταῖς ἐσχάταις ζημίαις περιπεσεῖν, διαλλάττεται πρὸς τὸν Φράστορα καὶ ἀφίσταται τῆς προικός, καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἀνείλετο, καὶ ὁ Φράστωρ τὴν γραφὴν παρὰ τῶν θεσμοθετῶν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα αὐτὸν τὸν Φράστορα καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρ-
54 τυρεῖν κατὰ τὸν νόμον. Κάλει μοι Φράστορα Αἰγιλιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Φράστωρ Αἰγιλιεὺς μαρτυρεῖ, ἐπειδὴ ᾔσθετο Νεαίρας θυγατέρα ἐγγυήσαντα αὐτῷ Στέφανον ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν θυγατέρα, γράψασθαι αὐτὸν γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ λαχόντος αὐτῷ Στεφάνου εἰς ᾠδεῖον σίτου διαλύσασθαι πρὸς αὐτὸν Στέφανον, ὥστε τὴν γραφὴν ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν θεσμοθετῶν καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἣν ἔλαχεν ἐμοὶ Στέφανος.

55 Φέρε δὴ ὑμῖν καὶ ἑτέραν μαρτυρίαν ″παράσχωμαι τοῦ 1364
τε Φράστορος καὶ τῶν φρατέρων αὐτοῦ καὶ γεννητῶν ὡς ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη. οὐ πολλῷ χρόνῳ γὰρ ὕστερον ἢ ἐξέπεμψεν ὁ Φράστωρ τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, ἠσθένησε καὶ πάνυ πονήρως διετέθη καὶ εἰς πᾶσαν ἀπορίαν κατέστη. διαφορᾶς δ᾽ οὔσης αὐτῷ παλαιᾶς πρὸς τοὺς οἰκείους τοὺς αὐτοῦ καὶ ὀργῆς καὶ μίσους, πρὸς δὲ καὶ ἄπαις ὤν, ψυχαγωγούμενος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῇ θεραπείᾳ ὑπό τε τῆς
56 Νεαίρας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς (ἐβάδιζον γὰρ πρὸς αὐτόν, ὡς ἠσθένει καὶ ἔρημος ἦν τοῦ θεραπεύοντος τὸ νό-

v. 3. ἐκδῷ ΣΥΩrv. 5. γραφέσθω ς. 53, 3. ἠγγυηκέναι corr v, ἐγγεγγυηκέναι r. 7. τοῦτον Yrv. 8. τὸν φράστορα αὐτὸν F et pr Φ. 54, 2. μάρτυς v. 3. ἑαυτοῦ] αὐτῆς Ω.
55, 2. φρατέρων ΣΦ: φρατόρων ς. γενητῶν F. 3. γὰρ χρόνῳ r. 7. καὶ ὀργῆς] κατ᾽ ὀργῆς r. 8. τῇ θεραπείᾳ om r.
56, 2. nonne legendum θεραπεύσοντος?

σημα, τὰ πρόσφορα τῇ νόσῳ φέρουσαι καὶ ἐπισκοπούμεναι· ἴστε δήπου καὶ αὐτοὶ ὅσου ἀξία ἐστὶ γυνὴ ἐν ταῖς νόσοις, παροῦσα κάμνοντι ἀνθρώπῳ) ἐπείσθη δὴ τὸ παιδίον, ὃ ἔτεκεν ἡ θυγάτηρ ἡ Νεαίρας ταυτησὶ ὅτ' ἐξεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Φράστορος κύουσα, πυθομένου ὅτι οὐ Στεφάνου εἴη θυγάτηρ ἀλλὰ Νεαίρας καὶ ὀργισθέντος ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, πάλιν λα-
57 βεῖν καὶ ποιήσασθαι υἱὸν αὑτοῦ, λογισμὸν ἀνθρώπινον καὶ εἰκότα λογιζόμενος, ὅτι πονήρως μὲν ἔχοι καὶ οὐ πολλὴ ἐλπὶς εἴη αὐτὸν περιγενήσεσθαι, τοῦ δὲ μὴ λαβεῖν τοὺς συγγενεῖς τὰ αὑτοῦ μηδ' ἄπαις τετελευτηκέναι ἐποιήσατο τὸν παῖδα καὶ ἀνέλαβεν ὡς αὑτόν· ἐπεὶ ὅτι γε ὑγιαίνων οὐκ ἄν ποτε ἔπραξε, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περιφανεῖ ἐγὼ ὑμῖν
58 ἐπιδείξω. ὡς γὰρ ἀνέστη τάχιστα ἐξ ἐκείνης τῆς ἀσθενείας ὁ Φράστωρ καὶ ἀνέλαβεν αὑτὸν καὶ ἔσχεν ἐπιεικῶς τὸ σῶμα, λαμβάνει γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους, Σατύρου μὲν τοῦ Μελιτέως θυγατέρα γνησίαν, Διφίλου δὲ ἀδελφήν. ὥστε ὅτι μὲν οὐχ ἑκὼν ἀνεδέξατο τὸν παῖδα ἀλλὰ βιασθεὶς ὑπὸ 1365
τῆς νόσου καὶ τῆς ἀπαιδίας καὶ τῆς αὐτῶν θεραπείας καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους, ἵνα μὴ κληρονόμοι γένωνται τῶν αὑτοῦ, ἄν τι πάθῃ, ταῦτ' ἔστω ὑμῖν τε-
59 κμήρια· δηλώσει δὲ καὶ τἀκόλουθ' αὐτῶν ἔτι μᾶλλον. ὡς γὰρ εἰσῆγεν ὁ Φράστωρ εἰς τοὺς φράτερας τὸν παῖδα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ὡς τὸν ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, καὶ εἰς τοὺς Βρυτίδας ὧν καὶ αὐτός ἐστιν ὁ Φράστωρ γεννητής, εἰδότες οἶμαι οἱ γεννηταὶ τὴν γυναῖκα ἥτις ἦν, ἣν ἔλαβεν ὁ Φράστωρ τὸ πρῶτον, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ τὴν ἀπόπεμψιν τῆς ἀνθρώπου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν πεπεισμένον αὐτὸν πάλιν ἀναλαβεῖν τὸν παῖδα, ἀποψηφίζονται τοῦ παιδὸς καὶ οὐκ ἐνέγραφον αὐτὸν
60 εἰς σφᾶς αὐτούς. λαχόντος δὲ τοῦ Φράστορος αὐτοῖς δίκην

v. 2. δήπου] δὲ δήπου γρ FΦ. ὅσον v. 3. ἐπείσθη δὴ Trv, ἐπείσθη δὲ Ω, ἐπείσθη γρ FΦ, ἐπειθ' ἤδη FΣΦ. 4. ἡ post θυγάτηρ om TΩrv. 57, 2. ἔχει ς. 3. περιγενέσθαι Ω. 58, 8. πάθοι ς. 59, 1. δηλώσει Wolfius: libri δηλώσω. τἀκόλουθ' Ωrv: τὰ ἀκόλουθα ς. 3. ὡς] ὧν TΩr et corr v. 4. Βρυτίδας omnes: Βρυτιάδας ς. γεννητὸς r.

ὅτι ἐκ ἐνέγραφον αὐτῷ υἱόν, προκαλῦνται αὐτὸν οἱ γεν-
νηταὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ ὀμόσαι καθ' ἱερῶν τελείων ἦ μὴν
νομίζειν εἶναι αὐτοῦ υἱὸν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς καὶ ἐγγυη-
τῆς κατὰ τὸν νόμον. προκαλουμένων δὲ ταῦτα τῶν γεν-
νητῶν τὸν Φράστορα πρὸς τῷ διαιτητῇ, ἔλιπεν ὁ Φράςωρ
61 τὸν ὅρκον καὶ οὐκ ὤμοσεν. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω,
τέτων ὑμῖν μάρτυρας τὲς παρόντας Βρυτιδῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τιμόστρατος Ἑκαλῆθεν, Ξάνθιππος Ἐροιάδης,
Εὐάλκης Φαληρεύς, Ἄνυτος Λακιάδης, Εὐφράνωρ Αἰγιλιεύς, Νίκιπ-
πος Κεφαλῆθεν μαρτυροῦσιν εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ Φράστορα τὸν
Αἰγιλιέα τῶν γεννητῶν οἳ καλοῦνται Βρυτίδαι, καὶ ἀξιοῦντος Φράσο-
ρος εἰσάγειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τοὺς γεννητάς, εἰδότες αὐτοὶ ὅτι 1366
Φράστορος υἱὸς εἴη ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, κωλύειν εἰσάγειν
Φράστορα τὸν υἱόν.

62 Οὐκοῦν περιφανῶς ἐπιδεικνύω ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τὲς
οἰκειοτάτους Νεαίρας ταυτησὶ καταμεμαρτυρηκότας ὡς
ἔστι ξένη, Στέφανόν τε τουτονὶ τὸν ἔχοντα ταύτην νυνὶ
καὶ συνοικῦντ' αὐτῇ καὶ Φράςορα τὸν λαβόντα τὴν θυ-
γατέρα, Στέφανον μὲν οὐκ ἐθελήσαντα ἀγωνίσασθαι
ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς ταύτης, γραφέντα ὑπὸ Φράςορος
πρὸς τὲς θεσμοθέτας ὡς Ἀθηναῖος ὢν ξένης θυγατέρα
αὐτῷ ἐνεγύησεν, ἀλλ' ἀποςάντα τῆς προικὸς καὶ ἐκ ἀπο-
63 λαβόντα, Φράςορα δ' ἐκβαλόντα τὴν θυγατέρα τὴν Νεαί-
ρας ταυτησὶ γήμαντά γε, ἐπειδὴ ἐπύθετο ἐ Στεφάνε ἐσαν,
καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδόντα, ἐπειδή τε ἐπείσθη ὕςερον
διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν αὐτῷ καὶ τὴν ἀπαιδίαν καὶ τὴν ἔχ-
θραν τὴν πρὸς τὲς οἰκείες ποιήσασθαι τὸν υἱόν, καὶ ἐπεὶ
εἰσῆγεν εἰς τὲς γεννητάς, ἀποψηφισαμένων τῶν γεννητῶν
καὶ διδόντων ὅρκον αὐτῷ οὐκ ἐθελήσαντα ὀμόσαι, ἀλλὰ

v. 1. τὸν υἱὸν ΓΦΩ. 3. εἶναι post υἱὸν ponit υ, om r. αὐτοῦ] αὐτὸν r. ἀστῆς] αὐτῆς r. 4. ταῦτα] τὰ Ω. 61, 2. μάρτυρας τοὺς παρόντας] τοὺς μάρτυρας ΣΥΩrυ. Βρυτιαδῶν ς.

3. ἐκάληθεν Ωrυ. ἐροιάδης (υ) F. 4. Εὐάλκης] εὐάλης r: Εὐλάβης ς. ἄννυτος Ω, ἄνιτος r. 5. κεφάληθεν r. 6. Βρυτιάδαι ς. 8. κωλύων Ω. 62, 1. ὑποδεικνύω FΣΥ. τοὺς om Ω. 3. ἔξεστι Ω. 4. ταύτῃ ΥΩrυ et γρ Φ. 6. ὑπὸ] καὶ ὑπὸ r. 8. ἐνεγγύησεν rυ. 63, 1. τὴν Ν.] τῆς ν. FΦrυ. 2. γε] τε FΣΥΦΩrυ. 5. ἐπειδὴ r.

μᾶλλον εὐορκεῖν προελόμενον, καὶ ἑτέραν ὕστερον γήμαντα
γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τὸν νόμον· αὗται γὰρ αἱ πράξεις πε-
ριφανεῖς οὖσαι μεγάλας μαρτυρίας δεδώκασι κατ' αὐτῶν
ὅτι ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη.
64 Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν Στεφάνου
τουτουῒ καὶ τὴν πονηρίαν, ἵνα καὶ ἐκ ταύτης εἰδῆτε ὅτι οὐκ
ἔστι Νέαιρα αὕτη ἀστή. Ἐπαίνετον γὰρ τὸν Ἄνδριον ἐραστὴν
ὄντα Νεαίρας ταυτησὶ παλαιὸν καὶ πολλὰ ἀνηλωκότα εἰς
αὐτὴν καὶ καταγόμενον παρὰ τούτοις ὁπότε ἐπιδημήσειεν
65 Ἀθήναζε διὰ τὴν φιλίαν τὴν Νεαίρας, ἐπιβουλεύσας ὁ 1367
Στέφανος οὑτοσί, μεταπεμψάμενος εἰς ἀγρὸν ὡς θύων, λαμ-
βάνει μοιχὸν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας ταυτησί, καὶ
εἰς φόβον καταστήσας πράττεται μνᾶς τριάκοντα, καὶ λαβὼν
ἐγγυητὰς τούτων Ἀριστόμαχόν τε τὸν θεσμοθετήσαντα καὶ
Ναυσίφιλον τὸν Ναυσινίκου τοῦ ἄρξαντος υἱὸν ἀφίησιν ὡς
66 ἀποδώσοντ' αὐτῷ τὸ ἀργύριον. ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἐπαίνετος
καὶ αὐτὸς αὑτοῦ κύριος γενόμενος γράφεται πρὸς τοὺς θεσμο-
θέτας γραφὴν Στέφανον τουτονί, ἀδίκως εἰρχθῆναι ὑπ' αὐ-
τοῦ, κατὰ τὸν νόμον ὃς κελεύει, ἐάν τις ἀδίκως εἵρξῃ ὡς
μοιχόν, γράψασθαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἀδίκως εἰρχθῆ-
ναι, κἂν μὲν ἕλῃ τὸν εἵρξαντα καὶ δόξῃ ἀδίκως ἐπιβεβου-
λεῦσθαι, ἀθῷον εἶναι αὐτὸν καὶ τοὺς ἐγγυητὰς ἀπηλλάχθαι
τῆς ἐγγύης· ἐὰν δὲ δόξῃ μοιχὸς εἶναι, παραδοῦναι αὐτὸν
κελεύει τοὺς ἐγγυητὰς τῷ ἑλόντι, ἐπὶ δὲ τοῦ δικαστηρίου ἄνευ
67 ἐγχειριδίου χρῆσθαι ὅ τι ἂν βουληθῇ ὡς μοιχῷ ὄντι. κατὰ δὴ
τοῦτον τὸν νόμον γράφεται αὐτὸν ὁ Ἐπαίνετος, καὶ ὡμο-
λόγει μὲν χρῆσθαι τῇ ἀνθρώπῳ, οὐ μέντοι μοιχός γε εἶναι·
οὔτε γὰρ Στεφάνου θυγατέρα αὐτὴν εἶναι ἀλλὰ Νεαίρας, τήν
τε μητέρα αὐτῆς συνειδέναι πλησιάζουσαν αὐτῷ, ἀνηλω-
κέναι τε πολλὰ εἰς αὐτάς, τρέφειν τε ὁπότε ἐπιδημήσειε

64, 1. αἰσχρ. τοῦ στεφ. υ, αἰσχρ. στεφ. r. 3. ἐπαινετὸν ΤΦΩrυ. ἀνδρεῖον FΣΦ. 4. ἀναλωκότα υ. 65, 1. τὴν Ν.] τῆς υ. Fr. 5. θεσμοθέτην ΤΩrυ. 66, 1. ὁ] καὶ ὁ r. 3. γραφῇ r. ἑρχθῆναι Σ et pr υ. 4. ἕρξῃ pr υ. 5. γράφεσθαι υ. 6. μὲν om Tr. εἵρξαντα Ω. ἀδίκως δόξῃ ΤΩrυ. 67, 4. αὐτὴν om ΤΩrυ. 6. αὐτούς Ω. ὁπότε] ποτὲ r.

τὴν οἰκίαν ὅλην· τόν τε νόμον ἐπὶ τούτοις παρεχόμενος, ὃς οὐκ ἐᾷ ἐπὶ ταύταις μοιχὸν λαβεῖν, ὁπόσαι ἂν ἐπ᾽ ἐργαστηρίου καθῶνται ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι ἀποπεφασμένως, ἐργαστήριον φάσκων καὶ τοῦτο εἶναι, [τὴν Στεφάνου οἰκίαν, καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἶναι] καὶ ἀπὸ τούτων αὐτοὺς
68 εὐπορεῖν ″μάλιστα. τούτους δὲ τοὺς λόγους λέγοντος τοῦ Ἐπαι- 1368
νέτου καὶ τὴν γραφὴν γεγραμμένου, γνοὺς Στέφανος οὑτοσὶ ὅτι ἐξελεγχθήσεται πορνοβοσκῶν καὶ συκοφαντῶν, δίαιταν ἐπιτρέπει πρὸς τὸν Ἐπαίνετον αὐτοῖς τοῖς ἐγγυηταῖς, ὥστε τῆς μὲν ἐγγύης αὐτοὺς ἀφεῖσθαι, τὴν δὲ γραφὴν ἀνελέ-
69 σθαι τὸν Ἐπαίνετον. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἐπαινέτου ἐπὶ τούτοις καὶ ἀνελομένου τὴν γραφὴν ἣν ἐδίωκε Στέφανον, γενομένης συνόδου αὐτοῖς καὶ καθεζομένων διαιτητῶν τῶν ἐγγυητῶν δίκαιον μὲν οὐδὲν εἶχε λέγειν Στέφανος, εἰς ἔκδοσιν δ᾽ ἠξίου τὸν Ἐπαίνετον τῇ τῆς Νεαίρας θυγατρὶ συμβαλέσθαι, λέγων τὴν ἀπορίαν τὴν αὑτοῦ καὶ τὴν ἀτυχίαν τὴν πρότερον γενομένην τῇ ἀνθρώπῳ πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ὅτι ἀπολωλεκὼς εἴη τὴν προῖκα καὶ οὐκ ἂν δύναιτο πάλιν
70 αὐτὴν ἐκδοῦναι· „σὺ δὲ καὶ κέχρησαι" ἔφη „τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ δίκαιος εἶ ἀγαθόν τι ποιῆσαι αὐτήν," καὶ ἄλλους ἐπαγωγοὺς λόγους, οὓς ἄν τις δεόμενος ἐκ πονηρῶν πραγμάτων εἴπειεν ἄν. ἀκούσαντες δ᾽ ἀμφοτέρων αὐτῶν οἱ διαιτηταὶ διαλλάττουσιν αὐτούς, καὶ πείθουσι τὸν Ἐπαίνετον χιλίας δραχμὰς εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας. καὶ ὅτι πάντα ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας αὐτοὺς τοὺς ἐγγυητὰς καὶ διαιτητὰς γενομένους καλῶ.

71 ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ναυσίφιλος Κεφαλῆθεν, Ἀριστόμαχος Κεφαλῆθεν μαρτυροῦσιν ἐγγυηταὶ γενέσθαι Ἐπαινέτου τοῦ Ἀνδρίου, ὅτ᾽ ἔφη Στέφανος μοιχὸν εἰληφέναι Ἐπαίνετον· καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθεν Ἐπαίνετος παρὰ Στεφάνου καὶ κύριος ἐγένετο αὑτοῦ, γράψασθαι ″γραφὴν Στέ- 1369
φανον πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅτι αὐτὸν ἀδίκως εἷρξε· καὶ αὐτοὶ

v. 2. ὃς om ru. ταύτης Σru. 68, 5. αὐτοὺς Reiskius: libri αὐτόν. ἀνελέσθαι om r. 69, 8. τὴν προῖκα om r. 70, 1. καὶ om v. 3. εἴποιεν r, εἶτοι v, εἶπεν FΦ. 6. τῆς om v. ego τῇ scripserim. 7. ταῦτα πάντ᾽ r, πάντα ταῦτα πάντα Ω. 71, 1. κεφάληθεν Ωr, 4. καὶ om r. στέφανον γραφὴν r.

διαλλακταὶ γενόμενοι διαλλάξαι Ἐπαίνετον καὶ Στέφανον· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι ἃς παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ. Ἐπὶ τοῖσδε διήλλαξαν Στέφανον καὶ Ἐπαίνετον οἱ διαλλακταί, τῶν μὲν γεγενημένων περὶ τὸν εἱργμὸν μηδεμίαν μνείαν ἔχειν, Ἐπαίνετον δὲ δοῦναι χιλίας δραχμὰς Φανοῖ εἰς ἔκδοσιν, ἐπειδὴ κέχρηται αὐτῇ πολλάκις· Στέφανον δὲ παρέχειν Φανὼ Ἐπαινέτῳ, ὁπόταν ἐπιδημῇ καὶ βούληται συνεῖναι αὐτῇ.

72 Τὴν τοίνυν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι καὶ ἐφ'
ᾗ μοιχὸν οὗτος ἐτόλμησε λαβεῖν, εἰς τοσοῦτον ὕβρεως καὶ
ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος οὑτοσὶ καὶ Νέαιρα αὑτη, ὥστ'
ἐτόλμησαν μὴ ἀγαπᾶν εἰ ἔφασκον αὐτὴν ἀστὴν εἶναι· ἀλλὰ
κατιδόντες Θεογένην Κοθωκίδην λαχόντα βασιλέα, ἄνθρωπον εὐγενῆ μὲν πένητα δὲ καὶ ἄπειρον πραγμάτων, συμπαραγενόμενος αὐτῷ δοκιμαζομένῳ καὶ συνευπορήσας
ἀναλωμάτων, ὅτε εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχήν, Στέφανος οὑτοσί,
καὶ ὑπελθὼν καὶ τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ πριάμενος, πάρεδρος γενόμενος, δίδωσι τὴν ἄνθρωπον ταύτην γυναῖκα,
τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ ἐγγυᾷ Στέφανος οὑτοσὶ ὡς
αὑτοῦ θυγατέρα οὖσαν· οὕτω πολὺ τῶν νόμων καὶ ὑμῶν κα-
73 τεφρόνησεν. καὶ αὕτη ἡ γυνὴ ὑμῖν ἔθυε τὰ ἄῤῥητα ἱερὰ
ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἶδεν ἃ οὐ προσῆκεν αὐτὴν ὁρᾶν
ξένην οὖσαν, καὶ τοιαύτη οὖσα εἰσῆλθεν οἷ οὐδεὶς ἄλλος
Ἀθηναίων τοσούτων ὄντων εἰσέρχεται ἀλλ' ἡ τοῦ βασιλέως
γυνή, ἐξώρκωσέ τε τὰς γεραιρὰς τὰς ὑπηρετούσας τοῖς ἱεροῖς,
ἐξεδόθη δὲ τῷ Διονύσῳ γυνή, ἔπραξε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως 137
τὰ πάτρια τὰ πρὸς τοὺς θεούς, πολλὰ καὶ ἅγια καὶ ἀπόῤῥητα. ἃ δὲ μηδ' ἀκοῦσαι πᾶσιν οἷόν τ' ἐστί, πῶς ποιῆσαί
γε τῇ ἐπιτυχούσῃ εὐσεβῶς ἔχει, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ γυναικὶ καὶ τοιαῦτα ἔργα διαπεπραγμένῃ;

74 Βούλομαι δ' ὑμῖν ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἄνωθεν διηγήσασθαι καθ' ἕκαστον, ἵνα μᾶλλον ἐπιμέλειαν ποιήσησθε τῆς τιμωρίας, καὶ εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν

v. 5. χιλιάδα Ω. 72, 2. τοσοῦτον Σ. 4. ἐτόλμησαν expunxit Reiskius. εἰ] μόνον εἰ γρ FΦ. 9. παρὰ τούτου αὐτοῦ γρ FΦ. 11. οὑτωσὶν r. 73, 4. ἀλλ' ἡ Σrv: ἀλλ' ἢ ς. fortasse utroque opus, ἀλλ' ἢ ἡ. 5. γεραίρας F, γεραρὰς ΥΩrv. carent accentu ΣΦ. 6. δὲ τῷ] τε τῷ rv. 8. πᾶσιν om F.

καὶ τῶν νόμων τὴν ψῆφον οἴσετε ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐλαβείας, τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἠσεβημένων ποιούμενοι καὶ κολάζοντες τοὺς ἠδικηκότας. τὸ γὰρ ἀρχαῖον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυναστεία ἐν τῇ πόλει ἦν καὶ ἡ βασιλεία τῶν ἀεὶ ὑπερεχόντων διὰ τὸ αὐτόχθονας εἶναι, τὰς δὲ θυσίας ἁπάσας ὁ βασιλεὺς ἔθυε, καὶ τὰς σεμνοτάτας καὶ ἀῤῥήτους ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐποίει, εἰκότως, βασίλιννα οὖσα.
75 ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς συνῴκισεν αὐτοὺς καὶ δημοκρατίαν ἐποίησε καὶ ἡ πόλις πολυάνθρωπος ἐγένετο, τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν ἧττον ὁ δῆμος ᾑρεῖτο ἐκ προκρίτων κατ᾽ ἀνδραγαθίαν χειροτονῶν, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθεντο ἀστὴν εἶναι καὶ μὴ ἐπιμεμιγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ ἀλλὰ παρθένον γαμεῖν, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύηται τὰ ἄῤῥητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τὰ νομιζόμενα γίγνηται τοῖς θεοῖς εὐσεβῶς καὶ
76 μηδὲν καταλύηται μηδὲ καινοτομῆται. καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ λιθίνῃ ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸν βωμὸν ἐν Λίμναις. καὶ αὕτη ἡ στήλη ἔτι καὶ νῦν ἕστηκεν, ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα· ἣν μαρτυρίαν ποιούμενος ὁ δῆμος ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ εὐσεβείας πρὸς τὸν θεὸν καὶ παρακαταθήκην 1371 καταλείπων τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὅτι τήν γε σοὶ γυναῖκα δοθησομένην καὶ ποιήσουσαν τὰ ἱερὰ τοιαύτην ἀξιοῦμεν εἶναι. καὶ διὰ ταῦτα ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου καὶ ἁγιωτάτῳ ἐν Λίμναις ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα· ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ἀνοίγεται, τῇ δω-
77 δεκάτῃ τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός. ὑπὲρ τοίνυν ἁγίων καὶ σεμνῶν ἱερῶν, ὧν οἱ πρόγονοι ὑμῶν οὕτω καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθησαν, ἄξιον καὶ ὑμᾶς σπουδάσαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἀσελγῶς μὲν καταφρονοῦντας τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀναιδῶς δ᾽ ἠσεβηκότας εἰς τοὺς θεοὺς ἄξιον τιμωρήσασθαι, δυεῖν ἕνεκα, ἵνα οὗτοί τε τῶν ἠδικη-

v. 5. ἀεὶ om r. παρεχόντων Ω. 6. σεμνοτάτας (η superscr.) Φ, σεμνότητας (σσ superscr.) FΣ. 7. βασίλιννα F, βασίλινα r, βασίλισσα (ν superscr.) Φ. 75, 1. συνῴκησεν r. 4. ἰθεῖο corr υ. 76, 7. καταλιπὼν r. σοὶ] Διονύσῳ Taylorus, frustra. 77, 6. δυοῖν υ.

μένων δίκην δῶσιν, οἵ τ᾽ ἄλλοι πρόνοιαν ποιῶνται καὶ φοβῶνται μηδὲν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὴν πόλιν ἁμαρτάνειν.

78 Βούλομαι δὲ ὑμῖν καὶ τὸν ἱεροκήρυκα καλέσαι, ὃς ὑπηρετεῖ τῇ τοῦ βασιλέως γυναικί, ὅταν ἐξορκοῖ τὰς γεραιρὰς ἐν κανοῖς πρὸς τῷ βωμῷ, πρὶν ἅπτεσθαι τῶν ἱερῶν, ἵνα καὶ τοῦ ὅρκου καὶ τῶν λεγομένων ἀκούσητε, ὅσα οἷόν τ᾽ ἐστὶν ἀκούειν, καὶ εἰδῆτε ὡς σεμνὰ καὶ ἅγια καὶ ἀρχαῖα τὰ νόμιμά ἐστιν.

ΟΡΚΟΣ ΓΕΡΑΙΡΩΝ. Ἁγιστεύω καὶ εἰμὶ καθαρὰ καὶ ἁγνὴ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν οὐ καθαρευόντων καὶ ἀπ᾽ ἀνδρὸς συνουσίας, καὶ τὰ θεοίνια καὶ τὰ ἰοβάκχεια γεραίρω τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια καὶ ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις.

79 Τοῦ μὲν ὅρκου τοίνυν καὶ τῶν νομιζομένων πατρίων, ὅσα οἷόν τ᾽ ἐστὶν εἰπεῖν, ἀκηκόατε, καὶ ὡς ἣν Στέφανος ἠγγύησε τῷ Θεογένει γυναῖκα βασιλεύοντι ὡς αὑτοῦ οὖσαν θυγατέρα, αὕτη ἐποίει τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἐξώρκου τὰς γε- 1372
ραιράς, καὶ ὅτι οὐδ᾽ αὐταῖς ταῖς δρώσαις τὰ ἱερὰ ταῦτα οἷόν τ᾽ ἐστὶ λέγειν πρὸς ἄλλον οὐδένα. φέρε δὴ καὶ μαρτυρίαν παράσχωμαι ὑμῖν δι᾽ ἀπορρήτου μὲν γεγενημένην, ὅμως δὲ αὐτοῖς τοῖς πεπραγμένοις ἐπιδείξω φανερὰν οὖσαν
80 αὐτὴν καὶ ἀληθῆ. ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἀνέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον οἱ ἐννέα ἄρχοντες ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις, εὐθὺς ἡ βουλὴ ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ὥσπερ καὶ τἆλλα πολλοῦ ἀξία ἐστὶ τῇ πόλει περὶ εὐσέβειαν, ἐζήτει τὴν γυναῖκα ταύτην τοῦ Θεογένους ἥτις ἦν, καὶ ἐξήλεγχε, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο, καὶ ἐζημίου τὸν Θεογένην ὅσα κυρία ἐστίν, ἐν ἀπορρήτῳ δὲ καὶ διὰ κοσμιότητος· οὐ γὰρ αὐτοκράτορές εἰσιν, ὡς ἂν βούλωνται,
81 Ἀθηναίων τινὰ κολάσαι. γενομένων δὲ λόγων, καὶ χαλεπῶς φερούσης τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς καὶ ζημιούσης τὸν Θεογένην ὅτι τοιαύτην ἔλαβε γυναῖκα καὶ ταύτην εἴασε ποιῆσαι τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρητα ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἐδεῖτο ὁ Θεο-

78, 7. ΓΕΡΑΙΡΩΝ om v. 9. θεόγνια FΣΦ. τὰ ante ἰοβ. om ς. τὰ post κατὰ om Σ. 79, 5. δρώσαις Reiskius: ὁρώσαις FΣΥΦrv, ὥραις Ω. 7. γεγενημένων Σ. 80, 1. καὶ οὐκ ἀληθῆ F. 2. ταῖς] ἐν ταῖς FΦ. 81, 4. τὰ post ἱερὰ om F.

γένης ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν, λέγων ὅτι οὐκ ᾔδει Νεαίρας
αὐτὴν οὖσαν θυγατέρα ἀλλ' ἐξαπατηθείη ὑπὸ Στεφάνου, ὡς
αὐτοῦ θυγατέρα οὖσαν αὐτὴν λαμβάνων γνησίαν κατὰ τὸν
νόμον, καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀκα-
κίαν τὴν ἑαυτοῦ τοῦτον πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ
τὴν ἀρχήν, ὡς εὔνουν ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν αὐτῷ.
82 ὅτι δέ, ἔφη, οὐ ψεύδομαι, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περιφανεῖ
ἐπιδείξω ὑμῖν· τὴν γὰρ ἄνθρωπον ἀποπέμψω ἐκ τῆς οἰκίας,
ἐπειδὴ οὐκ ἔστι Στεφάνου θυγάτηρ ἀλλὰ Νεαίρας. κἂν μὲν
ταῦτα ποιήσω, ἤδη πιστοὶ ὑμῖν ἔστωσαν οἱ λόγοι οἱ παρ' 1373
ἐμοῦ λεγόμενοι, ὅτι ἐξηπατήθην· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω, τότ'
ἤδη με κολάζετε ὡς πονηρὸν ὄντα καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἠσε-
83 βηκότα. ὑποσχομένου δὲ ταῦτα τοῦ Θεογένους καὶ δεομένου,
ἅμα μὲν καὶ ἐλεήσασα αὐτὸν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ διὰ
τὴν ἀκακίαν τοῦ τρόπου, ἅμα δὲ καὶ ἐξηπατῆσθαι τῇ ἀλη-
θείᾳ ἡγουμένη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, ἐπέσχεν. ὡς δὲ κατέβη
ἐξ Ἀρείου πάγου ὁ Θεογένης, εὐθὺς τήν τε ἄνθρωπον
τὴν ταυτησὶ Νεαίρας θυγατέρα ἐκβάλλει ἐκ τῆς οἰκίας,
τόν τε Στέφανον τὸν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν τουτονὶ ἀπε-
λαύνει ἀπὸ τοῦ συνεδρίου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο οἱ Ἀρεο-
παγῖται κρίνοντες τὸν Θεογένην καὶ ὀργιζόμενοι αὐτῷ,
84 καὶ συγγνώμην εἶχον ἐξαπατηθέντι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα αὐτὸν τὸν Θεογένην καλῶ καὶ
ἀναγκάσω μαρτυρεῖν. Κάλει μοι Θεογένην Ἐρχιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Θεογένης Ἐρχιεὺς μαρτυρεῖ, ὅτε αὐτὸς ἐβασίλευε, γῆμαι Φανὼ ὡς Στεφάνου οὖσαν θυγατέρα, ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο ἐξηπατημένος, τήν τε ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ Στέφανον ἀπελάσαι ἀπὸ τῆς παρεδρίας καὶ οὐκ ἐᾶν ἔτι παρεδρεύειν αὐτῷ.

85 Λαβὲ δή μοι τὸν νόμον ἐπὶ τούτοις τουτονὶ καὶ ἀνά-
γνωθι, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐ μόνον προσῆκεν αὐτὴν ἀπέχεσθαι
τῶν ἱερῶν τούτων τοιαύτην οὖσαν καὶ τοιαῦτα διαπεπρα-

v. 1. ἤιδειν Ω. 4. κακίαν r. 6. κελεύσειεν Σ. 82, 4. ἡμῖν F. 83, 8. συνεπαύσαντο Ω. post hoc verbum illa § 88. βελτίους – § 107. ἀρίστους inserit Σ. ἀρεωπαγῖται F. 9. Θεογένην v. 84, 2. τοῦτον v. 3. ἀρχιερέα r. 4. μάρτυς v. ἀρχιεὺς v, ἀρχιερεὺς r. 5. ἐπεὶ] καὶ ἐπεὶ Σ, ἐπειδὴ r. 6. ἐκκαλεῖν Ω. 7. προεδρίας pr F Φ.

γμένην, τε͂ ὁρᾶν καὶ θύειν καὶ ποιεῖν τι τῶν νομιζομέ-
νων ὑπὲρ τῆς πόλεως πατρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν
Ἀθήνησιν ἁπάντων. ἐφ' ᾗ γὰρ ἂν μοιχὸς ἁλῷ γυναικί,
οὐκέτ' ἔξεστιν αὐτῇ ἐλθεῖν εἰς ἐδὲν τῶν ἱερῶν τῶν δη- 1374
μοτελῶν, εἰς ὃ καὶ τὴν ξένην καὶ τὴν δέλην ἐλθεῖν ἐξε-
σίαν ἔδοσαν οἱ νόμοι καὶ θεασομένην καὶ ἱκετεύσουσαν
86 εἰσιέναι· ἀλλὰ μόναις ταύταις ἀπαγορεύεσιν οἱ νόμοι ταῖς
γυναιξὶ μὴ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν
μοιχὸς ἁλῷ, ἐὰν δ' εἰσίωσι καὶ παρανομῶσι, νηποινεὶ πά-
σχειν ὑπὸ τοῦ βουλομένε ὅ τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτε.
καὶ ἔδωκεν ὁ νόμος τὴν τιμωρίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ἐντυ-
χόντι. διὰ τε͂το δ' ἐποίησεν ὁ νόμος, πλὴν θανάτε, τἆλλα
ὑβρισθεῖσαν αὐτὴν μηδαμοῦ λαβεῖν δίκην, ἵνα μὴ μιά-
σματα μηδ' ἀσεβήματα γίγνηται ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἱκανὸν
φόβον ταῖς γυναιξὶ παρασκευάζων τε͂ σωφρονεῖν καὶ μη-
δὲν ἁμαρτάνειν ἀλλὰ δικαίως οἰκερεῖν, διδάσκων ὡς, ἄν
τι ἁμάρτῃ τέτων, ἅμα ἔκ τε τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς ἐκ-
87 βεβλημένη ἔσται καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν τῆς πόλεως. καὶ
ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, τοῦ νόμε αὐτοῦ ἀκούσαντες ἀνα-
γνωσθέντος εἴσεσθε. Καί μοι λαβὲ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ. Ἐπειδὰν δὲ ἕλῃ τὸν μοιχόν, μὴ ἐξέσω
τῷ ἑλόντι συνοικεῖν τῇ γυναικί· ἐὰν δὲ συνοικῇ, ἄτιμος ἔστω. μηδὲ
τῇ γυναικὶ ἐξέστω εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν μοιχὸς
ἁλῷ· ἐὰν δ' εἰσίῃ, νηποινεὶ πασχέτω ὅ τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου.

88 Βέλομαι τοίνυν ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τε͂ δή-
μου τε͂ Ἀθηναίων μαρτυρίαν παρασχέσθαι, ὡς σπεδάζει
περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ὡς πολλὴν πρόνοιαν περὶ αὐτῶν
πεποίηται. ὁ γὰρ δῆμος ὁ Ἀθηναίων κυριώτατος ὢν τῶν 1375

v. 1. τι om TΩrv. 2. ὑπὲρ] τι ὑπὲρ Σ. 4. οὐκέτ'] οὐκ Trv. εἰς] ὡς FΩrv et pr T. 6. ἱκετεύουσαν Ω, om r. 86, 2. ἐὰν FΣΦ. 5. αὐτῶν Φ, αὐτοῦ F. 6. τἄλλα in mg Σ. 7. ὑβρισθείσας F. 11. τούτων] τοιοῦτον γρ Φ. 87, 1. τῶν post ἱερῶν om rv. 3. τὸν νόμον om ΣTΩrv. 4. ΜΟΙΧΕΙΑΣ om v, μοιχεῖα Σ. ἕλῃ] ἕλθῃι Ω. 5. σὺν τῇ γυναικὶ οἰκεῖν v. 6. τὰ δημοτελῆ — § 88, 3. ἱερὰ om Σrv, in mg habet rc T. cf. Anecd. p. 140, 3. ἂν] ἐὰν FΦ. 7. εἰσίῃ mg T, εἴη FΦ, εἰσίν Ω. 88, 2. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. F. 3. καὶ ὡς] ὡς καὶ r. 4. ὁ post δῆμος om F.

ἐν τῇ πόλει ἁπάντων, καὶ ἐξὸν αὐτῷ ποιεῖν ὅ τι ἂν βέ-
ληται, οὕτω καλὸν καὶ σεμνὸν ἡγήσατ' εἶναι δῶρον τὸ Ἀθη-
ναῖον γενέσθαι, ὥστε νόμους ἔθετο αὐτῷ καθ' οὓς ποιεῖ-
σθαι δεῖ, ἐάν τινα βούλωνται, πολίτην; οἳ νῦν προπεπη-
λακισμένοι εἰσὶν ὑπὸ Στεφάνου τουτουῒ καὶ τῶν οὕτω γεγα-
89 μηκότων. ὅμως δ' ἀκούοντες αὐτῶν βελτίους ἔσεσθε, καὶ τὰ
κάλλιστα καὶ τὰ σεμνότατα δῶρα τοῖς εὐεργετοῦσι τὴν πόλιν
διδόμενα γνώσεσθε ὡς λελυμασμένοι εἰσίν. πρῶτον μὲν
γὰρ νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος μὴ ἐξεῖναι ποιήσασθαι
Ἀθηναῖον, ὃν ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς τὸν δῆμον τὸν
Ἀθηναίων ἄξιον ᾖ γενέσθαι πολίτην. ἔπειτ' ἐπειδὰν πει-
σθῇ ὁ δῆμος καὶ δῷ τὴν δωρεάν, οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι
τὴν ποίησιν, ἐὰν μὴ τῇ ψήφῳ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν
ὑπερεξακισχίλιοι Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται κρύβδην ψηφιζό-
90 μενοι. τοὺς δὲ πρυτάνεις κελεύει τιθέναι τοὺς καδίσκους ὁ
νόμος καὶ τὴν ψῆφον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ πρὶν
τοὺς ξένους εἰσιέναι καὶ τὰ γέρρα ἀναιρεῖν, ἵνα κύριος ὢν
αὐτὸς αὑτοῦ ἕκαστος σκοπῆται πρὸς αὑτὸν ὅντινα μέλλει
πολίτην ποιήσεσθαι, εἰ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς ὁ μέλλων
λήψεσθαι. ἔπειτα μετὰ ταῦτα παρανόμων γραφὴν ἐποίησε
κατ' αὐτοῦ τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων, καὶ ἔστιν εἰσελθόντα
εἰς τὸ δικαστήριον ἐξελέγξαι ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τῆς δω-
91 ρεᾶς, ἀλλὰ παρὰ τοὺς νόμους Ἀθηναῖος γέγονεν. καὶ ἤδη
τισὶ τοῦ δήμου δόντος τὴν δωρεάν, λόγῳ ἐξαπατηθέντος
ὑπὸ τῶν αἰτούντων, παρανόμων γραφῆς γενομένης καὶ
εἰσελθούσης εἰς τὸ δικαστήριον ἐξελεγχθῆναι συνέβη τὸν 1376
εἰληφότα τὴν δωρεὰν μὴ ἄξιον εἶναι αὐτῆς, καὶ ἀφείλετο
τὸ δικαστήριον. καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς καὶ παλαιοὺς ἔργον
διηγήσασθαι· ἃ δὲ πάντες μνημονεύετε, Πειθόλαν τε τὸν
Θετταλὸν καὶ Ἀπολλωνίδην τὸν Ὀλύνθιον πολίτας ὑπὸ
τοῦ δήμου γενομένους ἀφείλετο τὸ δικαστήριον· ταῦτα γὰρ ἔ
σαν

89, 1. ἀκούοντες F. 4. τῷ δήμῳ om rυ et pr Υ. 5. τὸν Ἀθ.] τῶν ἀθ. rυ. 7. δῷ] δήμῳ r. 9. ἀθηναίων ΣΥΩυ. ψηφίζωνται υ. 90, 8. ἐξελέγξαι om r et pr Υυ: ἐν ἄλλῳ ἐξελεγχθῆναι mg Υ. 91, 9. ἀφείλετο εἰς τὸ FΣΦ.

92 πάλαι ἐστὶ γεγενημένα ὥστε ἀγνοεῖν ὑμᾶς. οὕτω τοίνυν καλῶς
καὶ ἰσχυρῶς τῶν νόμων κειμένων ὑπὲρ τῆς πολιτείας, δι'
ὧν δεῖ Ἀθηναῖον γενέσθαι, ἕτερός ἐστιν ἐφ' ἅπασι τούτοις
κυριώτατος νόμος κείμενος· οὕτω πολλὴν ὁ δῆμος πρόνοιαν
ἐποιεῖτο ὑπὲρ αὑτοῦ καὶ τῶν θεῶν, ὥστε δι' εὐσεβείας τὰ
ἱερὰ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς πόλεως. ὅσους γὰρ ἂν ποιήσηται ὁ
δῆμος ὁ Ἀθηναίων πολίτας, ὁ νόμος ἀπαγορεύει διαῤῥήδην
μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι μηδὲ ἱερω-
σύνης μηδεμιᾶς μετασχεῖν· τοῖς δ' ἐκ τούτων μετέδωκεν
ἤδη ὁ δῆμος ἁπάντων, καὶ προσέθηκεν ἐὰν ὦσιν ἐκ γυναι-
93 κὸς ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, μεγάλῃ καὶ περιφανεῖ μαρτυρίᾳ ἐγὼ ὑμῖν δηλώσω.
βούλομαι δ' ὑμῖν τὸν νόμον πόῤῥωθεν προδιηγήσασθαι, ὡς
ἐτέθη καὶ πρὸς οὓς διωρίσθη, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ
βεβαίους φίλους περὶ τὸν δῆμον γεγονότας. ἐκ τούτων γὰρ
ἁπάντων εἴσεσθε τήν τε τοῦ δήμου δωρεὰν τὴν ἀπόθετον
τοῖς εὐεργέταις προπηλακιζομένην, καὶ ὅσων ὑμᾶς ἀγαθῶν
κωλύουσι κυρίους εἶναι Στέφανός τε οὑτοσὶ καὶ οἱ τὸν αὐ- 1377
τὸν τρόπον τούτῳ γεγαμηκότες καὶ παιδοποιούμενοι.
94 Πλαταιεῖς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν Ἑλλή-
νων ὑμῖν ἐβοήθησαν Μαραθῶνάδε, ὅτε Δᾶτις ὁ βασιλέως
Δαρείου στρατηγὸς ἀναχωρῶν ἐξ Ἐρετρίας, Εὔβοιαν ὑφ'
ἑαυτῷ ποιησάμενος, ἀπέβη εἰς τὴν χώραν πολλῇ δυνάμει
καὶ ἐπόρθει. καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς ἀνδραγαθίας αὐτῶν ὑπο-
μνήματα ἡ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ γραφὴ δεδήλωκεν· ὡς ἕκαστος
γὰρ τάχους εἶχεν, εὐθὺς προσβοηθῶν γέγραπται, οἱ τὰς
95 κυνᾶς τὰς Βοιωτίας ἔχοντες. πάλιν δὲ Ξέρξου ἰόντος ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα, Θηβαίων μηδισάντων, οὐκ ἐτόλμησαν ἀπο-
στῆναι τῆς ἡμετέρας φιλίας, ἀλλὰ μόνοι τῶν ἄλλων Βοιω-
τῶν οἱ μὲν ἡμίσεις αὐτῶν μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Λεω-

92, 2. κειμένων τῶν νόμων r. 3. ἐστιν] τοὺς F. 6. ὁ δῆμος ποιήσηται F. 10. ἤδη om r. 93, 7. προσπηλακιζ. Ω. 8. τε om ΣΤΩυ. 94, 2. δάτις Ω, δάτης FΣΦ: Δάτις ς. 3. ὑφ'] ἐφ' FΣΩυ. 4. αὐτὸν υ. 5. καὶ ante νῦν om F. 6. ἡ om ΣΤΦΩυ. γραφῇ FΤΩυ. 95, 1. κύνας FΤΩΦrυ, κοινας Σ. 4. ἡμίσους r.

νίδꙋ ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι τῷ βαρβάρῳ ἐπιόντι συναπώλοντο, οἱ δὲ λοιποὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ἡμετέρας τριήρεις, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη ꙋ̓χ ὑπῆρχε, συνεναυμά-
96 χꙋν ὑμῖν ἐπί τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. καὶ τὴν τελευταίαν μάχην Πλαταιᾶσι Μαρδονίῳ τῷ βασιλέως στρατηγῷ μεθ' ὑμῶν καὶ τῶν συνελευθερꙋ́ντων τὴν Ἑλλάδα μαχεσάμενοι, εἰς κοινὸν τὴν ἐλευθερίαν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κατέθηκαν. ἐπεὶ δὲ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ὑβρίζειν ἐνεχείρει ὑμᾶς, καὶ ꙋ̓κ ἠγάπα ὅτι τῆς ἡγεμονίας μόνοι ἠξιώθησαν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ πόλις τῇ μὲν ἀληθείᾳ ἡγεῖτο τῆς ἐλευθερίας τοῖς Ἕλλησι, τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ ꙋ̓κ ἠναντιꙋ̃το τοῖς Λακεδαι-
97 μονίοις, ἵνα μὴ φθονηθῶσιν ὑπὸ τῶν συμμάχων· ἐφ' οἷς
φυσηθεὶς Παυσανίας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς 1378
ἐπέγραψεν ἐπὶ τὸν τρίποδα ἐν Δελφοῖς, ὃν οἱ Ἕλληνες οἱ συμμαχεσάμενοι τὴν Πλαταιᾶσι μάχην καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ναυμαχήσαντες κοινῇ ποιησάμενοι ἀνέθηκαν ἀριστεῖον τῷ Ἀπόλλωνι ἀπὸ τῶν βαρβάρων,

> Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
> Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε,

ὡς αὐτꙋ̃ τꙋ̃ ἔργꙋ ὄντος καὶ τꙋ̃ ἀναθήματος, ἀλλ' ꙋ̓ κοι-
98 νꙋ̃ τῶν συμμάχων. ὀργισθέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ Πλαταιεῖς λαγχάνꙋσι δίκην τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς τꙋ̀ς Ἀμφικτύονας χιλίων ταλάντων ὑπὲρ τῶν συμμάχων, καὶ ἠνάγκασαν αὐτꙋ̀ς ἐκκόψαντας τὰ ἐλεγεῖα ἐπιγράψαι τὰς πόλεις τὰς κοινωνꙋ́σας τꙋ̃ ἔργꙋ. διόπερ αὐτοῖς ꙋ̓χ ἥκιστα παρηκολούθει ἡ ἔχθρα παρὰ Λακεδαιμονίων καὶ ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλείου. καὶ ἐν μὲν τῷ παρόντι οὐκ εἶχον αὐτοῖς ὅ τι χρήσωνται οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὕστερον δὲ ὡς

95, 1. ἐπιόντι in γρ FΦ. 2. ἡμετέρας ΣΩrυ. 96, 1. ἐν om r. 2. πλαταιᾶσι rυ, πλαταιέσι FΣΦ. 4. μαχησάμενοι ΤΩr. 6. ἠγάπα ὅτι] ἠγ' ἁπλότητι r. 7. μόνον FΦ. 97, 1. ὑπὸ] ἀπὸ r. 3. δελφοῖ r. οἱ om υ. 4. συμμαχευσάμενοι Ω. ἐν πλαταιᾶσι Φ, ἐν πλαταιαισι F. καὶ om υ. 9. αὐτοῦ F, αὐτῶν Φ. 98, 4. ἐκκολάψαντας γρ FΦ. ἐγγράψαι FΦ. 6. ἐκ] οὐκ ἐκ r. 8. αὐτῶι υ, αὐτὸν r. χρήσονται Ωrυ. οἱ om ΤΩυ.

πεντήκοντα ἔτεσιν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαιμο-
νίων βασιλεὺς εἰρήνης οὔσης ἐνεχείρησεν αὐτῶν καταλα-
99 βεῖν τὴν πόλιν. ἔπραξε δὲ ταῦτ᾿ ἐκ Θηβῶν δι᾿ Εὐρυμάχου
τοῦ Λεοντιάδου βοιωταρχοῦντος, ἀνοιξάντων τὰς πύλας τῆς
νυκτὸς Ναυκλείδου καὶ ἄλλων τινῶν μετ᾿ αὐτοῦ, πεισθέν-
των χρήμασιν. αἰσθόμενοι δ᾿ οἱ Πλαταιεῖς ἔνδον ὄντας
τοὺς Θηβαίους τῆς νυκτὸς καὶ ἐξαπίνης αὐτῶν τὴν πόλιν ἐν
εἰρήνῃ κατειλημμένην, προσεβοήθουν καὶ αὐτοὶ καὶ συνε-
τάττοντο. καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο καὶ εἶδον οὐ πολλοὺς
ὄντας τοὺς Θηβαίους ἀλλὰ τοὺς πρώτους αὐτῶν εἰσεληλυθό-
τας (ὕδωρ γὰρ γενόμενον τῆς νυκτὸς πολὺ ἐκώλυσεν αὐ- 1379
τοὺς πάντας εἰσελθεῖν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς μέγας ἐρ-
100 ρύη καὶ διαβῆναι οὐ ῥᾴδιον ἦν, ἄλλως τε καὶ νυκτός) ὡς οὖν
εἶδον οἱ Πλαταιεῖς τοὺς Θηβαίους ἐν τῇ πόλει καὶ ἔγνωσαν
ὅτι οὐ πάντες πάρεισιν, ἐπιτίθενται καὶ εἰς μάχην ἐλθόντες
κρατοῦσι καὶ φθάνουσιν ἀπολέσαντες αὐτοὺς πρὶν τοὺς ἄλ-
λους προσβοηθῆσαι, καὶ ὡς ὑμᾶς πέμπουσιν εὐθὺς ἄγγε-
λον τήν τε πρᾶξιν φράσοντα καὶ τὴν μάχην δηλώσοντα
ὅτι νικῶσι, καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντες, ἂν οἱ Θηβαῖοι τὴν χώ-
ραν αὐτῶν δῃῶσιν. ἀκούσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ γεγο-
νότα διὰ τάχους ἐβοήθουν εἰς τὰς Πλαταιάς· καὶ οἱ Θηβαῖοι
ὡς ἑώρων τοὺς Ἀθηναίους βεβοηθηκότας τοῖς Πλαταιεῦσιν,
101 ἀνεχώρησαν ἐπ᾿ οἴκου. ὡς οὖν ἀπέτυχον οἱ Θηβαῖοι τῆς πεί-
ρας καὶ οἱ Πλαταιεῖς τοὺς ἄνδρας, οὓς ἔλαβον αὐτῶν ἐν τῇ
μάχῃ ζῶντας, ἀπέκτειναν, ὀργισθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι
ἀπροφασίστως ἤδη στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Πλαταιάς, Πελο-
ποννησίοις μὲν ἅπασι πλὴν Ἀργείων τὰ δύο μέρη τῆς
στρατιᾶς ἀπὸ τῶν πόλεων ἑκάστων πέμπειν ἐπιτάξαντες,
Βοιωτοῖς δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ Λοκροῖς καὶ Φωκεῦσι
καὶ Μαλιεῦσι καὶ Οἰταίοις καὶ Αἰνιᾶσι πανδημεὶ ἐπαγ-
102 γείλαντες στρατεύειν. καὶ περικαθεζόμενοι αὐτῶν τὸ τεῖ-

v. 1. ζευξ. ὁ Λακεδ. ς. 99, 7. ἐγίγνετο FΦ. εἶδον] οὐκ εἶδον r. 10. μέγα FΣΦ. 100, 9. καὶ οἱ] οἱ δὲ υ. 101, 7. δὲ] δὲ καὶ r. 8. μηλιεῦσι υ, μιλιεῦσι ΥΩ, μιλιαίοις r. καὶ Αἰνιᾶσι om r. ἀπαγγείλαντες r.

χος πολλῇ δυνάμει ἐπηγγέλλοντο, εἰ βέλοιντο τὴν μὲν πό-
λιν αὐτοῖς παραδοῦναι, τὴν δὲ χώραν ἔχειν καὶ καρποῦσθαι
τὰ αὐτῶν, ἀφίςασθαι δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας. οὐκ
ἐθελησάντων δὲ τῶν Πλαταιέων, ἀλλὰ ἀποκριναμένων ὅτι
ἄνευ Ἀθηναίων οὐδὲν ἂν πράξειαν, ἐπολιόρκουν αὐτοὺς διπλῷ 1380
τείχει περιτειχίσαντες δέκα ἔτη, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς
103 πείρας προσάγοντες. ἐπεὶ δ' ἀπειρήκεσαν οἱ Πλαταιεῖς καὶ
ἐνδεεῖς ἦσαν ἁπάντων καὶ ἠποροῦντο τῆς σωτηρίας, δια-
κληρωσάμενοι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς οἱ μὲν ὑπομείναντες ἐπο-
λιορκοῦντο, οἱ δὲ τηρήσαντες νύκτα καὶ ὕδωρ καὶ ἄνεμον
πολύν, ἐξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως καὶ ὑπερβάντες τὸ περι-
τείχισμα, τῶν πολεμίων λαθόντες τὴν ςρατιάν, ἀποσφά-
ξαντες τοὺς φύλακας διασώζονται δεῦρο, δεινῶς διακείμε-
νοι καὶ ἀπροσδοκήτως· οἱ δ' ὑπομείναντες αὐτῶν ἁλούσης
τῆς πόλεως κατὰ κράτος ἀπεσφάγησαν πάντες οἱ ἡβῶν-
τες, παῖδες δὲ καὶ γυναῖκες ἐξηνδραποδίσθησαν, ὅσοι μὴ
αἰσθανόμενοι ἐπιόντας τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπεξῆλθον
104 Ἀθήναζε. τοῖς οὖν οὕτω φανερῶς ἐνδεδειγμένοις τὴν εὔνοιαν
τῷ δήμῳ, καὶ προεμένοις ἅπαντα τὰ αὐτῶν καὶ παῖδας
καὶ γυναῖκας, πάλιν σκοπεῖτε πῶς μετέδοτε τῆς πολιτείας.
ἐκ γὰρ τῶν ψηφισμάτων τῶν ὑμετέρων καταφανὴς πᾶσίν
ἐστιν ὁ νόμος, καὶ γνώσεσθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. Καί μοι
λαβὲ τὸ ψήφισμα τοῦτο καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ. Ἱπποκράτης εἶπε Πλα-
ταιέας εἶναι Ἀθηναίους ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐντίμους καθάπερ οἱ
ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ μετεῖναι αὐτοῖς ὧνπερ Ἀθηναίοις μέτεστι πάν-
των, καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων, πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γέ-
νους, μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, τοῖς δ' ἐκ τούτων. κατανεῖμαι δὲ
τοὺς Πλαταιέας εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς φυλάς. ἐπειδὰν δὲ νεμηθῶσι,
μὴ ἐξέστω ἔτι Ἀθηναίῳ μηδενὶ γίγνεσθαι Πλαταιέων, μὴ εὑρομένῳ 1381
παρὰ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων.

v. 3. δὲ om ΣΤΦΩrv. 4. πλαταιῶν Ωrv. 6. δέκα] δύο
post Wassium (Thucyd. 3, 52.) Wesselingius (Diodor. 12, 56.)
103, 1. προσαγαγόντες Ω. ἀπειρήκασιν r. 5. τείχισμα r.
10. δὲ om v. 11. προαισθόμενοι FΦ. 104, 1. ἐκδεδειγμέ-
νοις Ω. 7. ΨΗΦΙΣΜΑ om Σ, περὶ Πλαταιέων om v. 14. τοῦ
δήμου om Ω. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. r.

105 Ὁρᾶτε δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὡς καλῶς καὶ δικαίως
ἔγραψεν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ ἠξίωσε
τοὺς Πλαταιέας λαμβάνοντας τὴν δωρεὰν πρῶτον μὲν δο-
κιμασθῆναι ἐν τῷ δικαστηρίῳ κατ' ἄνδρα ἕκαστον, εἰ ἔστι
Πλαταιεὺς καὶ εἷς τῶν φίλων τῶν τῆς πόλεως, ἵνα μὴ ἐπὶ
ταύτῃ τῇ προφάσει πολλοὶ μεταλάβωσι τῆς πολιτείας· ἔπει-
τα τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ
στῆσαι ἐν ἀκροπόλει πρὸς τῇ θεῷ, ἵνα σώζηται ἡ δωρεὰ τοῖς
ἐπιγιγνομένοις καὶ ᾖ ἐξελέγξαι ὅτου ἂν ἕκαστος ᾖ συγγενής.
106 καὶ ὕστερον οὐκ ἐᾷ γίγνεσθαι Ἀθηναῖον ἐξεῖναι, ὃς ἂν μὴ
νῦν γένηται καὶ δοκιμασθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῦ μὴ πολ-
λοὺς φάσκοντας Πλαταιέας εἶναι κατασκευάζειν αὑτοῖς πο-
λιτείαν. ἔπειτα καὶ τὸν νόμον διωρίσατο ἐν τῷ ψηφίσματι
πρὸς αὐτοὺς εὐθέως ὑπέρ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν θεῶν,
καὶ μὴ ἐξεῖναι αὐτῶν μηδενὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων λαχεῖν
μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς, τοῖς δ' ἐκ τούτων, ἂν ὦσιν ἐξ
ἀστῆς γυναικὸς καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον.
107 Οὐκοῦν δεινὸν πρὸς μὲν τοὺς ἀστυγείτονας καὶ ὁμο-
λογουμένως ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν γεγενημέ-
νους οὕτω καλῶς καὶ ἀκριβῶς διορίσασθαι περὶ ἑκάστου, ἐφ'
οἷς δεῖ ἔχειν τὴν δωρεάν, τὴν δὲ περιφανῶς ἐν ἁπάσῃ τῇ
Ἑλλάδι πεπορνευμένην οὕτως αἰσχρῶς καὶ ὀλιγώρως ἐάσετε
ὑβρίζουσαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀσεβοῦσαν "εἰς τοὺς θεοὺς ἀτι- 1382
μώρητον, ἣν οὔτε οἱ πρόγονοι ἀστὴν κατέλιπον οὔθ' ὁ δῆμος
108 πολῖτιν ἐποιήσατο. ποῦ γὰρ αὕτη οὐκ εἴργασται τῷ σώματι;
ἢ ποῖ οὐκ ἐλήλυθεν ἐπὶ τῷ καθ' ἡμέραν μισθῷ; οὐκ ἐν Πε-
λοποννήσῳ μὲν πάσῃ, ἐν Θετταλίᾳ δὲ καὶ Μαγνησίᾳ μετὰ
Σίμου τοῦ Λαρισσαίου καὶ Εὐρυδάμαντος τοῦ Μειδίου, ἐν Χίῳ

105, 1. δὴ om Ωrv. 2. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. rv. 5. εἷς] εἰ ΣΥΩrv et γρ Φ. 7. ἀναγραφὴν Ω. 8. πρὸς] παρὰ ΥΩrv.
106, 2. τοῦ] τῷ v. 4. τῷ om v. 6. αὑτὸν v. 107, 1. ὁμολογουμένους FΦΩ. 3. διωρίσασθαι Σv. 4. περιφανῶς καὶ ἀκριβῶς ἐν FΦ. 5. διαπεπορνευμένην v. ἐάσ^{ε}ατε Σ, ἐάσατε Ω.
6. ἀτιμώρητον] ἀτιμώρητον εἶναι FΦ. 7. ἣν om Σ. 108, 1. πολίτην FΣΩ et pr v. ποῦ] οὗ corr v. αὐτὴ rv. 2. ποῦ FΣΥΦΩrv.
4. λαρισαίου Ωrv. μηδείου ΣΥΩr, μειδίου υἱοῦ F, μηδείου υἱοῦ Φ.

δὲ καὶ ἐν Ἰωνίᾳ τῇ πλείστῃ μετὰ Σωτάδου τοῦ Κρητὸς ἀκο-
λουθοῦσα, μισθωθεῖσα ὑπὸ τῆς Νικαρέτης, ὅτε ἔτι ἐκείνης
ἦν; τὴν δὲ ὑφ' ἑτέροις οὖσαν καὶ ἀκολουθοῦσαν τῷ διδόντι
τί οἴεσθε ποιεῖν; ἆρ' οὐχ ὑπηρετεῖν τοῖς χρωμένοις εἰς ἁπά-
σας ἡδονάς; εἶτα τὴν τοιαύτην καὶ περιφανῶς ἐγνωσμένην
ὑπὸ πάντων γῆς περίοδον εἰργασμένην ψηφιεῖσθε ἀστὴν
109 εἶναι; καὶ τί καλὸν φήσετε πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας διαπε-
πρᾶχθαι, ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ καὶ ἀσεβείᾳ οὐκ ἔνοχοι αὐτοὶ εἶ-
ναι; πρὶν μὲν γὰρ γραφῆναι ταύτην καὶ εἰς ἀγῶνα κα-
ταστῆναι καὶ πυθέσθαι πάντας ἥτις ἦν καὶ οἷα ἠσέβηκε,
τὰ μὲν ἀδικήματα ταύτης ἦν ἄν, ἡ δ' ἀμέλεια τῆς πόλεως·
καὶ οἱ μὲν οὐκ ᾔδεσαν ὑμῶν, οἱ δὲ πυθόμενοι τῷ μὲν λόγῳ
ἠγανάκτουν, τῷ δ' ἔργῳ οὐκ εἶχον ὅ τι χρήσαιντο αὐτῇ οὐ-
δενὸς εἰς ἀγῶνα καθιστάντος οὐδὲ διδόντος περὶ αὐτῆς
τὴν ψῆφον. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἴστε πάντες καὶ ἔχετε ἐφ' ὑμῖν
αὐτοῖς καὶ κύριοί ἐστε κολάσαι, ὑμέτερον ἤδη τὸ ἀσέβημα
110 γίγνεται τὸ πρὸς τοὺς θεούς, ἐὰν μὴ ταύτην κολάσητε. τί
δὲ καὶ φήσειεν ἂν ὑμῶν ἕκαστος εἰσιὼν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα ἢ θυγατέρα ἢ μητέρα, ἀποψηφισάμενος ταύτης,
ἐπειδὰν ἔρηται ὑμᾶς ποῦ ἦτε; καὶ εἴπητε ὅτι ἐδικάζομεν.
"τῷ; ἐρήσεται εὐθύς. Νεαίρᾳ δῆλον ὅτι φήσετε (οὐ γάρ;) 1383
ὅτι ξένη οὖσα ἀστῷ συνοικεῖ παρὰ τὸν νόμον, καὶ ὅτι τὴν θυ-
γατέρα μεμοιχευμένην ἐξέδωκε Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι,
καὶ αὕτη ἔθυσε τὰ ἱερὰ τὰ ἄῤῥητα ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ
τῷ Διονύσῳ γυνὴ ἐδόθη, καὶ τἆλλα, διηγούμενοι τὴν κατη-
γορίαν αὐτῆς, ὡς καὶ μνημονικῶς καὶ ἐπιμελῶς περὶ ἑκάστου
111 κατηγορήθη. αἱ δὲ ἀκούσασαι ἐρήσονται τί οὖν ἐποιήσατε;
ὑμεῖς δὲ φήσετε ἀπεψηφίσμεθα. οὐκοῦν ἤδη αἱ μὲν σωφρο-
νέσταται τῶν γυναικῶν ὀργισθήσονται ὑμῖν, διότι ὁμοίως

v. 1. ἐν om r. τοῦ om Ω. 2. τῆς om r. ἔτι om r. 3. δὲ] δῆ F Φ, δὴ Σ Υ Ω r. 109, 1. φήσετε καλὸν r. 5. ἂν om r. 6. ᾔδει-σαν υ. 7. αὐτῇ] αὐτοὶ r. 110, 2. εἰσιὼν] ἀπιὼν F Φ. 3. ἢ μη-τέρα ἢ θυγατέρα r. ἀποψηφισαμένης F. 4. ἐκδικάζομεν r.
5. εὐθὺς ἐρήσεται υ. 8. αὐτὴ Ω r. ὑπὲρ] περὶ Σ Υ υ. 10. ὡς] ὡς εὖ F Φ. καὶ ante μνημονικῶς om Ω. 111, 2. σωφρονέστεραι Reiskius.

αὐταῖς ταύτην κατηξιοῦτε μετέχειν τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν
ἱερῶν· ὅσαι δ' ἀνόητοι, φανερῶς ἐπιδείκνυτε ποιεῖν ὅ τι ἂν
βούλωνται, ὡς ἄδειαν ὑμῶν καὶ τῶν νόμων δεδωκότων. δό-
ξετε γὰρ ὀλιγώρως καὶ ῥαθύμως φέροντες ὁμογνώμονες καὶ
112 αὐτοὶ εἶναι τοῖς ταύτης τρόποις. ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλυσι-
τέλει μὴ γενέσθαι τὸν ἀγῶνα τουτονὶ ἢ γενόμενον ἀπο-
ψηφίσασθαι ὑμᾶς. κομιδῇ γὰρ ἤδη παντελῶς ἐξουσία ἔσται
ταῖς πόρναις συνοικεῖν οἷς ἂν βούλωνται, καὶ τοὺς παῖδας
φάσκειν οὗ ἂν τύχωσιν εἶναι· καὶ οἱ μὲν νόμοι ἄκυροι ὑμῖν
ἔσονται, οἱ δὲ τρόποι τῶν ἑταιρῶν κύριοι ὅ τι ἂν βούλωνται
διαπράττεσθαι. ὥστε καὶ ὑπὲρ τῶν πολιτίδων σκοπεῖτε, τοῦ
113 μὴ ἀνεκδότους γίγνεσθαι τὰς τῶν πενήτων θυγατέρας. νῦν
μὲν γάρ, κἂν ἀπορηθῇ τις, ἱκανὴν προῖκ' αὐτῇ ὁ νόμος
συμβάλλεται, ἂν καὶ ὁπωστιοῦν μετρίαν ἡ φύσις ὄψιν ἀποδῷ·
προπηλακισθέντος δὲ τοῦ νόμου ὑφ' ὑμῶν ἀποφυγούσης ταύ-
της, καὶ ἀκύρου γενομένου, παντελῶς ἤδη ἡ μὲν τῶν "πορ- 1384
νῶν ἐργασία ἥξει εἰς τὰς τῶν πολιτίδων θυγατέρας, δι'
ἀπορίαν ὅσαι ἂν μὴ δύνωνται ἐκδοθῆναι, τὸ δὲ τῶν ἐλευ-
θέρων γυναικῶν ἀξίωμα εἰς τὰς ἑταίρας, ἂν ἄδειαν λάβωσι
τοῦ ἐξεῖναι αὐταῖς παιδοποιεῖσθαι ὡς ἂν βούλωνται καὶ τε-
114 λετῶν καὶ ἱερῶν καὶ τιμῶν μετέχειν τῶν ἐν τῇ πόλει. ὥστε
εἷς ἕκαστος ὑμῶν νομιζέτω, ὁ μὲν ὑπὲρ γυναικός, ὁ δ' ὑπὲρ
θυγατρός, ὁ δ' ὑπὲρ μητρός, ὁ δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ
τῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν τὴν ψῆφον φέρειν, τοῦ μὴ ἐξ
ἴσου φανῆναι ἐκείνας τιμωμένας ταύτῃ τῇ πόρνῃ, μηδὲ τὰς
μετὰ πολλῆς καὶ καλῆς σωφροσύνης καὶ ἐπιμελείας τρα-
φείσας ὑπὸ τῶν προσηκόντων καὶ ἐκδοθείσας κατὰ τοὺς
νόμους, ταύτας ἐν τῷ ἴσῳ φαίνεσθαι μετεχούσας τῇ μετὰ
πολλῶν καὶ ἀσελγῶν τρόπων πολλάκις πολλοῖς ἑκάστης ἡμέ-
115 ρας συγγεγενημένῃ, ὡς ἕκαστος ἠβούλετο. ἡγεῖσθε δὲ μήτ'
ἐμὲ τὸν λέγοντα εἶναι Ἀπολλόδωρον μήτε τοὺς ἀπολογη-
σομένους καὶ συνεροῦντας πολίτας, ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ

v. 1. μετέχειν post πόλεως ponit r. 2. ἐπιδείκνυτε ταύταις π. γρ FΥΦ. 112, 3. ἤδη om Σrv. 113, 1. γενέσθαι ΣΥΩrv. 4. δὲ om Ω. 5. παντελῶς γενομένου r. 9. τελευτῶν r.

Νέαιραν ταυτηνὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους διαδικάζεσθαι. καὶ ὅταν μὲν ἐπὶ τῆς κατηγορίας γένησθε, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκέετε, δι᾽ ὧν οἰκεῖται ἡ πόλις καὶ καθ᾽ ὓς ὀμωμόκατε δικάσειν, τί κελεύεσι καὶ τί παραβεβήκασιν· ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς ἀπολογίας ἦτε, μνημονεύοντές τὴν τῶν νόμων κατηγορίαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν εἰρημένων, τήν τε ὄψιν αὐτῆς ἰδόντες, ἐνθυμεῖσθε τέτο μόνον, εἰ Νέαιρα οὖσα ταῦτα διαπέπρακται.

116 Ἄξιον δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην γενόμενον, ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαςηρίῳ ἀσεβεῖν θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας, ἐκολάσατε ὑμεῖς, "καὶ ἄλλα τε κατηγορήθη αὐτε καὶ ὅτι Σι- 1385
νώπῃ τῇ ἑταίρᾳ ἀλῴοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγέσῃ ἱερεῖον θύσειεν, ὀ νομίμε ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα θύειν, ὀδὲ ἐκείνε ὄσης τῆς θυσίας

117 ἀλλὰ τῆς ἱερείας. ὀκῦν δεινὸν τὸν μὲν καὶ ἐκ γένες ὄντα τῶ Εὐμολπιδῶν καὶ προγόνων καλῶν κἀγαθῶν καὶ πολίτην τῆς πόλεως, ὅτι ἐδόκει τι παραβῆναι τῶν νομίμων, δῦναι δίκην· καὶ ὄθ᾽ ἡ τῶν συγγενῶν ὄθ᾽ ἡ τῶν φίλων ἐξαίτησις ὠφέλησεν αὐτόν, ὄθ᾽ αἱ λειτεργίαι ἃς ἐλειτέργησε τῇ πόλει αὐτὸς καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, οὔτε τὸ ἱεροφάντην εἶναι, ἀλλ᾽ ἐκολάσατε δόξαντα ἀδικεῖν· Νέαιραν δὲ ταυτηνὶ εἴς τε τὸν αὐτὸν θεὸν τῦτον ἠσεβηκυῖαν καὶ τὲς νόμες, καὶ αὐτὴν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, οὐ τιμωρήσεσθε;

118 Θαυμάζω δ᾽ ἔγωγε τί ποτε καὶ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, πότερον ὡς ἀςή ἐςι Νέαιρα αὕτη καὶ κατὰ τὲς νόμες συνοικεῖ αὐτῷ; ἀλλὰ μεμαρτύρηται ἑταίρα ὖσα καὶ δέλη Νικαρέτης γεγενημένη. ἀλλ᾽ ὀ γυναῖκα εἶναι αὐτοῦ, ἀλλὰ παλλακὴν ἔχειν ἔνδον; ἀλλ᾽ οἱ παῖδες ταύτης ὄντες καὶ εἰσηγμένοι εἰς τὲς φράτορας ὑπὸ Στεφάνε καὶ

v. 2. δικάζεσθαι ΣΥrυ. 5. ὁμολογίας r. 6. τῶν εἰρ.] τῶν τῶν εἰρ. Φ, quasi fuisset τὸν τῶν. 7. αὐτὴν r. τοῦτο μόνον] τὸν νόμον γρ FΥΦ. 116, 5. αλωιοις Σ, ἁλῶι. οἷς FΥΦΩrυ, γρ καὶ ὅτι σινώπης τῆς ἑταίρας ἰάλω οἷς FΥΦ. 7. ἐκείνου Athenaeus: libri omnes ἐκείνης. 117, 1. τοῦ] τῶν rυ. 3. νόμων F. 118, 1. καὶ om r. 3. αὐτῇ r. 4. οὐ] οὖν υ. 6. τοὺς om r.

ἡ θυγάτηρ ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ἐκδοθεῖσα περιφανῶς αὐτὴν
119 ἀποφαίνȣσι γυναῖκα ἔχοντα. ὡς μὲν τοίνυν ȣ̓κ ἀληθῆ ἐϛὶ
τὰ κατηγορημένα καὶ μεμαρτυρημένα, ȣ̓τ' αὐτὸν Στέφανον ȣ̓τ' ἄλλον ὑπὲρ τȣ́τȣ οἶμαι ἐπιδείξειν, ὡς ἔστιν ἀστὴ Νέαιρα αὕτη· ἀκȣ́ω δὲ αὐτὸν τοιοῦτόν τι μέλλειν ἀπολογεῖσθαι, ὡς ȣ̓ γυναῖκα ἔχει αὐτὴν ἀλλ' ἑταίραν, καὶ οἱ παῖδες ȣ̓κ εἰσὶ ταύτης ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς αὐτῷ ἀϛῆς,
120 ἣν φησι πρότερόν γῆμαι συγγενῆ αὑτȣ̃. πρὸς δὴ τὴν ἀναί- 1386
δειαν αὐτȣ̃ τȣ̃ λόγȣ καὶ τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπολογίας καὶ τῶν μαρτυρεῖν αὐτῷ παρεσκευασμένων πρόκλησιν αὐτὸν προεκαλεσάμην ἀκριβῆ καὶ δικαίαν, δι' ἧς ἐξῆν ὑμῖν πάντα τἀληθῆ εἰδέναι, παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας τὰς Νεαίρᾳ τότε προσκαρτερȣ́σας ὅτ' ἦλθεν ὡς Στέφανον ἐκ Μεγάρων, Θρᾷτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕϛερον παρὰ
121 τȣ́τῳ ȣ̓̃σα ἐκτήσατο, Ξενίδα καὶ Δροσίδα· αἳ ἴσασιν ἀκριβῶς Πρόξενόν τε τὸν τελευτήσαντα καὶ Ἀρίστωνα τὸν νῦν ὄντα καὶ Ἀντιδωρίδην τὸν ϛαδιοδρομȣ̃ντα καὶ Φανὼ τὴν Στρυβήλην καλȣμένην, ἣ Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι συνῴκησε, Νεαίρας ὄντας. καὶ ἐὰν φαίνηται ἐκ τῆς βασάνου γήμας Στέφανος οὑτοσὶ ἀστὴν γυναῖκα καὶ ὄντες αὐτῷ οἱ παῖδες οὗτοι ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς καὶ μὴ Νεαίρας, ἤθελον ἀφίϛασθαι τȣ̃ ἀγῶνος καὶ μὴ εἰσιέναι τὴν
122 γραφὴν ταύτην. τὸ γὰρ συνοικεῖν τȣ̃τ' ἐϛίν, ὃς ἂν παιδοποιῆται καὶ εἰσάγῃ εἴς τε τȣ̀ς φράτορας καὶ δημότας τȣ̀ς υἱεῖς, καὶ τὰς θυγατέρας ἐκδιδῷ ὡς αὑτȣ̃ ȣ̓̃σας τοῖς ἀνδράσιν. τὰς μὲν γὰρ ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκ' ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν θεραπείας τȣ̃ σώματος, τὰς δὲ γυναῖκας τȣ̃ παιδοποιεῖσθαι γνησίως καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιϛὴν ἔχειν. ὥϛ' εἰ πρότερον ἔγημε γυναῖκα ἀστὴν καὶ εἰσὶν ȣ̔̃τοι οἱ παῖδες ἐξ ἐκείνης καὶ μὴ Νεαίρας, ἐξῆν αὐτῷ ἐκ τῆς ἀκριβεϛάτης μαρτυρίας ἐπιδεῖξαι, παραδόντι
123 τὰς θεραπαίνας ταύτας. ὡς δὲ προεκαλεσάμην, τȣ́των ὑμῖν

119, 5. ἔχειν rv. 6. ἐξ om r. 120, 4. ἡμῖν r. 5. ἅπαντα ΣΩrv. 121, 1. ἐκτήσατο om r. ξεννίδα FΣΥΩr et corr Φ. 3. σταδιαδρομοῦντα Σ.

τήν τε μαρτυρίαν καὶ τὴν πρόκλησιν ἀναγνώσεται. Λέγε τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν πρόκλησιν.

"ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἱπποκράτης Ἱπποκράτους Προβαλείσιος, Δη- 1387
μοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, Διοφάνης Διοφάνους Ἀλωπεκῆθεν, Διομένης Ἀρχελάου Κυδαθηναιεύς, Δεινίας Φορμίδου Κυδαντίδης, Λυσίμαχος Λυσίππου Αἰγιαλεὺς μαρτυροῦσι παρεῖναι ἐν ἀγορᾷ ὅτ' Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον, ἀξιῶν παραδοῦναι εἰς βάσανον τὰς θεραπαίνας περὶ ὧν ᾐτιᾶτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ Νεαίρας· Στέφανον δ' οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας· τὴν δὲ πρόκλησιν εἶναι ἣν παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

124 Λέγε δὴ αὐτὴν τὴν πρόκλησιν, ἣν προὐκαλέμην ἐγὼ Στέφανον τουτονί.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. Τάδε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ ὧν τὴν γραφὴν γέγραπται, Νέαιραν ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν, ἕτοιμος ὢν τὰς θεραπαίνας παραλαμβάνειν τὰς Νεαίρας, ἃς ἐκ Μεγάρων ἔχουσα ἦλθε, Θρᾶτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕστερον παρὰ Στεφάνῳ ἐκτήσατο, Ξενίδα καὶ Δροσίδα, τὰς εἰδυίας ἀκριβῶς περὶ τῶν παίδων τῶν Νεαίρας ὅτι ἐκ Στεφάνου εἰσί, Πρόξενός τε ὁ τελευτήσας καὶ Ἀρίστων ὁ νῦν ὢν καὶ Ἀντιδωρίδης ὁ σταδιοδρομῶν καὶ Φανώ, ἐφ' ᾧ τε βασανίσαι αὐτάς. καὶ εἰ μὲν ὁμολογοῖεν ἐκ Στεφάνου εἶναι καὶ Νεαίρας τούτους τοὺς παῖδας, πεπρᾶσθαι Νέαιραν κατὰ τοὺς νόμους καὶ τοὺς παῖδας ξένους εἶναι· εἰ δὲ μὴ ὁμολογοῖεν ἐκ ταύτης εἶναι αὐτοὺς ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος ἤθελον τοῦ Νεαίρας, καὶ εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν αἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅ τι βλαβείησαν.

125 Ταῦτα "προκαλεσαμένε ἐμε ἄνδρες δικασταὶ Στέφα- 1388
νον τουτονὶ οὐκ ἠθέλησε δέξασθαι. ἐκεν ἤδη δοκεῖ ὑμῖν δεδικάσθαι ὑπ' αὐτοῦ Στεφάνου τουτουΐ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἔνοχός ἐστι τῇ γραφῇ Νέαιρα ἣν ἐγὼ αὐτὴν ἐγραψάμην, καὶ ὅτι ἐγὼ μὲν ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς καὶ τὰς μαρτυρίας παρεσχόμην ἀληθεῖς, οὑτοσὶ δ' ὅ τι ἂν λέγῃ ἅπαντα ψεύσεται, καὶ ἐξελέγξει αὐτὸς αὑτὸν ὅτι ὐδὲν ὑγιὲς

v. 3. προβασίλιος Ω. 5. δινομένης υ, δεινομένης ΤΩr. 10. εἶναι] παρεῖναι r. 124, 3. προκαλεῖται ΣΤΩrυ. 4. γέγραπται ante τὴν ponit r. 5. παραλαμβάνειν om FΦ. 7. ξεννιδα FΣΤΩr. 8. τῶν Νεαίρας] τῶς νεαίρας r, τῶν ὄντων νεαίρᾳ FΦ. 9. σταδιαδρομῶν ΣΤ. 11. καὶ Νεαίρας om pr υ. 125, 2. ἠθέλησαν F. 3. αὐτοῦ τοῦ στ. r. 5. καὶ post ὑμᾶς om FΣΤΦΩrυ. 6. λέγοι ς. 7. πάντα τυ.
δ
ψεύσεται FΦ, ψεύδεται ΣΤΩυ.

λέγει, οὐκ ἐθελήσας παραδοῦναι εἰς βασάνους τὰς θεραπαίνας ἃς ἐγὼ ἐξήτουν αὐτόν;

126 Ἐγὼ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοῖς θεοῖς, εἰς οὓς οὗτοι ἠσεβήκασι, καὶ ἐμαυτῷ τιμωρῶν κατέστησά τε τουτουσὶ εἰς ἀγῶνα καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον ἤγαγον. καὶ ὑμᾶς δὲ χρὴ νομίσαντας μὴ λαθεῖν τοὺς θεούς, εἰς οὓς οὗτοι παρανενομήκασιν, ὅ τι ἂν ἕκαστος ὑμῶν ψηφίσηται, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια καὶ τιμωρεῖν μάλιστα μὲν τοῖς θεοῖς ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ ταῦτα ποιήσαντες δόξετε πᾶσι καλῶς καὶ δικαίως δικάσαι ταύτην τὴν γραφήν, ἣν Νέαιραν ἐγὼ ἐγραψάμην, ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν.

60.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

Ἐπειδὴ τοὺς ἐν τῷδε τῷ τάφῳ κειμένους, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷ πολέμῳ γεγονότας, ἔδοξε τῇ πόλει δημοσίᾳ θάπτειν καὶ προσέταξεν ἐμοὶ τὸν νομιζόμενον λόγον εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς, ἐσκόπουν μὲν εὐθὺς ὅπως τοῦ προσήκοντος ἐπαίνου 1389
τεύξονται, ἐξετάζων δὲ καὶ σκοπῶν ἀξίως εἰπεῖν τῶν τετελευτηκότων ἕν τι τῶν ἀδυνάτων εὕρισκον ὄν· οἳ γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν πᾶσιν ἔμφυτον τοῦ ζῆν ὑπερεῖδον ἐπιθυμίαν, καὶ τελευτῆσαι καλῶς μᾶλλον ἠβουλήθησαν ἢ ζῶντες τὴν Ἑλλάδα ἰδεῖν ἀτυχοῦσαν, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον παντὶ λόγῳ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν καταλελοίπασιν; ὁμοίως μέντοι διαλεχθῆναι τοῖς πρότερόν ποτε εἰρηκόσιν ἐνθάδ' εἶναί μοι
2 δοκεῖ. ὡς μὲν οὖν ἡ πόλις σπουδάζει περὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτῶντας, ἔκ τε τῶν ἄλλων ἔστιν ἰδεῖν καὶ μάλιστα ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, καθ' ὃν αἱρεῖται τὸν ἐροῦντα ἐπὶ ταῖς δημοσίαις ταφαῖς· εἰδυῖα γὰρ παρὰ τοῖς χρηστοῖς ἀνδράσι τὰς

v. 2. ἃς ἐγὼ] ἐγὼ δ' ΣΤΩrv. ἐζήτουν rv. 126, 1. δικασταί] ἀθηναῖοι v. 2. τουτουσὶν v. 4. λήσειν γρ FΦ. 5. post ἀξίως deest μὲν. 8. πᾶσι om r. 9. ἀστῷ] αὐτῷ r. § 1, 1. τῷδε om ς. 2. ἐν τῷδε τῷ ΣΤΩv et γρ FΦ. γεγενημένους FΦ et γρ Τ. 5. τεύξωνται ς. 7. πᾶσαν v. 10. ὅμως Φ et corr r. 11. ποτε] τότε Σ. 2, 4. χρηστοῖς] ἀγαθοῖς ΤΩr.

μὲν τῶν χρημάτων κτήσεις καὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἡδο-
νῶν ἀπολαύσεις ὑπερεωραμένας, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῶν
ἐπαίνων πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν ἔσαν, ἐξ ὧν ταῦτ' ἂν αὐ-
τοῖς μάλιςα γένοιτο λόγων, τέτοις ᾠήθησαν δεῖν αὐτὲς
τιμᾶν, ἵν' ἣν ζῶντες ἐκτήσαντο εὐδοξίαν, αὕτη καὶ τετε-
3 λευτηκόσιν αὐτοῖς ἀποδοθείη. εἰ μὲν ἒν τὴν ἀνδρίαν μόνον
αὐτοῖς τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων ὑπάρχεσαν ἑώρων, ταύ-
την ἂν ἐπαινέσας ἀπηλλαττόμην τῶν λοιπῶν· ἐπειδὴ δὲ καὶ
γεγενῆσθαι καλῶς καὶ πεπαιδεῦσθαι σωφρόνως καὶ βεβιω-
κέναι φιλοτίμως συμβέβηκεν αὐτοῖς, ἐξ ὧν εἰκότως ἦσαν
σπουδαῖοι, αἰσχυνοίμην ἂν εἴ τι τούτων φανείην παρα-
λιπών. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἀρχῆς.
4 Ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστε χρόνε
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνωμολόγηται. ἒ γὰρ μόνον εἰς πα-
τέρ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ' ἄνδρα ἀνενεγκεῖν 1390
ἑκάςῳ τὴν φύσιν ἔςιν, ἀλλ' εἰς ὅλην κοινῇ τὴν ὑπάρχεσαν
πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογἕνται εἶναι. μόνοι γὰρ πάν-
των ἀνθρώπων, ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν, ταύτην ᾤκησαν καὶ τοῖς
ἐξ αὐτῶν παρέδωκαν, ὥςε δικαίως ἄν τις ὑπολάβοι τὲς μὲν
εἰς τὰς ἐπήλυδας ἐλθόντας πόλεις καὶ τέτων πολίτας προσ-
αγορευομένες ὁμοίες εἶναι τοῖς εἰσποιητοῖς τῶν παίδων,
5 τέτες δὲ γνησίες γόνῳ τῆς πατρίδος πολίτας εἶναι. δοκεῖ
δέ μοι καὶ τὸ τὲς καρπὲς, οἷς ζῶσιν ἄνθρωποι, παρ' ἡμῖν
πρώτοις φανῆναι, χωρὶς τἒ μέγιςον εὐεργέτημ' εἰς πάντας
γενέσθαι, ὁμολογούμενον σημεῖον ὑπάρχειν τοῦ μητέρα
τὴν χώραν εἶναι τῶν ἡμετέρων προγόνων. πάντα γὰρ τὰ
τίκτοντα ἅμα καὶ τροφὴν τοῖς γιγνομένοις ἀπ' αὐτῆς τῆς
φύσεως φέρει· ὅπερ ἥδε ἡ χώρα πεποίηκεν.
6 Τὰ μὲν οὖν εἰς γένος ἀνήκοντα τοιαῦτα δι' αἰῶνος
ὑπάρχει τοῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν προγόνοις. τὰ δ' εἰς ἀν-

ὧν
v. 1. χρημάτων] κτημάτων υ. τὰς F. τὴν om FT. 4. εἰώθεισαν υ. 3, 3. λοιπῶν] λόγων Tυ. 6. παραλείπων Σ. 4, 6. τοῖς] τὴν Ω. 8. τὰς] τοὺς Σ. 5, 2. τὸ om υ et pr ΣT. 3. πρώτους εἶναι χ. υ. 5. προγόνων] προγόνων εἶναι T. 6, 1. τοιαῦτα om υ. 2. τοῖς τῶνδε τῶν] τοῖσδε τῶν FΣTΦΩυ.

δρίαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν πάντα μὲν κατοκνῶ λέγειν,
φυλαττόμενος μὴ μῆκος ἄκαιρον ἐγγένηται τῷ λόγῳ· ἃ δὲ
καὶ τοῖς εἰδόσι χρήσιμα ἀναμνησθῆναι καὶ τοῖς ἀπείροις
κάλλιστα ἀκοῦσαι, καὶ ζῆλον ἔχει πολὺν [καὶ] μῆκος λόγου
ἄλυπον ἔχοντα, ταῦτα ἐπὶ κεφαλαίων εἰπεῖν πειράσομαι.
7 οἱ γὰρ τῆς κατὰ τὸν παρόντα χρόνον γενεᾶς πρόγονοι καὶ
πατέρες καὶ τούτων ἐπάνω τὰς προσηγορίας ἔχοντες, αἷς
ὑπὸ τῶν ἐν γένει γνωρίζονται, ἠδίκησαν μὲν οὐδένα πώ-
ποτε οὔτε Ἕλληνα οὔτε βάρβαρον, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς πρὸς
ἅπασι τοῖς ἄλλοις καλοῖς κἀγαθοῖς καὶ δικαιοτάτοις εἶναι, 1391
ἀμυνόμενοι δὲ πολλὰ καὶ λαμπρὰ διεπράξαντο. καὶ γὰρ
τὸν Ἀμαζόνων στρατὸν ἐλθόντ' ἐκράτησαν οὕτως ὥστ' ἔξω
8 Φάσιδος ἐκβαλεῖν, καὶ τὸν Εὐμόλπου καὶ πολλῶν ἄλλων
στόλον οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων χώρας ἐξήλασαν, οὓς οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς
ἑσπέραν πάντες οὔθ' ὑπέμειναν οὔτ' ἠδυνήθησαν κωλῦσαι.
καὶ μὴν καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων, ὃς τοὺς ἄλλους ἔσωζε,
σωτῆρες ὠνομάσθησαν, ἡνίκ' ἦλθον εἰς τήνδε τὴν γῆν ἱκέ-
ται, φεύγοντες Εὐρυσθέα. καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις καὶ πολ-
λοῖς ἄλλοις καὶ καλοῖς ἔργοις τὰ τῶν κατοιχομένων νόμιμα
οὐ περιεῖδον ὑβριζόμενα, ὅτε τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας θάπτειν
9 ἐκώλυε Κρέων. τῶν μὲν οὖν εἰς μύθους ἀνηνεγμένων ἔργων
πολλὰ παραλιπὼν τούτων ἐπεμνήσθην, ὧν οὕτως ἕκαστον
εὐσχήμονας καὶ πολλοὺς ἔχει λόγους, ὥστε καὶ τοὺς ἐμμέτρους
καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς καὶ πολλοὺς τῶν συγγρα-
φέων ὑποθέσεις τἀκείνων ἔργα τῆς αὑτῶν μουσικῆς πεποιῆ-
σθαι· ἃ δὲ τῇ μὲν ἀξίᾳ τῶν ἔργων οὐδέν ἐστι τούτων ἐλάττω,
τῷ δ' ὑπογυιότερ' εἶναι τοῖς χρόνοις οὔπω μεμυθολόγηται

ου
v. 4. λόγων F. 5. ἔχοντα] ἔχει ὄντα Ω. 7, 1. κατὰ τῆς υ. 2. τὰς] τῆς Ω. 6. λαμπρὰ] καλὰ ΣΤΩυ. 7. τὸν] τῶν Σ. ἀμαζόνα Ω. 8, 1. πολλῶν] τῶν πολλῶν ΣΩ, τὸν πολλῶν Τυ. 2. καὶ om FΦ. 4. οὔθ' Reiskius: libri οὐδ'. κωλῦσαι] κα-ταλῦσαι ΣΤΩυ. 8. ἄλλοις] καὶ ἄλλοις Ω. 9, 2. παραλείπων Σ. ἐμνή-
ς
σθην Ω. ἕκαστον F, ἕκαστος Φ. 5. τἀκείνων Ωυ: τὰ ἐκείνων ς. 7. ὑπογυώτερ' ΣΤΦΩυ. εἶναι om υ.

οὐδ' εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐπανῆκται τάξιν, ταῦτ' ἤδη λέξω.
10 ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐλθόντα μόνοι δὶς ἠμύναντο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν αἴτιοι κατέστησαν. καὶ προείρηται μὲν ὃ μέλλω λέγειν ὑπ' ἄλλων πρότερον, δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου καὶ καλῶς ἔχοντος 1392 ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους στερηθῆναι· τοσούτῳ γὰρ ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζοιντ' ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀριστεῖς δέκ'
11 ἔτη τῆς Ἀσίας ἓν χωρίον πολιορκοῦντες μόλις εἷλον, οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἠπείρου στόλον ἐλθόντα μόνοι, τἆλλα πάντα κατεστραμμένον, οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκουν ἐπέθηκαν. ἔτι τοίνυν τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι πλεονεξίας κωλύοντες πάντας ὅσους συνέβη γενέσθαι κινδύνους ὑπέμειναν, ὅπου τὸ δίκαιον εἴη τεταγμένον, ἐνταῦθα προσνέμοντες ἑαυτούς, ἕως εἰς τὴν νῦν ζῶσαν ἡλικίαν ὁ χρόνος προήγαγεν ἡμᾶς.
12 Μηδεὶς δ' ἡγείσθω με ἀποροῦντα ὅ τι χρὴ περὶ τούτων εἰπεῖν ἑκάστου, ταῦτα τὰ πραχθέντα ἀπηριθμηκέναι. εἰ γὰρ ἁπάντων ἀμηχανώτατος ἦν ὅ τι χρὴ λέγειν πορίσασθαι, ἡ κείνων ἀρετὴ πολλὰ καλὰ δίδωσιν αὐτὴ εἰπεῖν καὶ πρόχειρα, ἃ ῥᾴδιον μὲν ἐστι διελθεῖν. ἀλλὰ προαιροῦμαι τῆς εὐγενείας καὶ τῶν παρὰ τοῖς προγόνοις μεγίστων μνησθεὶς ὡς τάχιστα συνάψαι τὸν λόγον πρὸς τὰ τοῖσδε πεπραγμένα, ἵν' ὥσπερ τὰς φύσεις ἦσαν συγγενεῖς, οὕτω τοὺς ἐπαίνους ἐπ' αὐτῶν κοινοὺς ποιήσωμαι, ὑπολαμβάνων ταῦτ' ἂν εἶναι κεχαρισμένα κἀκείνοις καὶ μάλιστ' ἀμφοτέροις, εἰ τῆς ἀλλήλων ἀρετῆς μὴ μόνον τῇ φύσει μετάσχοιεν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαίνοις.

φύσιν
v. 1. τάξιν FΥ, φύσιν ΦΩ. 10, 1. τὸν] τὸν μὲν Ωυ. 6. τοσούτωι (ον, ωι) F. 7. τροία υ. 8. ὅσον F, ὅσω υ. ἐξ ἁπάσης] Ἕλληνες υ. 12, 1. ὅ τι] τί ΥΩυ. 3. ὅ τι] τι Σ. 4. ἐκείνων F. πολλὰ om Σ, καλὰ om ΣΥΩ et pr υ. δίδωσιν] δείκνυσιν ΣΥΩυ. αὐτῇ Ωυ, om Φ. εἰπεῖν — 5. διελθεῖν] ἃ καὶ πρόχειρα καὶ ῥᾴδιον ἐπελθεῖν ἐστιν ΣΥΩυ.

13 Ἀνάγκη δ' ἐν τῷ μεταξὺ διαλαβεῖν, καὶ πρὸ τοῦ τὰ
τοῖσδε πεπραγμένα τοῖς ἀνδράσι δηλοῦν καὶ τοὺς ἔξω τοῦ γέ-
νους πρὸς τὸν τάφον ἠκολουθηκότας πρὸς "εὔνοιαν παρακα- 1393
λέσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς χρημάτων δαπάνην ἤ τιν' ἄλλην
θεωρίαν ἱππικῶν ἢ γυμνικῶν ἄθλων ἐτάχθην κοσμῆσαι τὸν
τάφον, ὅσῳπερ ἂν προθυμότερον καὶ ἀφειδέστερον ταῦτα
παρεσκευάσμην, τοσούτῳ μᾶλλον ἂν προσήκοντα ἔδοξα πε-
ποιηκέναι· λόγῳ δ' ἐπαινέσαι τούσδε τοὺς ἄνδρας αἱρεθείς,
ἐὰν μὴ τοὺς ἀκούοντας συμβουλομένους λάβω, φοβοῦμαι μὴ
14 τῇ προθυμίᾳ τοὐναντίον οὗ δεῖ ποιήσω. ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος
καὶ τὸ τάχος καὶ ἡ ἰσχὺς καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια αὐ-
τάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις τοῖς κεκτημένοις, καὶ κρατοῦσιν ἐν
αὐτοῖς, οἷς ἂν παρῇ, κἂν μηδεὶς τῶν ἄλλων βούληται· ἡ δὲ
τῶν λόγων πειθὼ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας προσδεῖται,
καὶ μετὰ μὲν ταύτης, κἂν μετρίως ῥηθῇ, δόξαν ἤνεγκε
καὶ χάριν προσποιεῖ, ἄνευ δὲ ταύτης, κἂν ὑπερβάλῃ τῷ
λέγειν καλῶς, προσέστη τοῖς ἀκούουσιν.

15 Πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἵδε πράξαντες δικαίως
ἐπαινεθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμὶ τοῖς ἔργοις, ἀπορῶ
τί πρῶτον εἴπω· προϊστάμενα γὰρ πάντα εἰς ἕνα καιρὸν
δύσκριτον καθίστησί μοι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ
πειράσομαι τὴν αὐτὴν ποιήσασθαι τοῦ λόγου τάξιν, ἥπερ
16 ὑπῆρξε τοῦ βίου τούτοις. οἵδε γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐν πᾶσι τοῖς παι-
δεύμασιν ἦσαν ἐπιφανεῖς, τὰ πρέποντα καθ' ἡλικίαν ἀσκοῦν-
τες ἑκάστην, καὶ πᾶσιν ἀρέσκοντες οἷς χρή, γονεῦσι, φίλοις,
οἰκείοις. τοιγαροῦν ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα νῦν ἡ τῶν οἰκείων
αὐτοῖς καὶ φίλων μνήμη πᾶσαν ὥραν ἐπὶ τούτους φέρεται
τῷ πόθῳ, πολλὰ ὑπομνήματα λαμβάνουσα, ἐν οἷς συνῄδει
17 τούτοις "ἀρίστοις οὖσιν. ἐπειδὴ δὲ εἰς ἄνδρας ἀφίκοντο, οὐ 1394

13, 4. ἤ τιν'] ἥν τινα Ω. 6. ἂν om ΤΩυ. ἀφειδέστερον ταῦτα] ἀκριβέστερον τοῦτο FΦ. 7. παρεσκευασάμην υ. 8. τούσδε] τούτους ΣΤΩυ. 14, 6. ταύτης μὲν Σ. κἂν] ἂν κἂν Σ et pr Τ, ἂν υ. ἤνεγκε] ἐνέγκαι FΦ. 7. προσεποίει FΦ. 8. προσεστι Σ. 15, 3. προσιστάμενα ΣΤΩυ. γὰρ] γάρ μοι FΦ. 16, 1. ἅπασι Ω. 3. οἷς χρὴ om ΣΩυ, in γρ habet Τ. 4. αὐτοῖς οἰκείων ΤΩυ, οἰκείων αὐτῆς ΣΦ. 5. τουτοις Ω.

μόνον τοῖς πολίταις γνώριμον τὴν αὑτῶν φύσιν ἀλλὰ καὶ
πᾶσιν ἀνθρώποις κατέστησαν. ἔστι γάρ, ἔστιν ἁπάσης ἀρετῆς
ἀρχὴ μὲν σύνεσις, πέρας δὲ ἀνδρία· καὶ τῇ μὲν δοκιμά-
ζεται τί πρακτέον ἐστί, τῇ δὲ σώζεται. ἐν τούτοις ἀμφο-
18τέροις οἵδε πολὺ διήνεγκαν. καὶ γὰρ εἴ τις ἐφύετο κοινὸς
πᾶσι κίνδυνος τοῖς Ἕλλησιν, οὗτοι πρῶτοι προείδοντο καὶ
πολλάκις εἰς σωτηρίαν ἅπαντας παρεκάλεσαν· ὅπερ γνώμης
ἀπόδειξίς ἐστιν εὖ φρονούσης. καὶ τῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
ἀγνοίας μεμιγμένης κακίᾳ, ὅτ᾽ ἐνῆν ταῦτα κωλύειν ἀσφα-
λῶς, τὰ μὲν οὐ προορώσης τὰ δ᾽ εἰρωνευομένης, ὅμως,
ἡνίχ᾽ ὑπήκουσαν καὶ τὰ δέοντα ποιεῖν ἠθέλησαν, οὐκ ἐμνη-
σικάκησαν, ἀλλὰ προστάντες καὶ παρασχόντες ἅπαντα προ-
θύμως, καὶ σώματα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους, εἰς πεῖ-
19ραν ἦλθον ἀγῶνος, εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο. ἐξ
ἀνάγκης δὲ συμβαίνει, ὅταν μάχη γίγνηται, τοῖς μὲν ἡττᾶ-
σθαι τοῖς δὲ νικᾶν. οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι δ᾽ εἰπεῖν ὅτι μοι δο-
κοῦσιν οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει τῆς μὲν ἥττης οὐ
μετέχειν, νικᾶν δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι. τὸ μὲν γὰρ κρατεῖν
ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἂν ὁ δαίμων παραδῷ, κρίνεται· ὃ δ᾽ εἰς
τοῦτο ἕκαστον ἔδει παρασχέσθαι, πᾶς ὁ μένων ἐν τάξει πε-
ποίηκεν. εἰ δὲ θνητὸς ὢν τὴν εἱμαρμένην ἔσχε, τῇ τύχῃ
πέπονθε τὸ συμβαῖνον, οὐχὶ τὴν ψυχὴν ἥττηται τῶν ἐναν-
20τίων. νομίζω τοίνυν καὶ τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι
τοὺς πολεμίους πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ τὴν 1395
τούτων ἀρετὴν αἰτίαν γεγενῆσθαι· κατ᾽ ἄνδρα γὰρ πεῖραν
εἰληφότες οἱ τότε συμμίξαντες ἐκεῖ οὐκ ἠβούλοντο αὖθις εἰς
ἀγῶνα καθίστασθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις, ὑπολαμβάνοντες
ταῖς μὲν φύσεσι ταῖς ὁμοίαις ἀπαντήσεσθαι, τύχην δὲ οὐκ
εὔπορον εἶναι τὴν ὁμοίαν λαβεῖν. δηλοῖ δὲ οὐχ ἥκιστα, ὅτι
ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, καὶ τὰ τῆς γεγονυίας εἰρήνης· οὐ γὰρ

v. 3. πέρα Ω. τῇ] ἡ υ. 4. τί — σώζεται om Συ et pr Υ.
18, 2. προείλοντο υ. 4. ἀπόδειξίς om υ, in mg habet Υ.
6. οὐ] οὖν FΣΦ. 19, 5. ἀμφοτέροις FΦ. 7. ἐν τάξει om Σ.
8. ἔσχηκε υ. τύχῃ] ψυχῇ Ω. 9. τὸ] τι γρ FΥΦ. 20, 2. τὴν
om υ. 5. τοῖς — οἰκείους Σ, τοὺς — οἰκείους FΦ. 6. τύχην] τὴν
ψυχὴν γρ FΦ. 8. τοῦθ᾽ ΥΩυ.

ἔνεστιν εἰπεῖν οὔτ' ἀληθεστέραν οὔτε καλλίω πρόφασιν τοῦ
τῆς τῶν τετελευτηκότων ἀγασθέντα ἀρετῆς τὸν τῶν ἐναν-
τίων κύριον φίλον γενέσθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις βούλε-
σθαι μᾶλλον ἢ πάλιν τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἄρα-
21 σθαι. οἶμαι δ' ἄν, εἴ τις αὐτοὺς τοὺς παραταξαμένους ἐρω-
τήσειε, πότερ' ἡγοῦνται ταῖς αὑτῶν ἀρεταῖς ἢ τῇ παραδόξῳ
καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος
αὐτῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ, οὐδένα οὔτ' ἀναίσχυντον οὔτε
τολμηρὸν οὕτως εἶναι ὅντιν' ἀντιποιήσεσθαι τῶν πεπρα-
γμένων. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν ὁ πάντων κύριος δαίμων ὡς
ἠβέλετο ἔνειμε τὸ τέλος, ἅπαντας ἀφεῖσθαι κακίας ἀνάγκη
τοὺς λοιπούς, ἀνθρώπους γε ὄντας· περὶ ὧν δ' ὁ τῶν ἐναν-
τίων ἡγεμὼν ὑπερῆρε τοὺς ἐπὶ τούτῳ ταχθέντας, οὐχὶ τοὺς
22 πολλοὺς οὔτ' ἐκείνων οὔθ' ἡμῶν αἰτιάσαιτ' ἄν τις εἰκότως. εἰ
δ' ἄρα ἐστί τις ἀνθρώπων ὅτῳ περὶ τούτων ἐγκαλέσαι προσ-
ήκει, τοῖς ἐπὶ τούτῳ ταχθεῖσι Θηβαίων, οὐχὶ τοῖς πολλοῖς
οὔθ' ἡμῶν οὔτ' ἐκείνων ἐγκαλέσειεν ἄν τις εἰκότως· οἳ
"δύναμιν λαβόντες ἔχουσαν θυμὸν ἀήττητον καὶ ἀπρο- 1396
φάσιστον καὶ φιλοτιμίαν ἐφάμιλλον οὐδενὶ τούτων ὀρθῶς
23 ἐχρήσαντο. καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἔστι τούτων, ὡς ἕκαστος ἔχει
γνώμης, οὕτως ὑπολαμβάνειν· ὃ δὲ ἅπασιν ὁμοίως τοῖς
οὖσιν ἀνθρώποις γεγένηται φανερόν, ὅτι ἡ πᾶσα τῆς Ἑλ-
λάδος ἄρα ἐλευθερία ἐν ταῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ψυχαῖς
διεσῴζετο· ἐπειδὴ οὖν ἡ πεπρωμένη τούτους ἀνεῖλεν, οὐδεὶς
ἀντέστη τῶν λοιπῶν. καὶ φθόνος μὲν ἀπείη τοῦ λόγου,
δοκεῖ δέ μοί τις ἂν εἰπὼν ὡς ἡ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀρε-
24 τὴ τῆς Ἑλλάδος ἦν ψυχὴ τἀληθὲς εἰπεῖν· ἅμα γὰρ τά
τε τούτων πνεύματα ἀπηλλάγη τῶν οἰκείων σωμάτων, καὶ
τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀξίωμα ἀνῄρηται. μεγάλην μὲν οὖν ἴσως

v. 1. τοῦ] οὔτε Συ. 2. ἀγασθέντας FΦ. τὸν] τὸ Ω. 3. ἐκείνων om υ, in mg habet Υ. 21, 1. τοὺς om FΣΦ. 4. τόλμῃ] τόλμῃ καὶ ψυχῇ FΦ. 5. ἀντιποιήσασθαι ΣΥΩυ. 7. πάντας FΦ, ἅπαντ' υ. 8. περὶ ὧν — εἰκότως om ΣΦυ. 22, 2. τις om Φ. 4. οὔθ' ἡμῶν οὔτ' ἐκείνων] οὔτε ἐκείνων οὔθ' ἡμῶν ΣΩ, οὔτε ἐκείνων ἀνθ' ἡμῶν υ. 23, 2. ἀνθρώποις τοῖς οὖσι FΦ. 3. πάσης ΥΩυ. 5. διεσώσατο υ. οὖν] malim γοῦν. 6. ἀπέστη Φ. 24, 1. ψυχὴ] ἡ ψυχὴ υ.

ὑπερβολὴν δόξομεν λέγειν, ῥητέον δ' ὅμως· ὥσπερ γάρ, εἴ τις ἐκ τοῦ καθεστηκότος κόσμου τὸ φῶς ἐξέλοι, δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπας ὁ λειπόμενος ἂν ἡμῖν βίος γένοιτο, οὕτω τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀναιρεθέντων ἐν σκότει καὶ πολλῇ δυσκλείᾳ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ ζῆλος τῶν Ἑλλήνων γέγονεν.

25 Διὰ πολλὰ δ' εἰκότως ὄντες τοιοῦτοι, διὰ τὴν πολιτείαν οὐχ ἥκιστα ἦσαν σπουδαῖοι. αἱ μὲν γὰρ διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι δέος μὲν ἐνεργάζονται τοῖς πολίταις, αἰσχύνην δ' οὐ παριστᾶσιν· ἡνίκα γοῦν ὁ ἀγὼν ἔλθῃ τοῦ πολέμου, πᾶς τις εὐχερῶς ἑαυτὸν σώζει, συνειδὼς ὅτι, ἐὰν τοὺς κυρίους ἢ δώροις ἢ δι' ἄλλης ἡστινοσοῦν ὁμιλίας ἐξαρέσηται, κἂν τὰ δεινότατα ἀσχημονήσῃ, μικρὸν ὄνειδος τὸ λοιπὸν

26 αὐτῷ καταστήσεται· αἱ δὲ δημοκρατίαι πολλά τε ἄλλα καὶ καλὰ καὶ δίκαια ἔχουσιν, ὧν τὸν εὖ φρονοῦντα ἀντέχεσθαι δεῖ, καὶ τὴν παῤῥησίαν ἐκ τῆς ἀληθείας ἠρτημένην οὐκ 1397
ἔστιν ἀποτρέψαι τἀληθὲς δηλοῦν. οὔτε γὰρ πάντας ἐξαρέσασθαι τοῖς αἰσχρόν τι ποιήσασι δυνατόν, οὔτε μόνος ὁ τἀληθὲς ὄνειδος λέγων λυπεῖ· καὶ γὰρ οἱ μηδὲν ἂν εἰπόντες αὐτοὶ βλάσφημον ἄλλου γε λέγοντος χαίρουσιν ἀκούοντες. ἃ φοβούμενοι πάντες, εἰκότως τῇ τῶν μετὰ ταῦτα ὀνειδῶν αἰσχύνῃ τόν τε προσιόντα ἀπὸ τῶν ἐναντίων κίνδυνον εὐρώστως ὑπέμειναν, καὶ θάνατον καλὸν εἵλοντο μᾶλλον ἢ βίον αἰσχρόν.

27 Ἃ μὲν οὖν κοινῇ πᾶσιν ὑπῆρχε τοῖσδε τοῖς ἀνδράσιν εἰς τὸ καλῶς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, εἴρηται, γένος, παιδεία, χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, τῆς ὅλης πολιτείας ὑπόθεσις· ἃ δὲ κατὰ φυλὰς παρεκάλεσεν ἑκάστους εὐρώστους εἶναι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ᾔδεσαν πάντες Ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὐτῶν Ἐρεχθέα ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν τὰς

v. 1. λέγειν] φέρειν γρ Φ. 2. ἐξέλοιτο ΣΤυ. 3. ἂν ἡμῖν βίος γένοιτο] βίος γένοιτ' ἂν FΦ. 5. πᾶς om υ, in γρ habet Τ.
25, 2. οὐχ ἥκιστα om Ω. 3. ἐργάζονται υ. 4. ἡνίκα γοῦν] fortasse leg. ἡνίκ' ἂν οὖν. ἔλθοι υ. 26, 2. ὧν] ὃν Φ. 4. ἀποτρέψαι post δηλοῦν ponunt ΣΤΩυ. ἐξαρκέσασθαι Ω. 5. οὔτε μόνος ὁ] ὥστε ὁ μόνος FΣΤΦΩυ. 7. γε λέγοντος] λέγοντες υ. 8. πάντως υ. 9. προϊόντα Ω. 27, 4. παρεσκεύασεν γρ FΦ. 5. ἅπαντες FΦΩ. 6. την 'αυτου' χωραν Σ. τὰς] τοὺς υ.

αὐτοῦ παῖδας, ἃς Ὑακινθίδας καλοῦσιν, εἰς προῦπτον θά-
νατον δόντα ἀναλῶσαι. αἰσχρὸν οὖν ἡγοῦντο τὸν μὲν ἀπ'
ἀθανάτων πεφυκότα πάντα ποιεῖν ἕνεκα τοῦ τὴν πατρίδα
ἐλευθερῶσαι, αὐτοὶ δὲ φανῆναι θνητὸν σῶμα ποιούμενοι
28 περὶ πλείονος ἢ δόξαν ἀθάνατον. οὐκ ἠγνόουν Αἰγεῖδαι
Θησέα τὸν Αἰγέως πρῶτον ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ
πόλει. δεινὸν οὖν ἡγοῦντο προδοῦναι τὴν ἐκείνου προαίρεσιν,
καὶ τεθνάναι μᾶλλον ᾑροῦντο ἢ καταλυομένης ταύτης παρὰ
τοῖς Ἕλλησι ζῆν φιλοψυχήσαντες. παρειλήφεσαν Πανδιο-
νίδαι Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν τὰς Πανδίονος θυγατέρας,
ὡς ἐτιμωρήσαντο Τηρέα διὰ τὴν εἰς αὑτὰς ὕβριν. οὐ βιω- 1398
τὸν οὖν ἐνόμιζον αὑτοῖς, εἰ μὴ συγγενεῖς ὄντες θυμὸν
ἔχοντες ὅμοιον ἐκείναις φανήσονται ἐφ' οἷς τὴν Ἑλλάδα
29 ἑώρων ὑβριζομένην. ἠκηκόεσαν Λεωντίδαι μυθολογουμένας
τὰς Λεωκόρας, ὡς αὑτὰς ἔδοσαν σφάγιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ
τῆς χώρας. ὅτε δ' οὖν γυναῖκες ἐκεῖναι τοιαύτην ἔσχον ἀν-
δρείαν, οὐ θεμιτὸν αὑτοῖς ὑπελάμβανον χείροσιν ἀνδράσιν
οὖσιν ἐκείνων φανῆναι. ἐμέμνηντο Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν
ἐν οἷς Ὅμηρος ἕνεκα τῆς μητρός φησιν Αἴθρας Ἀκά-
μαντα εἰς Τροίαν στεῖλαι. ὁ μὲν οὖν παντὸς ἐπειρᾶτο κιν-
δύνου τοῦ σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἕνεκα· οἱ δὲ τοὺς οἴκοι
σύμπαντας γονέας ἕνεκα τοῦ σῶσαι πῶς οὐκ ἤμελλον πάντα
30 κίνδυνον ὑπομένειν; οὐκ ἐλάνθανεν Οἰνεΐδας ὅτι Κάδμου
μὲν Σεμέλη, τῆς δὲ υἱὸν ὄντα ὃν οὐ πρέπον ἐστὶν ὀνομά-
ζειν ἐπὶ τοῦδε τοῦ τάφου, τοῦ δὲ Οἰνεὺς γέγονεν, ὃς ἀρχηγὸς
αὐτῶν ἐκαλεῖτο. κοινοῦ δ' ὄντος ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι τοῦ
παρόντος κινδύνου, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἅπασαν ᾤοντο δεῖν
ἀγωνίαν ἐκτεῖναι. ᾔδεσαν Κεκροπίδαι τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγὸν
τὰ μὲν ὡς ἔστι δράκων τὰ δ' ὡς ἔστιν ἄνθρωπος λεγόμενον

28, 3. ἡγοῦνται υ. προδοῦναι post ἐκείνου ponunt FΦ. ἐκείνων υ. 8. συγγενεῖς — φανήσονται] συγγενῆ φανήσονται τὸν θυμὸν ἔχοντες ἐκείνοις FΦ. 29, 1. λεαντίδαι FΣΤΦΩυ. 2. τὰς om Ω. Λεὼ κόρας Wesseling. ad Diodor. 17, 15. 3. δ' οὖν] γοῦν υ. 6. Αἴθρας] φαίδρας FΦ. 9. σύμπ. οἰκείους γονέας ΣΤΩυ et γρ FΦ. ἕνεκεν υ. ἤμελλον ὑπὲρ τοῦ σῶσαι π. ΣΤυ. 30, 3. οἰνεῦσι υ. 6. ἐκτεῖναι υ. 7. λεγόμενον Wolfius: libri λεγόμενος.

οὐκ ἄλλοθέν ποθεν ἢ τῷ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ προσομοιοῦν
ἀνθρώπῳ, τὴν ἀλκὴν δὲ δράκοντι. ἄξια δὴ τούτων πράτ-
31 τειν ὑπελάμβανον αὑτοῖς προσήκειν. ἐμέμνηντο Ἱππο-
θοωντίδαι τῶν Ἀλόπης γάμων, ἐξ ὧν Ἱπποθόων ἔφυ, καὶ
τὸν ἀρχηγὸν ᾔδεσαν· ὧν, τὸ πρέπον φυλάττων ἐγὼ τῷδε
τῷ καιρῷ, τὸ σαφὲς εἰπεῖν ὑπερβαίνω. ἄξια δὴ τούτων ᾤοντο
δεῖν [προσήκειν] ποιοῦντες ὀφθῆναι. οὐκ ἐλάνθανεν Αἰαν- 1399
τίδας ὅτι τῶν ἀριστείων στερηθεὶς Αἴας ἀβίωτον ἑαυτῷ
ἡγήσατο τὸν βίον. ἡνίκ' οὖν ὁ δαίμων ἄλλῳ τἀριστεῖα ἐδίδου,
τότε τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι τεθνάναι δεῖν ᾤοντο ὥστε
μηδὲν ἀνάξιον αὑτῶν παθεῖν. οὐκ ἠμνημόνουν Ἀντιο-
χίδαι Ἡρακλέους ὄντα Ἀντίοχον. δεῖν οὖν ἡγήσαντο ἢ
ζῆν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων ἢ τεθνάναι καλῶς.

32 Οἱ μὲν οὖν ζῶντες οἰκεῖοι τούτων ἐλεεινοὶ τοιούτων ἀν-
δρῶν ἐστερημένοι καὶ συνηθείας πολλῆς καὶ φιλανθρώπου
διεζευγμένοι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματ' ἔρημα καὶ
δακρύων καὶ πένθους πλήρη. οἱ δ' εὐδαίμονες τῷ δικαίῳ λο-
γισμῷ, πρῶτον μὲν ἀντὶ μικροῦ χρόνου πολὺν καὶ τὸν ἅπαντα
εὔκλειαν ἀγήρω καταλείπουσιν, ἐν ᾗ καὶ παῖδες οἱ τούτων
ὀνομαστοὶ τραφήσονται καὶ γονεῖς οἱ τούτων περίβλεπτοι
γηροτροφήσονται, παραψυχὴν τῷ πένθει τὴν τούτων εὔ-
33 κλειαν ἔχοντες. ἔπειτα νόσων ἀπαθεῖς τὰ σώματα καὶ λυ-
πῶν ἄπειροι τὰς ψυχάς, ἃς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν οἱ ζῶν-
τες ἔχουσαν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ πολλῷ ζήλῳ τῶν νομιζο-
μένων τυγχάνουσιν. οὓς γὰρ ἅπασα μὲν ἡ πατρὶς θάπτει
δημοσίᾳ, κοινῶν δ' ἐπαίνων μόνοι τυγχάνουσι, ποθοῦσι δ' οὐ
μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ πολῖται ἀλλὰ πᾶσαν ὅσην Ἑλλάδα
χρὴ προσειπεῖν, συμπεπένθηκε δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης τὸ
πλεῖστον μέρος, πῶς οὐ χρὴ τούτους εὐδαίμονας νομίζεσθαι;

v. 1. αὐτοῦ] Reiskius αὐτόν. 31, 1. ἱπποθοοντίδαι v. 2. ἀλώ-
ω̃πης Fv. 3. ὧν] ὃν FΣΤΦΩ. τὸ om Ω. 4. σαφὲς F, σαφῶς Φ.
6. ἑαυτοῦ v. 7. ηἱρήσατο FΣΤΦΩ. 10. ἡρακλέα v. 32, 4. εὐδαί-
μονες Wolfius: libri δαίμονες. 5. ante πρῶτον deest οὐγε. 6. ἀγή-
ρω FΣΦΩv, ἀγήρων Τ: ἀγήρων ς. 7. γραφήσονται FΦ. 33, 2. ἃς
γρ Τ: celeri τάς. 3. ἐν] ὧν Σv. 6. μόνον οἱ] μόνοι ΣΩv.
πᾶσα v. 8. νομίζεσθαι om ΣΩv, in γρ habent FΣΦ.

34 οὓς παρέδρους εἰκότως ἂν τις φήσαι τοῖς κάτω θεοῖς εἶναί,
τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχοντας τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἀνδράσιν 1400
ἐν μακάρων νήσοις. οὐ γὰρ ἰδών τις οὐδὲ περὶ ἐκείνων ταῦτ'
ἀπήγγελκεν, ἀλλ' οὓς οἱ ζῶντες ἀξίους ὑπειλήφαμεν τῶν ἄνω
τιμῶν, τούτους τῇ δόξῃ καταμαντευόμενοι κἀκεῖ τῶν αὐτῶν
35 τιμῶν ἡγούμεθ' αὐτοὺς τυγχάνειν. ἔστι μὲν οὖν ἴσως χαλεπὸν
τὰς παρούσας συμφορὰς λόγῳ κουφίσαι· δεῖ δ' ὅμως πειρᾶ-
σθαι καὶ πρὸς τὰ παρηγοροῦντα τρέπειν τὴν ψυχήν, ὡς
τοὺς τοιούτους ἄνδρας γεγονότας καὶ πεφυκότας αὐτοὺς ἐκ
τοιούτων ἑτέρων καλόν ἐστι τὰ δεινὰ εὐσχημονέστερον τῶν
ἄλλων φέροντας ὁρᾶσθαι καὶ πάσῃ τύχῃ χρωμένους ὁμοίους
36 εἶναι. καὶ γὰρ ἐκείνοις ταῦτ' ἂν εἴη μάλιστ' ἐν κόσμῳ καὶ
τιμῇ, καὶ πάσῃ τῇ πόλει καὶ τοῖς ζῶσι ταῦτ' ἂν ἐνέγκοι
πλείστην εὐδοξίαν. χαλεπὸν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στερη-
θῆναι καὶ ἐρήμοις εἶναι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων· σε-
μνὸν δέ γε ἀγήρως τιμὰς καὶ μνήμην ἀρετῆς δημοσίᾳ κτη-
σαμένους ἐπιδεῖν, καὶ θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἠξιωμένους ἀθα-
37 νάτων. λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός· κα-
λὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας εὐδοξίας. καὶ τοῦ μὲν λυ-
πηροῦ τούτου τὸν δαίμονα αἴτιον εὑρήσομεν ὄντα, ᾧ φύντας
ἀνθρώπους εἴκειν ἀνάγκη, τοῦ δὲ τιμίου καὶ καλοῦ τὴν τῶν
ἐθελησάντων καλῶς ἀποθνήσκειν αἵρεσιν.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως πολλὰ λέξω, τοῦτ' ἐσκεψάμην, ἀλλ' ὅπως τἀληθῆ. ὑμεῖς δὲ ἀποδυράμενοι, καὶ τὰ προσήκοντα ὡς χρὴ καὶ νόμιμα ποιήσαντες, ἄπιτε.

61.

ἘΡΩΤΙΚΟΣ. 1401

Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἀκούειν βούλει τοῦ λόγου, δείξω σοι καὶ ἀναγνώσομαι. δεῖ δέ σε τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ πρῶτον εἰδέναι.

34, 1. εἰκότως ἂν τις φήσαι om γρ Φ. 4. ἤγγελκεν υ et pr Τ, ἀπήγγειλεν Ω. 35, 1. αὐτοῖς apud Reiskium. 4. αὐτοὺς post γεγονότας ponit Reiskius. 5. ἑτέρων] καὶ ἑτέρων Σ. 36, 4. ἐρήμους Ω. 6. θυσιῶν] οὐσιῶν Σ. 37, 1. λυπηρὸν] λυπαρὸν καὶ Ω. παισὶν] πᾶσιν F. 2. μὲν om υ. λυπαροῦ Ω. 6. ἐπεσκεψάμην Fυ.

βούλεται μὲν γὰρ ὁ τὸν λόγον ποιῶν ἐπαινεῖν Ἐπικράτην, ὃν ᾤετο πολλῶν καὶ καλῶν κἀγαθῶν ὄντων νέων ἐν τῇ πόλει χαριέστατον εἶναι, καὶ πλεῖον τῇ συνέσει προέχειν ἢ τῷ κάλλει τῶν ἡλικιωτῶν. ὁρῶν δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτικῶν συνταγμάτων αἰσχύνην μᾶλλον ἢ τιμὴν περιάπτοντα τούτοις περὶ ὧν ἐστὶ γεγραμμένα, τοῦτο ὅπως μὴ πείσεται πεφύλακται, καὶ ὅπερ καὶ πεπεῖσθαί φησι τῇ γνώμῃ, τοῦτο καὶ γέγραφεν, ὡς δίκαιος
2 ἐραστὴς οὔτ' ἂν ποιήσειεν οὐδὲν αἰσχρὸν οὔτ' ἀξιώσειεν. ὃ μὲν οὖν ὥσπερ εἰ μάλιστ' ἂν ἐρωτικὸν λάβοις τοῦ λόγου, περὶ τοῦτ' ἐστίν· ὁ δ' ἄλλος λόγος τὰ μὲν αὐτὸν ἐπαινεῖ τὸν νεανίσκον, τὰ δὲ αὐτῷ συμβουλεύει περὶ παιδείας τε καὶ προαιρέσεως τοῦ βίου. πάντα δὲ ταῦτα γέγραπται τὸν τρόπον ὃν τις ἂν εἰς βιβλίον καταθεῖτο. τοῖς μὲν γὰρ λεκτικοῖς τῶν λόγων ἁπλῶς καὶ ὁμοίως οἷς ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμά τις εἴποι πρέπει γεγράφθαι, τοῖς δ' εἰς τὸν πλείω χρόνον τεθησομένοις ποιητικῶς καὶ περιττῶς ἁρμόττει συγκεῖσθαι· τοὺς μὲν γὰρ πιθανούς, τοὺς δὲ ἐπιδεικτικοὺς εἶναι προσήκει. ἵν' οὖν μὴ παρὰ τὸν λόγον σοι λέγω, μηδὲ ἅπερ γιγνώσκω περὶ τούτων αὐτὸς διεξίω, πρόσεχ' 1402
ὡς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἤδη ἀκουσόμενος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἥκει, ὃν ἠβουλήθην ἀκούειν, Ἐπικράτης.

3 Ὁρῶν ἐνίους τῶν ἐρωμένων καὶ κάλλους μετεσχηκότων οὐδετέρᾳ δὴ τῶν εὐτυχιῶν τούτων ὀρθῶς χρωμένους, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῇ τῆς ὄψεως εὐπρεπείᾳ σεμνυνομένους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐραστὰς ὁμιλίαν δυσχεραίνοντας, καὶ τοσοῦτον διημαρτηκότας τοῦ τὰ βέλτιστα κρίνειν ὥστε διὰ τοὺς λυμαινο-

v. 2. καὶ καλῶν om ΣΥΩυ. κἀγαθῶν Ωυ: καὶ ἀγαθῶν 5.
3. τῇ om Φ. προσέχειν ΣΥΦ. 2, 1. ἐργ̈αστης Σ. 2. ἐρωτικὸν μαλιστ' ἂν υ. 6. καταθοιτο FΣΦ. 7. δεκτικοῖς FΣΦ.
9. τεθεισομένοις (ἐπι) υ. 10. αποδεικτικοὺς F. ἀποδεικτικους Σ.
11. προσήκει] προσήκει τοῦ βίου Υ. 12. ἅπερ γιγνώσκω] ἃ γιγνώσκω ΥΩυ, ἀπογιγνώσκω FΣΦ. πρόσεχ' ὡς] προσεχῶς FΦυ.
13. καὶ] δὲ καὶ FΣΥΦΩ. 14. ἠβουλήθη Φ. 3, 1. ἐρωμένων τε καὶ F. μετεσχηκότας (ων) F, μετεσχηκότας ΣΥυ. 2. δὴ] δὲ FΣΥΦΩυ.
4. τοσοῦτο υ.

μένους τῷ πράγματι καὶ τοὺς μετὰ σωφροσύνης πλησιάζειν
ἀξιοῦντας δυσκόλως διακειμένους, ἡγησάμην τοὺς μὲν τοιού-
τους οὐ μόνον αὑτοῖς ἀλυσιτελῶς ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλ-
4λοις μοχθηρὰς συνηθείας ἐνεργάζεσθαι, τοῖς δὲ καλῶς φρο-
νοῦσιν οὐκ ἐπακολουθητέον εἶναι τῇ τούτων ἀπονοίᾳ, μάλιστα
μὲν ἐνθυμουμένοις ὅτι τῶν πραγμάτων οὔτε καλῶν οὔτ'
αἰσχρῶν ἀποτόμως ὄντων, ἀλλὰ παρὰ τοὺς χρωμένους τὸ
πλεῖστον διαλλαττόντων, ἄλογον μιᾷ γνώμῃ περὶ ἀμφοτέ-
ρων χρῆσθαι, ἔπειθ' ὅτι πάντων ἀτοπώτατόν ἐστι ζηλοῦν
μὲν τοὺς πλείστους φίλους καὶ βεβαιοτάτους ἔχοντας, ἀπο-
δοκιμάζειν δὲ τοὺς ἐραστάς, ὃ μόνον ἴδιον ἔθνος οὐχ ἅπα-
σιν ἀλλὰ τοῖς καλοῖς καὶ σώφροσιν οἰκειοῦσθαι πέφυκεν.
5ἔτι δὲ τοῖς μὲν μηδεμίαν πω τοιαύτην φιλίαν ἑωρακόσι
καλῶς ἀποβᾶσαν, ἢ σφόδρα κατεγνωκόσιν αὑτῶν ὡς οὐκ
ἂν δυνηθεῖεν σωφρόνως τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν, ἴσως
οὐκ ἄλογον ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν· τοῖς δ' ὥσπερ σὺ
διακειμένοις, καὶ μήτε παντάπασιν ἀνηκόοις οὖσιν ὅσαι
δὴ χρεῖαι δι' ἔρωτος χωρὶς αἰσχύνης ηὐξήθησαν, καὶ μετὰ
τῆς ἀκριβεστάτης εὐλαβείας τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκό- 1403
σιν, οὐδ' ὑποψίαν ἔχειν εὔλογον ὡς ἄν τι πράξειαν αἰ-
6σχρόν. διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπήρθην τοῦτον γράψαι τὸν
λόγον, ἡγούμενος δυοῖν τοῖν καλλίστοιν οὐ διαμαρτήσεσθαι.
τὰ μὲν γὰρ ὑπάρχοντά σοι ἀγαθὰ διελθὼν ἅμα σέ τε ζη-
λωτὸν καὶ ἐμαυτὸν οὐκ ἀνόητον ἐπιδείξειν ἐλπίζω, εἴ σε
τοιοῦτον ὄντα ἀγαπῶ· συμβουλεύσας δ' ἃ μάλιστα κατεπείγει,
νομίζω τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς δεῖγμα τῆς δὲ κοινῆς
7φιλίας ἀφορμὴν ἀμφοτέροις εἰσοίσειν. καίτοι μ' οὐ λέληθεν
ὅτι χαλεπὸν μέν ἐστι καὶ τὴν σὴν φύσιν ἀξίως τῶν ὑπαρ-
χόντων διελθεῖν, ἔτι δὲ ἐπικινδυνότερον τὸ συμβουλεύειν
μέλλοντα αὑτὸν ὑπεύθυνον τῷ πεισθέντι καταστῆσαι. ἀλλὰ

v. 1. καὶ πρὸς τ. F. 2. διακειμένους] ὁρᾶσθαι διακειμένους Reiskius. 3. αὑτοῖς] αὐτὸς FΣΦ. 4, 1. ἐργάζεσθαι υ. κακῶς Ω. 3. ἐνθυμουμένους Υυ. 4. ἀποτόμων ΣΥΩ. 8. ἔθνος Reiskius: libri ἔθος. 5, 6. δι' om ΣΩυ, in γρ habet Υ. καὶ] αἱ Ω. 7. βεβαιωκόσιν Σ. 8. πράξειν Υ. 6, 4. οὐκ om FΦ. 5. κατεπείγοι υ, κατεπείγειν FΦ. 7, 1. εἰσοίσειν ἀμφοτ. ΥΩυ. 3. τὸ] τὸν υ.

νομίζω τοῖς μὲν δικαίως ἐγκωμίων τυγχάνουσι περιγενέσθαι τῆς τῶν ἐπαινούντων δυνάμεως προσήκειν τῇ τῆς ἀληθείας ὑπερβολῇ, τῆς δὲ συμβουλῆς οὐ διαμαρτήσεσθαι, συνειδὼς ὅτι διὰ μὲν ἀνοήτων καὶ παντελῶς ὑπ' ἀκρασίας διεφθαρμένων οὐδὲ τῶν καθ' ὑπερβολὴν ὀρθῶς βουλευθέντων οὐδὲν ἂν καλῶς ἐξενεχθείη, διὰ δὲ τῶν σωφρόνως καὶ καθαρῶς ζῆν αἱρουμένων οὐδὲ τὰ μετρίως ἐσκεμμένα διαμαρτάνε-
8 σθαι πέφυκεν. τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχων τοιαύτας ἐγχειρῶ τῷ λόγῳ, ἡγοῦμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογῆσαί μοι τοῖς τηλικούτοις μάλιστα κατεπείγειν κάλλος μὲν ἐπὶ τῆς ὄψεως, σωφροσύνην δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀνδρίαν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων, χάριν δὲ ἐπὶ τῶν λόγων διατελεῖν ἔχοντας. ὧν τὰ μὲν τῆς φύσεως οὕτω καλῶς ἡ τύχη σοι παραδέδωκεν, ὥστε περίβλεπτον καὶ θαυμαζόμενον διατελεῖν, τὰ δ' αὐτὸς 1404
παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο προαγαγὼν ἥκεις, ὥστε μη-
9 δέν' ἄν σοι τῶν εὖ φρονούντων ἐπιτιμῆσαι. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐχ ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἠγαπημένον φαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μὲν δι' αὑτὸν τὰ δὲ διὰ τὴν τύχην θαυμάζεσθαι; καθ' ὅλου μὲν τοίνυν τῶν ὑπαρχόντων σοι πρὸς ἀρετὴν ἴσως ὕστερον ἁρμόσει τὰ πλείω διελθεῖν· ἃ δ' ἑκάστου τούτων ἐγκώμια εἰπεῖν ἔχω, ταῦτα δηλῶσαι πειράσομαι μετ' ἀληθείας.
10 Ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἐπαινεῖν, ὅπερ πρῶτον ἰδοῦσιν ἅπασιν ἔστι γνῶναί σου, τὸ κάλλος, καὶ τούτου τὸ χρῶμα, δι' οὗ καὶ τὰ μέλη καὶ ὅλον τὸ σῶμα φαίνεται. ᾧ τίν' ἂν ἁρμόττουσαν εἰκόνα ἐνέγκω, σκοπῶν οὐχ ὁρῶ, ἀλλὰ παρίσταταί μοι δεῖσθαι τῶν ἀναγνόντων τόνδε τὸν λόγον σὲ θεωρῆσαι καὶ ἰδεῖν, ἵνα συγγνώμης τύχω μηδὲν ὅμοιον ἔχων εἰ-
11 πεῖν. τῷ γὰρ εἰκάσειέ τις θνητῶν, ὃ ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν

v. 3. διαμαρτησαι σε γρ Φ. 6. δὲ om Φ. 7. τὰ] μετὰ Ω.
8, 2. δι] δὴ υ. 3. κατεπείγειν] κατείπειν FΦ, πρέπειν vel καθήκειν Wolfius. 6. οὕτω] ουτ' ουτω Σ. 8. προάγων ΣΥΩυ.
9, 1. τί om F. 5. ἁρμόσει F, ἁρμόττει Φ. 10, 5. μέλη F, μέρη ΣΤΦΩυ. 4. οὐχ ὁρῶ om Σ. 5. ἀναγνωσομένων υ. 6. εἰπεῖν] εἰπεῖν αὐτῷ FΦ. 11, 1. τῷ] τὸ Φ. post γὰρ deest, quae supra (10, 3) abundabat, particula ἄν. θνητὸν ὂν FΣΦ, θνητὸν ὢ υ.

ἐργάζεται πόθον, καὶ ὁρώμενον οὐκ ἀποπληροῖ, καὶ μεταστὰν μνημονεύεται, καὶ τὴν τῶν θεῶν ἀξίαν ἐπ' ἀνθρώπου φύσιν ἔχει, πρὸς μὲν τὴν εὐπρέπειαν ἀνθηρόν, πρὸς δὲ τὰς αἰτίας ἀνυπονόητον; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταῦτ' ἔστιν αἰτιάσασθαι πρὸς τὴν σὴν ὄψιν, ἃ πολλοῖς ἄλλοις ἤδη συν-
12 έπεσε τῶν κάλλους μετασχόντων. ἢ γὰρ διὰ ῥαθυμίαν τοῦ σώματος ἅπασαν συνετάραξαν τὴν ὑπάρχουσαν εὐπρέπειαν, ἢ δι' ἀτύχημά τι καὶ τὰ καλῶς πεφυκότα συνδιέβαλον αὐτῷ. ὧν οὐδενὶ τὴν σὴν ὄψιν εὕροιμεν ἂν ἔνοχον γεγενημένην· οὕτω γὰρ σφόδρα ἐφυλάξατο πάσας τὰς τοιαύτας κῆρας 1405
ὅστις ποτ' ἦν θεῶν ὁ τῆς σῆς ὄψεως προνοηθείς, ὥστε μηδὲν μέμψεως ἄξιον τὰ δὲ πλεῖστα περίβλεπτά σου καταστῆ-
13 σαι. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν ὁρωμένων ἐπιφανεστάτου μὲν ὄντος τοῦ προσώπου, τούτου δὲ αὐτοῦ τῶν ὀμμάτων, ἔτι μᾶλλον ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τὴν εὔνοιαν ἣν εἶχεν εἰς σὲ τὸ δαιμόνιον. οὐ γὰρ μόνον πρὸς τὸ τὰ κατεπείγονθ' ὁρᾶν αὐτάρκη παρέσχηται, ἀλλ' ἐνίων οὐδ' ἐκ τῶν πραττομένων γιγνωσκομένης τῆς ἀρετῆς, σοῦ διὰ τῶν τῆς ὄψεως σημείων τὰ κάλλιστα τῶν ἠθῶν ἐνεφάνισε, πρᾶον μὲν καὶ φιλάνθρωπον τοῖς ὁρῶσι, μεγαλοπρεπῆ δὲ καὶ σεμνὸν τοῖς ὁμι-
14 λοῦσιν, ἀνδρεῖον δὲ καὶ σώφρονα πᾶσιν ἐπιδείξας· ὃ καὶ μάλιστ' ἄν τις θαυμάσειεν. τῶν γὰρ ἄλλων ἐπὶ μὲν τῆς πραότητος ταπεινῶν ἐπὶ δὲ τῆς σεμνότητος αὐθαδῶν ὑπολαμβανομένων, καὶ διὰ μὲν τὴν ἀνδρίαν θρασυτέρων διὰ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἀβελτέρων εἶναι δοκούντων, τοσαύτας ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα λαβοῦσα ἡ τύχη πρὸς τὸ δέον ἅπανθ' ὁμολογούμενα ἀπέδωκεν, ὥσπερ εὐχὴν ἐπιτελοῦσα ἢ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἐπιδεῖξαι βουληθεῖσα, ἀλλ' οὐ θνητήν, ὡς

v. 1. ἐργάζεσθαι Ω. 3. φύσει υ. 5. ἄλλοις om F. ἤδη om υ. 12, 2. σχήματος (σω supra) FΥ, σχήματος Συ. συνεταραξαν (πρ supra) F, συνέπραξαν ΣΦ. 3. συνδιέβαλλον Σ. ἑαυτῷ υ. 4. εὕρομ' Σ, εὕροιμ' ΥΩr. 5. ουτω] οὔτε Σ. γὰρ om ς. 7. δὲ] δὲ καὶ ΣΥ. περίβλεπτα] περιελθοντα Σ. σου] του Σ, τοῦ σώματος υ, delet Υ, om Ω. 13, 4. τὸ om Συ, τὰ om pr Υ. 5. ἐνίοις υ. 14, 1. καὶ post ὃ om pr Υ. 2. μὲν om Σ. 5. ἀβέλτερον Ω. 6. τὸ] δὲ τὸ Φ. 7. ὁμολογοῦντα υ. 8. ὑποδεῖξαι ΣΥΩυ.

ϛο, φύσιν ἰϛᾶσα. εἰ μὲν ὖν οἷόντ' ἦν ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ
κάλλȣς τȣ͂ σȣ͂ ἢ τȣ͂το ἦν μόνον τῶν σῶν ἀξιέπαινον,
ν ἂν παραλιπεῖν ᾠόμεθα δεῖν ἐπαινȣ͂ντες τῶν προσόν-
σοι· νῦν δὲ δέδοικα μὴ πρὸς τὰ λοιπὰ ἀπειρηκόσι
σώμεθα τοῖς ἀκροαταῖς καὶ περὶ τȣ́τȣ μάτην τερθρευώ-
α. πῶς γὰρ ἄν τις ὑποβάλοι τῷ λόγῳ τὴν σὴν ὄψιν, 1406
μηδ' ἃ τέχνῃ πεποίηται τῶν ἔργων τοῖς ἀρίστοις δη-
υργοῖς δύναται ὑπερτεῖναι; καὶ θαυμαστὸν ȣ̓δέν· τὰ
γὰρ ἀκίνητον ἔχει τὴν θεωρίαν, ὥστ' ἄδηλον εἶναι
τοτ' ἂν ψυχῆς μετασχόντα φανείη, σȣ͂ δὲ τὸ τῆς γνώ-
ἦθος ἐν πᾶσιν οἷς ποιεῖς μεγάλην εὐπρέπειαν ἐπαυ-
ει τῷ σώματι. περὶ μὲν οὖν τοῦ κάλλȣς πολλὰ παρα-
ὼν τοσαῦτα ἐπαινέσαι ἔχω.

Περὶ δὲ τῆς σωφροσύνης κάλλιστον μὲν τοῦτ' ἔχοιμ'
εἰπεῖν, ὅτι τῆς ἡλικίας τῆς τοιαύτης εὐδιαβόλως ἐχȣ́-
σοὶ μᾶλλον ἐπαινεῖσθαι συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον
ὲν ἐξαμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ φρονιμώτερον ἢ κατὰ τὴν
ν ζῆν προῄρησαι. καὶ τȣ́των μέγιϛον τεκμήριον ἡ πρὸς
ἀνθρώπȣς ὁμιλία· πολλῶν γὰρ ἐντυγχανόντων σοι καὶ
τοδαπὰς φύσεις ἐχόντων, ἔτι δὲ προσαγομένων ἁπάν-
ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν συνηθείας, ȣ̔́τω καλῶς προέστης τῶν
των ὥϛε πάντας τὴν πρὸς σὲ φιλίαν ἠγαπηκότας ἔχειν.
ημεῖον τῶν ἐνδόξως καὶ φιλανθρώπως ζῆν προαιρȣμέ-
ἐϛίν. καίτοι τινὲς εὐδοκίμησαν ἤδη τῶν τε συμβȣλευ-
των ὡς ȣ̓ χρὴ τὰς τῶν τυχόντων ὁμιλίας προσδέχεσθαι,
τῶν πεισθέντων τȣ́τοις· ἢ γὰρ πρὸς χάριν ὁμιλȣ͂ντα
φαύλοις ἀναγκαῖον εἶναι διαβάλλεσθαι παρὰ τοῖς πολ-
, ἢ διευλαβȣ́μενον τὰς τοιαύτας ἐπιπλήξεις ὑπ' αὐτῶν

15, 1. συνιστᾶσα Wolfius. οἰόστ' Τ, οἰόσι' υ. 3. παραλεί-
Σ. 4. σοι om Συ et pr Τ. δὲ om Ω. 5. χρησόμεθα
. τοῦτο (ου) Τ, τούτω Σ, τοῦτο υ. τερθρευόμεθα ΡΣΦ.
6, 1. ὑπερβάλοι ΤΩ. 2. ἀρίστοις om Ω. 4. ἄδηλα Τυ.
. ἐπαυξάνειν Φ. 7. παραλείπων Σ. 17, 4. ἐξαμαρτάνειν ΣΤΩ,
ρτάνεις υ: ἐξαμαρτάνει ς. 5. προῄρησαι ΣΤΦΩυ: προῄρηται ς.
ούτων (ο) F, τοῦτο ΣΦυ, τούτου ΤΩ. 8. ταῖς — συνηθείαις Φ.
8, 2. τε om Σ et pr Τ. συμβουλευόντων FΦ.

19 τῶν ἐντυγχανόντων δυσχεραίνεσθαι συμπίπτειν. ἐγὼ
διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον οἶμαί σε δεῖν ἐγκωμιάζειν, ὅτι τῶ
ἄλλων ἕν τι τῶν ἀδυνάτων οἰομένων εἶναι τὸ τοῖς ἄλλ
τρόποις ἀρέσκειν σὺ τοσοῦτο τούτων διήνεγκας, ὥστε τῶ
χαλεπῶν καὶ δυσκόλων ἁπάντων περιγεγενῆσθαι, τοῦ μ
συνεξαμαρτάνειν τισὶν οὐδ' ὑποψίαν ἐνδοὺς τοῖς ἄλλοις, τ
δὲ πρὸς αὐτοὺς δυσχερείας τῇ τῶν τρόπων εὐαρμοστίᾳ κρ
20 τήσας. πρὸς τοίνυν τοὺς ἐραστάς, εἰ χρὴ καὶ περὶ τούτ
εἰπεῖν, οὕτω καλῶς μοι δοκεῖς καὶ σωφρόνως ὁμιλεῖν, ὡ
τῶν πλείστων οὐδὲ ὃν ἂν προέλωνται μετρίως ἐνεγκεῖν δ
ναμένων, σοὶ πᾶσι καθ' ὑπερβολὴν ἀρέσκειν συμβέβηκ
ὃ τῆς σῆς ἀρετῆς σημεῖον ἐναργέστατόν ἐστιν. ὧν μὲν γ
δίκαιον καὶ καλόν, οὐδεὶς ἄμοιρος αὐτῶν παρὰ σοῦ καθέ
κεν, ἃ δ' εἰς αἰσχύνην ἥκει, τούτων οὐδ' εἰς ἐλπίδα οὐδ
ἔρχεται· τοσαύτην τοῖς μὲν τῶν βελτίστων ὀρεγομέν
ἐξουσίαν τοῖς δ' ἀποθρασύνεσθαι βουλομένοις ἀτολμίαν ἡ
21 σωφροσύνη παρεσκεύακεν. ἔτι τοίνυν τῶν πλείστων ἐκ
σιωπῆς, ὅταν ὦσι νέοι, τὴν τῆς σωφροσύνης δόξαν θη
μένων σὺ τοσοῦτον τῇ φύσει διενήνοχας, ὥστε ἐξ ὧν λέ
καὶ ὁμιλεῖς τοῖς ἐντυγχάνουσι μηδὲν ἐλάττω τὴν περὶ σε
τοῦ εὐδοξίαν ἢ διὰ πάντα τὰ λοιπὰ πεποιῆσθαι· τοσα
πειθὼ καὶ χάρις καὶ ἐν οἷς σπουδάζεις ἐστί σοι καὶ ἐν
παίζεις. καὶ γὰρ εὐήθης ἀναμαρτήτως καὶ δεινὸς οὐ
κοήθως καὶ φιλάνθρωπος ἐλευθερίως, καὶ τὸ σύνολον τ
τος εἶ οἷος ἄν τις ἐξ Ἀρετῆς υἱὸς Ἔρωτι γένοιτο.
22 Τὴν τοίνυν ἀνδρίαν — οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἄξιόν ἐστι
ραλιπεῖν, οὐχ ὡς οὐ πολλὴν ἐπίδοσιν ἐχούσης ἔτι τῆς
φύσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου πλείους ἀφορμὰς πα
δώσοντος λόγων τοῖς ἐπαινεῖν σε βουλομένοις, ἀλλ' ὡς

19, 1. libri συμπίπτει. 4. τοσούτω ΤΩ. 6. τισὶν] τι τισι
εὐ
ἐνδιδοὺς FΦΩ. 7. συναρμοστίᾳ υ, συναρμοστίᾳ ΣΦΩ. 20, 3.
ὧν ΕΦ. ἂν om Σ et pr Φ. 4. σοὶ] σου Σ. 21, 3. τοσού
ἐ
6. σου F, σου ΣΤΩυ. 8. τὸ σύνολον] συνελόντι γρ FΤΦ. 9
om ΤΩυ. ἔρωτι γρ FΦ, ἐρῶντι FΣΤΦΩυ. 22, 1. Τὴν]
τοιαύτην υ. τοῦτο om υ.

των ὄντων τῶν μετὰ ταύτης τῆς ἡλικίας ἐπαίνων, ἐν 1408
τὸ μηδὲν ἐξαμαρτάνειν τοῖς ἄλλοις εὐκτόν ἐστι. σοῦ δ'
πολλῶν μὲν ἄν τις καὶ ἑτέρων τὴν ἀνδρείαν διέλθοι,
λιστα δ' ἐπὶ τῆς ἀσκήσεως, ἧς καὶ πλεῖστοι γεγένηνται
ρτυρες. ἀνάγκη δ' ἴσως πρῶτον εἰπεῖν, ταύτην τὴν ἀγω-
ν ὡς καλῶς προείλε. τὸ γὰρ ὀρθῶς, ὅ τι πρακτέον ἐστί,
ν ὄντα δοκιμάσαι καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ γνώμης φρο-
ε κοινόν ἐστι σημεῖον· δι' ὧν οὐδέτερον παραλιπεῖν ἄξιον
τῆς προαιρέσεως ἔπαινον. συνειδὼς τοίνυν τῶν μὲν
ων ἀθλημάτων καὶ δούλους καὶ ξένους μετέχοντας, τοῦ δ'
ραίνειν μόνοις μὲν τοῖς πολίταις ἐξουσίαν οὖσαν ἐφιε-
νους δὲ τοὺς βελτίστους, οὕτως ἐπὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ὥρ-
σας. ἔτι δὲ κρίνων τοὺς μὲν τὰ δρομικὰ γυμναζομένους
ν πρὸς ἀνδρείαν οὐδ' εὐψυχίαν ἐπιδιδόναι, τοὺς δὲ τὴν
γμὴν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσκήσαντας πρὸς τῷ σώματι καὶ
γνώμην διαφθείρεσθαι, τὸ σεμνότατον καὶ κάλλιστον
ν ἀγωνισμάτων καὶ μάλιστα πρὸς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἁρ-
ττον ἐξελέξω, τῇ μὲν συνηθείᾳ τῶν ὅπλων καὶ τῇ τῶν
μων φιλοπονίᾳ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ συμβαίνουσιν ὡμοιω-
νον, τῇ δὲ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ σεμνότητι τῆς παρα-
υῆς πρὸς τὴν τῶν θεῶν δύναμιν εἰκασμένον, πρὸς δὲ
οις ἡδίστην μὲν θέαν ἔχον, ἐκ πλείστων δὲ καὶ παντο-
ῶν συγκείμενον, μεγίστων δ' ἄθλων ἠξιωμένον· πρὸς
τοῖς τιθεμένοις τὸ γυμνασθῆναι καὶ μελετῆσαι τοιαῦτα
μικρὸν ἆθλον προφανήσεται τοῖς καὶ μετρίως ἀρετῆς 1409
μένοις. τεκμήριον δὲ μέγιστον ἄν τις ποιήσαιτο τὴν
ήρου ποίησιν, ἐν ᾗ καὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους
τὰ τοιαύτης παρασκευῆς πολεμήσαντας πεποίηκεν ἀλ-
λοις· ἔτι δὲ καὶ νῦν τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων οὐ ταῖς
πεινοτάταις ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ἐν τοῖς ἀγῶσι χρῆσθαι
νηθές ἐστιν. ἡ μὲν οὖν προαίρεσις οὕτω καλὴ καὶ παρὰ
σιν ἀνθρώποις ἠγαπημένη· νομίζων δ' οὐδὲν εἶναι προὔργου

v. 2. σοῦ] οὐ pr υ. 3. ἀνδρίαν υ, qui sic ubique. διέλθη ς. 23, 7. τοῖς om Φ. ἀφειμένους υ. 24, 4. τὸ] τὸ δὲ Φ. 5. φύ- om υ. 25, 5. καὶ om Ω. 8. τοσαύτης F. 9. πόλεων] πο-λέων Ω. 26, 2. δ' om Σ et pr Υ.

τῶν σπȣδαιοτάτων ἐπιθυμεῖν ȣ̓δὲ καλῶς πρὸς ἅπαντα π
φυκέναι τὸ σῶμα μὴ τῆς ψυχῆς φιλοτίμως παρεσκευασμ
νης, τὴν μὲν φιλοπονίαν εὐθέως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐπ
δειξάμενος ȣ̓δ᾽ ἐν τοῖς ἔργοις ἐψεύσω, τὴν δ᾽ ἄλλην ἐπ
φάνειαν τῆς σαυτȣ̃ φύσεως καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρεί
27ἐν τοῖς ἀγῶσι μάλιςʼ ἐνεδείξω. περὶ ὧν ὀκνῶ μὲν ἄρξ
σθαι λέγειν, μὴ λειφθῶ τῷ λόγῳ τῶν τότε γεγενημένω
ὅμως δ᾽ ȣ̓ παραλείψω· καὶ γὰρ αἰσχρόν, ἃ θεωρȣ̃ντας ἡμ
εὐφραίνει, ταῦτ᾽ ἀπαγγεῖλαι μὴ ἐθέλειν. ἅπαντας μὲν
εἰ διεξιοίην τȣ̀ς ἀγῶνας, ἴσως ἂν ἄκαιρον μῆκος ἡμῖν ἐπ
γένοιτο τῷ λόγῳ· ἑνὸς δ᾽, ἐν ᾧ πολὺ διήνεγκας, μνησθ
ταῦτά τε δηλώσω καὶ τῇ τῶν ἀκουόντων δυνάμει συ
28μετρότερον φανήσομαι χρώμενος. τῶν γὰρ ζευγῶν ἀφ
θέντων, καὶ τῶν μὲν προορμησάντων τῶν δ᾽ ὑφηνιο
μένων, ἀμφοτέρων περιγενόμενος ὡς ἑκατέρων προση
τὴν νίκην ἔλαβες, τοιȣ́τȣ στεφάνȣ τυχὼν ἐφ᾽ ᾧ, καίπ
καλοῦ τȣ̃ νικᾶν ὄντος, κάλλιον ἐδόκει καὶ παραλογώτερ
εἶναι τὸ σωθῆναι. φερομένου γὰρ ἐναντίου μέν σοι τ
τῶν ἀντιπάλων ἅρματος, ἁπάντων δ᾽ ἀνυπόστατον οἰ
μένων εἶναι τὴν τῶν ἵππων δύναμιν, ὁρῶν αὐτῶν ἐν
καὶ μηδενὸς δεινȣ̃ παρόντος ὑπερηγωνιακότας, ȣ̓χ ὅπ
ἐξεπλάγης ἢ κατεδειλίασας, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ καὶ τ
τȣ̃ ζεύγȣς ὁρμῆς κρείττων ἐγένου, τῷ δὲ τάχει καὶ τ
29διευτυχηκότας τῶν ἀνταγωνιστῶν παρῆλθες. καὶ γάρ
τοσοῦτον μετήλλαξας τῶν ἀνθρώπων τὰς διανοίας, ὥ
πολλῶν θρυλούντων ὡς ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἡδίστ
θέαν παρέχεται τὰ ναυαγȣ̃ντα, καὶ δοκέντων ἀληθῆ ταῦ
λέγειν, ἐπὶ σȣ̃ τοὐναντίον τοὺς θεατὰς φοβεῖσθαι πά
τας μή τι συμπέσῃ τοιȣ̃το περὶ σέ· τοιαύτην εὔνοιαν
φιλοτιμίαν ἡ σὴ φύσις αὐτοῖς παρέσχεν.

v. 1. ἅπαντα ἀεὶ πεφ. ΣΩυ. 3. εὐθέως post γυμνασίοις
nunt ΣΥΩυ. 5. αὐτοῦ Ω. 27, 4. θέλειν υ. 5. διεξ
FΣΦ, διεξίοιμι υ. 7. ταῦτά τε] ταῦτα Φ, πάντας F. συμμετ
τερον Σ, συμμετριώτερον FΩυ. 28, 1. ἀφαιρεθέντων Φυ expunct
que litteris αιρ Σ, ἀφ εθεντων Υ. 3. ὡς ἑκατέρων] ἑκατέρων
FΣΦ. conf. Coraes ad Isocrat. p. 50,32. 10. τῇ — ὁρμῇ FΣΥ
29, 2. τοσοῦτο υ. 4. παρέχει γρ Φ. ταῦτα om υ. 6.
τις Ω. τοιαύτην υ. 7. φιλονεικίαν Υυ, φιλονικίαν Ω.

30 Εἰκότως· καλὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ καθ' ἕν τι περίβλε-
πτον γενέσθαι, πολὺ δὲ κάλλιον τὸ πάντα περιλαβεῖν ἐφ'
οἷς ἄν τις νῦν ἔχων φιλοτιμηθείη. δῆλον δ' ἐκεῖθεν· εὑ-
ρήσομεν γὰρ Αἰακὸν μὲν καὶ Ῥαδάμανθυν διὰ σωφροσύ-
νην, Ἡρακλέα δὲ καὶ Κάστορα καὶ Πολυδεύκην δι' ἀνδρίαν,
Γανυμήδην δὲ καὶ Ἄδωνιν καὶ ἄλλους τοιούτους διὰ κάλλος
ὑπὸ θεῶν ἀγαπηθέντας. ὥστε ἔγωγε οὐ θαυμάζω τῶν ἐπι-
θυμούντων τῆς σῆς φιλίας, ἀλλὰ τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον
διακειμένων· ὅπου γὰρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων
μετασχόντες τινὲς τῆς τῶν θεῶν ὁμιλίας ἠξιώθησαν, ἦ
που τοῦ γ' ἁπάντων κυρίου καταστάντος εὐκτὸν θνητῷ φύντι
31 φίλον γενέσθαι. δίκαιον μὲν οὖν καὶ πατέρα καὶ μητέρα
καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τοὺς σοὺς ζηλοῦσθαι, τοσοῦτον ὑπερέ-
χοντος σοῦ τῶν ἡλικιωτῶν ἀρετῇ, πολὺ δὲ μᾶλλον οὓς σὺ 1411
ὁ τῶν τηλικούτων ἀγαθῶν ἠξιωμένος σαυτοῦ προκρίνας ἀξίους
εἶναι φίλους ἐξ ἁπάντων αἱρῇ. τοὺς μὲν γὰρ ἡ τύχη σοι με-
τόχους κατέστησε, τοὺς δ' ἡ σφετέρα καλοκαγαθία προσσυν-
32 έστησεν· οὓς οὐκ οἶδα πότερον ἐραστὰς ἢ μόνους ὀρθῶς γιγνώ-
σκοντας προσαγορεῦσαι χρή. δοκεῖ γάρ μοι καὶ κατ' ἀρχὰς
ἡ τύχη, τῶν μὲν φαύλων καταφρονοῦσα, τὰς δὲ τῶν σπου-
δαίων ἀνδρῶν διανοίας ἐρεθίσαι βουληθεῖσα, τὴν σὴν φύ-
σιν οὐ πρὸς ἡδονὴν ἐξαπατηθῆναι καλὸν ποιῆσαι, ἀλλὰ
πρὸς ἀρετὴν ἐνευδαιμονῆσαι χρήσιμον.
33 Πολλὰ δ' ἔχων ἔτι περὶ σοῦ διελθεῖν, αὐτοῦ καταλύσειν
μοι δοκῶ τὸν ἔπαινον, δεδιὼς μὴ καθ' ὑπερβολὴν τῆς ἀν-
θρωπίνης φύσεως ὑπὲρ σοῦ διαλέγεσθαι δόξω· τοσοῦτον γάρ,
ὡς ἔοικεν, ἡ τῶν λόγων δύναμις ἔλαττον ἔχει τῆς ὄψεως,
ὥστε τοῖς μὲν ὁρατοῖς οὐδεὶς ἀπιστεῖν ἀξιοῖ, τοὺς δὲ τούτων
34 ἐπαίνους οὐδ' ἂν ἐλλείπωσιν ἀληθεῖς εἶναι νομίζουσι. παυ-
σάμενος οὖν περὶ τούτων, ἤδη πειράσομαι σοι συμβουλεύειν

30, 6. γαννυμήδην υ. 8. τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον] μὴ τῶν τοῦτον τὸν τρόπον ΣΤ, μὴ τῶν τοῦτον τρόπον υ, τῶν μὴ τοῦτον τὸν τρόπον Ω. 31, 2. δηλοῦσθαι FΣΤΩυ. τοσούτων ὑπερέχοντας Φ. 4. ὁ om γρ Φ. ἠξιωμένους αὐτοῦ γρ Φ, ἠξιωμένος σαυτὸν FΦ. 32, 5. ἐνεξαπατηθῆναι Reiskius. καλὴν Wolfius, καλόν σε γρ Φ. 6. εὐδαιμονῆσαι ΣΦ. 33, 3. τοσοῦτο υ. 5. μὲν om υ. 34, 1. ἐλλίπωσιν υ, ἐλλείπωμεν Ω. 2. σου Ω.

ἐξ ὧν ἂν ἐντιμότερον ἔτι τὸν σαυτοῦ βίον καταστήσαις. βου-
λοίμην δ᾽ ἄν σε μὴ πάρεργον ποιήσασθαι τὸ προσέχειν
τὸν νοῦν τοῖς μέλλουσι ῥηθήσεσθαι, μηδ᾽ ὑπολαμβάνειν
τοῦθ᾽, ὡς ἄρα ἐγὼ τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις οὐ τῆς σῆς
ὠφελείας ἕνεκα ἀλλ᾽ ἐπιδείξεως ἐπιθυμῶν, ἵνα μήτε δια-
μάρτῃς τῆς ἀληθείας, μήτ᾽ ἀντὶ τῶν βελτίστων τὰ τυχόντα
35 ἑλόμενος χεῖρον περὶ σαυτοῦ βουλεύσῃ· καὶ γὰρ τοῖς μὲν
ἀφανῆ καὶ ταπεινὴν τὴν φύσιν ἔχουσιν οὐδ᾽ ὅταν μὴ κα- 1412
λῶς τι πράξωσιν ἐπιπλήττομεν, τοῖς δ᾽ ὥσπερ σὺ περι-
βλέπτοις γεγενημένοις καὶ τὸ παραμελῆσαί τινος τῶν καλ-
λίστων αἰσχύνην φέρει. ἔτι δ᾽ οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγων
ψευσθέντες καθ᾽ ἑνὸς μόνου πράγματος οὐ τὰ κράτιστα ἔγνω-
σαν, οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων συμβουλίας διαμαρτόν-
τες ἢ καταφρονήσαντες παρ᾽ ὅλον τὸν βίον τῆς ἑαυτῶν
ἀγνωσίας ὑπομνήματα ἔχουσιν.

36 Τούτων μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν, σκοπεῖσθαι δὲ τί
τῶν ἀνθρωπείων μεγίστην δύναμιν ἔχει, καὶ τίνος καλῶς
μὲν ἀποβάντος πλεῖστ᾽ ἂν κατορθοῖμεν, διαφθαρέντος δὲ
μέγιστ᾽ ἂν βλαπτοίμεθα παρὰ τὸν βίον· οὐ γὰρ ἄδηλον ὅτι
τούτου καὶ μάλιστ᾽ ἐπιμέλειαν ποιητέον, ὃ μεγίστην ῥοπὴν
37 ἐφ᾽ ἑκάτερον ἐργάζεσθαι πέφυκεν. τὴν μὲν τοίνυν ἐν ἀν-
θρώποις διάνοιαν ἁπάντων εὑρήσομεν ἡγεμονεύουσαν, ταύ-
την δὲ φιλοσοφίαν μόνην παιδεῦσαί τε ὀρθῶς καὶ γυμ-
νάσαι δυναμένην. ἧς οἴομαί σε δεῖν μετασχεῖν, καὶ μὴ
κατοκνῆσαι μηδὲ φυγεῖν τὰς ἐνούσας ἐν αὐτῇ πραγματείας,
ἐνθυμούμενον ὅτι διὰ μὲν ἀργίας καὶ ῥᾳθυμίας καὶ τὰ
παντελῶς ἐπιπολῆς δυσχείρωτά ἐστι, διὰ δὲ καρτερίας καὶ
38 φιλοπονίας οὐδὲν τῶν ὄντων ἀγαθῶν ἀνάλωτον πέφυκε, καὶ
διότι πάντων ἀλογώτατόν ἐστι πρὸς μὲν χρηματισμὸν καὶ

v. 1. τὸν] τοῦ Ω. καταστήσῃς υ, καταστήσεις FΣΦ. 4. σῆς om ΣΩυ, in γρ habet Υ. 6. μήτ᾽ ἀντὶ] μήτε τι ΣΥΩ, μήτ᾽ ἐπὶ υ.
35, 5. αἰσχύνην φέρει] αἰσχύνην φέρειν εἴωθεν γρ FΥΦ, φέρει κατάγνωσιν ΥΩ, φέρειν εἴωθεν υ. 7. διαμαρτάνοντες υ. 9. ὑπομνήματα ἔχουσιν] ὑπομένουσι δίκας υ. 36, 1. οὖν om FΣΥΦυ. οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν] οὐδεὶς ἔπαθε υ. σκοπεῖσθε υ. 2. ἀνθρωπίνων FΦ.
37, 1. ἑκάτερον Reiskius: libri ἑκατέρων. ἐνεργάζεσθαι ΣΦ, ἐξεργάζεσθαι Ω. 2. διάνοιαν om Σ. 7. ἐπιπολῆς om Σ.

ῥώμην καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοτίμως ἔχειν καὶ πολλὰς ὑπο-
μένειν κακοπαθείας, ἃ πάντα θνητά ἐστι καὶ τῇ διανοίᾳ
δουλεύειν εἴωθε, τὴν δ' ἐπιστατοῦσαν μὲν τῶν ἄλλων, συν-
διατελοῦσαν δὲ τοῖς ἔχουσιν, ὅλου δ' ἡγεμονεύουσαν τοῦ βίου 1413
39 μὴ ζητεῖν ὅπως διακείσεται βέλτιον. καίτοι καλὸν μὲν καὶ
διὰ τύχην ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις θαυμάζεσθαι, πολὺ δὲ
κάλλιον διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ μηδενὸς τῶν ἐν-
δόξων ἄμοιρον γενέσθαι· τῆς μὲν γὰρ ἐνίοτε καὶ τοῖς φαύ-
λοις μετασχεῖν συνέβη, τῆς δ' οὐκ ἔστιν ἄλλοις μετουσία
40 πλὴν τοῖς ἐν ἀνδραγαθίᾳ διαφέρουσιν. ἀλλὰ μὴν περί γε
τῆς φιλοσοφίας ἀκριβῶς μὲν ἕκαστα διελθεῖν ἡγοῦμαι τὸν
μέλλοντα χρόνον ἡμῖν ἐπιτηδειοτέρους καιροὺς παραδώσειν·
συντόμως δ' εἰπεῖν οὐδὲ νῦν οὐδὲν κωλύσει περὶ αὐτῆς. ἓν
οὖν πρῶτον ἐκεῖνό σε δεῖ καταμαθεῖν ἀκριβῶς, ὅτι πᾶσα
μὲν παιδεία δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης τινὸς συνέστηκεν,
ἡ δὲ φιλοσοφία καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων· ὅσῳ γὰρ ἀκριβε-
στέρους ἔχει τοὺς ἐφεστῶτας, τοσούτῳ κάλλιον αὐτὴν συγκεῖ-
41 σθαι προσήκει. καίτοι τί ποτ' ἂν βουληθείημεν, τῆς μὲν
διανοίας ἐπὶ τοῦ λέγειν καὶ βουλεύεσθαι τεταγμένης, τῆς δὲ
φιλοσοφίας ἑκατέρου τούτων ἐμπειρίαν παραδιδούσης, μὴ ταύ-
την κατασχεῖν τὴν πραγματείαν δι' ἧς ἀμφοτέρων τούτων
ἐγκρατῶς ἕξομεν; τότε γὰρ εἰκὸς καὶ τὸν βίον ἡμῶν με-
γίστην ἐπίδοσιν λαβεῖν, ὅταν τῶν κρατίστων ὀρεγόμενοι
τὰ μὲν διδακτὰ τέχνῃ τὰ δὲ λοιπὰ γυμνασίᾳ τινὶ καὶ συν-
42 ηθείᾳ κατασχεῖν δυνηθῶμεν. οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γ' ἔστιν
εἰπεῖν, ὡς οὐδὲν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ παρὰ τὴν ἐπιστήμην
διαφέρομεν ἀλλήλων· ὅλως μὲν γὰρ ἅπασα φύσις βελτίων
γίγνεται παιδείαν προσλαβοῦσα τὴν προσήκουσαν, πολὺ
δὲ μάλισθ' ὅσαις ἐξ ἀρχῆς εὐφυέστερον τῶν ἄλλων ἔχειν 1414
ὑπῆρξε· τοῖς μὲν γὰρ αὑτῶν μόνον βελτίοσι γίγνεσθαι,
43 τοῖς δὲ καὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει διενεγκεῖν. εὖ δ' ἴσθι

39, 2. διὰ] παρὰ γρ Φ. 40, 2. ἕκαστα] ἕνεκα Ω. 7. γὰρ om Ω. ἀκριβεστέρους] φρονιμωτέρους γρ FΥΦ. 8. τοσουτο υ. 41, 2. καὶ βουλεύεσθαι om Φ. 7. τινὶ om ΣΥΩυ. 42, 1. ἔνεστιν υ. 4. παιδιὰν Ω. 6. τοῖς — τοῖς] ταῖς — ταῖς υ. μόνον om υ. 43, 1. ἴσθ' ὅτι τὴν ΣΥΩυ.

τὴν μὲν ἐκ τῶν πράξεων ἐμπειρίαν γιγνομένην σφαλερὰν
οὖσαν καὶ πρὸς τὸν λοιπὸν βίον ἀχρήστως ἔχουσαν, τὴν δ'
ἐκ τοῦ φιλοσοφεῖν παιδείαν πρὸς ἅπαντα ταῦτα εὐκαίρως
συγκεκραμένην. καίτοι τινὲς ἤδη καὶ δι' εὐτυχίαν πρα-
γμάτων γυμνασθέντες ἐθαυμάσθησαν. σοὶ δὲ προσήκει
τούτων μὲν καταφρονεῖν σαυτοῦ δ' ἐπιμέλειαν ἔχειν· οὐ γὰρ
αὐτοσχεδιάζειν ἀλλ' ἐπίστασθαί σε δεῖ περὶ τῶν μεγίστων,
οὐδ' ἐπὶ τῶν καιρῶν μελετᾶν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι καλῶς ἐπί-
44 στασθαι. νόμιζε δὲ πᾶσαν μὲν τὴν φιλοσοφίαν μεγάλα
τοὺς χρωμένους ὠφελεῖν, πολὺ δὲ μάλιστα τὴν περὶ τὰς πρά-
ξεις καὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἐπιστήμην. τῆς γὰρ γεωμε-
τρίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς τοιαύτης παιδείας ἀπείρως μὲν
ἔχειν αἰσχρόν, ἄκρον δὲ ἀγωνιστὴν γενέσθαι ταπεινότερον
τῆς σῆς ἀξίας· ἐν ἐκείνῃ δὲ τὸ μὲν διενεγκεῖν ζηλωτόν, τὸ
45 δ' ἄμοιρον γενέσθαι παντελῶς καταγέλαστον. γνοίης δ' ἂν
ἐξ ἄλλων τε πολλῶν καὶ παραθεωρήσας τοὺς πρὸ σαυτοῦ
γεγενημένους ἐνδόξους ἄνδρας. τοῦτο μὲν Περικλέα τὸν συν-
έσει πλεῖστον τῶν καθ' αὑτὸν διενεγκεῖν δόξαντα πάντων
ἀκούσει πλησιάσαντα Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κλαζομενίῳ καὶ μα-
θητὴν ἐκείνου γενόμενον ταύτης τῆς δυνάμεως μετα-
σχόντα· τοῦτο δ' Ἀλκιβιάδην εὑρήσεις φύσει μὲν πρὸς
ἀρετὴν πολλῷ χεῖρον διακείμενον, καὶ τὰ μὲν ὑπερηφάνως
τὰ δὲ ταπεινῶς τὰ δ' ὑπεράκρως ζῆν προῃρημένον, ἀπὸ 1415
δὲ τῆς Σωκράτους ὁμιλίας πολλὰ μὲν ἐπανορθωθέντα τοῦ
βίου, τὰ δὲ λοιπὰ τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων ἔργων ἐπικρυψά-
46 μενον. εἰ δὲ δεῖ μὴ παλαιὰ λέγοντας διατρίβειν, ἔχοντας
ὑπογυιοτέροις παραδείγμασι χρῆσθαι, τοῦτο μὲν Τιμόθεον
ἐκ ἐξ ὧν νεώτερος ὢν ἐπετήδευσεν, ἀλλ' ἐξ ὧν Ἰσοκράτει
συνδιατρίψας ἔπραξε, μεγίστης δόξης καὶ πλείστων τιμῶν
εὑρήσεις ἀξιωθέντα· τοῦτο δὲ Ἀρχύταν τὸν Ταραντίνων

v. 4. δι' om Ω. συντυχίαν γρ ΤΦ. 44, 4. μὲν om υ.
45, 3. τοῦτο μὲν] τοῦτο μὲν γὰρ Ω, καὶ τοῦτο μὲν γὰρ υ. 5. ἀκου[ς]σειν F, ἀκούσειν ΣΦ, ἀκούσῃ Ωυ et corr Τ. καὶ om Ω. 9. ὑπερακράτως γρ FΦ. 46, 1. λέγοντα[ς] F, λέγοντα ΣΦ. 2. ὑπογυοτέροις Ω, ὑπογυωτέροις FΣΤΦυ.

πόλιν οὕτω καλῶς καὶ φιλανθρώπως διοικήσαντα καὶ κύριον
αὐτῆς καταστάντα, ὥς' εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην
διενεγκεῖν· ὃς ἐν ἀρχῇ καταφρονούμενος ἐκ τοῦ Πλάτωνι
47 πλησιάσαι τοσαύτην ἔλαβεν ἐπίδοσιν. καὶ τούτων οὐδὲν ἀλό-
γως ἀποβέβηκε· πολὺ γὰρ ἦν ἀτοπώτερον, εἰ τὰ μὲν μικρὰ
δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης ἠναγκαζόμεθα ἐπιτελεῖν, τὰ δὲ
μέγιςα ἄνευ [τέχνης καὶ] ταύτης τῆς πραγματείας ἠδυνά-
μεθα πράττειν. περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω
λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὡς παντελῶς ἀπείρως ἔχοντός σου
περὶ αὐτῶν ἐμνήσθην, ἀλλ' ἡγούμενος τὰς τοιαύτας παρα-
κλήσεις τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας προτρέπειν τοὺς δ' εἰδότας πα-
48 ροξύνειν. Μηδὲν δὲ ὑπολάβῃς τοιοῦτον, ὡς ἄρα ἐγὼ ταῦτ'
εἴρηκα διδάξειν αὐτὸς ἐπαγγελλόμενός σέ τι τούτων· οὐ γὰρ
ἂν αἰσχυνθείην εἰπὼν ὅτι πολλὰ μαθεῖν αὐτὸς ἔτι δέομαι,
καὶ μᾶλλον ἀγωνιστὴς προῄρημαι τῶν πολλῶν ἢ διδάσκα-
λος εἶναι τῶν ἄλλων. οὐχ ὡς ἀναινόμενος δὲ ταῦτα διαι-
ροῦμαι τὴν τῶν σοφιςεύειν ἑλομένων δόξαν, ἀλλ' ὅτι τἀ-
49 ληθὲς τοῦτον ἔχον τυγχάνει τὸν τρόπον, ἐπεὶ σύνοιδά 1416
γε πολλοὺς μὲν ἐξ ἀδόξων καὶ ταπεινῶν ἐπιφανεῖς διὰ τῆς
πραγματείας ταύτης γεγενημένους, Σόλωνα δὲ καὶ ζῶντα
καὶ τελευτήσαντα μεγίστης δόξης ἠξιωμένον· ὃς οὐκ ἀπε-
λήλαμένος τῶν ἄλλων τιμῶν, ἀλλὰ τῆς μὲν ἀνδρείας τὸ
πρὸς Μεγαρέας τρόπαιον ὑπόμνημα καταλιπών, τῆς δ'
50 εὐβουλίας τὴν Σαλαμῖνος κομιδήν, τῆς δ' ἄλλης συνέσεως
τοὺς νόμους οἷς ἔτι καὶ νῦν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων
χρώμενοι διατελοῦσιν, ὅμως τοσούτων αὐτῷ καλῶν ὑπαρ-
χόντων ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ τῶν ἑπτὰ σο-
φιςῶν ὅπως γένηται, νομίζων τὴν φιλοσοφίαν οὐκ ὄνειδος
ἀλλὰ τιμὴν τοῖς χρωμένοις φέρειν, καλῶς ἐγνωκὼς αὐτὸ
τοῦτο οὐχ ἧττον ἢ καὶ τἆλλα ἐφ' οἷς διήνεγκεν.

51 Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἄλλως γιγνώσκω, σοί τε πα-

47, 2. ἀποβέβληκε FΦΩυ. 4. τέχνης om ΣΓΩυ, καὶ om omnes.
48, 2. σέ τι] ἔτι ΣΦ. 3. ἔτι δέομαι] ἐπιδέομαι υ. 4. πολλῶν] πόνων F, πολιτικῶν γρ FΓΦ. 5. διαιροῦμαι] διορθοῦμαι γρ Φ.
50, 3. καλῶν αὐτῷ υ. 51, 1. Ἐγὼ — γιγνώσκω γρ FΓΦ, ὑφ' ὧν οὖν FΣΓΦΩυ.

φαίνῃ φιλοσοφεῖν, μεμνημένῳ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων
σαυτῷ· τούτου γὰρ ἕνεκα διῆλθον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου κἀγὼ
περὶ αὐτῶν, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τὴν σὴν φύσιν ἐπαινεῖν ἀνα-
κτήσεσθαί σε προσδοκῶν, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον προτρέψω σε
πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἐὰν μὴ παρὰ μικρὸν ποιήσῃ, μηδ'
ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς μέγα φρονήσας τῶν μελλόντων
52 ὀλιγωρήσῃς. μηδ' εἰ τῶν ἐντυγχανόντων κρείττων εἶ, μη-
δὲν τῶν ἄλλων ζήτει διενεγκεῖν, ἀλλ' ἡγοῦ κράτιστον μὲν εἶ-
ναι τὸ πρωτεύειν ἐν ἅπασι, τούτου δ' ὀρεγόμενον ὀφθῆναι
μᾶλλον συμφέρειν ἢ προέχοντα ἐν τοῖς τυχοῦσι. καὶ μὴ κα-
ταισχύνῃς τὴν φύσιν, μηδὲ ψευσθῆναι ποιήσῃς τῶν ἐλ-
πίδων τοὺς ἐπὶ σοὶ μέγα φρονοῦντας, ἀλλ' ὑπερβάλλεσθαι
πειρῶ τῇ σαυτοῦ δυνάμει τὴν τῶν εὐνουστάτων ἐπιθυμίαν. 1417
53 καὶ νόμιζε τοὺς μὲν ἄλλους λόγους, ὅταν ἐπιεικῶς ἔχωσι, τοῖς
εἰποῦσι δόξαν περιτιθέναι, τὰς δὲ συμβουλίας τοῖς πεισθεῖσιν
ὠφέλειαν καὶ τιμὴν προσάπτειν· καὶ τὰς μὲν περὶ τῶν ἄλ-
λων κρίσεις τὴν αἴσθησιν ἣν ἔχομεν δηλοῦν, τὰς δὲ τῶν
ἐπιτηδευμάτων αἱρέσεις τὴν ὅλην φύσιν ἡμῶν δοκιμάζειν.
ἐν οἷς ἅμα κρίνων αὐτὸς κριθήσεσθαι προσδόκα παρὰ πᾶσι,
κἀμὲ τὸν οὕτως ἐγκωμιάσαντά σε ἑτοίμως ἐν ἀγῶνι γενή-
54 σεσθαι τῆς σῆς δοκιμασίας. διὸ δεῖ σέ τε τῶν ἐπαίνων
ἄξιον εἶναι δόξαντα κἀμὲ τῆς σῆς φιλίας ἀνεπιτίμητον
εἶναι. οὐχ οὕτω δ' ἄν σε προθύμως ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν πα-
ρεκάλουν, εἰ μὴ τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς τοῦτον ἄν σοι
κάλλιστον ἔρανον εἰσενεγκεῖν ᾤμην, τὴν δὲ πόλιν ἑώρων
διὰ μὲν ἀπορίαν τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν τοῖς τυχοῦσι
πολλάκις χρωμένην, διὰ δὲ τὰς τούτων ἁμαρτίας αὐτὴν
55 ταῖς μεγίσταις ἀτυχίαις περιπίπτουσαν. ἵν' οὖν ἡ μὲν τῆς
σῆς ἀρετῆς, σὺ δὲ τῶν παρὰ ταύτης τιμῶν ἀπολαύσῃς,
προθυμότερόν σοι παρεκελευσάμην. καὶ γὰρ οὐδ' ἐπὶ σοὶ
νομίζω γενήσεσθαι ζῆν ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ προστάξειν σοι

αν
v. 2. τούτου F, τούτων Φ. διήλθομεν FΣΦ. 5. τὴν om Ω.
52, 4. συμφέρει υ. προσέχοντα ΣΦ. 6. ὑπερβαλέσθαι υ.
53, 4. ἣν] μὲν υ. 54, 1. διὸ] δι' ἃ ΣΦυ. τε om Συ et pr Γ.
3. παρεκαλοῦμεν ΓΣΦ. 4. malim ἔτυχες.

τὴν πόλιν τῶν αὑτῆς τι διοικεῖν, καὶ ὅσῳ τὴν φύσιν ἐπι-
φανεστέραν ἔχεις, τοσούτῳ μειζόνων ἀξιώσειν καὶ θᾶττον
βουλήσεσθαι πεῖράν σου λαμβάνειν. καλὸν οὖν παρεσκευά-
σθαι τὴν γνώμην, ἵνα μὴ τότε πλημμελῇς.

56 Τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον εἰπεῖν ἅ σοι συμφέρειν
ἡγοῦμαι πεπρᾶχθαι, σὸν δὲ βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν.
προσήκει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ζητοῦντας οἰκείως πρὸς
σὲ διακεῖσθαι μὴ τὰς ἐπιπολαίους ἡδονὰς καὶ διατριβὰς 1418
ἀγαπᾶν, μηδ' ἐπὶ ταύτας προκαλεῖσθαι, ἀλλὰ φιλοπονεῖν
καὶ σκοπεῖν ὅπως τὸν σὸν βίον ὡς λαμπρότατον κατα-
στήσουσιν· αὐτοί τε γὰρ οὕτως ἂν μάλιστα ἐπαινοῖντο,
57 καὶ σοὶ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιοι γένοιντο. μέμφομαι μὲν
οὖν οὐδὲ νῦν οὐδένα τῶν σοὶ πλησιαζόντων· καὶ γάρ μοι
δοκεῖ τῆς ἄλλης εὐτυχίας τῆς σῆς καὶ τοῦθ' ἓν εἶναι, τὸ
μηδενὸς φαύλου τυχεῖν ἐραστοῦ, ἀλλ' οὓς ἄν τις ἕλοιτο
βουλόμενος φίλους ἐκ τῶν ἡλικιωτῶν ἐκλέγεσθαι· παραινῶ
μέντοι σοι φιλοφρονεῖσθαι μὲν πρὸς ἅπαντας τούτους καὶ
ἔχειν ἡδέως, πείθεσθαι δὲ τοῖς πλεῖστον νοῦν ἔχουσιν αὐ-
τῶν, ἵνα καὶ τούτοις αὐτοῖς ἔτι σπουδαιότερος δοκῇς εἶναι
καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. εὐτύχει.

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

1. Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετο ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφή-
ναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον, εἰ δὲ μή,
τότ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν. ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ ὧν
πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, περὶ τούτων νυνὶ σκοπεῖτε, ἡγοῦμαι
καὶ πρῶτος ἀναστὰς εἰκότως ἂν μετὰ τούτους δοκεῖν λέγειν. εἰ μὲν οὖν
εἶχε καλῶς τὰ πράγματα, οὐδὲν ἂν ἔδει συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δ', ὡς
ἅπαντες ὁρᾶτ', ἔχει δυσκολίαν, ὡς ἐκ τοιούτων, πειράσομαι συμβου- 1419
λεύειν ἃ κράτιστα εἶναι νομίζω. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι

v. 1. τι om υ. 3. σου om υ et pr Τ. 56, 2. σὸν] σσον Σ. 4. ἐπιπόλεως τὰς ΤΦ. 5. προσκαλεῖσθαι Ω. 7. ἂν om pr Τ. 57, 3. τὸ] τοῦ ΣΦ. ΠΡΟΟΙΜ. 2. εἰωθότων] εἰδότων υ. 6. δοκεῖν] δεῖν υ.

δεῖ, ὡς οὐδὲν ὧν ἐποιεῖτε ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες τοῦ λοιποῦ πρακτέον ἐστίν, ἀλλὰ πάντα τἀναντία· εἰ γὰρ ἐκεῖνα φαῦλα πεποίηκε τὰ πράγματα, τἀναντία εἰκὸς βελτίω ποιῆσαι. ἔπειτα νομιστέον οὐχ, ὃς ἂν ὑμῖν ἢ μηδὲν ἢ μικρὰ προστάττῃ, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν (ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τῶν τοιούτων ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα), ἀλλ' ὃς ἂν τὸ χαρίζεσθαι παρείς, ἃ δεῖ καὶ δι' ὧν παυσαίμεθα αἰσχύνην ὀφλισκάνοντες καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, εἰ μέν, ὅσα ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερβῇ λυπῆσαι μὴ βουλόμενος, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστι φενακίζειν ἑαυτοὺς καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης πρᾶξαι ταῦτα ἃ πάλαι ἐθελοντὰς προσῆκε ποιεῖν.

2. Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρίσταταί μοι, ὅταν τό τε τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω, καὶ ὅταν τὸν τρόπον ὃν προσφέρονταί τινες ὑμῶν τοῖς ὑπὲρ ταύτης λέγουσιν ἴδω. τὴν μὲν γὰρ πολιτείαν δημοκρατίαν, ὥσπερ ἅπαντες ἴστε, ὀνομάζετε· τῶν δὲ τἀναντία ταύτῃ λεγόντων ἐνίους ἥδιον ἀκούοντας ὁρῶ. ὃ καὶ θαυμάζω τίς ποτε ἡ πρόφασις. πότερον προῖκα λέγειν ταῦτ' αὐτοὺς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ τῶν ὀλιγαρχιῶν, ὑπὲρ ὧν οὗτοι λέγουσι, κύριοι καὶ πλείω σιωπῇ μᾶλλον ἂν 1420
δοῖεν. ἀλλὰ βελτίω ταῦτ' εἶναι τῶν ἑτέρων ὑπειλήφατε; βελτίων ἄρα ὑμῖν ὀλιγαρχία δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι βελτίους ἡγεῖσθε; καὶ τίς ἂν ὑφ' ὑμῶν χρηστὸς νομίζοιτο εἰκότως ἐναντία τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ δημηγορῶν; οὐκοῦν λοιπὸν ἁμαρτάνειν ὑμᾶς, ὅταν οὕτως ἔχητε τὴν γνώμην. τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μή ποτε τοῖς ἐπιβουλεύουσι λαβὴν δώσετε, εἶτα τότε αἰσθήσεσθε ἡμαρτηκότες, ἡνίκα οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται. τὸ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ πάνθ' ὡς ἂν ἡμεῖς βουλοίμεθα ἔχειν μήτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν μήτε παρὰ τοῖς συμμάχοις ἴσως οὐδέν ἐστι θαυμαστόν· πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτόματον κρατεῖ, καὶ πολλαὶ προφάσεις τοῦ μὴ πάντα κατὰ γνώμην συμβαίνειν ἀνθρώποις οὖσι. τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον ἀλλὰ τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι, τοῦτο καὶ θαυμαστὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φοβερὸν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ παντός ἐστιν αὕτη μοι τοῦ λόγου.

3. Ἀντὶ πολλῶν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρημάτων, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν ὑμῖν περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦντες, οἶμαι

v. 6. immo παυσαίμεθ' ἄν. 7. καὶ μὴ ζημιούμενοι Ω. 8. ἂν om Ω. 12. ἐθέλοντας ΦΩυ, θέλοντας ΣΥ. προσήκει γρ Φ. 17. ἀκούσαντας FΦυ. 18. πρότερον ΣΩ. 29. τοῦ] εἰς τὸ γρ ΥΦ. 30. οὖσι] εἰσί υ. 32. ὡς ἐγὼ ΣΥΦΩ: ὡς καὶ ἐγώ ς. 34. ἂν ante ὦ add ΣΥ. εἰ φανερὸν γένοιτο om ΣΥΦ. 35. ὑμῖν add ΣΥΩ et γρ Φ. νυνὶ in γρ habet Φ, om υ.

πάντας ὑμᾶς ἑλέσθαι. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει ἐθελοντὰς ἀκούειν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἐπελθεῖν ἂν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος 1421 ὑμῖν αἵρεσιν γίγνεσθαι.

4. Ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δίκαιον, ἐπειδὴ ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ἑλέσθαι τῶν ῥηθέντων ὅ τι ἂν βούλησθε, ἁπάντων ἀκοῦσαι. καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον τοῦτο μὲν μὴ λέγειν ὀρθῶς, ἕτερον δέ τι· ἐκ μὲν οὖν τοῦ θορυβεῖν τάχ' ἂν δυσχεράναντες πολλῶν χρησίμων ἀποστερηθείητε, ἐκ δὲ τοῦ μετὰ κόσμου καὶ σιγῆς ἀκοῦσαι καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα ἅπαντα ποιήσετε, κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν, παραλείψετε. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' εἴωθα μακρολογεῖν, οὔτ' ἄν, εἰ τὸν ἄλλον εἰώθειν χρόνον, νῦν ἐχρησάμην τούτῳ, ἀλλ' ἃ συμφέρειν ὑμῖν νομίζω, ταῦτα ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς.

5. Ὁρῶ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παντάπασι πρόδηλον ὂν οὕς τε ἂν ἀκούσητε λόγους ἡδέως καὶ πρὸς οὓς οὐκ οἰκείως ἔχετε· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν λέγειν ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι τῶν παρακρούσασθαί τι βουλομένων εἶναι νομίζω, τὸ δ' ὑφίστασθαι, περὶ ὧν πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν τῇ πόλει, κἂν θορυβηθῆναι κἂν ἄλλο τι βούλησθ' ὑμεῖς, εὔνου καὶ δικαίου τοῦτο πολίτου κρίνω. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, δι' ἐκεῖνο ὑπομεῖναι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων, ἵν' ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε, χρήσησθε τούτῳ, ἂν δ' ἀπολειφθῇ καὶ μὴ δύνηται διδάξαι, δι' αὑτὸν ἀλλὰ μὴ δι' ὑμᾶς οὐκ ἐθέλοντας ἀκούειν τοῦτο πεπονθέναι δοκῇ. ἔτι δ' οὐδὲ πάθοιτ' ἂν ἀηδὲς οὐδὲν τοσοῦτον, εἰ πολλά τινος ληροῦντος ἀκούσαιτε, ὅσον εἰ τῶν δεόντων τι λέγειν ἔχοντά τινα εἰπεῖν κωλύσαιτε. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ 1422 δοκιμάζειν ὀρθῶς ἅπαντ' ἐστὶ μηδὲν οἴεσθαι πρότερον γιγνώσκειν πρὶν μαθεῖν, ἄλλως τε καὶ συνειδότας πολλάκις ἤδη πολλοὺς μετεγνωκότας. ἂν τοίνυν ὑμεῖς ταῦθ' ὑπάρξητε νῦν πεπεισμένοι, οἶμαι μετὰ βραχέων

v. 1. πάντας ἂν ὑμ. ΣΤΩ. ἐθελοντὰς] ἔχειν ἐθέλοντας FΣΦυ, παρέχειν ἐθέλοντας ΤΩ. 3. εἴ τι] ὅ τι υ. 7. ἔστι δὲ ὦ FΣΤΦΩ.

τ π
12. κἂν δοκήσῃ ληρεῖν γρ Φ. 14. χρόνον F, τρόπον Φ. νῦν ἐχρησάμην FΣΦυ: νῦν ἂν ἐχρησάμην ς. 16. Ὁρῶ μὲν ὦ FΣΦΩυ, ὁρῶ μὲν γὰρ Τ. 20. κἂν θορ.] καὶ θορ. Τ. 21. τοῦτο πολίτου ΣΤΩ: ceteri πολίτου τοῦτο. μηδὲ] μὴ Φ. 23. χρῆσθε Ω.

26. τοσοῦτον ΣΤΩ: τοιοῦτον ς. ἀκούσετε FΣΤΦΩυ. ὅσον Ω

ά α
cum γρ Φ et mg Τ, om ΣΤ: ἢ ς. 27. ἔχοντος τινος FΤ, ἔχοντος

αι
τινος ΣΩ. κωλύσειτε F, κωλύσιτε Συ. 28. πρὶν μαθεῖν om Σ, in mg habet Τ.

λόγων καὶ αὐτὸς ἄν τι λέγειν εἰκότως δόξαι καὶ ὑμῖν τὰ βέλτιστα φαίνεσθαι λέγων.

6. Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγων εἰρημένων παρὰ πάντων τῶν συμβεβουλευκότων, οὐδὲν ὑμᾶς νῦν ὁρῶ ὄντας ἐγγυτέρω τοῦ τί πρακτέον εὑρῆσθαι ἢ πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι. αἴτιον δὲ τούτου ταὐτὸ ὅπερ, οἶμαι, τοῦ κακῶς ἔχειν τὰ ὅλα· οὐ γὰρ παραινοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ τῶν παρόντων οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἑαυτῶν κατηγοροῦσι καὶ λοιδοροῦνται, ὡς μὲν ἐγὼ κρίνω, συνεθίζοντες ὑμᾶς ἄνευ κρίσεως, ὅσων εἰσὶν αἴτιοι κακῶν, ἀκούειν, ἵν' ἂν ποτ' ἄρα εἰς ἀγῶνα καθιστῶνται, μηδὲν ἡγούμενοι καινὸν ἀκούειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ὠργισθε πολλάκις, πρᾳότεροι δικασταὶ καὶ κριταὶ γίγνησθε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα ποιοῦσιν, ἴσως ἀνόητόν ἀκριβῶς ζητεῖν εἴη ἂν ἐν τῷ παρόντι· ὅτι δὲ ὑμῖν οὐχὶ συμφέρει, διὰ τοῦτο ἐπιτιμῶ. ἐγὼ δ' οὔτε κατηγορήσω τήμερον οὐδενός, οὔτε ὑποσχήσομαι τοιοῦτον οὐδὲν ὃ μὴ παραχρῆμα ἐπιδείξω, οὐδ' ὅλως τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν ποιήσω· ἀλλ' ἃ βέλτιστα μὲν τοῖς πράγμασι συμφέροντα δὲ τοῖς βουλευομένοις ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦθ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπὼν καταβήσομαι.

7. Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προγόνους ὑμῶν λό- 1423
γον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γε ἐκείνοις οὓς ἐγκωμιάζουσι ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων ἐγχειροῦντες, ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τῆς μὲν ἐκείνων ἀρετῆς μέγιστον ἔπαινον ἡγοῦμαι τὸν χρόνον, οὗ πολλοῦ γεγενημένου μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι παραδείξασθαι δεδύνηνται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκεῖτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι. καὶ γὰρ οὕτως ἔχει· εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ λέγοντες δεινοὶ φανείημεν, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερ' εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη· εἰ δὲ παρελθὼν ὁστισοῦν δύναιτό τι διδάξαι, καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν λέλυται φόβος. ἐγὼ δὲ τοῦτο, ἂν ἄρα οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.

αι ειν

v. 1. δόξε Σ, δόξα[illegible], δόξει Τ: δόξειν ς. 3. Πολλῶν] πολλῶν δ' FΩ et rc Τ. τῶν om Σ. 4. βεβουλευκότων υ. 5. τούτου ταὐτὸ] τοῦτ' αὐτὸ ΤΩ. 9. ἀγ. καὶ καθιστῶνται Fυ. 10. καινὸν] κακὸν υ et γρ ΤΦ. 24. ἐκείνου υ. 25. παραδείξασθαι Σ: ceteri παραδέξασθαι. 26. ἄν] δή Σ et γρ ΤΦ. δοκεῖτε FΣΤΦΩ: δοκῆτε ς. 28. ἡμέτερ' υ. 29. δύναιτό τι ΤΩ, δύναιτό τις FΣΦυ. δεῖξαι Τ et γρ ΣΦ. 31. μ. καὶ προειπὼν Φ. 32. πρὸς τὸν βασιλέα FΣΤΦυ.

8. Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ᾽ ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον, τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ φιλονεικίας τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν 1424
δ᾽ ἔγωγε, εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιστί, πολλοὺς ἂν οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρκάδας τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι. ἐγὼ δ᾽ οἶδα μὲν ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστί· συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ τῶν δὲ ταυτὶ βουλομένων, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν καὶ ταῦθ᾽ ὑμεῖς μὴ περιμένητε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους. οὐ μὴν ἀλλ᾽ αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτός, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ παρ᾽ ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ πόλει προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἐὰν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἐκ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑπ᾽ αὐτῶν ἄρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν.

9. Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκων ἐνίοις τῶν εἰρηκότων ἀνέστηκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους αἰτιάσομαι κακίᾳ τἀναντία τοῖς βελτίστοις εἰρηκέναι, ἀλλ᾽ ὅτι πολλοὶ τοῦ τὰ πράγματα κρίνειν ἀμελήσαντες τοὺς λόγους σκοπεῖν, οὓς ἐροῦσιν, εἰώθασι, κἂν τούτοις ἀφθόνως ἐντύχωσιν, ἑτοίμως δημηγορεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκότες, οὐδὲ λογιζόμενοι παρ᾽ ἑαυτοῖς ὅτι πολλῶν πράξεων ἐν πολλῷ χρόνῳ πᾶσι πεπραγμένων καὶ διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὐταῖς, ἂν τὰς προτέρας τις ὑπερβαίνων τὰς ὑστέρας λέγῃ, λήσει τὸ ῥᾷστον τῶν ἔργων ποιῶν, αὐτὸν ἐξαπατῶν. οἱ μὲν οὖν οὕτω χρώμενοι τῷ συμβουλεύειν δοκοῦσί μοι τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν γιγνομένην αὐτοῖς ἱκανὴν φιλοτιμίαν ἡγεῖσθαι· ἐγὼ 1425
δὲ νομίζω χρῆναι τὸν πόλει περὶ πραγμάτων ἐπιχειροῦντα συμβουλεύειν μᾶλλον, ὅπως τὰ δόξαντα συνοίσει, σκοπεῖν, ἢ ὅπως οἱ παραχρῆμα λόγοι χάριν ἕξουσι. δεῖ γὰρ τοῖς ἐπὶ τῶν λόγων εὐδοκιμοῦσι συμφέροντός τινος ἔργου πρᾶξιν προσεῖναι, ἵνα μὴ νῦν μόνον ἀλλ᾽ ἀεὶ τὰ ῥηθέντα καλῶς ἔχῃ.

10. Εἰ μὲν ἐγνώκατ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί βέλτιστον ὂν τυγχάνει πρᾶξαι περὶ τῶν παρόντων, ἁμάρτημα τὸ συμβουλεύειν προτιθέναι· ἃ γὰρ αὐτοὶ πρὶν ἀκοῦσαι δοκιμάζετε συμφέρειν, τί δεῖ ταῦτα ἀκούοντας

v. 5. τῶν om Φ. 7. ἀφέλοι τὸ] ἀφείλετο γρ Φ, ἀφείλε τὸ γρ Υ: ἀφέλοιτο τό ς. 9. οἶδα μὲν] οἶμαι γρ FΦ, οἶμαι μὲν υ, οἶμεν Ω. 10. ταυτὶ] ταδὶ mg Υ. 11. τὰ om ΣΦΥΩ. καὶ ταῦθ᾽] κατὰ Σ. voluit κᾆτα. περιμένητε ΣΥΦΩ: περιμείνητε ς. 12. διαβέβληται Ω. 13. ἢ παρ᾽] ἤπερ FΣΥΦΩ. 20. ἀφθόνοις ΥΩ. 21. δημηγορεῖν οὐκ ΣΦΩυ: ceteri δημηγορεῖν νομίζουσιν οὐκ. 23. προτέρας] ἑτέρας γρ ΣΦ. 24. ἐξαπάντων Φ. οὖν om Φ. 25. βουλεύειν Ω. 27. τὸν πόλει FΣΥΦΩυ: τὸν τῇ πόλει ς. 28. συνοίσειν FΣΥΦΩυ. πῶς Υ.

μάτην ἐνοχλεῖσθαι; εἰ δὲ σκοπεῖτε καὶ βουλεύεσθε ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων δοκιμάσαι δέον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει τὸ κωλύειν τοὺς βουλομένους λέγειν. παρὰ μὲν γὰρ τῶν ὅλως ἀποστερεῖσθε ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσιμον ἐντεθύμηνται· τοὺς δ' ἀφέντας ἃ τυγχάνουσιν ἐγνωκότες, ὧν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴονται, ταῦτα ποιεῖτε συμβουλεύειν. ἔστι δὲ ἁμαρτάνειν μὲν βουλομένων τὸ συναναγκάζειν τὸν παριόντα, ἃ βούλεσθε, λέγειν, βουλευομένων δὲ ἀκούσαντας ἃ γιγνώσκει σκοπεῖν, κἄν τι καλῶς ἔχῃ, χρῆσθαι. λέγω δὲ ταῦτα οὐκ ἐναντία τοῖς ὑμῖν ἀρέσκουσι μέλλων παραινεῖν, ἀλλ' ἐκεῖνο εἰδώς, ὅτι ἂν μὲν μὴ θελήσητε τῶν ἀντιλεγόντων ἀκοῦσαι, ἐξηπατῆσθαι φήσουσιν ὑμᾶς, ἂν δ' ἀκούσαντες μὴ πεισθῆτε, ἐξεληλεγμένοι παραχρῆμ' ἔσονται τὰ χείρω παραινοῦντες.

11. Οἴομαι πάντας ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γιγνώσκειν ὅτι οὐ κρινοῦντες ἥκετε τήμερον οὐδένα τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ βουλευσόμενοι περὶ τῶν 1426
παρόντων. δεῖ τοίνυν τὰς μὲν κατηγορίας προέσθαι πάσας, καὶ τότ' ἐν ὑμῖν λέγειν, καθ' ὅτου πέπεικεν ἕκαστος ἑαυτόν, ὅταν τινὰ κρίνωμεν· εἰ δέ τίς τι χρήσιμον ἢ συμφέρον εἰπεῖν ἔχοι, τοῦτο νῦν ἀποφαίνεσθαι. τὸ μὲν γὰρ κατηγορεῖν τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλούντων ἐστί, τὸ δὲ συμβουλεύειν περὶ τῶν παρόντων καὶ γενησομένων προτίθεται. οὐκοῦν οὐ λοιδορίας οὐδὲ μέμψεως ὁ παρὼν καιρός, ἀλλὰ συμβουλῆς εἶναί μοι δοκεῖ. διὸ πειράσομαι μὲν φυλάξασθαι, ὃ τούτοις ἐπιτιμῶ, μὴ παθεῖν αὐτός, συμβουλεῦσαι δὲ ἃ κράτιστα νομίζω περὶ τῶν παρόντων.

12. Οὐδένα ἀντειπεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω ὡς οὐ κακοῦ πολίτου καὶ φαύλου τὴν γνώμην ἀνδρός ἐστιν οὕτω τινὰ μισεῖν ἢ φιλεῖν τῶν ἐπὶ τὰ κοινὰ προσιόντων, ὥστε τοῦ τῇ πόλει βελτίστου μηδὲν φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἐπήρειαν τὰ δὲ πρὸς φιλονεικίαν δημηγορεῖν· ἃ ποιοῦσιν ἔνιοι τῶν δευρὶ παριόντων. ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν τοσοῦτον ἂν εἴποιμι, ὅτι μοι δοκοῦσιν οὐδ' εἴ τι πεποιήκασι τοιοῦτον μέγιστα ἡμαρτηκέναι, ἀλλ' ὅτι δηλοῦσιν οὐδέποτ' οὐδὲ παύσασθαι παρεσκευασμένοι. ὑμῖν δὲ παραινῶ μὴ προϊεμένους ὑμᾶς αὐτοὺς ἱκανὸν τοῦτο νομίζειν, δίκην, ὅταν ὑμῖν δόξῃ, παρὰ τούτων λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τούτους, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, κωλύειν, καὶ αὐτούς, ὥσπερ ὑπὲρ πόλεως προσήκει βουλευομένους, τὰς ἰδίας ἀνελόντας φιλονεικίας τὸ κοινῇ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδείς, οὐδ' ἅμα πάντες οἱ πολιτευόμενοι, τῶν νόμων, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐστέ, ἀξιόχρεῳ 1427
εἰσι διαφθαρέντων δίκην δοῦναι.

v. 1. βούλεσθε Ω. 3. γὰρ om FΩυ. τοῦ τοῦτο] τοῦτον τὸ Φυ. 4. ἐντεθύμηται ΤΩ. 8. ἡμῖν ΣΦ. 9. ἐθελήσητε ΤΩ. 12. ὑμᾶς om υ et pr Τ. 14. προέσθαι] ὑπερθέσθαι υ et γρ FΤΦ. 15. τινὰ om Φ. 16. ἀποφαίνεσθαι ΣΦ, ἀποφαίνεσθαι [ω] FΤ: ἀποφαινέσθω ς. 17. τῶν πεπραγμένων γρ FΣΦ. 23. οὕτω] οὐ τὸ Fυ. 27. τοιοῦτο υ. 28. παύσεσθαι ΣΤΦΩ. 31. ὑπὲρ] ὑπὸ γρ Φ. βουλομένους Ω. 33. ἀξιόχρεώς εισι [ἐσι] F, ἀξιόχρεώς ἐστι ΣΦυ.

13. Ἴσως ἐπίφθονον ἄν τισιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δόξειεν εἶναι, εἴ τις ὢν ἰδιώτης καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἷς, ἑτέρων συμβεβουλευκότων, οἳ καὶ τῷ πάλαι πολιτεύεσθαι καὶ τῷ παρ' ὑμῖν δόξαν ἔχειν προέχουσι, παρελθὼν εἴποι ὅτι οὐ μόνον αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τοῦ τὰ δέοντα γιγνώσκειν. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε οὕτω σφόδρα οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν συμφέροντα ἐρεῖν τούτων, ὥστε οὐκ ὀκνήσω πάντα ἃ τυγχάνουσιν εἰρηκότες ἄξια μηδενὸς εἶναι φῆσαι. νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λέγοντα ἀλλὰ τὰ συμβουλευόμενα σκοποῖτε. δεῖ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν παρ' ὑμῶν εὔνοιαν μή τισιν, ὥσπερ ἐκ γένους, ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλτιστα ἀεὶ λέγουσιν ὑπάρχειν.

14. Βουλοίμην ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσέχοντας, ἃ μέλλω λέγειν, ἀκοῦσαι· καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρά. ἐγὼ θαυμάζω τί δή ποτε, πρὶν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, ὅτῳ τις ἂν ὑμῶν ἐντύχῃ, οὗτος εὐπόρως εἰπεῖν ἔχει δι' ὧν ἂν τὰ παρόντα πράγματα βελτίω γένοιτο· καὶ πάλιν αὐτίκα δὴ μάλα, ἐὰν ἀπέλθητε, ὁμοίως ἕκαστος ἐρεῖ τὰ δέοντα· ἐν δὲ τῷ περὶ τούτων σκοπεῖν ὄντες καὶ συνειλεγμένοι πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτα λεγόντων τινῶν ἀκούετε. ἆρά γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γνῶναι μὲν ἔστιν ἑκάστῳ τὰ δέονθ' ὑμῶν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἐπίσταται, ποιῶν δ' αὐτὸς ἕκαστος οὐ χαριεῖται; καὶ ἰδίᾳ μέν, ὡς ἄρα αὐτὸς ἑτοίμως τὰ βέλτιστα πράττειν δόξων, τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμᾷ, κοινῇ δ' εὐλαβεῖται τὰ 1428
τοιαῦτα ψηφίζεσθαι δι' ὧν ἐν τῷ λειτουργεῖν τι τῶν καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε; εἰ μὲν τοίνυν μηδένα καιρὸν οἴεσθε ἥξειν, ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας ἀφίξεται ταύτης, καλῶς ἂν ἔχοι τοῦτον τὸν τρόπον διάγειν. εἰ δὲ τὰ πράγματα ὁρᾶτε ἐγγυτέρω προσάγοντα, δεῖ σκοπεῖσθαι ὅπως μὴ πλησίον αὐτοῖς μάχησθε, ἃ πόρρωθεν ἔξεστι φυλάξασθαι, καὶ τοὺς νῦν περιοφθέντας ἐφηδομένους ὕστερον ἔχητε οἷς ἂν πάσχητε.

15. Περὶ μὲν τῶν παρόντων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πραγμάτων τῇ πόλει, καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι ζητῆσαι τί ἄν τις πράξας βελτίω ποιήσειεν· ὅντινα μέντοι χρὴ τρόπον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, τοῦτο παμπόλλην δυσκολίαν ἔχειν νομίζω, οὐχ ὡς οὐ συνησόντων ὅ τι ἄν τις λέγῃ, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα τοῖς πράγμασι συνειθίσθαι μοι δοκεῖτε ἀκούειν, ὥστε δέδοικα μὴ τῷ τὰ νῦν βέλτιστα εἰπόντι, ἣν τοῖς ἐξηπατηκόσι προσῆκεν ἀπέχθειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν, ταύτην ἀπενέγκασθαι συμβῇ.

v. 1. τισιν] τις υ. δόξοιεν υ. 3. παρέχουσι Ω. 4. παρελθὼν] ἀρ' ἐλθὼν Σ. εἴπω υ. 8. σκοπεῖτε υ. 11. βουλοίμην τοίνυν ἂν FΣΦΩυ et mg Υ. 13. ἐντύχοι υ. οὗτος F, οὕτως Φυ. 19. καὶ om FΣΥΦΩυ. ἑτοίμως ΣΥΦΩυ: ἕτοιμος ς. 20. ἐπιτιμᾶν ΣΥΦΩυ. εὐλαβεῖσθαι FΣΥΦΩυ. 26. ἔχητε] ἐξῆτε γρ ΣΦ. 28. ἴδε: ΥΩ. 29. μέντοι] μὲν τοίνυν γρ Φ. 31. συνοισόντων υ. ὅ τι ἂν ΣΥΦΩ: ὅταν ς.

ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς πολλάκις ἐ τὲς αἰτίους τῶν πραγμάτων μισοῦντας, ἀλλὰ τὲς ὑστάτες περὶ αὐτῶν εἰπόντας τι πρὸς ὑμᾶς. ἐ μὴν ἀλλὰ καίπερ ἕτως ἀκριβῶς ταῦτα λογιζόμενος, ὅμως οἶμαι πάντα παρεὶς τἆλλα περὶ αὐτῶν τῶν παρόντων, ἃ κράτιστα νομίζω, λέγειν.

16. Ἐβουλόμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰώθατε προσφέρεσθαι φιλανθρωπίᾳ, ταύτῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι· νυνὶ δὲ ἀμείνες ἐστὲ τὰ τῶν ἄλλων δεινὰ ἐπανορθῦν 1429 ἢ τῶν ὑμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων φροντίζειν. ἴσως μὲν ὖν αὐτὸ τοῦτό τις ἂν φήσειε μέγιστον ἔπαινον φέρειν τῇ πόλει, τὸ μηδενὸς ἕνεκα κέρδους ἰδίου πολλὲς κινδύνους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαίου προῃρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ταύτην τ᾽ ἀληθῆ τὴν δόξαν εἶναι νομίζω κατὰ τῆς πόλεως, καὶ βέλομαι, κἀκεῖνο δ᾽ ὑπολαμβάνω σωφρόνων ἀνθρώπων ἔργον εἶναι, ἴσην πρόνοιαν τῶν αὐτοῖς οἰκείων, ὅσην περ τῶν ἀλλοτρίων, ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ φιλάνθρωποι μόνον ἀλλὰ καὶ νῦν ἔχοντες φαίνησθε.

17. Ἴσως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσήκει τῷ βουλομένῳ τι παραινεῖν ὑμῖν ὕτω πειρᾶσθαι λέγειν ὡς καὶ δυνήσεσθε ὑπομεῖναι· εἰ δὲ μὴ τῦτ᾽, ἀφέντα τοὺς ἄλλους ἅπαντας λόγους, περὶ αὐτῶν ὧν σκοπεῖτε συμβουλεύειν, καὶ ταῦθ᾽ ὡς διὰ βραχυτάτων. ἐ γὰρ ἐνδείᾳ μοι δοκεῖτε λόγων ἐδὲ νῦν ὁρᾷν τὰ πράγματα πάντα λελυμασμένα, ἀλλὰ τῷ τὲς μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, τοὺς δὲ μήπω τούτου δεδωκότας πεῖραν μᾶλλον ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν σπουδάζειν, ἢ πῶς ἔργον ἐξ ὧν λέγουσί τι συμφέρον πραχθήσεται. ἐγὼ δ᾽ ἵνα μὴ λάθω τοὐναντίον οὗ φημὶ δεῖν αὐτὸς ποιῶν, καὶ πλείω περὶ τῶν ἄλλων λέγω ἢ περὶ ὧν ἀνέστην ἐρῶν, ἀφεὶς τἆλλα πάντα, ἃ παραινῶ, καὶ δὴ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

18. Δοκεῖτέ μοι δικαίως ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσέχειν τὸν νῦν, εἴ τις ὑπόσχοιτο ὑμῖν ταὐτὰ δίκαια καὶ συμφέροντα δείξειν ὄντα ὑπὲρ 1430 ὧν βουλευόμεθα. ἐγὼ τοίνυν οἴομαι τοῦτο ποιήσειν οὐ χαλεπῶς, ἂν ὑμεῖς βραχύ τι μοι πεισθῆτε πάνυ. μὴ πάνθ᾽, ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης ὑμῶν περὶ τῶν παρόντων, ὀρθῶς ἐγνωκέναι πεπείσθω, ἀλλ᾽ ἐὰν παρὰ ταῦτά τι συμβαίνῃ λέγεσθαι, σκοπείτω πάντα ὑπομείνας ἀκοῦσαι, εἶτ᾽ ἐὰν ὀρθῶς εἰρῆσθαί τι δοκῇ, χρήσθω. οὐ γὰρ ἧττον ὑμέτερον ἔσται τῶν χρησομένων τὸ κατορθωθὲν ἢ τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπόντος. ἡ μὲν ὖν ἀρχὴ τῦ σκοπεῖν ὀρθῶς ἐστὶ μὴ βεβουλεῦσθαι πρὶν ἐξ ὧν δεῖ βουλεύ-

v. 2. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ υ. 3. οἶμαι] νομίζω υ. 4. λέγειν] δεῖ λέγειν ΥΩ. ego δεῖν post οἶμαι addiderim. 13. περ ΣΥΦ: περὶ ς. 16. ὑπομένειν υ. 17. ἀφέντας FΣΥΦΩ. λόγους om ΣΥΩ. 21. εὐδοξοῦσι υ. 22. προαχθήσεται Φ. 23. λέγων ΥΦΩ. περὶ ante ὧν om υ. 26. ἄν add ΣΥΦΩ. 27. ταῦτα FΥΩυ. 29. τι om omnes. ἔχῃ ΣΦ. 30. ἐγνωκέναι — p. 616, 8. τούς τε λόγους om ΥΩ. 33. χρησομένων] χρησίμων υ. ἢ om ΣΦυ.

σασθαι ἀκῦσαι. οὐ γάρ ὁ αὐτὸς οὔτε καιρὸς οὔτε τρόπος τοῦ τ' ἐπικυρῶσαι τὰ δοκοῦντα καὶ τοῦ σκέψασθαι, τί πρῶτον δοκεῖ συμφέρειν.

19. Μεθ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρελήλυθα βουλευσόμενος, πότερον χρή με λέγειν ἢ μή. διὸ δ' αὐτὸς τοῦτ' ἀπορῶ κρῖναι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ τῷ μήθ' αὑτῷ μήτε τισὶ χαρίσασθαι βουλομένῳ, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν εἰπεῖν ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν μάλιστα συμφέρειν, καὶ συνειπεῖν ἃ καλῶς λέγουσιν ἀμφότεροι, καὶ τοὐναντίον ἀντειπεῖν ὅσα μὴ δίκαια ἀξιοῦσιν. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ὑπομείναιτε ἀκοῦσαι ταῦτ' ἀμφότερα διὰ βραχέων, πολλῷ βέλτιον ἂν περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσαισθε· εἰ δὲ πρὶν μαθεῖν ἀποσταίητε, γένοιτ' ἂν ἐμοὶ μηδετέρους ἀδικοῦντι πρὸς ἀμφοτέρους διαβεβλῆσθαι. τοῦτο δ' οὐχὶ δίκαιός εἰμι παθεῖν. ἐὰν μὲν οὖν κελεύητε, ἕτοιμός εἰμι λέγειν· εἰ δὲ μή, καὶ σιωπᾶν ἔχει μοι καλῶς.

20. Καὶ δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ συμφέρον ὑμῖν ἡγοῦμαι 1431
τὰς μὲν αἰτίας καὶ τὰς κατηγορίας, ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, παραλείπειν, περὶ τῶν παρόντων δὲ λέγειν, ὅ τι βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖται. ὅτι μὲν γάρ τινων αἰτίων ὄντων κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, πάντες ἐπιστάμεθα· ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι, τῦτο τῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. ἔπειτ' ἔγωγε νομίζω καὶ κατηγόρους εἶναι τῶν ἀδικούντων χαλεπὺς ἃ τὺς ἐν τοιύτοις καιροῖς ἐξετάζοντας τὰ πεπραγμένα, ὅτ' ὐδεμίαν δώσυσι δίκην, ἀλλὰ τὺς τοιοῦτό τι συμβουλεῦσαι δυνηθέντας, ἀφ' οὗ βελτίω τὰ παρόντα γένοιτ' ἄν· διὰ γὰρ τύτυς ἐφ' ἡσυχίας καὶ παρ' ἐκείνων ἐγγένοιτ' ἂν ὑμῖν δίκην λαβεῖν. τὺς μὲν ὖν ἄλλυς λόγυς πάντας περιέργυς ἡγῦμαι, ἃ δ' ἂν οἶμαι συνενεγκεῖν περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι, τοσῦτον ἀξιώσας μόνον· ἂν ἄρα του μεμνῶμαι τῶν πεπραγμένων, μὴ κατηγορίας με ἕνεκα ἡγεῖσθαι λέγειν, ἀλλ' ἵνα δείξας ἃ τότε ἡμάρτετε, νῦν ἀποτρέψω ταὐτὰ παθεῖν.

21. Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδενὶ συμπολιτευόμενοι τοσαύτην ἤγομεν ἡσυχίαν ὅσηνπερ ἐν τῷ παρόντι, ὔτε τὰ νῦν ἂν γεγενημένα συμβῆναι νομίζω, τῶν τε ἄλλων οἶμαι πολλὰ βέλτιον ἂν ὑμῖν ἔχειν. νῦν δ' ὑπὸ τῆς ἐνίων ἀσελγείας ὔτε παρελθεῖν ὔτε εἰπεῖν ὔθ' ὅλως λόγυ τυχεῖν ἔστιν. ὅθεν συμβαίνει πολλὰ καὶ ὐκ ἐπιτήδεια ἴσως. εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦτα πυνθάνεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅ τι χρὴ ποιῆσαι, καὶ πάσχειν οἷάπερ νυνὶ βύλεσθε, ψηφιεῖσθε, ἅπερ ἐκ τῶν παρεληλυθότων 1432

v. 1. ὁ addidi de meo. 2. δόξει Φ. 3. βουλευόμενος υ. 8. ὑπομείνετε FΣΦ, ὑπομεῖναι υ: ceteri ὑπομείνητε. 12. μή] μή γε γρ Φ. 15. μοι om υ. 18. τοῦ om υ. 19. καὶ om υ. 26. μεμνῶμαι ΣΦ, μεμνῆμαι (ῶ) F: μέμνημαι ς. ἡγεῖσθαι FΣΦυ: ἡγεῖσθε ς. 27. ταῦτα Φυ. μαθεῖν υ. 33. δεῖ — πυνθάνεσθαι] ἀεὶ — πυνθάνεσθε Σ. 34. βούλεσθε (αι) F, βούλεσθαι Φυ ψηφιεῖσθαι FΣΦυ. ἐκ τῶν — p. 618, 29. προειμένα ἑλεῖν] haec post συμβουλεύσω (p. 624, 3.) ponit υ. ἐκ τῶν -- συμβυ (l. l.) om F.

χρόνων, καθέλκειν τριήρεις, ἐμβαίνειν, εἰσφέρειν, πάντα ταῦτ' ἤδη· ἃ τριῶν ἡμερῶν ἢ πέντε, ἂν σιωπηθῇ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων καὶ σχῶσιν ἡσυχίαν ἐκεῖνοι, πάλιν οὐκέτι καιρὸν εἶναι πράττειν ὑπολήψεσθε. ὅπερ, ἡνίκα ἐν Ἑλλησπόντῳ Φίλιππον ἠκούσαμεν, συνέβη, καὶ πάλιν ἡνίκ' εἰς Μαραθῶνα τριήρεις αἱ λῃστρίδες προσέσχον. ὡς γὰρ ἂν χρήσαιτό τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλῶς δυνάμει παρεσκευασμένῃ, οὕτως ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι, ὀξέως. δεῖ δὲ βουλεύεσθαι μὲν ἐφ' ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς, καὶ λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι εἰ μὴ καὶ τροφὴν ἱκανὴν ποριεῖτε καὶ στρατηγόν τινα τοῦ πολέμου νῦν ἔχοντα προστήσεσθε καὶ μένειν ἐπὶ τῶν οὕτω δοξάντων ἐθελήσετε, ψηφίσμαθ' ὑμῖν περιέσται, καὶ παραναλώσετε μὲν πάνθ' ὅσ' ἂν δαπανήσητε, βελτίω δ' οὐδ' ὁτιοῦν τὰ πράγματα ἔσται, κρινεῖτε δὲ ὃν ἂν βούλησθε ὀργισθέντες. ἐγὼ δὲ βούλομαι τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς ἀμυνομένους ὀφθῆναι πρότερον ἢ τοὺς πολίτας κρίνοντας· οὐ γὰρ ἡμῖν αὐτοῖς πολεμεῖν μᾶλλον ἢ ἐκείνοις ἐσμὲν δίκαιοι. ἵν' οὖν μή, τὸ ῥᾷστον ἁπάντων, ἐπιτιμήσω μόνον, ὃν τρόπον ἄν μοι δοκεῖτε ταῦτα ποιῆσαι, διδάξω, δεηθεὶς ὑμῶν μὴ θορυβῆσαι μηδ' ἀναβαλεῖν νομίσαι με καὶ χρόνον ἐμποιεῖν. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστ' εἰς τὸ δέον λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν τά γ' ἤδη γεγενημένα κωλῦσαι δυνηθείημεν τῇ νῦν βοηθείᾳ· ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ νυνὶ διαμεῖναι δυνήσεται, τέως ἂν ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν ἢ πεισθέντες διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον. οὕτω γὰρ 1433
οὐκέτι τοῦ λοιποῦ σχοῖμεν ἂν κακῶς.

22. Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁμολογῆσαι ὅτι δεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅταν μὲν περὶ τῶν ἰδίων τινὸς τῶν αὑτῆς βουλεύηται, ἴσην πρόνοιαν ἔχειν τοῦ συμφέροντος ὅσηνπερ τοῦ δικαίου, ὅταν δ' ὑπὲρ τῶν συμμαχικῶν ἢ τῶν κοινῶν, οἷον καὶ τὸ νυνὶ παρόν, μηδενὸς οὕτως ὡς τοῦ δικαίου φροντίζειν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις τὸ λυσιτελὲς ἐξαρκεῖ, ἐν δὲ τοιούτοις καὶ τὸ καλὸν προσεῖναι δεῖ. τῶν μὲν γὰρ πράξεων, εἰς οὓς ἂν ἥκωσι, κύριοι καθίστανται· τῆς δ' ὑπὲρ τούτων δόξης οὐδεὶς τηλικοῦτός ἐσθ' ὅστις ἔσται κύριος, ἀλλ' ὁποίαν ἄν τινα τὰ πραχθέντα ἔχῃ δόξαν, τοιαύτην οἱ πολλοὶ περὶ τῶν πραξάντων διήγγειλαν. διὸ δεῖ σκοπεῖν καὶ προσέχειν ὅπως δίκαια φανεῖται. χρὴ μὲν οὖν οὕτως ἅπαντας ἔχειν τὴν διάνοιαν περὶ τῶν ἀδικουμένων, ὥσπερ ἄν, εἴ τι γένοιτο, ὃ μὴ συμβαίη, τοὺς ἄλλους ἀξιώσειε πρὸς αὑτὸν ἕκαστος ἔχειν. ἐπειδὴ δὲ καὶ παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐναντιοῦνταί τινες, μικρὰ πρὸς τούτους εἰπών, ἃ βέλτισθ' ὑμῖν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἤδη συμβουλεύσω.

v. 1. ἃ] ἢ υ. 10. δοξασθέντων υ. 12. ἔσται om υ. κρίνετε ΣΦυ. ὃν] ὧν ΣΦυ. 15. δοκεῖτε ΣΦυ: δοκῆτε ς. 16. δεηθεὶς — νομίσαι με] διδάξω δὲ εἴ τις ὑμῶν μὴ θορυβῆται μηδ' ἀναβάλλειν νομίσαι mg Φ. ἀναλαβεῖν Φυ. 19. νῦν om ΣΦυ. 25. περ] ὑπὲρ Συ. 28. τοιούτοις] τοῖς τοιούτοις υ, τοῖς κοινοῖς γρ Φ.

23. Οὐ μικρὰν ἄν μοι δοκεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ζημίαν νομίσαι, εἴ τις ἀηδὴς δόξα καὶ μὴ προσήκουσα τῇ πόλει παρὰ τοῖς πολλοῖς περιγίγνοιτο. τοῦτο τοίνυν οὕτω καλῶς ἐγνωκότες οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖτε τὰ λοιπά, ἀλλ' ὑπάγεσθε ἑκάστοτε πράττειν ἔνια, ἃ οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε καλῶς ἔχειν. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ', ὅτι τοὺς ἐπαινοῦντας ἥδιον προσδέχονται πάντες τῶν ἐπιτιμώντων· οὐ μὴν οἴομαι δεῖν, ταύτην τὴν φιλανθρωπίαν διώκων, λέγειν παρ' ἃ συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι. τὴν μὲν οὖν 1434 ἀρχὴν εἰ καλῶς ἐγιγνώσκετε, οὐδὲν ἔδει κοινῇ ποιεῖν [ὑποληπτέον εἶναι] ὧν ἰδίᾳ μέμφεσθε, ἵνα μὴ συνέβαινεν ὅπερ νυνὶ γίγνεται. περὶ ὧν μὲν ἕκαστος, ὡς αἰσχρὰ καὶ δεινά, λέγει καὶ „μέχρι τοῦ προβήσεται τὰ πράγματα;" συγκαθιζόμενος δ' αὐτὸς ἕκαστός ἐστι τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων. ἐγὼ μὲν οὖν ἐβουλόμην ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τοῦ τὰ βέλτιστα λέγοντος ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι τὸ συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα λέγοντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπε. νῦν δὲ φοβοῦμαι μέν, ὅμως δὲ ἅ γε πιστεύω χρηστὰ φανεῖσθαι, κἂν ὑμεῖς μὴ πεισθῆτε, οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν.

24. Εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρότερον παρ' ὑμῖν εἰρηκὼς εἴη, νῦν γε λέγων περὶ ὧν οὐκ ὀρθῶς ἐγκαλοῦσιν οἱ πρέσβεις τῇ πόλει παρὰ πάντων ἄν μοι δοκεῖ δικαίως συγγνώμης τυχεῖν. καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις μέν τισιν ἡττᾶσθαι τῶν ἐναντίων οὐχ οὕτως ὄνειδος ὡς ἀτύχημα ἂν φαίη· καὶ γὰρ τῇ τύχῃ καὶ τοῖς ἐφεστηκόσι καὶ πολλοῖς μέτεστι τοῦ καλῶς ἢ μὴ [πρότερον] ἀγωνίσασθαι· ἐν δὲ τῷ τὰ δίκαια ὑπὲρ αὐτῶν μὴ ἔχειν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων λέγειν αὐτῆς τῆς γνώμης τῆς τῶν τοῦτο παθόντων τὸ ὄνειδος εὑρήσομεν. εἰ μὲν οὖν ἕτεροί τινες ἦσαν ἐν οἷς ἐγίγνονθ' οἱ λόγοι περὶ ὑμῶν, οὔτε τούτους ἂν οἶμαι ῥᾳδίως οὕτω ψεύδεσθαι, οὔτε τοὺς ἀκούοντας πολλὰ τῶν εἰρημένων ἀνασχέσθαι. νῦν δὲ τἄλλά τε, οἶμαι, τῆς ὑμετέρας πλεονεκτοῦσιν εὐηθείας ἅπαντες, καὶ δὴ καὶ τοῦτο νῦν οὗτοι· ἀκροαταῖς γὰρ ἐχρήσαντο καθ' ὑμῶν ὑμῖν οἵοις οὐδέσιν ἂν 1435 τῶν ἄλλων, ἀκριβῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. ἄξιον δ' εἶναί μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους μισεῖν. τὸ μὲν γὰρ ὁρᾶν τούτους τὸν Ῥοδίων δῆμον, τὸν πολὺ τούτων ποτ' ἀσελγεστέρους λόγους λέγοντα πρὸς ὑμᾶς, ἱκέτην ὑμέτερον γεγενημένον εὐτύχημα εἶναι νομίζω τῆς πόλεως· τὸ δὲ τοὺς ἀνοήτους τούτους μήτε τοῦτο λογίζεσθαι, παρὸν οὕτως ἐναργὲς ἰδεῖν, μήθ' ὅτι πολλάκις καθ' ἓν αὐτῶν ἕκαστον ὑμεῖς σεσώκατε, καὶ πλείω πράγματ' ἐσχήκατε τὴν τούτων θρασύτητα καὶ κακοδαιμονίαν ἐπανορθοῦντες, ἐπειδὰν δι' αὐτοὺς ἀνέλωνται πόλεμον, ἢ τὰ

6. πάντας υ. 11. συγκαθιζόμενος ΣΦυ: συγκαθεζόμενος ς. δ' om υ. ἐστι om Σ. 13. λέγοντι] ἔχοντι ΣΦ, εἰπόντι γρ Σ: cf. or. 4. 58. 14. ἥδιον εἶπε Reiskius: libri πλεῖον εἶχε. malim εἶπα vel εἶπον quod est or. 4, 58. ἅ om υ. 15. μὴ] οὐ υ. 17. γε] δὲ ΣΦυ. περὶ] καὶ περὶ Σ. 18. ἐν om υ. 20. φαίη] φανείη υ et γρ Φ. 22. λέγειν om ΣΦυ. 27. οὐδέσιν] οὐδεὶς γρ Φ. 30. τὸν Ῥοδίων δῆμον] τῶν ῥοδίων υ. 32. τούτους om υ. τοῦτο] γρ τὸ Φ.

ὑμέτερ' αὐτῶν πράττοντες, τοῦτο παμπόλλην ὑμῖν ὀργὴν εἰκότως ἂν παραστῆσαί μοι δοκεῖ. οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως τούτοις μὲν εἵμαρται μηδέποτ' εὖ πράττουσιν εὖ φρονῆσαι· ἡμῖν δὲ προσήκει καὶ δι' ἡμᾶς αὐτούς, καὶ διὰ τἄλλ' ἃ πέπρακται τῇ πόλει, σπουδάσαι δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι καὶ πρότερον καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ἡμεῖς μὲν τὰ δίκαια προαιρούμεθα πράττειν, ἕτεροι δέ τινες καταδουλοῦσθαι βουλόμενοι τοὺς αὑτῶν πολίτας διαβάλλουσι πρὸς ἡμᾶς.

25. Εἰ μετὰ τῆς αὐτῆς γνώμης ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούς τε λόγους ἠκούετε τῶν συμβουλευόντων καὶ τὰ πράγματα ἐκρίνετε, πάντων ἀσφαλέστατον ἦν ἂν τὸ συμβουλεύειν· καὶ γὰρ εὐτυχῶς καὶ καλῶς πράξασι (λέγειν γὰρ εὐφήμως πάντα δεῖ) κοινὰ ἂν ἦν τὰ τῆς αἰτίας ὑμῖν καὶ τῷ πείσαντι. νῦν δ' ἀκούετε μὲν τῶν ἃ βούλεσθε λεγόντων ἥδιστα, αἰτιᾶσθε δὲ πολλάκις ἐξαπατᾶν ὑμᾶς αὐτούς, ἂν μὴ πάνθ' ὃν ἂν ὑμεῖς "τρόπον 1436
βούλησθε γένηται, οὐ λογιζόμενοι τοῦθ', ὅτι τοῦ μὲν ζητῆσαι καὶ λογίσασθαι τὰ βέλτισθ', ὡς ἄνθρωπος, καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν αὐτὸς ἕκαστός ἐστι κύριος, τοῦ δὲ πραχθῆναι ταῦτα καὶ συνενεγκεῖν ἐν τῇ τύχῃ τὸ πλεῖστον μέρος γίγνεται. ἔστι δὲ ἄνθρωπον ὄντα ἀγαπητὸν τῆς αὑτοῦ διανοίας λόγον ὑπέχειν· τῆς δὲ τύχης προσυποσχεῖν ἕν τι τῶν ἀδυνάτων. εἰ μὲν οὖν εὑρημένον ἦν πῶς ἄν τις ἀσφαλῶς ἄνευ κινδύνου δημηγοροίη, μανία παραλείπειν τοῦτον ἦν τὸν τρόπον· ἐπεὶ δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τῶν μελλόντων πραγμάτων γνώμην ἀποφαινόμενον κοινωνεῖν τοῖς ἀπ' αὐτῶν γενομένοις καὶ μετέχειν τῆς ἀπὸ τούτων αἰτίας, αἰσχρὸν ἡγοῦμαι λέγειν μὲν ὡς εὔνους, μὴ ὑπομένειν δέ, εἴ τις ἐκ τούτου κίνδυνος ἔσται. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς, ἃ καὶ τῇ πόλει καὶ ἐμοὶ συμφέρειν μέλλει, ταῦτ' ἐμοί τε εἰπεῖν ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν καὶ ὑμῖν ἑλέσθαι. τὸ γὰρ πάντα τρόπον ζητεῖν νικῆσαι, δυοῖν θάτερον, ἢ μανίας ἢ κέρδους ἕνεκα ἐσπουδακότος φήσαιμ' ἂν εἶναι.

26. Εἴη μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε ἐκκλησιάζοντες καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ταὐτὰ καὶ δοκοῦντα βέλτισθ' ὑμῖν εἶναι καὶ ὄνθ' ὡς ἀληθῶς. δεῖ μέντοι περὶ πραγμάτων μεγάλων βουλευομένους καὶ κοινῶς ἁπάντων ἐθέλειν ἀκούειν τῶν συμβουλευόντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐνθυμουμένους ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῦν μὲν βουλομένων τι παραινεῖν ἐνίων θορυβεῖν, ὕστερον δὲ κατηγορούντων τῶν αὐτῶν τούτων τῶν πεπραγμένων ἡδέως ἀκούειν. ἐγὼ γὰρ οἶδα, νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς, ὅτι νῦν "μὲν ἀρέσκουσι μάλισθ' ὑμῖν οἱ ταῦτα οἷα ὑμεῖς βούλεσθε 1437

v. 5. μὲν] μὲν οὖν υ. 9. συμβουλευμάτων ΤΩ. 10. ἂν add ΣΤΦυ. 15. ἄνθρωπος ΣΤΩ: ἀνθρώποις ς. 18. εἰρημένον Τ. 19. δημηγορεῖν γρ Φ. παραλιπεῖν Ω. 20. ἀνάγκη] ἀγάπη Σ. τὸν ante περὶ om Ω. 24. καὶ ἐμοὶ] καιμοι ΣΦ. 25. κινῆσαι υ. 26. ἐσπουδακότας υ. 28. ταυτὰ — ὄνθ' ὡς] haec reposui pro librorum ταυτα — ὄντως. 29. βουλομένους Ω. 33. τῶν ante πεπραγμένων om ΣΤΦΩυ. 34. οἷα] οἷς Φ. βουλεύεσθε υ et γρ ΤΦ.

λέγοντες· ἂν δέ τι συμβῇ παρ' ἃ νῦν οἴεσθε, ὃ μὴ συμβαίη, τούτους μὲν ἐξηπατηκέναι νομιεῖτε ὑμᾶς, ὧν δὲ νῦν οὐκ ἀνέχεσθε, τότε ὀρθῶς δόξουσι λέγειν. ἔστι δὲ τοῖς μάλιστα πεπεικόσιν ὑμᾶς ταῦτα ἐφ' ὧν νῦν ἐστέ, τούτοις καὶ μάλιστα συμφέρον τὸ λόγου τυχεῖν τοὺς ἀντιλέγοντας. ἂν μὲν γὰρ διδάξαι δυνηθῶσιν ὡς οὐκ ἔστιν ἄριστα ἃ τούτοις δοκεῖ, ὅτ' οὐδὲν ἡμάρτηταί πω, τοῦτο πράξαντες ἀθῴους τοὺς κινδύνους ποιήσουσιν αὑτοῖς. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῶσιν, οὔκουν ὕστερόν γε ἐπιτιμᾶν ἕξουσιν, ἀλλ' ὅσα ἀνθρώπων ἦν ἔργον, ἀκοῦσαι, τούτων τετυχηκότες, ἂν ἡττῶνται δικαίως, στέρξουσι καὶ μεθ' ἁπάντων τῶν ἀποβαινόντων, ὁποῖ' ἄττ' ἂν ᾖ, κοινωνήσουσιν.

27. Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδόναι παῤῥησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποθ' ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες ἔμοιγε δοκεῖτε), ἀλλὰ τὸ πεῖσαι πράττειν ταῦτα. ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν οὖν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλειν, τούτους διὰ τὴν αὑτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας πάλαι νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὑτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἂν ἃ χρὴ βουλεύσησθε ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν ''βλασφημίας ἔργῳ μετὰ 1438
δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.

28. Αἱ μὲν ἐλπίδες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μεγάλαι καὶ καλαὶ τῶν προειρημένων, πρὸς ἃς οἴομαι τοὺς πολλοὺς ἄνευ λογισμοῦ τι πεπονθέναι. ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποτε ἔγνων ἕνεκα τοῦ παραχρῆμα ἀρέσαι λέγειν τι πρὸς ὑμᾶς, ὅ τι ἂν μὴ καὶ μετὰ ταῦτα συνοίσειν ἡγῶμαι. ἔστι μὲν οὖν τὸ κοινὸν ἔθος τῶν πλείστων τοὺς μὲν συνεπαινοῦντας ἑαυτοῖς ὅ τι ἂν πράττωσι φιλεῖν, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιτιμῶντας ἀηδῶς ἔχειν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τὸν εὖ φρονοῦντα τὸν λογισμὸν ἀεὶ τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω πειρᾶσθαι ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἡδέως ἑώρων, ἃ καὶ συνοίσειν ἤμελλε, ταῦτ' ἐν ἡδονῇ πράττειν ὄνθ' ὑμῖν, ἵνα καὶ χαριζόμενος καὶ χρηστὰ λέγων ἐφαινόμην. ἐπειδὴ δὲ τἀναντία ὁρῶ τούτων ἐπιχειροῦντας ὑμᾶς, οἴομαι δεῖν ἀντειπεῖν, εἰ καί τισι μέλλω ἀπεχθήσεσθαι. ἂν μὲν οὖν μηδ' ὑπομείνητε ἀκοῦσαι μηδὲ ἕν, οὐ τῷ δοκιμάζοντες διαμαρτεῖν ἀλλὰ τῷ φύσει πονηρὰ ἐπιθυμεῖν πράττειν τοιαῦτα προαιρεῖσθαι δόξετε. ἐὰν δ' ἀκούσητε, τυχὸν μὲν ἴσως κἂν μεταπεισθείητε, ὃ μάλιστα ἐγὼ νομίζω συνενεγκεῖν ἂν ὑμῖν· εἰ δὲ μή, οἱ μὲν ἀγνοεῖν τὸ συμφέρον, οἱ δ', ὅ τι ἂν τις βούληται, τοῦτ' ἐρεῖ.

v. 5. διδάξαι δυνηθῶσιν] δυνηθῶσιν ἀξιῶσαι διδάξαι Τ, δυνηθῶσι διδάξαι Ω. 6. ἀθῴοις Ω. 8. ἀκοῦσαι συνειπεῖν Τ. τούτου υ. δικαίω Φ. 15. ὧν] ὡς ΣΤΦΩυ, πολλὰ ὧν ς. 16. τούτους] τοῦ τοὺς ΤΩ: μάλιστα δὲ τοῦ τοὺς ς. ἡμῖν ΤΦυ. 24. ἡγοῦμαι υ. 25. πράττωσι — ἀηδῶς om υ. 27. τὸν om υ. ποεῖν Ω. 28. post ἡδέως desunt μὲν ἄν. 33. κἂν ΤΩ: καὶ ς. 35. ἀγνοεῖν ἐμὲ τὸ Reiskius.

29. Πρῶτον μὲν οὐδέν ἐστι καινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς δόξασι παρ' ὑμῖν εἶναί τινας οἵτινες ἀντεροῦσιν, ἐπειδὰν πράττειν τι δέῃ. εἰ μὲν οὖν ἀποδόντων ὑμῶν λόγον αὐτοῖς, ὅτ' ἐβουλεύεσθε, τοῦτ' ἐποίουν, τούτων ἂν ἦν ἄξιον κατηγορεῖν, εἰ περὶ ὧν ἡττῆντο ἐβιάζοντο πάλιν λέγειν· νῦν 1439 δὲ τούτους μὲν οὐδέν ἐστ' ἄτοπον εἰπεῖν βουληθῆναι ταῦτα ἃ τότε οὐχ ὑπεμείνατε ἀκοῦσαι, ὑμῖν δ' ἄν τις εἰκότως ἐπιτιμήσειεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁπόταν περί του βουλεύησθε, οὐκ ἐᾶτε λέγειν ἕκαστον ἃ γιγνώσκει, ἀλλ' ἂν ἕτεροι τῷ λόγῳ προλάβωσιν ὑμᾶς, οὐδενὸς ἂν τῶν ἑτέρων ἀκούσαιτε. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει πρᾶγμα ἀηδὲς ὑμῖν· οἷς γὰρ πρὶν ἁμαρτεῖν ὑμῖν ἐξῆν συμβουλεύουσι πείθεσθαι, τούτους ὕστερον κατηγοροῦντας ἐπαινεῖτε. τοῦτο δή; τοῦτό μοι πάλιν δοκεῖτε πείσεσθαι, εἰ μὴ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς πάντων ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι, καὶ τοῦτον τὸν πόνον ὑπομείναντες, ἑλόμενοι τὰ κράτιστα τοὺς ὁτιοῦν τούτοις ἐπιτιμῶντας φαύλους νομιεῖτε. ἐγὼ μὲν δὴ δίκαιον ὑπείληφα πρῶτον ἁπάντων αὐτὸς εἰπεῖν, τί μοι δοκεῖ περὶ ὧν σκοπεῖσθε, ἵνα, ἂν μὲν ὑμῖν ἀρέσκῃ, καὶ τὰ λοιπὰ διδάσκω, εἰ δὲ μή, μήθ' ὑμῖν ἐνοχλῶ μήτ' ἐμαυτὸν κόπτω.

30. Ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ πολεμεῖν ἐσκέφθαι τίς ὑπάρξει παρασκευὴ τῷ γενησομένῳ πολέμῳ· εἰ δ' ἄρα μὴ πρόδηλος ἦν, ὅτε πρῶτον ἐβουλεύεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ φανεροῦ γενομένου, τότε καὶ περὶ τῆς παρασκευῆς ἐσκέφθαι. εἰ δὲ φήσετε πολλὰς ἐγκεχειρικέναι δυνάμεις, ἃς λελυμάνθαι τοὺς ἐπιστάντας, οὐκ ἀποδέξεται τοῦθ' ὑμῶν οὐδείς· οὐ γάρ ἐστι τῶν αὐτῶν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀπολύειν, καὶ λέγειν ὡς διὰ τούτους κακῶς ταῦτ' ἔχει. ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν παρεληλυθότα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐπαμῦναι τοῖς πράγμασι, τοῦ μὲν κατηγορεῖν οὐδένα καιρὸν ὁρῶ, πειράσομαι δ', ἃ κράτιστα νομίζω, συμβουλεῦσαι. 1440 πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι δεῖ, ὅτι τὴν ἴσην ὑπερβολὴν τῆς σπουδῆς καὶ φιλονεικίας ἐν τοῖς πράγμασι πάντ' ἄνδρα παρασχέσθαι δεῖ, ὅσηνπερ ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων ἀμελείας· μόλις γὰρ οὕτως ἐλπὶς ἐκ πολλοῦ διώκοντας τὰ προειμένα ἑλεῖν δυνηθῆναι. ἔπειτ' οὐκ ἀθυμητέον τοῖς γεγενημένοις· ὃ γάρ ἐστι τῶν παρεληλυθότων χείριστον, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ὅτι οὐδὲν ὑμῶν τῶν δεόντων ποιούντων κακῶς ἔχει τὰ πράγματα· ἐπεὶ εἴ γε πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω.

v. 2. εἰ μὲν οὖν ἀποδόντ. om Σ, in mg habet T. 3. λόγων T, τῶν λόγον Ω. ἐβούλεσθε v. 6. ὦ om Ω. 8. ἀκούσαιτε T, ἀκούσετε ΣΦΩv. 11. τοῦτό μοι] ταὐτό μοι Reiskius. 13. φαύλους — πρῶτον om v. 14. αὐτὸς] αὐτοῖς ΣΤΦΩv. 20. ἐγκεχειρηκέναι ΣΤΦΩv. 21. λελυμάνσθαι Ω. 27. ἐν] ἐπὶ ΣΤΩ. πάντ' ἄνδρα] πάντα δρᾶν v et γρ ΤΦ. 29. προειμένα] προειρημένα v et γρ Φ. ἔπειτ' — p. 624, 3. συμβουλεύσω] haec post οὐ μὴν (p. 629, 14.) ponit v. 31. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι post ὅτι ponit γρ Φ. 33. προσήκει γρ Φ.

31. Οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χαλεπώτερον ἢ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσιν ἐπιτιμᾶν τε καὶ χρῆσθαι τοὺς δημηγοροῦντας. τὸ γὰρ στασιάζειν πρὸς αὑτοὺς καὶ κατηγορεῖν ἀλλήλων ἄνευ κρίσεως, οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀγνώμων ὅστις οὐ φήσειεν ἂν βλάβην εἶναι τοῖς πράγμασιν. ἐγὼ δ' οἴομαι τούτους μὲν ἂν εἶναι βελτίους, εἰ τὴν πρὸς αὑτοὺς φιλονεικίαν ἐπὶ τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς τρέψαντες ἐδημηγόρουν. ὑμῖν δὲ παραινῶ μὴ στασιάζειν μηδετέροις τούτων, μηδ' ὅπως ἅτεροι κρατήσουσι σκοπεῖν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἅπαντες τῶν ἐχθρῶν περιέσεσθε. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς τοὺς ἢ φιλονεικίας ἢ ἐπηρείας ἢ τινος ἄλλης ἕνεκα αἰτίας ἄλλο τι, πλὴν ἃ ποθ' ἡγοῦνται συμφέρειν, λέγοντας παύσασθαι· τὸ γὰρ καταράσασθαι συμβουλεύοντι ἴσως ἐστ' ἄτοπον. αἰτιασαίμην μὲν οὖν ἔγωγ' ἂν οὐδένα ὦ ἄν- 1441
δρες Ἀθηναῖοι τοῦ κακῶς τὰ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' ἢ πάντας τούτους· οἴομαι δὲ δεῖν παρὰ μὲν τούτων ἐφ' ἡσυχίας λόγον ὑμᾶς λαβεῖν, νῦν δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅπως ἔσται βελτίω, σκοπεῖν.

32. Ἠβουλόμην ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἴσην σπουδὴν ἐνίους τῶν λεγόντων ποιεῖσθαι ὅπως τὰ βέλτιστ' ἐροῦσιν, ὅσηνπερ ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, ἵν' οὗτοι μὲν ἀντὶ τοῦ δεινοὶ λέγειν ἐπιεικεῖς ἐνομίζοντο εἶναι, τὰ δ' ὑμέτερα, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον, βέλτιον εἶχε. νῦν δ' ἔνιοί μοι δοκοῦσι παντάπασι τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου δόξαν ἠγαπηκότες τῶν μετὰ ταῦτα συμβησομένων ὑμῖν οὐδὲν φροντίζειν. καὶ δῆτα θαυμάζω, πότερά ποθ' οἱ τοιοῦτοι λόγοι τὸν λέγονθ' ὁμοίως πεφύκασιν ἐξαπατᾶν ὥσπερ πρὸς οὓς ἂν λέγωνται, ἢ συνιέντες οὗτοι τἀναντία τοῖς δοκοῦσιν ἑαυτοῖς εἶναι βελτίστοις δημηγοροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸν μέλλοντα πράξειν τὰ δέοντα οὐκ ἐπὶ τῶν λόγων θρασὺν ἀλλ' ἐπὶ τῆς παρασκευῆς ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ, οὐδ' ἐπὶ τῷ τοὺς ἐχθροὺς μὴ δυνήσεσθαι θαῤῥεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κἂν δύνωνται κρατῆσαι, τὰ τῶν λόγων ἀστεῖα, ὡς ἔοικε, τοῦ τὰ μέγιστα αἰσθάνεσθαι κεκώλυκεν αὐτούς. εἰ δὲ ταῦτα μὲν μηδ' ἂν φήσαιεν ἀγνοεῖν, πρόφασις δ' ἄλλη τις ὕπεστι δι' ἣν ταῦτα προαιροῦνται, πῶς οὐ χρὴ φαύλην ταύτην ὑπολαμβάνειν, ἥτις ποτ' ἐστίν; ἐγὼ δ' οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν ἃ δοκεῖ μοι, καίπερ ὁρῶν ἡγμένους ὑμᾶς· καὶ γὰρ εὔηθες, λόγῳ ψυχαγωγηθέντων ὑμῶν οὐκ ὀρθῶς, λόγον αὖ τὸν μέλλοντα βελτίω λέγειν καὶ 1442
μᾶλλον συμφέρονθ' ὑμῖν καταδεῖσαι. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπομεῖναι, ἐνθυμηθέντας ὅτι οὐδὲ τὰ νῦν δοκοῦντα ἔδοξεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ τοὺς λόγους ἠκούσατ' ἐξ ὧν ἐπείσθητε. ὥσπερ ἂν τοίνυν, εἰ νόμισμα ἐκρίνετο ὁποῖόν τί ποτ' ἐστί, δοκιμάσαι δεῖν ἂν ᾠήθητε, οὕτω καὶ τὸν λόγον ἀξιῶ τὸν

v. 1. ἢ τὸ τοῖς γρ Φ. 6. συστασιάζειν Τ. 7. ἅτεροι ΤΩ, ἃ ἕτεροι ΣΦυ. 8. δὲ] δὴ Φ. 10. καταρᾶσθαι ΣΤ. 15. ἐβουλόμην υ. ἂν om Ω. 16. εὐδοξοῦσι υ. 18. εἶχε] ἔχειν γρ Φ. 20. μηδὲν ΣΤΦΩυ. πότερα] πότε Φ. 24. δεῖ] δοκεῖ υ. 25. δύνησθαι Σ et pr Τ. 32. συμφέρον ΣΤ. δὲ om Ω, 34. εἰ] εἰς Φ. 35. δοκιμάζειν υ.

εἰρημένον ἐξ ὧν ἀντειπεῖν ἡμεῖς ἔχομεν σκεψαμένους, ἐὰν μὲν συμφέροντα εὕρητε, ἀγαθῇ τύχῃ πείθεσθαι, ἂν δ' ἄρα ἕκαστα λογιζομένοις ἀλλοιότερος φανῇ, πρὶν ἁμαρτεῖν μεταβουλευσαμένους, τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι χρήσασθαι.

33. *Μάλιστα μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βουλοίμην ἂν ὑμᾶς ἃ μέλλω λέγειν πεισθῆναι· εἰ δ' ἄρα τοῦτ' ἄλλῃ πῃ συμβαίνοι, ἐμαυτῷ γ' ἂν εἰρῆσθαι πρὸ παντὸς αὐτὸ δεξαίμην. ἔστι δὲ οὐ μόνον, ὡς δοκεῖ, τὸ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν χαλεπὸν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτὸν σκοπούμενον εὑρεῖν. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ μὴ τὸν λόγον ὑμᾶς ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐφ' ὧν ἐστὲ σκέψασθαι νομίσαι, καὶ πλείω σπουδὴν τοῦ δοκεῖν ἐπιεικὴς εἶναι ἢ τοῦ δεινὸς εἰπεῖν φανῆναι ποιοῖτο. ἐγὼ γοῦν (οὕτω τί μοι ἀγαθὸν γένοιτο), ἐπειδὴ περὶ τῶν παρόντων ἐπῄει μοι σκοπεῖν, λόγοις μὲν καὶ μάλ' ἀφθόνοις, οὓς οὐκ ἂν ἀηδῶς ἠκούετε ὑμεῖς, ἐνετύγχανον. καὶ γὰρ ὡς δικαιότατοι τῶν Ἑλλήνων ἐστέ, πολλὰ εἰπεῖν καὶ ἑώρων καὶ ὁρῶ, καὶ ὡς ἀρίστων προγόνων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὸν χρόνον ἡσθῆναι ποιήσαντα ὅσον ἂν ῥηθῇ, μετὰ δὲ ταῦτ' οἴχεται. δεῖ δὲ πράξεώς τι- 1443
νος τὸν λέγοντα φανῆναι σύμβουλον, δι' ἣν καὶ μετὰ ταῦτα ἀγαθοῦ τινὸς ὑμῖν ἔσται παρουσία. τοῦτο δ' ἤδη καὶ σπάνιον καὶ χαλεπὸν πεπειραμένος οἶδα ὂν εὑρεῖν. οὐδὲ γὰρ αὔταρκες τὸ ἰδεῖν ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, ἂν μὴ καὶ πεῖσαί τις τοὺς συναιρομένους ὑμᾶς δυνηθῇ. οὐ μὴν ἀλλ' ἐμὸν μὲν ἔργον εἰπεῖν ἴσως ἃ πέπεικ' ἐμαυτὸν συμφέρειν, ὑμέτερον δὲ ἀκούσαντας κρῖναι, κἂν ἀρέσκῃ, χρῆσθαι.*

34. *Οὐκ ἄδηλον ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῴην, ὅτε τῶν ἀντιλέγειν βουλομένων οἷς ὁ δεῖνα ἔλεγεν οὐκ ᾤεσθε ἀκούειν χρῆναι, ὅτι συμβήσεται τοῦτο ὃ νυνὶ γίγνεται, ὅτι οἱ τότε κωλυθέντες ἐροῖεν εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν. ἂν τοίνυν ταὔθ' ἅπερ πρότερον ποιήσητε, καὶ τῶν τοῖς τότε δόξασι συνειπεῖν βουλομένων μὴ θελήσητε ἀκοῦσαι, πάλιν ταῦτα εἰς τὴν ἑτέραν ἐκκλησίαν οὗτοι λαβόντες τούτων κατηγορήσουσιν. οὐδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε τὰ πράγματα χεῖρω γένοιτο, οὔθ' ὑμεῖς ἀτοπώτεροι φανείητε, εἰ μήτε τῶν δοξάντων ὑμῖν πέρας μηδὲν ἔχειν δοκοίη, μήτ', ἀφέντες ἃ συμφέρει, τῶν πρὸ ὁδοῦ τι περαίνοιτε, εἴητε δ' ὥσπερ τῶν τὰ θέατρα καταλαμβανόντων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ πονήσαντες τὸν πόνον τοῦτον καὶ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς ἀμφοτέροις ὑμᾶς αὐτοὺς πρῶτον μὲν ἕλεσθε ὅ τι καὶ ποιήσετε, ἔπειθ' ὑπολαμβάνετε, ἐὰν*

v. 1. *ἔχομεν ΣΥΩ*: *ἕξομεν ς*. 2. *εὑρήσετε υ*. 5. *λέγειν μέλλω υ*. 7. *δὲ* om *υ*. 9. *ἐστὶ σκέψ. ΣΤΦ, ἐπισκέψ. υ*. 10. *δεινῶς Φυ*. 13. *ἀκούετε υ*. 18. *πεπειρασμένος υ*. 19. *ἐστὶ* om *υ*. 20. *συναιρουμένους υ, συναναιρουμένους Ω*. 25. *εὕροιεν υ*. *εἰς τὴν ἑτέραν ΥΩ*. 28. *κατηγοροῦσιν υ*. *οὐδαμῶς — οὔτε τὰ*] immo *μηδαμῶς — οὔτε γὰρ ἂν τὰ*. 30. *μηδ'* libri. 32. *προκαταλαμβανόντων ΣΥΩ*.

τις ἐναντιῶται τοῖς ἅπαξ οὕτω δοκιμασθεῖσι, πονηρὸν καὶ κακόνουν ὑμῖν. τὸ μὲν γὰρ λόγου μὴ τυχόντα πεπεῖσθαι βέλτιον τῶν ὑμῖν δοκούντων αὐτὸν ἐντεθυμῆσθαι συγγνώμη· τὸ δὲ ἀκουσάντων ὑμῶν καὶ διακρινάντων ἔτι ἀναισχυντεῖν, καὶ μὴ συγχωρεῖν ἐνδόντα τῇ τῶν πλειόνων γνώμῃ, ἄλλην τινὰ ὑποψίαν οὐχὶ δικαίαν ἔχειν φανείη. ἐγὼ μὲν δὴ σιωπᾶν ᾤμην δεῖν ἐν τῷ παρόντι, εἰ μένοντας ὑμᾶς ἑώρων ἐφ' ὧν ἔδοξεν· εἰμὶ γὰρ τῶν ἐκεῖνα πεπεισμένων συμφέρειν ὑμῖν· ἐπειδὴ δ' ὑπὸ τῶν παρὰ τούτων λόγων μεταβεβλῆσθαί μοί τινες δοκοῦσιν, ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν συμφέροντα, ἴσως μὲν εἰδότας, οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τυγχάνετε ἀγνοοῦντες, διδάξω.

35. Ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δίκαιον ἦν τότε πείθειν ὑμᾶς ὅ τι ἄριστον ἕκαστος ἡγεῖτο, ὅτε ἐβουλεύεσθε τὸ πρῶτον περὶ τούτων, ἵνα μὴ συνέβαινεν ἃ δὴ δύο πάντων ἐστὶν ἀλυσιτελέστατα τῇ πόλει, μήτε πέρας μηδὲν ἔχειν τῶν ὑμῖν δοξάντων, παρανοίας θ' ὑμεῖς κατεγιγνώσκετε ὑμῶν αὐτῶν μεταβουλευόμενοι. ἐπειδὴ δὲ σιωπήσαντες τότε νῦν ἐπιτιμῶσί τινες, βούλομαι μικρὰ πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ θαυμάζω τὸν τρόπον τῆς πολιτείας τῆς τούτων, μᾶλλον δ' ἡγοῦμαι φαῦλον. εἰ γὰρ ἐξὸν παραινεῖν ὅταν σκοπῆτε, βεβουλευμένων κατηγορεῖν αἱροῦνται, συκοφαντῶν ἔργον, οὐχ, ὥς φασιν, εὔνων ποιοῦσιν ἀνθρώπων. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην αὐτούς (καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὃ μέλλω λέγειν ἀρχὴ γενέσθω) τί δὴ τἄλλα ἐπαινοῦντες Λακεδαιμονίους, ὃ μάλιστα ἄξιόν ἐστι τῶν παρ' ἐκείνοις ἄγασθαι, τοῦτο οὐ μιμοῦνται, μᾶλλον δ' αὐτὸ τοὐναντίον ποιοῦσιν; φασὶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ἐκείνοις μέχρι μὲν τοῦ δόξαι γνώμην, ἣν ἂν ἕκαστος ἔχῃ, λέγειν, ἐπειδὰν δ' ἐπικυρωθῇ, ταῦτα ἅπαντας ἐπαινεῖν καὶ συμπράττειν, 1445
καὶ τοὺς ἀντειπόντας. τοιγάρτοι πολλῶν μὲν ὄντες οὐ πολλοὶ περιγίγνονται, λαμβάνουσι δ', ὅσ' ἂν μὴ τῷ πολέμῳ δύνωνται, τοῖς καιροῖς, οὐδεὶς δ' αὐτοὺς ἐκφεύγει χρόνος οὐδὲ τρόπος τοῦ τὰ συμφέρονθ' ἑαυτοῖς περαίνειν, οὐ μὰ Δί' οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς καὶ διὰ τούτους καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἀλλήλων περιγιγνόμενοι καὶ οὐχὶ τῶν ἐχθρῶν, πάντα ἀνηλώκαμεν τὸν χρόνον, κἂν μὲν εἰρήνην τις ἐκ πολέμου ποιήσῃ, τοῦτον μισοῦντες, ἂν δ' ἐξ εἰρήνης πόλεμόν τις λέγῃ, τούτῳ μαχόμενοι, ἂν δ' ἔχειν ἡσυχίαν τις παραινῇ καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν, οὐδὲ τοῦτον ὀρθῶς λέγειν φάσκοντες, ὅλως δ' αἰτιῶν καὶ κενῶν ἐλπίδων ὄντες πλήρεις. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ παραινεῖς, ἐπειδὴ ταῦτ' ἐπιτιμᾷς; ἐγὼ νὴ Δί' ἐρῶ.

36. Πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τις ἂν εἰκότως περὶ ὑμῶν δεῖσαι, μὴ παρὰ τὸ τῶν συμβουλευόντων οὐκ ἐθέλειν

v. 5. δὴ] οὖν υ. 7. παρὰ om υ et γρ ΤΦ. 8. καταβεβλῆσθαι υ. 11. ἡγοῖτο υ. 12. εἰσὶν υ. 18. εὐνόων ΣΦ. 19. γινέσθω Φ. 21. αὐτὸ τοὐναντίον Reiskius, αὐτοὶ τοὐναντίον υ, αὐτῷ τοὐναντίον ΣΤΦΩ. 24. πολλοὶ ΣΤΩ. 26. περαίνειν pr Τ: ceteri παραινεῖν. 28. ἀναλώκαμεν υ. 30. τις post ἡσυχίαν om pr Τ. 33. ἐγὼ δὲ νὴ υ.

ἀκούειν χεῖρον βουλεύσησθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ τῶν πραγμάτων ὑμῖν αὐτόματα, ὡς ἂν εὔξαισθε, παρίστησιν, ἐπεὶ τῇ γε τῶν προεστηκότων προνοίᾳ βραχέα αὐτῶν εἶχεν ἂν καλῶς. ἔπειθ᾽ ὑμεῖς οὐ μόνον τοὺς λόγους οὓς ἂν ἕκαστος εἴποι προΐστε, ἀλλὰ καὶ ὧν ἕνεκ᾽ αὐτῶν ἕκαστος δημηγορεῖ, εἰ δὲ μὴ φιλαπέχθημον ἦν, εἶπον ἂν καὶ πόσου. τὸν δὴ τοῦ φενακίζεσθαι χρόνον ὡς εἰς μικρότατον συνάγοντες σωφρονεῖν ἔμοιγε δοκεῖτε. εἰ μὲν δή τι τῶν αὐτῶν ἔμελλον τοῖς ἄλλοις ἐρεῖν, οὐκ ἂν ᾤμην δεῖν λέγων ἐνοχλεῖν· νῦν δὲ συμφέροντα μὲν ὑμῖν ἀκοῦσαι, παντάπασι "δὲ ἀφεστηκότα τῶν ὑπὸ τῶν πολλῶν προσδοκωμένων οἴομαι λόγον 1446 ἔχειν. βραχὺς δ᾽ ἔσται [χρόνος]. σκέψασθε δὲ ἀκούσαντες, κἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, χρήσασθε.

37. Καὶ βραχεῖαν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ δικαίαν ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· καὶ οὐδὲ τὰ πάντα ἐρῶ. ἡγοῦμαι γὰρ ἐξαπατᾶν μὲν εἶναι βουλομένου σκοπεῖν ὅντιν᾽ ὑμᾶς τρόπον τοὺς ἀκούοντας καὶ τὰ τοῦ πράγματος δυσχερῆ τῷ λόγῳ συγκρύψηται, ἁπλῶς δὲ πεπεικότος αὐτὸν ὑμῖν προσφέρεσθαι τοῦτο πρῶτον εἶναι, εἰπεῖν πότερα ἐγνωκὼς παρελήλυθεν, ἵν᾽ ἐὰν μὲν ἀκούσαντες τοῦτο τοὺς μετὰ ταῦτα λόγους βούλησθε ἀκούειν, καὶ διδάσκῃ καὶ φράζῃ τὰ βέλτιστα αὐτῷ δοκοῦντα, ἂν δ᾽ ἀποδοκιμάσητε, ἀπηλλαγμένος ᾖ καὶ μήτε ὑμῖν ἐνοχλῇ μήτε αὐτὸν κόπτῃ. ἐγὼ δὲ τοῦτο πρῶτον ἐρῶ. ἐμοὶ δοκεῖ Μυτιληναίων ὁ δῆμος ἠδικῆσθαι, καὶ δίκην ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ προσήκειν λαβεῖν. καὶ ὅπως λήψεσθε, ἔχω λέγειν, ἐπειδὰν ὡς ἠδίκηνται καὶ ὑμῖν προσήκει βοηθεῖν ἐπιδείξω.

38. Πρῶτον μὲν οὐ πάνυ θαυμαστόν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ μὴ ῥᾳδίους τοῖς συμβουλεύειν βουλομένοις εἶναι τοὺς λόγους· ὅταν γὰρ τὰ πράγματα ἔχῃ φαύλως περὶ ὧν δεῖ σκοπεῖν, δυσχερεῖς ἀνάγκη περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ τὰς συμβουλίας. εἰ μὲν οὖν ἐκ τοῦ μὴ ἐθέλειν ἀκούειν ἐλπὶς ταῦτα γενέσθαι βελτίω, τοῦτο χρὴ πράττειν· εἰ δὲ χείρω μὲν ἅπαντα βέλτιον δ᾽ οὐδὲν ἐκ τούτου γενήσεται, τί δεῖ, πρὸς τὸ φαυλότατον ἐλθεῖν ἐάσαντας, ἐκ πλείονος ἢ νῦν καὶ χαλεπωτέρου σώζειν πειρᾶσθαι, ἐξὸν ἐκ "τῶν 1447 παρόντων ἔτι καὶ νῦν ἐπανορθώσασθαι καὶ προαγαγεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον; τὸ μὲν οὖν ὀργίλως ὑμᾶς ἔχειν εἰκός ἐστι ταῦτα πάσχοντας· τὸ δὲ μὴ τοῖς αἰτίοις ἀλλὰ πᾶσιν ἐφεξῆς ὀργίζεσθαι, τοῦτο οὐκέτι εἰκὸς οὐδ᾽ ὀρθῶς ἔχον ἐστίν. οἱ γὰρ μηδενὸς μὲν αἴτιοι τῶν παρεληλυθότων, τὰ δὲ λοιπὰ πῶς ἔσται βελτίω λέγειν ἔχοντες χάριν, οὐκ ἀπέχθειαν κομίσαιντ᾽ ἂν δικαίως παρ᾽ ὑμῶν· οὓς, ἐὰν ἀκαίρως δυσκολαίνητε, ὀκνεῖν ἀνίστασθαι

v. 1. χεῖρον ΤΩ, χειρων Σ, χεῖρόν τι γρ Φ: χείρω ς. 3. ἔχειν ΣΤΩυ. 5. φιλαπεχθήμων ΣΤΦΩυ. ἦν] εἰ υ. 6. σμικρότατον ΣΤΩυ. συναγαγόντες γρ ΤΩ. 10. δ᾽ ἐστὶ Ω. 14. βουλομένους ΣΦ. ὑμεῖς — συγκρύψητε ΣΤΦΩυ. 18. φράζῃ] φροντίζῃ υ. 20. μυτιληναίων ΣΦ et pr Τ: μιτυληναίων ς. 21. προσῆκε υ. 23. μὲν οὖν οὐ Σ. 24. ραιδίως ΣΦυ. 28. ἐκ πλείονος ἐάσαντες υ. 29. χαλεπωτέρους Φυ.

ποιήσετε. καίτοι ἔγωγε οὐκ ἀγνοῶ ὅτι πολλάκις οὐ τοῖς αἰτίοις ἀλλὰ τοῖς ἐμποδὼν οὖσι τοῖς ὀργιζομένοις ἀηδές τι παθεῖν συνέβη. ὅμως δ' ἀνέστην συμβουλεύσων· πιστεύω γὰρ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φλαύρου μὲν μηδενὸς αἴτιος ὢν εὑρεθήσεσθαι, βελτίω δ' ἑτέρων ὑμῖν ἔχειν συμβουλεῦσαι.

39. Τὰ μὲν γεγενημένα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιαῦτα οἷα πάντες ἀκηκόατε· δεῖ δ' ὑμᾶς μηδὲν ἐκπεπληγμένως διακεῖσθαι, λογιζομένους ὅτι πρὸς μὲν τὰ παρόντα ἀθύμως ἔχειν οὔτε τοῖς πράγμασι συμφέρει οὔθ' ὑμῶν ἄξιόν ἐστι, τὸ δὲ ταῦτ' ἐπανορθοῦν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι προσῆκον καὶ τῆς ὑμετέρας δόξης ἄξιον ἂν φανείη. χρὴ δὲ τοὺς ὄντας οἵους φήσαιτ' ἂν ὑμεῖς εἶναι ἐν τοῖς δεινοῖς ἑτέρων διαφέροντας φαίνεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς μὲν ἂν ἠβουλόμην ταῦτα συμβῆναι τῇ πόλει, οὐδ' ἀτυχεῖν ὑμᾶς οὐδέν· εἰ δ' ἄρα ἔδει γενέσθαι καί τι δαιμόνιον τοῦτ' ἀπέκειτο, ὥσπερ πέπρακται, τὰ γεγενημένα λυσιτελεῖν οἴομαι. τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης ὀξείας ἔχει τὰς μεταβολὰς καὶ κοινὰς ἀμφοτέροις τὰς παρουσίας· ἃ δ' 1448
ἂν δι' ἀνδρῶν κακίαν πραχθῇ, βεβαίους ποιεῖ τὰς ἥττας. οἴομαι μὲν οὖν οὐδὲ τοὺς κεκρατηκότας ἀγνοεῖν ὅτι βουληθέντων ὑμῶν, καὶ παροξυνθέντων τῷ γεγενημένῳ, οὐ πάνυ πω δῆλον πότερον εὐτύχημα ἢ καὶ τοὐναντίον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ πεπραγμένον· εἰ δ' ἄρα ἐπῆρκε τὸ πρᾶγμα αὐτοὺς θρασύνεσθαι, κἂν τοῦτο πρὸς ὑμῶν ἤδη γίγνοιτο. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον καταφρονήσωσι, τοσούτῳ θᾶττον ἁμαρτήσονται.

40. Οὔ μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ἧς οἴεσθε πόλεως νυνὶ μόνον βουλεύεσθαι, ἀλλ' ὑπὲρ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὅπως γὰρ ἂν περὶ ταύτης γνῶτε, πρὸς τοῦτ' εἰκὸς ἀποβλέποντας τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι νομίζειν. ὥστε δεῖ καὶ τοῦ βελτίστου καὶ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἕνεκα δόξης σπουδάσαι, ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα καὶ δίκαια φανήσεσθε βουλευόμενοι. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τῶν τοιούτων πραγμάτων ἁπάντων ἐστὶ τῶν στρατηγῶν· ὧν οἱ πλεῖστοι τῶν παρ' ὑμῶν ἐκπλεόντων οὐ τοὺς ὑμετέρους φίλους, οὓς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν κινδύνων μετεσχηκότας παρειλήφασι, θεραπεύειν τούτους οἴονται δεῖν, ἀλλὰ καὶ ἰδίους φίλους ἕκαστος ἑαυτῷ κατασκευάσας ὑμᾶς ἀξιοῖ τοὺς αὐτῶν κόλακας καὶ ὑμετέρους ἡγεῖσθαι φίλους· οὐ πᾶν ἐστὶ τοὐναντίον. οὔτε γὰρ ἐχθροτέρους οὔτ' ἀναγκαίους μᾶλλον ἐχθροὺς ἂν τούτων εὕροιτε. ὅσῳ γὰρ πλείω παρακρουόμενοι πλεονεκτοῦσι, τοσούτῳ πλειόνων ὀφλεῖν ἡγοῦνται δίκην [δοῦναι].

v. 4. ὢν αἴτιος Τ. 6. μὲν] μὲν γὰρ Τ. 7. ἐκπεπληγμένως Reiskius: libri ἐκπεπληγμένους. 8. συμφέρον ΣΤΦΩ. 17. ἐβουλόμην υ. 15. ἀμφοτέρας υ. 16. βεβαίαν — ἧτταν υ. ποιεῖ τὰς mg ΤΦ: ποιεῖται ς. 19. ἐπαίρει γρ Τ, ἐπαίροι γρ Φ. 20. κἂν] ἐὰν ΣΦυ, om ΤΩ. κἂν τοῦτο om γρ Φ. πρὸς ὑμῶν] προθύμως γρ Σ. ἂν μᾶλλον καταφρονήσωσι] μᾶλλον καταφρονήσουσι υ. 21. τοσοῦτον ΤΩ. 23. ὑπὲρ in γρ Φ, om υ. 24. αὐτοὺς] τοὺς ΣΤΦΩυ, ἑκάστους γρ Φ. 28. πλεῖστοι] ἥδιστοι ΤΩ. 34. πλειόνων ΤΩ: ceteri πλέον. ἡγοῦνται ὀφλεῖν υ.

οὐδεὶς δ' ἂν γένοιτο εὔνους τούτοις, ὑφ' ὧν ἄν τι κακὸν πείσεσθαι προσ- 1449 δοκῇ. τοῦ μὲν οὖν κατηγορεῖν ἴσως οὐχ ὁ παρὼν καιρός· ἃ δ' ἡγοῦμαι συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτα συμβουλεύσω.

41. Οὐδένα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων ὑμῶν οὕτως οἴομαι κακόνουν εἶναι τῇ πόλει, ὥστε μὴ χαλεπῶς φέρειν μηδὲ λυπεῖσθαι τοῖς γεγενημένοις. εἰ μὲν τοίνυν ἀγανακτοῦντας ἦν ἄπρακτόν τι ποιῆσαι τούτων, τοῦτ' ἂν ἔγωγε παρῄνουν ὑμῖν ἅπασιν· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν προνοηθῆναι ὅπως μὴ ταὐτὰ πείσεσθε, ὥσπερ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νῦν γεγενημένων ἀγανακτεῖτε, οὕτω χρὴ σπουδάσαι ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν ταῦτα συμβῆναι, καὶ νομίζειν μηδένα ἔχειν λόγον εἰπεῖν τῶν συμβουλευόντων τοιοῦτον, ὃς δυνήσεται σῶσαι τὰ παρόντα μηδενὸς ὑμῶν μηδὲν συναραμένου· οὐ γὰρ ἂν λόγος ἀλλὰ θεὸς ὁ τοιοῦτος εἴη. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν ἐκεῖθεν ἤρτηται, ἐκ τοῦ τῆς παραχρῆμα πρὸς ὑμᾶς ἕνεκα χάριτος ἐνίους τῶν λεγόντων ἐνταυθοῖ δημηγορεῖν, ὡς οὔτε εἰσφέρειν οὔτε στρατεύεσθαι δεῖ, πάντα δὲ αὐτόματ' ἔσται. ἔδει μὲν οὖν ταῦθ' ὑπ' ἄλλου τινὸς ἐξελέγχεσθαι μετὰ τοῦ λυσιτελοῦντος ἐλέγχου τῇ πόλει· δοκεῖ δέ μοι τρόπον τινὰ καὶ νῦν ἀμείνων ἡ τύχη περὶ ὑμᾶς τῶν ἐφεστηκότων εἶναι. τὸ μὲν γὰρ ἕκαστα ἀπόλλυσθαι τῆς τῶν ἐπιμελουμένων κακίας σημεῖον προσήκει ποιεῖσθαι· τὸ δὲ μὴ πάλαι πάντ' ἀπολωλέναι τῆς ὑμετέρας τύχης εὐεργέτημ' ἔγωγε κρίνω. ἐν ᾧ τοίνυν ἡ τύχη διαλείπει καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀνέχει, τῶν λοιπῶν ἐπιμελήθητε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅπως μὴ ἅμα τοὺς ἐφεστῶτας ἑκάστοις ὑμεῖς κρίνητε, 1450 καὶ τὰ πράγμαθ' ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κλινεῖ. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ταῦτ' ἄνευ μεγάλου τινὸς στήσεται, μηδενὸς ἀντιλαμβανομένου.

42. Οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο ἄλογον, τοὺς ἀεὶ καὶ συνεχῶς ὑπὲρ τῶν ὀλιγαρχιῶν πολιτευομένους καὶ νῦν ταῦτα ποιοῦντας ἐξελέγχεσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ἄν τις εἰκότως θαυμάσαι, τὸ τοὺς εἰδότας ὑμᾶς ταῦτα πολλάκις ἥδιον τούτων ἀκούειν ἢ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων. ἴσως μὲν οὖν ὥσπερ οὐδ' ἰδίᾳ ῥᾴδιόν ἐστιν ἅπαντ' ὀρθῶς πράττειν, οὕτως οὐδὲ κοινῇ· ἀλλ' οὐ δὴ τὰ μέγιστά γε χρὴ παρορᾶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντ' ἐστὶν ἐλάττω· ὅταν δ' ὑπὲρ πολιτείας καὶ σφαγῶν καὶ δήμου καταλύσεως εὐχερῶς ἀκούητε, πῶς οὐκ ἔξω χρὴ τοῦ φρονεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι τοῖς ἑτέρων παραδείγμασι χρώμενοι μᾶλλον εὐλαβεῖς αὐτοὶ γίγνονται· ὑμεῖς δὲ οὐδὲ τὰ τοῖς ἄλλοις συμβαίνοντα ἀκούοντες φοβηθῆναι δύνασθε, ἀλλ' ἃ τοὺς ἰδίᾳ περιμέ-

v. 8. ταῦτα ΥΦΩ. 9. νῦν] περὶ τῶν νῦν γρ FΦ. 12. θεός τις ὁ ΥΩυ et γρ FΦ. 13. οὖν om Φ. 14. ἡμᾶς FΣΥΦΩυ. 22. τοὺς] τοὺς τ' FΦΩυ. ἑκάστους F, ἑκάστους ΦΩυ. κρίνετε (η) Σ. 28. ἡμῶν Ω. 31. πολίτας υ. δήμων (ου) Υ.

νοντας ἀβελτέρους νομίζετε, ταῦτ' αὐτοὶ δημοσίᾳ μοι δοκεῖτε ἀναμένειν
παθόντες αἰσθέσθαι.

43. *Οὐδεὶς πώποτε ἴσως ὑμῶν ἐζήτησεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί δή*
ποτε οἱ κακῶς πράττοντες ἄμεινον περὶ τῶν πραγμάτων τῶν εὖ πραττόντων βουλεύονται. ἔστι δ' οὐχ ἑτέρωθέν ποθεν τοῦτο γιγνόμενον, ἀλλ'
ὅτι συμβαίνει τοῖς μὲν μήτε φοβεῖσθαι μηδὲν μήθ' ἅ τις ἂν λέγοι δεινὰ
προσήκονθ' αὑτοῖς ἡγεῖσθαι· τοὺς δὲ πλησίον ὄντας τῶν ἁμαρτημάτων,
ὅταν εἰς τὸ κακῶς πράττειν ἀφίκωνται, σώφρονας πρὸς τὰ λοιπὰ καὶ 1451
μετρίους παρέχει. σπουδαίων τοίνυν ἐστὶν ἀνθρώπων, ὅταν βελτίστῃ τῇ παρούσῃ τύχῃ χρῶνται, τότε πλείω τὴν σπουδὴν πρὸς τὸ σωφρονεῖν ἔχειν·
οὐδὲν γὰρ οὔτε φυλαττομένοις οὕτω δεινὸν ὥστ' ἀφύλακτον εἶναι, οὔτε ὀλιγωροῦσιν ἀπροσδόκητον παθεῖν. λέγω δὲ ταῦτα οὐχ ἵνα τὴν ἄλλως ὑμᾶς
δεδίττωμαι, ἀλλ' ἵνα μὴ διὰ τὴν παροῦσαν εὐπραξίαν, ὃ γένοιτ' ἄν, εἰ
μὴ προνοήσεσθε τῶν πραγμάτων, δεινὰ ἀκούοντες καταφρονῆτε, ἀλλ' ἄνευ
τοῦ παθεῖν, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον φάσκοντάς γε μηδένων ἀπολείπεσθαι τῷ
σωφρονεῖν, φυλάξησθε.

44. *Οὐχὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καιρὸν ὑπείληφα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ*
χαρίζεσθαι καὶ τοῦ τὰ δοκοῦντά μοι βέλτιστα παραινεῖν. πολλάκις γὰρ ὁρῶ
τὸ χαρίζεσθαί τι παρὰ γνώμην πλείονα ἀπέχθειαν ἐνεγκὸν τοῦ τὸ πρῶτον
ἐναντιωθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ἐγιγνώσκετε ταὐτά, οὔτ' ἂν ἐμοὶ τὰ δέοντα
ἐδοκεῖτε προαιρεῖσθαι, οὔτ' ἂν παρῆλθον, περίεργον ἡγούμενος τοῖς ἀφ'
αὑτῶν ἃ χρὴ ποιοῦσι λέγειν, ὅταν ᾖ τοὐναντίον· μᾶλλον γὰρ ἂν ἡγησάμην ἕνα ὄντ' ἐμαυτὸν ἀγνοεῖν τὰ κράτιστα ἢ πάντας ὑμᾶς. ἐπειδὴ δὲ
ὁρῶ τινὰς ὑμῶν ταὐτὰ μὲν γιγνώσκοντας ἐμοὶ τἀναντία δ' ἄλλοις, πειράσομαι μετὰ τούτων τοὺς ἑτέρους πεῖσαι. εἰ μὲν οὖν οἰήσεσθε δεῖν μὴ ἐθέλειν ἀκούειν, οὐκ ὀρθῶς ποιήσετε· ἂν δ' ἀκούσητε σιωπῇ καὶ τοῦθ' ὑπομείνητε, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν ὑπάρξει. ἢ γὰρ πεισθήσεσθε, ἄν
τι δοκῶμεν λέγειν συμφέρον, ἢ βεβαιότερον περὶ ὧν ἐγνώκατε ἔσεσθε 1452
πεπεισμένοι. ἂν γάρ, οἷς τι διαμαρτάνειν οἰόμεθ' ἡμεῖς ὑμᾶς, ταῦτα μηδενὸς ἄξια φανῇ, μετ' ἐλέγχου τὰ δεδογμένα νῦν ὑμεῖς ἔσεσθ' ᾑρημένοι.

45. *Βουλοίμην ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν εὐδοκίμηκε λέγων παρ'*
ὑμῖν ὁ δεῖνα, ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν πραττομένων ἴσον αὐτῷ τὸν ἔπαινον
γενέσθαι· οὔτε γὰρ τούτῳ κακόνους εἰμὶ μὰ τοὺς θεούς, ὑμῖν τε ἀγαθὸν βούλομαι ἂν γενέσθαι. ἀλλ' ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ κεχωρισμένον
ᾖ λόγον εἰπεῖν εὖ καὶ προελέσθαι πράγματα συμφέροντα, καὶ τὸ μὲν ῥή-

v. 1. μοι δημοσίᾳ μοι Υ. 2. παραθόντες Φ. αἴσθεσθαι υ. 5. ποθεν] ποτε corr υ. 6. μηδ' FΣΦ. 11. ἀφύλακτον] malim ἄφυκτον. 14. προνοήσησθε Fυ. 15. φάσκοντά Ω. 19. ἐνεγκόντα FΦυ. τὸ om Ω. 21. δοκεῖτε Σ. 23. ἕνα ὄντ'] ενδον τ' Σ. 25. πεῖσαι] ποιῆσαι Ω. 27. εἰ γὰρ πεισθῆτε Φ. 30. νῦν ὑμεῖς] ὑμῖν γρ Φ.

τορος ἔργον ᾖ, τὸ δὲ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου. ὑμεῖς τοίνυν οἱ πολλοί, καὶ μάλισθ' οἱ πρεσβύτατοι, λέγειν μὲν οὐκ ὀφείλετε ὁμοίως δύνασθαι τοῖς δεινοτάτοις· τῶν γὰρ εἰθισμένων τοῦτο τὸ πρᾶγμα· νοῦν δ' ἔχειν ὀφείλετε ὁμοίως καὶ μᾶλλον τούτων· αἱ γὰρ ἐμπειρίαι καὶ τὸ πολλὰ ἑωρακέναι τοῦτ' ἐμποιοῦσιν. μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φανῆτε ἀγνοοῦντες ἐν τῷ παρόντι νῦν ὅτι αἱ διὰ τῶν λόγων ἀνδρίαι καὶ θρασύτητες, ἐὰν μὴ μεθ' ὑπαρχούσης ὦσι παρασκευῆς καὶ ῥώμης, ἀκοῦσαι μέν εἰσιν ἡδεῖαι, πράττειν δ' ἐπικίνδυνοι. αὐτίκα γὰρ τὸ μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀδικοῦσιν, ὁρᾶτε ὡς καλὸν τὸ ῥῆμα. ἀποβλέψατε δὴ πρῶτον πρὸς τὸ ἔργον αὐτό. δεῖ κρατῆσαι μαχομένους τῶν ἐχθρῶν τοὺς τὴν τοῦ ῥήματος τούτου σεμνότητα ἔργῳ ληψομένους. εἰπεῖν μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα πέφυκε ῥᾴδιον, πρᾶξαι δ' οὐχ ἅπαντα. οὐ γὰρ ἴσος πόνος καὶ ἱδρὼς πρό τε τοῦ λέγειν καὶ πρὸ τοῦ πράττειν ἐστίν. ἐγὼ δ' οὐ χείρους ὑμᾶς ἡγοῦμαι 1453 φύσει Θηβαίων (καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην) ἀλλ' ἀπαρασκευοτέρους. φημὶ δὴ δεῖν τοῦ παρασκευάζεσθαι νῦν ποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ τέως ἠμελεῖτε τοῦ διαγωνίζεσθαι. οὐ γὰρ ἀντιλέγω τὸ ὅλον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχειρήσεως ἐναντιοῦμαι.

46. Ὅσην μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεποίηνται σπουδὴν οἱ πρέσβεις κατηγορῆσαι τῆς πόλεως ἡμῶν, ἅπαντες ἑωράκατε· πλὴν γὰρ οὐκ ἔχω τίνος εἴπω, τἆλλα πάντα ὑμῖν ἀναθεῖναι πεπείρανται. εἰ μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν ἀληθεῖς αἱ κατηγορίαι, χάριν γε εἴχετε εἰκότως ἄν, εἰ πρὸς ὑμᾶς οὕτως ὑμῶν κατηγόρουν καὶ μὴ πρὸς ἄλλους. ἐπειδὴ δὲ διαστρέψαντες τἀληθῆ, καὶ τὰ μὲν παραβαίνοντες, ἀφ' ὧν ἂν μεγάλους ἐπαίνους κομίσαισθε δικαίως, τὰ δ' αἰτιασάμενοι ψευδῆ καὶ οὐ προσήκονθ' ὑμῖν, κέχρηνται τῷ λόγῳ, πονηροὺς δίκαιον αὐτούς, ἐπειδὰν ἐξελεγχθῶσι ταῦτα πεποιηκότες, νομίζειν. εἰ γὰρ ῥήτορες δεινοὶ μᾶλλον εἶναι δοκεῖν ἢ μετ' ἀληθείας ἐπιεικεῖς ἄνθρωποι νομίζεσθαι προείλοντο, οὐδ' αὐτοὶ καλοκαγαθίας ἄν, ὡς ἔοικεν, ἀμφισβητοῖεν. ἔστι μὲν οὖν χαλεπὸν τὸ παρ' ὑμῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐροῦντα ἀνεστηκέναι, ὥσπερ ῥᾴδιον τὸ καθ' ὑμῶν. ἐγὼ γὰρ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδένας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων οὕτως οἶμαι τὰ προσόντα αὑτοῖς ἀκοῦσαι νουθετουμένους, ὡς ὑμεῖς τὰ μὴ προσόντα, κακῶς ἀκούοντες. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους θρασέως ἂν οὕτως ἡγοῦμαι ψεύδεσθαι, εἰ μὴ συνῄδεσαν ταῦτα, καὶ πρόδηλον ἦν ὅτι δεινότατοι πάντων ὑμεῖς ἐστὲ ἀκούειν ὅ τι ἄν τις καθ' ὑμῶν λέγῃ. εἰ μὲν οὖν ταύτης τῆς εὐηθείας 1454 δίκην ὑμᾶς δεῖ διδόναι, λόγους οὐ προσήκοντας κατὰ τῆς πόλεως ἀκούειν,

v. 2. πρεσβύτεροι Ω. 3. τὸ πρᾶγμα τοῦτο ΥΩ. 8. μὴ om Ω. 9. ὡς οἱ καλὸν ΥΩ. 10. δεῖ] δὴ ΣΦ et γρ Υ. 16. οὐ] καὶ υ. 21. γε] τε FΣΦυ, om ΥΩ. ἔχετε ΣΦυ. 25. ἐξελέγχωσι υ. 30. οὐδένας ἂν τ. mg ΥΦ. οἶμαι] ἡδέως οἴομαι mg Φ. 31. προσήκοντα υ et γρ FΥΦ. 32. ἂν om Σ. 33. δεινότατον υ. 34. ὅ τι ἂν] ὅ υ. 35. δεῖ om ΥΩ. ἀκούειν post εἴη ponit γρ ΥΦ.

τοῦτ᾽ ἂν εἴη. εἰ δ᾽ ὑπὲρ τῶν ἀληθῶν εἴ τι δίκαιον ῥητέον, ἐπὶ τοῦτ᾽ ἐγὼ παρελήλυθα, πιστεύων οὐκ αὐτὸς ἀξίως τῶν ὑμῖν πεπραγμένων εἰπεῖν δυνήσεσθαι, ἀλλὰ τὰ πράγματα, ὅπως ἄν τις εἴπῃ, δίκαια φανεῖσθαι. βουλοίμην δ᾽ ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἴσους ἀκροατὰς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι, καὶ μὴ τῷ προσῆχθαι τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τοὺς τούτων φιλονεικεῖν. οὐ γὰρ ἂν ὑμετέραν κακίαν οὐδεὶς ἔτι κρίναι, εἰ λέγοντός τινος εὖ παρεκρούσθητε, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ σπουδὴν ποιησαμένων, ὅπως ὑμᾶς ἐξαπατήσωσιν.

47. *Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φῆσαι, ἃ βέλτιστα* ἕκαστος ἡγεῖται τῇ πόλει, βούλεσθαι ταῦτα πραχθῆναι. συμβαίνει δέ γε μὴ κατὰ ταὐτὸ κεκρίσθαι παρὰ πᾶσι τὸ βέλτιστον· οὐ γὰρ ἂν ὑμῶν οἱ μὲν λέγειν, οἱ δὲ μὴ λέγειν ἐκέλευον. πρὸς μὲν τοίνυν τοὺς ὑπειληφότας ταὐτὰ συμφέρειν οὐδενὸς δεῖ λόγου τῷ μέλλοντι λέγειν· πεπεισμένοι γὰρ ὑπάρχουσι· πρὸς δὲ τοὺς τἀναντία συμφέρειν ἡγουμένους βραχέα εἰπεῖν βούλομαι. μὴ θέλουσι μὲν οὖν ἀκούειν οὐκ ἔνι δήπου μαθεῖν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ σιωπῶσι μηδενὸς λέγοντος· ἀκούσασι δὲ δυοῖν ἀγαθοῖν οὐκ ἔνι θατέρου διαμαρτεῖν. ἢ γὰρ πεισθέντες πάντες καὶ ταὐτὰ ἐγνωκότες κοινότερον βουλεύσεσθε, οὗ μεῖζον εἰς τὰ παρόντα οὐδὲν ἂν γένοιτο ἀγαθόν· ἢ μὴ δυνηθέντος τοῦ λέγοντος διδάξαι βεβαιότερον τοῖς ἐγνωσμένοις πιστεύσετε. χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲ καλὴν ὑποψίαν ἔχει ἥκειν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων τὸ κράτιστον ἑλέσθαι δέον, φανῆναι δέ, πρὶν 1455 ἐκ τῶν λόγων δοκιμάσαι, παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς τι πεπεισμένους, καὶ τοῦθ᾽ οὕτως ἰσχυρὸν ὥστε μηδ᾽ ἐθέλειν παρὰ ταῦτ᾽ ἀκούειν.

48. *Ἴσως ὀχληρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοί τισιν ὑμῶν εἶναι δοκῶ πολ*λάκις λέγων περὶ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλ᾽ ἐὰν ὀρθῶς σκοπῆτε, οὐκ ἐγὼ φανήσομαι τούτου δίκαιος ὢν ἔχειν τὴν αἰτίαν, ἀλλ᾽ οἱ μὴ πειθόμενοι τοῖς ὑμετέροις ψηφίσμασιν. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ πρῶτον ἐποίησαν ἃ ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδὲν ἂν τὸ δεύτερον ἡμᾶς ἔδει λέγειν, οὐδ᾽ εἰ τὸ δεύτερον, αὖθις. νῦν δ᾽ ὅσῳ πλεονάκις τὰ προσήκονθ᾽ ὑμῖν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, τοσούτῳ μοι δοκοῦσιν ἧττον ἐκεῖνοι παρεσκευάσθαι ποιεῖν. πρότερον μὲν οὖν ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ᾔδειν πρὸς τί ποτ᾽ εἴη τοῦτ᾽ εἰρημένον „ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι·" νῦν δὲ κἂν ἄλλον μοι δοκῶ διδάξαι. οἱ γὰρ ἄρχοντες ἤ τινες αὐτῶν, ἵνα μὴ πάντας λέγω, τῶν μὲν ὑμετέρων ψηφισμάτων ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ μικρότατον φροντίζουσιν, ὅπως δὲ λήψονται. εἰ μὲν οὖν ἐνῆν δοῦναι

v. 1. ἂν] ἃ ΣΦ. εἴ τι] ἤ τι Σ, ἅ ἐστι γρ ΤΦ. (εἰ written above ἤ) 2. εἰπεῖν] ὑμῖν εἰπεῖν Τ. 3. εἴποι υ. δίκαια] καὶ δίκαια Φ. 5. τῷ προῆχθαι Σ, τὸ προῆχθαι Φ. 7. εὖ om γρ Φ. 11. κατ᾽ αὐτὸ FΣΤΦΩ. 17. καὶ om ΣΤΦΩ. βουλεύεσθε ΣΤΦΩ. 23. μηδὲ θέλειν υ. 26. οὐκ om Ω. μὴ om υ. 28. οὐδὲν] οὐδ᾽ γρ ΤΦ. ὑμᾶς γρ Φ. 29. ὑμεῖς om υ. 30. παρασκευάσασθαι υ.

δικαίως ἂν αὐτὸ τοῦτό μοί τις ἐπέπληξεν, εἰ διὰ μικρὸν ἀνάλωμα ἐνοχλεῖν ὑμῖν ᾑρούμην· νῦν δὲ οὐκ ἔνι, καθάπερ οὐδὲ τούτους λέληθεν. εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ὑμῖν λειτουργεῖν δεῖ, προσθήσειν αὐτοῖς οἴονταί με, ληροῦσι. καὶ ταῦτα ἴσως βούλονται, ἃ καὶ προσδοκῶσιν· ἐγὼ δ' οὐ ποιήσω ταῦτα, ἀλλ' ἐὰν μὲν δῶσι, καθέλξω τὴν ναῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιήσω, εἰ δὲ μή, τοὺς αἰτίους ὑμῖν ἀποφανῶ.

49. Οὐδένα ἂν εὖ φρονοῦντα ἀντειπεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω, ὡς οὐχ ἁπάντων ἄριστόν ἐστι τῇ πόλει μάλιστα μὲν ἐξ ἀρχῆς μηδὲν ἀσύμ- 1456
φορον πράττειν, εἰ δὲ μή, παρεῖναι εὐθὺς τοὺς ἐναντιωσομένους. δεῖ μέντοι τούτῳ προσεῖναι ἐθέλοντας ἀκούειν ὑμᾶς καὶ διδάσκεσθαι· οὐδὲν γὰρ πλέον εἶναι τὸν λέγοντα τὰ βέλτιστα, ἂν μὴ τοὺς ἀκουσομένους ἔχῃ. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνο ἀλυσιτελὲς μετὰ ταῦτ' ἂν φανείη, ὅσ' ἄν τις ὑμᾶς ἢ διὰ καιρὸν ἢ δι' ὥραν ἡμέρας ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν παρακρούσηται, ταῦθ' ὅταν ποτὲ βούλησθε ὑμῶν αὐτῶν ὄντες ἀκούειν, εἶναι τὸν ἐξετάσοντα πάλιν, ἵνα ἐὰν μὲν οἷά φασιν οἱ τότε πείσαντες φανῇ, προθυμότερον πράττητε ὡς ἔλεγχον δεδωκότα, ἐὰν δ' ἄρα μὴ τοιαῦτα εὑρεθῇ, πρὶν πορρωτέρω προελθεῖν ἐπίσχητε. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ τοῖς τοῦ κρατίστου διαμαρτοῦσι τὸ χείριστον ἀνάγκη πράττειν εἴη, καὶ μὴ τὸ δεύτερον ἐκ τῶν λοιπῶν ἐξείη μεταβουλεύσασθαι. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἅπαντας ἔγωγε ὁρῶ τὴν ἀειλογίαν προτεινομένους, ὅταν τι πιστεύωσι δικαίως αὑτοῖς πεπρᾶχθαι· οὗτοι δ' αὖ τοὐναντίον ἐγκαλοῦσιν, εἰ περὶ ὧν ἡμάρτετε νῦν ἀναθέσθαι βούλεσθε, τὴν ἀπάτην κυριωτέραν οἰόμενοι δεῖν εἶναι τῆς μετὰ τοῦ χρόνου βασάνου. τὴν μὲν οὖν τούτων σπουδὴν οὐδ' ὑμῶν ἴσως ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοί· δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἐπειδήπερ γέγονε λόγου τυχεῖν, ἅ τις ἡγεῖται κράτιστα, λέγειν.

50. Ὅ τι μὲν μέλλει συνοίσειν πάσῃ τῇ πόλει, τοῦτο καὶ λέγειν εὔχομαι πάντας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμᾶς ἑλέσθαι. ἐγὼ δ' οὖν, ἃ πεπεικὼς ἐμαυτὸν τυγχάνω μάλιστα συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτ' ἐρῶ, δεηθεὶς ὑμῶν 1457
τοσοῦτον, μήτε τοὺς ἐξιέναι κελεύοντας ὑμᾶς διὰ τοῦτο νομίζειν ἀνδρείους, μήτε τοὺς ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντας διὰ τοῦτο κακούς. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς ἔλεγχος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν τε λόγων καὶ τῶν πραγμάτων ἐστίν, ἀλλὰ δεῖ νῦν εὖ βεβουλευμένους ἡμᾶς φανῆναι, τότε δέ, ἂν ἄρα ταῦτα δοκῇ, τὰ τῆς ἀνδρείας ἀποδείξασθαι. ἡ μὲν οὖν ὑμετέρα προθυμία παντὸς ἀξία, καὶ τοιαύτη πάρεστιν οἵαν ἄν τις εὔξαιτο εὔνους ὢν τῇ πόλει· νῦν δ'

v. 1. ἐξέπληξεν Φ, ἔπληξεν Ω. 4. βούλονται ἃ] καὶ βούλονται γρ Υ. 10. ἐθέλοντας ΣΥΦΩυ: καὶ θέλοντας ς. 12. λυσιτελές ΣΥΦυ. 14. βούλοισθε υ. εἶναι om υ. 15. οἷα Φ: ceteri ὡς. 17. εἰ om Ω. 18. εἴη ΥΩ, ἢ υ, ἢ εἰ ΣΦ. 19. μεταβουλεύσεσθαι Φ. 20. πιστεύσωσι Φ. 22. βουλεύεσθε υ. 26. μέλλοι ΥΩ. 29. τοσοῦτο υ. 32. βουλευομένους Ω. ἡμᾶς ΣΥΦυ: ὑμᾶς ς. 33. ἀποδέξασθαι Ω. οὖν om Σ. 34. εὔνους ὢν] εὐνοῶν γρ ΥΦ.

ὅσῳ τυγχάνει σπουδαιοτέρα, τοσούτῳ δεῖ μᾶλλον προϊδεῖν ὅπως εἰς δέον καταχρήσεσθε αὐτῇ. οὐδενὸς γὰρ εὐδοκιμεῖ πράγματος ἡ προαίρεσις, ἂν μὴ καὶ τὸ τέλος συμφέρον καὶ καλὸν λάβῃ. ἐγὼ δὲ οἶδά ποτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ὑμῖν ἀκούσας ἀνδρὸς οὔτε ἀνοήτου δοκοῦντος εἶναι οὔτ' ἀπείρου πολέμου, Ἰφικράτους λέγω, ὃς ἔφη δεῖν οὕτω προαιρεῖσθαι κινδυνεύειν τὸν στρατηγὸν ὅπως μὴ τὰ ἢ τὰ γενήσεται, ἀλλ' ὅπως τά· οὑτω γὰρ εἶπε τῷ ῥήματι. ἦν δὲ τοῦτο γνώριμον, ὅτι ὅπως καλῶς ἀγωνιεῖται ἔλεγεν. ἐπειδὰν μὲν τοίνυν ἐξέλθητε, ὃς ἂν ἡγῆται, κύριος ὑμῶν ἐστι· νῦν δ' ἕκαστος ὑμῶν αὐτῷ στρατηγεῖ. δεῖ δὴ τοιαῦτα φανῆναι βεβουλευμένους, δι' ὧν πανταχῶς συνοίσει τῇ πόλει καὶ μὴ μελλουσῶν ἕνεκ' ἐλπίδων τῆς παρούσης εὐδαιμονίας χεῖρόν τι ποιήσετε.

51. Οὐδέν' ἂν ᾠόμην ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πιστεύοντα τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλέσαι τοῖς καθιστᾶσιν εἰς λόγον ταῦτα· ὅσῳ γὰρ ἂν πλεονάκις ἐξετάζῃ τις αὐτά, ἀνάγκη τοὺς τούτων αἰτίους εὐδοκιμεῖν. οὐ μὴν ἀλλά μοι δοκοῦσιν αὐτοὶ φανερὸν καθιστάναι οὐκ ἐπὶ τῶν τῇ πόλει συμ- 1458 φερόντων πράξαντες. οἱ γοῦν ἐξελέγχεσθαι μέλλοντες, ἂν πάλιν εἰς λόγον ἔλθωσι, φεύγουσι καὶ δεινὰ ποιεῖν ἡμᾶς φασίν. καίτοι ὅταν τοὺς ἐξελέγχειν βουλομένους δεινὰ ποιεῖν αἰτιᾶσθε, τί ἡμεῖς τοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξηπατηκότας τηνικαῦτα λέγωμεν;

52. Ἦν μὲν οὖν δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἴσην ἔχειν παρ' ὑμῶν ὀργὴν τοῖς ἐπιχειροῦσιν, ὅσηνπερ τοῖς δυνηθεῖσιν ἐξαπατῆσαι· ὃ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ τούτοις, πεποίηνται, καὶ προήγαγον ὑμᾶς· τοῦ δὲ μὴ τέλος ταῦτα ἔχειν ἡ τύχη, καὶ τὸ βέλτιον νῦν ὑμᾶς φρονεῖν ἢ ὅτ' ἐξήχθητε ὑπὸ τούτων, γέγονεν αἰτία. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οὕτω πόρρω νομίζω τὴν πόλιν εἶναι τοῦ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν, ὥστ' ἀγαπητὸν εἶναί μοι δοκεῖ, ἂν ὅπως μὴ πείσεσθε κακῶς δύνησθε φυλάττεσθαι· τοσαῦται τέχναι καὶ γοητεῖαι καὶ ὅλως ὑπηρεσίαι τινές εἰσιν ἐφ' ὑμᾶς κατεσκευασμέναι. τῆς μὲν οὖν τούτων κακίας οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι τις ἐν δέοντι μάλιστα κατηγορήσειε· βούλομαι δ' ὑπὲρ ὧν ἀνέστην, ἃ νομίζω συμφέροντ', εἰπεῖν.

53. Ἡ μὲν οὖν εἰωθυῖα πάντα τὸν χρόνον βλάπτειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν λοιδορία καὶ ταραχὴ καὶ νυνὶ γέγονε παρὰ τῶν αὐτῶν ὧνπερ ἀεί· ἄξιον δ' οὐχ οὕτω τούτοις ἐπιτιμῆσαι (ἴσως γὰρ ὀργῇ καὶ φιλονεικίᾳ ταῦτα πράττουσι, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, ὅτι συμφέρει ταῦτα

v. 1. ὅσον ΣΦ. 2. καταχρήσησθε ΤΩυ. 3. καὶ ante τὸ om Ω. 7. δὲ] δὴ ΣΤΦΩ. 9. αὐτῷ Reiskius: libri αὐτῶν. δὴ τὰ τοιαῦτα υ. 14. τούτωι Σ. 15. τῷ — συμφέροντι Reiskius. 16. οἱ] fortasse leg. ὡς. 18. τί γρ ΤΦ, ἢ ΣΤΦΩυ. 20. ἔχειν] ἐλθεῖν Reiskius: propius abest ἥκειν. 22. μὴ] μηδὲ ΣΤΦΩυ. 25. ὥστ' Τ: ceteri ὡς. 26. δύνησθε γρ Τ: δυνήσεσθε ς. 31. Ἡ] εἰ υ. οὖν om ΦΩυ. 32. τὴν πόλιν om υ. 33. γὰρ] ἂν Ω.

ποιεῖν αὐτοῖς) ἀλλ' ὑμῖν, εἰ περὶ κοινῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πραγμάτων καὶ μεγάλων συνειλεγμένοι τὰς ἰδίας λοιδορίας ἀκροώμενοι κάθησθε, 1459 καὶ οὐ δύνασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι αἱ τῶν ῥητόρων ἁπάντων ἄνευ κρίσεως πρὸς ἀλλήλους λοιδορίαι, ὧν ἂν ἀλλήλους ἐξελέγξωσιν, ὑμᾶς τὰς εὐθύνας διδόναι ποιοῦσι. πλὴν γὰρ ὀλίγων ἴσως, ἵνα μὴ πάντας εἴπω, οὐδεὶς αὐτῶν ἅτερος θατέρῳ λοιδορεῖται, ἵνα βέλτιόν τι τῶν ὑμετέρων γίγνηται· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ἵνα, ἃ τὸν δεινά φασι ποιοῦντα ἂν δέῃ δεινότατ' ἀνθρώπων ποιεῖν, ταῦτ' αὐτὸς μετὰ πλείονος ἡσυχίας διαπράττηται. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, μὴ ἐμοὶ πιστεύσητε, ἀλλ' ἐν βραχεῖ λογίσασθε. ἔστιν ὅπου τις ἀναστὰς εἶπε παρ' ὑμῖν πώποτε „βουλόμενός τι λαβεῖν τῶν ὑμετέρων προελήλυθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν;" οὐδεὶς δήπου, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ δι' ὑμᾶς, καὶ ταύτας τὰς προφάσεις λέγουσι. φέρε δὴ σκέψασθε, τί δή ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ ὧν ἅπαντες λέγουσιν, οὐδὲν βέλτιον τοῖς ὅλοις νῦν ἢ πρότερον πράττετε· οὗτοι δ' οἱ πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ αὑτῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν πώποτ' εἰρηκώς, ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν; ὅτι φασὶ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φιλεῖν ὑμᾶς, φιλοῦσι δ' οὐχ ὑμᾶς ἀλλ' αὑτούς. καὶ γελάσαι καὶ θορυβῆσαι καὶ ποτ' ἐλπίσαι μετέδωκαν ὑμῖν, λαβεῖν δὲ ἢ κτήσασθαι τῇ πόλει κυρίως ἀγαθὸν οὐδὲν ἂν βούλοιντο. ᾗ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ τῆς λίαν ἀῤῥωστίας ἀπαλλαγῆτε, ταύτῃ τούτους οὐδ' ὁρῶντες ἀνέξεσθε. νῦν δὲ δραχμῇ καὶ χοῒ καὶ τέτταρσιν ὀβολοῖς ὥσπερ ἀσθενοῦντα τὸν δῆμον διάγουσιν, ὁμοιό- 1460 τατα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδόντες ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὔτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὔτε ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτα οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι μεῖζον πράττειν ἐᾷ, οὔτε αὐτὰ ἐξαρκεῖν δύναται.

54. Καὶ δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ καλὸν καὶ σπουδαῖον, ὅπερ ὑμεῖς εἰώθατε, καὶ ἡμᾶς προνοεῖν, ὅπως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἕξει. ἡ μὲν οὖν ἡμετέρα γέγονεν ἐπιμέλεια ὑμῖν εἰς δέον· καὶ γὰρ ἐθύσαμεν τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι καὶ τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῇ Νίκῃ, καὶ γέγονε καλὰ καὶ σωτήρια ταῦθ' ὑμῖν τὰ ἱερά. ἐθύσαμεν δὲ καὶ τῇ Πειθοῖ καὶ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν καὶ τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ἐκαλλιεροῦμεν καὶ ταῦτα. ἦν δ' ὑμῖν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις θεοῖς τυθέντα ἱερὰ ἀσφαλῆ καὶ βέβαια καὶ καλὰ καὶ σωτήρια. δέχεσθε οὖν παρὰ τῶν θεῶν διδόντων τἀγαθά.

55. Ἦν τις, ὡς ἔοικε, χρόνος παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐπηνάγκαζεν ὁ δῆμος, ὃν ἂν ἄνθρωπον ἴδοι σώφρονα καὶ χρηστόν, πράτ-

v. 4. ὧν] libri ὡς. 6. ἅτερος ΤΩ et corr υ: θάτερος ς. 7. ἃ om γρ Φ. 8. ποιοῦνται ΣΦ. ἂν δέῃ ΣΦυ, ὃν ἂν δέῃ ΤΦ, ὃν ἂν δὴ γρ ΤΦ. ἄνθρωπον Φ. 12. τὰς om ΣΤ. 14. νῦν om Φ. 19. ἀῤῥωστίας] ὀῤῥωδίας Τ cum Valesio ap. Valckenar. anim. ad Ammon. p. 37. 20. ἀπαλλαγῆτε ΣΤ, ἀπαλλῆτε Ω, ἀπηλλάγητε Φυ. 25. Καὶ om Φ. 28. καλὰ] καὶ καλὰ υ. 29. δὲ om pr Τ. 30. καὶ post ἐκαλλιεροῦμεν om Φ. 33. ὑμῶν υ.

τειν τὰ κοινὰ καὶ ἄρχειν, οὐ σπάνει τῶν τοῦτο βουλομένων ποιεῖν (πάντα γὰρ τἄλλα εὐτυχῆ τὴν πόλιν κρίνων, ἓν οὐδέποτ᾽ εὐτυχῆσαι τοῦτο νομίζω, ἐπιλείπειν αὐτὴν τοὺς τὰ κοινὰ καρποῦσθαι βουλομένους), ἀλλ᾽ ὅραμα τοῦτο ἐποιεῖτο ὁ δῆμος αὐτοῦ καλόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λυσιτελὲς τῇ πόλει. οἵ τε γὰρ συνεχεῖς οἵδε παραζευγνύμενοι σφίσιν ἐξ ἰδίων "σπου- 1461
δαίων καὶ δικαίων ἀνδρῶν εὐλαβεστέρους αὐτοὺς παρεῖχον· οἵ τε χρηστοὶ μὲν ὑμῶν καὶ δικαίως ἄρχοντες, μὴ πάνυ δ᾽ οἷοί τ᾽ ἐνοχλεῖν καὶ παραγγέλλειν, οὐκ ἀπηλαύνοντο τῶν τιμῶν. νῦν δὲ παντάπασι τὸν αὐτὸν τρόπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅνπερ τοὺς ἱερεῖς, οὕτω καθίστατε καὶ τοὺς ἄρχοντας. εἶτα θαυμάζετε, ἐπειδὰν ὁ δεῖνα εὐδαίμων καὶ ὁ δεῖνα ὑμῖν ᾖ, συνεχῶς πολλὰ λαμβάνων, οἱ δ᾽ ἄλλοι περιίητε τὰ τούτων ἀγαθὰ ζηλοῦντες. δεινότατοι γάρ ἐστ᾽ ἀφελέσθαι μὲν ὅσα ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ νόμους περὶ τούτων θεῖναι, ἄν τις ἀστυνομήσῃ δὶς ἢ τὰ τοιαῦτα, στρατηγεῖν δ᾽ ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς ἐᾶν. καὶ τὸ μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν πράξεων ὄντας ἴσως ἔχει πρόφασιν· τὸ δὲ τοὺς ἄλλους, οἳ ποιοῦσι μὲν οὐδέν, χώραν δὲ ἀτέλεστον ἔχουσιν αὐτοὶ τετελεσμένοι, μωρία. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν, εἰσὶ δ᾽ οὐκ ὀλίγοι, προσάγειν χρή. ἂν γὰρ ὥσπερ εἰ ζυγὸν ἱστῆτε, πρόεισιν ὅς ἂν ἄξιος ᾖ του μετὰ ταῦτα αὐτός.

56. Τὸ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεπεικότα ἑαυτὸν ἔχειν τι συμφέρον ποιεῖν ἀνίστασθαι καὶ καλὸν καὶ προσῆκον εἶναί μοι δοκεῖ, τὸ δὲ μὴ βουλομένους ἀκούειν βιάζεσθαι παντελῶς ἔγωγε αἰσχρὸν ἡγοῦμαι εἶναι. οἶμαι δέ, ἐὰν ἐθελήσητέ μοι πείθεσθαι τήμερον, καὶ τὰ βέλτιστα μᾶλλον ὑμᾶς ἑλέσθαι δυνήσεσθαι καὶ τοὺς τῶν ἀναβαινόντων λόγους βραχεῖς ποιήσειν. τί οὖν συμβουλεύω; πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ αὐτῶν ὧν σκοπεῖτε τὸν παριόντα λέγειν ἀξιοῦν. πολλὰ γὰρ ἄλλα τις ἂν περιέλθοι τῷ λόγῳ καὶ πόλλ᾽ ἂν ἀστεῖα "εἴποι, ἄλλως τε καὶ ὥσπερ τούτων ἔνιοι 1462
δεινῶν ὄντων. ἀλλ᾽ εἰ μὲν ῥημάτων ἥκετε ἀκουσόμενοι, ταῦτα λέγειν καὶ ἀκούειν χρή· εἰ δ᾽ ὑπὲρ πραγμάτων αἱρέσεως βουλευσόμενοι, αὐτὰ καθ᾽ ἑαυτὰ παραινῶ τὰ πράγματα ὡς μάλιστα κρίνειν, ἀφελόντας ὅσοι λόγοι πεφύκασιν ἐξαπατᾶν. ἓν μὲν οὖν τοῦτο λέγω, δεύτερον δέ, ὃ τισιν ἴσως παράδοξον ἔσται πρὸς τὸ τοὺς λόγους ἐλάττους εἶναι, σιωπῶντας ἀκούειν. περὶ μὲν γὰρ τοῦ ταῦτα ἢ κεῖνα συμφέρειν, καὶ πότερα δικαιότερα ἂν προέλοιθ᾽ ἡ πόλις, οὔτ᾽ εἰσὶ λόγοι πολλοὶ μὴ βουλομένοις μάτην ἀδολεσχεῖν οὔτε πάλιν τις ἂν αὐτοὺς εἰπεῖν ἔχοι· ὡς δὲ καὶ δίκαιον ἀκούειν καὶ πρὸς τὸν θόρυβον ἀποκρίνεσθαι καὶ λόγον ἐκ λόγου λέγειν, οὐδεὶς

v. 2. νομίζων Φ. 4. ἐποιεῖτο om pr Υ. 11. περιῆτε ΣΥΦΩυ. 12. νόμους om Ω. 19. τι] τὰ υ. 22. πείσεσθαι ΣΥΦΩυ. 23. ποιῆσαι υ. 24. βουλεύω υ. 25. λέγειν om Ω, in γρ ponit Υ. 27. καὶ om ΣΥΦΩυ. 30. ὃ Reiskius: libri ὅτι. 32. κεῖνα ΣΥΦΩυ: ἐκεῖνα ς. 33. ἀδολεσχεῖν Σ. 35. ἀποκρίνασθαι ΣΦΩ.

ὅστις οὐχὶ δύναιτ᾽ ἄν. ἐκ δὲ τοῦ θορυβεῖν οὐκ ἀπαλλάττεσθε λόγων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν οὐδὲν εἰς χρείαν ἐπαναγκάζεσθε ἀκούειν. ἡ μὲν οὖν ἐμὴ γνώμη περὶ ὧν βουλεύεσθε ἥδ᾽ ἐστίν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

1. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Παντὸς ἀρχομένῳ σπουδαίου καὶ λόγου καὶ ἔργου ἀπὸ τῶν θεῶν ὑπολαμβάνω προσήκειν πρῶτον ἄρχεσθαι. εὔχομαι δὴ τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις, ὅ τι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἄριστόν ἐστι καὶ τοῖς εὐνοοῦσι 1463 τῷ δήμῳ καὶ νῦν καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, τοῦτ᾽ ἐμοὶ μὲν ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν γράψαι, τοῖς δ᾽ ἐκκλησιάσασιν Ἀθηναίων ἑλέσθαι. εὐξάμενος δὲ ταῦτα, τῆς ἀγαθῆς ἐπινοίας ἐλπίδα ἔχων παρὰ τῶν θεῶν, τάδ᾽ ἐπιστέλλω.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Περὶ μὲν τῆς ἐμῆς οἴκαδε ἀφίξεως ἀεὶ νομίζω πᾶσιν ὑμῖν ἔσεσθαι βουλεύσασθαι, διόπερ νῦν οὐδὲν περὶ αὐτῆς γέγραφα· τὸν δὲ παρόντα καιρὸν ὁρῶν ἑλομένων μὲν ὑμῶν τὰ δέοντα ἅμα δόξαν καὶ σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν δυνάμενον κτήσασθαι οὐ μόνον ὑμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν Ἕλλησιν, ἀγνοησάντων δὲ ἢ παρακρουσθέντων οὐ ῥᾴδιον αὖθις τὸν αὐτὸν ἀναλαβεῖν, ᾠήθην χρῆναι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ὡς ἔχω περὶ τούτων εἰς μέσον θεῖναι. ἔστι μὲν οὖν ἔργον ἐξ ἐπιστολῆς ἐμμεῖναι συμβουλῇ· πολλοῖς γὰρ εἰώθατε ἀπαντᾶν ὑμεῖς πρὸ τοῦ περιμεῖναι μαθεῖν. λέγοντι μὲν οὖν ἐστὶν αἰσθέσθαι τί βούλεσθε καὶ διορθώσασθαι τἀγνοούμενα ῥᾴδιον· τὸ δὲ βιβλίον οὐδεμίαν ἔχει βοήθειαν τοιαύτην πρὸς τοὺς θορυβοῦντας. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐὰν ἐθελήσητε ἀκοῦσαι σιγῇ καὶ περιμείνητε πάντα μαθεῖν, οἴομαι καὶ σὺν θεοῖς εἰρῆσθαι, καίπερ βραχέων τῶν γεγραμμένων ὄντων, αὐτός τε φανήσεσθαι μετὰ πάσης εὐνοίας τὰ δέοντα περὶ ὑμῶν πράττων καὶ τὰ συμφέρονθ᾽ ὑμῖν ἐμφανῆ δείξειν. οὐχ ὡς ἀπορούντων δὲ ὑμῶν ῥητόρων, οὐδὲ τῶν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχωσιν ἐρούντων, ἔδοξέ μοι τὴν ἐπιστολὴν πέμπειν· ἀλλ᾽ ὅσα τυγχάνω δι᾽ ἐμπειρίαν καὶ τὰ παρηκολουθηκέναι τοῖς πράγμασιν εἰδώς, ταῦτ᾽ ἐβουλήθην τοῖς μὲν προαιρουμένοις 1464 λέγειν ἐμφανῆ ποιήσας ἀφθόνους ἀφορμὰς ὧν ὑπολαμβάνω συμφέρειν ὑμῖν δοῦναι, τοῖς δὲ πολλοῖς ῥᾳδίαν τὴν τῶν βελτίστων αἵρεσιν καταστῆσαι. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἐπῆλθέ μοι τὴν ἐπιστολὴν γράφειν, ταῦτ᾽ ἐστί.

Δεῖ δὲ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ἁπάντων πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμόνοιαν εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον τῇ πόλει παρασχέσθαι καὶ τὰς

v. 3. ἥδ᾽ ἐστί] ᾔδεσαν Ω, ἐστι φημί μοι δοκεῖν γρ Φ. 5. ἐν ἄλλῳ περὶ παρασκευῆς Σ. 6. καὶ ante λόγου add ΣΦ. 7. δὴ] δὲ t. 8. τῷ ἀθ. ΣΦ: τῶν ἀθ. ς. 14. μὲν] δὲ Σ. 23. ἐθέλητε t. 26. δὲ om ΣΦ. 32. ὧν] τῶν Σ.

ἐκ τῶν πρότερον ἐκκλησιῶν ἀμφισβητήσεις ἐᾶσαι, δεύτερον δὲ πάντας ἐκ μιᾶς γνώμης ταῖς δόξασι προθύμως συναγωνίζεσθαι· ὡς τὸ μηδὲ ἓν μηδ' ἁπλῶς πράττειν οὐ μόνον ἐστὶν ἀνάξιον ὑμῶν καὶ ἀγεννές, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγίστους κινδύνους ἔχει. δεῖ δὲ μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ἃ καθ' αὑτὰ μὲν οὐκ ἔστιν αὐτάρκη κατασχεῖν πράγματα, προστεθέντα δὲ ταῖς δυνάμεσι πολλῷ πάντ' εὐκατεργαστότερα ὑμῖν ποιήσει. τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; μήτε πόλει μηδεμιᾷ μήτε τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνηγωνισμένων τοῖς καθεστηκόσι μηδενὶ μήτε πικραίνεσθαι μήτε μνησικακεῖν. ὁ γὰρ τοιοῦτος φόβος τοὺς συνειδότας αὑτοῖς, ὡς ἀναγκαίοις τοῖς συνεστηκόσι, κίνδυνον ἔχουσι πρόδηλον προθύμους συναγωνιστὰς ποιεῖ· ἀφεθέντες δὲ τοῦ δέους τούτου πάντες ἠπιώτεροι γενήσονται. τοῦτο δὲ οὐ μικρὰν ὠφέλειαν ἔχει. κατὰ μὲν δὴ πόλεις τὰ τοιαῦτα εὔηθες προλέγειν, μᾶλλον δ' οὐδ' ἐν δυνατῷ· ὡς δ' ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ὀφθῆτε χρώμενοι, τοιαύτην καὶ κατὰ τῶν ἄλλων προσδοκίαν παραστήσετε ἑκάστοις. φημὶ δὲ χρῆναι μήτε πόλει μήτε στρατηγῷ μήτε ῥήτορι μήτ' ἰδιώτῃ μηδενὶ τῶν τὰ πρὸ τοῦ γε δοκούντων συνηγωνίσθαι τοῖς "καθεστηκόσι μήτε μέμφεσθαι μήτ' 1465
ἐπιτιμᾶν μηδένα μηδὲν ὅλως, ἀλλὰ συγχωρῆσαι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει πεπολιτεῦσθαι τὰ δέοντα, ἐπειδήπερ οἱ θεοί, καλῶς ποιοῦντες, σώσαντες τὴν πόλιν ἀποδεδώκασιν ὑμῖν ὅ τι ἂν βούλησθε ἐξ ἀρχῆς βουλεύσασθαι, καὶ νομίζειν, ὥσπερ ἂν ἐν πλοίῳ τῶν μὲν ἱστίῳ τῶν δὲ κώπαις ἀποφαινομένων κομίζεσθαι, λέγεσθαι μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων ἅπαντα ἐπὶ σωτηρίᾳ, γεγενῆσθαι δὲ τὴν χρείαν πρὸς τὰ συμβάντα ἀπὸ τῶν θεῶν. ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον περὶ τῶν παρεληλυθότων ἐγνωκότες ἦτε, καὶ πιστοὶ πᾶσι γενήσεσθε, καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα πράξετε, καὶ τὰ πράγματα ὠφελήσετε οὐ μικρῶς, καὶ τοὺς ἐναντιωθέντας ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ μεταγνῶναι ποιήσετε πάντας, ἢ κομιδῇ τινὰς αὐτοὺς τοὺς αἰτίους καταλειφθῆναι. μεγαλοψύχως τοίνυν καὶ πολιτικῶς τὰ κοινῇ συμφέροντα πράττετε, καὶ τῶν ἰδίων μέμνησθε. παρακαλῶ δ' εἰς ταῦτα οὐ τυχὼν αὐτὸς τῆς τοιαύτης φιλανθρωπίας παρ' ἐνίων, ἀλλ' ἀδίκως καὶ στασιαστικῶς εἰς τὴν ἑτέρων χάριν προποθείς. ἀλλ' οὔτε τὴν ἰδίαν ὀργὴν ἀναπληρῶν τὸ κοινῇ συμφέρον οἴομαι δεῖν βλάπτειν, οὔτε μιγνύμι τῆς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰ κοινῇ συμφέροντα οὐδέν, ἀλλ' ἐφ' ἃ τοὺς ἄλλους παρακαλῶ, ταῦτα αὐτὸς οἴομαι δεῖν πρῶτος ποιεῖν.

Αἱ μὲν οὖν παρασκευαὶ καὶ ἃ δεῖ φυλάξασθαι, καὶ ἃ πράττων τις ἂν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν μάλιστα κατορθοίη, σχεδὸν εἴρηνταί μοι· τοῖς δὲ καθ' ἡμέραν ἐπιστατῆσαι, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα συμβαλ-

v. 6. ποιήσειν ΣΦt. 7. ἐν om ΣΦt. 8. μηδενὶ om ΣΦt. 10. κίνδυνον] καὶ κίνδυνον ΣΦ. 11. σμικρὰν t. 16. γε] δὲ Φ. 20. τῶν δὲ] τῷ δὲ ΣΦt. 25. μικρὰ ΣΦ. 26. τινας om Φ: ὀλίγους τινὰς Reiskius. 29. τῆς add ΣΦ. 30. libri ἀλλ' οὐδέ.

νουσιν ὀρθῶς χρῆσθαι, καὶ γνῶναι ''τὸν ἑκάστου καιρὸν καὶ κρῖναι τί 1466 τῶν πραγμάτων ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσαγαγέσθαι καὶ τί βίας προσδεῖται, τῶν ἐφεστηκότων στρατηγῶν ἔργον ἐστί. διὸ καὶ χαλεπωτάτην τάξιν ἔχει τὸ συμβουλεύειν· τὰ γὰρ ὀρθῶς βουλευθέντα καὶ δοκιμασθέντα σὺν πολλῇ σπουδῇ καὶ πόνῳ πολλάκις τῷ τοὺς ἐπιστάντας ἄλλως χρήσασθαι διελυμάνθη. νῦν μέντοι πάνθ' ἕξειν καλῶς ἐλπίζω. καὶ γὰρ εἴ τις ὑπείληφεν εὐτυχῆ τὸν Ἀλέξανδρον τῷ πάντα κατορθοῦν, ἐκεῖνο λογισάσθω ὅτι πράττων καὶ πονῶν καὶ τολμῶν, οὐχὶ καθήμενος εὐτύχει. νῦν τοίνυν τεθνεῶτος ἐκείνου ζητεῖ τινὰς ἡ τύχη, μεθ' ὧν ἔσται. τούτους δὲ ὑμᾶς δεῖ γενέσθαι. τούς τε ἡγεμόνας, δι' ὧν ἀνάγκη τὰ πράγματα πράττεσθαι, ὡς εὐνουστάτους ἐπὶ τὰς δυνάμεις ἐφίστατε· καὶ ὅ τι ποιεῖν αὐτὸς ἕκαστος ὑμῶν δυνήσεται καὶ βουλήσεται, τοῦτο πρὸς αὐτὸν εἰπάτω καὶ ὑποσχέσθω. καὶ τοῦθ' ὅπως μὴ ψεύσεται, μηδ' ἐξηπατῆσθαι μηδὲ πεισθῆναι παρακρουσθεὶς φήσας ἀναδύσεται. ὡς τὴν ἔνδειαν ὧν ἂν ἐλλείπηθ' ὑμεῖς οὐχ εὑρήσετε τοὺς ἀναπληρώσοντας· οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἔχει κίνδυνον, περὶ ὧν ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ὅπως ἂν βούλησθε πρᾶξαι μεταβουλεύεσθαι πολλάκις, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐνστῇ πόλεμος· ἀλλὰ ἡ περὶ τούτων μετάγνωσις ἧττα τῆς προαιρέσεως γίγνεται. μὴ δὴ ποιήσητε τοιοῦτο μηδέν, ἀλλ' ὅ τι πράξετε γενναίως καὶ ἑτοίμως ταῖς ψυχαῖς, τοῦτο χειροτονεῖτε, κἂν ἅπαξ ψηφίσησθε, τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἳ πολλὰς καὶ καλὰς καὶ ἀγαθὰς καὶ ἀληθεῖς ὑμῖν μαντείας ἀνῃρήκασιν, ἡγεμόνας ποιησάμενοι καὶ ''παρακαλέσαντες, καὶ κατὰ 1467 τῶν νικητηρίων ἅπασιν αὐτοῖς εὐξάμενοι, μετὰ τῆς ἀγαθῆς τύχης ἐλευθεροῦτε τοὺς Ἕλληνας. Εὐτυχεῖτε.

2. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἐνόμιζον μὲν ἀφ' ὧν ἐπολιτευόμην, οὐχ ὅπως μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν τοιαῦτα πείσεσθαι, ἀλλὰ καὶ μέτρια ἂν ἐξαμαρτὼν συγγνώμης τεύξεσθαι. ἐπειδὴ δὲ οὕτω γέγονεν, ἕως μὲν ἑώρων ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως φανερᾶς οὐδ' ἐλέγχου γιγνομένου παρὰ τῆς βουλῆς, πρὸς τὰ ταύτης ἀπόρρητα καταψηφιζομένους, ἁπάντων οὐδὲν ἔλαττον παραχωρεῖν ὑμᾶς ἡγούμενος ἢ ἐμαυτὸν ἀποστερεῖσθαι, στέργειν ἡγούμην· τὸ γὰρ οἷς ἂν ἡ βουλὴ φήσῃ τοὺς ὀμωμοκότας δικαστὰς προστίθεσθαι μηδεμιᾶς ἀποδείξεως ῥηθείσης, τῆς πολιτείας παραχωρεῖν ἦν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦντες ᾔσθησθε τὴν δυναστείαν ἥν τινες τῶν ἐν τῇ βουλῇ κατεσκευάζοντο ἑαυτοῖς, καὶ πρὸς τὰς

v. 1. τί τῶν πραγμάτων — δυνατὸν] τίνα μὲν πράγματα — δύναται Anecd. p. 110, 5. 12. ἡμῶν Φt. 15. ἐλλίπηθ' ΣΦ. 17. μεταβουλεύεσθε ΣΦ. 18. μὴ δὴ] μηδὲ t. 27. ὑμᾶς om t. 32. φήσῃ Φ: φησι ς. 33. προτίθεσθαι γρ Φ.

ἀποδείξεις τοὺς ἀγῶνας κρίνετε, τὰ δ' ἀπόῤῥητα τούτων ἐπιτιμήσεως ἄξια εὑρήκατε, οἴομαι δεῖν, ἐὰν καὶ ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, τῆς ὁμοίας τυχεῖν σωτηρίας τοῖς τῶν ὁμοίων αἰτιῶν τετυχηκόσι, καὶ μὴ μόνος δι' αἰτίαν ψευδῆ τῆς πατρίδος καὶ τῶν ὄντων καὶ τῆς τῶν οἰκειοτάτων συνηθείας ἀποστερηθῆναι.

Εἰκότως δ' ἂν ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μέλοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας, οὐ μόνον κατὰ τοῦτο ὅτι οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν δεινὰ πέπονθα, ἀλλὰ καὶ 1468 τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἕνεκ' εὐδοξίας. μὴ γάρ, εἰ μηδεὶς ὑμᾶς ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους μηδὲ τοὺς καιροὺς ἐν οἷς τὰ μέγιστ' ἐγὼ χρήσιμος ἦν τῇ πόλει, τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀγνοεῖν νομίζετε μηδ' ἐπιλελῆσθαι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ὑπὲρ ὑμῶν, ἃ ἐγὼ δυοῖν ἕνεκα νῦν ὀκνῶ γράφειν καθ' ἕκαστον, ἑνὸς μέν, τὸν φθόνον δεδιώς, πρὸς ὃν οὐδέν ἐστι προὔργου τἀληθῆ λέγειν, ἑτέρου δέ, ὅτι πολλὰ καὶ ἀνάξια ἐκείνων διὰ τὴν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων κακίαν νῦν πράττειν ἀναγκαζόμεθα. ἐν κεφαλαίῳ δὲ τοιαῦτ' ἐστὶν ἐφ' οἷς ἐξηταζόμην ὑπὲρ ὑμῶν ἐγώ, ὥσθ' ὑμᾶς μὲν ἐπ' αὐτοῖς ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, ἐμοὶ δ' ἐλπίδα τῶν μεγίστων δωρεῶν προσδοκᾶσθαι παρ' ὑμῶν. τῆς δὲ ἀναγκαίας μὲν ἀγνώμονος δὲ τύχης οὐχ ὡς δίκαιον ἦν, ἀλλ' ὡς ἐβούλετο, κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὃν ὑμεῖς ἠγωνίσασθε, οὐδὲ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἀπέστην τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, οὐδ' ἀντηλλαξάμην ἀντὶ ταύτης οὐδέν, οὐ χάριν, οὐκ ἐλπίδας, οὐ πλοῦτον, οὐ δυναστείαν, οὐκ ἀσφάλειαν. καίτοι πάντα ταῦθ' ἑώρων ὑπάρχοντα τοῖς καθ' ὑμῶν βουλομένοις πολιτεύεσθαι. ὃ δέ, πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων ἐφ' οἷς εἰκότως ἐπέρχεταί μοι παῤῥησιάζεσθαι, μέγιστον ἡγούμην, οὐκ ὀκνήσω γράψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐν ἅπαντι τῷ αἰῶνι τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων δεινοτάτου γεγενημένου Φιλίππου καὶ δι' ὁμιλίας πεῖσαι προσέχειν αὑτῷ τὸν νοῦν, ὡς βούλοιτο, καὶ διαφθεῖραι χρήμασι τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γνωρίμους, ἐγὼ μόνος οὐδετέρου τούτων ἡττήθην, ὃ κοινὴν 1469 ὑμῖν φιλοτιμίαν φέρει, πολλὰ μὲν ἐντυχὼν Φιλίππῳ καὶ διαλεχθεὶς ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐπέμπετε πρεσβεύοντά με, πολλῶν δ' ἀποσχόμενος χρημάτων διδόντος ἐκείνου, ἃ τῶν συνειδότων ἔτι πολλοὶ ζῶσιν. οὓς τίνα γνώμην ἔχειν περὶ ὑμῶν εἰκός, λογίσασθε· τὸ γὰρ τῷ τοιούτῳ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρῆσθαι ἐμοὶ μὲν ἂν εὖ οἶδ' ὅτι φανείη συμφορά, κακία δὲ οὐδεμία, ὑμετέρα δὲ ἀγνωμοσύνη· ἣν τῷ μεταγνῶναι λύσετε. πάντα τοίνυν τὰ προειρημένα ἐλάττω νομίζω τῆς συνεχοῦς καὶ καθ' ἡμέραν πολιτείας, ἐν ᾗ παρεῖχον ἐμαυτὸν ἐγὼ πολιτευόμενον, οὐδεμιᾶς ὀργῆς οὐδὲ δυσμενείας οὐδὲ ἀδίκου πλεονεξίας οὔτε κοινῆς οὔτε ἰδίας προϊστάμενος, οὐδὲ συκοφαντήσας οὐδένα πώποτε οὔτε πολίτην οὔτε ξένον, οὐδὲ

v. 18. ἦν om t. 28. κοινὴν] καὶ νῦν t, 32. ἔχειν περὶ ὑμῶν om Σt, in γρ habet Φ. λογίσασθαι t.

καθ' ὑμῶν ἰδίᾳ δεινὸς ὤν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, εἴ τι δεήσειεν, ἐξεταζόμενος δημοσίᾳ. εἰδεῖεν δ' ἂν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγειν τοῖς νεωτέροις ἐστὲ δίκαιοι τὴν πρὸς Πύθωνα τὸν Βυζάντιον ἐκκλησίαν, ὅτε τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἦλθε πρέσβεις ἔχων, ὡς ἀδικοῦσαν δείξων τὴν πόλιν, ἀπῆλθε δὲ τἀναντία τούτων παθών, μόνου τῶν τότε ῥητόρων ἐξετάσαντος ἐμοῦ τὰ ὑπὲρ ὑμῶν δίκαια. καὶ ἐῶ πρεσβείας ὅσας ὑπὲρ ὑμῶν ἐπρέσβευσα, ἐν αἷς οὐδὲν ἠλαττώθητε πώποτε οὐδὲ καθ' ἕν. ἐπολιτευόμην γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐχ ὅπως ἀλλήλων ὑμεῖς περιγένησθε σκοπῶν, οὐδ' ἐφ' ἑαυτὴν ἀκονῶν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δόξαν καὶ μεγαλοψυχίαν ὑμῖν ὑπάρξειν ἐνόμιζον. ἐφ' οἷς ἅπασι μέν, μάλιστα δὲ τοῖς νέοις, ἄγασθαι προσήκει, καὶ σκοπεῖν "μὴ μόνον τὸν διακονήσοντα πρὸς χάριν πάντ' 1470 ἐν τῇ πολιτείᾳ (τούτου μὲν γὰρ οὐδέποτ' ἔστ' ἀπορῆσαι) ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπ' εὐνοίᾳ περὶ ὧν ἂν ἀγνοῆτε ἐπιτιμήσοντα. ἔτι τοίνυν παραλείπω πολλά, ἐφ' οἷς ἕτερος καὶ μηδὲν ἄλλο χρήσιμος γεγονὼς δικαίως ἂν ἠξίου τυγχάνειν σωτηρίας, χορηγίας καὶ τριηραρχίας καὶ χρημάτων ἐπιδόσεις ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς· ἐν οἷς ἐγὼ φανήσομαι οὐ μόνον αὐτὸς ἐξητασμένος πρῶτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους παρακεκληκώς. ὧν ἕκαστον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λογίσασθε, ὡς ἀνάξιόν ἐστι τῆς περιεστηκυίας νῦν ἐμοὶ συμφορᾶς. ἀφθόνων δ' ὄντων, ἀπορῶ τί πρῶτον ὀδύρωμαι τῶν παρόντων κακῶν. πότερον τὴν ἡλικίαν ἐν ᾗ φυγῆς ἐπικινδύνου πειρᾶσθαι παρ' ἔθος καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν ἀναγκάζομαι; ἢ τὴν αἰσχύνην ἐφ' ᾗ κατ' οὐδένα ἔλεγχον οὐδ' ἀπόδειξιν ἁλοὺς ἀπόλωλα; ἢ τὰς ἐλπίδας ὧν διαμαρτών, ὧν ἑτέροις προσῆκε, κεκληρονόμηκα κακῶν; οὔτε γὰρ ἔγωγε τῶν Ἁρπάλου φίλων φανήσομαι γεγονώς, οὔτε ἐφ' οἷς ἐπολιτεύθην πρότερον δίκην ὀφείλων δοῦναι, οὔτε τῶν ἐφ' οἷς ἐκρινόμην ἐξελεγχθέντων· τῶν τε γραφέντων περὶ Ἁρπάλου μόνα τὰ ἐμοὶ πεπραγμένα ἀνέγκλητον πεποίηκε τὴν πόλιν. ἐξ ὧν πάντων δῆλόν ἐστιν ὅτι καιρῷ τινὶ ληφθεὶς καὶ οὐκ ἀδικήματι τῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκα ἀδίκως, τῷ πρῶτος εἰσιέναι. ἐπεὶ τί τῶν δικαίων οὐκ εἶπον ἐγὼ τῶν σεσωκότων τοὺς ὕστερον κρινομένους; ἢ τίνα ἔλεγχον εἶπεν ἡ βουλὴ κατ' ἐμοῦ; ἢ τίνα νῦν ἂν εἰπεῖν ἔχοι; οὐ "γὰρ ἔστιν οὐδείς· τὰ γὰρ μὴ γενόμενα οὐκ ἔστι ποιῆσαι γεγενῆσθαι. 1471 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων παύομαι, πολλὰ γράφειν ἔχων· τὸ γὰρ μηδὲν ἐμαυτῷ συνειδέναι πεῖράν μοι δέδωκεν εἰς μὲν ὠφέλειαν ἀσθενὲς ὄν, εἰς δὲ τὸ μᾶλλον λυπεῖσθαι πάντων ὀδυνηρότατον. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦντες πᾶσι τοῖς ἐν ταῖς αἰτίαις διήλλαχθε, καὶ ἐμοὶ

v. 5. μόνου] μόνον οὐ Φ et pr Σ. 11. διακονήσαντα t. πάντ' γρ Φ, ταῦτ' ΣΦt. 15. καὶ post χορηγίας om Σ. 23. προσήκει γρ Φ. 29. τὸ ΣΦ. πρώτως t. 30. ἢ τίνα ἔλ. — ἐμοῦ om t. 31. ἔχοι] ἔχοι τις t. 34. ἑαυτῷ t. 36. μοι ΣΦ.

διαλλάγητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ ἠδίκηκ' ὑμῶν ὐδένα, ὡς ἴσωσαν οἱ θεοὶ καὶ ἥρωες· μαρτυρεῖ δέ μοι πᾶς ὁ πρόσθε παρεληλυθὼς χρόνος, ὃς δικαιότερον ἂν πιστεύοιθ' ὑφ' ὑμῶν τῆς ἀνελέγκτυ νῦν ἐπενεχθείσης αἰτίας· ὔτ' ἐγὼ χείριστος ὔτ' ἀπιστότατος φανήσομαι τῶν διαβληθέντων.

Καὶ μὴν τὸ ἀπελθεῖν ὐκ ἂν εἰκότως ὀργὴν πρός με ποιήσειεν· ὐ γὰρ ἀπεγνωκὼς ὑμᾶς οὐδ' ἑτέρωσε βλέπων οὐδαμοῦ μετέστην, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὤνειδος τῆς εἱρκτῆς χαλεπῶς τῷ λογισμῷ φέρων, εἶτα διὰ τὴν ἡλικίαν οὐκ ἂν οἷόστ' ὢν τῷ σώματι τὴν κακοπάθειαν ὑπενεγκεῖν. ἔτι δ' οὐδ' ὑμᾶς ἐνόμιζον ἀβουλεῖν ἔξω με προπηλακισμοῦ γενέσθαι, ὃς οὐδὲν ὑμᾶς ὠφελῶν ἐμὲ ἀπώλλυεν. ἐπειθ' ὅτι γε ὑμῖν προσεῖχον τὸν νῦν καὶ οὐδέσιν ἄλλοις, πολλὰ ἂν ἴδοιτε σημεῖα. εἴς τε γὰρ πόλιν ἦλθον, ὐκ ἐν ᾗ μέγιστα πράξειν αὐτὸς ἔμελλον, ἀλλ' εἰς ἣν καὶ τὺς προγόνυς ἐλθόντας ᾔδειν, ὅτε ὁ πρὸς τὸν Πέρσην κατελάμβανεν αὐτοὺς κίνδυνος, καὶ παρ' ᾗ πλείστην εὔνοιαν ὑπάρχυσαν ὑμῖν ἠπιστάμην. ἔστι δ' ἡ Τροιζηνίων αὕτη, ᾗ μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἕνεκα 1472 καὶ τῆς εἰς ἐμὲ εὐεργεσίας εὖνοι πάντες εἴησαν, εἶτα κἀγὼ σωθεὶς ὑφ' ὑμῶν δυνηθείην ἀποδῦναι χάριτας. ἐν τε ταύτῃ τινῶν, ὡς ἐμοὶ χαριζομένων, ἐπιτιμᾶν ὑμῖν τι πειρωμένων τῇ κατ' ἐμὲ ἀγνοίᾳ, ἐγὼ πᾶσαν εὐφημίαν, ὥσπερ ἐμοὶ προσῆκε, παρειχόμην· ἐξ ὧν καὶ μάλιστα νομίζω πάντας ἀγασθέντας με δημοσίᾳ τιμῆσαι. ὁρῶν δὲ τὴν μὲν εὔνοιαν τῶν ἀνδρῶν μεγάλην, τὴν δὲ εἰς τὸ παρὸν δύναμιν καταδεεστέραν, μετελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐν Καλαυρίᾳ κάθημαι, ὐ μόνον τῆς ἀσφαλείας ἕνεκα, ἣν διὰ τὸν θεὸν ἐλπίζω μοι ὑπάρχειν (οὐ γὰρ εὖ οἶδά γε· ἃ γὰρ ἐφ' ἑτέροις ἐστὶν ὡς ἂν βύλωνται πρᾶξαι, λεπτὴν καὶ ἄδηλον ἔχει τῷ κινδυνεύοντι τὴν ἀσφάλειαν), ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν πατρίδα ἐντεῦθεν ἑκάστης ἡμέρας ἀφορῶ, εἰς ἣν τοσαύτην εὔνοιαν ἐμαυτῷ σύνοιδα ὅσης παρ' ὑμῶν εὔχομαι τυχεῖν.

Ὅπως οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηκέτι πλείω χρόνον τοῖς παροῦσι κακοῖς συνέχωμαι, ψηφίσασθέ μοι ταῦτα ἃ καὶ ἄλλοις τισὶν ἤδη, ἵνα μήτε ἀνάξιον ὑμῶν μηδέν μοι συμβῇ, μήτε ἱκέτης ἑτέρων ἀναγκασθῶ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν τοῦτο γένοιτ' ἂν καλόν. ἐπεὶ εἴγε μοι τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀδιάλλακτα ὑπάρχει, τεθνάναι με κρεῖττον ἦν. εἰκότως δ' ἄν μοι πιστεύοιτε ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν καὶ μὴ νῦν μάτην θρασύνεσθαι· καὶ γὰρ ἐμαυτοῦ κυρίους ὑμᾶς ἐποίησα καὶ οὐκ ἔφυγον τὸν ἀγῶνα, ἵνα

v. 1. ὑμᾶς ΣΦt. 2. πρόσθεν t. 7. rectius οὐδαμοῖ. 11. ἐπειθ'] malim ἐπεί. 15. πλείστην εὔν. ὑπάρχ. ὑμῖν] μέγισα πρὸς ὑμᾶς ὑπάρχοντα εὐεργετήματα γρ Σ. 17. εἰς] πρὸς t. κἀγὼ add ΣΦ. 21. με] μου Σ, om t. δὲ] μὲν Σ. 32. ἐπεὶ εἴγε — κρεῖττον ἦν] εὐ δ' ἴστε ὦ ἀθηναῖοι εἰ — βουλοίμην ἂν γρ Φ. 33. μοι om ΣΦ. 34. νῦν] αὖ t.

μήτε προδῶ τὴν ἀλήθειαν μήτ' ἄκυρος ὑμῶν ἐμοῦ μηδεὶς γένηται, ἀλλ' 1473
ὅ τι βούλοισθε, τοῦτο χρήσαισθε· παρ' ὧν γὰρ ἁπάντων καλῶν κἀγαθῶν ἔτυχον, τούτους ᾤμην δεῖν ἔχειν καὶ ἁμαρτεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς ἐμέ. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦσα ἡ δικαία τύχη τῆς ἀδίκου κρατήσασα δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέδωκεν ὑμῖν βουλεύσασθαι τῷ μηδὲν ἀνήκεστον ἐψηφίσθαι περὶ ἐμοῦ, σώσατέ με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ψηφίσασθε καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἄξια καὶ ἐμοῦ. ἐπ' οὐδενὶ γὰρ τῶν πεπραγμένων ἠδικηκότα με εὑρήσετε, οὐδ' ἐπιτήδειον ἄτιμον εἶναι οὐδ' ἀπολωλέναι, ἀλλὰ καὶ εὔνουν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ τοῖς μάλισθ' ὁμοίως, ἵνα μηδὲν ἐπίφθονον γράψω, καὶ πλεῖστα πεπραγματευμένον τῶν νυνὶ ζώντων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ μέγιστα ὑπάρχοντά μοι κατ' ἐμαυτὸν σύμβολα εὐνοίας πρὸς ὑμᾶς.

Μηδεὶς δ' ὑμῶν ἡγείσθω με ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μήτε ἀνανδρίᾳ μήτε ἄλλῃ προφάσει φαύλῃ μηδεμιᾷ παρ' ὅλην τὴν ἐπιστολὴν ὀδύρεσθαι. ἀλλὰ τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, ἐμοὶ δὲ ταῦτα νῦν πάρεστιν, ὡς μήποτ' ὤφελε, λῦπαι καὶ δάκρυα καὶ τῆς πατρίδος καὶ ὑμῶν πόθος καὶ ὧν πέπονθα λογισμός, ἃ πάντα ποιεῖ με ὀδύρεσθαι· ἃ ἐπισκοποῦντες δικαίως, ἐν οὐδενὶ τῶν πεπολιτευμένων ὑπὲρ ὑμῶν οὔτε μαλακίαν οὔτε ἀνανδρίαν προσοῦσαν εὑρήσετέ μοι.

Πρὸς μὲν δὴ πάντας ὑμᾶς τοσαῦτα· ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἐμοὶ προσκρούουσιν ἐναντίον ὑμῶν βούλομαι διαλεχθῆναι. ὅσα μὲν γὰρ τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀγνοηθεῖσιν ὑπηρετοῦντες ἐποίουν, ἔστω δι' ὑμᾶς αὐτοῖς πεπρᾶχθαι, καὶ οὐδὲν ἐγκαλῶ. ἐπειδὴ δὲ ἐγνώκαθ' ὑμεῖς οἷα ταῦτ' ἐστίν, ἐὰν μέν, ὥσπερ ὑπὲρ 1474
τῶν λοιπῶν ἐῶσι, καὶ ἐμοὶ συγχωρήσωσι, καλῶς ποιήσουσιν· ἐὰν δ' ἐπηρεάζειν ἐγχειρῶσιν, ὑμᾶς ἀξιῶ μοι βοηθεῖν ἅπαντας καὶ μὴ κυριωτέραν τὴν τούτων ἔχθραν τῆς παρ' ὑμῶν χάριτός μοι γενέσθαι. Εὐτυχεῖτε.

3. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Περὶ μὲν τῶν κατ' ἐμαυτόν, ἃ μοι παρ' ὑμῶν ἐνόμιζον δίκαιον εἶναι γενέσθαι, τὴν προτέραν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς· ὑπὲρ ὧν ὅταν ὑμῖν δοκῇ, τότε συγχωρήσετε. περὶ δὲ ὧν νῦν ἐπέσταλκα, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς μὴ παριδεῖν, μηδὲ πρὸς φιλονεικίαν ἀλλὰ πρὸς τὸ δίκαιον ἀκοῦσαι. συμβαίνει γάρ μοι, καίπερ ἐκποδὼν διατρίβοντι, πολλῶν ἀκούειν ἐπιτιμώντων ὑμῖν ἐπὶ τοῖς περὶ τοὺς Λυκούργου παῖδας γιγνομένοις. ἐπέστειλα μὲν οὖν ἂν τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῶν ἐκείνῳ ζῶντι πεπραγμένων ἕνεκα, ὧν ὁμοίως ἐμοὶ πάντες ἂν αὐτῷ δικαίως ἔχοιτε χάριν, εἰ τὰ προσήκοντα βούλοισθε ποιεῖν. ἐκεῖνος γὰρ αὑτὸν ἐν

v. 2. τούτῳ t. χρήσαισθε Φ, χρήσεσθε Σ, χρήσησθε t. 4. ἐπεὶ t. 5. ψηφίσασθαι t. 13. ἀλλ' ἃ τοῖς Φt. 20. τοῖς om t. 23. ποιήσωσιν Σ. 28. προτέραν ἐπιστολὴν ἔπ. Φ. 32. ἐπὶ om ΣΦ. τοὺς] τοῦ t. 33. ἂν om Φ.

τῷ περὶ τὴν διοίκησιν μέρει τάξας τῆς πολιτείας τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν οὐδὲν εἰωθὼς γράφειν, ὅτε καὶ τῶν δημοτικῶν εἶναι προσποιουμένων οἱ πολλοὶ κατέλιπον ὑμᾶς, τότε ταῖς τοῦ δήμου προαιρέσεσι προσένειμεν ἑαυτόν, οὐχ ὅτι δωρεὰς καὶ προσόδους 1475 ἐκ τούτων ὑπῆρχε λαμβάνειν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐναντίων πάντα τὰ τοιαῦτα ἐγίγνετο· οὐδ' ὅτι ταύτην ἀσφαλεστέραν τὴν προαίρεσιν οὖσαν ἑώρα· πολλοὺς γὰρ καὶ προδήλους εἶχε κινδύνους, οὓς ἀναγκαῖον ἦν ὑπομεῖναι τὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου λέγειν καὶ πράττειν προαιρούμενον· ἀλλ' ὅτι δημοτικὸς καὶ φύσει χρηστὸς ἀνὴρ ἦν. καίτοι παρὼν ἑώρα τοὺς μὲν βοηθήσαντας ἂν τῷ δήμῳ ἀσθενεῖς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὄντας, τοὺς δὲ τἀναντία πράττοντας κατὰ πάντα ἐρρωμένους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνος εἴχετο τούτων ἃ συμφέρειν ἡγεῖτο τῷ δήμῳ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀόκνως καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ προσῆκεν ἦν φανερός, ἐφ' οἷς εὐθὺς ἐξητεῖτο, ὡς ἅπαντες ἴσασιν.

Ἐπέστειλα μὲν οὖν ἄν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ, καὶ διὰ τὴν ἐκείνου χάριν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν νομίζων συμφέρειν τὰς παρὰ τοῖς ἔξω γιγνομένας ἐπιτιμήσεις εἰδέναι, πολλῷ προθυμότερον πρὸς τὸ πέμψαι τὴν ἐπιστολὴν ἔσχον. παραιτοῦμαι δὲ τοὺς ἰδίᾳ πρὸς ἐκεῖνον ἔχοντας δυσκόλως ὑπομεῖναι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἀκούειν ὑπὲρ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι νῦν ἐκ τῶν περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγενημένων φαύλην δόξαν ἡ πόλις λαμβάνει. οὐδεὶς γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ ὅτι ζῶντα Λυκοῦργον ἐτιμᾶθ' ὑμεῖς εἰς ὑπερβολήν, καὶ πολλῶν αἰτιῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῶν φθονούντων αὐτῷ οὐδεμίαν πώποθ' εὕρετ' ἀληθῆ, οὕτω δ' ἐπιστεύετε αὐτῷ καὶ δημοτικὸν παρὰ πάντας ἡγεῖσθε, ὥστε πολλὰ τῶν δικαίων ἐν τῷ φῆσαι Λυκοῦργον ἐκρίνετε καὶ τοῦθ' ὑμῖν ἐξήρκει· 1476 οὐ γὰρ ἄν, καὶ τοιοῦτον μὴ δοκοῦν ὑμῖν. νῦν τοίνυν ἅπαντες ἀκούοντες τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ δεδέσθαι τὸν μὲν τεθνεῶτα ἐλεοῦσι, τοῖς παισὶ δ' ὡς ἀνάξια πάσχουσι συνάχθονται, ὑμῖν δ' ἐπιτιμῶσι πικρῶς, ὡς οὐκ ἂν τολμήσαιμι γράφειν ἐγώ· ἃ γὰρ ἄχθομαι τοῖς λέγουσι καὶ ἀντιλέγω καθ' ὅσον δύναμαι βοηθῶν ὑμῖν, ταῦτα ἄχρι μὲν τοῦ δῆλον ὑμῖν ποιῆσαι ὅτι πολλοὶ μέμφονται, συμφέρειν ὑμῖν νομίζων εἰδέναι, γέγραφα, ἀκριβῶς δὲ διεξιέναι δυσχερὲς κρίνω. ὅσα μέντοι λοιδορίας χωρίς ἐστιν ὧν λέγουσί τινες, καὶ ἀκηκοέναι συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα δηλώσω. οὐδεὶς γὰρ ὑπείληφεν ὡς ἄρα ἠγνοήκατε καὶ διεψεύσθητε τῆς ἀληθείας περὶ αὐτοῦ Λυκούργου. τό τε γὰρ τοῦ χρόνου πλῆθος, ὃν ἐξεταζόμενος οὐδὲν πώποθ' εὑρέθη περὶ ὑμᾶς οὔτε φρονῶν οὔτε ποιῶν ἄδικον, καὶ τὸ μηδένα ἀνθρώπων εἰς μηδὲν τῶν ἄλλων ἀναισθησίαν ὑμῶν καταγνῶναι, εἰκότως ἀναιρεῖ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας σκῆψιν. λείπεται τοίνυν ὃ πάντες ἂν εἶναι φαύλων ἀνθρώπων

v. 3. κατέλειπον Σ. 5. τὰ om Σ. 19. ὑπὲρ] περὶ t. 26. ἂν καὶ] ἂν ἦν Φ, ἦν Σ. 33. ὑμῖν om Φ.

ἔργον φήσαιεν, τὸ ὅσον ἂν χρῆσθε χρόνον, τοσοῦτον ἑκάστου φροντίζειν δοκεῖν, μετὰ ταῦτα δὲ μηδένα ἔχειν λόγον. εἰς τί γὰρ τῶν ἄλλων χρὴ προσδοκᾶν τῷ τετελευτηκότι τὴν παρ' ὑμῶν ἔσεσθαι χάριν, ὅταν εἰς τοὺς παῖδας καὶ τὴν εὐδοξίαν τἀναντία ὁρᾷ τις γιγνόμενα, ὧν μόνων καὶ τελευτῶσι πᾶσιν, ὅπως ἕξει καλῶς, μέλει; καὶ μὴν οὐδὲ χρημάτων ποιεῖν ἕνεκα ταῦτα δοκεῖν τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἐστίν. οὔτε γὰρ τῆς ″μεγαλοψυ- 1477 χίας οὔτε τῆς ἄλλης προαιρέσεως τῆς ὑμετέρας ἀκόλουθον ἂν φανείη. εἰ γὰρ ὑμᾶς λύσασθαι παρ' ἑτέρων ἔδει δόντας ἐκ τῶν προσιόντων τὰ χρήματα ταῦτα, πάντας ἂν ἡγοῦμαι προθύμους εἶναι· τίμημα δ' ὁρῶν ὀκνοῦντας ἀφεῖναι, ὃ λόγῳ καὶ φθόνῳ γέγονεν, οὐκ ἔχω τί καταγνῶ, εἰ μὴ ὅλως πικρῶς καὶ ταραχωδῶς ἔχειν πρὸς τοὺς δημοτικοὺς ὡρμήκατε. εἰ δὲ τοῦτ' ἔστιν, οὔτ' ὀρθῶς οὔτε συμφερόντως βουλεύεσθαι ἐγνώκατε.

Θαυμάζω δ', εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἐννοεῖ ὅτι τῶν αἰσχρῶν ἐστὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, συνέσει καὶ παιδείᾳ πάντων προέχειν δοκοῦντα, ὃς καὶ τοῖς ἀτυχήσασιν ἀεὶ κοινὴν ἔχει καταφυγήν, ἀγνωμονέστερον φαίνεσθαι Φιλίππου, ὃς ἀνουθέτητος ὢν εἰκότως, τραφείς τ' ἐν ἐξουσίᾳ, ὅμως ᾤετο δεῖν, ἡνίκ' εὐτύχησε μάλιστα, τότ' ἀνθρώπινα πράττων φαίνεσθαι, καὶ τοὺς παραταξαμένους, πρὸς οὓς περὶ τῶν ὅλων διεκινδύνευσεν, οὐκ ἐτόλμησε δηλῶσαι, τὸ τίνων καὶ τίνες εἰσὶν ἐξετάσας· οὐ γάρ, ὡς ἔοικεν, ὁμοίως τῶν παρ' ὑμῖν ῥητόρων ἐνίοις οὔτε δίκαια ἂν εἶναι πρὸς ἅπαντας τὰ αὐτὰ οὔτε καλὰ ἡγεῖτο, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀξίας προσθήκην συλλογιζόμενος τὰ τοιαῦτ' ἐπέκρινεν. ὑμεῖς δ' ὄντες Ἀθηναῖοι καὶ παιδείας μετέχοντες, ἣ καὶ τοὺς ἀναισθήτους ἀνεκτοὺς ποιεῖν δοκεῖ δύνασθαι, πρῶτον μέν, ὃ πάντων ἀγνωμονέστατόν ἐστι, περὶ ὧν τὸν πατέρα αἰτιῶνταί τινες, τοὺς υἱεῖς δεδέκατε, εἶτα τὸ ταῦτα ποιεῖν ἴσον εἶναί φατε, ὥσπερ ὑπὲρ σταθμῶν ἢ μέτρων τὸ ἴσον σκοπούμενοι, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ἀνδρῶν προαιρέσεως καὶ πολιτείας βουλευόμενοι, ἐν οἷς ἐξεταζομένοις ″εἰ μὲν 1478 χρηστὰ καὶ δημοτικὰ καὶ ἐπ' εὐνοίᾳ τὰ Λυκούργῳ πεπραγμένα φαίνεται, μηδενὸς κακοῦ ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοὺς παῖδας αὐτοῦ δίκαιόν ἐστι τυγχάνειν παρ' ὑμῶν· εἰ δὲ τἀναντία τούτων, ἐκεῖνον, ὅτ' ἔζη, ἔδει δίκην διδόναι, τούτους δὲ μηδ' οὕτως, ἐφ' οἷς ἐκείνῳ τις ἐγκαλεῖ, τυγχάνειν ὀργῆς· πᾶσι γὰρ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ὅρος ἐστὶ τελευτή. ἐπεὶ εἴγ' οὕτως ἕξετε, ὥσθ' οἱ μὲν ἀχθεσθέντες τι τοῖς ὑπὲρ τοῦ δήμου πολιτευομένοις μηδὲ πρὸς τελευτήσαντας διαλλαγήσονται, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἔχθραν διαφυλάξουσιν, ὁ δὲ δῆμος, ᾧ συναγωνίζεται τῶν δημοτικῶν ἕκαστος, μέχρι τοῦ παρόντος χρῆσθαι μνημονεύσει τὰς χάριτας, μετὰ ταῦτα δὲ μηδὲν φροντιεῖ, οὐδὲν ἀθλιώτερον ἔσται τοῦ τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάξιν αἱρεῖσθαι.

v. 2. δὲ ταῦτα t. 9. δὲ ὁρῶν mg Φ, δῶρον Σt. 10. ὃ λόγφ] ὁμολογῶ mg Φ. 14. τὸν Ἀθ. t: ceteri τῶν Ἀθ. 16. τ' om t. 17. τἀνθρώπινα ΣΦ. 20. δίκαια om Φ. 25. δεδέχατε ΣΦt. ἴσον εἶναι om t, ἴσον om Φ.

Εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται ταῦτα μὲν σοφώτερα ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι, ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς αὐτοὺς δῆσαι, ἐρωτήσατ' αὐτόν, ἡνίκα Ταυρέας καὶ Πάταικος καὶ Ἀριστογείτων καὶ αὐτὸς εἰς τὸ δεσμωτήριον παραδοθέντες οὐ μόνον οὐκ ἐδέδεντο ἀλλὰ καὶ ἐδημηγόρουν, τί δήποτε οὐχ ἑώρα τὰ δίκαια ταῦτα. εἰ δὲ μὴ φήσει τότ' ἄρχειν, οὐδὲ λέγειν ἔκ γε τῶν νόμων αὐτῷ προσήκει. ὥστε πῶς ἴσον ἐστὶ τοὺς μὲν ἄρχειν, οἷς μηδὲ λέγειν ἔξεστι, τοὺς δὲ δεδέσθαι, ὧν πολλὰ χρήσιμος ἦν ὑμῖν ὁ πατήρ; ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω συλλογίσασθαι, εἰ μὴ τοῦτο δεῖξαι δημοσίᾳ βούλεσθε, ὅτι βδελυρία καὶ ἀναίδεια καὶ προαίρεσις πονηρίας ἐν τῇ πόλει ἰσχύει καὶ διασωθῆναι πλείω προσδοκίαν ἔχει, κἂν τι συμβῇ χαλεπὸν τοῖς ''τοιούτοις, ἀπόλυσις γίγνεται, ἐν δὲ προαιρέσει χρηστῇ καὶ βίῳ σώ- 1447
φρονι καὶ δημοτικῷ προελέσθαι ζῆν σφαλερόν, κἂν τι γένηται πταῖσμα, ἄφυκτον ἔσται.

''Ἔτι τοίνυν τὸ μὲν μὴ δίκαιον εἶναι τὴν ἐναντίαν δόξαν ἔχειν, ἥνπερ ζῶντος εἴχετ' ἐκείνου, καὶ τὸ τῶν τετελευτηκότων ἢ τῶν παρόντων πλείω ποιεῖσθαι λόγον δίκαιον εἶναι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἐάσω· παρὰ γὰρ πᾶσιν ὁμολογεῖσθαι ταῦτα ὑπείληφα· ὅσους μέντοι πατρικὰς εὐεργεσίας ἀπεμνημονεύσατε τῶν ἄλλων, ἡδέως ἂν ἴδοιμι ὑμᾶς ἀναμνησθέντας, οἷον τοῖς Ἀριστείδου καὶ Θρασυβούλου καὶ τοῖς Ἀρχίνου καὶ πολλῶν ἑτέρων ἀπογόνοις. οὐχ ὡς ἐπιτιμῶν δὲ ταῦτα παρήνεγκα. τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο ποιεῖν, ὥστε συμφέρειν μάλιστα τῇ πόλει τὰ τοιαῦτα κρίνω· προκαλεῖσθε γὰρ πάντας ἐκ τούτων δημοτικοὺς εἶναι, ὁρῶντας ὅτι κἂν ἐν τῷ καθ' ἑαυτοὺς βίῳ ταῖς προσηκούσαις αὐτῶν τιμαῖς ὁ φθόνος ἀντιστῇ, τοῖς γε παισὶν ὑπάρξει τὰ προσήκοντα παρ' ὑμῶν κομίσασθαι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, μᾶλλον δὲ καὶ αἰσχρόν, τῶν μὲν ἄλλων τισί, καὶ παλαιῶν ὄντων τῶν χρόνων καθ' οὓς ἐγένοντο χρήσιμοι, καὶ δι' ὧν ἀκούετε τὰς εὐεργεσίας, οὐκ ἐξ ὧν ἑωράκατε ὑπειληφότας, ὅμως τὴν δικαίαν εὔνοιαν διασῴζειν, Λυκούργῳ δ' οὕτως ὑπόγυιος καὶ τῆς πολιτείας καὶ τῆς τελευτῆς γεγονυίας, μηδ' εἰς ἃ καὶ τοῖς ἀγνώμοσι καὶ ὑφ' ὧν ἠδικεῖσθε ἕτοιμοι τὸν ἄλλον ἦτε χρόνον, εἰς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν, μηδ' εἰς ταῦθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμοίους παρέχειν, καὶ ταῦτ' εἰς τοὺς παῖδας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς τιμωρίας, οὓς κἂν ἐχθρός, εἴπερ μέτριος εἴη καὶ λογισμὸν ἔχων, ἐλεήσαι;

Θαυμάζω τοίνυν καὶ τοῦτ' εἴ τις ὑμῶν ''ἀγνοεῖ, ὡς οὐδὲ τοῦτο συμ- 1448
φέρει τῇ πολιτείᾳ φανερὸν γιγνόμενον, ὅτι τοῖς μὲν ὕλην τινὰ κτησα-

v. 2. ἀποδρῶσιν] ἀμελῶσιν γρ Φ. δεῖσαι t. 4. ἐδέδοντο Φ. 6. γε] τι ΣΦt. τοὺς μὲν om γρ Φ. 7. μηδὲ λέγειν ἔξεστι] μὴ ἔξεστι γρ Φ. τοὺς] τούτους corr Σ. 14. ἥνπερ] ἣ περὶ Wolfius. 16. γὰρ om t. 18. ἀναμνησθέντας — Ἀρχίνου om t. 20. γὰρ om t. 22. προκαλεῖσθαι t. 29. καὶ post ἃ om Φ. ἀδικεῖσθε t, ἀδικεῖσθαι ΣΦ. 35. ἄλλην] ἄλλοις t.

μένοις φιλίαν καὶ κατορθοῦσιν ἐν πᾶσι πλεονεκτεῖν ὑπάρχει, κἂν ἀτυχήσωσί τι, ῥᾳδίας εἶναι τὰς λύσεις, τοῖς δ' εἰς τὸν δῆμον ἀναρτήσασιν ἑαυτοὺς οὐ μόνον κατὰ τἆλλα ἔλαττον ἔχειν ὑπάρξει, ἀλλὰ καὶ τὰς συμφορὰς βεβαίους τούτοις μόνοις τῶν ἄλλων μένειν. ἀλλὰ μὴν ὅτι τοῦθ' οὕτω γίγνεται, ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν Λάχητι τῷ Μελανώπου ἁλῶναι μὲν ὁμοίως ἐν δικαστηρίῳ συμβὰν ὥς καὶ νῦν τοῖς Λυκούργου παισίν, ἀφεθῆναι δὲ πᾶν τὸ ὄφλημα ἐπιστείλαντος Ἀλεξάνδρου; καὶ πάλιν Μνησιβούλῳ τῷ Ἀχαρνεῖ ἁλῶναι μὲν ὁμοίως, καταγνόντος αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου ὥσπερ καὶ τῶν Λυκούργου παίδων, ἀφεῖσθαι δὲ καλῶς ποιοῦντι; ἄξιος γὰρ ἀνήρ, καὶ οὐδεὶς ἂν ἐπὶ τούτοις τοὺς νόμους ἔφη καταλύεσθαι τῶν νῦν βοώντων, εἰκότως· οὐδὲ γὰρ κατελύοντο, εἴπερ ἅπαντες οἱ νόμοι τῶν δικαίων ἕνεκα καὶ σωτηρίας τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τίθενται, καὶ μήτε ἀϊδίους τοῖς ἀτυχήσασι καθιστάναι τὰς συμφορὰς συμφέρει, μήτ' ἀχαρίστους ὄντας φαίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν εἴγε ταῦθ' οὕτως, ὥσπερ ἂν φήσαιμεν, ἔχειν συμφέρει, οὐ μόνον τοὺς νόμους οὐ κατελύετε, ἡνίκα ἐκείνους ἠφίετε, ἀλλὰ καὶ τοὺς βίους ἐσώζετε τῶν τοὺς νόμους θεμένων ἀνθρώπων, Λάχητα μὲν πρὸς χάριν δεηθέντος Ἀλεξάνδρου ἀφέντες, Μνησίβουλον δὲ τῇ τοῦ βίου σωφροσύνῃ σώσαντες. μὴ τοίνυν τὸ κτήσασθαι τὴν ἔξωθεν φιλίαν λυσιτελέστερον δείκνυτε ἢ τὸ τῷ δήμῳ παρακαταθέσθαι ἑαυτόν, μηδὲ τὸ τῶν ἀγνώτων εἶναι κρεῖττον 1481
ἢ τοῖς πολλοῖς ὑμῖν τὰ συμφέροντα πολιτευόμενον γιγνώσκεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πᾶσιν ἀρέσκειν τὸν συμβουλεύοντα καὶ τὰ κοινὰ πράττοντα ἀδύνατον· ἐὰν δ' ἐπ' εὐνοίᾳ ταὐτὰ τῷ δήμῳ τις φρονῇ, δίκαιός ἐστι σώζεσθαι. εἰ δὲ μή, καὶ θεραπεύειν ἑτέρους μᾶλλον ἢ τὸν δῆμον ἅπαντας διδάξετε, καὶ φεύγειν τὸ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιοῦντά τι γνωσθῆναι. ὅλως δὲ κοινόν ἐστιν ὄνειδος ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὅλης τῆς πόλεως συμφορὰ τὸν φθόνον δοκεῖν μεῖζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν ἢ τὰς τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας, καὶ ταῦτα τοῦ μὲν νοσήματος ὄντος, τῶν δὲ τοῖς θεοῖς ἀποδεδειγμένων.

Καὶ μὴν οὐδὲ τὸν Πυθέαν παραλείψω τὸν μέχρι τῆς παρόδου δημοτικόν, μετὰ ταῦτα δ' ἕτοιμον εἰς τὰ καθ' ὑμῶν πάντα. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τοῦτον, ὅτε μὲν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τάξιν ἔχων εἰς τὸ πολιτεύεσθαι παρῄει, ὡς δοῦλον ἐλαυνόμενον καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα καὶ μικροῦ πραθέντα ὑπὸ τούτων οἷς νῦν ὑπηρετῶν τοὺς κατ' ἐμοῦ λόγους ἔγραφεν, ἐπειδὴ δ' ἃ κατηγόρει τότε τῶν ἄλλων, νῦν αὐτὸς πράττει, εὐποροῦντα μὲν οὕτως ὥστε δύ' ἔχειν ἑταίρας, αἳ μέχρι φθόης καλῶς ποιοῦσαι προπεπόμφασιν αὐτόν, πέντε τάλαντα δ' ὄφλοντα ῥᾷον ἐκτῖσαι ἢ πέντε δραχ-

v. 4. βεβαίας t. 11. οὐδὲ γρ Φ, οὐ ΣΦt. 13. τίθενται] κεῖσονται Φ. 26. ὦ om t. 30. πυθέα Φt. 36. φθόης] φθης γρ Φ. 37. ῥᾴδιον ΣΦt.

μὰς ἀνέχεσθαι πρότερόν, πρὸς δὲ τούτοις παρ᾽ ὑμῶν, τοῦ δήμου, οὐ μόνον τῆς πολιτείας μετειληφότα, ὃ κοινὸν ὄνειδός ἐστιν ἅπασιν, ἀλλὰ καὶ θύοντα ὑπὲρ ὑμῶν τὰς πατρῴους θυσίας ἐν Δελφοῖς; ὅταν οὖν τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα πᾶσιν ἰδεῖν ᾖ παραδείγματα, ἀφ᾽ ὧν ἀλυσιτελὲς 1482 προελέσθαι τὰ τοῦ δήμου πᾶς τις ἂν κρίναι, φοβοῦμαι μή ποτ᾽ ἔρημοι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρούντων γένησθε, ἄλλως τε καὶ ὅταν τῶν δημοτικῶν τοὺς μὲν ἡ καθήκουσα μοῖρα καὶ ἡ τύχη καὶ ὁ χρόνος παραιρῆται, οἷον Ναυσικλέα καὶ Χάρητα καὶ Διότιμον καὶ Μενεσθέα καὶ Εὔδοξον, ἔτι δ᾽ Εὔδικον καὶ Ἐφιάλτην καὶ Λυκοῦργον, τοὺς δ᾽ ὑμεῖς πρόησθε, ὥσπερ Χαρίδημον καὶ Φιλοκλέα καὶ ἐμέ, ὧν ἑτέρους εὐνουστέρους οὐδ᾽ αὐτοὶ νομίζετε· εἰ δ᾽ ὁμοίως τινάς, οὐ φθονῶ. βουλοίμην δ᾽ ἄν, εἴπερ ὑμεῖς δικαίως αὐτοῖς προσοίσεσθε καὶ μὴ ταὐτὰ ἅπερ ἡμεῖς πείσονται, ὡς πλείστους αὐτοὺς γενήσεσθαι. ἀλλ᾽ ὅταν γε τοιαῦτα οἷα τὰ νῦν παραδείγματα ἐκφέρητε, τίς ἐστιν ὅστις εἰς ταύτην τὴν τάξιν ἑαυτὸν γνησίως ὑμῖν ἐθελήσει δοῦναι; ἀλλὰ μὴν τῶν γε προσποιησομένων οὐκ ἀπορήσετε· οὐδὲ γὰρ πρότερον. μὴ γένοιτο δὲ ἰδεῖν ἐξελεγχθέντας αὐτοὺς ὁμοίως ἐκείνοις, οἳ φανερῶς, ἃ τότε ἠρνοῦντο, νῦν πολιτευόμενοι οὐδένα ὑμῶν οὔτε δεδοίκασιν οὔτε αἰσχύνονται. ἃ χρὴ λογιζομένους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μήτε τῶν εὔνων ὀλιγωρεῖν μήτε τοῖς προάγουσιν εἰς πικρίαν καὶ ὠμότητα τὴν πόλιν πείθεσθαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας τὰ παρόντα πράγματα δεῖται ἢ ταραχῆς καὶ δυσμενείας, ὧν ὑπερβολῇ χρώμενοί τινες ἐργολαβοῦσι καθ᾽ ὑμῶν εἰς ὑποδοχὴν πραγμάτων, ὧν διαψεύσειεν αὐτοὺς ὁ λογισμός. εἰ δέ τις ὑμῶν διασύρει ταῦτα, πολλῆς ἐστιν εὐηθείας μεστός. εἰ γάρ, ἃ μηδεὶς ἂν ἤλπισεν, ὁρῶν γεγενημένα, ἃ καὶ πρότερον γέγονε τοῦ δήμου πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας ὑπ᾽ ἀνθρώπων ἐγκαθέτων 1483 διαβληθέντος, νῦν μὴ ἂν οἴεται γενέσθαι, πῶς οὐ τετύφωται;

Ταῦτα δὲ εἰ μὲν παρῆν, λέγων ἂν ὑμᾶς ἐδίδασκον· ἐπειδὴ δ᾽ ἐν τοιούτοις εἰμὶ ἐν οἷς, εἴ τις ἐμοῦ κατέψευσται ἐφ᾽ οἷς ἀπόλωλα, γένοιτο, γράψας ἐπέσταλκα, πρῶτον μὲν καὶ πλεῖστον λόγον ποιούμενος τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν, δεύτερον δ᾽ ὅτι τὴν αὐτὴν εὔνοιαν, ἣν πρὸς ζῶντα Λυκοῦργον εἶχον, δίκαιον εἶναι νομίζω καὶ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ φαίνεσθαι ἔχων. εἰ δέ τῳ παρέστηκεν ὡς πολύ μοι περίεστι τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι πρὸς τοῦτον εἰπεῖν ὅτι τῶν συμφερόντων ὑμῖν καὶ τοῦ μηδένα τῶν φίλων ἐγκαταλείπειν ὁμοίως ὥσπερ τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας φροντίζω. οὔκουν ἐκ τοῦ περιόντος ταῦτα ποιῶ, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ προαιρέσεως καὶ ταῦτα κἀκεῖνα μιᾷ

v. 1. ἀνέχεσθαι Reiskius: libri ἀνέξεσθε. 8. Εὔδικον] εὔδημον t. 11. ὁμοίους ΣΦ. 13. ἐκφέρηται Σ. 15. γε] τε ΣΦt. 18. εὐνόων ΣΦ. 25. ἐγκαθέντων t. 27. ἐν τοῖς τοιούτοις t. 34. ἐγκαταλιπεῖν t.

γνώμῃ πραγματεύομαι. περίεστι δέ μοι τοιαῦτα, οἷα τοῖς κακόν τι νοοῦσιν ὑμῖν περιγένοιτο. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.

Ἡδέως δ' ἂν ὑμῖν τὴν ἐπ' εὐνοίᾳ καὶ φιλίᾳ μέμψιν ποιησαίμην νῦν μὲν ἐν κεφαλαίῳ, μικρῷ δ' ὕστερον δι' ἐπιστολῆς μακρᾶς, ἣν ἐάνπερ ἐγὼ ζῶ προσδοκᾶτε, ἂν μὴ τὰ δίκαια γίγνηταί μοι παρ' ὑμῶν πρότερον· οἵτινες, ὦ (τί ἂν εἰπὼν μήθ' ἁμαρτεῖν δοκοίην μήτε ψευσαίμην;) λίαν ὀλίγωροι, οὔτε τοὺς ἄλλους οὔθ' ὑμᾶς αὐτοὺς αἰσχύνεσθε, ἐφ' οἷς Ἀριστογείτονα ἀφείκατε, ἐπὶ τούτοις Δημοσθένην ἐκβεβληκότες, καὶ ἃ τοῖς τολμῶσι μηδὲν ὑμῶν φροντίζειν μὴ λαβοῦσι παρ' ὑμῶν ἔξεστιν ἔχειν, ταῦτ' 1484
οὐ διδόντες ἐμοί, ἵνα [ἂν] οἷός τε ὦ, τά τε ὀφειλόμενα εἰσπράξας καὶ τοὺς φίλους ἐρανίσας τὰ πρὸς ὑμᾶς διοικήσω, καὶ μὴ γῆρας καὶ φυγὴν ἐπίχειρα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπονημένων ἔχων, κοινὸν ὄνειδος τῶν ἀδικησάντων, ἐπὶ ξένης περιιὼν ὁρῶμαι. βουλομένου δέ μου ἐν μὲν ὑμετέρας χάριτος καὶ μεγαλοψυχίας τάξει τὴν οἴκαδέ μοι ἄφιξιν γενέσθαι, ἐμαυτῷ δὲ λύσιν τῆς γεγονυίας οὐ δικαίως βλασφημίας πορίσασθαι, καὶ μόνον αἰτοῦντος ἄδειαν ὅσονπερ χρόνον τὴν ἔκτισιν δεδώκατε, ταῦτα μὲν οὐ συγχωρεῖτε, ἐρωτᾶτε δέ, ὡς ἀπαγγέλλεται πρὸς ἐμέ, τίς οὖν αὐτὸν κωλύει παρεῖναι καὶ ταῦτα πράττειν; τὸ ἐπίστασθαι αἰσχύνεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἀναξίως τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπολιτευμένων πράττειν, καὶ τὸ τὰ ὄντα ἀπολωλεκέναι διὰ τούτους [ὑφ' ὧν], ἵνα μὴ διπλᾶ κατάθωνται ἃ οὐκ ἠδύναντο ἁπλᾶ, ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὴν ἀρχὴν τὰς καταβολάς, παρ' ὧν μετὰ μὲν τῆς ὑμετέρας εὐνοίας ἀφικόμενος μέρος, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἴσως ἂν κομισαίμην, ὥστε μηδὲν ἀσχημονεῖν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, ἂν δ' ὡς οἱ ταῦτα λέγοντες ἀξιοῦσί με ἔλθω, ἅμα ἀδοξίᾳ καὶ ἀπορίᾳ καὶ φόβῳ συνέξομαι. ὧν οὐδὲν ὑμεῖς συλλογίζεσθε, ἀλλὰ ῥημάτων μοι καὶ φιλανθρωπίας φθονοῦντες, ἂν οὕτω τύχῃ, δι' ὑμᾶς περιόψεσθε ἀπολλύμενον· οὐ γὰρ ἂν δεηθείην ἄλλων ἢ ὑμῶν. καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι με, ἀκριβῶς οἶδα, ὅτε οὔτ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν οὔθ' ὑμῖν ἔσται. οὐ γὰρ δὴ χρήματά γ' εἶναί μοι προσδοκᾶτε ἔξω τῶν φα- 1485
νερῶν, ὧν ἀφίσταμαι. καὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι συναγαγεῖν, ἐάν μοι μὴ φιλονείκως ἀλλ' ἀνθρωπίνως δῶτε τὸ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι. οὐ μὴν οὐδὲ παρ' Ἁρπάλου με λαβόντα δείξετε· οὔτε γὰρ ἠλέγχθην οὔτ' ἔλαβον. εἰ δὲ τἀφανὲς ἀξίωμα τῆς βουλῆς ἢ τὸν Ἄρειον πάγον προσβλέπετε, τῆς Ἀριστογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέντες ἐγκαλύψασθε· οὐ γὰρ ἔχω τούτου πρᾳότερον πρόσταγμα τοῖς τοιαῦτ' ἐξημαρτηκόσιν εἰς ἐμέ. οὐ γὰρ δήπου τοῖς αὐτοῖς γε λόγοις ὑπὸ τῆς αὐτῆς βουλῆς ἀποφανθέντα

v. 1. τοιαῦτα Φ et corr Σ: ταῦτα ς. 4. μικρᾶς t. 8. ἀφήκατε ΣΦ. 9. μὴ] δὲ mg Σ. 10. ἂν ego addidi. 13. περιὼν ΣΦt. 20. τὸ om Φ. ὑφ' ὧν add Reiskius. 23. ἴσως ἀνακομισαίμην libri. 24. αδοξα καὶ απορα Σ. 25. ὑμεῖς] ὑμῖν Φ. 29. δὴ om t.

ἐκεῖνον μὲν ἀφεῖσθαι δίκαιόν εἶναι φήσετε, ἐμὲ δὲ ἀπολωλέναι· οὐχ οὕτως ὑμεῖς ἀλογίστως ἔχετε. οὔτε γὰρ ἄξιος οὔτε ἐπιτήδειος οὔτε χείρων, ἀτυχὴς μέντοι δι' ὑμᾶς. ὁμολογῶ· πῶς γὰρ οὐκ ἀτυχὴς ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ πρὸς Ἀριστογείτονα ἐμαυτὸν ἐξετάζειν συμβαίνει, καὶ ταῦτ' ἀπολωλότι πρὸς σωτηρίας τετυχηκότα;

Καὶ μή με ὑπολαμβάνετε ὀργίζεσθαι τοῖς λόγοις τούτοις. οὐ γὰρ ἂν πάθοιμι τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐγώ· ἀλλ' ἔχει τινὰ τοῖς ἀδικουμένοις ῥᾳστώνην τὸ λέγειν ἃ πάσχουσιν, ὥσπερ τοῖς ἀλγοῦσι τὸ στένειν, ἐπεὶ τῇ γε εὐνοίᾳ οὕτως ἔχω πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὑμᾶς ἂν εὐξαίμην πρὸς ἐμέ. καὶ τοῦτ' ἐν πᾶσι πεποίηκα καὶ ποιήσω φανερόν. ἔγνωκα γὰρ ἐξ ἀρχῆς παντὶ τῷ πολιτευομένῳ προσήκειν, ἄνπερ ᾖ δίκαιος πολίτης, ὥσπερ οἱ παῖδες πρὸς τοὺς γονέας, οὕτω πρὸς ἅπαντας τοὺς πολίτας ἔχειν, εὔχεσθαι μὲν ὡς εὐγνω- 1486
μονεστάτων τυγχάνειν, φέρειν δὲ τοὺς ὄντας εὐμενῶς· ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα καλὴ καὶ προσήκουσα νίκη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι κρίνεται. Εὐτυχεῖτε.

4. ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἀκούω περὶ ἐμοῦ Θηραμένην ἄλλους τε λόγους βλασφήμους εἰρηκέναι καὶ δυστυχίαν προφέρειν. τὸ μὲν οὖν τοῦτον ἀγνοεῖν ὅτι λοιδορίας, ᾗ μηδεμίαν κακίαν, καθ' ὅτου λέγεται, δείκνυσιν, οὐδέν ἐστ' ὄφελος παρ' εὖ φρονοῦσιν ἀνθρώποις, οὐχὶ θαυμάζω· τὸν γὰρ θρασὺν μὲν τῷ βίῳ, μὴ πολίτην δὲ τὴν φύσιν, ἐν ἐργαστηρίῳ δὲ τεθραμμένον ἐκ παιδὸς αἰσθάνεσθαί τι τῶν τοιούτων ἀλογώτερον ἦν ἢ μὴ συνιέναι. τούτῳ μὲν οὖν, ἐὰν ἀφίκωμαί ποτε καὶ σωθῶ, πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ ὧν εἰς ἐμὲ καὶ περὶ ὧν εἰς ὑμᾶς παροινεῖ, καὶ νομίζω, καίπερ οὐδὲν μετέχοντα τοῦ αἰσχύνεσθαι, μετριώτερον αὐτὸν ποιήσειν· ὑμῖν δὲ τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἕνεκα βούλομαι δι' ἐπιστολῆς, οὓς περὶ τούτων ἔχω λόγους, δηλῶσαι. οἷς πάνυ τὸν νοῦν προσέχοντες ἀκούσατε· οἴομαι γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἀκοῆς μόνον ἀλλὰ καὶ μνήμης ἀξίους εἶναι.

Ἐγὼ τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν εὐτυχεστάτην πασῶν πόλεων ὑπολαμβάνω καὶ θεοφιλεστάτην, καὶ ταῦτα οἶδα καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον 1487
καὶ τὴν Διώνην καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον ἀεὶ λέγοντας ἐν ταῖς μαντείαις, καὶ προσεπισφραγιζομένους τὴν ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ πόλει εἶναι παρ' ὑμῖν. ὅσα τοίνυν περὶ τῶν ἐπιόντων δηλοῦσιν οἱ θεοί, δῆλον ὡς προλέγουσι· τὰς δὲ ἀπὸ τῶν παρεληλυθότων προσηγορίας ἐπὶ ταῖς γεγο-

v. 5. τετυχηκότι ΣΦt. 9. πᾶσι καὶ πεποίηκα γρ Φ. 12. εὔχεσθε — εὐγνωμ. t. 14. κρίνεται γρ Φ: γίνεται ς. 18. προσφέρειν ΣΦ. 21. τὸν Σ: τὸ ς. 22. τεθρεμμέναν Σ. 23. ἀλογώτερον Σ: ceteri εὐλογώτερον. 34. ἐπιόντων] εἰπόντων Σ.

νυίαις πράξεσι τίθενται. ἃ τοίνυν ἐγὼ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν, τῶν ἤδη γεγενημένων ἐστίν, ἀφ' ὧν εὐτυχεῖς ὑμᾶς προσηγορεύκασιν οἱ θεοί. πῶς οὖν δίκαιον τοὺς μὲν πεισθέντας εὐτυχεῖς ὀνομάζεσθαι, τὸν δὲ πείσαντα τῆς ἐναντίας προσηγορίας τυγχάνειν; πλὴν εἰ τοῦτό τις εἴποι, τὴν μὲν κοινὴν εὐτυχίαν, ἧς ἐγὼ σύμβουλος, θεοὺς τοὺς λέγοντας εἶναι, οἷς οὐ θέμις ψεύδεσθαι, τὴν δ' ἰδίαν βλασφημίαν, ᾗ κατ' ἐμοῦ κέχρηται Θηραμένης, θρασὺν καὶ ἀναιδῆ καὶ οὐδὲ νοῦν ἔχοντ' ἄνθρωπον εἰρηκέναι.

Οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρὰ τῶν θεῶν μαντείαις ἀγαθὴν οὖσαν εὑρήσετε ᾗ κέχρησθε τύχῃ, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς. ὑμεῖς γὰρ εἰ μὲν ὡς ἄνθρωποι τὰ πράγματα βούλεσθε θεωρεῖν, εὐτυχεστάτην εὑρήσετε ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα τὴν πόλιν γεγονυῖαν· εἰ δὲ ἃ τοῖς θεοῖς ἐξαίρεθ' ὑπάρχει μόνοις, τούτων ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων ἐφίεσθε. τί οὖν ἐστι θεοῖς ἐξαίρετον, ἀνθρώποις δ' οὐ δυνατόν; ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας κυρίους εἶναι καὶ αὐτοὺς ἔχειν καὶ δοῦναι τοῖς ἄλλοις, φλαῦρον δὲ μηδὲν μηδέποτ' ἐν παντὶ τῷ αἰῶνι μήτε παθεῖν μήτε μελλῆσαι. καὶ μὴν ὑποκειμένων τούτων, 1488
ὥσπερ προσήκει, σκοπεῖτε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀγνώμων, ὅστις ἂν ἢ τὰ Λακεδαιμονίοις συμβεβηκότα, οἷς οὐκ ἐγὼ συνεβούλευον, ἢ τὰ Πέρσαις, πρὸς οὓς οὐδὲ ἀφικόμην πώποτε, αἱρετώτερα φήσειεν εἶναι τῶν ὑμῖν παρόντων. καὶ ἐῶ Καππάδοκας καὶ Σύρους καὶ τοὺς τὴν Ἰνδικὴν χώραν κατοικοῦντας ἀνθρώπους ἐπ' ἔσχατα γῆς· οἷς ἅπασι συμβέβηκε πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθέναι καὶ χαλεπά. ἀλλὰ νὴ Δία τούτων μὲν ἄμεινον ὑμᾶς πράττειν ἅπαντες ὁμολογήσουσι, Θετταλῶν δὲ καὶ Ἀργείων καὶ Ἀρκάδων χεῖρον, ἢ τινῶν ἄλλων, οἷς ἐκ συμμαχίας συνέβη γενέσθαι Φιλίππῳ; ἀλλὰ τούτων καὶ πολὺ βέλτιον ἀπηλλάχατε οὐ μόνον τῷ μὴ δεδουλευκέναι (καίτοι τί τηλικοῦθ' ἕτερον;) ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς μὲν πάντας αἰτίους εἶναι δοκεῖν τῶν τοῖς Ἕλλησι κακῶν συμβεβηκότων διὰ Φίλιππον καὶ τῆς δουλείας, ἐξ ὧν εἰκότως μισοῦνται, ὑμᾶς δ' ὁρᾶσθαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ πόλει καὶ χώρᾳ καὶ πᾶσιν ἠγωνισμένους, ἀνθ' ὧν εὔκλειαν εἰκὸς ὑπάρχειν καὶ χάριν ἀθάνατον παρὰ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ποιεῖν. οὐκοῦν ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων ἐνδοξοτέραν εἶναι περίεστι.

Τοιγαροῦν ἐπὶ τούτοις οἱ θεοὶ τὰς μὲν μαντείας τὰς ἀγαθὰς ὑμῖν διδόασι, τὴν δ' ἄδικον βλασφημίαν εἰς κεφαλὴν τῷ λέγοντι τρέπουσι. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ προέλοιτο ἐξετάσαι τὰ ἐπιτηδεύματα ἐν οἷς ζῇ. ἃ 1489

v. 4. εἴπη t. 6. χρῆται t. 15. ἐν om ΣΦt. 21. καππαδάκας t. 22. ἐσχάτων t. 24. ἀρκάδων καὶ ἀργείων t. 26. ἀπηλλάχθητε t. δεδουλωκέναι t. 31. βουλευομένων t.

γὰρ ἂν καταράσαιτό τις αὐτῷ, ταῦτ᾽ ἐκ προαιρέσεως ποιεῖ, ἐχθρὸς μὲν ἐστι τοῖς γονεῦσι, φίλος δὲ Παυσανίᾳ τῷ πόρνῳ· καὶ θρασύνεται μὲν ὡς ἀνήρ, πάσχει δ᾽ ὡς γυνή· καὶ τοῦ μὲν πατρός ἐστι κρείττων, τῶν δ᾽ αἰσχρῶν ἥττων· οἷς δ᾽ ὑπὸ πάντων δυσχεραίνεται, τούτοις τὴν διάνοιαν ἀγάλλεται, αἰσχρορρημοσύνῃ καὶ τῷ διηγεῖσθαι ταῦτ᾽ ἐφ᾽ οἷς ἀλγοῦσιν οἱ ἀκούοντες· ὁ δ᾽, ὡς ἀφελὴς καὶ παρρησίας μεστός, οὐ παύεται. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἔγραψα, εἰ μὴ κινῆσαι τὴν ἐν ὑμῖν μνήμην τῶν προσόντων αὐτῷ κακῶν ἠβουλόμην. ἃ γὰρ εἰπεῖν ἄν τις ὀκνήσαι καὶ γράψαι φυλάξαιτ᾽ ἄν, οἴομαι δὲ κἂν ἀκούσαντα δυσχερᾶναι, ταῦτα ἀπὸ τούτων μνησθεὶς οἶδεν ἕκαστος ὑμῶν πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ αἰσχρὰ τούτῳ προσόντα, ὥστ᾽ ἐμοί τε μηδὲν ἀναιδὲς εἰρῆσθαι, καὶ τοῦτον ὑπόμνημα τῶν ἑαυτοῦ κακῶν ὀφθέντα πᾶσιν εἶναι. Εὐτυχεῖτε.

5.

Δημοσθένης Ἡρακλεοδώρῳ εὖ πράττειν. Οὔθ᾽ ὅπως χρὴ πιστεύειν οἷς ἀπήγγειλέ μοι Μενεκράτης οὔθ᾽ ὅπως ἀπιστεῖν, ἔχω· ἔφη γὰρ Ἐπίτιμον ἐνδεδεῖχθαι μὲν καὶ ἀπῆχθαι ὑπὸ Ἀράτου, σὲ δὲ ἀγωνίζεσθαι καὶ ἁπάν- 1490
των αὐτῷ χαλεπώτατον εἶναι. δέομαι δή σου πρὸς Διὸς ξενίου καὶ πάντων τῶν θεῶν, μή με καταστήσῃς ἀηδεῖ καὶ δεινῷ μηδενὶ περιπετῆ. εὖ γὰρ ἴσθι, χωρὶς τοῦ μέλειν μοι τῆς Ἐπιτίμου σωτηρίας καὶ νομίσαι μεγάλην ἂν συμφοράν, εἴ τι πάθοι καὶ τούτου σὺ συναίτιος εἴης, αἰσχύνομαι τοὺς συνειδότας μοι τοὺς λόγους οὓς ἐγὼ περὶ σοῦ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἔλεγον, πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀληθῆ λέγειν, οὐκ ἐκ τοῦ πεπλησιακέναι σοι πεῖραν ἔχων, ἀλλ᾽ ὁρῶν ὅτι δόξης ἐπιτυγχάνων καὶ παιδείαν ἀπεδέχου, καὶ ταῦτα [τὴν] ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἥπερ ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τῶν μὲν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν περὶ ταῦτα σοφισμάτων ἔξω, τοῦ βελτίστου δὲ καὶ τοῦ δικαιοτάτου πάνθ᾽ ἕνεκα ἐξητασμένη· ἧς μὰ τοὺς θεοὺς τῷ μετασχόντι μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας ἀγαθῷ εἶναι οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. γένοιτο δ᾽ ἄν μοι κἀκεῖνο τῶν χαλεπωτάτων· εἰ γὰρ ὡρμηκὼς κατ᾽ ἐμαυτὸν εὐνοϊκῶς ἔχειν σοι τὴν ἐναντίαν γνώμην μεταλαβεῖν ἀναγκασθείην, ἃ δὴ ὑπολαμβάνω παρεωρᾶσθαι καὶ πεφενακίσθαι, κἂν μὴ φῶ, νόμιζε οὕτως ἕξειν. εἰ δὲ ἡμῶν καταπεφρόνηκας ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἐσμέν πω, λόγισαι ὅτι καὶ σύ ποτ᾽ ἦσθα νέος καὶ τὴν ἡλικίαν εἶχες ἣν ἡμεῖς νῦν, ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν καὶ πράττειν γεγένησαι τηλικοῦτος. κἂν ἡμῖν τοῦτο συμβαίη· τὸ μὲν γὰρ εὖ βουλεύεσθαι πάρεστι, τῆς δὲ τύχης συλλαμβανούσης καὶ τοὔργον γένοιτ᾽ ἄν.

v. 6. ὁ δ᾽ ὡς] ὅλως ΣΦt. 8. γὰρ] γὰρ ἂν St. 9. τοσούτων Reiskius. 11. τι] γε Φt. 14. χρὴ] τί χρ Φ. 15. ἀπήγγελλε ΣΦ. 16. μὲν om Σ. 24. τὴν] τῆς ΣΦt. 29. κατ᾽ om ΣΦt. 30. ὑπολαμβάνων Σ. 34. κἂν Σ: καὶ ς. βούλεσθαι t.

καλὸς οὖν ἔρανος χάρις δικαία· ἣν καὶ σὺ ποίησαι πρὸς ἐμέ. καὶ μηδ' 1491
ὑφ' ἑνὸς τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον ἄγου μηδὲ ἧττω, ἀλλ' ἐκείνους ἄγε
ἐπὶ τὰ σοὶ δοκοῦντα· καὶ πρᾶττε οὕτως ὅπως μηδενὸς τῶν ὁμολογηθέν-
των στερηθῶμεν, ἀλλ' Ἐπιτίμῳ γένηται σωτηρία τις καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν
κινδύνων. παρέσομαι δὲ εἰς τὸν χρόνον κἀγώ, καθ' ὃν σὺ φῂς καιρὸν
εἶναι, γράψας δέ μοι πέμψον, ἢ καὶ ὡς φίλῳ ἐπίστελλε. Εὐτύχει.

6.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἦλθεν ἐπιστολὴ παρ'
Ἀντιφίλου πρὸς τοὺς τῶν συμμάχων συνέδρους, τοῖς μὲν βουλομένοις
τἀγαθὰ προσδοκᾶν ἱκανῶς γεγραμμένη, τοῖς δ' ὑπηρετοῦσιν Ἀντιπάτρῳ
πολλοὺς καὶ δυσχερεῖς ἀπολείπουσα λόγους, οἳ παραλαβόντες τὰ παρ'
Ἀντιπάτρου γράμματα πρὸς Δείναρχον ἐς Κόρινθον ἐλθόντα ἁπάσας
τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τοιούτων λόγων ἔπλησαν, οἵων εἰς κεφαλὴν
αὐτῶν τρέψειαν οἱ θεοί. ἀφικομένου δὲ τοῦ νῦν ἥκοντος μετὰ τοῦ παρ'
ἐμοῦ φέροντος γράμματα παρὰ Πολεμαίστου πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἐπίνι-
κον, ἄνδρα ὑμῖν εὔνουν καὶ ἐμοὶ φίλον, κἀκείνου πρὸς ἐμὲ ἀγαγόν- 1492
τος, ἀκούσαντί μοι ἃ ἔλεγεν ἐδόκει πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, ὅπως
πάντα σαφῶς ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ γεγονότα τοῦ περὶ τὴν
μάχην παραγεγενημένου τότε εἰς τὸ παρὸν θαρρῆτε, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
θεῶν θελόντων, ἃ βούλεσθε, ἔχειν ὑπολαμβάνητε. Εὐτυχεῖτε.

v. 2. ἄγε] μὲν ἄγε t. 6. εὐτύχει om Σ. 7. sextam om Σ. 14. τρέψειαν Φ, προστρέψειαν t. 18. τῷ om Φ.

ΣΟΦΙΣΤΩΝ ΤΙΝΩΝ ΜΕΛΕΤΑΙ.

pag. Steph. 169

ΛΕΣΒΩΝΑΚΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

Εἰ μὲν ἑώρων τὰς ὑμῖν συμβουλεύοντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ βέλτιστα βουλευομένους τῇ πόλει, καὶ περὶ ὧν παρεληλύθασιν ἐρῦντες, ὀρθῶς παρ' αὐτοῖς ἐγνωκότας συμβουλεύειν, ὑπὸ σιωπῆς ἂν τὴν ἐμὴν παρεῖχον γνώμην· νῦν δὲ ὁρῶν τούς τε τῇ Θηβαίων πόλει προστιθεμένους παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην τὰ βέλτιστα γράφοντας, ὑμᾶς τε περὶ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων ἐκ ἐπιχειρῦντας λέγειν, παρελήλυθα διδάξων περί τε τῦ παρόντος ὑμῖν πολέμου καὶ τῶν ἐν ὑμῖν ἀεὶ λέγειν εἰωθότων ὡς χρὴ τέτων ἕκαστα πράττειν. εἰ μὲν γὰρ δὴ καὶ πρότερον πρὸς τὴν ὑμετέραν πόλιν ὑπήκουον Θηβαῖοι μὴ δυσμενῶς διακείμενοι, καίτοι πρὸς τὲς προγόνους ἡμῶν πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ μεγάλα πεπραγμένοι καὶ διὰ παντὸς τῦ χρόνυ πολέμιοι καθεστῶτες ὑμῖν, παριδὼν ἂν τὰ νῦν αὐτοῖς ἡμαρτημένα περὶ ἑτέρων ἂν τοὺς λόγους ἐποιέμην. νῦν δὲ τίς ἐκ οἶδεν ὅτι πρότερον μὲν ἡμῖν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων ἐπιβουλεύσαντες ἀναστάτους ἡμᾶς ἐπεχείρησαν ποιεῖν, εἰ μὴ 170
διὰ τύχην αὐτοῖς ἡ ῥώμη καὶ τὰ βουλεύματα διεφθάρη· δεύτερον δὲ μετὰ τῦ βαρβάρου γενόμενοι καὶ σύμμαχοι ἐκείνῳ καταστάντες, ὃς ἦλθεν ἀνυποστάτῳ δυνάμει καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν χώραν ἡμῶν διαφθερῶν, ἐναντίοι παραταξάμενοι τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν, ὑπ' ὀλίγων πολλοὶ μάχῃ κρατηθέντες ἔφυγον· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν μετὰ τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν γενόμενοι τὴν χώραν ἡμῶν ἔτεμον τὴν πολλάκις τούτους σώσασαν, καὶ τὴν πόλιν ἕτοιμοι κατασκάπτειν ἦσαν, ἣν πολλάκις αὐτοὶ θεραπεύσαντες σωτηρίας ἔτυχον. διὰ παντὸς δὲ χρόνου τοτὲ μὲν μετὰ Λακεδαιμονίων ἡμῖν ἐπιβουλεύοντες, ἄλλοτε δὲ τὰς ἡμετέρους συμμάχυς ἀφιστάντες, αἰεὶ δὲ αὐτοὶ καθ' ἑαυτὰς πολεμικῶς καὶ δυσμενῶς ἔχοντες

Tit. 2. ΤΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ] immo vero τῶν Θηβαίων. Reiskius. v. 1. ἡμῖν LZ. 2. παρεληλύθεισαν B. ἐροῦντας ABL. 3. συμβουλεύειν – παρεῖχον] συμβουλεύειν παρεὶς – κατεῖχον Reiskius. 5. τὰ] οὐ τὰ Reiskius. 6. διδάξαι Z. 8. δὴ om Z. 9. ὑπήκοον Z, ὑπῆρχον Reiskius. 10. πεπραγμένοι] immo διαπεπραγμένοι. 12. νῦν δὲ τίς AB, τίς δὲ τίς L, τίς δὲ Z. 16. κείνῳ ABLZ. 17. διαφθορῶν Z. 18. ὑμετέροις ABLZ. 19. ἔτυχον L, ἔφυγον ἔτυχον AB. ὑμετέρων BLZ. 23. ἐπιβουλεύσαντες editi. 24. ἀεὶ Z.

πρὸς ἡμᾶς διατελοῦσι. νῦν δὲ τὸ τελευταῖον Πλαταιεῖς ἀναστάτους πεποιήκασιν, ἡμετέρους μὲν ὄντας συμμάχους, εὐμενῶς δὲ ἀεὶ πρὸς τήνδε τὴν πόλιν διακειμένους, μόνους δὲ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας πρὸς τὸν βάρβαρον διαγωνισαμένους καὶ τρόπαιον στήσαντας. ὑπὲρ ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ὀργισθέντας πανδημεὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐξιέναι, καὶ τὴν αὐτὴν Θηβαίοις ἐπιτιθέναι τιμωρίαν ἥνπερ οὗτοι τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις ἐτόλμησαν. ἀξιῶ μὲν οὖν καὶ τοὺς ἀποτρέποντας ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν, καὶ μὴ πείθειν ὡς οὐ πολεμητέον ἐστὶ Θηβαίοις· εἰ δὲ μή, διδασκόντων ὡς οὐδὲν εἰς ὑμᾶς ἐξημαρτήκασιν.

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Οἱ μὲν πολέμιοι ἐγγύς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ὧν εἵνεκα ἡ σύμπασα παρασκευὴ παρεσκεύασται, τὰ δ' ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀφ' ὧν χρὴ ἄρχεσθαι, καλῶς ἔχει κατ' ἀμφοτέρους τοὺς λόγους· τά τε γὰρ ἱερὰ καλὰ ἡμῖν γέγονε καὶ τὸ δίκαιον μεθ' ἡμῶν ἐστιν. ἐν ὑμῖν οὖν τὰ ἐπίλοιπά ἐστιν, ἐὰν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένησθε. ἐμὲ μὲν οὖν εἰκὸς παραινέσαι ἃ γινώσκω, ὑμᾶς δὲ προσέχειν τοῖς λεγομένοις δοκεῖν τε, ὥσπερ τοὺς λόγους ἀκούετε, οὕτως αὐτὰ τὰ ἔργα ὁρᾶν παρόντα, ἃ ἐν τοῖς λόγοις δεδήλωται· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα γνοίητε τὰ συμφέροντα.

Δεῖ δὲ ὑμᾶς σκέψασθαι ὅσα ἀγαθὰ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν μαχομένους τοὺς πολεμίους. πρῶτον μὲν τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν σώζετε ἐν ᾗ ἐτράφητε, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τειχίσαντες καὶ ἄλλα πολλὰ ταλαιπωρηθέντες κατέλιπον οὐκ ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶσαι· ἣν ἐλευθέραν μὲν καταλαβοῦσιν αἰσχρὸν . . . . . . ὑφ' ὑμῶν ἐλευθερωθῆναι. καὶ μὴ τὸν κίνδυνον καταδείσαντες καὶ νομίσαντες μείζω εἶναι ἢ ὅσος ἐστι, τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν ἀπολέσητε, τὴν δ' οὐχ ὑπάρχουσαν κακότητα κτήσησθε. ἔτι δὲ καὶ ἱερὰ ὑμῖν οἱ πατέρες ἱδρυσάμενοι κατέλιπον, κοσμήσαντες ναοῖς καὶ βωμοῖς καὶ ἀγάλμασι καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ καλοῖς ἀναθήμασιν· ἃ μὴ περιίδητε συληθέντα καὶ πεσόντα ἀτίμως, ἀλλ' ἀμύνετε, ὅσον ἕκαστος δυνατός ἐστι, τῷ θεῷ, ἄλλως τε καὶ μετὰ τοῦ ὑμῖν συμφέροντος, καὶ δεδηλωκότων τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν, ἀναμνησθέντες πομπῶν καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, ἐν οἷς τῶν μὲν παρουσῶν ἀνιῶν ἐπελανθανόμεθα, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν ἄλλας προσεκτώμεθα, συνόντες ἀλλήλοις κατά τε φιλότητας καὶ κατὰ συγγενείας καὶ κατὰ ἡλικίας, ἐξευπορίζοντες αὐτοί τε ὅπως ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς 171

v. 9. εἰς] πρὸς Z. 14. ἐν — ἐστιν om Z. 15. ἐμοὶ LZ. 21. ἡμῖν Z. 23. ὑμῶν μὴ ἐλευθερωθῆναι Z et, qui illud μὴ supra versum ponit, L. 24. εἶναι om Z. 28. ἀμύνατε L, ἀμύνασθε Z. 30. ἡμᾶς ABLZ. 32. ἀνιῶν corr A, ἀνδρῶν BLZ: συμφορῶν ς. 34. ἐκπορίζοντες Lobeck. ad Phrynich. p. 596.

ἐλάχιστα λυπήσομεν, τὲς τε παρόντας ὡς πλεῖστα εὐφρανοῦμεν· ὁ δὲ παρεστηκὼς ἀγὼν τέλος ἔχει ταῦτά τε διασῶσαι καὶ ἕτερα πολλῷ πλέονα καὶ καλλίω καὶ μείζω προσκτήσασθαι, ἢ τῶν τε ὑπαρχόντων στερηθῆναι καὶ αὐτὸς πολλὰ καὶ οἰκτρὰ παθεῖν καὶ ἰδεῖν. ἐπανενεγκεῖν δὲ τὴν γνώμην ὑμῶν ἕκαστον βούλομαι, ὃ καὶ δεῖ σκέψασθαι, ἃ περὶ πλείστε ποιέμενοι κατελίπομεν, τὲς γεννήσαντας πατέρας καὶ μητέρας. ὁ δὲ υἱὲς τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσεν, ὁ δὲ ὁμογενεῖς ἀδελφές τε καὶ ἀδελφάς, ὧν οἱ μὲν γήρᾳ πολὺ ὑπερβάλλοντες, οἱ δὲ νεότητι πολὺ ἐλλείποντες τοῖς μὲν σώμασιν ἐχ οἷοί τ' εἰσὶν ἀμύνειν, τῶν δὲ κινδύνων πλεῖστον μέρος μετέχουσιν. ἐν οἷς ἡμῶν μὲν προθυμηθέντων καὶ εὖ ἀγωνισαμένων εὐδαίμονες μὲν οἱ πατέρες, τίμιοι δὲ οἱ παῖδες, ζηλωταὶ δὲ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες καὶ αἱ ἀδελφαὶ καὶ ἑνὸς ἑκάςου καὶ συμπάντων· ἐλλιπόντων δὲ ἡμῶν τὴν προθυμίαν καὶ μὴ θελησάντων διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον ἄθλιοι μὲν οἱ πατέρες, στερηθέντες μὲν τῆς ἡμετέρας προσόψεως, στερηθέντες δὲ πόλεως καὶ χώρας καὶ ἱερῶν, ἀντὶ δὲ καλλίστης ἐλευθερίας εἰς αἰσχίστην δουλείαν καθιστάμενοι, ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ ἐν ᾗ τὸ μὲν φρονεῖν ἃ πάσχει γεγήρακεν, οἷς δὲ γινώσκει [ἃ πάσχει] ἀδύνατος καθέστηκεν ἀμῦναι, ὥστε χαλεπώτερον φέρειν· εἰ γὰρ παρῆν γινώσκειν μὲν μή, δύνασθαι δὲ τῷ σώματι, ῥᾴων ἂν ἦν ἡ συμφορά· οἰκτραὶ δ' αἱ γυναῖκες καθίστανται, δυστυχεῖς δὲ καὶ παῖδες καὶ ἀδελφοί, τῶν τε αὐτῶν τέτων στερισκόμενοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἐφ' αἷς ἐτράφησαν, καὶ οἷς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ ζῆλον καὶ τιμὴν κάλλος καὶ εὐείδεια, εἰς δυλείαν πίπτουσιν [ἀνάγκη] καὶ αἶσχος καὶ ἀτιμίαν φέρειν· ἀντὶ γὰρ τῶν καλλίστων καὶ ἐντιμοτάτων γάμων εἰς αἰσχίστες καὶ ἀτιμοτάτες πίπτεσιν. ἤτε αὖ δυσειδία εἰς τοιαῦτα ἔργα καθίστησι τὰ σώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπάρξαν ἀγαθὸν τῆς τροφῆς ζημία καθίσταται, οὐ δυνάμενοι δὲ τοὺς πόνους ὑπεκφέρειν ἀντὶ τοῦ βίου τὲς αἰσχίστους καὶ βιαιοτάτους θανάτους αἱρῆνται. ὅστις ἒν τοιέτων ἄθλων προκειμένων μὴ ἔςαι ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι, ἀλλά τις εἰσαῦθις ὑπολείπεται ἢ γνώμῃ ἢ ῥώμῃ, ἀμφοῖν στερηθήσεται, τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαῦθις τῶν ἔργων· ὅδε γὰρ ὁ ἀγὼν αὐτῷ τέλος ἔχει.

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ καὶ τίνος οὕνεκ' ἂν μᾶλλον ἀξιώσαιτε μάχεσθαι, ἢ τί ἀγαθὸν ἐκ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν μαχομένοις τὲς πολεμίους. τῦτο ἀρετὴν σύμπασαν λαβὸν ἔχει· ἐν τούτῳ ἔνεστιν ὑμῖν ὅσα τις εὐ-

v. 2. τε] δὲ ALZ. 5. ἑκάστου ς. 6. κατελείπομεν Z. 12. ἐλλειπόντων Z. 13. ὑμῶν ABLZ. 14. ὑμετέρας AB. 16. καθισταμένους BLZ. 22. ζῆλον καὶ τιμὴν ABLZ: editi ζῆλος καὶ τιμή. εὐείδειαν AB, εὐειδίαν LZ. 23. ἀνάγκη om omnes: quo
εἰς
omisso legendum φέρει. 24. εἰς] καὶ L, καὶ AB. 25. ἔργα om Z. τὰ om Z. 29. ἀπολείπεται editi. 31. ὁ om Z. 32. ἀξιώσειτε Z. 34. λαβὼν Z.

ξαιτο. δοκεῖ εἶναι εἰρήνη ἀγαθόν; αὕτη ἐπὶ τοῖς τὰς πολεμίους νικῶσι γίγνεται ὅπως ἂν βούλωνται καταθέσθαι. δοκεῖ εἶναι κτημάτων κτῆσις ἀγαθόν; τȣ̃το τοῖς νικῶσι γίγνεται· τά τε γὰρ ὑπάρχοντα ἀσφαλῶς κέκτηνται, τά τε τῶν πολεμίων ἀδεῶς καρπȣ̃νται. δικαιότητος τοίνυν τόδε τὸ ἔργον πλεῖστον μετέχει· δίκαιον μὲν γὰρ τῇ πατρίδι ἀμύνειν ἐν ᾗ ἐτράφητε, δίκαιον δὲ ἱεροῖς πατρῴοις καὶ μνήμασι τῶν προγόνων, δίκαιον δὲ τȣ̀ς πατέρας ὑμῶν ὑφ᾽ ὧν ἐτράφητε ἀντιγηροτροφῆσαι, δίκαιον δὲ τοὺς παῖδας, ἐπειδήπερ ἐφύσατε, ἐκθρέψαι, δίκαιον δὲ τούτων τινὰ μὴ ἐλλείπειν. εἰ δέ τις σοφίαν ἐπιτηδεύει, τὸ νικᾶν μαχόμενον, τοῦτο σοφίαν ἡγησάσθω, εἴ γε οὐ σοφὸν τὸ δοῦλον εἶναι, τὸ δὲ ἐλεύθερον σοφόν. κάλλος ἐν τιμῇ εἶναι δοκεῖ; οἱ αὐτοὶ τοίνυν ἄνδρες νικῶντες οἵ τε καλοὶ καλλίους δοκȣ̃σιν εἶναι, οἵ τε αἰσχροὶ δεινότεροι· πᾶν γὰρ τὸ ἐλεύθερον καλόν. εἴ τις τοίνυν εὐγενείας βάσανος, ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ μάλιστα ἔνεστιν. ὅστις μὲν γὰρ πρότερον δοκῶν εὐγενὴς νῦν μὴ θελήσει διαμάχεσθαι, τήν τ᾽ ἐκ τῶν προγόνων ὑπάρχουσαν εὐγένειαν ἀπολεῖ τοῖς τε παισὶ δυσγένειαν ἀπολείψει· ὅστις δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός, τῶν τε προγόνων τὴν ἀρετὴν ἀναμνήσει, τοῖς τε παισὶν 172 εὐγένειαν καταλείψει· τῶν γὰρ ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνδρῶν ἀγαθῶν γινομένων οἱ παῖδες εὐγενεῖς νομίζονται.

Πολλὰ δὲ εἰρηκὼς ἀγαθὰ ὅσα ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν, πολλὰ ἕτερα παρίημι, ὧν ἕκαστος αὐτὸν ἀναμιμνήσκων ἀνὴρ ἀγαθὸς γιγνέσθω· ὅσα δὲ τὰ διαφέροντα ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι ἔνεστιν εἰς τὸ σώζεσθαί τε καὶ διαφθείρεσθαι, ταῦτα ὑμᾶς διδάξω. πρῶτον μὲν τὸ σῶμα εἰς τὸ ἔμπροσθεν πέφυκε καὶ βαδίζειν καὶ βλέπειν· ἔπειτα τὰ ὅπλα ȣ̔́τως εὕρηται ἔμπροσθεν τοῦ σώματος προβεβλῆσθαι, ἡ μὲν ἀσπὶς τοῦ μὴ τιτρώσκεσθαι, τὰ δὲ δόρυ τοῦ ἀμύνεσθαι· ὥστε ἐὰν βούλησθε εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδίζειν ἐπὶ τὸ μαχόμενον ἀεὶ πάντες, ἀκούοντες τὰ λεγόμενα καὶ τὰ παραγγελλόμενα ποιοῦντες, ἀναμιμνησκόμενοι τῶν ἀγαθῶν, παραθαῤῥύνοντες ἀλλήλȣς, καταφρονοῦντες μὲν τοῖς ἔργοις, ἀξιȣ̃ντες δὲ μάχεσθαι καὶ ἐκείνȣς παρελθόντες, ταῦτα ὑπουργήσαντες, ὅσα δὴ ἀνθρώπινα, νικήσετε. εἰ δέ τις ὑμῶν ἀξιώσας τȣ̀ς μὲν πολεμίȣς πλεῖόν τι εἶναι ἢ ἀνθρώπους καὶ ἀτρώτȣς εἶναι, αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς ἄξιος ὑποχωρήσει, τοῦτο σωτηρίαν νομίσας εἶναι, πρῶτον μὲν τὴν γνώμην ἡττημένος ἀδικεῖ, ἔτι δὲ ἔμπαλιν αὐτῷ τὸ σῶμα τȣ̃ ἔργȣ πεφυκὸς τὰ ἐναντία οἷς βȣ́λεται ὑπουρ-

v. 5. τοῦτο γὰρ τοῖς BLZ. 6. ἱεροῖς] ἱεροῖς καὶ Z. 7. ἡμῶν L. 13. τις] τι ABLZ. 14. εὐτελὴς ABLZ. 16. τοῖς τε] καὶ τοῖς ς. δυσγένειαν Reiskius: libri δυσμένειαν. ἀπολείψει] malim καταλείψει. 21. αὐτῶν ABLZ. 30. ἐκείνους] ἐκεῖνοι οὕτω ABLZ. δὴ] δὲ LZ, γε Reiskius. malim τἀνθρώπινα. 31. εἶναι] εἰδέναι ALZ. 34. πεφυκὸς Reiskius: libri πεφυκότος. τὰ] τὰ μὲν LZ.

γήσει. εἰς τοὔπισθεν μὲν γὰρ οὔθ' οἱ πόδες πεφύκασιν ἀναχωρεῖν οὔθ' οἱ ὀφθαλμοὶ ὁρᾶν οὐδενός, δίχα δὲ διαιρεθεὶς, τῷ ἀναχωρεῖν ὑπηρετῶν καὶ τὸν ἐπιόντα ἅμα κίνδυνον φυλάττων κατὰ φύσιν, ταχέως καὶ τὸν ἀντιστάτην οὐ δυνήσεται ἀμύνεσθαι· ἐὰν δὲ ἀναστραφεὶς ἀξιοῖ φεύγειν ὡς ἀποφευξόμενος, πρῶτον μὲν τὰ γυμνὰ τοῖς πολεμίοις δείξει, ἐν οἷς τιτρώσκεσθαι ἢ μάχεσθαι ἀνάγκη, ἔπειτα πολλοὶ καὶ κοῦφοι οἱ διωξόμενοι ἀκοντισταὶ καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται, οὓς οὔτε αὐτοὺς ῥᾴδιόν ἐστιν ἀποφυγεῖν οὔτε τὰ βέλη αὐτῶν ἧττον ἔτι πολλῷ· ὁ γὰρ τάχιστος ἀνὴρ τοῦ βραδυτάτου τοξεύματος οὐδὲ μέρος ταχυτῆτος παρέχει. εἰ οὖν τις ὑμῶν φιλοψυχῶν παρεσκεύασται ἀναχωρεῖν ἢ φεύγειν, ἵνα σωθῇ, οὐκ ὀρθῶς γινώσκει τὸ φιλοψυχεῖν ὅ τι ἐστιν· ἐν γὰρ τῷ μένειν καὶ ὁμόσε χωρεῖν οὐ μόνον τὴν αὑτοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν οἴκοι μενόντων ψυχὰς σώζει.

Εἰ μὲν οὖν εὖ ᾔδει τις ὅτι τόνδε τὸν κίνδυνον διαφυγὼν, μεθ' ἡδονῆς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διατελέσας, σὺν εὐκλείᾳ τελευτήσει, εἶχεν ἂν λόγον τινὰ ἡ κακία· νῦν δὲ πολλοὶ καὶ κακοὶ δόξαντες εἶναι, ὀλίγον χρόνον βιοῦντες, διὰ τὴν δύσκλειαν ἀνιώμενοι καὶ ἄτιμοι παρ' ἐντίμοις ὄντες κακῶς τὸν ἐπίλοιπον βίον τελευτήσαντες ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψουσιν. ἐπεὶ δὲ πεφύκαμεν οὐκ ἀθάνατοι, ποῦ κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ ὑπὲρ ὧν χρὴ τιμωροῦσι; ποίαν ἄλλην ἀρετὴν κτωμένους; ποῖος ἡδίων θάνατος; τίνες εὐκλεέστεροι οἱ ἀποθανόντες ἢ οὕτω τελευτήσαντες; δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται, θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίγνονται, ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον μνῆμα καταλείπουσιν. οἱ δὲ τούτων παῖδες δημοσίᾳ ἐκτρέφονται, τιμώμενοι πανοπλίαις, προεδρίαις, θαυμαζόμενοι καὶ ἐν χοροῖς καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ταῖς ἄλλαις συνουσίαις. τοῖς δὲ ἐκ τοῦδε τοῦ κινδύνου σωθεῖσιν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γενομένοις, ἀκίνδυνος ὁ λοιπὸς βίος μακαριζομένοις ἐν πάσαις πανηγύρεσιν, ἐν πάσαις θεωρίαις. οἱ φίλοι τούτοις φίλοι εἰσίν, οἱ ἐχθροὶ τοῖς τοιούτοις ὑπερεύχονται, πᾶς ἀνὴρ ξενοῦσθαι βούλεται ἐκ τῶνδε· καὶ γαμετὰς προθύμους ἂν εὕροις· οὗτοι γηράσκοντες εὐδαιμονίζονται. νῦν οὖν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος ἰσχύει, μηδὲν ὑπολειπόμενος τῆς δυνάμεως ἀντιλαμβανέσθω τῶνδε τῶν ἀγαθῶν. ὑπομιμνήσκω δὲ ὑμᾶς ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῖν καλὰ γέγονεν.

ΕΤΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ.

Καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ τὰ ὑμέτερα παρεσκεύασται· ἀλλ' ἄνδρας χρὴ εἶναι ἀγαθούς. εἰκὸς δὲ ὑμᾶς περὶ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν πατρίδος μελλον- 173

v. 7. σφενδονῖται Z. 9. ὑμῖν AB. 19. ἀρετῆς BL. θάνατον Z. 20. οἱ post ἢ ponit Stephanus. 22. μνήμην Z. 25. γινομένοις ς. 27. ἀνὴρ αὐτοὺς ξενοῦσθαι editi. 28. προθύμως Z. εὕρῃς A. 29. ὅσον] ὃν LZ. 31. τῶν om BLZ. 32. Titulum om LZ continuato secundae orationis tenore.

τὰς ἀγωνίζεσθαι καὶ ὄντας πατέρων ἀγαθῶν τοιούτους ἔσεσθαι. ἢ ἄλλο τι παρασκευάσατε κάλλιον ἢ ἄμεινον. ὥστε οὐ δεῖ ὑπεριδεῖν οὔτε λόγου οὔτε ἔργου οὐδενός, οὐδὲ μὴ τοῖς ἑτοίμοις παρακελεύεσθαι· ἀλλὰ τοῦτο δή μοι δοκεῖ καὶ μάλιστα χρῆναι ποιεῖν. τοῖς μὲν γὰρ μὴ θέλουσιν ἀγαθοῖς εἶναι μάταιον καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, σπεύδοντα ὅπως ἔσονται ἀγαθοί, τοῖς δὲ ἐθέλουσί γε καὶ βουλομένοις τἀναντίον. παντὸς γὰρ πράγματος ἐπίδοσίς ἐστιν, ἔστ' ἂν τέλος ἔχῃ· καὶ ἀρετὴν πλεῖστον ἂν εὕροις αὐτὴν ἐπιδιδοῦσαν, ὅπου μεγίστην καὶ τιμὴν ἔχει καὶ ἄθλοις καὶ ἐπαίνοις. οὔκουν (ὅπερ εἶπον ὀλίγῳ πρόσθεν) οὐδεὶς ἂν κάλλιον παρασκευάσαι σημεῖον. ὥστ' εἰ καὶ νῦν ὑμῖν παρεσκεύασται καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ καὶ πᾶσιν ὅπως ἔσεσθε ἀγαθοί, καὶ ἀξίωμα ἔχετε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς μέγα, οὐχ ὑμᾶς βλάψει ἀκούσαντας τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν προγόνων ὁμοῦ καὶ τὸ ἀξίωμα τὸ τῶν πολεμίων ὑμέτερον δι' ὑμᾶς ἔχουσιν, ἀλλ' ὠφελήσει. ὑμῶν γὰρ οἵ τε παλαιοὶ πατέρες ἐν τοῖς Ἕλλησι μέγα ἀξίωμα ἀρετῆς εἶχον καὶ λόγον ἀγαθόν, οἵ τε νέοι. μαρτύριον δὲ τούτου ὑμῖν ἐρῶ. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες Ἕλληνες ἐκ τῆς σφετέρας αὐτῶν μεταστάντες οἰκοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν, ἐξελάσαντες ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐξελαθέντες ὑφ' ἑτέρων. καὶ κατὰ τοῦτο δύο φέρεσθε καυχήματ' ἀρετῆς· οὔτε γὰρ ἐξηλάθητε ὑπὸ τῆς σφετέρας αὐτῶν ὑπὸ οὐδαμῶν ἀνθρώπων, οὔτε ἐξελάσαντες ἑτέρους αὐτοὶ οἰκεῖτε, καὶ κατὰ μὲν τὸ μὴ ἐξελασθῆναι ἀνδρείας στέφανον τὴν πατρίδα ἔχετε, κατὰ δὲ τὸ μὴ ἐξελάσαι δικαιοσύνης. ταῦτα μὲν γὰρ τῶν παλαιῶν μαρτύρια ἀρετῆς πατέρων· τῶν δὲ νέων ἄλλα τε πολλά, καὶ ὅτι τῷ βαρβάρῳ στρατῷ ὑποχωρήσαντες ἐκ τῆς πατρίδος καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἠλευθερώσατε πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τούτους οἳ νῦν ἐφ' ὑμᾶς ἔρχονται. ὦ Ζεῦ τε καὶ θεοί, μεγάλης ἀσεβείας! ἐπὶ τοὺς ἐλευθερώσαντας οἱ ἐλευθερωθέντες ἔρχονται, δουλώσοντες μετὰ τῶν τῇ Ἑλλάδι δουλείαν φερόντων Ἑλλήνων, μετὰ τῶν ὑμετέρων δούλων, οὐδέν γε τῶν αὐτῶν ποιοῦντες τοῖς ὑμετέροις προγόνοις, οἵ ποτε τῇ Σπάρτῃ ἐπεβοήθησαν ἐπανισταμένων τῶν δούλων, ὅτε ἀφίκετο καὶ ἔχων φοινικίδα ἐπεκάλει τοὺς

v. 1. πατέρων] πατρῴων Z. 2. ἀντιπαρασκευάσαι τὸ κ. BLZ et corr A. 3. οὐδὲ] εἰ δὲ editi. 4. μὴ om ABLZ. 6. καὶ om ABLZ. 7. ἀρετῆς ABL. εὕροις corr L: εὕρῃς ς. 9. παρασκευάσαι Stephanus: libri παρασκευάσαντος. 10. ὑμῖν Reiskius: libri ἡμῖν. παρεσκεύασται] παρεσκεύασται παρεσκεύασται γὰρ ABL. 11. ἔχετε ABLZ: ἕξετε ς. βλάψει Stephanus: libri βλάψαι ς. 12. τὸ post ἀξίωμα add ABL. 13. ὑμέτερον] ὃ μέτριον Iacobs append. ad Porsoni advers. p. 327. 18. ἀπὸ Wesselingius ad Herodot. 1, 56: libri ὑπό. 20. ἐξελαθῆναι Reiskius. 21. μαρτύρια Reiskius: libri μαρτυρία. 22. δὲ Iacobs l. l.: libri τε. ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτε τῷ AB, καὶ ὅτι μὲν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτε μὲν τῷ LZ. βαρβάρων Stephanus. 23. ὁρμούμενοι Z. 25. ἡμᾶς LZ. εὐσεβείας ABLZ. 26. δουλώσαντες ABL. 29. ἐπισταμένων LZ. ἀφίκετο] ἀφίκετο Περικλείδας Orellius coll. Plutarch. Cim. 16.

προγόνους βοηθῆσαι καὶ μὴ περιιδεῖν ἐπιβουλευθεῖσαν τὴν Σπάρτην. ἀντὶ δὲ τῆς εὐεργεσίας τῆσδε τήνδε ἡμῖν τὴν κακοεργασίαν ἀποδιδόασι, καὶ νῦν οὗτοι τῆς ὑμετέρας ἕνεκα ἀρετῆς ὄντες οἵτινες εἰσί, δῃοῦσί τε τὴν ὑμετέραν καὶ ἐλευθεροῦσι τοὺς ὑμετέρους δούλους καὶ ἐπάγουσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς παρανόμως καὶ παρασπόνδως, οἷς οὐδὲ θέμις ἦν Ἡρακλειδῶν ἡγουμένων Ἀθηναίων ἐπιβῆναι σὺν πολεμίοις ὅπλοις. ἀλλὰ γὰρ οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους αἰδοῦνται· οὐ γὰρ ἂν τάδε ἐποίουν. ὑμεῖς, ἐὰν θεὸς θέλῃ, δίκην αὐτοῖς ἐπιθήσετε. ἐνθυμήθητε δὲ ὅτι ὑμεῖς μὲν ἐκ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ὁρμώμενοι ἀγωνιεῖσθε, ἀπὸ ἑστίας πατρῴας ἕκαστος καὶ θεῶν τῶν ἄλλων καὶ πόλεως, οὐ τῶν κτισάντων φονέες γενόμενοι ἀλλὰ τοκέων τυχόντες, τοῖς ὑμετέροις θεοῖς εὐξάμενοι περὶ τῶν αὐτῶν, ὥστε καὶ τὴν δίκην τὴν παρὰ θεῶν καὶ δαιμόνων μεγάλην σύμμαχον ἔχειν. μάχεσθε δὲ ἀνδράσιν ὑβρισταῖς καὶ ἀνοσίοις, οἳ τὴν μὲν σφετέραν αὐτῶν ἐν ᾗ ἐγένοντο ἀπώλεσαν καὶ ἐξέλιπον, ἢ θεοῖς ἔχθραν θέντες ἢ κακοί τε καὶ ἀνάλκιδες ὄντες, ἐπὶ δὲ τὴν ὑμετέραν ἔρχονται ἐξ ἀλλοτρίας ὁρμώμενοι, οὔτε ἀπὸ τῆς σφετέρας ἑστίας ἕκαστος αὐτῶν οὔτ᾽ ἀπὸ τῶν ἄλλων οὔτ᾽ ἀπὸ πατρῴων θεῶν, ἀπὸ Ἐριννύων δὲ καὶ ἀπὸ Ἀπάτης δαιμόνων ἐλαυνόμενοι ἥκουσι δίκην δώσοντες. οὐ γὰρ οὔτε πλείους ὑμῶν εἰσὶν οὔτε εὐοπλότεροι· οὐδὲ ὑμετέραν δειλίαν καταγνόντες ἔρχονται οὕτω θρασέως διὰ τῆς ὑμετέρας, ἀλλὰ θεῶν 174
τις ἄγει αὐτοὺς δώσοντας δίκας μιαρῶν τε καὶ ἀνοσίων ἔργων. παραστήτω οὖν ὑμῶν ἑκάστῳ τοῦτο, ὡς τὸ θαῤῥεῖν πλεῖστον φέρεται εἰς τὸ νικᾷν. ὡς οὖν καὶ τῶν θεῶν συμμάχων ὄντων, καὶ ὑπάρχον ὑμῖν τούτων καὶ ἀμείνοσιν εἶναι καὶ εὐδοξοτέροις, βραχὺν χρόνον ἀνασχόμενοι τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων μακρὰν δόξαν καταστήσεσθε ἀρετῆς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ ἀναμνήσετε πάντας τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὑμεῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἐστὲ παῖδες, οἵ ποτε ἀποβάντας τοὺς βαρβάρους τῆς ὑμετέρας εἰς Μαραθῶνα αὐτοβοεὶ νικήσαντες πολλὰς μυριάδας ἀνθρώπων ἐξέβαλον ἐκ τῆς γῆς, τοὺς δ᾽ ἀπέκτειναν, οὐ περιιδόντες οὔτ᾽ εἴ τις αὐτοῖς ἔμελλεν ἐκ τῆς Πελοποννήσου βοήθεια ἥξειν, οὔτ᾽ εἰ ὀλίγοι πολλοῖς μαχοῦνται, ἀλλὰ τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν ἀρετῇ πιστεύσαντες συμβαλόντες ἐνίκησαν· τοῦτο δὲ Πλαταιᾶσι μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταὐτὰ φρονούντων ἐνίκων μαχόμενοι· ἐνίκησαν δὲ καὶ ἐπ᾽ Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας ναυμαχοῦντες καὶ πρὸ Σαλαμῖνος, ὥστε εἰς τόδε ἡμέρας σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεσθαι. πολ-

v. 1. προγόνους] πολεμίους Z. 2. ἀποδίδωσι Z. 5. παρασπόνδους ABLZ. οἷς] ἧς L. 11. τῶν] τὴν Z. 13. ἐγένετο L. 16. οὔτ᾽ ἀπὸ post ἄλλων delenda videntur ut temere iterum posita. πατρῴων] τῶν πατρῴων Z. 17. Ἄτης Reiskius. 18. οὐδὲ] libri οὔτε. ἡμετέραν BLZ, ὑμῶν Reiskius. 20. δίκην (ας) L. 21. τοῦτο Stephanus: libri τούτων. 22. libri ὑπαρχόντων. καὶ ante ἀμείνοσιν om LZ. 23. ἐνδοξοτέροις Z. 28. τῆς om Z. 29. βοηθῶν A, βοηθεῖν BLZ. 31. ταῦτα LZ. 32. πρὸ] πρὸς BLZ et pr A.

λοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀγῶνας καὶ καλοὺς ἠγωνίσαντο οἱ ὑμέτεροι πατέρες, ὧν τῆς νίκης τῶν ἄθλων ὅροι πεπήγασι πολλῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀπὸ τῆς ὑμετέρας πόλεις μεγάλαι, ὑπακούουσαι τοῦ ὑμετέρου κήρυκος. εὐξάμενοι οὖν τοῖς θεοῖς τοῖς Ὀλυμπίοις, οἳ ἡμῖν κατὰ τὸ εἰκὸς πλέον νέμουσιν ἢ τοῖς πολεμίοις, εὐχῇ συμβάλλωμεν λησταῖς ἀνδράσι. θαῤῥεῖτε δέ· καὶ ἴσα νεμόντων τῶν θεῶν εὖ ἀγωνιεῖσθε. τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ τὸ δίκαιον ὑμῖν μὲν θαῤῥεῖν παρέξει, ἐκείνοις δὲ δεδιέναι. ἃ δὲ μάλιστα ἄνδρας νέους παροξύνει, ὑμῶν αὐτῶν ἀκούσατε, πόλεώς τε μέγεθος καὶ εὐδαιμονίας καὶ δόξης ἣν ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ ἔχει, ἅ τε νέοις ἀνδράσιν ἡλικίας δὲ ἀθύρματα, παῖδες καλοὶ καὶ γυναῖκες καὶ γυμνάσια καὶ κυνηγέσια, ὧν ὑμεῖς τῇ μεγάλῃ ἐλευθερίᾳ πλεῖστά τε καὶ κάλλιστα ἀπολαύετε· περὶ ὧν μαχεῖσθε νυνὶ ὑμετέρων ὄντων περιττὸν ἀνδράσιν οἷς ταῦτα σπάνια. παρακελευσάμενοι οὖν ὑμῖν αὐτοῖς, ἀνὴρ ἀνδρὶ καὶ δημότης δημότῃ καὶ φυλέτης φυλέτῃ, ἴτε τύχῃ ἀγαθῇ, ἐπειδὰν ἡγῆταί τις ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

ΗΡΩΔΟΥ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Διότι μὲν ἀνάγκη λέγειν καὶ τηλικοῖσδε καὶ μὴ πολὺ νεωτέροις περὶ τοῦ παρόντος πράγματος, ἔχω λέξαι· διότι δὲ εἰκός ἐστι σιωπᾶν ἔχοντα λέγειν, οὔτε παρ' ἄλλου δύναμαι μαθεῖν οὔτε αὐτὸς ἐξευρίσκω. περὶ μὲν γὰρ ἑτέρου πράγματος ἔχοι τις ἂν ἐγκαλεῖν τοῖς λέγουσι ματαιότητα ἢ πολυπραγμοσύνην, αἰτιασάμενος ἐπίστασθαι τὰ παρόντα πράγματα· τὰ δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἀνήκοντα πᾶσι μέν ἐστιν ἐν κοινῷ, μάλιστα δὲ ἀναγκαῖον καὶ προσῆκον ταῖσδε ταῖς ἡλικίαις ἐπίστασθαι περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν. οἷς γὰρ ὁ κίνδυνος οἰκειότατος γίνεται, τούτοις ἀναγκαῖόν ἐστι μάλιστα μέλειν· οἷς δὲ μέλειν ἐπιτέτακται, τούτους εἰκὸς ἐξευρίσκειν μάλιστα. τοῦ μὲν οὖν λέγειν πολλὰς ἀνάγκας εὑρίσκω, τοῦ 175
δὲ σιωπᾶν οὐδεμίαν ὁρῶ συγγνώμην. ἐγὼ γὰρ ἐβουλόμην μὲν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι μετὰ τῶν θεῶν· εἰ δὲ τοῦτο διατρίβετε καὶ δι' ἄλλους εὖ πράττειν ἡδύ, δοκεῖ δή μοι θεῶν τινὸς ἐπιμελείᾳ γίνεσθαι τὸ γινόμενον. ἃ μὲν γὰρ ὑμᾶς ἐχρῆν παρασκευάσασθαι χρήμασι πείθοντας καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύοντας, ταῦτα πάνθ' ὑμῖν ἡ τύχη ἄνευ πόνου καὶ χρημάτων συνέπραξεν, ὥστε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς ἑκόντας ὑμῖν δίκην δοῦναι. πρῶτον μὲν [οὖν] ὡς ἀγαθὸν

v. 3. ἡμετέρου A. 5. συμβάλλωμεν λησταῖς] συμβαλλομένῃ τοῖς ABLZ. καὶ] Reiskius ὡς. idem ἴσα dedit pro librorum εἰς ἅ. 14. ἴτε] τῇ τε ABLZ; editi χρῆσθε. 16. μὲν om ς. μὴ om ς. 18. ἄλλων ς. 23. οἰκειότητος L. 24. τούτους corr A; ceteri τούτοις. 25. ἐξευρίσκειν L, ἐξευρίσκει B. 28. τινὸς om Z. 32. ἡμῖν ABLZ. οὖν om ABLZ.

ἐστι πείθεσθαι τοῖς ἐπαγγελλομένοις πόλεμον, τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω, δεύτερον δ' ὡς ἀναγκαῖον.

Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἐπιςάμεθα γινώσκειν τὰ φύσει πολέμια τῇδε τῇ χώρᾳ, προγινώσκοντές τ' ἂν πρὶν παθεῖν εὐλαβούμεθα, τὰ μὲν ἐκείνων ἀσθενῆ καθιστάντες ἐκ παντὸς τρόπου, τὰ δ' ἡμέτερα αὐτῶν κρείσσονα, γινώσκοντες ὅτι τὸ φύσει πολέμιον τῷ μὴ δύνασθαι κακὰ δρᾶν ἡσυχίαν ἄγει. νῦν δὲ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐκ τῶν συμφορῶν ἐπιστάμεθα, τὸν ἄνδρα τοῦτον οὐδέποθ' ἡμῖν φίλον ἐσόμενον, οὐδὲ διαλλαγὴν ἐσομένην ἐκείνῳ πρὸς ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἀδικούμενος ὑφ' ἡμῶν ἀλλ' ἀδικεῖν βουλόμενος ἐχθρὸς ἡμῖν ἐστιν. ἔχει μέν γε χώραν ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κτησάμενοι παρέδωκαν, ἣν διὰ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν ἕξει, διὰ δὲ δύναμιν ἄκων ἀποδώσει. μία μὲν αὕτη πρόφασις αὐτῷ κακονοίας πρὸς ὑμᾶς, ἔπειτα δὲ ὅτι ταῖς μὲν Ἑλλήνων πόλεσιν ἱκανόν ἐστι τὴν αὐτῶν δύναμιν διασῶσαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, τοῖς δὲ τυράννοις ταῦτ' οὐκ ἀπόχρη μόνον, ἀλλὰ προσκαταστρέψασθαι δέονται τοὺς πλουσιωτάτους ἀεί. ἡμεῖς μὲν ἂν δοκοῦμεν οὔτ' αὐτοὶ ῥᾳδίως ἂν τοῦτο παθεῖν, ἄλλοις τε ἐμποδὼν γενέσθαι. διὰ ταῦθ' ἡμῖν ἐκεῖνος ἄχθεται, βουλόμενος σφάλλεσθαι τὰς ἐλπίδας τῶν ἡμῖν πιςευόντων. ἀπὸ μιᾶς οὖν τέχνης ὁρμώμενος ἡμῶν τε κρατήσειν οἴεται καὶ τούτων ὧν δι' ἡμᾶς οὐκ ἄρξει. ταῦτα δὲ πρότερον ἐξῆν εἰκάζειν ἡμῖν, νῦν δὲ σαφῶς γινώσκειν ἔργῳ πάσχοντας. ᾧ γὰρ ἁλίσκεται μάλιςα καὶ πόλις καὶ χώρα, τοῦτο τὸ χωρίον οὐκ ἔλαθεν αὐτὸν ἰδόντα στασιάζοντας ἡμᾶς αὐτούς, ἀλλὰ μετὰ τῶν ὀλίγων ἐπὶ τούτους πάντας οὐκ ὤκνησεν ἐλθεῖν. ἠπίστατο γὰρ ἐλθὼν ὅτι τοῖς πολλοῖς μὲν ἐπιχειρήσας οὐδὲν ἂν ἔπραξεν ὧν ἐβούλετο (τοὺς γὰρ ἀσθενεστέρους συγκατυπολεμήσας οὐκ ἄρξειν τῶν πλειόνων ἔμελλεν· ἱκανοὶ γὰρ ἦσαν ἂν αὐτὸν ἀμύνασθαι)· εἰ δὲ τοὺς πολλοὺς μετὰ τῶν ὀλίγων καταστρέψαιτο, ῥᾳδίως ἁπάντων ᾤετο κρατήσειν. οὕτω μὲν αὐτὸν βούλεσθαι πέφυκεν ἡμᾶς στασιάζειν. εἰ δ' αὐτῷ ταῦτα συμφέρει, καὶ πράσσειν οἴεσθε αὐτόν. τὸ δ' ἐκείνου συμφέρον ὅσον ἡμῖν κακόν ἐστιν, ἀθρήσετε πρὸς τὸ μέγιστον τῶν ἄλλων ἀντιτιθέντες. ὁμολογεῖται γὰρ πόλεμος τῶν ἄλλων κακῶν τοσούτῳ μέγιστον εἶναι, ὅσῳπερ εἰρήνη τῶν ἀγαθῶν. ἴσῳ μέντοι μεγέθει τὸν πόλεμον ἡ στάσις ὑπερβάλλει, ὅσῳπερ ὁ πόλεμος τὴν εἰρήνην. ἐν μὲν γὰρ τῷ ξενικῷ πολέμῳ τὴν πατρίδα σῴζοντες ἀποθνήσκουσιν, ἐν δὲ τῷ πολιτικῷ διαφθείροντες ἑαυτούς, ὥστε μήτε τοὺς ἀποκτείναντας εὐδοκιμεῖν. ἄλλοις μὲν γὰρ

v. 3. ἐπιστάμενοι Z. 5. ὑμέτερα ABLZ. κρείσσονα γινώσκοντες Stephanus: libri κρεῖσσον ἀναγινώσκοντες. 7. ὑμετέραν AB. 8. ἡμῖν] libri ὑμῖν. 9. ἡμᾶς ABLZ: ὑμᾶς ς. ἡμῶν Z: ceteri ὑμῶν. 10. ἡμῖν ABLZ: ὑμῖν ς. χώραν om LZ. 15. πλουσιωτάτους] πλησιαιτάτους Reiskius. 21. ὑμᾶς ABLZ. 22. μετὰ τῶν] μετ' Z. τούτους] τοὺς Reiskius. 26. ᾤετο] ὡς τὸ LZ. 27. αὐτὸς editi. ὑμᾶς ABLZ. 28. οἴεσθαι AL. ὑμῖν ABLZ. 29. ἐστιν om Z. ἀντιθέντες editi.

πολεμοῦντες πολεμοῦμεν ὑπὲρ τῶν φίλων· καὶ τοὺς μὲν ἀλλοτρίους νικῶντες ἑτέρους κτῶνται φίλους, ὅταν δὲ τοὺς οἰκείους, ἀποστεροῦνται καὶ τῶν ὑπαρχόντων. ἁρπαγὴν δὲ χώρας καὶ χρημάτων φθορὰν καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἡδονὴν καὶ τοῖς φίλοις συμφορὰν ὅσην δύναται, πολὺς ἀριθμὸς καθ᾽ ἕκαστον ἐξηγήσασθαι. καὶ τούτων οὐδ᾽ ἀπαλλαγῆναι ῥάδιον, ἐπειδὰν ἄρξηταί τις· τὸν διάλογον γὰρ οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. οἱ γὰρ πλησίον οἰκοῦντες οὐκ ἄχθονται στασιαζόντων τῶν πλησίον, οἱ μὲν ἀσθενέστεροι, ὅπως ἂν μὴ ἄρχωνται, οἱ δ᾽ ὅμοιοι τὴν δύναμιν, ὅπως ἂν κρείσσονες γένωνται, οἱ δ᾽ ἰσχυροί, ὅπως ἂν ῥᾳδιέστερον ἄρχωσι. καὶ τούτων οὐκ οἶδ᾽ ὅτι δεῖ σημεῖον ἄλλοθεν λαβεῖν· ἡμεῖς γὰρ τοῖς ἄλλοις σημεῖον ἐσμέν. χώραν γὰρ 176 τῶν Ἑλλήνων ἔχοντες πλείστην καὶ πλεῖστα δυναμένην παρέχειν οὐ μόνον τοῖς ἐνοικοῦσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς παροίκοις, οὐ φαινόμεθα πλουσιώτεροι τῶν παρ᾽ ἡμῶν ἐξαγομένων ὄντες· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἑαυτοῖς κατατίθενται τὰ παραγινόμενα, ἡμεῖς δ᾽ εἰς τοὺς ἀλλοτρίους ἀναλίσκομεν, τὰ κοινὰ μὲν ἴδια ποιοῦντες, τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν κοινά. καίτοι πῶς οὐ δεινόν ἐστι τούτους κοινῇ τρέφειν, οἳ τὴν πόλιν οὐ κοινὴν ἡμῖν παρέχουσι; πρὸς τούτοις τε γῆν ἔχοντες εὐφυεστάτην ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας, καὶ τὸ σύμμαχον ἐγγενὲς παρεχομένην καὶ ἵππους, οὐχ ὅπως διαλύομεν τοὺς βουλομένους ἀδικεῖν, ἀλλ᾽ ἐπαγόμεθα τοὺς ἀμυνοῦντας μισθῷ πείθοντες καὶ φυλασσόμεθα ξένους, καὶ καταφρονεῖται μὲν ἡ δύναμις τῆς χώρας, καταγελώμεθα δ᾽ αὐτοί. τούτων πάντων καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν αἴτιον αὐτοὶ παρόντες θεάσασθε, τοιαύτην ἐπίδειξιν ἐπιδείξαντα πᾶσιν, οἵαν οὐδεὶς οὕτω σκληρὸς οὐδὲ μισάνθρωπός ἐστιν ὅστις ἀδάκρυτος ἂν διηγήσαιτο. τί γὰρ οὐκ ἐγένετο τῶν μεγίστων κακῶν; οὐ παῖδες καὶ γυναῖκες καὶ πατέρες γέροντες καὶ μητέρες θεωροὶ κατέστησαν ἀποθνησκόντων, οἱ μὲν πατέρων, αἱ δ᾽ ἀνδρῶν, αἱ δὲ παίδων, αἱ μὲν ἐν ταῖς αὑτῶν χερσὶ τελευτώντων τὸν βίον, αἱ δ᾽ ἐν τοῖς πολεμίοις διαφθειρομένων; οἰκίας δὲ κατασκαπτομένας καὶ χρήματα διαρπαζόμενα; καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὁπότε τύχοι τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνῶν ὁ ταῦτα δρῶν καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὤν, ᾧ προσῆκεν ἐπαμῦναι κατά γε νόμον, ἀλλὰ μὴ παρανόμως ἀπολέσαι; ὅτε καὶ τοῖς γέρουσιν ἐφάνη συμφορὰ τὸ γῆρας, καὶ τοῖς ὀρφανοῖς ὡσαύτως. καὶ τούτων τὸν αἴτιον πῶς οὐ χρὴ κακῶς δρᾷν δυναμένους γε, ἀμυνομένους μὲν ὧν ὑπῆρξε, τιμωροῦντας δὲ τοῖς ἀποθανοῦσιν, οἰκτείροντας δὲ τοὺς ἀποστερηθέντας; οὐ γὰρ μόνον τοσοῦτον ἀγαθόν ἐστιν, ὅτι τῶν παροιχομένων ληψόμεθα δίκην, ἀλλ᾽ ὅτι παράδειγμα τοῦτο

v. 3. καὶ τοῖς ἐχθροῖς — συμφορὰν om LZ. 4. δύνανται ς. καθ᾽ ἕκαστον] καθέστακεν L, καθέστηκεν Z. 6. διάλογον] διαλλακτὴν Stephanus. 13. ἐκεῖνο Z. 18. διαλύσομεν Z et pr A. 26. αἱ δ᾽] οἱ δ᾽ LZ. οἱ δὲ Z. αἱ μὲν] οἱ μὲν A, ὁ μὲν BLZ. 27. αἱ] οἱ AB. 28. διαρπαζόμενα] διαλεξόμενα AB, διαδεξάμενα LZ. 30. προσῆκεν Z: ceteri προσῆκον.

δείξαντες ἀποδιδάξομεν τοὺς ἄλλους μὴ νομίζειν εὕρημα τὴν ἡμετέραν διαφορὰν μηδὲ μεθ' ἡμῶν ἐπιβουλεύειν ἡμῖν. ἐὰν δὲ τοῦτο γένηται, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲ στασιάσειν ἡμᾶς, ὅταν ἐπίκουροι μηδαμόθεν ἴωσι τοῖς ἐπιβουλεύουσιν.

Οὕτω μὲν οὖν ἀγαθόν ἐστιν ἡμῖν ἐθελοντὰς ὁμολογῆσαι συμπολεμεῖν τοῖς παρακαλοῦσιν· ὡς δ' ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐκ τῶν ἐπιλοίπων χρὴ σκοπεῖν. Ἀρχέλαος γὰρ οὔτ' ἐπὶ Πελοποννησίους ἦλθε μετὰ Ἀθηναίων, οὔτε διὰ τῆς χώρας ἰέναι βουλομένους ἔπαυσεν, οὔτε χρήματα παρέσχεν ἐπὶ τούτους, οὐδὲ ἔστι πρόφασις τῆς ἔχθρας πλὴν ὅτι οὐκ ἤθελε συμπολεμεῖν αὐτοῖς πρὸς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσυχίαν ἦγεν. ἐπειδὴ τοίνυν τοῖς Πελοποννησίοις ἱκανὴ πρόφασίς ἐστι πολεμίους νομίζειν τοὺς μὴ συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, εὐλαβηθῶμεν ὅπως μὴ διὰ τὴν αὐτὴν πρόφασιν ἡμῖν πολεμήσωσιν, εἰ παρακαλούμενοι μὴ βουλησόμεθα συμπολεμεῖν μετὰ Πελοποννησίων· οὐ γὰρ ἠδικεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων οὐδέν. ἡμῖν δὲ δή τις λόγος ὑπολείπεται; πότερον ὡς οὐκ ἀδικούμεθα; διδάξομεν αὐτοὺς ταὐτὰ δρᾶν ἅπερ ἐκεῖνος· οὐ γὰρ ἄδικον, εἴπερ ὁ τάδε δράσας οὐκ ἀδικεῖ. ἀλλ' ἀδικεῖσθαι μὲν φήσομεν, ἀμύνεσθαι δ' οὐ βουλησόμεθα; πολλὴν ἄρα δειλίαν ποιήσομεν τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς καλῶς δρᾶν. ἀλλὰ βούλεσθαι μέν, δύνασθαι δ' οὔ; τίς οὖν οὐ καταφρονήσει τῆς δυνάμεως ἡμῶν, εἰ τοὺς Ἕλληνάς γε ἔχοντες ἐπικούρους οὐδὲ οὕτω δυνησόμεθα τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι, καὶ τὸ μέγιστον, εἰ δευτέραν αἰτίαν σχήσομεν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, πρότερον μὲν ὅτι τὸν [πρότερον] Μηδικὸν οὐ συνεπολεμήσαμεν, δεύτερον δὲ τὸν νῦν ἐπαγγελλόμενον. καίτοι πρὸς ἐκεῖνον μὲν ἱκανὴν πρόφασιν εἴχομεν· πρὸ ἡμῶν μὲν γὰρ ἠθέλομεν αὐτοῖς συνδιακινδυνεύειν· οὕτω γὰρ ἐπὶ πάσης ἐγίνετο μᾶλλον, ἢ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολιπόντας περὶ τῆς ἐκείνων διαμάχεσθαι. νῦν δὲ τί φήσομεν; αὐτοὶ γὰρ ἥκουσιν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῆς ἡμε- 177
τέρας ἐθέλοντες κινδυνεύειν. ἔτι δὲ πῶς οὐ δεινὸν εἰ μόνοι τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Ἑλληνίδα συμμαχίαν οὐ συναριθμησόμεθα; τοῦτο δ' ὅσον ἐστίν, αὐτὸς οὗτος δεδήλωκεν· ἐπιθυμῶν γὰρ καὶ χρήματα βουλόμενος τοῖς Ἕλλησιν δοῦναι ὅπως γένοιτο σύμμαχος, οὐκ ἐδυνήθη διαπράξασθαι. καὶ τοῦτο σχεδὸν ἐστι δυοῖν σημεῖον, καὶ ὅτι ἀγαθόν ἐστι καὶ ὅτι χαλεπόν. Περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐὰν ταὐτά τις ἀντιλέγῃ, τοσαῦτά μοι λελέχθω.

Ἤδη δὲ λόγον ἤκουσα λεγόμενον, ὅς μοι σημεῖόν ἐστιν ἱκανὸν ὅτι βέλτιστά ἐστιν ἃ ἐγὼ λέγω τοῖς ἐναντιωσομένοις. εἴπερ ὁ λόγος ἐκεῖνος ἰσχυρότατός ἐστιν, οὐκ ἄξιόν ἐστιν ἔτι φοβηθῆναι. λέγουσι γὰρ ὡς κρείσσων

v. 5. ἐθέλοντας ALZ. 8. τούτους A, τούτοις celeri. 10. τοῖς Πελοποννησίοις] αὐτοῖς μὴ πολεμίοις Z. 11. συμπολεμήσαντας Reiskius: libri πολεμήσαντας. 13. πολεμεῖν Z. 15. ἠδικούμεθα AB. ταῦτα LZ. 17. βουλησόμεθα Z: celeri βουλόμεθα. ἐμποιήσομεν Reiskius. 18. κακῶς AB. 21. ὑπό] ὑπέρ Z. 24. ἐπ' ἴσης Reiskius. 25. ὑμετέραν A. 27. θέλοντες ς. 33. ὅς μοι] ὅ μοι ABL, ὅμοιον Z.

Ἀρχέλαός ἐστι, καὶ τοιοῦτος ὢν πρόσοικος μᾶλλον ἢ Πελοποννήσιοι· τοῦτον μὲν γὰρ εἰ βουλοίμεθα, δυναίμεθ' ἂν ἀμύνεσθαι, Πελοποννησίους δ' οὐκ ἄν· οὐκοῦν κρεῖσσον στασιάζειν πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς μᾶλλον ἢ δουλεύειν ἑτέροις. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀνάγκην ἑώρων οὖσαν ἡμῖν ἑλέσθαι δυοῖν θάτερον, ἐβουλευσάμην ἂν ὁπότερον χρή μ' ἑλέσθαι· τὴν δ' ἡσυχίαν εὑρίσκω πρὸς Πελοποννησίους οὖσαν. θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἀντιτιθέντων τὰ πράγματα τοῖς πράγμασιν. οὐ γὰρ ὅμοια πρὸς ὅμοια συντιθέασι, πρῶτον μὲν ὅτι τὰ μὲν ὑπὸ τούτων σαφῶς ἐπιστάμεθα, τὰ δ' ὑπ' ἐκείνων ὑπονοοῦμεν. τὰ μὲν γὰρ ἐπάθομεν, τὰ δ' οὐκ ἐπιστάμεθα εἰ πεισόμεθα. πῶς οὖν ἴσον ἐστὶ τοῖς μὲν ἤδη γεγενημένοις μὴ θυμοῦσθαι, τὰ δ' εἰκαζόμενα φοβεῖσθαι μᾶλλον; ἐκ ποίων δὲ χρὴ παραδειγμάτων ὀῤῥωδεῖν αὐτά; πότερον οὐχ ὁρῶμεν τοὺς πλησιαιτάτους ἡμῖν προσοικοῦντας τῶν Ἑλλήνων Φωκέας ἐλευθέρους ὄντας, προσεχομένους δὲ Βοιωτοὺς οὔτε φόρον φέροντας ἐκείνοις, οὔτε ἄρχοντα οὐδένα Λακεδαιμονίων αὐτόθι, ἔτι δὲ διὰ πλείονος Κορινθίους αὐτονόμους ὄντας καὶ τῶν ἑαυτῶν κρατοῦντας, Ἀχαιοὺς δὲ πρὸς τούτοις ἔτε πλείονας ὄντας ἡμῶν οὔτε κατὰ πλείους οἰκοῦντας, Ἠλείους δὲ καὶ Τεγεάτας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀρκάδας, ἀστυγείτονας ὄντας; ἔνθ' οὐδεὶς εὕρηκέ πω Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα, ὥσπερ οὐδ' ἐνθάδε Μακεδόνα· πολιτείας δὲ πανταχοῦ καὶ νόμους ἐπιστάμεθα κειμένους, καὶ τὰ κοινὰ κοινῇ καρπουμένους.

Ἴσως ἄν τις εἴπῃ, ἀλλ' ὀλιγαρχίαν ἁπανταχοῦ καθιστᾶσι. τοιαύτην γε οἵαν ἡμεῖς εὐχόμενοι πολὺν χρόνον καὶ ποθοῦντες, ὀλίγον χρόνον ἰδόντες, ἀφῃρέθημεν· εἰ δὴ προσήκει ὀλιγαρχίας λέγειν ἐκείνας πρὸς τὰς ἐνθάδε. ποῦ γὰρ οὕτω μικρὰ πόλις ἐν ᾗ τὸ τρίτον μέρος οὐ μετέχει τῶν πραγμάτων αὐτόθι; ὅτῳ δὲ μήτε ὅπλα μήτε ἄλλη δύναμίς ἐστι τὰ κοινὰ πράσσειν, οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀλλ' ὑπὸ τῆς τύχης ἀπεστερήθη τῶν πραγμάτων. ἀπεστέρηται δὲ τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν παράδειγμα θῆται. παρὰ δὲ ταῦτα, παρ' ὑμᾶς ἐστίν. οἶμαι μὲν γὰρ ἡμᾶς οὐδ' ἂν εὐχομένους ἄλλως εὔξασθαι πολιτεύεσθαι, παραδείγματα μὲν τοιαῦτα παρεχομένους ὀῤῥωδεῖν οὐκ εἰκὸς αὐτούς, ἃ μὴ γενέσθαι δεινόν ἐστι μᾶλλον ἢ γενέσθαι. καὶ Λακεδαιμονίους μὲν οὐκέτι πέφυκεν ἡμῖν ἐπιτίθεσθαι· πόρρω γὰρ οἰκοῦσιν ἀφ' ἡμῶν, ἀπαράσκευοί τ' εἰσὶ πρὸς τὴν

v. 2. ἀμύνασθαι ς. 4. ἑτέρους Z. 6. τὰ om ς. 7. τιθέασι Z. 8. τούτων] editi τοιούτου. 10. γενομένοις LZ. 12. πλησιεστάτους ς. 14. ἄρχοντα] ἔχοντα LZ. 21. καθιστᾶσι τοιαύτην] καθισταμένην Z. 23. εἰ] οὐ ς. 25. ὅτῳ] οὕτω ς. μήτε — μηδὲ AB, μηδὲ — μηδὲ LZ. 26. ἀπεστερήθη τῶν] ἀποστερηθέντων BLZ. 27. ἕως — θῆται om Z. 28. θῆται A, θῆτε L: μαθητὲ ς. παρ'] ἃ παρ' ABLZ. μὲν] μὲν οὖν L.
οις
31. λακεδαιμονίους L, λακεδαιμονίοις Z. libri ὑμῖν. 32. ἡμῶν ABLZ, ὑμῶν ς.

χώραν. ᾧ γὰρ ἡμεῖς ἰσχύομεν μάλιστα, οὐκ ὀλίγου διαφέρουσι, πλησίοι εἶναι αὐτῷ. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ εἰκότως ἐπιβουλεύουσιν· ἐὰν δ' ἐγχειρῶσιν, οὐ λήσουσιν· ἐὰν δὲ προγινώσκωμεν, οὐκ ἀμελήσομεν αὐτῶν. ὥστε οὐδαμῇ καλῶς αὐτοῖς ἐπιτίθεσθαι σχήσει.

Εἰ δὲ καὶ τόνδε τις τὸν λόγον λέξει, ὡς Ἀρχέλαος παῖδας ἔχει καὶ διὰ τοὺς παῖδας οὐχ οἷόντε συμπολεμεῖν, πρῶτον μὲν ἄξιον θαυμάσαι τοῦτον, ὅστις περὶ μὲν δέκα παίδων λέξειε, περὶ δὲ τῶν ἁπάντων οὐ λέγει οὐδὲ περὶ τῆς πόλεως, καὶ τὸ μὲν τῶν παίδων συμφέρον ἀποστερεῖ, περὶ δὲ τῶν ὀλίγων καθίστησιν. εἰ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν παθεῖν τι τοὺς παῖδας, οὐ θαυμαστὸν ἦν λέξαι· νῦν δὲ δῆλόν ἐστιν ὅτι κρατοῦντες ἐκείνου καὶ 178
τῶν παίδων ἅμα κρατήσομεν, ὥστε ἀφελόντες τῶν ἐκείνου κακῶν ῥᾳδίως ἀπολαβεῖν τοὺς παῖδας.

Ὁ μὲν οὖν ἐμὸς λόγος ἀμύνεσθαι μὲν τὸν ἀδικοῦντα κελεύει, τιμωρεῖν δὲ τοῖς ἀποθανοῦσι, χαρίζεσθαι δὲ τοῖς παρήκουσι, δέχεσθαι δὲ τὴν τύχην, συμμάχους τε τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, πολεμίους δὲ τοῖς βαρβάροις, καὶ πιστεύειν μὲν τοῖς ὠφελοῦσιν, ὀῤῥωδεῖν δὲ τοὺς μὴ τοιούτους, ἐχθροὺς δὲ νομίζειν τοὺς ἀδικοῦντας, φίλους δὲ τοὺς ἐπαμύνοντας, πρὸς τούτοις τε τὰ γιγνωσκόμενα τῶν εἰκαζομένων κυριώτερα ἡγεῖσθαι. ταῦτα μὲν οὖν οὑμὸς λόγος· τοῖς δὲ ἐναντιουμένοις εἰς τοῦτο ἥκουσι τόλμης τἀναντία δεῖ δύνασθαι τὸν λόγον; ἀνέχεσθαι μὲν ἀδικουμένους, ὠφελεῖν δὲ τοὺς ἀδικοῦντας, φεύγειν δὲ τοὺς βουλομένους ὠφελεῖν, ἀπιστεῖν δὲ τοῖς φίλοις, πιστεύειν δὲ τοῖς ἐχθροῖς, ὀῤῥωδεῖν δὲ τὰ πόῤῥω, τὰ δὲ πλησίον ὑπερορᾶν, ἔπειτα τοῖς Ἕλλησι μὴ γίνεσθαι συμμάχους, τοῖς δὲ βαρβάροις, καὶ πρὸς τούτῳ τοῖς ἐχθροτάτοις, ἔτι δὲ ἀτιμωρήτους μὲν τεθνάναι τοὺς ἀποθανόντας, ἀτίμους δὲ τοὺς προσήκοντας εἶναι, καὶ μήτε πολιτείαν εἶναι μήτε νόμον μήτε δίκας. τοιαῦτα ἀνάγκη τὸν λόγον τὸν τῶν ἀντιλεξόντων δύνασθαι· ταῦτα γάρ ἐστιν ἐναντία τούτοις οἷς ἐγὼ λέγω. πειθόμενοι οὖν ἐκείνοις τούτων οὐχ ἁμαρτήσεσθε· δεξάμενοι δὲ τὴν συμμαχίαν καὶ προθυμηθέντες, ὧν ἐπάθομέν τε δίκην ληψόμεθα καὶ τὸ λοιπὸν οὐ πεισόμεθα τοιαῦτα.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ ΑΙΑΣ. 181

Ἐβουλόμην ἂν τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν δικάζειν οἵπερ καὶ ἐν τοῖς πράγμασι παρῆσαν· οἶδα γὰρ ὅτι ἐμὲ μὲν ἔδει σιωπᾶν, τούτῳ δ' οὐδὲν ἂν ἦν πλέον

v. 2. ἐγχωροῦσιν ABLZ. 5. καὶ post ἔχει om Z. 7. μὲν om Z. 8. παίδων] malim πάντων: pueros autem intellige obsides. 11. κρατήσαιμεν Z. 15. πολεμίοις Z. 19. εἰς] εἰ εἰς Reiskius. 20. τὸν λόγον Stephanus: libri τῶν λόγων. 24. τοῦτο Z. 26. τὸν post λόγον om LZ. 31. ΑΙΑΣ CIMN: λόγος Αἴαντος ς. 33. ἦν om I.

λέγοντι· νῦν δὲ οἱ μὲν παραγενόμενοι τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἄπεισιν, ὑμεῖς δὲ οἱ οὐδὲν εἰδότες δικάζετε. καίτοι ποία τις ἂν δίκη δικαστῶν μὴ εἰδότων γένοιτο, καὶ ταῦτα διὰ λόγων; τὸ δὲ πρᾶγμα ἐγίνετο ἔργῳ. τὸ μὲν ἓν σῶμα τοῦ Ἀχιλλέως ἐκόμισα ἐγὼ φέρων, τὰ δὲ ὅπλα ὅδε, ἐπιστάμενος ὅτι ἓ τῶν ὅπλων μᾶλλον ἐπεθύμεν οἱ Τρῶες ἀλλ' ἢ τῦ νεκρῦ κρατῆσαι. τοῦ μὲν γὰρ εἰ ἐκράτησαν, ᾐκίσαντό τε ἂν τὸ σῶμα καὶ τὰ λύτρα τοῦ Ἕκτορος ἐκομίσαντο· τὰ δὲ ὅπλα τάδε ἓκ ἂν ἀνέθεσαν τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἀπέκρυψαν, δεδιότες τόνδε τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, ὃς καὶ πρότερον ἱεροσυλήσας αὐτῶν τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ νύκτωρ ὥσπέρ τι καλὸν ἐργασάμενος ἐπεδείκνυτο τοῖς Ἀχαιοῖς. κἀγὼ μὲν ἀξιῶ λαβεῖν ἵν' ἀποδῶ τὰ ὅπλα τοῖς φίλοις, ἓτος δὲ ἵν' ἀποδῶται, ἐπεὶ χρῆσθαί γε αὐτοῖς ἓκ ἂν τολμήσειε· δειλὸς γὰρ οὐδεὶς ἂν ἐπισήμοις ὅπλοις χρήσαιτο, εἰδὼς ὅτι τὴν δειλίαν αὐτῦ ἐκφαίνει τὰ ὅπλα.

Σχεδὸν μὲν ἓν ἐστὶν ἅπαντα ὅμοια. οἵ τε γὰρ διαθέντες τὸν ἀγῶνα βασιλεῖς ἑκόντες εἶναι περὶ ἀρετῆς κρίνειν ἐπέτρεψαν ἄλλοις, οἵ τε ὑδὲν εἰδότες δικάσειν ὑπισχνεῖσθε περὶ ὧν ὓκ ἴςε. ἐγὼ δὲ ἐπίσταμαι τοῦτο, ὅτι ὑδεὶς ἂν βασιλεὺς ἱκανὸς ὢν περὶ ἀρετῆς κρίνειν ἐπιτρέψειεν ἄλλοις μᾶλλον ἤπερ ἀγαθὸς ἰατρὸς διαγνῶναι νοσήματα ἄλλῳ παρείη.

Καὶ εἰ μὲν ἦν μοι πρὸς ἄνδρα ὁμοιότροπον, οὐδ' ἂν ἡττᾶσθαί μοι διέφερε· νῦν δ' ὓκ ἔςιν ὅ διαφέρει πλέον ἐμῦ καὶ τῦδε. ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔςιν ὅ τι ἂν δράσειε φανερῶς, ἐγὼ δὲ ὑδὲν ἂν λάθρᾳ τολμήσαιμι πρᾶξαι. κἀγὼ μὲν ὓκ ἂν ἀνασχοίμην κακῶς ἀκύων, ὓδὲ γὰρ κακῶς πάσχων, ὁ δὲ κἂν κρεμάμενος, εἴ γε κερδαίνειν τι μέλλοι, ὅστις γε μαστιγῦν παρεῖχε τοῖς δύλοις καὶ τύπτειν ξύλοις τὰ νῶτα καὶ πυγμαῖς τὸ πρόσωπον, κἄπειτα περιβαλόμενος ῥάκη, τῆς νυκτὸς εἰς τὸ τεῖχος εἰσδὺς τῶν πολεμίων, ἱεροσυλήσας ἀπῆλθε. καὶ ταῦτα ὁμολογήσει ποιεῖν, ἴσως δὲ καὶ πείσει λέγων ὡς καλῶς πέπρακται. ἔπειτα τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων ὅδε ὁ μαστιγίας καὶ ἱερόσυλος ἀξιοῖ κρατῆσαι;

Ἐγὼ μὲν ὓν ὑμῖν λέγω τοῖς οὐδὲν εἰδόσι κριταῖς καὶ δικασταῖς, μὴ εἰς τοὺς λόγυς σκοπεῖν περὶ ἀρετῆς κρίνοντας, ἀλλ' εἰς τὰ ἔργα μᾶλλον. καὶ γὰρ ὁ πόλεμος ὓ λόγῳ κρίνεται ἀλλ' ἔργῳ· ὓδ' ἀντιλέγειν ἔξεσι πρὸς τὺς πολεμίυς, ἀλλ' ἢ μαχομένυς κρατεῖν ἢ δυλεύειν σιωπῇ. πρὸς ταῦτα 182
ἀθρεῖτε, καὶ σκοπεῖτε ὡς εἰ μὴ δικάσετε καλῶς, γνώσεσθε ὅτι οὐδεμίαν ἔχει λόγος πρὸς ἔργον ἰσχύν, οὐδ' ἔςιν ὑμᾶς ὅ τι λέγων ἀνὴρ ὠφελήσει, εἴσεσθε δὲ ἀκριβῶς ὅτι δι' ἀπορίαν ἔργων πολλοὶ καὶ μακροὶ λόγοι λέ-

v. 1. τοῖς αὐτοῖς] immo αὐτοῖς τοῖς. 7. ἀνέθεσαν CIMNX: ἀνέθηκαν ς. 8. τόνδε] τόντες C. 9. αὐτῶν CIMNX: αὐτῆς ς, unde Reiskius αὐτοῖς. 12. alterum ἂν om C. 15. βασιλεῖς ἑκόντες εἶναι] ὓκ ὄντες εἶναι βασιλεῖς CIMNX. 16. ἴσθε I. 20. γὰρ om C. 23. εἴ γε] εἰ CIX. 25. περιβαλλόμενος I. 33. ἀθροῖτε I. δικάσητε ς, γνώσεσθε C, γνώσετε IMN: γνωσθήσεσθε ς.

γονται. ἀλλ' ἢ λέγετε ὅτι οὐ ξυνίετε τὰ λεγόμενα, καὶ ἀνίστασθε, ἢ δικάζετε ὀρθῶς. καὶ ταῦτα μὴ κρύβδην φέρετε, ἀλλὰ φανερῶς, ἵνα γνῶτε ὅτι καὶ αὐτοῖς τοῖς δικάζουσι δοτέα δίκη ἐςίν, ἂν μὴ δικάσωσιν ὀρθῶς. κἄπειτ' ἴσως γνώσεσθε ὅτι οὐ κριταὶ τῶν λεγομένων ἀλλὰ δοξασαὶ κάθησθε. ἐγὼ δὲ διαγινώσκειν μὲν ὑμῖν περὶ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμῶν ἐπιτρέπω, διαδοξάζειν δὲ ἅπασιν ἀπαγορεύω, καὶ ταῦτα περὶ ἀνδρὸς ὃς οὐχ ἑκὼν ἀλλ' ἄκων ἀφῖκται εἰς Τροίαν, καὶ περὶ ἐμοῦ ὃς πρῶτος ἀεὶ καὶ μόνος καὶ ἄνευ τείχους τέταγμαι.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὐ πρὸς σέ μοι μόνον ὁ λόγος, δι' ὃν ἀνέστην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὺς ἄλλυς ἅπαντας· πλείω γὰρ ἀγαθὰ πεποίηκα τὸ στρατόπεδον ἐγὼ ἢ ὑμεῖς ἅπαντες. καὶ ταῦτα καὶ ζῶντος ἂν ἔλεγον Ἀχιλλέως, καὶ νῦν τεθνεῶτος λέγω πρὸς ὑμᾶς. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἄλλην μάχην μεμάχησθε, ἣν οὐχὶ καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν· ἐμοὶ δὲ τῶν ἰδίων κινδύνων οὐδεὶς ὑμῶν ὐδὲν ξύνοιδε. καίτοι ἐν μὲν ταῖς κοιναῖς μάχαις, οὐδὲ εἰ καλῶς ἀγωνίζοισθε, πλέον ἐγίγνετο οὐδέν· ἐν δὲ τοῖς ἐμοῖς κινδύνοις, οὓς ἐγὼ μόνος ἐκινδύνευον, εἰ μὲν κατορθώσαιμι, ἅπαντα ὑμῖν ἐπετελεῖτο ὧν ἕνεκα δεῦρο ἀφίγμεθα, εἰ δὲ σφαλείην, ἐμῦ ἂν ἑνὸς ἀνδρὸς ἐστέρησθε. οὐ γὰρ ἵνα μαχοίμεθα τοῖς Τρωσὶ δεῦρ' ἀφίγμεθα, ἀλλ' ἵνα τήν τε Ἑλένην ἀπολάβοιμεν καὶ τὴν Τροίαν ἕλοιμεν. ταῦτα δ' ἐν τοῖς ἐμοῖς κινδύνοις ἐνῆν ἅπαντα. ὅπυ γὰρ ἦν κεχρημένον ἀνάλωτον εἶναι τὴν Τροίαν, εἰ μὴ πρότερον τὸ ἄγαλμα τῆς θεῦ λάβοιμεν τὸ κλαπὲν παρ' ἡμῶν, τίς ἐστιν ὁ κομίσας δεῦρο τὸ ἄγαλμα ἄλλος ἢ ἐγώ; ὃν σύ γε ἱεροσυλίας κρίνεις. σύ γε ὐδὲν οἶσθα, ὅστις τὸν ἄνδρα τὸν ἀνασώσαντα τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ, ἀλλ' οὐ τὸν ὑφελόμενον παρ' ἡμῶν Ἀλέξανδρον, ἀποκαλεῖς ἱερόσυλον. καὶ τὴν Τροίαν μὲν ἁλῶναι ἅπαντες εὔχεσθε, ἐμὲ δὲ τὸν ἐξευρόντα ὅπως ἔσται τῦτο ἀποκαλεῖς ἱερόσυλον; καίτοι εἴπερ καλόν γε ἦν ἑλεῖν τὸ Ἴλιον, καλὸν καὶ τὸ εὑρεῖν τὸ τύτυ αἴτιον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι χάριν ἔχυσι, σὺ δὲ καὶ ὀνειδίζεις ἐμοί· ὑπὸ γὰρ ἀμαθίας ὧν εὖ πέπονθας οὐδὲν οἶσθα. κἀγὼ μὲν ὐκ ὀνειδίζω σοι τὴν ἀμαθίαν· ἄκων γὰρ αὐτὸ καὶ σὺ καὶ ἄλλοι πεπόνθατε ἅπαντες· ἀλλ' ὅτι διὰ τὰ ὀνείδη τὰ ἐμὰ σωζόμενος ὐχ οἷός τε εἶ πείθεσθαι, ἀλλὰ καὶ προσαπειλεῖς ὡς κακὸν δράσων τι τυσδε, ἐὰν

v. 4. ὅτι οὐ κριταὶ — ἀλλὰ δοξασταὶ CIX: ὅτι κριταὶ — ἀλλὰ μὴ δοξασταί ς. 9. ΟΔΥΣΣΕΥΣ CIMN: λόγος Ὀδυσσέως ς. 12. καὶ post ταῦτα om IMN. 13. μὲν om C. 14. οὐδὲν] οὐδὲ C. 15. οὐδὲ Reiskius: libri οὔτε. 17. δεῦρο add CX. 19. τοῖς — ἀπολάβοιμεν om I. τε om C. 21. μὴ] μὲν IMN. 24. οἶσθας MNX. 26. μὲν ἁλῶναι ἅπαντες om N. 29. εὖ om C. 30. ἄλλοι] deesse videtur articulus. 31. πεπόνθατε I, πεπόνθαται M, πέπονθα N: πεπόνθασιν ς. 32. δράσων τι Stephanus: libri δρώσαντι.

ἐμοὶ τὰ ὅπλα ψηφίσωνται. ἐγὼ δ᾽ οἶδα ὡς καὶ πολλάκις ἀπειλήσεις καὶ πολλά, πρὶν καὶ σμικρόν τι ἐργάσασθαι· ἀλλ᾽ εἴπερ ἐκ τῶν εἰκότων τι χρὴ τεκμαίρεσθαι, ὑπὸ τῆς κακῆς ὀργῆς οἴομαί σε κακόν τι σαυτὸν ἐργάσασθαι.

Καὶ ἐμοὶ μέν, ὅτι τὲς πολεμίες κακῶς ἐποίησα, δειλίαν ὀνειδίζεις· σὺ δὲ ὅτι φανερῶς ἐμόχθεις καὶ μάτην ἠλίθιος ἦσθα, ὅτι μετὰ πάντων τοῦτ᾽ ἔδρασας, οἴει βελτίων εἶναι. ἔπειτα περὶ ἀρετῆς πρὸς ἐμὲ λέγεις· ὃς πρῶτον μὲν ἐκ οἶσθα ἐδ᾽ ὅπως ἔδει μάχεσθαι, ἀλλ᾽ ὥσπερ ὗς ἄγριος ὀργῇ φερόμενος τάχ᾽ ἄν ποτε ἀποκτενεῖς σεαυτόν, κακῷ περιπεσών τῳ. οὐκ οἶσθα ὅτι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν ἔθ᾽ ὑπ᾽ αὐτε χρὴ ἔθ᾽ ὑφ᾽ ἑτέρε οὔθ᾽ ὑπὸ τῶν πολεμίων κακὸν οὐδ᾽ ὁτιοῦν πάσχειν; σὺ δὲ ὥσπερ οἱ παῖδες χαίρεις ὅτι σέ φασιν οἵδε ἀνδρεῖον εἶναι· ἐγὼ δὲ δειλότατόν γε ἁπάντων καὶ δεδιότα τὸν θάνατον μάλιστα, ὅςις γε πρῶτον ὅπλα ἔχεις 183
ἄῤῥηκτα καὶ ἄτρωτα, δι᾽ ἅπερ σέ φασιν οὐ τρωτὸν εἶναι. καίτοι τί ἂν δράσαις εἴ τις σοὶ τῶν πολεμίων τοιαῦτα ὅπλα ἔχων προσέλθοι; ἢ που καλόν τι καὶ θαυμαστὸν ἂν εἴη, εἰ μηδέτερος ὑμῶν μηδὲν δρᾶσαι δύναιτο. ἔπειτα οἴει τι διαφέρειν τοιαῦτα ὅπλα ἔχων ἢ ἐντὸς τείχες καθῆσθαι; καὶ σοὶ μόνῳ δὴ τεῖχος οὐκ ἔστιν, ὡς σὺ φῄς· μόνος μὲν ἐν σύ γε ἑπταβόειον περιέρχῃ τεῖχος προβαλλόμενος ἑαυτε· ἐγὼ δὲ ἄοπλος οὐ πρὸς τὰ τείχη τῶν πολεμίων ἀλλ᾽ εἰς αὐτὰ εἰσέρχομαι τὰ τείχη, καὶ τῶν πολεμίων τοὺς προφύλακας ἐγρηγορότας αὐτοῖς ὅπλοις αἱρῶ, καὶ εἰμὶ στρατηγὸς καὶ φύλαξ καὶ σε καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ οἶδα τά τ᾽ ἐνθάδε καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις, οὐχὶ πέμπων κατασκεψόμενον ἄλλον, ἀλλ᾽ αὐτός, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν σκοπεσιν ὅπως σώσεσι τοὺς ναύτας, οὕτω δὲ καὶ ἔγωγε καὶ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας σώζω. οὐδ᾽ ἔστιν ὅντινα κίνδυνον ἔφυγον αἰσχρὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ μέλλοιμι τοὺς πολεμίες κακόν τι δράσειν· οὐδ᾽ εἰ μὲν ὄψεσθαί μέ τινες ἔμελλον, γλιχόμενος ἂν τοῦ δοκεῖν ἐτόλμων· ἀλλ᾽ εἴτε δελος εἴτε πτωχὸς καὶ μαςιγίας ὢν μέλλοιμι τὲς πολεμίες κακόν τι δράσειν, ἐπεχείρουν ἄν, καὶ εἰ μηδεὶς ὁρῴη. οὐ γὰρ δοκεῖν ὁ πόλεμος, ἀλλὰ δρᾷν ἀεὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ φιλεῖ τι. οὐδὲ ὅπλα ἔστι μοι τεταγμένα, ἐν οἷς προκαλοῦμαι τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι, ἀλλ᾽ ὅντινα ἐθέλει τις

v. 1. ἐγὼ δ᾽ οἶδα ὡς add C. cum eodem post πολλάκις omisi γε. 3. ἐργάσασθαι CIMNX: ἐργάσεσθαι ς. 7. τοῦτ᾽ ἔδρασας C, τοῦτο δράσας IMNX. με C. 9. κακῶς CIMNX. περιπεσόν$^{τ'}$τα C, περιπεσώντων M, περιπεσων N omisso τῳ. 10. οὐκ] καὶ οὐκ C. 13. ἁπάντων καὶ C: ἁπάντων τε καὶ ς. 14. οὐ τρωτὸν] ἄτρωτον C, πρῶτον IMN. 15. δράσῃς CIMNX. ἔχειν Reiskius. 19. περιέρχει MN. 21. φύλακας ς. ὅπλοις C: ὅπλοισιν ς. 23. πέμπω IMNX. 25. σώσωσι I. τοὺς ναύτας] τὰς ναῦς C. 28. ἂν] ἀεὶ C. 30. πολέμιος C. 32. τοὺς πολεμίους Reiskius. ἐθέλοι ς.

τρόπον, καὶ πρὸς ἕνα καὶ πρὸς πολλὺς ἕτοιμός εἰμ' ἀεί. ὐδ' ἡνίκα κάμνω μαχόμενος, ὥσπερ σύ, τὰ ὅπλα ἑτέροις παραδίδωμι, ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἀναπαίωνται οἱ πολέμιοι, τότε αὐτοῖς τῆς νυκτὸς ἐπιτίθεμαι, ἔχων τοιαῦτα ὅπλα ἃ ἐκείνυς βλάψει μάλιςα. καὶ ὔτε νὺξ πώποτέ με ἀφείλετο, ὥσπερ σὲ πολλάκις μαχόμενον ἄσμενον πέπαυκεν· ἀλλ' ἡνίκα ἂν ῥέγχῃς σύ, τηνικαῦτα ἐγὼ σώζω σε, καὶ τοὺς πολεμίυς ἀεὶ κακόν τι ποιῶ, ἔχων τὰ δυλοπρεπῆ ταῦτα ὅπλα καὶ τὰ ῥάκη καὶ τὰς μάςιγας, δι' ἃς σὺ ἀσφαλῶς καθεύδεις.

Σὺ δ' ὅτι φέρων ἐκόμισας τὸν νεκρόν, ἀνδρεῖος οἴει εἶναι; ὃν εἰ μὴ ἠδύνω φέρειν. δύο ἄνδρες ἂν ἐφερέτην. κἄπειτα κἀκεῖνοι περὶ ἀρετῆς πως ἂν ἡμῖν ἠμφισβήτυν, κἀμοὶ μὲν ὁ αὐτὸς ἂν πρὸς αὐτὺς ἦν λόγος· σὺ δὲ τί ἂν ἔλεγες ἀμφισβητῶν πρὸς αὐτύς; ἢ δυοῖν μὲν ὐκ ἂν φροντίσαις, ἑνὸς δ' ἂν αἰσχύνοιο ὁμολογῶν δειλότερος εἶναι; οὐκ οἶσθ' ὅτι οὐ τοῦ νεκρῦ τοῖς Τρωσὶν ἀλλὰ τῶν ὅπλων ἔμελεν ὅπως λάβοιεν; τὸν μὲν γὰρ ἀποδώσειν ἔμελλον, τὰ δὲ ὅπλα ἀναθήσειν εἰς τὰ ἱερὰ τοῖς θεοῖς. τοὺς γὰρ νεκρὺς ὐ τοῖς ὐκ ἀναιρυμένοις αἰσχρόν, ἀλλὰ τοῖς μὴ ἀποδιδοῦσι θάπτειν. σὺ μὲν οὖν τὰ ἕτοιμα ἐκόμισας, ἐγὼ δὲ τὰ ὀνειδιζόμενα ἀφειλόμην ἐκείνους.

Φθόνον δὲ καὶ ἀμαθίαν νοσεῖς, κακὼ ἐναντιωτάτω αὑτοῖς· καὶ ὃ μέν σε ἐπιθυμεῖν ποιεῖ τῶν καλῶν, ἣ δὲ ἀποτρέπει. ἀνθρώπινον μὲν ὖν τι πέπονθας· διότι γὰρ ἰσχυρὸς εἶ, οἴει καὶ ἀνδρεῖος εἶναι, καὶ ὐκ οἶσθα ὅτι σοφίᾳ περὶ πόλεμον καὶ ἀνδρείᾳ οὐ ταὐτόν ἐστιν ἰσχῦσαι, ἀμαθία δὲ κακὸν μέγιςον τοῖς ἔχυσιν. οἶμαι δέ, ἄν ποτέ τις ἄρα σοφὸς ποιητὴς περὶ ἀρετῆς γένηται, ἐμὲ μὲν ποιήσει πολύτλαν τε καὶ πολύμητιν καὶ πολυμήχανον καὶ πτολίπορθον καὶ μόνον τὴν Τροίαν ἑλόντα, σὲ δέ, ὡς ἐγᾦμαι, τὴν φύσιν ἀπεικάζων τοῖς τε νωθέσιν ὄνοις καὶ βυσὶ ταῖς φορβάσιν ἄλλοις ὑπάρχυσι δεσμεύειν καὶ ζευγνύναι αὑτούς.

''ΑΛΚΙΔΑΜΑΝΤΟΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΤΑ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ. 184

Πολλάκις ἤδη ἐνεθυμήθην καὶ ἐθαύμασα, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, τὰς γνώμας τῶν λεγόντων, τί ποτε ἄρα βυλόμενοι ῥᾳδίως δεῦρο παριόντες

v. 4. βλάπτει C. 13. αἰσχύνοις MN. 14. οὐ] ἐκ I. τὸν] τὰ I. 19. κακὼ ἐναντιωτάτω C: κακῶν ἐναντιώτατα ς. 21. διότι γὰρ ἰσχυρὸς CX, διότι ἰσχυρὸς εἶ corr N, δότι γὰρ ἰσχυρὸς IM: διὰ γὰρ τὸ εἶναι ἰσχυρός ς. οἴει] εἴη IM. καὶ ante οὐκ add C. 22. ὅτι] δὲ ὅτι I. 24. ποιήσῃ IMN. πολύτλαν τε] nonne πολύτλαντα? 26. τε om C. τοῖς IMN, καὶ C. 27. ὑπάρχουσι] παρέχουσι Reiskins et Toupius (ad Suid. 3. p. 46). 28. ΟΔΥΣΣΕΥΣ AB, ὀδυσσέως IMN: λόγος Ὀδυσσέως ς. 31. λεγόντων] λεγομένων AB. παριόντες] πάριτε AB.

συμβουλεύουσιν ὑμῖν, ἀφ' ὧν ὠφέλεια μὲν οὐδεμία ἐστὶ τῷ κοινῷ, λοιδορίαι δὲ πλεῖσται γίνονται ἐν ἀλλήλοις εἰκῆ, λόγους τε ἀναλίσκουσιν ἀκαίρους περὶ ὧν ἂν τύχωσι. λέγουσι δὲ τὴν αὑτῶν δόξαν ἕκαστος βουλόμενοί τι λαβεῖν· οἱ δὲ καὶ μισθὸν πραττόμενοι συναγορεύουσι παρ' ὁποτέρων ἂν νομίζωσι πλεῖον λήψεσθαι. καὶ εἰ μέν τις ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλημμελεῖ ἢ βλάπτει τὸ κοινὸν χρήματα ἑαυτῷ πορίζόμενος, τούτων μὲν μηδένα τὸν φροντίζοντα εἶναι· εἰ δέ τις ἡμῶν αἰχμάλωτον ἀγαγὼν ἐκ τῶν πολεμίων ἢ γέρας εἴληφε πλέον ἕτερος ἑτέρου, τούτων ἕνεκα μεγάλας διαφορὰς ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἔχομεν διὰ τὰς τούτων σπουδάς. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον μήτε ἔχθρας ἰδίας φροντίζειν, μήτε ἰδίᾳ φιλεταιρίᾳ χρησάμενον ἕνεκα ἀνδρὸς ἑνὸς χρήματα περὶ πλείονος ποιήσασθαι, καὶ μὴ ὅ τι ἂν μέλλῃ τῷ πλήθει συνοίσειν. οὐ μὲν δὴ ἀλλὰ παραλιπὼν τοὺς ἀρχαίους πόνους τε καὶ λόγους, πειράσομαι Παλαμήδη τόνδε ἐν ὑμῖν δικαίως εἰς κρίσιν καταστῆσαι. ἔστι δὲ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἂν εἰδῆτε, προδοσία· ἐφ' ᾗ δεκαπλασία τῶν ἄλλων ζημία ἐστὶν ἐπικειμένη. καίτοι, ὡς ὑμεῖς ἴστε πάντες, ἐμοὶ καὶ τούτῳ οὐδεμία πώποτ' ἔχθρα οὐδ' ἔρις ἐγένετο περὶ οὐδενὸς πράγματος, καὶ μὴν οὐδ' ἐν παλαίστρᾳ οὐδ' ἐν συμποσίῳ, ἔνθα φιλεῖ ἔριδας πλείστας καὶ λοιδορίας γίνεσθαι. ὁ δὲ ἀνήρ ἐστι φιλόσοφός τε καὶ δεινός, οὗ μέλλω κατηγορεῖν· ὥστε εἰκότως τὸν νοῦν προσέχειν ὑμᾶς καὶ μὴ ἀμελῆσαι περὶ τῶν νυνὶ λεγομένων.

Σχεδὸν μὲν γὰρ ἴστε καὶ αὐτοὶ ἐν οἵῳ κινδύνῳ ἐγενόμεθα, ὅτε ἡμῶν οἱ μὲν εἰς τὰς ναῦς καταπεφευγότες ἦσαν, οἱ δὲ εἰς τὰς τάφρους ἐνέπιπτον, εἴς τε τὰς σκηνὰς οἱ πολέμιοι, πᾶσά τε ἀπορία ἦν ποῖ ποτε προβήσοιτο ἡ τοῦ μέλλοντος κακοῦ τελευτή. ἔχει δὲ ὧδ' ὑμῖν. ἐτυγχάνομεν πλησίον τῶν πυλῶν ἐν τῷ αὐτῷ συντασσόμενοι ἐγώ τε καὶ Διομήδης, πλησίον δ' ἦν Παλαμήδης καὶ Πολυποίτης. συνιόντων δὲ ἡμῶν ὁμόσε τοῖς ἀνδράσιν, ἐκδραμὼν τοξότης ἐκ τῶν πολεμίων ἐστοχάσατο τούτου, ἁμαρτὼν δὲ αὐτοῦ βάλλει ἐγγὺς ἐμοῦ, οὗτός τε λόγχην ἀφίησιν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκεῖνος ἀνελόμενος ᾤχετο εἰς τὸ στρατόπεδον. ἐγὼ δὲ ἀνελὼν τὸν οἰστὸν δίδωμι Εὐρυβάτῃ δοῦναι Τεύκρῳ, ἵνα χρῷτο. ἀνοχῆς δὲ γενομένης ἀπὸ τῆς μάχης ὀλίγον χρόνον, δείκνυσί μοι τὸν οἰστὸν ὑπὸ τοῖς

v. 1. ὠφέλεια μὲν] μὲν ὠφέλεια ὑμῖν AB. 2. τε λόγους AB. ἀκεραίους B. 3. δόξαν] γνώμην Z. 4. καὶ om Z. 5. πλεῖον AB: πλείω ς. 6. ἢ] καὶ Z. 7. ὑμῶν AB. 8. ἕνεκα ABI: ἕνεκεν ς. 10. ἰδίᾳ φιλεταιρίᾳ] ἰδίαν φιλεταιρίαν φιλοτιμίᾳ AB. 13. παλαμήδην Z. 14. δικαίως εἰς κρίσιν CZ: εἰς κρίσιν δικαίως ς. προδοσίας AB. 15. δεκαπλάσιαι ζημίαι τῶν ἄλλων εἰσὶν ἐπικείμεναι AB. 16. οὐδ'] οὔτ' Z. ἐνέγενετο AB. 17. χρήματος AB. 21. μὲν add CIMNXZ et supra versum A. ἴσθε I. ὑμῶν AB. 22. τοὺς τάφρους Z. ἀνέπιπτον IMNZ. 23. ποῖ τότε AB: ποῦ ποτε ς. 24. ἔχει δὲ ὧδε AB: ὡς δ' ς. 26. δ'] τ' AB. συνιόντων] νῦν. ἰόντων AB. 28. αὐτοῦ] τούτου AB. 30. οἰστὸν M: ὀϊστὸν ς. 31. οἰστὸν MZ: ὀϊστὸν ς.

πτεροῖς γράμματα ἔχοντα. ἐκπλαγεὶς δὲ ἐγὼ τῷ πράγματι, προσκαλεσάμενος Σθένελόν τε καὶ Διομήδην ἐδείκνυον αὐτοῖς τὰ ἐνόντα. ἡ δὲ γραφὴ ἐδήλου τάδε „Ἀλέξανδρος Παλαμήδει. ὅσα συνέθε Τηλέφῳ, πάντα σοι ἔςαι, ὅ τε πατὴρ Κασσάνδραν γυναῖκα δίδωσί σοι, καθάπερ ἐπέστειλας· ἀλλὰ τὰ ἀπὸ σοῦ πραττέσθω διὰ τάχυς." ἐνεγέγραπτο μὲν ταῦτα· καί μοι προσελθόντες μαρτυρήσατε οἱ λαβόντες τὸ τόξευμα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπέδειξα ἂν καὶ αὐτὸ τὸ τόξευμα ὑμῖν, ὡς ἀληθὲς ἦν· νῦν δὲ ἐν 185
τῷ θορύβῳ ἔλαθεν αὐτὸ Τεῦκρος ἀποτοξεύσας. ἔδει δέ με καὶ τὰ λοιπὰ διελθεῖν ὡς ἔχει, μηδ' εἰκῇ ὕτως ἄνδρα σύμμαχον περὶ θανάτυ κρίνειν, αἰσχίστην αἰτίαν προστιθέντα, καὶ ταῦτα πρότερον ἐν ὑμῖν εὐδοκιμηκότα. Ἡμεῖς μὲν γὰρ καὶ πρὶν ἐμβαλεῖν δεῦρο πολὺν χρόνον ἐν ταὐτῷ ἐγενόμεθα, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν εἶδεν ἔχοντα τοῦτον σημεῖον ἐν τῇ ἀσπίδι· ἐπειδὴ δὲ κατεπλεύσαμεν δεῦρο, τρίαιναν ἐπεγράψατο. τίνος ἕνεκα; ἵνα δῆλος εἴη τῷ ἐπιγράμματι, ὅ τε ἀντιτεταγμένος τοῦτον τοξεύοι διὰ τὸ σύνθημα, οὗτός τε εἰς ἐκεῖνον ἐσακοντίζοι. Τεκμαίρεσθαι δὲ δεῖ καὶ ἐκ τούτων εἰκότως τὴν ἄφεσιν τῆς λόγχης. φημὶ γὰρ καὶ ἐν ἐκείνῃ γράμματα εἶναι, πηνίκα τε καὶ πότε προδώσοι· πιστὰ γὰρ ἦν οὕτω παρ' ἀλλήλων τὰ πεμπόμενα, οὗτός τε ἐκείνοις καὶ ἐκεῖνοι τούτῳ πέμποντες διὰ τοιούτου εἴδυς καὶ μὴ δι' ἀγγέλων. Ἔτι δὲ καὶ τόδε σκεψώμεθα. ψήφισμα ἡμῖν ἐγένετο, ὃς ἂν βέλος τι λάβῃ ἐκ τῶν πολεμίων, ἀποφέρειν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, διὰ τὸ σπανίοις αὐτοῖς χρῆσθαι ἡμᾶς· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πειθαρχοῦσι τοῖς ἐψηφισμένοις, αὐτὸς δὲ βέλη ἀνελόμενος πέντε τοξεύειν φανερός ἐστιν ὐδὲ ἓν πρὸς ὑμᾶς ἐνηνοχώς, ὥςε καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ἂν μοι δοκεῖ θανάτῳ ζημιωθῆναι. ἆρά γε ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ὅτι ταῦτά τῦ σοφιστῦ τῆς διανοίας καὶ τῦ φρονήματος αὐτῦ, ὃς τυγχάνει φιλοσοφῶν ἐφ' οἷς ἥκιστα ἐχρῆν αὐτὸν ταῦτα πράττειν. τῦ

v. 1. προσκαλέσας AB. 2. διομήδη CZ. 4. κασσάνδραν CMNZ: Κασάνδραν ς. καθάπερ AB: ὥσπερ ς. 5. τάχος Z. 7. ΜΑΡΤΥΡΕΣ add C. 8. ἂν] δὲ ἂν AB. 9. ἀποτοξεύσας AB: ἀπολέσας ς. ἔδει] malim δεῖ. Reiskius. 10. μηδ' εἰκῇ οὕτως] μηδ' εἰκὸς ὕτως AB, μὴ ἀδίκως CIMNXZ: μὴ δόξωμεν ἀδίκως ς. κρίνειν] κρίνειν με νομίσητε C. 11. προστιθέντα ABCM, προστεθέντα Z, προστιθέντες N: προτιθέντα ς. ἡμῖν AB. 12. καὶ add C. πρὶν] πλὴν IMNXZ. 13. ὑμῶν IMNXZ. οἶδε C. ἔχοντα τοῦτον AB: τοῦτον ἔχοντα ς. 14. ἀπεγράψατο I. 15. ὅ, τε C, ὅτε AB: ὅταν ς. 16. ἐσακοντίζοι ABMZ, ἐξακοντίζοι IN, ἐνκοντίζοι C: εἰσακοντίζοι ς. δὲ add ABC. 18. πηνίκα τε CIMNXZ, πηνίκα AB: πηνικάδε ς. προδώσοι C: προδώσει ς. 19. οὗτός] αὐτός AB. καὶ ἐκεῖνοι] ἐκεῖνοί τε AB. τούτῳ] οὕτω Z. 20. δὲ] τε Z. 21. λάβοι Z. 22. libri σπανίως. χρῆσθαι AB: χρήσασθαι ς. 23. τοῖς ἐψηφισμένοις om pr A. 24. οὐδὲν AB. 25. δοκῇ A. 26. ὅτι add AB, εἰ addit C. σοφοῦ ς. 27. ὃς τυγχάνει φιλοσοφῶν AB, τυγχάνει φιλοσοφῶν INXZ, τυγχάνειν φιλοσόφων M, τοῦ φιλοσόφου τυγχάνει ἄξια ὄντα C. αὐτῶν B. τῦ τε τα] τά τε ABCIMNXZ.

τε τὰ πράγματα τὰ παρεστηκότα γενέσθαι καὶ τὴν στρατείαν πᾶσαν ἐπιδείξω αἴτιον γεγονότα ἡμῖν τόν τε πατέρα αὐτοῦ καὶ τοῦτον αὐτόν. ἀνάγκη δὲ διὰ μακροτέρων λόγων ῥηθῆναι τὰ γενόμενα.

Τούτῳ πατὴρ ἐστὶ πένης, ὄνομα Ναύπλιος, τέχνην ἔχων ἁλιείαν. οὗτος πλείστους τῶν Ἑλλήνων ἠφάνικε, χρήματά τε πολλὰ ἐκ τῶν νεῶν ὑφῄρηται, κακά τε πλεῖστα τοὺς ναυτίλους εἴργασται, πανουργίας τε οὐδεμιᾶς λείπεται· γνώσεσθε δὲ προϊόντος τοῦ λόγου, τὰς ἀληθείας ἀκούσαντες τῶν γενομένων. Ἄλεῳ γὰρ τῷ Τεγέας βασιλεῖ ἀφικομένῳ εἰς Δελφοὺς ἐχρήσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὅτι αὐτῷ ἔκγονος ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰ γένοιτο, ὑπὸ τούτου δεῖν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπολέσθαι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἄλεως διὰ τάχους ἀφικνεῖται οἴκαδε, καὶ καθίστησι τὴν θυγατέρα ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς, εἰπών, εἴ ποτε ἀνδρὶ συγγενήσεται, θανατώσειν αὐτήν. τύχης δὲ γενομένης ἀφικνεῖται Ἡρακλῆς στρατευόμενος ἐπ᾽ Αὐγέαν εἰς Ἦλιν, καὶ αὐτὸν ξενίζει ὁ Ἄλεως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς. ἰδὼν δὲ ὁ Ἡρακλῆς τὴν παῖδα ἐν τῷ νεῷ ὑπὸ μέθης συνεγένετο. ἐπεὶ δὲ κύουσαν αὐτὴν ᾔσθετο ὁ πατὴρ Ἄλεως, μεταπέμπεται τὸν τούτου πατέρα, πυθόμενος πορθμέα τε αὐτὸν εἶναι καὶ δεινόν. ἀφικομένου δὲ τοῦ Ναυπλίου δίδωσιν αὐτῷ τὴν παῖδα καταποντίσαι. ὁ δὲ παραλαβὼν ἦγεν αὐτήν· καὶ ὡς γίνονται ἐν τῷ Παρθενίῳ ὄρει, τίκτει Τήλεφον. ἀμελήσας δὲ ὧν ὁ Ἄλεως αὐτῷ ἐπέστειλεν, ἄγων αὐτὴν ἀπέδοτο καὶ τὸ παιδίον ἐς Μυσίαν Τεύθραντι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Τεύθρας ἄπαις ὢν τὴν μὲν Αὔγην γυναῖκα ποιεῖται, τὸν δὲ παῖδα αὐτῆς ἐπονομάσας Τήλεφον τίθεται υἱὸν ἑαυτοῦ, δίδωσί τε αὐτὸν Πριάμῳ εἰς τὸ ὀλίγον παιδεῦσαι. χρόνου δὲ προϊόντος Ἀλέξανδρος ἐπεθύμησεν εἰς τὴν Ἑλλάδ᾽ ἀφικέσθαι, τό τε ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς θεωρῆσαι βουλόμενος, ἅμα δὲ καὶ τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης ἀκούων δηλονότι, καὶ τὴν τοῦ Τηλέφου γέννησιν ἀκηκοώς, ὁπόθεν τε εἴη καὶ τίνα τρόπον

v. 1. πράγματα τὰ παρεστηκότα BI, πράγματα τὰ περηστηκότα A, πράγματα παρεστηκότα MNXZ, παρεστηκότα πράγματα C: πράγματα τὰ νῦν παρεστηκότα ς. γενέσθαι ante ἐπιδείξω ponit C, om ceteri. στρατείαν Z: στρατιὰν ς. ἅπασαν ς. 2. ὑμῖν ABC. 3. δὲ] δὲ καὶ AB. γενόμενα] λεγόμενα Z. 4. Ναύπλιος] ναυτίλος A. ἁλιείαν AB: ἁλείαν ς. οὗτος] αὐτὸς AB. 5. ὑφῄρηται AB: ὑφῄρηκε ς. 6. τε οὐδ.] δὲ οὐδ. Z. 7. τὰς ἀληθείας ἀκούσαντες τῶν γενομένων AB: ἀκούσαντες μετὰ ἀληθείας τῶν τότε γενομένων ς. 8. ἀλέῳ A. 9. ἐκ A: ὑπὸ ς. 10. δεῖ ς. υἱεῖς I. ἀλέος A. Pausaniae est Ἀλεός, Apollodoro Ἄλεος. 12. θανατώσει B. 13. στρατευόμενος om AB. αὐγείαν C. 14. ἄλέος A. 15. νεῷ] ἱερῷ AB. κυοῦσαν C. ὁ πατὴρ ᾔσθετο AB. 16. ἀλέος A. τε] τὸν C. 17. εἶναι αὐτὸν AB. ναυτίλον AB. 18. ὡς] ὅτε AB. γίνονται] ἦγεν Z. 19. ὁ add AB. ἀλέος A. ἀπέστειλεν ABZ. 20. ἐς ABCMN, om Z. Μυσίαν om Z. 21. ἄπαις ὢν Reiskius: libri ἀπιδὰν. 22. αὐτὸν Πριάμῳ] πριάμῳ αὐτῷ AB. 23. τὸ] τι AB, τὸν IMN. ὀλίγον] Ὄλυμπον vel Ἴλιον Reiskius. 24. ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς] ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ς. 25. τὸ] τῷ M, κάλλει IMN. 26. γένεσιν AB.

καὶ ὑπό τινος ἐπράθη. ὥστε Ἀλέξανδρος οὕτω τὴν ἀποδημίαν ἐποιεῖτο διὰ προφάσεως τοιαύτης εἰς τὴν Ἑλλάδα. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ οἱ Μόλου παῖδες ἀφικνοῦνται ἐκ Κρήτης, δεόμενοι Μενελάου αὐτοὺς διαλλάξαι καὶ διελεῖν τὴν κτῆσιν αὐτοῖς, ὅτι εἴη ὁ πατὴρ τετελευτηκὼς αὐτοί τε στασιάζοιεν περὶ τῶν πατρῴων χρημάτων. εἶεν· τί οὖν γίνεται; πλεῖν αὐτῷ ἔδοξε, καὶ ἐπιστείλας τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐπιμελεῖσθαι τῶν 186
ξένων, ἵνα μηδενὸς ἔσοιντο ἐνδεεῖς, ἕως ἂν αὐτὸς ἔλθῃ ἐκ Κρήτης, ὁ μὲν ᾤχετο· Ἀλέξανδρος δὲ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐξαπατήσας, καὶ λαβὼν ἐκ τῶν οἴκων ὅσα πλεῖστα ἐδύνατο, ἀποπλέων ᾤχετο, οὐκ αἰδεσθεὶς οὔτε Δία ξένιον οὔτε θεῶν οὐθένα, ἄνομα καὶ βάρβαρα ἔργα διαπραξάμενος, ἄπιστα πᾶσι καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις ἀκοῦσαι. ἀφικομένου δὲ αὐτοῦ πάλιν εἰς Ἀσίαν, ἄγοντος τὰ χρήματα καὶ τὴν γυναῖκα, ἔστιν ὅπου ἀντελάβου τινὸς ἢ βοῇ ἐσήμηνας τοῖς περιοίκοις ἢ βοήθειαν συνέλεξας; οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, ἀλλὰ περιεῖδες Ἕλληνας ὑπὸ βαρβάρων ὑβρισθέντας. ἐπεὶ δ' ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες τὴν ἁρπαγὴν καὶ Μενέλεως ᾔσθετο, ἤγειρε τὴν στρατιὰν καὶ διέπεμπεν ἡμῶν ἄλλον ἄλλοσε εἰς τὰς πόλεις αἰτήσοντας στρατόν. καὶ δὴ καὶ τοῦτον ἔπεμψεν εἰς Χίον πρὸς Οἰνοπίωνα καὶ εἰς Κύπρον πρὸς Κινύραν. ὁ δὲ Κινύραν τε ἔπεισε μὴ συστρατεύειν ἡμῖν, δῶρά τε πολλὰ παρ' αὐτοῦ λαβὼν ἀποπλέων ᾤχετο· καὶ Ἀγαμέμνονι μὲν ἀποδίδωσι χαλκοῦν θώρακα, ὅστις οὐδενὸς ἄξιος ἦν, αὐτὸς δὲ τὰ ἄλλα εἶχε χρήματα. ἀπηγγέλλετο δὲ ὅτι ἑκατὸν ναῦς ἀποπέμψει ὁ Κινύρας, ὁρᾶτε δὲ καὶ αὐτοὶ οὐδεμίαν παρ' αὐτοῦ ἥκουσαν. ὥστε καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ἂν μοι δοκοίη θανάτῳ ζημιωθῆναι· ἄξιον γὰρ κολάσαι τὸν σοφιστήν, ὃς ἐπὶ τοῖς φίλοις τὰ αἴσχιστα μηχανώμενος πέφανται.

Ἄξιον δὲ καταμαθεῖν ἃ καὶ φιλοσοφεῖν ἐπικεχείρηκεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους καὶ παραπείθων, φάσκων τάξεις ἐξευρηκέναι πολεμικάς, γράμματα, ἀριθμούς, μέτρα, σταθμούς, πεττούς, κύβους, μουσικήν, νόμισμα, πυρσούς. καὶ οὐδὲ αἰσχύνεται ὅταν αὐτίκα ἐλέγχηται φανερῶς ἐν ὑμῖν ψευδόμενος.

v. 1. οὕτω ABCX, οὔτε IMN: οὗτος ς. 2. δὲ om Z. 3. αὐτούς τε διαλλάξαι AB. 4. διελθεῖν Z. κτίσιν IMNZ. 7. ἔσοντο Z. ἔλθοι IMNXZ. ὁ] καὶ ὁ AB. 8. καὶ om AB. λαβὼν post οἴκων ponunt AB. 9. ὅσα AB: ἃ ς. ἀποπλέων ᾤχετο om Z. 10. οὔτε] οὐ ABCMN. οὐδένα CZ. 12. βοὴν AB. 13. οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν om AB. 15. στρατείαν Z. 16. ἄλλοτε IMNZ. αἰτήσοντα Z. στρατιάς AB. 17. καὶ add C. ἔπεμπεν ABZ. οἰνωπίωνα CIMNX. 18. κινύραν AB. συστρατεύειν ACIMNZ: στρατεύειν ς. πολλὰ add AB. 20. αὐτὸς δὲ τὰ ἄλλα] τὰ δὲ ἄλλα αὐτὸς AB. 21. ἐπηγγέλλετο CIMNXZ. ἀποπέμψαι AB. κιννύρας AB. καὶ add AB. 23. δοκοίη IMNXZ, δοκῇ ABC: Reiskius δοκεῖ. ἄξιον γὰρ κολάσαι] εἰ ἄρα γε κολάσασθαι ἄξιόν ἐστι AB. 25. δὲ] δὲ καὶ AB. ἐπιχείρηκεν I. 26. τάξεις ἐξευρηκέναι AB: ἐξευρηκέναι τάξεις ς. 27. νόμιμα X. πυρσοί AB. 28. καὶ om AB. ψευδόμενος ἐν ὑμῖν Z.

Νέστωρ γὰρ ὁ πρεσβύτατος ἡμῶν ἁπάντων καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Πειρίθȣ γάμοις μετὰ Λαπιθῶν ἐμαχέσατο Κενταύροις ἐν φάλαγγι καὶ ἐν τάξει· Μενεσθεὺς δὲ πρῶτος λέγεται κοσμῆσαι τάξεις καὶ λόχȣς καὶ φάλαγγας συστῆσαι, ἡνίκα Εὔμολπος ὁ Ποσειδῶνος ἐπ᾽ Ἀθηναίους ἐστράτευσε Θρᾷκας ἄγων, ὥστ᾽ ȣ̓ Παλαμήδους τὸ ἐξεύρημά ἐστιν, ἀλλ᾽ ἄλλων πρότερον. γράμματα μὲν δὴ πρῶτος Ὀρφεὺς ἐξήνεγκε, παρὰ Μȣσῶν μαθών, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτȣ̃ δηλοῖ ἐπιγράμματα,

Μουσάων πρόπολον τῇδ᾽ Ὀρφέα Θρῆκες ἔθηκαν,
ὃν κτάνεν ὑψιμέδων Ζεὺς ψολόεντι βέλει,
Οἰάγρου φίλον υἱόν, ὃς Ἡρακλῆ ἐξεδίδαξεν,
εὑρὼν ἀνθρώποις γράμματα καὶ σοφίην.

μȣσικὴν δὲ Τέννος ὁ Καλλιόπης, ὃν Ἡρακλῆς φονεύει, ἀριθμȣ̀ς γε μὴν Μȣσαῖος ὁ τῶν Εὐμολπιδῶν, Ἀθηναῖος ὡς καὶ τὰ ποιήματα αὐτȣ̃ δηλοῖ,

ὄρθιον ἐξαμερὲς τετόρων καὶ εἴκοσι μέτρων,
ὡς δεκάτην γενεὴν ἑκατὸν βιοῦν ἄνδρας.

νομίσματα δὲ ȣ̓ Φοίνικες ἐξεῦρον, λογικώτατοι καὶ δεινότατοι ὄντες τῶν βαρβάρων· ἐξ ὁλοσφύρȣ γὰρ ἴσον μερισμὸν διείλοντο, πρῶτοί τε χαρακτῆρα ἔβαλον εἰς τὸν σταθμὸν τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον. παρ᾽ ὧν ȣ̂τος ἐλθὼν σοφίζεται. τῶν αὐτῶν δὲ καὶ ὁ ῥυθμός. ὥστε αὐτȣ̃ ταῦτα πάντα πρεσβύτερα φαίνεται, ὧν ȣ̂τος προσποιεῖται εὑρετὴς εἶναι. μέτρα δὲ καὶ σταθμὰ ἐξεῦρε, καπήλοις καὶ ἀγοραίοις ἀνθρώποις ἀπάτας καὶ ἐπιορκίας, πεττούς γε μὴν τοῖς ἀργοῖς τῶν ἀνδρῶν ἔριδας καὶ λοιδορίας. καὶ κύβȣς αὖ μέγιςον κακὸν κατέδειξε, τοῖς μὲν ἡττηθεῖσι λύπας καὶ ζημίας, τοῖς δὲ νενικηκόσι καταγέλωτα καὶ ὄνειδος· τὰ γὰρ ἀπὸ κύβων προσγινόμενα ἀνόνητα γίνεται, τὰ δὲ πλεῖςα καταναλίσκεται παραχρῆμα. πυρσοὺς αὖ ἐσοφίσατο, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἡμετέρῳ κακῷ, ἃ διενοεῖτο ποιεῖν, χρήσιμα 187 δὲ τοῖς πολεμίοις. ἀρετὴ δέ ἐστιν ἀνδρὸς τοῖς ἡγεμόσι προσέχειν καὶ τὸ

v. 1. γὰρ ὅδε πρεσβύτερος ὑμῶν AB. 2. φάλακι AB. 3. φάλαγγα Z. 6. μὲν δὴ] μέν γε ς. ἤνεγκε Z. 7. τὰ post δηλοῖ ponunt AB. 8. θρήϊκες IMN, θράκες AB. 9. Ζεὺς] ζεύς πȣ A. βέλει] βαλὼν C, κεραυνῷ ABIMNX et γρ C. 10. ὑάγρου AB. ἡρακλῆ Z cum Burneiano 96, ἡρακλῆα A, ἡρακλη B (α supra): ἡρακλῆν ς. ἐδίδαξεν N. 12. Τέννος] λῖνος AB, τρύνος Z. 14. τεττόρων I, τετάρων M, τεττάρων NZ. 15. ὡς] ἐς Z, ὥστε ABMNX, ὧτε I. ἀνέρας C. 16. οὐ] οἱ AB. λογιώτατοι Lobeck. ad Phrynich. p. 198. δεινότατοι] δυνατώτατοι I. 17. πρῶτοί τε C, καὶ πρῶτοι AB: om coniunctionem ς. χαρακτῆρας CZ, χαρακτῆρες IMNX. 18. ἔβαλλον ς. παρ᾽ ὧν] ὁ παρὼν δ᾽ AB. 19. τῶν αὐτῶν δὲ καὶ ὁ ῥυθμὸς C, τὸν ῥυθμὸν AB, τὸν αὐτοῦ ῥυθμὸν Z: τὸν αὐτὸν ῥυθμόν ς. ταῦτα add AB. 23. αὖ om Z. κατέδειξε AB: ἐδίδαξε ς. 24. νενικηκόσι AB: νικῶσι ς. ἀπὸ τῶν κύβων γενόμενα ἀνόητα AB. 25. πυρσοὺς om Z. 26. αὖ] οὖν C, om Z. ἐσοφίσατο om Z. ἀλλ᾽ om AB. ἐφ᾽ ὑμετέρῳ C, ἐφημέρῳ I, ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ AB. ἃ om C. χρήσιμον AB,

προςαττόμενον ποιεῖν καὶ τῷ πλήθει ἀρέσκειν παντί, αὐτόν τε παρέχειν ἄνδρα πανταχῦ ἀγαθόν, τύς τε φίλυς εὖ ποιῦντα καὶ τὺς ἐχθρὺς κακῶς. ὧν τἀναντία πάντων οὗτος ἐπίσταται, τοὺς μὲν ἐχθροὺς ὠφελεῖν, τοὺς δὲ φίλους κακῶς ποιεῖν.

Ἀξιῶ δ' ὑμᾶς ἔγωγε κοινῇ σκεψαμένους βουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀφεῖναι αὐτὸν ὑποχείριον λαβόντας. εἰ δὲ κατελεήσαντες αὐτὸν διὰ τὴν δεινότητα τῶν λόγων ἀφήσετε, θαυμαστὴ παρανομία γενήσεται ἐν τῷ στρατεύματι· εἰδὼς γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ὅτι καὶ Παλαμήδης περιφανῶς τοσαῦτα ἡμαρτηκὼς ὐδεμίαν δίκην ἔδωκε, καὶ αὐτοὶ πειράσονται ἀδικεῖν. ὥστε ἐὰν νοῦν ἔχητε, ψηφιεῖσθε τὰ βέλτισθ' ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ τῶν λοιπῶν ὕνεκεν παράδειγμα ποιήσεσθε τοῦτον τιμωρησάμενοι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥΣ ΓΡΑΠΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΓΡΑΦΟΝΤΩΝ Η ΠΕΡΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

pag. Reisk. 77.

Ἐπειδή τινες τῶν καλυμένων σοφιςῶν ἱστορίας μὲν καὶ παιδείας ἠμελήκασι καὶ τοῦ δύνασθαι λέγειν ὁμοίως τοῖς ἰδιώταις ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν δὲ μεμελετηκότες λόγυς καὶ διὰ βιβλίων δεικνύντες τὴν αὐτῶν σοφίαν σεμνύνονται καὶ μέγα φρονοῦσι καὶ πολλοστὸν μέρος τῆς ῥητορικῆς κεκτημένοι δυνάμεως τῆς ὅλης τέχνης ἀμφισβητῦσι, 78 διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιχειρήσω κατηγορίαν ποιήσασθαι τῶν γραπτῶν λόγων, ὐχ ὡς ἀλλοτρίαν ἐμαυτοῦ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἡγούμενος, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑτέροις μεῖζον φρονῶν καὶ τὸ γράφειν ἐν παρέργῳ τοῦ μελετᾶν οἰόμενος χρῆναι, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτὸ τῦτο τὸν βίον καταναλίσκοντας ἀπολελεῖφθαι πολὺ καὶ ῥητορικῆς καὶ φιλοσοφίας ὑπειληφώς, καὶ πολὺ δικαιότερον ἂν ποιητὰς ἢ σοφιστὰς προσαγορεύεσθαι νομίζων.

Πρῶτον μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἄν τις καταφρονήσειε τῦ γράφειν, ἐξ ὧν ἐστὶν εὐεπίθετον καὶ ῥᾴδιον καὶ τῇ τυχύσῃ φύσει πρόχειρον. εἰπεῖν μὲν γὰρ ἐκ τῦ παραχρῆμα περὶ τοῦ παρατυχόντος ἐπιεικῶς, καὶ ταχείᾳ χρήσασθαι τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων εὐπορίᾳ, καὶ τῷ καιρῷ τῶν πραγμάτων καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν ἀνθρώπων εὐστόχως ἀκολουθῆσαι, καὶ τὸν προσήκοντα λόγον εἰπεῖν οὔτε φύσεως ἁπάσης ὔτε παιδείας τῆς τυχούσης ἐςίν· ἐν πολλῷ δὲ χρόνῳ γράψαι ἂν καὶ κατὰ σχολὴν ἐπανορθῶσαι, καὶ παραθέμενον τὰ τῶν προγεγονότων σοφιστῶν συγγράμματα πολλαχόθεν εἰς τὰ αὐτῶν ἐνθυμήματα συναγεῖραι, καὶ μιμήσασθαι τὰς

v. 3. πάντα ὔτως Z. 6. ἀφ. αὐτὸν] ἀφ. αὐτῶν Z. 8. καὶ om AB. παλαμήδην Z. 11. οὕνεκα ABI. ποιήσασθε AB. 12. ΤΟΥΣ om C. 16. διὰ βιβλίων Reiskius, διὰ βεβαίων KMN, δι' ἀβεβαίων CX. δεικνύντες] δικαιοῦντες N. τὴν μὲν αὐτῶν K.
22. post χρῆναι deesse videtur ἀσκεῖν aut simile verbum. τῦτον M. 27. παραχρῆμα] παραυτίκα MX, παραυτίκα καὶ C.

τῶν εὖ λεγομένων ἐπιτυχίας, καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν ἰδιωτῶν συμβολίας 79 ἐπανορθώσασθαι, τὰ δὲ αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ πολλάκις ἐπισκεψάμενον ἀνακαθᾶραι καὶ μεταγράψαι καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ῥᾴδιον πέφυκεν. ἔςι δ' ἅπαντα τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ καλὰ σπάνια καὶ χαλεπὰ καὶ διὰ πόνων εἰωθότα γίγνεσθαι, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ φαῦλα ῥᾳδίαν ἔχει κτῆσιν, ὥς' ἐπειδὴ τὸ γράφειν τοῦ λέγειν ἑτοιμότερον ἡμῖν ἐστίν, εἰκότως ἂν αὐτοῦ καὶ τὴν κτῆσιν ἐλάττονος ἀξίαν νομίζοιμεν.

Ἔπειτα τοῖς μὲν λέγειν δεινοῖς οὐδεὶς ἂν φρονῶν ἀπιστήσειεν ὡς οὐ μικρὸν τὴν τῆς ψυχῆς ἕξιν μεταῤῥυθμίσαντες ἐπιεικῶς λογογραφήσουσι, τοῖς δὲ γράφειν ἠσκημένοις οὐδεὶς ἂν πιστεύσειεν ὡς ἐπὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ λέγειν οἷοί τε ἔσονται. τοὺς μὲν γὰρ τὰ χαλεπὰ τῶν ἔργων ἐπιτελοῦντας εἰκός, ὅταν ἐπὶ τὰ ῥᾴω τὴν γνώμην μεταστήσωσιν, εὐπόρως μεταχειρίσασθαι τὴν τῶν πραγμάτων ἀπεργασίαν· τοῖς δὲ τὰ ῥᾴδια γεγυμνασμένοις ἀντίτυπος καὶ προσάντης ἡ τῶν χαλεπωτέρων ἐπιμέλεια καθίσταται. γνοίη δ' ἄν τις ἐκ τῶνδε τῶν παραδειγμάτων. ὁ μὲν γὰρ ἆραι μέγα φορτίον δυνάμενος ἐπὶ τὰ κουφότερα μετελθὼν ῥᾳδίως μεταχειρίσαιτ' ἄν· ὁ δὲ πρὸς τὰ κοῦφα τῇ δυνάμει διικνούμενος οὐδὲν ἂν τῶν βαρυτέρων οἷός τε ἦ φέρειν. καὶ πάλιν ὁ μὲν ποδώκης δρομεὺς ῥᾳδίως 80 παρέπεσθαι τοῖς βραδυτέροις δύναιτ' ἄν· ὁ δὲ βραδὺς οὐκ ἂν οἷός τε ἦ τοῖς θάσσοσιν ὁμοδρομεῖν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁ μὲν τὰ πόῤῥω δυνάμενος ἐπισκόπως ἀκοντίζειν ἢ τοξεύειν καὶ τῶν ἐγγὺς τεύξεται ῥᾳδίως, ὁ δὲ τὰ πλησίον βάλλειν ἐπιστάμενος οὔπω δῆλον εἰ καὶ τῶν πόῤῥω δυνήσεται τυγχάνειν. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ περὶ τοὺς λόγους ὁ μὲν ἐκ τοῦ παραυτίκα καλῶς αὐτοῖς χρώμενος οὐκ ἄδηλον ὅτι μετὰ χρόνου καὶ σχολῆς ἐν τῷ γράφειν διαφέρων ἔσται λογοποιός· ὁ δ' ἐπὶ τοῦ γράφειν τὰς διατριβὰς ποιούμενος οὐκ ἀφανὲς ὅτι μεταβὰς ἐπὶ τοὺς αὐτοσχεδιαστικοὺς λόγους ἀπορίας καὶ πλάνου καὶ ταραχῆς ἕξει πλήρη τὴν γνώμην.

Ἡγοῦμαι δὲ καὶ τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν λέγειν ἀεί τε καὶ διὰ παντὸς χρήσιμον εἶναι, τοῦ δὲ γράφειν ὀλιγάκις εὔκαιρον αὐτῷ τὴν δύναμιν καθίστασθαι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι λέγειν μὲν ἐκ τοῦ παραυτίκα καὶ δημηγοροῦσι καὶ δικαζομένοις καὶ τὰς ἰδίας ὁμιλίας ποιοῦσιν ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ πολλάκις ἀπροσδοκήτως καιροὶ πραγμάτων παραπίπτουσιν, ἐν οἷς οἱ μὲν σιωπῶντες εὐκαταφρόνητοι δόξουσιν εἶναι, τοὺς δὲ λέγοντας ὡς ἰσόθεον τὴν γνώμην ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἄλλων τιμωμένους ὁρῶμεν. ὅταν γὰρ νουθετῆσαι δέῃ τοὺς ἁμαρτάνοντας ἢ παραμυθή-

v. 4. σπάνια δὲ καὶ KM. 10. ἐπὶ] Reiskius ἀπὸ. 18. ποδώκυς C. 20. θάσσουσιν (omisso ὁμοδρομεῖν) K. 22. κάλλειν M. 30. ὀλιγάκις μὲν εὔκαιρον K. αὐτοῦ τὴν δύναμιν C: τὴν δύναμιν αὐτοῦ ς. dativum restituit Reiskius. 31. λέγειν] λέγουσι KMX. 36. δέῃ C: δεῖ ς.

σασθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἢ πραῦναι τοὺς ὀργιζομένους ἢ τὰς ἐξαίφνης 81 ἐπενεχθείσας "αἰτίας ἀπολίσασθαι, τηνικαῦθ' ἡ τοῦ λέγειν δύναμις τῇ χρείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐπικουρεῖν οἵα τέ ἐστιν, ἡ δὲ γραφὴ σχολῆς δεῖται καὶ μακροτέρους ποιεῖται τοὺς χρόνους τῶν καιρῶν· οἱ μὲν γὰρ ταχεῖαν τὴν ἐπικουρίαν ἐπὶ τῶν ἀγώνων ἀπαιτοῦσιν, ἡ δὲ κατὰ σχολὴν καὶ βραδέως ἐπιτελεῖ τοὺς λόγους. ὥστε τίς ἂν φρονῶν ταύτην τὴν δύναμιν ζηλώσειεν, ἣ τῶν καιρῶν τοσοῦτον ἀπολείπεται; πῶς δ' οὐ καταγέλαστον, εἰ τοῦ κήρυκος παρακαλοῦντος „τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν πολιτῶν," ἢ τοῦ ὕδατος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἤδη ῥέοντος, ἐπὶ τὸ γραμματεῖον ὁ ῥήτωρ πορεύοιτο συνθήσων καὶ μαθησόμενος λόγον; ὡς ἀληθῶς γὰρ εἰ μὲν "ἦμεν τύραννοι τῶν πόλεων, ἐφ' ἡμῖν ἂν ἦν καὶ δι- 82 καστήρια συλλέγειν καὶ περὶ τῶν κοινῶν βουλεύεσθαι πραγμάτων, ὥστε ὁπότε γράψαιμεν τοὺς λόγους, τηνικαῦτα τοὺς ἄλλους πολίτας ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν παρακαλεῖν· ἐπεὶ δ' ἕτεροι τούτων κύριοί εἰσιν, ἆρ' οὐκ εὔηθες ἡμᾶς ἄλλην τινὰ μελέτην ποιεῖσθαι λόγων ἐναντίως ἔχουσαν ἀκριβῶς; εἰ γὰρ οἱ τοῖς ὀνόμασιν ἐξειργασμένοι καὶ μᾶλλον ποιήμασιν ἢ λόγοις ἐοικότες, καὶ τὸ μὲν αὐτόματον καὶ πλέον ἀληθείαις ὅμοιον ἀποβεβληκότες, μετὰ παρασκευῆς δὲ πεπλάσθαι καὶ συγκεῖσθαι δοκοῦντες ἀπιστίας καὶ φθόνου τὰς τῶν ἀκουόντων γνώμας ἐμπιπλῶσι, — τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ γὰρ εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς λόγους γράφοντες φεύγουσι τὰς ἀκριβείας καὶ μιμοῦνται τὰς τῶν αὐτοσχεδιαζόντων ἑρμηνείας, καὶ τότε κάλλιστα γράφειν δοκοῦσιν ὅταν ἥκιστα γεγραμμένοις ὁμοίους πορίσωνται λόγους. ὁπότε δὲ καὶ τοῖς λογογράφοις τοῦτο πέρας τῆς ἐπιεικείας ἐστίν, ὅταν τοὺς αὐτοσχεδιάζοντας μιμήσωνται, πῶς οὐ χρὴ καὶ τῆς παιδείας ἐκείνην "μάλιστα τιμᾶν, ἀφ' ἧς πρὸς τοῦτο τὸ 83 γένος τῶν λόγων εὐπόρως ἕξομεν;

Οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦτ' ἄξιον εἶναι τοὺς γραπτοὺς λόγους ἀποδοκιμάζειν, ὅτι τὸν βίον τῶν μεταχειριζομένων ἀνώμαλον καθιστᾶσι. περὶ πάντων μὲν γὰρ τῶν πραγμάτων γεγραμμένους ἐπίστασθαι λόγους ἕν τι τῶν ἀδυνάτων πέφυκεν, ἀνάγκη δέ ἐστιν, ὅταν τις τὰ μὲν αὐτοσχεδιάζῃ τὰ δὲ τυποῖ, τὸν λόγον ἀνόμοιον ὄντα ψόγον τῷ λέγοντι παρασκευάζειν, καὶ τὰ μὲν ὑποκρίσει καὶ ῥαψῳδίᾳ παραπλήσια δοκεῖν εἶναι, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ φαῦλα φαίνεσθαι παρὰ τὴν ἐκείνων ἀκρίβειαν.

v. 1. ὀργιζομένους C, ἀπολλυμένους KMTX: ἀπολυμένους ς. 7. libri ὑπολείπεται. δ' add CX. 8. βούλεται om K. 15. μελέτην ποιεῖσθαι λόγων C, ποιεῖσθαι τῶν λόγων μελέτην K, ποιεῖσθαι μελέτην λόγων ς. ἔχουσιν CKMTX. 18. ἐπιβεβληκότες K. δὲ om K. 19. ἐμπιπλῶσι CKMK ἐμπιμπλῶσι ς. 22. κάλλιστα] libri μάλιστα. 25. ἐφ' ἧς C: ἀφ' οὗ ς. 28. καθιστᾶσε C. 30. αὐτοσχεδιάζοι KM. 31. τὸν λόγον] τῶν λόγων KMTX. 32. δοκεῖ CKMT.

Δεινὸν δ' ἐστὶ τὸν ἀντιποιούμενον φιλοσοφίας τῆς τοῦ λέγειν καὶ παιδεύσειν ἑτέρους ὑπισχνούμενον, ἂν μὲν ἔχῃ γραμματεῖον ἢ βιβλίον, δεικνύναι δύνασθαι τὴν αὑτοῦ σοφίαν, ἂν δὲ τούτων ἄμοιρος γένηται, μηδὲν τῶν ἀπαιδεύτων βελτίω καθεστάναι, καὶ χρόνου μὲν δοθέντος δύνασθαι λόγον ἐξενεγκεῖν, εὐθέως δὲ περὶ τοῦ προτεθέντος ἀφωνότερον εἶναι τῶν ἰδιωτῶν, καὶ λόγων μὲν τέχνας ἐπαγγέλλεσθαι, τοῦ δὲ λέγειν μηδὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ φαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἡ μελέτη τοῦ γράφειν ἀπορίαν τοῦ λέγειν πλείστην παραδίδωσιν. ὅταν γάρ τις ἐθισθῇ κατὰ μικρὸν ἐξεργάζεσθαι τοὺς λόγους καὶ μετὰ ἀκριβείας καὶ ῥυθμοῦ τὰ ῥήματα συντιθέναι καὶ βραδείᾳ "τῇ τῆς διανοίας κινήσει χρώμενος ἐπιτελεῖν τὴν 84 ἑρμηνείαν, ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦτον, ὅταν εἰς τοὺς αὐτοσχεδιαστοὺς ἔλθῃ λόγους, ἐναντία πράσσοντα ταῖς συνηθείαις ἀπορίας καὶ θορύβου πλήρη τὴν γνώμην ἔχειν, καὶ πρὸς ἅπαντα μὲν δυσχεραίνειν, μηδὲν δὲ διαφέρειν τῶν ἰσχνοφώνων, οὐδέποτε δ' εὐλύτῳ τῇ τῆς ψυχῆς ἀγχινοίᾳ χρώμενον ὑγρῶς καὶ φιλανθρώπως μεταχειρίζεσθαι τοὺς λόγους, ἀλλ' ὥσπερ οἱ διὰ μακρῶν χρόνων ἐκ δεσμῶν λυθέντες οὐ δύνανται τοῖς ἄλλοις ὁμοίαν ποιήσασθαι τὴν ὁδοιπορίαν, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνα τὰ σχήματα καὶ τοὺς ῥυθμοὺς ἀποφέρονται μεθ' ὧν καὶ δεδεμένοις αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἦν πορεύεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ γραφὴ βραδείας τὰς διαβάσεις τῇ γνώμῃ παρασκευάζουσα καὶ τοῦ λέγειν ἐν τοῖς ἐναντίοις ἔθεσι ποιουμένη τὴν ἄσκησιν ἄπορον καὶ δεσμώτιν τὴν ψυχὴν καθίστησι καὶ τῆς ἐν τοῖς αὐτοσχεδιαστοῖς εὐροίας ἁπάσης ἐπίπροσθεν γίνεται.

Νομίζω δὲ καὶ τὴν μάθησιν "τῶν γραπτῶν λόγων χαλεπὴν καὶ τὴν 85 μνήμην ἐπίπονον καὶ τὴν λήθην αἰσχρὰν ἐν τοῖς ἀγῶσι γίνεσθαι. πάντες γὰρ ἂν ὁμολογήσειαν τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων καὶ τὰ πολλὰ τῶν ὀλίγων χαλεπώτερον εἶναι μαθεῖν καὶ μνημονεῦσαι. περὶ μὲν οὖν τοὺς αὐτοσχεδιασμοὺς ἐπὶ τῶν ἐνθυμημάτων δεῖ μόνον τὴν γνώμην ἔχειν, τοῖς δὲ ὀνόμασιν ἐκ τοῦ παραυτίκα δηλοῦν· ἐν δὲ τοῖς γραπτοῖς λόγοις καὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἐνθυμημάτων καὶ συλλαβῶν ἀναγκαῖόν ἐστι ποιεῖσθαι τὴν μνήμην καὶ τὴν μάθησιν ἀκριβῆ. ἐνθυμήματα μὲν οὖν ὀλίγα καὶ μεγάλα τοῖς λόγοις ἔνεστιν, ὀνόματα δὲ καὶ ῥήματα πολλὰ καὶ ταπεινὰ καὶ μικρὸν ἀλλήλων διαφέροντα. καὶ τῶν μὲν ἐνθυμημάτων ἅπαξ ἕκαστον δηλοῦται, τοῖς δ' ὀνόμασι πολλάκις τοῖς αὐτοῖς ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι· διὸ τῶν μὲν εὔπορος ἡ μνήμη, τοῖς δὲ δυσανάληπτος καὶ δυσφύλακτος ἡ μάθησις καθέστηκεν. ἔτι τοίνυν αἱ λῆθαι περὶ μὲν τοὺς αὐτοσχεδιασμοὺς ἄδηλον

v. 1. τὸν] τὸ T. τῆς τοῦ λέγειν] ἐν τῷ λέγειν C, ἀντιλέγειν KMTX. 3. μηδὲν CKMTX: μηθὲν ς. 4. βελτίων καθιστάναι K. μὲν] δὲ K. 6. ἀπαγγέλλεσθαι KM. 14. malim ἰσχοφώνων. 18. δεδεγμένοις C. 20. ἔθεσι CKMTX: εὔθεσι ς. 21. τῆς ἐν om C. 34. δυσανάληπτος] δυσανάληπτος ἡ μνήμη CKMTX. 35. λῆθαι] ἀλήθειαι KMTX.

τὴν αἰσχύνην ἔχουσιν. εὐλύτου γὰρ τῆς ἑρμηνείας οὔσης καὶ τῶν ὀνομάτων οὐκ ἀκριβῶς συνεξεσμένων, ἂν ἄρα καὶ διαφύγῃ τι τῶν ἐνθυμημάτων, οὐ χαλεπὸν ὑπερβῆναι τῷ ῥήτορι καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐνθυμημάτων ἁψάμενον μηδεμιᾷ τὸν λόγον αἰσχύνῃ περιβαλεῖν· ἀλλὰ καὶ τῶν διαφυγόντων, ἂν ὕστερον ἀναμνησθῇ, ῥᾴδιον ποιήσασθαι τὴν δήλωσιν. τοῖς δὲ γεγραμμένα λέγουσιν ἂν κατὰ μικρὸν ὑπὸ τῆς ἀγωνίας ἐκλίπωσί τι ''καὶ παραλλάξωσιν, ἀπορίαν ἀνάγκη καὶ πλάνον καὶ ζήτησιν ἐγγενέσθαι, 86 καὶ μακροὺς μὲν χρόνους ἐπίσχειν, πολλάκις δὲ τῇ σιωπῇ διαλαμβάνειν τὸν λόγον, ἀσχήμονα δὲ καὶ καταγέλαστον καὶ δυσεπικούρητον καθεστάναι τὴν ἀπορίαν.

Ἡγοῦμαι δὲ καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν ἀκροατῶν ἄμεινον χρῆσθαι τοὺς αὐτοσχεδιάζοντας τῶν τὰ γεγραμμένα λεγόντων. οἱ μὲν γὰρ πολὺ πρὸ τῶν ἀγώνων τὰ συγγράμματα διαπονήσαντες ἐνίοτε τῶν καιρῶν ἁμαρτάνουσιν· ἢ γὰρ μακρότερα τῆς ἐπιθυμίας λέγοντες ἀπεχθάνονται τοῖς ἀκούουσιν, ἢ βουλομένων ἔτι τῶν ἀνθρώπων ἀκροᾶσθαι προαπολείπουσι τοὺς λόγους. χαλεπὸν γάρ, ἴσως δ' ἀδύνατόν ἐστιν ἀνθρωπίνην πρόνοιαν ἐφικέσθαι τοῦ μέλλοντος, ὥστε προϊδεῖν ἀκριβῶς τίνα τρόπον αἱ γνῶμαι τῶν ἀκουόντων πρὸς τὰ μήκη τῶν λεγομένων ἕξουσιν. ἐν δὲ τοῖς αὐτοσχεδιασμοῖς ἐπὶ τῷ λέγοντι γίνεται ταμιεύεσθαι τοὺς λόγους πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν γνωμῶν ἀποβλέποντι καὶ τὰ μήκη συντέμνειν καὶ τὰ συντόμως ἐσκεμμένα διὰ μακροτέρων δηλοῦν.

Χωρὶς τοίνυν τούτων οὐδὲ τοῖς παρ' αὐτῶν τῶν ἀγώνων ἐνθυμήμασι διδομένοις ὁμοίως ὁρῶμεν ἑκατέρους χρῆσθαι δυναμένους. τοῖς μὲν γὰρ ἄγραφα λέγουσιν, ἄν τι παρὰ τῶν ἀντιδίκων ἐνθύμημα λάβωσιν ἢ διὰ τὴν συντονίαν τῆς διανοίας αὐτῶν παρὰ σφῶν αὐτῶν διανοηθῶσιν, εὔπορόν ἐστιν ἐν τάξει θεῖναι· τοῖς γὰρ ὀνόμασιν ἐκ τοῦ παραυτίκα περὶ ἁπάντων ''δηλοῦντες, οὐδ' ὅταν πλείω τῶν ἐσκεμμένων λέγωσιν, οὐδαμῇ 87 τὸν λόγον ἀνώμαλον καὶ ταραχώδη καθιστᾶσι· τοῖς δὲ μετὰ τῶν γραπτῶν λόγων ἀγωνιζομένοις ἂν ἄρα τι χωρὶς τῆς παρασκευῆς ἐνθύμημα δοθῇ, χαλεπὸν ἐναρμόσαι καὶ χρῆσθαι κατὰ τρόπον· αἱ γὰρ ἀκρίβειαι τῆς τῶν ὀνομάτων ἐξεργασίας οὐ παραδέχονται τοὺς αὐτοματισμούς, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ μηδὲν χρῆσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης ἐνθυμήμασι δοθεῖσιν ἢ χρώμενον διαλύειν καὶ συνερείπειν τὴν τῶν ὀνομάτων οἰκονομίαν, καὶ τὰ μὲν ἀκριβῶς τὰ δ' εἰκῇ λέγοντα ταραχώδη καὶ ἄφωνον καθιστάναι τὴν ἑρμηνείαν. καίτοι τίς ἂν εὖ φρονῶν ἀποδέξαιτο τὴν τοιαύτην μελέτην, ἥτις καὶ τῶν αὐτομάτων ἀγαθῶν ἐπίπροσθεν τῇ χρήσει καθέστηκε καὶ χείρω τῆς

v. 6. τι om C. 7. malim ἐγγίνεσθαι. 20. γνωμῶν C, λόγων ς. 27. οὐδαμῇ C, οὐδαμῆ T, οὐδαμῶ M: οὐδαμοῦ ς. 30. χρῆσθαι C: κεχρῆσθαι ς. 34. διάφωνον vel ἀσύμφωνον Reiskius. 36. ἐπίπροσθον M.

τύχης ἐνίοτε τοῖς ἀγωνιζομένοις τὴν ἐπικουρίαν παραδίδωσι, καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἄγειν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον εἰθισμένων αὕτη καὶ τοῖς αὐτομάτοις εὐπορήμασιν ἐμποδών ἐστιν.

Ἡγοῦμαι δ' οὐδὲ λόγους δίκαιον εἶναι καλεῖσθαι τοὺς γεγραμμένους, ἀλλ' ὥσπερ εἴδωλα καὶ σχήματα καὶ μιμήματα λόγων, καὶ τὴν αὐτὴν κατ' αὐτῶν εἰκότως ἂν δόξαν ἔχοιμι, ἥνπερ κατὰ τῶν χαλκῶν ἀνδριάντων καὶ λιθίνων ἀγαλμάτων ''88 καὶ γεγραμμένων ζώων. ὥσπερ γὰρ ταῦτα μιμήματα τῶν ἀληθινῶν σωμάτων ἐστί, καὶ τέρψιν μὲν ἐπὶ τῆς θεωρίας ἔχει, χρῆσιν δ' οὐδεμίαν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ παραδίδωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ γεγραμμένος λόγος, ἑνὶ σχήματι καὶ τάξει κεχρημένος, ἐκ βιβλίου θεωρούμενος ἔχει τινὰς ἐκπλήξεις, ἐπὶ δὲ τῶν καιρῶν ἀκίνητος ὢν οὐδεμίαν ὠφέλειαν τοῖς κεκτημένοις παραδίδωσιν· ἀλλ' ὥσπερ ἀνδριάντων καλῶν ἀληθινὰ σώματα πολὺ χείρους τὰς εὐπορίας ἔχοντα πολλαπλασίους ἐπὶ τῶν ἔργων τὰς ὠφελείας παραδίδωσιν, οὕτω καὶ λόγος ὁ μὲν ἐπ' αὐτῆς τῆς διανοίας ἐν τῷ παραυτίκα λεγόμενος ἔμψυχός ἐστι καὶ ζῇ καὶ τοῖς πράγμασιν ἕπεται καὶ τοῖς ἀληθέσιν ἀφωμοίωται σώμασιν, ὁ δὲ γεγραμμένος εἰκόνι λόγου τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχων ἁπάσης εὐεργεσίας ἄμοιρος καθέστηκεν.

Ἴσως ἂν οὖν εἴποι τις ὡς ἄλογόν ἐστι κατηγορεῖν μὲν τῆς γραφικῆς δυνάμεως, ἑαυτὸν δὲ διὰ ταύτης φαίνεσθαι τὰς ἐπιδείξεις ποιούμενον, καὶ προδιαβάλλειν τὴν πραγματείαν ταύτην δι' ἧς εὐδοκιμεῖν ''89 παρασκευάζεται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἔτι δὲ περὶ φιλοσοφίαν διατρίβοντα τοὺς αὐτοσχεδιαστικοὺς λόγους ἐπαινεῖν καὶ προυργιαίτερον ἡγεῖσθαι τὴν τύχην τῆς προνοίας καὶ φρονιμωτέρους τοὺς εἰκῇ λέγοντας τῶν μετὰ παρασκευῆς γραφόντων. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν οὐ παντελῶς ἀποδοκιμάζων τὴν γραφικὴν δύναμιν ἀλλὰ χείρω τῆς αὐτοσχεδιαστικῆς ἡγούμενος εἶναι, καὶ τοῦ δύνασθαι λέγειν πλείστην ἐπιμέλειαν οἰόμενος χρῆναι ποιεῖσθαι, τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους· ἔπειτα προσχρῶμαι τῷ γράφειν οὐκ ἐπὶ τούτῳ μέγιστον φρονῶν, ἀλλ' ἵν' ἐπιδείξω τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τῇ δυνάμει σεμνυνομένοις ὅτι μικρὰ πονήσαντες ἡμεῖς ἀποκρύψαι καὶ καταλῦσαι τοὺς λόγους αὐτῶν οἷοί τ' ἐσόμεθα. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ἐπιδείξεων ἕνεκα τῶν εἰς τοὺς ὄχλους ἐκφερομένων ἅπτομαι τοῦ γράφειν. τοῖς μὲν γὰρ πολλάκις ἡμῖν ἐντυγχάνουσιν ἐξ ἐκείνου τοῦ τρόπου παρακελεύομαι πεῖραν ἡμῶν ''λαμ- 90

v. 6. ἔχοιμι C: ἔχοιμεν ϛ. ἥνπερ κατὰ C, ἥνπερ καὶ κατὰ τὴν K, ἥνπερ καὶ κατὰ ϛ. 9. τῷ om C. 10. κεχρημένος CKMTX: γεγραμμένος ϛ. 13. πολλαπλασίας Reiskius. 17. λόγος C. εὐεργεσίας] ἐνεργείας Reiskius. 20. ἑαυτὸν] immo αὐτὸν. libri ἀποδείξεις. ποιούμενος K. 21. προδιαβάλλειν C: προσδιαβάλλειν ϛ. ταύτης M. 22. περὶ] πρὸς M. 24. τοὺς om C. 28. προσχώμενος K. 31. ἐπιδείξεως C. εἵνεκα CX. 32. ὄχλους] λόγους C. ἐκφερομένους KMT. 33. ὑμῶν K.

βάνειν, ὅταν ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ προτεθέντος εὐκαίρως καὶ μουσικῶς εἰπεῖν οἷοί τ' ὦμεν· τοῖς δὲ διὰ χρόνου μὲν ἐπὶ τὰς ἀκροάσεις ἀφιγμένοις μηδεπώποτε δὲ πρότερον ἡμῖν ἐντετυχηκόσιν ἐπιχειροῦμέν τι δεικνύναι τῶν γεγραμμένων· εἰθισμένοι γὰρ ἀκροᾶσθαι τῶν ἄλλων τοὺς λόγους ἴσως ἂν ἡμῶν αὐτοσχεδιαζόντων ἀκούοντες ἐλάττονα τῆς ἀξίας δόξαν καθ' ἡμῶν λάβοιεν. χωρὶς δὲ τούτων καὶ σημεῖα τῆς ἐπιδόσεως, ἣν εἰκὸς ἐν τῇ διανοίᾳ γίνεσθαι, παρὰ τῶν γραπτῶν λόγων ἐναργέστατα κατιδεῖν ἔστιν. εἰ μὲν γὰρ βέλτιον αὐτοσχεδιάζομεν νῦν ἢ πρότερον, οὐ ῥᾴδιον ἐπικρίνειν ἐστί· χαλεπαὶ γὰρ αἱ μνῆμαι τῶν προειρημένων λόγων καθεστήκασιν· εἰς δὲ τὰ γεγραμμένα κατιδόντας ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ θεωρῆσαι τὰς τῆς ψυχῆς ἐπιδόσεις ῥᾴδιόν ἐστιν. ἔτι δὲ καὶ μνημεῖα καταλιπεῖν ἡμῶν αὐτῶν σπουδάζοντες καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ χαριζόμενοι λόγους γράφειν ἐπιχειροῦμεν.

Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὡς εἰκῇ λέγειν παρακελευόμεθα, τὴν αὐτοσχεδιαστικὴν δύναμιν τῆς γραφικῆς προτιμῶντες, ἄξιόν ἐστι πιστεύειν. τοῖς μὲν γὰρ ἐνθυμήμασι καὶ τῇ τάξει μετὰ προνοίας ἡγούμεθα δεῖν χρῆσθαι τοὺς ῥήτορας, περὶ δὲ τὴν τῶν ὀνομάτων δήλωσιν αὐτοσχεδιάζειν· οὐ γὰρ τοσαύτην ὠφέλειαν αἱ τῶν γραπτῶν λόγων ἀκρίβειαι παραδιδόασιν, ὅσην εὐκαιρίαν αἱ τῶν ἐκ τοῦ παραχρῆμα λεγομένων δηλώσεις ἔχουσιν. ὅστις 91
οὖν ἐπιθυμεῖ ῥήτωρ γενέσθαι δεινὸς ἀλλὰ μὴ ποιητὴς λόγων ἱκανός, καὶ βούλεται μᾶλλον τοῖς καιροῖς χρῆσθαι καλῶς ἢ τοῖς ὀνόμασι λέγειν ἀκριβῶς, καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν ἀκροωμένων ἐπίκουρον ἔχειν σπουδάζει μᾶλλον ἢ τὸν φθόνον ἀνταγωνιστήν, ἔτι δὲ καὶ τὴν γνώμην εὔπορον καὶ τὴν μνήμην εὔλυτον καὶ τὴν λήθην ἄδηλον καθεστάναι βούλεται, καὶ τῇ χρείᾳ τοῦ βίου σύμμετρον τὴν δύναμιν τῶν λόγων κεκτῆσθαι πρόθυμός ἐστιν, οὗτος εἰκότως ἂν τοῦ μὲν αὐτοσχεδιάζειν ἀεί τε καὶ διὰ παντὸς ἐνεργὸν τὴν μελέτην ποιοῖτο, τοῦ δὲ γράφειν ἐν παιδιᾷ καὶ παρέργῳ ἐπιμελόμενος εὖ φρονεῖν κριθείη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσιν.

ΓΟΡΓΙΟΥ ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

Κόσμος πόλει μὲν εὐανδρία, σώματι δὲ κάλλος, ψυχῇ δὲ σοφία, πράγματι δὲ ἀρετή, λόγῳ δὲ ἀλήθεια· τὰ δ' ἐναντία τούτων ἀκοσμία. ἄνδρα δὲ καὶ γυναῖκα καὶ λόγον καὶ ἔργον καὶ πόλιν καὶ πρᾶγμα χρὴ τὸ μὲν 92

v. 1. προτεταχθέντος K. 14. οὐδ' ὡς] CKMNTX: ὡς οὐδ' ς. 15. γραφῆς K. 16. χρᾶσθαι KMNTX. 20. μὴ] καὶ C. 21. χρῆσθαι C: χρᾶσθαι ς. 22. σπουδάζειν CK. 26. οὗτος] οὐκ KMNTX, om C. 27. ποιοῖτο CKMNTX: ποιείτω ς. ἐπιμελόμενος CKMNX: ἐπιμελούμενος ς. 29. ΓΟΡΓΙΟΥ] γοργίου λεοντίνου T, γοργίου ῥήτορος N. ΕΛΕΝΗΣ] πρὸς ἑλένην N. 32. καὶ post πόλιν om EHKMNRVWX. πρᾶγματα W.

ἄξιον ἐπαίνου ἐπαίνῳ τιμᾷν, τῷ δὲ ἀναξίῳ μῶμον ἐπιθεῖναι· ἴση γὰρ ἁμαρτία καὶ ἀμαθία μέμφεσθαί τε τὰ ἐπαινετὰ καὶ ἐπαινεῖν τὰ μωμητά. τοῦ δ' αὐτοῦ ἀνδρὸς λέξαι τε τὸ δέον ὀρθῶς καὶ ἐλέγξαι τοὺς μεμφομένους Ἑλένην, γυναῖκα περὶ ἧς ὁμόφωνος καὶ ὁμόψηφος γέγονεν ἥ τε τῶν ποιητῶν ἀκουσάντων πίστις ἥ τε τοῦ ὀνόματος φήμη τῶν συμφορῶν μνήμη γέγονεν. ἐγὼ δὲ βούλομαι λογισμόν τινα τῷ λόγῳ δοὺς τὴν μὲν κακῶς ἀκούουσαν παῦσαι τῆς αἰτίας, τοὺς δὲ μεμφομένους ψευδομένους ἐπιδεῖξαι, καὶ δεῖξαι τἀληθὲς ἢ παῦσαι τῆς ἀμαθίας.

Ὅτι μὲν οὖν φύσει καὶ γένει τὰ πρῶτα τῶν πρώτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἡ γυνὴ περὶ ἧς ὅδε ὁ λόγος, οὐκ ἄδηλον οὐδ' ὀλίγοις. δῆλον γὰρ ὡς μητρὸς μὲν Λήδας, πατρὸς δὲ τοῦ μὲν γενομένου θεοῦ, τοῦ δὲ λεγομένου θνητοῦ, Τυνδάρεω καὶ Διός, ὧν ὁ μὲν διὰ τὸ εἶναι ἔδοξεν, ὁ δὲ διὰ τὸ φάναι ἠλέγχθη, καὶ ἦν ὁ μὲν ἀνδρῶν κράτιστος, ὁ δὲ πάντων 93
τύραννος. ἐκ τοιούτων δὲ γενομένη ἔσχε τὸ ἰσόθεον κάλλος, ὃ λαβοῦσα καὶ οὐ λαθοῦσα ἔσχε. πλείστας δὲ πλείστοις ἐπιθυμίας ἔρωτος ἐνειργάσατο, ἑνὶ δὲ σώματι πολλὰ σώματα συνήγαγεν ἀνδρῶν ἐπὶ μεγάλοις μέγα φρονούντων, ὧν οἱ μὲν πλούτου μεγέθη, οἱ δὲ εὐγενείας παλαιᾶς εὐδοξίαν, οἱ δὲ ἀλκῆς οἰκείας εὐεξίαν, οἱ δὲ σοφίας ἐπικτήτου δύναμιν ἔσχον, καὶ ἧκον ἅπαντες ὑπ' ἔρωτός τε φιλονείκου φιλοτιμίας τε ἀνικήτου. ὅστις μὲν οὖν καὶ διότι καὶ ὅπως ἀπέπλησε τὸν ἔρωτα τὴν Ἑλένην λαβών, οὐ λέξω· τὸ γὰρ τοῖς εἰδόσιν ἃ ἴσασι λέγειν πίστιν μὲν ἔχει, τέρψιν δὲ οὐ φέρει. τὸν χρόνον δὲ τῷ λόγῳ τὸν τότε νῦν ὑπερβὰς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέλλοντος λόγου προβήσομαι, καὶ προθήσομαι τὰς αἰτίας δι' ἃς εἰκὸς ἦν 94
γενέσθαι τὸν τῆς Ἑλένης εἰς τὴν Τροίαν στόλον.

Ἢ γὰρ τύχης βουλήματι καὶ θεῶν κελεύσματι καὶ ἀνάγκης ψηφίσματι

v. 1. ἐπαίνου ἐπαίνῳ AB: ἐπαίνων ς. ἐπιθεῖναι ABHRVWY: ἐπιτιθέναι ς. 3. post ἀνδρὸς in M lacuna est duorum vel trium vocabulorum. 4. ὁμόφωνος καὶ ὁμόψυχος AB, ὁμόψυχος καὶ ὁμό-
ηφος
φωνος CHRVWY et pr X, ὁμόψυχος καὶ ὁμόφωνος N: ὁμόψηφος καὶ ὁμόφωνος ς. γέγονεν add ABCHKNRXY, γέγωνεν M. ἥ τε] ἡ τῶν Y. 5. φήμη] φήμη ὁ AB. 7. ἀκούουσαν ABCEHKMNVWX: ἀκούσασαν ς. 8. καὶ δεῖξαι om C. ἢ ABCEHKNRVXY: καὶ ς. 9. τὸν πρῶτον M. ἀνδρῶν τε καὶ H. 10. ὅδε add ABCEHKMNRVWXY. 11. τοῦ δὲ λεγομένου] λεγομένου δὲ AB, τοῦ δὲ γενομένου RY. 12. τυνδάρεος M. 13. φάναι ABCEKMNRVWXY, φανῆναι HV: φῦναι ς. ἠλέχθη K, ἐλέχθη corr N. 14. δὲ om AB. ἔσχε τὸ] ἔσχετο N. λαχοῦσα K, λαβοῦσα pr Y. 15. ἔρωτος om K. 16. μεγάλης C. μέγα AB: μεγάλα ς. 17. μεγέθει H. εὐδοξία H. 18. ἄλλης H. οἰκίας Y, ἰδίας AB. ἐκτήτου B. 19. τε post ἔρωτος add ABCEHKMNRVWXY. 20. τὸν ἔρωτα om E. ante τὴν omisi ὁ cum ABCEHKMNRVWXY. 21. ἃ] καὶ AB. 23. λόγου] χρόνου K. προσθήσομαι C. 24. γεγενέσθαι Y. τὴν add BCEKMNRVWXY et rc H. 25. βουλήμασι ABK. κελεύσματι] βουλεύμασι AB. ψηφίσμασιν AB.

ἔπραξεν ἃ ἔπραξεν, ἢ βίᾳ ἁρπασθεῖσα, ἢ λόγοις πεισθεῖσα, ἢ ἔρωτι ἁλοῦσα. εἰ μὲν οὖν διὰ τὸ πρῶτον, οὐκ ἄξιος αἰτιᾶσθαι ὁ αἰτιώμενος· θεοῦ γὰρ προθυμίαν ἀνθρωπίνῃ προμηθείᾳ ἀδύνατον κωλύειν. πέφυκε γὰρ οὐ τὸ κρεῖσσον ὑπὸ τοῦ ἥσσονες κωλύεσθαι, ἀλλὰ τὸ ἧσσον ὑπὸ τοῦ κρείσσονος ἄρχεσθαι καὶ ἄγεσθαι, καὶ τὸ μὲν κρεῖσσον ἡγεῖσθαι, τὸ δὲ ἧσσον ἕπεσθαι. θεὸς δ' ἀνθρώπου κρεῖσσον καὶ βίᾳ καὶ σοφίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις. ἢ οὖν τῇ τύχῃ καὶ τῷ θεῷ τὴν αἰτίαν ἀναθετέον, ἢ τὴν Ἑλένην τῆς δυσκλείας ἀπολυτέον. εἰ δὲ βίᾳ ἡρπάσθη καὶ ἀνόμως ἐβιάσθη καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη, δῆλον ὅτι ὁ ἁρπάσας ἢ ὑβρίσας ἠδίκησεν, ἡ δὲ ἁρπασθεῖσα ἢ ὑβρισθεῖσα ἐδυστύχησεν. ἄξιος οὖν ὁ μὲν ἐπιχειρήσας βάρβαρος βάρβαρον ἐπιχείρημα καὶ νόμῳ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ νόμῳ μὲν ἀτιμίας, λόγῳ δ' αἰτίας, ἔργῳ δὲ ζημίας τυχεῖν· ἡ δὲ βιασθεῖσα καὶ τῆς πατρίδος στερηθεῖσα καὶ τῶν φίλων ὀρφανισθεῖσα πῶς οὐκ ἂν εἰκότως ἐλεηθείη μᾶλλον ἢ κακολογηθείη; ὁ μὲν γὰρ ἔδρασε δεινά, ἡ δὲ ἔπαθε· δίκαιον οὖν τὴν μὲν οἰκτεῖραι, τὸν δὲ μισῆσαι.

Εἰ δὲ λόγος ὁ πείσας καὶ τὴν ψυχὴν ἀπατήσας, οὐδὲ πρὸς τοῦτο
χαλεπὸν ἀπολογήσασθαι καὶ τὴν αἰτίαν ἀπολύσασθαι ὧδε. λόγος δυνάστης
μέγας ἐστίν, ὃς μικροτάτῳ σώματι καὶ ἀφανεστάτῳ θειότατα ἔργα ἀπο- 95
τελεῖ· δύναται γὰρ καὶ φόβον παῦσαι καὶ λύπην ἀφελεῖν καὶ χαρὰν ἐνεργάσασθαι καὶ ἔλεον ἐπαυξῆσαι. ταῦτα δὲ ὡς οὕτως ἔχει δείξω· δεῖ δὲ καὶ δόξῃ δεῖξαι τοῖς ἀκούουσιν. τὴν ποίησιν ἅπασαν καὶ νομίζω καὶ ὀνομάζω λόγον ἔχοντα μέτρον· ἧς τοὺς ἀκούοντας εἰσῆλθε καὶ φρίκη περίφοβος καὶ ἔλεος πολύδακρυς καὶ πόθος φιλοπενθής, ἐπ' ἀλλοτρίων τε πραγμάτων καὶ σωμάτων εὐτυχίαις καὶ δυσπραγίαις ἴδιόν τι πάθημα διὰ τῶν λόγων ἔπαθεν ἡ ψυχή. φέρε δὴ πρὸς ἄλλον ἀπ' ἄλλου μεταστῶ λό-

v. 1. ἢ ἔρωτι ἁλοῦσα in mg habet Y, ceteri om. 2. οὐκ add C. 3. προμηθίᾳ EM. οὐ om H. κρεῖττον (σσ) Y, κρεῖττον HVV. 4. ἧσσον] ἴσον B, ἴσον A. κρείσσονος ABY: κρείττονος ς. ἄρχεσθαί τε καὶ HVV. 5. καὶ τὸ μὲν] τὸ μὲν γάρ ς. κρεῖττον E. ἧσσον CH, ἴσον AB: ἧττον ς. 6. θεοὶ CEHKRY. κρεῖσσον ABCEHKMNWX, κρείσσονες RY: κρείσσων ς. 7. τῷ] τῇ EHKMNRVVW. δυσκλείας] δυσκολίας HVV. 8. ἐβιάσθη om Y. 9. ἁρπάξας EKMN. ἢ] εἰ ς. ἢ] ὡς ABHRVVWY. 10. ἐδυστύχησεν] ἠδίκηται Y. οὖν om V. βάρβαρος om E. 11. λόγῳ καὶ νόμῳ AB. νόμῳ — αἰτίας] λόγῳ μὲν αἰτίας, νόμῳ δ' ἀτιμίας AB. λόγῳ δ' αἰτίας om K. 12. ἡ] εἰ ς. 14. ἔπαθε] πέπονθε ς. οἰκτείρειν ABEHKMNX. 16. λόγος ἦν ὁ ς. 17. ὧδε ὁ λόγος H. 18. σμικροτάτῳ ABCHX. τῷ σώματι HVV. 19. ἐργάσασθαι C. 21. δόξῃ] δόξω C, om Y. 22. λόγων H. ἧς τοὺς] ἢ ὡς ABKRVVW. καὶ om RY. 23. πόθος add AB, ζῆλος CY, φίλος EHKMN. φιλοπαθὴς R, ζηλοπαθὴς Y. τε] γε ς. 24. εὐτυχίαις καὶ δυσπραγίαις AB: εὐτυχίας καὶ δυσπραγίας ς. 25. μεταστῶ] μετ' αὐτῶν H.

γον. αἱ γὰρ ἔνθεοι διὰ λόγων ἐπῳδαὶ ἐπαγωγοὶ ἡδονῆς, ἀπαγωγοὶ λύπης
γίνονται· συγγινομένη γὰρ τῇ δόξῃ τῆς ψυχῆς ἡ δύναμις τῆς ἐπῳδῆς
ἔθελξε καὶ ἔπεισε καὶ μετέστησεν αὐτὴν γοητείᾳ. γοητείας δὲ καὶ μαγείας
δισσαὶ τέχναι εὕρηνται, αἵ εἰσι ψυχῆς ἁμαρτήματα καὶ δόξης ἀπατή-
ματα. ὅσοι δὲ ὅσους περὶ ὅσων καὶ ἔπεισαν καὶ πείθουσι δὲ ψευδῆ λόγον
πλάσαντες! εἰ μὲν γὰρ πάντες περὶ πάντων εἶχον τῶν παροιχομένων
μνήμην τῶν τε παρόντων τῶν τε μελλόντων "πρόνοιαν, οὐκ ἂν ὁμοίως 96
ὅμοιος ὢν ὁ λόγος ἢ τὰ νῦν γε οὔτε μνησθῆναι τὸ παροιχόμενον οὔτε
σκέψασθαι τὸ παρὸν οὔτε μαντεύσασθαι τὸ μέλλον εὐπόρως ἔχει, ὥστε
περὶ τῶν πλείστων οἱ πλεῖστοι τὴν δόξαν σύμβουλον τῇ ψυχῇ παρέχονται.
ἡ δὲ δόξα σφαλερὰ καὶ ἀβέβαιος οὖσα σφαλεραῖς καὶ ἀβεβαίοις ἀτυχίαις
περιβάλλει τοὺς αὐτῇ χρωμένους. τίς οὖν αἰτία κωλύει καὶ τὴν Ἑλένην
ὕμνος ἦλθεν ὁμοίως ἄνουν νέαν οὖσαν ὡσπερεὶ βιατήριον βίᾳ ἡρπάσθη.
τὸ γὰρ τῆς πειθοῦς ἕξειν, ὁ δὲ νοῦς. καίτοι εἰ ἀνάγκη ὄνειδος ἕξει μὲν
οὔ, τὴν δὲ δύναμιν "τὴν αὐτὴν ἔχει. λόγος γὰρ τὴν ψυχὴν ο πείσας, ἣν 97
ἔπεισεν, ἠνάγκασε καὶ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις καὶ συναινέσαι τοῖς
ποιουμένοις. ὁ μὲν οὖν πείσας ὡς ἀναγκάσας ἀδικεῖ, ἡ δὲ πεισθεῖσα ὡς
ἀναγκασθεῖσα τῷ λόγῳ μάτην ἀκούει κακῶς. ὅτι δ' ἡ πειθὼ προσιοῦσα
τῷ λόγῳ καὶ τὴν ψυχὴν ἐτυπώσατο ὅπως ἐβούλετο, χρὴ μαθεῖν πρῶ-
τον μὲν τοὺς τῶν μετεωρολόγων λόγους, οἵτινες δόξαν ἀντὶ δόξης
τὴν μὲν ἀφελόμενοι τὴν δ' ἐνεργασάμενοι τὰ ἄδηλα καὶ ἄπιστα φαί-
νεσθαι τοῖς τῆς δόξης ὄμμασιν ἐποίησαν, δεύτερον δὲ τοὺς ἀναγκαίους
διὰ λόγων ἀγῶνας, ἐν οἷς εἷς λόγος πολὺν ὄχλον ἔτερψε καὶ ἔπεισε τέχνῃ
γραφείς, οὐκ ἀληθείᾳ λεχθείς, τρίτον φιλοσόφων λόγων ἁμίλλας, ἐν αἷς

v. 1. ἐπῳδαὶ AB: ἡδοναὶ ς. ἐπαγωγοὶ] ἐπαγωγοὶ μὲν ς. ἐπαγωγοὶ AB. addit ς δέ: id scripti omnes om. 3. αὐτὴν add AB. 5. δὲ ante ψευδῆ om ς. 7. post παρόντων deest ἔννοιαν vel αἴσθησιν. 8. ὢν] ἦν AB. ἢ τὰ] ἡ τὰ MN, εἶτα post versum dimidium vacuum C. 9. ἔχει] εἶχεν ς. 12. περιβάλλει om E. καὶ om H. ἑλένην ὕμνος ἦλθεν ὁμοίως ABEHIKMNRVVVXY, ἑλένην λόγον ἐλθόντα ὁμοίως C: ἑλένην ὁμοίως ς. 13. ἄνουν νέαν C, ἀνοῦν νέαν K, ἄνουν ἐὰν VX, ἄνου νέαν I, ἂν οὐ νέαν ABMN, ἀνθρώπου νέαν E, om VV et in lacuna H: νέαν ς. οὖσαν om VV. ὡσπερεὶ] ὡς περὶ ς. βιαστήριον M, βατήριον HVV. ἡρπάσθη ABHIKMNRVVVXY, ἁρπάσαι C, παρῆλθε E: ἁρπασθῆναι ς. 14. τὸ γὰρ τῆς πειθοῦς ἕξειν ὁ δὲ νοῦς EHIKMNRVVVXY, τὸ γὰρ τῆς πειθοῦς ἐξῆν ὁ δὲ νοῦς AB, τὸ γὰρ τῆς πειθοῦς ἔσχεν ὁ νοῦς C: τῇ γὰρ πειθοῖ ὁ νοῦς παρεσύρη ς. εἰ] ἡ EHRY, ἡ VVV. ἀνάγκη] ἀνάγκη μὲν RY. ὄνειδος] ὁ εἰδῶς AB. 15. οὔ] οὖν ABHIKMNRVVVXY. ante τὴν δὲ in C lacuna est litterarum circiter octo. τὴν ante ψυχὴν om AB. ἣν Y: ἧν ς. 18. τῷ add AB. ἀκέοι H. 19. καὶ om C. 21. ἐφελόμενοι HVV. ἐργασάμενοι CVV. ἄπιστα καὶ ἄδηλα A, ἄδηλα καὶ ἄπιστα ceteri: ἄδηλα καὶ ἄπειστα ς. 22. ἀναγκαίους] ἀγοραίους ς. 23. ἔτρεψε ς. 24. οὐκ] ἀλλ' οὐκ C. λεχθῆ M. τρίτος E, τρίτον δὲ C.

δείκνυται καὶ γνώμης τάχος ὡς εὐμετάβολον ποιοῦν τὴν τῆς δόξης πίστιν.
τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔχει ἥ τε τοῦ λόγου δύναμις πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς τά-
ξιν ἥ τε τῶν φαρμάκων τάξις πρὸς τὴν τῶν σωμάτων φύσιν. ὥσπερ 98
γὰρ τῶν φαρμάκων ἄλλους ἄλλα χυμοὺς ἐκ τοῦ σώματος ἐξάγει, καὶ τὰ
μὲν νόσου τὰ δὲ βίου παύει, οὕτω καὶ τῶν λόγων οἱ μὲν ἐλύπησαν, οἱ δὲ
ἔτερψαν, οἱ δὲ ἐφόβησαν, οἱ δὲ εἰς θάρσος κατέστησαν τοὺς ἀκούοντας,
οἱ δὲ πειθοῖ τινὶ κακῇ τὴν ψυχὴν ἐφαρμάκευσαν καὶ ἐξεγοήτευσαν.

Καὶ ὅτι μέν, εἰ λόγῳ ἐπείσθη, οὐκ ἠδίκησεν ἀλλ' ἠτύχησεν, εἴρηται·
τὴν δὲ τετάρτην αἰτίαν τῷ τετάρτῳ λόγῳ διέξειμι. εἰ γὰρ ἔρως ἦν ὁ
ταῦτα πράξας, οὐ χαλεπῶς διαφεύξεται τὴν τῆς λεγομένης γεγονέναι
ἁμαρτίας αἰτίαν· ἃ γὰρ ὁρῶμεν, ἔχει φύσιν οὐχ ἣν ἡμεῖς θέλομεν ἀλλ'
ἣν ἕκαστον ἔτυχε· διὰ δὲ τῆς ὄψεως ἡ ψυχὴ κἀν τοῖς τρόποις τυποῦται. 99
αὐτίκα γὰρ ὅταν πολέμια σώματα πολέμιος ἐπὶ πολέμιον ὁπλίσῃ κόσμον
χαλκοῦ καὶ σιδήρου τοῦ μὲν ἀλεξητήριον τοῦ δὲ προβλήματα, εἰ θεάσεται
ἡ ὄψις, ἐταράχθη καὶ ἐτάραξε τὴν ψυχήν, ὥστε πολλάκις ἀκινδύνου τοῦ
μέλλοντος ὄντος φεύγουσιν ἐκπλαγέντες· ἰσχυρὰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ νόμου
διὰ τὸν φόβον εἰσῳκίσθη τὸν ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἥτις ἐλθοῦσα ἐποίησεν
ἀσμενίσαι καὶ τοῦ καλοῦ τοῦ διὰ τὸν νόμον κρινομένου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ
διὰ τὴν δίκην γινομένου. ἤδη δέ τινες ἰδόντες φοβερὰ καὶ τοῦ παρόντος
ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ φρονήματος ἐξέστησαν· οὕτως ἀπέσβεσε καὶ ἐξή- 100
λασεν ὁ φόβος τὸ νόημα. πολλοὶ δὲ καὶ ματαίοις πόνοις καὶ δειναῖς νό-
σοις καὶ δυσιάτοις μανίαις περιέπεσον· οὕτως εἰκόνας τῶν ὁρωμένων πρα-
γμάτων ἡ ὄψις ἐνέγραψεν ἐν τῷ φρονήματι. καὶ τὰ μὲν δειματοῦντα

v. 1. ὡς om HVV. 2. λόγου] νόμου CKMNRVX. τῆς om EKX. 4. ἄλλους ἄλλα χυμοὺς C, ἄλλους ἀλλαχοῦ ceteri: ἄλλα ἀλλαχοῦ ς. ἐκ om C. 5. καὶ ἐκ τῶν AB. ἐλύπησαν] ἔπεισαν EK. 6. ἔτρεψαν AB. 7. ἐξεφαρμάκευσαν καὶ ἐγοήτευσαν AB. 8. μὲν om RY. 10. ταῦτα πάντα πράξας AB. τοῖς λεγομένοις K. γεγονέναι om HVV. 11. ἃ ABHRVVV: καὶ ς. ἐρῶμεν [ὁ] C. ἔχει φύσιν add AB. 12. libri ἕκαστος. ἡ om CEKMNRVX. κἀν τοῖς] καινοῖς ς. 13. πολέμιος ἐπὶ πολέμιον C, καὶ πολέμιον ἐπὶ πολεμίοις ABHRVWXY, καὶ πολέμιον ἐπὶ πόλεμον K, καὶ πολέμιον ἐπὶ πολε [μ] E, καὶ πολέμιον ἐπὶ πόλεμι MN: καὶ πολέμιον ς. ὁπλίσῃ CHKMNVWX, ὁπλίσει ABR, ὁπώσει E: ὁπλίσῃς ς. 14. ἀλεξιτήριον AEHMNRY. θεάσαιτο C. 15. ἀκινδύνου RY: κινδύνου ς. τοῦ μέλλοντος] μέλλοντος οὐδέπω ς. 16. ὄντας W. ἰσχυρῶς ς. νόμου] λόγου E. 17. τὸν ἀπὸ] τῶν ἀπὸ R. 18. ἀσμενίσαι] an ἀμελῆσαι? Reiskius ἀμνημονῆσαι. 19. δίκην] γνώμην τc Y. 20. χρόνῳ add ABHRVY. ἀπέσβησε M. 21. ματαίοις πόνοις καὶ δειναῖς νόσοις AB: ματαίαις νόσοις καὶ δεινοῖς πόνοις ς. sed H haec καὶ δεινοῖς πόνοις post μανίαις ponit. 22. περιέπεσαν A. 23. ἀνέγραψεν ς. νοήματι [φρον] X, νοήματι N.

πολλὰ μὲν παραλείπεται, ὅμοια δ᾽ ἐστὶ τὰ παραλειπόμενα οἷάπερ τὰ λεγόμενα. ἀλλὰ μὴν οἱ γραφεῖς ὅταν ἐκ πολλῶν χρωμάτων καὶ σωμάτων ἓν σῶμα καὶ σχῆμα τελείως ἀπεργάσωνται, τέρπουσι τὴν ὄψιν. ἡ δὲ τῶν ἀνδριάντων ποίησις καὶ ἡ τῶν ἀγαλμάτων ἐργασία ὅσον ἡδεῖαν παρέσχετο τοῖς ὄμμασιν. ὅτω τὰ μὲν λυπεῖν τὰ δὲ ποθεῖν πέφυκε τὴν ὄψιν. πολλὰ δὲ πολλοῖς πολλῶν ἔρωτα καὶ πόθον ἐνεργάζεται πραγμάτων καὶ σωμάτων. εἰ οὖν τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου σώματι τὸ τῆς Ἑλένης ὄμμα ἡσθὲν προθυμίαν καὶ ἅμιλλαν ἔρωτος τῇ ψυχῇ παρέδωκε, τί θαυμαστόν; ὃς 101 εἰ μὲν θεὸς θεῶν θείαν δύναμιν, πῶς ἂν ὁ ἥσσων εἴη τοῦτον ἀπώσασθαι καὶ ἀμύνασθαι δυνατός; εἰ δ᾽ ἐστὶν ἀνθρώπινον νόσημα καὶ ψυχῆς ἀγνόημα, οὐχ ὡς ἁμάρτημα μεμπτέον ἀλλ᾽ ὡς ἀτύχημα νομιστέον· ἦλθε γὰρ ὡς ἦλθε ψυχῆς ἀγρεύμασιν, οὐ γνώμης βουλεύμασι, καὶ ἔρωτος ἀνάγκαις, οὐ τέχνης παρασκευαῖς.

Πῶς οὖν χρὴ δίκαιον ἡγήσασθαι τὸν τῆς Ἑλένης μῶμον, ἥτις εἴτ᾽ ἐρασθεῖσα εἴτε λόγῳ πεισθεῖσα εἴτε βίᾳ ἁρπασθεῖσα εἴτε ὑπὸ θείας ἀνάγκης ἀναγκασθεῖσα ἔπραξεν ἃ ἔπραξε, πάντως διαφεύγει τὴν αἰτίαν;

Ἀφεῖλον τῷ λόγῳ δύσκλειαν γυναικός, ἐνέμεινα τῷ νόμῳ ὃν ἐθέμην ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, ἐπειράθην καταλῦσαι μώμου ἀδικίαν καὶ δόξης ἀμαθίαν, ἐβουλήθην γράψαι τὸν λόγον Ἑλένης μὲν ἐγκώμιον, ἐμὸν δὲ παίγνιον.

ΓΟΡΓΙΟΥ ΥΠΕΡ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ. pag. Steph. 187

Ἡ μὲν κατηγορία καὶ ἡ ἀπολογία κρίσις οὐ περὶ θανάτου γίγνεται· θάνατον μὲν γὰρ ἡ φύσις φανερᾷ τῇ ψήφῳ πάντων κατεψηφίσατο τῶν θνητῶν ᾗπερ ἡμέρᾳ ἐγένετο· περὶ δὲ τῆς ἀτιμίας καὶ τῆς τιμῆς ὁ κίνδυνός ἐστι, πότερά με χρὴ δικαίως ἀποθανεῖν ἢ μετ᾽ ὀνειδῶν μεγίστων καὶ τῆς αἰσχίστης αἰτίας βιαίως ἀποθανεῖν. δισσῶν δὲ τούτων ὄντων τοῦ μὲν [ὅλου] ὑμεῖς κρατεῖτε, τοῦ δ᾽ ἐγώ, τῆς μὲν δίκης ἐγώ, τῆς δὲ

v. 1. τὰ ante λεγόμενα soli habent CV. 2. χρημάτων KNRY. 3. σχῆμα] χρῶμα H. 4. ὅσον ἡδεῖαν] ὅσον ἡδεῖαν ὄψιν R, ὁπόσην τινὰ τέρψιν H. παρέχετο MN. 5. ὄμμασιν] σώμασιν RY: ὄμμασιν ὄψιν ς. λιπεῖν ς. τὴν add ABHVV. ὄψις E. 6. ἐργάζεται Y, ἐργάζονται AB. τῶν πραγμάτων ς. καὶ σωμάτων add AB. 7. τοῦ om HVV. ὄμμα] σῶμα ABERY. 9. θεῶν] κατὰ θεῶν RY cum Gothano (Analect. litt. Wolf. p. 385). quod post δύναμις ς addit κρατεῖ, solus habet rc Y. ὁ ἥσσον C. τούτων KMNX, τούτου E, om C. 10. δυνατόν CE. 11. ἦλγε C. 12. ὡς om ς. βουλεύμασι] βασιλεύμασι Y. ἀνάγκης H. 14. ἥτις] εἴτις Y. 15. εἴτε λόγῳ — ἁρπασθεῖσα om ς. 16. ἔπραξεν ἃ add AB. πάντων C. 17. τὴν δύσκλειαν K. νόμῳ] μώμῳ AB, λόγῳ νόμῳ H, λόγῳ νόμων VV. ὃν] ὃν ἐν AB. 18. ἐν AB: ἐπ᾽ ς. ἐπειράσθην Y. ἀμαθείαν ς. 20. ΓΟΡΓΙΟΥ] τοῦ αὐτοῦ ABL. 21. γίγνεσθαι ABLZ. 23. δὲ om Z.

βίας ὑμεῖς. ἀποκτεῖναι γάρ με δυνήσεσθε βουλόμενοι ῥᾳδίως· κρατεῖτε γὰρ καὶ τέτων, ὧν ἐδὲν ἐγὼ τυγχάνω κρατῶν. εἰ μὲν οὖν ὁ κατήγορος Ὀδυσσεὺς ἢ σαφῶς ἐπιστάμενος προδιδόντα με τὴν Ἑλλάδα τοῖς βαρβάροις ἢ δοξάζων γε οὕτω ταῦτα ἔχειν ἐποιεῖτο τὴν κατηγορίαν δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος, ἄριστος ἂν ἦν ὁ ἀνήρ· πῶς γὰρ οὔ, ὅς γε σώζει πατρίδα, τοκέας, τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τὸν ἀδικῦντα τιμωρέμενος; εἰ δὲ φθόνῳ ἢ κακοτεχνίᾳ ἢ πανεργίᾳ συνέθηκε ταύτην τὴν αἰτίαν, ὥσπερ δι' ἐκεῖνα κράτιστος ἂν ἦν ἀνήρ, ὅτω διὰ ταῦτα κάκιστος ἀνὴρ περὶ τούτων. ἐγὼ δὲ πόθεν ἄρξωμαι; τί δὲ πρῶτον εἴπω; ποῖ δὲ τῆς ἀπολογίας τράπωμαι; αἰτία γὰρ ἀνεπίδεικτος ἔκπληξιν ἐμφανῆ ἐμποιεῖ, διὰ δὲ τὴν ἔκπληξιν ἀπορεῖν ἀνάγκη τῷ λόγῳ, ἂν μή τι παρ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς παρέσης ἀνάγκης μάθω, διδασκάλων ἐπικινδυνοτέρων ἢ πορισμωτέρων τυχών. ὅτι μὲν οὖν οὐ σαφῶς ὁ κατήγορος κατηγορεῖ με, σαφῶς οἶδα· σύνοιδα γὰρ ἐμαυτῷ σαφῶς ἐδὲν τοιοῦτον πεποιηκώς· οὐδὲ οὐχ ὅπως ἂν εἰδείη τις ἢ τὸ μὴ γενόμενον. εἰ δὲ οἰόμενος ὅτω ταῦτα ἔχειν ἐποιεῖτο τὴν κατηγορίαν, ἐκ ἀληθῆ λέγειν διὰ δισσῶν ὑμῖν ἐπιδείξω τρόπων. οὔτε γὰρ βεληθεὶς ἐδυνάμην ἂν ὅτε δυνάμενος ἐβουλήθην ἔργοις ἐπιχειρεῖν τοιέτοις.

Ἐπὶ τῦτον δὲ τὸν λόγον εἶμι πρῶτον, ὡς ἀδύνατός εἰμι τῦτο πράττειν. ἔδει γάρ τινα πρῶτον ἀρχὴν γενέσθαι τῆς προδοσίας, ἡ δὲ ἀρχὴ 188
λόγος ἂν εἴη· πρὸ γὰρ τῶν μελλόντων ἔργων ἀνάγκη λόγους γίγνεσθαι πρότερον. λόγοι δὲ πῶς ἂν γένοιντο μὴ συνεσίας τινὸς γενομένης; συνεσία δὲ τίνα τρόπον γένοιτ' ἂν μήτ' ἐκείνε πρὸς ἐμὲ πέμψαντος μήτε παρ' ἐμε πρὸς ἐκεῖνον ἐλθόντος; ἐδὲ παραγγελία διὰ γραμμάτων ἀφῖκται ἄνευ τε φέροντος. Ἀλλὰ δὴ τῦτο τῷ λόγῳ δυνατὸν γενέσθω· καὶ δὴ τοίνυν σύνειμι καὶ σύνεσι, κἀκεῖνος ἐμοὶ κἀκείνῳ ἐγώ. τίνα τρόπον; τίνι τίς ὤν; Ἕλλην βαρβάρῳ. πῶς ἀκούων καὶ λέγων; πότερα μόνος μόνῳ; ἀλλ' ἀγνοήσομεν τὲς ἀλλήλων λόγες. ἀλλὰ μεθ' ἑρμηνέως; τρίτος ἄρα μάρτυς γίνεται τῶν κρύπτεσθαι δεομένων. Ἀλλὰ δὴ καὶ τῦτο γενέσθω, καίπερ οὐ γενόμενον. ἔδει δὲ μετὰ τούτους πίστιν δῦναι καὶ δέξασθαι. τίς οὖν ἂν ἦν ἡ πίστις; πότερον ὅρκος; τίς ἐν ἐμοὶ τῷ προδότῃ πιστεύειν ἔμελλεν; ἀλλ' ὅμηροί τινες; οἷον ἐγὼ τὸν ἀδελφὸν ἔδωκ' ἂν (οὐ γὰρ εἶχον ἄλλον), ὁ δὲ βάρβαρος τῶν υἱέων τινά· πιστότατα

v. 1. post ἀποκτεῖναι cum pr A omisi μέν. με add AB. 2. ἐγὼ οὐδὲν Z. κρατῶ L. 4. δοξάζων γε Stephanus: libri δοξάζοντά με. 5. οὔ add Stephanus. 7. πανουργίᾳ AB: κακεργίᾳ ς. 8. ἦν ὁ ἀνὴρ Z. 15. οὐχ] ἔστιν Reiskius, omisso deinde ἤ. γινόμενον Z. 18. ἐβουλήθην AB om LZ: ἠβουλήθην ς. ἔργοις add A. 24. παρ' a rc fortasse manu A, παραγγελία] γὰρ ἀγγελία Reiskius. 25. τούτῳ Z. libri γενέσθαι. 28. ἀγνοήσωμεν AL. ἀλλήλους Z. 30. μετὰ τούτους] με τούτῳ Reiskius.

γὰρ ἂν ἦν οὕτως ἐμοί τε παρ' ἐκείνου ἐκείνῳ τε παρ' ἐμοῦ. ταῦτα δὲ γιγνόμενα πᾶσιν ὑμῖν ἂν ἦν φανερά. Φήσει τις ὡς χρήμασι τὴν πίστιν ἐποιούμεθα, ἐκεῖνος μὲν διδούς, ἐγὼ δὲ λαμβάνων. πότερον ἐν ὀλίγοις; ἀλλ' οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μεγάλων ὑπουργημάτων ὀλίγα χρήματα λαμβάνειν. ἀλλὰ πολλά; τίς ἂν ἦν ἡ κομιδή; πῶς δ' ἂν ἐκόμισεν; ἢ πολλοί; πολλῶν γὰρ κομιζόντων πολλοὶ ἂν ἦσαν οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιβουλῆς, ἑνὸς δὲ κομίζοντος οὐκ ἂν πολύ τι τὸ φερόμενον ἦν. πότερα δὲ ἐκόμισαν ἡμέρας ἢ νυκτός; νυκτός; ἀλλὰ πολλαὶ καὶ πυκναὶ φυλακαί, δι' ὧν οὐκ ἔστι λαθεῖν. ἀλλὰ ἡμέρας; ἀλλά γε τὸ φῶς πολεμεῖ τοῖς τοιούτοις. εἶεν. ἐγὼ δ' ἐξελθὼν ἐδεξάμην, ἢ ἐκεῖνος ὁ φέρων εἰσῆλθεν; ἀμφότερα γὰρ ἄπορα. λαβὼν δὲ δὴ πῶς ἂν ἔκρυψα καὶ τοὺς ἔνδον καὶ τοὺς ἔξω; ποῦ δ' ἂν ἔθηκα; πῶς δ' ἂν ἐφύλαξα; χρώμενος δ' ἂν φανερὸς ἐγενόμην· μὴ χρώμενος δὲ τί ἂν ὠφελούμην ἀπ' αὐτῶν; Καὶ δὴ τοίνυν γενέσθω καὶ τὰ μὴ γενόμενα. συνήλθομεν, εἴπομεν, ἠκούσαμεν, χρήματα παρ' αὐτῶν ἐλάβομεν, ἔλαθον λαβών, ἔκρυψα. ἔδει δήπου πράττειν ὧν ἕνεκα ταῦτα ἐγένετο. τοῦτο τοίνυν ἔτι τῶν εἰρημένων ἀπορώτερον. πράττων μὲν γὰρ αὐτὸς ἔπραττον ἢ μεθ' ἑτέρων. ἀλλ' οὐχ ἑνὸς ἡ πρᾶξις. ἀλλὰ μεθ' ἑτέρων; τίνων; δηλονότι τῶν νῦν ὄντων. πότερον ἐλευθέρων ἢ δούλων; ἐλευθέροις μὲν γὰρ ὑμῖν σύνειμι. τίς οὖν ὑμῶν ξύνοιδε; λεγέτω. δούλοις δὲ πῶς οὐκ ἄπιστον; ἑκόντες γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ χειμαζόμενοί τε δι' ἀνάγκην κατηγοροῦσιν. ἡ δὲ πρᾶξις πῶς ἐγένετο; δηλονότι τοὺς πολεμίους εἰσαγαγεῖν ἔδει κρείττονας ὑμῶν· ὅπερ ἀδύνατον. πῶς ἂν οὖν εἰσήγαγον; πότερα διὰ πυλῶν; ἀλλ' οὐκ ἐμὸν ταύτας οὔτε κλείειν οὔτε ἀνοίγειν, ἀλλ' ἡγεμόνες κύριοι τούτων. ἀλλ' ὑπὲρ τειχέων [διὰ] κλίμακος; οὔκουν· ἅπαντα γὰρ πλήρη φυλάκων. ἀλλὰ διελὼν τοῦ τείχους; ἅπασιν ἄρα φανερὰ γένοιτ' ἄν. ὑπαίθριος γὰρ ὁ βίος· στρατόπεδον γάρ ἐστιν ἐν ὅπλοις, ἐν οἷς πάντα ὁρῶσι καὶ πάντες ὑπὸ πάντων ὁρῶνται. πάντως ἄρα καὶ πάντῃ πάντα πράττειν ἀδύνατον ἦν μοι.

Σκέψασθε κοινῇ καὶ τόδε. τίνος ἕνεκα προσῆκε βουληθῆναι ταῦτα πράττειν, εἰ μάλιστα πάντων ἐδυνάμην; οὐδεὶς γὰρ βούλεται προῖκα τοὺς μεγίστους κινδύνους κινδυνεύειν, οὐδὲ τὴν μεγίστην κακότητα εἶναι κά-

v. 1. γὰρ ἂν ἦν A: γὰρ ἦν ς. ἐκείνῳ ABLZ. 6. ἂν add AB. 8. νυκτὸς bis ponendum esse vidit Reiskius. 12. δ' ἂν φανερὸς ABZ, δὲ φανερὸς L: δὲ φανερὸς ἂν ς. 14. γινόμενα Z. 15. ἐλάβομεν] ἔλαβον Reiskius. 16. ἐγίνετο Z. ἀπώτερον Z. πράττομεν γὰρ ABLZ. 17. οὔιος ALZ. ἔπραττον Stephanus: libri ἔπραττεν. 18. νῦν ὄντων] συνόντων Reiskius. 23. ἐμὸν] libri ἐμοὶ. ταύτας Stephanus: libri ταῦτα. ἀλλ' οἱ ἡγεμόνες Stephanus. 24. διὰ add Reiskius. οὔκουν] nisi quid deest, legendum οὐ μὲν οὖν. 26. ἐν ante ὅπλοις om ABLZ. 30. εἰ μάλιστα ABL, μάλιστα εἰ Z: εἰ καὶ μάλιστα ς. πάντα Z. γὰρ om ς.

κιστος. ἀλλ' ἕνεκα τούτων. καὶ αὖθις πρὸς τόδ' ἐπάνειμι, πότερον τυραννεῖν ὑμῶν ἢ τῶν βαρβάρων; ἀλλ' ὑμῶν ἀδύνατον τοσούτων καὶ τοιούτων, οἷς ὑπάρχει ἅπαντα μέγιστα, προγόνων ἀρεταί, χρημάτων πλῆθος, ἀριστεῖαι, ἀλκὴ φρονημάτων, βασιλεία πόλεων. ἀλλὰ τῶν [βαρβάρων]; ὁ δὲ παραδώσων τίς; ἐγὼ δὲ ποίᾳ δυνάμει παραλήψομαι Ἕλλην βαρβάρους, εἷς ὢν πολλούς; πείσας ἢ βιασάμενος; οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι πεισθῆναι βούλοιντ' ἄν, οὔτ' ἐγὼ βιάσασθαι δυναίμην. ἀλλ' ἴσως ἑκόντες 189
ἑκόντι παραδώσουσι, μισθὸν τῆς προδοσίας ἀντιδιδόντες; ἀλλά γε ταῦτα πολλῆς μωρίας καὶ πιστεῦσαι καὶ δέξασθαι· τίς γὰρ ἂν ἕλοιτο δουλείαν ἀντ' ἐλευθερίας, ἀντὶ τοῦ κρατίστου τὸ κάκιστον; Εἴπῃ τις ἂν ὅτι πλούτου καὶ χρημάτων ἐρασθεὶς ἐπεχείρησα τούτοις. ἀλλὰ χρήματα μὲν μέτρια κέκτημαι, πολλῶν δὲ οὐθὲν δέομαι. πολλῶν γὰρ δέονται χρημάτων οἱ πολλὰ δαπανῶντες, οὐχ οἱ κρείττονες τῶν τῆς φύσεως ἡδονῶν, ἀλλ' οἱ δουλεύοντες ταῖς ἡδοναῖς καὶ ζητοῦντες ἀπὸ πλούτου καὶ μεγαλοπρεπείας τὰς τιμὰς κτᾶσθαι. τούτων δὲ ἐμοὶ πρόσεστιν οὐθέν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μάρτυρα πιστὸν παρέξομαι τὸν παροιχόμενον βίον· τῷ δὲ μάρτυρι μάρτυρες ὑμεῖς ἦτε· σύνεστε γάρ μοι, διὸ σύνιστε ταῦτα. Καὶ μὴν οὐδ' ἂν τιμῆς ἕνεκα τοιούτοις ἔργοις ἀνὴρ ἐπιχειρήσειε καὶ μέσως φρόνιμος. ἀπ' ἀρετῆς γὰρ ἀλλ' οὐκ ἀπὸ κακότητος αἱ τιμαί· προδότῃ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ πῶς ἂν γένοιτο τιμή; πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ τιμῆς ἐτύγχανον ἐνδεὴς ὤν· ἐτιμώμην γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐντιμοτάτοις ὑπὸ τῶν ἐντιμοτάτων, ὑφ' ὑμῶν ἐπὶ σοφίᾳ. Καὶ μὴν οὐκ ἀσφαλές, ὧν ἕνεκά τις ἂν ταῦτα πράξαι. πᾶσι γὰρ ὅ γε προδότης πολέμιος, τῷ νόμῳ, τῇ δίκῃ, τοῖς θεοῖς, τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων. τὸν μέν γε νόμον παραβαίνει, τὴν δὲ δίκην καταλύει, τὸ δὲ πλῆθος διαφθείρει, τὸ δὲ θεῖον ἀτιμάζει· τῷ δὲ τοιούτῳ βίῳ περὶ κινδύνων τῶν μεγίστων οὐδ' ἔχει ἀσφάλειαν. Ἀλλὰ δὴ φίλους ὠφελεῖν βουλόμενος, ἢ πολεμίους βλάπτειν; καὶ γὰρ τούτων ἕνεκά τις ἂν ἀδικήσειεν. ἐμοὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον ἐγίνετο· τοὺς μὲν φίλους κακῶς ἐποίουν, τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφέλουν. ἀγαθῶν μὲν οὖν κτῆσιν οὐδεμίαν εἶχεν ἡ πρᾶξις· κακῶς δὲ παθεῖν οὐδεὶς ἐπιθυμῶν πανουργεῖ. Τὸ δὲ λοιπόν ἐστιν, εἴ τινα φόβον ἢ πόνον ἢ κίνδυνον φεύγων ἔπραξα. ταῦτα δὲ οὐθεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι τί μοι προσήκειν. δισσῶν γὰρ τούτων ἕνεκα πάντες πάντα πράττουσιν, ἢ κέρδος τι μετιόντες ἢ ζημίαν φεύγοντες. ὅσα δὲ τούτων ἔξω πανουργεῖται. . . [ὡς δὲ] κακῶς ἐμαυτὸν ἐποίουν ταῦτα πράττων, οὐκ ἄδηλον· προὐδίδουν γὰρ τὴν Ἑλλάδα, προὐδίδουν

v. 2. ἀδύνατον] ἀλλ' ἀδύνατον AB. 4. βαρβάρων om ABLZ. 9. μωρίας AB, τιμωρίας LZ. 10. ἐλευθερίας] βασιλείας AB. ἂν add AB. 11. ἐπιχόρησα Z. 15. οὐδὲν Z. 16. βίον] βία Z. 18. ἀπ' ἀρετῆς] οὐ παρ' ἐτεῖς Z. 20. γένοιντο τιμαί Z. ὑπετύγχανον ς. 21. ἐπὶ τοῖς Stephanus, ἐν τοῖς AB; om ς. 24. δὲ add A. 29. δ' om L. 32. ἔχει BLZ. 34. ὡς δὲ om ABLZ. 35. ταῦτα γὰρ πράττων ABLZ.

ἐμαυτόν, τοκέας, φίλους, ἀξίωμα προγόνων, ἱερὰ πατρῷα, τάφους, πατρίδα τὴν μεγίστην τῆς Ἑλλάδος. ἃ δὲ πᾶσι περὶ παντός ἐστι, ταῦτα ἂν τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐνεχείρισα. Σκέψασθε δὲ καὶ τόδε. πῶς ἐκ ἂν ἀβίωτος ἦν ὁ βίος μοι πράξαντι ταῦτα; ποῖ γὰρ τραπέσθαι μ᾽ ἐχρῆν; πότερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, δίκην δώσοντα τοῖς ἠδικημένοις; τίς δ᾽ ἂν ἀπείχετό μου τῶν κακῶς πεπονθότων; ἀλλὰ μένειν ἐν τοῖς βαρβάροις, παραμελήσαντι πάντων τῶν μεγίςων, ἐστερημένῳ τῆς καλλίστης τιμῆς, ἐν αἰσχίστῃ δυσκλείᾳ διάγοντα, τοὺς ἐν τῷ παρῳχομένῳ βίῳ πόνους ἐπ᾽ ἀρετῇ πεπονημένους ἀποῤῥίψαντα, καὶ ταῦτα δι᾽ ἐμαυτόν, ὅπερ αἴσχιςον ἀνδρί, δυστυχεῖν δι᾽ αὑτόν. οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ τοῖς βαρβάροις πιστῶς ἂν διεκείμην· πῶς γάρ, οἵτινες ἀπιστότατον ἔργον συνηπίςαντό μοι πεποιηκότι, τοὺς φίλους τοῖς ἐχθροῖς παραδεδωκότι; βίος δὲ οὐ βιωτὸς πίςεως ἐστερημένῳ. χρήματα μὲν γὰρ ἀποβαλόντα, τυραννίδος ἐκπεσόντα ἢ τὴν πατρίδα φυγόντα ἀναλάβοι τις ἄν· ὁ δὲ πίστιν ἀποβαλὼν ἐκ ἂν ἔτι κτήσαιτο. ὅτι μὲν οὖν οὐδ᾽ ἂν ἐβουλόμην προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῶν προειρημένων δέδεικται.

Βέλομαι δὲ μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν κατήγορον διαλεχθῆναι. Τίνι ποτὲ πιστεύσας τοιοῦτος ὢν τοιούτε κατηγορεῖς; ἄξιον γὰρ καταμαθεῖν οἷος ὢν. οἶδάς γε ἴσως ἀνάξιος ἀναξίῳ. πότερα γάρ με κατηγορεῖς εἰδὼς ἀκριβῶς ἢ δοξάζων; εἰ μὲν γὰρ εἰδώς, οἶσθα ἰδὼν ἢ μετέχων ἢ τε πυθόμενος. εἰ μὲν οὖν ἰδών, φράσον τούτοις τὸν τόπον, τὸν χρόνον, πότε, ποῦ, πῶς εἶδες· εἰ δὲ μετέχων, ἔνοχος εἶ ταῖς αὐταῖς αἰτίαις· εἰ δὲ τε μετέχοντος ἀκούσας, ὅστις ἐςίν, αὐτὸς ἐλθέτω, φανήτω, μαρτυρησάτω. 190
πιστότερον γὰρ οὕτως ἔσται τὸ κατηγόρημα μαρτυρηθέν, ἐπεὶ νῦν γε οὐδέτερος ἡμῶν παρέχεται μάρτυρα. φήσεις ἴσως σὸν εἶναι τὲς γε τῶν γενομένων (ὡς σὺ φῄς) μὴ παρέχεσθαι μάρτυρας, τῶν δὲ μὴ γενομένων ἐμέ. τὸ δὲ ἐκ ἴσον ἐστί· τὰ μὲν γὰρ ἀγένητα πῶς ἂν εἴη δυνατὰ μαρτυρηθῆναι; περὶ δὲ τῶν γενομένων οὐ μόνον οὐκ ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ῥάδιον· οὐδὲ μόνον ῥάδιον, ἀλλὰ σοὶ μὲν οὐκ ἦν οἷον μόνῳ μάρτυρας ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας εὑρεῖν, ἐμοὶ δὲ οὐδέτερον εὑρεῖν τούτων ἀδύνατον. Ὅτι μὲν οὖν οὐκ οἶσθα ἃ κατηγορεῖς, φανερόν· τὸ δὲ λοιπὸν μὴ εἰδότα σε δοξάζειν. εἶτα, ὦ πάντων ἀνθρώπων τολμηρότατε, δόξῃ πιστεύσας, ἀπιστοτάτῳ πράγματι, τὴν ἀλήθειαν ἐκ εἰδὼς τολμᾷς ἄνδρα περὶ θανάτε διώκειν; ᾧ τί τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένῳ σύνοισθα; ἀλλὰ μὴν τό γε δοξάσαι κοινὸν ἅπασι περὶ πάντων, καὶ οὐδὲν ἐν τούτῳ σὺ

v. 3. ἐνεχείρησα LZ. 4. με χρὴ Z. 11. ἠπίσταντο BLZ. 14. ἀναλάβῃ ABLZ. 15. οὐδ᾽] οὔτ᾽ ABLZ. 18. καταμαθεῖν - ἀναξίῳ] οἷος οἵῳ ὠνείδισας, ὡς ἀνάξιος ἀναξίῳ Iacobs Append. ad Porsoni Advers. p. 310. 21. ἐν ἰδὼν AB: ἐν εἰδώς ς. 27. ἀγέννητα Z. ἂν εἴη δυνατὰ] ἀδύνατα ABLZ. 29. οὐδὲ μόνον ῥάδιον om Z. μόνῳ ABLZ: μόνον ς. 30. εὑρεῖν τέτων] ἰδεῖν τέτων Z. 31. δὲ] δὴ AB. 32. μὴ om ABLZ.

τῶν ἄλλων σοφώτερος. ἀλλ᾽ ὅτε τοῖς δοξάζουσι δεῖ πιστεύειν ἀλλὰ τοῖς εἰδόσιν, ὅτε τὴν δόξαν τῆς ἀληθείας πιστοτέραν νομίζειν ἀλλὰ τἀναντία τὴν ἀλήθειαν τῆς δόξης.

Κατηγόρησας δέ μου διὰ τῶν εἰρημένων λόγων δύο τὰ ἐναντιώτατα, σοφίαν καὶ μανίαν· ὧ περ οὐχ οἷόντε τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἔχειν. ὅπου μὲν γάρ με φῂς εἶναι τεχνήεντά τε καὶ δεινὸν καὶ πόριμον, σοφίαν μου κατηγορεῖς, ὅπου δὲ λέγεις ὡς προὐδίδουν τὴν Ἑλλάδα, μανίαν· μανία γάρ ἐστιν ἔργοις ἐπιχειρεῖν ἀδυνάτοις, ἀσυμφόροις, αἰσχροῖς, ἀφ᾽ ὧν τοὺς μὲν φίλους βλάψει, τοὺς δ᾽ ἐχθροὺς ὠφελήσει, τὸν δὲ αὑτοῦ βίον ἐπονείδιστον καὶ σφαλερὸν καταστήσει. καίτοι πῶς χρὴ ἀνδρὶ τοιούτῳ πιστεύειν, ὅστις τὸν αὐτὸν λόγον λέγων πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας περὶ τῶν αὐτῶν τὰ ἐναντιώτατα λέγει; Βουλοίμην δ᾽ ἂν παρὰ σοῦ πυθέσθαι πότερον τοὺς σοφοὺς ἄνδρας νομίζεις ἀνοήτους ἢ φρονίμους. εἰ μὲν γὰρ ἀνοήτους, καινὸς ὁ λόγος, ἀλλ᾽ οὐκ ἀληθής· εἰ δὲ φρονίμους, οὐ δήπου προσήκει τούς γε φρονοῦντας ἐξαμαρτάνειν τὰς μεγίστας ἁμαρτίας καὶ μᾶλλον αἱρεῖσθαι κακὰ πρότερον τῶν ἀγαθῶν. εἰ μὲν οὖν εἰμὶ σοφός, οὐχ ἥμαρτον· εἰ δ᾽ ἥμαρτον, οὐ σοφός εἰμι. οὐκοῦν δὲ ἀμφότερα ἂν εἴης ψευδής.

Ἀντικατηγορῆσαι δέ σου πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ παλαιὰ καὶ νέα πράσσοντος δυνάμενος οὐ βούλομαι· βούλομαι γὰρ οὐ τοῖς σοῖς κακοῖς ἀλλὰ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ἀποφεύγειν τὴν αἰτίαν ταύτην. πρὸς μὲν οὖν σὲ ταῦτα.

Πρὸς δ᾽ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες κριταὶ περὶ ἐμοῦ βούλομαι εἰπεῖν ἐπίφθονον μέν, ἀληθὲς δέ, κατηγορημένου μὲν οὐκ ἀνεκτά, κατηγορουμένου δὲ οὐ προσήκοντα. νῦν γὰρ ἐν ὑμῖν εὐθύνας καὶ λόγον ὑπέχω τοῦ παροιχομένου βίου. δέομαι οὖν ὑμῶν, ἂν ὑμᾶς ὑπομνήσω τῶν ἐμοί τι πεπραγμένων καλῶν, μηδένα φθονῆσαι τοῖς λεγομένοις, ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον ἡγήσασθαι κατηγορημένον δεινὰ καὶ ψευδῆ καί τι τῶν ἀληθῶν ἀγαθῶν εἰπεῖν ἐν εἰδόσιν ὑμῖν· ὅπερ ἥδιστόν μοι. πρῶτον μὲν οὖν καὶ δεύτερον καὶ μέγιστον, διὰ παντὸς ἀπ᾽ ἀρχῆς εἰς τέλος ἀναμάρτητος ὁ παροιχόμενος βίος ἐστί μοι, καθαρὸς πάσης αἰτίας· οὐδεὶς γὰρ ἂν οὐδεμίαν αἰτίαν κακότητος ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ἐμοῦ εἰπεῖν ἔχοι. καὶ γὰρ οὐδ᾽ αὐτὸς ὁ κατήγορος οὐδεμίαν ἀπόδειξιν εἴρηκεν· οὕτω λοιδορίαν οὐκ ἔχουσαν ἔλεγχον ὁ λόγος αὐτῷ δύναται. φήσαιμι δ᾽ ἄν, καὶ φήσας οὐκ ἂν ψευσαίμην οὐδ᾽ ἂν ἐλεγχθείην, οὐ μόνον ἀναμάρτητος ἀλλὰ καὶ μέγας εὐεργέτης ὑμῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων, οὐκοῦν τῶν νῦν ὄντων ἀλλὰ τῶν μελλόντων εἶναι. τίς γὰρ ἂν ἐποίησε τὸν ἀνθρώπινον βίον πόριμον ἐξ ἀπόρου καὶ κεκοσμημένον ἐξ ἀκόσμου, τάξεις τε πολεμίας εὑρών, μέγιστον εἰς πλεονεκτήματα, νόμους τε γραπτούς, φύ-

ῶ

v. 2. ὅτε] οὐδὲ ABLZ. 5. ὅπερ L, ὤπερ Z, ὅπερ AB: ὅσπερ ς. 8. ὧν τοὺς ABLZ: ὧν τις τοὺς ς. 15. γε] τε ABLZ. 16. εἰμὶ] εἰ μὴ Z. 17. εἴη A. 19. alterum βούλομαι om ABLZ. 21. δ᾽ add ABLZ. 22. κατηγορημένῳ ABLZ. κατηγορουμένῳ ALZ. οὐ om ABLZ. 26. δεινὰ Stephanus: libri δεῖν. 27. ὅπερ ἥδιστον Reiskius: libri ὑπερήδιστον. 28. καὶ add AB. ἀναμάρτητος om Z. 29. ἁπάσης Z. αἰτίαν] ἐλπίδα Z. 34. οὐκοῦν] οὐ μόνον Reiskius. 37. πολεμίας ABL, πολλεμίας Z: πολεμικάς ς. πλεονέκτημα Z. φύλακας τοῦ Reiskius: libri φύλακάς τε τοῦ.

λάκας τοῦ δικαίου, γράμματά τε, μνήμης ὄργανον, μέτρα τε καὶ σταθμά, συναλλαγῶν εὐπόρους διαλλαγάς, ἀριθμόν τε χρημάτων φύλακα, πυρσούς 191
τε, κρατίστους καὶ ταχίστους ἀγγέλους, πεσσούς τε, σχολῆς ἄλυπον διατριβήν; τίνος οὖν ἕνεκα ταῦθ᾽ ὑμᾶς ὑπέμνησα; δῆλον οὐ τοῖς τοιούτοις τὸν νοῦν προσέχων, σημεῖον δὲ ποιούμενος ὅτι τῶν αἰσχρῶν καὶ τῶν κακῶν ἔργων ἀπέχομαι· τὸ γὰρ ἐκείνοις τὸν νοῦν προσέχοντα τοῖς τοιούτοις προσέχειν ἀδύνατον. ἀξιῶ δέ, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὑμᾶς ἀδικῶ, μηδὲ αὐτὸς ὑφ᾽ ὑμῶν ἀδικηθῆναι. καὶ γὰρ οὐδὲ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων οὕνεκα ἄξιός εἰμι κακῶς πάσχειν, οὔθ᾽ ὑπὸ νεωτέρων οὔθ᾽ ὑπὸ πρεσβυτέρων. τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις ἄλυπός εἰμι, τοῖς δὲ νεωτέροις οὐκ ἀνωφελής· τοῖς εὐτυχοῦσιν οὐ φθονερός, τῶν δυστυχούντων οἰκτίρμων· οὐδὲ πενίας ὑπερορῶν, οὐδὲ πλοῦτον ἀρετῆς ἀλλ᾽ ἀρετὴν πλούτου προτιμῶν· οὔτε ἐν βουλαῖς ἄχρηστος, οὔτε ἐν μάχαις ἀργῶς ποιῶν τὸ προστασσόμενον, πειθόμενος τοῖς ἄρχουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐμὸν ἐμαυτὸν ἐπαινεῖν· ὁ δὲ παρὼν καιρὸς ἠνάγκασε, καὶ ταῦτα κατηγορημένον, πάντως ἀπολογήσασθαι.

Λοιπὸς δὲ περὶ ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐστί μοι λόγος, ὃν εἰπὼν παύσομαι τῆς ἀπολογίας. οἶκτος μὲν οὖν καὶ λιταὶ καὶ φίλων παραίτησις ἐν ὄχλῳ μὲν οὔσης τῆς κρίσεως χρήσιμα· παρὰ δ᾽ ὑμῖν τοῖς πρώτοις οὖσι τῶν Ἑλλήνων καὶ δοκοῦσιν, οὐ φίλων βοηθείαις οὐδὲ λιταῖς οὐδὲ οἴκτοις δεῖ πείθειν ὑμᾶς, ἀλλὰ τῷ σαφεστάτῳ δικαίῳ, διδάξαντα τἀληθές, οὐκ ἀπατήσαντά με δεῖ διαφυγεῖν τὴν αἰτίαν ταύτην. ὑμᾶς δὲ χρὴ μὴ τοῖς λόγοις μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ τὰς αἰτίας τῶν ἐλέγχων προκρίνειν, μηδὲ τὸν ὀλίγον χρόνον τοῦ πολλοῦ σοφώτερον ἡγεῖσθαι κριτήν, μηδὲ τὴν διαβολὴν τῆς πείρας πιστοτέραν νομίζειν. ἅπαντα γὰρ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι μεγάλης εὐλαβείας ἁμαρτάνειν, τὰ δὲ ἀνήκεστα τῶν ἀκεστῶν ἔτι μᾶλλον· ταῦτα γὰρ προνοήσασι μὲν δυνατά, μετανοήσασι δὲ ἀνίατα. τῶν δὲ τοιούτων ἐστίν, ὅταν ἄνδρες ἄνδρα περὶ θανάτου κρίνωσιν· ὅπερ ἐστὶ νῦν παρ᾽ ὑμῖν. εἰ μὲν οὖν ἦν διὰ τῶν λόγων τὴν ἀλήθειαν τῶν ἔργων καθαρὰν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσι φανεράν, εὔπορος ἂν εἴη [ἡ] κρίσις ἤδη ἀπὸ τῶν εἰρημένων· ἐπειδὴ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, τὸ μὲν σῶμα τοὐμὸν φυλάξατε, τὸν δὲ πλείω χρόνον ἐπιμείνατε, μετὰ δὲ τῆς ἀληθείας τὴν κρίσιν ποιήσατε. ὑμῖν μὲν γὰρ μέγας ὁ κίνδυνος ἀδίκοις φανεῖσι δόξαν τὴν μὲν καταβαλεῖν, τὴν δὲ κτήσασθαι. τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἀνδράσιν αἱρετώτερος θάνατος δόξης αἰσχρᾶς· ὁ μὲν γὰρ τοῦ βίου τέλος, ἡ δὲ τῷ βίῳ νόσος. ἐὰν δὲ ἀδίκως ἀποκτείνητέ με, πολλοῖς γενήσεται φανερόν· ἐγώ τε γὰρ ἀγνός, ὑμῖν τε [παρὰ] πᾶσιν Ἕλλησι γνώριμος ἡ κακότης καὶ φανερά. καὶ τὴν αἰτίαν φανερὰν ἅπασαν ὑμεῖς ἕξετε τῆς ἀδικίας, οὐχ ὁ κατήγορος· ἐν ὑμῖν γὰρ τὸ τέλος ἔχει τῆς δίκης. ἁμαρτία δ᾽ οὐκ ἂν γένοιτο μείζων ταύτης. οὐ γὰρ μόνον εἰς ἐμὲ καὶ τοκέας τοὺς ἐμοὺς ἁμαρτήσεσθε δικάσαντες ἀδίκως, ἀλλ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς δεινὸν ἄθεον ἄδικον ἄνομον ἔργον συνεπιστήσεσθε πεποιηκότες, ἀπεκτονότες ἄνδρα σύμμαχον, χρήσιμον ὑμῖν, εὐεργέτην τῆς Ἑλλάδος, Ἕλληνες Ἕλληνα, φανερὰν οὐδεμίαν ἀδικίαν οὐδὲ πιστὴν αἰτίαν ἀποδείξαντες.

Εἴρηται τὰ παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ παύομαι. τὸ γὰρ ὑπομνῆσαι τὰ διὰ μακρῶν εἰρημένα συντόμως πρὸς μὲν φαύλους δικαστὰς ἔχει λόγον, τοὺς δὲ πρώτους τῶν πρώτων Ἕλληνας Ἑλλήνων οὐκ ἄξιον οὐδ᾽ ἀξιῶσαι μήτε προσέχειν τὸν νοῦν μήτε μεμνῆσθαι τὰ λεχθέντα.

v. 2. διαλλαγάς] διαλλακτὰς Reiskius cum Valckenario ad E. Phoen. p. 203. A. 4. ὑμᾶς om Z. 6. τὸ γὰρ ABLZ: τὸν γὰρ ς. 11. φθονερός] φανερός Z. οἰκτείρμων ς. 13. προστασσόμενον Reiskius: libri τασσόμενον. 16. λοιπὸν AZ. 17. λιταὶ] τι ABL. 18. χρήσιμα· παρὰ δ᾽ ὑμῖν] χρήμασι παρὰ δύναμιν ABLZ. 25. μεγάλοις A. 26. ἀκεστῶν Stephanus: libri ἀνηκέστων. 27. ἀνίατα] ἄνια Z. 28. ἦν om LZ. 29. καθαρὰν γε γενέσθαι ABLZ. 30. ἡ add Reiskius. ἤδη ἀπὸ A: ἡ διὰ ς. ἐπεὶ Z. 34. ὁ μὲν] τὸ μὲν ABLZ. 36. ἀγνός] Stephanus ἐκ ἀγνώς. παρὰ om ABLZ. 37. ἅπασαν] Stephanus ἅπασιν. 38. δίκης om Z. 41. ἀπεκτενότες AL.

INDEX ORATIONUM.

INDEX CODICUM.

Γ t. 2. p. 3.	A t. 1. p. 3.	a t. 3. p. 245.
Δ — —	B — —	b — —
Θ — —	C — p. 161.	c — —
Λ — —	D — —	d — —
Ξ — — [1]	E — —	e — —
Π t. 4. p. 3.	F — — et t. 4. p. 3.	f — —
Σ — —	G — —	g — —
Υ — —	H Ven. Marc. 422.	h — —
Φ — —	I t. 1. p. 161. [2]	i — —
Ω — —	K — — [3]	k — — et t. 4. p. 4.
	L — p. 3. [4]	l — —
	M — p. 161.	m — —
	N — —	n — —
	O — —	o t. 4. p. 4.
	P — p. 85 et t. 3. p. 1.	p — —
	Q t. 3. p. 1.	q — —
	R Paris. Reg. 1038.	r — —
	S t. 1. p. 161.	s — —
	T — — [5]	t — —
	U — —	u — —
	V — — [6]	v — —
	W Paris. Reg. 5009.	
	X t. 1. p. 161. [7]	
	Y Oxon. Barocc. 119.	
	Z t. 1. p. 3.	

1) Isocratis orationum alius aliis in libris ordo est, nam in

Γ	Δ	Θ	Λ
1. Helena	Helena	Helena	ad Nicoclem
2. Busiris	Euag.	Euag.	Nicocles
3. adv. Sophistas	Soph.	Bus.	Paneg.
4. Euagoras	Bus.	Paneg.	Hel.
5. ad Demonicum	Demon.	Areop.	Euag.
6. ad Nicoclem	ad Nic.	Plat.	Bus.
7. Nicocles	Nic.	Archid.	Soph.
8. Archidamus	Soc.	Soph.	Plat.
9. Areopagitica	Aegin.	Phil.	Areop.
10. Plataica	Trapez.	Panath.	Phil.
11. Socialis	adv. Loch.	Permut.	Soc.
12. Philippus	Archid.		Archid.
13. Panathenaica	Areopag.		Panath.
14. Panegyrica	Plat.		Permut.
15. Aeginetica	Phil.		Loch.
16. de Permutatione	Panath.		Euthyn.
17. de Bigis	Paneg.		Big.
18. Trapezitica	Permut.		Aegin.
19. adv. Lochitem			Trapez.
20.			Callim.

Ξ cum Λ congruit, nisi quod Demon. addit post Panegyr.
Epistolarum primam in Γ et Δ nona excipit, nonam sexta, septima, tertia, secunda, quinta, quarta, octava.

2) I membranaceus est, f. quadrata, ff. 229. insunt post Dionysii Halicarnassensis περὶ τȣ̃ χαρακτῆρος Λυσίȣ τȣ̃ ῥήτορος librum Lysiae orationes 29, Gorgiae Helena, Alcidamantis et Antisthenis binae, Demades, Agathiae Scholastici libri 3—5, περὶ ϛρατηγικῶν ὀνομάτων τε καὶ τάξεων ἀδέσποτον, Theognis, Phocylides, Carmen aureum, Moschi Europa, Musaeus, Theocriti Fistula, Longinus.

3) K membranaceus, f. max., ff. 100. inest Λυσίου βίος γραφεὶς παρὰ πλουτάρχου (ἕτεροι δὲ ἀντιλέγȣσιν ὅτι ἐγράφη παρὰ διονυσίου τοῦ ἁλικαρνασσέως), Lysias, Gorgiae Helena, Alcidamas, Antisthenes, Demades.

4) L eadem qua proximus manu scriptus, simili illa Platonico C. huius index Isaei undecim, Gorgiae duas, Lesbonactis tres orationes pollicetur: sed deest Meneclea, deest Helena, nec divisa est Lesbonactis quae vulgo secunda putatur.

5) T (olim 2769) chartaceus, f. max., ff. 247, quorum postremo θεȣ̃ τὸ δῶρον καὶ ἰωάννȣ κῶπος. manus tremula neque antiqua.

6) V membranaceus, f. quadrata, ff. 168, seculo decimo, quo scriptum existimat Montefalconius, longe recentior. habet Lysiae funebrem, Gorgiae Helenam, Æschinis orationes et epistolas (f. 77 — 147), Synesii nonnulla.

7) X e Vaticano Parisios ablatus, inde iam Heidelbergae restitutus, membranaceus, f. quadrata minori, foliis 141, scriptura minuta et ob atramenti pallorem membranaeque livorem lectu difficili. *Ταῦτα περιέχει ἡ βίβλος αὕτη, θεοδώρȣ γραφεῖσα χειρί. Λυσίου ὑπὲρ τοῦ ἐρατοσθένους φόνȣ ἀπολογίαν α. τȣ̃ αὐτȣ̃ ἐπιτάφιον τοῖς κορινθίων βοηθοῖς β. Ἀλκιδάμαντος περὶ τῶν τȣ̀ς γραπτοὺς λόγους γραφόντων γ. τοῦ αὐτοῦ ὀδυσσέως κατὰ παλαμήδους προδοσίας δ. Ἀντισθένους αἴαντα ε. τȣ̃ αὐτȣ̃ ὀδυσσέα ϛ. Δημάδου ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζ. Λυσίου πρὸς σίμωνα ἀπολογίαν η. τοῦ αὐτοῦ* — (sequuntur ceterae Lysiae orationes, ordine consueto). *τοῦ αὐτοῦ δήμου καταλύσεως ἀπολογίαν λ. τοῦ αὐτοῦ κατὰ νικίδου ἀργίας λα. τοῦ αὐτοῦ περὶ εὐάνδρου δοκιμασίας λβ. — τȣ̃ αὐτȣ̃ κατὰ φίλωνος δοκιμασίας λζ. Γοργίȣ ἑλένης ἐγκώμιον λη. σοὶ δόξα σῶτερ τῷ συνεργῷ τῶν πόνων.* cf. Wilken (*Geschichte der Heidelberg. Büchersamml.* p. 277).

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Tom. I. p. 19, 12, 5. πολλὰ] malim πολλάκις. p. 25. not. 8. sed praestare videtur ληφθῶ vel ἁλῶ. ib. 11, 4. post ὑπὲρ deest μὲν. p. 27, 3, 5. ἐπὶ] immo ἐν. p. 31, 7, 3. fortasse legendum ἀλλὰ τίς ὁ βαλών; ἐς τίν' ὁ φόνος ἀνήκει; p. 41, 3, 2. τῷ παντὶ] f. τὸ πᾶν. 4. ὑπάντων] f. ἁπάντων τῶν. p. 45, 7, 7. apparet ex nota maluisse me κατηγορημένων, et p. 51, 26, 5. γίγνεσθαι, et 29, 5. ἐνιχώρει. p. 56, 50, 3. pro εἴ τι scribe ὅ τι, eoque refer notam ad versum inferiorem relatam. p. 57, 54, 5. scribe διάφορον. p. 69, ΥΠΟΘ. 7. χορευτοῦ et 8. χορευτής] immo χορηγοῦ et χορηγός. ut correxit Spanhemius in Stephaniana sua. p. 72, 11, 10. f. ᾐτούμην. p. 76, 23, 4. κελεύει A. p. 88, 9, 2. ὑμᾶς Z. p. 89, 12, 7. not. adde Isocrat. or. 16, 6. et Suid. v. Ἐξωρχησάμην. p. 96, 36. cf. Schömann. de comitiis Athen. p. 151. p. 106, 74, 3. ἔσχον] immo εἶχον. p. 108, 23. cf. Schömann. p. 271. p. 109, 89, 5. νόμου add Reiskius. p. 116, 112, 5. not. cf. καθέστατε 2. § 8. p. 132, 23, 2. Reiskius πολιτείαν τε διδόντας καὶ. p. 134. Titulum om A: ὑπὲρ τῆς τῶν λακεδαιμονίων εἰρήνης Z. p. 135, 2, 5. f. ἐποιήσασθε. p. 136, 6, 7. f. ἐποίησαν. p. 139. ubi in notis est L, pone Z. p. 156, 36, 6. malim διαπράξεται. p. 166. not. extr. ς] pone *libri*. p. 172, 4, 6. δὲ ante διὰ omiserim. p. 173, 6, 7. rectius, ni fallor, ἐποίησαν et v. inf. cum F κατεστήσαντο. p. 202, 13, 1. ante εἰ ut ne quid desideres, cf. 6 § 15. p. 203, 16, 5. not. † ὅτι. p. 209, 15, 1. *immo vero* ὁμολογέντων. Reiskius. p. 219, 12, 4. ὥς] cf. § 31, 2. p. 227, 8, 6. εἰπόντες] f. εἰδότες. p. 231, 1, 3. τε post περὶ om Marklandus. 2, 3. ἄνοιαν Reiskius.

οἰόμενοι

p. 232, v. 1. not. † ἐννοοῦντες x. p. 241, 4, 1. τουτονί] immo τοῦτον. p. 245, 15, 5. μέν, εἰ] εἰ μὲν Reiskius. p. 247, 26, 2. praestat ἀποκτείναις. p. 251, 42, 1. *deesse aliquid vehementer suspicor*. Taylorus. p. 252, 48, 3. ἂν] f. αὐτὸν. p. 258, 83, 1. malim ἀποκτείναιτε. p. 259, 85, 1. *aut delendum est hoc δέ, aut eum ἢ est mutandum*. Reiskius. p. 260, 91, 2. aptius videtur ψηφίζεσθαι. p. 282, 92, 4. αὐτῶν melius abesset. 93, 2. ἀφεῖναι Marklandus. p. 292, 42, 4. διακείμενοι — πολιτευόμενοι] f. πολι-

τευόμενοι — διακείμενοι. p. 307, 17, 4. post ὁμόνοιαν deest μὲν. p. 308, 23, 2. τῆς πολιτείας ἧς] cf. 19, 47, 5. τὴν οὐσίαν ἣν. 313, 23, 2. not. αὐτῶν ς] αὐτῷ ς. p. 318, 47, 5. malim καταλείπειν. 50, 4. ἀπογράφοντος Reiskius Animadv. p. 79. p. 319 v. 6. f. ἀπολέσαι. p. 333, 18, 5. [τῶν] et 334, 22, 1. [ἂν] et 350, 9, 2. [τῶν] libris desunt. p. 357. *ΠΕΡΙ ΤΗΣ*] malim cum Vindobon. *ΚΑΤΑ*. cf. or. 31. p. 367, 6, 3. δεδιέναι. 7, 7. αὐτῶν tollendum censeo. p. 371, 8, 5. not. post πλεῖον δ' adde CX. p. 381, 6, 2. not. adde: αὐτοῖς ἐστὶν ς. p. 385. 24, 1. [ἂν] et p. 389, 6, 5. [δὲ] libris desunt.

Tom. II. p. 29. Tit. not. adde Νικοκλῆς ἢ συμμαχικὸς Ξ. p. 58, 64, 5. ὥσθ' delet Coraes. p. 69, v. 3. not.: ego malim v. sup. legi διετέλεσαν. p. 116, v. 7. διαγαγόντα Δ. p. 145, 69, 4. f. μενεῖν. p. 150, 84, 4. post ἀνορθώσομεν addiderim μὲν. p. 166, 43. notam v. 1. appositam refer ad 4. verbum autem, cuius vestigia supersunt in Γ, videtur fuisse γυμνασθῆναι. 43, 3. not. adde: cf. § 55. p. 167, 47, 1. not.: ut pro illis μήτε ζημία legi possit μηδεμία. p. 233, 14, 2. malim εὐλογεῖν. p. 241, v. 6. not. adde: quem sequi debebam. p. 253, 25, 2. praestat τοῦτον. p. 275, 68, 6 et 388, 187, 4. erravi: v. ad Lycurg. § 129. Aristoteles Mor. Magn. 2, 12: πρὸς ὃ ἂν αὐτοὶ ποιήσωσι, πρὸς τοῦτό πως καὶ εὔνοοί εἰσιν. p. 283, 100, 1. Coraes διαπεπραγμένη ἦν. p. 309, 201, 6. γιγνώσκομεν Γ. p. 348, 5, 1. μου Γ. item 353, 31, 3, ubi Δ' μοῦ. p. 350, v. 4. ἡμαρτηκότας ΓΔ: ἠδικηκότας ς. 6. ἀφανίζειν Γ. p. 363, 74, 1. f. ἀναγιγνωσκομένων. p. 371, 111, 5. οὔτε] immo οὐδὲ. p. 372, 117, 2. τίνα] f. τίνα, καὶ τίνα. p. 378, 143, 3. οὖν] f. δ' οὖν. p. 386, 178, 4. ὁμοιοειδής ΓΔ: ὁμοιειδής ς. p. 397, 230, 4. τοῦτο] f. ταὐτὸ. p. 402, 253, 6. f. ὅπερ. p. 404, 259, 3. ὁμοίως ΓΔ: unde fecerim ὅμοιος. p. 406, 271, 4. interpungendum ante ἐκ, non ante σοφοὺς. 273, 3. καὶ expunxerim. p. 435, 22, 1. f. κατεροῖ. p. 500. *ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ*] Ἰσοκράτους ἐγκώμιον Ἀρχιδάμου cod. Paris. Reg. 2944. fol. 221.

Tom. III. p. 3, v. 17. τῇ μὲν Λυσίου et v. 20. κατὰ τὴν χάριν add Reiskius. p. 6, 10, 1. f. δ' οὖν. 12, 4. f. οὐ. p. 7, 13, 1. f. διάνοιαν. p. 8, 17, 5. f. οὗτοι. 20, 2. not. Ζ] Q. p. 20, 18, 4. f. ἥνπερ. p. 21, 25, 3. f. οὐκ ἂν ἄλλ'. p. 22, 26, 2. f. ποιεῖ. 28, 2. f. ἀποδιδόναι. p. 23, 30, 3. f. ἀπεχθέσθαι. item p. 44, 73, 4 et 144, 5, 6. p. 25, 38, 7. ἐμοὶ libris deest: quo magis opus est quam illis v. 3. καὶ ἐμοί. p. 26, 44, 4. f. ποιηθείη. p. 29, v. 6. γυναικὸς aut tollendum aut cum γυνὴ mu-

tandum. cf. p. 32, 24, 6. et 37, 45, 6. p. 32, 22, 1. not. † 1814 et 1815. p. 33, 29, 2. f. πλείους ἐχρῆν τὸν. p. 34, 32, 1. αὐτὸς] Reiskius αὐτῆς. p. 37, 45, 2. f. λαθεῖν σφᾶς προσπ. coll. § 48. extr. p. 46, v. 5. f. δὲ. p. 52, 27, 5. f. οὐδαμοῖ. p. 55, 5, 1. τούτου] τῶτων A. p. 62, 31, 2. † τρόπων. 9. particulam ἂν add Reiskius coll. 33, 7. qua paullo post (32, 2.) facile caruerim. p. 64, 38, 2. ὑπόγραμμα est apud Lycurgum § 118. ἐξετέθη etiam Schömannus de comit. Athen. p. 292. p. 73, 25, 2. ἀστοῦ] f. αὐτοῦ. p. 75, 33, 2. f. ἀποδίδοται. 34, 5. titulum add Reiskius. p. 76, 37, 6. f. ἔλαθον. p. 79, 50, 4. f. ἐξῆν. p. 87, 18, 2. f. εἰ καί τινες. p. 101, 24, 4. f. οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν. p. 109, 5, 1. οὔτ'] libri οὐδ': praestabat οὔτ' ἄν. p. 112, 18, 2. καὶ tollenda. v. 1. fuisse videtur χάραφηνίων. p. 114, v. 2. † κατὰ. p. 115, 28, 7. repone ἐφύτευσε cum ABZ et Stephaniana. 30, 2. f. πανταχοῖ. p. 118. ΥΠΟΘ. v. 3. f. τούτων τὸν μὲν. 26. συνίςατο A : συνίςαται ς. p. 119. 3, 1. † πειράσομαι. p. 120, 7, 6. † μητρὶ. p. 121, 9, 6. not. ut p. 122. v. 2. et § 13, 7. p. 122, 12, 4. f. ἔχοντι μὲν Ἀπ. p. 128, 10, 3. παρεσκευαζόμεθα Reiskius. p. 129, v. 3. not. cf. § 13, 2. 16, 6. 17, 6. 19, 4. p. 133, 26, 3. f. μηδέν. p. 140, 6, 1. f. ἐδ'. p. 142, 12, 2. μετὰ] μέγα Reiskius. sed et ἂν addendum. p. 143. fr. 3, 1, 2 πρὸς χρήματ'] libri προσχήματ'. paullo ante quod est μὴ λίαν, sententia μηδένα requirit, et mox λαγχάνειν· εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἐν τοῦτόν γε ὄντ' ἀδ. restat, cui mederi non possim, ἀγνοηθέντας. 3. f. εἶναι καὶ σώζων. fr. 4, 2. locum olim graviter corruptum Reiskio duce correxi. fr. 6, v. 5. f. φανερὸν ὡς οἵ γε τὸν τ. π. ἀπειρίρουν ὁ. ἰ., οὗτοι ἡμῖν ἐ. ἐκ ἂν ἀπ. ἃ εἰσπρ. ὅτως ἔχοντες —. p. 150, 14, 10. not. cf. Wesseling. ad Diodor. 16, 21. p. 152, 21, 2. † αἰσχροκερδὴς. 4. † σωτηρίαν. p. 156, 35, 4. f. περὶ τότων, omisso, quod male abundat, κινδύνων. p. 158, v. 2. f. ἠλευθέρωντο. 40, 9. f. χρῆν. p. 159, 44, 1. f. ὅποι. p. 160, 50, 5. not. ποιήσαιτ' ἄν, p. 162, 57, 7. tolle interrogationem. p. 164, 64, 3. πολιάδα Wolfius. p. 171, v. 1. post γενομένῃ nescio an exciderit ἐνέμειναν. p. 172, 94, 2. διατετέλεκε Reiskius. p. 176, 108, 3. f. τιμωρίαν. p. 178, v. 11. ὅτε] οὔτε Z. 114, 4. † χειροτονίας. p. 184, 20, 5. θείαν] immo ὁσίαν, coll. 1, 111, 10. p. 186, v. 3. not. pro 259 pone 258. p. 199, 13, 5. f. εὐορκοτάτην τὴν ψῆφον. 15, 10. f. δόξαιτ'. p. 204, 29, 5. † γάρ. p. 205. v. 1. f. γενομένων. p. 207, 40, 5. f. φερομένας. 41, 6. f. ὅς πρὸ τοῦ. p. 208, 44, 7. not. 43. 57. 78. 147 extr. ib. 46, 3. τὲς τοι-

οὕτους λόγȣς τῶν δημοσίων ἀγώνων Reiskius. p. 209, 48, 9. f. καταλελοίπασιν. p. 210, 52, 4. f. ἐν. 7. not. (§ 89. 97. 132 extr. 147.) p. 212, 57, 3. f. ἐμπορίᾳ. p. 229, 87, 1. † δρεπάνῳ. p. 235. v. 3. not. ubi est 71, pone 68. p. 237, 137, 5. f. ἠγνόȣν μὲν τελο. 138, 4. f. ἀδικησάντων. p. 248, v. 5. f. τῶν δὲ ἀδελφῶν. p. 249, v. 5. f. γράφονται. p. 253, 12, 4. f. διδασκάλου ἢ ἤ. p. 254, 13, 4. f. δ' οὖν. p. 257, 23, 1. f. δή. p. 261, 35, 1. cf. Schömann. de comitiis Athen. p. 115. p. 276. 81, 7. ubi est 11, pone 12. p. 305, 169, 5. f. ποιήσει. p. 306, 172, 5. † ἐκκοπεὶς. p. 309, 181, 10. not. occupavit correctionem Porsonus ad Aristoph. Nub. 647. p. 335. v. 3. † μετατιθέμενος. p. 339. v. 4. not. ubi est ὃ, pone ὗ. p. 363, 147, 2. not. frustra. nam ὡς ἐπαιδεύθην i. q. πεπαιδευμένως. p. 372, 171, 5. f. ὑμᾶς οὐκ ἐῶν. p. 378, v. 18. κατὰ τὸν πρὸς α: τὰ κατὰ τὸν ς. p. 400 summa. † (3) p. 404, 71, 9. † 64. p. 405, 75, 6. not. τοῖς ἀντιμεταβαλλομένως αὐτομ. ek. p. 407, 79, 4. † γεγένηται. p. 425, 124, 12. † γραμματεὺς. p. 465, 240, 4. ἐννέα] δέκα Dinarch. 1, 20 et 21. p. 476, 6, 2. f. μνήμη.